

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W 2019 ROKU PRZEZ URZĄD MIEJSKI WROCŁAWIA ORAZ MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

SPIS TREŚCI

BIURO PREZYDENTA	3
DEPARTAMENT PREZYDENTA	8
DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH	81
DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI	133
DEPARTAMENT STRATEGII I ROZWOJU MIASTA	262
DEPARTAMENT EDUKACJI	299
DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH	345
DEPARTAMENT ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	659
DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY I TRANSPORTU	757
DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI	832
BIURO ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH	857
DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI UMW	865

BIURO PREZYDENTA

AKTY PRAWNE WYDANE PRZEZ PREZYDENTA

I RADĘ MIEJSKĄ WROCŁAWIA

W 2019 r. wydano łącznie **2 187 zarządzeń Prezydenta Wrocławia**, w tym:

- 2 148 zarządzeń organu wykonawczego miasta,
- 39 wewnętrznych zarządzeń kierownika urzędu.

Zestawienie wydanych przez Prezydenta aktów prawnych w obecnej kadencji

ROK	Ogółem	w tym:		
		zarządzenia organu	zarządzenia kierownika urzędu	pisma okólne
Kadencja 2018-2023				
2018	171	163	8	-
2019	2 187	2 148	39	-
Ogółem	2 358	2 311	47	-

Podobnie jak w poprzednich latach, w ubiegłym roku dominują zarządzenia organu z zakresu gospodarki nieruchomościami związane głównie ze sprzedażą nieruchomości, w tym sprzedażą lokali, oddawaniem nieruchomości w dzierżawę, użytkowanie, użyczenie i najem w trybach przetargowym lub bezprzetargowym, wykonywaniem prawa pierwokupu, nabyciem gruntów do zasobu gminy, wypłatą odszkodowań za przejęte grunty, wyrażaniem zgody na ustanowienie służebności na nieruchomościach, stanowiąc 65,5% ogółu podjętych. Druga znacząca grupa zarządzeń reguluje zagadnienia z zakresu edukacji i dotyczy przede wszystkim realizacji procedur obsady stanowisk dyrektorów jednostek oświaty (konkursy na stanowiska, powierzenia stanowisk dyrektorów przedszkoli i szkół), powoływania komisji egzaminacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans, przyznawania stypendiów dla uczniów i studentów - 14,2% ubiegłorocznych zarządzeń organu. Kolejne pozycje stanowią zarządzenia podejmowane w sprawach finansowych i rachunkowości (zwłaszcza dotyczące zmian budżetu i planu finansowego Miasta) oraz regulujące sprawy związane z organizacją i zarządzaniem (w tym m.in. powołujące rady, zespoły i inne gremia opiniodawczo-doradcze, zmieniające Regulamin Organizacyjny Urzędu) - po 5,5% ogółu wydanych.

Zarządzenia organu według przedmiotu regulacji w porównaniu do lat poprzednich

Podział tematyczny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Gospodarka nieruchomościami	2 021	73,9%	1.744	76,6%	1.407	65,5%
Edukacja	370	13,5%	184	8,1%	305	14,2%
Finanse i rachunkowość	117	4,3%	92	4%	118	5,5%
Organizacja i zarządzanie	76	2,8%	90	3,9%	118	5,5%
Gospodarka komunalna	65	2,4%	50	2,2%	69	3,2%
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	25	0,9%	41	1,8%	55	2,6%
Gospodarka zasobem mieszkaniowym	26	0,9%	38	1,7%	27	1,2%
Inne	35	1,3%	39	1,7%	49	2,3%
Ogółem	2 735	100%	2 278	100%	2 148	100%

Najwięcej wydanych w minionym roku wewnętrznych aktów kierownika urzędu reguluje sprawy z zakresu organizacji i zarządzania (m.in. System Identyfikacji Wizualnej, regulaminy organizacyjne komórek organizacyjnych Urzędu, RODO, Zintegrowany System Zarządzania) - 51,3%. Kolejną grupę stanowią zarządzenia kierownika normujące sprawy pracownicze (w tym m.in. regulamin pracy, regulamin wynagradzania, legitymacje służbowe, bezpieczeństwo i higiena pracy, czas pracy, świadczenia socjalne) - 35,9%. Trzecia grupa obejmuje regulacje z zakresu finansów i rachunkowości (m.in. weryfikacja zadań do realizacji, obieg dokumentów finansowo-księgowych, inwentaryzacja) - 12,8%.

Wewnętrzne akty kierownika urzędu w podziale tematycznym w porównaniu do lat poprzednich

Podział tematyczny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Organizacja i zarządzanie	31	59,6%	31	63,3%	20	51,3%
Sprawy pracownicze	17	32,7%	13	26,5%	14	35,9%
Finanse i rachunkowość	4	7,7%	5	10,2%	5	12,8%
Ogółem	52	100%	49	100%	39	100%

Rada Miejska obradując w 2019 r. na 14 sesjach (w tym VII sesja zwołana w trybie nadzwyczajnym 21 marca 2019 r. i XI sesja uroczysta w Starym Ratuszu 24 czerwca 2019 r.) uchwaliła **450 aktów prawnych**, w tym:

- 444 uchwały,
- 2 apele (dot. negocjacji z Klubem Sportowym Gwardia Wrocław, ogłoszenia wyjątkowego stanu klimatycznego oraz przeciwdziałania postępującemu kryzysowi klimatycznemu),
- 4 stanowiska (dot. potępienia szerzącej się w przestrzeni publicznej przemocy, agresji i mowy nienawiści, ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, wprowadzenia przepisów, które pozwolą na większy poziom odzysku i recyklingu opakowań plastikowych, alarmu klimatycznego).

Zestawienie wydanych przez Radę Miejską aktów prawnych w obecnej kadencji

ROK	Ogółem	w tym:			
		uchwały	apele	stanowiska	rezolucje
Kadencja VIII (2018-2023)					
2018	44	43	1	-	-
2019	450	444	2	4	-
Ogółem	494	487	3	4	-

Podobnie jak w minionych latach większość podjętych w 2019 r. uchwał odnosi się do spraw z zakresu ustroju, organizacji i zarządzania (dotyczy m.in. wyboru ławników, składów osobowych komisji Rady, planu kontroli Komisji Rewizyjnej, wygaśnięcia mandatów radnych rad osiedli, nagród i tytułów honorowych, wezwań do usunięcia naruszenia prawa, wniosków o podjęcie lub zmianę uchwały, petycji, skarg na uchwały, skarg na działalność Prezydenta i kierowników miejskich jednostek organizacyjnych) – 28,4%. Drugą dominującą grupę stanowią uchwały, których przedmiotem są zagadnienia planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz ładu przestrzennego (w szczególności przystąpienia do sporządzenia projektu planu i uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania, nazewnictwo ulic, skwerów, rond, placów, parków) – 20,9%. Trzecią znaczącą grupę w tym roku stanowią uchwały związane z systemem oświaty (dotyczą głównie przekształceń, utworzenia, likwidacji, stwierdzenia przekształcenia i zakończenia działalności oraz zmiany siedzib jednostek oświaty, sieci przedszkoli i szkół, wynagrodzeń nauczycieli i wymiaru godzin zajęć, wsparcia finansowego i nagradzania uczniów) – 17,8%.

Uchwały według przedmiotu regulacji (procentowo w ogółem podjętych) w porównaniu do lat poprzednich

Podział tematyczny	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ustrój, organizacja i zarządzanie	29,4%	35,4%	28,4%
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, ład przestrzenny	10,6%	28,1%	20,9%
Finanse i rachunkowość	8,6%	9,5%	9,7%
Edukacja i jednostki oświaty	37,1%	4,7%	17,8%
Repatriacja	0,2%	9,7%	2,3%
Inne	14,1%	12,6%	20,9%
Ogółem	100%	100%	100%

W sumie w latach 2018-2019 w bieżącej **VIII kadencji** wydano **2 852 akty prawne** (Prezydent – 2.358, Rada – 494).

Od I kadencji do końca 2019 r. VIII kadencji podjęto ogółem **73.246 aktów prawnych**, z czego:

- **12 236** przez **Radę** Miejską Wrocławia (12 143 uchwały, 64 stanowiska, 22 apele i 7 rezolucji),
- **13 549** przez **Zarząd** Miasta Wrocławia (13 548 uchwał i jedno zarządzenie porządkowe związane z powodzią w 1997 r.),
- **47 461** przez **Prezydenta** Wrocławia (46 234 zarządzenia organu oraz zbiorów wewnętrznych aktów liczący 1 227 dokumentów, w tym 1 044 zarządzenia kierownika, 23 zarządzenia starosty z lat 1999-2002, 115 postanowień z lat 1990-2002 oraz 45 pism okólnych).

Zestawienie wydanych aktów prawnych w okresie od 27 maja 1990 r. do 31 grudnia 2019 r.

Okres	Rada Miejska Wrocławia				Zarząd Miasta Wrocławia		Prezydent Wrocławia	Ogółem
	uchwały	stanowiska	apele	rezolucje	uchwały	zarządzenie porządkowe	zarządzenia organu	
akty prawne organów miasta z lat 1990-2019								
kadencja I 1990-1994	538	3	-	-	2 144	-	-	2 685
kadencja II 1994-1998	820	24	3	3	4 743	1	-	5 594
kadencja III 1998-2002	1 878	8	-	1	6 661	-	-	8 548
kadencja IV 2002-2006	3 390	8	2	-	-	-	9 120	12 520
kadencja V 2006-2010	1 738	1	3	-	-	-	11 200	12 942
kadencja VI 2010-2014	1 711	7	6	-	-	-	12 684	14 408
kadencja VII 2014-2018	1 581	9	5	3	-	-	10 919	12 517
Razem kadencje I-VII	11 656	60	19	7	13 548	1	43 923	69 214
kadencja VIII 2018-2023	487	4	3	-	-	-	2 311	2 805
Razem kadencje I-VIII	12 143	64	22	7	13 548	1	46 234	72 019
akty prawne kierownika urzędu z lat 1990-2019 i starosty z lat 1999-2002								
lata 1990-2019	-				-		1 227	1 227
Ogółem 1990-2019	12 236				13 549		47 461	73 246

POROZUMIENIA W SPRAWACH WYKONYWANIA ZADAŃ PUBLICZNYCH ZAWARTE Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

W 2019 r. w sprawach wykonywania zadań publicznych zawarto **1 porozumienie** oraz **12 aneksów** do wcześniejszych porozumień, w tym:

- porozumienie i aneks dot. kwalifikacji wojskowej w 2019 r. z organem administracji rządowej **Wojewodą Dolnośląskim**,
- 11 aneksów do porozumień z **jednostkami samorządu terytorialnego** w tym:
 - 6 aneksów w sprawie transportu zbiorowego z gminami: Kąty Wrocławskie (2), Miękinia (2), Siechnica (1) i Wisznia Mała (1),
 - aneks do porozumienia z gminami w sprawie zasad współpracy Stron porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji,

uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne),

- 4 aneksy do porozumienia z Powiatem Wrocławskim w sprawie powierzenia Miastu Wrocław niektórych zadań publicznych należących do Powiatu Wrocławskiego z zakresu zadań powiatu (Powiatowy Urząd Pracy).

Zestawienie porozumień i aneksów do porozumień zawartych w latach 2003 – 2019

POROZUMIENIA i ANEKSY DO POROZUMIEŃ zawarte z:	lata 2003– 2018	rok 2019	ogółem podpisanych w latach 2003-2019	w tym:		
				według przedmiotu	w tym według rodzaju	
					porozumienia	aneksy do porozumień
gminami, w tym dot.:	78	7	85			
realizacji obowiązku szkolnego i przedszkolnego	1	-		1	1	-
transportu	72	6		78	8	70
realizacji infrastruktury technicznej	1	-		1	1	-
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – ZIT WrOF	4	1		5	1	4
Powiatem Wrocławskim, w tym dot.:	24	4	28			
zadań powiatu (Powiatowy Urząd Pracy)	24	4		28	3	25
Województwem Dolnośląskim, w tym dot.:	6	-	6			
wychowania przedszkolnego dzieci niesłyszących	5	-		5	1	4
transportu	1	-		1	1	-
Wojewodą Dolnośląskim, w tym dot.:	35	2	37			
cmentarzy	18	-		18	8	10
kwalfikacji wojskowej	11	2		13	12	1
Centrum Powiadamiania Ratunkowego	3	-		3	3	-
obsługi ruchu w związku z przewodnictwem Polski w Radzie UE	1	-		1	1	-
Programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”	1	-		1	1	-
zadań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	1	-		1	1	-
ministrami, w tym dot.:	8	-	8			
szkół artystycznych	4	-		4	4	-
programu na rzecz społeczności romskiej	4	-		4	4	-
Ogółem	151	13	164	164	50	114

DEPARTAMENT PREZYDENTA

OCHRONA KONSUMENTÓW

W roku sprawozdawczym 2019 obsłużono łącznie 8 953 zgłoszenia w sprawach konsumenckich, tj.: wnioski, zapytania, pisma kierowane do wiadomości, wymagające przekazania zgodnie z właściwością oraz w ramach współpracy w obszarze ochrony konsumentów. Liczba zgłoszeń konsumenckich od kilku ostatnich lat oscylowała pomiędzy 16.000 a 20.000. Różnice w poszczególnych latach były nieznaczne i zależne od bieżącej koniunktury na rynku konsumenckim. W roku 2019 odnotowany został spadek liczby tych zgłoszeń. Jak wynika ze zbiorczego sprawozdania Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dotyczącego wszystkich rzeczników w Polsce za 2018 r., zjawisko stanowi nową tendencję i pojawia się w wielu województwach. Porównawcze dane zawarto poniżej – w formie tabeli.

Zestawienie zgłoszeń w sprawach konsumenckich za lata 2014 - 2019

ROK	LICZBA ZGŁOSZEŃ W SPRAWACH KONSUMENCKICH
2019	8953
2018	17 562
2017	20 328
2016	16 632
2015	16 892
2014	15 215

Warto podkreślić, że spadek całkowitej liczby zgłoszeń konsumenckich za rok 2019 r. wynika głównie ze spadku liczby zgłoszeń bezpośrednich i telefonicznych oraz najczęściej dotyczy prostych spraw. Na taką zmianę z całą pewnością zasadniczy wpływ ma fakt rosnącej świadomości i wiedzy konsumentów wynikający z łatwości, szybkości i powszechności dostępu do informacji poprzez internet i inne media. Duży udział w procesie tej zmiany można też przypisać temu, że pewna część poradnictwa w sprawach prostych, głównie polegających na przekazaniu informacji lub porady, przy nieskomplikowanym stanie prawnym, została przejęta przez ogólnopolską infolinię konsumencką i konsumenckie centrum e-porad oraz inne organizacje funkcjonujące w szeroko rozumianym systemie ochrony konsumentów, do których dostęp w dużym mieście, takim jak Wrocław, jest łatwy i szybki. Pewien udział w systemie ochrony konsumentów mają też punkty nieodpłatnej pomocy prawnej działające na terenie Wrocławia. Zatem konsumenci mają szeroki wybór, czy korzystać z darmowej pomocy na przykład organizacji pożytku publicznego, fundacji, samorządu czy instytucji centralnej. Zmiana liczbowa zgłoszeń konsumenckich ma ścisły związek ze zmianą jakościową. Coraz więcej spraw ma skomplikowany charakter, złożony i wielowątkowy stan faktyczny i prawny, dotyczy trudnych i nietypowych zagadnień. Analiza takich przypadków wymaga dużo więcej czasu, energii i zaangażowania oraz ciągłego utrzymywania wiedzy z zakresu prawa krajowego i unijnego na wysokim poziomie. Nieprzerwany rozwój technologii obok korzyści niesie też wyzwania i ryzyko związane z zakupem nowych towarów czy usług, które są teraz łatwo dostępne, ale nie zawsze bezpieczne. Naturalne mechanizmy wolnego rynku często nie są wystarczające dla szybkiego wyeliminowania nieuczciwych przedsiębiorców, którzy często posługują się bardzo nowoczesnymi narzędziami i technikami, przez co nawet profesjonalistom nie sposób za nimi nadążyć. Ze względu na dużą różnorodność i szerokie spektrum tematyczne zgłoszeń konsumenckich, zakres i rodzaj pomocy prawnej świadczonej na rzecz Mieszkańców Wrocławia w konkretnej sprawie ma charakter indywidualny i zależy od oceny stanu faktycznego i prawnego oraz od treści wniosku Konsumenta (zawartych w nim oczekiwania). Konsumenci kierowali swoje wnioski i zapytania w formie: telefonicznej, bezpośredniej, korespondencji tradycyjnej, elektronicznej oraz za pośrednictwem platformy ePUAP. Oferowana pomoc prawna miała różne formy: porady i/lub informacji prawnej; interwencji pisemnej - występowanie do przedsiębiorców, mediacja; opinii prawnej wydawanej pisemnie; przygotowywania wniosków i pozwów do sądów, pism

procesowych; wydawania opinii prawnych w zakresie ochrony praw i interesów konsumentów.

Realizacja zadań w 2019 r.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRAW I INTERESÓW KONSUMENTÓW	LICZBA SPRAW	LICZBA KONSUMENTÓW OBJĘTYCH POMOĄ
1. Udzielanie porad i informacji prawnej – osobiście i telefonicznie	8.141	8.141
2. Udzielanie porad i informacji prawnej, wydawanie opinii, występowanie do przedsiębiorców - pisemnie	767	767
3. Współdziałanie z innymi instytucjami (w tym przekazania wg właściwości miejscowej)	16	* Dotyczy zbiorowych interesów konsumentów
4. Sprawy i sygnały od Konsumentów na piśmie - przyjęte do wiadomości	29	* Dotyczy zbiorowych interesów konsumentów
Razem	8.953	* ok. 8.953

Podobnie, jak w poprzednich latach, dominowały zgłoszenia konsumentów dotyczące umów sprzedaży (reklamacji zakupionych towarów) oraz umów zawartych w szczególnym trybie: poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość.

W roku 2019 udzielono wsparcia konsumentom w sprawie sporów powstałych głównie na tle umów: sprzedaży, o dzieło i o świadczenie usług (np. usługi naprawcze, remontowe, wykonawców stolarki meblowej, drzwiowej, okiennej, rolet i innych wyrobów na zamówienie, kosmetyczne, pralnicze, pogrzebowe), o usługi turystyczne, o usługi edukacyjne, o usługi telekomunikacyjne, deweloperskich, dostaw energii elektrycznej, gazu i wody, transportowych i przewozowych, medycznych, bankowych i ubezpieczeniowych.

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, konsumenci najczęściej skarżyli się na niską jakość i problemy z zaspokojeniem ich roszczeń z tytułu rękojmi do sprzedawców obuwia, sprzętów elektronicznych i gospodarstwa domowego. Od lat drugą i najliczniejszą kategorią są sprawy umów sprzedaży i o świadczenie usług zawierane w trybie poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość – te pierwsze najczęściej w domach osób starszych - głównie o świadczenie usług telekomunikacyjnych, dostawy prądu lub gazu, medycznych/zdrowotnych oraz innych (np. montaż detektorów czy pieców gazowych) i sprzedaż różnych towarów (agd, rtv, pościeli, sprzętów paramedycznych i rehabilitacyjnych) na prezentacjach organizowanych na przykład w hotelach, domach kultury, szkołach - najczęściej po wygórowanej cenie.

W niektórych – tego wymagających przypadkach – korzystano ze wsparcia instytucji specjalistycznych i regulatorów rynku, zasięgając ich opinii, prosząc o wyjaśnienia wątpliwości, zgłaszając nowe problemy lub wymieniając się informacjami. W ramach tej współpracy udzielano również odpowiedzi na zapytania delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W roku 2019 miały miejsce **3 postępowania** w ramach współpracy z Urzędem Konkurencji i Konsumentów - przekazano informacje i dokumenty na temat przedsiębiorców, o które wnioskował Urząd. Co kwartał do UOKiK-u przekazywana jest informacja na temat firm organizujących prezentacje towarów i usług/pokazy w salach wynajętych w hotelach, szkołach, domach kultury itp. na terenie Wrocławia. W dziesiątkach przypadków współpraca z Urzędem nie miała formalnego charakteru i polegała na bieżącej wymianie informacji na temat przedsiębiorców, wobec których toczyły się postępowania lub wpływały na nich skargi, bądź negatywnych zjawisk na rynku czy problemów danej kategorii, zgłaszanych przez Konsumentów. Bieżące,

robocze, kontakty umożliwiają stałe i skuteczne monitorowanie rynku i szybsze reagowanie na pojawiające się problemy.

W roku 2019 udzielano również pomocy konsumentom w samodzielnym dochodzeniu roszczeń przed sądami polegającej na przygotowywaniu pozwów, sprzeciwów, pism procesowych – 39 przypadków i zgłoszeń wierzytelności do masy upadłościowej: **38**.

Realizując obowiązek ustawowy – zapisany w art. 43 ust. 1 uokk – rzecznik konsumentów – w terminie do dnia 31 marca każdego roku – przedłożono Prezydentowi Wrocławia do zaopiniowania roczne sprawozdanie z działalności, które następnie przekazano do właściwej miejscowo delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

DZIAŁANIA O CHARAKTERZE EDUKACYJNO-INFORMACYJNYM, SPOTKANIA, KONFERENCJE, SZKOLENIA

Kluczowym elementem, filarem, systemu ochrony konsumentów, obok pomocy prawnej świadczonej w odpowiedzi na konkretny problem, jest profilaktyka, czyli edukacja konsumentka. Wiedza przekazywana w przystępny sposób istotnie wzmacnia pozycję konsumenta, czyni relacje z przedsiębiorcą zrozumiałymi i wreszcie: dzięki wiedzy nasze wybory są bardziej racjonalne i świadome. Śmiało więc można powiedzieć, że edukacja jest najlepszym narzędziem ochrony konsumentów. Dzięki niej bowiem konsumenci znają swoje prawa i wiedzą jak reagować w trudnych przypadkach oraz gdzie szukać pomocy, gdy sytuacja będzie tego wymagała.

Aktywność w obszarze edukacji konsumenckiej jest zależna od potrzeb lokalnej społeczności i danego okresu, przy czym największe zapotrzebowanie na informacje o takim charakterze występuje w okresach świątecznych, tj. w czasie wzmożonej konsumpcji towarów i usług, oraz w okresie wakacyjnym, w którym konsumenci są narażeni na problemy związane z utratą danych osobowych, dokumentów tożsamości, gotówki czy bagażu. Ponadto konsumenci często dochodzą roszczeń w związku z nienależytym wykonaniem umowy przewozowej lub o świadczenie usług turystycznych. Na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz wroclaw.pl publikowane są między innymi: bieżące ogłoszenia, ważne informacje i komunikaty, dane kontaktowe specjalistycznych instytucji – pomocne konsumentom w dochodzeniu ich roszczeń, a także wzory pism, porady, przepisy prawa oraz ciekawe filmy edukacyjne. Serwis jest dostępny również w angielskiej i ukraińskiej wersji językowej. Ważne informacje, wzory pism, ostrzeżenia konsumenckie i tym podobne są również wywieszane na tablicach ogłoszeniowych znajdujących się przy wejściu do Biura Miejskiego Rzecznika Konsumentów. Wreszcie, w bieżącej pracy (w szczególności w trakcie udzielania porad bezpośrednich) konsumentom przekazywane są ulotki i materiały informacyjno-edukacyjne, które mogą stanowić dodatkowe wsparcie w przyszłym, samodzielnym, dochodzeniu roszczeń. Materiały, o których mowa powyżej, to w głównej mierze nieodpłatne publikacje Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W roku 2019 odbyło się wiele ważnych spotkań, akcji, konferencji i działań w ramach szeroko rozumianej edukacji konsumenckiej. Warto wspomnieć choćby poniżej opisane. W styczniu udzielono wywiadu dla Gazety Fakt na temat przedsiębiorcy zawierającego umowy poza lokalem, głównie z seniorami, o pośrednictwo w świadczeniu usług medycznych/zdrowotnych. W celu prewencyjnym i edukacyjnym opisano zachowania firmy wpisujące się w definicję nieuczciwych praktyk rynkowych oraz pouczono, na co zwracać uwagę w kontaktach z firmami oferującymi tego typu świadczenia. W tym samym miesiącu przeprowadzono spotkanie połączone z wykładem dla studentów socjologii ekonomicznej i innych kierunków Instytutu Socjologii i Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego w zakresie problematyki ochrony konsumentów. W maju 2019 r. wraz z przedstawicielami Urzędu Komunikacji Elektronicznej i Policji edukowaliśmy seniorów w Centrum Aktywności Lokalnej. Również w maju odbyło się spotkanie we wrocławskiej delegaturze Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów połączone z warsztatami i panelem do wymiany opinii, uwag i doświadczeń. Na przełomie lutego i marca uczestniczono w interesującej VI

Międzynarodowej Konsumentckiej Konferencji Naukowej z okazji 20-lecia instytucji rzecznika konsumentów, zaś w marcu w konferencji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z okazji światowego Dnia Konsumenta. W czerwcu – w odpowiedzi na sezonowe potrzeby konsumentów – przypominaliśmy zasady bezpiecznego zawierania umów związanych z podróżami wakacyjnymi i urlopowymi oraz radziliśmy, co robić w razie problemów i jak reklamować takie usługi – wywiad dla TVP3. We wrześniu 2019 r. miała miejsce debata w Klubie Seniora dedykowana tematycznie tej grupie – z udziałem reprezentantów MOPS-u, Straży Miejskiej, Policji oraz miejscowej parafii katolickiej. Kolejna akcja dla seniorów, w październiku br., to IV Spotkanie Grupy Dialogu Społecznego ds. Seniorów, jakie przeprowadzono we Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego, z udziałem Policji, pod tytułem: Bezpieczeństwo Seniora – Konsumenta czy spotkanie z okazji Dnia Seniora.

W tym miejscu warto również wspomnieć o bieżącej współpracy z Redakcją Gazety Seniora, która w połączeniu z pozostałymi elementami programu ochrony tej najsłabszej grupy, najmniej przygotowanej do wolnorynkowej gry i w związku z tym najbardziej narażonej na nieuczciwe działania firm i szczególnie łatwo padającej ofiarą przestępstw, uczyni go bardziej skutecznym.

Wspieraliśmy konsumentów w zrozumieniu nowych przepisów – w październiku br. udzielono wywiadu dla Eurofaktów programu TVP3 na temat nowej dyrektywy unijnej regulującej między innymi zasady naprawy towarów.

W celu aktualizacji wiedzy w bardzo dynamicznej dziedzinie, jaką jest prawo konsumentckie i ochrona konsumentów, niezbędny jest udział w szkoleniach i stała wymiana informacji i doświadczeń ze specjalistami i praktykami. W październiku 2019 odbyło się bardzo wartościowe szkolenie specjalistyczne z zakresu przepisów kodeksu postępowania cywilnego oraz warsztaty z zakresu usług finansowych.

W grudniu przypominaliśmy konsumentom podstawowe informacje na temat ich praw i praktyczne zasady dochodzenia roszczeń – wywiad dla Radia Luz. W tym samym miesiącu udzielano porady czytelnikom za pośrednictwem Gazety Wrocławskiej w temacie rozliczenia umowy o wypożyczenie skutera elektrycznego. Z kolei z programem Superstacja miała miejsce korespondencja w sprawie przedsiębiorcy świadczącego usługi płatnego parkowania na terenie Wrocławia.

Od lat w okresie świąteczno-noworocznym, z powodu wzrostu konsumpcji towarów i usług, rośnie zapotrzebowanie na praktyczne informacje i porady na temat zwrotu towarów bez wad i zwrotu zakupów internetowych w kontekście nietrafionych prezentów świąteczno-noworocznym, jak i opóźnień w realizacji tego typu zamówień okolicznościowych, na temat wyprzedaży oraz promocji świąteczno-noworocznym. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, w okresie świąteczno-noworocznym, podczas odbywania podróży środkami komunikacji miejskiej (tramwaje, autobusy), Wrocławianie mogli się zapoznać z przygotowanymi dla nich infografikami informacyjno-edukacyjnymi na temat instytucji, które świadczą bezpłatną pomoc w sprawach konsumentckich, przydatnymi adresami i kontaktami, prezentowanymi na wyświetlaczach w pojazdach MPK. W roku 2019 udzielono dotacji dwóm wrocławskim stowarzyszeniom na realizację zdania publicznego pn. „Świadomy konsument – zajęcia dla uczniów z terenu miasta Wrocławia. Edycja III”. Wykonawcy przedmiotowego zdania legitymowali się doświadczeniem w skutecznej i terminowej organizacji tego typu przedsięwzięć.

W ramach zadania przeprowadzono 25 szkoleń po 1 godzinie lekcyjnej każde, dla uczniów (w wieku: 11-19 lat) szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz szkół branżowych położonych na terenie Wrocławia i nauczycieli z wybranych aspektów prawa konsumentckiego. Uczestnicy szkoleń (uczniowie i nauczyciele) otrzymali opracowane w ramach tego zadania broszury informacyjno-edukacyjne, stworzono również prezentację wraz z testem z zakresu prawa konsumentckiego celem ponownego wykorzystania przez nauczycieli w dalszej pracy dydaktycznej.

PROMOCJA WROCŁAWIA

PROJEKT: KAMPANIE MARKETINGOWE

ROZLICZAJ PIT WE WROCŁAWIU, KORZYSTAJ ZE SWOICH PIENIĘDZY!

(fot. materiały własne BPM)

Od lutego do kwietnia trwała kolejna miejska kampania społeczna „Rozliczaj PIT we Wrocławiu, korzystaj ze swoich pieniędzy!”. W tej edycji, nie było loterii, a środki, które zostały w ten sposób zaoszczędzone, około 100 tys. zł, przekazano na dodatkowe nasadzenia zieleni w przestrzeni miejskiej. Tak jak w latach ubiegłych, tegoroczna kampania miała na celu zachęcenie osób mieszkających w naszym mieście do rozliczenia rocznego podatku PIT we Wrocławiu. Rozliczając PIT we Wrocławiu, podatnicy nie tylko wspierają rozwój miasta, ale zyskują też dodatkowe korzyści. Mogą wyrobić kartę Urbancard Premium i korzystać z wielu zniżek (nawet do 50%) w obiektach kulturalnych i rozrywkowych, zarówno miejskich, jak i prywatnych. BPM odpowiadało za cały projekt, tj. przygotowanie kampanii, projekty graficzne, promocję kampanii.

PROMOCJA FILMU „TWÓJ VINCENT”

Miasto jest właścicielem kolekcji obrazów – kadrów z filmu „Twój Vincent”, które udostępnia szerokiej publiczności podczas wystaw, w kraju i zagranicą. W 2019 r. odbyły się dwie wystawy:

- od 11 stycznia do 19 marca w Instytucie Polskim w Wiedniu,
- od 19 marca do 12 kwietnia w Instytucie Polskim w Bratysławie,
- 25 maja podczas dni otwartych we wrocławskim Ratuszu.

NASZ WROCŁAW ORAZ AKCJA SPECJALNA NASZ WROCŁAW 365

(fot. materiały własne BPM)

Nasz Wrocław to miejski program, którego celem jest zachęcenie mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz udziału w życiu miasta. Jest on odpowiedzią na rosnące zainteresowanie sprawami osiedli i chęcią udziału w procesie tworzenia nowego, przyjaznego, bezpiecznego i funkcjonalnego Wrocławia. Program Nasz Wrocław został połączony z już działającym programem URBANCARD Premium i od lipca 2019 działają pod wspólnym szyldem.

17 listopada Prezydent Jacek Sutryk ogłosił nową odsłonę programu – Nasz Wrocław 365 to darmowe wejścia do popularnych wrocławskich atrakcji. W ramach pierwszej edycji akcji swoją ofertę w formie kuponów udostępniło 5 partnerów:

- Aquapark – 2-godzinne wejście do strefy rekreacji dla osoby dorosłej,
- Zoo Wrocław – bilet normalny dla osoby dorosłej,
- Hydropolis – bilet normalny dla osoby dorosłej,
- WKS Śląsk Wrocław – bilet na mecz piłkarski dla osoby dorosłej (sektor rodzinny),
- Wrocławski Tor Wyścigów Konnych Partynice – jednorazowa jazda konna.

To pierwsza edycja akcji. Lista partnerów akcji specjalnej „Nasz Wrocław 365” w kolejnych latach może się zmieniać. BPM w ramach swojej części opieki nad projektem pozyskało partnerów: Aquapark, Stadion Miejski, Partynice. Pośredniczyło w rozmowach z Miejską Biblioteką Publiczną. We współpracy z ARAW zaprojektowało oprawę graficzną projektu oraz aplikacji, we współpracy z ARAW i WPO powstał także film promocyjny.

AKADEMICKI WROCŁAW (WSPÓŁPRACA Z ARAW)

- Kontynuacja prac nad strategią promocji Wrocławia jako ośrodka akademickiego w latach 2016–2021,
- Cykliczne spotkania z przedstawicielami biur promocji uczelni wyższych Wrocławia i koordynacja działań dotyczących umacniania wizerunku Wrocławia jako prężnego ośrodka akademickiego,
- Kontynuacja działań w ramach projektu „Pokolenie W”, którego celem jest pokazanie Wrocławia jako miasta idealnego do nauki, życia i pracy.

TERAZ WROCŁAW (WSPÓŁPRACA Z ARAW)

- Udział w Targach Edukacyjnych w Kijowie (Ukraina) oraz spotkania z kandydatami na studia w miastach Ukrainy środkowej i wschodniej.
- Działania ambasadorów projektu na Ukrainie.
- Kontynuacja współpracy z fundacją Polska-Wschód.
- Organizacja wizyt studyjnych dla maturzystów z Ukrainy.
- Wzmocnienie działań promocyjnych w pozostałych krajach objętych działaniem projektu: Białoruś, Gruzja, Kazachstan, Uzbekistan, Mołdawia.
- Działania informacyjno-promocyjne w Internecie i na portalach społecznościowych.
- Praca z kandydatami w procesie rekrutacji.

PROJEKT: EVENTY

DZIEŃ ODRY

18 maja na bulwarze X. Dunikowskiego odbył się Dzień Odry – program wypełniły m.in. rodzinne regaty kajakowe, Mistrzostwa Wrocławia na Deskach SUP, zawody na rowerach wodnych, pokazowe regaty żeglarskie, akademickie wyścigi na ergometrach wioślarskich o puchar Viadrusa, pokazy ratownictwa wodnego, warsztaty żeglarskie, literackie i ekologiczne, eksperymenty i doświadczenia naukowe, gry i zabawy dla najmłodszych, food trucki, miasteczko artystów. Na scenie prezentowali się partnerzy imprezy, odbywały się czytania literatury i występy artystyczne, m.in. dzieci ze szkół muzycznych. Przez cały czas trwania imprezy Fundacja DKMS rejestrowała dawców szpiku. Na zakończenie wystąpił zespół Lions z Natalią Lubrano. Imprezę odwiedziło ok. 12 tys. osób. BPM jest organizatorem imprezy.

PIKNIK RODZINNY NAD ODRA W RAMACH MIĘDZYNARODOWYCH REGAT AKADEMICKICH ÓSEMEK WIOŚLARSKICH „ODRA RIVER CUP”

1 czerwca odbył się piknik rodzinny nad Odrą „Odra River Cup 2019” z udziałem m.in. osad Politechniki Wrocławskiej i Uniwersytetu Wrocławskiego. To już tradycja we Wrocławiu – celem imprezy jest popularyzacja Odry jako miejsca rekreacji i turystyki wodnej oraz integracja wrocławskiego środowiska akademickiego i wodniackiego.

Program pikniku obejmował m.in. koncerty muzyczne, treningi z udziałem publiczności na ergometrach wioślarskich, przejażdżki łódkami, wyścigi łodzi smoczych, pokazy ratownictwa wodnego, pokazy umiejętności psów ratowniczych, konkursy, animacje sportowe i zajęcia plastyczne dla dzieci. Bogaty program warsztatów dla dzieci i młodzieży przygotowały koła naukowe Politechniki Wrocławskiej. Przez cały czas trwania imprezy Fundacja DKMS rejestrowała dawców szpiku. BPM współfinansowało to wydarzenie.

IX FESTIWAL EUROPA NA WIDELCU

Od 29 maja do 2 czerwca na wrocławskim rynku odbyła się kolejna edycja kulinarnego święta – festiwalu Europa na widelcu. Według inspektorów Gault&Millau: *czterdziesty pierwszy festiwal Europa na widelcu to jedno z najciekawszych tego typu wydarzeń w Polsce* (opis wydarzenia został zamieszczony w „*Żółtym przewodniku Gault&Millau Polska*” w 2018 r.).

Po raz pierwszy europejska biesiada odbyła się 4 czerwca 2009 r. – Wrocław świętował w ten sposób rocznicę pierwszych wolnych wyborów. Wrocławianom tak zasmakował ten sposób obchodów, że impreza na stałe zagościła w miejskim kalendarzu i doczekała się swojej 11. edycji. Tegoroczna odsłona festiwalu przebiegała pod znakiem dwóch jubileuszy: 30-lecia wolnych wyborów w Polsce oraz 15-lecia wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Wydarzeniu patronuje Robert Makłowicz – znany szerokiej publiczności

polski dziennikarz, publicysta, słynny krytyk kulinarny i podróżnik. BPM jest organizatorem wydarzenia.

TUMSKI CUP

15 czerwca przeprowadzone zostały zawody na łodziach smoczych „Tumski Cup”. Impreza odbyła się po raz 10, a po raz 3 na bulwarze Dunikowskiego. W zawodach uczestniczyło 15 drużyn z całej Polski, które walczyły o 3 puchary – w kategorii open, w kategorii mikst i w kategorii ladies. Zawodom towarzyszyły liczne atrakcje, skierowane przede wszystkim do dzieci – warsztaty żeglarskie i ekologiczne, tor kapslowy, liczne konkursy i prezentacje partnerów wydarzenia – Instytutu Konfucjusza, Aquaparku Wrocław, Fundacji On Water, Lasów Państwowych, Departamentu Zrównoważonego Rozwoju oraz Urban Card Premium. Przez cały czas trwania imprezy Fundacja DKMS rejestrowała dawców szpiku. Zawodom przez cały czas towarzyszyła strefa gastronomii, w której królowały foodtrucky, a na zakończenie odbył się koncert zespołu Francis Tuan. BPM jest organizatorem wydarzenia.

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL KRYMINAŁU

W terminie 27 maja – 2 czerwca, po raz 11 we Wrocławiu, odbył się Międzynarodowy Festiwal Kryminału. Impreza po raz kolejny przyciągnęła licznych gości z Polski i zagranicy. Program obfitował w ciekawe wydarzenia: kryminalne warsztaty literackie i scenariuszowe, panele, wykłady, lekcje dla licealistów, akcje bookcrossingowe, czy warsztaty detektywistyczne dla młodzieży.

Podczas uroczystej gali finałowej Nagrodę Wielkiego Kalibru otrzymał Robert Małecki za powieść „Skaza”. Nagrodę publiczności otrzymał Wojciech Chmielarz za powieść „Żmijowisko”. Honorową Nagrodę Wielkiego Kalibru za całokształt twórczości otrzymał francuski pisarz Bernard Minier. BPM współfinansuje to wydarzenie oraz wspiera je organizacyjnie i promocyjnie.

VI KONGRES ZARZĄDZANIA ADMINISTRACJĄ SAMORZĄDOWĄ

Kongres Zarządzania Administracją Samorządową odbył się w dniach 4–5 czerwca we Wrocławskim Centrum Kongresowym. Podczas Kongresu w sposób kompleksowy zostały poruszone zagadnienia zarządzania administracją jednostek samorządowych, w szczególności dotyczące: kadr i prawa pracy, komunikacji z mieszkańcami i promocji JST, zarządzania infrastrukturą urzędu i mieniem komunalnym, centrów usług wspólnych. Integralną częścią Kongresu było Ogólnopolskie Seminarium Sekretarzy. BPM wspierało projekt promocyjnie.

X KONGRES REGIONÓW

Kongres Regionów to najważniejsze w Polsce spotkanie samorządu, biznesu i organizacji pozarządowych, które odbyło się w dniach 11–12 czerwca we Wrocławiu. Wydarzenie to:

700 uczestników, ponad 100 mówców i panelistów, 50 prezydentów miast i marszałków województw, ponad 300 burmistrzów i starostów oraz ponad 50 prezentacji, wywiadów scenicznych, paneli i sesji. Temat przewodni edycji 2019 to Więcej za mniej. Samorząd gotowy na nowe czasy. Wydarzeniu towarzyszy rozstrzygnięcie dorocznych rankingów, m.in. na: najlepszych prezydentów miast (Newsweek) oraz najbardziej innowacyjne miasta i miasta przyjazne dla biznesu (Forbes), czy miasta otwarte na ludzi. BPM wspierało event promocyjnie.

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL ORKIESTR MUNDUROWYCH

7 lipca 2019 r. we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji Państwowej we Wrocławiu zorganizowano Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Mundurowych. Na płycie rynku zaprezentowały się orkiestry policyjne i wojskowe z Polski i Niemiec. Występy muzyczne połączone z paradną musztrą cieszyły się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców i turystów.

WROCŁAWSKI FESTIWAL KRASNOLUDKÓW DLA NADZIEI

Od 6 do 8 września w Ogrodzie Staromiejskim koło Teatru Lalek i we wrocławskich muzeach odbył się kolejny Wrocławski Festiwal Krasnoludków. Rozpoczął się Wielką Wrocławską Paradą Krasnoludków, która wystartowała z rynku w kierunku Ogródu Staromiejskiego. Działania w Ogrodzie tradycyjnie rozpoczęły się konkursem plastycznym dla szkół podstawowych i przedszkoli na najpiękniej udekorowaną chatkę. Na Scenie Letniej cały czas odbywały się występy i pokazy. W programie tego dnia znalazły się animacje i zabawy z grupą wokalnno-taneczną czy strefa krasnalowego wypoczynku z grami planszowymi. Uczestnicy mogli także skorzystać z bezpłatnych kursów Krasnalowym Tramwajem. W drugim dniu festiwalu odbyły się m.in. różnorodne warsztaty, krasnalowa strefa kuglarstwa, strefa przygotowana przez Kolejkowo, strefa krasnalowego graffiti i krasnalowe atelier fotograficzne.

W przestrzeni miejskiej została zorganizowana rodzinna gra miejska „Urodziny Życzliwka”. Wieczorem odbył się Cyr Wheel – pokaz akrobatyczny w kole cyra oraz fire show. Następnie wszyscy bawili się na Krasnalowym Silent Disco. W trzeci dzień festiwalu odbywały się warsztaty we wrocławskich muzeach, Tegoroczna edycja festiwalu była wyjątkowa – połączono siły z Korowodem Nadziei organizowanym przez Fundację „Na ratunek dzieciom z chorobą nowotworową”. W tym dniu miało miejsce jeszcze jedno wyjątkowe wydarzenie – krasnale w towarzystwie Edyty Jungowskiej odwiedziły podopiecznych Przyłądka Nadziei. BPM jest organizatorem wydarzenia.

XX-LECIE PRACY TWÓRCZEJ MARKA KRAJEWSKIEGO

W roku 2019 świętowano 20-lecie pracy twórczej Marka Krajewskiego, wrocławskiego pisarza, autora serii kryminałów o Eberhardzie Mocku. W związku z tym odbyły się trzy eventy:

ODSŁONIĘCIE MURALA MARKA KRAJEWSKIEGO, 2 PAŹDZIERNIKA

4 kwietnia nastąpiło podpisanie Listu Intencyjnego pomiędzy Biurem Promocji Miasta i Turystyki i Społecznym Instytutem Wydawniczym Znak sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie przy realizacji projektu „Promocja Wrocławia z okazji XX-lecia pracy twórczej Marka Krajewskiego – autora z Wrocławia”. W ramach współpracy BPM udzieliło wsparcia administracyjnego i organizacyjnego przy procedurze uzyskiwania wszelkich pozwoleń na stworzenie murala na ścianie kamienicy należącej do zasobu miasta przy ul. Jedności Narodowej 42/44a. Odsłonięcie murala nastąpiło 2 października.

TRASA „ŚLADAMI EBERHARDA MOCKA”, 28 PAŹDZIERNIKA

23 maja nastąpiło podpisanie Listu Intencyjnego pomiędzy Biurem Promocji Miasta i Turystyki a Biblioteką Uniwersytecką we Wrocławiu w sprawie współpracy przy realizacji projektu „Promocja Wrocławia i zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej poprzez wspólne wydanie trasy kryminalnej *Śladami Eberharda Mocka we Wrocławiu*”. Po przeprowadzonej kwerendzie Biblioteka Uniwersytecka udostępniła bezpłatnie 28 skanów zdjęć ze swoich zasobów do drukowanego opracowania trasy. Skład oraz prace redakcyjne były po stronie BPM. Premiera trasy odbyła się 28 października, śladami Eberharda Mocka prowadził Michał Karczmarek, autor trasy.

ODSŁONIĘCIE KRASNALA CZYTELNICZEGO EBERHARDA MOCKA, 7 GRUDNIA

7 grudnia przed Halą Stulecia nastąpiło odsłonięcie Krasnala Czytelniczego Eberharda Mocka o twarzy Marka Krajewskiego. Biuro Promocji Miasta i Turystyki wsparło administracyjnie w uzyskaniu pozwoleń konserwatorskich panią Małgorzatę Urlich-Kornacką pomysłodawczynią projektu ze Stowarzyszenie Podróżników TUiTAM.

Podpisany został również **list intencyjny Miasta i TVP** dotyczący wsparcia finansowego i logistycznego w ramach współpracy Miasta przy produkcji serialu telewizyjnego „Erynie” na motywach powieści Marka Krajewskiego.

GAUDEAMUS IGITUR – UROCZYSTE OTWARCIE ROKU AKADEMICKIEGO 2019/2020

30 września po raz 14 odbyło się uroczyste rozpoczęcie roku akademickiego, w którym udział wzięli rektorzy wrocławskich uczelni oraz Prezydent Wrocławia. Na rynku wystąpiły chóry akademickie, które wspólnie odśpiewały hymn Gaudeamus, a także Orkiestra Reprezentacyjna Wojsk Lądowych. Dyrygentem wszystkich chórów była Anna Grabowska-Borys (dyrygent chóru Ars Cantandi Uniwersytetu Ekonomicznego), dyrygentem Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych był mjr Andrzej Kufel.

KONGRES MIASTO – WODA – JAKOŚĆ ŻYCIA

Głównym celem Kongresu, który odbył się w dniach 3–4 października we Wrocławiu było zwrócenie uwagi na fakt, że – aby się harmonijnie rozwijać – miasta muszą znaleźć sposób na zrównoważenie działań zmierzających do zazieleniania przestrzeni miejskich i działań zmierzających do wykorzystania wody jako ważnego elementu środowiska

miejskiego. Organizatorami Kongresu była Open Eyes Wconomy Summit oraz Miasto Wrocław.

BRUNO SCHULZ. FESTIWAL

To już 8 edycja międzynarodowego festiwalu sztuki i literatury Bruno Schulz. Festiwal we Wrocławiu. W dniach 13–20 października w ramach festiwalu odbyły się liczne spotkania autorskie, wykłady tematyczne, a także unikatowe panele dyskusyjne. Gośćmi festiwalu byli m.in. Jurij Andruchowycz, Witold Bereś, Wojciech Bonowicz, Jacek Fedorowicz, Grzegorz Gauden, Magdalena Grzebałkowska, Szymon Kloska, Katarzyna Kłosińska, Marta Mizuro, Michał Nogaś, Michał Rusinek, Małgorzata Szejnert, Krzysztof Varga oraz Olga Tokarczuk – laureatka literackiej Nagrody Nobla. W czasie festiwalu odbyły się wykłady dla licealistów oraz dla studentów, spotkania autorskie, dyskusje panelowe poświęcone literaturze, pokazy filmów oraz wykłady monograficzne.

Po raz kolejny w ramach festiwalu odbyła się gala wręczenia nagrody Angelus, a przez cały czas trwania festiwalu odbywały się spotkania z pisarzami nominowanymi do nagrody (Salon Angelusa na Bruno Schulz. Festiwal). Przez cały festiwal odbywał się również kiermasz książek festiwalowych gości oraz pisarzy nominowanych do nagrody Angelus.

RZEŻBA LOVE HATE WE WROCLAWIU

(fot. materiały własne BPM)

Rzeźba LOVE HATE autorstwa niemieckiej artystki Mii Florentine Weiss była eksponowana na placu Nowy Targ od 31 października do 4 listopada. Wcześniej w swej podróży plenerowa instalacja LOVE HATE odwiedziła wiele miast Europy w tym Berlin, Monachium, Goslar, Brukselę, Beroun, Pragę i Arcachon. Praca została wykonana ze stali i jest ambigramem, a więc tak ukształtowanym napisem, że daje się go przeczytać z dwóch stron. Z jednej strony tworzy wyraz „Love” (miłość), z drugiej natomiast – „Hate” (nienawiść). Jak powiedziała autorka, oba te uczucia niejednokrotnie występują razem, a płynący z dzieła przekaz ma zachęcać do poznania granicy pomiędzy nimi. Mia Florentine Weiss powiedziała również: „Europa jest miłością i największym pokojowym projektem naszych czasów. Musimy działać na rzecz zachowania europejskiej idei, wzmacniać ją i przekształcać wszechobecną nienawiść w miłość”.

DZIEŃ ŻYCZLIWOŚCI

Hasło 14 edycji to „Życzliwie, blisko, razem!” – impreza zachęca do umacniania więzi społecznych i doceniania siły płynącej z synergii działań wspólnotowych. Siła tkwi w grupie. Razem znaczy więcej, sensowniej, bezpieczniej – to nie puste slogany, to fakty poparte przez naukę. Być życzliwym to być uważnym, wrażliwym i otwartym na drugiego człowieka. Z BPM życzliwość propagowały: Miejska Biblioteka Publiczna z szeregiem warsztatów i spotkań dla dzieci i dorosłych, Dolnośląskie Centrum Filmowe z warsztatem dla dzieci i projekcją filmu, Uniwersytet SWPS z wykładem dr Ewy Woydyłło-Osiatyńskiej oraz Art Hotel z warsztatami „Życzliwość i uważność” Kasi Gubały.

W roku 2019 do akcji włączyli się m.in. aktor Tomasz Karolak, pisarka, wrocławska noblistka Olga Tokarczuk, podróżnik Jarosław Kret oraz rysownik, autor wszystkich kreacji Dnia Życzliwości Andrzej Tylkowski.

WSPÓLORGANIZACJA KONFERENCJI „CO MA PIERNIK DO WROCŁAWIA – PIERNIKI PRZEZ STULECIA”

Konferencja, która odbyła się 7 grudnia była płaszczyzną wymiany opinii i poglądów oraz prezentacji wyników badań dotyczących tematu piernikarstwa wrocławskiego i śląskiego. Konferencję zorganizowały: Szlak Kulinaryny Smaki Dolnego Śląska, Piernikarnia Wrocławska i Miasto Wrocław.

Wykłady wygłosili naukowcy i muzealnicy zajmujący się szeroko rozumianym tematem piernikarstwa. W trakcie konferencji miała miejsce dyskusja dotycząca promowania piernikarstwa wrocławskiego i dolnośląskiego a uczestnicy konferencji mogli popróbować pierników przygotowanych według różnych przepisów i tradycji kulinarnych.

EVENTY ZWIĄZANE Z PRYZNANIEM OLDZE TOKARCZUK LITERACKIEJ NAGRODY NOBLA

Powitanie Olgi Tokarczuk w Narodowym Forum Muzyki, 20 października

Spotkanie zorganizowano w ramach Bruno Schulz. Festiwal. Nad realizacją spotkania i jego oprawą graficzną bezpośredni nadzór sprawowało BPM.

Relacja z wręczenia Oldze Tokarczuk Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w Sztokholmie, 10 grudnia

Na wrocławskim rynku stanął telebim, na którym można było śledzić na żywo relację z uroczystości. W tym czasie w rynku przygotowano dla mieszkańców inne jeszcze atrakcje: sprzedaż książek Olgi Tokarczuk, możliwość opieczątowania książek noblistki okolicznościowym exlibrisem, możliwość wykonania okolicznościowej fotografii w fotobudce oraz poczęstunek.

Dzień czytania w szkołach, 10 grudnia

10 grudnia – dzień, w którym co roku wręczane są Nagrody Nobla – z okazji przyznania tej prestiżowej nagrody Oldze Tokarczuk, został ustanowiony Dniem Czytania Książek we wrocławskich szkołach. W akcję zaangażowały się nie tylko szkoły średnie, ale również podstawowe, a nawet przedszkola.

42. EUROPEJSKIE SPOTKANIE MŁODYCH TAIZÉ WE WROCŁAWIU

Od 28 grudnia 2019 r. do 1 stycznia 2020 r. Wrocław gościł pielgrzymów podczas 42 Europejskich Spotkań Młodych. Wrocław już po raz trzeci był organizatorem tego chrześcijańskiego, ekumenicznego spotkania europejskiego (po 1989 i 1995 r.).

Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr 875/19 z dnia 24 kwietnia został powołany Zespół ds. współorganizacji 42 Europejskiego Spotkania Młodych TAIZE do, którego zadań należało:

- nadzór nad współpracą instytucji miejskich z głównymi Organizatorami Spotkania
- realizowanie opracowanej koncepcji związanej z finansowaniem miejskiej części wydarzenia
- przygotowanie projektów umów realizowanych w ramach wydarzenia ze strony Miasta
- pozyskiwanie środków finansowych na wsparcie realizacji wydarzenia i rozliczenie wsparcia.

22 listopada zostało podpisane Porozumienie o współpracy w przygotowaniach do 42. ESM we Wrocławiu. Sygnatariuszami Porozumienia były następujące strony: Gmina Wrocław, Association do l'Accueil à Taizé, Archidiecezja Wrocławska. Celem porozumienia było określenie zasad współpracy przy organizacji Europejskiego Spotkania Młodych 2019. Miasto podjęło również działania promocyjno-informacyjne związane ze Spotkaniem, w szczególności poprzez:

- przygotowanie mapy Wrocławia na potrzeby uczestników Spotkania,
- przygotowanie dla uczestników Spotkania worków z logo Spotkania i Miasta,
- zorganizowanie wystawy tematycznej pt. „Spotkamy się we Wrocławiu”, która stanęła na ul. Świdnickiej przy kościele św. Doroty,
- udostępnianie tekstów promocyjnych Wrocławia, m.in. do specjalnego wydania miesięcznika „Nowe Życie”, które zostało wydane w j. angielskim i było dostępne dla wszystkich uczestników Spotkania.

PROMOCJA TURYSTYCZNA

TARGI TURYSTYCZNE

8–13 stycznia 2019, Międzynarodowe Targi Turystyczne Vakantiebeurs, Utrecht (Holandia)

Targi turystyczne Vakantiebeurs Utrecht 2019 przyciągnęły ponad 130 tysięcy odwiedzających, zarówno z Holandii, jak i spoza tego kraju.

Pierwszego dnia targów odbyło się **spotkanie dla dziennikarzy, branży turystycznej i blogerów połączone z degustacją specjalów polskiej kuchni**. Drugiego dnia zorganizowano **prezentację Wrocławia i jego największych atrakcji**, której wysłuchało kilkadziesiąt osób. Podczas tych spotkań uczestnikom zostały wręczone, specjalnie przygotowane na tę okazję materiały o mieście.

Na stoisku Wrocławia były dostępne materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Racławickiej czy

Afrykarium z ZOO. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z Holandii, którzy coraz liczniej i częściej odwiedzają nasze miasto.

6–10 Marca 2019, Międzynarodowe Targi Turystyczne Itb 2019, Berlin (Niemcy)

BPM wzięło udział w największych w Europie Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie. Polskie Stoisko Narodowe znajdowało się w hali nr 15.1 i zajmowało 752 m². Targi w Berlinie były największym wydarzeniem w Europie dla przedstawicieli branży turystycznej oraz atrakcją dla tysięcy odwiedzających.

Podczas targów odbyły się liczne spotkania z przedstawicielami branży turystycznej i dziennikarzami. Przez cały czas targów na scenie realizowany był program prezentacji oraz atrakcji turystycznych.

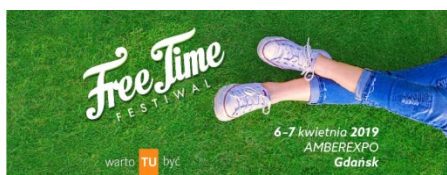
Na stoisku Wrocławia można było zapoznać się z bogatą ofertą turystyczną i kulturalną miasta. Dostępne były ciekawe materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj. Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raławickiej czy Afrykarium z ZOO.

12–15 marca 2019, MIPIM Cannes 2019

Targi inwestycyjne w Cannes przyciągnęły 26 800 graczy ze wszystkich sektorów międzynarodowej branży nieruchomości (w tym ponad 5400 inwestorów oraz 560 liderów politycznych z ponad 100 krajów). Podczas targów przedstawiciele Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta, Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości oraz Biura Rozwoju Wrocławia promowali tereny inwestycyjne w mieście oraz odbyli serię spotkań z potencjalnymi inwestorami, zainteresowanymi ofertą. Podczas targów promowano także intensywnie Wrocław i jego atrakcje (m.in. ZOO i Afrykarium, Hydropolis, Narodowe Forum Muzyki itp., a także trasy turystyczne i rowerowe po mieście i okolicy).

6–7 kwietnia 2019, Targi Turystyczne Free Time Festiwal, Gdańsk

Już po raz drugi Wrocław prezentował swoją ofertę turystyczną na Festiwalu Turystyki i Czasu Wolnego – Free Time Festiwal w Gdańsku. To największa impreza turystyczna w północnej części Polski. Na 15 tys. m² powierzchni ekspozycyjnej zwiedzić można 10 stref klimatycznych oraz zapoznać się z 1001 ofertą, jak spędzić wolny czas. Targi odwiedza rokrocznie ok. 20 000 gości.

Wrocławskie stoisko obfitowało w wydarzenia. Oprócz prezentacji atrakcji miasta, goście mogli wziąć udział w licznych warsztatach i konkursach przygotowanych przez partnerów: Muzeum Pana Tadeusza, Hydropolis, Kolejkowo i Centrum Historii Zajezdnia. Atrakcyjność stoiska docenili organizatorzy targów, przyznając Miastu Wrocław nagrodę za najatrakcyjniejsze stoisko targowe podczas Free Time Festiwal 2019.

18–19 maja 2019, Dni Polskie w Skansenie, Sztokholm

Dni Polskie w Skansenie przyciągnęły, jak w poprzednim roku, rekordową liczbę osób, odwiedzających – ponad 10 tys. każdego dnia. Imprezę zorganizowały: Zagraniczny Ośrodek Polskiej Organizacji Turystycznej w Sztokholmie, Ambasada RP oraz Instytut Polski w Sztokholmie. Wśród regionów i miast, prezentujących swoją turystyczną ofertę, nie zabrakło Wrocławia i Dolnego Śląska.

Podczas dwóch dni imprezy intensywnie promowano Wrocław i jego atrakcje turystyczne (m.in. ZOO i Afrykarium, Hydropolis, Narodowe Forum Muzyki itp., a także trasy turystyczne i rowerowe po mieście i okolicy), głównie poprzez rozmowy z zainteresowanymi i przekazywanie materiałów promocyjnych. Informowano także o karcie turystycznej Wrocław Tourist Card oraz o połączeniach lotniczych Wrocław-Sztokholm Skavsta, realizowanych przez Wizzair.

15 czerwca 2019, Dzień Polski w Pradze, Praga

Już po raz czwarty Wrocław zaprezentował się na Dniu Polskim w praskich Ogrodach Ambasady RP. To największa impreza plenerowa w Czechach, która przyciąga co roku tysiące odwiedzających. W roku 2019 Wrocław przygotował dla prażan szereg atrakcji. Oprócz prezentacji miasta, którą przedstawił przewodnik miejski Wojciech Zalewski, w kilku strefach było można poznać kulturalną i turystyczną ofertę stolicy Dolnego Śląska. W strefie Muzeum Pana Tadeusza goście mogli wziąć udział w warsztatach zdobienia papieru metodą EBRU, warsztatach lakowania czy pisania gęsim piórem.

Hydropolis przygotowało zabawy z suchym lodem oraz pokazy doświadczeń, a Kolejkowo zabrało gości w podróż przez miniaturowy świat. Dodatkową atrakcją były także warsztaty malowania figurek i domków do makiety. W programie nie zabrakło prezentacji Centrum Historii Zajezdnia, które przygotowało dla najmłodszych gry i zabawy „podwórkowe” oraz mini quiz historyczny z nagrodami. Atrakcją stoiska były warsztaty zdobienia pierników.

Odwiedzający wzięli udział w licznych konkursach z nagrodami, przygotowanymi przez partnerów wydarzenia, gdzie do wygrania był m.in. voucher na weekendowy pobyt we Wrocławiu ufundowany przez Art. Hotel.

9–11 sierpnia, Projekt Plaża, Gdańsk

Wrocław od 9 do 11 sierpnia brał udział w „Projekcie Plaża” realizowanym przez Telewizję TVN. Wydarzenie w Gdańsku było niewątpliwie ciekawą i interesującą propozycją dotarcia z ofertą turystyczną i kulturalną miasta do szerokiego grona odbiorców – zarówno mieszkańców Trójmiasta, jak i turystów przebywających w tym okresie nad morzem. Na stoisku z Wrocławiem prezentowały się miejskie atrakcje, takie jak: Hydropolis, Kolejkowo, Muzeum Pana Tadeusza, Centrum Historii Zajezdnia oraz Wrocławskie Pierniki.

Jednym z dodatkowych działań projektu był zakup czasu antenowego na potrzeby promocji Wrocławia w audycjach: „Dzień Dobry Wakacje”, „Co za tydzień TVN” oraz „Tymczasem na plaży TTV” nadawanych przez TVN w programach telewizyjnych TVN, TVN Style, TTV.

21–26 sierpnia, Targi Partnerstwa, Lwów

Wrocław prezentował swoją ofertę w strefie relaksu oraz strefie warsztatowej podczas targów we Lwowie. Oprócz dystrybucji materiałów informacyjno-promocyjnych: przewodników po mieście, planów turystycznych Wrocławia, broszur informacyjnych i gadżetów oraz materiałów informacyjnych nt. najważniejszych atrakcji turystycznych Wrocławia, na stoisku byli przedstawiciele Projektu „Teraz Wrocław” z ofertą edukacyjną wrocławskich uczelni wyższych. W ramach atrakcji pracownicy Muzeum Pana Tadeusza prowadzili warsztaty z kaligrafii. Oferta Wrocławia cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających. Jej głównymi odbiorcami byli ludzie młodzi, zainteresowani nauką we Wrocławiu, atrakcjami turystycznymi w mieście oraz wydarzeniami kulturalnymi. Stoisko licznie odwiedzane było przez Polonię zamieszkujejącą Lwów i okolice.

23 września, udział w spotkaniu #VISITPOLAND w Oxfordzie

Udział Zastępcy Dyrektora Biura Promocji Miasta i Turystyki Alfreda Wagnera w spotkaniu dla branży turystycznej (dziennikarze i touroperatorzy) organizowanym w Oxfordzie przez Zagraniczny Ośrodek Polskiej Organizacji Turystycznej w Londynie. Prezentacja miasta, dystrybucja materiałów promocyjnych, rozmowy stolikowe, spotkania z przedstawicielami miasta Oxfordu.

7–8 i 14–15 grudnia, Zimowy Narodowy

Po raz kolejny miasto prezentowało się podczas akcji promocyjnej „Zimowy Narodowy” na Stadionie Narodowym, przygotowanej przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Przez dwa weekendy na Stadionie PGE Narodowy w Warszawie prezentowana była oferta turystyczna Wrocławia i Dolnego Śląska. Na stoisku zaprezentowane zostały największe atrakcje turystyczne Wrocławia i regionu. W ramach organizowanych na stoisku konkursów można było wygrać między innymi wejściówki uprawniające do korzystania z poszczególnych atrakcji turystycznych. Na stoisku Wrocławia prezentowana była również oferta najważniejszych atrakcji turystycznych tj. Hydropolis, Afrykarium, Muzeum „Pana Tadeusza” czy Centrum Historii Zajezdnia.

WIZYTY STUDYJNE DZIENNIKARZY

Wspierano dziennikarzy i instytucje, chcących przedstawić Wrocław swoim odbiorcom, w organizacji wizyty. W 2019 r. odbyły się następujące wizyty:

- 8–10 lutego wizyta dziennikarzy z Niemiec,
- 21–22 marca realizacja nagrań do programu „Zakochaj się w Polsce” (emisja w TVP1 jesienią),
- 30–31 marca wizyta dziennikarki z Wielkiej Brytanii,
- 30 kwietnia – 1 maja wizyta bloggerki i dziennikarki podróżniczej z Włoch,
- 3–4 maja wizyta bloggerów z Hiszpanii,
- 5–9 maja wizyta studyjna blogerów z Chin,
- 17 maja realizacja zdjęć do WROCŁAW „Flavor of Poland”, projektu telewizyjnego amerykańskiej telewizji publicznej PBS/APT,
- 24–25 maja wizyta dziennikarzy z Niemiec,
- 18–20 czerwca wizyta dziennikarzy ze Stanów Zjednoczonych,
- 7–9 czerwca wizyta dziennikarzy z Holandii,
- 18–20 czerwca wizyta dziennikarzy amerykańskich,
- 22–23 września wizyta telewizji holenderskiej,
- 3 października wizyta dziennikarzy z Belgii,
- 8–9 listopada wizyta amerykańskich touroperatorów,
- 15 listopada – 1 grudnia wizyta hiszpańskich Glogerów,
- 2–3 listopada wizyta koreańskich dziennikarzy telewizyjnych,
- 3–4 grudnia wizyta japońskich dziennikarzy i touroperatorów,
- 6–7 grudnia wizyty dziennikarzy i touroperatorów z Korei,
- 12–13 grudnia wizyta hiszpańskich touroperatorów,
- 13–15 grudnia wizyta dziennikarzy z Czech,
- 13–15 grudnia realizacja programu o Wrocławiu dla czeskiej telewizji program II.

SPOTKANIA Z PRZEWODNIKAMI MIEJSKIMI

14 maja odbyło się pierwsze spotkanie z przewodnikami miejskimi oraz przedstawicielami Centrów Informacji Turystycznej. Na spotkaniu zostały przedstawione następujące tematy:

- kierunkowe cele rozwoju turystyki we Wrocławiu
- nowe parkingi dla autokarów turystycznych
- harmonogram realizowanych działań inwestycyjnych
- komunikaty dotyczące najważniejszych atrakcji turystycznych
- jarmarki na wrocławskim rynku
- bezpłatne spacer z przewodnikiem po Wrocławiu – sezon 2019
- wspólne inicjatywy na rzecz rozwoju turystyki w mieście.

13 listopada, odbyło się drugie spotkanie z przewodnikami miejskimi oraz przedstawicielami Centrów Informacji Turystycznej. Tematem spotkania było podsumowanie sezonu turystycznego 2019. Na spotkaniu były poruszane i omawiane następujące tematy:

- dostępność Ogrodu Japońskiego dla turystów
- problem parkingu dla autokarów turystycznych na Ostrowie Tumskim
- kwestie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa turystom w mieście
- toalety na Ostrowie Tumskim

- Jarmark Bożonarodzeniowy

Dodatkowo został zaprezentowany kalendarz wydarzeń organizowanych przez Biuro Promocji Miasta i Turystyki w 2020 r. oraz wyniki badań turystycznych przeprowadzonych przez zespół ekspertów.

KONFERENCJA AITO

W dniach 21–24 listopada we Wrocławiu gościli przedstawiciele Stowarzyszenia Niezależnych Touroperatorów AITO (The Association of Independent Tour Operators). Coroczna konferencja AITO to największe wydarzenie brytyjskiej branży turystycznej. Gromadzi nie tylko samych delegatów stowarzyszenia operatorów turystycznych, którzy specjalizują się w tematycznych pakietach wakacyjnych, ale także kilkudziesięciu wpływowych dziennikarzy (łącznie ok. 150 osób).

Wybór lokalizacji na organizację konferencji to nie tylko wyróżnienie dla miasta goszczącego, ale przede wszystkim unikalna szansa do nawiązania kontaktów biznesowych i tym samym uzyskania możliwości wprowadzenia swojego produktu na rynek brytyjski oraz jego szerokiej promocji. Co roku o miano gospodarza walczy kilka miast, zarówno z Europy, jak i całego świata (w zeszłym roku konferencja odbyła się w Zjednoczonych Emiratach Arabskich). Tym bardziej cieszy wybór Wrocławia na miejsce wydarzenia. Uczestnicy podczas wydarzenia brali udział w sesjach plenarnych, spotkali się z wrocławską branżą turystyczną oraz wzięli udział w siedmiu wycieczkach tematycznych po Wrocławiu, jak również mieli okazję zapoznać się z bogatą ofertą kulinarną miasta poprzez udział w tzw. Dine Arounds, którego partnerami były znane wrocławskie restauracje.

Partnerami wydarzenia byli: Miasto Wrocław, Polska Organizacja Turystyczna, Convention Bureau – Wrocław, Muzeum Architektury, Winnica Adoria, Browar Stu Mostów, Restauracja Jasna, Restauracja Pod Fredrą, Hint Food&Drinks, Restauracja Art, Restauracja Lwia Brama², Menu Motto.

BEZPŁATNE SPACERY TEMATYCZNE Z PRZEWODNIKIEM PO WROCŁAWIU

W roku 2019 od czerwca do sierpnia dla mieszkańców i turystów odwiedzających Wrocław miasto wraz z trzema partnerami przygotowało łącznie:

- 87 wycieczek w języku polskim, w tym 8 trzygodzinnych wycieczek rowerowych
- 13 wycieczek w językach obcych: angielskim, niemiecki, czeskim, rosyjskim

Fundacja Dom Pokoju oraz Miasto Wrocław zorganizowały serię nadodrzańskich spacerów prezentujących najbardziej artystyczne osiedle we Wrocławiu z nowej, oryginalnej perspektywy. Przez całe wakacje były przedstawiane atrakcje Nadodrza w różnych odsłonach, m.in. artystycznej, muzycznej czy prezentującej rolę kobiet.

Stowarzyszenie TUITAM oraz Miasto Wrocław zorganizowały dla rodziców z dziećmi (5–12 lat) – wrocławian oraz turystów spędzających wakacje we Wrocławiu – tematyczne bezpłatne rodzinne spacery. Uczestnicy wycieczek wspólnie szukali krasnali, poznali najpiękniejsze wrocławskie legendy, dowiedzieli się, skąd można zobaczyć trzy wrocławskie rynki i odkryli tajemnice Wrocławia podczas rodzinnej gry miejskiej.

Koło Przewodników Miejskich Oddziału Wrocławskiego PTTK oraz Miasto Wrocław zorganizowały bezpłatne letnie spacery z przewodnikiem. Trasy wędrówek związane były z historią, architekturą, przestrzenią kulturową miasta oraz biografią osób, które urodziły się tu bądź połączyły swoje losy z Wrocławiem. W ofercie znalazły się również propozycje dla rodzin z dziećmi, a także bardziej specjalistyczne trasy. Z myślą o zagranicznych turystach przygotowane zostały również wycieczki w języku angielskim, niemieckim oraz w języku czeskim i rosyjskim.

SIEĆ PUNKTÓW INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

W 2019 r. kontynuowano współpracę z Dolnośląską Organizacją Turystyczną, która otrzymała dotację z UMW m.in. na prowadzenie Punktów Informacji Turystycznej w latach 2018–2019.

Dolnośląska Organizacja Turystyczna realizuje w ramach zawartej z miastem umowy także obsługę i sprzedaż karty turystycznej – Wrocław Tourist Card. Wrocław Tourist Card jest sprzedawana w 3 punktach IT prowadzonych przez DOT (IT na Dworcu Głównym PKP, IT na lotnisku i IT przy Zoo, w budynku BOK Zoo). Dodatkowy punkt dystrybucji karty znajduje się na wrocławskim rynku, sprzedaż Wrocław Tourist Card prowadzi Centrum IT Wrocław Info Souvenirs /Rynek 14.

EWIDENCJA OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE NIEBĘDĄCYCH HOTELAMI

W 2019 r. zostało dopisanych 208 obiektów noclegowych niebędących hotelami, na dzień 31 grudnia 2019 w ewidencji figurowało 617 obiektów z prawie 7500 miejscami noclegowymi.

PRZEBUDOWA TERENÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH – ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZY AL. I.J. PADEREWSKIEGO 35 WE WROCŁAWIU

W ramach wykonania zdania realizowanego przez Akademię Wychowania Fizycznego na terenie kempingu wykonany został plac integracyjny, siłownia terenowa, plac zabaw dla dzieci, odcinek ogrodzenia o długości ok. 75 m bramą 4 m i furtką o szerokości 1,2 m.

ROZWÓJ TURYSTYKI BIZNESOWEJ I WZMOCNIENIE POTENCJAŁU KONFERENCYJNO-KONGRESOWEGO WROCŁAWIA, JAKO LOKALNEGO PRODUKTU TURYSTYCZNEGO W LATACH 2019-2021

Zasadniczym celem realizacji projektu jest wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia jako lokalnego produktu turystycznego poprzez wzbogacenie oferty turystyki biznesowej skierowanej do szerokiej grupy uczestników i obserwatorów. Realizacja celów odbywa się m.in. poprzez obsługę misji weryfikacyjnych przybywających do Wrocławia, prowadzenie Rady Ekspertów Turystyki Biznesowej.

EKSPOZYCJA ZNAKU PROMOCYJNEGO MIASTA

Koncert Sofar Sounds, 25 maja

34 sekretny Sofar Sounds Wrocław rozbrzmiał w gabinecie prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka. Sofar Sounds to skrót od "songs from a room" (dźwięki z pokoju). Pierwszy sekretny koncert zorganizowano 10 lat temu w Londynie. Wrocławski Sofar działa od 3 lat. W gabinecie Prezydenta wystąpili: Sosky, Sitartronic oraz Pola Chobot i Adam Baran. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 70 gości. Muzycy wystąpili w specjalnie wyprodukowanych koszulkach ze znakiem promocyjnym Wrocławia.

ODN Festiwal, 17 maja – 4 czerwca

Wspólnota Chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa”, jako współorganizator ODNOWIENIE FESTIVAL 2019, przygotowała wystawę plenerową na ulicy Oławskiej we Wrocławiu poświęconą Nickowi Vujiciowi oraz ilustrującą poprzednie edycje tej imprezy. Wystawa obrendowana została znakiem promocyjnym Wrocławia.

Festiwal Kolorów, 8 czerwca

Festiwal Kolorów odbył się na Polu Marsowym we Wrocławiu. Jest to autorska i jedyna taka impreza odbywająca się cyklicznie w wybranych miastach w Polsce. Gromadzi w jednym miejscu kilkadziesiąt tysięcy gości, a zatem wpisuje się w plan działań kreujących markę Wrocławia jako miasta spotkań. Materiały festiwalu sygnowane były znakiem promocyjnym Wrocławia.

Daję Głowę, 16 czerwca

Fundacja „Daję Głowę” już po raz VIII zorganizowała kampanię społeczną profilaktyki nowotworowej. Jest to jedyna taka kampania we Wrocławiu i w Polsce. Podczas eventu odbyły się panele dyskusyjne i akcje informacyjne, które promują profilaktykę zdrowotną oraz pomagają ludziom chorym na raka. Kampania pokazywana była w ogólnopolskich telewizjach (TVP, TVN). Promocja Wrocławia w trakcie kampanii pozwoliła na większe dotarcie z przekazem do mieszkańców naszego miasta i zachęciła do dbania o swoje zdrowie.

Wystawa fotografii „Grand Press Photo”, 14–25 września

W Sky Tower odbyła się wystawa „Grand Press Photo” w związku z organizacją Ogólnopolskiego Konkursu Fotografii Prasowej. Na planszach zamieszczone było logo Wrocławia. BPM było współorganizatorem wydarzenia i dofinansowało wystawę.

Tribute To Aretha Franklin, 23 października

Tribute To Aretha Franklin to cykl koncertów zorganizowany w hołdzie dla zmarłej w sierpniu 2018 r., amerykańskiej piosenkarki – Arethy Franklin. Premiera projektu miała miejsce 23 października we wrocławskim Imparście. Na materiałach promujących wydarzenie nie mogło zabraknąć znaku promocyjnego Wrocławia.

REKLAMA W PRASIE

cykl wkładek promocyjnych

„Gazeta Sąsiedzka”

Ukazująca się w cyklu dwutygodniowym „Gazeta Sąsiedzka” jest bezpłatnym dwutygodnikiem społeczno-informacyjnym ukazującym się w nakładzie 7000 egz. na terenie południowych osiedli Wrocławia (Ołtaszyn, Krzyki-Partynice, Wojszyce, Klecina, Jagodno) oraz przyległych miejscowości (Wysoka, Bielany Wrocławskie, Słęża, Tyniec Mały, Karwiany, Komorowice i in.) w gminach Kobierzyce i Żórawina.

Cykl wkładek tematycznych przybliżył mieszkańcom Wrocławia i najbliższych okolic ważne projekty i wydarzenia realizowane przez miasto Wrocław, m.in.: Rozliczaj PIT we Wrocławiu, Europa na Widelcu, Dzień Odry, Święto Wrocławia.

„Nowe Życie. Religia. Społeczeństwo. Kultura”

Dolnośląskie pismo katolickie „Nowe Życie. Religia. Społeczeństwo. Kultura” zostało wybrane do zamieszczenia cyklu wkładek przybliżających mieszkańcom Wrocławia ideę dużych wydarzeń, w tym m.in. Spotkań Młodych TAIZE – Wrocław 2019. Pismo ukazuje się jako miesięcznik w nakładzie 12,4 tys. egzemplarzy. Rozprowadzane jest za pośrednictwem parafii archidiecezji wrocławskiej oraz prenumeraty. Dociera w zdecydowanej większości do mieszkańców Wrocławia oraz okolicznych miejscowości.

- pakiet świadczeń promocyjnych na rzecz Wrocławia w grupie radiowej TIME w związku z projektem 25-lecia wydawnictwa „Architektury-murator”,
- reklama Wrocławia w wydaniu specjalnym „Wiadomości Turystycznych” na Targi Word Travel Show i TT Warsaw,
- reklama Wrocławia w wydaniu specjalnym „Wiadomości Turystycznych” na Destination Poland na Targi WTM Londyn.

BADANIA SPOŁECZNE

Przeprowadzenie badań dotyczących rozpoznawalności marek imprez wrocławskich oraz zrozumienia potrzeb i zachowań turystów odwiedzających Wrocław. Celem badań jest określenie poziomu rozpoznawalności marek wrocławskich imprez oraz pogłębiona analiza potrzeb i zachowań turystów odwiedzających Wrocław z uwzględnieniem różnych typów turystów oraz różnych stylów uprawiania turystyki

Kontynuacja współpracy z przedstawicielami Warszawy, Gdańska i Poznania w celu wypracowania wspólnej metodologii badań ruchu turystycznego miast oraz wspólnej metody obliczania wielkości ruchu turystycznego.

IDENTYFIKACJA WIZUALNA I DZIAŁANIA W SOCIAL MEDIACH

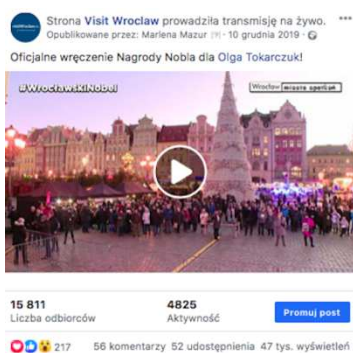
SYSTEM INFORMACJI MIEJSKIEJ

- Bieżąca rozbudowa, aktualizacja i opieka merytoryczna nad systemem. Stopniowe wprowadzanie tablic ulicznych zgodnych z grafiką SIM i uzupełnianie tablic opisujących obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie miasta. Oznakowanie zabytków, atrakcji turystycznych i obiektów użyteczności publicznej – poziom dla kierowców i dla pieszych.
- Kontynuacja prac nad uaktualnieniem uchwały o wprowadzeniu we Wrocławiu Systemu Informacji Miejskiej.
- Kontynuacja współpracy z Departamentem Architektury i Rozwoju oraz Biurem Rady Miejskiej w celu wyeliminowania błędów rzeczowych i ortograficznych w uchwałach nadających nazwy ulicom, placom i skwerom.
- Rozbudowa oznakowania przystani wodnych oraz ścieżki historii Wrocławia.
- Produkcja tablic pamiątkowych poświęconych osobom związanym z miastem na przestrzeni dziejów.

SOCIAL MEDIA

Oprócz promocji w social mediach eventów organizowanych przez BPM, realizowane są dodatkowe działania promocyjne, w roku 2019 to m.in.:

- kampania informacyjna „Buspasy we Wrocławiu”
- kampania promocyjna „Olga Tokarczuk wraca do Wrocławia”
- transmisja online z otrzymania literackiej Nagrody Nobla przez Olę Tokarczuk

- pomoc przy uruchomieniu strony internetowej dedykowanej Oldze Tokarczuk
- pomoc przy kampanii promocyjnej „TAIZE Wrocław”

- pomoc przy kampanii promocyjnej sylwester 2019/2020 „Wrocław Respect”
- wsparcie promocyjne wydarzeń: Wrocławskie Targi Dobrych Książek, kongres Economy of a Water City

MATERIAŁY PROMOCYJNO-INFORMACYJNE

Zamówione materiały posłużyły do promocji wielu imprez organizowanych i współorganizowanych przez BPM w 2019 r. W linii promocyjnej znalazły się zarówno masowe gadzety które są udostępniane na zewnątrz na wnioski o wydanie materiałów promocyjnych Wrocławia, jak i materiały tematyczne, do promocji takich imprez i wydarzeń jak:

- Forum Promocji Turystycznej
- festiwal kulinarny „Europa na Widelcu”
- Wrocławski Festiwal Krasnoludków
- Dzień Życzliwości
- imprezy odrzańskie
- eventy z promocją marki WRO
- eventy z zakresu promocji WBO, SmartCity
- dziennikarskie study tour
- Europejskie Spotkanie Młodych TAIZE
- materiały promocyjne dla Prezydenta Wrocławia
- Kongres Regionów.

Materiały były także rozdawane na targach turystycznych opisanych wyżej. Wysłaliśmy je także do centrali POT oraz ośrodków ZOPOT w: Amsterdamie, Paryżu, Berlinie, oraz do ambasad RP (Norwegia, Gruzja, Włochy, Iran).

WYSTAWY

Współorganizowano lub udostępniano stelaże wystawowe dla PPA, Konsulatu Honorowego Słowacji, Festiwalu „ODN”, Paliwa Artystycznego, Raceism – samochody tuningowane, Dni Fantastyki 2019, Legal Design 2.0, Partynic, na wystawę związaną z A. Alzheimerem, na konkurs fotograficzny o Trójkącie, na wystawę „Pokażę Ci niebo”, na potrzeby Spotkania Młodych Taize.

PRZYKŁADOWE DUŻE KAMPANIE

- Buspasy (plakaty, wiaty, autobusy, citylighty, scrollerzy, gazety, naklejki, billboard, reklama w Internecie, media społecznościowe)
- 21 tez samorządowych (projekt, skład, personalizacja, media społecznościowe)
- Wrocławski Certyfikat Bezpieczeństwa (skład dyplomów, zaproszenia + personalizacja)
- Plakat Zagospodarowanie części terenu Parku Szczytnickiego we Wrocławiu
- Olga Tokarczuk (projekt i skład kampanii, exlibris)
- Prezentacja smogowa (współdział w projekcie prezentacji dla Prezydenta)
- Budowa TAT (stworzenie mapy, skład backlightu, billboardu, animacji MPK, wyklejka na autobusy)
- Złap deszcz (logo i ulotka)
- Wrocławska kranówka (logo i stend do wodopoju)
- Tablice przyrodnicze (projekt pięciu plansz dla Biura Ochrony Przyrody i Klimatu)
- Ulotka dobre praktyki w ramach kampanii Małe Kroki
- Odznaka Honorowa Wrocławia
- Emblemata dla Policji (projekt naszywki łączący gwiazdę policyjną z herbem miejskim).

PIT we Wrocławiu krok po kroku

Korzystaj ze zniżek!

Plać podatki we Wrocławiu i korzystaj z miasta za darmo!
 Darmowe wejścia do 5 instytucji miejskich oraz zniżki na bilety u ponad 50 partnerów programu.

NASZ WROCLAW www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw

Studiujesz i/lub pracujesz?

umowa o pracę

inna forma zatrudnienia

Pracownik może w ciągu roku dokonać aktualizacji adresu zamieszkania poprzez druk ZAP-3 lub zgłosić nowy adres podczas rozliczenia PIT za rok ubiegły.

Prowadzisz działalność gospodarczą?

Złóż zgłoszenie identyfikacyjne lub aktualizacyjne w ciągu 7 dni od zmiany adresu:

- jeżeli podlegasz rejestracji w CEIDG – druk CEIDG-1 możesz złożyć w dowolnym urzędzie gminy lub miasta;
- jeżeli nie podlegasz rejestracji w CEIDG lub nie jesteś przedsiębiorcą (w KRS), a prowadzisz działalność gospodarczą – druk NIP-7 należy złożyć w Urzędzie Skarbowym.

Szczegóły: www.ceidg.gov.pl oraz www.podatki.gov.pl

ZINTEGROWANY SYSTEM OPIEKI SENIORALNEJ

Zarządzeniem Prezydenta nr 615/19 z dn. 21 marca 2019 r. (z późn. zm.) powołano Zespół ds. utworzenia Zintegrowanego Systemu Opieki Senioralnej (ZSOS) we Wrocławiu. ZSOS jest efektem realizowanych od wielu lat działań na rzecz aktywizacji i poprawy jakości życia osób starszych, a jego celem jest wdrożenie zintegrowanej i kompleksowej oferty wsparcia skierowanej do rodzin, opiekunów osób starszych i niesamodzielnych przez podniesienie jakości świadczenia usług opiekuńczych w miejscu ich zamieszkania oraz zapewnienie tym osobom dostępu do odpowiednich form wsparcia. We współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Wrocławskim Centrum Integracji, Miejskim Centrum Usług Socjalnych, Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej, Wrocławskim Centrum Seniora WCRS, Wydziałem Zdrowia Urzędu Miejskiego i innymi jednostkami miejskimi prowadzone są działania na rzecz integracji oraz identyfikacji usług na rzecz osób starszych i niesamodzielnych.

Przystąpiono również do opracowania i wdrożenia narzędzia informatycznego, czyli tzw. przewodnika po usługach senioralnych, który będzie ogólnodostępną bazą informacji o dostępnych usługach i świadczeniach pielęgnacyjnych dostępnych na terenie miasta. W ramach prac przygotowano podstawowe założenia funkcjonowania portalu internetowego i wytypowano jednostkę realizującą zadanie (Centrum Usług Informatycznych).

CYFRYZACJA I E-USŁUGI. WDRAŻANIE ZARZĄDZANIA PROCESOWEGO I TWORZENIE KATALOGU USŁUG

W roku 2019 rozpoczęto prace zmierzające do cyfryzacji i wprowadzenia e-usług w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Do najważniejszych działań w tym zakresie należały zadania dążące do wdrożenia Zarządzania Procesowego i stworzenia Katalogu Usług Urzędu Miejskiego Wrocławia. Wdrażanie Zarządzania Procesowego podjęto w celu kompleksowego wypracowania narzędzi oraz metodologii, dzięki którym będzie możliwe opisanie wszystkich wewnętrznych i zewnętrznych procesów funkcjonujących w obszarze działalności organizacji. W 2019 r. zmapowano kluczowe procesy strategiczne – najistotniejsze z punktu widzenia realizacji priorytetów działalności. Jednocześnie, aby wspomóc proces mapowania, rozpoczęto prace nad budową rozwiązania informatycznego pozwalającego na: mapowanie procesów w sposób intuicyjny, wdrażanie nowych procesów w organizacji, podnoszenie jakości usług powiązanych z procesami poprzez monitorowanie zadanych wskaźników, wdrażanie automatyzacji procesów, wyszukiwanie istniejących procesów i ich optymalizację.

Docelowo system informatyczny będzie skorelowany z odpowiednimi usługami opisanymi w Katalogu Usług. Takie działania mają na celu nakierowanie na podniesienie jakości świadczonych usług i efektywności pracy, wzmocnienie elastyczności organizacji, ograniczenie ryzyka, optymalizację kosztów, a docelowo pozwoli na wdrożenie modelu ciągłego doskonalenia organizacji. Przy współpracy z CUI rozpoczęto prace nad opracowaniem opisu podstawowych funkcjonalności oraz założeń funkcjonowania oprogramowania do zarządzania procesami. Przygotowano wstępne założenia przebiegu dialogu technicznego oraz podjęto rozpoznanie rynkowe firm, które posiadają odpowiednie kompetencje i doświadczenie. W ramach zadania wykonano również matrycę do opisywania procesów. Nawiązano także współpracę z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu w celu wypracowania wspólnych działań w obszarze wdrażania zarządzania procesami w administracji publicznej.

W 2019 r. zebrano 348 usług świadczonych w Urzędzie Miejskim Wrocławia na rzecz mieszkańców, z których powstanie Katalog Usług. Dla każdej z usług zaplanowano stworzenie karty usługi i rozpisanie jej krok po kroku.

GOSPODARKA OBIEGU ZAMKNIĘTEGO (GOZ) I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII (OZE)

W ramach realizacji tego zadania przeprowadzono analizę kroczącą zmian strumienia odpadów komunalnych do roku 2035 na terenie Gminy Wrocław z uwzględnieniem planowanych zmian legislacyjnych oraz możliwych do podjęcia działań w obszarze gospodarki odpadami. Przeprowadzono szereg spotkań z firmami zewnętrznymi i ekspertami w zakresie gospodarki odpadami oraz pozyskania energii ze źródeł odnawialnych celem identyfikacji istniejących technologii. Rozpoczęto prace nad opracowaniem strategii GOZ oraz rozpoznaniem priorytetów realizacji poszczególnych zadań na najbliższe lata. Rozpoznano formy finansowania przedsięwzięć z zakresu GOZ oraz horyzontu czasowego ich realizacji. Przeanalizowano również dokumenty strategiczne i planistyczne dotyczące obszaru miasta oraz zakresy zadań i prac Departamentów, Wydziałów i Biur pod kątem zaangażowania w tematykę GOZ.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z WYMIANĄ ŹRÓDEŁ OGRZEWANIA

Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr 2177/19 z dn. 5 grudnia 2019 r. powołano Zespół ds. wymiany źródeł ogrzewania w mieszkaniowym zasobie komunalnym we Wrocławiu. Biuro Rozwoju Organizacji włączyło się w działania doradcze oraz wspierało podmioty miejskie zaangażowane w proces. Do głównych działań w tym zakresie należały prace nad optymalizacją rozwiązań i wskazaniem kierunków mających na celu przyspieszenie prac związanych z wymianą pieców pozaklasowych w przestrzeni miejskiej.

PLANISTYKA I GOSPODARKA PRZESTRZENNA

Działania z tego obszaru miały na celu wypracowanie rozwiązań pozwalających na przyspieszenie prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP) i wykonywaniem zadań z zakresu gospodarki przestrzennej. W ramach zadania zainicjowano w CUI rozbudowę programu KACZKA funkcjonującego w obrębie CZK i rozpoczęto prace nad integracją różnych podsystemów z Systemem Informacji Przestrzennej. Wykonano także mapowanie procesu przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

INICJATYWY ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

PUNKTY ŁADOWANIA WÓZKÓW ELEKTRYCZNYCH

Umożliwienie pełnego, darmowego doładowania akumulatora elektrycznego wózka inwalidzkiego. Łącznie 5 oznakowanych punktów w lokalizacjach Urzędu Miejskiego Wrocławia (Kromera, Zapolskiej, Bogusławskiego, Sukiennice, Nowy Targ).

PIKTOGRAMY NA PRZYSTANKACH

Po rozmowach w ramach GDS „Do zobaczenia” pilotażowo wprowadzone zostały oznaczenia, które pomogą w korzystaniu z komunikacji miejskiej osobom z niepełnosprawnościami, a także np. rodzicom z małymi dziećmi w wózkach. Wystarczy ustawić się na specjalnie w tym celu wymalowanych piktogramach, aby kierowcy i motorniczy zatrzymali pojazd we właściwym miejscu, czy pomogli we wsiadaniu.

CERTYFIKATY „WROCLAW BEZ BARIER”

Certyfikaty przyznawane są w kilku kategoriach, nagradzając osoby, organizacje pozarządowe, instytucje, firmy... działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami. W ten sposób chcemy pokazywać dobre praktyki, jak warto wspierać, współpracować i współtworzyć. Zwracamy uwagę na działania. Plebiscyt został zainaugurowany w 2010 r. Operatorem jest jeden z laureatów - Fundacja POTRAFIĘ POMÓC.

AUDYTY DOSTĘPNOŚCI

Cel: przeprowadzanie audytów w budynkach Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz obiektach użyteczności publicznej w ramach dostępności architektonicznej.

Jeszcze przed wdrożeniem ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami rozpoczęto działania w obszarach:

- dostępności architektonicznej (Wrocławskie Standardy Dostępności Przestrzeni Miejskich),
- dostępności cyfrowej (nagrywanie treści w języku migowym),
- dostępności informacyjno-komunikacyjnej (promocja w social mediach, radio i telewizji),
- dostępności alternatywnej (komunikacja bezpośrednia, wsparcie i wolontariat),
- powołania koordynatora ds. dostępności.

TRENER PRACY

Realizacja projektu w formie dotacji we współpracy z Fundacją OSTOJA.

Zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych poprzez znoszenie barier utrudniających pełną integrację społeczną i zawodową osobom z niepełnosprawnościami. Koszt: 30 000,00 zł.

Grupy Dialogu Społecznego oraz projekt NOC – MOC DIALOGU zrealizowany we współpracy z CENTRUM ds. KATASTROF I KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH „TRATWA”. Koszt projektu: 10000 zł

Wdrażanie strategii współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi poprzez pozyskanie nowych uczestników i dalszy rozwój sieci współpracy w ramach poszczególnych branż pomiędzy nimi. Budowanie nowych form dialogu społecznego, obywatelskiego samorządu z mieszkańcami.

ZAKUP SPECJALISTYCZNEGO SPRZĘTU I WYPOSAŻENIA PĘTLA INDUKCYJNA

wyposażenie Urzędu Miejskiego w system pętli indukcyjnej przenośnej przeznaczonej dla osób z niepełnosprawnością słuchową.

Koszt: 16 761,21 zł

TOTUPOINTY

Usługa udźwiękowienia i opisu ośmiu lokalizacji w budynkach Urzędu Miejskiego, z wykorzystaniem urządzeń elektronicznych, ułatwiających osobom niewidomym i słabo widzącym orientację przestrzenną z możliwością wykorzystania aplikacji mobilnej. TOTUPOINTY zamontowane zostały w budynkach Urzędu Miejskiego przy ul. G. Zapolskiej 4, ul. Bogusławskiego 8,10 oraz w Sukiennicach 9.

Koszt: 14 268,00 zł.

RAMPA ROLOWANA

Wyposażenie Urzędu Miejskiego w rampę rolowaną przenośną, która umożliwia pokonanie przeszkody w przypadku nierównej nawierzchni. Możliwość modyfikacji rampy - do 6 m.

Koszt: 21 402,00 zł.

PODNOŚNIK

Wyposażenie Urzędu Miejskiego w podnośnik jezdny, z możliwością udźwigu do 175 kg, przeznaczony do łatwego przenoszenia oraz transportowania osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.

Koszt: 6 000,00 zł.

WÓZEK EWAKUACYJNY I SZKOLENIA

Wyposażenie Urzędu Miejskiego w wózek ewakuacyjny. Przeprowadzamy szkolenia dla pracowników Urzędu Miasta i innych osób zainteresowanych z udzielania pomocy w sytuacji zagrożenia bądź np. awarii windy.

WSPARCIE ORGANIZACJI WYDARZEŃ KULTURALNYCH Z UDZIAŁEM OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

SYLWESTER NA WROCŁAWSKIM RYNKU POD HASŁEM „WROCŁAW RESPECT”

Osoby z niepełnosprawnościami po raz pierwszy w historii organizacji wrocławskiego Sylwestra zaśpiewały oraz zatańczyły na estradzie w specjalnej choreografii. Wśród występujących znaleźli się m.in. Klub Kibiców Niepełnosprawnych Śląska Wrocław, członkowie Integracyjnego Teatru Arka oraz pracownicy klubokawiarni Cafe Równik, laureaci plebiscytu 30 Kreatywnych Wrocławia 2019.

BUDOWANIE RELACJI LUDZIE-ZWIERZĘTA

WSPARCIE FINANSOWE (DOTACJE CELOWE) DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ZAJMUJĄCYCH SIĘ OCHRONĄ ZWIERZĄT DOMOWYCH

Cel: zapewnienie opieki nad zwierzętami na terenie Gminy Wrocław, z wyłączeniem zwierząt dzikich, w tym zapewnienie:

- opieki weterynaryjnej bezdomnym i wolno żyjącym kotom we Wrocławiu,
- miejsc tymczasowego pobytu oraz domów stałych dla ww. zwierząt,
- zakup pokarmu dla ww. zwierząt.

Dotacja w 2019 r.: 20.000,00 zł.

Dotacja w 2020 r.: 50.000,00 zł.

STERYLIZACJA, CHIPOWANIE PSÓW I KOTÓW NALEŻĄCYCH DO MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA ORAZ KSZTAŁTOWANIE WŁAŚCIWYCH POSTAW WOBEC ZWIERZĄT DOMOWYCH-

Ograniczenie liczebności i bezdomności zwierząt we Wrocławiu oraz edukacja mieszkańców w tym zakresie:

- obsługa wrocławskiej bazy danych „Psy i koty miejskie” oraz międzynarodowej bazy danych SAFE-ANIMAL, przy pomocy których zaginione zwierzęta trafiają z powrotem do swoich właścicieli.
- konferencja „Zwierzęta w Mieście”

Kontynuacja w 2020 r. ww. zadań w szerszym aspekcie, tj. sterylizacja i chipowanie psów i kotów należących do mieszkańców Wrocławia.

Koszt w 2020 r.: 90.000,00 zł.

KONKURSY DLA SZKÓŁ Z NAGRODAMI ORAZ YELLOW RIBON PROJECT

Cel: promowanie znakowania żółtą wstążką psów, które z różnych powodów potrzebują przestrzeni.

Koszt: 6 384,00 zł

PROGRAMY TERAPEUTYCZNE DLA DOROSŁYCH

- zajęcia w Domach Pomocy Społecznej,
- zajęcia w hospicjum,
- zajęcia na oddziałach dziennych Szpitala Psychiatrycznego,
- zajęcia w Klubach Seniora,
- szkolenie psów asystujących (epilepsja, cukrzyca typu I).

PROJEKTY TERAPEUTYCZNE DLA DZIECI

Indywidualna terapia lęków i fobii, terapia dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, zajęcia na oddziale dziecięcym Szpitala Psychiatrycznego, zajęcia w szkołach specjalnych, przedszkolach integracyjnych, szkole terapeutycznej.

PROJEKTY EDUKACYJNE DLA DZIECI

- „Stop bezdomności”,
- „Stop pogryzieniom”,
- higiena kontaktu z psem,
- opieka nad psem i metody szkoleniowe,
- „Pogadajmy o psach”.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Wrocław ma 17 Miast Partnerskich, w większości europejskich (w kolejności zawierania umów): Drezno, Wiesbaden, Departament La Vienne, Breda, Lwów, Kowno, Hradec Králové, Grodno, Lille, Wilno, Reykjavik, Oxford i Batumi, ale także spoza naszego kontynentu: Charlotte (USA), Guadalajara (Meksyk) i Ramat Gan (Izrael).

Gruzińskie Batumi jest najnowszym miastem partnerskim Wrocławia. Prezydent Wrocławia, Jacek Sutryk oraz Prezydent Batumi, Lasha Komakhidze, podpisali umowę o współpracy miast 17.07.2019 r. w Batumi. Z propozycją nawiązania współpracy wystąpiło miasto Batumi, region Adżaria oraz Urząd Marszałkowski województwa dolnośląskiego. W rozmowy zaangażowani byli m.in.: ambasador Gruzji w Polsce, przewodniczący Rady Najwyższej Autonomicznego Regionu Adżarii oraz konsul honorowy Gruzji we Wrocławiu. Zakres współpracy z Wrocławiem będzie obejmować m.in.: turystykę i sport, ochronę zdrowia i sprawy społeczne, a także edukację.

W 2019 r. rozpoczęły się również starania o zawarcie partnerstwa z koreańskim miastem Cheongju. Miasto, jako siedziba ważnego oddziału firmy LG, prężnie działający ośrodek przemysłu, ważne centrum akademickie i kulturalne zostało zaproponowane przez partnerów z LG Chem w Biskupicach Podgórnym oraz przez Ambasador Korei w Polsce, Panią Mirę Sun. Prezydent Wrocławia i Mer Cheongju odbyli rozmowy na temat możliwości współpracy obu miast oraz podpisali list intencyjny w tej sprawie podczas wizyty delegacji wrocławskiej w Korei w dn. 19 listopada 2019 r. Zawarcie formalnej umowy partnerskiej pomiędzy Wrocławiem a Cheongju planowane jest na wiosnę 2020 r. Ponadto odbywały się rozmowy o możliwościach podjęcia współpracy z kolejnymi potencjalnymi miastami partnerskimi Wrocławia. Z niektórymi miastami już podjęto rozmowy (Palermo, Malaga, Praga), w sprawie innych trwają poszukiwania i konsultacje np. z ambasadorami i konsulami reprezentującymi poszczególne kraje. Rozważane są: jeszcze jedno miasto na Ukrainie, jeszcze jedno miasto w USA, miasta w Chinach i Japonii oraz partner z krajów skandynawskich.

WSPÓŁPRACA Z MIASTAMI PARTNERSKIMI

Batumi

7-21 marca – misja gospodarcza z Wrocławia i Dolnego Śląska w Gruzji podczas której przeanalizowano potencjalne możliwości współpracy z poszczególnymi miastami w Gruzji. W ramach wizyty odbyto następujące spotkania: z przedstawicielami NGO w Kutaisi, z Merem Batumi, z Przewodniczącym Rady Najwyższej Autonomicznej Republiki Adżarii, z premier Autonomicznej Republiki Adżarii, z Zastępcą Mera Tbilisi. Również w ramach tej wizyty odbyła się konferencja „Wrocław-Batumi”.

24 kwietnia – wizyta Ambasadora Gruzji we Wrocławiu, spotkanie z Prezydentem: omówienie najbliższej współpracy z Batumi. Ambasador zainicjował powstanie ronda im. Gruzińskich Oficerów Wojska Polskiego.

28 maja – występ orkiestry z Tbilisi w Narodowym Forum Muzyki z okazji święta niepodległości Gruzji. Podczas tego wydarzenia ostatecznie potwierdzono chęć podpisania umowy partnerskiej pomiędzy Wrocławiem a Batumi.

29 maja – śniadanie robocze Prezydenta z delegacją z Gruzji, omówiono plan uroczystości podpisania umowy partnerskiej Wrocław - Batumi, jak również pierwsze projekty w ramach tej współpracy.

15-18 października – study tours to Poland. Edycja 2019 tego programu była dedykowana gruzińskim samorządowcom. Podczas tej wizyty studyjnej przedstawiciele z gruzińskich urzędów poszerzali swoją wiedzę w zakresie: budżetu miejskiego, budżetu partycypacyjnego, schronisk dla zwierząt, współpracy urzędu z NGO.

Breda

27-29 czerwca – wizyta delegacji z Bredy z Burmistrzem i Wiceburmistrzem na czele, spotkanie Prezydentów, prezentacje nt. biznesu i spraw społecznych, odsłonięcie murala autorstwa Robina Nasa, namalowanego na ścianie szczytowej budynku przy ul. Łukasiewicza 16. Odsłonięcie murala, który został podarowany wrocławianom przez Bredę połączone było z rodzinnym piknikiem dla okolicznych mieszkańców. W ramach wizyty odbyły się ponadto spotkania przedstawicieli Bredy z wrocławskimi przedsiębiorcami oraz organizacjami społecznymi.

27-29 października – wizyta delegacji z Wrocławia w Bredzie na obchodach 75-lecia wyzwolenia miasta oraz Dnia Wrocławia w Bredzie. w wizycie wzięli udział przedstawiciele Wrocławia, młodzież z V LO, przedstawiciele ARAW oraz WCRS a także dziennikarze z wrocławskich redakcji. Delegacja złożyła wieniec pod grobem generała Maczka a także oddała hołd polskim żołnierzom spoczywającym na cmentarzu wojskowym w Bredzie, odbyły się spotkania dotyczące zagadnień ekonomicznych oraz rozwoju oraz warsztaty edukacyjne dla młodzieży. Kulminacją było odsłonięcie w Bredzie pracy rzeźbiarza Tomasza Tomaszewskiego pt. "Pamięć", będącej darem Wrocławia dla Bredy, Rzeźba prezentuje zapis pamięci o wyzwoleniu miasta poprzez ślad gąsienic czołgu na ziemi.

Drezno

12-13 lutego - uroczyste obchody 60-lecia partnerstwa miast Drezno-Wrocław-Coventry w Dreźnie z udziałem Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka wraz z delegacją. Oprawę muzyczną zaplanowanych uroczystości zapewnił chór chłopięcy NFM z Wrocławia.

31 maja – 1 czerwca - wspólne świętowanie 30. rocznicy wolnych wyborów i 15. rocznicy przystąpienia Polski do UE w ramach Festiwalu Europa na Widelcu z udziałem pani Anne Katrin Klepsch, Burmistrz Drezna ds. kultury i europejskiej wymiany kulturalnej. Odsłonięcie punktu informacyjnego Drezno-Wrocław na Dworcu Głównym PKP.

1 maja – Rekord Gitarowy Guinnessa w Dreźnie. Fani Jimiego Hendrixa i gitarzyści amatorzy już po raz szósty spotkali się na placu przed klubem Scheune w Dreźnie aby wspólnie zagrać utwór „Hey Joe”.

26-28 września – druga edycja „Międzynarodowego Dialogu”, konferencji poświęconej tematom europejskim z perspektywy lokalnej w Dreźnie z udziałem młodych ludzi z całej Europy (w tym radnych Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia), którzy dyskutowali o tym, co oznacza dla nich ojczyzna i w jaki sposób mogą kreować swoją Małą Ojczyznę.

Z okazji jubileuszu 60-lecia partnerstwa miast Wrocławia i Drezna, Drezno otrzymało od Wrocławia wrocławskiego krasnala ze słonecznikiem i walizką. Jego lokalizacja w Dreźnie została wybrana na podstawie głosowania internautów, krasnal stanął przy wejście do Piwnicy Ratuszowej w Nowym Ratuszu.

Grodno

11-12 grudnia – wizyta przedstawicieli UMW w Grodnie mająca na celu odnowienie współpracy z Grodnem. W ramach tej wizyty odbyto spotkania z Konsulem RP w Grodnie, Związkiem Polaków na Białorusi oraz Merem Grodna. Podczas tych wszystkich spotkań omówiono potencjalne obszary współpracy Wrocławia z Grodnem, jak i zaplanowano kolejne kroki niezbędne do odnowienia współpracy miast.

Kowno

14-16 lutego – wizyta przedstawicieli Wrocławia w Kownie w związku z obchodami 100-lecia ustanowienia Kowna tymczasową stolicą Litwy. Poza oficjalnymi

uroczystościami przedstawiciele Wrocławia odbyli szereg spotkań, m.in. z miejskimi radnymi, wiceprezydentami, a także przedstawicielami Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Kownie wraz z reprezentantami kilku ośrodków społecznych (opieka społeczna, miejskie domy dziecka, etc.).

7-10 kwietnia – wizyta we Wrocławiu delegacji z Kowna (Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych oraz Dyrektor Wydziału Ochrony Zdrowia) W ramach wizyty odbyły się spotkania m.in. w WCRS, Wrocławskim Centrum Seniora, klubach seniora a także DPSach.

Lwów

3-6 marzec – wizyta robocza urzędników ze Lwowa we Wrocławiu, wymiana doświadczeń w zakresie spraw społecznych. Urzędnicy ze Lwowa w ramach wizyty studyjnej zapoznali się z tematyką regulacji prawnych związanych z rodzinną i instytucjonalną pieczą zastępczą. Oprócz spotkań z pracownikami MOPS-u mieli możliwość odwiedzenia poszczególnych placówek w celu zapoznania się z funkcjonowaniem danej placówki.

1-3 lipca - wizyta delegacji z Wrocławia we Lwowie (rocznica zamordowania profesorów lwowskich na Wzgórzach Wuleckich). Oprócz udziału w rocznicy zamordowania profesorów lwowskich na Wzgórzach Wuleckich, Prezydent spotkał się z rektorem Politechniki Lwowskiej oraz z Merem Andrijem Sadowym, aby omówić potencjalne wspólne projekty.

22-25 sierpnia – udział delegacji wrocławskiej w Targach Partnerstwa we Lwowie, jednej z ważniejszych imprez kulturalno-turystycznych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Wrocław po raz kolejny zaprezentował swoją ofertę turystyczną, kulturalną a także edukacyjną (projekt Study in Wrocław - Teraz Wrocław kierowany do młodych ludzi chcących studiować na wrocławskich uczelniach wyższych).

8 października – wizyta dzieci z Gruzji we Wrocławiu, spotkanie z Prezydentem Wrocławia. Dzieci były laureatami konkursu wiedzy o Wrocławiu i Dolnym Śląsku zorganizowanego przez Batumi.

9-11 października – we Wrocławiu przebywała delegacja ze Lwowa w składzie Natalia Bunda – dyrektor Departamentu ds. Rozwoju oraz Tetyana Khabibrakhmanowa – dyrektor Departamentu ds. Polityki Informacyjnej oraz Stosunków Zewnętrznych. Celem wizyty było zapoznanie się z działalnością galerii miejskich.

Oxford

24-27 lutego – wizyta studentów i wykładowców Wydziału Media and Games, Performance and Production z Witney and Abingdon College z Oxfordu we Wrocławiu. Podczas pobytu we Wrocławiu goście wzięli udział w multimedialnej prezentacji naszego miasta, odwiedzali Hydropolis i Muzeum Pana Tadeusza oraz wzięli udział w warsztatach w Miejskiej Bibliotece Publicznej oraz Mediatece. Partnerem projektu był Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego.

6 maja – udział 3 osób z Hali Stulecia w „Diversity Picnic”, w ramach Polish Heritage Days organizowanych przez Oxford Polish Association. Przedstawiciele Hali Stulecia przygotowali warsztaty architektoniczne dla dzieci i prezentację Hali.

5-6 sierpnia – wizyta studyjna 2 pracowników Wydziału Planowania Przestrzennego City Council of Oxford we Wrocławiu. Program zorganizowany przez Biuro Rozwoju Wrocławia i BWZ. Tematyka: kompetencje, polityka i projekty biur odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne Wrocławia; przebieg prac projektowych i proces zatwierdzania dokumentacji; realizacja dużych przedsięwzięć architektonicznych we Wrocławiu (np. Stadion, Most Rędziański, WUWA2 Nowe Żerniki).

23-24 września – udział Biura Promocji (wicedyrektor) w prezentacji Wrocławia jako miejsca atrakcyjnego turystycznie. Na zaproszenie ZOPOT Londyn i Oxford Polish Association. Spotkanie z touroperatorami i przewodnikami.

8-10 listopada – wizyta delegacji wrocławskiej w Oksfordzie: udział delegacji w uroczystościach upamiętniających ofiary I wojny światowej tzw. Remembrance Day, święta obchodzonego w Wielkiej Brytanii w niedzielę poprzedzającą 11 listopada

oraz w uroczystym odsłonięciu krasnala „życzliwka” podarowanego Oksfordowi przez Wrocław, rozmowy o projektach planowanych w ramach współpracy partnerskiej miast.

Reykjavik

30 sierpnia – 4 września – wizyta studyjna inżynierów i techników z Reykjaviku: spotkanie z Wiceprezydentem Wrocławia, zwiedzania techniczne Hali Stulecia, Afrykarium, MPWiK, Mostu Rędzińskiego, WUWy2 oraz Centrum Logistycznego Amazon.

Wiesbaden

23-26 maja – grupa entuzjastów motoryzacji z Wiesbaden oraz Moguncji zrealizowała pod patronatem burmistrzów obu miast projekt pod nazwą „Wheels for Europe”. W oryginalny sposób – tuż przed wyborami do Parlamentu Europejskiego – zmanifestowali poparcie dla idei zjednoczonej Europy poprzez przejazd zabytkowych pojazdów, motocykli oraz aut elektrycznych do wyżej wymienionych miast niemieckich. Wrocław reprezentował pan Michał Pacia z Muzeum Motoryzacji Topacz i MotoClassic Wrocław, który, oprócz prezentacji dwóch zabytkowych pojazdów, aktywnie promował Miasto (dystrybucja materiałów promocyjnych, tworzenie graffiti z herbem Wrocławia).

6-12 lipca – wyjazd wrocławskich dzieci do Niemiec w ramach polsko-niemieckiej wymiany teatralnej pt. „Teraz dzieci!”. Była to 7. edycja wymiany współorganizowanej przez Landeshauptstadt Wiesbaden - Amt für Soziale Arbeit 'wi&you" i Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka.

25–27 listopada – udział delegacji z Wrocławia w międzynarodowej konferencji organizowanej z okazji 15-lecia akcji „Wiesbaden Engagiert!” (Zaangażowane miasto Wiesbaden) polegającej na wpieraniu przez Wiesbaden przedsiębiorstw działających na rzecz lokalnej społeczności (w szczególności w tematach: społeczna spójność i sprawiedliwy dostęp do edukacji, integracja imigrantów oraz włączenie osób z niepełnosprawnościami, przygotowanie młodych pokoleń do życia w zglobalizowanym, ochrona klimatyczna i zrównoważony rozwój).

Wilno

22-25 czerwca – udział 3-osobowej delegacji radnych z Wilna w obchodach Święta Wrocławia (spotkania z Radnymi i Prezydentem Wrocławia, udział we Mszy św. i uroczystej sesji Rady Miejskiej).

Berlin

Berlin formalnie nie jest miastem partnerskim Wrocławia, ale współpraca obu miast jest bardzo intensywna i wielopłaszczyznowa już od wielu lat.

3 maja – kolejna podróż Pociągiem do Kultury z Berlina do Wrocławia (w ramach kontynuacji i realizacji projektu „Pociąg do kultury” oraz działań zainicjowanych jeszcze podczas ESK 2016). We wspólnej podróży udział wzięli Wiceprezydent Jakub Mazur oraz Senator i Burmistrz Berlina Dr. Klaus Lederer. Tematem rozmów moderowanych przez dziennikarzy z Polski i Niemiec było „Miasto inteligentne – Jak chcemy żyć i budować wspólną przestrzeń miejską”. Podróż uatrakcyjnił występ muzyków z Orkiestry Państwowej Opery Unter den Linden w Berlinie, których później można było jeszcze dwukrotnie usłyszeć w krótkim recitalu na pl. Solnym i w Parku Staromiejskim.

11 czerwca – kolejne obrady w ramach tzw. „Okrągłego stołu” Wrocław-Berlin w Berlinie. Okrągły Stół to cykliczne spotkanie organizowane naprzemiennie w Berlinie i Wrocławiu we współpracy ze Stiftung Zukunft Berlin mające na celu nawiązywanie nowych kontaktów i realizowanie wspólnych przedsięwzięć jako kontynuacja współpracy zapoczątkowanej w roku 2014 przed ESK. Podczas obrad przedstawiciele Urzędu Miejskiego, WCRS i Parku Technologicznego dyskutowali z niemieckimi partnerami o wymianie młodzieży, seniorów, współpracy uczelni oraz możliwości zaprezentowania się w „Pociągu do kultury”.

24-25 sierpnia – 30. rocznica upadku Muru Berlińskiego, wizyta Wiceprezydenta Jakuba Mazura w Berlinie: kontynuacji rozmów z Burmistrzem Berlina Klausem Lederem dotyczących w szczególności kwestii kulturalno-społecznych, spotkanie z przedstawicielami Fundacji Camaro dbającej o spuściznę (obrazy, finezyjne rysunki

i pastele, a także teksty, fotografie i krótkie sekwencje filmowe) po Aleksandrze Camaro, wybitnym twórcy modernistycznym o wrocławskich korzeniach, wizyta na wystawie pt. „Alexander Camaro i Wrocław – rodzaj hołdu” i udział w koncercie Berlińskich Filharmoników przed Bramą Brandenburską. W ramach wizyty w Berlinie Wiceprezydent Mazur przekazał Senatorowi Ledererowi wyjątkowy prezent dla Miasta Berlina – figurkę wrocławskiego krasnala Życzliwka przekazywaną miastom, z którymi Wrocław utrzymuje bardzo dobre relacje partnerskie.

3 września – spotkania Dyrektora Biura Promocji Miasta i Turystyki z przedstawicielami sektora turystyki w Berlinie: Panią Catariną Erceg, szefową marketingu spółki Berlin Tourismus & Kongress GmbH (visitBERLIN) oraz przedstawicielami organizacji współtworzących projekt „Kulturzug”, tj. Senat Berlina, Land Brandenburgia, Deutsche Bahn Regio AG, oraz Koleje Dolnośląskie. Rozmowy dotyczyły nawiązania ewentualnej współpracy pomiędzy Wrocławiem i Berlinem w zakresie wzajemnych działań marketingowych i turystycznych obu miast, form promocji miejsc we Wrocławiu i Berlinie oraz planów dotyczących funkcjonowania projektu „Kulturzug” Berlin-Wrocław do końca 2020 r.

20 września – spotkanie Prezydenta Miasta z inicjatorami projektu „Aleja Berlińska”, wręczenie odznaczeń „Zasłużony dla Wrocławia” dla Pani Dagmar Denzin, Pana Alfreda Rieka oraz Pana Jakuba Możejko. Projekt „Berliner Allee” („Aleja Berlińska”) to polsko-niemiecki projekt kierowany do młodzieży. Młodzi Niemcy wraz z kolegami z Polski od ponad 20 lat wspólnie sprzątają cmentarz żydowski przy ulicy Ślężnej.

18-19 września – wizyta studyjna instagramersów z Polski i Niemiec (organizowana we współpracy z ZOPOT Berlin).

KONSULATY

Do końca 2019 r. ilość placówek konsularnych działających we Wrocławiu wzrosła o 4 w stosunku do 2018 r. i wyniosła 26. Obecnie działają w mieście: jeden konsul generalny (Republiki Federalnej Niemiec), jeden Wicekonsulat (Węgier), otwarty 14.03.2019 r. i 24 konsulaty honorowe: Austrii, Bułgarii, Chile, Czech, Danii, Estonii (otwarcie konsulatu 27.11.2019), Finlandii, Francji, Gruzji (otwarcie konsulatu 27.09.2019), Hiszpanii, Indii, Kazachstanu (otwarcie konsulatu 3.04.2019), Korei, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Meksyku, Norwegii, Słowacji, Szwecji, Ukrainy, Włoch. Ponadto konsul honorowy Turcji działa w oczekiwaniu na oficjalne zatwierdzenie powołania przez właściwą Ambasadę (oficjalne otwarcie konsulatu planowane jest na marzec 2020). Współpraca z konsulami ma wymiar dyplomatyczny i społeczny. W ramach kontaktów własnych i możliwości finansowych poszczególni konsulowie inicjują bądź wspierają działania mające na celu promocję kraju, który reprezentują.

Zgodnie z tradycją 18 lutego 2019 r. odbyło się kolejne doroczne spotkanie noworoczne Prezydenta Wrocławia z wrocławskim korpusem konsularnym.

6 listopada 2019 r. odbyła się druga edycja imprezy pt. „Dzień Paszportu” powstałej z inicjatywy władz Miasta Wrocławia oraz Honorowego Konsulatu Indii. Tym razem wydarzenie odbyło się na Stadionie Wrocław, udział wzięło ok. 2500 uczniów szkół podstawowych z klas od szóstej do ósmej, którzy oprócz możliwości zapoznania się z kulturą i zwyczajami innych krajów prezentowanymi na specjalnych stoiskach i na scenie głównej mieli także szansę zwiedzić stadion i wziąć udział w zajęciach edukacyjnych zorganizowanych przez Stadion.

14 listopada – spotkanie Konsula generalnego Niemiec Hansa Joerga Neumanna z Prezydentem Jackiem Sutrykiem.

WSPÓŁPRACA Z EUROPĄ WSCHODNIĄ

Organizacja w roku 2019 przedsięwzięć i działań zmierzających do poszerzenia współpracy z Europą Wschodnią

Celem zadania było szerzenie wiedzy na temat szeroko rozumianej Europy Wschodniej poprzez organizowanie dla mieszkańców Wrocławia i nie tylko szkoleń i prelekcji związanych z tematyką Europy Wschodniej, konferencji naukowych oraz spotkań

mających na celu przybliżenie polityki, kultury i tradycji krajów Europy Wschodniej. Zadania te w 2019 r. powierzono Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego.

Wydawanie czasopisma o tematyce wschodniej i Azji centralnej – dwumiesięcznika Nowa Europa Wschodnia w roku 2019 w wersji papierowej i elektronicznej

Celem pisma było zainteresowanie polskich odbiorców ogólnie rozumianą tematyką wschodnią. Pismo drukuje eseje, analizy krytyczne, recenzje, rozmowy z ludźmi kultury, sztuki i polityki, jak i reportaże rzucające światło na życie codzienne w państwach byłych Republiki Radzieckich.

Poza tym pismo rozwija stronę internetową, na której publikowane były najważniejsze teksty ukazujące się w magazynie, współpracuje z wydawnictwami i organizacjami przy różnego rodzaju wydarzeniach, udziela patronatów książkom.

Mogile pradiada ocal od zapomnienia

Celem zadania jest krzewienie wartości patriotycznych i budowanie świadomości historycznej młodego pokolenia. W ramach akcji na Ukrainę wyjeżdżają wolontariusze – uczniowie, absolwenci wrocławskich szkół oraz studenci. Młodzież porządkuje nekropole m.in. w Jampolu i Mohylewie, Sławucie, Nadwórnej i Tłumaczu. W pracach porządkowych i rekonstrukcyjnych na cmentarzach pomaga miejscowa młodzież i lokalne władze.

WSPÓŁPRACA WROCŁAWSKO-JAPOŃSKA

20-24 lutego – udział przedstawicieli Wrocławia w corocznym spotkaniu fundacji EU-Japan Fest Committee, w tym z nowo wybranym zarządem fundacji (Masakazu Tokura z Sumitomo Chemical LTD) a także z członkami zarządu Toyoty. Przy okazji wizyty w Tokio delegacja spotkała się również z Dyrektorem JATA (Japan Association of Travel Agent) zrzeszenia skupiającego japońskich touroperatorów, któremu przekazali wrocławską ofertę turystyczną do przedstawienia członkom zrzeszenia a także zaprezentowania podczas targów turystycznych.

31 sierpnia – spotkanie z Radcą Ambasady Japonii oraz inwestorami japońskimi na Wyspie Słodowej: prezentacja dotychczasowych projektów kulturalnych wrocławsko-japońskich, potencjału akademickiego i gospodarczego Wrocławia i regionu, omówienie problemów japońskich firm z aglomeracji wrocławskiej oraz możliwości ich rozwiązania.

Projekt "Moreshet - Jewish Heritage Network". Wrocław w sieci miast dbających o dziedzictwo żydowskie

W 2019 r. Wrocław, wspólnie z przedstawicielami Krakowa, Mantui (Włochy), Hijar (Hiszpania), Wormacji (Niemcy) i Londynu, w ramach programu europejskiego „Europa dla Obywateli”, wstąpił do sieci europejskich organizacji zajmujących się ochroną i rozwojem dziedzictwa żydowskiego w Europie.

Uczestnicy projektu starają się znaleźć odpowiedź na pytania: jakie miejsca związane z dziedzictwem żydowskim istnieją w Europie, kto o nie dba i jakie strategie edukacyjne są stosowane, kim są osoby odwiedzające te miejsca i do jakich grup docelowych warto docierać. Głównym celem projektu jest, aby z tych różnych perspektyw formułować zalecenia jak w możliwie najlepszy sposób obchodzić się z dziedzictwem żydowskim.

W ramach projektu zaplanowano pięć seminariów tematycznych w poszczególnych miastach:

- W listopadzie 2019 r. w niemieckiej Wormacji odbyło się pierwsze spotkanie. Jego tematem było przekazywanie młodym ludziom wiedzy na temat dziedzictwa żydowskiego oraz rola edukacji i kultury w rozwoju tolerancyjnego społeczeństwa. W seminarium wzięło udział ok. 50 ekspertów z Niemiec i wielu krajów europejskich, reprezentujących m.in. Muzeum Żydowskie we Frankfurcie, Fundację Nowa Synagoga – Centrum Judaicum w Berlinie, Muzeum Żydowskie w Wenecji, Fundację Bente Kahan we Wrocławiu, wiele szkół średnich i przedstawicieli branży turystycznej.

- Następne seminarium odbędzie się w dniach 9-11 lutego 2020 we Wrocławiu. Jego tematem będzie „Zaangażowanie społeczności – różne społeczności lokalne”.
- Latem w Krakowie zostanie zrealizowane seminarium pt. „Dziedzictwo niematerialne – zachowanie i interpretacja dziedzictwa”.
- Czwarte spotkanie, w Mantui, zajmie się „Zmianą użytkowania i adekwatnym ponownym wykorzystaniem dziedzictwa żydowskiego”.
- Ostatnie seminarium, w Londynie, zainicjuje powstanie trwałej sieci na rzecz dziedzictwa żydowskiego – będzie dotyczyło turystyki w kontekście dziedzictwa żydowskiego.

POZOSTAŁE PROJEKTY ZAGRANICZNE

8-10 lutego – wizyta studyjna dziennikarza z Niemiec p. Christiana Kolbe we Wrocławiu organizowana wspólnie z Biurem Promocji Miasta i Turystyki.

7-8 marca – podróż studyjna dziennikarzy ze Szwajcarii na Dolny Śląsk i do Wrocławia. Lista uczestników: Andreas Patrick Näf, Bianca Nicole Kuijter, Nicole Bollinger, Marcial Bollinger, Fiorella Loredana Linder, Nicole Brühwiler, Jane Sai.

13 maja – wizyta studyjna przedstawicieli miasta Goeteborg we Wrocławiu. Celem wizyty było poznanie wrocławskich doświadczeń w zakresie projektowania zieleni miejskiej oraz inwestycjami i zarządzaniem terenami zielonymi w kontekście polityki zrównoważonego rozwoju oraz rewitalizacji. W trakcie wizyty uczestnicy wysłuchali prezentacji oraz wzięli udział w wizji lokalnej na rewitalizowanych obszarach w obrębie Przedmieścia Oławskiego.

16 maja – Kongres Lituanistów we Wrocławiu, pod Honorowym patronatem Prezydenta Wrocławia, wizyta Ambasadora Litwy. Kongres Lituanistów jest jedną z ciekawszych inicjatyw promujących współpracę Wrocławia z Litwą. Organizowany jest co roku przez Uniwersytet Wrocławski, Koło Naukowe Lituanistów "Labas", przy wsparciu Ambasady Litwy w Warszawie. Kongres w 2019 r. miał szczególne znaczenie ze względu na 450. rocznicę zawarcia Unii Lubelskiej przez Koronę Królestwa Polskiego i Wielkie Księstwo Litewskie, a także 15. rocznicę przystąpienia Polski oraz Litwy do Unii Europejskiej.

27 maja – spotkanie z uczniami i nauczycielami z miast Nort sur Erdre (Francja), Moguncja (Niemcy), Litovel (Czechy), Pecz (Węgry) uczestniczącymi w projekcie „The European Flow: Cities at Rivers” realizowanego w ramach programu Erasmus+. Wrocław był reprezentowany w projekcie przez Zespół Szkół Salezjańskich DON BOSCO. Uczestnicy spotkania (ponad 40 osób) zobaczyli prezentację Wrocławia poświęconą Odrze w kontekście rozwoju turystyki.

2 czerwca – otwarcie wystawy śladami św. Teresy i koncert w Oratorium Marianum na Uniwersytecie Wrocławskim, wizyta Ambasadora Hiszpanii we Wrocławiu (wsparcie organizacyjne konsula honorowego Hiszpanii we Wrocławiu).

4-11 czerwca – promocja Wrocławia podczas wizyty esperantystów z Europejskiego Centrum Edukacji Międzykulturowej w Niemczech i we Francji (dofinansowanie podróży na wniosek ECEM).

7 czerwca – wizyta gospodarcza Wicepremiera i minister gospodarki kraju związkowego Bawarii we Wrocławiu. Głównym celem wizyty była promocja i prezentacja kraju związkowego Bawarii, nie tylko pod kątem gospodarczym. We Wrocławiu Wicepremier spotkał się w Ratuszu z Wiceprezydentem Jakubem Mazurem.

8 czerwca – obiad z udziałem Wiceprezydenta Wrocławia Jakuba Mazura z gośćmi 10-lecia Partnerstwa Wschodniego: rozmowy o roli samorządu w budowaniu projektu Partnerstwa Wschodniego. Obiad był częścią konferencji pt. „The future of Eastern Partnership” organizowaną przez Kolegium Europy Wschodniej.

24 czerwca – 3 lipca – wizyta dzieci z Chersońska (Ukraina) we Wrocławiu: spotkanie z przedstawicielami Rady Miejskiej, zwiedzanie ZOO i Hydropolis.

5 lipca – spotkanie kurtuazyjne Ambasadora Belgii, Pana Luca Jacobsem z Wiceprezydentem Wrocławia: omówienie możliwości współpracy wrocławsko-belgijskiej.

14 sierpnia – wizyta Wiceprezydenta Jakuba Mazura i Zastępcy Dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta Łukasza Medekszy w Goerlitz. Spotkanie zorganizowane przez starostę powiatu Goerlitz, rozmowy dotyczyły planów utworzenia obszaru metropolitalnego. W spotkaniu udział wzięli również Nadburmistrz Drezna Dirk Hilbert oraz Liberca Jaroslav Zamecnik. Było to pierwsze spotkanie nakreślające ideę oraz możliwości współpracy w ramach obszaru. Kolejne spotkanie grupy roboczej zaplanowane są na marzec 2020 r.

15-25 sierpnia – wizyta nauczycieli języka polskiego z Białorusi i Ukrainy: nauczyciele wzięli udział w warsztatach nauczania języka polskiego oraz odbyli spotkania z pracownikami Urzędu.

30 września – spotkanie powitalne dla studentów międzynarodowych rozpoczynających rok akademicki we Wrocławiu. W ramach spotkania przedstawiono prezentację Wrocławia w kontekście historycznym, gospodarczo-społecznym i kulturalno-turystycznym.

7-9 października – wizyta Wiceprezydenta Jakuba Mazura oraz Dyrektora Łukasza Medekszy w Monachium. Udział w targach nieruchomości oraz dodatkowe spotkania z konsulem generalnym Andrzejem Osiakiem oraz przedstawicielem biura strategii Monachium Panem Illigmanem. Rozmowy na temat możliwości realizacji wspólnych projektów Wrocławia i Monachium.

7 listopada – wsparcie organizacyjne akcji informacyjnej wolontariuszy przy Kościele Ewangelickim im. Opatrzności Bożej przy ul. Kazimierza Wielkiego.

2-4 grudnia – wizyta Wiceprezydenta Jakuba Mazura, przedstawicieli Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta: Łukasza Medekszy oraz Marzeny Horak oraz BWZ w Monachium. Prezentacja Wrocławia jako głównego partnera podczas konferencji „Nowe perspektywy i wspieranie inwestycji w Polsce, przykłady z Wrocławia i regionu” organizowanej w Izbie Przemysłowo-handlowej w Monachium, Współorganizacja polsko-bawarskiego spotkania świątecznego przygotowywanego wspólnie z Izbą Przemysłowo-handlową we Wrocławiu. Udział w briefingu organizowanym przez konsula generalnego Andrzeja Osiaka, kontynuacja rozmów z przedstawicielami Biura Strategii i Planowania Monachium w tym omówienie planów dotyczących dalszej współpracy naszych miast w tym zakresie, wizyta w biurze Invest in Bavaria.

19-20 września – we Wrocławiu gościła grupa przedstawicieli miasta Bandung (Indonezja), której przewodził Wiceburmistrz Bandungu, Pan Yana Mulyana. Ponadto grupie towarzyszyła Ambasador Indonezji w Polsce, Pani Siti Nugraha Mauludiah. Wizyta odbyła się z inicjatywy Pani Ambasador Indonezji, a jej głównym celem było omówienie możliwości nawiązania współpracy z Wrocławiem. Podczas spotkania zaprezentowano wrocławskie doświadczenia w zakresie przyciągania inwestycji zagranicznych, wspierania start-upów, kształtowania współpracy miasta ze środowiskiem akademickim oraz wspierania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami. W ramach wizyty odbyły się również spotkania z przedstawicielami Uniwersytetu Wrocławskiego, lokalnymi przedsiębiorcami oraz przedstawicielami Wrocławskiego Parku Technologicznego.

25 września – spotkanie Wiceprezydenta Jakuba Mazura z uczniami i nauczycielami ze szkoły podstawowej z Anykščiu na Litwie, uczestniczących w projekcie partnerskim Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży z wrocławską szkołą podstawową nr 61.

25 września - uroczystość posadzenia drzewa wspólnie z Ambasadorem Norwegii przed CH Zajezdnia w ramach obchodów 15. rocznicy grantów norweskich.

27 września - podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Gminą Wrocław (przez Prezydenta Wrocławia) a Politechniką Wrocławską w celu współpracy przy realizacji projektu "DiverCITY4-polsko-norweska współpraca w zakresie kreowania nowoczesnych rozwiązań rozwojowych w miastach", w 100% finansowanego ze środków norweskich - przygotowanie dokumentu wspólnie z WPS i WZF. Przygotowywanie umowy w sprawie finansowania projektu oraz umowy partnerskiej z Politechniką Wrocławską.

3 października - Dzień Jedności Niemiec - uroczystości w Konsulacie Generalnym Niemiec z udziałem przedstawicieli UMW.

6 października - wizyta Wiceprezydenta Mazura i Dyrektora Łukasza Medekszy na targach Expo Real w Monachium.

10 października - prezentacja Wrocławia dla Ministra budżetu, finansów, energii, klimatu i lotnisk oraz przedstawicieli instytucji sportowych z Walonii (francuskojęzyczna część Belgii).

16 października – spotkanie Wiceprezydenta Mazura z Ambasadorem Brazylii.

16 października – spotkanie Prezydenta Wrocławia z Ambasadorem Ukrainy: rozmowy na temat mniejszości ukraińskiej we Wrocławiu, wspólnych projektów, które miałyby przybliżyć mieszkańcom Wrocławia kulturę ukraińską oraz o możliwości otwarcia we Wrocławiu konsulatu generalnego Ukrainy.

17 października – XV. Polsko-białoruski okrągły stół. Wydarzenie cykliczne, edycja w 2019 r. odbyła się we Wrocławiu na Instytucie Studiów Międzynarodowych. W ramach seminarium przeanalizowano obecne stosunki polsko-białoruskie oraz przedstawiono scenariusze dalszej współpracy. W wydarzeniu udział wzięli Ambasador Białorusi w Polsce.

17 października - wizyta Ambasadora Białorusi we Wrocławiu, spotkanie z Prezydentem Wrocławia: podsumowanie dotychczasowej współpracy między Wrocławiem a Białorusią, omówienie planów działań mających na celu odnowienie współpracy z Grodnem.

21 października – pierwsza wrocławska konferencja prasowa z Noblistką Olgą Tokarczuk (wsparcie tłumaczeniowe dla dziennikarzy zagranicznych, którzy wzięli udział w konferencji).

29 listopada – konferencja „Polska Polityka Wschodnia” w Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego: podsumowanie polskiej polityki wschodniej, przedstawienie scenariuszy dalszej współpracy Polski z państwami z Europy Wschodniej ze szczególnym naciskiem na kwestie związane z bezpieczeństwem energetycznym, bezpieczeństwem w obszarze Morza Czarnego oraz podsumowaniem programu Partnerstwa Wschodniego.

14-18 grudnia – we Wrocławiu przebywał z wizytą Amitabh Bachchan, jedna z największych gwiazd indyjskiego kina Bollywood. Profile indyjskiego aktora i producenta telewizyjnego śledzą w mediach społecznościowych dziesiątki milionów osób. Motywem przewodnim wizyty była literatura i film. W ramach wizyty odbyły się m.in. spotkanie z noblistką O. Tokarczuk, odsłonięcie krasnala z podobizną ojca A. Bachchana dr Hariwansha Rai Bachchana – najważniejszego XX-wiecznego artysty tworzącego w języku hindi oraz spotkanie filmowca z publicznością w kinie Nowe Horyzonty. A. Bachchan został uhonorowany tytułem Honorowego Ambasadora Miasta Wrocław za upowszechnianie kultury polskiej w Indiach, promocję kultury indyjskiej w Polsce oraz twórczą współpracę z Wrocławiem.

SYSTEM IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ URZĘDU

Zadania zrealizowane w 2019 r. obejmują m.in.:

- aktualizację tablic urzędowych (ustawowych), informacyjnych, kierunkowych i przydrzwiowych we wszystkich obiektach w związku z reorganizacją wydziałów UMW (przygotowywanie zamówień, weryfikacja projektów, akceptacja do druku i nadzór nad montażem);
- konsultacje z wykonawcami na etapie prac budowlanych, przygotowanie danych oraz korektę i akceptację projektów oraz uzgodnienia dotyczące montażu tablic urzędowych i przydrzwiowych w nowym obiekcie Archiwum Urzędu przy ul. Hubskiej;
- monitoring obiektów pod kątem przestrzegania zasad SIW przez komórki organizacyjne UMW; monitoring obiektów pod kątem oceny stanu nośników SIW UMW i zgłaszanie konieczności wymiany uszkodzonych elementów;
- przygotowywanie szablonów pism i papierów firmowych do korespondencji tradycyjnej i elektronicznej dla nowo powstałych komórek organizacyjnych Urzędu,
- konsultacje nt. przygotowywanych przez komórki organizacyjne UMW projektów graficznych pod kątem ich zgodności z SIW; konsultacje z komórkami organizacyjnymi UMW nt. zasad korzystania ze wzorów pism okolicznościowych (dyplomów, listów gratulacyjnych, podziękowań itd.) zgodnie z SIW oraz redagowania tekstów;

- nadzór nad poprawnością językową i zgodnością z SIW pism okolicznościowych przygotowywanych pod podpis Prezydenta Wrocławia (redakcja, korekta i druk nadsyłanych projektów pism).

PORADNIA JĘZYKOWA

Współpraca z komórkami organizacyjnymi UMW oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy, obejmująca m.in.:

- doradztwo językowe (redakcja i korekta tekstów, porady językowe, rozstrzygnięcia wątpliwości dotyczących ortografii, interpunkcji, odmiany nazwisk, zapisu nazw własnych itp.) zgodnie z Ustawą o języku polskim;
- doradztwo edytorskie (konsultacje projektów pod kątem zgodności z zasadami typografii i edycji tekstów).

ORGANIZACJA UROCZYSTOŚCI WRĘCZENIA NAGRODY JANA NOWAKA-JEZIORAŃSKIEGO

Kolejny raz zorganizowana została uroczystość wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego przyznawanej corocznie za wybitne zasługi w odzyskaniu przez Polskę niepodległości, obaleniu komunizmu oraz w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej.

W 2019 r. Nagrodę, za budowę pojednania europejskiego w duchu prawdy i sprawiedliwości, otrzymał Joachim Gauck, niemiecki polityk, prezydent Republiki Federalnej Niemiec w latach 2012-2017. Uroczystość odbyła się 6 czerwca w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich i była transmitowana przez kanał youtube "Rzeczpospolita TV".

NADZÓR WŁAŚCICIELSKI

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. nadzór właścicielski sprawowany był nad 18 spółkami, w tym: **jedenastoma** spółkami ze 100% udziałem w kapitale zakładowym; **czterema** spółkami, w których Gmina posiada powyżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym; **trzema** spółkami, w których Gmina posiada poniżej 50% udziałów/akcji w kapitale zakładowym. Łączne zaangażowanie kapitałowe Gminy Wrocław w spółkach, liczone jako suma wartości nominalnych udziałów/akcji wynosiło **2 596 930 808 zł**.

Udziały i akcje Gminy Wrocław w spółkach prawa handlowego, stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Lp.	Nazwa Spółki	Liczba udziałów/akcji Gminy Wrocław [szt.]	Wartość nominalna udziału/akcji [zł]	Kapitał Gminy Wrocław [zł]	Udział % Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy Spółki [zł]
1.	MPWiK S.A.	9 606 762	50	480 338 100	100,00	480 338 100
2.	MPK Sp. z o.o.	471 385	675	318 184 875	100,00	318 184 875
3.	TBS Wrocław Sp. z o.o.	339	514 065	174 268 035	100,00	174 268 035
4.	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	38 088	1 000	38 088 000	100,00	38 088 000
5.	Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	8 500	1 000	8 500 000	100,00	8 500 000
6.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.	819 672	1 000	819 672 000	100,00	819 672 000
7.	WCT SPARTAN Sp. z o.o.	92 049	500	46 024 500	100,00	46 024 500

8.	Wrocławski Park Wodny S. A.	90 782 853	1	90 782 853	100,00	90 782 853
9.	ZOO Wrocław Sp. z o.o.	222 739	1 000	222 739 000	100,00	222 739 000
10.	Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Leczniczy PROVITA Sp. z o.o.	116 105	100	11 610 500	100,00	11 610 500
11.	WP HALA LUDOWA Sp. z o.o.	338 446	500	170 678 000	100,00	170 678 000
12.	WKS „Śląsk Wrocław” S.A	50 968	1 000	50 968 000	99,11	51 428 000
13.	ARAW S.A.	27 328 990	1	27 328 990	99,05	27 590 990
14.	Ekosystem Sp. z o. o.	12 129	1 000	12 129 000	97,60	12 427 000
15.	Wrocławski Park Technologiczny S.A.	218 602	100	21 860 200	94,33	23 174 500
16.	Port Lotniczy Wrocław S.A.	203 683	500	101 841 500	49,24	206 830 000
17.	DCM DOLMED S.A.	1 717 255	1	1 717 255	8,20	20 952 939
18.	Data Techno Park Sp. z o.o. w restrukturyzacji	4 000	50	200 000	2,21	9 044 400

Ponadto, w roku 2019 nadzorem właścicielskim objęta była również spółka pod firmą: Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. Na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 13 maja 2019 r. rozpoczął się proces likwidacji Spółki, która decyzją KRS z dnia 23 grudnia 2019 r. została wykreślona z rejestru przedsiębiorców, kończąc tym samym proces likwidacji. Poniżej informacja o zaangażowaniu kapitałowym Gminy Wrocław w roku 2019:

Lp.	Nazwa Spółki	Liczba udziałów Gminy Wrocław [szt.]	Wartość nominalna udziału [zł]	Kapitał Gminy Wrocław [zł]	Udział % Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy Spółki [zł]
1.	Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.	5 400	1 000	5 400 000	100,00	5 400 000

W ramach bieżącego nadzoru nad spółkami z udziałem Gminy Wrocław w roku 2019 realizowano:

- przygotowywano i opiniowano procedury zmian własnościowych w spółkach;
- współpracowano z radami nadzorczymi spółek w zakresie ich działalności;
- współpracowano z zarządami w zakresie bieżącej działalności spółek;
- dostosowano politykę i sposoby realizacji zadań własnych Gminy do przepisów prawa powszechnego;
- monitorowano sytuację ekonomiczno-finansową spółek.
(w wyniku powyższych prac opracowano 54 projekty zarządzeń Prezydenta),
- zbierano oraz dokonywano kwartalnych i rocznych analiz wyników finansowych spółek z udziałem Gminy Wrocław.

W roku 2019 odbyły się zgodnie ze zwołaniami Zarządów Spółek - Zwyczajne i Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz Zwyczajne i Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy w spółkach akcyjnych, na których Prezydent Wrocławia pełni funkcję zgromadzenia wspólników/walnego zgromadzenia w jednoosobowych spółkach Gminy oraz funkcję wspólnika/akcjonariusza w pozostałych spółkach z udziałem Miasta. Funkcje te pełnili także Wiceprezydenci Wrocławia i Dyrektorzy Urzędu (zgodnie z nadzorem merytorycznym nad spółkami) oraz pracownicy Biura Nadzoru Właścicielskiego, działając jako pełnomocnicy Prezydenta.

Uczestniczono w pracach przy zmianach w zaangażowaniu kapitałowym Gminy Wrocław w spółkach. Łączne dokapitalizowanie spółek przez Gminę Wrocław, pokryte wkładem pieniężnym (145 051 409,00 zł) i niepieniężnym (aportem - 16.656.234,00 zł) w 2019 r. wyniosło **161 707 643,00 zł**.

Opracowanie celów zarządczych dla Członków Zarządów

Zgodnie z art. 4 ust. 5-9 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, w Biurze Nadzoru Właścicielskiego przeprowadzono i koordynowano działania związane z procedurą rozliczenia celów zarządczych określonych w 2018 oraz określenia celów zarządczych dla Członków Zarządów spółek komunalnych na rok 2019.

Nadzorowanie procesu likwidacji spółki pod firmą Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.

W związku z uchwałą Nr VIII/193/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 kwietnia 2019 r., w dniu 29 kwietnia 2019 r. uchwałą nr 9/2019 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników rozwiązana została spółka Wrocławska Rewitalizacja spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i z dniem 13 maja 2019 r. rozpoczął się proces jej likwidacji. Po przeprowadzeniu, wymaganych przepisami prawa procedur likwidacyjnych, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników uchwałą z dnia 12 grudnia 2019 r. przekazano podzielony majątek Gminie Wrocław. A następnie w dniu 17 grudnia 2019 r. uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki zatwierdzono Sprawozdanie Likwidatora z działalności oraz sprawozdanie finansowe na dzień zakończenia likwidacji. Po zatwierdzeniu w/w sprawozdań Likwidator złożył wniosek o wykreślenie Spółki z Krajowego Rejestru Sądowego. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, IV Wydział Gospodarczy KRS 23 grudnia 2019 r. wydał postanowienie o wykreśleniu Spółki z KRS.

Kontrole w spółkach Gminy Wrocław przeprowadzone w roku 2019 (Kontrola Wspólnika).

Wykonując uprawnienia Wspólnika do indywidualnej kontroli, na podstawie art. 212 § 1 kodeksu spółek handlowych oraz uchwał podjętych przez Zgromadzenia Wspólników, Biuro Nadzoru Właścicielskiego zleciło przeprowadzenie dwóch kontroli w spółce Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. Pierwsza kontrola trwała w okresie od 26 sierpnia do 6 września 2019 r. - dotyczyła roku 2018 w zakresie: realizacji zadań remontowych i inwestycyjnych na zasobie komunalnym oraz sprawności podejmowanych zadań związanych z przekazywaniem pustostanów do Wydziału Lokali Mieszkalnych UMW. Protokół kontroli został sporządzony 16 października 2019 r. Spółka nie wniosła zastrzeżeń. Druga kontrola rozpoczęła się 16 grudnia 2019 r. i zgodnie z uchwałą Wspólnika powinna zakończyć się do dnia 15 lutego 2020 r.

Kontrola NIK

W dniu 14 stycznia 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli przekazała wystąpienie pokontrolne - wnioski z kontroli przeprowadzonej w roku 2018 w zakresie realizacji umowy wsparcia budowy parkingu podziemnego przy Hali Stulecia pn.: „Funkcjonowanie płatnego parkowania w miastach”. NIK w wystąpieniu pokontrolnym (tekst ujednolicony, uwzględniający zmiany wprowadzone uchwałą nr KPK-KPO.443.214.2018 Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej) z dnia 8 stycznia 2019 r. wносиła o objęcie spółki WP Hala Ludowa Sp. z o.o. szczególnym nadzorem właścicielskim w zakresie wydatkowania środków przekazanych Spółce w związku z realizacją umowy wsparcia. W odniesieniu do zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli, wprowadzono zmiany do zarządzenia nr 4715/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie zasad i trybu wnoszenia na pokrycie kapitału zakładowego spółek prawa handlowego z udziałem Gminy Wrocław wkładów pieniężnych i niepieniężnych oraz dopłat.

POJEKTY MIEJSKIE I SMARTCITY

PROJEKT: REWITALIZACJA KĄPIELISKA PRZY UL. HARCERSKIEJ WE WROCŁAWIU

Projekt został zainicjowany na wniosek Rady Osiedla Oporów. Jego realizacja ma na celu rewitalizację terenu starego kąpieliska przy ul. Harcerskiej we Wrocławiu.

Projekt został podzielony na etapy. Pierwszy etap prac obejmował opracowanie koncepcji rewitalizacji terenu kąpieliska. Jednostką merytoryczną odpowiedzialną za jego realizację było Młodzieżowe Centrum Sportu. Na początku 2019r. przeprowadzono postępowanie przetargowe, w którym wyłoniono pracownię architektoniczną mającą za zadanie wykonanie koncepcji. Projektanci przygotowali dwie wstępne propozycje, które poddano pod konsultacje społeczne zorganizowane przez Wydział Partycypacji Społecznej UWM. Konsultacje miały na celu poznanie preferencji mieszkańców – użytkowników kąpieliska oraz nadanie dokumentacji kierunku zgodnego z ich oczekiwaniami. Wyniki konsultacji były podstawą do opracowania ostatecznego kształtu koncepcji zagospodarowania terenu kąpieliska. Ta z kolei będzie wytyczać kierunek prac na kolejnych etapach.

Równolegle przeprowadzono prace związane z wyburzeniem budynku starych kas, zlokalizowanego na terenie kąpieliska. Zgodnie z decyzją PINB budynek nie nadawał się do użytkowania i należało go wyburzyć. Do wyburzenia pozostaje jeszcze stara niecka basenowa. Z uwagi na bezpieczeństwo użytkowników kąpieliska, część terenu, na którym zlokalizowana jest niecka, zostanie odgradzona do momentu pozyskania środków finansowych na realizację inwestycji.

Podjęto również działania związane z wykupieniem od KOWR działek pod parking obsługujący kąpielisko. Sprawa jest w toku. Prowadzi ją Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości.

Drugim etapem prac związanych z rewitalizacją kąpieliska będzie realizacja opracowanej koncepcji. Inwestycja będzie prowadzona etapowo, w miarę dostępnych środków finansowych w budżecie Miasta, a także z inicjatywy mieszkańców w ramach WBO czy Funduszu Osiedlowego. Podjęto również wstępne rozmowy z okolicznymi deweloperami odnośnie możliwości partycypacji w kosztach inwestycji.

Prace w ramach pierwszego etapu prac koordynowało Biuro SmartCity i Zarządzania Projektami. Główne jednostki merytoryczne zaangażowane w realizację projektu to Młodzieżowe Centrum Sportu oraz Wydział Partycypacji Społecznej UMW.

PROJEKT: EUROPEJSKIE SPOTKANIE MŁODYCH 2019

Na przełomie 2019/2020 roku już po raz trzeci odbyło się we Wrocławiu Europejskie Spotkanie Młodych zorganizowane przez Wspólnotę Taize na zaproszenie Rady Miejskiej Wrocławia.

W Spotkaniu wzięło udział kilkanaście tysięcy młodych ludzi z całego świata. Przez pięć dni spotykali się na wspólnych modlitwach oraz warsztatach i uczestniczyli w codziennym życiu Miasta oraz jego mieszkańców. Głównym miejscem modlitwy pielgrzymów był kompleks Hali Stulecia, ale ich obecność była widoczna w całym Wrocławiu i okolicach.

Miasto Wrocław, jako Gospodarz, wsparło Wspólnotę w przygotowaniach do Spotkania w kilku obszarach, takich jak:

- umożliwienie uczestnikom Spotkania nieodpłatnego korzystania z miejskiej komunikacji publicznej,
- zorganizowanie transportu specjalnego,
- udostępnienie placówek oświatowych Miasta w celu zorganizowania punktów informacyjnych oraz miejsc pobytowo – noclegowych dla uczestników Spotkania,
- przeprowadzenie działań promocyjno – informacyjnych związanych ze Spotkaniem, tj. przygotowanie mapy Wrocławia oraz worków z logo Spotkania i Miasta na potrzeby uczestników Spotkania, zorganizowanie wystawy tematycznej,
- wsparcie w kontaktach ze spółkami miejskimi zaangażowanymi w projekt, tj. Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o., Stadion Wrocław sp. z o.o.

Jednostką merytoryczną odpowiedzialną za realizację projektu po stronie Miasta było Biuro Promocji Miasta i Turystyki we współpracy z innymi komórkami Urzędu, w szczególności Wydziałem Transportu oraz Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. W fazie kluczowych uzgodnień prace koordynowało Biuro SmartCity i Zarządzania Projektami.

PROJEKT: WROCŁAWSKI TRAMWAJ WODNY

Wrocław jest jednym z największych i najbardziej „zakorkowanych” miast w Polsce. Szukając różnych rozwiązań dla tego problemu, podjęto działania mające na celu analizę możliwości uruchomienia we Wrocławiu nowego środka transportu w ramach systemu komunikacji miejskiej – tramwaju wodnego.

Możliwość wykorzystania Odry jako alternatywy i uzupełnienia istniejącego systemu komunikacji miejskiej była już przedmiotem analiz prowadzonych kilka lat temu, ale w ówczesnych warunkach pomysł nie został przyjęty do realizacji. Od tego czasu zaszło jednak wiele zmian w mieście oraz wzdłuż samej rzeki i narodziła się potrzeba przeprowadzenia ponownej analizy tematu, uwzględniającej aktualne uwarunkowania.

Określono wstępny przebieg tras, uwzględniający m.in. gęstość zaludnienia, miejsc pracy i nauki, a także istniejącej infrastruktury na nadbrzeżu rzeki. Przeprowadzono również analizę systemów tramwaju wodnego funkcjonujących w innych polskich miastach, m.in. w Gdańsku, Bydgoszczy i Krakowie oraz w Europie. Wyniki tej analizy posłużyły jako podstawa do wstępnego oszacowania kosztów inwestycyjnych oraz kosztów bieżącego utrzymania systemu, a także do przyjęcia ogólnych założeń funkcjonowania systemu.

Wstępne wyniki analizy okazały się bardzo obiecujące, dlatego też kolejnym etapem prac jest opracowanie studium, które pozwoli doprecyzować wstępnie poczynione założenia i wyznaczyć dalsze kierunki działania.

Za merytoryczną realizację projektu odpowiada zespół powołany przy Biurze Rozwoju Wrocławia, współpracujący z Politechniką Wrocławską. Na etapie formułowania wstępnych założeń, prace zespołu wspierało Biuro SmartCity i Zarządzania Projektami.

PROJEKT: POZYSKANIE FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO NA REALIZACJĘ INWESTYCJI W ZAKRESIE UCIEPŁOWNIENIA I TERMOMODERNIZACJI ZASOBU KOMUNALNEGO

Projekt jest realizowany w ramach działań związanych z walką ze smogiem. Jak wynika z badań, głównym czynnikiem mającym wpływ na złą jakość powietrza we Wrocławiu jest emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych, w których używa się paliw niskiej jakości (węgiel, drewno, a niekiedy również odpady i śmieci), tzw. niska emisja. Negatywne skutki niskiej emisji w postaci smogu są szczególnie odczuwalne w okresie grzewczym, zwłaszcza w centrum Miasta.

W ramach walki ze smogiem, systematycznie likwidowane są nieekologiczne źródła ciepła w zasobie komunalnym. W latach 2014-2018 funkcjonował również program KAWKA (od 2018 Miejska KAWKA), z którego osoby fizyczne mogą pozyskać dofinansowanie do wymiany pieców. Zapotrzebowanie w tym obszarze jest ogromne, a środki Miasta ograniczone, dlatego też zrodziła się potrzeba bardziej systemowego podejścia oraz długofalowego planowania i koordynacji działań.

Celem realizacji projektu jest pozyskanie zewnętrznego dofinansowania na realizację inwestycji w zakresie uciepłownienia i termomodernizacji zasobu komunalnego, co pozwoli odciążać budżet Miasta i skutecznie walczyć ze smogiem również na innych płaszczyznach.

Działania w ramach projektu są realizowane od 2018 r. W kwietniu 2019 r. złożono wniosek aplikacyjny o dofinansowanie projektu „Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła”. Wnioskowana kwota dofinansowania projektu to 5,8 mln zł. W ramach planowanych działań do 2020 r. zlikwidowane zostaną 383 piece węglowe.

Jednostkami merytorycznie odpowiadającymi za realizację projektu jest Zarząd Zasobu Komunalnego oraz Spółka Wrocławskie Mieszkania. Prace związane z przygotowaniem i złożeniem wniosku aplikacyjnego koordynowało Biuro SmartCity i Zarządzania Projektami.

PROJEKT „C – CHANGE – KULTURA I SZTUKA W WALCE ZE ZMIANAMI KLIMATU”

Projekt jest realizowany w ramach programu URBACT przez Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu. Celem projektu jest wdrożenie dobrych praktyk wypracowanych przez Manchester, jak również interesujących rozwiązań z innych miast, które przyczynią się

do lokalnych działań związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu. Zadania są realizowane w miejskich instytucjach kultury i sztuki. Miasta które przystąpiły do wspólnej realizacji Projektu: Manchester – miasto lider, Gelsenkirchen – Niemcy, Matua – Włochy, Szybenik – Chorwacja, Águeda – Portugalia i Wrocław.

W roku 2019 rozpoczęła się realizacja drugiego etapu projektu, w ramach którego była rozwijana i wzmacniana Lokalna Sieci Współpracy instytucji kultury na rzecz dostosowania i przeciwdziałania zmianom klimatu (Urbact Local Group ULG). Sieć współpracy skupiła miejskie instytucje kultury oraz niezbędnych interesariuszy z UM (tj. poszczególne jednostki z DZR, DSS, i in.) i staje się platformą wymiany informacji i współpracy w zakresie wdrażania dobrych praktyk.

W ramach projektu w roku 2019, zrealizowane zostały następujące działania:

1. regularne odbywały się spotkania Urbact Local Group przedstawicieli miejskich instytucji kultury zaangażowanych w projekt,
2. Przygotowano Plan Transferu Dobrych Praktyk dla Wrocławia, zgodnie z ogólnymi wytycznymi zawartymi w Raporcie o stanie bieżącym opracowanym przez ekspertów z Manchesteru podczas I etapu projektu.
3. Przedstawiciele czterech miejskich instytucji kultury (MBP, BWA Designe, ODT Światowid i Strefy Kultury) wzięli udział w wyjeździe studyjnym do Manchesteru, gdzie uczestniczyli w przeprowadzonych w formule „train-the-trainer” warsztatach „Carbon Literacy Training”,
4. Przedstawiciele miasta i instytucji kultury wzięli udział w 3 spotkaniach sieci C - Change w poszczególnych miastach partnerach projektu (Mantua, Agueda, Manchester).

Projekt będzie kontynuowany w roku 2020.

Okres realizacji: styczeń 2019 – styczeń 2021

Budżet projektu dla Wrocławia: 62 200 EUR (wkład własny 15%).

PROJEKT: „II WROCLAWSKI DZIEŃ PASZPORTU – 6 LISTOPADA 2019 R.”

Sukces pierwszej edycji Dnia Paszportu w roku 2018 oraz zgłaszana przez szkoły potrzeba i chęć kontynuacji tego typu inicjatyw zdecydowały, że w roku 2019 wydarzenie zostało zorganizowane na znacznie większą skalę, to jest dla grupy ok. 2500 uczniów klas 6 – 8 wrocławskich szkół podstawowych. Wydarzenie zrealizowane było we współpracy Biura Współpracy z Zagranicą, Departamentu Edukacji, Biura Promocji Miasta, Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego oraz Stadionu Wrocław. Wraz z nauczycielami oraz wolontariuszami łącznie w wydarzeniu na Stadionie Wrocław wzięło udział około 2 800 osób. W trakcie wydarzenia przedstawiciele znajdujących się we Wrocławiu konsulatów przybliżali kulturę, zwyczaje i tradycje krajów, które reprezentują. Dzięki temu Projektowi uczniowie mogli w ramach edukacji szkolnej poznać różne narodowości zamieszkujące Wrocław. Dodatkowym celem było też przedstawienie roli funkcjonujących we Wrocławiu 27 Konsulatów jako instytucji reprezentujących swoich obywateli i krajów za granicą, w tym udzielających pomocy w sytuacjach trudnych. Prezentacja poszczególnych krajów i reprezentujących ich Konsulatów przebiegała dwutorowo, tj. każdy z uczniów otrzymał Paszport Wrocławski, z którym, odbywał podróż przez kraje i kontynenty odwiedzając stoiska i zbierając pieczątki do Paszportu. Jednocześnie na scenie, prowadzący Tomasz Sikora wraz z gościem specjalnym Jarosławem Kretem wspólnie z Konsulami prezentowali poszczególne kraje, czy to poprzez atrakcje artystyczno-muzyczne (występy szkolnych zespołów muzycznych, tanecznych), czy krótkie materiały filmowe. Dodatkową atrakcją były specjalne stadionowe lekcje oraz zwiedzanie Stadionu. Ponadto drugi Partner Projektu – Bank PKO BP prezentował na swoim stoisku program edukacyjny dot. oszczędzania, a jako atrakcję dodatkową w specjalnie wydzielonej przestrzeni roztawione było Miasteczko Sportowe.

W organizację wydarzenia poprzez zapewnienie dodatkowych nagród, czy np. bardu wodnego promującego picie wody kranowej włączyły się takie miejskie spółki jak: Wrocławski Park Wodny, Wrocławski Park Technologiczny i MPWiK, oraz Policja i Pogotowie Ratunkowe.

Okres realizacji: czerwiec 2019 – grudzień 2019

Budżet Projektu: 61 800 zł.

PROJEKT: „MORESHET – JEWISH HERITAGE NETWORK – SIEĆ DZIEDZICTWA ŻYDOWSKIEGO”

Projekt realizowany w ramach programu „Europa dla Obywateli” to projekt który jest realizowany przez Biuro Współpracy z Zagranicą. Liderem jest miasto Kraków, a jego członkami Mantua (Włochy), Hajar (Hiszpania), Wormacja (Niemcy), Londyn i Wrocław. Celem głównym projektu jest ustanowienie sieci dziedzictwa żydowskiego – sieci regionów, miast, którego częścią jest żydowskie dziedzictwo jako oferta kulturalna. Dzięki temu ułatwione będzie rozumienie historii Europy i różnorodnych populacji, które przyczyniły się do jej dziedzictwa kulturowego. Główne działania w ramach projektu polega na wymianie doświadczeń z obszarów: metod pracy, przykładów najlepszych praktyk, nowych modeli, doświadczeń z projektami dotyczącymi podobnej tematyki. W ramach projektu powstanie baza danych praktyków, ekspertów z różnych aspektów dziedzictwa żydowskiego, którzy mogą w przyszłości służyć radą i wskazówkami. W ramach projektu założono przeprowadzenie 5 seminariów tematycznych, których celem będzie wymiana doświadczeń z różnych obszarów związanych z dziedzictwem żydowskim. W roku 2019 odbyło się spotkanie grupy w Saragossie oraz w niemieckiej Wormacji pierwsze z cyklu seminariów. Jego tematem było przekazywanie młodym ludziom wiedzy na temat dziedzictwa żydowskiego oraz rola edukacji i kultury w rozwoju tolerancyjnego społeczeństwa. W seminarium wzięło udział ok. 50 ekspertów z Niemiec i wielu krajów europejskich, reprezentujących m.in. Muzeum Żydowskie we Frankfurcie, Fundację Nowa Synagoga – Centrum Judaicum w Berlinie, Muzeum Żydowskie w Wenecji, Fundację Bente Kahan we Wrocławiu, wiele szkół średnich i przedstawiciele branży turystycznej. Pod koniec roku 2019 miasto Wrocław rozpoczęło przygotowania do zorganizowaniu u siebie kolejnego z seminariów – przewidywany termin luty 2020.
Okres realizacji: czerwiec 2019 – czerwiec 2021
Budżet Projektu: 70 950 zł (wkład własny 10%).

PROJEKT: INNOWACYJNY SYSTEM KOLEJKOWY

Projekt ma na celu usprawnienie obecnego systemu kolejkowego, który ułatwi organizację pracy w salach obsługi klientów. W ramach projektu zostaną zamontowane **nowe urządzenia** w Centrach Obsługi Mieszkańca i Centrach Obsługi Podatnika oraz zostanie uruchomiony **system centralny** obsługujący zarówno w/w miejsca jak również zapewniający komunikację i dostęp do informacji z poziomu strony **www** dostosowanej również do przeglądania w urządzeniach mobilny. Wynikiem tego będzie możliwość pozyskania przez klienta informacji, gdzie załatwi najszybciej daną sprawę urzędową oraz szybkość i mniejsza pracochłonność zarządzania automatami biletowymi i komunikatami ekranowymi w lokalizacjach Urzędu przez Administratora Systemu. Centralizacja zapewni także pełny zakres raportowania i możliwość analizy danych w sposób całościowy, celem podniesienia poziomu usług dla mieszkańców Wrocławia.
Przebieg: przygotowanie dokumentacji do przetargu styczeń – czerwiec 2019 r.

I przetarg na dostawę systemu odbył się w czerwcu 2019 r. – unieważnienie postępowania na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp. Złożona w przedmiotowym postępowaniu jedyna oferta zawiera cenę, która przewyższa kwotę, jaką Zamawiający może przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.

Harmonogram:

Ogłoszenie II postępowania: grudzień 2019 r.

Otwarcie projektu: styczeń 2020 r.

Wstępna Analiza Przedwdrożeniowa: styczeń – kwiecień 2020 r. (50 dni)

Odbiór wdrożenia: listopad 2020 r.

Utrzymanie Systemu: listopad 2020 r. – listopad 2023 r.

PROJEKT: SYSTEM DETEKcji MIEJSC PARKINGOWYCH

Wrocław odwiedzany jest przez ponad 5 milionów turystów rocznie. Znaczny odsetek przyjeżdża autokarami turystycznymi. Dlatego właśnie dla tej grupy Wrocław opracował jeden z projektów wykorzystujących zaawansowane technologie.

Szacuje się, że około 30% ruchu samochodowego w miastach generowana jest przez pojazdy szukające wolnego miejsca parkingowego. Konsekwencją tego faktu jest ograniczenie płynności ruchu na drogach oraz wzrost emisji zanieczyszczeń. Problem dotyczy aut osobowych i autobusów turystycznych, których we Wrocławiu z roku na rok jest coraz więcej. Rozwiązanie tego problemu zaproponowały firmy sektora IT. Aplikacja naprowadza kierowców autokaru, pilotów czy przewodników na najbliższe wolne miejsce parkingowe. Jeszcze przed wjazdem do Wrocławia kierowca otrzymuje informację, gdzie znajdują się najbliższe parkingi przy atrakcjach turystycznych, do których zmierza. Aplikacja wskazuje najszybszą trasę dojazdu i dostępna jest w 3 językach. Weryfikacja, czy dane miejsce parkingowe jest zajęte lub dostępne odbywa się za pomocą zamontowanych czujników, które wykrywają zmianę pola magnetycznego ziemi zaburzonego przez pojazdy. Informacje z czujników przekazywane są do stacji bazowych operatora, a dalej do aplikacji. Całościowo system składa się z: detektorów, stacji bazowych, aplikacji i platformy dla zarządców parkingów.

System obejmuje wszystkie parkingi dla autokarów turystycznych oraz miejsca dla osób niepełnosprawnych (strefa A i B). Docelowo zamontowanych zostanie 227 detektorów (autokary – miejsca czasowe oraz odstawcze: 115 detektorów; Niepełnosprawni strefa A i B – 112 detektorów), także w zajezdniach MPK, gdzie powstały nowe miejsca postojowe dla autokarów turystycznych.

Celem projektu „System detekcji miejsc parkingowych” jest poprawa bezpieczeństwa i podniesienie komfortu podróżnych i mieszkańców Wrocławia poprzez:

- ułatwienie dla osób niepełnosprawnych, pilotów lub przewodników zlokalizowania wolnego miejsca parkingowego,
- skrócenie czasu poszukiwania wolnego miejsca parkingowego,
- ograniczenie ruchu samochodowego dzięki zmniejszeniu ilości autobusów przemieszczających się po mieście w oczekiwaniu na turystów,
- zwiększenie wydajności parkingów (w tym czasowych dla autobusów turystycznych dzięki przekierowaniu na parkingi dostawcze),
- zarządzanie zajętością miejsc parkingowych,
- monitoring zajętości miejsc parkingowych dla autokarów,
- pozyskanie danych do podejmowania decyzji o interwencji przez odpowiednie służby,
- pozyskanie danych historycznych o zajętości miejsc parkingowych celem analiz.

Harmonogram:

Przygotowanie dokumentacji: luty – sierpień 2019 r.

Ogłoszenie postępowania: sierpień 2019 r.

Wyłonienie wykonawcy: październik 2019 r.

Podpisanie umowy: listopad 2019 r.

I Etap – Przeprowadzenie wstępnej analizy przedwdrożeniowej: styczeń 2020 r.

II Etap – Zaprojektowanie, zbudowanie, wdrożenie i udostępnienie Systemu: czerwiec 2020 r.

III Etap – Świadczenie usług dostępu do Systemu, utrzymanie Systemu i rozwój Systemu: 36 od dnia podpisania Protokołu Odbioru Etapu II

PROJEKT: ROBOSFERA BEZBARIER

To pilotażowy i bezpłatny program – warsztaty z robotyki dla dzieci z niepełnosprawnością

Cel warsztatów: zapewnienie dostępu do zajęć z robotyki i programowania dla dzieci z różnego rodzaju niepełnosprawnościami oraz edukacja i popularyzacja nauk ścisłych wśród dzieci i młodzieży w środowisku nowych technologii.

Czas i terminy: kwiecień 2019 r. – czerwiec 2020 r., dwa razy w tygodniu po 90 min.

Program realizowany jest przy współpracy: Firma Planeta Robotów oraz Biuro Wrocław bez Barier

Program został przeprowadzony w 5 następujących placówkach:

- Specjalistyczny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1, ul. Lutra 6
- Szkoła Podstawowa nr 43, ul. Grochowa 36-38
- Specjalistyczny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 10, ul. Parkowa 27
- Zespół Szkół nr 16 ul. Głogowska 30
- Ośrodek rehabilitacyjno - edukacyjny dla Wyjątkowych Dzieci, ul. Horbaczewskiego 24.

Obecnie zajęcia trwają: Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu, ul. Kamiennogórska 16

W kolejnych miesiącach:

- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Wincentego Pola, ul. Nyska 66
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 we Wrocławiu, ul. Suwalska 5
- Fundacja Ewangelickiego Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra
- Promyk Słońca. Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, ul. Swobodna 8
- Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Kowalska 105

Liczba dzieci biorących udział w programie: ok. 600

Dla kogo: Zajęcia skierowane są do dzieci z różnymi rodzajami niepełno sprawnościami, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, do dzieci będących w grupie społecznej e-wykluczonych. W zajęciach biorą udział dzieci z autyzmem, ZA, niepełnosprawnością ruchową, afazją, niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim czy umiarkowanym, dzieci dotknięte chorobami genetycznymi, dzieci niewidome, niedowidzące i niesłyszące.

Przykładowa tematyka zajęć: Uczestnicy zapoznają się z zestawami do nauki robotyki LEGO® Mindstorms EV3. Z pomocą instruktorów Planety Robotów –wspólnie konstruuja i programują roboty, np. mobilne łaziki marsjańskie, których celem jest zbadanie nieznanych terenów klasy czy roboty przypominające zawodników SUMO (walczących ze sobą na arenie) i wiele innych.

Uczymy w ten sposób robotyki ale także matematyki, uczymy wielu innych przydatnych umiejętności: myślenia przestrzennego, kreatywności, szukania rozwiązań, ale także współpracy i integracji w najlepszy możliwy sposób – poprzez zabawę.

RoboSfera bezBarier jest programem pilotażowym, bezpłatnym, cieszącym się dużym zainteresowaniem, a jego efekty są bardzo obiecujące. W kolejnych latach planowana jest jego kontynuacja.

W ramach programu RoboSfera bezBarier 3 grudnia 2019 r. w Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych w MultiCentrum zostały zorganizowane Kreatywne Mikołajki ze Smart City Wrocław.

W wydarzeniu brało udział 45 dzieci w wieku 8-10 lat (Szkoła Podstawowa nr 43 z Oddziałami Integracyjnymi, klasy 1-4, dzieci z upośledzeniem umysłowym lekkim/umiarkowanym oraz Szkoła Promyk Słońca, Fundacja Promyk Słońca).

Wydarzenie, wykorzystując okazję święta mikołajkowego, miało za zadanie pobudzić w dzieciach kreatywność i przekazać podstawowy zakres wiedzy związany z programowaniem LEGO®Education, równocześnie jest kontynuacją pilotażowego programu **Robosfera bezBarier** – zajęć z robotyki dla dzieci niepełnosprawnych. Dodatkową atrakcją były warsztaty z wykorzystaniem klocków K'nex.

PROJEKT: ROBOSFERA BEZGRANIC

To projekt pilotażowy – bezpłatne i wielokulturowe zajęcia z robotyki.

Cykl zajęć realizowany jest we współpracy z firmą **RoboKlocki, Fundacja Ukraina, Miejska Biblioteka Publiczna oraz Centrum Edukacji Społecznej we Wrocławiu**. Podczas warsztatów uczestnicy poznali działanie robotów w formie zabawy, rozwijając przy tym wyobraźnię i twórcze myślenie. W każdej grupie ok. 15 dzieci, w tym 80% z obywatelstwem innym niż polskie. Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku od 7 do 13 roku życia.

Tematyka zajęć: Uczestnicy zostali zaznajomieni ze specjalnymi zestawami do nauki robotyki LEGO. Z pomocą instruktorów Roboklocków – uczestnicy programowali i konstruowali różnego rodzaju mobilne roboty.

Firma Roboklocki jest firmą wrocławską, ma doświadczenie w prowadzeniu zajęć z robotyki także w języku ukraińskim.

Czas i terminy: Zajęcia odbywały się dwa razy w miesiącu po 90 min. (w nw. placówkach) przez okres 7 miesięcy (od maja 2019 do stycznia 2020 - z wyłączeniem lipca, sierpnia).

Harmonogram: terminy po dwa/trzy zjazdy w danym miesiącu

PROJEKT: DETEKcja MIEJSC OBJĘTYCH ZAKAZEM POSTOJU

To projekt pilotażowy.

W aktualnym stanie wiedzy brak jest szczegółowej informacji o naruszeniach przepisów w miejscach objętych zakazem postoju we Wrocławiu. Dzięki zastosowaniu najnowszych technologii w tym: niskoenergetycznej technologii bezprzewodowej transmisji danych LPWAN, którą cechuje wysoka jakość transmisji danych oraz mały pobór prądu w urządzeniach sensorycznych (sieć klasy LPWAN) możliwe jest wykorzystanie jej do wielu aplikacji Internetu Rzeczy (IoT), w tym do sprawdzenia informacji o **miejscach objętych zakazem postoju**. Możliwe jest także podłączenie milionów innych urządzeń do internetowej chmury. Praca urządzenia na jednej baterii obejmuje czas kilku lat i w odróżnieniu od tradycyjnych sieci GSM 2G/3G/4G wykorzystywana jest do tego dedykowana sieć do zastosowań IoT.

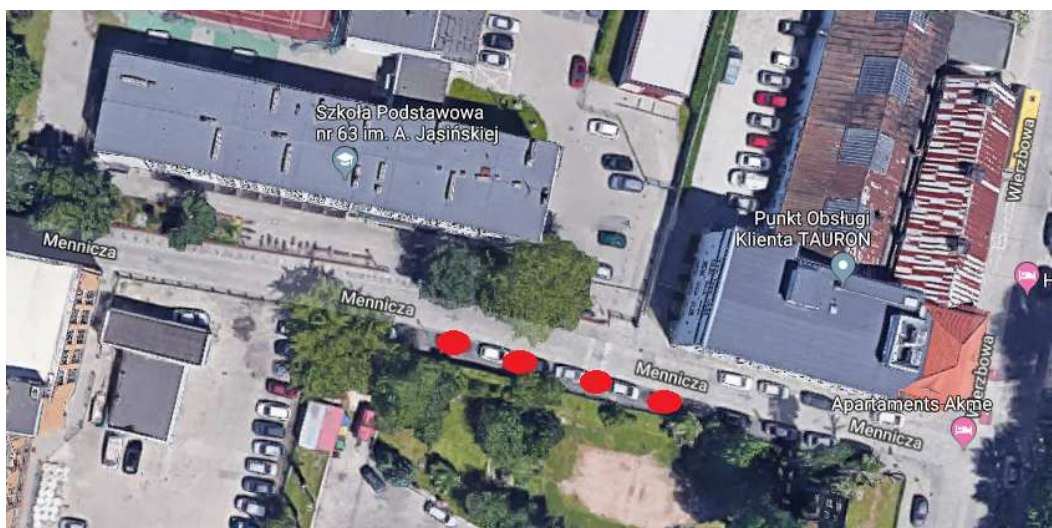
Projekt realizowany przy współpracy: **Revivemachines sp. z o.o.**

Miejsca objęte zakazem postoju są obserwowane w sposób ciągły poprzez bezprzewodowe sensory. Daje to możliwość wybrania najlepszej koncepcji detekcji naruszeń zakazów parkowania.

W ramach projektu wykonawca zaprojektował, zainstalował, skalibrował oraz przeprowadził test systemu do identyfikacji 20 miejsc objętych zakazem postoju ponad 15 minutowym oraz skrzyżowań (bezprzewodowych detektorów/sensorów). Czujniki zostały zainstalowane zgodnie w nw. lokalizacjach.

Uruchomiona została również na bazie istniejących funkcjonalności platforma (dla Straży Miejskiej) z informacją o miejscach objętych zakazem postoju ponad 15 minutowym oraz skrzyżowań.

Przed szkołą **ul. Mennicza** – postój do 15 minut – **4 szt.**

PROJEKT: TAURON POLSKA ENERGIA SA – ERICSSON SP. Z O.O.

To projekt badawczo rozwojowy, którego celem ogólnym jest tworzenie i testowanie usług na potrzeby Inteligentnego Miasta z wykorzystaniem technologii Internetu Rzeczy (IoT).

Realizacja projektów polega na budowie testowych instalacji IoT w rzeczywistych warunkach miejskich, wraz z zainstalowanymi urządzeniami monitorującymi, systemem transferu, gromadzenia i przetwarzania danych oraz aplikacjami mobilnymi dla użytkowników.

Wynikami projektu są:

- nowe rozwiązania technologiczne w zakresie Internetu Rzeczy do zastosowania w warunkach miejskich,
- nowe doświadczenia i umiejętności z zakresu technologii, budowy i zarządzania systemami IoT.
- kompleksowo opracowane i przetestowane rozwiązania z zakresu IoT.

W ramach projektu realizowane są **4 tematy**:

System zarządzania odpadami w koszach miejskich

Celem projektu jest wypracowanie prototypowego rozwiązania, dzięki któremu będziemy mieli wiedzę na temat ilości odpadów np. w koszach na przystankach. Dzięki tej informacji zarówno firma odpowiedzialna za stan koszy, jak również jednostki ją nadzorujące, będą mogły podejmować szybko i skutecznie określone działania. Wpłynie to na jakość usługi i czystość w przestrzeniach publicznych z których korzystają mieszkańcy. W ramach projektu zostały zamontowane **133 czujniki**, a także została opracowana specjalna platforma informatyczna, która dzięki zbieranym informacjom pomaga w zarządzaniu infrastrukturą oraz w utrzymaniu czystości.

System monitoringu jakości powietrza (Parki Miejskie)

W ramach projektu badawczego na terenie miasta zostało rozmieszczonych 15 prototypowych czujników pomiaru jakości powietrza, które przesyłają informację do specjalnej platformy informatycznej. Platforma analizuje zebrane dane zarówno z samych czujników jak i z innych źródeł dostępnych na terenie miasta, a następnie określa, w których miejscach miasta występują obszary sprzyjające spędzaniu czasu na świeżym powietrzu. Na etapie testów są sprawdzane urządzenia pod kątem poprawności pomiarów oraz sam system.

Lokalizacje czujników:

- Park Szczytnicki : ul. Mikołaja Kopernika w okolicach nr 19
- Park Biskupiński ; ul. Malczewskiego
- Park Staszica ; pl. Staszica obwód słupy na 300/143
- Park Zachodni : główna

- Park Grabiszyński – maszt przy UO-261 – Grabiszyńska
- Wzgórze Słowiańskie
- Park Południowy – maszt przy szafce
- Park Karłowicki – maszt przy szafce
- Park Andersa – maszt przy szafce
- Park Słowackiego – budynek rozdzielni
- Park Tołpy – budynek rozdzielni
- Wzgórze Partyzantów – przy szafce UO-265
- Ołtaszyn - istniejąca latarnia 101/542 przy szafce UO-542
- Psie Pole – UO-312 tablica – czujnik na budynku przy ul. Sycowskiej
- Wojszyce – słupek przy UO-126 ul. Pawia

System parkowania

Rozwiązanie skierowane na rozpoznanie, ile w danej przestrzeni ulicy jest wolnych miejsc postojowych a ile zajętych. Prototypowy system, który powstał na potrzeby tego projektu zbiera dane z różnych źródeł, systemów funkcjonujących w mieście, czujników, kamer i aplikacji mobilnych. Na podstawie zebranych danych określa jakie są szanse na znalezienie wolnego miejsca postojowego mieszkańcowi znajdującemu się w określonym miejscu miasta. Informacja ma być udostępniana poprzez różne media – stroną www, aplikacje mobilną i portal opendata. Do przeprowadzenia testów i wypracowania skutecznego rozwiązania został wyznaczony odcinek drogi (na ul. Bałuckiego), na którym zostały zamontowane urządzenia.

Nowe usługi miejskie z wykorzystaniem infrastruktury oświetleniowej

Rozwiązanie mające na celu wypracowanie połączenia podstawowej funkcji jakie pełnią słupy oświetleniowe z nowymi funkcjami skierowanymi na mieszkańców np. wifi, geolokalizacja pojazdów, intensywność oświetlenia. Rozwiązania są dopasowane do lokalizacji danej infrastruktury, jak również do otoczenia, jakie im towarzyszy. Głównym aspektem projektu jest rozpoznanie potrzeb mieszkańców tak, aby testowane rozwiązania zaspokajały ich potrzeby. Na potrzeby przeprowadzenia testów na odcinku ul. Powstańców Śląskich została dostosowana infrastruktura oświetleniowa tak, aby można było zrealizować założenia projektu.

WSPÓŁPRACA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI I ŚRODOWISKIEM AKADEMICKIM MIASTA

PROMOCJA MIASTA, WSPÓŁPRACA KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA, E-ADMINISTRACJA I INFORMATYKA

MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE INNOWACJI

III Polsko-Saksońskie Dni Innowacji 7-8 listopada 2019 r. "Technika. Człowiek. Przyszłość. Zrównoważone projektowanie obiektów technicznych w aspekcie humanistycznym".

W dniach 7-8 listopada 2019 r. zorganizowano wraz z Biurem Łącznikowym Saksonii, Politechniką Wrocławską, Technische Universität Dresden oraz Wirtschaftsförderung Sachsen, Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu oraz Uniwersytetem Wrocławskim interdyscyplinarną konferencję. Udział w niej wzięło ponad 150 osób w tym przedstawiciele samorządu, uczelni i firm z Polski i Saksonii a także studenckich kół naukowych. W jej trakcie zaprezentowano zainteresowania i obszar badań naukowców z wrocławskich uczelni (m.in z zakresu filozofii, architektury i designu), osiągnięcia firm w obszarze m.in. projektowania a także przeprowadzono dyskusję panelową nt. zrównoważonego projektowania z udziałem naukowców i artystów z ASP oraz przedstawiciele biznesu. Dużym zainteresowaniem gości cieszyły się stoiska towarzyszące, na których prezentowane były efekty Programu "Mozart" oraz osiągnięcia studenckich kół naukowych. Wydarzeniu towarzyszyły rozmowy B2B/R2B. Uczestnicy konferencji mieli

także możliwość zwiedzania Hydropolis lub jednego z nowoczesnych laboratoriów Politechniki Wrocławskiej. Konferencja jest wydarzeniem cyklicznym.

- Budżet: 1657 brutto (wynagrodzenie moderatora, bilety dla gości do Hydropolis)
- Założenia polityki społeczno-gospodarczej: wspieranie współpracy uczelni wyższych z sektorem gospodarczym (zad. 162).

CENTRUM WIEDZY ACADEMIA EUROPAEA

Na podstawie umowy międzynarodowej Prezydenta Wrocławia z największym (zrzeszającym ponad 4 tys. profesorów) europejskim stowarzyszeniem naukowym – Academia Europaea – od grudnia 2011 r. działa we Wrocławiu jedno z pięciu zagranicznych biur tej organizacji.

W ciągu 8 lat funkcjonowania zorganizowano szereg inicjatyw o charakterze naukowym, od kongresów i konferencji, przez seminaria i warsztaty, po wykłady cykliczne i gościnne. Celem funkcjonowania Academia Europaea na gruncie wrocławskim jest przede wszystkim internacjonalizacja lokalnego środowiska naukowego, przyciągnięcie do Wrocławia cenionych na arenie światowej naukowców oraz integracja badaczy pochodzących z regionu Europy Centralnej i Wschodniej. Od maja 2019 r. kontynuowano misję stowarzyszenia we wskazanych obszarach w ramach działalności Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi jako Sekcja ds. Węzła Wiedzy Academia Europaea. Organizowane przedsięwzięcia adresowane są zarówno do wrocławskiego środowiska akademickiego i studenckiego, jak i wrocławian niezwiązanych ze światem uniwersyteckim. Dzięki pozyskanym grantom zagranicznym (środki pochodzące od szwedzkiej fundacji Riksbankens Jubileumsfond, Academia Europaea Hubert Curien Fund), możliwe było również dodatkowe poszerzenie zasięgu prowadzonych działań - umożliwiły one sfinansowanie i przeprowadzenie wydarzeń o charakterze warsztatowym, angażujących wielu młodych uczonych z całej Europy oraz spoza jej granic.

Stowarzyszenie Academia Europaea zostało ufundowane w 1988 r. w Londynie, obecnie zrzesza ponad 4 tys. znamienitych naukowców z Europy i świata, reprezentujących wszystkie dyscypliny naukowe. Misją Akademii jest szeroko pojęta promocja europejskiej nauki i badań, zarówno w wymiarze interdyscyplinarnym, jak międzynarodowym. Poprzez restrykcyjne metody selekcji kandydatów, rozbudowany program aktywności angażujących członków stowarzyszenia oraz szereg regularnych publikacji naukowych (w tym własny periodyk AE, *European Review*), Academia Europaea pragnie przyczynić się do wzrostu świadomości powszechnej, dotyczącej korzyści płynących z nauki oraz przyrostu wiedzy, jak również kwestii badawczych i naukowych mających bezpośredni wpływ na społeczeństwo i jego jakość życia.

W 2019 r. odbyły się cztery wykłady gościnne: dwa na Politechnice Wrocławskiej w ramach cyklu Seminariów Interdyscyplinarnych, „The fascination of ocean waves” wygłoszony przez Prof. Frédéricę Diasa (University College Dublin) w dniu 14 maja 2019r. oraz „Nature, evolution and purpose” przez Prof. Adriana Bejana (American Duke University) w dniu 24 czerwca, 2019 r.; trzeci i czwarty wykład miał miejsce w ramach konferencji PÉRIPHÉRIES – CENTRES – TRADUCTION organizowanej przez Instytut Filologii Romańskiej w dniach 20-21 listopada, 2019 r.: Prof. Lieven D’hulsta (Katholieke Universiteit Leuven) wygłosił wykłady pt: „The Impact of Translation on Intellectual and Cultural Exchanges: A view on Modern European Societies” oraz "La traduction intraculturelle comme vecteur d’émancipation de communautés mineures: l’exemple de la Belgique au 19 e siècle". W czerwcu zorganizowano również szkołę letnią Politologii pt. „Summer School on Democracy: Elections to the European Parliament in CEE States”, która miała miejsce w dniach 16-27 czerwca 2019 r. z udziałem członka Academia Europaea, Prof. Ireneusza Pawła Karolewskiego. W ostatnim kwartale 2019 r. miały miejsce również dwa warsztaty: „Towards Development of Mediatization Research III”, prowadzony przez Prof. Andreama Heppa (University of Bremen, Germany) dla 18 uczestników w dniu 15 listopada 2019 r. oraz „Beyond Identity? New Avenues for Interdisciplinary Research on Identity”, w których udział brało łącznie 45 naukowców, w tym główni prelegenci: Peter Gollwitzer (New York University, University of Konstanz),

Virginie Mamadouh (University of Amsterdam) oraz Rebecca Pates (Universität Leipzig). Wydarzenie było nagrywane oraz transmitowane online.

- Budżet - wykonanie: 31 418,34 zł (plus 31 883,90 zł - środki z grantów zagranicznych rozliczane za pośrednictwem zewnętrznej obsługi finansowo-księgowej).

WROCŁAWSKA AKADEMIA SAMORZĄDOWA (WAS)

W dniu 7 listopada 2019 rozpoczęto projekt pn. Wrocławska Akademia Samorządowa – cykl wykładów dotyczących zasad zarządzania miastem, finansów, socjologii, kultury i architektury skierowanych przede wszystkim do wrocławskich radnych miejskich oraz członków rad osiedli i nauczycieli zajmujących się tematyką szeroko pojętej edukacji obywatelskiej. Liderem projektu po stronie akademickiej był prof. Rafał Wojciechowski, prorektor ds. studenckich Uniwersytetu Wrocławskiego pracownik naukowy Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWr (obecnie sędzia Trybunału Konstytucyjnego). WAS został zainaugurowany wykładem prof. Jerzego Korczaka zatytułowanym „Ustrój miasta Wrocławia”. Wykłady będą odbywały się co 2 miesiące.

- Budżet: 1200 zł brutto (1 wykład w 2019 r.)

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z OBSZAREM SZTUCZNEJ INTELIGENCJI – BUDOWANIE NOWEJ MARKI MIASTA

Realizując zapisy strategii „Przedsiębiorczy Wrocław 2030” oraz w wyniku konsultacji projektu „Polityka Rozwoju Sztucznej Inteligencji w Polsce na lata 2019 – 2027 (Biuro Strategii, Departament Strategii i Rozwoju Miasta, Biuro Smart Cities, WPT) zaangażowano się w identyfikację podmiotów i uczelni uczestniczących w rozwoju branży IT we Wrocławiu zajmujących się głównie badaniami nad sztuczną inteligencją jako obszaru mogącego zapewnić Wrocławowi dalszy rozwój i odegranie wiodącej roli w tym obszarze. Doprowadzono do skojarzenia ze sobą istotnych akademickich partnerów z tej branży, również w kontekście międzynarodowym – współpracy z niemieckimi partnerami. W październiku 2019 r. odbyła się we Wrocławiu prezentacja Instytutu Casus (Center for Advanced Systems Understanding). Inicjatorami utworzenia instytutu CASUS są premier Saksonii, Michael Kretschmer oraz Prof. Sauerbrey z Instytutu Helmholtz. W założeniach funkcjonowania instytutu wpisana jest szeroka współpraca międzynarodowa, zwłaszcza z Polską i Dolnym Śląskiem. Instytut będzie zajmował się modelowaniem złożonych systemów a interdyscyplinarne badania będą dotyczyć wielu obszarów nauki – wspólną cechą ma być używanie podobnych narzędzi: sztucznej inteligencji, matematyki, informatyki i dużych zbiorów danych.

EDUKACJA, SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA, WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKAMI NAUKOWYMI

MIEJSKI PROGRAM WSPARCIA PARTNERSTWA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI ORAZ SEKTORA AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

Program ten działający na podstawie uchwały Rady Miejskiej Wrocławia wspiera finansowo partnerstwa naukowców i przedsiębiorców działających we Wrocławiu.

Projekty podejmowane przez partnerstwa odpowiadają konkretnym potrzebom przedsiębiorców i jednocześnie mają pozytywny wpływ na praktykę dydaktyczną pracowników wrocławskich uczelni i instytutów naukowych. W efekcie współpracy naukowców i przedsiębiorców powstają nowe produkty i usługi, firmy zwiększają obroty i dochody, powstają nowe miejsca pracy również w działach „badań i rozwoju”. Miejsca te rozwijają dalej ofertę firm, co w konsekwencji powoduje jeszcze większy wzrost zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach. Z drugiej strony naukowcy dzięki nowemu doświadczeniu modyfikują programy nauczania, aby w jeszcze większym stopniu odpowiadały wymogom rynku pracy; dzięki ich zaangażowaniu powstają nowe programy zajęć, kursy; studenci są angażowani w realizację projektów prowadzonych w partnerstwie z przedsiębiorcami w formie staży czy praktyk; niejednokrotnie przedsiębiorcy biorą udział w zajęciach dla studentów, dzięki czemu mogą zapoznać się

z podejściem praktycznym do zagadnień poznawanych na uczelni; dzięki udziałowi w programie naukowcy również doprowadzają do współpracy przedsiębiorcy z uczelnią. Tematyka projektów partnerstw jest bardzo różnorodna i ciekawa a niejednokrotnie dotyczy poprawy jakości życia mieszkańców Wrocławia. Wśród realizowanych zagadnień można chociażby wskazać: *Zarządzanie ryzykiem demograficznym w dobie starzenia się zasobu pracy*, prowadzonego przez naukowca z Uniwersytetu Ekonomicznego i Wago Elwag Sp. z o.o.; *Mentalny trening aktywizujący w redukcji ryzyka upadków u osób z obniżeniem funkcji poznawczych po 65 roku życia*, realizowany przez naukowca zatrudnionego na Akademii Wychowania Fizycznego i Międzywojewódzką Przychodnię Sportowo-Lekarską S.A.; *Opracowanie metodologii projektowania i badania precyzyjnych układów łożyskowych pracujących w warunkach złożonej kinematyki do pracy w środowisku kosmicznym*, za który odpowiada naukowiec z Politechniki Wrocławskiej i firma Scanway sp. z o.o.; *Analiza i ocena obsługi ładunków w Lotniczym Dworcu Towarowym sp. z o. o. (...)*, realizowanego przez pracownika Politechniki Wrocławskiej i Lotniczy Dworzec Towarowy Wrocław Sp. z o.o.; *Opracowanie metod wytwarzania funkcjonalnych materiałów do profesjonalnego treningu laparoskopowego*, prowadzonego przez naukowca Politechniki Wrocławskiej i Laparo Sp. z o.o. oraz *Opracowanie modelu oceny torowisk tramwajowych w oparciu o nowoczesne techniki pomiarowe do inwentaryzacji wraz z utworzeniem bazy danych przestrzennych, nad którym pracuje pracownik Uniwersytetu Przyrodniczego w partnerstwie z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym Sp. z o.o.*

W 2019 r.:

- do **edycji 2019/2020** zostało zakwalifikowanych **30 partnerstw** naukowo-biznesowych, które podjęły długotrwałą współpracę z Miastem - w październiku rozpoczęły 12-miesięczne projekty (staże);
- ponadto **20 partnerstw z edycji 2018/2019** zakończyło realizację projektów i tym samym współpracę z Miastem, podczas gdy dodatkowo **6 naukowców w partnerstwie z przedsiębiorcami** z tej samej edycji otrzymało zgodę na wydłużenie czasu trwania ich projektów - do 18 miesięcy;
- po 18 miesiącach swój udział w Programie zakończyło **7 partnerstw z edycji 2017/2018**;
- od początku funkcjonowania Programu do roku 2019 Miasto przyznało dofinansowanie łącznie 222 partnerstwom.
- Budżet - wykonanie: 1 105 280 zł

VISITING PROFESSORS

Realizacja programu ma zapewnić wrocławianom możliwość spotkania z wybitnymi przedstawicielami świata nauki i kultury (wykłady, warsztaty, seminaria). Do udziału w programie zaproszone są wrocławskie uczelnie akademickie oraz instytuty naukowe.

W odpowiedzi na zaproszenie do udziału w konkursie w roku 2019 wpłynęły 44 wnioski. Zostały złożone zarówno przez wrocławskie uczelnie publiczne i niepubliczne oraz instytuty. Zdecydowanie najwięcej wniosków wpłynęło z Uniwersytetu Wrocławskiego (15), Politechniki Wrocławskiej (8) oraz Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich (7). Kapituła rozpatrzyła pozytywnie 26 wniosków, z czego najwięcej zgłoszonych przez Politechnikę Wrocławską (8) oraz Uniwersytet Wrocławski (6).

Zaakceptowane wnioski otrzymały dofinansowanie na łączną kwotę 160 000,00 zł.

- Budżet: 160 000 zł.

WROCLAWSKIE KONFERENCJE NAUKOWE

Dzięki temu programowi wrocławianie, w tym szczególnie środowiska naukowe i kulturalne miasta mogły uczestniczyć w wyróżniających się konferencjach naukowych czy towarzyszących im wydarzeniach. Wspierane w ramach tego programu konferencje mają również szczególne znaczenie promocyjne dla Wrocławia i umacniają jego wizerunek jako „miasta nauki”. Do udziału w programie zaproszone są wrocławskie uczelnie akademickie, instytuty naukowe oraz instytucje otoczenia nauki i biznesu, które wnioskujeją o dofinansowanie z budżetu Miasta.

Jednym z najbardziej popularnych wydarzeń w roku 2019 była konferencja **XVII Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych** zorganizowana przez Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śl. we Wrocławiu.

W odpowiedzi na zaproszenie do udziału w programie do Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi wpłynęło 78 wniosków złożonych przez wrocławskie uczelnie publiczne i niepubliczne oraz instytuty naukowe. Zdecydowanie najwięcej wniosków wpłynęło z Uniwersytetu Wrocławskiego (23), a także Uniwersytetu Medycznego (17) oraz Politechniki Wrocławskiej (12). W efekcie Kapituła wybrała 45 wniosków, które dofinansowano na łączną kwotę 165 000,00 zł.

- Budżet: 307 300 zł;

AKADEMIA MŁODYCH UCZONYCH I ARTYSTÓW

Akademia Młodych Uczonych i Artystów jest grupą młodych wybitnych naukowców reprezentujących wrocławskie środowisko akademickie, wspierającą Prezydenta Wrocławia w sprawach związanych z nauką (oraz edukacją) i jej promocją wśród wrocławian. Została powołana zarządzeniem Prezydenta. W działalność Akademii zaangażowanych jest 22 członków zwyczajnych i 30 wspierających.

W 2019 r. w ramach Akademii Młodych Uczonych i Artystów zrealizowano kilka projektów:

- **projekt edukacyjno-badawczy GUCIO:** jego celem jest nawiązanie współpracy naukowców z licealistami zainteresowanymi naukami przyrodniczymi. Tym samym uczniowie uczestniczą aktywnie w realizacji prawdziwego projektu naukowego dotyczącego genetyki pszczoł.
- **„Pisz po angielsku, żeby Cię zrozumieli”:** warsztaty pisania tekstów naukowych i akademickich dla uczniów wrocławskich szkół prowadzone przez doświadczonych pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Wrocławskiego, filologów i tłumaczy tekstów naukowych w szczególności z zakresu dziedzin nauk humanistycznych oraz przyrodniczych i ścisłych;
- **książka nt Akademii Młodych Uczonych i Artystów „Złożoność i prostota”:** działalność Akademii daje możliwość twórczego zderzenia rozmaitych pozornie najbardziej odległych dziedzin i dyscyplin nauki i sztuki, czego efektem jest niezwykle inspirująca i owocna współpraca młodych wybitnych przedstawicieli wrocławskiego środowiska akademickiego. Książka jest zbiorem ich refleksji nt. nauki i sztuki i ich wzajemnego przenikania się.
- **Projekt „Śmiech a zdrowie”:** to inicjatywa popularyzatorsko-badawcza skierowana do seniorów przebywających w Klinice i Katedrze Geriatrii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego i otwartej grupy mieszkańców Wrocławia obejmująca cykl zajęć śmiechoterapeutycznych i badania ankietowe nad preferencjami humoru u osób starszych.

Ponadto członkowie Akademii Młodych Uczonych i Artystów, jak co roku, opiniowali wnioski złożone do programów realizowanych przez Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi: Visiting Professors, Miejskiego Programu Wsparcia Partnerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej oraz Studenckiego Programu Stypendialnego.

- Budżet - wykonanie: 142 981 zł.

WROCŁAWSKA NAGRODA NAUKOWA

Nagroda Naukowa Prezydenta Wrocławia dedykowana jest i przyznawana wybitnym twórcom, których dokonania o interdyscyplinarnym charakterze wywierają szczególnie wpływ na integrację środowisk akademickich naukowych i artystycznych.

W ubiegłym roku wpłynęły trzy wnioski z kandydaturami:

- prof. Tadeusza Lutego
- prof. dr hab. Andrzeja Górskiego, Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda
- dr hab. Łukasza Łaczmąńskiego, prof. nadzw., Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda

Kapituła w składzie: prof. dr hab. inż. Cezary Madryas, prof. dr hab. Adam Jezierski, prof. Piotr Kielan, dr Jacek Ossowski (przewodniczący) nagrodę przyznała prof. Tadeuszowi Lutemu w uznaniu jego wybitnych osiągnięć naukowych oraz działalności na rzecz integracji środowiska akademickiego. Profesor otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 30 000 zł. Uroczyste wręczenie nagrody przez Prezydenta Wrocławia miało miejsce podczas środowiskowej inauguracji u akademickiego, podczas której laureat wygłosił mowę.

- Budżet - wykonanie: 30 000 zł;

STUDENCKI PROGRAM STYPENDIALNY

Celem programu jest wsparcie najzdolniejszych studentów w ich pracy naukowej, rozwijaniu pasji i talentów oraz wsparcie procesu włączenia ich drogi akademickiej w uniwersytecki obieg międzynarodowy.

W ramach programu funkcjonują trzy rodzaje stypendiów, skierowanych do:

- studentów wyjeżdżających na studia za granicę,
- doktorantów (6 kategorii);
- laureatów ogólnopolskich olimpiad i konkursów przedmiotowych.

W dwóch edycjach programu dla studentów wyjeżdżających na studia za granicę wpłynęło łącznie 215 wniosków, spośród których 105 otrzymało stypendium w wysokości 500 zł, na okres nie dłuższy niż 9 miesięcy.

Doktoranci otrzymali stypendia w 6 kategoriach: im. Ludwika Hirszfelda w zakresie nauk biologicznych i medycznych; im. Hugona Steinhausa w zakresie nauk matematycznych; im. Maxa Borna w zakresie nauk fizycznych i chemicznych; im. Jerzego Grotowskiego w zakresie sztuki; im. Wincentego Stysia w zakresie nauk społecznych i humanistycznych; im. Jana Mozrzymsa w zakresie nauk interdyscyplinarnych). Komisja spośród 191 wniosków przyznała 29 wyróżnień oraz 18 stypendiów w wysokości 2 000 zł, na okres 9 miesięcy. Wśród nagrodzonych było 10 stypendystów z Uniwersytetu Wrocławskiego, 3 z Politechniki Wrocławskiej, 3 z Akademii Sztuk Pięknych i 1 z Uniwersytetu Przyrodniczego i Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śl.

Studenci będący laureatami olimpiad i konkursów złożyli łącznie 48 wniosków, spośród których 44 zostały wyróżnione. Każdy z wyróżnionych studentów otrzymał prawo do stypendium o wartości 1 000 zł miesięcznie, na okres maksymalnie 9 miesięcy.

- Budżet - wykonanie: 1 110 000 zł;

WROCŁAWSKA MAGNOLIA

Celem konkursu jest wyróżnienie najzdolniejszych absolwentów wrocławskich uczelni – autorów prac poświęconych zagadnieniom szeroko pojętej poprawy jakości życia wrocławian, w szczególności ochrony środowiska i zdrowia człowieka. Najlepsze prace magisterskie honorowane są nagrodami pieniężnymi.

W ramach XVI edycji programu wpłynęły 23 wnioski, z czego najwięcej - 5 prac – zgłosiła Politechnika Wrocławska, natomiast po 4 zgłosiły takie uczelnie jak: Akademia Wojsk Lądowych, Uniwersytet Przyrodniczy i Uniwersytet Ekonomiczny. Ostatecznie komisja wyróżniła 8 prac, wśród których pierwsze miejsce zajęły „Analiza możliwości przekształcenia budynku jednorodzinnego w budynek "bliskoenergetyczny" w warunkach Wrocławia” absolwentki Politechniki Wrocławskiej, z nagrodą 8 000 zł oraz „Zieleń jako element zwiększający "odporność" miast na zagrożenia naturalne i antropogeniczne - studium przypadku miasta Wrocławia” przygotowaną przez absolwentkę Uniwersytetu Przyrodniczego, z nagrodą 8 000 zł.

- Budżet - wykonanie: 40 000 zł;

DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI

Dolnośląski Festiwal Nauki jest imprezą popularnonaukową organizowaną co roku we wrześniu przez wrocławskie wyższe uczelnie, instytuty Polskiej Akademii Nauk oraz środowiska pozauczelniane;

Celem DFN jest integracja środowisk naukowych, kulturotwórczych i przemysłowych wokół idei upowszechnienia wiedzy służąca promocji miasta Wrocławia jako centrum

kultury, nauki i sztuki; kształtowanie społeczności Wrocławia i regionu poprzez rozszerzenie dostępu do wiedzy; zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej poprzez upowszechnienie dokonań wrocławskiego środowiska akademickiego.

W ramach XXII edycji festiwalu odbyło się 2 126 spotkań + 89 dodatkowych pokazów interaktywnych zrealizowanych na prośbę szkół (w tym 770 spotkań regionalnych). Łączna liczba odwiedzin to 115 793 odbiorców (w tym 41 639 odbiorców regionalnych).

Wśród wydarzeń festiwalowych odbyły się imprezy wiodące - składające się z kilkunastu powiązanych tematycznie przedsięwzięć. Były to m.in.: poprzedzający i zapowiadający Festiwal Park Wiedzy (impreza plenerowa promująca DFN), wykład inauguracyjny „Ciekawe przypadki ciekawych przypadków, czyli o odkryciach dokonanych przypadkiem” (wydarzenie towarzyszące - degustacja owadów jadalnych), Pierwszy Wykład Festiwalu „Czy w języku zawsze wygrywają logika i ogólne prawidłowości?” (prof. Jan Miodek), Dyktando (odczyt prof. Jan Miodek), Debata Oxfordzka na Politechnice Wrocławskiej i inne oraz panele tematyczne związane z wieloma dyscyplinami naukowymi.

- Budżet - wykonanie: 100 000 zł (dotacja)

UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE. SEMINARIA DLA SENIORÓW PT. „JESIEŃ ŻYCIA W PERSPEKTYWIE GERONTOLOGICZNEJ”

19 września 2019 r. uruchomiono pilotaż **unikatowych bezpłatnych zajęć dla wrocławskich seniorów**. Program seminariów i warsztatów rozwojowych opracowały dwie doświadczone andragożki, na co dzień zajmujące się przekładaniem nauki i wiedzy gerontologicznej na praktykę i stale współpracujące zarówno ze środowiskiem naukowym jak i społecznością seniorów: dr Walentyna Wnuk i dr Magdalena Wnuk-Olenicz. Celem zajęć jest poprawa jakości życia seniorów poprzez podnoszenie ich świadomości i integrację oraz wyposażenie w narzędzia do radzenia sobie z problemami dnia codziennego oraz samotnością. W ramach zajęć seniorzy, mają okazję nie tylko zaznajomić się z podstawami wiedzy gerontologicznej, poznać potencjał, który kryje jesień życia, bezcenne doświadczenie seniorów, lecz również nawiązać relacje z pozostałymi członkami grupy, wymienić wspólne doświadczenia oraz uzyskać wsparcie grupy.

- Budżet: 3740 zł;

KONFERENCJA „PRZYSZŁOŚĆ UNIwersYTETÓW TRZECIEGO WIEKU NA DOLNYM ŚLĄSKU” Z UDZIAŁEM PRZEDSTAWICIELI EUROPEJSKIEJ FEDERACJI STARSZYCH STUDIUJĄCYCH (EFOS)

Wraz z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Wrocławskim oraz WCRS 24 października 2019 r. zorganizowano konferencję poświęconą przyszłości i wyzwaniom stojącym przed Uniwersytetami Trzeciego Wieku w dobie starzejących się społeczeństw oraz w kontekście idei uczenia się przez całe życie. Uczestnikami konferencji oprócz przedstawicieli dolnośląskich i zagranicznych UTW (m.in. z Bratysławy i Londynu) byli także członkowie EFOS, instytucji reprezentującej interesy seniorów w wymiarze europejskim. Do zadań EFOS należy dbanie o realizowanie potrzeb i praw seniorów do dalszego kształcenia się i rozwoju, a także dotrzymywania kroku nowym technologiom. Instytucja ta przedstawia interesy tej grupy społecznej władzom uczelni wyższych, politykom oraz na forum społecznym.

- Budżet: 3000 zł;

SPOTKANIA DYDAKTYCZNO-NAUKOWE KOMISJI PRZYRODNICZO-MEDYCZNEJ PAU WE WROCŁAWIU

Z inicjatywy Prezydenta Wrocławia w porozumieniu z prof. Andrzejem Białasem powołano w maju 2009 r. międzywydziałową Komisję Przyrodniczo-Medyczną (KPM PAU we Wrocławiu), której celem jest zbliżanie wyników fascynującego postępu w badaniach przyrodniczych, głównie w biologii molekularnej i genetyce, środowisku medycznemu, a także studentom, nauczycielom i uczniom klas licealnych kierunków przyrodniczych regionu dolnośląskiego. Do udziału w spotkaniach dydaktyczno-naukowych zapraszani są wykładowcy, głównie uczeni z tego regionu, reprezentujący wielodyscyplinarne badania

zorientowane medycznie, którzy swe wykształcenie i/lub swą początkową działalność naukową zawdzięczają uczelniom czy instytutom naukowym regionu dolnośląskiego, a których wyniki badań, prowadzonych także za granicą, uzyskały międzynarodowe uznanie.

Opracowanie programu działania Komisji powierzono prof. dr. med. Czesławowi Radzikowskiemu, członkowi PAU, który wspólnie z członkami Komisji reprezentującymi uczelnie wyższe Wrocławia, organizuje spotkania, cieszące się dużym zainteresowaniem oraz licznym udziałem doktorantów, studentów i uczniów klas licealnych.

Miejscem działalności Komisji jest Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu, w którym odbywają się „Spotkania dydaktyczno-naukowe KPM PAU we Wrocławiu” (dostępne także przez Internet). Koszty związane z zaproszeniem wykładowców i organizacją spotkań pokrywane są przez BWU. Wydział Edukacji rozpowszechnia informacje o spotkaniach i organizuje udział uczniów klas licealnych.

W 2019 r. odbyły się 3 wykłady dydaktyczno-naukowe:

23 października 2019 - dr hab. Michał Olszewski, *Immunoterapia w chorobach zakaźnych*
18 września 2019 - prof. dr hab. Krzysztof Krajewski, *Zastosowania peptydów w badaniach procesów epigenetycznych*
27 marca 2019 - prof. dr hab. Ilona Kryczek, *Immunoterapia w onkologii: przyszłość, stan obecny i perspektywy*

- Budżet – wykonanie: 29070,62 zł;

PICTURE – BADANIE ZDROWIA DZIECI W WIEKU SZKOLNYM (7-14 LAT) ORAZ ICH RODZICÓW

We współpracy z Wydziałem Zdrowia UM podpisano wieloletnią umowę dotacyjną (na lata 2019 – 2021) z Uniwersytetem Medycznym na realizację programu badawczego: „Stworzenie infrastruktury i prowadzenie badań zdrowia dzieci w wieku szkolnym (7 - 14 lat) oraz ich rodziców – PICTURE (PopulatIon CohorT StUdy of WRoClaw CitizEns).

Celem programu jest przeprowadzenie obszernych badań kwestionariuszowych, antropometrycznych, medycznych oraz biochemicznych wśród dzieci oraz ich rodziców dotyczących ważnych czynników kształtujących zdrowie i dobre samopoczucie. W projekcie zostanie prześledzony wpływ zmian środowiskowych i społecznych na styl życia. Ostatecznym celem badania jest poszerzenie naszego rozumienia ważnych przyczyn zachorowalności i umieralności na terenie Dolnego Śląska oraz wskazanie przyczyn występujących różnic w zdrowiu populacji mieszkańców Wrocławia. Uzyskane wyniki będą stanowiły niezbędną bazę dla wskazania racjonalnych środków umacniania potencjału zdrowotnego populacji przez co pomogą w realizacji celów polityki zdrowotnej Wrocławia.

- Budżet łączny: 470 000, 000 zł, realizacja w 2019 r.

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO PRZEZ STRAŻ MIEJSKĄ WROCŁAWIA

Straż Miejska Wrocławia w 2019 r. realizowała zadania służbowe wynikające z ustawy o strażach gminnych i innych ustaw m. in. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach czy ustawy o odpadach, aktów prawa miejscowego, regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia, wytycznych wynikających z: „Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2017–2020”, Programu „Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego”, „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Wrocławia na lata 2012-2032”, „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław”, „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”, czy też Uchwały nr XLI/1405/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, oraz poleceń i wytycznych Prezydenta Miasta Wrocławia. Równocześnie realizowała interwencje wynikające z bieżących potrzeb mieszkańców Wrocławia.

DZIAŁ – OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

Ograniczenie niezorganizowanej emisji pyłu z inwestycji i przedsięwzięć budowlanych, remontowych, usługowych

W 2019 r. Straż Miejska Wrocławia prowadziła działania kontrolne czystości ulic przy wyjazdach i wjazdach z placów budów, samodzielnie jak i z pracownikami Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta (ZDiUM) oraz funkcjonariuszami Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu w ramach programu „Ekologiczne Miasto”. Kontrole uzależnione były od nasilenia występowania zjawisk negatywnych na danej ulicy oraz od oczekiwań i zgłoszeń mieszkańców.

W 2019 r. ogółem przeprowadzono **378** kontroli czystości zjazdów i wjazdów z dróg publicznych.

Liczba i rodzaj sankcji zastosowanych wobec sprawców uchylających się od obowiązku utrzymania w należytym stanie zjazdów z dróg publicznych w latach 2016-2019

Opis	2016	2017	2018	2019	
Kontrole ogółem:	376	253	358	378	
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	8	8	4	4	
Mandaty karne	ilość	88	33	27	48
	kwota w zł.	17 600	6 550	5 500	9 600
Wnioski do sądu	8	1	1	-	

Źródło: Straż Miejska Wrocławia

DZIAŁANIA STRAŻY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA NA RZECZ OCHRONY POWIETRZA

W roku 2019 strażnicy miejscy przeprowadzili **4 781** kontroli (w tym **448** ognisk i **4 333** piece), które dotyczyły podejrzenia spalania zakazanych paliw stałych oraz odpadów.

Liczba i rodzaj sankcji stosowanych wobec sprawców wykroczeń dotyczących spalania odpadów i zakazanych paliw stałych w latach 2016-2019

Opis	2016	2017	2018	2019	
Kontrole spalania odpadów i zakazanych paliw stałych	2 372	4 121	4 394	4 781	
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	20	50	21	28	
Mandaty karne	ilość	166	170	147	198
	kwota w zł.	33 725	37 600	28 300	50 400
Wnioski do sądu	12	15	9	12	

Źródło: Straż Miejska Wrocławia

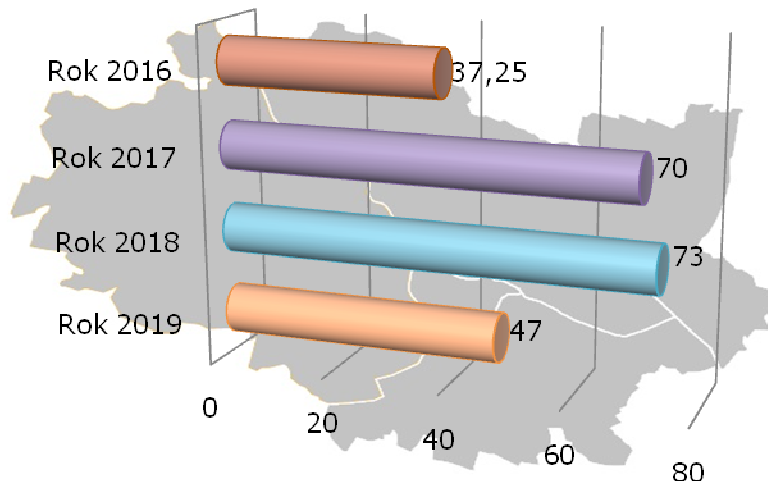
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Straż Miejska Wrocławia w 2019 r. współpracowała ze wszystkimi instytucjami i służbami odpowiedzialnymi za porządek i bezpieczeństwo w mieście. Wspierała i przeprowadzała wspólne akcje mające na celu zapobieganie zagrożeniom i ich eliminację.

Wykonywane zadania miały charakter wielokierunkowy i obejmowały m. in. działania związane z edukacją, dyscyplinowaniem obywateli miasta, czy też współpracę z różnymi instytucjami.

W końcu 2019 r. w Straży Miejskiej Wrocławia służbę pełniło **276** strażników miejskich na planowaną liczbę **366** etatów (w tej liczbie miało być **323** strażników i **43** osoby wsparcia). Rok 2019 zakończono wakatem w liczbie **47** nieobsadzonych strażniczych miejsc pracy.

Liczba wakatów w latach 2016 – 2019

W 2019 r. przyjęto **85 440** zgłoszeń interwencyjnych, o ok. **2,3 %** więcej niż w roku 2018 oraz zarejestrowano **34 016** pism, o ok. **33,7 %** więcej niż w 2018 r.

Liczba zarejestrowanych pism i zgłoszeń w latach 2016-2019

Opis	2016	2017	2018	2019
Zgłoszenia interwencyjne	127 922	124 244	83 553	85 440
Zarejestrowane pisma	14 910	23 373	25 437	34 016

Zgłaszane problemy przez społeczność wrocławską odzwierciedlają strukturę przyjmowanych zgłoszeń i podejmowanych interwencji. W 2019 największą liczbę zgłoszeń odnotowano w kategorii zagrożenia w ruchu drogowym, przyjęto o ok. 26,4 % więcej zgłoszeń niż w roku 2018.

Kategorie i liczba zgłoszeń interwencyjnych w latach 2016-2019

Opis	2016	2017	2018	2019
Zakłócenie porządku publicznego	24 101	24 633	14 620	19 684
Zagrożenia w ruchu drogowym	46 233	48 308	27 627	34 929
Ochrona środowiska i gospodarki odpadami	22 212	15 955	12 835	7 672
Zagrożenia życia i zdrowia	9 071	6 631	4 236	2 071
Zagrożeń pożarowych (katastrof)	10	24	19	8
Awarii technicznych	6	19	33	25
Zwierzęta	6 773	4 376	4 052	732
Pozostałe zgłoszenia	19 516	24 298	20 131	20 319

Najskuteczniejszą prewencją wobec sprawców wykroczeń jest nieuchronność kary. Stosowano grzywnę i środki wychowawcze, kierowano wnioski o ukaranie do sądu, zakładano urządzenia blokujące koła pojazdów, wydawano dyspozycje usunięcia pojazdów, czy też wystawiano wezwania.

Liczba unieruchomionych oraz usuniętych pojazdów w latach 2016-2019

Opis	2016	2017	2018	2019
Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół	11 537	7 686	5 934	4 901
Wydane dyspozycje usunięcia pojazdów	2 628	2 657	3 890	4 315
w tym: Pojazdy usunięte na podstawie art. 50a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (wraki)	245	299	372	369

Pojazdy usunięte na podstawie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (nieprawidłowo zaparkowane)	2 383	2 358	3 518	3 946
---	-------	-------	-------	-------

W 2019 r. najczęściej stosowanym rodzajem sankcji w stosunku do sprawców wykroczeń były mandaty karne, ich liczba wzrosła o ok. **44,1 %**, wzrosła również liczba pouczeń o ok. **6,7 %** oraz liczba kierowanych wniosków o ok. **19,1 %** do 2018 r.

Liczba i rodzaj sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w latach 2016-2019

Opis	2016	2017	2018	2019	
Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)	5 376	4 200	6 125	6 536	
Mandaty karne	ilość	22 628	14 598	17 541	25 268
	kwota w zł.	2 511 929,97	1 666 466,88	1 970 023,00	3 426 168,00
Wnioski do sądu	1 058	621	534	636	

W 2019 r. najczęściej strażnicy miejscy ujawniali wykroczenia w kategorii bezpieczeństwa i porządku w komunikacji, liczba wykroczeń wzrosła o ok. **36,9 %** do 2018 r.

Liczba ujawnionych wykroczeń z wybranych kategorii w latach 2016-2019

Rodzaj wykroczeń	2016	2017	2018	2019
Ustawa kodeks wykroczeń – przeciwko:				
porządkowi i spokojowi publicznemu	2 564	1 985	1 602	1 589
bezpieczeństwu osób i mienia	142	69	64	93
bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	23 153	15 560	19 548	26 759
urządzeniom użytku publicznego	1 382	901	1 001	1 837
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	775	422	572	323
Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	146	44	19	23
Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	261	108	185	266
Ustawa o odpadach	223	277	208	390
Ustawa - Prawo o miarach	103	99	110	245
Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	589	653	924	641

ŚWIADCZENIE USŁUG INFORMATYCZNYCH

Wrocław jako miasto dynamicznie rozwijające się realizuje wiele projektów informatycznych z różnych obszarów funkcjonowania np.: edukacja, transport miejski, e-administracja. Mając na uwadze złożoność projektów informatycznych we Wrocławiu w roku 2014 zostało utworzone na mocy uchwały Rady Miasta Wrocławia Centrum Usług Informatycznych, jako jednostka miejska realizująca lub wspomagająca realizację kluczowych dla miasta projektów informatycznych oraz tworząca standardy w obszarze informatycznym. Dzięki takiemu rozwiązaniu w mieście udało się zbudować wyspecjalizowane zespoły ds. wdrażania i utrzymania infrastruktury i systemów informatycznych. W ramach prowadzonej prac zbudowano jedną z największych w kraju sieci miejskich (MAN Wrocław), która to pozwoliła na połączenie prawie 300 budynków miejskich w jedną sieć oraz uruchomienie telefonii VoIP. Zrealizowano projekt udostępnienia Internetu dla mieszkańców i turystów (Miejski Internet) w ponad 130 miejscach publicznych. Wybudowano i wyposażono dwa centra przetwarzania danych.

Dzięki zrealizowanym w obszarze infrastruktury działaniom od roku 2014 duża część wdrożonych w mieście systemów informatycznych jest scentralizowana i utrzymywana przez zespoły dziedzinowe posiadające wysokie kompetencje. Do kluczowych systemów wdrożonych w mieście zaliczamy: System Zarządzania Relacjami z Klientem, Inteligentny System Zarządzania Transportem, System Informacji Przestrzennej Wrocławia, systemy do rekrutacji, Systemy wspierające zarządzanie miastem (ERP, EKD), systemy sprzedaży biletów (transport miejski, parkingi). Przedmiotowe działania wpisują się w ideę Smartcity. Realizacja projektów informatycznych pozwoliła na wdrożenie szeregu e-usług na poziomie miasta, jak i integracje z systemami rządowymi. W roku 2019 rozpoczęto prace na usystematyzowanie oraz standaryzację procedur i działań z zakresu Cyberbezpieczeństwa, jako kluczowego elementu w zakresie informatyzacji miasta.

We wcześniejszych latach zrealizowano projekty umożliwiające korzystanie z usług miejskich na urządzeniach mobilnych. Zrealizowano projekt Mobilnego Asystenta Mieszkańca, pozwalający na zgłoszenie awarii w tkance miejskiej bezpośrednio do Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańca. Uruchomiono sprzedaż biletów komunikacji miejskiej poprzez dedykowaną aplikację mobilną oraz umożliwiono udostępnienie usługi w aplikacjach mobilnych dostawców zewnętrznych.

Kolejnym obszarem informatyzacji zrealizowanym w mieście jest możliwość korzystania przez mieszkańców z e-usług poprzez dedykowane rozwiązania, między innymi:

- systemy do rekrutacji do żłobków, przedszkoli i szkół,
- systemy wspierające zarządzanie stypendiami,
- systemy umożliwiające dokonanie opłat,
- system do współpracy z NGO,
- system stypendialny

Obecnie w mieście udostępnionych jest kilkadziesiąt e-usług pozwalających na obsługę mieszkańców w wielu załatwianych sprawach sprawnie i efektywnie. W roku 2019 zanotowano znaczący wzrost wykorzystania e-usług, ilość wniosków skierowanych do Urzędu Miejskiego Wrocławia wzrosła do prawie 95 000 dokumentów, nastąpił bardzo duży wzrost zaingerowania sprawami z zakresu ewidencji ludności: wnioski o nowy dowód osobisty oraz dopisanie do spisu wyborców.

Informatyzacja Wrocławia była realizowana zgodnie z przyjętymi strategiami;

- Strategia rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016
- Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020

Obecne działania z zakresu informatyzacji realizowane są w dwóch obszarach:

- utrzymania infrastruktury i systemów informatycznych,
- realizacja inwestycji w obszarze informatyki.

UTRZYMANIE BIEŻĄCEGO FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA I MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

Obecnie w ramach wspólnej obsługi informatycznej, usługi świadczone są dla ponad 2300 użytkowników Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz 4600 użytkowników Jednostek Miejskich, w tym m.in.: w obszarze edukacji, ZZK, ZZM, MBP, MOPS, NFM, WCRS, ITS WZZ, Rady Osiedli. W efekcie wspólnej obsługi centralnie zarządzanych jest prawie 6500 zestawami komputerowych, ponad 100 serwerów fizycznych i 250 wirtualnych, około 500 urządzeniami wchodzących w skład infrastruktury transmisji danych oraz prowadzona jest obsługa 2250 abonentów telefonii VoIP. Na przestrzeni ostatnich lat wybudowano wysokowydajną i wysokodostępną oraz bezpieczną infrastrukturę techniczną (sieć komputerowa, zespół serwerów sprzętowych i wirtualnych, węzły bezpieczeństwa). Utworzona dwa centra przetwarzania danych, w których zlokalizowano systemu

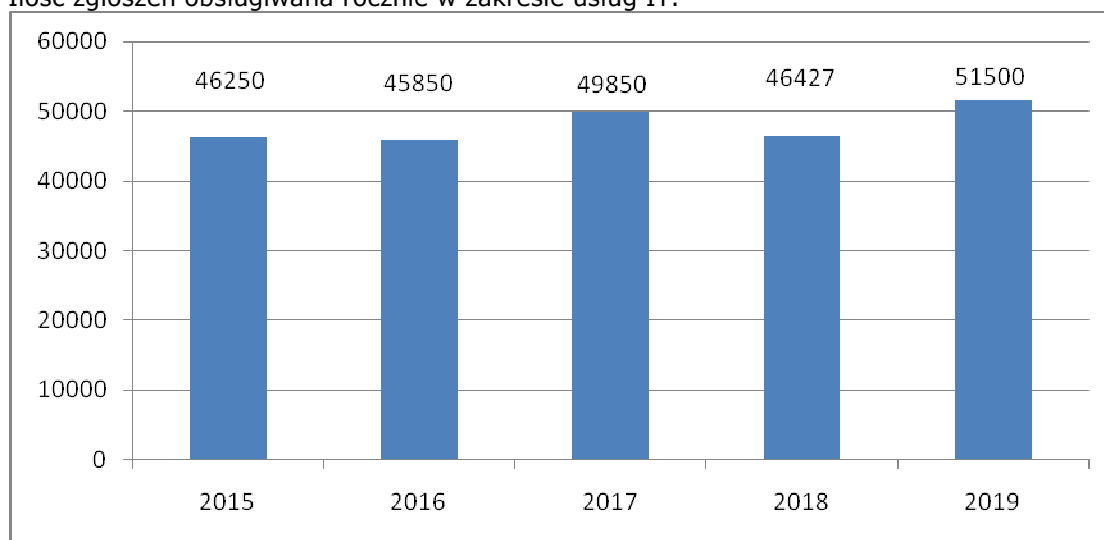
informatyczne wspierające pracę Urzędu Miejskiego i jednostek miejskich oraz Centrum Zarządzania kryzysowego i Centrum Zarządzania Ruchem (ITS).

Zadania realizowane w ramach obszaru:

- obsługa zgłoszeń serwisowych,
- administracja serwerami pocztowymi, bazodanowymi, specjalizowanymi systemami dla pracowników Gminy Wrocław (ITS, ERP, GIS, BIP i inne),
- prowadzenie szkoleń z zakresu IT,
- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.

W ramach obsługi zgłoszeń serwisowych rocznie realizowanych jest prawie 51500 zgłoszeń rocznie zarejestrowanych w systemie HelpDesk. W celu stałego kontrolowania poziomu zadowolenia klienta wewnętrznego zbierane są informacje zwrotne poprzez ankiety.

Ilość zgłoszeń obsługiwana rocznie w zakresie usług IT.

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Cel realizowany jest poprzez działania skierowane na rozwój IT w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz Jednostkach Miejskich Wrocławia.

Zadania:

- prace związane z przygotowaniem umów,
- zakup lub produkcja oprogramowania na potrzeby miasta,
- prowadzenie projektów rozwojowych infrastruktury i oprogramowania,
- przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla projektów prowadzonych dla jednostek miejskich,
- nadzór lub uczestnictwo w realizacji zadań inwestycyjnych dla projektów dla jednostek miejskich,
- prace inżynierów w zespołach prowadzących projekty miejskie, w których występują zagadnienia informatyczne (ITS, e-edukacja, itp.)
- wprowadzenie w Jednostkach Miejskich standardów (ACTIVE DIRECTORY) oraz działań standaryzujących.

W rocznie realizowanych jest ponad 150 projektów w obszarze IT.

Zadania realizowane w ramach projektów wewnętrznie prowadzonych obejmowały następujące obszary działalności:

- rozwój i utrzymanie systemów informatycznych wspierających statutowe działania Urzędu oraz jednostek miejskich poprzez działania administracyjne i inwestycyjne
- rozwój i utrzymanie infrastruktury informatycznej poprzez działania administracyjne oraz inwestycyjne,

- Audyt nadzoru Systemu Zarządzania Usługami Informatycznymi według normy ISO/IEC 20000-1:2011.

Przykłady projektów zrealizowanych we Wrocławiu w ostatnich latach:

ROZBUDOWA SYSTEMU TELEFONII VOIP W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH GMINY WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2012-2016”:

- CS1: Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich. Cel: rozbudowa zintegrowanego systemu telefonii VoIP na rzecz placówek edukacyjnych Gminy Wrocław w oparciu o wybudowaną w latach poprzednich sieć EDU-MAN.

Termin realizacji: styczeń 2016 r. – grudzień 2016 r.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Departament Edukacji

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- wizje lokalne związane z koniecznością rozbudowy sieci informatycznej w placówkach - zbieranie danych konfiguracyjnych dla telefonów oraz bramek VoIP z placówek oświatowych
- aktywacja urządzeń w placówkach oświatowych.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: wyższa jakość przekazu głosowego, obniżenie kosztów eksploatacji, wyższa funkcjonalność stosowanych urządzeń i usług, bezpłatne połączenia w obrębie sieci EDU-MAN (pomiędzy placówkami, pomiędzy placówkami a UMW oraz ZOJM/CUI). Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: średnie roczne oszczędności w porównaniu do kosztów generowanych przez telefonię analogową to 650 000 zł.

URUCHOMIENIE ZAPASOWEGO CENTRUM ITS

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu/zadania: zabezpieczenie krytycznych elementów ITS, w tym podsystemu sterowania ruchem, przed rozległą awarią podstawowego Centrum Przetwarzania Danych przy ul. Strzegomskiej.

Termin realizacji: styczeń 2016 r. – lipiec 2016 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- rekonfiguracja sieci MAN.
- rekonfiguracja sieci SAN.
- budowa metroklastra VMware.
- migracja krytycznych podsystemów ITS do nowej infrastruktury.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- 5-krotne zwiększenie skalowalności systemu w warstwie przetwarzania danych, pozwalające na uruchamianie kolejnych projektów powiązanych z ITS,
- w warstwie składowania danych przejście z platformy z kończącym się wsparciem producenta na platformę z długoterminowym wsparciem producenta,
- ponad 40% zmniejszenie kosztów przyszłych inwestycji w infrastrukturę przetwarzania danych na potrzeby projektów powiązanych z ITS.

THE WORLD GAMES 2017, ŚWIATOWE IGRZYSKA SPORTOWE WE WROCŁAWIU – INFORMATYCZNA OBSŁUGA IMPREZY

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Wsparcie idei Smart City.

Cel projektu: sprawne przeprowadzenie imprezy TWG 2017.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – lipiec 2017 r.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Wrocławski Komitet Organizacyjny Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z o.o.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie zakresu prac, wyłonienie Wykonawcy oraz nadzór i realizacja obsługi informatycznej imprezy.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- popularyzacja miasta, zwiększenie wpływów z turystyki, zbudowanie pozytywnej opinii i wiarygodności miasta.

WDROŻENIE PLATFORMY INFORMACYJNO-PŁATNICZEJ DLA KLIENTÓW MIASTA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie mieszkańcom możliwości zapłacenia zobowiązań w stosunku do miasta poprzez platformę internetową.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Skarbnik Miasta, Wydział Podatków i Opłat, Wydział Księgowości, Wydział Zarządzania Należnościami, Wydział Finansowy, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (ARAW),

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla platformy wg zmienionych wymogów klienta, - wdrożenie zmian,
- produkcyjne uruchomienie platformy,
- serwisowanie i rozwój platformy.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi mieszkańcy uzyskali możliwość dostępu do elektronicznych informacji o wysokości zobowiązań z tytułu podatków i ich elektronicznego opłacenia przelewami i kartą.

URUCHOMIENIE PORTALU OPEN DATA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: udostępnienie zainteresowanym możliwości pobierania danych z portalu miejskiego w celu ich dalszego wykorzystania w dowolnym celu. Uruchomienie możliwości publikowania kolejnych danych zgłaszanych przez zainteresowanych.

Termin realizacji: czerwiec 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wiceprezydent Miasta, Wydział Spraw Obywatelskich, Biuro Rozwoju Wrocławia, Wydział Podatków i Opłat, Wydział Transportu, Biuro ds. Partycypacji Społecznej, Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie wymogów dla portalu,
- inwentaryzacja potencjalnych źródeł danych,
- udostępnienie danych po uzgodnieniu z właścicielami,
- opracowanie portalu,
- produkcyjne uruchomienie portalu,
- rozwój portalu poprzez publikowanie nowych danych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dzięki projektowi wszyscy zainteresowani uzyskali możliwość dostępu do elektronicznych danych i ich pobierania. Miasto udowodniło swoją otwartość i chęć zrealizowania oczekiwań w zakresie darmowego udostępnienia danych jakimi dysponuje.

WSPARCIE KONSULTACYJNE ZAMÓWIENIA NA WYBÓR NOWEGO OPERATORA WROCŁAWSKIEJ KARTY MIEJSKIEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.
- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet

Cel projektu: wsparcie techniczne i merytoryczne zamówienia realizowanego przez UMW. Opracowanie nowego standardu karty w mieście.

Termin realizacji: marzec 2016 r. – grudzień 2016 r. Wydziały współuczestniczące: Wydział Transportu, Wydział Zamówień Publicznych.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza rynkowych standardów dla kart,
- udzielenie porad technicznych przy tworzeniu OPZ,
- przygotowanie wsadu technicznego do dokumentacji przetargowej,
- udzielanie odpowiedzi na pytania z obszaru IT w trakcie procedury przetargowej,
- udział w pracach komisji przetargowej.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zamówienie na rynku nowoczesnego, przyszłościowego i użytecznego systemu obsługującego dystrybucję biletów komunikacji miejskiej.

WDROŻENIE OPROGRAMOWANIA DLA PUNKTÓW NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych.
- CS4 Wbudowywanie do systemów informatycznych funkcjonalności pozwalających na świadczenie usług poprzez Internet.

Cel projektu: pozyskanie oprogramowania niezbędnego dla zapewnienia sprawnego działania punktów nieodpłatnych porad prawnych.

Termin realizacji: październik 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Biuro ds. Partycypacji Społecznej.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie i udokumentowanie wymogów w stosunku do aplikacji biznesowej,
- przeprowadzenie zamówienia poprzez wybór wykonawcy z rynku,
- udostępnienie zasobów technicznych niezbędnych dla wdrożenia,
- wsparcie organizacyjne i konsultingowe procesu wdrażania nowej oprogramowania,
- kontrola jakości i terminowości realizacji zamówienia,
- przeprowadzenie zamówienia na system informacji prawnej Legalis.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uruchomienie oprogramowania z funkcją internetowej rezerwacji wizyt pozwala na sprawne i wygodne dla mieszkańców przeprowadzanie porad prawnych, a miastu pozwoli oszczędzić koszty rozliczania kosztów prowadzenia punktów porad prawnych poprzez automatyzację sprawozdawczości.

WDROŻENIE SYSTEMU WSPIERAJĄCEGO GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI KOMUNALNYMI POŁOŻONYMI NA TERENIE GMINY WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS3 Budowa systemów informatycznych usprawniających zarządzanie nieruchomościami i elektronicznej wymiany informacji.
- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: Wdrożenie zintegrowanego systemu, który będzie wspierał prowadzenie gospodarki nieruchomościami komunalnymi położonymi na terenie miasta Wrocławia.

Termin realizacji: styczeń 2015 r. – grudzień 2015 r.

Współuczestnicy: Wydział Nieruchomości Komunalnych, Wydziału Nieruchomości Skarbu Państwa, Wydział Organizacyjny i Kadr.

- Krótki opis zrealizowanych czynności:
- rozstrzygnięcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- przygotowanie zasobów technicznych do realizacji projektu,
- kontrola jakościowa projektu,
- przeprowadzanie odbiorów produktów projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: Wdrożony system pozwoli na utworzenie ewidencji majątku, prowadzenie ewidencji majątku oraz procesów gospodarowania nim w sposób zestandaryzowany i zintegrowany na poziomie miasta.

CENTRALNY ZAKUP SIP: DIALOGI TECHNICZNE, PRZYGOTOWANIE MODELU ZAKUPU, ZAKUP I URUCHOMIENIE PRODUKCYJNE

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii rozwoju systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w latach 2014-2016”:

- CS1 Budowa zintegrowanych systemów informatycznych pozwalających sprawniej zarządzać miastem we wszystkich jednostkach miejskich.

Cel projektu: zakup wspólny oprogramowania Systemu Informacji Prawnej

Termin realizacji: luty 2016 r. – grudzień 2016 r.

Wydziały współuczestniczące: Wydział Prawny, Zarząd Zasobu Komunalnego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zarząd Inwestycji Miejskich, Miejskie Centrum Sportu, Zarząd Zieleni Miejskiej, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Wrocławski Zespół Żłobków, Narodowe Forum Muzyki, Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich, Powiatowy Urząd Pracy, Zarząd Cmentarzy Komunalnych, Wrocławski Tor Wścigów Konnych

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie dialogów technicznych,
- przeprowadzenie 4 dialogów technicznych,
- analiza produktów dostępnych na rynku,
- pozyskanie i analiza potrzeb miasta,
- dobór produktów dostępnych na rynku pod potrzeby miasta,
- przygotowanie dokumentów do zamówienia wielozadaniowego,
- udzielenie zamówień na 9 zadań,
- założenie kont i powiadomienie zainteresowanych o dostępności nowych usług.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: standaryzacja oprogramowania. Obniżenie kosztów wewnętrznych przygotowania i udzielenia zamówień na ten sam produkt w mieście. Szacowana obniżka kosztów dostępu do SIP – ponad 211 000 zł.

OPRACOWANIE APLIKACJI CARJO (Tabela żywieniowa)

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1. Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW

Cel projektu/zadania:

Opracowanie aplikacji Tabela Żywieniowa, która umożliwi ewidencjonowanie oraz naliczanie opłat za pobyt oraz żywienie dzieci w jednostkach oświatowych.

Termin realizacji (od-do): 11/2017 – 11/2018

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Placówki oświatowe w obsłudze CUI

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu KBI,
- prace programistyczne,
- instalacje czytników RCP w jednostkach oświatowych,

- zbudowanie integratora danych z czytników RCP z wszystkich jednostek do aplikacji CARJO,
- zaimplementowanie kont wirtualnych dla każdego dziecka,
- zaimplementowanie mechanizmu automatycznego rozksięgowywania wpłat na indywidualne konta dzieci,
- migracja danych ze starej aplikacji,
- zbudowanie raportu dla windykacji należności,
- testy,
- uruchomienie produkcyjne
- Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:
- usprawnienie procesu naliczania opłat za żywienie i pobyt dzieci w jednostkach oświatowych
- prowadzenie kartotek dla dzieci oraz ich opiekunów
- skrócenie czas dostępu do informacji
- wysyłka e-maili do rodziców/opiekunów z informacją o naliczaniu opłat.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- redukcja czasu pracy pracowników poszczególnych jednostek na obsługę procesów
- redukcja błędów wpisywania danych
- elektroniczna komunikacja z opiekunami w zakresie wysokości opłat

SYSTEM REKRUTACJI DO ŻŁOBKÓW

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1. Wsparcie idei Smart City

Cel projektu/zadania:

Przeprowadzenia zdalnej, elektronicznej rekrutacji do żłobków.

Termin realizacji (od-do): 09/2017 - 10/2018

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wrocławski Zarząd Żłobków

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- Przygotowanie dokumentów przetargowych,
- Udział w pracach przetargowych,
- Zorganizowanie projektu wdrożenia,
- Wsparcie procesu wdrożenia (analizy, testowanie, odbiory)

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- Minimalizacja wykorzystywania papieru
- Szybszy i obiektywny proces wyboru

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- Sprawniejsze zarządzanie dostępnymi w żłobkach miejscami.

AKTUALIZACJA ORTOFOTOMAPY

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1 Wsparcie idei Smart City

Cel projektu/zadania:

Wykonanie dedykowanych nalotów, podczas których pozyskane zostały lotnicze zdjęcia fotogrametryczne, aktualizacja numerycznego modelu terenu (NMT) oraz opracowanie ortofotomapy (RGB i CIR) dla obszaru Wrocławia

Termin realizacji (od-do): 01/2018 – 08/2018

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Biuro Rozwoju Wrocławia

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- Przygotowanie dokumentów przetargowych,
- Udział w pracach przetargowych,
- Pomoc w pozyskaniu audytora zewnętrznego do kontroli wykonania ortofotomapy.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

Pozyskanie wiarygodnych, aktualnych i jednorodnych informacji, które dokumentują stan rozwoju miasta, zagospodarowania, układu komunikacyjnego, zabudowy. Można je

wykorzystać do sprawnego zarządzania miastem, jak również analiz porównawczych. Mogą z nich korzystać pracownicy wielu wydziałów Urzędu: od podatków po planowanie przestrzenne, geodezję, infrastrukturę czy zarządzanie kryzysowe. Są udostępniane również mieszkańcom, inwestorom czy przedsiębiorcom.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

Zarządzanie miastem na podstawie aktualnych informacji. Dzięki ortofotomapie miasto będzie bardziej otwarte dla turystów, inwestorów czy lokalnych przedsiębiorców.

WDROŻENIE SYSTEMU MONITOROWANIA PROJEKTÓW

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1: Bezpieczeństwo danych.
- CS2: Wsparcie idei Smart City

Cel projektu/zadania: Wsparcie procesów biznesowych związanych z zarządzaniem budżetami inwestycyjny zadań poprzez śledzenie planów wydatków i porównywania ich z rzeczywistymi kosztami

Termin realizacji (od-do): 01.2019 – 07.2019

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: DIG, CUI

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza biznesowa,
- weryfikacja dokumentacji analizy biznesowej
- dostosowanie systemu zgodnie z dokumentem analizy biznesowej,
- testy wewnętrzne aplikacji,
- testy UAT,
- szkolenie
- migracja danych
- poprawki po testach,
- uzupełnienie dokumentacji
- uruchomienie produkcyjne,

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: - niezawodność działania systemu, integracja z systemem SAP, zmigrowanie/ uporządkowanie danych ze starego systemu obecnego systemu

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: Optymalizacja funkcjonalności aplikacji.

WDROŻENIE OPROGRAMOWANIA DO WSPARCIA PROCESÓW KONTROLI ZARZĄDCZEJ

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS3: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel projektu/zadania:

Usprawnienie przebiegu oceny stanu kontroli zarządczej w organizacji (Gmina Wrocław).

Termin realizacji (od-do): 03.2019 - 06.2019

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Wydział Kontroli Departamentu Obsługi i Administracji.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie i przeprowadzenie zamówienia,
- przygotowanie Analizy przedwdrożeniowej
- przeprowadzenie testów oprogramowania,
- wdrożenie oprogramowania,
- przygotowanie dokumentacji,
- przeszkolenie użytkowników.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

Usprawnienie przebiegu oceny stanu kontroli zarządczej w organizacji, zminimalizowanie czasochłonności na w każdym poziomie procesu w organizacji oraz w podmiotach uczestniczących w procesie, możliwość wtórnego wykorzystania zebranych informacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

Usprawnienie przebiegu oceny stanu kontroli zarządczej w UMW, zminimalizowanie czasochłonności na każdym poziomie procesu, możliwość wtórnego wykorzystania zebranych informacji.

EWIDENCJA OBIEKTÓW NOCLEGOWYCH – EON-WRO

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS2: Wsparcie idei Smart City

Cel projektu/zadania: Celem projektu było wdrożenie oprogramowania do kompleksowej obsługi ewidencji obiektów świadczących usługi hotelarskie w obiektach niebędących obiektami hotelarskimi, ujednolicając tym samym sposób pracy biura oraz automatyzując codzienne czynności pracowników, co w efekcie przełoży się na maksymalne przyspieszenie procesów wymiany informacji a przez to zaoszczędzi ich czas. Termin realizacji (od-do): 04.2019-04.2020

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Biuro Promocji Miasta

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- Zarządzanie projektem
- Prace Analityka Biznesowego
- Prace programistyczne, Prace DAS oraz DCPD
- Realizacja aplikacji
- Współpraca z ARAW.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- ujednolicenie oprogramowania;
- usprawnienie procesów oraz redukcja czasu poświęcanego na poszczególne czynności;
- prowadzenie historii dokumentów;
- uproszczenie ścieżki obiegu dokumentów;
- umożliwienie lepszego zarządzania zespołem;
- zwiększenie przejrzystości działań - odzwierciedlenie wszystkich czynności wykonywanych przez pracowników w trakcie załatwiania poszczególnych spraw.

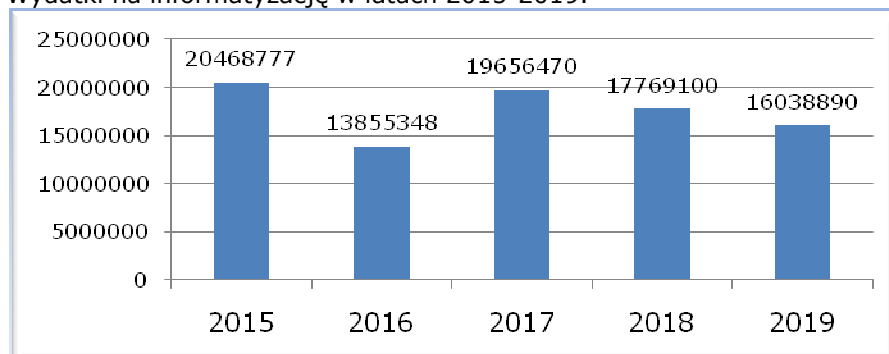
Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- optymalizacja czasu pracy przy wprowadzaniu danych;
- ujednolicenie obowiązującej procedury;
- redukcja ponoszonych kosztów;

WYDATKI NA INFORMATYZACJĘ

Duża część wydatków na informatyzację jest realizowana poprzez Centrum Usług Informatycznych w ramach przekazanego na ten cel budżetu, poniżej przedstawiono wydatki na informatyzację zrealizowane przez CUI latach 2015-2019.

Wydatki na informatyzację w latach 2015-2019.

W latach 2015-2019 pozyskano środki na informatyzację z funduszy zewnętrznych. Złożono wnioski o dofinansowanie projektów przez UE w ramach naboru RPDS.02.01.02-IZ.00-02-046/15. Uzyskano dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla Działania 2.1 E-usługi publiczne 2.1.2 E-usługi publiczne – ZIT WrOF dla projektów:

- Open Data Wrocław
- System wspierający windykacje w Gminie Wrocław
- System Gospodarowania Nieruchomościami w Gminie Wrocław

Uzyskano dofinansowanie w szacowanej kwocie łącznej ponad 1.500.000 złotych. Strukturę wydatków przedstawiono na przykładzie z roku 2019. Budżet Centrum Usług Informatycznych na dzień 31 grudnia 2019 r. na informatyzację stanowi kwotę 16 077 118,00 zł, wykonanie budżetu za 2019 r. wynosi 16 038 889,60 zł co daje 99,77% wykonania budżetu.

Zadania budżetowe	Plan	Wykonanie
E - administracja	3 839 018,00	3 835 975,56
Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej	1 220 818,00	1 220 768,24
MAN Wrocław (sieć teleinformatyczna)	1 458 951,00	1 458 950,45
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia	4 719 651,00	4 717 351,44
Działalność Gminy Wrocław w zakresie telekomunikacji	2 142 852,00	2 136 946,63
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Jednostkach	1 931 117,00	1 928 048,20
Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej	40 310,00	27 060,00
Rewitalizacja kościoła pw św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem	17 700,00	17 700,00
Przygotowanie do działań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych	960,00	959,40
Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością – MOPS - asysta techniczna, aktualizacje systemu OTAGO	148 813,00	147 131,80
Obsługa i wypłata świadczeń z programu Rodzina 500+ - zakup sprzętu komputerowego dla MOPS	252 533,00	252 532,20
Rozwój oprogramowania Busman	227 427,00	227 427,00
Zakup sprzętu komputerowego dla BPK, zakup tablic interaktywnych dla 5 placówek edukacyjnych, utrzymanie systemu WBO Sharepoint, utrzymanie usługi BIP w jednostkach (BRM), przedłużenie licencji na oprogramowanie FORIS	76 968,00	68 038,68
RAZEM	16 077 118,00	16 038 889,60

W ramach budżetu CUI środki finansowe w wysokości 684 579,00 zł zostały ujęte jako wydatki, które w 2019 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego i zostały przeznaczone na realizację zadań rozpoczętych w 2019 r. z terminem realizacji do 30 czerwca 2020 r.

AUDYT WEWNĘTRZNY

Plan Audytu Wewnętrznego na 2019 r. przewidywał realizację 2 zadań zapewniających i 1 czynności sprawdzających. W 2019 r. w Zespole ds. Audytu Wewnętrznego zostały zrealizowane: 1 planowe zadanie zapewniające, 2 zadania pozaplanowe, w tym jedno zapewniające i jedno czynności doradcze. Przeprowadzono również zaplanowane czynności sprawdzające.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono:

- trzy postępowania zapewniające:

Gospodarka odpadami w Gminie Wrocław (Ekosystem Spółka z o.o.) - planowe

Audyt wewnętrzny w Wydziale Prawnym Urzędu Miejskiego Wrocławia w zakresie prowadzonych przez ten Wydział spraw sądowych, sposobu ich rozdzielania pomiędzy radców prawnych, archiwizowania zakończonych postępowań oraz wypełniania obowiązku rejestracji czasu pracy zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia K/16/18 z dnia 25

maja 2018 r. w sprawie elektronicznego systemu rejestracji czasu pracy w UMW - pozaplanowe

Dofinansowanie zadań z zakresu usług opiekuńczych, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta – planowe.

- jedną czynność doradczą

Czynności doradcze w Zarządzie Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu, w celu określenia zakresu audytu bezpieczeństwa informacji wynikającego z zapisów umowy o dofinansowanie projektu nr RPDS.02.01.01-02-0075/17-00 pn. „Podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu” i Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia

- jedną czynność sprawdzającą
- Zadanie zrealizowane w 2018 r. pt. „Gospodarka finansowa ZZK”.

W 2019 r. zarządzeniem nr 1830/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 8 października 2019 r. została wprowadzona Księga Procedur Audytu Wewnętrznego w Gminie Wrocław, określająca m.in. cel, uprawnienia i odpowiedzialność audytu wewnętrznego. Tym samym wypełniono obowiązek wynikający ze standardu 1000 Międzynarodowych standardów praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.

Plan audytu wewnętrznego na 2020 r. przygotowano w dniu 20 grudnia 2019 r. zgodnie z § 7-11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu. Plan został zatwierdzony przez Prezydenta Wrocławia w grudniu 2019 r. i opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia. W 2019 r. w zostały zapewnione warunki niezbędne do niezależnego i obiektywnego prowadzenia audytu wewnętrznego. Została zapewniona ciągłość prowadzenia audytu wewnętrznego.

POLITYKA I STRATEGIA INFORMACYJNA MIASTA

W 2019 r. udzielono ok. 3 tys. odpowiedzi na zapytania mediów redakcji lokalnych, krajowych, jak i także zagranicznych. W tej puli znajdują się nagrania dla stacji telewizyjnych, stacji radiowych, odpowiedzi na maile i telefony z redakcji gazet oraz portali internetowych. W całym 2019 r. do mediów wysłanych zostało ok. 600 komunikatów dotyczących pracy poszczególnych Departamentów, Wydziałów i oczywiście Prezydenta Wrocławia. Współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi i spółkami Wydział zorganizowano niemal 200 konferencji prasowych i briefingów.

NAJISTOTNIEJSZE WYDARZENIA INFORMACYJNE

Wydarzeniem, które odbiło się najszerszym echem w publikacjach medialnych była zainicjowana przez Prezydenta Wrocławia akcja, w ramach której mieszkańcy i turyści mogli przez 3 dni (11-13 października) bezpłatnie korzystać z komunikacji miejskiej. Warunkiem było posiadanie przy sobie **książki Olgi Tokarczuk**. Akcja zorganizowana została bezpośrednio po otrzymaniu przez Honorową Obywatelkę Wrocławia zaszczytnej Nagrody Nobla. Informacja o tak nietypowym uhonorowaniu polskiej noblistki obiegła niemal cały świat. Wiadomość publikowały m.in. The Guardian, Times of India, portal w RPA czy AFP (Francuska agencja Prasowa), niemal wszystkie media ogólnopolskie, w tym telewizja śniadaniowa Dzień Dobry TVN i regionalne redakcje.

W sumie ukazało się 2 tys. wzmianek w tym temacie.

Z osobą Olgi Tokarczuk wiązały się także dwa inne wydarzenia, które intensywnie relacjonowały media. Pierwszym było przywitanie Honorowej Obywatelki Wrocławia w Narodowym Forum Muzyki. („**Wrocław wita Olę**”). Wydarzenie transmitował na żywo TVN24, a relacjonowały je media niemal w całym kraju. Drugim wydarzeniem była organizacja na wrocławskim Rynku **publicznej transmisji z przyznania Nagrody Nobla** Oldze Tokarczuk. Wydarzenie cieszyło się zainteresowaniem zarówno kilku tysięcy

mieszkańców, którzy przybyli na Rynek jak i mediów, zarówno lokalnych, jak i ogólnopolskich.

**The
Guardian**

People reading book by Nobel winner given free public transport pass

Wrocław public transport free this weekend for people carrying Olga Tokarczuk book

▲ Olga Tokarczuk took part in an equality march in Wrocław this month. Photograph: Agencja Gazeta/Reuters

Wydział Komunikacji Społecznej współorganizował także szeroką kampanię informacyjną poświęconą bus pasom pn. **Czas na Wrocław, czas na buspas.**

Na jej potrzeby m.in. zrealizowano 6 produkcji wideo, wyprodukowano specjalne plakaty, oklejano wrocławskie autobusy, powstał serwis specjalny, a nowe informacyjne znaki drogowe pojawiły się na ulicach miasta.

#CZASNAWROCLAW
#CZASNABUSPAS

SERWIS SPECJALNY

Wrocław miasto spotkań

Przeprowadzono również akcję informacyjną dot. wyburzenia estakady na Placu Społecznym. Poza standardowymi działaniami (konferencja prasowa z pełną informacją) ulotki z nową organizacją ruchu dystrybuowane były kierowcom bezpośrednio na Placu Społecznym.

Istotnym medialnym wydarzeniem, którą realizował Wydział Komunikacji Społecznej była kampania informacyjna związana z budową Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór. **Kampania #budujemyTAT** obejmowała zarówno dystrybucję informacji prasowej, plakatów, ulotek, informacji przekazywanej spółdzielniom mieszkaniowym czy grafik wyświetlanych w środkach komunikacji publicznej.

Wydział koordynował i komunikował założenia programu antysmogowego „**Wrocław bez smogu**”. W związku z tym zorganizowana została konferencja prasowa, na której prezentowane były elementy programu. Informacje o programie przekazywały media zarówno regionalne, jak i ogólnopolskie.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

Facebook Wrocław [Wroclove]

Oficjalny fanpage miasta Wrocław [Wroclove] w ciągu 2019 r. zwiększył liczbę swoich fanów o niemal 15 tys. internautów. Na koniec grudnia 2019 r. liczba fanów wyniosła 272 tys. osób. Wrocławski fanpage jest jedną z najpopularniejszych stron miast w kraju.

Średnia komentarzy dla badanego okresu: 206

Średnia reakcji dla badanego okresu: 3465

Średnia udostępnień dla badanego okresu: 301

Do najbardziej „klikanych” tematów należały wydarzenia, jak np. Europa na widelcu, Wrocławski Festiwal Krasnoludków, sylwester, maratony czy materiały poświęcone buspasom.

Twitter @wroclaw_info

Na koncie Wrocław_info każdego dnia publikowane jest od kilku do kilkunastu krótkich informacji: wydarzenia, zapowiedzi, utrudnienia w ruchu pojazdów MPK, informacje o stanie jakości powietrza, a także inne alerty z Centrum Zarządzania Kryzysowego. Na Twitterze prostowane są błędy informacyjne, za jego pośrednictwem użytkownicy w każdej chwili mogą zadać pytanie i zgłosić problem.

Wrocław stale jest liderem wśród polskich miast na Twitterze, przed nami jest tylko Warszawa. W 2019 r. liczba obserwujących profil @wroclaw_info wzrosła o ponad 6000, aktualnie jest 78 000 i ciągle rośnie.

Instagram

Profil @wroclaw_official obserwuje już ponad **91 100** followersów. Na Instagramie przybyło ok. 8 tysięcy obserwujących, Insta Stories ogląda około 12 tysięcy fanów.

INNE DZIAŁANIA

W 2019 r. uruchomiono:

- tłumaczenia na język migowy obrad Rady Miejskiej Wrocławia,
- zrealizowano program lekcji i zajęć poza szkołą dla wrocławskiej młodzieży oraz seniorów w zakresie edukacji samorządowej. W ramach zajęć uczniowie zwiedzali Ratusz oraz uczestniczyli w spotkaniach z Radnymi Rady Miejskiej Wrocławia. W programie uczestniczyło bez mała tysiąc osób,
- zainaugurowano cykl spotkań pn. „Wrocławska Akademia Samorządowa”. Projekt skierowany do Radnych Rady Miejskiej i Radnych Rad Osiedlowych. Cykl wykładów i prelekcji o tematyce związanej z funkcjonowaniem samorządu realizowany przy współpracy z wrocławskimi uczelniami. Celem jest doskonalenie i poszerzanie wiedzy radnych w zakresie funkcjonowania samorządu.

**DEPARTAMENT
FINANSÓW PUBLICZNYCH**

ZARZĄDZANIE FUNDUSZAMI

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH DLA PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH I SPOŁECZNYCH

W 2019 r. złożono wnioski o dofinansowanie **78** projektów na łączną kwotę dofinansowania **95 947 613 zł** oraz monitorowano realizację pod kątem zapisów umów o dofinansowanie łącznie **207** projektów, dla których podpisano umowy o dofinansowanie w 2019 r. i w latach wcześniejszych.

Podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono intensywne prace związane z pozyskiwaniem środków europejskich w ramach dostępnych programów. Szczegółowo monitorowano wydatkowanie środków z RPO WD 2014-2020 oraz prowadzono działania zmierzające do racjonalnego podziału tych środków, zgodnie z potrzebami Gminy Wrocław wskazywanymi przez jednostki organizacyjne i wydziały Urzędu Miejskiego. W dalszym ciągu koordynowano prace jednostek i wydziałów w celu wypracowania spójnych koncepcji odpowiadających na bieżące potrzeby mieszkańców Miasta. Pozyskiwano także środki z programów krajowych.

W zakresie projektów infrastrukturalnych w roku 2019 monitorowano europejskie i krajowe źródła finansowania wspierające inwestycje Miasta w obszarach infrastruktury drogowej, edukacji, informatyki, kultury, rewitalizacji, infrastruktury społecznej, termomodernizacji, kolei i transportu niskoemisyjnego oraz zieleni. W zakresie projektów społecznych monitorowano takie obszary jak edukacja, włączenie społeczne, rynek pracy czy ochrona środowiska.

PROGRAMY MONITOROWANE W 2019 ROKU

Charakter programu	Źródło finansowania
Programy infrastruktury twardej	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
	Programy Ministra Sportu i Turystyki
	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020
	Fundusze Norweskie I EOG 2014- 2021
	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
Programy społeczne	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
	ERASMUS +
	FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2014- 2021

	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	Programy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
	Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji
	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
	Program Operacyjny Pomoc Techniczna
Programy międzynarodowe	HORYZONT 2020
	URBACT III
	Europa dla obywateli
	Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw 2014-2020 COSME
	ELENA
	LIFE
	URBAN INNOVATIVE ACTIONS

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE MONITOROWANE W 2019 R.

W 2019 r. złożono wnioski o dofinansowanie **13** projektów. W tym samym okresie podpisano umowy o dofinansowanie dla **6** projektów na łączną kwotę dofinansowania **18 474 003,67 zł**. Były to przede wszystkim projekty z obszaru transportu niskoemisyjnego oraz infrastruktury edukacyjnej. Nadzorowano realizację **72** projektów pod kątem wypełniania zapisów umów o dofinansowanie.

W 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, monitorowano projekty, które przeszły w tzw. okres trwałości. Zgodnie z umowami o dofinansowanie, trwałość projektów analizowana jest przez 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej na rzecz Beneficjenta. Nieutrzymanie projektu w trwałości wiąże się z koniecznością zwrotu dofinansowania. Prace w okresie trwałości polegają m.in. na przedkładaniu dokumentów do Instytucji wymaganych umową o dofinansowanie, jak np. Oświadczeń o kwalifikowalności podatku VAT, informacji o generowaniu/niegenerowaniu dochodu, monitorowaniu rzeczowego zakresu projektu, przeprowadzaniu analiz dotyczących możliwych do dokonania zmian, jak również informowaniu Instytucji o wszelkich modyfikacjach w projekcie.

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE MONITOROWANE W 2019 ROKU, KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW – PROGRAMY EUROPEJSKIE

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Aktualna wartość dofinansowania (zł)	Aktualna wartość całkowita projektu (zł)	Program	Obszar
1	System wspierający windykacje w Gminie Wrocław	2016-2017	774 473,84	978 182,00	RPO	Informatyka
2	System Gospodarowania Nieruchomościami w Gminie Wrocław	2015-2017	796 874,65	1 027 179,08	RPO	Informatyka
3	Open Data Wrocław	2016-2017	391 258,21	479 983,77	RPO	Informatyka
4	Podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu	2018-2020	3 400 000,00	4 000 000,00	RPO	Informatyka
5	Budowa nieodpłatnego, bezprzewodowego dostępu do Internetu dla mieszkańców miasta oraz gości Wrocławia – Miejski Internet	2008-2013	2 081 392,25	2 570 630,56	RPO	Informatyka
6	Digitalizacja archiwum miejskiego we Wrocławiu wraz z elektronicznym zdalnym systemem dostępu do dokumentacji	2009-2014	3 693 821,62	4 411 552,49	RPO	Informatyka
7	Kompleksowa modernizacja budynku użyteczności publicznej zlokalizowanego przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu	2017-2018	8 972 924,83	15 170 576,90	RPO	Termomodernizacja
8	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu	2016-2017	4 464 490,60	5 616 749,83	RPO	Termomodernizacja
9	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu	2017-2018	5 363 205,82	12 716 533,03	RPO	Termomodernizacja
10	Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wyszyńskiego i ul. Kurkowej we Wrocławiu	2016-2018	6 567 614,48	13 333 376,64	RPO	Termomodernizacja
11	Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Biskupa Tomasza I i ul. Mieleckiej we Wrocławiu	2017-2018	3 556 210,53	6 623 877,26	RPO	Termomodernizacja

12	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby i ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	2016-2018	6 786 172,75	8 545 931,57	RPO	Termomodernizacja
13	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - Etap I	2006-2013	477 747 653,78	736 189 219,52	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
14	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - Etap II	2013-2015	100 867 034,73	172 481 781,51	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
15	Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - Etap I	2015-2018	19 743 404,64	23 230 835,53	RPO	Transport niskoemisyjny
16	Budowa wydzielonej trasy autobusowo - tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia	2016-2020	109 756 098,00	245 354 399,18	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
17	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - Etap III A	2015-2023	96 740 853,00	268 815 635,40	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
18	Budowa dróg rowerowych we Wrocławiu - etap II	2016-2021	18 500 000,00	21 764 705,88	RPO	Transport niskoemisyjny
19	Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - etap II	2018-2021	7 902 772,99	10 059 979,99	RPO	Transport niskoemisyjny
20	Inteligentny System Transportu ITS Wrocław	2007-2015	75 546 742,33	95 468 026,03	POIiŚ	Transport niskoemisyjny
21	Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury	2014-2020	8 613 226,21	14 991 243,83	POIiŚ	Kultura
22	Rewitalizacja kościołka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu	2014-2018	1 375 652,42	2 362 639,47	RPO	Kultura
23	Przebudowa budynku skrzydła Pałacu Królewskiego we Wrocławiu	2014-2018	2 581 693,65	4 233 977,60	RPO	Kultura
24	Przebudowa niecki wodnej położonej przy Hali Stulecia we Wrocławiu na fontannę multimedialną	2008-2015	8 477 914,13	15 965 601,19	RPO	Kultura
25	Przebudowa Teatru Muzycznego CAPITOL we Wrocławiu	2007-2013	82 975 617,33	113 469 820,49	POIiŚ	Kultura
26	Budowa Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu	2007-2015	143 740 000,00	328 691 855,82	POIiŚ	Kultura

27	Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji poprzez zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. Krupniczej do pl. Jana Pawła II wraz z budową kładki pieszo-rowerowej w rejonie pl. Orłąt Lwowskich we Wrocławiu, w ramach Ścieżki Kulturowej Czterech Świątyń	2008-2012	5 092 744,45	10 174 913,58	RPO	Kultura
28	Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu	2014-2016	15 019 203,00	36 075 799,00	EOG	Kultura
29	Zagospodarowanie części terenu Parku Szczyńskiego we Wrocławiu - Etap I	2017-2018	2 782 299,69	4 026 151,31	RPO	Zieleń
30	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTKW - Partynice we Wrocławiu - Etap I - Budowa parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną	2014-2019	4 497 664,50	6 399 959,77	POIiŚ	Zieleń
31	Poprawa warunków kształcenia w wybranych wrocławskich szkołach ponadpodstawowych	2020	2 616 901,59	3 078 707,75	RPO	Edukacja
32	Inwestycje w edukację ponadpodstawową w wybranych placówkach na terenie Wrocławia	2019-2021	2 392 888,55	2 815 163,00	RPO	Edukacja
33	Rozbudowa przedszkola w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 przy ul. Suwalskiej we Wrocławiu	2015-2017	2 467 906,71	7 832 044,92	RPO	Edukacja
34	Rozbudowa przedszkola nr 10 o nowy budynek przy ul. Piotrkowskiej we Wrocławiu	2015-2017	3 790 956,13	6 273 973,17	RPO	Edukacja
35	Budowa szkoły podstawowej w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice we Wrocławiu	2016-2017	6 586 652,98	22 472 714,17	RPO	Edukacja
36	Wyposażenie pracowni w Liceum Ogólnokształcącym nr V we Wrocławiu	2017-2018	2 239 440,30	2 811 611,14	RPO	Edukacja
37	Poprawa jakości kształcenia w LO nr XV we Wrocławiu poprzez zakup wyposażenia pracowni fizycznej i 4 pracowni cyfrowych	2017-2018	475 094,62	558 934,85	RPO	Edukacja
38	Budowa hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół Nr 2 przy ul. Borowskiej 105 we Wrocławiu	2017-2019	1 710 414,01	2 747 486,65	RPO	Edukacja
39	Przebudowa budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej 49a	2017-2018	3 180 521,04	3 741 789,45	RPO	Edukacja

	we Wrocławiu					
40	Wyposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni fizycznej i biologicznej w LO nr III	2017-2018	463 540,45	545 341,71	RPO	Edukacja
41	Wyposażenie wrocławskich szkół w pracownie przedmiotowe	2016-2018	1 910 524,64	3 476 841,92	RPO	Edukacja
42	Przebudowa budynku przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu na potrzeby Przedszkola nr 23	2016-2020	2 455 190,54	6 164 001,00	RPO	Edukacja
43	Przebudowa budynku Liceum Ogólnokształcącego nr 11 przy ul. Spółdzielczej we Wrocławiu	2012-2015	1 126 480,21	3 656 729,25	RPO	Edukacja
44	Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu	2017-2019	448 477,99	557 096,46	RPO	Infrastruktura społeczna
45	Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu	2017-2019	539 969,26	679 486,66	RPO	Infrastruktura społeczna
46	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu	2017-2019	8 811 367,31	12 337 212,52	RPO	Infrastruktura społeczna
47	Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu	2017-2019	3 553 230,17	6 181 569,80	RPO	Infrastruktura społeczna
48	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Kniaziewiczza, Dąbrowskiego, Komuny Paryskiej, Pułaskiego oraz Świstackiego, Więckowskiego, Kościuszki, Brzeskiej we Wrocławiu	2018-2019	1 747 906,04	1 859 907,50	RPO	Rewitalizacja
49	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego we Wrocławiu.	2018-2019	2 393 905,95	2 519 901,00	RPO	Rewitalizacja
50	Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic Łokietka, pl. Św. Macieja, Pobożnego, Niemcewicza, Jedności Narodowej, Drobnera we Wrocławiu	2017-2019	3 324 635,39	4 043 349,01	RPO	Rewitalizacja

51	Utworzenie wielofunkcyjnych miejsc aktywności społeczności lokalnej na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu.	2018-2019	3 543 510,06	4 587 913,03	RPO	Rewitalizacja
52	Program udostępniania lokali gminnych na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu	2019	1 168 693,90	2 115 867,13	RPO	Rewitalizacja
53	Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu	2018-2019	6 489 196,00	9 552 180,27	RPO	Rewitalizacja
54	Wykonanie prac remontowych nieruchomości przy ul. Komuny Paryskiej, Tadeusza Kościuszki, Prądyńskiego we Wrocławiu	2018-2020	3 843 256,90	4 777 598,67	RPO	Rewitalizacja
55	Wykonanie prac remontowych i termomodernizacyjnych nieruchomości przy ul. Mierniczej 10, 18, 24 we Wrocławiu	2018-2020	5 255 126,29	9 077 771,37	RPO	Rewitalizacja
56	4 kąty na Trójkącie	2017-2019	2 238 281,70	2 486 979,67	POPT	Rewitalizacja
57	Dziedziniec Artystyczny - adaptacja budynków oficynowych i wnętrza podwórzowego przy ul. Rydygiera 25a we Wrocławiu na otwarte pracownie artystyczne	2013-2014	359 755,27	1 453 059,35	RPO	Rewitalizacja
58	Kompleksowe zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Dubois, Kurkowej, Otwartej, Pomorskiej we Wrocławiu	2013-2014	1 279 537,28	2 888 179,79	RPO	Rewitalizacja
59	Rewitalizacja kamienic komunalnych położonych przy ul. Chrobrego 34A, Niemcewicza 34, Rydygiera 43 we Wrocławiu	2013-2015	813 039,97	2 861 938,60	RPO	Rewitalizacja
60	Program działań promocyjnych służący wzmocnieniu rozpoznawalności osiedla WUWA we Wrocławiu jako atrakcji turystycznej Obszaru Wsparcia	2013-2014	78 873,20	147 012,78	RPO	Rewitalizacja
61	Remont i przebudowa budynku pokoszarowego przy ul. Sołtysowickiej 21 we Wrocławiu na budynek biurowy wraz z adaptacją na potrzeby Komendy Miejskiej Policji	2008-2014	7 129 230,16	21 064 248,83	RPO	Rewitalizacja
62	Renowacja neoklasycystycznego budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia znajdującego się we Wrocławiu przy pl. Nowy Targ 1/8	2007-2014	4 933 813,94	8 874 454,61	RPO	Rewitalizacja

63	Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 we Wrocławiu	2018-2020	19 924 416,78	38 264 676,00	RPO	Drogi
64	Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	2015-2019	233 390 021,24	296 629 745,35	POIiŚ	Drogi
65	Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu – etap I	2016-2020	59 170 871,76	82 757 619,50	RPO	Drogi
66	Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap I	2007-2014	11 463 361,05	46 409 181,34	RPO	Drogi
67	Przebudowa ulicy Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu - etap II	2008-2016	53 262 341,65	86 953 312,48	POIiŚ	Drogi
68	Przebudowa ul. Bardzkiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu	2008-2013	26 822 852,47	115 532 295,65	RPO	Drogi
69	Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap II	2009-2011	17 188 553,44	46 625 097,76	RPO	Drogi
SUMA			1 739 399 751,44	3 062 644 112,33		

W 2019 r. realizowano także projekty infrastrukturalne w partnerstwie z innymi podmiotami, w których Gmina Wrocław jest Beneficjentem bądź partnerem. Zestawienie projektów partnerskich przedstawiono poniżej.

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE REALIZOWANE W PARTNERSTWIE

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość dofinansowania dla Miasta	Wartość całkowita dla Miasta	Źródło finansowania	Obszar
1	Budowa sieci dróg dla rowerów na terenie Gmin Kobierzyce i Wrocław	2014-2018	37 638 391,80	45 594 756,68	RPO	Transport niskoemisyjny
2	Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów pasażerskich we WrOF	2017 - 2019	1 402 499,57	1 678 849,19	RPO	Kolej
3	Zagospodarowanie wód opadowych na terenie miasta Wrocławia – Etap I	2014 - 2021	3 081 250,00	4 000 000,00	POIiŚ	Środowisko
SUMA			42 122 141,37	51 273 605,87		

W 2019 r. złożono wnioski o dofinansowanie dla 10 projektów infrastrukturalnych w ramach programów Ministra Sportu i Turystyki. Dla projektu pn. „Otwarta Strefa Aktywności na osiedlu Psie Pole przy ul. Gorlickiej we Wrocławiu” podpisano umowę o dofinansowanie. Projekt „Otwarta Strefa Aktywności na osiedlu Osobowice przy ul. Osobowickiej we Wrocławiu” nie otrzymał dofinansowania. Pozostałe zaaplikowane projekty znajdują się w fazie oceny.

PROGRAMY MINISTRA SPORTU I TURYSTYKI - PROJEKTY ZAAPLIKOWANE W 2019 R.

Lp.	Tytuł projektu	Planowany wkład zewnętrzny (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program	Obszar
1	Otwarta Strefa Aktywności na osiedlu Psie Pole przy ul. Gorlickiej we Wrocławiu	25 000,00	516 869,00	MSiT	Sport
2	Otwarta Strefa Aktywności na osiedlu Osobowice przy ul. Osobowickiej we Wrocławiu	50 000,00	267 000,00	MSiT	Sport
3	Przebudowa Sali gimnastycznej z zapleczem szatniowo-sanitarnym w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 przy ul. Horbaczewskiego 61 we Wrocławiu	454 783,00	2 146 150,00	MSiT	Sport
4	Przebudowa boiska wielofunkcyjnego dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 67 przy pl. Muzealnym 20 we Wrocławiu	395 373,00	1 400 000,00	MSiT	Sport
5	Przebudowa Sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 3 przy ul. Bobrzej 27 we Wrocławiu	402 600,00	1 500 600,00	MSiT	Sport
6	Budowa boiska wielofunkcyjnego dla potrzeb SP nr 23 przy ul. Przystankowej 32 we Wrocławiu	227 579,00	848 250,00	MSiT	Sport
7	Przebudowa budynku zaplecza szatniowo-sanitarnego boiska sportowego przy ul. Sztabowej 101 we Wrocławiu	888 500,00	2 185 710,00	MSiT	Sport
8	Przebudowa Sali gimnastycznej z zapleczem szatniowo-sanitarnym w Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej 1/7 we Wrocławiu	366 595,00	1 500 000,00	MSiT	Sport
9	Przebudowa Sali gimnastycznej w Liceum Ogólnokształcącym nr VIII przy ul. Zaporoskiej 71 we Wrocławiu	343 723,00	1 281 150,00	MSiT	Sport
10	Budowa dwóch boisk wielofunkcyjnych na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 przy ul. Zemskiej 16c we Wrocławiu	249 529,00	926 150,00	MSiT	Sport
SUMA		3 403 682,00	12 571 879,00		

W 2019 r. wspierano ponadto aplikację projektów, dla których złożono wnioski o dofinansowanie w ramach działania 3.3.2 RPO WD Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym - ZIT WrOF dla następujących projektów:

- Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła – Etap 2,
- Ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym Gminy Wrocław poprzez likwidację węglowych źródeł ciepła – Etap 3.

Dodatkowo monitorowano realizację projektu pn. „Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu” zaaplikowany przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wrocławia, którego wartość dofinansowania wynosi 2 736 398,15 zł. Współpracowano także z jednostkami, które realizowały program KAWKA I w zakresie możliwości zmiany własności mieszkań, które były przedmiotem ww. programu.

W 2019 r. prowadzono już także prace mające na celu przygotowanie do planowanych na 2020 r. aplikacji projektów w ramach programów PO PC (projekt „Hot spot”) oraz EOG (projekt związany z rewitalizacją Bastionu Sakwowego).

Od 2019 r. dokonywano czynności w związku z pełnieniem przez WZF roli dysponenta środków.

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2019 R.

W 2019 r. zaaplikowano **65** projektów na łączną kwotę dofinansowania prawie **50 mln zł** oraz nadzorowano pod kątem wypełniania umów o dofinansowanie realizację **125** projektów społecznych, wśród których znajdują się projekty finansowane ze źródeł krajowych, projekty partnerskie oraz międzynarodowe (w tym w ramach programu ERASMUS+).

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2019 R. KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW – PROGRAMY UNIJNE

Lp.	Nazwa projektu	Lata realizacji	Wkład UE	Wartość całkowita	Program	Obszar
1	Słowa mają moc - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	2017 - 2019	577 001,63	607 370,15	RPO	Edukacja
2	Matematyczne eksperymenty – poprawa jakości nauczania matematyki w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych w Gminie Wrocław	2017 - 2019	5 520 751,20	5 811 317,06	RPO	Edukacja
3	Weź kurs na staż! Podniesienie efektywności i kształcenia zawodowego we wrocławskich szkołach zawodowych	2018 - 2019	1 206 172,82	1 269 655,61	RPO	Edukacja
4	Interdyscyplinarna siódemka-program rozwoju kompetencji kluczowych w siedmiu wrocławskich szkołach podstawowych	2018 - 2019	2 126 911,77	2 238 854,50	RPO	Edukacja
5	Mogę więcej! - wsparcie procesu edukacji i rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami we wrocławskich szkołach specjalnych	2018 - 2020	1 513 878,61	1 593 556,44	RPO	Edukacja

6	Efektywne nauczanie i komunikacja	2017 - 2019	240 457,73	240 457,73	Erasmus +	Edukacja
7	e-Szkoła	2017 - 2019	41 221,00	41 221,00	Erasmus +	Edukacja
8	Chcesz zmieniać świat na lepsze, zacznij od siebie	2017 - 2019	108 079,00	108 079,00	Erasmus +	Edukacja
9	Wykorzystanie narzędzi ICT pomostem do zdobywania, przekazywania wiedzy i rozwijania zainteresowań u uczniów	2017 - 2019	40 386,36	40 386,36	Erasmus +	Edukacja
10	Uczeń autystyczny w szkole podstawowej	2017 - 2019	158 113,15	158 113,15	Erasmus +	Edukacja
11	Uczeń na 6+	2017 - 2019	68 964,29	68 964,29	Erasmus +	Edukacja
12	Educational philosophy for a new generation	2017 - 2020	110 606,00	110 606,00	Erasmus +	Edukacja
13	Inter-nation encounter to raise pollution and global warming awareness around the Baltic Sea	2017 - 2020	96 421,00	96 421,00	Erasmus +	Edukacja
14	UR a part of Us - European youth creatively innovating future possibilities	2017 - 2019	85 132,00	85 132,00	Erasmus +	Edukacja
15	Wrocław's international high 5: gotowi na multikulturowość!	2017 - 2019	323 044,00	323 044,00	Erasmus +	Edukacja
16	Europa otwarta dla młodych przedsiębiorców	2017 - 2019	187 066,00	187 066,00	Erasmus +	Edukacja
17	Wymarzona podróż	2019 - 2020	120 000,00	120 000,00	POWER	Edukacja
18	Europa dla LZN III	2018 - 2019	521 907,00	521 907,00	Erasmus +	Edukacja
19	Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów EZN III	2018 - 2019	489 768,00	489 768,00	Erasmus +	Edukacja
20	Europejskie praktyki na plus IV	2018 - 2019	533 517,00	533 517,00	Erasmus +	Edukacja
21	Eurotrip Pro- praktyczne doświadczenia zawodowe dla uczniów ZS nr 3 we Wrocławiu	2018 - 2019	358 485,00	358 485,00	Erasmus +	Edukacja
22	Droga do kariery	2018 - 2019	235 624,00	235 624,00	Erasmus +	Edukacja
23	Razem	2018 - 2020	120 050,00	120 050,00	Erasmus +	Edukacja
24	MIND - Motywacja, Indywidualizacja nauczania, Dostosowanie. Skuteczniej uczyć dla lepszego świata	2018 - 2020	97 409,00	97 409,00	Erasmus +	Edukacja
25	Szkoła na językach	2018 - 2020	135 819,00	135 819,00	Erasmus +	Edukacja
26	Angielski dla profesjonalistów / English4pro	2018 - 2020	105 892,00	105 892,00	Erasmus +	Edukacja
27	We all live in the same world - let's care for it and for us! Only in a healthy body there is a healthy mind!	2018 - 2020	141 503,00	141 503,00	Erasmus +	Edukacja
28	RAINBOW: Reading Awakens Imagination, Nourishes Brain, Opens Worlds	2018 - 2020	106 691,00	106 691,00	Erasmus +	Edukacja
29	Współpraca międzynarodowa - perspektywa lepszej przyszłości	2018 - 2020	141 387,00	141 387,00	Erasmus +	Edukacja
30	Młodzi obywatele w Europie: życie bez granic	2018 - 2020	128 411,00	128 411,00	Erasmus +	Edukacja
31	Walk through Science	2018 - 2020	136 472,00	136 472,00	Erasmus +	Edukacja
32	Jak radzić sobie z nowymi wyzwaniami?	2018 - 2020	167 917,07	167 917,07	Erasmus +	Edukacja

33	Podwyższenie kwalifikacji zawodowych szansą na lepszy początek kariery	2018 - 2020	415 299,36	415 299,36	Erasmus +	Edukacja
34	Nachhaltigkeitsziele der Agenda...	2018 - 2019	121 983,00	121 983,00	Erasmus +	Edukacja
35	Europe for VET+	2018 - 2020	261 165,80	261 165,80	Erasmus +	Edukacja
36	Nowoczesna szkoła	2019 - 2021	49 446,00	49 446,00	Erasmus +	Edukacja
37	Nasze okno na świat – rozwój zawodowy nauczycieli kluczem do umiędzynarodowienia szkoły	2019 - 2020	191 995,00	191 995,00	Erasmus +	Edukacja
38	Krok bliżej do wielojęzycznej Europy	2019 - 2020	146 813,00	146 813,00	Erasmus +	Edukacja
39	Kreatywność i radość z uczenia naszą ścieżką do Europy	2019 - 2021	133 891,00	133 891,00	Erasmus +	Edukacja
40	Szkoła nowoczesna i otwarta – bliżej uczniom pochodzących z różnych kultur	2019 - 2020	124 864,00	124 864,00	Erasmus +	Edukacja
41	Język kluczem do sukcesu	2019 - 2020	146 680,00	146 680,00	Erasmus +	Edukacja
42	Eurologis III – staże dla uczniów w Hiszpanii oraz Wielkiej Brytanii	2019 - 2021	644 265,00	644 265,00	Erasmus +	Edukacja
43	Praktyki zagraniczne – lepszy start	2019 - 2021	418 455,00	418 455,00	Erasmus +	Edukacja
44	Europa dla LZN IV	2019 - 2020	503 632,00	503 632,00	Erasmus +	Edukacja
45	Talking about us and our European Communities by talking about our life landscapes	2019 - 2021	124 310,00	124 310,00	Erasmus +	Edukacja
46	Totalitarian past and democratic present In Europe: lesson for our future	01.09.2019 – 31.08.2021	104 136,00	104 136,00	Erasmus +	Edukacja
47	Europa gehört uns!	01.09.2019 – 31.08.2021	114 466,00	114 466,00	Erasmus +	Edukacja
48	EuroVisions – Sounds and Colours of Our Europe	01.09.2019 – 31.08.2021	208 065,00	208 065,00	Erasmus +	Edukacja
49	Love Nature, Live Naturally	01.09.2019 – 31.08.2021	105 934,00	105 934,00	Erasmus +	Edukacja
50	Understanding and Expression tools for you	01.11.2019 – 31.10.2021	84 546,00	84 546,00	Erasmus +	Edukacja
51	School Policies to Tackle and Detect Fake News	01.11.2019 – 30.06.2022	124 291,00	124 291,00	Erasmus +	Edukacja
52	Uczenie się przez całe życie kluczem do rozwoju zawodowego i sukcesu w ZSEA	15.08.2019 – 14.04.2021	641 574,00	641 574,00	Erasmus +	Edukacja
53	Europejskie praktyki na plus V	01.09.2019 – 31.01.2021	518 264,00	518 264,00	Erasmus +	Edukacja
54	Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów EZN IV	01.09.2019 – 31.10.2020	486 000,00	486 000,00	Erasmus +	Edukacja
55	Hiszpania na talerzu	2019 - 2021	451 114,00	451 114,00	Erasmus +	Edukacja
56	COSMUS - Community School Museums ZSP 1	2018 - 2021	122 716,00	122 716,00	Erasmus +	Edukacja
57	Nauczanie holistyczne narzędziem rozwijania u uczniów kompetencji XXI wieku	2019 - 2021	148 943,00	148 943,00	Erasmus +	Edukacja
58	Manufaktura fachowców. Nowa jakość kształcenia we wrocławskich szkołach zawodowych	2018 - 2020	1 898 852,40	1 998 792,00	RPO	Edukacja
59	Bliżej zawodu	2020 - 2022	1 473 780,66	1 733 859,60	RPO	Edukacja

60	Od stażysty do specjalisty. Nowa jakość kształcenia we wrocławskich szkołach zawodowych	2019 - 2021	1 533 870,00	1 614 600,00	RPO	Edukacja
61	Centrum Kompetencji	2020 - 2023	3 102 164,49	3 265 436,31	RPO	Edukacja
62	PODRÓŻ DO DOMU- wsparcie podopiecznych Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania oraz ich rodzin poprzez realizację wybranych usług aktywnej integracji	2018 - 2020	316 224,12	332 867,50	RPO	Włączenie Społeczne
63	Razem można więcej	2018 - 2020	2 636 439,58	2 775 200,70	RPO	Włączenie Społeczne
64	TRAMPOLINA - mieszkania wspomagające	2019 - 2021	1 699 398,00	1 788 840,00	RPO	Włączenie Społeczne
65	PAS-ja	2018 - 2020	1 256 528,05	1 478 268,32	RPO	Włączenie Społeczne
66	Młodzi Zawodowcy	2018 - 2021	1 546 003,59	1 627 372,20	RPO	Włączenie Społeczne
67	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie w powiecie m. Wrocław (IV) oraz powiecie wrocławskim (IV)	2019 - 2019	6 916 913,00	6 916 913,00	POWER	Rynek pracy
68	Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia w powiecie m. Wrocław oraz powiecie wrocławskim	2019 - 2019	6 438 876,00	6 438 876,00	RPO	Rynek Pracy
69	Rodzice na start!	2018 - 2020	1 072 075,33	1 313 013,26	RPO	Rynek Pracy
70	Mamo, tato wróć do pracy	2020 - 2022	8 007 969,51	9 421 140,61	RPO	Rynek Pracy
71	O RZECZACH WAŻNYCH I WAŻNIEJSZYCH – ROZMAWIAMY WE WROCŁAWIU – Fundusze dla niepełnosprawnych mieszkańców regionu	2019 - 2019	9 289,22	9 289,22	PO PT	Promocja Funduszy Europejskich
72	O RZECZACH WAŻNYCH I WAŻNIEJSZYCH – ROZMAWIAMY WE WROCŁAWIU – Fundusze dla przedsiębiorców i przedsiębiorczych z regionu	2019 - 2019	9 289,22	9 289,22	PO PT	Promocja Funduszy Europejskich
SUMA			59 819 087,96	63 343 059,46		

Poza projektami współfinansowanymi ze środków Unii Europejskiej prowadzono prace związane z działaniami, które otrzymały dofinansowanie ze środków krajowych, takich jak programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, czy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

PROJEKTY SPOŁECZNE MONITOROWANE W 2019 R. KTÓRYCH BENEFICJENTEM JEST GMINA WROCŁAW – PROGRAMY KRAJOWE

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wkład zewnętrzny	Wartość całkowita	Program	Obszar
1	Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2019 - 2021	2020 - 2020	2 731 489,00	2 731 489,00	MRPiPS	Włączenie Społeczne
2	Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019	2019 - 2019	470 415,00	1 582 361,44	MRPiPS	Włączenie Społeczne

3	Wyrównywanie różnic między regionami III	2019 - 2019	79 695,00	144 900,00	PFRON	Włączenie Społeczne
4	Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2019	2019 - 2019	242 400,00	302 400,00	MRPIPS	Włączenie Społeczne
5	Zadanie publiczne w ramach Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015- 2020, edycja 2019	2019 - 2019	90 000,00	305 820,00	MRPIPS	Włączenie Społeczne
6	Strategia rozwoju elektromobilności	2019 - 2019	100 000,00	100 000,00	NFOŚiGW	Transport
SUMA			3 713 999,00	5 166 970,44		

PROJEKTY SPOŁECZNE W PARTNERSTWACH Z INNYMI PODMIOTAMI

W 2019 r. monitorowano **39** projektów realizowanych w partnerstwie z innymi podmiotami. Część z nich to projekty realizowane w partnerstwach międzynarodowych, m.in. z podmiotami z krajów takich jak Włochy, Portugalia czy Norwegia.

PROJEKTY SPOŁECZNE PARTNERSKIE – MONITOROWANE W 2019 R.

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wkład UE dla Miasta	Wartość całkowita dla Miasta	Źródło finansowania	Obszar
1	SAMO-Dzielnia	2017 - 2019	221 543,70	316 868,35	RPO	Włączenie Społeczne
2	SAMO-Dzielnia edycja 2	2020 - 2023	836 788,87	1 047 420,00	RPO	Włączenie Społeczne
3	Droga do samodzielności - stworzenie 30 miejsc świadczenia usług społecznych w ramach 6 mieszkań treningowych na obszarze miasta Wrocławia	2019 - 2021	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	RPO	Włączenie Społeczne
4	Zintegrowani	2018 - 2020	113 750,00	170 625,00	RPO	Włączenie Społeczne
5	Aktywni bez barier	2017 - 2019	246 434,62	388 729,44	RPO	Włączenie Społeczne
6	Start w dorosłość	2017 - 2019	181 194,59	248 524,32	RPO	Włączenie Społeczne
7	Najpierw mieszkanie	2019 - 2022	970 000,00	1 000 000,00	POWER	Włączenie Społeczne
8	Droga do domu	2019 - 2021	307 156,90	350 316,00	POWER	Włączenie Społeczne
9	Mój drugi dom - zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w dziennych domach pomocy we Wrocławiu	2019 - 2021	8 103 276,75	8 542 128,16	RPO	Włączenie Społeczne
10	Re-start	2020 - 2022	0,00	259 500,00	FAMI	Włączenie społeczne
11	Każdego dnia bezpiecznie w domach pomocy społecznej	2019 - 2022	835 902,69	874 131,70	POWER	Włączenie Społeczne
12	Azyl – Usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych	2020 - 2023	90 000,00	90 000,00	RPO	Włączenie społeczne
13	Klub Integracji Społecznej we Wrocławiu	2019 - 2021	1 063 287,31	1 232 015,64	RPO	Włączenie Społeczne
14	Eko-eksperyment! Nowe technologie w nauczaniu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych z elementami przedsiębiorczości i ekorozwiązań	2018 - 2019	220 323,00	263 250,00	RPO	Ochrona Środowiska
15	Kampania edukacyjno-informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu	2018 - 2019	328 390,25	386 341,47	RPO	Ochrona Środowiska

	i 10 gminach Dolnego Śląska					
16	Międzysektorowa współpraca na rzecz zieleni w mieście	2017 - 2019	0,00	0,00	POIŚ	Ochrona Środowiska
17	Szkoły Gminy Wrocław i Gminy Czernica to kompetencji skarbnica	2019 - 2021	1 015 799,56	1 070 099,56	RPO	Edukacja
18	Klucz do przyszłości - program rozwoju kompetencji kluczowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych Gminy Wrocław i Gminy Czernica	2019 - 2021	9 293 103,35	9 782 214,05	RRO	Edukacja
19	Podniesienie kompetencji i rozwój umiejętności uczniów z obszaru ZIT WrOF	2019 - 2021	528 939,62	566 496,02	RPO	Edukacja
20	Klasa patronacka Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu trzecią misją uczelni	2018 - 2021	71 099,70	78 600,00	POWER	Edukacja
21	Wsparcie Kształcenia Zawodowego – Poprawa Efektów	2020 - 2023	428 002,50	854 940,00	RPO	Edukacja
22	Staż motorem kariery – nowa jakość kształcenia zawodowego	2020 -2021	33 000,00	33 000,00	RPO	Edukacja
23	Uczeń aktywnym uczestnikiem rynku pracy	2020 - 2022	0,00	199 665,20	RPO	Edukacja
24	Dobry staż lepsze jutro - zwiększenie oferty wrocławskich szkół zawodowych	2019 - 2021	1 382 504,00	1 588 900,00	RPO	Edukacja
25	Uniwersytet Młodego Przyrodnika we Wrocławiu	2018 - 2020	28 346,50	37 000,00	POWER	Edukacja
26	Społeczne i technologiczne kompetencje ucznia	2019 - 2022	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	0,00	POWER	Edukacja
27	Trzecia misja Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu – „Uniwersytet Młodego Odkrywcy”	2018 - 2020	0,00	12 589,00	POWER	Edukacja
28	Dolnośląski klaster edukacyjny	2018 - 2020	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	RPO	Edukacja
29	Wspieramy zawody przyszłości w szkołach województwa dolnośląskiego	2020 - 2022	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	RPO	Edukacja
30	Nowoczesne technologie informatyczne jako przygotowanie do rozpoczęcia udanej kariery zawodowej uczniów ZSTE	2018 - 2020	42 000,00	42 000,00	POWER	Edukacja
31	Dolnośląska Szkoła Ćwiczeń	2019 - 2021	1 228 203,50	1 228 203,50	POWER	Edukacja
32	Lekcja: Enter	2019 - 2021	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	PO PC	Edukacja
33	Eksperci programowania w programie 5-M Wrocław	2019 - 2021	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	0,00 (partnerstwo pozabudżetowe)	PO PC	Edukacja
34	Dolnośląskie żłobki	2018 - 2019	432 713,32	525 190,88	RPO	Rynek Pracy
35	Promocja Wrocławia i Dolnego Śląska w kraju i zagranicą jako obszaru atrakcyjnego pod względem gospodarczym i inwestycyjnym	2019 - 2021	212 500,00	250 000,00	RPO	Promocja regionu
36	Społecznie odpowiedzialny Wrocław	2016 - 2019	940 277,52	1 131 045,12	POWER	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne

37	DiverCITY4 – polsko-norweska współpraca w zakresie kreowania nowoczesnych rozwiązań rozwojowych w miastach	2019 - 2020	1 290 000,00	1 290 000,00	NMF i EOG	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
38	Train the skills! – zwiększenie kompetencji nauczycieli w dziedzinie elektro-elektrycznej jako wymiana polsko-norweskich doświadczeń w kształceniu zawodowym	2020 - 2020	102 283,98	102 283,98	NMF i EOG	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
39	Domowa przystań	2017 - 2020	759 074,39	790 272,54	POWER	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
SUMA			31 003 396,62	34 412 349,93		

PROJEKTY W RAMACH PROGRAMÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Projekty realizowane w ramach międzynarodowych Komisji Europejskiej obejmują obszary włączenia społecznego, również z elementami infrastrukturalnymi, walki ze zmianami klimatu oraz rolę miast w zmieniającym się świecie. Ogromnym sukcesem jest realizacja międzynarodowego projektu "Grow Green", realizowanego w partnerstwie z 23 partnerami z wielu krajów członkowskich.

PROJEKTY W RAMACH PROGRAMÓW MIĘDZYNARODOWYCH MONITOROWANE W 2019 R.

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wkład UE/ środki krajowe dla Miasta	Wartość całkowita dla Miasta	Źródło finansowania	Obszar
1	Grow Green	2017 - 2020	7 099 825,00	9 099 825,00	Horyzont 2020	Ochrona Środowiska
2	Arts and Culture Tackling Climate Change (C-Change)	2018 - 2020	241 600,00	284 251,00	Urbact III	Ochrona Środowiska
3	Prosperity	2017 - 2019	55 000,00	55 000,00	Horyzont 2020	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
4	Foodshift	2020 - 2023	392 175,00	392 175,00	Horyzont 2020	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
5	The mission for an Education Framework on the Social Economy	2020 - 2020	38 700,00	43 000,00	COSME	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
6	Upright	2018 - 2021	217 000,00	217 000,00	Horyzont 2020	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
7	Find your greatness: Europe's first strategic brandbuilding program for smart cities	2018 - 2021	52 000,00	62 000,00	Urbact III	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
8	Sieć dziedzictwa żydowskiego	2019 - 2021	64 500,00	70 950,00	Europa dla Obywateli	Współpraca ponadnarodowa i innowacje społeczne
SUMA			8 160 800,00	10 224 201,00		

WPLYWY ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH W WYNIKU REALIZACJI ZADAŃ

W roku sprawozdawczym na konto Gminy Wrocław wpłynęło **164 741 243 zł**, z czego **137 623 712 zł** stanowiły wpływy z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych, a **27 117 531 zł** z tytułu realizacji projektów społecznych, w tym międzynarodowych.

Wpływy na konto Gminy Wrocław z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych w latach 2016 – 2019 w rozbiciu na lata

Rok	Kwota wpływu w zł
2016	220 007 572
2017	60 401 035
2018	124 167 089
2019	137 623 712
SUMA	715 815 378

Wpływy na konto Gminy Wrocław z tytułu realizacji projektów społecznych i międzynarodowych w latach 2016 – 2019 w rozbiciu na lata

Rok	Kwota wpływu w zł
2016	5 227 911
2017	21 848 925
2018	22 353 217
2019	27 117 531
SUMA	76 547 584

W 2019 r. pozyskano łącznie **56 616 517,89 zł** z tytułu podpisanych umów o dofinansowanie dla projektów Gminy Wrocław ze środków europejskich. Poniżej zaprezentowano zestawienia obejmujące okresy od 2016 r. w rozbiciu na projekty infrastrukturalne oraz społeczne, w tym międzynarodowe.

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów infrastrukturalnych w latach 2016-2019

Rok podpisania umowy o dofinansowanie	Liczba projektów	Aktualna wartość całkowita	Aktualna kwota dofinansowania	Wkład własny
2016	2	28 746 687,34	10 377 609,11	18 369 078,23
2017	38	1 117 150 588,83	659 606 761,21	457 543 827,62
2018	13	99 428 523,80	60 438 046,35	38 990 477,45
2019	5	26 117 851,74	18 449 003,67	6 750 098,07
Suma	58	1 271 443 651,71	748 871 420,34	522 572 231,37

Zestawienie środków europejskich pozyskanych dla projektów społecznych oraz międzynarodowych w latach 2016-2019

Rok podpisania umowy o dofinansowanie	Liczba projektów	Aktualna wartość całkowita	Aktualna kwota dofinansowania	Wkład własny
2016	34	27 359 979,69	23 108 845,06	4 251 134,63
2017	28	49 714 719,51	45 941 318,68	3 773 400,83
2018	35	32 661 115,60	31 011 680,26	1 649 435,34
2019	46	41 835 133,15	38 167 514,22	3 667 618,93
Suma	143	151 570 947,95	138 229 358,22	13 341 589,73

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE NABYWANIA I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

W 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych, przygotowano ofertę terenów pod nowe inwestycje – procedurą przygotowania do sprzedaży objęto 137 nowych nieruchomości. Do sprzedaży przygotowane zostały tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną oraz komercyjną: biura, usługi, aktywność gospodarczą. Są to nieruchomości zróżnicowane nie tylko pod względem funkcji, ale także parametrów i położenia.

Sprzedaż nieruchomości gruntowych w trybie przetargowym

W roku sprawozdawczym do sprzedaży skierowane zostały 73 nieruchomości gruntowe. W wyniku 99 przeprowadzonych postępowań przetargowych, w których udział wzięło 157 uczestników - osób prawnych i fizycznych, sprzedano 54 nieruchomości. Ich łączna powierzchnia wyniosła 17,1 ha.

Duża sprzedaż nieruchomości w poprzednich latach (szczególnie w ostatnich 3 latach – na poziomie 30 ha), wiąże się z sukcesywnym zmniejszaniem się powierzchni terenów przeznaczanych przez Miasto do obrotu. Większość atrakcyjnie położonych nieruchomości została zbyta, a w ofercie Miasta pozostają pojedyncze działki o prestiżowej lokalizacji. Przygotowanie obecnie nowej oferty nieruchomości jest coraz trudniejsze, również z uwagi na niewystarczającą infrastrukturę techniczną i drogową.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych

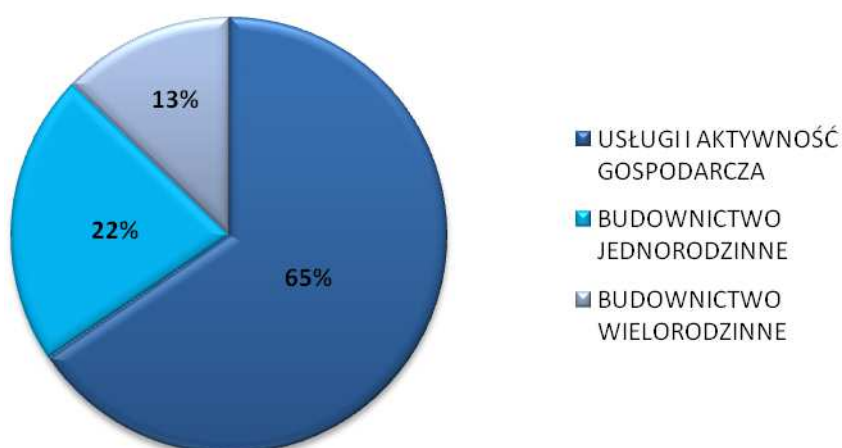
Rodzaj przetargu i forma zbycia	Opis nieruchomości	Liczba przetargów	Liczba przetargów - wyłonieni nabywcy	Liczba przetargów - bez rezultatu
USTNY Sprzedaż	Zabudowane	11	9	2
	Niezabudowane	84	42	42
OFERTOWY Sprzedaż	Zabudowane	1	1	-
	Niezabudowane	3	2	1
	Razem	99	54*	45

* W 2019 r. zawarto 48 aktów notarialnych sprzedaży nieruchomości.

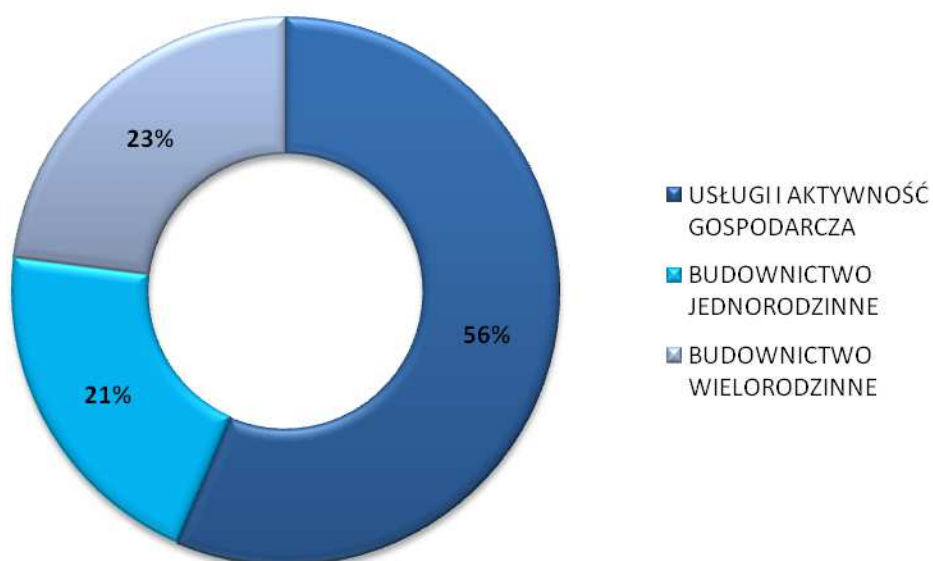
Analiza nieruchomości sprzedanych w 2019 r.

Lp.	Przeznaczenie w MPZP	Liczba nieruchomości	Powierzchnia gruntu [ha]	Liczba oferentów	Wpływy ze sprzedaży [zł]
1	Budownictwo jednorodzinne	36	3,7	105	17 907 525,00
2	Budownictwo wielorodzinne	11	2,2	32	20 068 800,00
3	Usługi i aktywność gospodarcza	7	11,2	21	49 249 285,00
RAZEM		54	17,1	158	87 225 610,00

Powierzchnia nieruchomości sprzedanych w trybie przetargowym w 2019 r.

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym w 2019 r.

Podobnie jak w latach ubiegłych, największy udział w liczbie wszystkich przeprowadzonych transakcji miała sprzedaż nieruchomości przeznaczonych na cele budownictwa mieszkaniowego. Wolumen sprzedaży wyniósł 47 takich nieruchomości, co stanowi 87% liczby wszystkich ofert.

Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną

Przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w poprzednich latach cechowało podejście nakierowane na sprzedaż zorganizowanych zespołów działek dla instytucjonalnych inwestorów. W roku sprawozdawczym, z uwagi na brak nakładów na infrastrukturę drogową i uzbrojenie terenu, nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w większości były skierowane do klientów indywidualnych, jako uzupełnienie istniejącej tkanki Miasta na terenach uzbrojonych. Baza była bogata w działki o powierzchni ok. 500-1 300 m². Najwyższą cenę uzyskano za nieruchomość zabudowaną, położoną przy ul. Józefa Brandta 8 – 6 990 000,00 zł (5 162 zł /m²). Oprócz pojedynczych działek z przeznaczeniem pod zabudowę jednorodziną w układzie wolnostojącym i bliźniaczym, w ofercie Miasta znalazły się nieruchomości pod budowę zespołu budynków jednorodzinnych. Największy sprzedany teren o takiej funkcji to nieruchomość położona przy ul. Starodworskiej (Księża Wielkie) o powierzchni 9 380 m². Powstanie na nim zespół domów jednorodzinnych.

Tereny pod zabudowę mieszkaniową wielorodziną

Miasto sprzedało 11 nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową wielorodziną, 5 z nich to nieruchomości zabudowane. Największy sprzedany teren to nieruchomość położona przy ul. Strzegomskiej, o powierzchni 7 055 m². Najwyższą cenę uzyskano za nieruchomość zabudowaną, położoną przy ul. Świętokrzyskiej – 4 200 000,00 zł (3 658 zł /m²).

Kontynuując realizację projektu **Wzorcowe Osiedle Mieszkaniowe Nowe Żerniki - WUWA 2**, które powstaje w ramach współpracy Miasta ze środowiskiem architektów wrocławskich i projektu sprzedaży nieruchomości w formie „kooperatyw mieszkaniowych”, sprzedano nieruchomość przy ul. Lauterbacha (dz. 62/51), o powierzchni 1 541 m², za kwotę równą 405 000 zł. Przetarg został ograniczony do grup osób fizycznych współdziałających ze sobą w celu nabycia nieruchomości i wybudowania na niej budynku wielorodzinnego z zamiarem zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych. Nabywcą została spółka WWA s.c., deklarująca wybudowanie trzykondygnacyjnego budynku wielorodzinnego z 6 lokalami mieszkalnymi i 1 lokalem usługowym.

Tereny pod usługi i aktywność gospodarczą

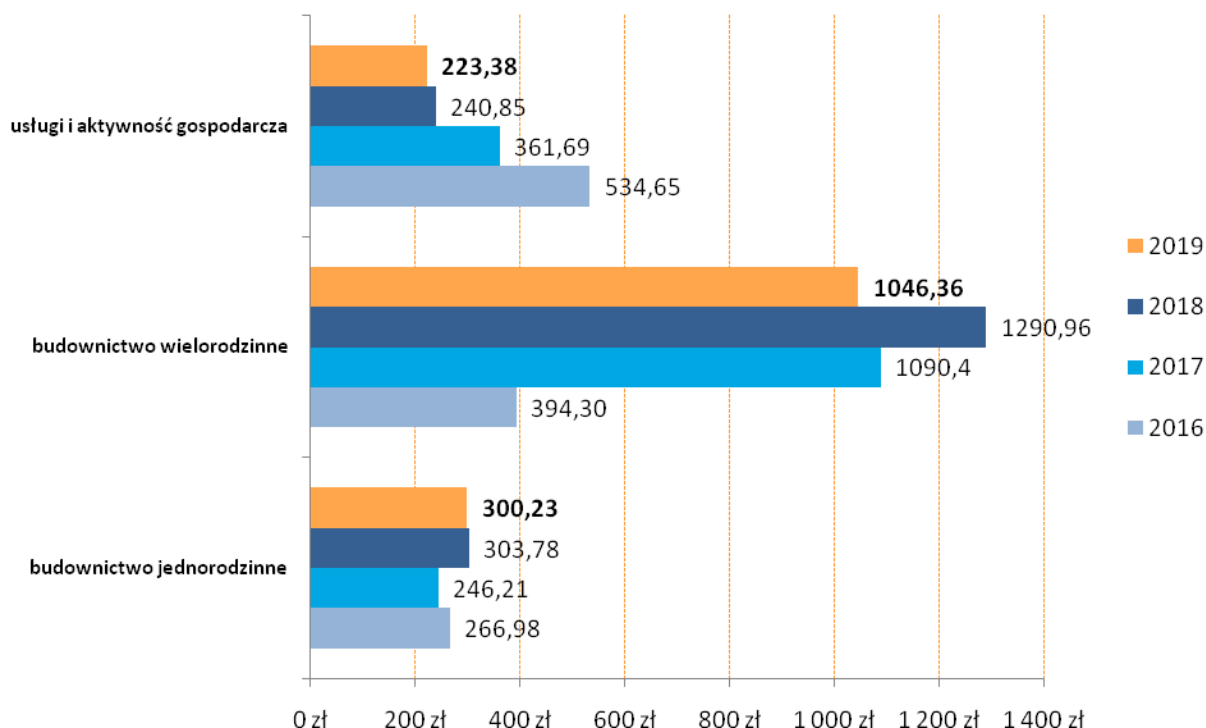
Największy wpływ do budżetu miał miejsce w sektorze nieruchomości przeznaczonych pod usługi i aktywność gospodarczą.

Tutaj też odnotowano największą transakcję – teren przy pl. Orłąt Lwowskich 13-18/ ul. Nabycińskiej 10, sprzedano w przetargu za 30 500 000 zł, przy cenie wywoławczej 12 300 000 zł. Nabywcą została spółka GENFER HOTEL INVEST VI sp. z o. o., która wybuduje hotel z usługami w parterze.

Hotel oraz tereny sportowe powstaną również na działce o powierzchni 46 519 m² położonej przy ul. Czajczej/Kwidzyńskiej. Nieruchomość oddano w użytkowanie wieczyste za kwotę 6 050 000,00 firmie Active Hotel sp. z o. o.

Największy sprzedany teren pod zabudowę usługową to nieruchomość położona przy ul. Irysowej, o powierzchni 50 684 m², za kwotę równą 10 302 000,00 zł. Działkę zakupiła spółka TAURON z przeznaczeniem pod nową siedzibę i zaplecze techniczne.

Średnia cena 1m² nieruchomości - w podziale na przeznaczenie

W 2019 r. odnotowano spadek średniej ceny 1m² nieruchomości sprzedanych w przetargach - w każdym sektorze. Jak wspomniano wcześniej, nieruchomości kierowane obecnie do sprzedaży są mniej atrakcyjne dla inwestorów, ponieważ te, o najlepszym położeniu czy parametrach, w większości zostały sprzedane. Dlatego też ceny uzyskiwane obecnie ze sprzedaży nie są tak wysokie, jak w ubiegłych latach.

Sprzedaż nieruchomości gruntowych w trybie bezprzetargowym

Nieruchomości, które w świetle przepisów prawa nie mogą być zagospodarowane jako samodzielne działki budowlane z uwagi na parametry czy brak dostępu do drogi publicznej, zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami zbywane są w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich.

W opisywanym czasie w trybie bezprzetargowym sprzedano 27 nieruchomości o łącznej powierzchni 7 658 m² i wartości 4 301 135,72 zł.

Przedmiotem „dosprzedaży” były przede wszystkim grunty, które dołączone do działek zabudowanych domami mieszkalnymi poprawiały warunki ich zagospodarowania, przyczyniając się do zwiększenia terenów zieleni w zabudowie mieszkaniowej.

Zrealizowano dwie dosprzedaże na rzecz Wspólnot Mieszkaniowych, w trybie artykułu 209a ustawy o gospodarce nieruchomościami z przysługującą nabywcom 95% bonifikatą. Sprzedane działki położone są przy ul. Podwale i ul. Kuźnicznej 14. Nieruchomości wspólnotowe spełniają dzięki temu warunki działek budowlanych.

Aport nieruchomości

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane 3 aporty: na rzecz spółki MPWiK S.A., TBS Wrocław sp. z o.o. i Wrocławskiego Przedsiębiorstwa Hala Ludowa sp. z o. o.

Do spółki MPWiK S.A. – stanowiącej własność Gminy Wrocław – zostało wniesionych 9 nieruchomości gruntowych, o łącznej wartości 178 950,00 zł, powiększających tereny Spółki, które są wykorzystywane na cele statutowe (stacje przepompowni).

Na rzecz spółki TBS Wrocław sp. z o. o. wniesiono działkę gruntu nr 12/96 położoną przy ul. Rękodzielniczej, o powierzchni 80 m² i wartości 34 917,00 zł, na poprawę

warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiedniej, na której Spółka planuje budowę obiektu handlowo-biurowo-usługowego.

W wyniku aportu, Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa sp. z o. o. stała się właścicielem nieruchomości, do których posiadała prawo użytkowania wieczystego, położonych przy ul. Wystawowej 1 (dz. 6/5, 6/7, 6/8), o łącznej powierzchni 66 162 m² i wartości 16 621 317,00 zł.

Promocja nieruchomości

Strategia marketingowa mająca na celu pozyskanie inwestorów obejmowała zarówno działania w kraju, jak i za granicą (targi nieruchomości i inwestycji).

W marcu 2019 r. Wrocław po raz 25 brał udział w Międzynarodowych Targach MIPIM – najważniejszych w branży nieruchomości w Europie, które od 30 lat goszczą w Cannes wszystkich uczestników związanych z branżą - inwestorów, deweloperów, architektów, firmy doradcze i konsultingowe, fundusze inwestycyjne, miasta i regiony.

Na folderach reklamowych oraz na filmach prezentowanych na ekranach plazmowych przedstawiono nowe inwestycje oraz wybrane nieruchomości – także z lotu ptaka dzięki wykorzystaniu drona. Wyświetlane były również filmy podsumowujące takie wydarzenia jak Word Games 2017 oraz Wrocław Europejska Stolica Kultury 2016 jak również prezentacje multimedialne o rozwoju gospodarczym Miasta.

W październiku 2019 r. oferta nieruchomości gminnych przeznaczonych do sprzedaży prezentowana była również na międzynarodowych targach Expo Real w Monachium (7-9 października 2019 r.) na stoisku Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest- Park”. Dzięki współpracy z WSSE na stoisku prezentowano foldery oraz filmy o nieruchomościach Miasta Wrocławia przeznaczonych przede wszystkim pod aktywność gospodarczą i usługową, położonych w specjalnych strefach ekonomicznych we Wrocławiu.

W zakresie marketingu interaktywnego kontynuowano działania zwiększające efektywność portalu informacyjnego "Giełda Nieruchomości". Podjęto prace nad projektem nowej aplikacji Giełdy Nieruchomości, w celu dostosowania jej do wymogów ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Aplikacja będzie responsywna – odpowiednio dostosowana do urządzeń mobilnych, a ponadto będzie zawierała dodatkowe funkcjonalności (takie jak: newsletter, system mailingowy), dzięki czemu zwiększy się jej przyjazność i przejrzystość.

„Giełda Nieruchomości” w ciągu ostatnich lat stała się kluczowym elementem promocji ofert Gminy Wrocław, jak również ważnym kanałem komunikacyjnym i rozbudowaną bazą informacji. Liczba jej użytkowników stale wzrasta. W 2019 r. serwis odwiedziło ponad 44 tysiące użytkowników, duży udział stanowili nowi klienci. W bazie Giełdy Nieruchomości można było wybierać średnio spośród 200 ofert nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz prawie 90 lokali mieszkalnych i użytkowych, na różnym etapie przygotowania do sprzedaży.

W ramach obsługi klienta indywidualnego zanotowano 2 000 zapytań telefonicznych i ponad 400 mailowych.

Zgodnie z przepisami *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości*, publikowano informacje o przetargach w codziennej prasie lokalnej i ogólnopolskiej oraz wywieszano ogłoszenia na tablicach w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia. Bezpośrednio w obrębie nieruchomości kierowanych do sprzedaży umieszczano tablice i banery.

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU W PRAWO WŁASNOŚCI

Wejście w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, wprowadzającej z dniem 1 stycznia 2019 r. przekształcenie normatywne nieruchomości zabudowanych na cele mieszkaniowe, wyznaczyło nowe dodatkowe zadania - wydawanie zaświadczeń potwierdzających przekształcenie.

W roku sprawozdawczym zostało wydanych 10 480 zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe. Zaświadczenia są sporządzane z urzędu albo na podstawie wniosków złożonych przez właścicieli lokali. W roku sprawozdawczym wpłynęło 1 131 wniosków o wydanie zaświadczeń od właścicieli lokali w budynkach wielorodzinnych.

Z tytułu przekształcenia nowy właściciel ponosi opłatę przekształceniową, z reguły, przez okres 20 lat, a w każdym czasie trwania obowiązku wnoszenia opłaty, może zgłosić zamiar jej jednorazowego uregulowania w kwocie pozostającej do spłaty. Na podstawie uchwały Nr III/29/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie bonifikat od opłat z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, osobom fizycznym będącym właścicielami lokali mieszkalnych, udziela się 90% bonifikaty od opłaty przekształceniowej. Rozpatrzono wnioski i udzielono bonifikaty 3 225 nowym właścicielom. Dodatkowo dokonano weryfikacji kartotek finansowych wnioskodawców pod kątem ewentualnych zaległości z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste, gdyż od spełnienia tego warunku uzależnione jest udzielenie bonifikaty.

Do bonifikaty w wysokości 99%, wprowadzonej nowelizacją omawianej ustawy w dniu 15 lipca 2019 r. (ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy o Krajowym Zasobie Nieruchomości oraz niektórych innych ustaw) w rozpatrywanych sprawach uprawnionych było 26 właścicieli.

Przy realizacji tego zadania nałożony został obowiązek stosowania przepisów o pomocy publicznej w sytuacjach, w których przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie bonifikaty od opłaty z tytułu przekształcenia lub o zmianę okresu pozostałego do wnoszenia opłaty przekształceniowej. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem w 50 przypadkach zaistniały przesłanki do udzielenia pomocy de minimis, co znalazło odzwierciedlenie w wydanych zaświadczeniach.

Dotychczasowe postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu, wszczęte na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości umarza się, jeśli współużytkownicy wieczystości, których suma udziałów wynosi co najmniej połowę, nie złożą oświadczenia o kontynuowaniu postępowania według dotychczasowych przepisów. Na tej podstawie zostały umorzone 262 postępowania administracyjne.

W oparciu o oświadczenia uprawnionych wnioskodawców z dwóch nieruchomości o kontynuowaniu spraw na podstawie dotychczasowych przepisów zostały wydane dwie decyzje administracyjne o przekształceniu praw.

SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH

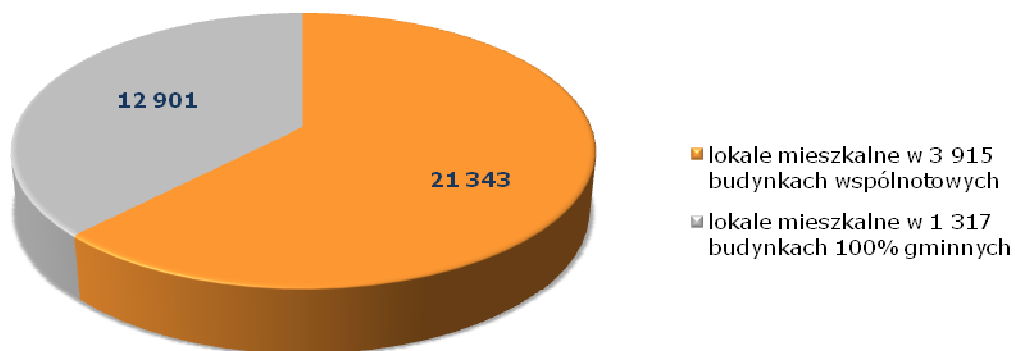
Działania podejmowane w opisywanym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, odpowiadały założeniom wieloletniego planu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Wrocław na lata 2014-2019, stanowiącego Załącznik do uchwały nr XV/273/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 3 września 2015 r. Tym samym sprzedaż lokali mieszkalnych następowała w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców oraz przetargowym, przy czym w pierwszym przypadku stosowano bonifikaty od ceny sprzedaży w wysokości 98%, jeśli wskutek równoczesnej sprzedaży wszystkie mieszkania w budynku przestawały być własnością gminy oraz 90% w pozostałych przypadkach.

Drugi z wymienionych trybów koncentrował się na sprzedaży wolnych lokali o powierzchni powyżej 70 m², ostatnich lokali w budynkach wspólnotowych oraz wolnych, ostatnich lokali usytuowanych w budynkach w historycznym centrum Wrocławia.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy Wrocław wynosiła 34 244 lokali mieszkalnych, w tym:

- 12 901 lokali w 1 317 budynkach będących w 100% własnością Gminy Wrocław;
- 21 343 lokali w 3 915 budynkach wspólnotowych.

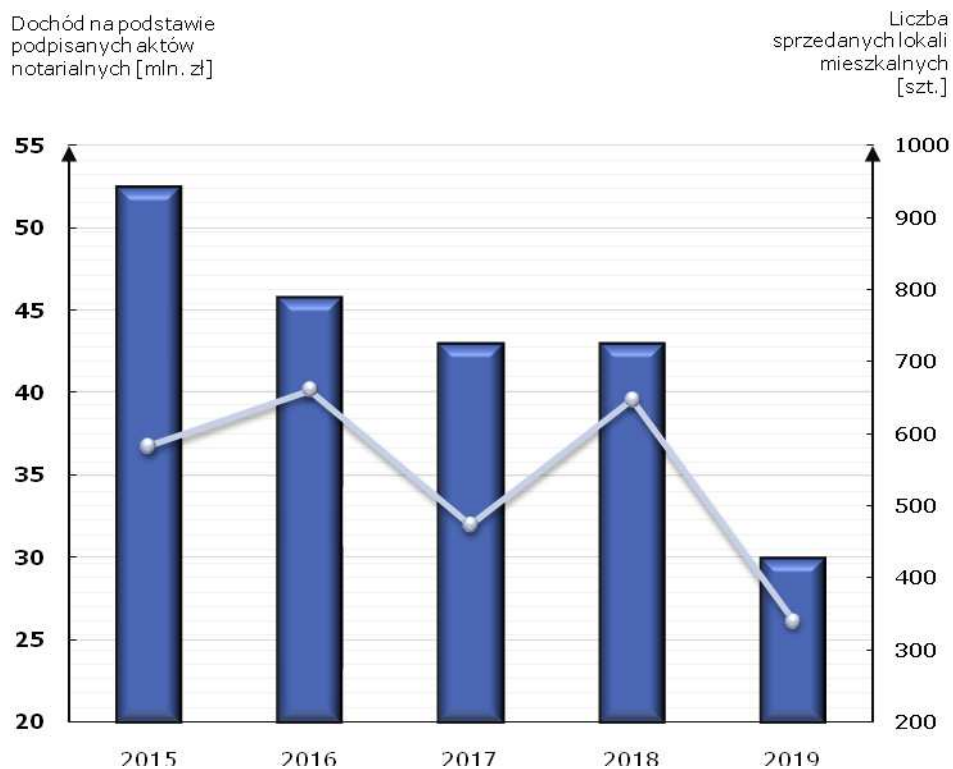
**WIELKOŚĆ ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY WROCLAW
- stan na dzień 31.12.2019 r.**

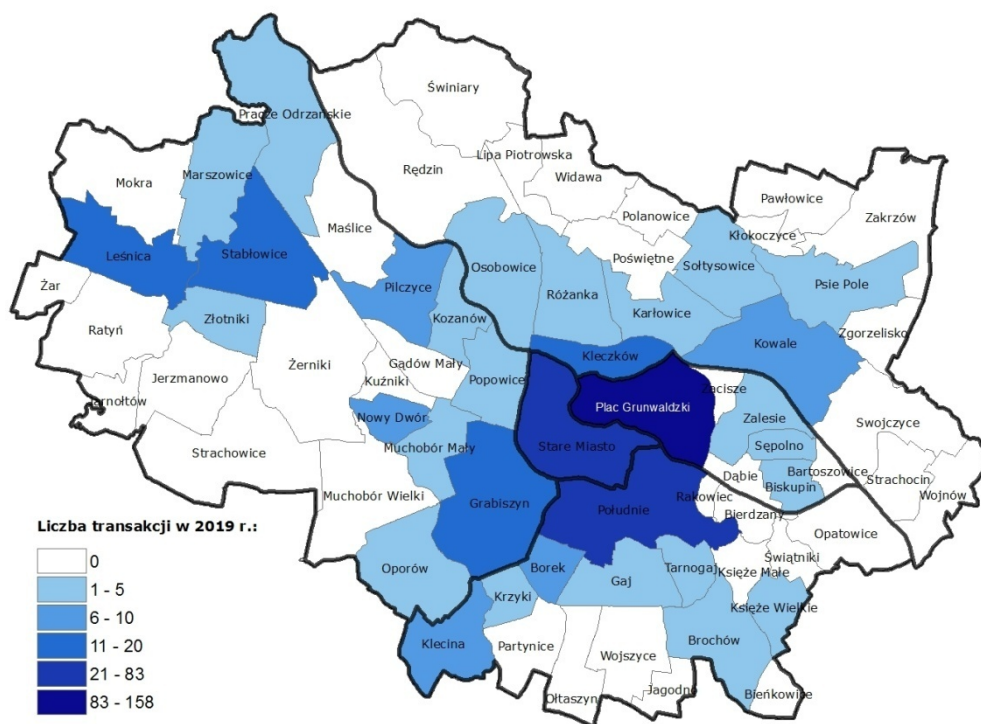
W omawianym okresie sprzedano 429 lokali mieszkalnych w domach wielolokalowych i jednorodzinnych domach mieszkalnych, w tym:

- 395 lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowych najemców;
- 29 wolnych lokali mieszkalnych w trybie przetargowym;
- 5 części nieruchomości przyległych, niestanowiących samodzielnych lokali, w trybie dosprzedaży do wcześniej wyodrębnionych lokali, w celu poprawy ich funkcjonalności.

Dochody i liczba sprzedanych lokali mieszkalnych w latach 2015 – 2019

Rozkład transakcji sprzedaży lokali mieszkalnych w obrębach Wrocławia

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym

W 2019 r. odnotowano spadek dochodów oraz liczby sprzedanych lokali mieszkalnych na rzecz najemców. Przyczyn tego spadku należy przede wszystkim upatrywać w zmianach jakie nastąpiły z dniem 1 stycznia 2019 r. w sferze obrotu nieruchomościami i ustanawianiu odrębnej własności lokali. Wejście w życie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, miało bezpośredni wpływ na wielkość sprzedaży, gdyż możliwość prywatyzacji znacznej części gminnego zasobu lokali mieszkalnych została wstrzymana do czasu potwierdzenia w księgach wieczystych faktu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności. Analiza danych z lat ubiegłych jednoznacznie wskazuje, iż sprzedaż lokalu wraz z oddaniem gruntu w użytkowanie wieczyste stanowiła około 50% transakcji zawieranych w ciągu danego roku, a co za tym idzie niemożność ustanawiania odrębnej własności lokali w tak dużej liczbie nieruchomości nie mogła pozostać bez wpływu na sprzedaż, zarówno w ujęciu ilościowym, jaki i wartościowym.

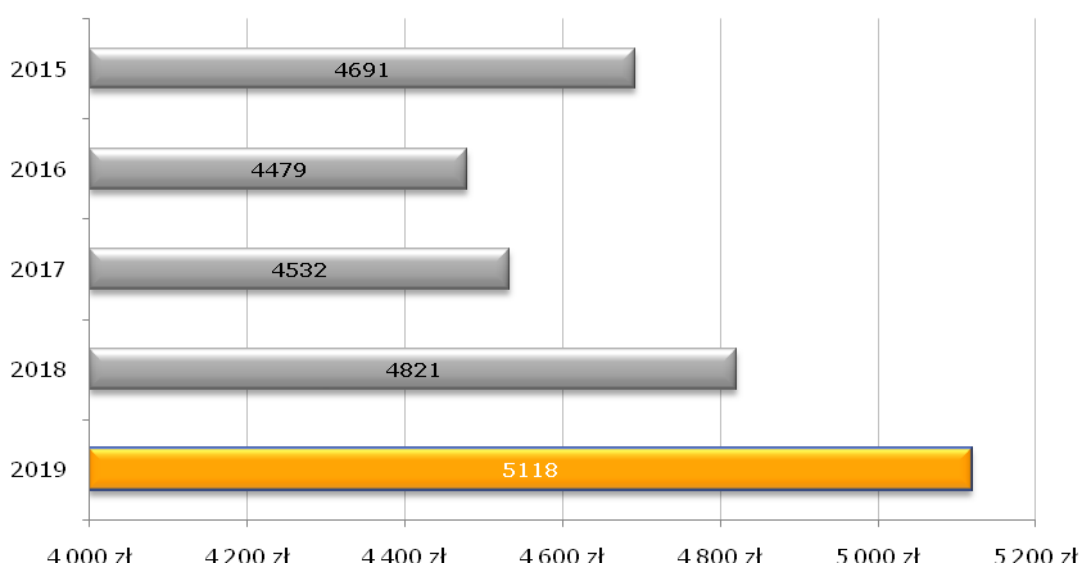
Przedmiotowe ograniczenie skutkujące zmniejszeniem sprzedaży lokali ma charakter czasowy, a co za tym idzie wraz z wydawaniem kolejnych zaświadczeń nie będzie tak znacząco oddziaływać na dochody z tego tytułu.

Możliwość wyodrębniania lokali zależy nie tylko od samego zainteresowania najemcy wykupem, ale również od czynników zewnętrznych, które należy uwzględnić na etapie przygotowywania lokali do sprzedaży. Niejednokrotnie zdarza się, że sprzedaż danego lokalu jest niemożliwa, z uwagi na konieczność uregulowania stanu prawnego nieruchomości czy też wyłączenie budynku ze sprzedaży z uwagi na: zły stan techniczny, ujęcie w programie rewitalizacji, kapitalny remont lub wiek budynku (wybudowanie po 1994 r.), ujęcie w planie wykwaterowań. Do wykupu nie są kierowane także lokale socjalne oraz mieszkania z zaległościami czynszowymi oraz te, których najemcy skorzystają z pomocy w formie umorzenia spłaty zaległych należności. W następstwie

udzielonej przez Miasto pomocy preferencyjne warunki wykupu nie mogą być zastosowane, ponieważ „bonifikaty [...] nie przysługują najemcom, którzy w ciągu ostatnich 3 lat skorzystali z pomocy Gminy Wrocław w formie umorzenia całości lub części należności przy spłacie zaległości czynszowej” - uchwała nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław.

Zainteresowanie wykupem lokalu od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. W opisywanym roku wpłynęło 1 306 wniosków o wykup lokalu mieszkalnego. Średnia cena nabycia przez najemcę lokalu mieszkalnego po udzieleniu bonifikaty, kształtowała się na poziomie 36 627,69 zł. Natomiast średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego wzrosła w stosunku do 2018 roku i wyniosła 5 117,81 zł.

ŚREDNIA WARTOŚĆ 1 M² LOKALU MIESZKALNEGO WEDŁUG WYCENY

W ramach realizacji uchwały nr XV/272/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 3 września 2015 r. w przypadku 291 sprzedanych lokali obniżono bonifikatę - o 0,3% za każde pełne 1 000 zł nakładów Miasta w udziale przypadającym na sprzedawany lokal, w którym po dniu 1 stycznia 2009 r. został zakończony remont. Z tego tytułu Miasto odzyskało zainwestowane środki w wysokości 3 249 480,17 zł.

Powierzchnia lokali mieszkalnych zbywanych na rzecz najemców mieściła się w przedziale 19 - 138 m². Przeważały mieszkania o średniej wielkości od 30 do 70 m².

Zestawienie średnich cen 1 m² lokalu oraz liczby sprzedanych lokali na rzecz najemców w 2019 r.

Dzielnica	Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole	Wrocław
Średnia cena [zł/1m²]	6 391,46 zł	4 985,05 zł	5 074,65 zł	4 898,03 zł	4 766,91 zł	5 117,81 zł
Liczba lokali sprzedanych na rzecz najemców	40	160	96	70	29	395

Należy zwrócić uwagę na wzrost średniej ceny 1 m² lokalu w stosunku do ubiegłego roku - o 13%. Zmiana jest najbardziej widoczna w dzielnicach Krzyki i Śródmieście.

Sukcesywnie realizowane jest wychodzenie ze wspólnot mieszkaniowych. W roku sprawozdawczym liczba budynków z udziałem Gminy Wrocław zmniejszyła się o kolejne 6.

Zwaloryzowaną kaucją mieszkaniową zaliczono 24 nabywcom o łącznej wartości 37 343,44 złotych.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie przetargowym

We współpracy z Wydziałem Lokali Mieszkalnych, Zarządem Zasobu Komunalnego oraz Spółką Wrocławskie Mieszkania przygotowano ofertę wolnych lokali mieszkalnych do sprzedaży w trybie przetargowym.

W rezultacie 36 przeprowadzonych przetargów, w których uczestniczyło 279 osób, 29 lokali znalazło nabywców. Łączna powierzchnia sprzedanych lokali wyniosła 1 801,32 m², a dochód z tego tytułu - 11 397 727,38 zł. Uzyskane ceny mieściły się w przedziale od 3 960,11 zł/m² do 13 142,58 zł/m².

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali mieszkalnych, położonych przy:

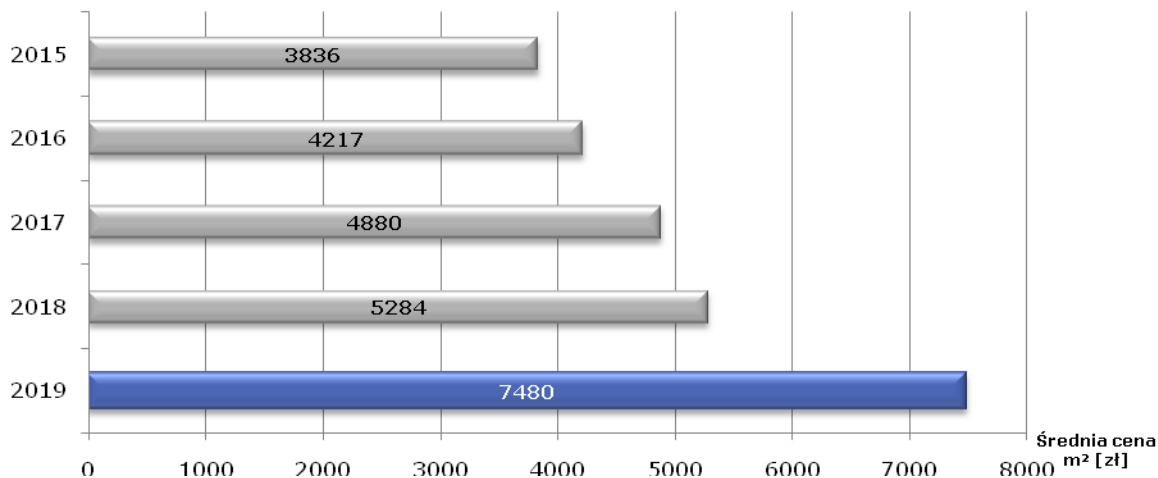
- al. Jarzębinowej 4/29, o powierzchni 19 m² – uczestniczyło 42 licytantów;
- al. Lipowej 7/4, o powierzchni 29 m² – uczestniczyło 34 licytantów;
- pl. Orłąt Lwowskich 4/11, o powierzchni 32 m² – uczestniczyło 31 licytantów.

Zestawienie najwyższych cen lokali mieszkalnych osiągniętych w przetargach w 2019 r.

ADRES LOKALU	DZIELNICA	CENA WYWOŁAWCZA DO PRZETARGU [zł/1m²]	CENA UZYSKANA W PRZETARGU [zł/1m²]
ul. Ofiar Oświęcimskich 14/9	Stare Miasto	8 631,71	13 142,58
al. Jarzębinowa 4/39	Krzyki	6 421,05	11 578,95
al. Lipowa 7/4	Krzyki	5 752,96	10 321,49
Plac Solny 11a,11b/5	Stare Miasto	8 459,28	9 935,66
Plac Solny 11a,11b/6	Stare Miasto	8 459,28	9 938,67

Średnia cena jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej uzyskana w przetargach wyniosła 7 480,32 zł, co stanowi wzrost w stosunku do roku ubiegłego o ponad 40%. Jest to efekt obserwowanego od kilku lat trendu wzrostowego cen mieszkań na rynku wtórnym, który przekłada się również na rynek nieruchomości komunalnych. Niskie stopy procentowe, skutkujące obniżeniem kosztów kredytów hipotecznych oraz małą opłacalnością lokat bankowych powodują, że coraz więcej osób upatruje w nieruchomościach możliwości inwestycyjnych i ulokowania środków finansowych. W następstwie powyższego oferty gminnych lokali cieszą się większym zainteresowaniem potencjalnych nabywców, którzy podczas prowadzonych licytacji proponują ceny znacznie wyższe niż w 2018 r. Tym samym, pomimo sprzedaży lokali mieszkalnych, których łączna powierzchnia użytkowa była niższa o około 52% w stosunku do powierzchni lokali sprzedanych w roku poprzedzającym, spadek w ujęciu wartościowym był zdecydowanie mniejszy i oscyluje w granicach 34%. Spadki te były w głównej mierze następstwem konieczności wydawania zaświadczeń potwierdzających fakt przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności.

ŚREDNIA CENA 1M² LOKALU MIESZKALNEGO UZYSKANA W PRZETARGU

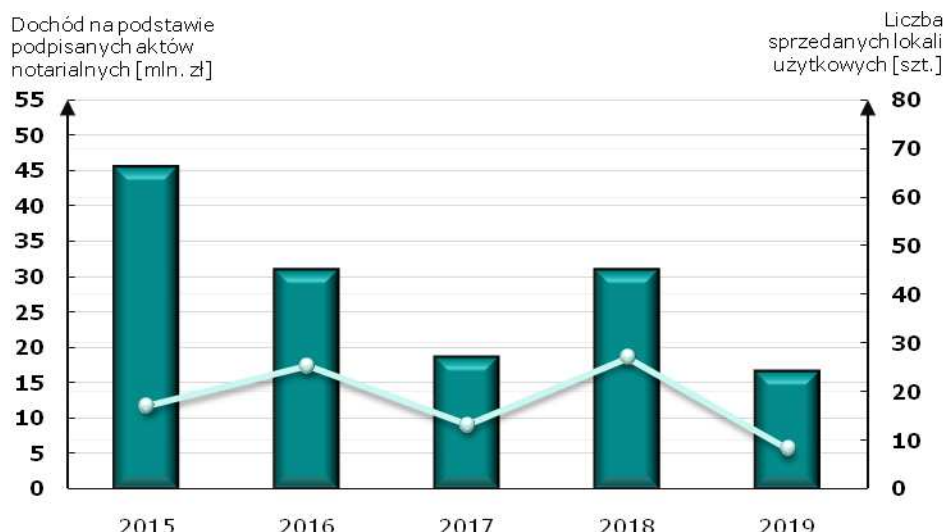

SPRZEDAŻ LOKALI UŻYTKOWYCH

Wyodrębnianie i sprzedaż lokali o przeznaczeniu innym niż mieszkalne stanowiących własność Miasta jest ważnym elementem gospodarowania nieruchomościami komunalnymi. Prywatyzacja tego zasobu następuje w dwóch trybach: przetargowym oraz bezprzetargowym. Oferta Miasta stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie rynku na lokale użytkowe o małej i średniej powierzchni, w szczególności te usytuowane w obrębie Starego Miasta.

W roku sprawozdawczym sprzedano 24 lokale użytkowe: 22 w trybie przetargowym i 2 w trybie bezprzetargowym - na rzecz najemców.

Dochody i liczba sprzedanych lokali użytkowych w latach 2015-2019

Z powyższych danych wynika, iż w 2019 r. nastąpił spadek liczby sprzedanych lokali użytkowych, a przyczynami takiego stanu, podobnie jak w przypadku lokali mieszkalnych, było wyłączenie części zasobu z procedur sprzedażowych, z uwagi na konieczność uprzedniego uregulowania kwestii przekształceń praw do gruntów. Niemniej jednak powyższe okoliczności nie stanowiły jedynej zasadniczej przyczyny spadku

dochodów z tego tytułu. Przeprowadzona analiza jednoznacznie wskazuje, że na realizację założeń budżetowych miała również wpływ sama charakterystyka wyodrębnionych lokali - łączna powierzchnia użytkowa lokali sprzedanych w ciągu 2019 r. była mniejsza o 45% w stosunku do 2018 r. Sprzedażą objęto przede wszystkim lokale poza strefą Starego Miasta i dlatego średnia cena 1 m² powierzchni lokalu uzyskana w przetargach wynosiła 6 107,21 zł i była niższa niż w latach ubiegłych.

Sprzedaż lokali użytkowych w trybie przetargowym

W ramach przygotowanej oferty dominowały lokale usytuowane w dzielnicach Śródmieście i Krzyki. Jest to atrakcyjne położenie o dużym potencjale inwestycyjnym (dobra dostępność komunikacyjna, zabytki architektury).

W wyniku 48 przeprowadzonych przetargów, w których wzięło udział 78 osób, sprzedano 22 lokale niemieszkalne.

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali w następujących lokalizacjach:

- ul. Ruska 45/U1A, o powierzchni 35,92 m² – uczestniczyło 12 licytantów;
- ul. Otwarta 12/U1C, o powierzchni 15,12 m² – uczestniczyło 11 licytantów;
- ul. Kołobrzeska G14, o powierzchni 16,48 m² – uczestniczyło 11 licytantów.

Zestawienie najwyższych cen lokali niemieszkalnych osiągniętych w przetargach w 2019 r.

ADRES LOKALU	DZIELNICA	CENA WYWOŁAWCZA DO PRZETARGU [zł/1m²]	CENA UZYSKANA W PRZETARGU [zł/1m²]
ul. Ruska 45/U1A	Stare Miasto	9 743,88	17 580,73
ul. Sępa-Szarzyńskiego 51/U1B	Śródmieście	5 316,97	9 100,20
ul. Otwarta 12/U1C	Śródmieście	3 968,25	9 021,26
ul. Nożownicza 30/U1A	Stare Miasto	3 448,28	8 012,71
ul. Więckowskiego 16/U1C	Krzyki	4 958,68	7 933,88

Sprzedaż lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym

W 2019 r. wpłynęło 40 wniosków o wykup lokalu stanowiącego przedmiot najmu. Po dokonaniu analizy złożonych wniosków - w szczególności pod kątem spełniania przesłanek określonych w obowiązujących przepisach prawa miejscowego przez osoby zainteresowane wykupem, wydano 6 zarządzeń w sprawie przeznaczenia lokali użytkowych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

Korekta udziałów w nieruchomości

W wielu przypadkach przy sukcesywnym wyodrębnianiu lokali udziały w nieruchomości wspólnej nie zostały określone prawidłowo. Wynika to przede wszystkim z dokonanych w przeszłości błędów w obmiarach lokali, stosowania nowocześniejszych metod pomiaru, czy też zmian w strukturze i powierzchni użytkowej budynków i lokali. Korekty udziałów w nieruchomościach wspólnych dokonane w omawianym okresie objęły 418 właścicieli lokali. W sprawach tych przygotowane zostały 57 zarządzeń Prezydenta Wrocławia oraz zawartych zostało 47 aktów notarialnych.

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY WROCLAW

W 2019 r. wykonywano zadania z zakresu wypłat odszkodowań za grunty, które wydzielone zostały pod drogi publiczne, planowane pod budowę lub pod poszerzenie już istniejących.

W związku z realizacją inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej prowadzone były postępowania odszkodowawcze, obejmujące następujące zadania:

- trasa autobusowo - tramwajowa (TAT) łącząca Nowy Dwór z Centrum Wrocławia;
- trasa tramwajowa wzdłuż ul. Popowickiej - Starogrobłowej - Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły);
- budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94, Część 1: Aleja Stabłowicka;
- rozbudowa ul. Obornickiej;
- przebudowa ul. Pełczyńskiej;
- budowa, rozbudowa oraz przebudowa dróg istniejących, w szczególności w celu budowy tras rowerowych i ciągów pieszko-rowerowych oraz dróg o charakterze krajowym, wojewódzkim i lokalnym.

Dla potrzeb realizacji celów rozwojowych i publicznych pozyskano do zasobu Miasta nieruchomości niezabudowane oraz zabudowane. Całkowita kwota wydatkowana przez Miasto wyniosła 7,39 mln zł.

Wypłata odszkodowań – art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami

Za grunty wydzielone na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami pod drogi publiczne, które z mocy prawa przeszły na własność Miasta, byłym właścicielom

i użytkownikom wieczystym przysługuje odszkodowanie. Postępowania prowadzone były w trybie cywilnoprawnym, a w przypadku, gdy nie doszło do podpisania porozumienia, w trybie administracyjnym. Wypłata odszkodowań na rzecz właściciela lub użytkownika wieczystego realizowana była poprzez wypłatę środków finansowych.

Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami

	Liczba postępowań	Powierzchnia przejętych gruntów [ha]	Kwota uzgodnionych odszkodowań [zł]
Porozumienia	29	3,83	4 177 392,00
Decyzje administracyjne	2	0,26	354 069,00
Kwota symboliczna	2	0,74	2,23
Zrzeczenie odszkodowania	2	0,18	0,00
Suma	35	5,01	4 531 463,23

W opisywanym okresie prowadzono 150 postępowań, z których 35 zakończyło się wypłatą odszkodowania na kwotę 4 531 463,23 zł za grunty o powierzchni 5,01 ha.

W dwóch postępowaniach za tereny o powierzchni około 0,74 ha uzgodniono w sumie odszkodowania na symboliczną kwotę 2,23 zł. Dwa podmioty zrzekły się odszkodowania za grunty o łącznej powierzchni 0,18 ha. W dwóch postępowaniach w zamian za odszkodowanie, byłym właścicielom przyznano za ich zgodą nieruchomości zamienne o łącznej powierzchni 0,35 ha.

W dwóch postępowaniach nie doszło do uzgodnienia odszkodowania i zostało ono ustalone w postępowaniach administracyjnych przez organ administracji publicznej. Miasto zobowiązane było do wypłaty odszkodowania za grunty, jak również za części składowe znajdujące się na nich w chwili przejścia z mocy prawa własności nieruchomości na Gminę Wrocław. Średnia wartość jednostkowa gruntu przeznaczonego pod drogi publiczne, za które Miasto wypłaciło odszkodowanie w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, bez części składowych gruntu, wyniosła 91,80 zł/m².

W związku z utratą przez Gminę Wrocław prawa własności gruntu na rzecz Województwa Dolnośląskiego w rejonie ul. Buforowej w postępowaniu administracyjnym ustalone zostało odszkodowanie na rzecz Miasta w kwocie 1 010 950,00 zł.

Wyplata odszkodowań za grunty przejęte w trybie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (ZRID)

W związku z realizacją przez Wrocław inwestycji infrastrukturalnych budowy, rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego – dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz rozwoju tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w ramach przebudowy dróg, kontynuowano zadania z zakresu postępowań odszkodowawczych rozpoczętych w latach ubiegłych, jak również nowych, podjętych w 2019 r. Za nieruchomości przejęte z mocy prawa, pod drogi publiczne na podstawie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych odszkodowania dla byłych właścicieli, użytkowników wieczystych oraz osób, którym przysługiwały do nieruchomości ograniczone prawa rzeczowe, ustalone były w trybie administracyjnym. W przypadku nieruchomości przeznaczonych pod drogi wojewódzkie i krajowe odszkodowania ustalane były przez Wojewodę Dolnośląskiego, a w przypadku dróg gminnych i powiatowych odszkodowania były ustalane przez starostów wyznaczonych przez wojewodę. Do wypłaty odszkodowań za nieruchomości nabyte pod drogi publiczne do zasobu Gminy Wrocław, Skarbu Państwa oraz Województwa Dolnośląskiego, zobowiązany był Prezydent Wrocławia jako zarządca dróg w mieście na prawach powiatu.

Zadania inwestycyjne budowy, rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego realizowane przez Gminę Wrocław, których dotyczyły postępowania administracyjne

Podstawa nabycia	Kategoria drogi/ właściciel	Zadania inwestycyjne
ZRID	drogi gminne i powiatowe – własność Gminy Wrocław	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej Nowy Dwór z Centrum Wrocławia, - Rozbudowa ul. Popowickiej, ul. Starogrobłowej, ul. Długiej (budowa trasy tramwajowej), - Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94, - Część 1: Aleja Stabłowicka, - Oś Inkubacji – Etap II, odcinek od ul. Granicznej do ul. Rakietowej, - Rozbudowa ul. Cynamonowej na odcinku od ul. Pełczyńskiej do ul. Waniliowej, - Rozbudowa ul. B. Krzywoustego na odcinku od al. Jana III Sobieskiego do ul. Kielczowskiej, - Budowa wału przeciwpowodziowego wzdłuż ulic: Nadrzecznej, Gwareckiej i Ignuta do ulicy Połbina, - ul. Miłoszycka, - Rozbudowa ul. Ślężnej na odcinku od ul. Swobodnej do ul. Dyrekcyjnej, - Budowa chodnika na skrzyżowaniu dróg publicznych ul. Kominiarskiej i ul. Księgarskiej, - Rozbudowa ul. Stefana Wyszyńskiego na odcinku od ul. Benedyktyńskiej do ul. Damrota, - Rozbudowa i przebudowa skrzyżowania ul. Stabłowickiej z ul. Główną, - Rozbudowa al. Marcina Kromera na odcinku od Macieja Miechowity do mostów Warszawskich, - Rozbudowa ul. Chrzanowskiego na odcinku od ul. W. Pola do ul. Filomatów, - Budowa drogi łączącej ul. Miętową z ul. Pełczyńską, - Rozbudowa Czajkowskiego, - Przebudowa ul. Zwycięskiej od alei Karkonoskiej do ul. Agrestowej, - Połączenie Portu Lotniczego ze Stadionem Piłkarskim w ciągu drogi krajowej 94 we Wrocławiu etap I, część I w zakresie obejmującym budowę alei Stabłowickiej na odcinku od Osi Inkubacji do ul. Granicznej, - Budowa ul. Łubinowej od ul. Parafialnej do ul. Orawskiej, - Przebudowa i rozbudowa ul. Czekoladowej, - Budowa połączenia ul. W. Rutkiewicza na odcinku od ul. Pirenejskiej do ul. Niemczańskiej, - Rozbudowa ul. Grabiszyńskiej, Etap 1, Etap 3, - Budowa drogi w rejonie ulic Sołtysowickiej, Redyckiej, Lekcyjnej, - Rozbudowa skrzyżowania ulic Polaka i Wrocławczyka, - Budowa drogi łączącej ul. Polkowską z ul. Dolnobrzeską,

		<ul style="list-style-type: none"> - Budowa ul. Lawendowej, - Budowa obwodnicy Leśnicy (w granicach dróg gminnych), - Połączenie Obwodnicy Śródmiejskiej z Regionalnym Portem Lotniczym, - Budowa i przebudowa drogi ul. Szczygłej, - Budowa łącznika ul. Gorlickiej, - Budowa drogi w obszarze ograniczonym ul. Rychtałską, Zakładową, Trzebnicką, - Budowa drogi w rejonie ul. Sułowskiej i Polanowickiej, - Rozbudowa ul. Kielczowskiej.
	drogi wojewódzkie – własność Województwa Dolnośląskiego	<ul style="list-style-type: none"> - ul. Buforowa, - Rozbudowa ul. Grabiszyńskiej, - Rozbudowa i przebudowa skrzyżowania ul. Stabłowickiej z ul. Główną, - Rozbudowa ul. Sułowskiej na odcinku od ul. Polanowickiej, ul Północnej do ul. Fryzjerskiej, - Rozbudowa ul. Obornickiej, - Przebudowa ul. Pełczyńskiej, - Rozbudowa i przebudowa ul. Zajączkowskiej, - Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94, Część 1: Aleja Stabłowicka, - Przebudowa ul. Bardzkiej, - Budowa obwodnicy Leśnicy (w granicach dróg wojewódzkich).
	drogi krajowe – własność Skarbu Państwa	<ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowa i przebudowa al. Karkonoskiej i ul. Powstańców Śląskich, - Rozbudowa ul. Powstańców Śląskich na odcinku od ul. Krzyckiej do ul. Kutnowskiej, - Rozbudowa ul. Dyrekcyjnej, - Budowa obwodnicy Leśnicy (droga krajowa), - Przebudowa ul. Kosmonautów.

Dla obszaru Wrocławia prowadzonych było 187 postępowań przez organy administracji w sprawie ustalenia odszkodowań. W 26 postępowaniach doszło do wypłaty odszkodowań, których wysokość ustalona została w decyzjach administracyjnych. W 47 postępowaniach nie został jeszcze wyznaczony organ dla prowadzenia postępowania administracyjnego.

Postępowania administracyjne dotyczące ustalenia odszkodowań na podstawie ZRID

		Liczba prowadzonych postępowań	Liczba postępowań w których doszło do wypłaty odszkodowania	Powierzchnia gruntów za które wypłacano odszkodowania [ha]	Kwota wypłaconych odszkodowań [zł]
ZRID	drogi gminne i powiatowe	119	13	0,25	350 406,28
	drogi wojewódzkie	46	8	0,81	820 503,62
	drogi krajowe	22	5	0,23	465 235,00
suma		187	26	1,29	1 636 144,90

Nabywanie nieruchomości do zasobu Gminy Wrocław

W opisywanym okresie prowadzono 113 postępowań dotyczących nabycia i zamiany nieruchomości, z których 19 zakończyło się podpisaniem umów w formie aktów notarialnych.

Pozyskano nieodpłatnie od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa dla potrzeb realizacji inwestycji oświatowych grunty w obrębie Wojszyce przeznaczone pod budowę Zespołu Szkolno – Przedszkolnego przy ul. Asfaltowej we Wrocławiu oraz grunty pod drogę publiczną w obrębie Stabłowice.

W wyniku przeprowadzonej zamiany z Województwem Dolnośląskim doszło do poprawy struktury własnościowej w obrębie Południe w rejonie ul. Komuny Paryskiej, ul. Żabiej Ścieżki.

Pozyskano działki pod poszerzenie ul. Piółunowej, niezbędne dla inwestycji MPWiK - budowy sieci wod-kan dla obsługi osiedla Jerzmanowo-Jarnołów.

Prowadzono postępowania dążące do nabycia gruntów pod poszerzenie ul. Płużnej, na których planowana jest realizacja budowy oświetlenia tej ulicy. Nieruchomości niezabudowane i zabudowane pozyskiwane były do zasobu Miasta na realizację celów rozwojowych i publicznych.

Umowy nabycia nieruchomości w trybie cywilnym

	Liczba umów	Powierzchnia [ha]	Koszt nabycia [zł]
po cenie rynkowej	8	0,77	1 550 770,00
za symboliczną odpłatnością	5	0,79	5,92
nieodpłatnie	3	4,86	0,00
suma	16	6,42	1 550 775,92

Dla potrzeb realizacji budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Zwycięskiej w roku sprawozdawczym rozpoczęto postępowanie o nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz prawa własności budynków od Skarbu Państwa – Agencji Mienia Wojskowego, które zostanie zakończone w roku 2020. Prowadzono również postępowanie o nabycie od Agencji Mienia Wojskowego działek gruntu o powierzchni ok. 4 ha dla realizacji terenu rekreacyjnego w obrębie Kępy Mieszkańskiej. Prowadzono postępowanie w sprawie nieodpłatnego nabycia od Krajowego Zasobu Nieruchomości gruntów położonych przy ul. Cynamonowej pod budowę szkoły oraz od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa gruntów o powierzchni ok. 61,6 ha pod Zielony Klin Południa Wrocławia (Klin Wojszycki).

INFORMACJA O ZAWARTYCH AKTACH NOTARIALNYCH

Ilościowe zestawienie zawartych aktów notarialnych dotyczących obrotu nieruchomościami

Lp.	Akty notarialne zawarte w 2019 r.	Liczba
1	Sprzedaż lokali mieszkalnych	429
2	Sprzedaż lokali użytkowych	24
3	Zmiany wysokości udziałów i inne regulacje	47
4	Sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych	83
5	Aporty nieruchomości	3
6	Nabycia do zasobu Gminy (w tym zamiany, darowizny) nieruchomości gruntowych zabudowanych, niezabudowanych i lokali niemieszkalnych	19
RAZEM		605

DOCHODY WYDZIAŁU NABYWANIA I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Zgodnie z uchwałą nr III/27/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie budżetu Miasta na 2019 r., plan dochodów ze sprzedaży składników majątkowych dla Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości został ustalony w wysokości 128 900 000 zł.

W ciągu roku budżetowego za zgodą Rady Miejskiej Wrocławia dokonano zmiany planu dochodów w paragrafie 0770 zwiększając go o 1 mln zł, z przeznaczeniem na wykonanie infrastruktury drogowej, umożliwiającej spełnienie warunku dostępu do drogi publicznej gruntowych ofert Miasta.

Ostatecznie ustalony plan dochodów wyniósł **129 900 000,00 zł**.

W opisywanym roku sprawozdawczym realizacja zadań Wydziału i planowanych dochodów przebiegała prawidłowo. Uzyskane dochody w 2019 r. wyniosły **131 153 724,20 zł**, co stanowi **101%** realizacji planu rocznego.

Wykonanie planu dochodów na podstawie rozstrzygniętych przetargów oraz zawartych aktów notarialnych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	PLAN 2019 ROK [ZŁ]	WYKONANIE ZA 2019 ROK [ZŁ]	% WYK. PLANU
Wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności, z tego:	129 600 000,00	130 671 333,54	100,8
• sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym	98 600 000,00	92 084 747,53	93,4
• sprzedaż nieruchomości w trybie bezprzetargowym	3 000 000,00	4 421 797,84	147,4
• sprzedaż lokali mieszkalnych	18 000 000,00	27 424 991,56	152,4
• sprzedaż lokali użytkowych	10 000 000,00	6 739 796,61	67,4
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (w postępowaniach administracyjnych)	300.000,00	482 390,66	160,8
OGÓŁEM DOCHODY	129 900 000,00	131 153 724,20	101,0

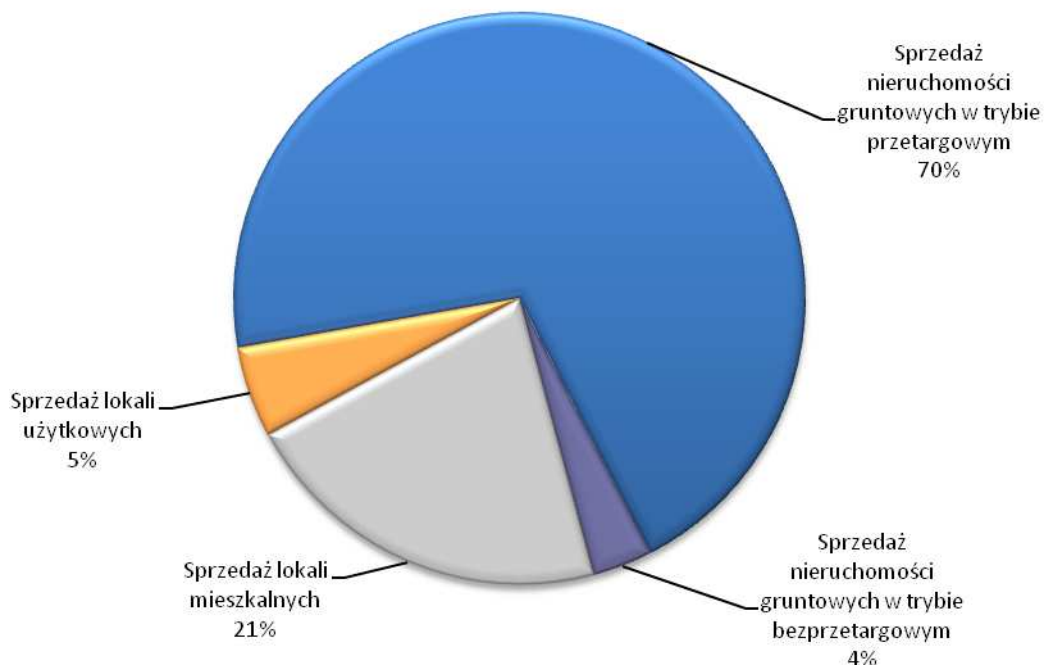
W 2019 r. z tytułu „opłaty jednorazowej” za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności w sprawach prowadzonych przez Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości – Biuro Sprzedaży Lokali, wpłynęła na konto Gminy Wrocław kwota 550 387,18 zł. Dochody te wykazywane są w Rb-27S jako dochody Wydziału Nieruchomości Komunalnych.

Ponadto do budżetu Miasta wpłynęły środki finansowe w wysokości 2 300 608,59 zł. Są to dochody nieplanowane.

DOCHODY NIEPLANOWANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE ZA 2019 R. [ZŁ]
Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności	7 067,00
Użytkowanie wieczyste	1 210 000,00
Wpływy z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego	852 604,80
Wpływy z pozostałych odsetek	229 982,60
Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	954,19
OGÓŁEM DOCHODY	2 300 608,59

STRUKTURA DOCHODÓW ZE SPRZEDAŻY SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH W 2019 ROKU

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE PODATKÓW I OPŁAT

W 2019 r. realizowano zadania z zakresu wymiaru, kontroli oraz prowadzenia ewidencji księgowej podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej, a także prowadzenia ewidencji podmiotów zobowiązanych do wnoszenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego, użytkowania oraz trwałego zarządu nieruchomości Gminy Wrocław i Skarbu Państwa. Ponadto realizowano zadania z zakresu wymiaru, kontroli oraz prowadzenia ewidencji księgowej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej oraz wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych). Dodatkowo koordynowano rozwój programów Wrocławskiej Karty Miejskiej (aktualnie Nasz Wrocław) oraz Wrocławskiej Karty Turystycznej.

Celem realizacji zadań komórki organizacyjnej jest skuteczny i efektywny wymiar podatków i opłat oraz uzyskanie wysokich wskaźników wykonania dochodów.

W komórce organizacyjnej realizowano zadania wynikające z pełnienia przez Prezydenta Miasta roli organu podatkowego w zakresie należności stanowiących wpływy z następujących podatków i opłat:

- podatku od nieruchomości;
- podatku od środków transportowych;
- podatku rolnego;
- podatku leśnego;
- opłaty skarbowej;
- opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- opłaty z tyt. zmniejszenia naturalnej retencji terenowej;
- wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych).

W uchwale budżetowej Miasta Wrocławia na 2019 r. z tytułu podatków i opłat zaplanowano wpływ w wysokości **702 244 740 zł**, z czego zrealizowano dochody w wysokości **704 025 447,85 zł**, co stanowi **100,25 %** planu rocznego.

REALIZACJA DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY W ZAKRESIE PODATKÓW I OPŁAT W 2019 R.

W celu realizacji zaplanowanych w 2019 r. dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych podjęto następujące działania:

- ewidencji i obsłudze podlegało **342 438** podatników;
- wydano **266 794** decyzje podatkowe;
- wydano **23 625** postanowień i innych aktów prawnych;
- przyjęto łącznie **57 302** deklaracji lub informacji;
- wysłano **60 433** wezwań do złożenia deklaracji, IN i inne;
- wydano **72** zaświadczeń o udzielonej pomocy *de minimis*;
- w Centrum Obsługi Podatnika obsłużono **98 085** klientów/podatników;
- wystawiono faktury VAT i ich korekty oraz sporządzono sprzedaż niefakturowaną i jej korekty w ilości **15 010** sztuk;
- przeprowadzono i zakończono **46** kontroli podatkowych.

Tabela porównawcza wykonanych czynności w latach 2016 - 2019

Czynność	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość wydanych decyzji podatkowych	234 124	250 261	273 036	286 924	266 794
Ilość wydanych postanowień i innych aktów prawnych	4 238	3 693	15 930	15 930	23 625
Ilość wysłanych wezwań do złożenia deklaracji, IN i inne oraz zawiadomień, pism o przejęciu opłat	100 562	102 720	105 100	120 151	62 433
Ilość wydanych zaświadczeń o udzielonej pomocy <i>de minimis</i>	97	109	119	70	72
Ilość obsłużonych klientów w Centrum Obsługi Podatnika	61 134	65 349	60 710	77 620	98 085
Ilość wystawionych faktur VAT i ich korekt oraz sprzedaży niefakturowanych i ich korekt	13 814	14 718	14 966	15 189	15 010
Ilość przeprowadzonych i zakończonych kontroli podatkowych	71	66	48	47	46

Wykonanie dochodów z tytułu podatków i opłat w odniesieniu do założonego planu na 2019 r. z wyszczególnieniem źródeł dochodów

Wyszczególnienie	Plan na 2019 r. (w zł)	Wykonanie 2019 r. (w zł)	Procentowe wyk. planu (3:2)
1	2	3	4
podatek od nieruchomości	478 000 000	469 905 917,61	98,30
podatek od środków transportowych	14 000 000	13 648 725,29	97,49
podatek rolny	1 200 000	1 200 196,46	100,01
podatek leśny	86 800	87 680,31	101,01

opłata skarbową	19 000 000	21 817 793,61	114,83
opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	193 903 940	194 424 583,71	100,26
opłata z tytułu zmniejszenia naturalnej retencji terenowej	4 000	3 818	95,45
wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (zwrot kosztów oczyszczania pasa drogowego ze środków uzyskanych z ubezpieczeń sprawców kolizji drogowych)	50 000	87 513	175,02
odsetki powyższych należności	1 415 500	2 611 641,57	184,50
RAZEM	707 660 240	703 787 869,56	99,45

W 2019 r. wydano **266 794** decyzje podatkowe, z których do Samorządowego Kolegium Odwoławczego zaskarżonych zostało **88**, co stanowi **0,03%** wszystkich wydanych decyzji.

W 2019 r. nie wpłynęła żadna skarga na decyzje skierowana do Wojewody.

Do zadań komórki organizacyjnej w 2019 r. należało koordynowanie działań mających na celu rozwój projektu Wrocławskiej Karty Miejskiej. Program skierowany jest do mieszkańców Wrocławia, którzy rozliczając się z podatku dochodowego w jednym z wrocławskich urzędów skarbowych mogą korzystać ze zniżek oferowanych przez partnerów programu. Od początku w programie uczestniczą miejskie instytucje kultury, wpisując się tym samym w działania w ramach Europejskiej Stolicy Kultury. W 2015 r. uczestnik mógł skorzystać ze zniżek u 24 partnerów, z końcem 2018 r. liczba ta wzrosła do 48, zaś z końcem 2019 r. do 52 partnerów.

Od lipca 2019 r. od kiedy program zmienił nazwę na Nasz Wrocław, wrocławscy podatnicy złożyli 18 944 wniosków o uczestnictwo. Na dzień 31 grudnia 2019 r. program Nasz Wrocław miał 33 276 uczestników (podatników oraz ich dzieci), podczas gdy na koniec 2018 r. łączna liczba uczestników wynosiła 16 726 osób.

Liczba użyczeń karty w 2015 r. w stosunku do 2019 r. wzrosła o blisko 600%.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców by skrócić proces rejestracji w programie oraz chcąc wyeliminować z rynku zbędną liczbę wydawanych plastikowych kart, opracowano i wdrożono został nowy system, oraz aplikacje mobilne dla uczestników i partnerów programu. Na dzień 31 grudnia 2019 r. aplikacja wykorzystuje 8 158 kart wirtualnych.

Wrocławska Karta Turystyczna ma na celu poprawę oferty turystycznej Wrocławia we współpracy z jednostkami miejskimi, stowarzyszeniami i przedsiębiorcami. Bezpośrednimi beneficjentami programu są turyści odwiedzający Wrocław oraz mieszkańcy, którzy poprzez wykupienie wybranego pakietu turystycznego mogą skorzystać z szeregu zniżek i atrakcji oferowanych przez Miasto oraz partnerów programu. Program wystartował 27 listopada 2017 r. Od początku programu sprzedano łącznie ponad 1 200 pakietów turystycznych, których użyto prawie 4 000 razy u 21 Partnerów w ramach zakupionych pakietów. Duże zainteresowanie użyciem Karty Turystycznej widoczne jest również u Partnerów oferujących zniżki poza pakietem, których na dzień 31 grudnia 2019 r. było ponad 90. Sukcesywnie rośnie także liczba podmiotów biorących udział w programie z 35 w 2017 r. do ponad 110 w 2019 r. Do najchętniej odwiedzanych punktów w 2019 r. należały Hydropolis, Kolejkowo, Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego, ZOO Team, a w sezonie letnim rejsy City Boats.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE ZARZĄDZANIA NALEŻNOŚCIAMI

W 2019 r. zrealizowano następujące zadania:

- **z zakresu monitorowania należności:**
 - prowadzono postępowania upominawcze oraz działania z zakresu windykacji polubownej w celu odzyskiwania należności podatkowych oraz publicznoprawnych;

Realizacja miękkiej windykacji w latach 2016 - 2019

Działanie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Zobowiązania podatkowe				
Ilość upomnień	25 721 szt.	40 451 szt.	13 413 szt.	39 738 szt.
Kwota objęta upomnieniami	20 667 195,67 zł	23 849 257,89 zł	19 656 956,10 zł	22 154 325,11 zł
Realizacja miękkiej windykacji	5 303 867,97 zł	6 883 006,63 zł	11 257 247,79 zł	12 553 985,74 zł
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi				
Ilość upomnień	-	-	-	16 249 szt.
Kwota objęta upomnieniami	-	-	-	13 125 024,96 zł
Realizacja miękkiej windykacji	-	-	-	6 096 997,63 zł
Zobowiązania publicznoprawne				
Ilość upomnień	3 953 szt.	13 758 szt.	10 895 szt.	13 167 szt.
Kwota objęta upomnieniami	11 923 396,84 zł	21 014 952,24 zł	15 035 133,63 zł	8 455 907,11 zł
Realizacja miękkiej windykacji	1 221 489,42 zł	1 688 758,35 zł	4 152 412,07 zł	2 648 668,53 zł

Windykacja należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2016-2018 prowadzona była przez spółkę Ekosystem sp. z o.o., a następnie przez Wydział Należności Środowiskowych UM. Od stycznia 2019 roku zadanie zostało przejęte przez Dział Monitorowania Należności WZN.

Dysproporcja pomiędzy kwotą objętą upomnieniami, a realizacją miękkiej windykacji zobowiązań publicznoprawnych związana jest z faktem, iż wśród tego typu zobowiązań są m. in. opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, mandaty Straży Miejskiej oraz zezwolenie na usunięcie drzew. Zobowiązani do uregulowania opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień najczęściej nie mają środków do uregulowania zaległości, nie wykazują również chęci do samodzielnego regulowania tego typu zobowiązania. Zobowiązania z tytułu zezwoleń na wycięcie drzew są obejmowane upomnieniami, ale w dalszej części postępowań zobowiązania te są umarzane w związku z przyjęciem się nasadzeń zastępczych.

Kwota wpływu kosztów upomnień w latach 2016 - 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota	256 998,49 zł	384 482,58 zł	311 570,26 zł	450 156,09 zł

Koszty upomnień stanowią dochód Gminy Wrocław.

- inicjowano i monitorowano postępowania egzekucyjne należności podatkowych oraz publicznoprawnych;

Ilość wystawionych tytułów wykonawczych w latach 2016 - 2019

Działanie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Zobowiązania podatkowe				

Ilość tytułów wykonawczych	16 847 szt.	16 947 szt.	12 630 szt.	14 968 szt.
Kwota objęta tytułami wykonawczymi	7 913 500,18 zł	11 356 117,10 zł	9 147 614,20 zł	9 440 781,90 zł
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji	4 236 778,05 zł	6 478 027,57 zł	5 253 906,94 zł	4 554 473,09 zł
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi				
Ilość tytułów wykonawczych	-	-	-	6 014 szt.
Kwota objęta tytułami wykonawczymi	-	-	-	5 334 236,20 zł
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji	-	-	-	2 956 835,04 zł
Zobowiązania publicznoprawne				
Ilość tytułów wykonawczych	3 953 szt.	13 758 szt.	13 575 szt.	13 392 szt.
Kwota objęta tytułami wykonawczymi	8 067 973,50 zł	5 508 476,60 zł	4 494 744,10 zł	3 241 170,70 zł
Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym w administracji	2 848 174,20 zł	630 492,33 zł	527 312,22 zł	795 635,41 zł

Dla realizacji postępowań egzekucyjnych w administracji duży wpływ ma sposób postępowania Naczelników Urzędów Skarbowych, którzy nie podejmują natychmiastowych działań przy zobowiązaniach poniżej 116,00 zł, a w pozostałych przypadkach nie traktują tytułów wykonawczych Gminy Wrocław równorzędnie ze swoimi tytułami. Sytuacja taka przekłada się wprost na spadek kwot wyegzekwowanych na rzecz Gminy Wrocław.

Poniesione wydatki na umorzone postępowania egzekucyjne w latach 2016 - 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota wydatkowana na umorzone postępowania przez zewnętrzne organy egzekucyjne	5 406,57 zł	5 904,35 zł	11 116,27 zł	4 831,42 zł

Sposób działania Naczelników Urzędów Skarbowych wobec tytułów wykonawczych Gminy Wrocław, w szczególności umarzenie postępowań egzekucyjnych z uwagi na ich bezskuteczność, powoduje konieczność ponoszenia przez Gminę kosztów umorzonych postępowań. Spadek poniesionych wydatków na umorzone postępowania egzekucyjne w 2019 roku częściowo wynika z wnoszonych zażaleń na postanowienia Naczelników Urzędów Skarbowych o umorzeniu postępowań egzekucyjnych do Izb Administracji Skarbowej i odwołań złożonych do Wojewódzkich Sądów Administracyjnych.

Wnioski skierowane do sądów wieczysto księgowych o zabezpieczenie zaległości wpisami hipotek przymusowych w latach 2018 - 2019

	2018 r.	2019 r.
Ilość wniosków o wpis hipoteki przymusowej skierowanych do sądów wieczysto księgowych	14 szt.	11 szt.
Kwota wpisu	4 201 847,34 zł	1 578 094,03 zł

Zadanie związane z wnioskowaniem o wpis hipotek przymusowych zostało w trakcie 2018 roku przejęte od Działu Należności Cywilnoprawnych w części dotyczącej należności dochodzonych przez Dział Monitorowania Należności.

– **z zakresu windykacji należności cywilnoprawnych:**

- prowadzono postępowania upominawcze oraz działania z zakresu windykacji polubownej w celu odzyskania należności Gminy Wrocław i Skarbu Państwa.

Windykacja polubowna należności w latach 2016 – 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwoty o charakterze cywilnoprawnym objęte wezwaniami i upomnieniami	55 102 666,10 zł	63 788 421,25 zł	48 244 155,8 zł	31 780 937,09 zł
Realizacja windykacji miękkiej po wystawionych wezwaniach i upomnieniach	9 582 672,21 zł	11 716 381,88 zł	15 475 685,39 zł	17 329 759,17 zł

- przekazywano do komórki prawnej sprawy dot. zobowiązań cywilnoprawnych Gminy Wrocław i Skarbu Państwa celem skierowania zaległości na drogę postępowania sądowego (powództwa o zapłatę), w tym kierowano pozwy o zapłatę w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Sprawy przekazane do komórki prawnej celem wytoczenia powództwa o zapłatę w latach 2016 – 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba przekazanych spraw	1 475 szt.	1 276 szt.	1 560 szt.	1 621 szt.

- podejmowano działania, po uzyskaniu tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi, uprawniające do zabezpieczenia należności na jego majątku oraz przymusowego jej dochodzenia (tzw. windykacja twarda), w tym występowano do komorników sądowych z wnioskami o wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz monitorowano prowadzone przez nich egzekucje.

Sprawy przekazane do komorników sądowych w latach 2016 – 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Wnioski egzekucyjne skierowane do komorników sądowych	413 szt.	445 szt.	469 szt.	833 szt.

Należności wyegzekwowane w toku tzw. windykacji twardej w latach 2016 – 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwotowa realizacja windykacji prowadzonej po uzyskaniu tytułu wykonawczego	1 866 443,53 zł	4 074 757,03 zł	2 151 266,28 zł	4 750 550,29 zł

W zakresie efektów działań zmierzających do przymusowego odzyskania należności należy podkreślić, iż wynik uzyskany w 2017 r. był w stosunku do 2018 r. wyjątkowo wysoki z uwagi na jednorazowe uregulowanie przez jednego z dłużników należności stanowiącej blisko 30% wyniku osiągniętego w 2017 r. Było to poprzedzone zabezpieczeniem należności na majątku dłużnika oraz dwuletnimi negocjacjami, które ostatecznie doprowadziły do spłaty zadłużenia. Natomiast w 2019 r. na osiągnięcie

wysokiego wyniku miało wpływ uregulowanie przez jednego z dłużników kwoty stanowiącej około 40 % całości odzyskanych należności.

Zabezpieczanie należności na majątku dłużników w latach 2016 – 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość wniosków o wpis hipoteki przymusowej skierowanych do sądu wieczysto księgowego	38 szt.	6 szt.	10 szt.	12 szt.
Kwota wpisu	3 153 230,12 zł	2 207 753,41 zł	2 027 199,33 zł	1 266 183,64 zł

Niniejsze zadanie wiąże się z ponoszeniem opłat związanych z zabezpieczaniem należności na majątku dłużników (ustanawianie hipotek przymusowych) oraz związanych z wydatkami gotówkowymi komorników sądowych, które mają jednak charakter tymczasowy, gdyż ostatecznie obciążają dłużnika i od niego egzekwowany jest ich zwrot. Tabela zabezpieczeń należności na majątku dłużników obejmuje informacje dla całego Wydziału Zarządzania Należnościami do roku 2018. Natomiast za lata 2018- 2019 ujęte zostały tylko dane w zakresie zabezpieczeń należności o charakterze cywilnoprawnym, gdyż od roku 2018 zabezpieczaniem należności o charakterze podatkowym oraz publicznoprawnym zajmuje się Dział Monitorowania Należności.

Wydatki poniesione w celu realizacji zadań windykacyjnych w latach 2016 – 2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota wydatkowana na realizację zadań	44 731,74 zł	73 389,74 zł	42 243,71 zł	51 631,96 zł

– z zakresu egzekucji należności pieniężnych:

- prowadzono administracyjne postępowania egzekucyjne i stosowano środki przymusu służące doprowadzeniu do wykonania – uregulowania należności pieniężnych, dla których ustalenia lub określenia i pobrania jest właściwy organ Gminy Wrocław;

Postępowania egzekucyjne prowadzone w zakresie zaległości podatkowych w latach 2016 – 2019

Zadania	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Wpływ tytułów wykonawczych	14 202 szt.	14 134 szt.	10 110 szt.	12 327 szt.
Wartość wpływających tytułów wykonawczych	6 539 629,80 zł	9 838 030,71 zł	7 223 212,30 zł	7 091 940,00 zł
Realizacja tytułów wykonawczych	11 792 szt.	13 538 szt.	10 321 szt.	11 870 szt.
Wyegzekwowane kwoty	4 241 442,34 zł	7 172 785,73 zł	5 640 921,35 zł	4 180 962,13 zł
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego	12 954 szt.	13 553 szt.	13 349 szt.	13 810 szt.

Postępowania egzekucyjne prowadzone w zakresie zaległości publicznoprawnych w latach 2016 – 2019

Zadania	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Wpływ tytułów wykonawczych	24 336 szt.	26 008 szt.	21 216 szt.	19 968 szt.
Wartość wpływających tytułów wykonawczych	12 295 567,68 zł	8 613 579,92 zł	10 420 927,50 zł	8 907 539,30 zł
Realizacja tytułów wykonawczych	17 912 szt.	21 220 szt.	21 894 szt.	16 356 szt.
Wyegzekwowane kwoty	4 241 442,34 zł	2 345 662,03 zł	4 550 043,38 zł	3 822 849,04 zł

Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego	30 299 szt.	35 089 szt.	34 411 szt.	38 034 szt.
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Postępowania egzekucyjne prowadzone w zakresie zaległości cywilnoprawnych w latach 2016 – 2019

Zadania	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Wpływ tytułów wykonawczych	378 szt.	341 szt.	332 szt.	252 szt.
Wartość wpływających tytułów wykonawczych	552 534,40 zł	570 780,00 zł	290 676,70 zł	831 888,00 zł
Realizacja tytułów wykonawczych	324 szt.	296 szt.	267 szt.	213 szt.
Wyegzekwowane kwoty	281 992,22 zł	730 544,25 zł	292 145,75 zł	1 068 172,09 zł
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego	384 szt.	429 szt.	494 szt.	533 szt.

Postępowania egzekucyjne prowadzone w zakresie zaległości przejętych w ramach zbiegów egzekucji w latach 2016 – 2019

Zadania	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Wpływ tytułów wykonawczych	4 szt.	177 szt.	245 szt.	306 szt.
Wartość wpływających tytułów wykonawczych	5 691,71 zł	388 117,56 zł	521 997,32 zł	1 118 321,11 zł
Realizacja tytułów wykonawczych	2 szt.	52 szt.	120 szt.	248 szt.
Wyegzekwowane kwoty	233,66 zł	260 528,98 zł	192 978,96 zł	272 616,86 zł
Ilość czynnych tytułów wykonawczych na koniec okresu sprawozdawczego	3 szt.	128 szt.	253 szt.	311 szt.

Tytuły wykonawcze, na których zastosowano środki egzekucyjne oraz ilość wydanych postanowień w trakcie prowadzonych postępowań w latach 2016 - 2019

Zadania	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość tytułów wykonawczych, na których zastosowano środki egzekucyjne	36 015 szt.	49 830 szt.	52 744 szt.	43 777 szt.
Postanowienia	2 276 szt.	3 571 szt.	4 333 szt.	692 szt.

W toku prowadzonych postępowań wydawano postanowienia w przedmiocie:

- zwolnienia spod egzekucji określonych składników majątkowych zobowiązanego (art. 13 § 1 upea),
- zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej (art. 33 upea),
- zawieszenia postępowania egzekucyjnego (art. 35 § 1 upea), postanowienia w przedmiocie skargi na czynności egzekucyjne organu egzekucyjnego (art. 54 § 1 upea),
- skargi na przewlekłość postępowania egzekucyjnego (art. 54 § 1 upea),
- zawieszenia postępowania egzekucyjnego (art. 56 upea),
- podjęcia zawieszzonego postępowania egzekucyjnego (art. 57 § 1 upea),
- uchylenia czynności egzekucyjnej (art. 58 § 2 upea),
- umorzenia postępowania egzekucyjnego (art. 59 upea),
- uchylenia czynności egzekucyjnej (art. 60 § 2 upea),
- zakończenia egzekucji administracyjnej lub sądowej przejętej w wyniku zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej lub egzekucji administracyjnych (art. 62f upea),
- podziału kwoty uzyskanej z egzekucji (art. 115a § 5 upea),
- odmowy wszczęcia postępowania (art. 61a kpa),
- umorzenia postępowania jako bezprzedmiotowego (art. 105 § 1, § 2 kpa).

Wpływy z egzekucji administracyjnej w latach 2016 - 2019

Koszty egzekucyjne	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Plan	400 000,00 zł	450 000,00 zł	450 000,00 zł	450 000,00 zł
Wykonanie	588 216,34	755 623,21	697 653,99	663 572,18
% wykonania planu	147	168	155	147

Wypracowanym dochodem są koszty egzekucyjne, które wykonywane są z przekroczeniem założeń w planie budżetowym.

Wyegzekwowane koszty egzekucyjne są przede wszystkim zależne od ilościowego i wartościowego wpływu tytułów wykonawczych. W 2019 roku zauważyć należy w szczególności wzrost wartości tytułów wykonawczych wystawionych z tytułu zaległości cywilnoprawnych.

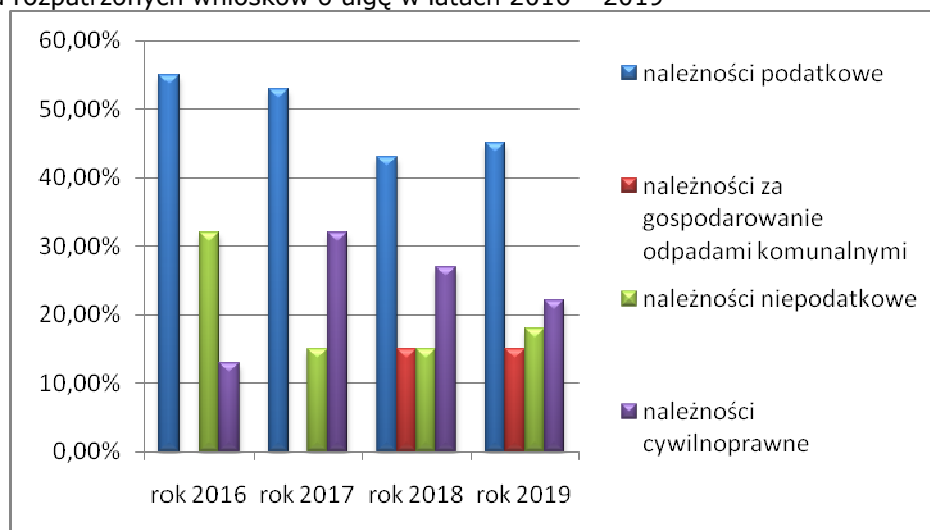
Wypracowanie kwoty kosztów egzekucyjnych związane było również z wprowadzeniem innowacji w pracy organu egzekucyjnego Gminy Wrocław. Wdrożenie Ognivo w organie usprawniło pracę, pozwoliło na szybsze pozyskiwanie informacji o majątku dłużnika Gminy Wrocław, co przekłada się na szybkie dokonywanie zajęć wierzytelności z rachunków bankowych dłużników oraz elektroniczną korespondencję w tym zakresie. Dostępność i szybkość w udzielaniu przez banki odpowiedzi na zapytania o konta dłużników skutkowało tym, że środek w postaci zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego stał się środkiem najczęściej stosowanym w prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych.

Pod koniec ubiegłego roku wdrożono kolejne usprawnienie pracy tuż. Organu, tj. integrację systemu Taxi+ z platformą ePUAP, które według założeń wydatnie usprawni proces pozyskiwania informacji od naczelników urzędów skarbowych oraz korespondencję z innymi organami egzekucyjnymi, między innymi „czasochłonny” proces przekazywania akt na egzekucję łączną.

– z zakresu ulg:

- rozpatrywano wnioski o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dotyczące podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej, podatków i opłat stanowiących w całości dochód Miasta, a pobieranych przez Urzędy Skarbowe oraz w zakresie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnych oraz kosztów egzekucyjnych.

Struktura rozpatrzonych wniosków o ulgę w latach 2016 – 2019

Ilości dokumentów wydanych w postępowaniach o udzielenie ulgi w latach 2016 – 2019

Zadanie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość wydanych decyzji podatkowych	168 szt.	147 szt.	98 szt.	78 szt.
Ilość wydanych decyzji dot. opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi	-	-	60 szt.	215 szt.
Ilość wydanych decyzji administracyjnych	60 szt.	41 szt.	18 szt.	29 szt.
Ilość wydanych postanowień podatkowych	250 szt.	256 szt.	183 szt.	241 szt.
Ilość wydanych postanowień dot. opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi	-	-	124 szt.	147 szt.
Ilość wydanych postanowień administracyjnych	38 szt.	62 szt.	23 szt.	52 szt.
Ilość zawartych porozumień w spłacie należności cywilnoprawnych	110 szt.	109 szt.	99 szt.	65 szt.
Ilość sporządzonych pism kończących postępowanie cywilnoprawne (bez rozpatrzenia, bezzasadne, odmawiające udzielenia ulgi)	125 szt.	117 szt.	71 szt.	59 szt.
Ilość wydanych zaświadczeń o pomocy de minimis	69 szt.	66 szt.	78 szt.	107 szt.

Statystyka udzielonych ulg w ujęciu kwotowym w latach 2016 – 2019

Ulga	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
PODATKI I OPŁATY LOKALNE				
Umorzenia	79 397,93 zł	119 666,13 zł	25 585,86 zł	35 089,74 zł
Raty	2 042 080,43 zł	20 095 850,79 zł	1 725 601,24 zł	1 050 957,52 zł
Odroczenia	9 442 204,57 zł	6 213 532,24 zł	6 868 797,00 zł	5 950 552,53 zł
OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI				
Umorzenia	-	-	9 123,00 zł	3 391,36 zł
Raty	-	-	265 212,65 zł	87 327,03 zł
Odroczenia	-	-	0,00 zł	0,00 zł
PODATKI I OPŁATY POBIERANE PRZEZ URZĘDY SKARBOWE				
Umorzenia	153 706,70 zł	81 380,15 zł	110 308,50 zł	120 689,11 zł
Raty	370 018,67 zł	600 431,61 zł	701 358,70 zł	623 672,35 zł
Odroczenia	1 668,00 zł	27 267,00 zł	47 433,50 zł	12 921,00 zł
NALEŻNOŚCI PUBLICZNOPRAWNE I KOSZTY EGZEKUCYJNE				
Umorzenia	3 858,00 zł	94 357,60 zł	184,80 zł	1 352,00 zł
Raty	7 177,00 zł	4 943,98 zł	2 673,20 zł	13 984,80 zł
Odroczenia	817 445,48 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
NALEŻNOŚCI CYWILNOPRAWNE				
Umorzenia	57 383,86 zł	177 505,27 zł	219 140,00 zł	145 350,34 zł
Raty	2 573 179,37 zł	2 891 707,36 zł	3 270 082,10 zł	4 056 329,27 zł
Odroczenia	2 214 760,52 zł	625 837,99 zł	2 636 726,66 zł	2 294 365,21 zł

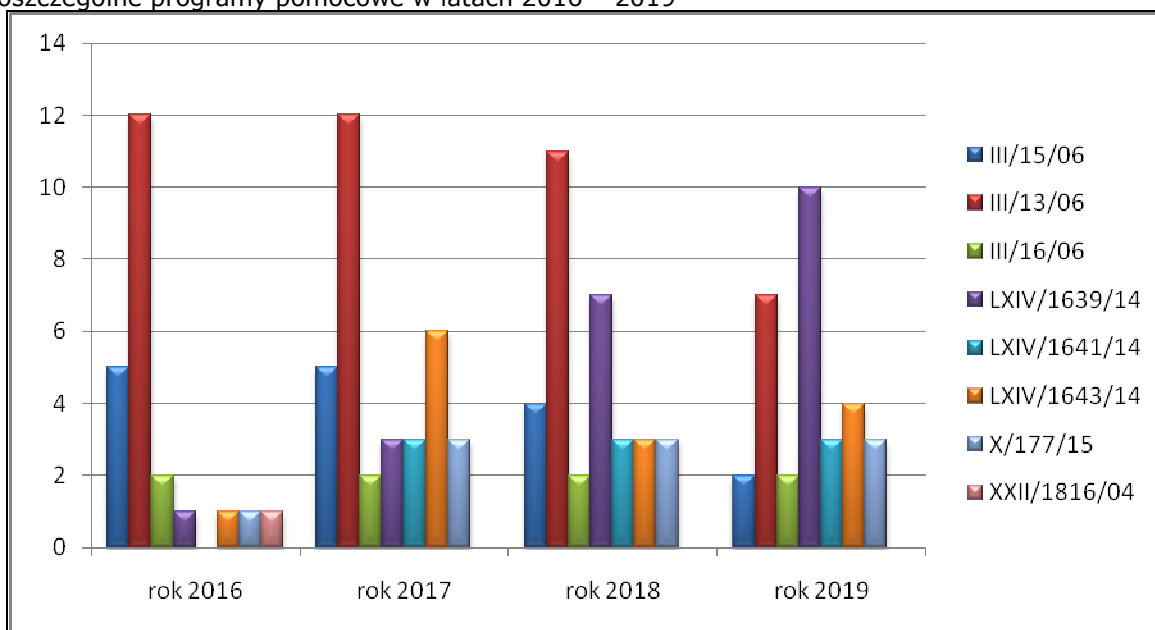
- programy na podstawie, których udzielano pomocy publicznej przedsiębiorcom w latach 2016 – 2019:
 - Program pomocy przeznaczony dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji na terenie Wrocławia.
 - **Uchwała nr LXIV/1639/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.**
 - Program pomocy w ramach pomocy regionalnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Wrocławia. **Uchwała nr LXIV/1640/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.**
 - Program pomocy w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia.
 - **Uchwała nr LXIV/1641/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.**
 - Program pomocy w zakresie pomocy regionalnej w ramach programu EIT+ na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców innowacyjnych lub prowadzących działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia.
 - **Uchwała nr LXIV/1642/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.**
 - Program pomocy w ramach pomocy de minimis w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków lub ich części oraz budowli zajętych na potrzeby działalności gospodarczej prowadzonej przez mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wrocławia.
 - **Uchwała nr LXIV/1643/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.**
 - Program pomocy w ramach pomocy na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną dla przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Wrocławia.
 - **Uchwała nr X/177/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 maja 2015 r.**

Dla wniosków złożonych przed dniem 1 lipca 2014 r.:

- Program pomocy w zakresie pomocy regionalnej w ramach programu EIT+ na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców innowacyjnych lub prowadzących działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia.
- **Uchwała Nr III/16/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r.**
- Program pomocy w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia.
- **Uchwała Nr III/15/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r.**
- Program pomocy w ramach pomocy regionalnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami na terenie Wrocławia. **Uchwała Nr III/14/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r.**
- Program pomocy przeznaczony dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji na terenie Wrocławia.
- **Uchwała Nr III/13/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r.**

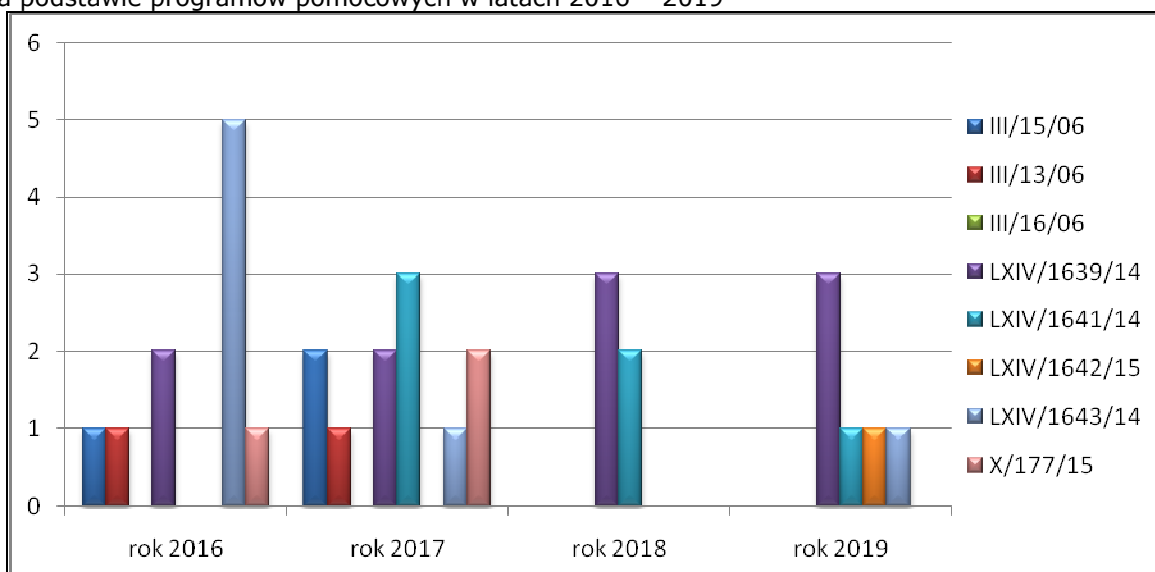
Ze zwolnień udzielonych w ramach ww. programów, jako przedsięwzięć długoterminowych w 2016 r. korzystało 24 przedsiębiorców, w 2017 r. - 29 przedsiębiorców, w 2018 r. - 28 przedsiębiorców, w 2019 r. - 29 przedsiębiorców.

Liczba podmiotów, które korzystały ze zwolnienia od podatku od nieruchomości w rozbiciu na poszczególne programy pomocowe w latach 2016 – 2019

W latach 2016 - 2019 przedsiębiorcom, którzy zakończyli realizację inwestycji i uzupełnili wcześniej złożone wnioski o pomoc publiczną, przyznano zwolnienie od podatku od nieruchomości.

Liczba podmiotów, którym przyznano zwolnienia od podatku od nieruchomości („wyrażono zgody”) na podstawie programów pomocowych w latach 2016 – 2019

W latach 2016 - 2019 na podstawie ww. programów pomocowych przyznano kwotę **28 425 667,99 zł** zwolnienia od podatku od nieruchomości. Jest to jedynie kwota szacunkowa określana w momencie przyznawania pomocy poszczególnym przedsiębiorcom. Szacunek jest konsekwencją możliwości zmiany stawek podatku od nieruchomości w kolejnych latach obowiązywania zwolnienia. Wysokość zwolnienia może również ulec zmianie w wyniku ujawnienia uchybień w zakresie przyznanego zwolnienia w trakcie przeprowadzanych kontroli podatkowych.

Kwoty przyznanych zwolnień od podatku od nieruchomości z programów pomocowych na podstawie udzielonych zgód w latach 2016 – 2019

uchwała* rok	1)	2)	3)	4)	5)	6)	7)	8)
2016	174 000 zł	1 795 000 zł	0	10 446 000 zł	0	0	48 000 zł	101 000 zł
2017	587 000 zł	2 710 000 zł	0	1 713 000 zł	1 111 000 zł	0	6 000 zł	1 004 000 zł
2018	0	0	0	2 442 000 zł	1 910 000 zł	0	0	0
2019	0	0	0	1 582 000 zł	2 747 000 zł	40 000 zł	8 000 zł	0

*Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia: 1) III/15/06; 2) III/13/06; 3) III/16/06; 4) LXIV/1639/14; 5) LXIV/1641/14; 6) LXIV/1642/14; 7) X/177/15; 8) LXIV/1643/14

Zwolnienie od podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej jest jednym z narzędzi zachęcających przedsiębiorców do inwestowania na terenie Miasta. Możliwość uzyskania zwolnienia jest czynnikiem brany pod uwagę przez inwestorów przed podjęciem decyzji o miejscu ulokowaniu inwestycji. Wniosek o przystąpienie do programu pomocy regionalnej musi zostać złożony przed rozpoczęciem inwestycji. W związku z tym udzielone zwolnienia od podatku od nieruchomości, jako zachęta przy wyborze miejsca lokowania przedsiębiorstwa, są jednym z czynników, które mają wpływ na wzrost dochodów Miasta z podatków dochodowych PIT i CIT.

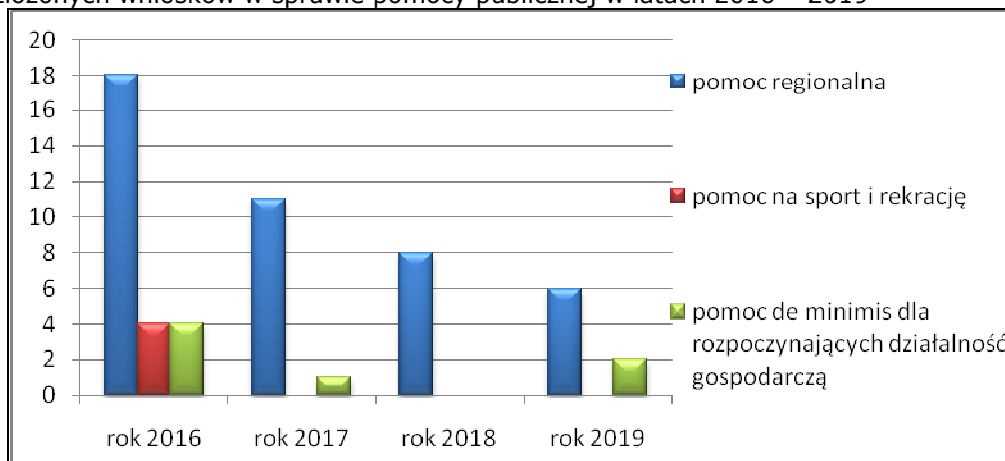
Wpływy z podatków dochodowych w latach 2016 – 2019

Wyszczególnienie	Wykonanie 2016	Wykonanie 2017	Wykonanie 2018	Wykonanie 2019
CIT	105 297 957 zł	101 557 066 zł	115 451 041 zł	131 554 607 zł
PIT	1 038 541 363 zł	1 151 329 504 zł	1 325 269 118 zł	1 474 438 889 zł
SUMA	1 143 839 320 zł	1 252 886 570 zł	1 440 720 159 zł	1 605 993 496 zł

Przyznaną podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą pomoc publiczną, weryfikowano podczas kontroli podatkowych. W latach 2016 - 2019 przeprowadzono 16 tego typu kontroli (w tym 7 w 2019 r.), z których wynika że zdecydowana większość przedsiębiorców przestrzegała warunków zwolnienia od podatku od nieruchomości.

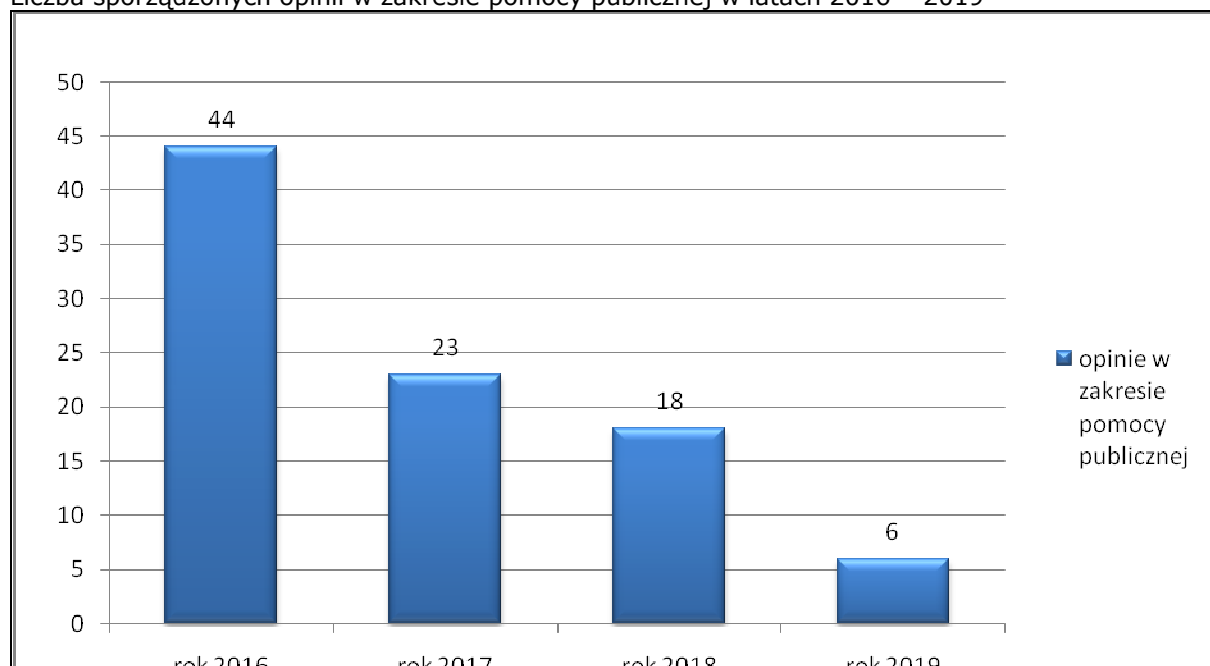
W latach 2016 – 2019 przedsiębiorcy planujący realizację nowych inwestycji na terenie Wrocławia, bądź rozpoczynający działalność gospodarczą we Wrocławiu złożyli w sumie 54 wnioski.

Liczba złożonych wniosków w sprawie pomocy publicznej w latach 2016 – 2019

W zakresie zagadnień związanych z pomocą publiczną wspierano wydziały, zakłady budżetowe, jednostki budżetowe oraz spółki miejskie opiniując między innymi projekty inwestycyjne.

Liczba sporządzonych opinii w zakresie pomocy publicznej w latach 2016 – 2019

- Program pomocy w ramach pomocy de minimis dla osób fizycznych lub podmiotów prowadzących działalność gospodarczą oraz dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, które zainwestowały w odnawialne źródła energii tj. instalacje fotowoltaiczne, pompy ciepła, kolektory słoneczne, rekuperatory, gruntowe wymienniki ciepła.

Uchwała Nr XIII/316/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 września 2019 r.

W okresie od wejścia w życie uchwały tj. od 4 października 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. wpłynęło 54 wniosków o zwolnienie od podatku od nieruchomości w ramach ww. uchwały, z których do 31 grudnia 2019 r. rozpatrzono 16.

– z zakresu spadków i przejmowania mienia

Zespół Spadków i Przejmowania Mienia został utworzony w czerwcu 2019 r. i przejął zadania, które wcześniej wykonywał Koordynator ds. przejmowania masy spadkowej, a także zadania ustalania stanu prawnego nieruchomości oraz ustalania spadkobierców dla dłużników Gminy Wrocław i Skarbu Państwa. Do najważniejszych zadań Zespołu należy przede wszystkim: przejmowanie masy spadkowej, weryfikacja zawiadomień od banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych w sprawie rachunków bankowych zmarłych klientów, ustalanie stanu prawnego nieruchomości oraz ustalanie spadkobierców, którzy będą zobowiązani do uregulowania zobowiązań po zmarłych dłużnikach Gminy Wrocław i Skarbu Państwa.

– w zakresie przejmowania masy spadkowej

Od początku powstania przejęto 150 czynnych spraw dot. przejęcia masy spadkowej po spadkodawcach Gminy Wrocław i Skarbu Państwa. Do 31 grudnia 2019 r. zainicjowano 17 kolejnych spraw.

W okresie od 10 czerwca do 31 grudnia 2019 r. skierowano do komorników:

- 45 wniosków o przeprowadzenie spisu inwentarza,
- 4 wnioski o uzupełnienie spisu inwentarza (po ujawnieniu nieznanymi wcześniej składnikami masy spadkowej).

W 5 kolejnych sprawach zwrócono się do Wydziału Prawnego/Zespołu Radców Prawnych o wystąpienie z wnioskiem o uzupełnienie spisu inwentarza do sądu spadku.

W opisywanym okresie zakończonych zostało 13 postępowań w przedmiocie spisu inwentarza, w wyniku których ustalono wartość odziedziczonej przez Gminę Wrocław masy spadkowej:

- czynnej, na kwotę 2 101 755,15 zł oraz 150,16 USD (składniki majątku zmarłego),
- biernej na kwotę 762 627,08 zł (długi spadkowe).

Mając na uwadze powyższe, w opisywanym okresie Gmina Wrocław przejęła czystą masę spadkową o wartości 1 339 128,07 zł oraz 150,16 USD. W skład odziedziczonego majątku spadkowego wchodzi głównie nieruchomości, ale również środki pieniężne, ruchomości (samochód oraz wyroby ze złota), a także udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

- w zakresie weryfikacji zawiadomień od banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

Dokonano analizy zawiadomień dot. 2 775 osób, z czego przy 2 226 stwierdzono brak interesu Gminy w prowadzeniu postępowania wyjaśniającego, z uwagi na zerowy stan środków na rachunku.

Dokonano szczegółowej weryfikacji zawiadomień dot. 549 osób, na których rachunkach pozostały środki finansowe; w przypadku 344 osób ujawniono istnienie spadkobierców ustawowych, w 87 kolejnych przypadkach prowadzone postępowanie wyjaśniające doprowadziło do ujawnienia spadkobierców. Do Wydziału Prawnego/Zespołu Radców Prawnych, skierowano 5 wniosków o wystąpienie do sądu o stwierdzenie nabycia spadku przez Gminę; w sprawie 113 zmarłych klientów banków i skoków postępowania wyjaśniające nie zostały w opisywanym okresie zakończone.

- w zakresie ustalania stanu prawnego nieruchomości oraz ustalania spadkobierców dla dłużników Gminy Wrocław i Skarbu Państwa

- w 69 sprawach w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono spadkobierców podatników, użytkowników wieczystych lub dłużników Gminy oraz Skarbu Państwa,
- do Wydziału Prawnego/Zespołu Radców Prawnych skierowano 45 wniosków o wystąpienie do sądu o przeprowadzenie postępowania spadkowego,
- w 175 sprawach prowadzone są dalsze czynności wyjaśniające.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE FINANSOWYM

W 2019 r. zrealizowano następujące zadania:

- sporządzono część finansową założeń społeczno-gospodarczych na 2020 r.,
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie budżetu Miasta na 2020 r. wraz z uzasadnieniem,
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2020-2044 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć,
- przeprowadzono jedno zamówienie w trybie przetargu nieograniczonego na trzy zadania na kredyty przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta w 2019 r. i spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych,
- przygotowano i podpisano w dniu 23 września 2019 r. umowę z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na przyznanie Miastu kolejnej transzy kredytu z preferencyjnym oprocentowaniem na finansowanie wydatków inwestycyjnych w latach 2019-2020,
- opracowano 8 projektów zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2019-2044 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć oraz 8 projektów zmian budżetu Miasta na 2019 r. i zmian planu finansowego Miasta na 2020 r.,
- opracowano 45 zarządzeń Prezydenta zmieniających plan dochodów i wydatków budżetu Miasta na 2019 rok oraz 45 Zarządzeń Prezydenta zmieniających zarządzenie w sprawie opracowania planu finansowego Miasta na 2019 r.,

- wprowadzono zmiany wynikające ze zmian uchwały w sprawie budżetu Miasta oraz zmian planu finansowego Miasta na 2019 r. do systemu SAP i zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2019-2044 do programu Bestia,
- opracowano na cele sprawozdawczości materiał dotyczący przebiegu wykonania wieloletniej prognozy finansowej Miasta za I półrocze 2019 r.,
- sporządzono na potrzeby sprawozdawczości kwartalną informację o poziomie wyłączeń z relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych oraz informację dotyczącą wykazu zobowiązań ujętych w sprawozdaniu rocznym RB-UZ,
- przygotowano prezentacje na sesje Rady Miejskiej na temat wykonania budżetu Miasta za 2018 r. z porównaniem z innymi Miastami, wykonania budżetu Miasta za I półrocze 2019 r., projektu budżetu Miasta na 2020 r. z porównaniem z innymi Miastami, projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2020-2044,
- opracowano budżet Wydziału Finansowego oraz sporządzono sprawozdanie z wykonania tego budżetu za rok 2018 oraz I półrocze 2019 roku,
- opracowano materiał na potrzeby raportu o stanie Wrocławia za rok 2018 w zakresie dotyczącym finansów gminy,
- analizowano zmiany poziomu dochodów i wydatków wynikające z planu oraz wykonania budżetu Miasta,
- zarządzano płynnością Miasta poprzez prowadzenie działań mających na celu koordynację strumieni przychodów i wydatków Miasta,
- przygotowano codzienne raporty o bieżącym stanie środków finansowych na rachunku bankowym budżetu Miasta oraz stanie zaangażowania środków pochodzących z kredytów oraz emisji obligacji komunalnych,
- monitorowano poziom zaciąganych zobowiązań, poprzez rejestrację w Centralnym Rejestrze Zobowiązań zawieranych umów, zamówień, aneksów i innych dokumentów księgowych, będących podstawą dokonania wydatku.

Współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta i spółkami z udziałem Miasta Wrocławia oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie:

- opracowywania budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2020 oraz zmian budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2020,
- opracowania dokumentacji do prowadzonych zamówień publicznych,
- koordynowania zadań w zakresie bankowej obsługi budżetu Gminy Wrocław,
- przygotowania odpowiedzi na interpelacje radnych i wnioski o udzielenie informacji publicznej.

Opracowano następujące raporty, sprawozdania, analizy, opinie dotyczące:

- postępu realizacji projektu finansowanego ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- rozliczenia dopłat do kredytu preferencyjnego z Banku Ochrony Środowiska z dofinansowaniem przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE KSIĘGOWOŚCI

W 2019 r. zrealizowano następujące działania:

- **z zakresu księgowości:**
 - zaksięgowano **2 839 750** dokumentów księgowych;
 - prowadzono księgowość Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
 - współpracowano z biegłymi rewidentami przy badaniu sprawozdania finansowego Miasta Wrocławia za 2018 r.;
 - współpracowano w trakcie kontroli dotyczącej realizacji inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;

- wdrożono System Elektronicznego Obiegu Faktur (EOF) we wszystkich Wydziałach Urzędu Miejskiego Wrocławia.
System EOF stanowi elektroniczne narzędzie do rejestracji i obiegu faktur VAT zakupowych oraz wniosków o płatność wpływających do Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz spółek miejskich działających w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław. Zapewnia on elektroniczną obsługę procesu opisywania i zatwierdzania do zapłaty faktur VAT.
Korzyścią z wdrożenia elektronicznego obiegu faktur jest m.in. wyeliminowanie wersji papierowej faktur, oszczędność czasu, minimalizacja procesów manualnych, zmniejszenie liczby błędów oraz pełen podgląd do danych historycznych;
 - współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta, spółkami z udziałem Miasta Wrocławia, samorządowymi instytucjami kultury i samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej przy opracowywaniu sprawozdania z wykonania budżetu Miasta, sprawozdania z wykonania planu finansowego instytucji kultury i SP ZOZ-ów oraz sprawozdania finansowego za 2018 rok;
 - prowadzono dalsze prace nad aplikacją do wczytywania sprawozdań z jednostek budżetowych, aby przyspieszyć proces agregowania danych do sprawozdań łącznych oraz do księgowania;
 - sporządzono **12** centralnych plików JPK_VAT oraz **26** korekt plików JPK_VAT, w związku z centralizacją podatku VAT od stycznia 2017 roku;
 - obsługiwano kontrolę NIK dotyczącą Centralizacji podatku VAT w jednostkach samorządu terytorialnego;
 - otworzono **55** rachunków do obsługi projektów w jednostkach budżetowych;
 - realizowano nowe zadanie z zakresu przepływu środków dotyczących opłat do wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemców, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
 - obsługiwano rachunki bankowe w związku z wejściem w życie SPLIT PAYMENT;
 - przyjęto nowe zadanie polegające na prowadzeniu rozrachunków i księgowaniu dochodów w zakresie opłaty ewidencyjnej, opłaty za holowanie i parkowanie pojazdów z podziałem na kontrahentów oraz likwidacji szkód z podziałem na towarzystwa ubezpieczeniowe;
 - kontynuowano działania związane z wprowadzeniem wspólnych zasad (polityki) rachunkowości dla jednostek organizacyjnych Miasta.
- **z zakresu sprawozdawczości:**
- sporządzono **92** zbiorcze/łączne sprawozdania budżetowe i statystyczne, z czego **80** przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej, Ministerstwa Finansów, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Krajowego Biura Wyborczego oraz Głównego Urzędu Statystycznego;
 - sporządzono **297** jednostkowych sprawozdań budżetowych i statystycznych z Urzędu, Organu i własnych jednostki samorządu terytorialnego;
 - opracowano sprawozdanie roczne za 2018 r. oraz informację za I półrocze 2019 r. z wykonania budżetu Miasta Wrocławia;
 - opracowano sprawozdanie roczne za 2018 r. oraz informację za I półrocze 2019 r. z wykonania planu finansowego samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury Miasta Wrocławia;
 - sporządzono informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Miasta Wrocławia za I półrocze 2019 r. w zakresie rozliczenia wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich;
 - sporządzono sprawozdanie finansowe Miasta Wrocławia za 2018 r. obejmujące: bilans z wykonania budżetu, bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w funduszu oraz informację dodatkową;
 - sporządzono bilans skonsolidowany Miasta Wrocławia za 2018 r.;
 - sporządzono miesięczne deklaracje VAT-7;
 - sporządzono miesięczne informacje z wykonania dochodów i wydatków Miasta.

**DEPARTAMENT
OBSŁUGI I ADMINISTRACJI**

POLITYKA PERSONALNA

ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Stan na dzień 31 grudnia/rok	Kobiet	Mężczyzn	Razem	w tym niepełnozatrudnieni
2008 r.	1 495	482	1 977	33
2009 r.	1 484	486	1 970	36
2010 r.	1 474	490	1 964	40
2011 r.	1 463	494	1 957	44
2012 r.	1 461	496	1 957	40
2013 r.	1 483	496	1 979	37
2014 r.	1 503	456	1 959	42
2015 r.	1 514	452	1 966	53
2016 r.	1 519	454	1 973	43
2017 r.	1 564	454	2 018	45
2018 r.	1 561	450	2 011	48
2019 r.	1 584	480	2 064	42

Zwolnienia w okresie 1 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2019 r.

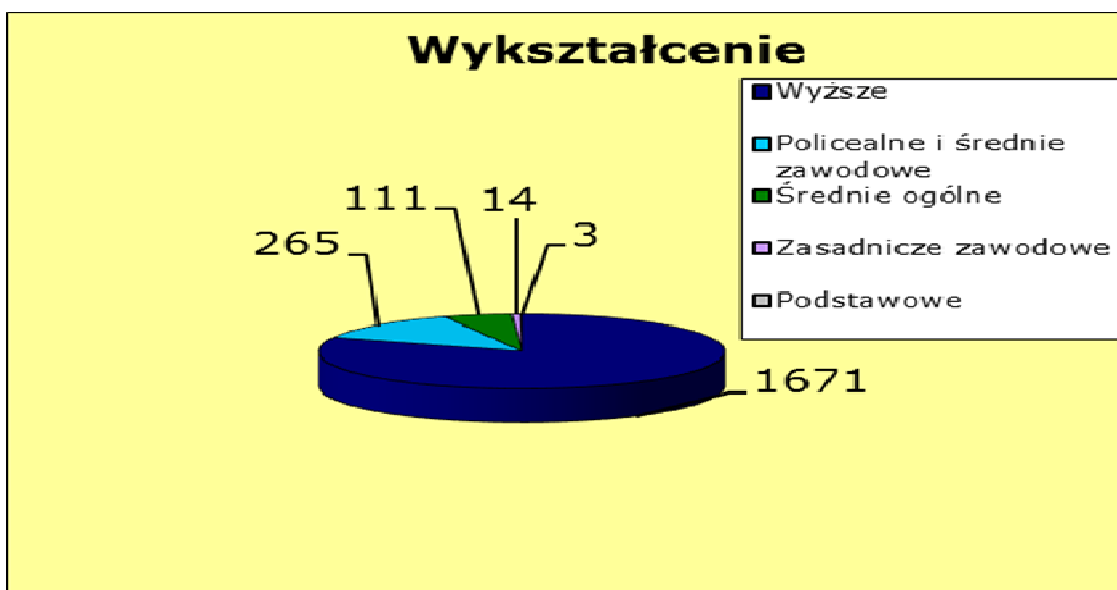
Zwolnionych			
	Kobiet	Mężczyzn	Ogółem
Razem:	152	36	188
w tym: emerytura	48	11	59

Przyjęcia osób podejmujących pracę po raz pierwszy

Wykształcenie	Kobiet	Mężczyzn	Razem
Podejmujący pracę po raz pierwszy:	9	7	16
w tym absolwenci:			
liceum ogólnokształcących	2	0	2
szkół policealnych i średnich zawodowych	0	0	0
szkół wyższych	2	3	5
absolwenci ogółem:	4	3	7

Poziom wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia

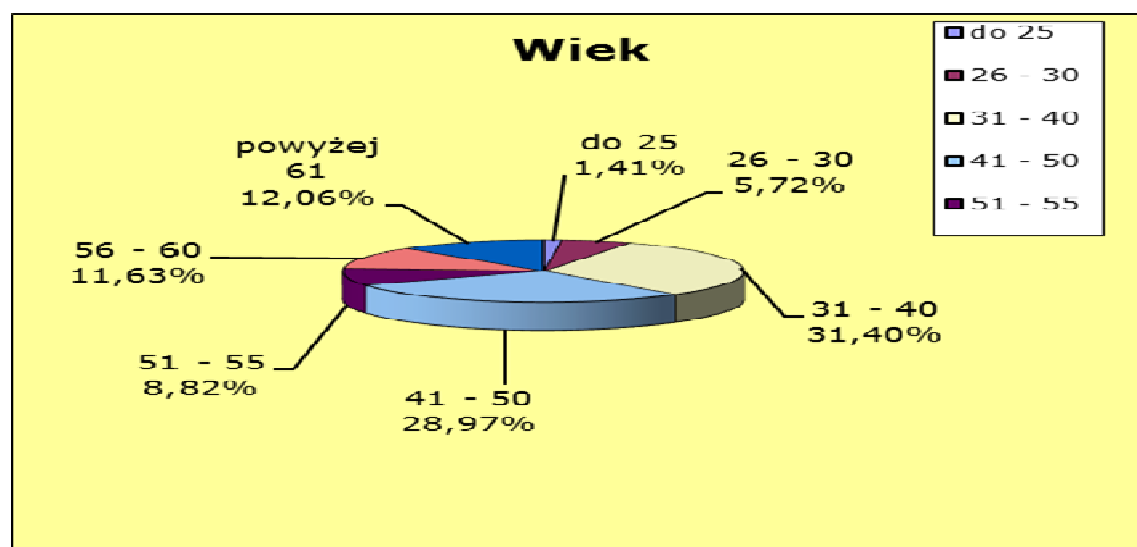
Wykształcenie	Ilość osób	(%)
Wyższe	1 671	80,96
Policealne i średnie zawodowe	265	12,84
Średnie ogólne	111	5,38
Zasadnicze zawodowe	14	0,68
Podstawowe	3	0,15

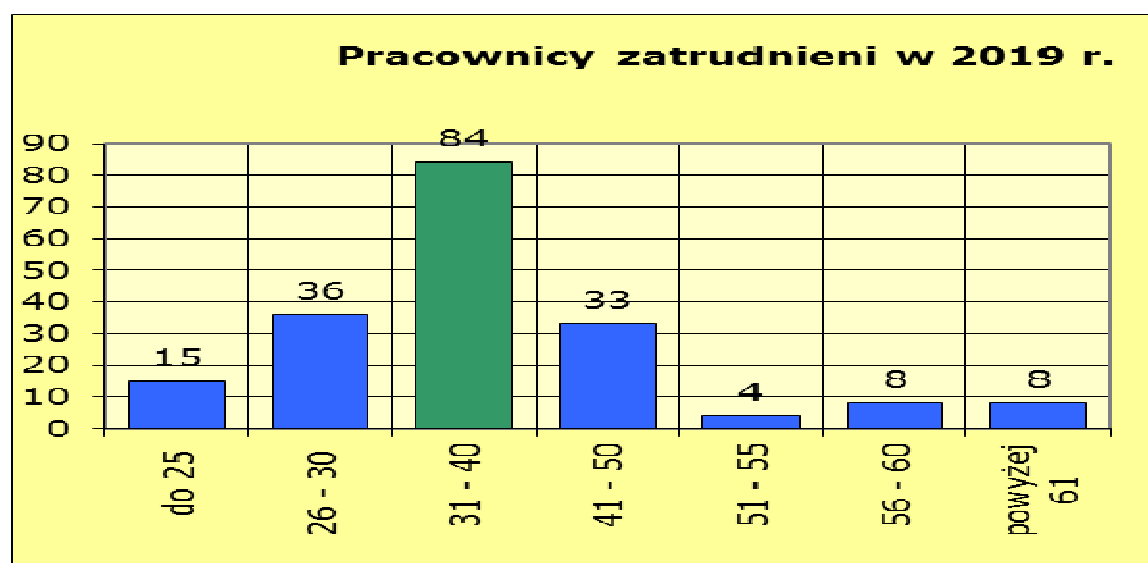
Przedział wiekowy

Przedział wiekowy	Ilość osób	(%)
do 25	29	1,4
26 - 30	118	5,72
31 - 40	648	31,40
41 - 50	598	28,97
51 - 55	182	8,82
56 - 60	240	11,63
powyżej 61	249	12,06

Średni wiek pracownika Urzędu Miejskiego Wrocławia to 45,4 lat

Struktura wiekowa pracowników przyjętych do Urzędu Miejskiego Wrocławia

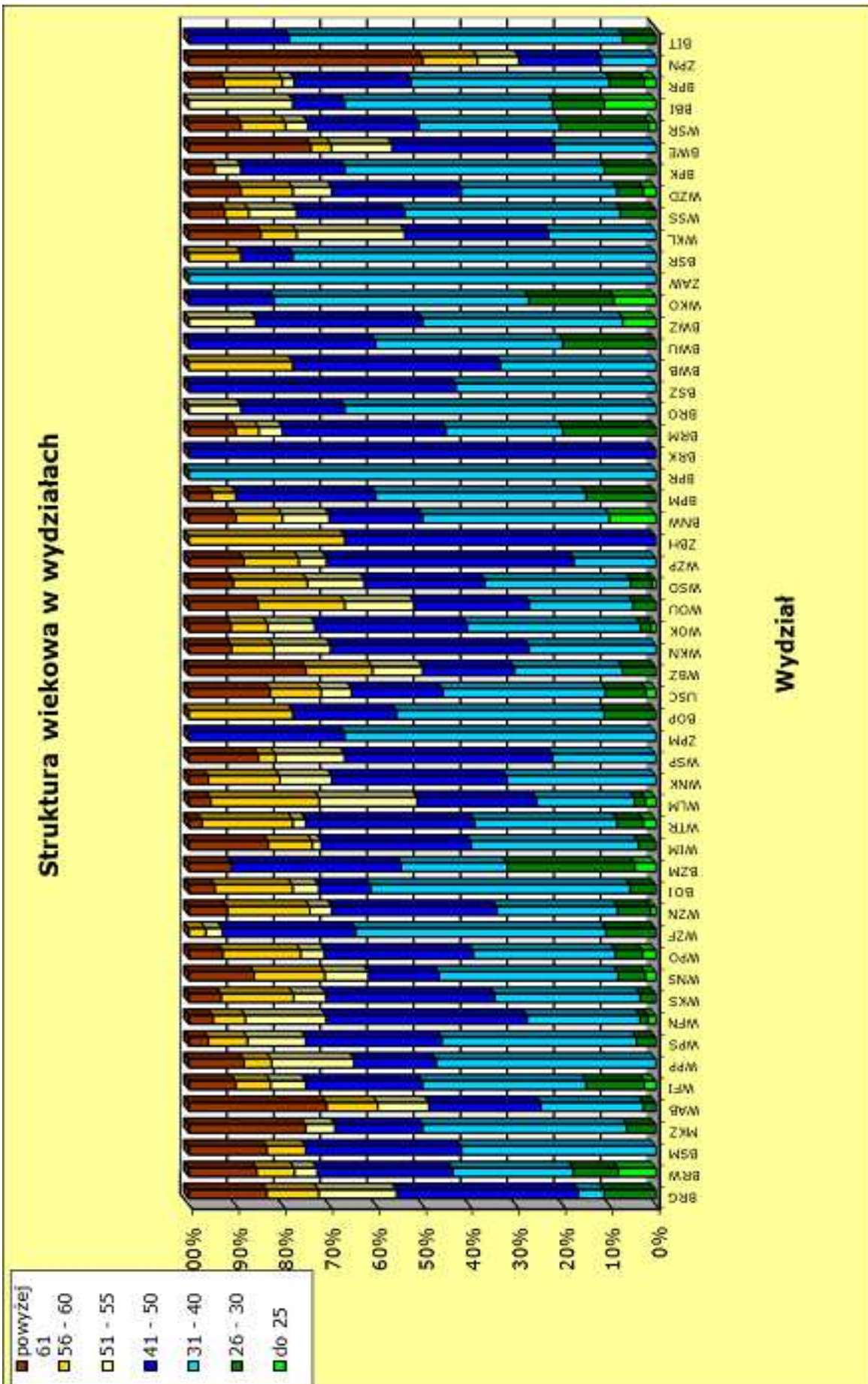

Najliczniejszą grupą nowoprzyjętych do pracy w Urzędzie Miejskim stanowili pracownicy w wieku **31-40 lat, stanowili oni 44,68 %** ogółu przyjętych do pracy w 2019 r.

Struktura wiekowa pracowników w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia

Dep.	Wydział	Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych							Średnia wieku	
		do 25	26 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 55	56 - 60	powyżej 61	Wydział	Dep.
DAR	BRG	0	2	1	7	3	2	3	48,2	48,1
	BRW	5	6	16	18	3	5	9	43,0	
	BSM	0	0	5	4	0	1	2	44,5	
	MKZ	0	1	7	3	1	0	4	45,4	
	WAB	0	4	32	35	16	16	43	50,8	
DEU	WFI	1	5	14	10	3	3	4	43,0	43,3
	WPP	0	0	8	3	3	1	2	44,9	
	WPS	0	1	10	7	3	2	1	42,7	
DFP	WFN	1	1	14	25	10	4	3	45,3	45,1
	WKS	0	2	18	21	4	9	4	45,9	
	WNS	2	5	33	13	8	13	12	45,7	
	WPO	4	8	42	44	7	23	10	44,7	
	WZF	0	3	15	8	1	1	0	38,8	
	WZN	1	6	22	30	4	15	7	45,4	
DIT	BOI	0	1	10	2	1	3	1	43,1	44,2
	BZM	1	6	5	8	0	0	2	39,1	
	WIM	0	2	19	17	1	5	9	46,2	
	WTR	1	2	11	13	1	7	1	44,9	
DNR	WLM	1	1	9	11	9	10	2	47,7	46,7
	WNK	0	0	23	27	8	11	3	46,0	
	WSP	0	0	6	12	4	1	4	48,3	
	ZPM	0	0	2	1	0	0	0	36,7	
DOA	BOP	0	1	4	2	0	2	0	41,2	46,4
	USC	1	4	16	9	3	5	8	44,8	
	WBZ	0	4	13	11	6	8	14	49,6	
	WKN	0	0	9	14	4	3	3	47,2	
	WOK	1	2	33	29	9	7	8	44,1	
	WOU	0	4	18	20	12	15	12	48,8	
	WSO	2	10	69	57	27	35	21	45,8	
	WZP	0	0	3	9	1	2	2	47,8	
ZBH	0	0	0	2	0	1	0	47,3		
DPR	BNW	1	0	4	2	1	1	1	44,4	40,9
	BPM	0	3	9	6	0	1	1	40,6	
	BPR	0	0	1	0	0	0	0	36,0	
	BRK	0	0	0	5	0	0	0	42,0	
	BRM	0	4	5	7	1	1	2	42,3	
	BRO	0	0	6	2	1	0	0	39,9	
	BSZ	0	0	3	4	0	0	0	41,7	
	BWB	0	0	3	4	0	2	0	46,3	
	BWU	0	3	6	6	0	0	0	37,8	
	BWZ	1	0	6	5	2	0	0	42,0	
	WKO	1	2	6	2	0	0	0	34,4	
	ZAW	0	0	1	0	0	0	0	38,0	
DSS	BSR	0	0	7	1	0	1	0	40,9	43,6
	WKL	0	0	3	4	3	1	2	47,8	
	WSS	0	3	18	9	4	2	3	42,0	
	WZD	1	2	12	10	3	4	4	44,4	
DZR	BPK	0	2	10	4	1	0	1	39,5	43,6
	BWE	0	0	5	8	3	1	6	50,1	
	WSR	1	12	19	15	3	6	7	42,4	
PW	BBI	1	1	4	1	2	0	0	37,2	47,3
	BPR	1	3	17	10	1	5	3	42,5	
	ZPN	0	0	4	6	3	4	17	55,6	
BIT	BIT	0	1	10	3	0	0	0	37,6	37,6
Suma końcowa		28	117	646	586	180	239	241	45,4	

Struktura wiekowa w wydziałach

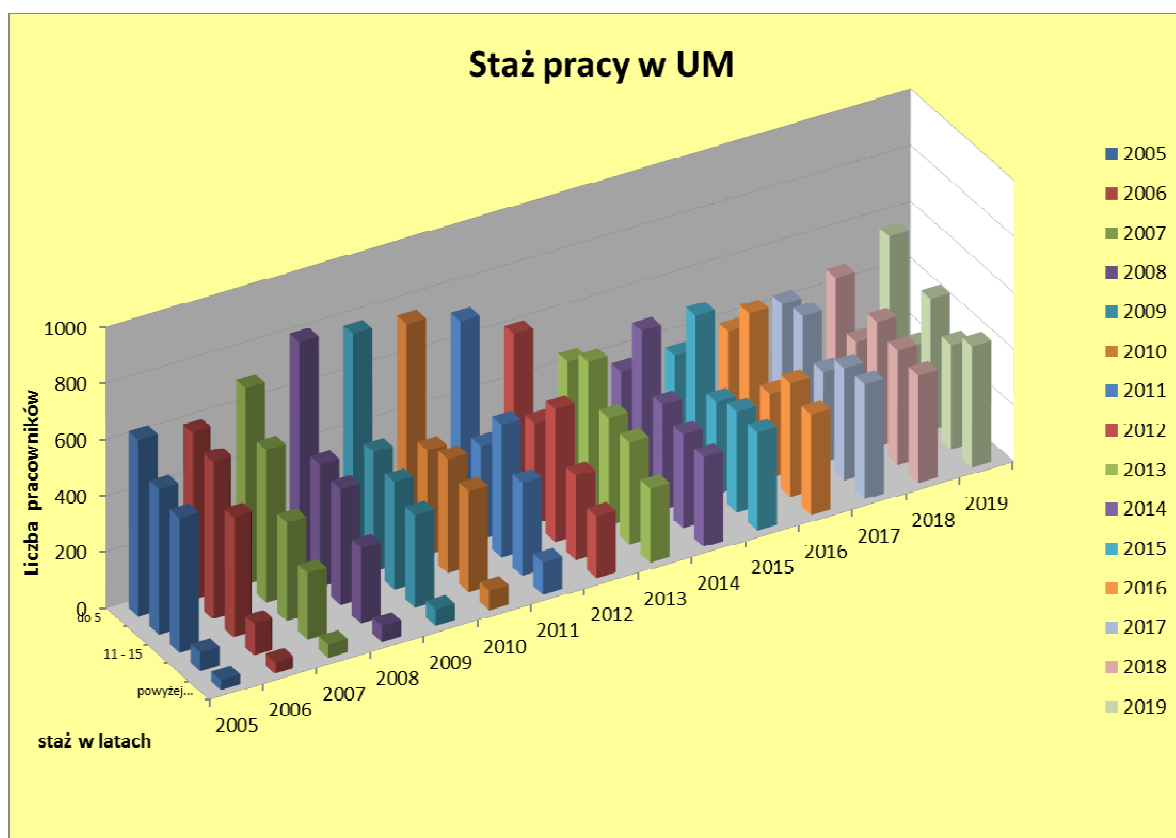

Wydział

ST

AŻ PRACOWNIKÓW

	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.	2012 r.
Średni staż pracy w UM	13,0	13,2	12,9	12,8	12,4	12,0	11,4	10,8
Średni staż pracy ogółem	20,9	21,5	21,1	21,2	21,0	20,8	20,3	19,6

BADANIA MEDYCyny PRACY

W 2019 r. na badania medycyny pracy, zarówno wstępne jak i okresowe, skierowano łącznie **955** pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

ZATRUDNIENIE W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

Urząd Miejski Wrocławia obsługiwał w 2019 r. w zakresie kadrowym 49 miejskich jednostek organizacyjnych. Prowadził akta osobowe kierowników miejskich jednostek organizacyjnych i ich zastępców, których zgodnie ze statutem jednostki powołuje i odwołuje Prezydent Wrocławia:

- instytucje kultury (27)
- jednostki SP ZOZ (2)
- jednostki i zakłady budżetowe (18)
- powiatowe służby i inspekcje (PPIS/PINB - 2)

Obsługa kadrowa ww. osób polegała na: zatrudnianiu i zwalnianiu, kontroli prawidłowości realizacji urlopów wypoczynkowych, badań wstępnych, okresowych czy analizy wynagrodzeń z uwzględnieniem tzw. ustawy kominowej.

OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWE

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w 2019 r. przyjęto oświadczenia majątkowe za 2018 r. od 639 osób, w tym:

- 280 - kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych oraz dyrektorzy placówek oświatowych,
- 26 - osoby wchodzące w skład zarządów jednoosobowych Spółek Gminy Wrocław,
- 333 - osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu Prezydenta Miasta (pracownicy UMW, pracownicy MOPS, PUP, ZDiUM).

Poszczególne lata za które przyjęto oświadczenia majątkowe	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba oświadczeń	644	647	626	639

Po jednym egzemplarzu oświadczeń majątkowych za 2018 r. wraz z kopią zeznania podatkowego PIT przekazano do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania Urzędów Skarbowych, celem dokonania ich analizy oraz przekazano do publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dokonano również analizy oświadczeń za 2018 r. porównując z treścią złożonych oświadczeń majątkowych w latach ubiegłych.

W dniu 17 października 2019 r. Sekretarz Miasta na Sesji Rady Miejskiej Wrocławia złożył informację o wynikach analizy oświadczeń majątkowych za 2018 r.

Informację o dokonanej analizie oświadczeń majątkowych osób zobowiązanych przesłały Urzędy Skarbowe. O stwierdzonych w wyniku tej analizy nieprawidłowościach, poinformowano zarówno osoby zainteresowane jak i komórki organizacyjne Urzędu współpracujące w tym zakresie z Działem Kadr Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W grudniu 2019 r. dokonano likwidacji oświadczeń majątkowych za 2012 r.

Likwidacją objętych zostało 958 dokumentów. Proces przekazania dokumentów do Archiwum Urzędu, odbył się zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji Kancelaryjnej.

NABÓR NA WOLNE STANOWISKA URZĘDNICZE

Zestawienie naborów zewnętrznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2019 r.

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA UMW	LICZBA NABORÓW	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA MERYTORYCZNE	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA KIEROWNICZE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W BIP	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W PRASIE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W SERWISACH INTERNETOWYCH
UMW	187	179	8	187	0	0
BBI	2	2	0	2	0	0
BIT	2	2	0	2	0	0
BNW	1	0	1	1	0	0
BOI	1	1	0	1	0	0

BPK	3	3	0	3	0	0
BPM	3	2	1	3	0	0
BPR	2	1	1	2	0	0
BRG	1	1	0	1	0	0
BRO	1	1	0	1	0	0
BRW	3	3	0	3	0	0
BSZ	2	2	0	2	0	0
BWB	1	1	0	1	0	0
BWE	2	2	0	2	0	0
BWU	3	3	0	3	0	0
BWZ	1	1	0	1	0	0
BZM	6	6	0	6	0	0
DNR	1	0	1	1	0	0
DSM	1	0	1	1	0	0
DSS	1	0	1	1	0	0
MKZ	3	3	0	3	0	0
USC	5	5	0	5	0	0
WAB	8	8	0	8	0	0
WBZ	3	3	0	3	0	0
WFI	6	6	0	6	0	0
WFN	4	4	0	4	0	0
WIM	5	5	0	5	0	0
WKN	2	2	0	2	0	0
WKO	4	4	0	4	0	0
WKS	2	2	0	2	0	0
WLM	9	9	0	9	0	0
WNK	6	6	0	6	0	0
WNS	9	9	0	9	0	0
WOK	6	6	0	6	0	0
WOU	8	8	0	8	0	0
WPO	15	15	0	15	0	0
WPS	1	1	0	1	0	0
WSO	17	17	0	17	0	0
WSR	8	6	2	8	0	0
WSS	15	15	0	15	0	0
WZD	3	3	0	3	0	0
WZF	3	3	0	3	0	0
WZN	7	7	0	7	0	0
WZP	1	1	0	1	0	0

W 2019 r. wszczęto 15 naborów wewnętrznych na stanowiska merytoryczne, w tym:

- 2 w Biurze Obsługi Infrastrukturalnej,
- 1 w Biurze Rady Miejskiej Wrocławia,
- 1 w Biurze Rozwoju Organizacji,
- 2 w Biurze Zrównoważonej Mobilności,
- 1 w Wydziale Inżynierii Miejskiej,
- 1 w Wydziale Kultury,
- 1 w Wydziale Kontroli,
- 1 w Wydziale Obsługi Urzędu,
- 2 w Wydziale Partycypacji Społecznej,
- 1 w Wydziale Zarządzania Funduszami,
- 1 w Wydziale Zarządzania Należnościami,
- 1 w Wydziale Nieruchomości Skarbu Państwa.

SZKOLENIA

W okresie sprawozdawczym pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia podnosili swoje kwalifikacje zawodowe głównie poprzez udział w szkoleniach tematycznych związanych z zajmowanymi stanowiskami i kompetencjami komórek organizacyjnych, w których są zatrudnieni.

Szkolenia merytoryczne były organizowane przez Wydział Organizacyjny i Kadr na wniosek odpowiednich komórek, m.in. w związku z wprowadzonymi zmianami w obowiązujących przepisach prawa.

Zestawienie udziału w szkoleniach w Urzędzie Miejskim Wrocławia w roku 2019 r.

Szkolenia zamknięte	Ilość uczestników *	Wydano (zł)
Szkolenie – „BHP”	630	26 870
Szkolenie – „Mobbing oraz mowa nienawiści: przyczyny, skutki, sposoby radzenia sobie”	74	43 660,00
Szkolenie - „Dostęp do informacji publicznej a RODO”	118	13 800,00
Szkolenie - „Przeciwdziałania kradzieży tożsamości”	57	13 800,00
Szkolenie - „Kodeksu Postępowania Administracyjnego”	114	18 000,00
Szkolenie - „Zarządzanie zmianą w organizacji”	15	7 500,00
Szkolenie - „Zarządzanie sobą – wyzwanie nowoczesnych liderów”	15	7 500,00
Szkolenie - „Elektronizacja procedury udzielenia zamówienia publicznego – przygotowanie i przebieg postępowania, elektroniczna forma dokumentów i oświadczeń, problemy praktyczne, opinie UZP i orzecznictwo KIO”	20	16 000,00
Szkolenie - „Rozpoznawanie i zgłaszanie schematów podatkowych (MDR) w gminie	107	14 502,00
Szkolenie - „Ustawa o dostępności cyfrowej w administracji samorządowej”	62	11 900,00

**każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach*

Ponadto w roku 2019 r. pracownicy UMW brali udział w szkoleniach zamkniętych wewnętrznych/bezpłatnych z zakresu: „Twój e-PIT”, „Savoir vivre w stosunku do osób niepełnosprawnych”, „Operatu szacunkowego - dowód w gospodarce nieruchomościami” oraz w warsztatach z zakresu: „Weryfikacji przydatności dowodowej wycen obejmujących zakresem szacowania ograniczone prawa rzeczowe”.

Łączna liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach bezpłatnych wyniosła **250 osób**.

W omawianym okresie liczba uczestników szkoleń otwartych wyniosła 593 osoby (przy czym każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach).

Ponadto pracownicy otrzymali dofinansowanie do nauki na: kursach językowych (16 osób), na studiach MBA (4), na studiach podyplomowych (50 osób).

Realizacja szkoleń w ujęciu finansowym

Realizacja planu budżetowego na wydatki szkoleniowe 2019 r.			
	Plan (zł)	Wydano (zł)	Wykonanie (%)
Szkolenia ogólnie, w tym:		352 078,13	
szkolenia zamknięte	390 000,00	173 532	90,28
szkolenia otwarte		178 546,13	
studia i kursy	338 500,00	236 704,10	69,93

SŁUŻBA PRZYGOTOWAWCZA

Służba przygotowawcza organizowana jest w formie samokształcenia i kończy się egzaminem.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. łącznie służbę przygotowawczą odbyło 108 osób.

OCENA PRACOWNICZA

W 2019 r. poddano ocenie pracowniczej 1 614 pracowników. Nowe kryteria oceny wyznaczono 1 650 pracownikom - również nowo zatrudnionym jak i powracającym po dłuższej nieobecności.

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

W 2019 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia rozpatrzono i udzielono odpowiedzi na **1 254 wnioski o udostępnienie informacji publicznej** oraz **3 000 odpowiedzi na zapytania dziennikarzy**, które zgodnie z zapisami ustawy o dostępie do informacji publicznej traktowane są również jako przedmiotowe wnioski.

Wnioski składane były w formie pisemnej, w formie dokumentu elektronicznego poprzez platformę e -PUAP, e-mailem na adres Kancelarii Ogólnej Urzędu oraz adresy e-mail komórek organizacyjnych Urzędu oraz poprzez formularz wniosku dostępny na stronie BIP.

Wydział Organizacyjny i Kadr, jako komórka koordynująca działania z zakresu rozpatrywania i realizacji zadań związanych z informacją publiczną wydał **4 decyzje odmawiające udostępnienia informacji publicznej**.

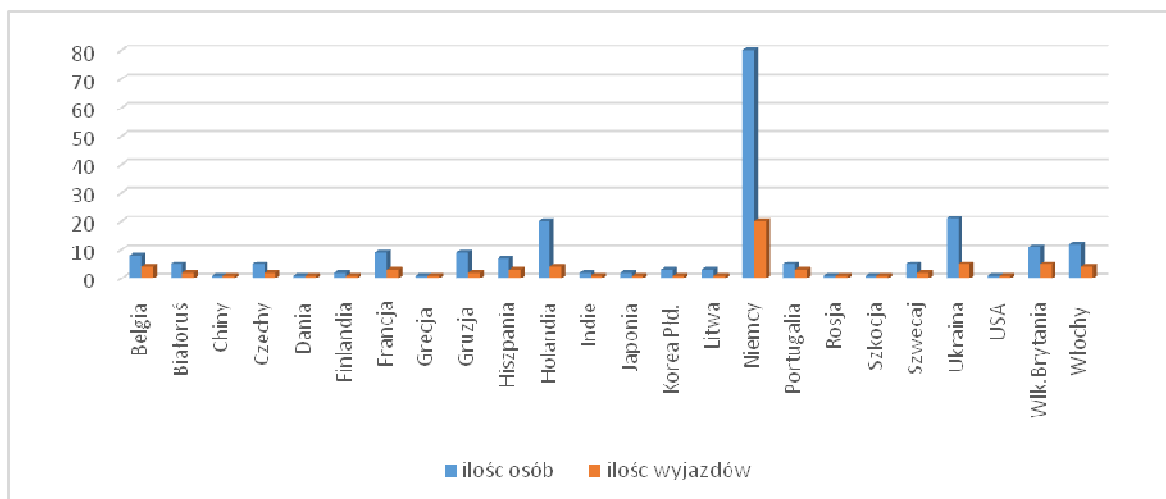
PRZECIWDZIAŁANIE MOBBINGOWI I DYSKRYMINACJI W ZATRUDNIENIU

W 2019 r. w ramach służby przygotowawczej **108 pracowników** Urzędu Miejskiego zostało przeszkolonych z tematyki przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy.

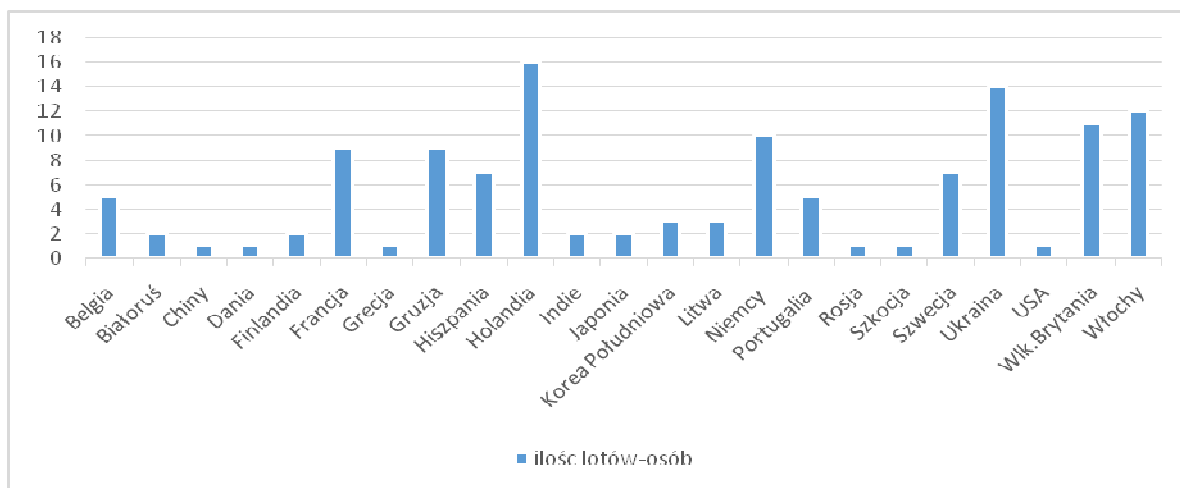
DELEGACJE SŁUŻBOWE PRACOWNIKÓW URZĘDU

W 2019 r. zrealizowano **871** wyjazdów w ramach podróży służbowych na terenie kraju. Jednocześnie pracownicy odbyli **189** delegacji poza granice kraju, w przypadku **125** wyjazdów środkiem transportu był samolot.

Najczęstszymi kierunkami zagranicznych wyjazdów służbowych pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2019 r. były następujące kraje: Niemcy (80), Ukraina (20), Holandia (20), Wielka Brytania (10), Włochy(10).

Najczęstszymi kierunkami wyjazdów zagranicznych związanych z przelotem samolotem były następujące kraje: Holandia (16), Ukraina (14), Włochy (12), Wielka Brytania (11), Niemcy (10)

STAŻE, PRAKTYKI STUDENCKIE ORAZ PRAKTYKI ABSOLWENCKIE

W 2019 r. Urząd Miejski Wrocławia wspierając osoby bezrobotne znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy, organizował miejsca stażowe dla osób, dla których ustalono II profil pomocy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Staż jest to nabywanie przez osobę bezrobotną umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Korzystanie ze stażu pozwala więc osobie bezrobotnej zdobyć nowe doświadczenie zawodowe, dzięki czemu w znacznym stopniu zwiększają się jego szanse na rynku pracy.

Na staż trwający do 6 miesięcy może zostać skierowana każda osoba bezrobotna, natomiast bezrobotny, który nie ukończył 30 roku życia może zostać skierowany do odbycia stażu przez okres do 12 miesięcy. Udział w stażu nie powoduje utraty statusu osoby bezrobotnej. W zależności od rodzaju i zakresu zadań danego stanowiska pracy, stażem w Urzędzie Miejskim Wrocławia objęte były osoby bezrobotne posiadające wykształcenie średnie jak również wykształcenie wyższe.

Podczas odbywania stażu osobie bezrobotnej przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych, które wypłacane jest przez właściwy Urząd Pracy.

Podczas odbywania stażu jego uczestnik ma prawo do 2 dni wolnych za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu (na swój wniosek), za które przysługuje stypendium. Po zakończonym stażu, jego uczestnik otrzymuje opinię zawierającą informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnego i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu.

W 2019 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywały się również praktyki studenckie, których celem było zapewnienie studentom możliwości zdobycia praktycznej wiedzy i umiejętności dotyczącej kompetencji i zasad funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia, a także umożliwienie wykorzystania, zdobytej w toku nauki, wiedzy poprzez współuczestnictwo w realizacji zadań. Studenci, odbywający praktyki, poznając specyfikę pracy w administracji samorządowej stanowią również potencjalną grupę osób, która w przyszłości może zasilić szeregi kadrowe Urzędu.

W Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywały się również praktyki absolwenckie. Praktyka absolwencka ma na celu ułatwienie absolwentom uzyskiwanie doświadczeń i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy.

Na praktykę absolwencką może zostać przyjęta osoba, która ukończyła co najmniej szkołę gimnazjalną oraz w chwili rozpoczęcia praktyki nie ukończyła 30 roku życia. Osoba odbywająca praktykę absolwencką nie musi posiadać statusu ucznia ani studenta, skierowana jest ona do osób, które zakończyły pewien stopień edukacji. W przypadku osób posiadających świadectwo ukończenia szkoły za granicą, uznaje się je za równorzędne świadectwu ukończenia gimnazjum krajowego, na zasadach określonych w przepisach dotyczących systemu oświaty. Czas trwania praktyki absolwenckiej nie może przekroczyć 3 miesięcy.

Dodatkowo Urząd Miejski Wrocławia we współpracy z Uczelniami Wyższymi takimi jak Uniwersytet Wrocławski czy Politechnika Wrocławska organizował płatne staże współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Staże te były organizowane w ramach następujących projektów:

- „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Wrocławskiego 2018-2022”,
- „ZPR PWr – Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Wrocławskiej”,
- „Opolskie szkolnictwo zawodowe dla rynku pracy”.

W projektach tych udział wzięły 4 osoby, a na miejsca ich realizacji wyznaczone zostały następujące komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia:

- Biuro Zrównoważonej Mobilności,
- Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów,
- Wydział Spraw Obywatelskich.

Urząd Miejski Wrocławia we Współpracą z Wrocławskim Centrum Integracji brał również udział w projekcie warsztatów reintegracji zawodowej pn. „Razem można więcej”. W projekcie tym udział wzięły cztery osoby, a miejscem odbywania praktyki był Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa.

Ponadto w Urzędzie zorganizowany został staż we współpracy z Ośrodkiem Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Rzeszowie - w ramach szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego. Staż zorganizowany został dla 24 uczestników, natomiast miejscem jego odbywania był Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

W 2019 r. zorganizowany był również staż w ramach programu Europejskiego Transferu Wiedzy – program „LoGo Europe”. Reprezentant Urzędu Miasta Berlina poznawał strukturę pracy w Wydziale Architektury i Budownictwa. Głównym celem stażu było poznanie wszelkich procedur dotyczących wydawania decyzji administracyjnych w sprawach budowlanych, oraz sposobów i terminów realizacji wniosków w tym zakresie przez Wydział Architektury i Budownictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Dortmundzko –Wrocławsko -Lwowska Fundacja im. Św. Jadwigi ze współpracą z Urzędem Miejskim Wrocławia zorganizowała praktykę dla jednej osoby z Ukrainy w Biurze Współpracy z Zagranicą oraz Biurze Promocji Miasta i Turystyki. Praktyka pozwoliła uczestniczce zdobyć wiedzę praktyczną oraz doświadczenie w zakresie obiegu dokumentacji w jednostce administracji samorządowej.

Urząd Miejski Wrocławia we współpracy z Polskim Związkiem Niewidomych Okręg Dolnośląski, w ramach programu „Wiedza i umiejętności pewnym krokiem do zatrudnienia – wsparcie potencjału społeczno-zawodowego oraz integracja osób niewidomych i słabowidzących zorganizował również staż dla osoby niedowidzącej, dzięki czemu osoba ta zdobyła doświadczenie zawodowe z zakresu archiwizacji dokumentów oraz nabyła umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy.

Ilość osób, które odbywały staż oraz praktyki w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu

Komórka organizacyjna	Liczba praktykantów	Liczba stażystów
Wydział Obsługi Urzędu		1
Biuro Rozwoju Wrocławia	16	5
Wydział Architektury i Budownictwa	3	1
Wydział Szkół Ponadpodstawowych i Specjalnych	1	4
Wydział Środowiska i Rolnictwa	3	5
Wydział Spraw Obywatelskich	5	11
Wydział Księgowości	1	
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	29	
Biuro Zrównoważonej Mobilności	2	
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych		1
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	1	2
Wydział Partycypacji Społecznej	1	3
Biuro Współpracy z Zagranicą	1	
Biuro Promocji Miasta i Turystyki	3	
Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu	1	
Wydział Nieruchomości Komunalnych	2	2
Wydział Podatków i Opłat		4
Biuro Sportu i Rekreacji		1
Biuro SmartCity i Zarządzania Projektami	1	1
Biuro Prezydenta	1	
Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów	1	
Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji		1
Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa	4	3
Urząd Stanu Cywilnego		1
Wydział Zarządzania Należnościami	1	2
Wydział Organizacyjny i Kadr		1
Wydział Przedszkoli i Szkół Podstawowych		1
RAZEM	77	50

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE W URZĘDZIE ORAZ MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

REGULAMIN ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Zmiany zachodzące w strukturze organizacyjnej Urzędu w 2019 r. oraz jego funkcjonowaniu znalazły swoje odzwierciedlenie w zmianach zarządzenia nr 150/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zarządzenie nr 150/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia było zmieniane:

- zarządzeniem nr 349/19 Prezydenta Wrocławia z 31 stycznia 2019 r.;
- zarządzeniem nr 404/19 Prezydenta Wrocławia z 11 lutego 2019 r.;
- zarządzeniem nr 500/19 Prezydenta Wrocławia z 1 marca 2019 r.;
- zarządzeniem nr 695/19 Prezydenta Wrocławia z 28 marca 2019 r.;
- zarządzeniem nr 898/19 Prezydenta Wrocławia z 26 kwietnia 2019 r.;
- zarządzeniem nr 921/19 Prezydenta Wrocławia z 2 maja 2019 r.;
- zarządzeniem nr 1034/19 Prezydenta Wrocławia z 27 maja 2019 r.;
- zarządzeniem nr 1105/19 Prezydenta Wrocławia z 10 czerwca 2019 r.;
- zarządzeniem nr 1313/19 Prezydenta Wrocławia z 9 lipca 2019 r.;
- zarządzeniem nr 1484/19 Prezydenta Wrocławia z 31 lipca 2019 r.;
- zarządzeniem nr 1632/19 Prezydenta Wrocławia z 30 sierpnia 2019 r.;
- zarządzeniem nr 1776/19 Prezydenta Wrocławia z 30 września 2019 r.;
- zarządzeniem nr 1971/19 Prezydenta Wrocławia z 31 października 2019 r.;
- zarządzeniem nr 2155/19 Prezydenta Wrocławia z 29 listopada 2019 r.;
- zarządzeniem nr 2228/19 Prezydenta Wrocławia z 12 grudnia 2019 r.;
- zarządzeniem nr 2311/19 Prezydenta Wrocławia z 31 grudnia 2019 r.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH URZĘDU

W ślad za zmianami w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2019 r. przygotowano **43** projekty nowych regulaminów organizacyjnych komórek organizacyjnych Urzędu, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

Regulamin Organizacyjny Departamentu Spraw Społecznych	1 stycznia 2019 r. 1 lutego 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji	1 stycznia 2019 r. 4 kwietnia 2019 r. 1 września 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Infrastruktury i Transportu	1 stycznia 2019 r. 15 października 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Obsługi i Administracji	1 stycznia 2019 r. 1 lutego 2019 r. 1 marca 2019 r. 15 marca 2019 r. 1 czerwca 2019 r. 12 lipca 2019 r. 1 grudnia 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Prezydenta	1 stycznia 2019 r. 1 lutego 2019 r. 11 lutego 2019 r. 1 września 2019 r. 1 listopada 2019 r. 1 grudnia 2019 r.

Regulamin Organizacyjny Biura Prezydenta	1 września 2019 r. 21 października 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Finansów Publicznych	1 stycznia 2019 r. 1 lutego 2019 r. 1 marca 2019 r. 1 kwietnia 2019 r. 1 maja 2019 r. 1 czerwca 2019 r. 10 czerwca 2019 r. 15 października 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Edukacji	11 lutego 2019 r. 1 września 2019 r. 10 października 2019 r. 1 listopada 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Strategii i Rozwoju Miasta	1 stycznia 2019 r. 1 sierpnia 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Zrównoważonego Rozwoju	1 stycznia 2019 r. 11 lutego 2019 r. 1 października 2019 r. 12 grudnia 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Biura ds. Bezpieczeństwa Informacji	1 września 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego	1 lutego 2019 r.
Regulamin Organizacyjny Zespołu Radców Prawnych	1 grudnia 2019 r.

AKTY WEWNĘTRZNE URZĘDU

Realizowano zadania w zakresie przygotowania, jak również opiniowania przedstawionych projektów wewnętrznych aktów normatywnych. Opracowano **ponad 100 wewnętrznych aktów normatywnych**.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

W 2018 r. w związku ze zmianami w strukturach i zakresach zadań, miejskie jednostki organizacyjne przedłożyły w Urzędzie 27 projektów regulaminów organizacyjnych tych jednostek, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

Nazwa jednostki	Data zatwierdzenia
Miejskie Centrum Usług Socjalnych	2 stycznia 2019 r. 20 grudnia 2019 r.
Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu	11 marca 2019 r.
Zarząd Geodezji Kartografii i Katastru Miejskiego	11 marca 2019 r.
Zarząd Zieleni Miejskiej	15 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 1	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 3	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 4	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 7	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 13	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 14	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 15	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 16	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 18	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 20	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 21	17 maja 2019 r.

Rodzinny Dom Dziecka nr 23	17 maja 2019 r.
Rodzinny Dom Dziecka nr 24	17 maja 2019 r.
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1 lipca 2019 r.
Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław	1 lipca 2019 r.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1 lipca 2019 r.
Wrocławskie Centrum Integracji	15 lipca 2019 r.
Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice	27 grudnia 2019 r.

Powyższe akty zostały przygotowane zgodnie z procedurą określoną przez zarządzenie nr 3208/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 grudnia 2015 r. w sprawie określenia procedury wyrażania zgody na treść regulaminów organizacyjnych miejskich jednostek organizacyjnych Wrocławia.

PEŁNOMOCNICTWA I UPOWAŻNIENIA

W 2019 r. przygotowanych i wydanych zostało:

- **1 174** pełnomocnictw Prezydenta Wrocławia, w tym:
 - o dla dyrektorów i pracowników Urzędu – **563**,
 - o dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – **554**,
 - o dla podmiotów zewnętrznych – **57**;
- **1 054** upoważnień Prezydenta Wrocławia, w tym:
 - o dla dyrektorów i pracowników Urzędu – **503** w tym **118** do wydawania decyzji administracyjnych,
 - o dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – **551** w tym **69** do wydawania decyzji administracyjnych.

Porównanie liczby udzielonych pełnomocnictw

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość	970	488	710	600	1 174

Porównanie liczby udzielonych upoważnień

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość	531	962	1 139	1 196	1 054

PIECZĄTKI I PIECZĘCIE

W 2019 r. zrealizowano zamówienia na **1 036** sztuk urzędowych pieczęci na łączną kwotę **25 832,31** zł oraz zamówienia na **41** sztuk pieczęci urzędowych, metalowych, okrągłych z wizerunkiem orła pośrodku, które wykonane zostały zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1955 r. w sprawie tablic i pieczęci urzędowych przez Mennicę Polską S.A. głównie dla jednostek oświatowych, które pokryły koszty ich wyrobienia.

Skasowano i zlikwidowano **879** polimerów z pieczęci, natomiast do wykonania **453** sztuk nowych pieczęci, wykorzystane zostały automaty z odzysku pozostające w dyspozycji Wydziału Organizacyjnego i Kadr, co przyczyniło się do redukcji wydatków związanych z realizacją zamówień w tym zakresie.

Porównanie liczby zrealizowanych zamówień na pieczątki

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość	618	563	814	959	1 036

OBSŁUGA KANCELARYJNA

W 2019 r. Kancelaria przyjęła około 100 000 listów poleconych i około 200 000 listów zwykłych, adresowanych do Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Wysłano pocztą około 543 000 sztuk listów poleconych i około 80 000 sztuk listów zwykłych oraz 483 paczki i 314 przesyłek kurierskich, co kosztowało ok. 2 856 000 zł.

Bezpośrednio doręczono 10 900 szt. przesyłek z potwierdzeniem odbioru.

Kancelaria przyjęła, zarejestrowała i wywiesiła na urzędowej tablicy ogłoszeń 880 obwieszczeń sądowych i komorniczych, a po okresie ich wywieszenia zwróciła nadawcom. Wyszukano i złożono odpowiednie dokumenty do **730** reklamacji przesyłek rejestrowanych.

PLATFORMA ePUAP

Urząd Miejski Wrocławia w kontaktach z klientami zewnętrznymi wykorzystuje rozwiązania, dzięki którym za pośrednictwem internetowej platformy ePUAP bezpłatnie można załatwić szereg spraw urzędowych. Z katalogu usług świadczonych przez Urząd, dostępnych na platformie w 2019 r. na skrzynkę ePUAP Urzędu wpłynęło **94 383** wniosków opatrzonych wymaganym podpisem kwalifikowanym. Natomiast wysyłanych wiadomości poprzez ePUAP zostało **46 551**. Liczba usług oferowana przez Urząd na platformie ePUAP systematycznie wzrasta. Przy ciągle powiększanej ilości usług oferowanych przez Urząd na platformie ePUAP przewiduje się większą liczbę wniosków składanych tą drogą w 2020 r.

INFORMACJA O URZĘDZIE

2019 r. był szesnastym pełnym rokiem działalności Punktu Informacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia w obiekcie pl. Nowy Targ 1-8. W okresie sprawozdawczym Punkt Informacyjny Urzędu Miejskiego obsłużył około **65 000** klientów – tj. około **246** klientów dziennie, w tym około 45 informacji telefonicznych dziennie, co w skali roku dało wynik około **11 800**.

Szczególny wzrost liczby klientów odnotowano w drugim i czwartym kwartale br. ze względu na wzmożoną ilość składanych ankiet weryfikacyjnych do wniosków o przydział lokali socjalnych i do remontu. W tym okresie pracownicy Punktu Informacyjnego przyjęli ok. **2 400** ankiet, weryfikując jednocześnie ich kompletność i poprawność wypełnienia. Zwiększona ilość klientów w II połowie 2019 r. związana była z wyborami do Sejmu i Senatu RP (przyjmowanie zgłoszeń do pracy w lokalach wyborczych), jak również z zapytaniem związanym z przekształceniem gruntów na własność z bonifikatą zgodnie z nową ustawą obowiązująca od 1 stycznia 2019 r.

WYBORY

WYBORY DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

W związku z postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie zarządzenia wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego na dzień 26 maja 2019 r.:

- przygotowano informację o numerach i granicach stałych obwodów głosowania,
- sporządzono geografie wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 282 stałych obwodów głosowania oraz dla 28 odrębnych obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych,
- dokonano aktualizacji spisów wyborców.

W ramach aktualizacji spisów wyborców (w spisie podstawowym umieszczonych było **488 077 osób**) – wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	Liczba osób
Dopisano do spisu wyborców	10 644
Wykreślono ze spisów wyborców	18 942
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania dla	3 379
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	241
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	50

WYBORY DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W związku z postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 13 października 2019 r.:

- przygotowano informację o numerach i granicach stałych obwodów głosowania,
- sporządzono geografie wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 282 stałych obwodów głosowania oraz dla 28 odrębnych obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych,
- dokonano aktualizacji spisów wyborców.

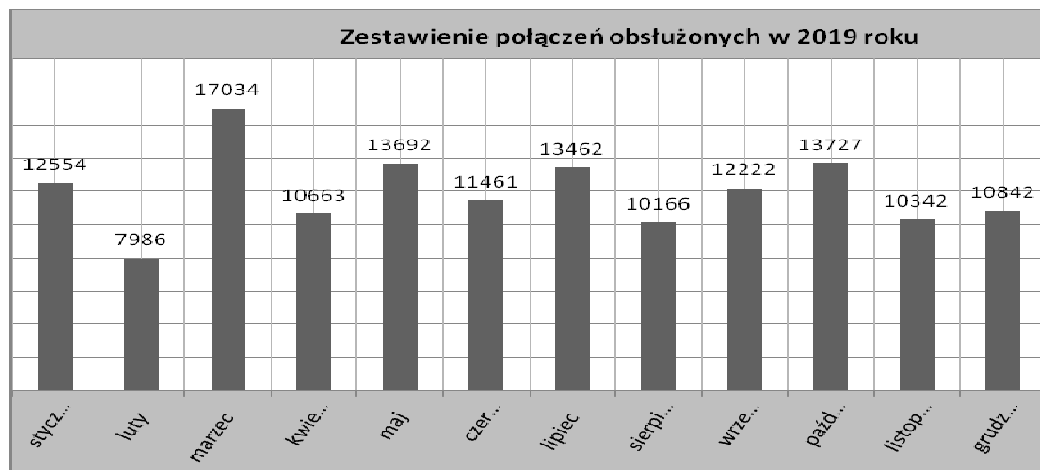
W ramach aktualizacji spisów wyborców (w spisie podstawowym umieszczonych było **499 749 osób**) – wykonano następujące czynności:

Nazwa czynności	Liczba osób
Dopisano do spisu wyborców	30 797
Wykreślono ze spisów wyborców	27 590
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania dla	4 270
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	398
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	70

TELEINFORMATYCZNE CENTRUM OBSŁUGI MIESZKAŃCA

IŁOŚĆ OBSŁUŻONYCH POŁĄCZEŃ OD MIESZKAŃCÓW

Ilość obsłużonych przez Teleinformatyczne Centrum Obsługi Mieszkańca połączeń prezentuje poniższy wykres.

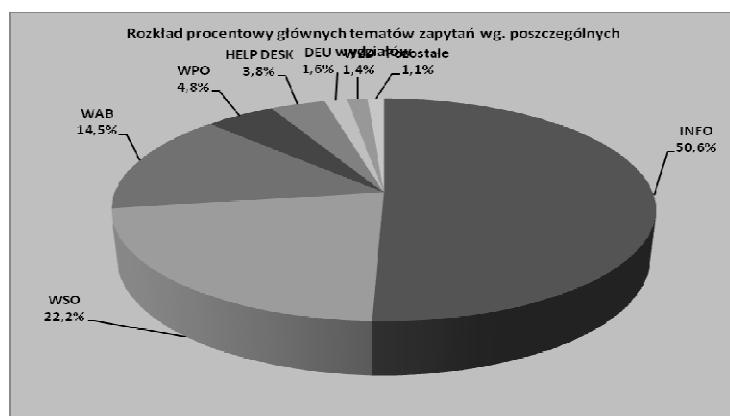

Od początku 2019 r. w sumie obsłużonych zostało **144 151** połączeń telefonicznych, a średnia miesięczna ilość połączeń wyniosła **12 013**.

W 2019 r. TCOM obsługiwał również dodatkowe kampanie informacyjne w tym:

- obsługa zgłoszeń telefonicznych Help Desk – **15 754** połączeń,
- rejestracja wizyt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej – **4 699**,
- Program KAWKA – **171** połączeń,
- Premium Urbancard – **392** połączeń,
- Wybory parlamentarne – **4 983** połączeń.

PRZYPORZĄDKOWANIE TEMATÓW ZGŁOSZEŃ POSZCZEGÓLNYM WYDZIAŁOM

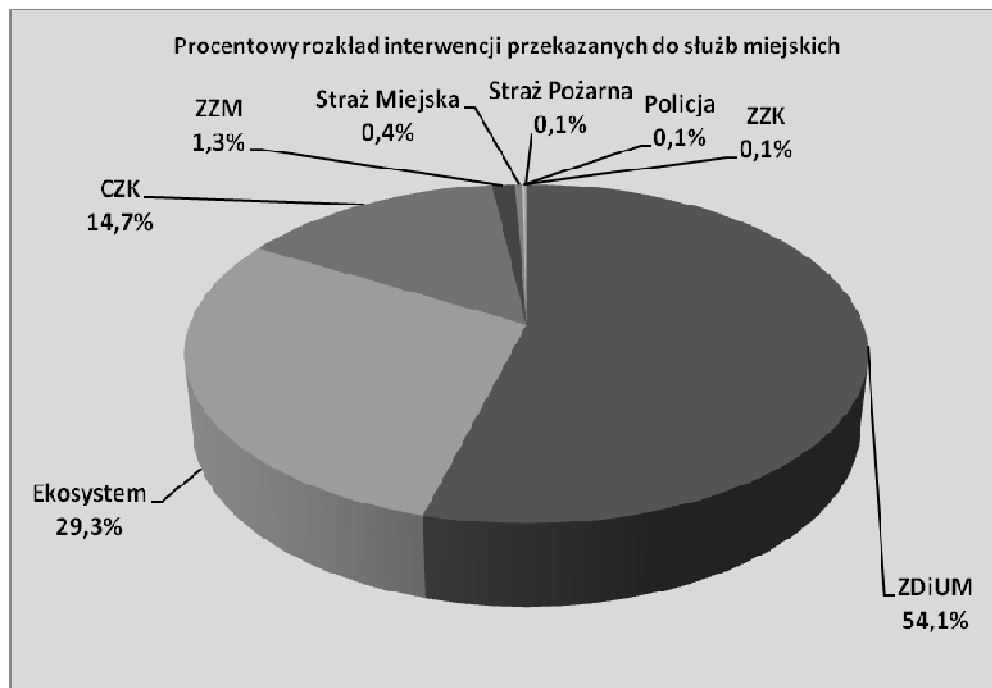

W 2019 r. najwięcej (50,6%) rozmów telefonicznych dotyczyło tematów z zakresu Informacji Ogólnych urzędu (danych adresowych, nr telefonów i godzin przyjęć, numerów kont, prowadzonych kampanii, opłat oraz ogólnych informacji miejskich). Kolejnym obszarem tematycznym (22,2%) były sprawy z obszaru WSO. Z zakresu WAB obsłużono (14,5%) tematów rozmów natomiast z WPO (4,8%). Rozmów dotyczących spraw z zakresu DEU było (1,6%), a WZD (1,4%).

Reszta zdiagnozowanych obszarów tematycznych poruszanych w rozmowach z mieszkańcami, w podziale na poszczególne wydziały, wyniosła ilościowo poniżej procenta, co sumarycznie wskazuje poniższy diagram w pozycji „Pozostałe” (1,1%).

Dodatkowo (3,8%) stanowiły połączenia z zakresu Help Desk CUI.

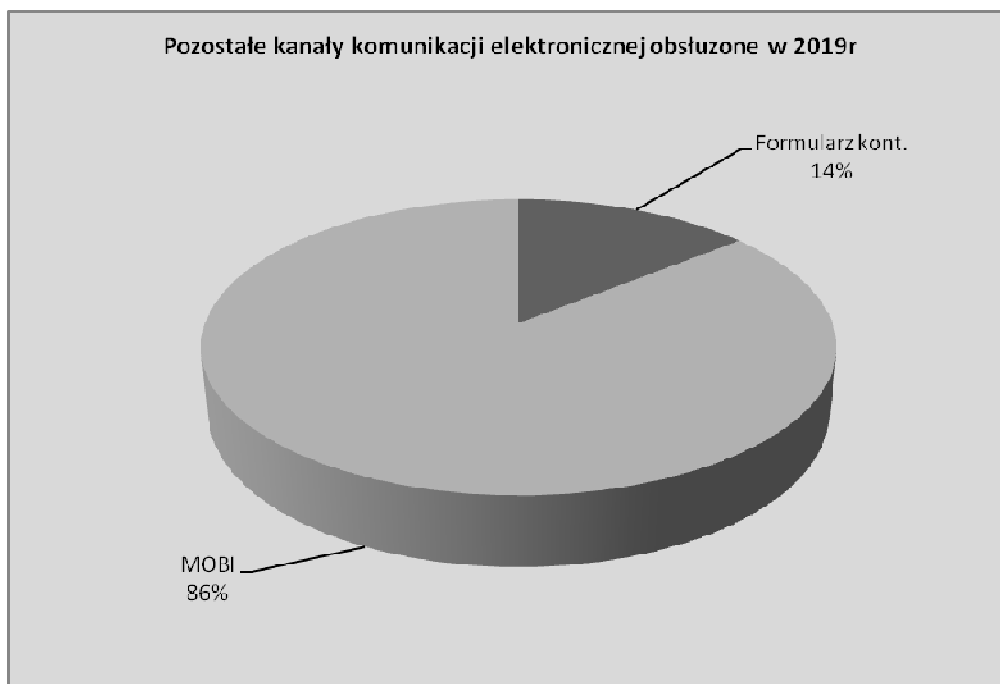
ZGŁOSZENIA PRZEKAZANE DO SŁUŻB / JEDNOSTEK MIEJSKICH

W 2019 r. najczęściej (54,1%) zgłoszonych telefonicznie spraw od mieszkańców dotyczyło obszaru działania ZDiUM, (29,3%) dotyczyło obszaru działania jednostki Ekosystem, (14,7%) dotyczyło obszaru działania WBiZK (CZK), natomiast ZM (1,3%). Odpowiednio (0,4%) i (0,1%) stanowiły sprawy skierowane do Straży Miejskiej oraz Straży Pożarnej, Policji i ZK.

KANAŁY KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ WYKORZYSTANE W OBSŁUDZE MIESZKAŃCA

Wśród obsłużonych w TCOM kanałów komunikacji elektronicznej 86% to zgłoszenia przekazane aplikacją mobilną MAM, a 14% pytań obsłużono poprzez formularze kontaktowe www.

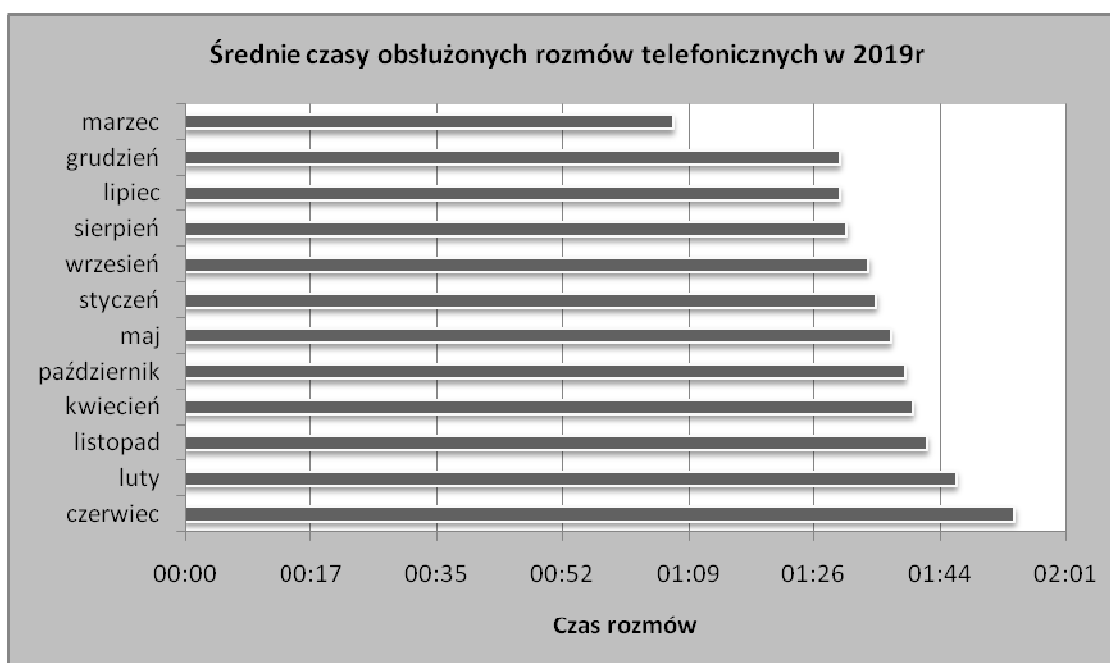

ŚREDNIE CZASY OBSŁUŻONYCH ROZMÓW TELEFONICZNYCH

Rozkład średnich czasów połączeń w 2019 r. obrazuje poniższy wykres.

Średni czas rozmów w całym 2019 r. to **1 minuta 35 sekundy**.

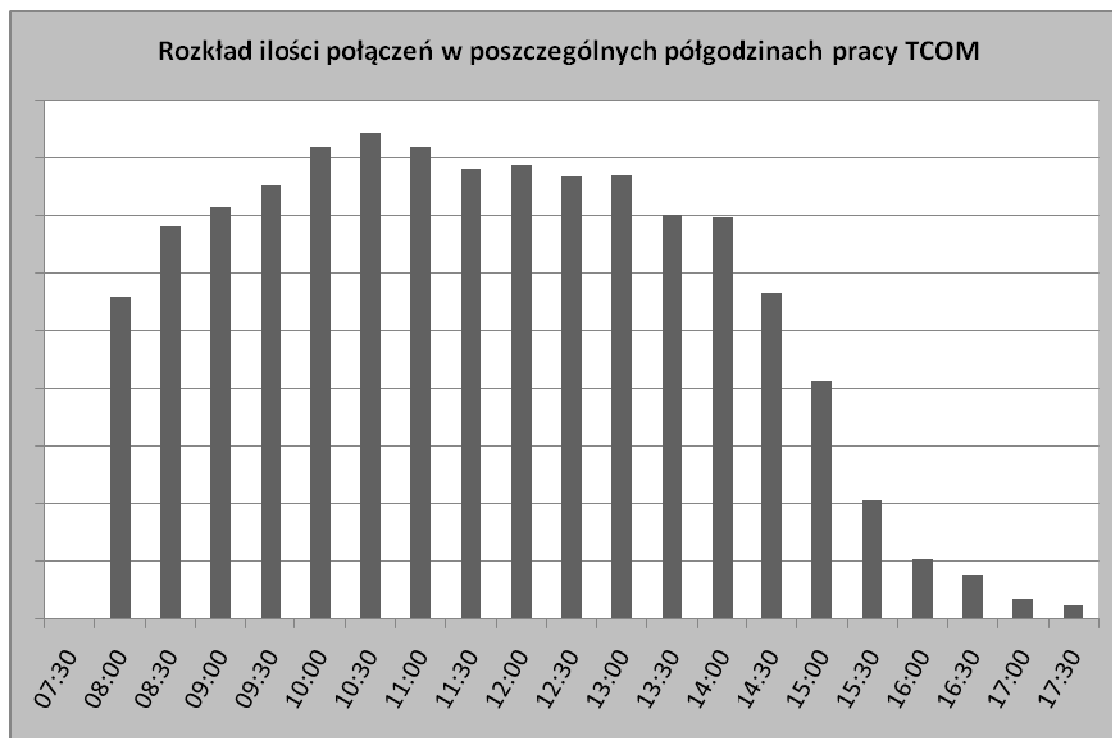
Dzięki na bieżąco prowadzonym analizom ruchu telefonicznego, zapewniona została odpowiednia ilość Konsultantów w poszczególnych godzinach pracy Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańców, w wyniku czego odpowiedziano na wszystkie połączenia telefoniczne od mieszkańców.

PIKI ILOŚCI POŁĄCZEŃ W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE PÓŁGODZINY DNIA PRACY

Poniższy wykres obrazuje rozkład ilości połączeń obsługiwanych przez pracowników TCOM w ciągu dnia ich pracy w rozbiciu na poszczególne półgodziny.

W roku 2019, w przedziale czasu pomiędzy godzinami 8.00 a 15.00 natężenie ruchu wyraźnie było największe. Poza tym przedziałem czasu (g. 15.30 – g. 18.00), ruch wyraźnie się zmniejszał.

REALIZACJA DODATKOWYCH PROCESÓW OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW W TCOM

W 2019 r. zespół TCOM WOK obsłużył dodatkowe kanały komunikacji elektronicznej:

- **278** - formularzy kontaktowych,
- **1 692** - zgłoszeń z aplikacji mobilnej MAM.

FUNKCJONOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Realizacją zadań w zakresie Zintegrowanego Systemu Zarządzania kieruje Pełnomocnik Prezydenta ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

W miesiącach od marca do kwietnia 2019 r. realizowane były szkolenia dla Audytorów wewnętrznych (doskonalące) Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Szkolenia z zakresu Systemu Zarządzania Jakością, Systemu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz z Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) wzięło udział 32 osoby.

W pierwszym kwartale odbyła się również analiza działań podejmowanych w 2018 r. z uwzględnieniem stopni realizacji zadań, która pozwoliła na wyznaczenie celów i zadań na 2019 r.

W okresie od 9 maja do 28 sierpnia 2019 r. odbyły się audyty wewnętrzne zgodnie z Planem audytów podpisanym przez Prezydenta Wrocławia z dnia 17 kwietnia 2019 r.

Audyty zaplanowano pod kątem standardów dotyczących:

- Zarządzania jakością;
- Zarządzania środowiskowego;
- Zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Audyt przeprowadzono w 21 komórkach organizacyjnych Urzędu. W audytach brało udział 17 audytorów, powołanych Zarządzeniem Prezydenta nr K/12/19 z dnia 18 kwietnia 2019 r. w sprawie Wewnętrznego Audytu Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia. 16 osób pełniło funkcję audytorów wiodących.

W czerwcu przeprowadzony został Przegląd środowiskowy - zawierający ocenę stanu formalno-prawnego, analizę aspektów środowiskowych, przedstawienie aktualnych praktyk i działań podejmowanych przez Urząd Miejski Wrocławia.

Urząd po raz kolejny pozytywnie przeszedł weryfikację Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS. Weryfikację przeprowadziła firma zewnętrzna, czego poświadczeniem jest Oświadczenie weryfikatora środowiskowego w sprawie czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych z 25 lipca 2019 r.

W wyniku działań prowadzonych w I półroczu, w miesiącach lipiec-październik 2019 r. dokonano aktualizacji dokumentacji systemowej.

W październiku 2019 r. odbył się Przegląd Zarządzania, na którym ustalono adekwatność polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania, stopień realizacji celów ZSZ oraz działania doskonalące na 2019 r.

Urząd Miejski Wrocławia, po pozytywnym wyniku audytu nadzoru, utrzymał certyfikaty w zakresie Systemów Jakości (PN-EN ISO 9001:2015-10) i Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (PN-N 18001:2004).

Przez cały rok, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, prowadzone były szkolenia dla pracowników zatrudnianych w Urzędzie, praktykantów i stażystów w ramach obowiązkowych szkoleń wstępnych oraz w ramach służby przygotowawczej.

BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Biuletyn Informacji Publicznej UMW tworzony jest przez Redakcję BIP wspieraną przez wyznaczonych w poszczególnych komórkach organizacyjnych UMW pracowników. Ich liczba to obecnie 240 osoby, z czego prawie 90 osób posiada odpowiednią wiedzę i uprawnienia do samodzielnej publikowania informacji.

Ciągły rozwój Biuletynu obrazuje **przyrost informacji, stron i załączek** – obecnie BIP zawiera około **40 000 artykułów** i około **75 000 załączników**. Rosnąca liczba stron, załączników jak również osób współtworzących Biuletyn Redaktorów jest wynikiem realizacji przepisów nakładających na Gminę obowiązki publikacyjne oraz wynikiem stosowanej w Urzędzie zasad przejrzystości i jawności tworzonych dokumentów i informacji. Jest też odpowiedzią na zapotrzebowanie klientów, aby jak najwięcej informacji było dostępne przez Internet. Duża liczba informacji zawartych na stronach BIP wiąże się też z podejmowaną od kilku lat próbą zmniejszenia ilości wniosków o dostęp do informacji publicznej.

Rozwiązania, o których mowa poniżej, ułatwiający dostęp do informacji podlegają ciągłemu rozwojowi. Zespół redakcyjny i współpracujący z nim pracownicy UM dbają by zamieszczane tam informacje były aktualne, kompletne i spełniały oczekiwania Klientów/internautów.

Wśród najczęściej odwiedzanych stron znajdują się niezmiennie: **oferty pracy** (215 opublikowanych ogłoszeń o naborze), **przetargi**, **oferty miasta** (154 opublikowane postępowania) i **przetargi na nieruchomości** (195 opublikowanych ogłoszeń) oraz:

- **Urzędowy wykaz wniosków o udostępnienie informacji**

W 2019 r. opublikowano **1 230 wniosków**. W sumie od początku istnienia wykazu opublikowano w nim 4368 wniosków wraz z odpowiedziami na nie.

- **Wirtualny Doradca**

W 2019 r. ilość opracowanych tematów wynosiła 656. Odnotowano poza tym 4 589 rozmów (czat z konsultantem) i 8 950 odpowiedzi.

- **Poradnik Klienta**

To obszar zawierający w obecnej chwili 370 opisanych spraw.

W odpowiedzi na liczne zapytania, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym obok uruchomionej w zeszłym roku zakładki z notatkami z Kolegiów Prezydenta (47 opublikowanych notatek wraz z listami obecności) udostępniona została również zakładka zawierająca notatki z posiedzeń Antysmogowych oraz zakładka z Protokołami z posiedzeń Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (37 opublikowanych protokołów wraz z listami obecności i wykazami utrudnień drogowych).

W 2019 r. przeprowadzona została **weryfikacja stron pod kątem ich dostosowania do przepisów RODO**.

Wykorzystując mechanizm łączący BIP z portalem mapowym/geoportalem (dane wprowadzane do geoportalu są automatycznie wyświetlane w BIPie) udostępnione zostały kolejne kategorie punktów: żłobki i jednostki miejskie.

W zakresie rozwoju firma prowadząca obsługę techniczną biuletynu, przeprowadziła kilka aktualizacji systemu, zmodernizowała sprzęt oraz dostosowała system do wymogów WCAG 2.1. Wprowadziła również procedury mające na celu zwiększenie zabezpieczeń BIPu i kont administracyjnych.

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy realizuje zadania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 109, poz. 704, ze zmianami z 2004 r. Nr 246, poz. 2468 oraz wynikające z 2005 r. Nr 117, poz. 986), Zarządzenia Nr 835/15 Prezydenta Wrocławia w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia (ze zm.) oraz uwzględniając założenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania, w tym wymogi normy PN-N-18001:2004 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – wymagania. Ogólne cele w tym zakresie, opisane są w zatwierdzonej przez Prezydenta Wrocławia Polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW. Działania te głównie mają służyć zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, zapobieganiu wypadkom przy pracy oraz chorobom zawodowym. Wiąże się to przede wszystkim z zapewnieniem zgodności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, z wymaganiami prawnymi.

W 2019 r. Zespół podejmował szereg działań w celu zapewnienia zgodności z istniejącymi wymogami oraz zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Podejmowane działania miały w szczególności na celu zapobieganie wypadkom przy pracy i schorzeniom mogącym wiązać się z wykonywaną pracą. Poniżej zostały wymienione istotne działania w poszczególnych obszarach oraz stwierdzony stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Zespół ds. BHP stale podnosi świadomości pracowników i kierownictwa poprzez konsultacje, porady, emaile itp.

Informacje dot. ilości zrealizowanych postępowań i zadań w zakresie wybranych zagadnień

Rodzaj sprawy	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Wypadki przy pracy pracowników i wypadki zrównane z wypadkami przy pracy	14	12	15 (w tym 2 postępowania rozpoczęte w 2016 r.)	7
Zgłoszenia zdarzeń potencjalnie wypadkowych	10	11	26	13
Postępowania ws. wypadków w drodze do pracy i z pracy	21	14	23	25
Udział i przeglądy obiektów w ramach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy	13	10	10	10
Opiniowanie wniosków ws. odzieży, obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej	22	18	12	15
Ocena komputerowych stanowisk pracy (ilość wydziałów/biur)	2	1	15	27
Przeglądy dot. stanowisk pracy kobiet w ciąży i pracowników niepełnosprawnych będących pod szczególną ochroną zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie służby bhp	16	38	50	20
Instrukcje stanowiskowe bhp	8	3	10 w tym instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego Wrocławia	1
Ocena ryzyka zawodowego	4 oceny	3 oceny	4 oceny	1 ocena 3 aneksy
Opracowanie i aktualizacja procedur i Zarządzeń Prezydenta	3	1	6	5
Przeszkolono w zakresie instruktażu ogólnego w dziedzinie bhp	296	282	357	311
Opracowanie lub aktualizacja broszur bhp/p.poż	2	2	2	2
Materiały propagujące bhp w Urzędzie Miasta Wrocławia (artykuły, slajdy itp.)	1	1	1	1

WYPADKI PRZY PRACY, WYPADKI W DRODZE DO I Z PRACY, ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

Zakończono postępowania w sprawie 14 zdarzeń zgłoszonych i zakwalifikowanych jako wypadki przy pracy lub wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, dotyczące pracowników Urzędu.

W ramach prowadzonych ustaleń nie stwierdzono wypadków zbiorowych (co najmniej 2 osoby poszkodowane w wyniku jednego zdarzenia) oraz aby skutkami były urazy ciężkie lub śmiertelne. Skutkami wypadków były lekkie urazy. Najczęściej występującą przyczyną zdarzeń wypadkowych było niezachowanie wystarczającej uwagi przez poszkodowanego pracownika.

Powyższa tabela między innymi obrazuje ilość pracowników Urzędu poszkodowanych w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy (podczas delegacji służbowej), zgodnie z rokiem wystąpienia. W 2019 r. zaobserwowano nieznaczny wzrost wypadkowości w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Na bieżąco podejmowano działania celem zapobiegania powtórzeniu się przyczyn.

Zakończono postępowania dot. 21 zgłoszeń wypadków w drodze do pracy bądź z pracy do domu, które również zostały odpowiednio zakwalifikowane. Wszystkie zdarzenia, miały wyłącznie znamiona wypadków lekkich, przeważnie powodujących czasową niezdolność do pracy.

Podjęto działania w sprawie 10 zgłoszeń zdarzeń potencjalnie wypadkowych, gdzie zaistniały symptomy wypadku przy pracy lecz pracownicy nie doznali urazów. W wyniku przeprowadzonych postępowań, podjęto działania mające na celu uniknięcie wystąpienia w przyszłości podobnych zdarzeń, które mogłyby być wypadkami przy pracy.

CHOROBY ZAWODOWE

W 2019 r. Zespół ds. BHP na bieżąco współpracował z lekarzem medycyny pracy w zakresie stosowania profilaktyki i zapobiegania schorzeniom związanym z warunkami środowiska pracy, podczas:

- przeglądów stanowisk pracy w ramach komisji bhp,
- omawiania kart ocen ryzyka zawodowego,
- konsultacji dotyczących indywidualnych stanowisk pracy,
- konsultacje dotyczące stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.

Za pomocą opracowanej ankiety kontynuowano, zaplanowaną na lata 2016-2019, ocenę wszystkich stanowisk komputerowych w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Ankiety w 2019 r. przesłano zgodnie z planem do pozostałej części komórek organizacyjnych i po wypełnieniu przez pracowników, podejmowano działania zmierzające do wyeliminowania zawartych uwag w zakresie zagrożeń schorzeniami lub zagrożeń wypadkowych. Przyjęta forma ankiety i informacje w niej zawarte, uwzględniają optymalizowanie działań na rzecz doskonalenia stanu bhp, w aspektach:

- spełnienia wymagań prawnych,
- świadomości pracowników,
- zaangażowania pracowników,
- umiejętności prawidłowego postępowania i komunikacji w zakresie właściwego wyposażenia indywidualnego stanowiska pracy oraz organizacji pracy,
- bieżącego nadzoru nad warunkami pracy na stanowisku komputerowym (narzędzie dla osób kierujących pracownikami i pracownikami).
- angażowania kierowników działów do podejmowania działań w zakresie bhp.

Nie uzyskano informacji o ewentualnym stwierdzeniu na przestrzeni 2019 r. chorób zawodowych. Zespół ds. BHP prowadził celowe działania związane z podnoszeniem świadomości pracowników oraz stosowaniem właściwej organizacji stanowisk i procesów pracy.

OPRACOWANIE LUB AKTUALIZACJA BROSZUR BHP I PPOŻ

Zespół ds. BHP, w 2019 r. aktualizował opracowaną broszurę: „BHP na co dzień”, we współpracy z Biurem Promocji Miasta i Turystyki. Broszury dostępne są stale dla wszystkich pracowników w zasobach sieciowych, w lokalizacji

M:\BHP_EMAS_Instrukcje\BHP\Publikacje, porady i m.in. przekazywane są nowozatrudnionym osobom. Broszury w pigułce wskazują podstawowe informacje i procedury, odpowiednio z zakresu ochrony ppoż. oraz udzielania pierwszej pomocy. Opracowane broszury, w treści ujmują powiązania z inną dokumentacją niezbędną lub pomocną w zakresie bhp.

W 2019 r. Zespół ds. BHP ponadto opracował i za pomocą poczty elektronicznej Lotus, wysłał do wszystkich pracowników Urzędu artykuł oraz slajdy dotyczące bezpieczeństwa w drodze jak również w ramach podnoszenia świadomości i wiedzy opracował Test BHP dla wszystkich pracowników.

SZKOLENIA Z ZAKRESU BHP

Pracownicy Zespołu ds. BHP przeprowadzili w 2019 r. szkolenia wstępne ogólne dla 296 osób (pracowników, stażystów, praktykantów), co jest ilością nieco większą w porównaniu do ilości takich szkoleń, przeprowadzonych w 2018 r. (282 osób).

Prowadzono bieżącą współpracę z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr, dotyczącą m.in. wyznaczania osób na właściwe ze względu na zajmowane stanowisko pracy, obowiązkowe szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Organizatorom szkoleń okresowych przekazywano aktualizowane materiały i informacje z zakresu BHP, dotyczące specyfiki Urzędu Miejskiego Wrocławia, do wykorzystania podczas przeprowadzania tych szkoleń.

Na bieżąco uaktualniano materiały bhp i ppoż. dostępne dla pracowników Urzędu, które są dostępne w lokalizacji sieciowej M:\BHP_EMAS_Instrukcje\BHP.

W 2019 r. wypracowano rozwiązanie dot. stałego dostępu do aktualizowanej dokumentacji z zakresu bhp, dla prowadzącego szkolenia okresowe bhp pracowników Urzędu - za pośrednictwem Centrum Usług Informatycznych i w uzgodnieniu z Działem Zasobów Ludzkich i Szkoleń (WOK). Prowadzący posiada obecnie zdalny dostęp do wybranych materiałów – obowiązujących w Urzędzie aktów prawnych, instrukcji bhp, ocen ryzyka zawodowego, opracowań (niezbędnych do prowadzenia szkoleń okresowych), które zamieszczone są w zasobach sieciowych Urzędu i dostępne dla pracowników (katalog „BHP” na dysku „M”). Tym samym zapewniono stosowanie aktualnych wymagań prawnych (uwzględnione w uzgodnionych i obowiązujących obecnie programach szkoleń okresowych).

SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

- Udzielano szeregu porad i zaleceń związanych z organizacją nowych stanowisk pracy jak i licznymi przeprowadzkami.
- We współpracy z Wydziałem Obsługi Urzędu, pracownicy Zespołu ds. BHP podejmowali działania w zakresie przystosowania stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, które były nowotworzone bądź reorganizowane w Urzędzie. Przeprowadzono przeglądy w tym zakresie.
- Udzielano konsultacji i przeprowadzano przeglądy obiektów UMW, w ramach prac Komisji BHP. Podczas spotkań tej Komisji, które odbywają się okresowo, omawiano na bieżąco środki profilaktyczne. W ramach tych działań nie stwierdzono istotnych uchybień lub zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie.
- Udzielano szeregu informacji i porad dla Wydziałów Urzędu, pracowników i jednostek gminnych.
- Opiniowano wnioski dyrektorów wydziałów o przyznanie odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej dla pracowników Urzędu.

- Na ogólnodostępnej w Urzędzie lokalizacji sieciowej: M:\BHP_EMAS_instrukcje\BHP, udostępniane są istotne i bieżące informacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, które są na bieżąco aktualizowane (instrukcje, oceny ryzyka zawodowego, programy szkoleń dla kadry kierowniczej Urzędu, informacje dotyczące organizacji udzielania pierwszej pomocy itp.), wspomagające pracę kierownictwa.
- Współpracowano z lekarzem medycyny pracy, prowadząc również ustalenia z zakresu wydawanych zaleceń dot. organizacji stanowisk pracy.
- Prowadzono czynności związane z pisemną korespondencją, w tym elektroniczną, jaka wpływała do Zespołu.
- Aktualizowano wypracowane w poprzednich latach opracowania i druki, opracowane w poprzednich latach przez Zespół ds. BHP, które są przystosowane do specyfiki Urzędu dla potrzeb pracowników, osób kierujących pracownikami oraz potrzeb komórek organizacyjnych, m. in. takie jak:
 - ankieta oceny komputerowego stanowiska pracy,
 - lista kontrolna dot. stanowiska pracy pracownika niepełnosprawnego,
 - lista kontrolna dot. aktualności przeglądów i konserwacji dla obiektów Urzędu,
 - skierowanie na badania z zakresu medycyny pracy (druk wynikający z przepisów prawnych lecz uszczegółowiony),
 - wniosek z opinią lekarza ws. okresu zwolnienia lekarskiego po wypadku,
 - informacja dla poszkodowanego w wypadku przy pracy,
 - informacja dla poszkodowanego w wypadku w drodze do/z pracy,
 - klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Zespół ds. BHP danych osobowych.
- W 2019 r. opracowano i zaktualizowano m.in. instrukcję stanowiskową bhp dot. posługiwania się elektronarzędziami, instrukcję bhp użytkowania środków ochrony indywidualnej, instrukcję bhp kopertownicy, instrukcję bhp roweru, pojazdu do prowadzenia którego nie jest wymagane prawo jazdy, instrukcję bhp przy obsłudze urządzeń kopiujących w poligrafii, instrukcję dot. udzielania pierwszej pomocy oraz wykaz podstawowego wyposażenia apteczki pierwszej pomocy – druk z „Procedury postępowania w razie wypadku przy pracy lub zdarzenia potencjalnie wypadkowego”.
- Aktualizowano karty ocen ryzyka zawodowego.

DZIAŁANIA W RAMACH ZINTEGROWANEGO SYSTEM ZARZĄDZANIA

Pracownicy Zespołu ds. BHP, po odbyciu szkoleń dla audytorów wewnętrznych brali czynny udział w audytach wewnętrznych oraz zewnętrznych, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW, co przyczyniało się również do poprawy stanu bhp w Urzędzie. W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania przeprowadzono audyty wewnętrzne obejmujące wymagania Polskiej Normy 18001 m.in. w zakresie:

- komunikowania się w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- postępowania w związku z wypadkiem przy pracy lub zdarzeniem potencjalnie wypadkowym,
- monitorowania bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- zarządzania oceną ryzyka zawodowego.

W ramach przeprowadzonych audytów potwierdzono, że procesy przebiegają zgodnie z opisanymi procedurami. Audytorzy wewnętrzni podczas przeglądu wnosili spostrzeżenia dot. rozszerzenia zapisów w procedurze komunikacji bhp dot. stron zewnętrznych, większego ujednoczenia zapisów dot. postępowania w sytuacjach awaryjnych w instrukcjach stanowiskowych bhp oraz ściślejszego wskazania odpowiedzialności pracowników i kierowników, w procedurze oceny ryzyka zawodowego. Spostrzeżenia zostały uwzględnione w zaktualizowanej dokumentacji.

Audyt zewnętrzny, przeprowadzony w Zespole ds. BHP potwierdził właściwość prowadzonych przez Zespół działań i spełnienie wymagań systemu w odniesieniu do całej organizacji, skuteczne docieranie do świadomości pracowników i klientów Urzędu. Brak zaleceń ze strony audytorów zewnętrznych.

Zespół BHP brał bezpośredni udział w aktualizacji obowiązujących w UMW procedur związanych wynikających w szczególności z Polskiej Normy 18001. Uczestniczono w organizowanych przez Urząd spotkaniach i szkoleniach dotyczących Zintegrowanego Systemu Zarządzania, mających na celu m.in. doskonalenie zarządzania w zakresie BHP.

Szczególnie istotne zadania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, realizowane na bieżąco przez Zespół ds. BHP w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, przedstawiono poniżej:

- profilaktyka – reagowanie na zagrożenia i zapobieganie występowaniu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, współpraca z lekarzem medycyny pracy,
- postępowania w związku ze zgłoszonymi wypadkami przy pracy oraz wypadkami w drodze z domu do pracy i z pracy do domu – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105, poz. 870), i odpowiednio zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad oraz trybu uznawania zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy, sposobu jego dokumentowania, wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz terminu jej sporządzania (Dz. U. z 2013 r. poz. 924),
- realizacja procesu szkoleń z zakresu BHP (w porozumieniu z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr) – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 ze zmianami oraz z 2019 r. poz. 1099),
- analiza i ocena ryzyka zawodowego pracowników Urzędu – zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 ze zmianami z 2019 r. poz. 1043),
- wypełnianie zadań związanych z udziałem w Komisji BHP, m.in. dokonującej przeglądów budynków i stanowisk pracy w Urzędzie - zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 ze zmianami z 2019 r. poz. 1043) oraz zgodnie z Zarządzeniem NR /K/9/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 19 marca 2018.

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Komisja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy powołana zarządzeniem nr K/9/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 marca 2018 r. ze zm., w 2018 r. zebrała się na 13 posiedzeniach, realizując cele wyznaczone w planie spotkań na ten rok. Komisja m.in. wskazywała zgłaszane przez pracowników i stwierdzone podczas przeglądów, potrzeby dotyczące poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach Urzędu i bezpośrednio na stanowiskach pracy. Podczas spotkań Komisji z pracownikami i w trakcie przeglądów, przekazywano pracownikom informacje o ich prawach i obowiązkach. W ramach działań Komisja miała na uwadze identyfikację ewentualnych zmian które wymagałyby aktualizacji „Karty oceny ryzyka zawodowego”. Wskazywano ewentualne potencjalne zagrożenia oraz sposoby im zapobiegania. Zwracano uwagę na organizację i wyposażenie stanowisk pracy, pomieszczeń, stan klatek schodowych, korytarzy obiektów w których wykonują obowiązki służbowe pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia. Zwracano się do administratorów obiektów o informacje dotyczące sprawności instalacji elektrycznych, odgromowych, dymowych. Formułowano zalecenia i przypominano o zasadach wyposażania apteczek pierwszej pomocy, zabezpieczania wszelkiego rodzaju przewodów przebiegających w pomieszczeniach pracy, oznakowania i wyposażania miejsc gdzie może występować zwiększone ryzyko wypadku oraz wskazywano propozycje ewentualnych modernizacji. Interweniowano w tych miejscach, gdzie pracownicy zgłaszali problemy Oddziałowym Społecznym Inspektorom Pracy lub bezpośrednio członkom Komisji BHP.

Realizacja szeregu wydanych przez Komisję zaleceń, przyczynia się do stałej poprawy warunków pracy pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, wpływa na zmniejszenie ilości występujących wypadków przy pracy oraz zmniejszenie prawdopodobieństwa

zachorowań na choroby zawodowe. Komisja BHP mając na względzie udział przedstawicieli pracowników oraz przedstawicieli pracodawcy, w ramach konsultacji przyczynia się do odpowiedniej optymalizacji i określenia priorytetów dot. podejmowanych działań na rzecz doskonalenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, uwzględniając również utrzymanie jak najlepszego wizerunku Urzędu i urzędnika dla klientów zewnętrznych.

KONTROLE ORGANÓW NADZORU NAD WARUNKAMI PRACY

W 2019 r. została przeprowadzona kontrola przez Państwową Inspekcję Pracy, obejmująca aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy – jednak do końca roku nie została zakończona.

Państwowa Straż Pożarna przeprowadziła kontrolę w 2019 r. Zalecenia zostały zrealizowane.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w komórce bhp nie przeprowadziła kontroli w 2019 r.

PRZEPROWADZONE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU PODWYŻSZENIE JAKOŚCI OBSŁUGI KLIENTÓW ORAZ USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA URZĘDU

Wydział Obsługi Urzędu w ramach realizacji przydzielonych zadań w 2019 r. podejmował działania na podstawie zaplanowanych i przyjętych założeń:

- utrzymania infrastruktury Urzędu Miejskiego Wrocławia w stanie gwarantującym optymalne i bezpieczne warunki pracy,
- zapewnienia zasobów materiałowo-technicznych i technologii umożliwiającej terminową realizację zadań,
- podwyższenia standardów, optymalizowania i stałego monitorowania kosztów i potrzeb.

REMONTY I INWESTYCJE

REMONTY

- Remont pomieszczeń nr 1 i 1A wraz z toaletami oraz rozbudową wentylacji i klimatyzacji w obiekcie Sukiennice 12.

W ramach prac wykonano nowe tynki, posadzki, ścianki G-K, sufity podwieszane, malowanie pomieszczeń, wymieniono: instalację elektryczną, instalację c.o. oraz wodno-kanalizacyjną. Zakres prac obejmował: udrożnienie kanałów wentylacji grawitacyjnej, zainstalowanie urządzeń wewnętrznych i zewnętrznych klimatyzacyjnych oraz centrali wentylacyjnej na kanale nawiewnym, wykonanie wew. i zew. rurociągów zasilających i powrotnych do urządzeń klimatyzacyjnych w osłonach izolacyjnych, wykonanie izolacji na kanałach wentylacyjnych wew. remontowanych pomieszczeń, wykonanie instalacji odprowadzenia skroplin z urządzeń klimatyzacyjnych do remontowanej instalacji sanitarnej w blokach sanitarnych.

Pomieszczenie nr 1 oraz toalety - Sukiennice 12, fot. UM

Wartość robót instalacji wentylacji i klimatyzacji – 42 066,00 zł.

Wartość robót budowlanych – 272 913,00 zł.

- Remont pomieszczeń 211, 215, 216, 217 w budynku Sukiennice 10.

Wykonano roboty remontowe polegające na cyklinowaniu i lakierowaniu parkietu, wymianie stolarki drzwiowej oraz malowaniu pomieszczeń.

Wartość robót – 76 240,00 zł.

- Remonty w obiekcie pl. Nowy Targ 1-8.

Centrum Obsługi Mieszkańca

Wymiana wykładziny tarkett na płytki podłogowe w COM w Dziale Rejestracji Działalności Gospodarczej oraz przy stanowiskach Dowodów Osobistych wraz z malowaniem pomieszczeń.

Wartość robót – 185 040,00 zł.

Pomieszczenia nr 247, 332, 405, 414

Położenie wykładziny tarkett oraz malowanie pomieszczeń.

Wartość robót – 60 450,00 zł.

Pomieszczenia Archiwum

Wykonano roboty remontowe w pomieszczeniu nr 039 polegające na wymianie instalacji c.o., oświetlenia oraz malowaniu pomieszczeń. W kompleksie pomieszczeń nr 021 wymieniono oświetlenie w ilości 150 szt. opraw.

Wartość robót – 57 720,00 zł.

Pomieszczenia nr 131, 132, 133, 146, 147

Cyklinowanie i lakierowanie parkietu, wymiana stolarki drzwiowej oraz malowanie pomieszczeń.

Wartość robót – 50 935,00 zł.

Pomieszczenia Działu Transportu

Wykonano roboty remontowe polegające na wymianie instalacji elektrycznej, wykonaniu nowych tynków, wymianie starego zniszczonego parkietu na płytki podłogowe Gres oraz malowaniu pomieszczeń.

Wartość robót – 50 250,00 zł.

Pomieszczenia Zespołu Poligrafii

Wykonano roboty remontowe polegające na wymianie instalacji elektrycznej i sufitu podwieszanego, dostosowaniu wysokości pomieszczeń do norm wg zaleceń BHP z 1,80 m do 2,50 m wraz z pomalowaniem pomieszczeń.

Wartość robót – 18 460,00 zł

- Remont części elewacji od strony dziedzińca budynku przy ul. Zapolskiej 4.

W ramach remontu wymieniono uszkodzone tynki cementowo-wapienne, wykonano tynk cienkowarstwowy silikonowy barwiony w masie o strukturze baranka. Wymieniono: obróbki blacharskie, parapety zewnętrzne, rynny i rury spustowe na elementy z blachy tytanowo-cynkowej oraz instalację odgromową. Wykonano nowe zadaszenia nad wejściami do budynku, dokonano renowacji stalowych balustrad przy schodach zewnętrznych do piwnicy oraz pomalowano stalowe kraty okienne. Wyżej wymienione prace wyeliminowały zagrożenie odpadającego tynku oraz wpłynęły na bezpieczeństwo osób korzystających z parkingu usytuowanego w tej części dziedzińca obiektu.

Budynek UM przy ul. Zapolskiej 4 – widok od strony dziedzińca, fot. UM

Wartość remontu – 402 220,00 zł.

Dodatkowo w obiekcie przy ul. Zapolskiej 4 dokonano wymiany opraw oświetleniowych na oprawy LED na korytarzach I, II i V piętra.

Wartość prac remontowych – 38 130,00 zł.

- Remont pomieszczeń biurowych w budynku przy al. Kromera 44.

W ramach prowadzonych prac położono wykładziny Tarkett, wymieniono posadzki, stolarkę drzwiową, oświetlenie oraz wykonano malowanie pomieszczeń.

Wartość prac remontowych – 192 450,00 zł.

- Malowanie pomieszczeń biurowych w budynku przy ul. Bogusławskiego 8.

Wartość prac remontowych – 26 600,00 zł.

INWESTYCJE

- Przebudowa przepompowni ścieków przy budynku UM, al. Kromera 44. Zakres prac obejmował: czyszczenie komory przepompowni ścieków (w tym wywóz i utylizacja odpadów), przerzut ścieków na czas prowadzenia robót, mechaniczne czyszczenia kanalizacji sanitarnej w obrębie przepompowni i przerzut ścieków na czas prowadzenia robót, czyszczenie powierzchni stalowych - ściana wewnętrzna przepompowni, malowanie powierzchni stalowej komory farbą okrętową, demontaż starych wyeksploatowanych urządzeń przepompowni wraz z wywozem i utylizacją, dostawa i montaż nowych urządzeń - pomp do pompowania ścieków sanitarnych, zasuw kołnierzowych, kolektora z rur ze stali nierdzewnej dla układu pomp, skrzynki sterowniczej oraz urządzenia do powiadamiania o awariach w przepompowni ścieków, modernizacja pokrywy przepompowni oraz wykonanie pomostu eksploatacyjnego dla obsługi przepompowni, czyszczenie kanalizacji oraz studni rewizyjnych.

Wartość umowna inwestycji – 109 112,00 zł.

Przepompownia ścieków przy budynku UM – al. Kromera 44, fot. Wykonawca robót – Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Ziębud Leszek Zięba

- Renowacja dźwigu osobowego zainstalowanego na głównej klatce schodowej w budynku przy pl. Nowy Targ 1-8. Zakres prac obejmował wykucie otworów rewizyjnych w kanale zainstalowanej wciągarki i osadzenie drzwi rewizyjnych oraz wymianę elementów mechanizmu napędowego wciągarki, lin, przeciwwagi i prowadnic.

Wartość umowna inwestycji – 108 978,00 zł

- Rozbudowa systemu klimatyzacji wraz z elementami współpracującymi w budynku Sukiennice 10 (pomieszczenia nr 202, 208, 209, 219, 308, 308a, 309, 310, 311, 312, 314, 314a, 315, 317, 401, 401a, 407-serwerownia). Zakres prac obejmował zainstalowanie jednostek wewnętrznych klimatyzacyjnych w pomieszczeniach oraz zainstalowanie jednostek zewnętrznych dla ww. jednostek wewnętrznych. Wykonano instalację klimatyzacyjną zasilającą i powrotną z rur miedzianych.

Wartość robót – 149 900,00 zł

OBSŁUGA OBIEKTÓW

W ramach obsługi obiektów w 2019 r. realizowano zadania polegające na:

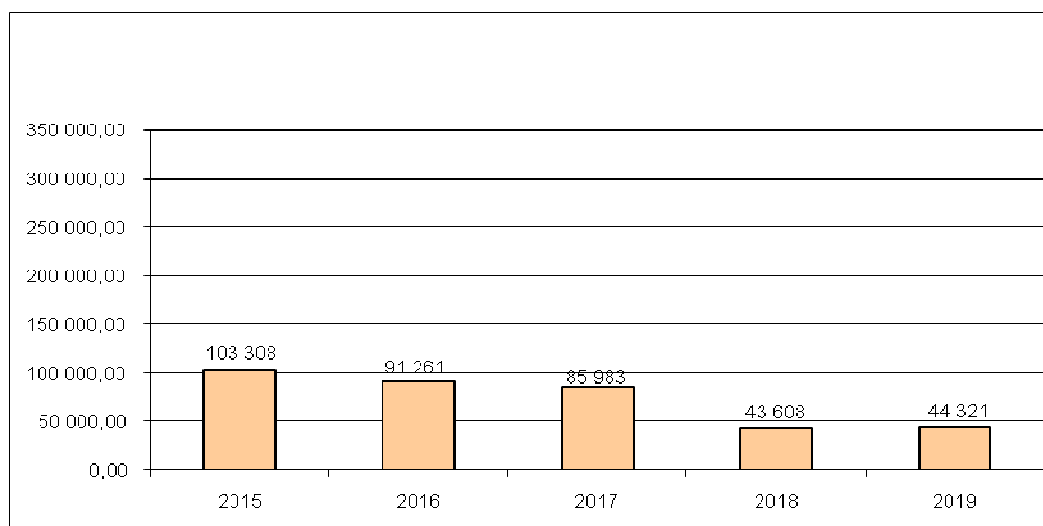
- utrzymaniu porządku w administrowanych budynkach Urzędu Miejskiego, w tym zorganizowaniu przeprowadzek pracowników w związku z reorganizacją,
- zapewnieniu stałej ochrony w administrowanych obiektach, w tym montażu dodatkowych kamer i bramek wejściowych w kompleksie budynków Sukiennic 8-9,
- konserwacji funkcjonujących sieci wewnątrz budynkowych zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz p.poż.,
- zapewnieniu dostaw mediów do budynków UM,
- zarządzaniu gospodarką materiałową wraz z zapewnieniem segregacji i wywozu odpadów w ramach realizacji wymagań systemu EMAS,
- poprawie dostępności budynków UM dla osób niepełnosprawnych poprzez montaż znaczników dźwiękowych – TOTUPOINT, zakup wózków ewakuacyjnych do budynków Urzędu Miejskiego oraz montaż pętli indukcyjnej w Sali Sesyjnej.

LOGISTYKA

W 2019 r. kontynuowano działania na rzecz poprawy obsługi komórek organizacyjnych Urzędu oraz obsługi klienta, a także racjonalizacji kosztów działalności Urzędu. Do działań tych należały:

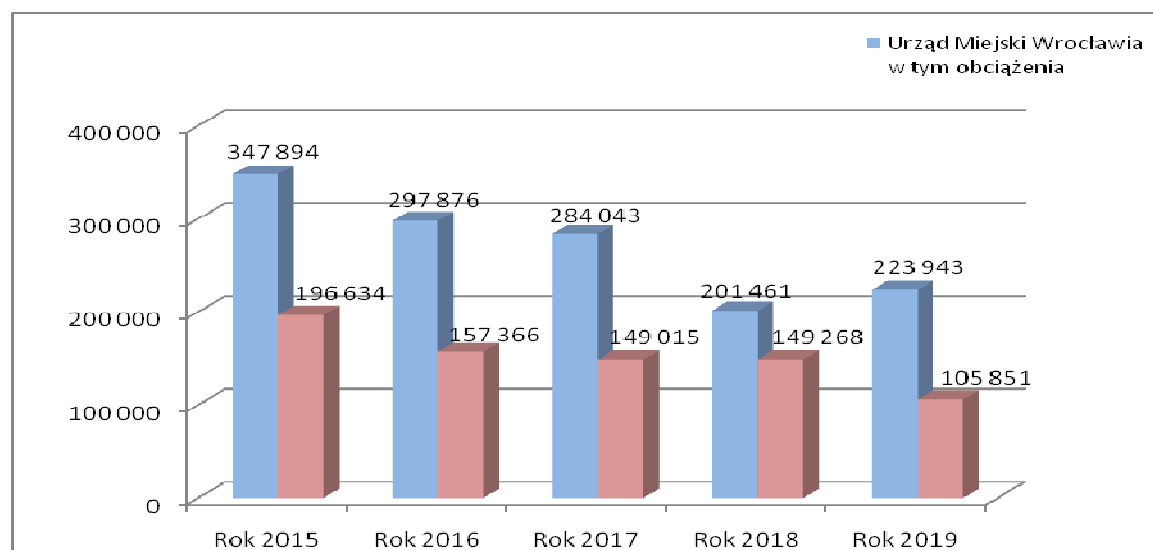
- Analiza struktury połączeń telefonicznych na poszczególnych stanowiskach pracy. Uzyskanie nowych stawek operatora co wpłynie na obniżenie kosztów ponoszonych na usługi telefonii stacjonarnej w 2020 r. w stosunku do roku ubiegłego.

Koszt połączeń telefonicznych stacjonarnych.

- Zawarcie umowy w drodze przeprowadzonego postępowania przetargowego na świadczenie usług telefonii komórkowej dla Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych oraz placówek oświatowych Gminy Wrocław. Zmiana taryfy operatora wpłynie na obniżenie kosztów ponoszonych na usługi telefonii komórkowej w stosunku do roku ubiegłego.

Płatność za usługi telefonii komórkowej

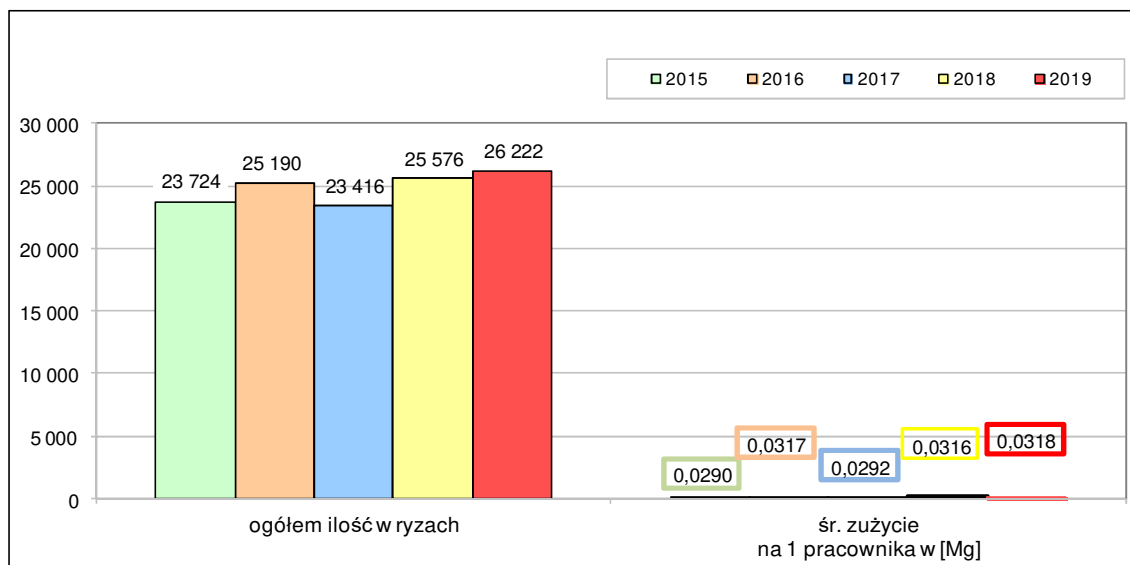

- W celu poprawy działalności Urzędu w zakresie sprawnego realizowania zadań związanych z obsługą klienta zakupiono pięć nowych cyfrowych kserokopiarek sieciowych na potrzeby poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu.

DOSTAWA PAPIERU KSERO

Ilość zakupionego papieru ksero do urzędów drukujących na potrzeby komórek organizacyjnych UM przedstawia poniższy wykres:

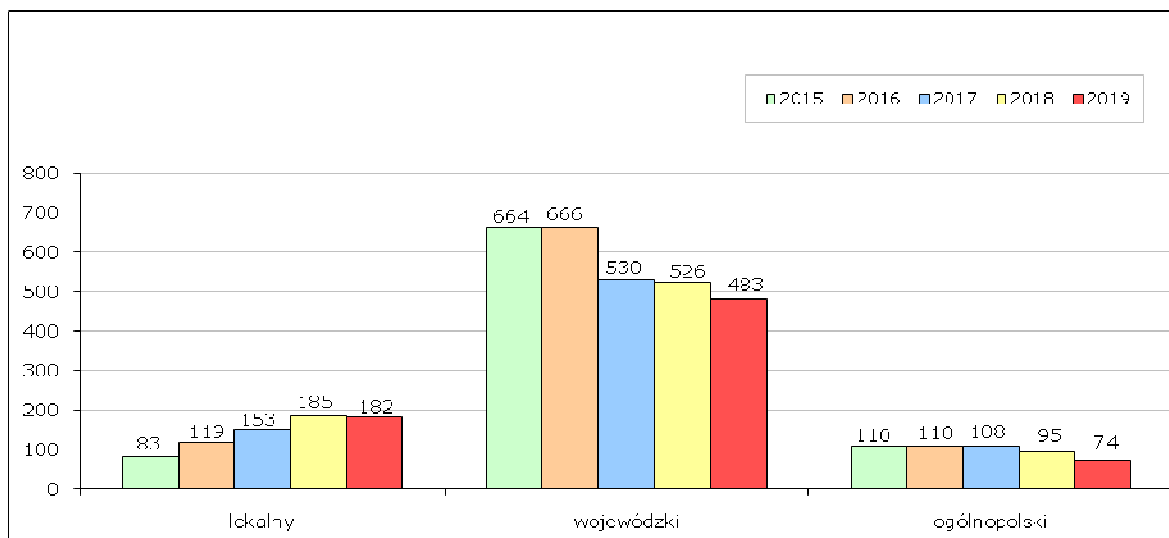
Dostawa papieru ksero dla wydziałów Urzędu Miejskiego Wrocławia.

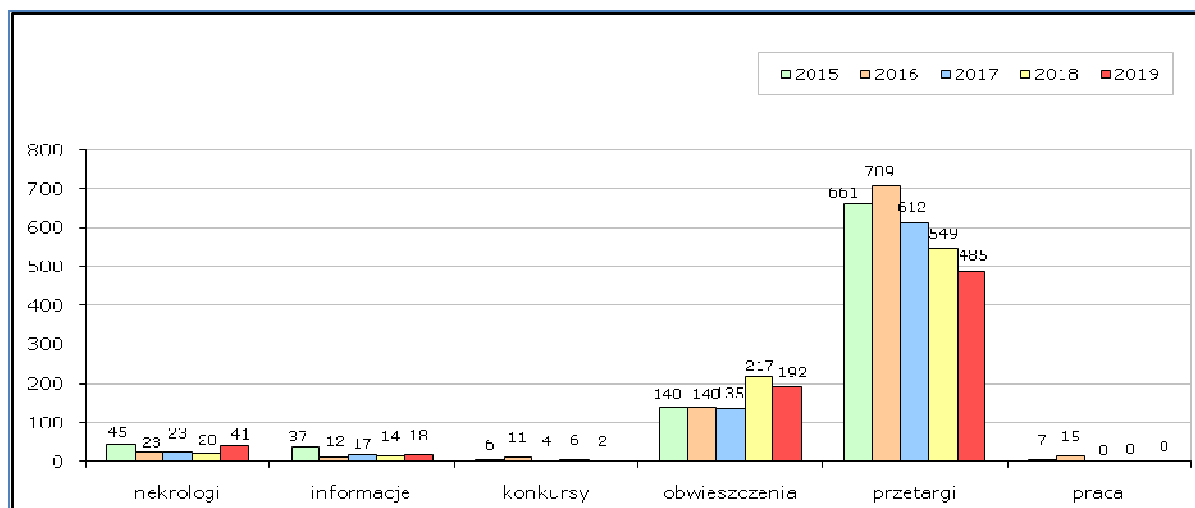
OGŁOSZENIA

Ilość opublikowanych ogłoszeń w prasie o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i ogólnopolskim w 2019 r., związanych z działalnością Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

Ilość zrealizowanych ogłoszeń wg zasięgu

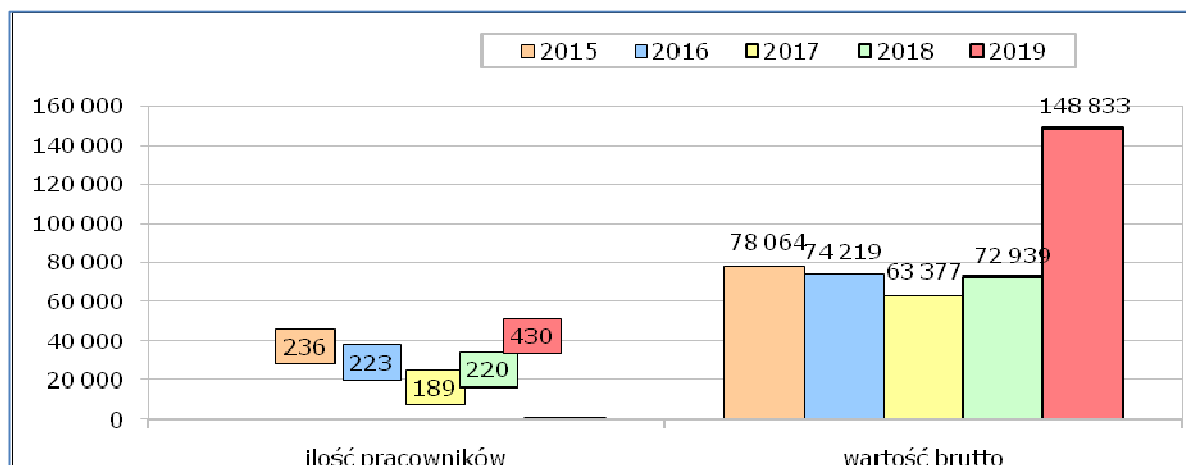
Ilość zrealizowanych ogłoszeń wg rodzaju ogłoszenia

BHP

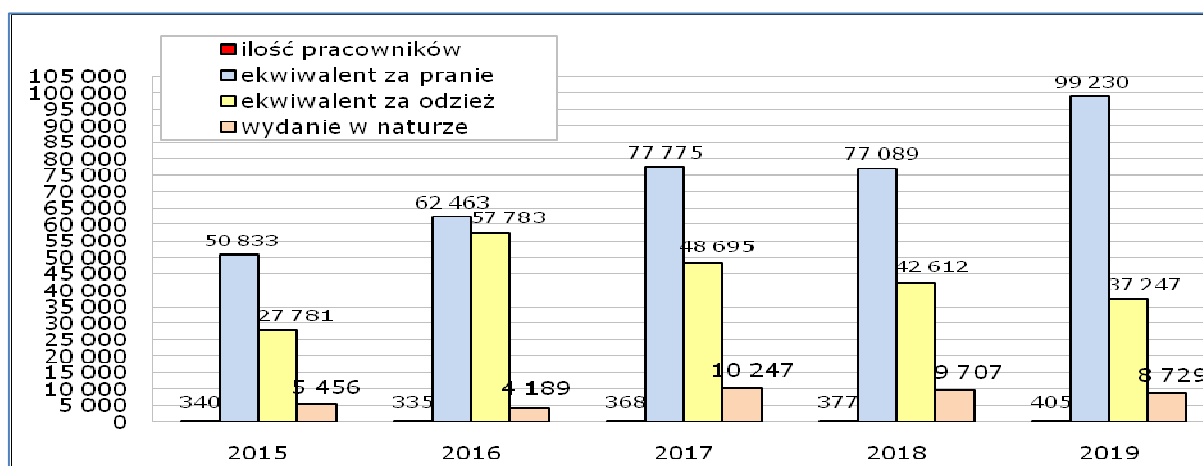
Dofinansowano zakup okularów korygujących wzrok 430 pracownikom Urzędu zatrudnionym na stanowiskach z monitorami ekranowymi na łączną kwotę 148 833,00 zł.

Dofinansowanie zakupu okularów korygujących wzrok dla pracowników Urzędu Miejskiego zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi.

Wypożyczono pracowników Urzędu w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze.

Zestawienie kosztów wyposażenia pracowników w odzież BHP.

UBEZPIECZENIA

W latach 2016–2019 Gmina Wrocław realizowała strategię kompleksowego zabezpieczenia mienia i interesów majątkowych wszystkich jednostek organizacyjnych oraz instytucji kultury. W ramach przyjętej polityki ubezpieczeniowej Gmina Wrocław zawarła umowy ubezpieczenia w podziale na grupy jednostek Gminy lub (w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej) na rodzaj zadań realizowanych przez Gminę:

- ZADANIE NR 1 - ubezpieczenie mienia Urzędu Miejskiego Wrocławia i innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław (z wyłączeniem mienia, którym dysponują jednostki oświatowe, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, instytucje kultury oraz mienia komunalnego,
- ZADANIE NR 2 - ubezpieczenie mienia instytucji kultury oraz jednostek pomocy społecznej,
- ZADANIE NR 3 - ubezpieczenie mienia jednostek oświatowych,
- ZADANIE NR 4 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Gminy Wrocław z tytułu prowadzonej działalności oraz posiadania mienia,
- ZADANIE NR 5 - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w związku z zarządzaniem i administrowaniem drogami i zielenią miejską,
- ZADANIE NR 6 - ubezpieczenie mienia komunalnego oraz odpowiedzialności cywilnej z tytułu zarządzania zasobem komunalnym,
- ZADANIE NR 7 – ubezpieczenia komunikacyjne wszystkich jednostek organizacyjnych i instytucji kultury.

Podział umów ubezpieczenia na wyżej wymienione zadania wynika z celu jaki Gmina realizuje w długim okresie czasu, tj. zwiększenie konkurencyjności w postępowaniach publicznych na wybór ubezpieczycieli. Efektem wprowadzonego rozwiązania jest zwiększenie zainteresowania ubezpieczycieli w postępowaniach przetargowych na ubezpieczenie Gminy Wrocław – we wszystkich zadaniach złożono po 2-3 oferty ubezpieczenia.

Efekty funkcjonowania programu ubezpieczenia – korzyści dla Gminy:

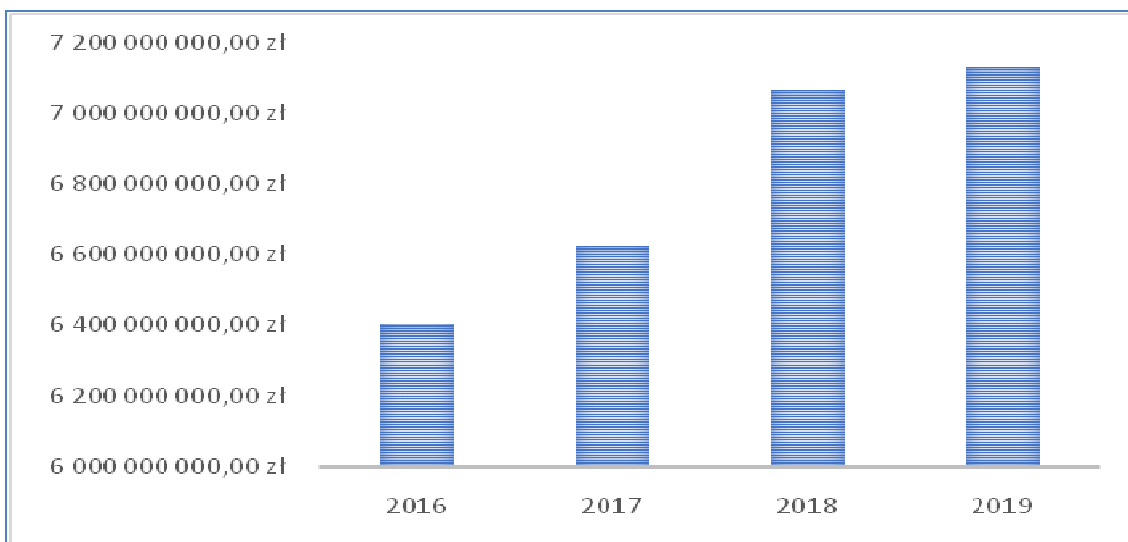
Zawarcie umów ubezpieczenia w wyżej wymienionym kształcie umożliwiło realizację przyjętych celów:

- Utrzymanie korzystnych warunków ubezpieczenia Gminy Wrocław oraz zwiększenie zakresu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej. W tym zakresie w szczególności należy zwrócić uwagę na ubezpieczenie ryzyka powodzi. W latach 2016-2019 łączny limit odpowiedzialności ubezpieczycieli dla tego ryzyka wynosił 200 mln zł w każdym rocznym okresie ubezpieczenia (w ramach 4 zadań ubezpieczenia mienia limit odpowiedzialności dla każdej z tych części wynosił 50 mln zł). Na uwagę zasługuje fakt, że program ubezpieczenia realizowany w latach 2016-2019 uwzględniał zmiany zachodzące w Gminie zarówno w zakresie objęcia ochroną ubezpieczeniową nowopowstałych inwestycji (Narodowe Forum Muzyki, Inteligentny System Transportu, przebudowa Stadionu Olimpijskiego), jak również został dostosowany do wydarzeń realizowanych w tym czasie (Europejska Stolica Kultury 2016, World Games 2017).
- Zwiększenie transferu ryzyk na zakłady ubezpieczeń poprzez ograniczenie fransyz i udziałów własnych. Od 1 lutego 2016 r. zmniejszona została fransyza redukcyjna dla szkód w pojazdach mechanicznych powstałych wskutek nienależytego wykonywania funkcji zarządu dróg z poziomu 8 000,00 zł do kwoty 5 000,00 zł. Dodatkowo obniżona została także fransyza redukcyjna dla szkód osobowych z tytułu zarządzania drogami z kwoty 5 000,00 zł do poziomu 3 000,00 zł. Niższy poziom fransyz skutkuje większą kompensacją szkód wyrządzonych poszkodowanym oraz zmniejsza wysokość odszkodowań, które musi pokrywać bezpośrednio Gmina.

Co szczególnie istotne, zmiana warunków ubezpieczenia w tym zakresie nie wpłynęła na wzrost kosztów ubezpieczeniowych.

- Urealnienie wartości nieruchomości zgłoszonych do ubezpieczenia mienia. Na przestrzeni lat 2018-2019 urealniono wartość mienia zgłaszanego do ubezpieczenia, w szczególności w odniesieniu do zasobu komunalnego oraz mienia jednostek oświatowych. Konieczność wyceny mienia podyktowana była faktem, że większość nieruchomości zasobu komunalnego oraz szkół nie posiadała realnej wyceny, co przekładało się na niską wartość ewentualnych odszkodowań w przypadku powstania szkód. Na skutek przeszacowań dokonanych w roku 2016 łączna suma ubezpieczenia (wartość całego majątku gminnego) zwiększyła się dwukrotnie w porównaniu do lat poprzednich, co w żaden sposób nie przyczyniło się do zwiększenia kosztów ochrony ubezpieczeniowej. Mimo zdecydowanego wzrostu wartości mienia w tamtym okresie koszty ubezpieczeniowe spadły w porównaniu do lat poprzednich. Jednocześnie program ubezpieczenia Gminy Wrocław obejmuje automatyczną ochroną wzrost wartości mienia na skutek realizowanych inwestycji/modernizacji. Dzięki właściwej konstrukcji ubezpieczenia, mienie ubezpieczone jest od chwili przejścia ryzyka na Gminę Wrocław. Nowe inwestycje skutkują wzrostem sumy ubezpieczenia (łącznej sumy ubezpieczenia) w przedziale od 1-7% rocznie.

Wzrost ubezpieczonego majątku Gminy Wrocław w latach 2016-2019

- Sprawny proces obsługi ubezpieczenia i odciążenie jednostek Gminy w tym zakresie. Program ubezpieczenia usprawnia proces zbierania danych do ubezpieczenia oraz jak największe ograniczenie obowiązków związanych z przekazywaniem danych odnośnie wartości majątku poszczególnych jednostek Gminy. Umowy ubezpieczenia zawierają rozwiązanie, zgodnie z którym aktualizacja wartości ubezpieczonego majątku następuje tylko raz w roku, co w znaczny sposób odciąża jednostki Gminy w zakresie prac związanych z administrowanym ubezpieczeniem. Zbieranie danych do ubezpieczenia odbywa się w formie elektronicznej za pomocą prostych w obsłudze ankiet internetowych.

Ułatwieniu i usprawnieniu działalności jednostek służy także EIB IMS (Insurance Management System®), który stanowi elektroniczną platformę do obsługi programu ubezpieczenia, w tym zgłaszania szkód. Program umożliwia także bieżącą kontrolę i nadzór nad realizacją programu ubezpieczenia, w tym podgląd procesu likwidacji szkód poprzez m.in. możliwość generowania statystyk szkodowych.

Dodatkowo w okresie 2016-2019 w ramach obowiązującej w Gminie Wrocław polityki ubezpieczeniowej, konsorcjum brokerskie realizowało następujące czynności:

- Opracowanie materiałów informacyjnych dla jednostek, przybliżające zawarty program ubezpieczenia. Każdorazowo po zawarciu nowych umów ubezpieczenia przygotowano materiały informacyjne dla jednostek Gminy Wrocław na temat funkcjonującego programu ubezpieczeń przybliżające przedmiot i zakres ubezpieczenia; niezbędne informacje zostały przekazane przez Wydział Obsługi Urzędu do poszczególnych jednostek objętych programem wraz z dokumentami potwierdzającymi ochronę ubezpieczeniową, obowiązującą procedurą funkcjonującą w formie Zarządzenia Prezydenta oraz instrukcją postępowania na wypadek zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego.
- Szkolenia wdrożeniowe przedstawiające program ubezpieczenia oraz zasady likwidacji szkód. Przeprowadzono szereg spotkań szkoleniowych dla pracowników poszczególnych jednostek Gminy, których celem było przybliżenie warunków programu ubezpieczenia, w tym przedmiotu i zakresu ubezpieczenia oraz przedstawienie procedur i zasad likwidacji szkód. Spotkania te przybliżyły także rolę brokera w postępowaniu likwidacyjnym oraz obowiązki ubezpieczonego w wypadku wystąpienia szkody. Celem szkoleń było zapewnienie aby należne Gminie Wrocław odszkodowania były dochodzone w pełnej wysokości i jak najszybszym czasie. Podczas spotkań uwrażliwiono również uczestników jakie problemy mogą się pojawić w procesie likwidacji szkód i jak można im zaradzić. W przeprowadzonych szkoleniach uczestniczyli pracownicy komórek organizacyjnych UM oraz jednostek organizacyjnych Gminy.
- Doradztwo prawne dotyczące zapisów ubezpieczeniowych w procesie przygotowywania umów z Kontrahentami Gminy Wrocław. Konsorcjum brokerskie opracowało propozycje zapisów ubezpieczeniowych na potrzeby umów najmu lokali użytkowych Gminy Wrocław oraz prowadzono bieżące konsultacje zapisów ubezpieczeniowych w innych dziedzinach (w szczególności dotyczących prowadzonych na rzecz Gminy Wrocław prac budowlanych). Celem wprowadzonych rozwiązań było zwiększenie poziomu bezpieczeństwa majątku Gminy oraz wprowadzenie obowiązków ubezpieczeniowych dla Wykonawców, tak aby w razie ewentualnych zdarzeń szkodowych nie obciążać rachunku szkodowego Gminy i nie powodować ewentualnego wzrostu ceny za usługi ubezpieczeniowe w kolejnych okresach.
- Odnowienie innych umów ubezpieczenia. W trakcie okresu sprawozdawczego odnowiono lub zawarto na rzecz Gminy Wrocław następujące umowy ubezpieczenia:
 - o ubezpieczenie wystaw dzieł sztuki,
 - o ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków Ochotniczej Straży Pożarnej,
 - o ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków wolontariuszy, praktykantów i stażystów,
 - o ubezpieczenie kosztów leczenia oraz NNW podczas podróży służbowych,
 - o ubezpieczenie koni Straży Miejskiej,
 - o ubezpieczenie dronów.

Przeprowadzone prace związane z odnowieniem ww. umów ubezpieczenia doprowadziły co najmniej do utrzymania dotychczasowych korzystnych warunków ubezpieczenia Gminy Wrocław oraz jej jednostek organizacyjnych, a w niektórych przypadkach skutkowały poprawą warunków dotyczących zakresu ubezpieczenia, obniżeniem składki lub wprowadzeniem mechanizmów automatyzujących proces obsługi ubezpieczeniowej, co przełożyło się na odciążenie pracowników odpowiedzialnych za obsługę programu ubezpieczenia.

Oprócz wymienionych umów ubezpieczenia zawarto także szereg jednostkowych polis i umów ubezpieczenia związanych z organizowanymi przez jednostki Gminy wydarzeniami (ubezpieczenia NNW) oraz odbywanymi podróżami służbowymi (ubezpieczenia kosztów leczenia i NNW).

TRANSPORT

Dział Transportu w 2019 r. na bieżąco prowadził działania zapewniające transport wszystkim dysponentom i pracownikom Urzędu Miejskiego Wrocławia w celu zapewnienia sprawnej realizacji wyznaczonych zadań. W tabeli poniżej przedstawiono zużycie paliwa przez samochody służbowe Urzędu Miejskiego Wrocławia w latach 2015 r.–2019 r.

Ilość i koszty zakupu paliwa do samochodów służbowych UM w latach 2015 r.-2019 r.

Nazwa nośnika energii	Jednostka miary	Zużycie nośnika energii	Wartość brutto (zł)
2015 r.			
Benzyna silnikowa	litr	6 768,25	31 387,32
Olej napędowy	litr	54 753,40	249 457,19
2016 r.			
Benzyna silnikowa	litr	8 770,54	38 850,20
Olej napędowy	litr	48 292,19	200 107,19
2017 r.			
Benzyna silnikowa	litr	7 940,45	36 925,43
Olej napędowy	litr	44 134,16	195 969,15
2018 r.			
Benzyna silnikowa	litr	10 972,35	54 279,91
Olej napędowy	litr	42 978,48	211 893,92
2019 r.			
Benzyna silnikowa	litr	19 382,97	78 676,07
Olej napędowy	litr	28 714,31	117 680,31

W wyniku postępowania publicznego w trybie przetargu nieograniczonego w 2019 r. zakupiono na potrzeby Urzędu Miejskiego Wrocławia trzy fabrycznie nowe samochody osobowe :

- samochód osobowy marki Skoda Kodiaq zgodnie z umową nr WOU.DO/272/47/2019/DT z dn. 14 marca 2019 r., wartość pojazdu – 185 000,00 zł brutto,
- samochód osobowy marki Skoda Superb III FL zgodnie z umową nr WOU.DO/272/124/2019/DT z dn. 6 sierpnia 2019 r., wartość pojazdu – 186 000,00 zł brutto,
- samochód osobowy marki Skoda Kodiaq zgodnie z umową nr WOU.DO/272/154/2019/DT z dn. 14 października 2019 r., wartość pojazdu – 177 000,00 zł brutto.

Ilość i koszty zakupu nowych samochodów w latach 2015 r. -2019 r.

Rok	Ilość nowych samochodów	Koszt zakupu
2015 r.	1	169 000,00
2016 r.	2	241 679,00
2017 r.	4	595 863,00
2018 r.	1	149 600,00
2019 r.	3	563 500,00
Razem	11	1 719 642,00

W wyniku postępowania publicznego w trybie przetargu pisemnego, na podstawie Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 3014/15 z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania rzeczowymi składnikami majątku ruchomego, w który wyposażone są miejskie jednostki organizacyjne we Wrocławiu oraz Urząd Miejski Wrocławia w 2019 r., zostały sprzedane dwa samochody służbowe Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Ilość i wartość sprzedanych samochodów służbowych UM

Marka pojazdu i nr rejestracyjny	Rok produkcji	Cena sprzedaży
Skoda Superb II	2011 r.	22 613,00
Renault Espace	2016 r.	77 100,00
Razem		99 713,00

Dążąc do zapewnienia sprawnej realizacji zadań i organizacji pracy jednostkom miejskim Wrocławia w 2019 r. przekazano cztery samochody służbowe.

Ilość przekazanych samochodów służbowych jednostkom miejskim Wrocławia w latach 2015 r.- 2019 r.

Marka samochodu	Ilość przekazanych samochodów	Nazwa jednostki
2015 r.		
Ford S-MAX	1	Centrum Usług Informatycznych
VW Passat	1	Zarząd Obsługi Jednostek Miejskich
Hyundai Tucson	1	Zarząd Zieleni Miejskiej
Mercedes Viano	1	Zarząd Zasobu Komunalnego
2017 r.		
VW Passat	1	Komenda Miejska Straży Pożarnej we Wrocławiu
Skoda Octavia	1	Wrocławski Tor Wyścigów Konnych
Skoda Superb	1	Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław
2018 r.		
Skoda Superb	1	Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław
2019 r.		
Skoda Octavia	1	Centrum Usług Informatycznych
Nissan E-NV200	1	Zarząd Zieleni Miejskiej
Ford Mondeo	1	Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław
Nissan Pathfinder	1	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

Spełniając postulaty Ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r., o elektromobilności i paliwach alternatywnych, która nakłada na samorzady obowiązek posiadania od 2020 r. minimum 10% samochodów elektrycznych w użytkowej flocie, Gmina Wrocław zawarła w 2019 r., w wyniku przeprowadzonego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego umowę na odpłatny najem długoterminowy 8 szt. fabrycznie nowych elektrycznych samochodów osobowych marki Nissan, model Leaf.

Fot. Janusz Krzeszowski - portal www.wroclaw.pl

Fot. Janusz Krzeszowski - portal www.wroclaw.pl

Część nowych aut elektrycznych trafiła również do wrocławskich jednostek miejskich, które na co dzień wykonują zadania w terenie.

Wykaz wydziałów/jednostek korzystających z samochodów elektrycznych

Marka samochodu	Ilość przekazanych samochodów	Nazwa wydziału / jednostki
Nissan Leaf	1	Wydział Obsługi Urzędu
Nissan Leaf	1	Wydział Środowiska i Rolnictwa
Nissan Leaf	1	Wydział Inżynierii Miejskiej
Nissan Leaf	1	Zarząd Zasobu Komunalnego
Nissan Leaf	1	Miejskie Centrum Usług Socjalnych

Nissan Leaf	1	Zarząd Inwestycji Miejskich
Nissan Leaf	1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Nissan Leaf	1	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta

Pozyskanie 8 samochodów zapewniło nie tylko wypełnienie obowiązku ustawowego w postaci posiadania minimum 10% samochodów zero emisyjnych ale to przede wszystkim kolejny sposób na walkę o czystsze powietrze we Wrocławiu.

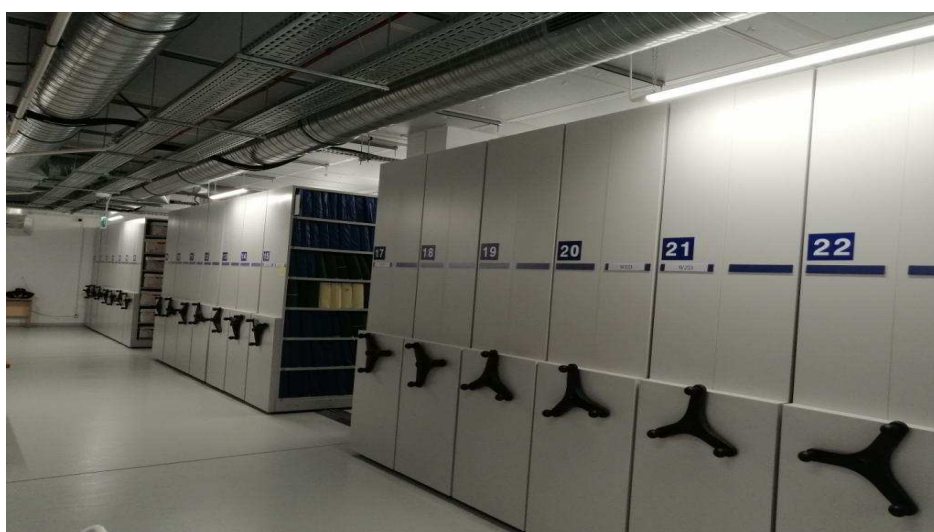
ARCHIWUM

W związku z oddaniem do użytkowania nowej siedziby archiwum zakładowego przy ul. Hubskiej 8-16 powierzchnia magazynowa archiwum w 2019 r. powiększyła się o prawie 4 000 mb, łącznie licząc 13 327 mb. W sierpniu 2019 r. zlikwidowano lokalizację archiwum zakładowego przy ul. Stalowej 62, przeprowadzając przy tym prawie 2 000 mb akt na ul. Hubską.

Siedziba archiwum zakładowego przy ul. Hubskiej, fot. UM

Wnętrze archiwum zakładowego przy ul. Hubskiej, fot. UM

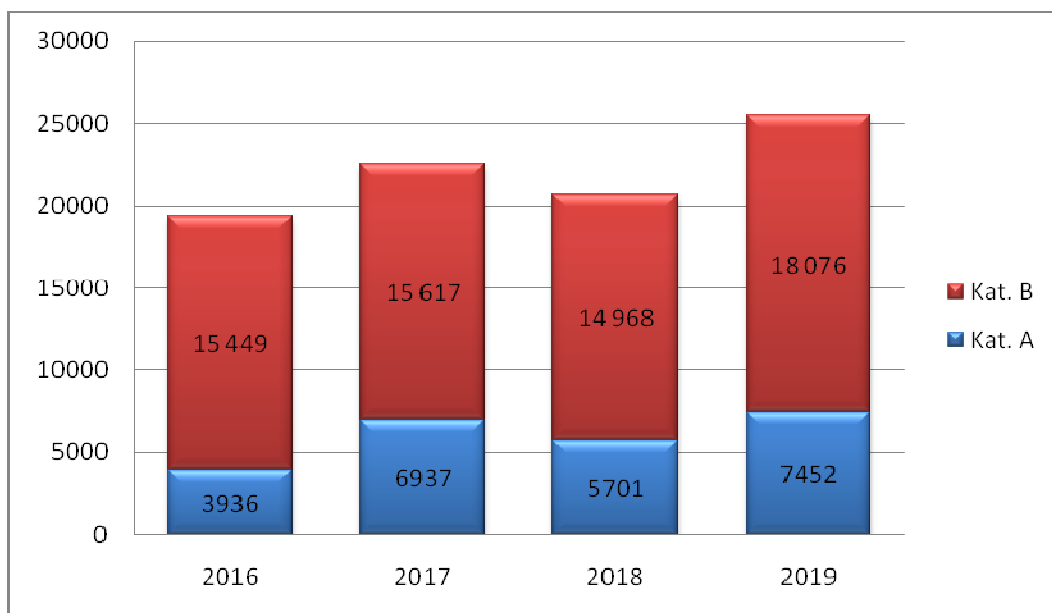

Wnętrze archiwum zakładowego przy ul. Hubskiej, fot. UM

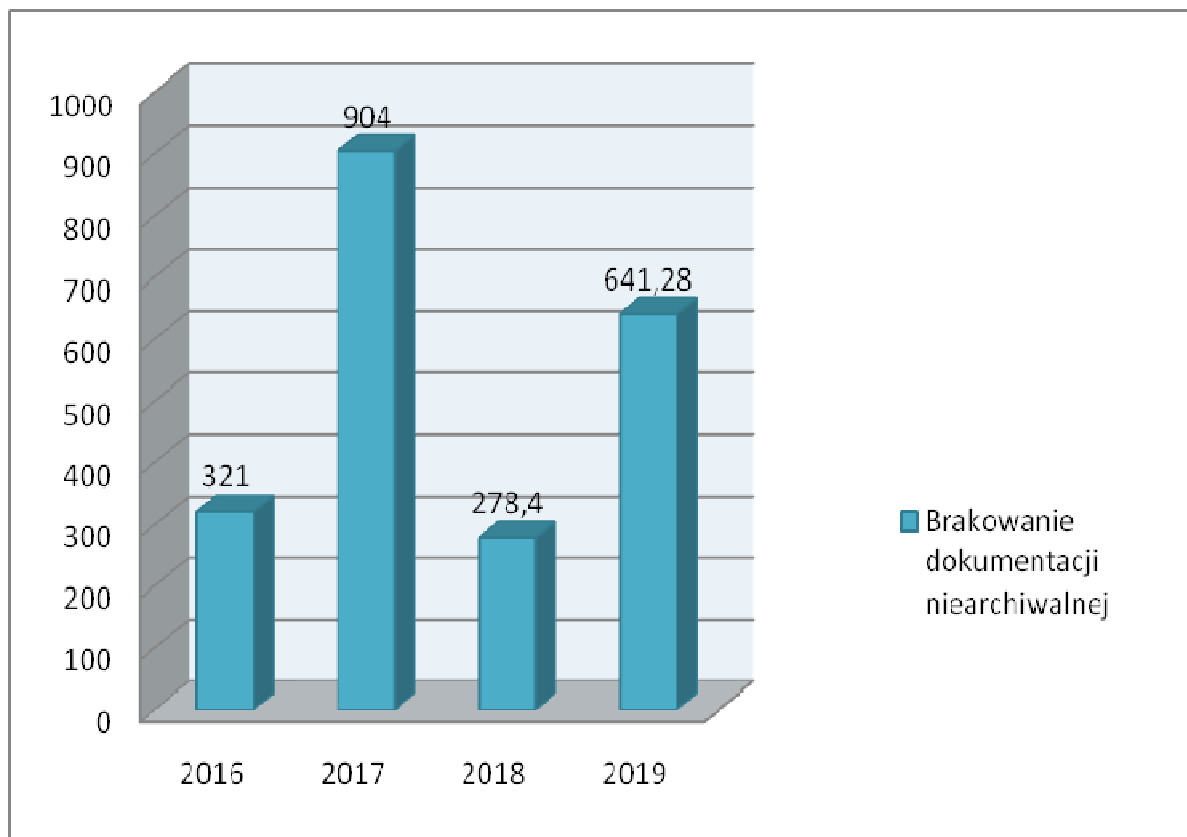
W 2019 r. przyjęto na stan archiwum zakładowego ponad 1100 mb akt - 25 528 jednostek archiwalnych [j.a.], w tym: 7452 j.a. materiałów archiwalnych (przechowywanych wieczyście) oraz 18 076 j.a. dokumentacji niearchiwalnej o zróżnicowanym okresie przechowywania.

Ilość dokumentacji przyjętej na stan archiwum zakładowego w latach 2016 r.-2019 r. w jednostkach aktowych.

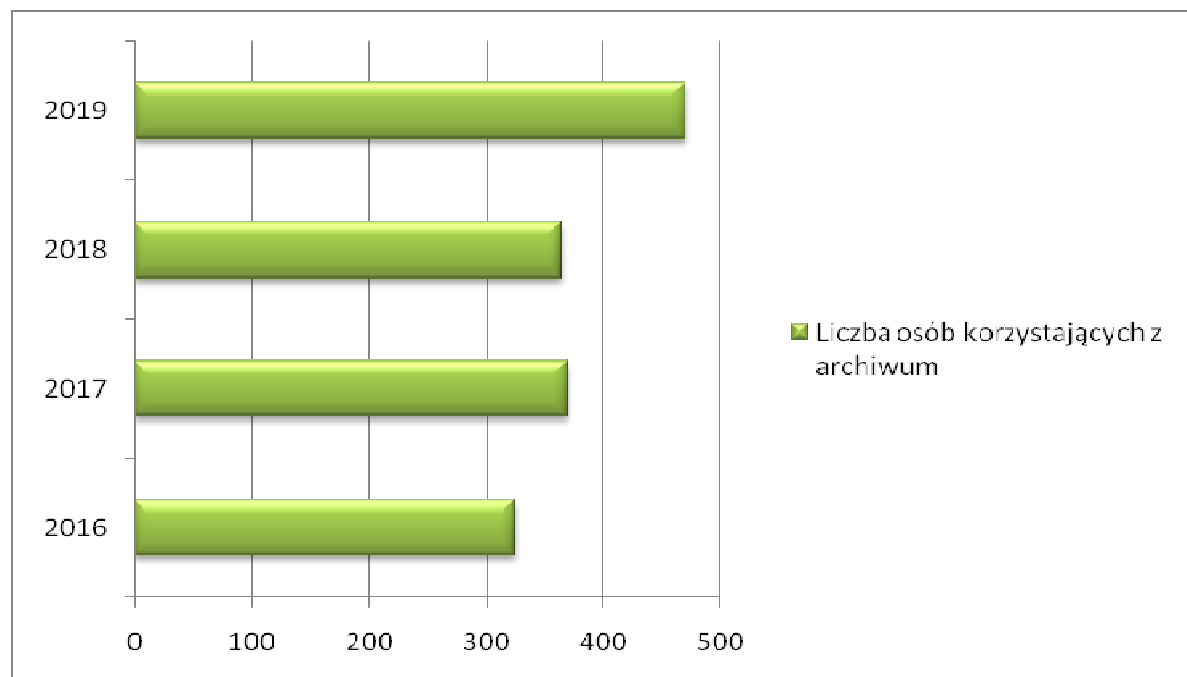
Równocześnie zniszczono ponad 641 mb akt. W efekcie na koniec 2019 r. zasób archiwum zakładowego UMW wynosił 8 411,5 mb akt.

Brakowanie dokumentacji niearchiwalnej w latach 2016-2019 w metrach bieżących.

W 2019 r. udostępniono i wypożyczono razem 10 209 j.a., a liczba osób korzystających z archiwum zakładowego wzrosła do 470.

Liczba osób korzystających z archiwum w latach 2016 r.-2019 r.

W ramach nadzoru nad czynnościami kancelaryjnymi dokonano rozszerzenia Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt o osiem klas końcowych:

I stopnia podziału	II stopnia podziału	III stopnia podziału	IV stopnia podziału	Hasła klasyfikacyjne	Kategoria archiwalna	Uwagi
		535		Stan cywilny		
			5357	Rejestracja oświadczenia o uznaniu ojcostwa składanego przed narodzeniem dziecka	B5*)	*) podana kwalifikacja jest obowiązująca, jeżeli właściwa dokumentacja z tych spraw została odłożona do akt zbiorowych
		536		Udostępnianie i wymiana danych i informacji z akt stanu cywilnego oraz ich zabezpieczanie		
			5366	Zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa składane przed ślubem cywilnym	B5*)	*) podana kwalifikacja jest obowiązująca, jeżeli właściwa dokumentacja z tych spraw została odłożona do akt zbiorowych
			5367	Udzielanie informacji o procedurach rejestracji stanu cywilnego oraz pozyskiwania dokumentów z rejestru stanu cywilnego i akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego	B5	
		538		Nieodpłatna Pomoc Prawna i Edukacja Prawna		
			5380	Obsługa organizacyjna punktów obsługi prawnej	BE5	m.in. porozumienia, zawiadomienia do wojewody o ich zawarciu
			5381	Informacja o charakterze sprawozdawczym dla innych organów i jednostek w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej	A	
			5382	Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej	B3	zadanie tylko powiatu
			5383	Organizacja i realizacja zadań w zakresie edukacji prawnej	BE5	
		673		Lokalizacja inwestycji		
			6734	Ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowych i inwestycji towarzyszących	A	

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W ramach regulaminowej działalności w 2019 r. zarejestrowano w Centralnym Rejestrze Postępowań w sumie **97** wniosków o wszczęcie postępowań o zamówienia publiczne, z tego:

- **1** wniosek został wycofany z inicjatywy Wnioskującego,
- **1** wniosek został anulowany,
- **1** wniosek, z uwagi na datę wpływu został przerejestrowany do realizacji w 2020 r.

W liczbie pozostałych **94** wniosków mieszczą się:

- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzonego przez Komisję Przetargową** w sumie **75** postępowań, w tym:

- w trybie przetargu nieograniczonego - **74** postępowań,
- w trybie zamówienia z wolnej ręki – **1** postępowanie,
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzanego przez Osobę Wskazaną w trybie z wolnej ręki – 8** postępowań,
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzanego przez Komisję Przetargową w trybie zamówienia na usługi społeczne**, o których mowa w art. 138o ustawy Pzp – **11** postępowań.

W ramach regulaminowej działalności **w 2019 r. przeprowadzonych** zostało łącznie **94** postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Wśród tej liczby największą ilość stanowiły zamówienia na **usługi, tj. 56 postępowań**, w tym: **7** postępowań przeprowadzono w procedurze pełnej, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie **dostaw** przeprowadzono **27 postępowań**, w tym: **3** postępowania przeprowadzono w procedurze pełnej, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie **robót budowlanych** przeprowadzono 11 postępowań, wszystkie poniżej progu unijnego.

10 zamówień przeprowadzono na Platformie Elektronicznej e-Zamówienia.

W ramach regulaminowej działalności **w zakresie prowadzonych postępowań wydano łącznie 107 decyzji**, w tym:

- o powołaniu Komisji Przetargowych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia – **86 decyzji**,
- o zmianie składu Komisji Przetargowej - **13 decyzji**,
- o powołaniu Osób Wskazanych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki - **8 decyzji**.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w okresie sprawozdawczym, **w ramach uprawnień Wykonawców**, wniesiono **1 informację** o niezgodnej z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych czynności podjętej przez Zamawiającego **na czynności dokonane po otwarciu ofert** tj. wybór oferty. Podniesione zarzuty zostały uznane za bezzasadne.

Ponadto, w zakresie zamówień publicznych:

- Na podstawie projektów planów zamówień przesłanych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, **sporządzono Harmonogram zamówień publicznych** w zakresie robót budowlanych, dostaw i usług na 2019 r.
- Na podstawie zgłoszeń przesłanych przez komórki organizacyjne Urzędu, wprowadzono do **Harmonogramu zamówień publicznych 2 558 zmian** dotyczących: dodania nowego lub rezygnacji z dotychczasowego zamówienia, wartości zamówienia, terminu wszczęcia procedury jak również informacji o wcześniej nieplanowanych zamówieniach o wartości nie przekraczającej równowartości 30 000 euro.
- Sporządzono **roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2018 r.** i przekazano do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.
- Sporządzono i skierowano do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w 2019 r. zamówieniach publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.
- Na podstawie § 49 Regulaminu zamówień publicznych w 2019 r. zaplanowano i przeprowadzono okresową kontrolę udzielania zamówień wyłączonych ze stosowania **przepisów ustawy Pzp** w okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. **W okresie objętym kontrolą udzielono w Urzędzie 2 253 zamówień.**

Wszystkie zostały objęte kontrolą. Na tę okoliczność sporządzono protokoły z ustaleniami pokontrolnymi.

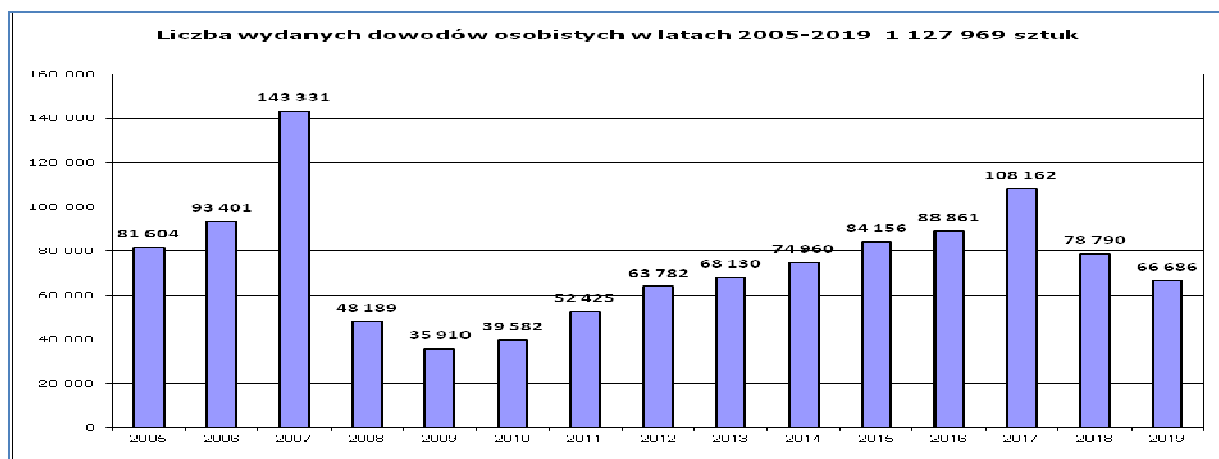
- Na podstawie § 50 ust. 3 Regulaminu zamówień publicznych sporządzono i przekazano do Sekretarza Miasta informację o wynikach przeprowadzonej w Komórkach organizacyjnych Urzędu kontroli udzielania zamówień z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp za okres 2018 r.
- Na podstawie § 50 ust. 4 Regulaminu zamówień publicznych przekazano do Dyrektorów Departamentów informację o stwierdzonych nieprawidłowościach przy udzielaniu zamówień wyłączonych ze stosowania ustawy Pzp w podległych im Komórkach organizacyjnych.
- Na podstawie § 51 Regulaminu zamówień publicznych dokonano **kontroli prawidłowości przeprowadzenia procedury przez Osobę Wskazaną w 8** postępowaniach udzielonych w trybie zamówienia z wolnej ręki.
- Na podstawie § 33 Regulaminu zamówień publicznych **zaopiniowano 27 aneksów** wprowadzających zmiany do zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.
- Na podstawie § 53 ust. 2 Regulaminu zamówień publicznych **zaopiniowano 1 regulamin konkursu i ogłoszenie konkursu.**
- **Na żądanie zainteresowanych udostępniano do wglądu protokoły postępowania** o zamówienie publiczne wraz załącznikami w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r. poz.1128).
- **W przypadku 1 postępowania** o udzielenie zamówienia publicznego **zatrzymano wadium wniesione przez Wykonawcę**, w związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych w art. 46 pkt 4a ustawy Prawo zamówień publicznych, (tj. wykonawca nie złożył wymaganych dokumentów), w kwocie 165,00 zł.

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE SPRAW OBYWATELSKICH

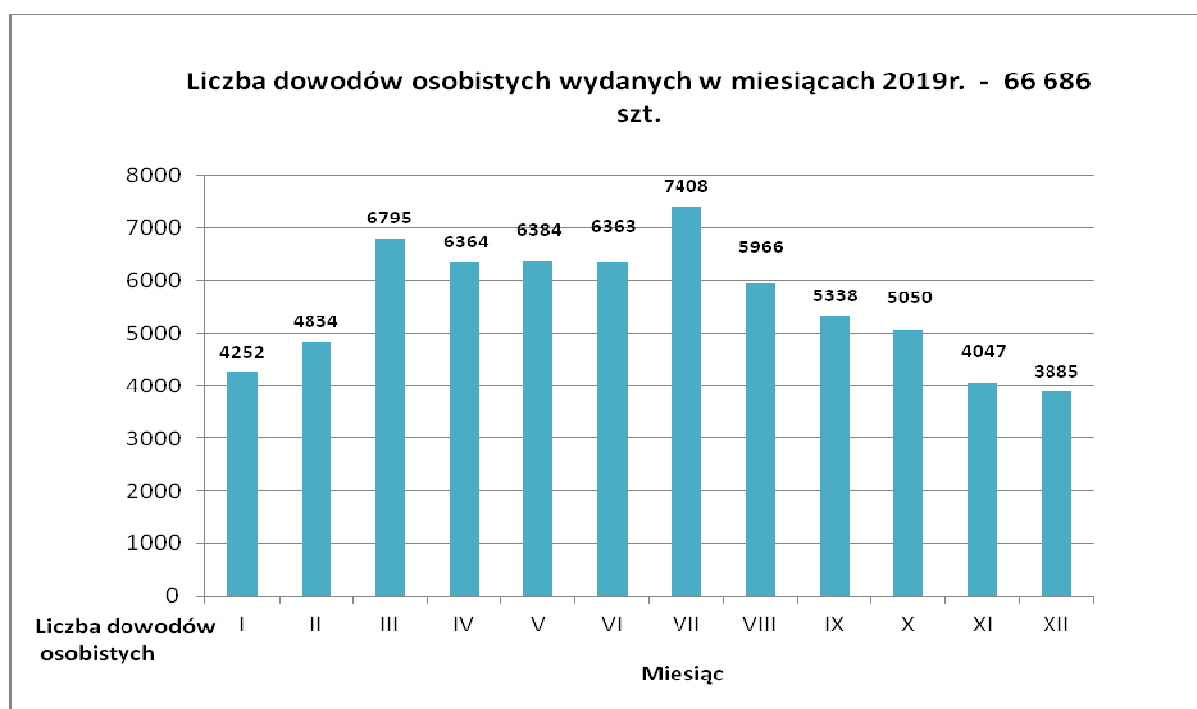
Wydział Spraw Obywatelskich realizował wynikające z ustaw, uchwał Rady Miejskiej Wrocławia i zarządzeń Prezydenta Wrocławia, zadania i kompetencje wymienione w Regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia w sposób precyzyjny określone w Regulaminie Organizacyjnym Departamentu Obsługi i Administracji oraz na podstawie posiadanych upoważnień.

W oparciu o powyższe za **2019 r.** zrealizowano następujące zadania:

z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010r o dowodach osobistych (Dz. U. z 2019r., poz. 653 z późniejszymi zmianami) oraz z ustawy z dnia 24 września 2010r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2019r., poz. 1397 z późn. zm.):

W 2019 r. przyjęto 842 wniosków o wydanie dowodu osobistego w miejscu przebywania osób, które nie mogą z różnych przyczyn (z powodu podeszłego wieku, stanu zdrowia również osób osadzonych w zakładach karnych itp.) przybyć do urzędu i złożyć wniosek osobiście. Następnie dostarczono 559 spersonalizowanych dowodów osobistych do miejsc przebywania tych osób tj. zakładów karnych, domów pomocy społecznej, szpitali.

W tym wydano **15 605** dowodów osobistych na podstawie wniosków złożonych elektronicznie za pośrednictwem e-PUAP.

Ponadto:

Czynności	Ilość
Zameldowano na pobyt stały	23 168
Wymeldowano z pobytu stałego	7 849
Zameldowano na pobyt czasowy	36 921

Wymeldowano z pobytu czasowego	1 748
Zgłoszono wyjazd poza granice Rzeczypospolitej Polskiej na pobyt stały	160
Zgłoszono wyjazd poza granice Rzeczypospolitej Polskiej na pobyt czasowy dłuższy niż 6 miesięcy	105
Zgłoszono powrót z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej trwającego dłużej niż 6 miesięcy	107
Usunięto niezgodności w rejestrze PESEL na wniosek osoby i z urzędu	209 303
Wydano zaświadczenia o zameldowaniu na wniosek osoby i z urzędu	55 701
Wystąpiono o nadanie, zmianę lub usunięcie numeru PESEL	28 557
Wydano powiadomienie o nadaniu lub zmianie numeru PESEL	28 557
Udostępniono dane z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL	16 152
Wydano zaświadczenia o utracie dowodu osobistego	12 598
Wypożyczono dokumentację związaną z wydanym dowodem osobistym uprawnionym organom	1 255
Udostępniono dane z Rejestru Dowodów Osobistych	1 583
Razem:	423 764

Na dzień 31 grudnia 2019 r. zameldowanych było we Wrocławiu **611 589** osób w tym **585 252** na pobyt stały.

Przesłano również **86** listów gratulacyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia dla osób, które ukończyły 100 lat życia i więcej.

z ustawy z dnia 9 listopada 2000r. o repatriacji (Dz. U. z 2019r., poz. 1472) wykonano następujące czynności:

- udzielono pomocy repatriantom przy załatwianiu spraw życiowych przybyłym i osiedlonym we Wrocławiu,
- udzielono pomocy przy wypełnianiu, pisaniu, interpretacji dokumentów (ZUS ,PUP, USC, UW, NFZ),
- otoczono wsparciem i opieką nowo przybyłe rodziny repatriantów (wizyty pracowników w domach w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu, kontaktowano się telefonicznie z repatriantami w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu w różnych życiowych sprawach),
- prowadzono korespondencję z repatriantami chcącymi osiedlić się we Wrocławiu poprzez zaproszenie Gminy Wrocław, rodziny lub we własnym zakresie,
- udzielono pomocy **11** rodzinom, zaproszonych uchwałami do gminy Wrocław (kontakt z WLM, ZZK - w przypadku remontu, pomoc przy odbiorze lokalu, pomoc przy podpisywaniu umowy najmu, pomoc w wypełnianiu wniosków dot. przyłączenia mediów do danego mieszkania),
- przyjęto i zaktualizowano **43** wnioski osób zainteresowanych osiedleniem się we Wrocławiu, które przekazano do Komisji Społecznych, Osiedli i Partycypacji Rady Miejskiej Wrocławia,
- przyjęto do końca grudnia 2019 r. 36 wniosków repatriantów chcących się osiedlić we Wrocławiu,
- przygotowano **7** projektów uchwał zapraszających repatriantów do Wrocławia oraz **1** projekt uchwały uchylającej zaproszenie do Wrocławia,
- przygotowano projekt zmiany uchwały ogólnej dotyczącej przyznawania pomocy dla zaproszonych przez gminę repatriantów,
- przygotowano projekt zmiany Zarządzenia Prezydenta w sprawie trybu postępowania przy udzielaniu pomocy repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu,
- zawarto **5** umów z pracodawcami zapewniającymi aktywizację zawodową repatriantom (zwrot części kosztów na wynagrodzenie, nagrody i składki na ubezpieczenie społeczne, zwrot części kosztów przeszkolenia repatrianta, zwrot części kosztów na utworzenie stanowiska pracy),

- wydano **14** decyzji przyznających pomoc ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego,
- skierowano do DUW **25** wniosków wraz z decyzjami dot. wypłaty środków z budżetu państwa przyznanych decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią,
- złożono **32** wnioski do DUW o udzielenie dotacji celowej Gminie Wrocław z budżetu państwa na zapewnienie mieszkań dla repatriantów,
- przygotowano **63** dokumenty finansowe dotyczące wypłat świadczeń finansowych (obsługa finansowa 5 umów dotyczących aktywizacji zawodowej repatriantów- miesięczne wypłaty z tytułu wynagrodzenia, środki z 25 decyzji pełnomocnika Rządu ds. Repatriacji, przyjęcie dotacji z budżetu wojewody, wypłacono środki z tytułu 22 decyzji administracyjnych przyznających pomocy ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego),
- dokonano rozliczenia oraz sprawozdawczości z przyznawanych dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych z budżetu gminy,
- przygotowano projekt budżetu repatriantów na rok 2020 oraz sporządzono sprawozdanie z wykonanie budżetu za rok 2019,
- koordynowano rozliczenie dotacji celowej z budżetu państwa przyznanej przez Wojewodę dla **32** rodzin repatriantów, którym zapewniono lokal mieszkalny.

z ustawy z dnia 6 marca 2018r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2019r. poz. 1291) wykonano następujące czynności:

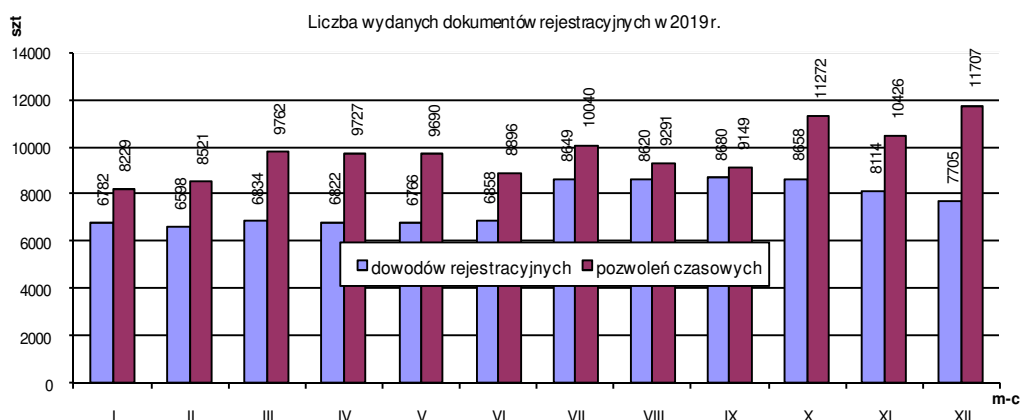
Gmina	Nowa rejestracja działalności gospodarczej	Zmiany w rejestrze działalności gospodarczej	Zawieszenia, wznowienia i wezwania	Wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej	Inne(aktualizacje, duplikaty, zaświadczenia, potwierdzenia	Razem
Wrocław	5 397	17 505	7 317	2 903	230	33 582

W 2019 r. wykonano ogółem 33 168 czynności w zakresie ewidencji działalności gospodarczej, udzielono 246 pisemnych informacji o przedsiębiorcach do Ministerstwa Rozwoju, urzędów skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Kontroli Skarbowej, prokuratury, sądów powszechnych, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i osobom fizycznym.

Ponadto udzielono około 7 700 informacji telefonicznie oraz 42 drogą elektroniczną osobom zainteresowanym rejestracją działalności gospodarczej. Przyjęto 35 489 interesantów w sprawach merytorycznych. Przyjęto 1 925 wniosków do potwierdzenia tożsamości posiadaczy profilu zaufanego (PPZ). Dział wykonuje zadania dot. obsługi wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zatem nie wydaje dokumentacji o aktualnych danych o wpisie do CEIDG.

z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, (Dz. U. z 2018r. poz. 1990 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2019r. poz. 347)

- w zakresie rejestracji pojazdów

Ilość wydanych dowodów rejestracyjnych w 2019 r.- 91 086 szt.
Ilość wydanych pozwoleń czasowych w 2019 r. – 116 710 szt.

W 2019 r. odnotowano wzrost pierwszej rejestracji pojazdów.

a ponadto:

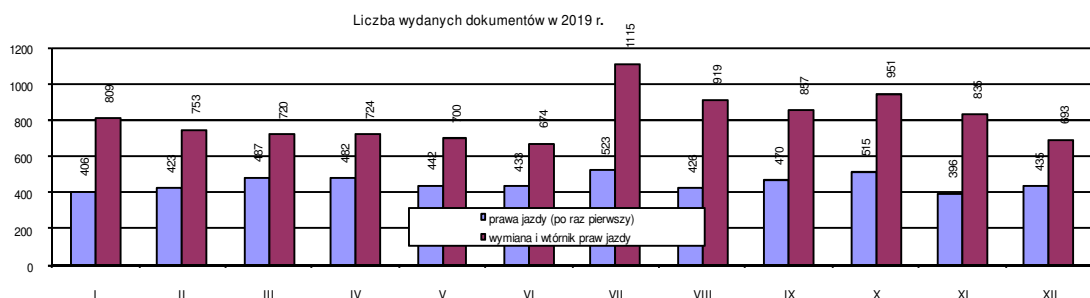
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2019 r. – 12 087
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2018 r. – 13 401
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2017 r. – 14 273
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2016 r. – 15 426
Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2015 r. – 14 182

Czynności	Ilość
Wydano dowody rejestracyjne stałe	91 086 szt.
Wydano nowe tablice rejestracyjne stałe :	
- samochodowe :	67 755 kpl.

- przyczepy, motocykle, motorowery, ciągniki :	3 336 szt.
Wydano pozwolenia czasowe	116 710 szt.
Wydano tablice rejestracyjne tymczasowe	3 643 kpl.
Przyjęto zgłoszenia o sprzedaży pojazdów	23 591 szt.
Wyrejestrowano pojazdów na stałe	5 523 szt.
Wydano dowody rejestracyjne po zatrzymaniu przez policję	1 005 szt.
Przyjęto dokumenty modyfikujące dane w pojazdach (wpis: hak, gaz, zastaw, korekta danych)	55 211 szt.
Wydano kart pojazdów	22 470 szt.
Wydano nalepki kontrolne	64 175 szt.
Wydano znaki legalizacyjne	89 737 szt.
Wydano zaświadczeń: w tym o rejestracji pojazdów	1 136 szt. 862 szt.
Wydano kompletów tablic indywidualnych ogółem dla Województwa Dolnośląskiego: w tym: dla Wrocławia	1 182 szt. 582 szt.
Wydano decyzje o nadaniu nr nadwozia, silnika, dorobienia tabliczki zastępczej	219 szt.
Razem:	546 779

Na dzień 31 grudnia 2019 r. zarejestrowanych we Wrocławiu było 605 689, pojazdów w tym 466 480 osobowych.

- w zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami:

Ilość wydanych praw jazdy po raz pierwszy w 2019 r. – 5 438 szt.
Ilość wymienionych i wtórników praw jazdy w 2019 r. – 9 750 szt.

a ponadto:

Czynności	Ilość
Wydano praw jazdy	15 188 szt.
Wydano pozwoleń tramwajowych	217 szt.
Wydano międzynarodowych praw jazdy	1 929 szt.
Zażądano z innych urzędów akt kierowców	2 862 szt.
Przekazano do innych urzędów akta kierowców, którzy zmienili adres zamieszkania	1 324 kpl.
Zarejestrowano i zweryfikowano dokumenty w związku z wydaniem postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy bądź orzecznym wyrokiem sądu	2 411 kpl.
Wydano decyzji w sprawach nadzoru nad kierującymi ogółem : w tym :	3 751 szt.
- skierowaniu na kurs reedukacyjny	555 szt.
- skierowaniu na badania lekarskie lub psychologiczne	1 215 szt.

- cofnięciu uprawnień	635 szt.
- przywróceniu uprawnień	197 szt.
- umorzeniu postępowania	45 szt.
- zatrzymaniu prawa jazdy	982 szt.
- skierowaniu na egzamin sprawdzający kwalifikacje	42 szt.
- o odmowie wydania prawa jazdy	25 szt.
- o uchyleniu decyzji lub zmianie decyzji	55 szt.
Wydano PKK na egzamin sprawdzający kwalifikacje po zatrzymaniu prawa jazdy na okres powyżej 1 roku	274 szt.
Ewidencja osób , którym sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów, a nie posiadających prawa jazdy	52 szt.
Udzielono pisemnych odpowiedzi w sprawach uprawnień do kierowania pojazdami	459 szt.
Przyjęto korespondencję	12 219 szt.
Wysłano na wniosek strony prawa jazdy pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru	357 szt.
Wydano profil kandydata na kierowcę (PKK)	7 892 szt.
Wydano zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym	161 szt.
Razem:	49 096

Na dzień 31 grudnia 2019r. - 359 677 mieszkańców Wrocławia posiadało prawa jazdy.

Ponadto na zapytania organów zagranicznych wymieniających polskie prawo jazdy wysłano, poprzez system teleinformatyczny Eucaris informacje dotyczącą statusu dokumentu dla 501 osób.

W 2019 r. dokonano również wymiany 1 380 zagranicznych praw jazdy, z czego 393 prawa jazdy wydane na Ukrainie.

- w zakresie zadań z zakresu wpisanych do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (SKP) i ośrodki szkolenia kierowców (OSK) w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

Na terenie miasta Wrocławia do rejestru wpisanych było:

Stacji kontroli pojazdów	63
Ośrodków szkolenia kierowców	52 (51 aktywnych , 1 zawieszony)

Wpisano do ewidencji:

Instruktorów nauki jazdy	36
Wykładowców	-
Łączna liczba instruktorów nauki jazdy	390
Łączna liczba wykładowców	2

Nadano uprawnienia:

Diagnostom	13
Łączna liczba diagnostów	220

Postępowania administracyjne w stosunku do diagnostów – cofnięcie uprawnień (w trakcie)	5
Postępowania administracyjne w stosunku do instruktorów – wykreślenie z ewidencji	28
Skreślenia OSK na wniosek przedsiębiorcy	2
Skreślenia OSK z urzędu w wyniku postępowania	-
Skreślenia SKP na wniosek przedsiębiorcy	4
Skreślenia SKP urzędu w wyniku postępowania	0
Razem	39

z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z 2019r. poz. 60, 730 i 1133) oraz z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815)

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia (CRSiW) zaewidencjonowano ogółem: 83 skargi i 11 wniosków.

Dla porównania, informuję, iż w 2018 r. zarejestrowano łącznie: 110 skarg i 39 wniosków.

Zestawienie skarg i wniosków zaewidencjonowanych w CRSiW w 2019 r. w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego (stan na 31 grudnia 2019r.)

Lp.	Adresaci skarg i wniosków	Skargi		Wnioski	
		2018 r.	2019 r.	2018 r.	2019 r.
1	2	3	4	5	6
A	Urząd Miejski Wrocławia				
	Departament Prezydenta	2	1	-	2
	Departament Finansów Publicznych	7	13	-	2
	Departament Spraw Społecznych	3	1	1	-
	Departament Edukacji	7	2	-	-
	Departament Nieruchomości i Eksploatacji	10	10	5	-
	Departament Architektury i Rozwoju	5	-	-	-
	Departament Strategii i Rozwoju Miasta	-	4	-	-
	Departament Infrastruktury i Gospodarki	5	-	19	-
	Departament Infrastruktury i Transportu	-	8	-	5
	Departament Zrównoważonego Rozwoju	1	-	7	-
	Departament Obsługi i Administracji	17	7	5	2
	Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji	1	-	-	-
	Wydział Prawny	1	-	-	-
	Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	6	*	-	-
	Ogółem segment: / A / - UMW	65	46	37	11
B	Jednostki organizacyjne Miasta (jednostki i zakłady budżetowe, m.in.: ZZK, MOPS, ZCK, MCUS, WCRS, ZZM, itp.)	23	28	2	-

C	Spółki prawa handlowego (z udziałem Miasta, m.in.: „Wrocławskie Mieszkania”, „Wrocławskie Inwestycje”, MPK, „Wrocławska Rewitalizacja”)	20	7	-	-
D	Inne (m.in. Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu Towarzystwa Opieki nad Zwierz.)	2	2	-	-
Ogółem segmenty: (B + C + D)		45	37	2	-
Ogółem : (A + B + C + D)		110	83	39	11

*Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości – od 2019 r. znajduje się w strukturze Departamentu Finansów Publicznych UMW.

Spśród wszystkich 83 skarg zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków w 2019 r., 46 skarg (55,42%) dotyczyło komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, natomiast pozostałe 37 skarg (44,58%) odnosiło się do zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne Miasta, takie jak: Zarząd Zasobu Komunalnego (10), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (12), Zarząd Cmentarzy Komunalnych (2), Miejskie Centrum Usług Socjalnych (1), Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego (1), Zarząd Zieleni Miejskiej (1), Przedszkole nr 9 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 17 (1) oraz przez spółki prawa handlowego gminy Wrocław, takie jak: „Wrocławskie Mieszkania” Sp. z o.o. (3), „Wrocławskie Inwestycje” Sp. z o.o. (2), MPK Sp. z o.o.(1), „Wrocławska Rewitalizacja” Sp. z o.o. (1) i inne (Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami).

Jak wynika, z tabelarycznego zestawienia skarg i wniosków, za cały 2019 r. odnotowany został spadek ogólnej liczby skarg (o 27), jak i liczby wniosków (o 28), w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

Spadek ilości skarg dotyczył komórek organizacyjnych UMW (o 19), jak i jednostek organizacyjnych Miasta działających w formie spółek prawa handlowego (o 13). Niewielki wzrost ilości skarg (o 5) w stosunku do wcześniejszego okresu sprawozdawczego odnotowały natomiast jednostki organizacyjne Miasta (jednostki i zakłady budżetowe).

Sposób załatwienia skarg (zasadność) dotyczących Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2019 r.

Wszystkie 46 skarg dotyczących funkcjonowania komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia lub ich pracowników, wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. załatwiono ostatecznie, w sposób następujący:

36 (78,26%)	uznano za nieuzasadnione
5 (10,87%)	uznano za uzasadnione
4 (8,70%)	uznano za częściowo-uzasadnione
1 (2,17%)	wycofana przez skarżącą

Sposób załatwienia wniosków (zasadność) dotyczących Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2019 r.

Do dnia 31 grudnia 2019 r. zaewidencjonowano w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków UMW ogółem 11 wniosków, mieszczących się w kompetencjach komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia i rozpatrzonych w sposób następujący:

3 (42,86%)	uznano za nieuzasadnione
2 (28,57%)	uznano za częściowo uzasadnione
2 (28,57%)	uznano za uzasadnione

Pozostałe 4 wnioski (wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.) znajdowały się w toku załatwiania.

Oprócz powyżej zarejestrowanych skarg i wniosków w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia, prowadzonym w 2019 r., jako odrębny rejestr w systemie EZD, z pozostałych 154 pism, które przesłano do Zespołu ds. Skarg i Wniosków WSO, mogących zainicjować postępowanie w sprawach skarg lub wniosków, po zakwalifikowaniu ich zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- przekazano, zgodnie z właściwością do innych organów - 18 skarg i 1 wniosek,
- skierowano do rozpatrzenia merytorycznym komórkom organizacyjnym UMW lub jednostkom organizacyjnym gminy Wrocław - 4 skargi, w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym, 5 skarg – do rozpatrzenia w trybie ustaw szczególnych, 13 pism przekazano jako interwencyjne, pozostałe 19 pism, były uzupełnieniem wcześniej zarejestrowanych skarg, lub stanowiły wezwania do sprecyzowania ich treści ze względu na braki formalne, lub bezpośrednie odpowiedzi do nadawców pism.

Ponadto, Zespół ds. Skarg i Wniosków:

- przesłał 6 informacji do Wydziału Kontroli Urzędu Miejskiego Wrocławia, w związku z kontrolami Najwyższej Izby Kontroli w Urzędzie,
- udzielił odpowiedzi w sprawie wniosku w zakresie mediacji w trybie ustawy o udostępnienie informacji publicznej,
- wystąpił do Wydziału Prawnego o wydanie opinii prawnej w kwestii sposobu rejestrowania skarg i wniosków wpływających do UMW i ich przekazywania do jednostki podległej,
- wystąpił do Biura Prezydenta Wrocławia z zapytaniem o potrzebę ewentualnej zmiany procedury obsługi klientów w sprawach skarg i wniosków, w związku ze zmianami organizacyjnymi w Urzędzie Miejskim oraz planowanym uaktualnieniem przepisów obowiązującego Zarządzenia nr K/32/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie określenia zasad postępowania ze skargami i wnioskami kierowanymi do UMW oraz organizacji przyjmowania klientów w ramach skarg i wniosków.

Głównym zadaniem pracowników Zespołu, oprócz rejestracji skarg i wniosków w CRSiW była obsługa klientów zewnętrznych w zakresie przyjęć skarg i wniosków składanych ustnie do protokołu oraz klientów wewnętrznych (tj. pracowników UMW i jednostek podległych), poprzez udzielanie pomocy w kwalifikacji pism (korzystając z opinii radców prawnych UMW), ustalenia podmiotu właściwego do rozpatrzenia skargi/wniosku, czy też warunków formalnych zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi/wniosku oraz szeroko rozumiana koordynacja skarg i wniosków wpływających do UMW.

Zgodnie z powyższym, pracownicy Zespołu przyjęli łącznie 452 klientów, z czego 180 zewnętrznych oraz 272 wewnętrznych.

W dniu 7 listopada 2019 r., został przeprowadzony w Zespole ds. Skarg i Wniosków audyt zewnętrzny, odnoszący się m.in. do procedury określonej w Zarządzeniu nr K/32/18 Prezydenta Wrocławia, który wypadł pozytywnie, bez zastrzeżeń.

z ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754 z późn. zm.).

Wydano **5 795** decyzji dotyczących rejestru wyborców. W tym **4 442** o wpisaniu do rejestru wyborców oraz **1 353** o odmowie wpisania do rejestru wyborców. Jedna osoba złożyła skargę do właściwego Sądu Rejonowego na decyzje o odmowie wpisania do rejestru wyborców. Sąd uwzględnił skargę i nakazał wpisanie skarżącej do rejestru wyborców.

W dniu 26 maja 2019 r. odbyły się wybory do Parlamentu Europejskiego a w dniu 13 października 2019 r. wybory do Sejmu RP i do Senatu RP. Do tych wyborów Dział

Ewidencji Ludności – Rejestr Wyborców oraz Dział Informacji Adresowej i Statystyki wykonał prace związane z ich przeprowadzeniem:

- przygotowano informację o numerach i granicach okręgów i obwodów głosowania,
- sporządzono geografię wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla 282 stałych obwodów głosowania oraz dla 28 odrębnych obwodów głosowania utworzonych w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych,
- wykonano aktualizację spisów wyborców.

W ramach aktualizacji spisów wyborców (w spisie podstawowym umieszczonych było **488 077** osób) podczas wyborów do Parlamentu Europejskiego wykonano następujące czynności:

Czynności	Liczba osób
Przyjęto wnioski i dopisano do spisu wyborców	10 644
Wykreślono ze spisów wyborców	18 942
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania dla	3 379
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	241
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	50

W ramach aktualizacji spisów wyborców (w spisie podstawowym umieszczonych było **499 749** osób) podczas wyborów do Sejmu RP i do Senatu RP wykonano następujące czynności:

Czynności	Liczba osób
Przyjęto wnioski i dopisano do spisu wyborców	30 797
Wykreślono ze spisów wyborców	27 590
Wydano zaświadczenia o prawie do głosowania dla	4 270
Przyjęto wnioski o sporządzenie aktu pełnomocnictwa od	398
Przyjęto zgłoszenia głosowania korespondencyjnego od	70

AKTA STANU CYWILNEGO

Urząd Stanu Cywilnego realizował zadania z zakresu:

- rejestracji stanu cywilnego jako zadanie zlecone;
- zmiany imion i nazwisk jako zadanie zlecone;
- wydawania pozwoleń na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu pochowania jako zadanie własne powiatu;
- inicjowania nadania medalu Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie jako zadania własne gminy.

W 2019 r. w związku z wejściem w życie nowych regulacji prawnych przystąpiono do realizacji nowych zadań tj.:

- wydawania wielojęzycznych formularzy tłumaczeń do odpisów skróconych aktów stanu cywilnego, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz zaświadczeń potwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo;
- udzielania informacji w przypadku uzasadnionej wątpliwości co do autentyczności dokumentu urzędowego lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem;
- wprowadzania, aktualizowania i usuwania danych do Rejestru Danych Kontaktowych.

W oparciu o powołane przepisy w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. wykonano poniżej wymienione czynności w następujących ilościach:

Czynności:	Ilość
sporządzono:	
akty urodzeń w tym :	11 876
• dzieci urodzonych we Wrocławiu	9 608
• dzieci urodzonych za granicą	2 268
akty małżeństw , w tym:	3 455
• małżeństw zawartych zagranicą	821
• zawartych we Wrocławiu w tym :	2 634
- małżeństw cywilnych w tym :	1 744
✓ małżeństw zawartych poza lokalem Urzędu	169
- małżeństw konkordatowych	890
akty zgonu w tym :	8 014
• osób zmarłych we Wrocławiu	7 882
• osób zmarłych za granicą	132
nadano:	
numery Pesel noworodkom	9 608
zainicjowano nadanie:	
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	246
wydano:	
zezwoleń na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	206
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	806
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	129
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	256
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	2 235
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	53
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	4
zaświadczeń o stanie cywilnym	487
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	13 678
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	85 897
kserokopie z akt stanu cywilnego	199
wielojęzyczne formularze tłumaczeń	74
przyjęto:	
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	2 482
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	87
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	3 982
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	356
wykonano:	
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	10 463
przypiski	42 055
migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	72 793
aktualizacja rejestru Pesel	22 158
zrealizowano:	
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	20 756
pobrano:	
opłat w punkcie kasowym w USC	1 145 556 zł

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE ZA LATA 2016 r.– 2019 r.

	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
sporządzono:				
akty urodzeń w tym :	11 876	12 334	12 300	12 112
• dzieci urodzonych we Wrocławiu	9 608	10 275	10 376	10 341
• dzieci urodzonych za granicą	2 268	2 059	1 924	1 771
akty małżeństw , w tym:	3 455	3 702	3 622	3 915
• małżeństw zawartych zagranicą	821	820	906	743
• zawartych we Wrocławiu w tym :	2 634	2 882	2 756	3 172
- małżeństw cywilnych w tym :	1 744	1 883	1 704	2 078
✓ małżeństw zawartych poza lokałem USC	169	175	137	154
- małżeństw konkordatowych	890	999	1 052	1.094
akty zgonu w tym:	8 014	8 129	7 930	7 480
• osób zmarłych we Wrocławiu	7 882	8 007	7 787	7 376
• osób zmarłych za granicą	132	122	143	104
nadano:				
numery Pesel noworodkom	9 608	10 275	10 376	10 341
zainicjowano nadanie:				
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	246	256	242	247
wydano:				
zezwoleń na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	206	236	170	220
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	806	784	775	695
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	129	133	129	133
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	256	278	281	278
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	2 235	2 378	2 394	2 252
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	53	66	98	111
zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	4	7	11	12
zaświadczeń o stanie cywilnym	487	460	419	366
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	13 678	13 556	12 702	11 971
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	85 897	85 446	77 633	73 632
kserokopie z akt stanu cywilnego	199	2 080	868	2 534
wielojęzyczne formularze tłumaczeń	74	-	-	-
przyjęto:				
oświadczenia o uznaniu ojcostwa	2 482	2 602	2 604	3 465
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	87	75	63	62
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	3 982	4 363	4 380	4 274
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	356	272	237	182
wykonano:				
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	10 463	9 559	8 967	8 128
przypiski	42 055	27 675	13 533	6 075

migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	72 793	69 603	55 108	47 448
aktualizacja rejestru Pesel	22 158	29 673	10 535	10 548
zrealizowano:				
zlecenia innych urzędów stanu cywilnego i organów ewidencji ludności	20 756	20 717	19 448	12 383
pobrano:				
opłat w punkcie kasowym w USC na kwotę:	1 145 556	1 064 540	31 179	1 149 632

Nieznacznie spadła liczba urodzeń.

Rośnie liczba zagranicznych aktów urodzeń wpisywanych do polskiego rejestru stanu cywilnego, co jest głównie efektem napływu do naszego miasta cudzoziemców (szczególnie z Ukrainy).

Mniej niż w latach poprzednich zawarto związków małżeńskich.

169 uroczystości zawarcia związku małżeńskiego odbyło się w plenerze.

Prezydent Wrocławia udzielił 21 ślubów.

Sytuacja w obszarze aktów stanu cywilnego, po zmianie w marcu 2015 r. ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, ustabilizowała się. Obywatele już wiedzą, że większość dokumentów stanu cywilnego załatwią w najbliższym urzędzie stanu cywilnego, a nie jak do 2015 r. w USC miejsca zamieszkania lub sporządzenia aktu. Stąd wzrost w urzędach stanu cywilnego w metropoliach, także we Wrocławiu, ilości wydawanych odpisów zupełnych i skróconych aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń o stanie cywilnym. Powszechna jest już też świadomość, że do załatwienia spraw w innych USC lub organach właściwych w sprawach ewidencji ludności i dowodów osobistych, nie będzie potrzebny obywatelowi odpis aktu stanu cywilnego, gdyż dokument ten zostanie zamówiony przez organ właściwy do załatwienia sprawy. Stąd wzrost liczby wykonywanych migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oraz wzrost napływających zleceń migracji aktów stanu cywilnego i dokonania zmian w aktach stanu cywilnego.

CZYNNOŚCI KONTROLNE W URZĘDZIE, JEDNOSTKACH GMINNYCH, STACJACH KONTROLI POJAZDÓW, OŚRODKACH SZKOLENIA KIEROWCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTACH

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI

Kontrole w 2019 r. przeprowadzane były w oparciu o:

- Plan kontroli na 2019 r.,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów wpisanych w rejestr działalności regulowanej prowadzony przez Prezydenta Wrocławia obejmujący 2019 r.,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców i podmiotów prowadzących szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem obejmujący 2019 r.

W 2019 r. przeprowadzono łącznie **231 kontroli**, z tego **192 kontrole planowe i 39 o charakterze doraźnym**.

Działaniami kontrolnymi w 2019 r. objęto jednostki

Wyszczególnienie	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	W sumie
Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław	54	17	71
Niepubliczne jednostki oświatowe	6	4	10
Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	7	0	7
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków	3	0	3
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	5	3	8
Podmioty posiadające osobowość prawną	1	1	2
Stacje kontroli pojazdów	63	1	64
Ośrodki szkolenia kierowców	52	13	65
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	0	1
Razem	192	39	231

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2016-2019 w podziale na kontrole planowe i o charakterze doraźnym

Rok	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	Razem
2016 r.	255	16	271
2017 r.	227	13	240
2018 r.	238	30	268
2019 r.	192	39	231

Wykaz jednostek, które objęto działaniami kontrolnymi w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław	108	83	88	71
Publiczne i niepubliczne jednostki oświatowe	12	16	16	10

Organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne	18	21	19	7
Podmioty, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków	0	0	6	3
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	14	6	9	8
Instytucje kultury	0	1	0	0
Podmioty posiadające osobowość prawną	0	1	1	2
Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	3	2	0	0
Stacje kontroli pojazdów	61	57	63	64
Ośrodki szkolenia kierowców	54	52	65	65
Podmioty prowadzące szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	1	1	1
Razem	271	240	268	231

Kontrole w 2019 r. przeprowadzono w:

W jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław, w szczególności w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, w zakresie:

- zgodności planowania i realizacji budżetu z zasadami opracowanymi przez organ prowadzący,
- zagadnień finansowo – księgowych, organizacyjno-prawnych i kadrowo-płacowych,
- przestrzegania przepisów dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków nauki i pracy,
- realizacji zawartych umów,
- przestrzegania przepisów ustaw Kodeks pracy i Prawo zamówień publicznych,
- prawidłowości wydatkowania środków publicznych,
- prawidłowości pobierania opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie,
- ustalenia zasad wykorzystania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w tym podział środków z tego funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności,
- prawidłowości wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
- zgodności przyznanych podwyżek dla pracowników administracji i obsługi z wytycznymi organu prowadzącego,
- zgodności rozliczania środków wydatkowanych na zakup materiałów i surowców na egzamin zawodowy z przekazaną przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną informacją zawartą we Wskazaniach do przygotowania stanowisk egzaminacyjnych,
- zgodności ze stanem faktycznym danych o liczbie uczniów wykazanych w SIO, mających wpływ na kwotę uzupełniającą części oświatowej subwencji ogólnej;

W niepublicznych jednostkach oświatowych, w zakresie:

- prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji zgodnie z art. 90 ust. 3d ustawy o systemie oświaty i art. 35 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych;
- Kontrolą objęto jednostki oświatowe, którym przekazano w latach 2017-2018 dotacje w łącznej kwocie **886 946,81 zł**;

- weryfikacji prawidłowości pobrania dotacji podmiotowych, w tym sprawdzenia spełniania przez uczniów uczestnictwa w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych; Kontrolą objęto faktyczną obecność uczniów na zajęciach prowadzonych w szkołach niepublicznych, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki;

W organizacjach pozarządowych i kościelnych osobach prawnych, w zakresie realizacji umów dotacyjnych;

Kontrole przeprowadzono w podmiotach, którym na podstawie umów przekazano w 2018 r. dotacje w łącznej kwocie **6 464 449,83 zł**;

W podmiotach, którym przekazano dotacje na prowadzenie niepublicznych żłobków, w zakresie realizacji umów dotacyjnych;

Kontrole przeprowadzono w podmiotach, którym na podstawie umów przekazano w 2018 r. dotacje w łącznej kwocie **450 840,00 zł**;

W komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, w zakresie:

- prawidłowości realizacji zadań związanych ze zgromadzeniami publicznymi,
- prawidłowości wydawania decyzji administracyjnych na usunięcie zadrzewień, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym,
- prawidłowości prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących ustalania dopuszczalnych norm hałas,
- kompletności wniosków oraz prawidłowości prowadzenia postępowań administracyjnych związanych z obsługą wniosków o wydanie dowodu osobistego składanych elektronicznie,
- prawidłowości sporządzania programów szkoleń wstępnych i okresowych dla kadry kierowniczej i pracowników administracyjno-biurowych,
- terminowości przekazywania do WOK UMW listy osób wyznaczonych do szkoleń okresowych,
- prawidłowości prowadzenia i dokumentowania szkoleń wstępnych,
- prawidłowości realizacji i rozliczania wybranych umów zawartych w ramach projektów "Visiting Professors", "Wrocławskie Konferencje Naukowe" i "MOZART",
- prawidłowości przeprowadzenia naborów kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze w UMW,
- prawidłowości przygotowania do sprzedaży nieruchomości położonej we Wrocławiu przy ul. Żmigrodzkiej;

W podmiocie posiadającym osobowość prawną, w zakresie:

- prawidłowości realizacji zadań remontowych i inwestycyjnych na zasobie komunalnym Miasta,
- sprawności podejmowanych działań związanych z przekazywaniem pustostanów do WML UMW,
- zawierania przez Spółkę w latach 2017-2019 umów cywilno-prawnych;

W stacjach kontroli pojazdów, w zakresie:

- zgodności stacji z wymaganiami, o których mowa w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym,
- prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów,
- prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji;

W ośrodkach szkolenia kierowców, w zakresie:

- spełniania przez przedsiębiorcę prowadzącego ośrodek szkolenia kierowców wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 oraz odpowiednio w art. 31 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami,
- zgodności prowadzonego kursu lub zajęć z: przepisami określającymi zasady i warunki prowadzenia szkolenia, informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, dokumentami, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy,

- kwalifikacji osób prowadzących szkolenie;

W podmiotach prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, w zakresie:

- spełniania przez podmiot prowadzący szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami,
- zgodności prowadzonego kursu lub zajęć z:
przepisami określającymi zasady i warunki prowadzenia szkolenia,
informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy,
dokumentami, o których mowa w art. 27 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy,
- kwalifikacji osób prowadzących szkolenie;

Wyniki kontroli zostały przekazane kierownikom kontrolowanych podmiotów, przedsiębiorcom prowadzącym ośrodki szkolenia kierowców, stacje kontroli pojazdów oraz prowadzącym szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, dyrektorom komórek organizacyjnych Urzędu sprawującym nadzór nad kontrolowanymi podmiotami i monitorującym realizację wykorzystania środków publicznych oraz osobom prowadzącym niepubliczne jednostki oświatowe.

Kontrole przeprowadzone w 2019 r. wykazały nieprawidłowości głównie w zakresie:

- aktualności i stosowania obowiązujących w jednostkach wewnętrznych procedur,
- sporządzania projektów planów finansowych oraz ich realizacji przez jednostki oświatowe z wytycznymi organu prowadzącego,
- przestrzegania zapisów umów zawieranych w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zawartych umów najmu i użyczenia,
- zawartych umów związanych z realizacją miejskich programów,
- przestrzegania przepisów dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków nauki i pracy oraz wynikających z przepisów kodeksu pracy,
- przestrzegania przepisów kodeksu postępowania administracyjnego,
- wykazywania w Systemie Informacji Oświatowej danych,
- naliczania opłat za pobyt w przedszkolu i żywienie dzieci,
- naliczania podwyżek dla pracowników jednostek oświatowych,
- wydatkowania środków na egzaminy zawodowe,
- wykazywania przez osoby prowadzące niepubliczne jednostki oświatowe liczby uczniów, a tym samym zawyżenia wysokości należnych dotacji,
- wykorzystania dotacji przez podmioty, którym są przekazywane środki publiczne,
- zgłaszania zmian do ewidencji szkół i placówek niepublicznych,
- sporządzania sprawozdań składanych w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- sposobu realizacji zadań publicznych z postanowieniami zawartych umów,
- prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania,
- stosowania właściwych aktów prawnych w odniesieniu do pobrania i rozliczenia otrzymanych dotacji,
- wykonywania badań technicznych pojazdów i prowadzenia wymaganej w tym zakresie dokumentacji.

W następstwie podjętych czynności kontrolnych:

- wprowadzono w kontrolowanych podmiotach działania i mechanizmy proceduralne oraz organizacyjne mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i sytuacji ponownego ich występowania,
- wskazano kierownikom i pracownikom kontrolowanych podmiotów zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, m.in. związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy,
- dokonano korekty danych w Systemie Informacji Oświatowej,

- kierownictwo Urzędu uzyskało informacje o obszarach, w których kontrolowane podmioty prawidłowo realizowały zadania oraz o obszarach wymagających szczególnego nadzoru,
- skompletowano dokumentację pozwalającą prowadzić postępowania w zakresie zwrotów dotacji wykorzystanych nieprawidłowo i po terminie oraz pobranych w nadmiernej wysokości,
- uzyskano informacje dotyczące sposobu funkcjonowania szkół niepublicznych, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki oraz faktycznej obecności uczniów na zajęciach prowadzonych w tych szkołach,
- osoby zarządzające organizacjami pozarządowymi oraz osoby prowadzące niepubliczne jednostki oświatowe i niepubliczne żłobki poszerzyły swoją wiedzę w zakresie obowiązujących norm prawnych, prawidłowości i zgodności swoich działań z przepisami prawa oraz wydatkowania i rozliczenia przekazanych środków publicznych,
- zalecono przedsiębiorcom podjęcie środków zmierzających do poprawy działalności stacji kontroli pojazdów w zakresie wykonywania badań technicznych pojazdów i prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji.

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ ZEWNĘTRZNE PODMIOTY KONTROLNE

W 2019 r. w Księżce kontroli - Rejestrze kontroli zewnętrznych prowadzonym w Urzędzie Miejskim Wrocławia zarejestrowano 79 kontroli. Łączny czas trwania kontroli w 2019 r. wyniósł 1 667 dni, co było skutkiem prowadzenia przez podmioty zewnętrzne równocześnie kilku kontroli.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w 2019 r.

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Najwyższa Izba Kontroli	5*	730*
Państwowa Inspekcja Pracy	1	**
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	1	3
Izba Administracji Skarbowej	1	5
Centrum Projektów Europejskich	1	3
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	4	8
Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	1	4
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	6	298
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2	2
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	56	612
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	1	**
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	1	2
SUMA	80*	1 667*

* Uwzględniona została jedna kontrola, która rozpoczęła się w 2018 roku, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2019 - NIK – 365 dni

** brak wyników kontroli

Do końca 2019 r. czynności kontrolne z trzech kontroli, prowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli, Państwową Inspekcję Pracy i Dolnośląską Instytucję Pośredniczącą, nie zostały zakończone.

W okresie sprawozdawczym zewnętrzne podmioty kontrolne prowadziły kontrole, które swoim zakresem objęły w szczególności następujące obszary:

Najwyższa Izba Kontroli:

Wsparcie rozwoju elektromobilności – w okresie od września do listopada 2019 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:

- realizacji zadań w zakresie tworzenia infrastruktury oraz innych warunków rozwoju elektromobilności;
- realizacji zadań dotyczących rozwoju floty autobusów zero emisyjnych w komunikacji miejskiej;
- realizacji zadań w zakresie zapewnienia udziału pojazdów zero emisyjnych w działalności urzędu gminy oraz zero- i niskoemisyjnych w wykonywaniu zadań publicznych przez gminę;

Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego mniejszości narodowych – w okresie od czerwca do sierpnia 2019 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:

- działań na rzecz ochrony materialnego dziedzictwa mniejszości narodowych,
- współpracy przy realizacji działań i celów ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego mniejszości narodowych;

Funkcjonowanie i rozwój transportu publicznego w miastach na prawach powiatu województwa dolnośląskiego – w okresie od maja do października 2019 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:

- działań związanych z planowaniem rozwoju, organizacją i zarządzaniem publicznym transportem w mieście,
- wydatkowaniem środków na utrzymanie i funkcjonowanie transportu publicznego.

Dolnośląski Urząd Wojewódzki:

W kwietniu 2019 r. kontrolą objęto realizację zadań z zakresu sposobu rejestracji przebiegu imprez masowych na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków:

W marcu 2019 r. kontrolą objęto czynności Miejskiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, podejmowanych w zakresie nadzoru konserwatorskiego.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

W czerwcu 2019 r. kontrolą objęto działalność Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu w zakresie:

- zgodności wydanych orzeczeń z zebranymi dokumentami i przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności,
- prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności.

Odnosnie kontroli wskazanych w tabeli koordynowano działania mające na celu udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w pismach adresowanych do Kierownictwa Urzędu. Łącznie koordynowano 60 odpowiedzi, do udzielenia których niezbędne było pozyskanie danych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek gminnych, w skład których wchodziły zestawienia tabelaryczne. Odpowiedzi udzielone zostały po przeprowadzeniu analizy zgromadzonych danych. Dodatkowo aktywnie wspierano pracowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, poprzez konsultacje przy tworzeniu pisemnych informacji służących do opracowania zbiorczych odpowiedzi.

Prowadzono również działania związane z koordynacją i udzielaniem odpowiedzi, w zakresie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, dotyczących zakończonych kontroli zewnętrznych. Kontynuowano współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław w zakresie udzielania odpowiedzi, w szczególności podczas kontroli prowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Udzielanie odpowiedzi na pytania kontrolujących oraz dotyczące bieżącej realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych odbywało się z zachowaniem wyznaczonych terminów.

Poniżej porównanie do lat poprzednich zarówno ilości, jak i czasu trwania kontroli przeprowadzonych przez zewnętrzne podmioty kontrolne.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2016 r.- 2019 r. wraz z czasem ich trwania

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	2016 r.		2017 r.		2018 r.		2019 r.	
	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Czas trwania kontroli w dniach
Najwyższa Izba Kontroli	4	465	5	505	5	543	5*	730*
Państwowa Inspekcja Pracy	2	12	4	75	1	6	1	**
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	3	94	1	5	5	76	1	3
Archiwum Państwowe we Wrocławiu	-	-	-	-	2	42	-	-
Centrum Projektów Europejskich	-	-	-	-	1	2	1	3
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2	45	-	-	1	3	-	-
Szef Obrony Cywilnej Kraju	-	-	-	-	1	32	-	-
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	4	12	2	69	9	546	6	298
Dolnośląski Urząd Pracy	-	-	2	6	2	9	1	2
Krajowa Administracja Skarbowa	-	-	1	1	3	110	-	-
Ministerstwo Finansów	-	-	2	19	1	56	-	-
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	-	-	1	3	1	5	2	2
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i	6	6	-	-	-	-	-	-

Gospodarki Wodnej we Wrocławiu								
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	20	255	45	1470	72	2070	56	612
Dolnośląski Inspektor Transportu Drogowego	-	-	1	5	-	-	-	-
Krajowe Biuro Wyborcze	-	-	1	1	-	-	-	-
Ministerstwo Obrony Narodowej	-	-	1	5	-	-	-	-
Narodowy Bank Polski	-	-	1	1	-	-	-	-
Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych	-	-	1	5	-	-	-	-
Rada Miejska Wrocławia	2	-	1	70	-	-	-	-
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	-	-	6	217	3	212	1	**
Izba Administracji Skarbowej	-	-	-	-	-	-	1	5
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	-	-	-	-	-	-	4	8
Urząd Kontroli Skarbowej	3	288	-	-	-	-	-	-
Centralne Biuro Antykorupcyjne	1	90	-	-	-	-	-	-
Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu	1	85	-	-	-	-	-	-
Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Dolnośląskim	1	2	-	-	-	-	1	4
SUMA	49	1 354	75	2457	107	3 712	80*	1 667*

* Uwzględniona została jedna kontrola, która rozpoczęła się w 2018 roku, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2019 - NIK – 365 dni

** brak wyników kontroli

POZOSTAŁE ZADANIA

W zakresie pozostałych zadań koordynowano i monitorowano terminowe udzielenie odpowiedzi w 31 sprawach związanych z postępowaniami innymi niż kontrole wykonywane w Gminie Wrocław, prowadzonymi przez organy i instytucje, współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, jak i jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław.

Koordynacja i monitoring obejmowały również sprawy dotyczące kontroli organizacji pozarządowych oraz niepublicznych jednostek oświatowych przeprowadzonych przez Izbę Administracji Skarbowej we Wrocławiu i Dolnośląski Urząd Celno-Skarbowy we Wrocławiu, w zakresie dotacji udzielonych przez Gminę i Miasto Wrocław oraz kontroli w placówkach udzielających schronienia osobom bezdomnym przeprowadzonych przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki.

Ponadto przekazywano do komórek organizacyjnych Urzędu zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych w podmiotach innych niż Gmina Wrocław, sporządzane przez zewnętrzne organy kontroli.

Koordynowano również procedurę przebiegu samooceny kontroli zarządczej oraz przygotowano zbiorczą informację o stanie kontroli zarządczej za 2018 r. dla Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Gminy Wrocław. Informacja zbiorcza została sporządzona z uwzględnieniem informacji z 260 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław oraz 9 Departamentów i 4 komórek organizacyjnych utworzonych poza strukturą Departamentu Urzędu.

Samoocena została sporządzona także w oparciu o analizę materiałów z kontroli zewnętrznych i wewnętrznych na podstawie dokumentacji pokontrolnej.

Sporządzono 12 sprawozdań z zakresu zadań będących w obszarze kompetencji Wydziału Kontroli, przygotowano 12 informacji poprzedzonych analizą wraz z dokumentacją w zakresie udzielania informacji publicznej oraz zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej 208 pliki z dokumentacji przebiegu i efektów kontroli.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH I BEZPIECZEŃSTWA INFORMACJI

Działania związane z ochroną danych osobowych i bezpieczeństwem informacji w Urzędzie Miejskim Wrocławia opierają się na podstawie:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
- ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2019 r., poz. 1781);
- zarządzeniu Nr K/13/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie Polityki Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia (z późn. zm.);
- zarządzeniu Nr K/13/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie zarządzania ryzykiem związanym z przetwarzaniem danych osobowych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia za zapewnienie stosowania w Urzędzie Miejskim Wrocławia przepisów rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych, krajowej ustawy o ochronie danych osobowych a także wprowadzonej w Urzędzie Polityki Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa

Informacji odpowiada Inspektor Ochrony Danych UMW (IOD), który kieruje też Biurem ds. Bezpieczeństwa Informacji (BBI).

Ponadto jednym z głównych zadań jakie na bieżąco realizowane są przez IOD/BBI jest stałe podnoszenie wiedzy oraz świadomości pracowników Urzędu z zakresu ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji m.in. poprzez kolportowanie Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia czy też przesyłanie drogą elektroniczną opracowanych informacji/rekomendacji związanych z tematyką.

Na przestrzeni 2019 r. zadania realizowane w IOD/BBI UMW obejmowały przede wszystkim współpracę z organem nadzorczym w zakresie procedowanych w UMW naruszeń ochrony danych osobowych, planowanie oraz przeprowadzanie audytów zgodności przetwarzania z przepisami o ochronie danych osobowych czy też bieżącą współpracę z Konsultantami BBI wyznaczonymi w komórkach organizacyjnych UMW. Ponadto Inspektor Ochrony Danych swoją wiedzą ekspercką z zakresu ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji wspiera planowane i realizowane w UMW projekty. IOD/BBI UMW ściśle współpracuje z Centrum Usług Informatycznych w zakresie kontroli przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych administrowanych przez CUI.

Działania realizowane przez IOD UMW/BBI UMW w 2019 r. obejmowały również:

- nowelizację Polityki Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji UMW,
- przeprowadzenie **10 audytów** zgodności przetwarzania z przepisami o ochronie danych osobowych w komórkach organizacyjnych UMW,
- przeszkolenie **361 osób** z zakresu ochrony danych osobowych w ramach szkoleń wewnętrznych przeprowadzanych dla przyjętych pracowników,
- przeprowadzenie **6 szkoleń** dla pracowników komórek organizacyjnych UMW, jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, w tym szkoleń przeprowadzanych w ramach akcji roznoszenia decyzji podatkowych etc., szkoleń urzędników wyborczych czy też szkoleń przeprowadzanych wskutek działań korygujących i naprawczych jak np. po naruszeniu ochrony danych osobowych,
- przeprowadzenie **2 szkoleń** dedykowanych Konsultantom BBI z zakresu analizy ryzyka związanego z przetwarzaniem danych osobowych,
- przeszkolenie **135 pracowników** w ramach szkolenia e - learningowego pn. "Ochrona danych osobowych wg RODO w Urzędzie Miejskim Wrocławia",
- zarejestrowanie **19 nowych zasobów** informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania i rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW,
- zaktualizowanie **39 zasobów** informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania i rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW,
- wykreślenie **9 zasobów** informacyjnych z rejestru czynności przetwarzania i rejestru kategorii czynności przetwarzania UMW,
- wydanie **12 Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia**,
- przeprowadzenie **4 spotkań** powołanej Zarządzeniem Nr 10804/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 października 2018 r. Wrocławskiej Rady Inspektorów Ochrony Danych,
- procedowanie zaistniałych w Urzędzie Miejskim Wrocławia naruszeń ochrony danych osobowych, w tym wydawanie rekomendacji po incydencie, a w razie konieczności notyfikacja naruszeń u Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz powiadomienia osób, których danych dotyczyło naruszenie,
- koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem (identyfikacja, analiza, ocena, postępowanie z ryzykiem, informowanie i raportowanie, kontrola i monitoring) w obszarze ochrony danych osobowych.

Nazwa działania	Status	2019 r.	2018 r.		2017 r.	2016 r.
			od 25.05.2018	do 25.05.2018		
Liczba wprowadzonych bądź znowelizowanych dokumentów regulujących przetwarzanie danych osobowych w UMW (Polityka Ochrony Danych Osobowych i Bezpieczeństwa Informacji od 25 maja 2018 r.; Polityka Bezpieczeństwa Informacji do 25 maja 2018 r., Zarządzanie ryzykiem związanym z przetwarzaniem danych osobowych w UMW).	zrealizowa no	2	2	1	1	1
Liczba przeprowadzonych audytów/sprawdzeń zgodności przetwarzania z przepisami o ochronie danych osobowych zbiorach danych osobowych UMW.	zrealizowa no	10	0	2	12	19
Liczba przeszkolonych osób z zakresu ochrony danych osobowych w tym w ramach szkoleń wewnętrznych przeprowadzanych dla przyjętych pracowników.	zrealizowa no	361	110	175	379	250
Liczba szkoleń przeprowadzonych dla pracowników komórek organizacyjnych lub jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław (szkolenia poincydentalne, w ramach akcji roznoszenia decyzji podatkowych etc., szkolenia poświęcone urzędnikom wyborczym).	zrealizowa no	6	2	3	1	3
Liczba szkoleń dedykowanych Konsultantom BBI.	zrealizowa no	2	2	2	3	0
Liczba osób, które zaliczyły w przewidzianym terminie szkolenie i test e-learningowy „Szkolenie z ochrony danych osobowych wg RODO w Urzędzie Miejskim Wrocławia”	zrealizowa no	135	1 663	-	-	-
Liczba wydanych upoważnień do przetwarzania danych osobowych dla pracowników UMW- do 25 maja 2018 r.	zrealizowa no	-	-	403	1 278	897
Liczba nadzorowanych przez BBI upoważnień do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w rejestrze PESEL, rejestrze dowodów osobistych i rejestrze stanu Cywilnego oraz rejestrach systemów informatycznych, w których prowadzone są przedmiotowe rejestry- do 25 maja 2018 r.	zrealizowa no	-	33	23	95	27
Rejestracja nowych zasobów informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania i rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW.	zrealizowa no	19	12	3	6	9
Aktualizacja zasobów informacyjnych w rejestrze czynności przetwarzania i rejestrze kategorii czynności przetwarzania UMW .	zrealizowa no	39	26	11	15	30
Wykreślenie zasobów informacyjnych z rejestru czynności przetwarzania i rejestru kategorii czynności przetwarzania UMW.	zrealizowa no	9	0	2	2	6
Wydanie Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia kolportowanych przez Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji/ Inspektora Ochrony Danych wcześniej Administratora Bezpieczeństwa Informacji.	zrealizowa no	12	11		12	12
Przeprowadzanie spotkań Wrocławskiej Rady Inspektorów Ochrony Danych powołanej Zarządzeniem Nr 10804/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 października 2018 r.	zrealizowa no	4		-	-	-

BEZPIECZEŃSTWO I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

CENTRUM ZARZĄDZANIA KRZYSOWEGO

Reagowanie, monitorowanie zagrożeń i prognozowanie rozwoju sytuacji oraz podejmowanie działań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców w 2019 r.

W 2019 r. wystąpiły zagrożenia:

- **9 stycznia 2019 r.** - rozszczelnienie zbiornika z substancją niebezpieczną przy ul. Strzegomskiej, współpraca WBZ, KMP, KMPSP, SM, PR. Decyzją dyrektora WBZ, CZK podjęto działania w celu niezwłocznej utylizacji zawartości zbiorników. Nawiązano kontakty z firmami, które mogą dokonać ustalenia rodzaju środka niebezpiecznego.

Do zabezpieczenia wycieku z uszkodzonego zbiornika WBZ dostarczył zbiornik typu „mauzer” o pojemności 1 000 l, do którego przepompowano wypływającą ciecz. Straż Miejska wystawiła posterunek celem niedopuszczenia osób postronnych do wejścia na teren składowiska. Podjęte działania przez firmę specjalistyczną EKO-TECH pozwoliły w dniu 18 stycznia 2019 r. na usunięcie niebezpiecznej substancji z terenu i przewiezienie jej na składowisko posiadające niezbędne warunki do zapewnienia skutecznej likwidacji substancji niebezpiecznej,

Źródło: archiwum CZK

- **11 stycznia 2019 r.** - doszło do wybuchu pożaru hali magazynowej na terenie zakładu przy ul. Robotniczej,
- **30 stycznia 2019 r.** - pożar budynku mieszkalnego przy ul. Kleczkowskiej, działania PSP, 3 ofiary śmiertelne,
- **8 marca 2019 r.** - przy ul. Braniborskiej znaleziono bombę lotniczą o wadze 500 kg, ewakuowano ok. 3 000 mieszkańców, zadysponowano autobusy MPK. CZK zabezpieczyło rejon ewakuacji poprzez skierowanie do tego celu autobusów MPK, karetki pogotowia ratunkowego i sekcji Straży Pożarnej.

Zródło: <https://bi.im-g.pl/im/9e/65/17/z24533662V,Wroclaw--Bomba-z-Braniborskiej--ktora-wydobyli-sap.jpg>

- **4-5 kwietnia 2019 r.** - pożar hali produkcyjnej przy ul. Szczecińskiej,
- **7 maja 2019 r.** - email o podłożeniu ładunku wybuchowego skierowany do 23 placówek oświatowych na terenie Wrocławia, ewakuowano 1 300 osób,
- **14 października 2019 r.** - pożar strzelnicy w budynku Dworca Świebodzkiego, na terenie strzelnicy przebywało 10 osób, 9 osób ewakuowano, 1 ofiara śmiertelna,
- **27 listopada 2019 r.** - uszkodzenie rurociągu gazowego przy ul. Robotniczej w czasie prowadzonych robót drogowych, przeprowadzono ewakuację w najbliższych budynkach, powstały duże zatory drogowe,

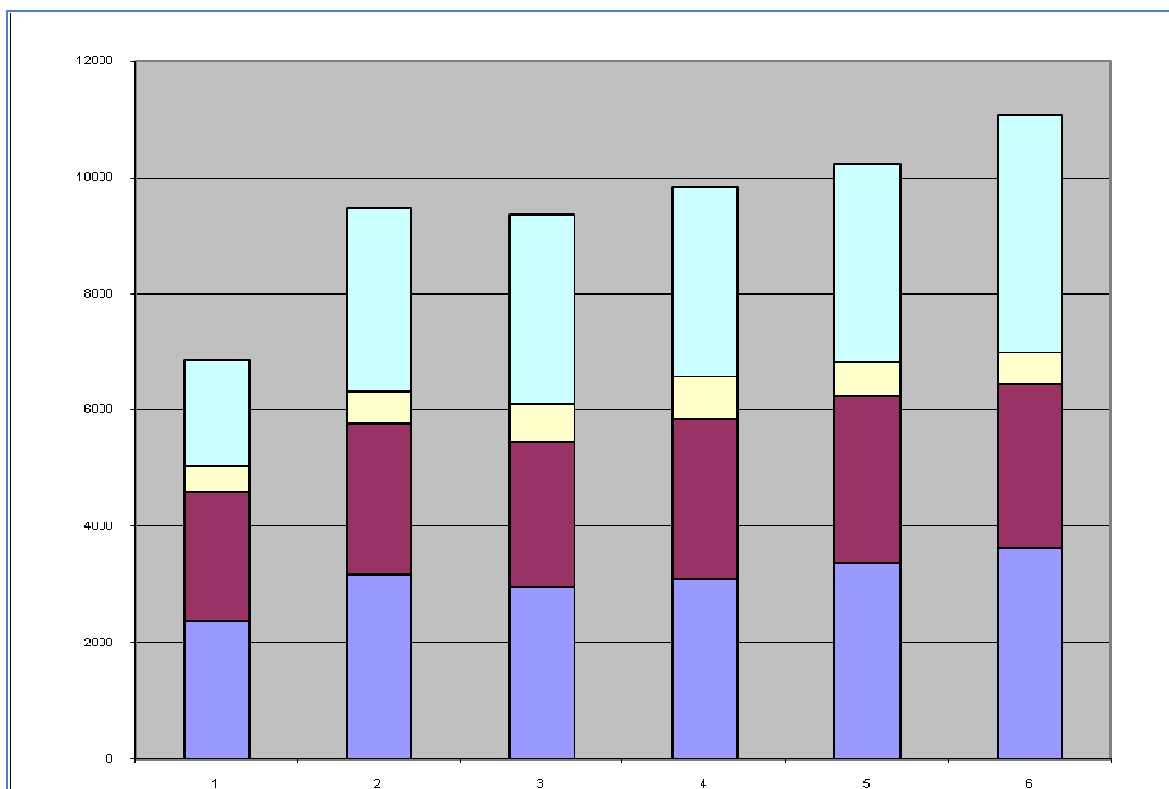
Koordinacja i zabezpieczenie Europejskiego Spotkania Młodych (ESM) TAIZE we Wrocławiu:

- **28 grudnia 2019 r. – 1 stycznia 2020 r.** we Wrocławiu odbyło się ESM, w którym udział wzięło 15 000 osób,
- CZK prowadziło nadzór i koordynowało sprawami z zakresu bezpieczeństwa podczas wydarzeń pomiędzy organizatorem wydarzenia, a służbami,
- Główne wydarzenia miały miejsce na terenie Hali Stulecia oraz Placu Wolności,

Statystyki podsumowujące pracę Dyżurnych CZK:

W 2019 r. podjęto **16 663 działania**, w tym:

- **11 055** interwencji w Dzienniku Zgłoszeń CZK,
- **5 608** dyspozycji lawet w Dzienniku Lawet CZK.
-

	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
zgłoszenia, w tym:	6 900	9 69	9 348	9 815	10 216	11 055
porządkowe	2 349	3 158	2 51	3 094	3 364	3 623
infrastruktura	2 247	2 607	2 496	2 749	2 881	2 832
mieszkaniowe	437	551	642	735	573	530
pozostałe	1 827	3 153	3 59	3 237	3 398	4 070

Porządkowe (śmieci, sprzątanie po kolizjach, dysponowanie firm utylizacyjnych, śliskość na jezdni etc.)

Infrastruktura (dot. infrastruktury miejskiej, znaki, przystanki, sygnalizacja świetlna, awarie sieciowe etc.)

Mieszkaniowe (dot. lokali mieszkalnych, sprawy lokatorskie, awarie)

Pozostałe (dot. rannych zwierząt, inne zagrożenia, zgony, informacje o zgromadzeniach, informacje wewnętrzne i koordynujące oraz raportowanie)

Służby pracujące w CZK przyjęły następujące ilości zgłoszeń na terenie Wrocławia:

- **STRAŻ MIEJSKA - 52 540** zgłoszeń,
- **POLICJA - 109 931** zgłoszeń,
- **PSP – 6 907** zgłoszeń, w tym:
 - pożary **2 123**
 - miejscowe zagrożenia **4 784**

W zakresie opracowywania i aktualizowania planów zarządzania kryzysowego:

- Aktualizowano Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Wrocławia zgodnie z ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,

- Aktualizowano procedury reagowania kryzysowego dla dyżurnych Centrum Zarządzania Kryzysowego.

W ramach realizacji zadań Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego:

- Opracowano i przygotowano materiały oraz sporządzano protokoły z posiedzeń Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
- Zaktualizowano mapy i plany Wrocławia oraz powiatu wrocławskiego, które będą wykorzystane do aktualizacji planów obronnych oraz do zabezpieczenia działań prowadzonych przez CZK.

Działania prewencyjne w zakresie reagowania na zagrożenia:

W 2019 r. wprowadzono nowy element Systemu Ostrzegania i Alarmowania o zagrożeniach mieszkańców Wrocławia w postaci **aplikacji mobilnej BLISKO**, wiadomości SMS oraz email. Za pomocą tych narzędzi rozpowszechnia się wśród mieszkańców informacje dotyczące zagrożeń. Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia wysyła również informacje z ostrzeżeniami o zagrożeniu wynikającym ze zjawisk meteorologicznych, pożarów, klęsk żywiołowych i innych zdarzeń. Każdy komunikat analizowany jest pod kątem stopnia ważności informacji. Do systemu mieszkańcy rejestrują się samodzielnie poprzez stronę internetową lub pobierając aplikację mobilną, podając jedynie dane niezbędne do przesyłania komunikatów, w zależności od wybranej opcji numer telefonu lub adres mailowy oraz obszar Wrocławia, dla którego chcą otrzymywać informacje.

Źródło: http://www.wroclaw.pl/portal/files/news/21280/___thumb/800x640/plakat-aplikacja-blisko-wroclaw.jpg

W ramach realizowania polityki informacyjnej związanej z wprowadzaniem stanu klęski żywiołowej oraz sytuacjami nadzwyczajnych zagrożeń:

- Opracowywano, przesyłano do Wydziału Komunikacji Społecznej komunikaty i ostrzeżenia związane z występowaniem niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych oraz innych występujących na terenie Wrocławia zagrożeń,
- Uczestniczono w powołanym przez Prezydenta Wrocławia i Wydział Rolnictwa i Środowiska Zespole ds. redukcji hałasu mającym na celu wyznaczenie obszarów cichych i podjęcie działań które służą poprawie warunków akustycznych na terenie Wrocławia,
- Udzielono uczniom szkół średnich informacji, a na bieżąco 8 konsultacji dla studentów wyższych uczelni opracowujących prace magisterskie, licencjackie i opracowania z zakresu zarządzania kryzysowego,
- Sprawowano nadzór merytoryczny nad odbywaniem 6 praktyk dla studentów Uczelni Wrocławskich specjalizujących się w zakresie hydrologii, ochrony przeciwpowodziowej i zarządzania kryzysowego,

- Przeprowadzono dla 210 osób pokazy wraz z omówieniem sposobu i zasad działania i funkcjonowania Centrum Zarządzania Kryzysowego dla młodzieży szkolnej i studentów uczelni Wrocławia,
- Uczestniczono wraz z Policją, Państwową Strażą Pożarną, Strażą Miejską oraz Departamentem Edukacji w opracowaniu i wykonywaniu okresowych sprawozdań z realizacji programów „Bezpieczne Ferie 2019”, „Bezpieczne Wakacje 2019”, a także w ogólnopolskiej akcji „Wszystkich Świętych 2019”,
- Uczestniczono w **48** posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w trakcie których rozpatrzono **1679** spraw i przygotowano **42** wykazy informacyjne dotyczące planowanych imprez i zgromadzeń zgłoszonych do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, które w istotny sposób wpływały na organizację ruchu w mieście. Opracowano dokumentację i zgłoszono **8** wniosków pod obrady Komisji oraz przedstawiono odpowiedzi na **3** wnioski innych przedstawicieli,
- Uczestniczono w opracowywaniu zasad współdziałania z Zarządem Zieleni Miejskiej (ZZM) oraz Departamentem Zrównoważonego Rozwoju (DZR) w sprawie poprawy bezpieczeństwa Wyspy Słodowej i Bulwaru im. X. Dunikowskiego oraz innych terenów zielonych będących pod zarządem ZZM,
- Uczestniczono w spotkaniach roboczych dotyczących organizacji i koordynacji działań podczas imprez masowych i zgromadzeń, a ponadto przeprowadzono kontrole w przedmiotowym zakresie które miały miejsce w trakcie 14 imprez masowych i 3 zgromadzeniach,
- Uczestniczono w pracach sztabu organizującego **VII „Wrocławski Nocny Półmaraton”, XXXVII „Wrocławski Maraton PKO”, „Speedway Grand Prix”** na Stadionie Olimpijskim.

Udział w treningach i ćwiczeniach w 2019 r.:

W ramach ćwiczeń i treningów w 2019 r. najważniejszym przedsięwzięciem były realizowane w ramach szkolenia obronnego, w dniach **12-13 czerwca 2019 r.**, na terenie Wrocławia ćwiczenie obronne pod kryptonimem **„RATUSZ - 2019”**. W trakcie ćwiczenia dokonano sprawdzenia i doskonalenia:

- przyjętych rozwiązań wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania Wrocławia,
- procedur działania administracji publicznej na incydenty i zakłócenia w cyberprzestrzeni dla funkcjonowania sieci i systemów teleinformatycznych,
- praktycznego poziomu przygotowania członków Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego do realizacji zadań w zakresie koordynacji działań jednostek organizacyjnych systemu ratowniczego miasta,
- systemów łączności oraz alarmowego obiegu informacji w relacji Stały Dyżur, Centrum Zarządzania Kryzysowego, Stanowisko Kierowania Prezydenta Wrocławia oraz służb, inspekcji i straży.

W dniu **5 kwietnia 2019 r.** CZK wzięło udział w ćwiczeniu pod kryptonimem **„INFJEKT”** mającego na celu aplikacyjne sprawdzenia zdolności służb lotniskowych i podmiotów zewnętrznych realizujących zadania na terenie lotniska polegające na rozwinięciu akcji ratowniczej oraz akcji pomocy humanitarnej w przypadku podejrzenia wystąpienia u pasażerów opuszczających po wylądowaniu samolot pasażerski objawów choroby zakaźnej mogącej spowodować epidemię.

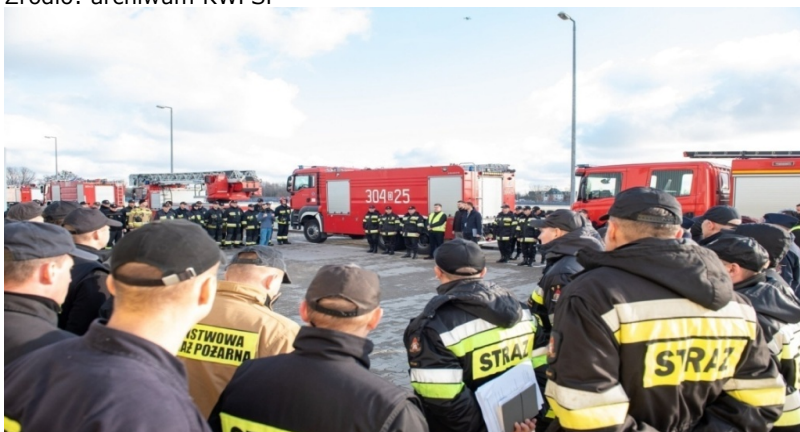
CZK w dniu **27 czerwca 2019 r.** zorganizowało wraz z KMP ćwiczenia **„PROTEST 2019”**, o temacie „Taktyka działań policji oraz współdziałanie z przedstawicielami UM Wrocławia, podczas zgromadzeń, których przebieg wypełniały przesłanki, stanowiące podstawy do ich rozwiązania”. W trakcie ćwiczeń wypracowywano metody mające na celu wykluczenie z udziału w zgromadzeniu osób mogących celowo zakłócać ich przebieg oraz sposób i metody reagowania na zdarzenia, które zmuszają organ zabezpieczający wydarzenie do jego rozwiązania.

W dniu **3 grudnia 2019 r.** przedstawiciele CZK uczestniczyli w organizowanym przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej ćwiczeniu sprawdzającym na terenie

Zakładu 3M we Wrocławiu. Tematem głównym była konieczność współpracy służb i podmiotów ratowniczych oraz struktur zarządzania kryzysowego podczas likwidacji skutków poważnej awarii przemysłowej związanej z funkcjonowaniem zakładu. Podczas ćwiczenia zapoznano uczestników z zagrożeniami i systemami bezpieczeństwa zakładu 3M. Praktycznie sprawdzono obieg informacji gdy wystąpił poważny wypadek i jakie należy podjąć działania pomiędzy prowadzącym zakład, stanowiskami kierowania i centrami zarządzania poszczególnych służb. Doskonalono również organizację i funkcjonowanie sztabu kierującego akcją ratowniczą.

Źródło: archiwum KWSP

Źródło: archiwum KWSP

CZK uczestniczyło w **12** treningach Systemu Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania (SWOiA) oraz Stałego Dyżuru.

W dniach **18-20 września 2019 r.** odbył się „**TRENING PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM W CYBERPRZESTRZENI DLA FUNKCJONOWANIA SIECI I SYSTEMÓW TELEINFORMATYCZNYCH W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**”. Trening był prowadzony w podmiotach wchodzących w skład struktury Urzędu Miejskiego Wrocławia, oraz służbach, inspekcjach i strażach w godzinach pracy Urzędu. Proces przekazywania i przyjmowania informacji związany z realizacją zadań przez pracowników samorządu, służb, inspekcji i straży był wykonywany z wykorzystaniem wszystkich dostępnych kanałów łączności (System Ostrzegania Alarmowania i Informowania, e-mail, łączność stacjonarna i komórkowa, łączność radiowa w relacji WCZK- MCZK).

Główni uczestnicy treningu byli zalogowani do platformy treningowej POZK co powodowało szybki i skuteczny proces przepływu zadań jakie były do zrealizowania. Przygotowane dokumenty w postaci np. raportów sytuacyjnych i doraźnych w znaczny sposób usprawniło system decyzyjny. W trakcie treningu istotnym jego elementem był sposób reagowania na próby ataków cybernetycznych gdzie wystąpiła możliwość wycieku danych. Doskonalono się również w realizacji zadań wprowadzonych stopni alarmowych CRP, obiegu informacji pomiędzy podmiotami organizacyjnymi oraz sprawdzono skuteczność rozwiązań przyjętych w dokumentach planistycznych.

WROCLAWSKI WĘZEL WODNY I OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

Zakończenie prac nad Planem Operacyjnym Ochrony przed Powodzią.

Po dokonanych uzgodnieniach pomiędzy podmiotami związanymi z ochroną przeciwpowodziową miasta Prezydent Wrocławia zaakceptował i podpisał Plan Operacyjny Ochrony przed Powodzią.

Współpraca z Liderami Powodziowymi.

Przez cały rok współpracowano z Liderami Powodziowymi. W listopadzie przeprowadzono dwa szkolenia, na których przedstawiono nowy plan operacyjny oraz omówiono aktualne problemy powodziowe w mieście.

Źródło: archiwum CZK

Konsultacje w sprawie przygotowania do okresu zagrożenia powodziowego.

W siedzibie Wydziału zorganizowano dwa spotkania przy udziale dyrekcji RZGW Wrocław oraz przedstawicieli Zarządów Zlewni PGW WP, MPWiK oraz ZZM. Omówiono wszystkie bieżące problemy, które konieczne były do rozwiązania przed okresem potencjalnego zagrożenia powodziowego.

Udział w sympozjum organizowanym przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej pt. Ochrona przeciwpowodziowa w Polsce i Republice Czeskiej (w ramach polsko-czeskiego programu „Bezpieczne Pogranicze”) w Kudowie Zdrój.

Przygotowano i wygłoszono referat dotyczący organizacji ochrony przeciwpowodziowej Miasta.

Źródło: <http://straz.wroclaw.pl/razem-przeciwko-powodziom/>

Udział w konferencji organizowanej przez Straż Miejską „Straż Miejska na Fali”.

Przygotowano i wygłoszono referat dotyczący nowego Planu Operacyjnego Ochrony Miasta przed Powodzią.

Udział w sympozjum organizowanym przez PGW Wody Polskie, dotyczącym aktualnych działań tej instytucji.

Sympozjum odbyło się w siedzibie Politechniki Wrocławskiej i połączone było z rejsem statkiem na nowy Jaz Malczyce.

Udział w konsultacjach społecznych dotyczących Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu.

Uczestniczono w cyklu konsultacji mających na celu wypracowanie tematów związanych z wodą, zielenią, infrastrukturą i bezpieczeństwem oraz budownictwem.

Udział w pracach „Niebieskiego Stołu”.

Pracownicy Sekcji skierowani zostali do prac „Niebieskiego Stołu” – gremium powstałego przy Biurze Rozwoju Wrocławia i mającego na celu koordynację działań projektowo-urbanistycznych związanych z wrocławskimi rzekami. Konsultowano m.in. koncepcję powstania Tramwaju Wodnego.

Udział w praktycznych ćwiczeniach przeciwpowodziowych zorganizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej.

Ćwiczenia dotyczyły gotowości służby w stanie zagrożenia powodziowego. W ich trakcie przeprowadzono ćwiczenia praktyczne (pompowanie, układanie wału z worków z piaskiem oraz prowadzenie akcji ratunkowej na wodzie).

Sprawa przekazania Jazu i przepompowni Małgorzata przez Gminę Wrocław do PGW Wody Polskie.

Wspólnie z Departamentem Zrównoważonego Rozwoju prowadzono sprawy związane z przekazaniem ww. obiektu będącego dotychczas w zarządzie ZZM, do PGW Wody Polskie.

Źródło: archiwum CZK

Współpraca z Politechniką Wrocławską w zakresie przygotowania planu operacyjnego dla terenów Wybrzeża Wyspiańskiego i Na Grobli.
Prowadzono konsultacje, wizje terenowe, spotkania oraz korespondencję w tej sprawie.

Źródło: archiwum CZK

Udział w przeglądach wałów przeciwpowodziowych organizowanych przez PGW Wody Polskie.
Uczestniczono w przeglądach wałów wszystkich wrocławskich rzek i polderów przeciwpowodziowych.

Źródło: archiwum CZK

Przeprowadzenie przeglądu górek powodziowych.

W wyniku przeglądu stwierdzono m.in. konieczność remontu górki przy ul. Szczygłej. Został on wykonany pod koniec roku. Planowane jest także umieszczenie tablic informacyjnych.

Źródło: archiwum CZK

Udział w comiesięcznych przeglądach i odbiorach robót konserwacyjnych na Jazie Małgorzata i fosie Miejskiej.

Przeglądy są organizowane przez administratora obiektu Zarząd Zieleni Miejskiej.

Źródło: archiwum CZK

Sprawa przebudowy ulicy Ślężoujście.

Prowadzono konsultacje z wykonawcą projektu technicznego. Uwagi końcowe wniesiono po przedstawieniu przez projektanta gotowego projektu.

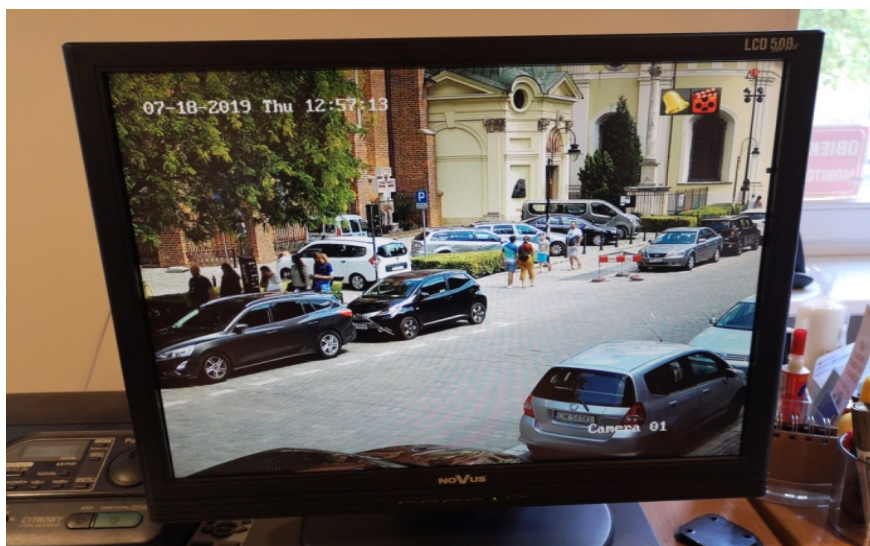
Źródło: archiwum CZK

Okresowy przegląd Wału Kozanów.

Zorganizowano przegląd roczny wału Kozanów, przy udziale specjalisty z uprawnieniami hydrotechnicznymi oraz przedstawicielami zainteresowanych jednostek (ZDiUM, MPWiK, PGW WP, ZZM, Biuro Wody i Energii oraz WBZ UW Wrocław).

System Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia

Poprawa bezpieczeństwa w rejonie Katedry Grekokatolickiej przy pl. Nankiera we Wrocławiu poprzez wykonanie adaptacji lokalnej instalacji monitoringu.

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Uruchomiono instalację monitoringu obiektowego na terenie miejskiego parkingu na wraki przy ul. Nowodworskiej we Wrocławiu. Teren parkingu został objęty dozorem 5 kamer wysokiej rozdzielczości z zaimplementowanymi mechanizmami wykrywania ruchu oraz ochrony obwodowej.

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Uruchomiono instalację monitoringu obejmującą teren pętli tramwajowej Leśnica przy ul. Średzkiej we Wrocławiu na wniosek Rady Osiedla Leśnica oraz KP Leśnica. W ramach zadania wybudowano radiolinię systemu łączności radiowej LMDS wraz z kamerą wieloprzetwornikową obejmującą nadzorem teren pętli wraz z drogami dojazdowymi.

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Uruchomiono stację bazową systemu łączności radiowej LMDS Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia na terenie osiedla Psie Pole. Stacja bazowa została wyposażona w jedną antenę sektorową skierowaną w kierunku zachodnim.

Źródło: archiwum CZK

Zmodernizowano i włączono do systemu Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia instalację monitoringu wizyjnego obejmującą Rynek Psiego Pola. W ramach zadania zmodernizowany został system łączności radiowej, 5 istniejących kamer stałopozycyjnych zostało włączone do systemu centralnego.

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Uruchomiono instalację monitoringu kościółka pw. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim we Wrocławiu wraz z terenami przyległymi we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej. Na terenie kościółka oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie zamontowano 7 kamer monitoringu wizyjnego, które zostały włączone do systemu centralnego.

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Poprawa bezpieczeństwa w rejonie Pasażu Niepolda oraz Dzielnicy Czterech Świątyń we Wrocławiu. W ramach zadania wymieniono kamerę analogową na ul. Świętego Antoniego

na kamerę wysokiej rozdzielczości oraz zamontowano nową kamerę na skrzyżowaniu ulic Włodkowska i Świętego Antoniego.

Źródło: archiwum CZK

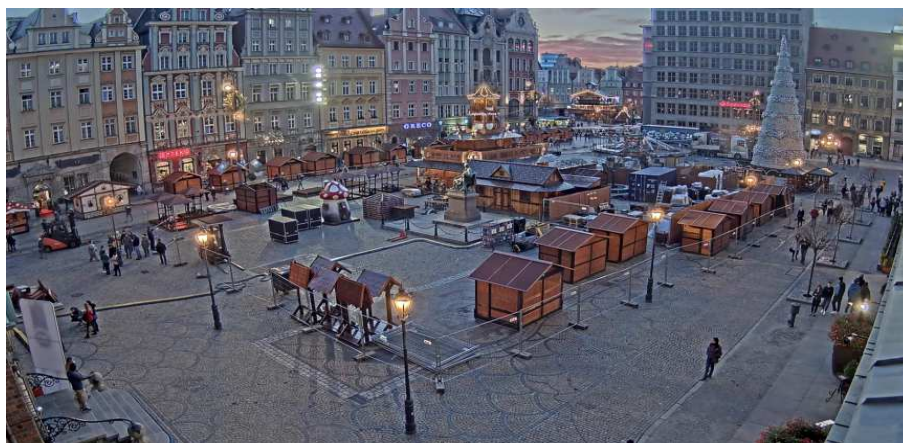

Źródło: archiwum CZK

Zmodernizowano instalację monitoringu na terenie Wrocławskiego Rynku. W ramach zadania wymieniono 8 istniejących kamer monitoringu na kamery wysokiej rozdzielczości oraz doposażono system w 5 kamer w newralgicznych miejscach wymagających stałego dozoru.

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Źródło: archiwum CZK

Uruchomiono instalację monitoringu obejmującą zachodnią część podwórza południowej pierzei Wrocławskiego Rynku przy ul. Ofiar Oświęcimskich. W ramach zadania objęto stałym nadzorem zachodnią część podwórza za pomocą kamery stałopozycyjnej oraz przygotowano instalację pod kątem dalszej rozbudowy.

Źródło: archiwum CZK

Modernizacja stacji operatorskich w Głównym Centrum Monitoringu przy ul. Strzegomskiej 148 we Wrocławiu, umożliwiającą obsługę materiału wideo z nowoczesnych kamer wysokiej rozdzielczości oraz zapewniającą wysoką jakość wyświetlanego obrazu.

Źródło: archiwum CZK

Uruchomiono system zasilania awaryjnego dla sieciowych rejestratorów obrazu Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia.

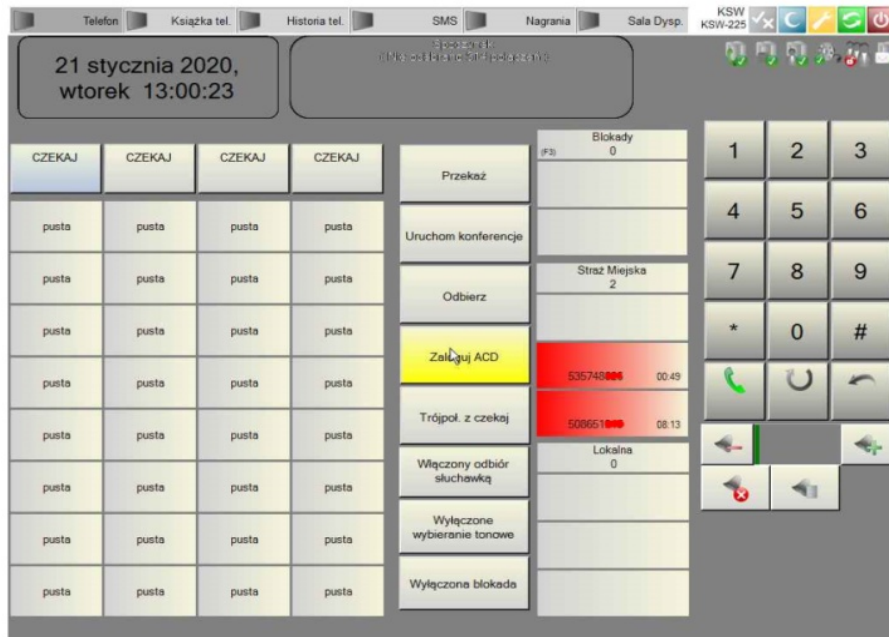

Źródło: archiwum CZK

łącznie dokonano zakupu 60 kamer z czego w ramach prowadzonych inwestycji zamontowano 30 kamer. W ramach tych zadań zmodernizowano 10 punktów kamerowych oraz wybudowano 2 nowe punkty kamerowe. Pozostałe kamery zostaną zamontowane w pierwszej połowie 2020 r. łączna ilość kamer w systemie monitoringu to 224, z czego 186 jest obsługiwanych przez operatorów.

System łączności - obsługa numerów alarmowych

We wrześniu 2019 r. w systemie łączności DGT pracującego na potrzeby Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu wdrożono system kolejowania połączeń przychodzących do Stanowisk Kierowania Straży Miejskiej we Wrocławiu.

Źródło: archiwum CZK

Wdrożono Program Sprint-DART

Program rejestracji zgłoszeń dotyczących zdarzeń na terenie Miasta dla Dyżurnych CZK pozwalający na sprawniejsze przyjmowanie zgłoszeń i zarządzanie zdarzeniami. Program obejmuje m.in.:

- Dziennik zgłoszeń CZK,
- Baza danych CZK, która obejmuje kilka tysięcy podmiotów, inspekcji, służb i straży z terenu Wrocławia.

Wrocławski Certyfikat Bezpieczeństwa

- aktualizacja Bazy Danych i spotkania koordynujące realizację Programu,
- 22 października Organizacja Gali Wręczania Wyróżnień w Programie WCB.

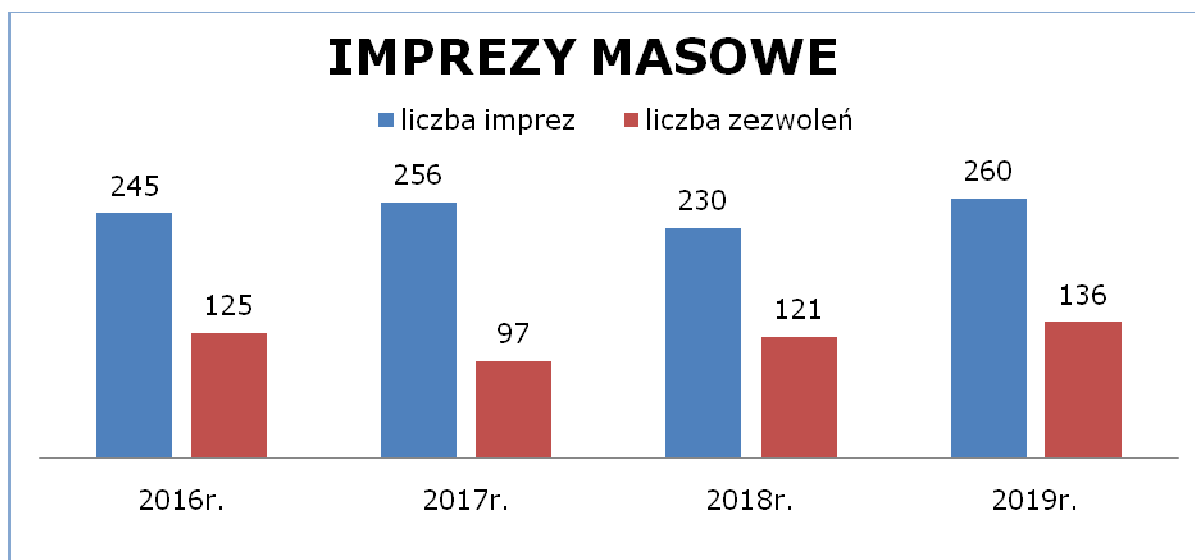

Źródło: <https://www.wroclaw.pl/files/cmsdocuments/42345020/630x350/certyfikat-bezpieczenstwa-wroclaw.jpg>

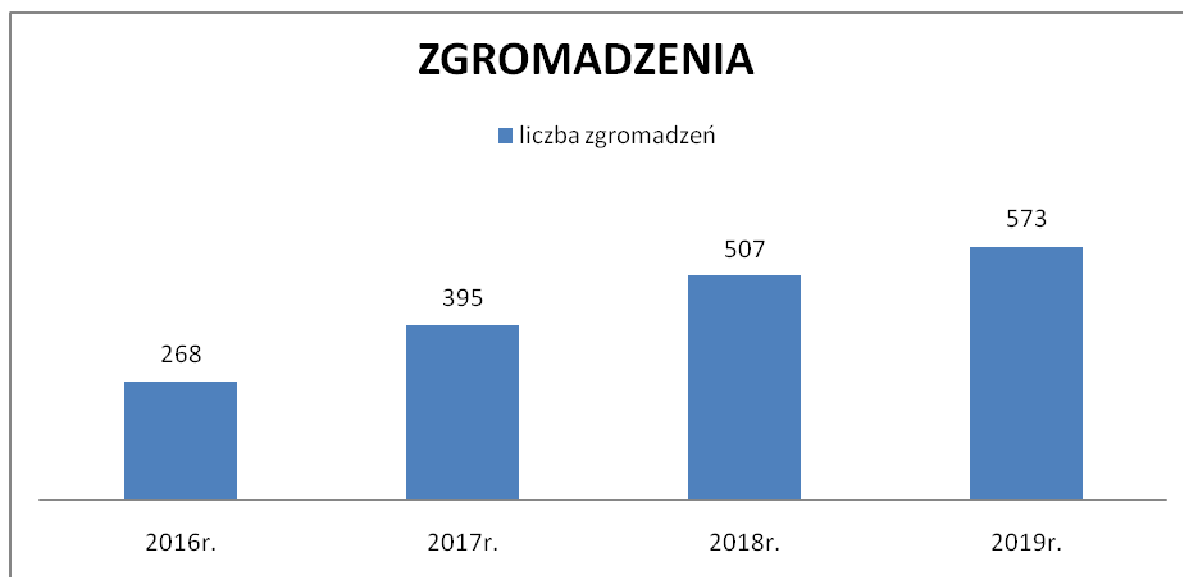
Na salę dyspozytorską dostarczono 32 nowe fotele dyspozytorskie przystosowane do pracy przez 24 godziny, 7 dni w tygodniu.

BEZPIECZEŃSTWO i OBRONNOŚĆ

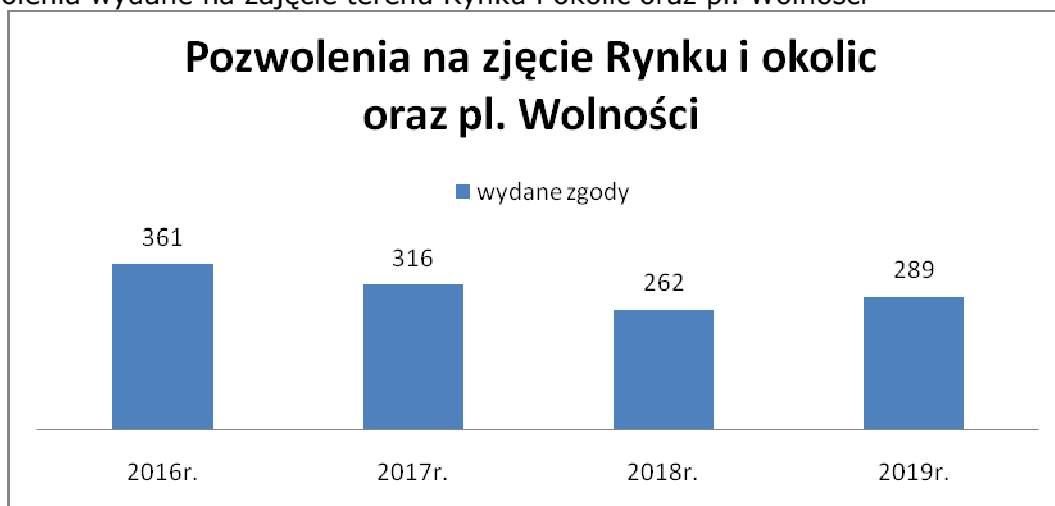
Realizowano ustawę z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych

Realizowano ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach

Pozwolenia wydane na zajęcie terenu Rynku i okolic oraz pl. Wolności

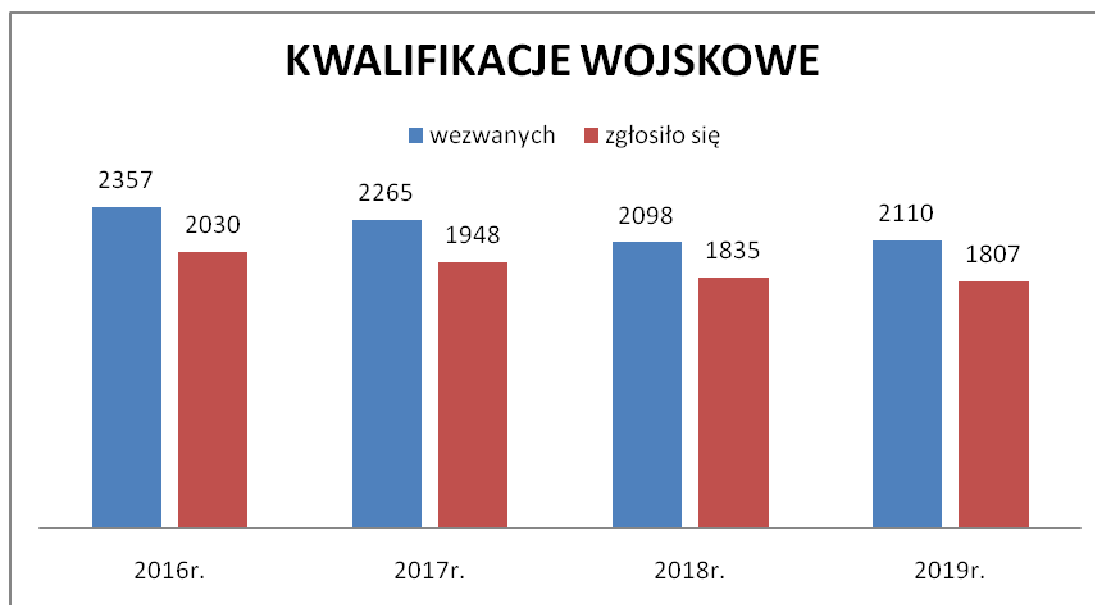

Kwalifikacja wojskowa

Przeprowadzono kwalifikację wojskową dla miasta Wrocławia obejmującą rocznik 2 000 oraz roczniki 1995-1999. W tym celu powołano trzy Powiatowe Komisje Lekarskie.

W celu ich prawidłowego działania w terminie od **15 lutego 2019 r. do 26 kwietnia 2019 r. :**

- użyczono pomieszczeń w placówkach kulturalnych,
- zabezpieczono składy lekarzy i średniego personelu medycznego,
- zawarto umowę z wybraną przychodnią lekarską na wykonanie badań specjalistycznych osobom podlegającym kwalifikacji wojskowej.

Sprawy obronne

W obszarze spraw obronnych:

- opracowano koncepcję zarządzenia Prezydenta dotyczącego przygotowania i przeprowadzenia miejskiego ćwiczenia obronnego z elementami zarządzania kryzysowego we współdziałaniu ze służbami, strażami i jednostkami samorządu terytorialnego Wrocławia oraz organizacji stałego dyżuru Urzędu Miejskiego Wrocławia na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny,

- opracowano, zgodnie z zarządzeniem nr 585 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 7 listopada 2019 r. dokumentację „Stałego Dyżuru” Prezydenta Wrocławia na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny,
- przygotowano i przeprowadzono miejskie ćwiczenia obronne pod kryptonimem „RATUSZ 2019”,
- opracowano pełną dokumentację Punktu Kontaktowego HNS (Host Nation Support) – z uwzględnieniem potrzeb przygotowania zespołów i osób przewidywanych do realizacji zadań cywilno – wojskowych (Civil- Military Cooperation – CIMIC),
- zaktualizowano „Plan Operacyjny Funkcjonowania Wrocławia w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”,
- zaktualizowano „Plan Przygotowań podmiotów leczniczych Wrocławia, miasta na prawach powiatu na potrzeby obronne państwa” (zgodnie z wytycznymi Wojewody Dolnośląskiego w sprawie realizacji zadań obronnych na 2019 rok).

Świadczenia na rzecz obrony

Realizowano zadania związane z nakładaniem świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz Sił Zbrojnych oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

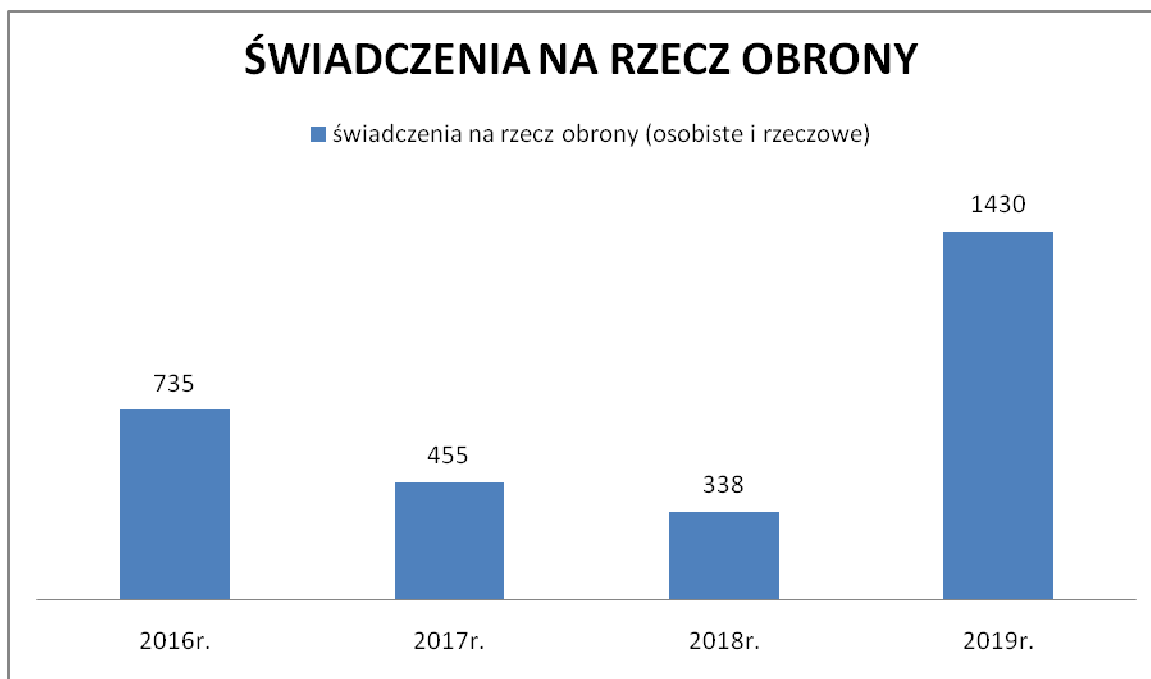
W 2019 r. wydano 1 430 decyzji administracyjnych, w tym:

- nakładające świadczenia rzeczowe – 279,
- nakładające świadczenia osobiste – 509,
- nakładające świadczenia na nieruchomości – 17,
- zmieniające świadczenia rzeczowe – 14,
- zmieniające świadczenia osobiste – 104,
- uchylające świadczenia rzeczowe – 281,
- uchylające świadczenia osobiste – 222,
- uchylające świadczenia na nieruchomości - 4.

Realizację zadań z zakresu oględzin nieruchomości i rzeczy ruchomych, które, stosownie do zgłoszonych wniosków i własnych potrzeb były przedmiotem świadczeń rzeczowych, prowadzono zgodnie z „Planem oględzin stanu utrzymania nieruchomości i rzeczy ruchomych przeznaczonych na cele świadczeń proponowanych do przeprowadzenia w 2019 roku” przesłanym przez Wojskową Komendę Uzupelnień we Wrocławiu oraz wybiórczo przez osobę prowadzącą świadczenia na rzecz obrony.

W 2019 r. w 15 przedsiębiorstwach i jednostkach organizacyjnych Wrocławia przeprowadzono oględziny nieruchomości i rzeczy ruchomych. W oględzinach uczestniczyli przedstawiciele Wojskowej Komendy Uzupelnień we Wrocławiu oraz przedstawiciele jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP a także jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

Większość kierowników jednostek organizacyjnych oraz przedsiębiorców akceptuje i widzi potrzebę realizacji zadań obronnych, w tym wykonywania świadczeń na rzecz obrony Państwa. Na uwagę zasługuje firma Whirlpool Company Polska oraz WPO ALBA S.A. i Mamut Polska S.A. Jednostki te sprawy obronne traktują jako element niezbędny i korzystny dla firmy, który może pełnić ważną rolę w sytuacjach, związanych z powstaniem różnego rodzaju zagrożeń.

W zakresie zadań z zakresu świadczeń osobistych na rzecz obrony:

- wykonano dokumentację Planu Akcji Kurierskiej,
- zaktualizowano dokumentację Planu rozplakatowania obwieszczeń na wypadek mobilizacji i na wypadek wojny na terenie Wrocławia,
- dniach 25-29 listopada 2019 r. przeprowadzono szkolenie kurierów-wykonawców, kurierów-łączników, kurierów oraz osób wyznaczonych do bezpośredniego rozplakatowania obwieszczeń na wypadek ogłoszenia mobilizacji lub wypadek wojny. Przeszkolonych zostało 109 osób,
- w dniach 12-14 listopada 2019 r. Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego zarządził uruchomienie akcji kurierskiej celu przeprowadzenia krótkotrwałych ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy w trybie natychmiastowego stawiennictwa.

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Prezydenta Wrocławia.

Komisję Bezpieczeństwa i Porządku utworzono na mocy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy – prawo bankowe, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną.

Zgodnie z art. 38 b ust. 1 Przewodniczący komisji, w celu wykonania zadań komisji, może żądać od Policji oraz innych powiatowych służb, inspekcji i straży, a także od powiatowych i gminnych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, dokumentów i informacji o ich pracy, z wyjątkiem akt personalnych pracowników i funkcjonariuszy, materiałów operacyjno-rozpoznawczych lub dochodzeniowo-śledczych oraz akt w indywidualnych sprawach administracyjnych.

Odbyły się cztery posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku w następujących terminach: 23 kwietnia, 2 sierpnia, 30 września i 10 grudnia 2019 r.

Na posiedzeniach poruszano następujące zagadnienia:

- informacje o ocenie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Wrocławia,
- informacje na temat przebiegu i organizacji imprez masowych oraz zgromadzeń we Wrocławiu,
- działania służb mundurowych wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych,

- analiza bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym,
- problem żebrzących Romów w centrum.

OBRONA CYWILNA

Zrealizowano 21 kontroli w instytucjach państwowych, u przedsiębiorców i w innych jednostkach organizacyjnych zgodnie z Rocznym Planem Działania Szefa Obrony Cywilnej Wrocławia w 2019 r. Przeprowadzone kontrole wykazały wiele pozytywnych zmian. Wynikają one ze zrozumienia kwestii dotyczących bezpieczeństwa oraz akceptacji przez pracodawców potrzeb związanych z ochroną ludności.

Uzgodniono 102 Roczne Plany Działania Obrony Cywilnej na 2019 r.

Przeszkolono 11 250 osób w ramach szkolenia z obrony cywilnej i powszechnej samoobrony ludności we Wrocławiu.

Zaktualizowano Plan Obrony Cywilnej Wrocławia na dwa kolejne lata.

W budowlach ochronnych w roku ubiegłym przeprowadzono:

- 6 kontroli planowych,
- 12 kontroli interwencyjnych,
- 2 oględziny obiektów przeznaczonych do użyczenia lub dzierżawy,
- 4 kontrole budowli ochronnych będących w dzierżawie i użyczeniu,
- 8 wizji lokalnych oraz ocen stanów technicznych obiektów,
- udzielono 50 informacji i konsultacji dotyczących budowli ochronnych,
- 1 budowlę zdjęto ze stanu ze względu na zły stan techniczny,
- 1 budowlę ochronną wydzierżawiono,
- 4 budowle oddano w użyczenie,
- zawarto 1 aneks do umów użyczenia,
- wykonano prace zabezpieczające i konserwacyjne na kwotę 3 240,00 zł brutto.

W ramach utrzymania w stałej gotowości powszechnego systemu o zagrożeniach i stanach kryzysowych dokonano wymiany kompletów akumulatorów buforowych w 5 punktach systemu ostrzegania i alarmowania oraz naprawy serwisowej 3 syren alarmowych i urządzeń sterujących. Zainstalowano 3 nowe syreny alarmowe sterowane poprzez system łączności TETRA (obecnie w systemie funkcjonuje 38 syren). Uczestniczono w 10 ogólnopolskich i 2 wojewódzkich treningach systemu ostrzegania i alarmowania oraz w 1 miejskim ćwiczeniu obronnym „RATUSZ”.

Dokonano zmian organizacyjnych w strukturach Systemu Wykrywania i Alarmowania (drużyny łączności i alarmowania, sekcje łączności i alarmowania, punkty alarmowania) w 10 jednostkach administracyjnych, zakładach pracy i instytucjach. Zaktualizowano bazę sił i środków omawianego systemu. Dokonano rozbudowy systemu alarmowego poprzez montaż i instalacje elektronicznych foniczno – dźwiękowych punktów alarmowych i ostrzegania ludności o zagrożeniach i stanach kryzysowych. Wartość rozbudowy to **199 875,00 zł**.

Udzielono 9 konsultacji jednostkom organizacyjnym w zakresie opracowania planów ochrony zabytków.

Magazyny sprzętu przeciwpowodziowego i obrony cywilnej utrzymywane są w trzech obiektach na terenie Wrocławia. Dokonano wybrakowania sprzętu w 44 instytucjach na terenie miasta oraz 3 magazynach gminnych. Dokonano inwentaryzacji sprzętu na dzień 31 grudnia 2019 r. w magazynach gminnych oraz w 50 magazynach zakładowych znajdujących się na terenie Wrocławia. Udzielono 193 konsultacji w zakresie konserwacji i prowadzenia dokumentacji materiałowej sprzętu obrony cywilnej.

Wszystkie środki zostały odpowiednio opisane i oznakowane wg obowiązujących przepisów. Dodatkowo zakupiono środki trwałe niskocenne o łącznej wartości 10 281,00 zł, które ujęto w ewidencji ilościowo-wartościowej.

ZADANIA W ZAKRESIE USUWANIA I PRZECHOWYWANIA POJAZDÓW USUWANYCH Z DRÓG WROCŁAWIA NA PODSTAWIE USTAWY PRAWO OO RUCHU DROGOWYM

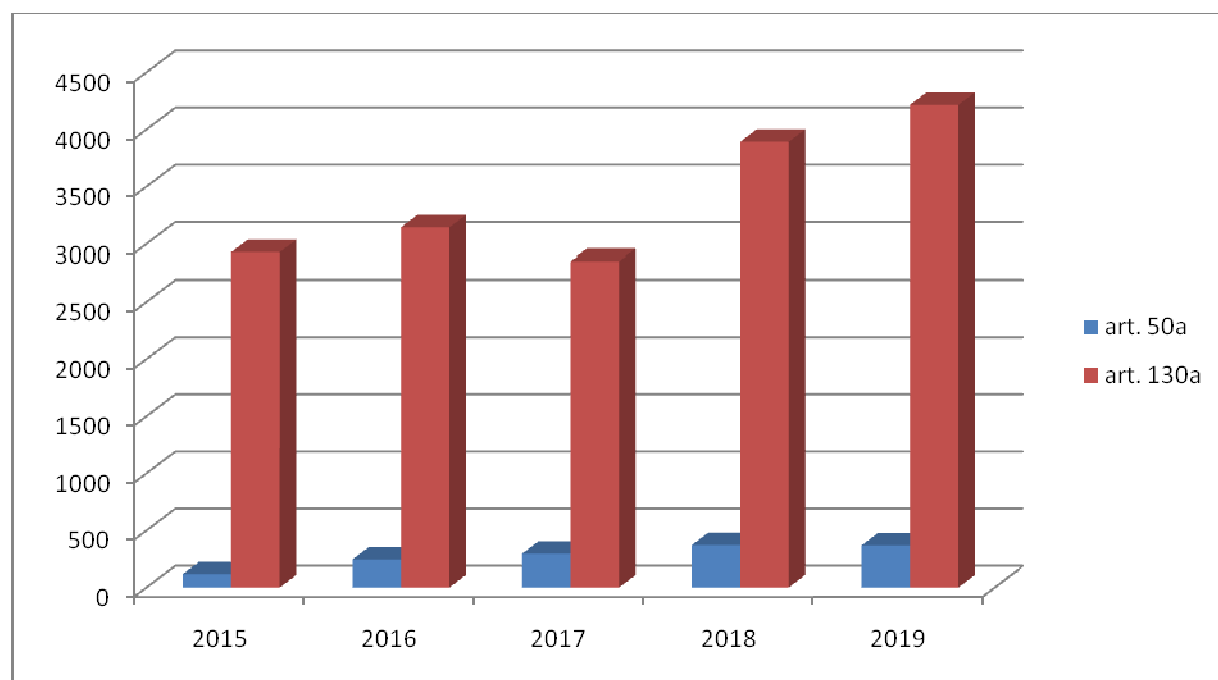
Corocznie przygotowujemy projekt uchwały w sprawie opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów usuwanych z dróg Wrocławia na podstawie przepisów ustawy prawo o ruchu drogowym.

W celu zapewnienia ciągłości realizacji przez uprawnione organy tj.: Policję, Straż Miejską i inne, ich ustawowych obowiązków w zakresie utrzymania bezpieczeństwa na drogach Wrocławia, poprzez usuwanie z dróg pojazdów, o których mowa w art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, przeprowadzono postępowanie przetargowe w trybie przetargu nieograniczonego i wybrano wykonawcę usuwającego i przechowującego pojazdy usunięte z drogi. Podpisano umowę, która będzie obowiązywała przez 3 lata.

Utworzono parking miejski na 250 pojazdów, na którym przechowywane są pojazdy usunięte z drogi i nieodebrane przez właścicieli, w stosunku do których toczą się we właściwych sądach postępowania o przepadek pojazdów.

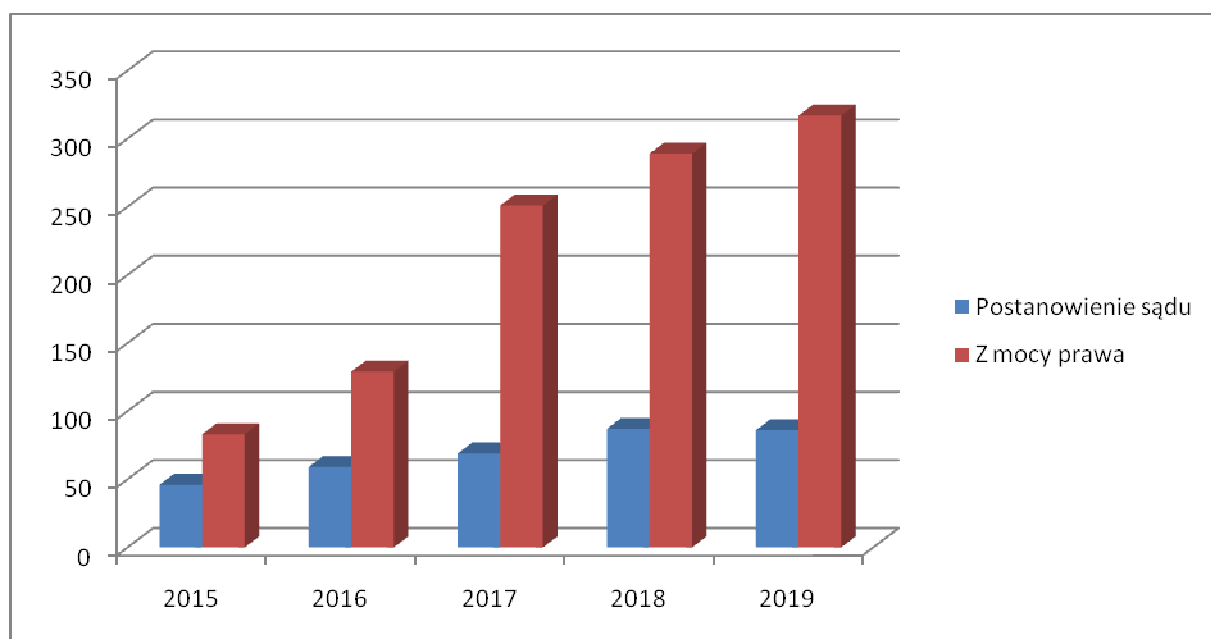
Ilość pojazdów usuniętych z dróg na podstawie ustawy Prawo o ruchu drogowym

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość usuniętych pojazdów (art. 50a)	118	247	297	372	369
Ilość usuniętych pojazdów (art. 130a)	2 928	3 144	2 853	3 892	4 216
RAZEM	3 046	3 391	3 152	4 264	4 585

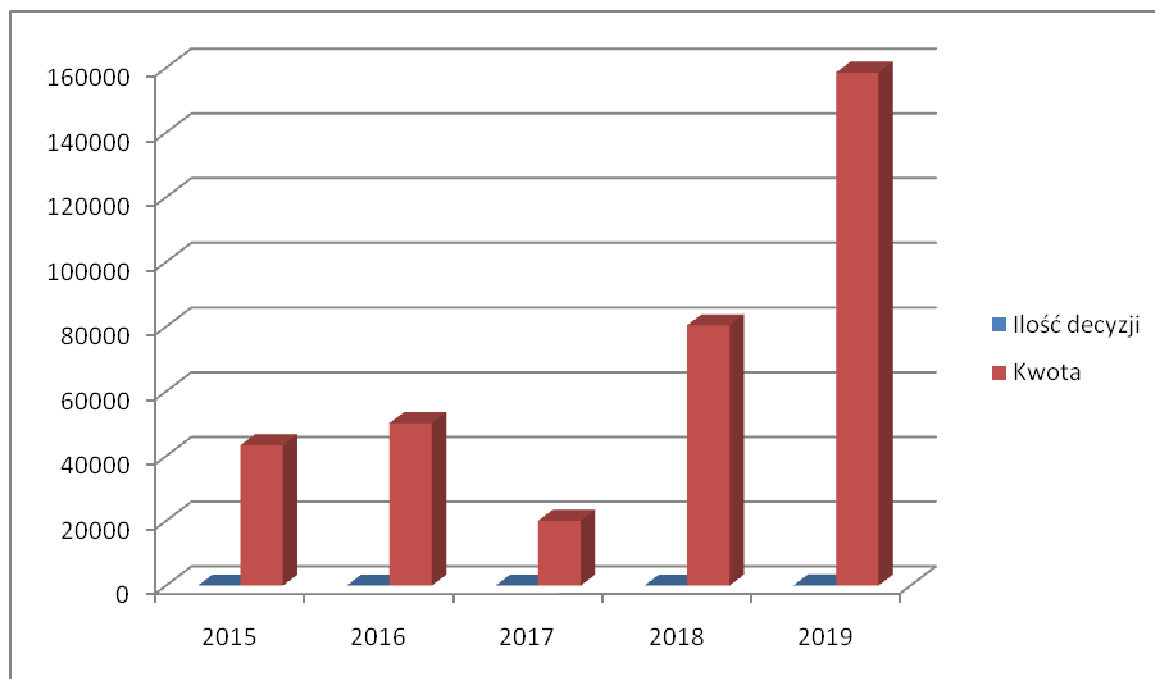
Pojazdy przejęte na własność przez Gminę Wrocław na podstawie postanowienia o przepadku pojazdu (art. 130a) i z mocy prawa (art. 50a), przekazane do stacji demontażu pojazdów

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Postanowienie Sądu o przepadku pojazdu	46	59	69	87	86
Przepadek z mocy prawa	83	129	251	289	317
RAZEM	129	188	320	376	403

Ilość przeprowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia kosztów usunięcia i przechowywania pojazdów usuwanych z dróg na podstawie art. 130a - nieodebranych przez właścicieli.

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość decyzji ostatecznych	22	32	23	50	62
Kwota kosztów wynikająca z decyzji	43 397,94	50 211,36	20 048,29	80 466,59	158 539,68

Wydatki i przychody związane z usuwaniem pojazdów z dróg ponoszone przez Urząd Miejski Wrocławia

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Wydatki (PLN)					
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	663 512,38	1 068 450,31	1 412 259,31	1 905 261,73	2 391 852,94
Wycena pojazdów	15 202,80	62 760,60	40 306,60	533,00	209,10
Przychody (PLN)					
Usuwanie i przechowywanie pojazdów	1 429 772	1 769 979	1 608 216	1 929 609	1 628 615
Demontaż pojazdów	23 454,05	30 082,05	88 950	83 000	94 650
Dotacja z NFOŚiGW za pojazdy przekazane do demontażu	588 000	258 000	102 000	167 500	program został zakończony

Powyższe dane pokazują, że z roku na rok sukcesywnie wzrasta liczba usuwanych z dróg pojazdów, zwłaszcza na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym czyli w związku z popełnianiem przez kierujących wykroczeń i przestępstw. Na wysokim poziomie utrzymuje się liczba pojazdów nieodbieranych przez właścicieli. Wszystko to powoduje wzrost wydatków po stronie Gminy Wrocław.

OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

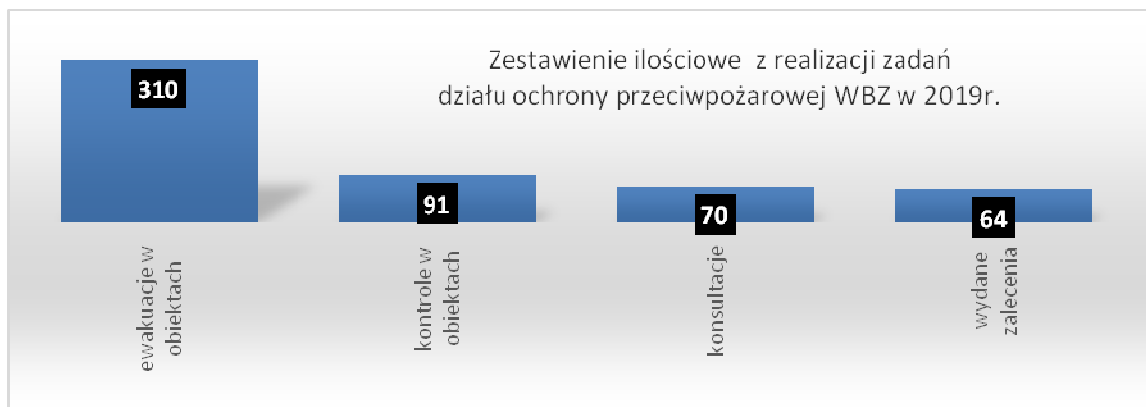
W ramach ochrony przeciwpożarowej realizowano zadania w zakresie:

- ochrony przeciwpożarowej w obiektach własnych,
- kontroli realizacji wydanych zaleceń,
- uczestnictwa w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej,
- akcji propagandowych z zakresu ochrony przeciwpożarowej,

- szkoleń pracowników działu ochrony przeciwpożarowej,
- szkoleń ppoż. w ramach praktyk studenckich i stażu w działach WBZ,
- okresowych analiz stanu ochrony przeciwpożarowej.

Realizacja zadań związanych z ochroną przeciwpożarową w obiektach własnych gminy

Kontrole	Zalecenia	Konsultacje
91	64	70

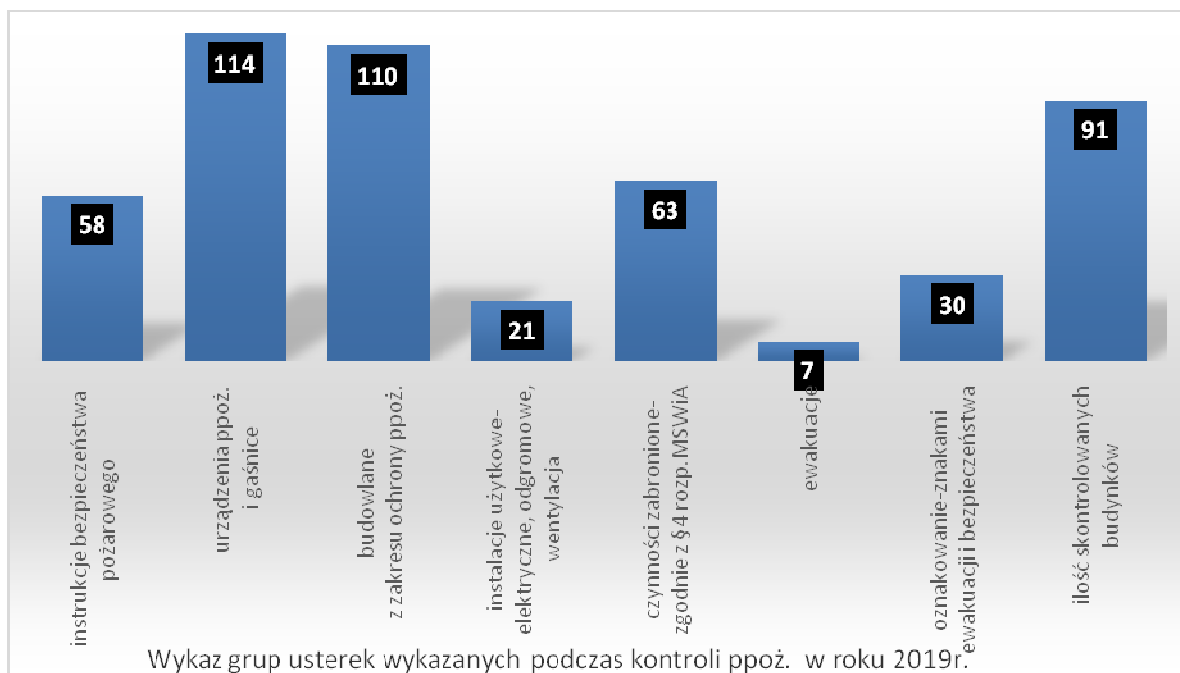
Zakres tematyczny kontroli obejmował realizowanie obowiązku zapewnienia przez zarządzających obiektami ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

- przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- wyposażenie budynku, obiektu budowlanego lub terenu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwa i możliwość ewakuacji;
- przygotowanie budynku, obiektu budowlanego lub terenu do prowadzenia akcji ratowniczej;
- zapoznanie pracowników z przepisami ppoż.,
- ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Konsultacje dotyczyły głównie prowadzenia dokumentacji ppoż. i użytkowania obiektu zgodnie z przepisami ppoż.

Najczęstsze występujące braki w zabezpieczeniu ppoż. to:

- braki wymaganych zapisów w instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego,
- niekompletne oznakowanie obiektów znakami ewakuacji i bezpieczeństwa,
- brak prawidłowego wyposażenia w gaśnice,
- brak instalacji hydrantowej,
- brak awaryjnych świateł ewakuacyjnych,
- brak wyposażenia klatek schodowych w urządzenia służące do zapobiegające zadymieniu lub do jego usuwania,
- brak zabezpieczenia przeciwpożarowego palnych elementów konstrukcji dachów oraz wykładzin,
- brak oddzielení przeciwpożarowych i podziału na strefy pożarowe,
- brak przeciwpożarowych wyłączników prądu,
- składowanie materiałów palnych i pożarowo niebezpiecznych w pomieszczeniach do tych celów nieprzeznaczonych,
- brak konserwacji lub nieterminowa kontrola drzwi ppoż.,
- niskie ciśnienie w instalacji hydrantowej.

Uczestnictwo w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji i w obiektach użyteczności publicznej

Ilość zgłoszonych ewakuacji	Ilość ewakuacji zgłoszonych po terminie	Ewakuacje bez udziału pracowników WBZ	Ilość ewakuacji z udziałem pracowników WBZ
396	3	83	310

Akcja prewencyjna z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

W ramach akcji prewencyjnej, przekazano materiały typu broszury, kolorowanki, krzyżówki oraz przeprowadzono pogadanki o bezpieczeństwie pożarowym w przedszkolach oraz w żłobkach.

Szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Zorganizowano konferencje dla dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych oraz konferencję dla administratorów budynków mieszkalnych.

W 2019 r. w stosunku do lat poprzednich nastąpił wzrost ujawnionych nieprawidłowości w zakresie ppoż. warunków budowlanych i instalacyjnych.

W stosunku do 2018 r. nastąpił 5% wzrost ilości przeprowadzanych próbnych ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej (żłobki, przedszkola, szkoły, domy kultury). Analiza pism (odpowiedzi na zalecenia pokontrolne) przesyłanych przez kierowników jednostek do WBZ i kontrole sprawdzające prowadzone przez dział ppoż. pozwalają stwierdzić że stan ochrony ppoż. placówek nadzorowanych przez Urząd Miejski Wrocławia z roku na rok ulega poprawie.

BIURO OBSŁUGI PRAWNEJ ORAZ ZESPÓŁ RADCÓW PRAWNYCH

Sposób funkcjonowania obsługi prawnej w 2018 r. regulowało zarządzenie nr K/12/16 z dnia 31 marca 2016 r., które określało:

- zakres oraz tryb obsługi prawnej świadczonej na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu;
- funkcjonowanie zastępstwa procesowego;
- tryb zlecania usług prawnych kancelariom zewnętrznym.

Zadania realizowane przez radców prawnych obejmowały obsługę prawną Urzędu i organów Miasta, a w szczególności:

- zastępstwo procesowe w postępowaniach przed sądami powszechnymi i sądami administracyjnymi oraz przed innymi organami;
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych aktów normatywnych, umów i porozumień;
- udzielanie opinii prawnych, wyjaśnień oraz konsultacji;
- nadzór nad formalnoprawną stroną procedur przetargowych.

Przed sądami powszechnymi prowadzono **2 409** spraw, z których **1 147** zostało wszczętych w 2019 r.

SPRAWY PRZED SĄDAMI CYWILNYMI

Miasto jako powód	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
o zapłatę	1 143	1 374	1 130	1 246
o eksmisję	364	418	570	533
o stwierdzenie nabycia spadku	60	107	68	38
o przepadek pojazdu	40	73	205	88
inne sprawy	80	245	58	38
Razem	1 687	2 217	2 031	1 937

Miasto jako pozwany	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
o ustalenie	154	180	122	138
o stwierdzenie nabycia spadku- sprawy przy udziale Gminy	57	89	107	107
o zapłatę z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego	85	131	172	127
inne sprawy (podział majątku, zasiedzenie, rozgraniczenie nieruchomości)	330	137	74	35
o ustalenie służebności drogi koniecznej i służebności przesyłu	22	70	23	21
Razem	648	607	498	428

SPRAWY PRZED WSA/NSA

Przedmiot skargi	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
na uchwały Rady Miejskiej	9	11	8	12
na decyzje Prezydenta	---	7	11	10
Razem	9	18	19	22

Ilość spraw zakończonych wyrokami	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Sprawy wygrane	1 061	1 169	709	689
Sprawy przegrane	72	288	106	86
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	54	60	43	12
Razem	1 187	1 517	858	787

W porównaniu z 2018 r. spadła ilość spraw zakończonych przed sądami powszechnymi.

Poniżej procentowy udział spraw pod względem rozstrzygnięcia wydanego na rzecz Gminy Wrocław/Skarbu Państwa.

Rozstrzygnięcia sądowe	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Sprawy wygrane	89,38%	77,05%	82,63%	87,54%
Sprawy przegrane	6,06%	18,99%	12,35%	10,93%
Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób	4,54%	3,99%	5,02%	1,53%

Wśród spraw sądowych ilościowo dominowały postępowania:

- zapłatę z tytułu użytkowania wieczystego, dzierżawy, bezumownego korzystania z nieruchomości, najmu;
- eksmisję z lokali mieszkalnych, o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku najmu, o dostarczenie lokalu socjalnego, o podział majątku;
- zasiedzenie, o aktualizację opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości;
- wyjawienie majątku dłużnika, upadłościowe i układowe, przeciwko członkom zarządów firm;

Radcowie prawni zatrudnieni w Urzędzie:

- parafowali pod względem formalnoprawnym około 2 900 dokumentów (umowy, akty normatywne, zarządzenia, uchwały, dokumenty przetargowe, porozumienia, pisma w postępowaniu administracyjnym);
- wydali 179 pisemnych opinii prawnych;
- uczestniczyli w naradach oraz konsultacjach świadcząc doradztwo prawne na rzecz pracowników, dyrektorów oraz kierownictwa Urzędu.

W 2019 r. zostało wydanych 178 opinii w zakresie przekazywanych do opiniowania projektów uchwał oraz innych dokumentów wynikających z bieżących potrzeb w przedmiocie legislacji i stanowienia prawa.

W zakresie realizacji budżetu zostało przygotowanych 253 wniosków o dokonanie płatności, zakupiono i wydano 1 906 sztuk znaków opłaty sądowej oraz przygotowano 2 474 pełnomocnictw procesowych.

W ramach rozpoczętego w 2010 r. programu praktyk studenckich studentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem jest zdobycie doświadczenia w pracy w jednostce samorządu terytorialnego, w 2019 r. 3-tygodniową praktykę odbyło w Urzędzie 20 studentów.

SPRAWY UPADŁOŚCIOWE (01 STYCZEŃ 2019 r. - 31 GRUDNIA 2019 r.)

- ilość spraw czynnych na początek okresu wynosi **237**
- ilość spraw podjętych w okresie - 146 sprawy upadłościowe i restrukturyzacyjne (91 spraw zostało zakończonych z uwagi na brak wierzytelności do zgłoszenia) pozostało **55 spraw czynnych** w tym: 6 postępowań restrukturyzacyjnych (sanacyjne i układowe), 49 upadłości : konsumenckie, spółek oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
- **ilość spraw w toku** (czynnych od 2000 r. do 2019r.) **na koniec 2019r.** wynosi **292**

W 2019 r. zgłoszono do Sądów upadłościowych w całej Polsce **55 zgłoszeń wierzytelności**, w tym:

- Gmina Wrocław- 45 sztuk na kwotę 656 158,64 zł
- Skarb Państwa – Prezydent Wrocławia - 4 sztuki na kwotę 546 152,18 zł

Suma zgłoszonej wierzytelności od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. w postępowaniach upadłościowych wynosi **1 202 310,82 zł**

Ponadto dokonano 7 zgłoszeń wierzytelności Gminy Wrocław (uzupełnienie zgłoszeń) na łączną kwotę – 159 648,10 zł w toczących się sprawach upadłościowych

Suma wierzytelności zgłoszonej w postępowaniach upadłościowych Gminy i Skarbu Państwa w 2019 r. to kwota 1 361 958,92 zł- łącznie 62 zgłoszenia oraz 6 sztuk informacji do Zarządców i Sądów w postępowaniach restrukturyzacyjnych na kwotę 48 436,84 zł – wierzyciel Gmina Wrocław

Łączna wysokość wierzytelności wynosi **1 410 395,76 zł** – 68 zgłoszeń.

Z toczących się postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych - z planów podziału funduszy masy upadłości i realizacji układow w restrukturyzacji na konta Gminy Wrocław i Skarbu Państwa wpłynęła łączna kwota **617 743,55 zł**

z postępowań upadłościowych łącznie 524 181,59 zł w tym:

- Gmina – 346 976,13 zł
- Skarb Państwa – 177 205,46 zł

z realizacji układow w postępowaniach restrukturyzacyjnych 93 561,96 zł z tego:

- Gmina – 21 635,36 zł
- Skarb Państwa – 71 926,60 zł

W 2019 r. zakończono 23 sprawy upadłościowe - toczące się w latach wcześniejszych, w tym:

- Gmina Wrocław 21 spraw – podatki i dochody
- Skarb Państwa-Prezydent Wrocławia- 2 sprawy - dochody

Ilość pism i zgłoszeń wierzytelności w toczących się postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych w 2019 r. to liczba **679 szt.**

W 2019 r. i kolejnych latach są realizowane zatwierdzone układy w otwartych postępowaniach restrukturyzacyjnych - postępowania sanacyjne, przyspieszone postępowania układowe otwarte w latach 2016-2019 oraz 6 nowych postępowań restrukturyzacyjnych otwartych w 2019r., które oczekują na spis wierzytelności i na Zgromadzenie Wierzycieli, celem zatwierdzenia układów.

Na dzień sporządzenia sprawozdania, od 2016 r. toczy się 21 postępowań restrukturyzacyjnych.

POWIATOWY URZĄD PRACY WE WROCŁAWIU

OGÓLNA SYTUACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY

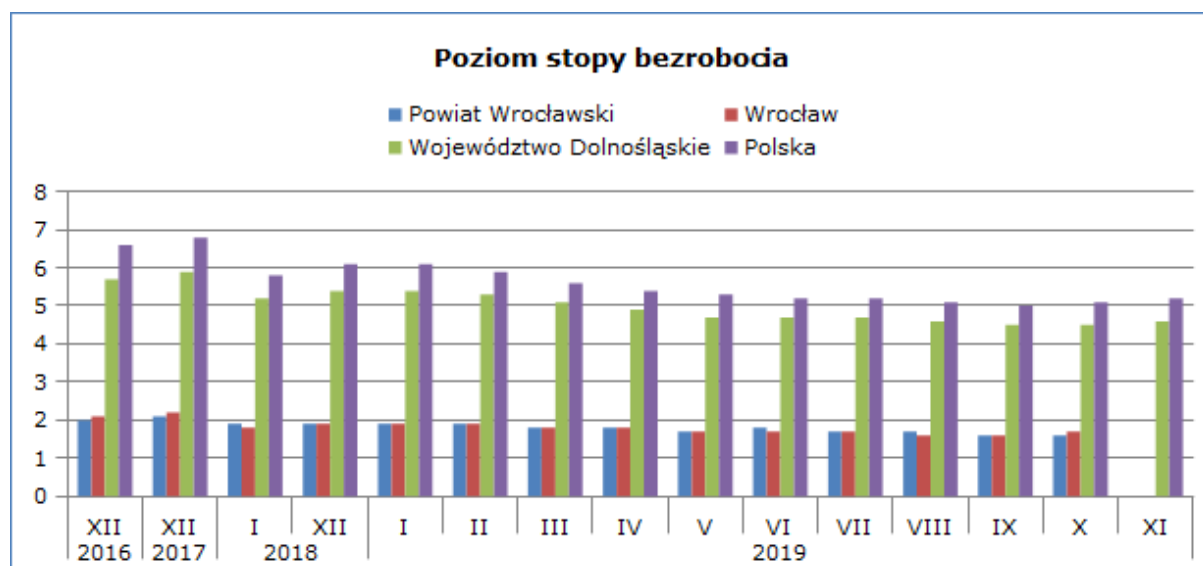
Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu obejmuje swoim działaniem Wrocław i Powiat Wrocławski. Według stanu na koniec 2019 roku w Urzędzie zarejestrowanych było 7 624 bezrobotnych: 6 429 z Wrocławia i 1 195 z Powiatu Wrocławskiego oraz 217 osób poszukujących pracy: 192 z Wrocławia i 25 z Powiatu Wrocławskiego.

W porównaniu do 2018 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 957 osób (o 818 osób we Wrocławiu i o 139 osób w Powiecie Wrocławskim), natomiast poszukujących pracy o 13 osób (o 24 osób we Wrocławiu, ale w Powiecie Wrocławskim wzrosła o 11 osób).

STOPA BEZROBOCIA

Stopy bezrobocia na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiły 1,6% we Wrocławiu oraz 1,6% w Powiecie Wrocławskim i zmały w porównaniu do ubiegłego roku odpowiednio o 0,2% oraz 0,3%.

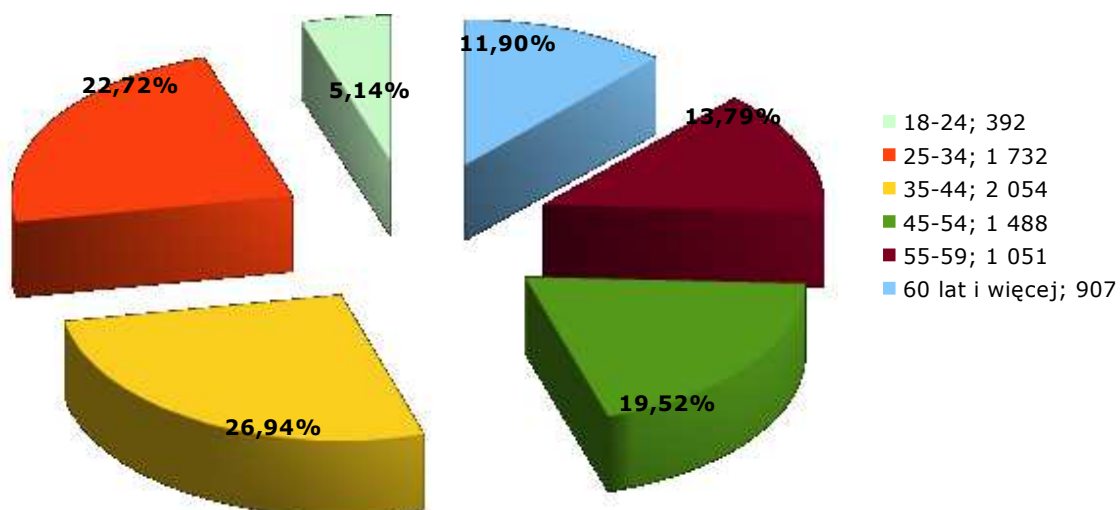
Zmiany wielkości stóp bezrobocia w poszczególnych miesiącach obrazuje poniższy wykres

Po raz kolejny odnotowujemy bardzo niskie bezrobocie zarówno w mieście, jak i w powiecie. Jesteśmy jednym z większych miast w Polsce, obok Poznania, Warszawy, Sopotu i Katowic z najniższą stopą bezrobocia w kraju, poniżej 1,9%.

Stopa bezrobocia na obszarze działania Urzędu nie przekraczała 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju w dniu 30. czerwca 2018 roku, w związku z czym w 2019 r. zasadniczo okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosił 6 miesięcy.

Bezrobotni wg wieku stan na 31 grudnia 2019 r.

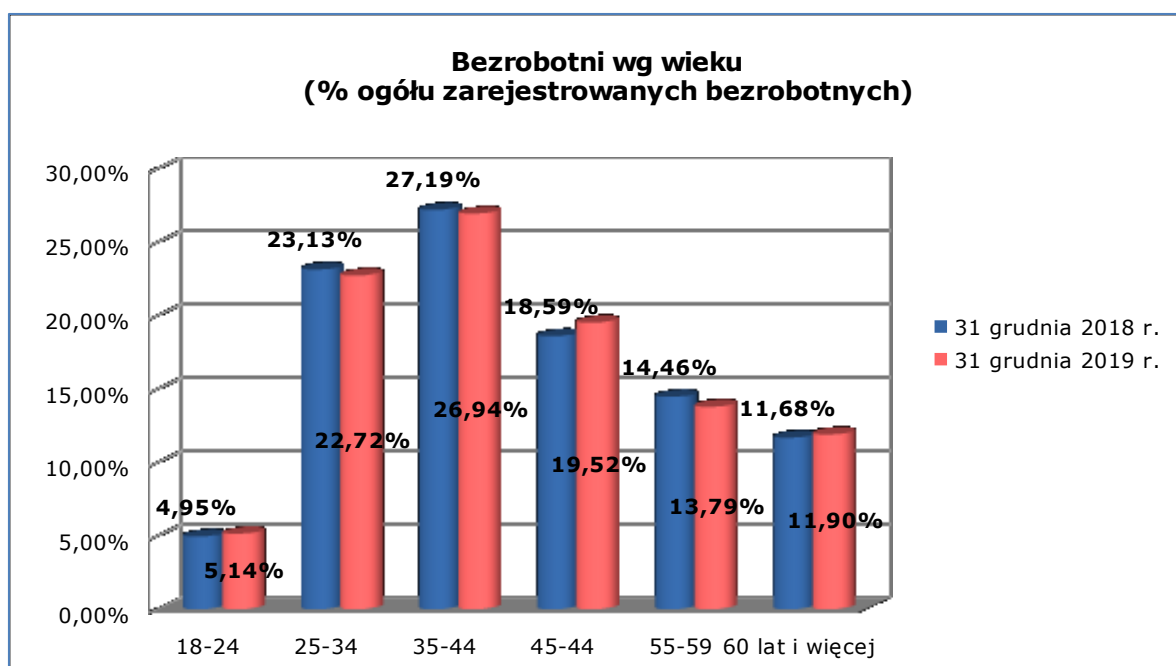

STRUKTURA BEZROBOCIA

Wiek Bezrobotnych

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według grup wiekowych

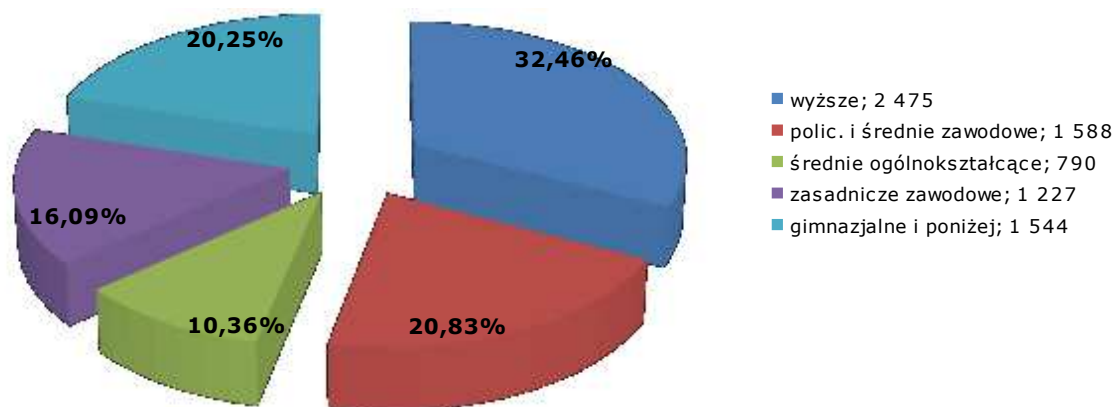
Zmiany w strukturze wiekowej zarejestrowanych osób w stosunku do 2018 r. ilustruje poniższy wykres

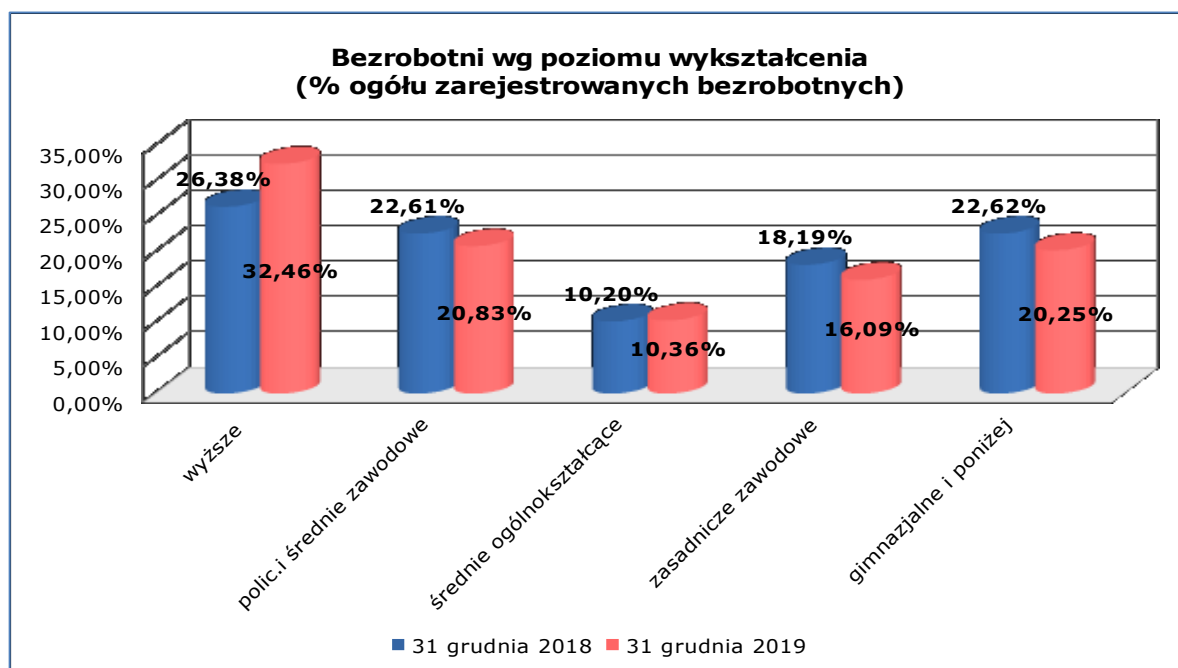
Wykształcenie

W 2019 r., podobnie jak w latach ubiegłych, najmniej liczną grupą byli bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Stanowili jedynie 10,36% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najliczniejsza natomiast była grupa z wykształceniem wyższym, która stanowiła 33,35% całej populacji bezrobotnych.

**Bezrobotni wg poziomu wykształcenia
stan na 31 grudnia 2019 r.**

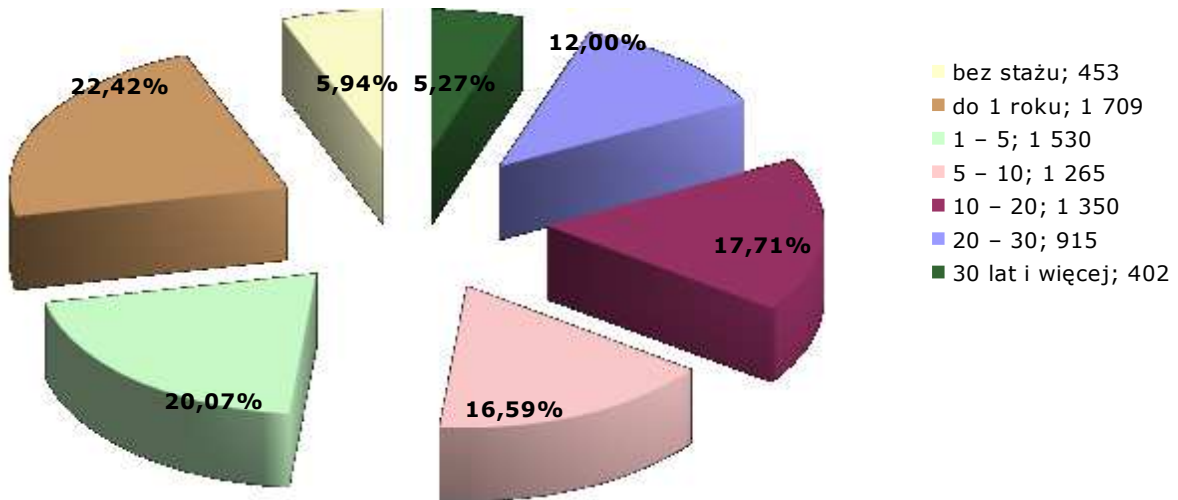
Szczegółowe zmiany w strukturze wykształcenia bezrobotnych w stosunku do 2019 r. przedstawia poniższy wykres

Staż pracy

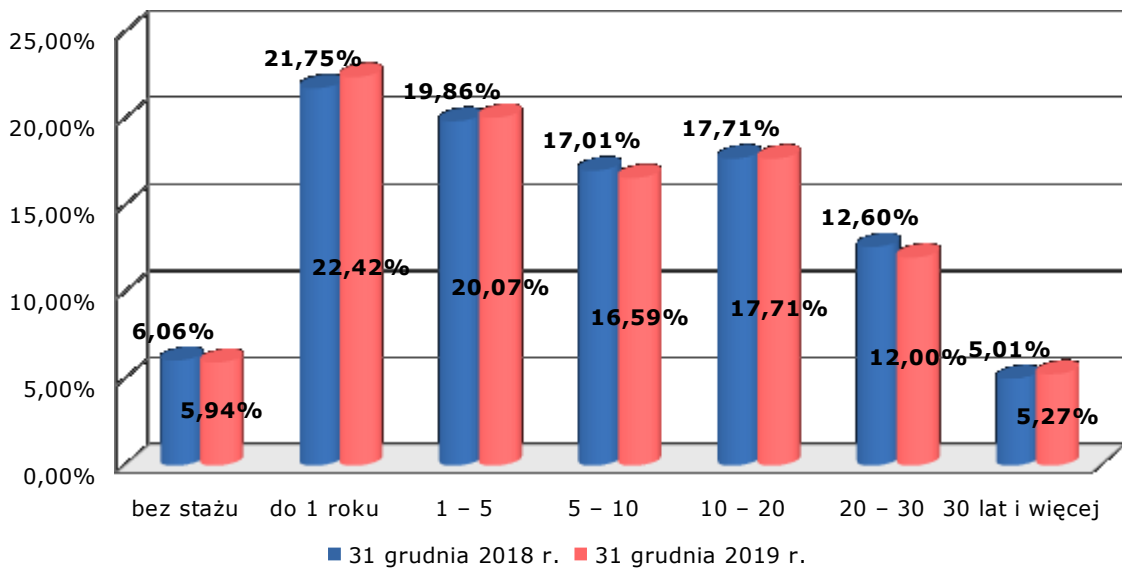
W strukturze osób bezrobotnych według stażu pracy niezmiennie największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku, a w następnej kolejności osoby ze stażem od 1 do 5 lat.

**Bezrobotni wg stażu pracy
stan na 31 grudnia 2019 r.**

Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w stosunku do 2018 r. przedstawia poniższy wykres

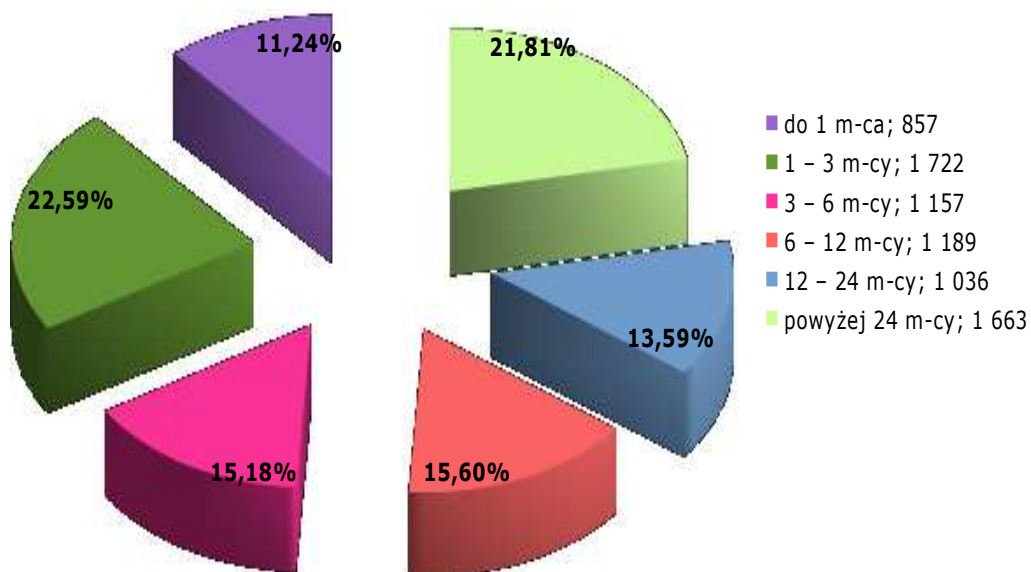
**Bezrobotni wg stażu pracy
(% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych)**

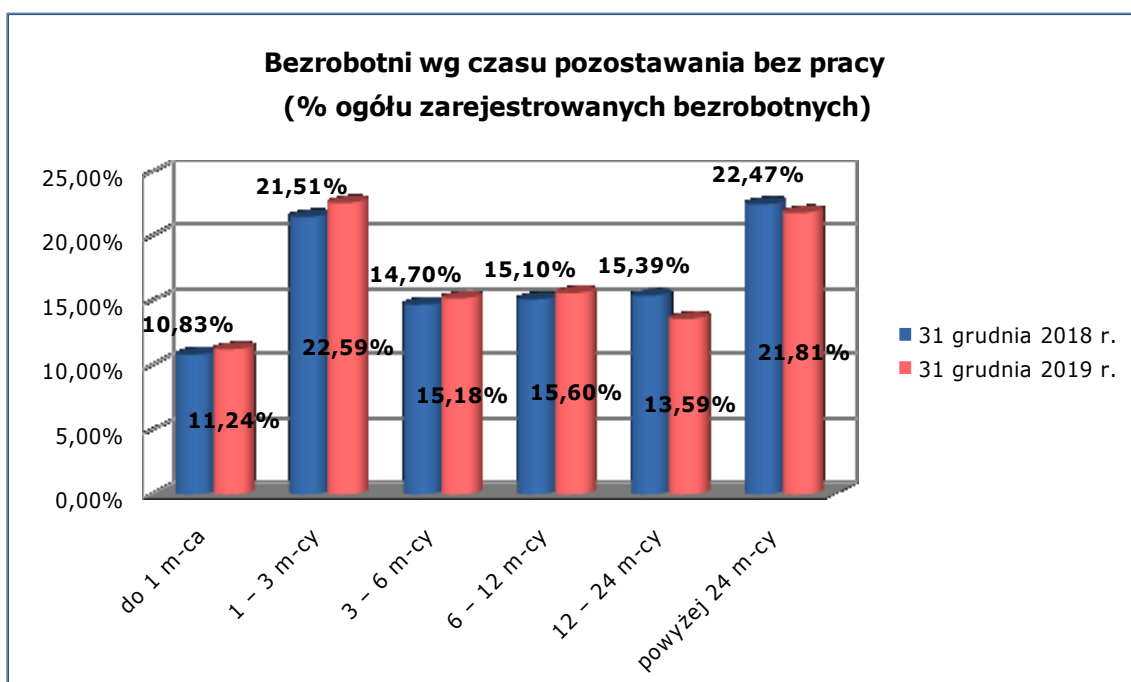
CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Poniższy wykres obrazuje podział zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią bezrobotni pozostający w rejestrach od 1 do 3 miesięcy.

**Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy
stan na 31 grudnia 2019**

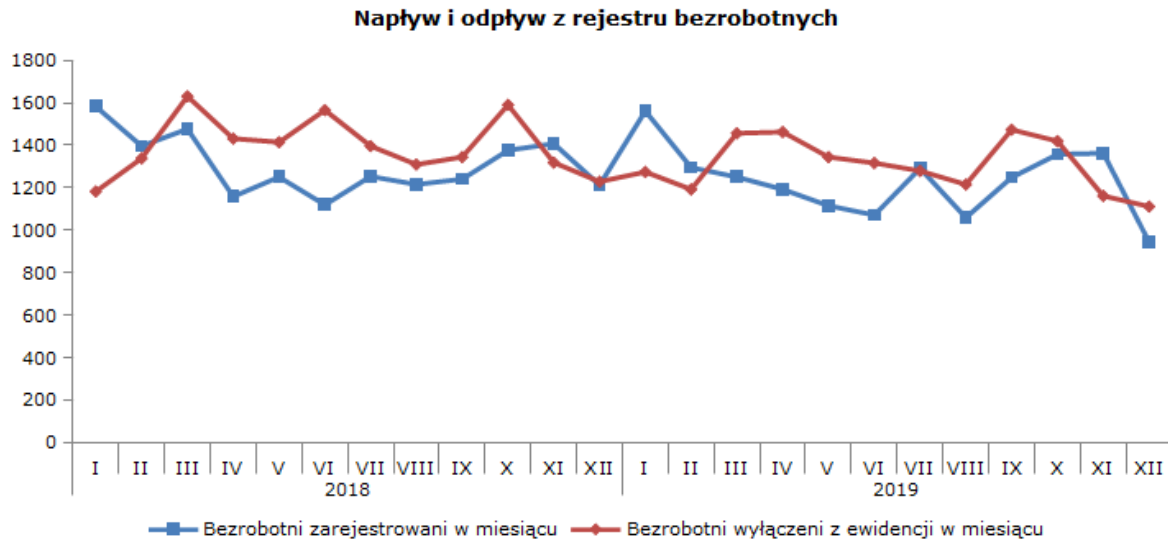

Zmiany w strukturze w stosunku do 2018 r. ilustruje poniższy wykres

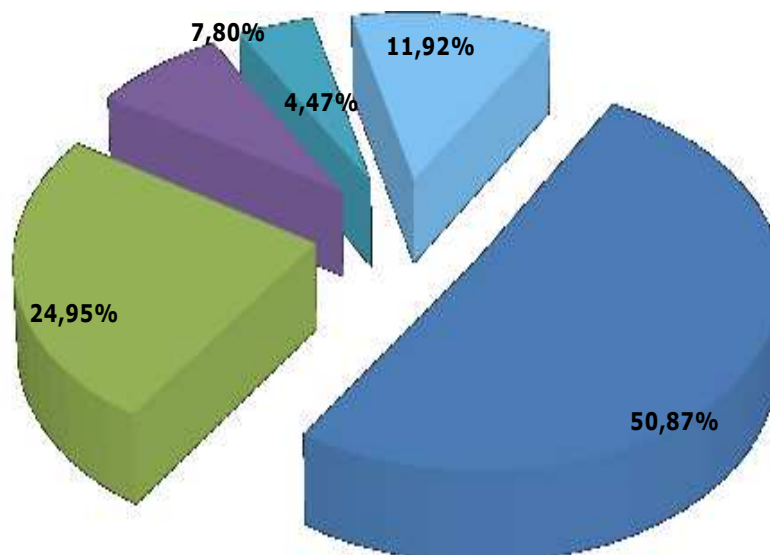
FLUKTUACJA BEZROBOTNYCH

W 2019 r. zarejestrowało się **14 757** osób bezrobotnych, natomiast wyrejestrowało się **15 714** osób.

Podobnie jak w zeszłym roku najczęstszą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych było podjęcie pracy (50,87% wszystkich wyłączeń):

Wyłączeni z ewidencji bezrobotnych wg przyczyn w roku 2019 (w osobach)

- podjęcie pracy; 7 993
- brak gotowości do pracy; 3 920
- dobrowolna rezygnacja; 1 226
- rozpoczęcie szkolenia lub stażu; 702
- inne przyczyny; 1 873

USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

POŚREDNICTWO PRACY

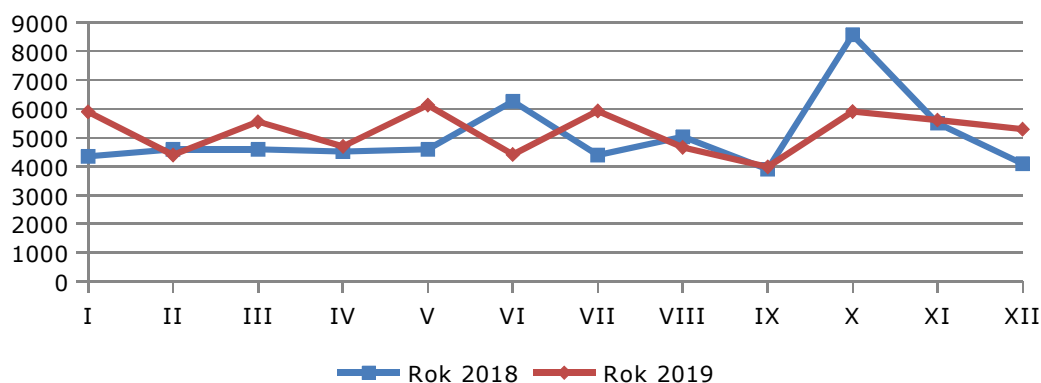
W 2019 r. Urząd posiadał **62 439** ofert pracy i aktywizacji zawodowej, w tym **1 930** dla osób niepełnosprawnych. Oferty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej stanowiły 98,05% (**61 219** ofert), natomiast pozostałe **1 220** obejmowało miejsca aktywizacji zawodowej (staże i prace społecznie użyteczne); **1 391** ofert stanowiły oferty na subsydiowane miejsca pracy.

Najwięcej ofert dotyczyło zawodów niewymagających wysokich kwalifikacji:

- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle - 6 741 miejsc pracy;
- magazynier - 4 459 miejsc pracy;
- pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani - 3 512 miejsc pracy;
- pakowacz ręczny - 3 122 miejsca pracy;
- pomocniczy robotnik budowlany - 2 849 miejsc pracy;
- robotnik magazynowy - 2 239 miejsc pracy;
- pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem gdzie indziej niesklasyfikowani - 2 081 miejsc pracy;
- kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) - 1 807 miejsc pracy;
- pomoc kuchenna - 1 682 miejsca pracy;
- pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - 1 529 miejsc pracy.

Napływ ofert pracy w porównaniu do 2018 r. obrazuje poniższy wykres:

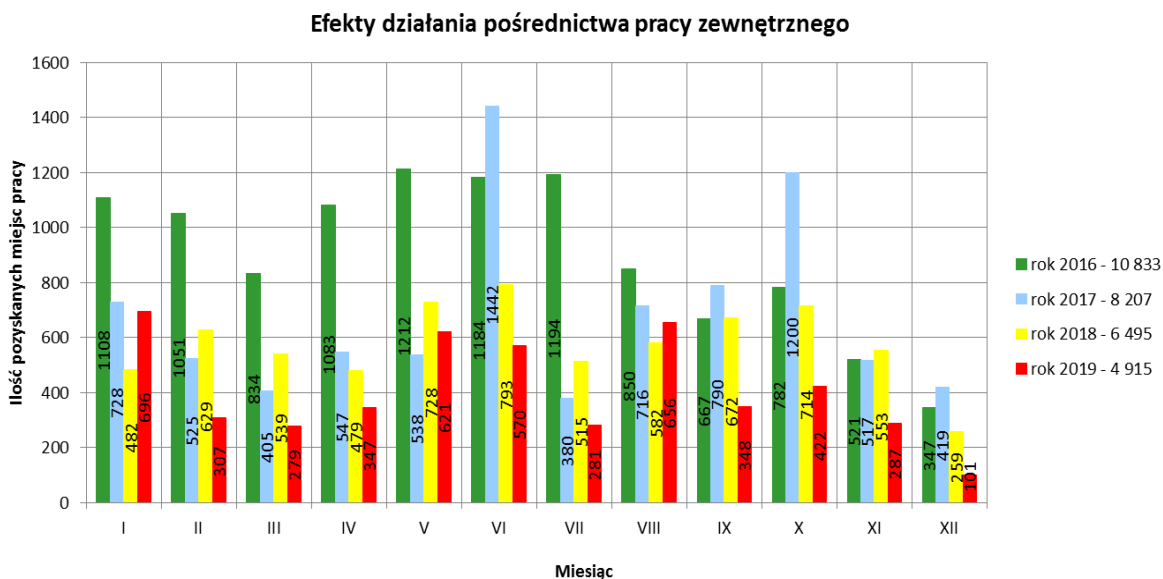
Oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2018	4 346	4 588	4 587	4 516	4 590	6 262	4 391	5 025	3 896	8 570	5 498	4 087
2019	5 895	4 394	5 552	4 692	6 127	4 409	5 926	4 661	3 980	5 906	5 607	5 290

W 2019 r. pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego nawiązali kontakt z **205 nowymi pracodawcami**. W wyniku kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną **pozyskali oni 4 915 miejsc pracy**. Ponadto pośrednicy kontaktowali się z pracodawcami w celu promocji i pozyskania miejsc odbywania stażu, co zaowocowało złożeniem wniosków stażowych przez **113 firm na 187 miejsc stażowych**.

Pozyskanie ofert na przestrzeni roku, w porównaniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres

Pośrednicy pracy pełniący funkcję klienta indywidualnego odnotowali **74 035** wizyt osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w efekcie których wydano **22 894** skierowań do pracodawców.

W ramach sieci EURES pośrednicy dysponowali **4 462** miejscami pracy za granicą; asystent EURES udzielił pomocy **4 981** osobom zainteresowanym miejscami pracy zgłoszonymi przez pracodawców z Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Pośrednicy pracy skierowali **1 433** osoby do doradców zawodowych w celu udzielenia porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie zatrudnienia lub skierowania na specjalistyczne badania lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i opracowanie na tej podstawie Indywidualnego Planu Działania. W wyniku otrzymanych od pośredników pracy skierowań **689** osób skorzystało z propozycji odbycia stażu u pracodawcy.

PORADNICTWO ZAWODOWE

Doradcy zawodowi udzielili 6 263 porad indywidualne dla 3 444 osób, w tym 909 porad dla 495 osób z terenu Powiatu Wrocławskiego. Zorganizowali i przeprowadzili 17 porad grupowych dla 121 osób, w tym 15 osób z terenu Powiatu Wrocławskiego.

Zainicjowano i przeprowadzono 3 tygodniowe szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w którym wzięło udział 10 osób, w tym 2 osoby z terenu Powiatu Wrocławskiego.

Dodatkowo zorganizowano 19 spotkań informacyjnych dla młodzieży uczącej się, z których skorzystało łącznie 291 osób. W ramach pomocy osobom zwalnianym grupowo z przyczyn niedotyczących pracowników zorganizowano i przeprowadzono 4 grupowe spotkania informacyjne, w których wzięło udział łącznie 80 osób. Przeprowadzono również 4 spotkania informacyjne dla 44 osób osadzonych w Areszcie Śledczym we Wrocławiu przy ul. Świebodzkiej.

ROZWÓJ ZAWODOWY

Szkolenia, egzaminy i studia podyplomowe

W 2019 r. na szkolenia skierowano łącznie 115 osób (z tego 95 mieszkańców Wrocławia i 20 Powiatu Wrocławskiego). W ciągu roku szkolenia ukończyło 112 osób (92 z Wrocławia, 20 z Powiatu Wrocławskiego).

W związku z potrzebą kompleksowego przygotowania klientów do realnych wymagań pracodawców zorganizowano cieszące się dużym powodzeniem szkolenie powiązane z praktykami u pracodawców. Z 5 szkoleń zorganizowanych w 2019 r., 1 było wzbogacone o praktykę u pracodawcy: „Obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie + 4-tygodniowa praktyka u pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy”. Praktyki trwały 160 godzin. Był to czas przeznaczony na zapoznanie się z zadaniami wykonywanymi bezpośrednio na stanowiskach pracy i na praktyczne wykorzystanie zdobytej na kursie wiedzy. W 2019 r. najczęściej składanymi wnioskami o skierowanie na wskazane przez bezrobotnych szkolenia były: prawo jazdy kat. C, E/C z kwalifikacją wstępną przyspieszoną. Urząd sfinansował 59 szkoleń wskazanych przez 58 bezrobotnych, między innymi:

- opiekun w żłobku,
- prawo jazdy kat. C + przewóz rzeczy, kat. C/E + przewóz rzeczy,
- prawo jazdy kat. D + przewóz osób,
- operator-programista CNC,
- obsługa programu MS Excel,
- GWO Basic Safety Training.

W ramach aktywizacji zawodowej osób uprawnionych, Urząd ma możliwość finansowania kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie certyfikatów lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu. W 2019 r. najczęściej wnioskowano o sfinansowanie egzaminów na uzyskanie prawa jazdy kat. C, kat. C/E, kat. D. Łącznie sfinansowano egzaminy 17 osobom (12 z Wrocławia, 5 z Powiatu Wrocławskiego).

Z ustawowej możliwości sfinansowania kosztów studiów podyplomowych w 2019 r. skorzystało 13 osób, (11 z Wrocławia, 2 z powiatu). Urząd sfinansował m.in. poniższe kierunki studiów podyplomowych:

- Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna,
- Bezpieczeństwo i Higiena Pracy,
- Zarządzanie projektami,
- Inżynieria oprogramowania – Java Web Developer,
- Przygotowanie Pedagogiczne z elementami Organizacji i Zarządzania Oświatą.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

W 2019 r. finansowano koszty kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców z wyodrębnionego z Funduszu Pracy Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Zainteresowanie kształceniem ustawicznym pracowników i pracodawców nie maleje.

Pracodawcy w 3 ogłoszonych naborach w 2019 r. złożyli łącznie **477** wniosków, w których wnioskowali o sfinansowanie szkoleń, egzaminów, badań lekarskich, studiów podyplomowych dla 1 271 osób.

Urząd zawarł **278** umów, ostatecznie w roku 2019 zrealizowano **274** umowy. Kwota wydatków KFS w roku 2019 wyniosła **2 832 944,57** zł.

Realizacja KFS w 2019 r.	Liczba	Kwota (zł)
Wnioski nieuzupełnione w terminie	90	1 555 590,74
Rezygnacja pracodawców	28	1 692 278,48
Wnioski rozpatrzone negatywnie	24	347 814,91
Wnioski pozostawione bez rozpatrzenia z przyczyn formalnych	44	496 259,28
Wnioski rozpatrzone pozytywnie	290	3 192 606,20
Zawarte umowy	278	3 051 979,14
Wydatkowana kwota KFS w 2019	274	2 832 944,57

Staże

Organizowanie stażu w miejscu pracy jest jedną najpopularniejszych formą wsparcia osób bezrobotnych od wielu lat. Celem stażu jest przygotowanie bezrobotnego do pracy poprzez wykonywanie zadań na stanowisku pracy.

W 2019 r. pracodawcy złożyli 582 wnioski o organizację stażu, zawarto 453 umowy.

Ponad 89% wniosków o organizację stażu złożyli pracodawcy z Wrocławia, pozostałe pochodziły od pracodawców z Powiatu Wrocławskiego.

	Liczba złożonych wniosków	%
Miasto Wrocław	519	89,18
Powiat Wrocławski	63	10,82
Razem:	582	100

Stażami objęto 689 osób, z tego 621 osób z Wrocławia i 68 osób z Powiatu Wrocławskiego. Oprócz staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy, staże były organizowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego: PO WER dla osób do 30 roku życia i RPO dla osób powyżej 30 roku życia.

	Umowy zawarte ze środków PO WER	Umowy zawarte ze środków RPO	Umowy zawarte ze środków Funduszu Pracy
Miasto Wrocław	242	153	20
Powiat Wrocławski	22	15	1
Razem:	264	168	21

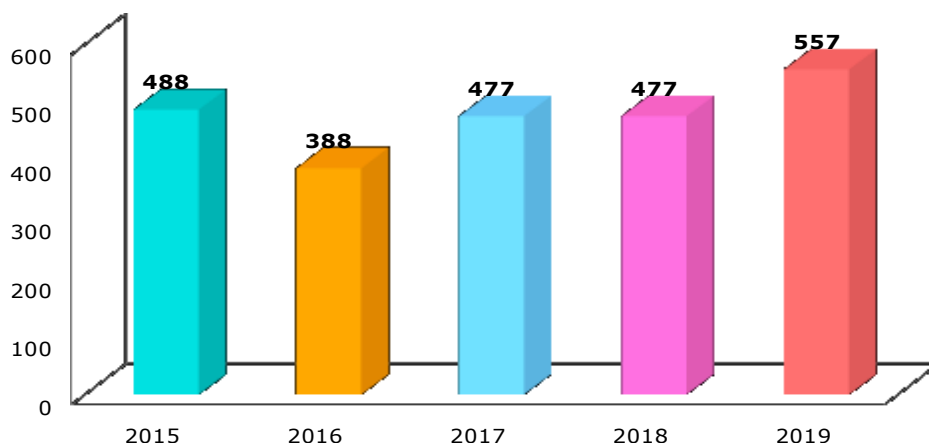
Ponadto bezrobotni do 30 roku życia mogą korzystać z formy wsparcia jaką jest bon stażowy. W 2019 r. zawarto 3 umowy o organizację staży w ramach bonu stażowego w wyniku których staż otrzymały 3 osoby (3 osoby z Wrocławia). Efektywność zatrudnieniowa bonu wyniosła 100,00%.

Strukturę wydatków na szkolenia, KFS i staże przedstawiono w tabeli i wykresie w kolejnym punkcie sprawozdania.

INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Instrumentami rynku pracy (do których zaliczamy między innymi prace interwencyjne, refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy, dofinansowanie działalności gospodarczej, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, jednorazową refundację składek na ubezpieczenie społeczne, zatrudnienie wspierane, dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50 roku życia, bon zatrudnieniowy, refundację składek na ubezpieczenie społeczne dla osób do 30. roku życia) objęto 1 329 osób, w tym udzielono dofinansowania na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej 557 osobom bezrobotnym, tj. o 80 więcej w stosunku do roku ubiegłego.

Liczba zawartych umów o dofinansowanie działalności gospodarczej

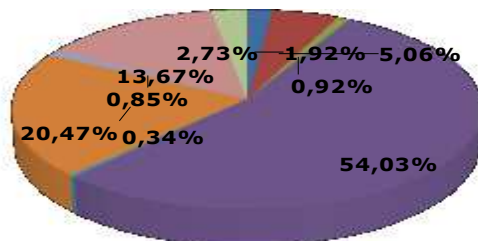
W 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych pomoc była skierowana przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia oraz osób do 30 roku życia. Wybrane programy aktywizacji skutecznie przyczyniły się do powrotu na rynek pracy bezrobotnych oraz zmniejszenia liczby osób pozostających bez pracy na terenie działania Urzędu.

Struktura wydatków na instrumenty rynku pracy wraz ze szkoleniami, stażami i KFS przedstawia się następująco

Instrumenty rynku pracy oraz szkolenia, KFS i inne	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób objętych instrumentem	Ilość osób skierowanych	Wydatki w tys. zł
Prace interwencyjne	107	57	167	128	61	399,81
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy	109	45	176	234	69	1 048,98
Dofinansowanie działalności gospodarczej	927	557	244	801	557	11 193,93
Prace społecznie użyteczne	3	3	3	69	69	70,49
Program Aktywizacja i Integracja	x	1	0	6	6	2,30
Dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50 r.ż.	23	13	94	49	12	190,98
Bon zatrudnieniowy	13	8	25	8	2	46,79
Bon zasiedleniowy	38	23	38	27	21	130,98
Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla spółdzielni socjalnej	1	1	1	6	1	16,51
Refundacja wynagrodzeń i składek ZUS za osoby bezrobotne do 30 r.ż.	1	0	0	0	0	0
Jednorazowa refundacja składek ZUS	2	0	1	1	0	6,75
Szkolenia, bon szkoleniowy i studia podyplomowe i egzaminy	315	92	46	190	153	567,00
Staż, bony stażowe	582	453	79	689	581	4 242,67
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	477	278	15	1387	127	2 832, 94

Urząd realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Zestawienie instrumentów i szkoleń wg wydatków

■ Prace interwencyjne	■ Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy
■ Dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50.	■ Dofinansowanie działalności gospodarczej
■ Prace społecznie użyteczne	■ Staż, bony stażowe
■ Pozostałe instrumenty	■ Krajowy Fundusz Szkoleniowy
■ Szkolenia, boni szkoleniowy i inne	

finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla miasta Wrocławia. W 2019 r. łącznie na realizację tych zadań zostało wydatkowanych 95 470 000 złotych, co obrazuje poniższa tabela.

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób, za które wypłacono środki	Wydatki w tys. zł
Refundacja kosztów zatrudniania pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	4	1	0	18	12,10
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej	2	1	12	1	37,44
Dotacje dla osoby niepełnosprawnej	4	2	14	2	45,93

PROJEKTY RYNKU PRACY

W 2019 r. Urząd, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO WD) Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, zrealizował projekt „**Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia w Powiecie Wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław**” współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Budżet projektu wyniósł **6 438 876,00 zł**.

W ramach projektu wsparciem objęto **490** osób bezrobotnych, w tym 339 kobiet. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne w większości znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osoby:

- w wieku 50 lat i więcej 81 osób, w tym 49 kobiet;
- z niepełnosprawnościami 21 osób, w tym 11 kobiet;
- długotrwale bezrobotne 162 osoby, w tym 105 kobiet;
- o niskich kwalifikacjach 161 osób, w tym 91 kobiet;
- z obszarów DEGURBA3* 66 osób, w tym 45 kobiet;
- z obszarów objętych rewitalizacją 38 osób, w tym 32 kobiety;
- imigranci/reemigranci 15 osób, w tym 15 kobiet;
- mężczyźni spoza ww. kategorii 41 mężczyzn.

* obszar słabo zaludniony.

Część osób kwalifikowało się do więcej, niż jednej z ww. kategorii.

W ramach projektu uczestników objęto następującymi instrumentami i usługami rynku pracy:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe – 490 osób, w tym 339 kobiet;
- Indywidualny Plan Działania – 490 osób, w tym 339 kobiet;
- staże – 256 osób, w tym 205 kobiet;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 226 osób, w tym 132 kobiety;
- szkolenia – 5 osób, w tym 1 kobieta;
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - 2 osoby, w tym 1 kobieta.

Efektywność zatrudnieniowa we wspomnianym projekcie na dzień 31 grudnia 2019 r. zgodnie z obowiązującą metodologią liczenia efektywności zatrudnieniowej w projektach współfinansowanych ze środków EFS wyniosła **59,65%**.

W 2019 r. zrealizowano także w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) projekt „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Wrocławskim (IV) oraz powiecie m. Wrocław (IV)**” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Budżet projektu w 2019 r. wyniósł **6 916 913,00** zł.

W ramach projektu wsparcie uzyskało w 2019 r. **564** osoby młode, w tym **337** kobiet, w podziale na kategorie:

- z niepełnosprawnościami 10 osób, w tym 3 kobiety;
- długotrwale bezrobotne 103 osoby, w tym 57 kobiet;
- z niskimi kwalifikacjami 179 osób, w tym 86 kobiet;
- z obszarów DEGRUBA 3 66 osób, w tym 38 kobiet;
- osoby młode tzw. NEET (młodzież nieuczącą się, niepracującą i nie szkolącą się, która nie ukończyła 30 roku życia) 541 osób, w tym 319 kobiet.

Część osób kwalifikowało się do więcej niż jednej kategorii lub nie wpisywało się, w żadną z nich.

Instrumenty i usługi rynku pracy, którymi objęto uczestników projektu w ramach proponowanego wsparcia aktywizacyjnego:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, Indywidualny Plan Działania – wszyscy uczestnicy projektu - 564 osoby, w tym 337 kobiet;
- staże – 299 osób, w tym 195 kobiet;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 242 osoby, w tym 130 kobiet;
- bony na zasiedlenie – 15 osób, w tym 9 kobiet;
- szkolenia - 1 osoba;
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 2 osoby;
- prace interwencyjne - 5 osób, w tym 3 kobiety.

Efektywność zatrudnieniowa w projekcie na dzień 31. grudnia 2019 r. zgodnie z obowiązującą metodologią liczenia efektywności zatrudnieniowej w projektach współfinansowanych ze środków EFS wyniosła **65,64%**.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA

Program Aktywizacja i Integracja był realizowany w 2019 r. przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Celem programu jest praca u podstaw z uczestnikami, bezrobotnymi najbardziej oddalonymi od rynku pracy pomocy, mająca w konsekwencji realizowanych działań umożliwić im powrót na rynek pracy, chociaż w wielu przypadkach za sukces należy uznać zwiększenie motywacji i chęci do aktywności zawodowej oraz przygotowanie do lepszego radzenia sobie na rynku pracy, w tym utrwalenie pożądanym i potrzebnym na rynku pracy nawyków. Program objął kompleksową opieką wyselekcjonowaną przez MOPS grupę osób bezrobotnych.

W związku z dużym zaangażowaniem kadr realizujących Program zarówno ze strony Urzędu Pracy jak i MOPS, współpraca przebiegała płynnie a zadania były sprawnie realizowane.

W drodze zawartego porozumienia z MOPS we Wrocławiu zrealizowano 1 cykl PAI. W Programie udział wzięło 6 wskazanych przez MOPS osób bezrobotnych skierowanych przez Urząd Pracy.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W pierwszej połowie 2019 r. Urząd Pracy we Wrocławiu podpisał porozumienia z gminami Czernica, Kobierzyce w sprawie realizacji prac społecznie użytecznych. Programem zostały objęte osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania urzędu pracy. Prace społecznie użyteczne zorganizowano również z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Na podstawie opinii specjalistów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w wyniku realizacji programu nastąpił wzrost aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

TARGI PRACY

W dniu **7 czerwca 2019 r.** Centrum Aktywizacji Zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu we współpracy z Zachodnią Izbą Gospodarczą zorganizowało Targi Pracy, których oferta skierowana była przede wszystkim do osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie, a także do wszystkich zainteresowanych znalezieniem bądź zmianą pracy. Zaprezentowano ofertę dla osób w każdym wieku, o różnym poziomie wykształcenia i doświadczenia zawodowego. Celem Targów Pracy było umożliwienie bezpośredniego kontaktu pracodawców z poszukującymi zatrudnienia oraz promowanie aktywnej postawy na rynku pracy.

Podczas Targów, odbywających się na dziedzińcu budynku CAZ przy ul. Glinianej 20-22, swoją ofertę zaprezentowało wielu cenionych pracodawców, wśród wystawców znaleźli się: Jeronimo Martins, Hotel Campanile, Job Impulse, WABCO, Work Service, CEVA Logistics, QMAF, Komenda Wojewódzka Policji, Trenkwalder, Wrocławska Akademia Kulinarna, DOLKOM, Randstad, Interkadra, Danfoss, LIDL, Nestle Polska, Solid Security, Hasco-Lek, Fundacja Rozwoju Kwalifikacji STELLA VIRUM, Leroy Merlin, HR Progress, TWG Polska, PEPCO, Veritas Group, Poczta Polska, Oleofarm, Tradycja&Jakość, Sonoco. Osoby odwiedzające targi oraz wystawcy mogli skorzystać z dodatkowej oferty, w tym porad doradców zawodowych, konsultacji ekspertów Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz pracowników Urzędu Pracy we Wrocławiu, zajmujących się realizacją programu staży zawodowych.

Na targi pracy wydano 974 skierowania, które bezrobotni otrzymali podczas wizyty u pośrednika pracy. Około 1 500 osób zostało poinformowanych o targach pracy drogą elektroniczną i podczas kontaktu telefonicznego z pośrednikiem pracy.

Na targi zgłosiło się 748 osób, które otrzymały skierowania i miały obowiązek złożenia podpisu na liście obecności w recepcji targów pracy; nie zgłosiło się 226 osób które otrzymały skierowania.

Ponadto w targach wzięło udział około 2 000 osób odwiedzających, zarówno zarejestrowanych, jak i nie będących klientami naszego Urzędu (studentów, osób pracujących planujących zmianę miejsca pracy, mieszkańców Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego).

PROMOCJA OFERTY POWIATOWEGO URZĘDU PRACY WE WROCŁAWIU

Od początku 2019 r. Urząd podejmował działania w celu rozpowszechnienia informacji na temat środków na aktywizację osób bezrobotnych, którymi dysponował w ramach projektów realizowanych w programach PO WER oraz RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem promocji programu staży wysłano do **Wójtów i Burmistrzów wszystkich gmin Powiatu Wrocławskiego, do Przewodniczących wszystkich Rad Osiedli z terenu Wrocławia, samorządów gospodarczych z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego** pisma na temat programu staży oraz prośbę o ich upowszechnienie wśród mieszkańców oraz osób poszukujących pracy. Ponadto regularnie kierowano informację do samorządów gospodarczych za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz newsletter'a na temat aktualnej oferty Urzędu.

Podczas spotkania z przedstawicielami **Stowarzyszenia Przedsiębiorców Kąteckich w Kątach Wrocławskich** w dniu 28 lutego 2019 r. oraz **Stowarzyszenia Przedsiębiorców Ziemi Kobierzyckiej w Bielanych Wrocławskich** w dniu 9 maja 2019 r. zaprezentowano ofertę Urzędu dla pracodawców i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie staży. W dniach 15 lutego, 31 maja, 18 października (w ramach Europejskiego Dnia Pracodawców) organizowano **spotkania informacyjno konsultacyjne dla pracodawców oraz osób bezrobotnych** na temat wparcia w tworzeniu miejsc pracy dla osób bezrobotnych. Podobną prezentację zaprezentowano w trakcie konferencji „O rzeczach ważnych i ważniejszych rozmawiamy we Wrocławiu Fundusze dla przedsiębiorców i przedsiębiorczych z regionu” w dniu 2 października 2019 r. miejsce.

Na stronie internetowej wroclaw.praca.gov.pl, www.facebook.com/pupwroclaw/ oraz w newsletterze umieszczono stałą informację promocyjną. Wykorzystano także tablice informacyjne na terenie Urzędu (plakaty, ulotki) oraz elektroniczny system wizualizacji na korytarzach w budynkach Urzędu. Ponadto wyżej wymienione informacje były udostępniane na stronach internetowych biur karier wrocławskich uczelni, m. in.: Akademii Wychowania Fizycznego, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, Biura Karier Wyższej Szkoły Handlowej, Biura Karier Uniwersytetu Ekonomicznego, Wyższej Szkoły Informatyki Stosowanej Horyzont, Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej, a w ramach kontaktów z mediami, informacji udzielano stacjom telewizyjnym i radiowym oraz lokalnym gazetom. Pośrednicy pracy informowali, w ramach bezpośrednich spotkań oraz za pośrednictwem rozmów telefonicznych pracodawców oraz potencjalnych stażystów o stażach. W ramach tzw. marketingu szeptanego każdy pracodawca, z którym pośrednik przeprowadzał rozmowę na temat staży proszony był o przekazywanie informacji o projekcie stażowym zaprzyjaźnionym firmom.

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu dystrybuował plakaty w miejscach licznie odwiedzanych przez potencjalnych bezrobotnych i pracodawców, m. in.: spółdzielnie mieszkaniowe i zarządców nieruchomości (Spółdzielnię Mieszkaniową Piast, Spółdzielnię Mieszkaniową Wojewodzianka, Zarządcę sp. z o.o., Naszego Zarządcę sp. z o.o., Spółdzielnię Mieszkaniową Metalowiec, Spółdzielnię Mieszkaniową Nadzieja, Krzycką Spółdzielnię Mieszkaniową, Spółdzielnię Mieszkaniową Polanka, Spółdzielnię Mieszkaniową Komunalnik, Spółdzielnię Mieszkaniową Nowy Dwór); szkoły policealne (Centrum Kształcenia Ustawicznego, Copernicus, Sukces Edukacja, Zespół Szkół

Budowlanych, Cosinus, ZSZ nr 5, LZN – Technikum), centra handlowe i sklepy (Leroy Merlin, Stowarzyszenie Kupców ARENA, Centrum Handlowe ASTRA, Tu Tulimy, Wrocławdis sp. z o.o., BIMS PLUS Sp. z o.o., LOGMAG Sp. z o.o., Cech Rzemiosł Różnych, Innex Sebastian Czyżewski, Funem s.c. Anna Czyżewska, Sebastian Czyżewski, Makusa sp. z o.o., PTHW Wrocław sp. z o.o.), Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, czy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Program stażowy był prezentowany podczas bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami urzędów gmin w Powiecie Wrocławskim i biur karier uczelni wyższych oraz doradcami zawodowymi ze szkół ponadpodstawowych. W celu jego rozpowszechnienia dostarczano plakaty, ulotki dotyczące staży, proszono o ich dystrybucję poprzez zamieszczenie na terenie urzędów oraz na ich stronach internetowych. Staże promowano podczas spotkań grupowych z uczniami i studentami, zachęceni ich do pozyskiwania pracodawców.

Promocja staży wśród studentów, poszukujących pracy i pracodawców oraz firm-wystawców miała również miejsce na **Targach Pracy** organizowanych na terenie Wrocławia: Absolwent Talent Days – 12 marca, Targi Pracy i Praktyk Campus Recruitment Politechniki Wrocławskiej – 19 marca, Career Expo – 27 marca, jako wystawca na targach pracy na Uniwersytecie Wrocławskim 11 kwietnia oraz na Akademii Wojsk Lądowych 24 kwietnia 2019 r.

Na konferencji na temat **„Sztuka doskonalenia biznesu. Wykorzystaj zmiany - działaj ofensywnie”**, organizowanej w dniu 19. marca 2019 r. przez Zachodnią Izbę Gospodarczą – Pracodawcy i Przedsiębiorcy, przedstawiono prezentacje odnośnie Krajowego Funduszu Szkoleniowego oraz programu staży.

Ponadto zaproszenia do udziału w programie stażowym wysyłano pocztą elektroniczną do firm, które współpracowały z Urzędem w ciągu ostatnich 3 lat, kilka tysięcy dostarczonych wiadomości drogą elektroniczną z informacjami dotyczącymi organizacji stażu, ulotką informacyjną i wnioskiem o organizację stażu oraz danymi pośredników pracy do kontaktu.

Urząd Pracy pozyskał zindywidualizowane staże dla wskazanych osób bezrobotnych, między innymi dla osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności, zgodnie z ich preferencjami i zaplanowanymi ścieżkami zawodowymi.

WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI GOSPODARCZYMI

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, w ramach współpracy z samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podejmował wspólne działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jak też podkreślania wagi rozwoju przedsiębiorczości.

W 2019 r. Urząd po raz kolejny współpracował z Zachodnią Izbą Gospodarczą Pracodawcy i Przedsiębiorcy przy organizacji Targów Pracy 7 czerwca 2019 r. Kontynuowano współpracę ze wszystkimi samorządami gospodarczymi, z którymi w 2014 r. podpisano porozumienia tworzące instytucję Partnerstwa Lokalnego na rzecz rynku pracy, w szczególności w zakresie upowszechnienia wśród pracodawców informacji o ofercie Urzędu, prowadzonych naborach wniosków i innych istotnych działaniach, związanych z realizacją projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Regionalnego Programu Województwa Dolnośląskiego 2014 -2020 oraz zadań finansowanych z Funduszu Pracy i Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Ponadto, w dniu 25 lutego 2019 r. zorganizowano spotkanie pracowników Urzędu z przedstawicielami działających na terenie Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego samorządów gospodarczych; w programie spotkania znalazło się omówienie takich zagadnień jak Krajowy Fundusz Szkoleniowy (podsumowanie realizacji w 2018 r. oraz wysokość i priorytety wydatkowania środków na 2019 r.), oferta dla pracodawców i przedsiębiorców – wysokość środków na aktywizację zawodową na 2019 r., podziękowanie za współpracę i wręczenie okolicznościowych dyplomów z okazji 100-lecia Publicznych Służb Zatrudnienia.

WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI

W 2019 r. Urząd współpracował m. in. z następującymi partnerami zewnętrznymi: Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (udział w spotkaniach z inwestorami zainteresowanymi lokalizacją inwestycji na terenie Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej, Starostwem Powiatu Wrocławskiego, gminami z terenu Powiatu Wrocławskiego, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, oddział we Wrocławiu, Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Wojewódzką Komendą Uzupełnień we Wrocławiu, Państwową Inspekcją Pracy / Okręgowym Inspektoratem Pracy we Wrocławiu, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej DWUP, Nadodrzańskim Oddziałem Straży Granicznej, Dolnośląską Izbą Rzemieśniczą, Dolnośląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Fundacją Ukraina; uczelniami wyższym oraz szkołami ponadgimnazjalnymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego oraz mediami o zasięgu lokalnym i regionalnym.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA OTRZYMANE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY WE WROCŁAWIU W 2019 r.

Fundacja Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM, organizator ogólnopolskiego konkursu „Lider Aktywizacji Osób Młodych”, zdecydowała o przyznaniu Powiatowemu Urzędowi Pracy we Wrocławiu nagrody i tytułu „Lider aktywizacji osób młodych” w kategorii publicznych instytucji rynku pracy. Nagroda została przyznana w konkursie na najlepsze praktyki instytucji rynku pracy za wdrażanie nowatorskich działań zwiększających skuteczność wsparcia kierowanego do osób młodych. Uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień odbyło się w dniu 16 października 2019 r. w Warszawie. Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu „za ponadstandardowe zaangażowanie i współpracę z innymi instytucjami” uzyskał nominację w konkursie Złote Wachlarze 2019, organizowanym przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji. Konkurs Złote Wachlarze powstał po to, aby uhonorować tych, którzy podejmują działania służące odpowiedniemu przygotowaniu instytucji i społeczeństwa do przyjęcia migrantów, jak również wspieraniu samych migrantów w przystosowaniu się do życia w nowym kraju i nowej kulturze. Celem konkursu jest wyróżnienie Osoby oraz Instytucji, które w szczególny sposób przyczyniają się do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez migracje, budowania dobrych praktyk w zakresie zarządzania migracjami lub wspierania integracji migrantów w Polsce. Nagrody w konkursie przyznano 17. grudnia 2019 r. w Warszawie.

OBCHODY ROCZNICY 100-LECIA PUBLICZNYCH SŁUŻB ZATRUDNIENIA

W dniu 22 stycznia 2019 r. zorganizowano obchody rocznicy 100-lecia Publicznych Służb Zatrudnienia, która przypadała 27 stycznia 2019 r.; jubileusz organizowany przez Urząd odbył się z udziałem pracowników oraz zaproszonych gości – Sekretarza Miasta Wrocławia, Starosty Powiatu Wrocławskiego, członków Powiatowej Rady Rynku Pracy, przedstawicieli samorządów gospodarczych, związków zawodowych oraz Państwowej Inspekcji Pracy. Pracownikom Urzędu wręczono pamiątkowe medale, a pracownikom posiadającym co najmniej 20 lat stażu pracy w Publicznych Służbach Zatrudnienia wręczono również dyplomy. Podobnie, w podziękowaniu za wieloletnią współpracę z Urzędem, uhonorowano członków Powiatowej rady Rynku Pracy oraz przedstawicieli samorządów gospodarczych.

KIERMASZ ZAWODÓW RZEMIEŚLNICZYCH

Dnia 19 lipca 2019 r. we współpracy z Dolnośląską Izbą Rzemieśniczą w siedzibie Urzędu zorganizowano Kiermasz Zawodów Rzemieślniczych, w trakcie którego nauczyciele i mistrzowie zawodów rzemieślniczych zaprezentowali osobom bezrobotnym

i poszukującym pracy możliwości szkolenia i rozwoju zawodowego w branży usług osobistych (zawód fryzjera oraz specjalizacje pokrewne) oraz w branży spożywczej (kucharz, cukiernik, piekarz). Drugą w 2019 r. edycję Kiermaszu zrealizowano w dniu 26 września, podczas której osobom bezrobotnym zostały przedstawione możliwości kształcenia i pracy w zawodach ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych i motocyklowych oraz monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie. W dwóch edycjach Kiermaszu udział wzięło łącznie kilkadziesiąt osób bezrobotnych, z których część skorzystała z oferty Dolnośląskiej Izby Rzemieślniczej w zakresie rozwoju szkoleń w zawodach rzemieślniczych.

PROJEKT „TECHNOLOGIA BEZ BARIER – PRACA DLA MŁODYCH” – WSPÓŁPRACA Z LG CHEM WROCŁAW ENERGY

W Biskupicach Podgórnym w Powiecie Wrocławskim powstała i rozwija się największa w Europie fabryka baterii litowo-jonowych dla samochodów elektrycznych firmy LG Chem, która jest największą od kilku lat inwestycją przemysłową w Polsce. Celem projektu było doprowadzenie do zatrudnienia w firmie LG Chem Wrocław Energy osób bezrobotnych do 30. roku życia bez kwalifikacji. Firma będzie produkować rocznie 100 000 sztuk wysokowydajnych baterii do samochodów elektrycznych, a wdrożony przez nią zintegrowany system obejmuje produkcję wszystkich komponentów baterii – elektrod, ogniw, modułów i akumulatorów oraz serwis techniczny, dzięki czemu jest to jedyny taki zakład w Europie. Zamiarem realizatorów projektu było wykazanie, iż praca w firmie LG Chem Wrocław Energy przy zaawansowanej technologicznie produkcji baterii jest dostępna także dla osób nie posiadających kwalifikacji technicznych. Realizacja projektu stanowiła także wydatne wsparcie dla pracodawcy, który prowadząc rekrutację na dużą liczbę stanowisk pracy na trudnym wrocławskim rynku, jest otwarty na każdą grupę kandydatów. Docelowo w fabryce powstanie 2,5 tysiąca miejsc pracy. Urząd realizując projekt we współpracy z pracodawcą, chciał zbudować pozytywny przykład i przełamać opór osób bezrobotnych bez kwalifikacji do podejmowania ofert pracy w branży wysokich technologii.

LG Chem Wrocław Energy przeprowadził prezentację dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu – pośredników pracy i doradców zawodowych, która odbyła się dnia 16. maja 2019 r. na terenie fabryki; w trakcie wizyty goście zostali zapoznani ze specyfiką pracy w fabryce, stanowiskami pracy oferowanymi przez firmę, wymaganiami wobec kandydatów, warunkami pracy i dodatkowymi benefitami dla pracowników. Omówiono szczegóły współpracy w zakresie pośrednictwa pracy na rzecz LG Chem Energy, w tym organizację giełd pracy. Celem spotkania było jak najlepsze poznanie specyfiki pracy w firmie LG Chem Wrocław Energy przez kadrę Urzędu odpowiedzialną za realizację projektu, by efektywnie przedstawić ją osobom bezrobotnym zapraszającym do udziału w projekcie, poprzez wstępną selekcję grupy kandydatów prowadzoną przez pośredników pracy w trakcie indywidualnych wizyt osób bezrobotnych, przedstawienie ofert pracy i projektu, wydawanie osobom bezrobotnym skierowań na spotkanie z pracodawcą na terenie Urzędu. Kandydatom, którzy wymagają dodatkowego przygotowania przed spotkaniem z pracodawcą, zostały wydane skierowania na wizytę u doradcy zawodowego, a w efekcie prowadzonego pośrednictwa wydano 12 skierowań na bezpośrednią rozmowę u pracodawcy.

W dniu 12 czerwca 2019 r. odbyły się dwie giełdy pracy z udziałem pracodawcy w siedzibie Urzędu Pracy, z udziałem doradców zawodowych, w trakcie których kandydatom zaprezentowano oferty i warunki pracy, dodatkowe benefity dla pracowników oraz przeprowadzono testy i rozmowy kwalifikacyjne, natomiast dnia 21 października 2019 r. zorganizowano na terenie Urzędu otwarte spotkanie informacyjno-rekrutacyjne z udziałem pracodawcy, zarówno dla osób bezrobotnych jak i osób niezarejestrowanych zainteresowanych podjęciem pracy w LG Chem Wrocław Energy.

Ponadto przez cały okres realizacji projektu pośrednicy pracy posiadali i realizowali ofertę pracy do LG Chem Wrocław Energy w celu bieżącego kierowania kandydatów do pracodawcy; wszystkim powyższymi działaniami rekrutacyjnymi towarzyszyła stała akcja informacyjno – promocyjna ze strony Urzędu, dotycząca pracy w LG Chem Wrocław

Energy, prowadzona przy wykorzystaniu strony internetowej Urzędu, profilu na portalu Facebook, newsletter'a, poczty elektronicznej, elektronicznego systemu wizualizacji na korytarzach i tablic informacyjnych w siedzibie Urzędu oraz ulotek i plakatów przygotowanych przez pracodawcę;

Kandydaci, którzy w wyniku odbytych indywidualnych rozmów z pracodawcą oraz przebytych testów zostali pozytywnie zweryfikowani, zostali zaproszeni do końcowego udziału rekrutacji w siedzibie pracodawcy.

SPOTKANIA INFORMACYJNO-KONSULTACYJNE

W celu promocji i zwiększenia stanu wiedzy klientów o możliwościach korzystania z instrumentów rynku pracy oraz promowania usług Urzędu doradcy klienta z Centrum Aktywizacji Zawodowej zorganizowali dni informacyjno-konsultacyjne, na które zaproszono osoby bezrobotne oraz pracodawców. Na spotkaniu dla pracodawców, które odbyło się 15 lutego 2019 r. obecni mogli się dowiedzieć na temat wparcia w tworzeniu miejsc pracy dla osób bezrobotnych. 18 października 2019 r. na spotkaniu dla pracodawców przedstawiono prezentację ogólną, podczas której pracodawcy byli zapoznawani z możliwościami wsparcia przez Urząd oraz mogli przeprowadzić szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Instrumentów Rynku Pracy i Działu Rozwoju Zawodowego. 28 października 2019 r. osoby bezrobotne do 30 roku życia dowiedziały się o możliwościach wsparcia przez Urząd, przedstawiono zasady udzielania wsparcia w ramach jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz szczegółowe konsultacje ze specjalistami ds. programów.

INNE DZIAŁANIA

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy pośrednicy pracy z Działu Pośrednictwa i Poradnictwa uczestniczyli w następujących przedsięwzięciach:

- **23 stycznia** – Seminarium Regionalnym: „Zintegrowany System Kwalifikacji – Nowe Podejście do Edukacji, Kwalifikacji i Rynku Pracy” organizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego;
- **12 lutego** – prezentacja zagadnień związanych z legalizacją pracy i pobytu cudzoziemców podczas Business Breakfast EXPATS 360 organizowanego przez Agencję Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej;
- **5 marca** – prezentacja „Zatrudnienie cudzoziemców do prac sezonowych” podczas szkolenia „Owoce miękkie – truskawki” organizowanego przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego;
- **18 marca** – Dolnośląski Kongres Zawodowy w Wałbrzychu z udziałem Ministra Edukacji Narodowej Anny Zalewskiej, Wicewojewody Dolnośląskiego i Dolnośląskiego Kuratora Oświaty;
- **27 marca** – ForUM for Unity of Migrants organizowanym przez Fundację Ukraina;
- **11 kwietnia** – Targi Pracy i Praktyk Campus Kariery organizowane przez Biuro Karier Uniwersytetu Wrocławskiego;
- **19 kwietnia** – spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach wdrażania projektu „Budowanie struktur dla integracji cudzoziemców w Polsce”, organizowanym przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego;
- **24 kwietnia** – Akademickie Dni Kariery w Akademii Wojsk Lądowych im. Generała Tadeusza Kościuszki – prezentowano usługi i instrumenty rynku pracy;
- **9 maja** – spotkanie w Państwowej Inspekcji Pracy w celu wymiany doświadczeń oraz omówienia problemów związanych z kontrolami dotyczącymi legalności zatrudnienia cudzoziemców prowadzonych w ramach realizowanej przez Państwową Inspekcję Pracy kampanii „Pracuję legalnie”;

- **14-24 maja** – zorganizowaniu w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu praktyk zawodowych specjalistom z Ośrodka Aktywizacji Zawodowej świadczącego usługę doradztwa zawodowego na rzecz żołnierzy i byłych żołnierzy zawodowych;
- **7 czerwca** – organizacji i przeprowadzeniu kolejnej edycji Targów Pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu;
- **18 czerwca** – V Transgranicznym Forum Rynku Pracy „Szanse i zagrożenia transgranicznego rynku pracy”;
- **19 lipca** – organizacji we współpracy z Dolnośląską Izbą Rzemieśniczą we Wrocławiu Kiermaszu Zawodów Rzemieślniczych w zawodach fryzjer, kucharz, cukiernik, piekarz;
- **24 września** – badaniu Barometr Zawodów 2020 rok;
- **26 września** – organizacji, we współpracy z Dolnośląską Izbą Rzemieśniczą we Wrocławiu, Kiermaszu Zawodów Rzemieślniczych w zawodach mechanicznych i budowlanych;
- **4 października** – organizacji spotkania bezrobotnych z funkcjonariuszami Straży Granicznej po hasłem Nabór w Nadodrzańskim Oddziale Straży Granicznej;
- **2 października** – konferencji regionalnej dotyczącej Modelu wsparcia Osób Niepełnosprawnych w środowisku pracy. Organizowana przez Oddział Dolnośląski Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- **14 października** – Seminarium „Tranzycje w poradnictwie kariery” zorganizowanym przez Fundację Imago pod patronatem Ambasady Finlandii w Polsce;
- **21 października** – konferencja „Kariera w mundurze” mająca na celu przybliżenie wiedzy na temat możliwości podjęcia pracy w zawodach policjant, pracownik straży granicznej, strażak, żołnierz;
- **21 października** – spotkanie informacyjne dla bezrobotnych zainteresowanych warunkami pracy na linii produkcyjnej LG Chem Wrocław Energy sp. z o.o.;
- **14 listopada** – Targi Pracy Kampusu Kariery Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie prezentowano usługi i instrumenty;
- **9 grudnia** – spotkanie informacyjnym Fundacji Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM „Wspólnie zmieniamy rynek pracy”.

Pracownicy Działu Instrumentów Rynku Pracy w ramach promocji form wsparcia dla pracodawców brali udział w dniu 13 marca 2019 r. w spotkaniu dla przedsiębiorców zorganizowanym przez Gminę Czernica. Podczas ogólnej prezentacji przedsiębiorcy byli zapoznawani z możliwościami wsparcia przez Urząd w tworzeniu miejsc pracy dla bezrobotnych oraz odbyły się szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Instrumentów Rynku Pracy.

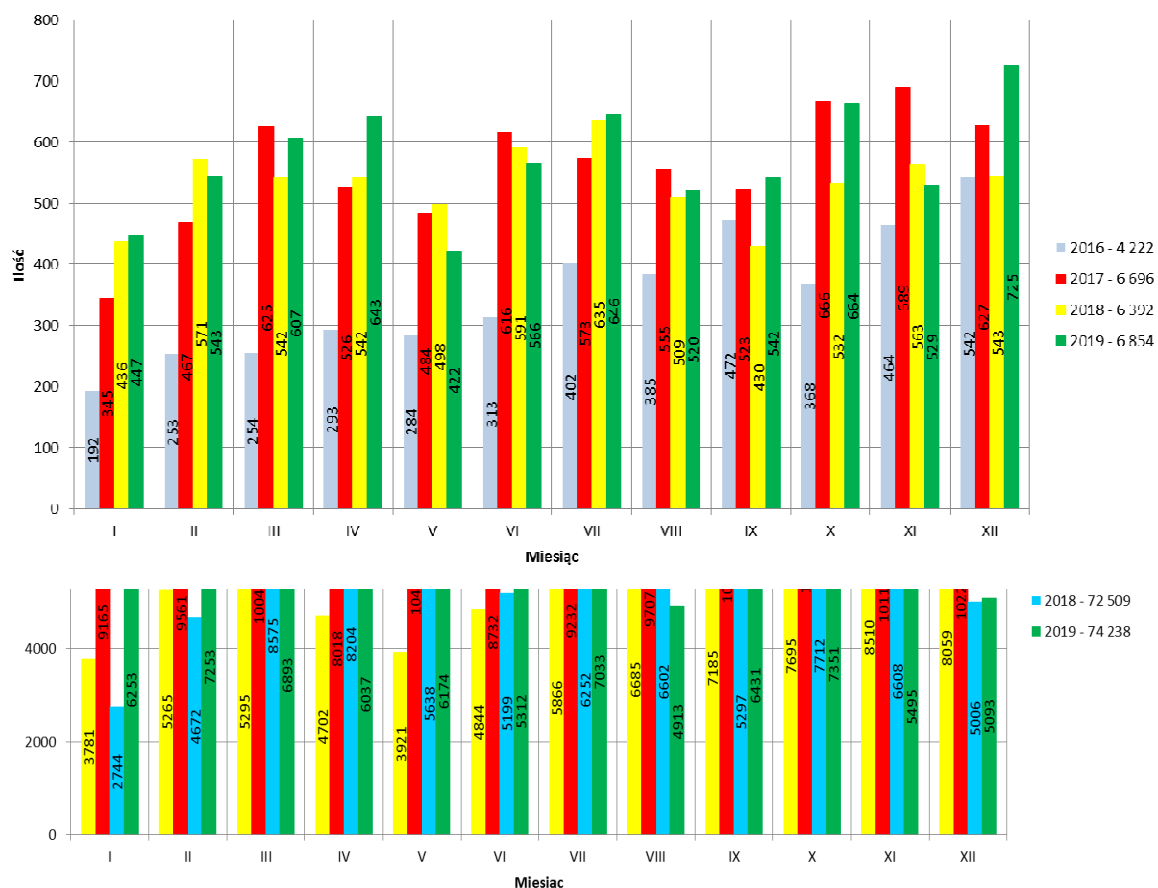
OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW

W 2019 r. wydano **41 632** decyzji administracyjnych w sprawach związanych ze statusem i uprawnieniami osób, do których zastosowanie miały przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz **2 631** decyzji administracyjnych w sprawach związanych z wydaniem zezwolenia na pracę cudzoziemca.

Bezrobotnym wydano **46 449** zaświadczeń, w tym **9 134** w systemie SEPI – w ramach elektronicznej i bez udziału klienta wymiany danych pomiędzy Urzędem Pracy a ośrodkami pomocy społecznej. Pracodawcom ubiegającym się o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca wydano **1 915** zaświadczeń.

Zostało zaskarżonych **345** decyzji, z których **193** przekazano do Wojewody Dolnośląskiego, co stanowi około **0,43 %** wydanych decyzji. Nie zaskarżono żadnej decyzji do ministra właściwego ds. pracy oraz do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu.

Informacje starosty sporządzone w latach 2016-2019

W 2019 r. pracownicy Urzędu zarejestrowali **74 238** oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi przyjętych od pracodawców oraz wydali **6 854** informacje starosty, dotyczące **51 388** miejsc pracy, na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy zgłaszającego zamiar zatrudnienia cudzoziemca.

WARUNKI FUNKCJONOWANIA URZĘDU

W 2019 r. służbę przygotowawczą odbyło 6 nowo przyjętych pracowników na stanowiska urzędnicze, którzy złożyli egzamin końcowy z wynikiem pozytywnym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu zatrudnionych było 207 osób, w tym 57 pośredników pracy, 7 doradców zawodowych, 19 specjalistów ds. rozwoju zawodowego i 22 specjalistów ds. programów, pełniących funkcję doradców klienta.

Pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe na organizowanych i finansowanych z Funduszu Pracy szkoleniach, z zakresu m.in. stosowania przepisów Kodeksu Postępowania Administracyjnego, przeciwdziałania mobbingowi, dostępu do informacji publicznej, prawa zamówień publicznych, zatrudniania cudzoziemców, wybranych zagadnień prawa pracy oraz ochrony danych. Łącznie przeszkolono 193 osoby.

ARCHIWUM MIEJSKIE WROCLAWIA

UWAGI OGÓLNE

Archiwum Miejskie Wrocławia zostało powołane uchwałą Rady Miasta nr LXII/408/93 z dnia 17 kwietnia 1993 r. w celu przejmowania, przechowywania, zabezpieczania i ewidencjonowania dokumentacji niearchiwalnej ze zlikwidowanych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław oraz pełnienia funkcji archiwum wielozakładowego dla gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień i umów. W roku 2018 Archiwum rozpoczęło proces digitalizacji zasobu, w celu usprawnienia pracy, ochrony i zabezpieczenia dokumentów.

ZASÓB ARCHIWUM

Archiwum Miejskie Wrocławia przechowuje akta zlikwidowanych jednostek komunalnych (*przedsiębiorstw komunalnych*) i placówek oświatowych (m.in. szkoły, przedszkola, zespoły szkolno-wychowawcze, poradnie pedagogiczne, itp.) oraz istniejących gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień w łącznej liczbie **404** (w tym są też akta jednostek wchłoniętych przez ostatnią likwidowaną instytucję), co stanowi **ok. 5 148,5 mb** dokumentacji aktowej.

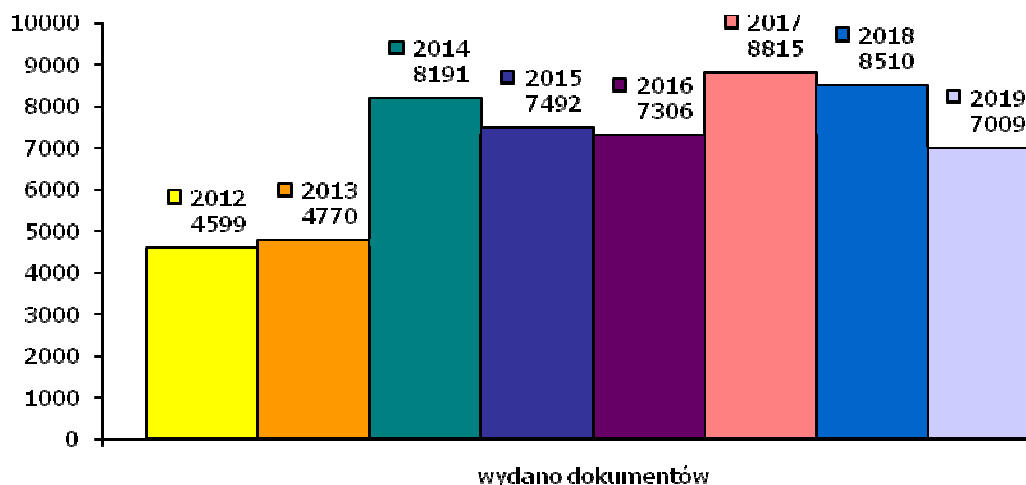
DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

Działalność merytoryczna Archiwum Miejskiego skupiona jest przede wszystkim na następujących zadaniach:

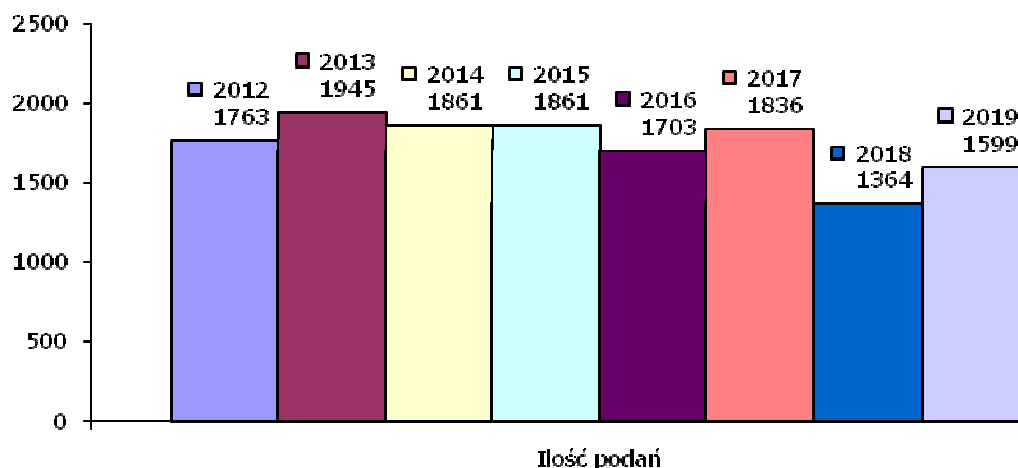
Udostępnianie zasobu archiwalnego poprzez:

- wystawianie zaświadczeń do rent, emerytur, kapitału początkowego np. o wynagrodzeniu, zatrudnieniu, okresach składkach i nieskładkowych itp.,
- wydawanie uwierzytelnionych kserokopii przechowywanej dokumentacji,
- wypożyczenia dokumentacji do sądów okręgowych i rejonowych,
- udostępnianie dokumentacji do wglądu w siedzibie archiwum (np. pracownikom izby skarbowej i urzędów skarbowych, pracownikom Zarządu Zasobem Komunalnym, itp.),
- wystawianie innych zaświadczeń.

Liczba wydanych dokumentów w latach 2012 r. – 2019 r.

Ilość podań wpływających do Archiwum w latach 2012 r. – 2019 r.

Przejmowanie akt zlikwidowanych i przekształcanych jednostek komunalnych i placówek oświatowych oraz istniejących jednostek na zasadzie porozumień.

W 2019 r. przyjęto na stan dokumentację z następujących jednostek:

- Gimnazjum Nr 4 we Wrocławiu – 13,5 mb,
- Gimnazjum Nr 13 we Wrocławiu – 18,9 mb,
- Gimnazjum Nr 15 we Wrocławiu – 17,1 mb,
- Gimnazjum Nr 1 we Wrocławiu – 22,5 mb,
- Gimnazjum Nr 29 we Wrocławiu – 14,5 mb,
- Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – 12 mb,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego – 949 mb,
- Centrum Usług Informatycznych – 142 mb

Opracowywanie i konserwowanie przechowywanego zasobu aktowego.

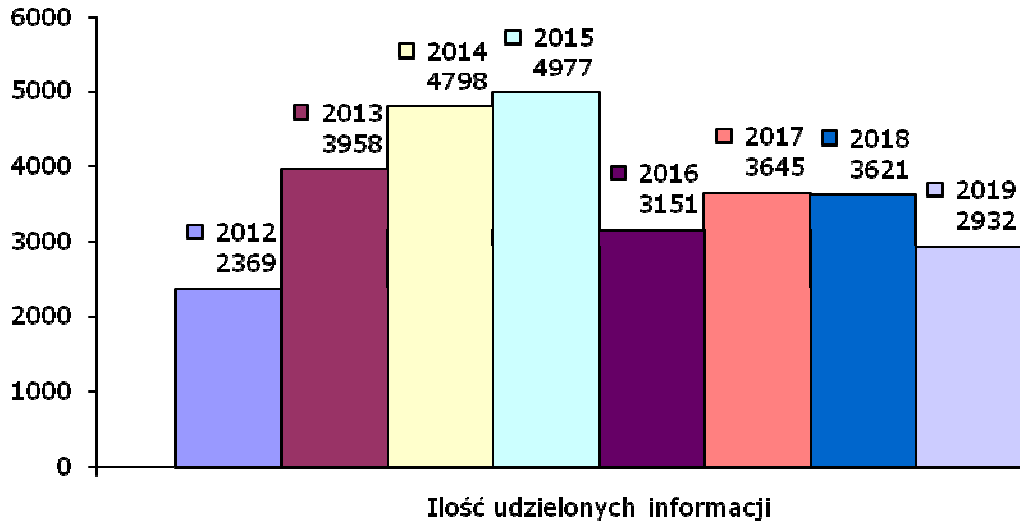
- konserwacja i kompleksowe porządkowanie dokumentacji oraz skanowanie – ok. 12,5 mb,
- przygotowywanie dokumentacji do brakowania – 73 mb,
- wypożyczenia dokumentacji do spraw – 1 025 spraw,
- przejmowanie dokumentacji – 1 189,5 mb,
- sporządzanie komputerowej ewidencji zasobu archiwalnego – 5 545 poz.
- digitalizacja zasobu – 15 840 szt.

Zbieranie danych do katalogu akt zlikwidowanych zakładów pracy (państwowych, samorządowych podlegających Marszałkowi Woj. Dolnośląskiego, spółdzielni pracy, spółek cywilnych, spółek z o.o.)

Bieżąca współpraca z Archiwum Państwowym we Wrocławiu (konsultacje archiwalne), sądami, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, urzędami administracji państwowej i samorządowej, itp.

Prowadzenie spraw bieżących: korespondencja, przyjmowanie podań telefoniczne i bezpośrednio w Sekretariacie Archiwum udzielanie informacji i porad nt. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej.

Liczba udzielonych informacji dot. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej w latach 2012 r.- 2019 r.

Archiwum Miejskie co roku przyjmuje praktykantów z Uniwersytetu Wrocławskiego, z Instytutu Historycznego o specjalności archiwalnej w liczbie od 2 do 10 osób.

**DEPARTAMENT
STRATEGII I ROZWOJU MIASTA**

ROZWÓJ GOSPODARCZY

KREOWANIE WIZERUNKU CENTRUM STAROMIEJSKIEGO WROCŁAWIA (ZADANIE 86 ZAŁOŻEN POLITYKI SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ)

Działania społeczno-gospodarcze i wsparcia przedsiębiorców w Centrum Staromiejskim Wrocławia w latach 2019-2021 – Inne Centrum

W ramach konkursu dotacyjnego wybrano organizację pozarządową, która została animatorem przestrzeni publicznej i realizatorem zadań takich, jak:

- budowanie wizerunku Centrum Staromiejskiego jako miejsca atrakcyjnego dla biznesu: programy promocyjne, zwiększanie ilości aktywnych firm;
- wsparcie przedsiębiorców działających na ulicach zdegradowanych, konsultacje w sprawie kierunków rozwoju ulic, wsparcie przy zagospodarowywaniu lokali;
- poprawa estetyki i walorów przestrzeni publicznej poprzez działania edukacyjne, konsultacje, warsztaty, program witryn;
- organizacja wydarzeń i promowanie Centrum Staromiejskiego jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców i turystów poprzez m.in. wydarzenie integrujące przedsiębiorców, mieszkańców, instytucje, mini-targi, media społecznościowe, promowanie wydarzeń społeczno – gospodarczo – kulturalnych, organizowanych na tym obszarze, aktywne włączenie przedsiębiorców do działań.

Wydatkowane wsparcie finansowe wyniosło w 2019 r. 180 000 zł (umowa na lata 2019-2021).

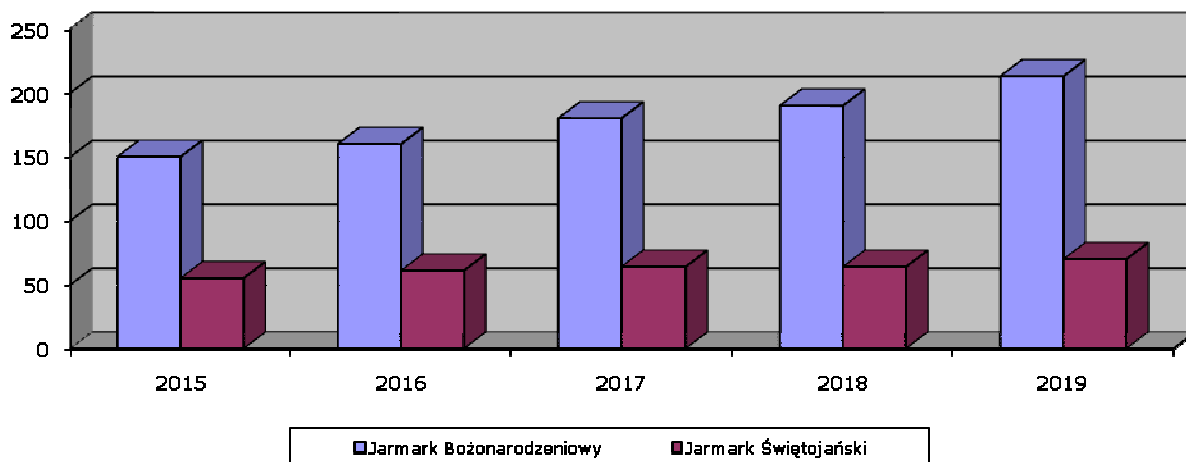
Efekty działań w ramach kreowania wizerunku centrum staromiejskiego w 2019 r.

Rodzaj działania	ilość
spotkania warsztatowe dla przedsiębiorców	5
konsultacje indywidualne dla przedsiębiorców	27
Aranżacje nowych witryn	5

Cykliczne jarmarki w oparciu o infrastrukturę udostępnioną przez Miasto

- Jarmark włoski, uczestniczyło w nim 17 przedsiębiorców z Włoch. Prezentowali oni ofertę produktów spożywczych charakterystycznych dla poszczególnych regionów tego kraju. Jarmark organizowany jest cyklicznie, w 2019 r. odbyła się jego czwarta edycja, ilość wystawców utrzymuje się na tym samym poziomie;
- Jarmark świętojański na stałe wpisał się w kalendarz wydarzeń wrocławskich. Ze względu na porę roku (czerwiec) jarmark jest miejscem spotkań mieszkańców oraz turystów;
- Jarmark Bożonarodzeniowy (listopad/grudzień 2019 r.) zrealizowano kolejną edycję Jarmarku Bożonarodzeniowego, który stał się swoistą marką i produktem turystycznym Wrocławia. Jarmarkowi towarzyszyły liczne wydarzenia artystyczno-kulturalne, związane z Bożym Narodzeniem. Podczas całego jarmarku działała, już po raz drugi, strefa Wrocław lokalnie i społecznie poświęcona podmiotom ekonomii społecznej i dolnośląskim producentom żywności zrzeszonym w Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne. Zarówno dolnośląscy wystawcy, jak i podmioty ekonomii społecznej zmieniali się w trybie tygodniowym, co pozwoliło na zaprezentowanie się 8 podmiotom sprzedającym produkty regionalne i 13 podmiotom ekonomii społecznej.

Przyrost ilości stanowisk handlowych na Jarmarku Świętojańskim i Bożonarodzeniowym w latach 2015 - 2019

Punkt Informacji i Wsparcia Przedsiębiorców na Nadodrze

Od 2009 r. prowadzony jest Punkt Informacji i Wsparcia Przedsiębiorców na Nadodrze, który otrzymuje miejskie wsparcie w wysokości 180 000 zł rocznie (umowa na lata 2019-2021). Infopunkt animuje działania społeczności lokalnej na Nadodrze, wspiera przedsiębiorców, aktywnie włącza się w społeczne inicjatywy, edukuje. Działania przynoszą bardzo dobre rezultaty w postaci podnoszenia jakości przestrzeni publicznej, stałego zwiększania liczby aktywnych firm oraz zakładów rzemieślniczych. Celem jest wzmocnienie oraz rozwijanie obszaru jako przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Kontynuowano działania w zakresie programu rewitalizacji, polegające m.in. na promowaniu aktywności społeczno-gospodarczej, wsparciu rzemiosła, podnoszeniu estetyki witryn lokali użytkowych (współpraca przedsiębiorców z projektantami), tworzeniu strefy zakupów niecodziennych (przetargi ofertowe, gdzie stosowane są preferencyjne czynsze i decyduje również rodzaj działalności i odpowiedź na potrzeby mieszkańców rewitalizowanego obszaru).

Efekty działań w ramach wsparcia przedsiębiorczości na Nadodrze w 2019 r.

Rodzaj działania	Ilość
Ilość spotkań warsztatowych dla przedsiębiorców	12
Liczba konsultacji indywidualnych dla przedsiębiorców	43
Aranżacje nowych witryn - liczba	5
Wprowadzenie nowych rodzajów działalności w lokalach użytkowych	7

Centrum Rozwoju Zawodowego CRZ Krzywy Komin

Zmodernizowany w ramach dofinansowania z UE kompleks budynków poprzemysłowych CRZ „Krzywy Komin” jest jedynym dużym projektem infrastrukturalnym zrealizowanym przez BRG. W latach 2013-2017, w okresie trwałości projektu unijnego, zadanie prowadzenia CRZ „Krzywy komin” realizowała w wyniku udzielonego zamówienia

publicznego firma Grupa Kreatywni.pl. W ciągu 5 lat działalności przeszkolonych zostało w ramach 12 tysięcy godzin warsztatów i szkoleń ponad 10 000 osób. Na funkcjonowanie CRZ Miasto przeznaczało w tym okresie 739 850 zł rocznie.

W 2018 r. przeprowadzono kolejny konkurs na operatora CRZ i wyłoniono realizatora - Fundację Open Mind i tym samym zatwierdzono harmonogram działań operatora na najbliższy rok.

CRZ służy rozwojowi zdolności i kompetencji nowoczesnego rzemiosła, umożliwiając ich wykorzystanie w pracy zawodowej. Dodatkowo wzmacnia i promuje przedsiębiorczość oraz aktywność społeczną. Staje się przestrzenią o niepowtarzalnym charakterze do realizacji niekomercyjnych projektów o charakterze warsztatowym i szkoleniowym (w tym szkolenia wysoko specjalistyczne). Prezentuje młodych twórców i projektantów. Działa kulturotwórczo i popularyzuje takie dziedziny jak rzemiosło czy design. Angażuje się w akcje na rzecz społeczności lokalnych, działania proekologiczne. Podczas akcji popularyzującej czytelnictwo zebrano ponad 2 000 książek przekazanych do bibliotek stworzonych przez Fundację Zeczytani.org. W 2019 r. CRZ Krzywy Komin otrzymał dotację w wysokości 400 000 zł (umowa na lata 2018-2020), a z jego oferty skorzystało ponad 12 000 uczestników, w tym ponad 1 500 dzieci i młodzieży i ponad 200 seniorów. Łącznie przeprowadzono ponad 2 500 godzin warsztatów, wykładów, imprez tematycznych.

DNI ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU WRO BIZNES 2019 (ZADANIE 183, ZADANIA KWARTALNE PREZYDENTA WROCŁAWIA)

Dni Odpowiedzialnego Biznesu zostały zorganizowane przez Miasto Wrocław i Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej oraz organizacje społeczne i biznesowe w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. Były to spotkania networkingowe biznesu i podmiotów ekonomii społecznej. W wydarzeniu, które miało miejsce 21-22 listopada 2019 r., udział wzięło 60 podmiotów (MŚP, fundacje i stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą, spółdzielnie socjalne, przedsiębiorstwa społeczne). WRO BIZNES to połączenie wiedzy i podejścia biznesowego z wartościami społecznymi, empatią i odpowiedzialnością za lokalny rynek. Reprezentowane branże to m.in. catering, gastronomia, gadżety reklamowe, poligrafia, usługi dla przedsiębiorstw, porządkowe, produkcyjne, szkolenia i warsztaty, audyty, badania marketingowe.

Partnerzy społeczni: RCWIP, SEKTOR 3, Fundacja Dom Pokoju i Fundacja Znacznie Więcej, Fundacja Laboratorium Odpowiedzialnego Biznesu; Partner biznesowy: OBJECTIVITY BESPOKE SOFTWARE SPECIALISTS Sp. z o.o.; patronat medialny: WROBIZNES Zachodnia Izba Gospodarcza. Wydarzenie realizowane było przy wsparciu Biura Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu. Dni Odpowiedzialnego Biznesu zbiegły się w czasie z otwarciem Jarmarku Bożonarodzeniowego, na którym w 2019 r. już po raz drugi zorganizowano strefę „Wrocław Społecznie i Lokalnie”, udostępniając miejsce do prezentacji oferty produktowej organizacjom pozarządowym.

REALIZACJA PROGRAMU „EDUKACJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI” (ZADANIE 140 ZAŁOŻEŃ POLITYKI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ)

Program Edukacja przedsiębiorczości to jedyny w Polsce program, w ramach którego są kreowane, produkowane, a następnie oferowane dzieciom i młodzieży oraz nauczycielom nowatorskie narzędzia edukacyjne z zakresu przedsiębiorczości. Głównym celem Programu jest tworzenie we Wrocławiu większej ilości mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy. Wszystkie zrealizowane dotychczas projekty spotkały się z dużym zainteresowaniem, zaś środowiska zaangażowane w edukację wielokrotnie wyrażały zadowolenie z możliwości korzystania z innowacyjnych, a przy tym ciekawych narzędzi edukacyjnych. Projekty Wnioskodawcy zostały na tyle wysoko ocenione, że stały się inspiracją dla co aktywniejszych samorządów z terenu całego kraju. W Programie Edukacja Przedsiębiorczości przedsiębiorczość pojmowana jest jako zestaw cech, takich jak zaradność, zdolność

analizowania i kojarzenia faktów, umiejętność wyciągania wniosków, świadomość istnienia zjawisk popytu i podaży, wartości i roli pieniądza, racjonalnego oszczędzania i inwestowania, a także konsekwencji zadłużenia, tj. unikania pułapki kredytowej. Projekty realizowane w ramach Programu zostały docenione przez Komisję Europejską i Ministerstwo Gospodarki, a cały Program został doceniony przez Kapitułę Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i zamieszczony jako praktyka godna naśladowania na stronie Witryny Obywatelskiej w kategorii Wspólnota Obywatelska. W 2015 r. szczególnie doceniony został projekt „Przedsiębiorczy przedszkolak”, za który Gmina Wrocław otrzymała Wyróżnienie w Konkursie Europejskie Nagrody Promocji Przedsiębiorczości.

W 2019 r. zrealizowane zostały następujące projekty:

- **Przedsiębiorczy przedszkolak – zajęcia innowacyjne**

Cel:

Popularyzacja postaw przedsiębiorczych i wiedzy ekonomicznej wśród dzieci przedszkolnych (5- i 6-latki) wrocławskich placówek wychowania przedszkolnego poprzez przeprowadzenie lekcji teatralnych w co najmniej 10 placówkach.

Opis:

Realizatorem projektu było Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne DW Działamy Wspólnie. Cel projektu realizowany był poprzez zajęcia w formie warsztatów z wykorzystaniem multimediów, elementów animacji poklatkowej, krótkich etiud filmowych, tworzonych przez dzieci dla potrzeb spektaklu teatralnego, stanowiącego kolejną część projektu. Spektakl teatralny pt. „Gdy Krasnal śpi to śni” zakładał włączenie dziecięcych wytworów działań warsztatowych w tok narracji spektaklu w taki sposób, aby dzieci poczuły się współautorami przedstawienia. Zajęcia miały charakter interaktywny. Uczestnikom została przekazana wiedza dotycząca zasad pracy w grupie, konieczności dzielenia się, oszczędzania zasobów, dbałości o wspólne zasoby. W atrakcyjny sposób przekazano dzieciom wiedzę o przedsiębiorczości w kontekście współczesnych trendów: zasad zrównoważonego rozwoju oraz ekonomii współdzielenia.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło 552 dzieci (5- i 6-letnich) i 27 nauczycieli z 10 placówek wychowania przedszkolnego z terenu Gminy Wrocław,
- wzrost świadomości wartości pieniądza, konieczności i możliwości współdzielenia, z cech przedsiębiorczych szczególnie nacisk położono tym razem na pracę w grupie.

Koszty: 29 850 zł (dotacja dla NGO)

- **Poznaj swoje talenty – warsztaty dla klas VII i VIII szkół podstawowych**

Cel:

Pobudzenie młodzieży do myślenia o przyszłości i jej planowania poprzez zapoznanie się z narzędziami określania swoich słabych i mocnych stron oraz predyspozycji osobistych.

Opis:

Realizatorem projektu była Fundacja Pro Mathematica. Cel projektu został zrealizowany poprzez zorganizowanie dla młodzieży interaktywnych warsztatów, podczas których młodzież podejmowała pierwsze próby poznania się i planowania ścieżki kariery zawodowej oraz poznawała w praktyce znaczenie pracy zespołowej, kreatywnego poszukiwania rozwiązań i przedsiębiorczej aktywności. Uczestnicy zajęć pracowali w oparciu o narzędzie do autodiagnozy talentów inspirowane opisem Talentów Gallupa.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło 419 uczniów z 25 klas VII i VIII wrocławskich szkół podstawowych.

Koszty: 20 000 zł (dotacja dla NGO)

- **„Być przedsiębiorczym – lekcje inspirujące” – pilotaż projektu**

Cel:

Popularyzacja postaw przedsiębiorczych, wśród uczniów klas VII – VIII wrocławskich szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych, połączona z rozwojem zawodowym ucznia, mająca ułatwiać młodym ludziom start na rynku pracy.

Opis:

Projekt oferował szkołom możliwość bezpłatnego skorzystania z wiedzy i doświadczenia 16 mentorów (praktyków biznesu) z różnych branż, którzy poprzez prowadzone lekcje przedsiębiorczości, mieli zainspirować młodzież do wdrażania zdobytej na zajęciach wiedzy i planowania rozwoju zawodowego. Powstał on z inicjatywy nauczycieli, którzy zasygnalizowali potrzebę uzupełnienia lekcji przedsiębiorczości o wizyty rzetelnych praktyków, przedsiębiorców i aktywistów. Połączenie nauki teoretycznej oraz wiedzy płynącej z realnego doświadczenia przyczynić miało się do wzrostu efektywności kształcenia w zakresie przedsiębiorczych postaw, jak również stanowić promocję dobrych praktyk, kierujących uczniów na otwartość, kreatywność oraz współpracę; czyli cechy uznawane za kluczowe w kontekście sukcesu na współczesnym rynku pracy oraz istotne w perspektywie wzrostu potencjału społeczno-gospodarczego Miasta. Przesłanką skierowania projektu nie tylko do szkół ponadpodstawowych, ale również do uczniów klas VII-VIII wrocławskich szkół podstawowych była zmiana w podstawie programowej, uzupełniająca ten etap programu kształcenia o zajęcia z przedsiębiorczości.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło 765 uczniów klas VII – VIII wrocławskich szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych,
- przeprowadzono 51 lekcji w 23 placówkach,
- 100% uczestniczących w projekcie nauczycieli wyraziło satysfakcję z udziału w lekcjach oraz chciałoby wziąć udział w kolejnej edycji.

Koszty: 12 750 zł

- **Lekcje muzealne „Historia wrocławskich firm lekcją przedsiębiorczości”**

Opis:

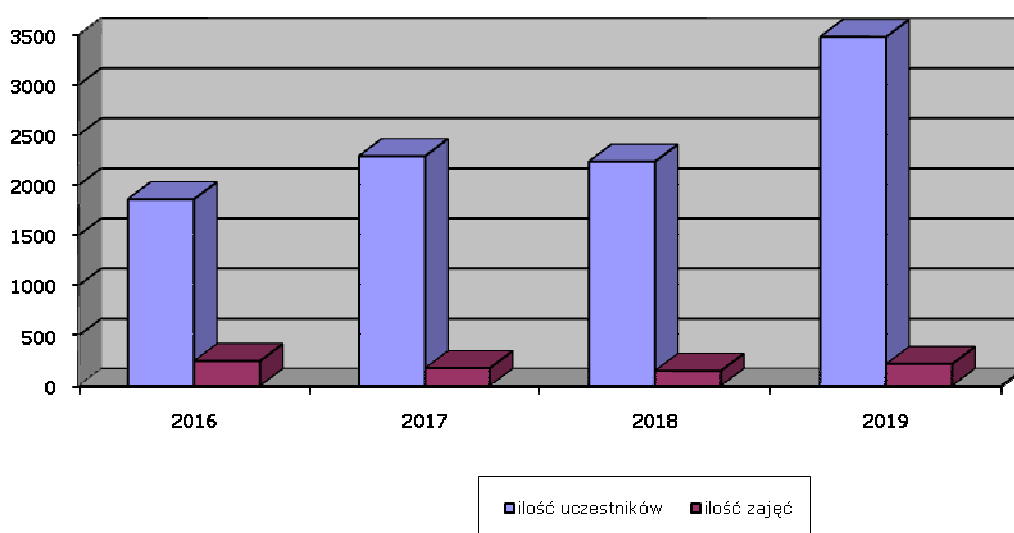
Projekt zrealizowany przez Muzeum Miejskie Wrocławia w oparciu o wybrane eksponaty wystawy stałej „1000 lat Wrocławia”. Projekt dedykowany był uczniom klas IV – VI wrocławskich szkół podstawowych a jego celem było zapoznanie uczestników z cechami osoby przedsiębiorczej i uświadomienie ich niezmienności na przestrzeni lat, na przykładzie historii wrocławskiego przemysłu i wrocławskich sukcesów biznesowych. Przygotowana przez wykonawcę interaktywna lekcja przedsiębiorczości zachęcała dzieci do myślenia, wyciągania wniosków oraz poznawania sukcesów wrocławskich przedsiębiorców. W trakcie zajęć szeroko promowana była postawa przedsiębiorcza i związane z nią cechy, takie jak właściwa ocena ryzyka, pomysłowość, chęć do działania, ale także odpowiedzialność związana z dawaniem zatrudnienia innym ludziom.

Efekty:

- modyfikacja 1 scenariusza zajęć o przedsiębiorczości w oparciu o wystawę „1000 lat Wrocławia”,
- zrealizowanie 20 lekcji dla uczniów 20 klas IV-VIII z 14 wrocławskich szkół podstawowych i gimnazjalnych
- udział w projekcie 379 uczniów i 32 nauczycieli,
- 100% uczestników wyraziło satysfakcję z udziału w lekcjach, poleciłoby je innym potencjalnym uczestnikom oraz chciałoby wziąć udział w podobnych zajęciach w przyszłości.

Koszty: 2 400 zł

Liczba uczestników (uczniów i nauczycieli) oraz ilość godzin zajęć w projektach Programu Edukacja przedsiębiorczości w latach 2016 - 2019

- **Realizacja projektu „Słowa mają moc – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy”**

Cel:

- dostarczenie uczniom szkół średnich kompetencji miękkich, w szczególności z zakresu umiejętności efektywnej, skutecznej komunikacji i prezentacji oraz współpracy w zespole,
- poszerzenie wiedzy nauczycieli w tym zakresie dla uzyskania lokalnych liderów kształcenia w szkołach,
- poszerzenie wiedzy o współczesnej gospodarce i rynku pracy wśród uczniów poprzez cykl spotkań z innowatorami społecznymi.

Opis:

Projekt, współfinansowany ze środków UE, realizowany był w okresie październik 2017 r. – maj 2019 r. w dwóch edycjach szkoleniowo – warsztatowych obejmował 13 szkół ponadpodstawowych. W 2019 r. zrealizowano drugą i ostatnią edycję projektu, podczas której uczniowie trenowali umiejętności miękkie na wypracowaniu rozwiązań zdefiniowanych przez siebie istotnych problemów miejskich. Efekty swojej pracy

zaprezentowali następnie podczas uroczystej gali podsumowującej drugą edycję projektu. Zaprezentowano wówczas 13 projektów o różnorodnej tematyce: od ogrzewanych przystanków po aplikację ratującą życie. Zajęcia z uczniami i nauczycielami poprowadzili psychologowie związani z Pracownią Rozwoju, wyłonioną w drodze przetargu do realizacji tego zadania. Wybór tej grupy kompetencyjnej (a nie np. zwykłych szkoleniowców) okazał się trafny nie tylko w kwestii kompetencji miękkich, ale również dialogu międzypokoleniowego i otwarcia się młodych ludzi na nowe doświadczenia. Każda szkoła uczestnicząca w projekcie otrzymała nowoczesny sprzęt komputerowy w postaci laptopów, tabletów, kamer cyfrowych, sprzętu nagłaśniającego.

Efekty:

- ukończenie cyklu warsztatowego – łącznie 21 godzin lekcyjnych przez 404 uczniów,
- 13 spotkań z innowatorami – lokalnymi przedsiębiorcami, związanymi zawodowo z kierunkiem szkoły, którzy odnieśli sukces w swojej działalności; w spotkaniach wzięło udział 450 uczniów,
- przeszkolenie 13 nauczycieli (po 1 z każdej szkoły) z programu MS Power Point oraz z technik komunikacji i innowacyjności,
- 1 gala finałowa, w których uczestniczyło ponad 200 uczniów – po zakończeniu każdej edycji projektu uczniowie, którzy nabyli kompetencje, prezentują swoje umiejętności wszystkim uczestnikom projektu,
- 1 platforma internetowa służąca komunikowaniu i wymianie doświadczeń, dostępna dla nauczycieli i uczniów również po zakończeniu projektu.

Koszty:

Całkowity budżet projektu wynosił 607 373 zł, wkład miasta wyniósł 30 370 zł

TARGOWISKO „RYNECZEK JEMIOŁOWA” (PROGRAM PREZYDENTA, OBSZAR PRZESTRZEŃ, ROZWÓJ OSIEDLOWEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI)

„Ryneczek Jemiołowa” został utworzony na boisku szkolnym po dawnym LO nr V. W celach adaptacyjnych dokonano: rozbiórki istniejących nawierzchni, fragmentów ogrodzenia i wyposażenia sportowego, a następnie dokonano utwardzenia terenu i wyremontowano nawierzchnię asfaltową. Zostały też utworzone wewnętrzne instalacje wodociągowe, sanitarne oraz elektroenergetyczne; dokonano montażu elementów małej architektury. Ustawiono śmietniki oraz zapewniono miejsce do ustawienia kontenerowego modułu WC. Teren ogrodzono. Cała inwestycja pochłonęła ponad 900 000 zł. Operatorem wyłonionym w konkursie zostało Stowarzyszenie Kupców Arena. Ryneczek Jemiołowa, oprócz funkcji czysto handlowych, ma stanowić miejsce spotkań lokalnej społeczności.

Uroczyste otwarcie miało miejsce w dniu 14 września 2019 r.

W kontekście dalszych planów ożywiania przestrzeni poprzez tworzenie lokalnych ryneków oraz zmieniających się zachowań konsumentów rozpoczęto prace nad poprawą jakości handlu, wzmacnianiem tożsamości, a także unowocześnieniem wrocławskich hal i targowisk.

Przeprowadzono wstępną diagnozę potrzeb kupców, w szczególności w obszarze podnoszenia kompetencji i cyfryzacji. Przedsiębiorcy wskazali najważniejsze ich zdaniem czynniki: wspólna promocja, podniesienie jakości sprzedaży, dotarcie z ofertą wrocławskich handlowców do nowych klientów (bazujących przede wszystkim na technologiach cyfrowych), działania edukacyjne, odpowiedź na zmiany w sektorze handlu.

We współpracy z Uniwersytetem SWPS rozpoczęto badania pod kątem rozwiązań mogących przyczynić się do przyciągnięcia osób młodych na wrocławskie hale i targowiska - jako klientów, ale i jako nowych kupców. Przy wsparciu doradczym Nokia Garage analizuje się rozwój przy wykorzystaniu nowych technologii. Działania będą kontynuowane w 2020 r.

ZADANIA WŁASNE GMINY, ZADANIA ZLECONE ORAZ POWIERZONE, W SZCZEGÓLNOŚCI WYNIKAJĄCE Z UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA I ZARZĄDZEŃ PREZYDENTA WROCŁAWIA

Zarządzenie nr 1161/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 czerwca 2019 r. w sprawie określania zasad udostępniania nieruchomości w celu umieszczania szyldów, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych

Działając w oparciu o ww. zarządzenie, wykonano następujące zadania:

- realizowano 4 umowy z inwestorami reklamy zewnętrznej, umieszczającymi na nieruchomościach miasta sieci stypizowanych nośników reklamowych (w celu wynajmowania powierzchni reklamowej innym podmiotom), na łączną liczbę 73 lokalizacji nośników. Obsługa inwestorów polega w szczególności na: rozpatrywaniu ofert, realizacji umów cywilnoprawnych, uzgadnianiu lokalizacji nośników reklamowych w ramach konsultacji prowadzonych z właściwymi wydziałami i jednostkami organizacyjnymi miasta, wystawianiu faktur VAT oraz sporządzaniu rejestrów sprzedaży,
- prowadzono monitoring nośników reklamowych zrealizowanych na podstawie umów,
- egzekwowano demontaże reklam umieszczonych na nieruchomościach komunalnych bez tytułu prawnego,

Uchwała nr LVI/1465/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto”

Działając w oparciu o ww. uchwałę o Parku Kulturowym współpracowano z Zespołem Roboczym ds. Parku Kulturowego "Stare Miasto" we Wrocławiu w celu kompleksowej ochrony przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach kulturowych poprzez realizację przepisów ograniczających negatywne zjawiska, takie jak np. reklamy wielkoformatowe, nośniki reklamowe (billboardy, citylighty), reklamy o niskiej jakości, wyklejanki w witrynach lokali użytkowych, nagabywanie, lokale prowadzące działalność o charakterze erotycznym, graffiti na elewacjach nieruchomości, nielegalny handel. Realizując zadanie m.in.:

- koordynowano działania jednostek organizacyjnych Miasta w powyższym zakresie,
- przeprowadzono liczne wizje w terenie z udziałem SM, w ramach których: informowano o przepisach uchwały, kontrolowano realizację ww. uchwały RMW, prowadzono bezpośrednio rozmowy z przedsiębiorcami o konieczności usunięcia naruszeń przepisów uchwały,
- prowadzono korespondencję dot. usunięcia naruszeń przepisów uchwały.

Łącznie w Parku Kulturowym dzięki współpracy różnych jednostek organizacyjnych Gminy wyegzekwowano usunięcie około 1 722 naruszenia uchwały.

Liczba usuniętych naruszeń przepisów uchwały o Parku Kulturowym "Stare Miasto" w latach 2015-2019, ze wskazaniem naruszeń określonych jako priorytetowe do usunięcia. Zadanie zrealizowano prawie w 100% w 2015 r. (dokończono w 2017 r.). W kolejnych latach usuwane są inne naruszenia w Parku (realizacja: Zespół Roboczy ds. Parku Kulturowego, BRG, SM, ZDUM, ZZK, ZZM)

Naruszenia priorytetowe	2015	2016	2017	2018	2019
reklama wielkoformatowa	26	0	4	0	0
citylighty	67	0	0	0	0
billboardy	23	0	2	0	0
wymiana słupów reklamowych	46	0	0	0	0
graffiti	0	2	12	29	32
działalność erotyczna w lokalach	0	0	0	3	12
naruszenia inne (np. banery, wyklejanki w oknach, stojaki reklamowe, kolorowe parasole w ogródkach gastronomicznych, ulotki, nagabywanie, nielegalny handel)	535	625	823	1 722	576
- łącznie					

Liczba umów z firmami reklamy zewnętrznej i nośników reklamowych na nieruchomościach komunalnych w latach 2015-19

Umowa/ lokalizacje	2015	2016	2017	2018	2019
umowy	9	7	5	4	4
lokalizacje	97	92	76	73	69

Zarządzenie nr 1055/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie udostępniania miejsc przeznaczonych do handlu okrężnego oraz zasad ich funkcjonowania (handel targowiskowy i uliczny)

Realizując zadanie handlu poza lokalami użytkowymi m.in.:

- przeprowadzono 7 losowań wolnych miejsc do handlu okrężnego celem prowadzenia sprzedaży całorocznej (w tym losowania na miejsca wyznaczone pod pojazdy gastronomiczne na terenie parku kulturowego „Stare Miasto”) oraz sezonowej lub okolicznościowej w miejscach wyznaczonych poza placami targowymi,
- realizowano 137 umów, określających zasady udostępniania miejsc do handlu okrężnego, (tj. 54 umowy roczne, 83 umowy sezonowe),
- przeprowadzono monitoring wszystkich stanowisk handlowych na terenie miasta, na podstawie podpisanych umów o udostępnienie miejsc do handlu,
- prowadzono 7 zorganizowanych targowisk działających na nieruchomościach komunalnych,
- realizowano 2 umowy na organizację jarmarków okolicznościowych: Świętojańskiego i Bożonarodzeniowego w latach 2017 – 2019; w ramach realizacji umów nadzorowano prawidłowe wykonywanie zobowiązań umownych (czuwano nad dobrem branż handlowych oraz funkcjonalnym zagospodarowaniem terenu, zatwierdzano programy artystyczne i brano udział w kreowaniu atrakcji i wydarzeń mających miejsce na jarmarkach), koordynowano współpracę ze Strażą Miejską, spółkami energetycznymi, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, a także zapobiegano konfliktom i pomagano rozwiązywać problemy pojawiające się na linii organizator jarmarku – najemcy lokali użytkowych w rejonie Rynku i ul. Świdnickiej,
- współorganizowano coroczną imprezę Rozświetlenia Wrocławskiej Choinki oraz powitania Św. Mikołaja na wrocławskim Rynku,
- przeprowadzono konkurs ofert na organizację okolicznościowej sprzedaży kwiatów i zniczy przy czterech cmentarzach we Wrocławiu,
- przeprowadzono konkurs oferty na operatora targowiska przy ul. Jemiołowej.

Liczba miejsc do sprzedaży na targowiskach i w handlu ulicznym organizowana na nieruchomościach komunalnych w latach 2015-2019

Liczba miejsc do handlu/gastronomii na targowiskach, jarmarkach, w handlu okrężnym	2015	2016	2017	2018	2019
Jarmark Bożonarodzeniowy	150	160	180	190	213
Jarmark Świętojański	55	61	64	64	70
Jarmark Ekologiczny	30	30	0	0	0
Kiermasz Wszystkich Świętych	69	69	69	69	69
Jarmark Włoski	20	20	0	20	17
Świąteczny Złot Food Trucków	0	0	0	0	14
Targowisko - Lotnicza*	47	47	47	47	47
Targowisko - Żmigrodzka*	60	60	60	60	60
Targowisko - Ptasia	30	30	30	30	30
Targowisko - Skoczylasa	30	30	30	30	30
Targowisko - Komandorska	120	120	120	120	120
Targowisko - Niedźwiedzia*	120	120	120	120	120
Targowisko - Jemiołowa	0	0	0	0	35

Handel okrężny - całoroczny*	57	57	54	54	54
Handel okrężny - miejsca sezonowe*	87	87	76	76	83
Łącznie:	875	891	850	830	962

Uwaga:* oznacza, że są wolne miejsca

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Punkt Informacji Gospodarczej

W Punkcie prowadzone jest doradztwo osobiste, telefoniczne i mailowe. Przyjmowane są zapytania na temat różnych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej:

- pomoc na start dla początkujących przedsiębiorców,
- wsparcie dla MŚP na różnych etapach,
- rozwiązywanie indywidualnych problemów (studia przypadków),
- zapewniona jest obsługa wielojęzyczna (polski, angielski, francuski, niemiecki, hiszpański), dzięki czemu istnieje możliwość przyjęcia zapytań z całego świata,
- organizacja cyklicznych (kwartalnych) spotkań dla obcokrajowców na temat „How to register your business in Poland” w języku angielskim.
- spotkania prowadzone są od 2018 r. W 2019 r. wzięto w nich udział w sumie około 150 osób z różnych krajów świata. Z uwagi na bardzo duże zainteresowanie zaplanowano kolejne spotkania.

Liczba zapytań skierowanych do Punktu Informacji Gospodarczej w latach 2011 – 2019

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość zapytań w PIG ogółem (mail, tel., osobiście)	2000	1500	1800	1500	1500	1200	1300	1500	1650
						Wzrost ilość zapytań obcokrajowców (Ukraińcy, Hindusi)			

Tematyka zapytań pozostaje w korelacji z krajem pochodzenia:

- Polacy: dofinansowanie do założenia działalności (zwrotne, bezzwrotne), fundusze na rozwój firmy, doradztwo dot. lokali użytkowych,
- Hindusi: kwestie formalno-prawne dot. zakładania działalności gospodarczej i pobytu w Polsce (spółki handlowe, działalność jednoosobowa), zapytania branżowe (np. gastronomiczne),
- Ukraińcy: kwestie formalno-prawne dot. zakładania działalności gospodarczej i pobytu w Polsce (studenci, działalność jednoosobowa, spółki),
- inne kraje: Niemcy, Francja, Hiszpania, Rosja, Australia, Maroko, Korea, USA, Holandia, Kamerun: kwestie formalno-prawne dot. pobytu i podjęcia działalności gospodarczej w Polsce, ulgi i ułatwienia dla przedsiębiorców.

Najczęstsze rodzaje zapytań:

- kwestie formalno-prawne dot. zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej we Wrocławiu,
- dofinansowanie do założenia działalności i wsparcie finansowe na rozwój istniejące firmy oraz pożyczki i poręczenia,
- pytania wg branży (różnorodnie): sprzedaż detaliczna (również online), gabinet logopedyczny, gabinet fizjoterapeutyczny, doradztwo podatkowe, branża budowlano-wykończeniowa, usługi informatyczne oraz innowacje IT, firmy szkoleniowo-doradcze, branża odzieżowa, działalność edukacyjna (np. nauka języków obcych), gastronomiczna, naukowo-badawcza, rzemieślnicza/rękodzieło, produkcyjna (np. zdrowa żywność), branże kreatywne (np. design) oraz szeroko rozumiane innowacje.

Portal tematyczny BIZNES na www.wroclaw.pl

Portal tematyczny BIZNES – ruszył w 2016 r. Dzięki temu wrocławscy przedsiębiorcy i mieszkańcy zyskali wiarygodne źródło łatwo dostępnych informacji o rozwoju biznesu we Wrocławiu, kompendium wiedzy o tym, jak założyć i prowadzić własną firmę oraz orientację o działaniach miasta na rzecz biznesu i wspierania przedsiębiorczości mieszkańców. Od chwili startu do końca 2018 r. serwis Biznes odwiedziło 1 568 421 osób.

Liczba odwiedzin serwisu Biznes na www.wroclaw.pl w latach 2016–2019

ROK	LICZBA ODSŁON
2016	120 748
2017	440 183
2018	459 528
2019	547 962

Znaczącym narzędziem serwisu jest Przewodnik Wrocławskiego Przedsiębiorcy – elektroniczna wersja poradnika przygotowanego jako publikacja własna BRG i udostępnianego nieodpłatnie przedsiębiorcom odwiedzającym Punkt Informacji Gospodarczej w poszukiwaniu informacji i porad związanych z prowadzeniem własnej firmy. Przewodnik w formacie PDF można również pobrać z www.wroclaw.pl

Tradycyjna wersja tej publikacji ukazała się drukiem w listopadzie 2016 r. w nakładzie 1 500 egzemplarzy. W 2019 r. wydano drugą, rozszerzoną i zaktualizowaną edycję Przewodnika Wrocławskiego Przedsiębiorcy w nakładzie 1 000 sztuk. Zaktualizowana wersja wzbogacona została m.in. dodaniem kodów QR przekierowujących na strony internetowe podmiotów opisanych w publikacji, a także informacjami na temat podmiotów ekonomii społecznej. W przygotowaniu jest wydanie wersji internetowej przewodnika oraz angielskiej wersji językowej (w formie papierowej i online), które ukażą się w pierwszym kwartale 2020.

Konferencja pn. „Pokolenie Y – dobrzy czy źli pracownicy ?”

Konferencja dedykowana była wrocławskim przedsiębiorcom, menedżerom oraz osobom zajmującym się zawodowo HR. Przedsięwzięcie odbyło się 3 kwietnia 2019 r. w siedzibie partnera, tj. Business Link Green2Day przy ul. Szczytnickiej 11. Prelegenci z Instytutu Millennials zdefiniowali na nowo problemy kadrowe zgłaszane przez menedżerów w kontaktach z przedstawicielami pokolenia Y oraz wyjaśnili ich przyczyny, które jak się okazało wynikają głównie z zupełnie innego sposobu myślenia i motywowania młodych ludzi. Celem prelekcji było uświadomienie wrocławskiemu biznesowi, że pokolenie Y jest wartościowym pokoleniem, mającym wiele do zaoferowania pracodawcy, jednak narzędzia dotarcia do potencjału millennialsa są szczególne, a motywatory wymagają specyficznej wiedzy. To ważne informacje w obliczu niedoboru pracowników na rynku pracy.

W konferencji wzięło udział około 50 przedsiębiorców i przedstawicieli instytucji okołobiznesowych.

ROZWÓJ WROCŁAWIA

PLANOWANIE PRZESTRZENNE, ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY WROCŁAWIA, SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

W roku sprawozdawczym realizowano zadania w zakresie:

- planowania rozwoju przestrzennego Miasta, w tym:
 - kształtowania polityki przestrzennej poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta,
 - sporządzania innych planów i analiz obejmujących obszar Miasta.

- planowania społeczno-gospodarczego, w tym sporządzania planów strategicznych i założeń polityki społeczno-gospodarczej,
- sporządzania koncepcji sposobu zagospodarowania obszarów w Mieście,
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla Miasta obiektów,
- przygotowania propozycji ofert przestrzennych dla różnego rodzaju inwestycji,
- koordynacji, opiniowania i weryfikowania opracowań sporządzanych w wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta,
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju Miasta,
- koordynacji prac organizacyjno-technicznych związanych z przetwarzaniem danych przestrzennych, w tym prac dotyczących koordynacji procesu budowy SIP – Systemu Informacji Przestrzennej Miasta,
- zapewnienia pełnej zgodności systemu informatycznego, w którym prowadzona jest EMUiA do zmieniających się wymagań prawnych określających szczegółowo organizację i tryb tworzenia, aktualizacji i udostępniania baz danych ewidencji,
- sporządzania wyrysów i wypisów z archiwalnych oraz z obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*, a także wydawanie opinii pomocniczych,
- realizacji zadań z zakresu nazewnictwa ulic i adresów.

Planowanie przestrzenne jest jednym z ważniejszych zadań samorządu lokalnego oraz zadaniem własnym gminy. Poprzez racjonalne kształtowanie przestrzeni, uwzględniające uwarunkowania, wymagania funkcjonalne, środowiskowe, społeczno-gospodarcze oraz kulturowe, planowanie przestrzenne zapewnia prawidłowy i zrównoważony rozwój miasta. Jednym z instrumentów planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Ich realizacja przyczynia się do zachowania porządku, ładu przestrzennego oraz krajobrazu kulturowego.

Na koniec 2019 r. powierzchnia Miasta objęta uchwalonymi mpzp wyniosła dla wszystkich uchwalonych mpzp (453 mpzp) – 17 107,47 ha, co stanowi 58,4 % powierzchni Wrocławia.

W 2019 r. przystąpiono do opracowania 36 mpzp obejmujących 993,22 ha, co stanowiło 3,4 % powierzchni Miasta.

W 2019 r. w opracowaniu (na różnych etapach procedury formalno-prawnej) znajdowały się łącznie 116 mpzp, z czego w 2019 r. uchwalono 17 mpzp, w tym 2 zmiany mpzp.

Poniższe tabele przedstawiają procentowy udział powierzchni planów uchwalonych i planów znajdujących się w opracowaniu w ogólnej powierzchni Miasta.

Udział mpzp w ogólnej powierzchni Miasta

Plany	Liczba planów	Powierzchnia [ha] **	Udział w powierzchni miasta [%]
uchwalone od 1995 r.	453	17 107,47	58,4
uchwalone w 2019 r.	17	175,01	0,6
uchwalone obowiązujące*	453	17 107,47	58,4
w opracowaniu	99	2 058,26	7,0

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

** obszar objęty planami (powierzchnia obszarów planów po scaleniu nałożeń)

Tereny objęte mpzp uchwalonymi po 1 stycznia 1995 r.

	II-III Kadencja RMW	IV Kadencja RMW	V Kadencja RMW	VI Kadencja RMW	VII Kadencja RMW	VIII Kadencja RMW	Powierzchnia Miasta obecnie objęta mpzp
	procedury z uwzględnieniem uchylonych mpzp						bez uchylonych mpzp*
Powierzchnia miasta objęta planami (%)	6,1	23,2	17,7	13,1	3,2	0,6	58,4
Powierzchnia miasta objęta planami (ha)	1 791	6 781	5 193	3 843,65	951,36	175,01	17 107,47
Liczba planów uchwalonych	54	113	115	97	85	17	453

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

Liczba mpzp lub zmian mpzp uchwalonych w latach 2003-2019 (z uwzględnieniem mpzp w międzyczasie uchylonych)

Rok	Liczba planów	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
2019	17	175,01	0,6
2018	25	388,41	1,3
2017	11	162,51	0,6
2016	20	113,05	0,4
2015	29	287,42	1,0
2014	29	423	1,4
2013	21	783	2,7
2012	24	1 722	5,9
2011	28	940	3,2
2010	23	747	2,6
2009	25	1 348	4,6
2008	35	2 123	7,3
2007	31	1 037	3,5
2006	32	1 908	6,5
2005	22	446	1,5
2004	28	1 759	6,0
2003	32	2 680	9,2

OPRACOWANIA I ANALIZY ZWIĄZANE Z ROZWOJEM I ZAGOSPODAROWANIEM PRZESTRZENNYM MIASTA

Modelowe planowanie Wrocławia wspólnie z mieszkańcami – program osiedla kompletne

W 2019 r. przeprowadzony został pilotaż programu Osiedla Kompletne. Projekty Osiedli Kompletnych to nowe narzędzie planowania, które między innymi ma stanowić wsparcie dla lokalnych społeczności w ich dążeniach do rozwoju i doskonalenia własnego otoczenia.

Do pilotażu wybrane zostały cztery osiedla, w granicach tożsamyh z jednostkami urbanistycznymi w Studium – Śródmieście Południowe (A11), Maślice Małe (E18), Jerzmanowo-Jarnołtów (E15) i Jagodno (D7).

Prace przeprowadzone na każdym z osiedli obejmowały następujące etapy:

- etap I (inwentaryzacja i uwarunkowania, konsultacje społeczne I, waloryzacja planistyczna),
- etap II (prace projektowe, konsultacje społeczne II),
- etap III (zmiany i finalizacja projektu, folder podsumowujący).

Pierwsze konsultacje społeczne miały charakter informacyjny i rozpoznawczy. Na osiedlach odbyły się spotkania i dyskusje tematyczne, przez 3 tygodnie zbierane były wnioski do projektów, uruchomiona została specjalna ankieta. Złożone wnioski zostały szczegółowo przeanalizowane i zorientowane przestrzennie na mapach w opracowaniu je podsumowującym. Drugie konsultacje społeczne polegały na poddaniu proponowanych rozwiązań do opinii mieszkańców.

Inwentaryzacja i uwarunkowania a także waloryzacja planistyczna stanowiły prace przygotowawcze i analizy eksperckie. Odbywały się także międzywydziałowe spotkania ukierunkowane na współpracę i wymianę wiedzy w zakresie przedmiotowych obszarów.

Prace projektowe poprzedziło stworzenie metodologii i zbudowanie środowiska pracy dla projektantów. Ustalono katalogi typów elementów oraz ich potencjalnych cech, na bazie których powstały bazy danych.

Dysponując zgromadzonym materiałem urbanistycznym pracujący w podziale na grupy przypisane poszczególnym osiedlom tworzyli opracowania pod nazwą „Wytyczne przestrzenne na rzecz osiedla kompletnego”. Wytyczne składają się z części tekstowej, części graficznej – mapy oraz kart wytycznych odpowiadających każdemu elementowi wskazanemu na mapie.

Finałem prac było skonstruowanie folderów podsumowujących, które mają pomagać w koordynacji działań w granicach osiedli i są adresowane do wszystkich mieszkańców i osób zainteresowanych. Projekt w formie interaktywnej umieszczony został także w miejskim geoportalu na stronie www.geoportal.wroclaw.pl/mapy/kompletne

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ ZESPOŁU „NIEBIESKI STÓŁ”

- Analiza możliwości funkcjonowania tramwaju wodnego na rzece Odrze:
 - system tras oraz analiza kosztów uruchomienia tramwaju wodnego na rzece Odrze we Wrocławiu,
 - opracowanie zakresu do Studium wykonalności tramwaju wodnego na rzece Odrze we Wrocławiu,
 - pierwsza trasa testowa – analiza możliwości uruchomienia oraz finansowania przedmiotowego przedsięwzięcia.
- Opiniowanie lokalizacji obiektów pływających na gruntach pokrytych wodami oraz zagospodarowania terenów nadrzecznych – 28 wydanych opinii;
- Organizacja spotkania z jednostkami oraz organizacjami związanymi z ratownictwem wodnym we Wrocławiu (15 października 2019 r.) oraz stworzenie bazy przedszkoli oraz szkół, które wyraziły chęć udziału w szkoleniach prewencyjnych organizowanych przez jednostki oraz organizacje związane z ratownictwem oraz zapewnieniem bezpieczeństwa m.in. na wrocławskich rzekach;
- Open Eyes - II. Kongres Economy of a Water City 2019 – wystąpienie na Kongresie 3 – 4 października 2019 r.;
- Udział w ocenie prac konkursowych na zagospodarowanie basenu Portu Popowice;
- Mapa Koordynacyjna lokalizowania obiektów pływających na gruntach pokrytych wodami oraz zagospodarowania obszarów nadrzecznych – opracowywanie inwentaryzacji stanu istniejącego wrocławskich rzek i ich nabrzeży;
- Przygotowanie prezentacji dotyczącej funkcjonowania żeglugi na wrocławskich rzekach w kontekście rozwoju dróg wodnych oraz rezerwy pod przyszły port multimodalny we Wrocławiu – prezentacja w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w dniu 10 czerwca 2019 r.;
- Przygotowanie i przedstawienie prezentacji dotyczącej zmian zachodzących w zakresie wykorzystania potencjału rzeczno-jeziernego Wrocławia dzięki ukończeniu modernizacji Wrocławskiego Węzła Wodnego dla przedstawiciela Banku Światowego dr Winstona Yu i prof. dr hab. inż. Janusza Zalewskiego;

- Prezentacja kierunków zagospodarowania gruntów pokrytych wodami i terenów nadrzecznych we Wrocławiu na spotkaniu organizowanym przez Straż Miejską w dniu 6 czerwca 2019 r. w Czeszowie;
- Spotkania z Wodami Polskimi i Urzędem Żeglugi Śródlądowej oraz z przedstawicielami środowisk wodniackich: OnWater, FOMT, marina harcerska, marina Topacz i inni – około 27 spotkań;
- Uczestnictwo w II Kongresie Żeglugi Śródlądowej - 17 – 19 września 2019 r.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Koncepcje, analizy przygotowywane w związku z projektami uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowywanie uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowanie zarządzeń Prezydenta Wrocławia;
- Opracowywanie projektów miejscowych planów;
- Wizualizacje dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykonane w programach SketchUp i ArcScene;
- Analizy własnościowe i powierzchniowe na potrzeby sporządzania prognozy skutków finansowych uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Prace związane z weryfikacją i aktualizacją wzorców pism i uchwał w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawa, zmian ustaleń wynikających z potrzeb kształtowania standardu techniki zapisu treści pism i uchwał oraz treści graficznej rysunków planów;
- Przygotowanie opinii pomocniczych;
- Przygotowywanie obwieszczeń wraz z tekstami jednolitymi uchwał w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia;
- Przygotowanie stanowisk BRW oraz pism procesowych w sprawach sądowych;
- Przygotowanie wyjaśnień dla Wojewody;
- Udział w rozprawach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego;
- Przygotowywanie odpowiedzi na interpelacje i petycje Radnych;
- Prowadzenie i udostępnianie w ramach SIP Wrocławia rejestru uchwalonych planów miejscowych oraz informacji o sporządzanych planach miejscowych;
- Sporządzenie analiz ekonomicznych do 28 przystąpień do mpzp i 27 prognoz skutków finansowych uchwalenia mpzp;
- Sporządzenie 28 analiz społecznych dla planowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Koordynacja i organizacja prac oraz spotkań Miejskiej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej.

Prace Komisji w 2019 r.

MKUA	2019
Liczba posiedzeń Komisji	10
Liczba przekazanych Komisji informacji o przystąpieniach do sporządzenia mpzp	16
Liczba przekazanych Komisji projektów mpzp do zaopiniowania	42
Liczba wydanych przez Komisję opinii	43
Liczba dyskusji na temat innych zagadnień/dokumentów i wydanych na ich temat opinii: - Wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej Biskupin o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej dla budowy budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Bacciarellego, ul. Canaletta we Wrocławiu (w oparciu o art. 7 ust. 12 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (Dz.U. poz. 1496 ze zm.)	1

ANALIZY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

- Prace analityczne uwzględniające demografię i rozwój mieszkalnictwa niezbędne do planowania nowych inwestycji infrastruktury społecznej;
- Analizy przestrzenne w celu określenia możliwości przyszłego zagospodarowania i lokalizacji:
 - nowych obiektów edukacji,
 - skateparku,
 - pomników,
 - terenów na nowe lokalizacje inwestycji mieszkaniowych dla TBS,
 - budowy stacji CNG,
 - obiektów kultu religijnego i działań społecznych,
 - mieszkań PLUS,
 - grzebowisk dla zwierząt,
 - działek przeznaczonych pod zalesienie;
- Analizy przestrzenne propozycji zmian granic obwodów szkół podstawowych;
- Analizy przestrzenne i funkcjonalne dotyczące zagospodarowania obszarów szpitalnych w rejonie ul. Hirszfelda i ul. Grabiszyńskiej;
- Prezentacja rozmieszczenia nieruchomości publicznych wraz z przygotowaniem zestawienia gruntów, dla których w mpzp ustalono klasę przeznaczenia szpitale i pomoc społeczną.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

- Współpraca z Wydziałem Obsługi Urzędu w przygotowaniu zleceń dotyczących publikacji w lokalnej prasie ogłoszeń Prezydenta Wrocławia związanych z procedurą planistyczną o przystąpieniu do sporządzania mpzp i wyłożeniu do publicznego wglądu projektów mpzp (119 ogłoszeń);
- Współpraca z redakcją Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w zakresie zamieszczania i aktualizowania w Biuletynie informacji dot. mpzp - plany w toku;
- Zamieszczanie w BIP Zarządzeń Prezydenta w sprawie rozpatrzenia wniosków i uwag wniesionych do projektów mpzp;
- Przygotowywanie, przekazywanie i publikowanie informacji na stronach internetowych, odpowiadanie na okresowo wysyłane przez redakcję BIP e-maile dot. sprawdzenia i aktualizowania stron BIP;
- Współpraca z Biurem Rady Miejskiej – przekazywanie ogłoszeń o przystąpieniach i wyłożeniach projektów mpzp zamieszczonych w BIP;
- Uzupełnianie zasobu kart informacyjnych w wykazie danych o środowisku i jego ochronie umieszczonych w BIP, wprowadzenie i opublikowanie 211 kart informacyjnych;
- Aktualizacja i przygotowanie informacji o zmianach dotyczących wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego, planów w toku postępowania sądowego, planów miejscowych lub ich części unieważnionych wyrokiem sądu oraz rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego;
- Współpraca przy aktualizacji obowiązujących klauzul informacyjnych dotyczących przetwarzania danych osobowych w drukach i ogłoszeniach Biura znajdujących się na stronach BIP;
- Prace geodezyjno-kartograficzne:
 - pozyskiwanie wejściowych materiałów z zasobu geodezyjno-kartograficznego niezbędnych do sporządzenia mpzp i innych opracowań planistycznych,
 - sporządzanie roboczych wykazów właścicieli i władających dla potrzeb mpzp i innych opracowań planistycznych,
 - sporządzanie analiz: własności wybranych terenów, terenów pod kątem konieczności sporządzenia wniosku o zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, terenów zamkniętych, propozycji lokalizacji przestrzennych, danych geodezyjnych działek dla potrzeb lokalizacji w studium lub mpzp, nieruchomości pod względem lokalizacji (mpzp),

- sprawdzanie stanu prawnego nieruchomości w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego.

INNE

- Przygotowanie i prezentacja na Sesji Rady Miejskiej materiału wyjaśniającego zagadnienia *ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących* oraz jej umiejscowienie w systemie planowania przestrzennego;
- Przygotowanie i przedstawienie prezentacji dotyczącej rozwoju przestrzennego Wrocławia, Studium oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla uczestników projektu Study Tour to Poland z Gruzji (16 października 2019 r.);
- Przygotowanie i przedstawienie prezentacji dotyczącej rozwoju przestrzennego Wrocławia i profilu działalności Biura Rozwoju Wrocławia, na zaproszenie Instytutu Rozwoju Terytorialnego, biorącego udział w polsko-gruzińskim projekcie twinningowym mającym na celu podniesienie jakości planowania przestrzennego w Gruzji (10 lipca 2019 r.);
- Organizacja spotkania edukacyjnego i prezentacji dla studentów Uniwersytetu Ekonomicznego na temat funkcjonowania BRW oraz Urzędu Miejskiego Wrocławia;
- Spotkanie w siedzibie Biura Rozwoju Wrocławia z zespołem roboczym Biura Architektury i Planowania Przestrzennego z Warszawy, mającego na celu zaprezentowanie doświadczeń i metodologii pracy przy sporządzaniu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia, uchwalonego w 2018 r. (15 marca 2019 r.);
- Udział w warsztatach organizowanych przez PZFD we Wrocławiu „Współpraca z lokalnymi społecznościami, Radami Osiedla, innymi grupami interesariuszy” (29 marca 2019 r.);
- Udział w spotkaniach mających na celu wymianę doświadczeń zawodowych oraz zapoznanie z systemem planowania przestrzennego, przygotowanie i prezentacja materiału dotyczącego rozwoju Wrocławia, a także sporządzanych opracowań planistycznych w ramach delegacji urbanistów z miasta partnerskiego Oxford (w dniach 12-13 sierpnia 2019 r.);
- Udział Biura Rozwoju Wrocławia – w Światowym Dniu bez samochodu (22 września 2019 r.) w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu poprzez:
 - przedstawienie rozwiązań planistycznych dotyczących placu gen. Tadeusza Kościuszki i jego najbliższego otoczenia zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie placu gen. Tadeusza Kościuszki i ulicy marszałka Józefa Piłsudskiego we Wrocławiu,
 - udzielanie informacji dotyczących Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia, planów miejscowych i innych opracowań analitycznych,
 - prezentacja możliwości Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia,
 - rozmowy z mieszkańcami dotyczące prowadzonej przez miasto polityki przestrzennej;
- W ramach współpracy z Biurem Wody i Energii analiza dotycząca liczby zameldowanych w obszarze pomiędzy ulicami: gen. Traugutta, Podwale, Dworcową, Małachowskiego, terenami kolejowymi oraz ul. Krakowską – liczba lokali mieszkalnych, liczba zameldowanych według grup wiekowych – przygotowanie mapy i tabeli z danymi na potrzeby projektów HORIZON 2020 (H2020 LC-CLA-11-2020 call);
- Udział w formułowaniu warunków konkursowych oraz udział w pracach jury w konkursie architektoniczno-urbanistycznym w obszarze pomiędzy ulicami Zatorską i Odolanowską, organizowanym przez PFRN i PHN we Wrocławiu;
- Udział w formułowaniu warunków konkursowych oraz przygotowanie materiałów do konkursu SARP - ul. Małachowskiego;
- Udział w formułowaniu warunków konkursowych oraz udział w komisji konkursowej oceniającej prace dotyczące koncepcji architektoniczno-funkcjonalnej w ramach

- warsztatów studenckich Akupunktura Miasta „Trójkąt na trójkącie czyli zagospodarowanie zbiegu ulic Komuny Paryskiej / Kościuszki”;
- Udział w przygotowaniu opracowania „Nowe zagospodarowanie Placu Społecznego we Wrocławiu” - memorandum informacyjne – opracowanie merytoryczne w zakresie: celu projektu oraz wizji przekształcenia i rewitalizacji placu, opisu funkcji i potencjału nowego zagospodarowania w odniesieniu do polityki przestrzeni publicznych, ochrony dziedzictwa kulturowego, ustaleń szczegółowych planu miejscowego, przestrzeni dla realizacji celu publicznego: funkcji żłobków, przedszkoli, opieki nad dzieckiem, wystaw i ekspozycji, urzędów i administracji publicznej, edukacji;
 - Udział w prezentowaniu głównych uwarunkowań i wyzwań dla wybranych tematów Gaj i Pilczyce, oraz udział w ocenie prac w międzynarodowych warsztatach architektonicznych „Compact or Open City” w ramach współpracy z kołem naukowym Politechniki Wrocławskiej Habitat now;
 - Udział w pracach dotyczących zintegrowanych działań i współpracy na rzecz poprawy jakości klimatu akustycznego na terenie Wrocławia (realizacja Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 391/19 z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie powołania Zespołu ds. redukcji hałasu we Wrocławiu);
 - Udział w pracach Zielonego Stołu, w szczególności przy kreowaniu kart zieleni;
 - Współpraca w zakresie kształtowania projektu pilotażowego „Zielona Karta - Maślice”, udział w warsztatach i konsultacjach społecznych oraz działania projektowe;
 - Współpraca z Biurem Wrocław Bez Barrier w sprawie zapisów planów miejscowych i dostosowania ich pod kątem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
 - Udział w spotkaniach dotyczących sporządzanego na zlecenie Urzędu Miejskiego opracowania „Aktualizacja Katalogu przekrojów ulic wraz ze strefowaniem podziemnej infrastruktury technicznej w zakresie rozwiązań proekologicznego gospodarowania wodą opadową i roztopową” – weryfikacja i opiniowanie materiałów prezentowanych na spotkaniach i przekazywanych na poszczególnych etapach opracowania;
 - Sprawozdanie z realizacji programu ochrony powietrza dla miasta Wrocławia w mpzp za 2018 r.;
 - Kontynuacja prac dotyczących:
 - gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu we współpracy z WIM, MPWiK i ZZM (realizacja Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 6541/17 z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie gospodarowania wodami opadowymi, zmienione przez §1 Zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 9373/18 z dnia 19 marca 2018 r.),
 - projektu Program Mieszkańowy, weryfikacja informacji udostępnianej w ramach mapy Serwisu Informacji Przestrzennej Wrocławia (SIP) oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) pod kątem wprowadzenia zmian treści graficznych i opisowych mających na celu aktualizację informacji dotyczących Programu,
 - planu adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 000 mieszkańców dla Wrocławia (MPA) – analiza raportu z konsultacji społecznych w zakresie udzielonych w trakcie konsultacji odpowiedzi ekspertów ze strony Urzędu Miejskiego Wrocławia;
 - Udział w:
 - seminarium "Opracowania planistyczne i konserwatorskie w procesie rewitalizacji" w Wałbrzychu (25-26 marca 2019 r.),
 - Zjeździe Służb Planistycznych w Poznaniu 16 – 17 maja 2019 r.),
 - konferencji "Zrównoważone Miasta i Zrównoważony Biznes" (2 października 2019 r.),
 - Kongresie Polityki Miejskiej w Kielcach (14-16 listopada 2019 r.),
 - konferencji "Smart City Conference" we Wrocławiu (23 października 2019 r.),
 - Targach MIPIM w Cannes (11-14 marca 2019 r.),
 - Dniach Dewelopera 2019 we Wrocławiu – miasta szczęśliwe, rynek pełen wyzwań, organizowanych przez wrocławski Oddział Polskiego Związku Firm Deweloperskich (23 października 2019 r.)
 - Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach (14-15 maja 2019 r.)
 - w Regionalnym Forum Terytorialnym;
 - W ramach współpracy z WNS, projekty podziału, koncepcje zagospodarowania i opinie dla nieruchomości;
 - Przygotowywanie opinii pomocniczych dla WAB i innych instytucji,

- We współpracy z Biurem Strategii Miasta, Biurem Ochrony Przyrody i Klimatu oraz Biurem Zrównoważonej Mobilności formułowanie wniosków, opinii i uzgodnień do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów studium (w tym zmian) w gminach ościennych, przygotowanie prezentacji na Posiedzenia Planistyczne i udzielanie zbiorczych odpowiedzi;
- Współpraca z Biurem Wody i Energii w ramach sporządzania „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Wrocław”;
- Prowadzenie profilu Biura Rozwoju Wrocławia na Facebooku;
- Prace nad Planem Ochrony dla Parku Kulturowego Stare Miasto we Wrocławiu, w tym: bieżąca współpraca z Grupą Roboczą Parku Kulturowego Stare Miasto we Wrocławiu;
- Współpraca z Instytutem Rozwoju Terytorialnego w zakresie sporządzania Planu Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF) jako części Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego;
- Stały udział w pracach Zielonego Stołu;
- Uczestnictwo pracach Rady Zieleni i Ekologii;
- Udział w opracowaniu raportu grupy eksperckiej na Kongres „Kształtowanie przestrzeni”;
- Udział w pracach Ministerstwa Rozwoju nad nową ustawą dotyczącą planowania i zagospodarowania przestrzennego;
- Udział w opracowaniu stanowiska miasta Wrocławia w ramach konsultacji Programu Kolejowego Centralnego Portu Komunikacyjnego;
- Udział we wstępnych konsultacjach dotyczących wyznaczenia aglomeracji ściekowej Wrocław.

PROWADZENIE REJESTRÓW PRZESTRZENNYCH, PRZETWARZANIE DANYCH REJESTRÓW, PROWADZENIE MONITORINGU, UDOSTĘPNIANIE RAPORTÓW I STATYSTYK

- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanie lub zmianę planów oraz wniosków o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia - analiza, opracowywanie materiałów na Kolegium Prezydenta, korespondencja z wnioskodawcami;
- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanych i uchwalonych planach miejscowych na stronie: <http://geoportal.wroclaw.pl/www/mapa-wyszuk-mpzp.shtml>;
- Publikacja przestrzenna ofert przetargowych w portalach Nieruchomości i Program mieszkaniowy;
- Prowadzenie bazy lokalizacji przestrzennej punktów użyteczności publicznej w Mieście (POI)
- Aktualizacja bazy danych prezentującej nowe inwestycje mieszkaniowe na terenie miasta.

INFORMACJA PUBLICZNA

- Przygotowanie treści i udzielanie odpowiedzi dotyczących informacji publicznej (53 odpowiedzi);
- Przygotowywanie wypisów i wyrysów ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia z lat 1998, 2001, 2006, 2010 i 2018.

SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Dział Systemu Informacji Przestrzennej realizuje zadania we współpracy z pozostałymi zespołami BRW, wspomaga także funkcjonowanie innych jednostek UM i Gminy wspierając ich prace bieżące i realizację projektów, ze szczególnym uwzględnieniem działań o charakterze integracyjnym, standaryzacyjnym oraz interoperacyjnym. Dział SIP wspomaga (poprzez know-how, wsparcie eksperckie

i organizacyjne, udostępnianie specjalistycznych narzędzi informatycznych itp.) budowę dziedzinowych baz danych przestrzennych oraz specjalizowanych rozwiązań informatycznych. Stymuluje rozwój rozwiązań, które (dzięki wykorzystaniu wspólnej infrastruktury informatycznej i informacyjnej) pozwalają na maksymalnie efektywne wykorzystanie posiadanych przez Gminę zasobów.

ROZWÓJ BAZ DANYCH - PRZYGOTOWANIE KONCEPCJI I WDRAŻANIE METOD AKTUALIZACJI I ROZWOJU WYBRANYCH BAZ SIP, POZYSKIWANIE DANYCH, OPRACOWANIE REGUŁ IMPORTU I PRZETWARZANIA DLA POTRZEB RÓŻNYCH UŻYTKOWNIKÓW ORAZ RÓŻNORODNYCH MECHANIZMÓW UDOSTĘPNIANIA

- Baza adresowa:
 - przywrócenie i utrzymanie mechanizmów zasilania Państwowego Rejestru Granic danymi EMUiA odpowiednio do zmian wersji usług sieciowych wprowadzonych przez GUGiK; utrzymanie tygodniowego cyklu aktualizacji danych w PRG,
 - wydawanie bazy adresowej dla podmiotów zewnętrznych,
 - sukcesywne zmiany adresów i nazw ulic, niezgodnych z regulacjami prawnymi dla EMUiA,
 - przygotowanie projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad kształtowania nazewnictwa ulic, placów i innych obiektów miejskich we Wrocławiu (uchwalonej 17 października 2019 r.),
 - bieżące prowadzenie spraw z zakresu nazewnictwa ulic i adresów: w ramach 34 spraw ustanowiono 26 nowych ulic, 3 ronda, 1 skwer, 3 parki, uchwałami RMW zmieniono przebieg 5 ulic, w ramach 440 spraw nadano 1 349 numerów porządkowych i odwołano 71 numerów;
- Mapa zasadnicza, dane EGIB i ZUDP - aktualizacja i rozwój narzędzi pozwalających na cykliczny import danych;
- Baza zasobów zieleni – utrzymanie i rozwój (we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej) bazy danych zieleni w ramach wdrażania Zarządzenia Nr 12317/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia, w tym:
 - weryfikacja, aktualizacja lub przygotowanie do weryfikacji danych dotyczących cmentarzy, lasów, ogrodów działkowych, parków, zieleńców, terenów nadrzecznych
 - aktualizacja analiz zakresu i dostępności terenów zieleni w mieście,
 - współpraca przy rozszerzeniu wdrożenia importu danych z rejestrowania przestrzennego decyzji WSR dot. wycinek i nasadzeń drzew oraz zgłoszeń dotyczących zamiaru usunięcia drzewa, prowadzonych w EZD,
 - zdefiniowanie i aktualizacja w SIP struktur dla danych pozyskiwanych od jednostek miejskich dla: opracowań dotyczących drzew, bazy terenów pod nasadzenia, planów nasadzeń, danych o wnioskowanych i zrealizowanych przez jednostki miejskie wycinkach i nasadzeniach drzew i krzewów,
 - aktualizacja i rozwój aplikacji webowej do inwentaryzacji i oceny drzew, w tym m.in. w zakresie treści informacyjnych, symboliki, sposobów wyszukiwania, obsługi generowania wniosków o wycinkę,
 - rozwój narzędzi do importu danych pochodzących z opracowań dotyczących drzew, oraz obsługa importu danych (407 opracowań),
 - scalenie i przetworzenie danych z jednostek miejskich dla drzew usuniętych, nasadzonych, bazy terenów pod nasadzenia, planu nasadzeń za lata 2018 -2019;
 - utrzymanie narzędzia do wprowadzania danych o drzewach i krzewach w ZZK
 - utrzymanie, rozwój oraz udostępnienie dla wszystkich aplikacji do walidacji danych z opracowań dotyczących drzew i krzewów;
- Aktualizacja baz danych:
 - demografii,
 - lokalizacji obiektów zbiorowego zakwaterowania,
 - powierzchni dróg,
 - osi dróg,
 - terenów zamkniętych,

- zarządców budynków,
 - inwestycji mieszkaniowych,
 - zgeneralizowanej zabudowy i zieleni,
 - wód powierzchniowych,
 - specjalnych stref ekonomicznych,
 - sprzedanych nieruchomości gruntowych miasta.
- Konfiguracja bazy danych i projektów dla aplikacji ArcMap do prowadzenia baz danych dla tematów: Wrocław bez smogu - Zmień piec (dla BPK), Ruch ciężarowy - ograniczenia przejazdu tonażowe i wysokościowe (dla WIM), Tereny zamknięte (dla BRW), Nieruchomości KZN (dla BRW).
 - Prace nad warstwami zagospodarowania i pokrycia terenu przy wykorzystaniu danych ewidencyjnych, mapy zasadniczej oraz danych ze skaningu laserowego (LIDAR);
 - Pozyskiwanie zasobów z rejestrów publicznych w związku z realizacją zadań publicznych:
 - wystąpienie z wnioskiem do GUS (zasoby mieszkaniowe, obiekty zbiorowego zakwaterowania, REGON), NID (zabytki nieruchome),
 - koordynacja i wsparcie opracowania wniosków dla pozyskania licencji na korzystanie z EGIB, mapy zasadniczej, ZUDP dla realizacji wszystkich zadań publicznych wydziałów UM i jednostek organizacyjnych gminy realizowanych za pomocą SIP; import danych i ich przetwarzanie odpowiednio do potrzeb jednostek.
 - Utrzymanie i rozwój narzędzi do przetwarzania danych GTFS z aktualnymi przebiegami linii tramwajowych/autobusowych w mieście.

PROJEKTOWANIE I WDRAŻANIE NARZĘDZI SIP

- Wdrażanie i rozbudowa aplikacji Edytor POI i adresów:
 - wdrażanie edycji POI do aktualizacji poszczególnych zbiorów danych przez właściwe jednostki urzędu w tym danych o stacjach kontroli pojazdów, żłobkach i klubach dziecięcych, dziennych opiekunach, jednostkach i zakładach budżetowych, obiektach MOPS, obiektach POZ,
 - wdrażanie we współpracy z WOK automatyzacji publikacji w BIP danymi rejestrów urzędowych prowadzonymi w Edytorze POI,
 - realizacja zlecenia „Rozbudowa i modyfikacja funkcjonalności edytora POI i adresów”.
- Rozbudowa funkcjonalności aplikacji internetowej mapowej iMap;
- Aktualizacja technologii Portal ArcGIS do wersji 10.7.1, rozbudowa towarzyszącej infrastruktury technicznej o serwery wirtualne oraz publikacja nowych aplikacji (np. aplikacji mobilnych: Oznakowanie drogowe B-5 i B-18, Oznakowanie drogowe B-16, Ruch ciężarowy);
- Utrzymanie mechanizmu dwujęzyczności serwisu www.geoportal.wroclaw.pl, bieżące tłumaczenie nowych treści;
- Utrzymanie i aktualizacja aplikacji mapowych SIP Wrocławia i bieżąca kontrola dostępności;
- Rozbudowa treści, konfiguracja i administrowanie portalem mapowym:
 - istotna rozbudowa i modernizacja treści oraz narzędzi serwisów internetowych (opublikowane): Demografia, Baza zasobów zieleni, Komunikacja, utrudnienia, Decyzje WAB, Sygnalizacja świetlna i urządzenia towarzyszące, Opinie WAB, Gospodarowanie wodami opadowymi, Mapa własności
 - budowa nowych serwisów intra- i internetowych (budowa zaawansowana): Mapa potencjału solarnego, Mapa operacyjna WPO, Mapa operacyjna WAB, Decyzje architektoniczne, Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, Osiedla kompletne, Mapa wypadków i kolizji drogowych, ITS: weryfikacja sieci drogowej, Wybory do PE, Wybory parlamentarne, Ruch ciężarowy,
 - rekonfiguracja funkcjonalna portalu iMap (optymalizacja działania, rozbudowa w zakresie zgłaszanych uwag),
 - administracja użytkownikami portalu mapowego;

- tworzenie różnych aplikacji/skryptów na potrzeby bieżących zadań Działu Systemu Informacji Przestrzennej;
- Udostępnianie zbiorów danych dla aplikacji desktopowych;
- Prace koncepcyjne nad modernizacją aplikacji webowych i mobilnych SIP oraz przeprowadzenie dialogu technicznego projektu „Wstępny opis projektu webowych aplikacji mapowych”.

ROZWÓJ SIP WROCŁAWIA - ROZSZERZENIE I OPTIMALIZACJA WYKORZYSTANIA LICENCJI, BAZ DANYCH, I NARZĘDZI. WSPOMAGANIE BUDOWY SIP W INNYCH JEDNOSTKACH GMINY

- Koordynacja realizacji umowy korporacyjnej z firmą ESRI (administrowanie licencjami, nadzór, wspomaganie instalacji i suportu, sprawozdawczość, współpraca z jednostkami gminy dla optymalnego wykorzystania licencji i efektywnego rozwoju SIP, określenie założeń i realizacja Programu Wsparcia Kluczowego Klienta mającego na celu optymalizację funkcjonowania SIP);
- Utrzymanie i rozwój form zasilania SIP przez EGiB i inne zasoby geodezyjne, rozszerzanie form udostępniania ww. danych jako referencyjnych dla wspomagania zadań gminy;
- Koordynowanie autoryzowanych szkoleń i seminariów ESRI dla użytkowników SIP w urzędzie i jednostkach gminy;
- Prowadzenie konsultacji z zakresie wykorzystywania ArcGIS Desktop, ArcGIS Pro, instalacji serwerów GIS, doboru lokalnych rozwiązań SIP w wydziałach urzędu, jednostkach gminy i spółkach gminnych (rozwój współpracy w zakresie rozbudowy systemów danych przestrzennych z udziałem, Zarządu Zieleni Miejskiej, Wydziału Inżynierii Miejskiej);
- Wspomaganie wdrożenia GIS w ZZK, ZDIUM i ZZM, w tym: administrowanie zasobami GIS; opracowanie kompozycji mapowych GIS, koordynowanie instalacji oprogramowania i udostępniania licencji sieciowej;
- Monitorowanie niezawodności działania i poziomu odwiedzin serwisów mapowych;
- Aktualizacja kompozycji mapowych dla użytkowników SIP i uzupełnianie ich o nowe zbiory danych,
- Prace związane z zapewnieniem odpowiedniego poziomu dostępności danych, usług i aplikacji SIP,
- Inwentaryzacja zasobów SIP, uruchomienie narzędzie do aktualizacji danych o zasobach SIP,
- Uruchomienie pilotażu badania potrzeb w WPO, w celu optymalizacji kierunków rozwoju SIP.

WSPOMAGANIE PROJEKTÓW MIEJSKICH i ZADAŃ JEDOSTEK MIEJSKICH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA PRZEZ SIP (NARZĘDZIA, DANE, MAPY)

- Rozwój (we współpracy z BPK, BZM, WIM, WNS, WSR, MPWiK, ZZM i ZDIUM) aplikacji webowej (serwisu mapowego) wspomagającej działania z zakresu gospodarowania wodami opadowymi;
- Współpraca w zakresie integracji SGN – SIP z koordynatorem projektu SGN, CUI i wykonawcą SGN;
- Prace na rzecz projektów WSR:
 - aktualizacja obszarów i obiektów obsługiwanych przez kanalizację i projektowanych do skanalizowania, obliczanie liczby mieszkańców obsługiwanych dziś i prognozy na potrzeby sprawozdawania z realizacji KPOŚK,
 - przygotowanie danych do aktualizacji „aglomeracji ściekowej”,
 - opracowanie map i wykazów nieruchomości dla zlecenia deratyzacji na gminnych terenach zewnętrznych centrum miasta;
- Współpraca w zakresie integracji EZD – SIP z koordynatorem projektu EZD i wykonawcą EZD;

- Integracja i synchronizacja Systemu Informacji Przestrzennej z Systemem Zarządzania Placówkami:
 - zapewnienie aktualizacji danych placówek oświatowych w SIP przez SZP,
 - zapewnienie aktualizacji bazy adresów zgodnie z harmonogramem rekrutacji do szkół,
 - przetwarzanie danych o zameldowaniach na potrzeby analizy potencjalnej ilości uczniów w przyszłych latach.
- Udział w projekcie rozbudowy ITS - konsultowanie i uzgadnianie dokumentacji, uruchomienie aplikacji webowej na potrzeby weryfikacji sieci drogowej;
- Aktualizacja zestawień tabelarycznych dotyczących przeznaczenia w studium i MPZP działek należących do skarbu państwa na potrzeby Krajowego Zasobu Nieruchomości;
- Przetwarzanie danych i opracowanie map na potrzeby do Aktualizacji Diagnozy Rewitalizacyjnej;
- Przetwarzanie danych pochodzących z systemu SEWiK na potrzeby Wydziału Inżynierii Miejskiej;
- Wykonanie analizy oraz przygotowanie zestawień dotyczących lasów dla Zarządu Zieleni Miejskiej;
- Wsparcie opracowania decyzji lokalizacyjnych w WAB i planów miejscowych w BRW nowymi danymi włączonymi do SIP: strefy ograniczonego użytkowania od urzędzeń nadawczych, linie kolejowe o znaczeniu państwowym;
- Wsparcie projektu monitorowania zajętości miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych i autokarów turystycznych,
- Współpraca przy projekcie modernizacji Giełdy nieruchomości,
- Kompleksowe wsparcie projektów: Osiedla kompletne, Zielony stół, Niebieski stół, Ochrona drzew i rozwój terenów zieleni, Gospodarowanie wodami opadowymi,
- Udostępnianie informacji i danych przestrzennych dla innych zadań gminy i dla realizacji zadań publicznych innych jednostek administracji.

PROWADZENIE I ROZWÓJ BAZY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I STUDIUM - PRZETWARZANIE DANYCH DO POSTACI OPERACYJNEJ/BAZODANOWEJ, WDRAŻANIE NOWYCH NARZĘDZI DLA STANDARYZACJI MPZP ORAZ NARZĘDZI DLA UDOSTĘPNIANIA TREŚCI MPZP W RÓŻNYCH FORMATACH I RÓŻNYM UŻYTKOWNIKOM

- Aktualizacja stanu rejestru po sesjach planistycznych oraz uzupełnianie bazy planów po wejściu planów w życie, a także prowadzenie bieżącej statystyki planów;
- Aktualizacja informacji o zaskarżonych planach, udostępnianie informacji o zaskarżeniach i wydanych wyrokach w geoportalu oraz weryfikowanie stanu rejestru po zapadnięciu wyroków unieważniających plany w części lub w całości;
- Opracowywanie zestawień statystycznych dla GUS, dla potrzeb własnych raportowania i zarządzania, a także dla mediów i uczelni, obliczanie wskaźnika efektywności procedury planistycznej dla Zintegrowanego Systemu Zarządzania;
- Kalibracja rastrów (przetworzonych załączników graficznych) planów miejscowych i wprowadzanie ich do bazy, prace nad zeskanowaniem brakujących planów miejscowych oraz ich kalibracja;
- Wektoryzacja i przetwarzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Budowa oraz publiczne udostępnienie bazy ustaleń mpzp (aktualizacja bazy danych przeznaczeń terenów ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
- Bieżące utrzymanie, aktualizacja i publiczne udostępnianie (www.geoportal.wroclaw.pl/mpzp/) kompleksowej informacji o mpzp, opracowywanych, obowiązujących i archiwalnych, zawierającej wyszukiwarkę planów, szczegółowe i aktualne informacje o planach, odnośniki do ich dokumentów i miejsc publikacji, metadanych, zestawień i statystyk;
- Udostępnianie informacji o mpzp obowiązujących, w opracowaniu oraz archiwalnych w języku angielskim na stronie www.geoportal.wroclaw.pl/en/local_plans;

- Udostępnianie w Intranecie i w Internecie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w różnych formatach, publikacja informacji o wyłączeniach planów;
- Publikacja zbioru danych i usług Infrastruktury Informacji Przestrzennej dla tematu „zagospodarowanie przestrzenne” w zakresie planów miejscowych zgodnie z Dyrektywą INSPIRE, związanymi z nią rozporządzeniami Komisji Europejskiej i specyfikacjami technicznymi;
- Publikacja w postaci usług WMS i WFS ustaleń mpzp oraz danych o przeznaczeniu terenów, sklasyfikowanych wg wymogów dyrektywy INSPIRE a także usługi wyszukiwania CSW dla tematu zagospodarowanie przestrzenne;
- Wdrożenie i administracja aplikacją KAJET (harmonogramowanie prac dla planów miejscowych);
- Utrzymanie i rozwój edytora rysunku mpzp, w tym pomoc techniczna i merytoryczna dla użytkowników edytora.

STRATEGIA MIASTA

ZADANIA WŁASNE

- Monitoring wdrażania *Strategii Wrocław 2030* - przygotowanie i prowadzenie prac Komitetu Monitorującego *Strategię Wrocław 2030*;
- Wrocławskie Obszar Metropolitalny - działania realizowane w różnych formułach i stowarzyszeniach dolnośląskich samorządów, w takich obszarach tematycznych, jak transport aglomeracyjny, walka ze smogiem, wykorzystanie Odry, mieszkalnictwo, suburbanizacja, zbieranie i analiza danych oraz sporządzanie opracowań i publikacji danych statystycznych o Wrocławiu i Wrocławskim Obszarze Metropolitalnym,
- *Raport o stanie miasta* – prace koncepcyjne (opracowanie struktury dokumentu, harmonogramu prac, współpraca z departamentami, wydziałami, biurami Urzędu Miejskiego Wrocławia i podległymi mu jednostkami, instytucjami, spółkami).

DZIAŁANIA INNE

- Prace przygotowawcze i merytoryczne związane z organizacją w lutym 2020 r. seminarium *Sztuczna inteligencja – szanse dla Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego*;
- Organizacja i uczestnictwo w *Warsztatach Designu* dotyczących zdefiniowaniu roli designu i futures thinking w procesie rozwoju usług publicznych i budowaniu marki Wrocławia;
- Organizacja i wsparcie merytoryczne spotkań inicjujących współpracę z przedstawicielami gmin Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego (Komitet Transportowy WrOM);
- Udział w pracach grup roboczych Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych przy Biurze ZITWrOF celem wypracowania koncepcji wspólnych, zintegrowanych projektów na nową perspektywę finansową 2021-2027;
- Udział w spotkaniach z gminami w zakresie projektu porozumienia międzygminnego dot. aglomeracji (wodno-ściekowej).
- Zainicjowanie współpracy z miastem Goerlitz, Drezno, Liberec w ramach *Ideji europejskiego regionu metropolitalnego w obszarach referencyjnych Drezno, Goerlitz, Praga i Wrocław*, wskazanie możliwych obszarów współpracy;
- Złożenie do Ministerstwa Cyfryzacji propozycji zmian do projektu *Polityki Rozwoju Sztucznej Inteligencji w Polsce na lata 2019–2027* w ramach konsultacji społecznych;
- Wsparcie merytoryczne i organizacyjne warsztatów *Zastosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie w funkcjonalnym obszarze miejskim w UE* w ramach EUKN *Wspólne Laboratorium Polityk Miejskich dla Polski i Holandii - Joint Policy Lab*;
- Udział w badaniach ankietowych EUROREG pt. *Rola środków Unii Europejskiej w rozwoju lokalnym 2019 r.*, we współpracy z Wydziałem Zarządzania Funduszami;
- Organizacja stoiska i uczestnictwo w Europejskim Tygodniu Mobilności we Wrocławiu.

OPRACOWANIA I ANALIZY

- Wyznaczenie terenów predestynowanych do rozwoju lokalnych ryneków osiedlowych w powiązaniu z obecnymi pętlami tramwajowymi;
- Opracowanie koncepcji dla nowego zagospodarowania terenu w rejonie ul. Psie Budy, ul. Szajnochy i ul. Gepperta we Wrocławiu;
- Przygotowanie materiałów graficznych i analiz dotyczących transformacji pól filtracyjnych;
- Współpraca z DSS w sprawie danych przestrzennych o zameldowaniach i budżetu osiedlowego;
- Analiza Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego i reprezentowanie Urzędu Miejskiego w debacie z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w ramach KPZK PAN,
- Analiza danych na potrzeby Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego;
- Opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin sąsiadujących z Wrocławiem;
- Udział w sporządzeniu modelu ekonometrycznego dla szacowania kosztów wynikających z realizacji nowych inwestycji mieszkaniowych we Wrocławiu.

PRZYGOTOWANIE MATERIAŁÓW I PREZENTACJI DO:

- referatu Prezydenta Jacka Sutryka z okazji 30-lecia Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej;
- konferencji *Gospodarka Nieruchomościami* organizowana przez Związek Miast Polskich i Portal Samorządowy w UM Poznania.

UDZIAŁ W:

- międzynarodowym wydarzeniu *Shared Cities: the Finale* dotyczącym wspólnej tożsamości i dobrych praktyk odnoszących się do urbanistyki, przestrzeni i polityki miast Europy,
- międzynarodowym kongresie *Open eyes, economy summit* dotyczącym wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju na każdym polu funkcjonowania miasta i wsi,
- konferencji *Środowiska współpracy* odbywającej się w ramach *8. Cyfrowych spotkań z zabytkami* w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego,
- konferencji *Leopoldina online – platforma integracji i udostępniania elektronicznych zasobów Uniwersytetu Wrocławskiego dla nauki, edukacji i popularyzacji wiedzy*,
- seminarium w Monachium na temat *Możliwości rozwoju stosunków gospodarczych Wrocław-Bawaria*.

OCHRONA ZABYTKÓW

Wydatki majątkowe – plan po zmianach 7 837 739 zł:

- dotacje przyznane w oparciu o uchwałę nr LIV/3242/06 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków nie stanowiącym wyłącznej własności Gminy Wrocław. Zadanie zrealizowano za kwotę 2 600 072,33 zł na remont 10 kamienic;
- zrealizowano zadanie publiczne z zakresu ochrony dóbr kultury, polegające na prowadzeniu prac konserwatorskich oraz robót remontowo-budowlanych obiektów sakralnych oraz świeckich, ruchomych i nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Wrocławia. Wykorzystano 5 168 404,15 zł, dofinansowano 31 obiektów dla 22 organizacji pozarządowych.
- wykonano koncepcję organizacji sezonowych ogródków gastronomicznych na terenie Parku Kulturowego Stare Miasto we Wrocławiu wraz z prezentacją multimedialną. Wykonawca koncepcji był zobowiązany do udziału w konsultacjach społecznych. Koszt tego zadania wyniósł 75 000 zł;

- zlecono sporządzenie dokumentacji konserwatorskiej - zdjęć zabytków we Wrocławiu, dla których Gmina Wrocław udzieliła dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych w 2018 r. i 2019 r. Zadanie to zrealizowano na kwotę 12 300 zł.

W ciągu 2019 r. wydano:

- 1 546 decyzji konserwatorskich,
- 35 postanowień konserwatorskich.

ARCHITEKTURA I BUDOWNICTWO

ZADANIA PODEJMOWANE PRZEZ ARCHITEKTA MIASTA I KOORDYNATORA PROJEKTU WYSTROJU PLASTYCZNEGO MIASTA

- Koordynacja projektu Nowe Żerniki, prowadzonego wspólnie z Dolnośląską Okręgową Izbą Architektów (przy współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich) zmierzającego do zaprojektowania i wybudowania wzorcowego osiedla mieszkaniowego:
 - udział w posiedzeniach, spotkaniach warsztatowych,
 - przygotowanie merytoryczne warsztatów projektowych,
 - udział w wyborze ofert w przetargach miejskich (sprzedaż nieruchomości deweloperom), poprzez przygotowanie wytycznych i ocenę architektoniczną ofert,
 - opiniowanie projektów koncepcyjnych i szczegółowych rozwiązań,
 - budowa modelu przestrzennego osiedla - aktualizacja,
 - prezentacja projektu na otwartych spotkaniach i konferencjach,
 - opracowanie wytycznych dla 2 etapu budowy osiedla,
 - przygotowanie wniosków do zmiany mpzp,
 - Współpraca z Wydziałem Nadzoru Właścicielskiego przy opracowaniu rekomendacji dla udziału w budowie osiedla programu „MIESZKANIE +”.
- Opracowywanie modelu przestrzennego obszaru całego miasta;
- Organizacja i przeprowadzenie konkursu „Piękny Wrocław” – XXIX edycja konkursu na najlepszą realizację architektoniczną w roku 2018 – przygotowanie, organizacja i rozstrzygnięcie;
- Porządkowanie i podnoszenie jakości miejskich przestrzeni publicznych:
 - wytyczne i opiniowanie projektów zagospodarowania miejskich przestrzeni publicznych oraz konsultacje wykonawcze pod względem elementów małej architektury, nawierzchni, zieleni, oświetlenia i iluminacji dla:
 - wydzielonej trasy autobusowo – tramwajowej (TAT) łączącej osiedle Nowy Dwór z centrum Wrocławia,
 - Budowy nowej trasy tramwajowej od ul. Jagiełły do ul. Milenijnej,
 - zadania „02090 Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu”,
 - koncepcji programowo–przestrzennej zagospodarowania obszarów w ramach projektu Promenady Krzyckiej we Wrocławiu,
 - alei pieszo-rowerowej pomiędzy ulicami Ostroroga a Bukowskiego,
 - skweru pomiędzy ul. Parafialną i ul. Pszczelarską we Wrocławiu,
 - projektu nowego bulwaru wzdłuż inwestycji przy ul. Księcia Witolda,
 - projektów remontów i budowy ulic miejskich dojazdowych przy nowych inwestycjach.
- Opiniowanie plastyczne elementów zagospodarowania przestrzeni publicznej, w tym:
 - murale,
 - szyldy na elewacjach budynków,
 - nośniki reklamowe,
 - małe obiekty budowlane – kioski, pawilony,
 - kolorystyka elewacji modernizowanych szkół (inwestycje ZIM),
 - sezonowe ogródki gastronomiczne,

- obiekty przestrzenne ustawiane w ramach wydarzeń społeczno-kulturalnych na terenie miasta (BPR, WKL, ZDiUM),
- korekta projektu iluminacji świątecznej na sezon 2019/20,
- czasowe działania artystyczne,
- ocena pod względem estetycznym projektów WBO 2019.
- Praca nad przygotowaniem uchwały krajobrazowej dla miasta:
 - praca nad projektem zapisów uchwały, tworzenie zapisów ogólnych oraz szczegółowych dla jednostek (wg Studium), opracowanie lokalizacji na mapie gis, doskonalenie techniki legislacyjnej, zbieranie uwag i wniosków jednostek organizacyjnych urzędu, przygotowanie do etapu opiniowania.
- Rzeźba w mieście - wprowadzanie rzeźbiarskich elementów przestrzennych lub podnoszeniu ich jakości:
 - praca przy zagospodarowaniu terenu na skwerze przy ul. J. Cooka - Olimpia Port i usytuowaniu zabytkowego tendra.
- Współpraca:
 - z ASP nad umową na roczną wystawę prac dyplomantów „Młoda rzeźba”, pl. Nowy Targ (w gablotach Mota Engil) wraz z wydaniem katalogu,
 - z Zewnętrzną Galerią Sztuki - Szewska Pasja p. Julii Janowskiej – dwumiesięczne wystawy graficzne (WKL)
 - udział w jury konkursu pn. „Świąteczna witryna” – konkurs dla przedsiębiorców Centrum Staromiejskiego,
 - przygotowanie wytycznych do konkursu i udział w jury konkursu na lokalizację punktów gastronomicznych na Bulwarze Xawerego Dunikowskiego,
 - z Fundacją Dom Pokoju przy projekcie Witryny Nadodrza oraz zagospodarowania ściany garaży przy ulicy Ofiar Oświęcimskich,
 - z Fundacją Dom Pokoju oraz SKANSKA przy wypracowywaniu możliwej formy tymczasowego zagospodarowania dla skweru zlokalizowanego przy inwestycji Centrum Południe.

UDZIAŁ W KOMISJACH PRZETARGOWYCH, ZESPOŁACH, SĄDACH KONKURSOWYCH, KONFERENCJACH, WYJAZDACH STUDIALNYCH, WYSTAWACH

- Udział w komisjach przetargowych, w przetargach ofertowych dot. sprzedaży nieruchomości Gminy;
- Praca w zespole doradczym ds. Parku Kulturowego:
 - udział w spotkaniach prowadzonych przez BPS z przedstawicielami restauratorów w obszarze PK,
 - praca przy opracowaniu zarządzenia nr 2059 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie zasad postępowania komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz miejskich jednostek organizacyjnych w zakresie organizowania ogródków gastronomicznych na gruntach zarządzanych przez Prezydenta Wrocławia stanowiących własność Gminy Wrocław oraz w pasie drogowym dróg publicznych zarządzanych przez Prezydenta Wrocławia,
 - współpraca przy opracowaniu Koncepcji Organizacji Ogródków gastronomicznych na terenie Parku Kulturowego Stare Miasto we Wrocławiu.
- Sądy konkursowe, konferencje, seminaria, warsztaty, szkolenia:
 - organizacja spotkania inauguracyjnego Prezydenta Wrocławia z wrocławskimi deweloperami,
 - udział w Międzynarodowych Targach Budownictwa i Architektury „BUDMA”, Poznań, 13 lutego 2019 r.,
 - Sprawozdawczy Krajowy Zjazd Izby Architektów RP; Warszawa, 14-15 czerwca 2019 r.,
 - udział w spotkaniu Przewodniczących Rad Okręgowych Izb Architektów, Gdańsk, 4 - 5 października 2019 r.,
 - udział w Konferencji na temat: Zagadnienia związane z wydawaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie budynków, organizowanej przez DOIA RP. Pełnienie

- funkcji moderatora w panelu dyskusyjnym n. t. „Nadzór budowlany a miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego”, Wojanów, 7 – 8 listopada 2019 r.,
- udział w panelu dyskusyjnym w ramach ogólnopolskiej konferencji PZFD,
 - udział w uroczystej Gali z okazji 25-lecia miesięcznika „Architektury - murator” i wręczeniu statuetek w dziedzinie architektury i upowszechniania wiedzy o architekturze, Warszawa, 21 – 22 listopada 2019 r.,
 - udział w VIII Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe IA RP oraz XI Programowo – Budżetowym Krajowym Zjeździe IA RP, Warszawa, 12 – 14 grudnia 2019 r.,
 - sędziowanie konkursu architektoniczno – urbanistycznego Mieszkanie Plus z prekwalfikacją kandydatów na opracowanie koncepcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej w obszarze pomiędzy ulicami Zatorską i Odolanowską we Wrocławiu oraz współpraca przy opracowaniu warunków konkursu, Polski Fundusz Rozwoju Nieruchomości S.A. przy wsparciu Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP Oddział we Wrocławiu,
 - sędziowanie konkursu architektonicznego na wykonanie koncepcji architektoniczno-urbanistycznej kompleksu zajezdni tramwajowej we Wrocławiu wraz z elementami towarzyszącymi, Gmina Wrocław (WI) przy współpracy Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP Oddział we Wrocławiu,
 - sędziowanie konkursu studialnego na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej zagospodarowania obszaru pokolejowego zlokalizowanego wzdłuż ul. Małachowskiego we Wrocławiu, Wrocławski Oddział Stowarzyszenia Architektów Polskich w porozumieniu z Urzędem Miejskim Wrocławia,
 - sędziowanie konkursu (przewodniczący sądu konkursowego) na opracowanie koncepcji architektonicznej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego wraz zagospodarowaniem działki szkolnej przy ul. Asfaltowej we Wrocławiu, analiza dotychczasowych realizacji pokonkursowych i współpraca przy opracowaniu warunków konkursu, Gmina Wrocław (ZIM),
 - udział w szkoleniu dot. projektowania uniwersalnego i wprowadzonych dokumentów „Wrocławskie Standardy Dostępności oraz „Wrocławskie Standardy Dostępności Przestrzenie Osiedlowe”, w ramach projektu współfinansowanego ze środków finansowych PFRON na zlecenie Gminy Wrocław i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - 9 września 2019 r. we Wrocławiu
 - udział w charakterze słuchacza w seminarium szkoleniowym pt: Problemy planistyczne Wiosna – 2019”, zorganizowanym przez Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU, 25-26 listopada 2019 r. we Wrocławiu
 - udział w szkoleniu zamkniętym związanym z rolą design i futures thinking w procesie rozwoju usług publicznych i budowaniu marki Wrocławia, organizowanym przez BSM i BRG, 27 listopada 2019 r. we Wrocławiu
- Udział w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez Prezydenta Wrocławia z Radami Osiedli.

INWESTYCJE PRIORYTETOWE DLA MIASTA – POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

- NOWE ŻERNIKI – budynek mieszkalny wielorodzinny z usługami w ramach kooperatywy mieszkaniowej;
- Centrum Południowe - zespół budynków biurowo-usługowych realizowanych przez A19, Grupa Echo;
- Angel Wings, ul. R. Traugutta;
- Browar Mieszkański - Grupa Archicom , ul. Jedności Narodowej;
- Baseny Wrocławskie Park Wodny;
- Port Popowice – zespół budynków wielorodzinnych;
- Przebudowa przedwojennych kamienic w ścisłym centrum: ul. Stawowa (hotel), ul. T. Kościuszki / Łąkowa (hotel);
- CONCORDIA na Wyspie Słodowej,
- Wydzielona trasa autobusowo-tramwajowa (TAT) łączącej osiedle Nowy Dwór z centrum Wrocławia;

- Trasa tramwajowa od ul. Jagiełły do ul. Milenijnej;
- Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu;
- Wzgórze Partyzantów, remont i przebudowa;
- Inwestycje na terenie dawnego „Mamuta” ul. Sienkiewicza;
- Piwnica Świdnicka – remont;
- Osiedla mieszkaniowe w rejonie ul. Buforowej, ul. Maślickiej, ul. Raclawickiej.

INNE ZADANIA W RAMACH WSPÓŁPRACY Z KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI URZĘDU, MIEJSKIMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI I INNYMI ORGANAMI

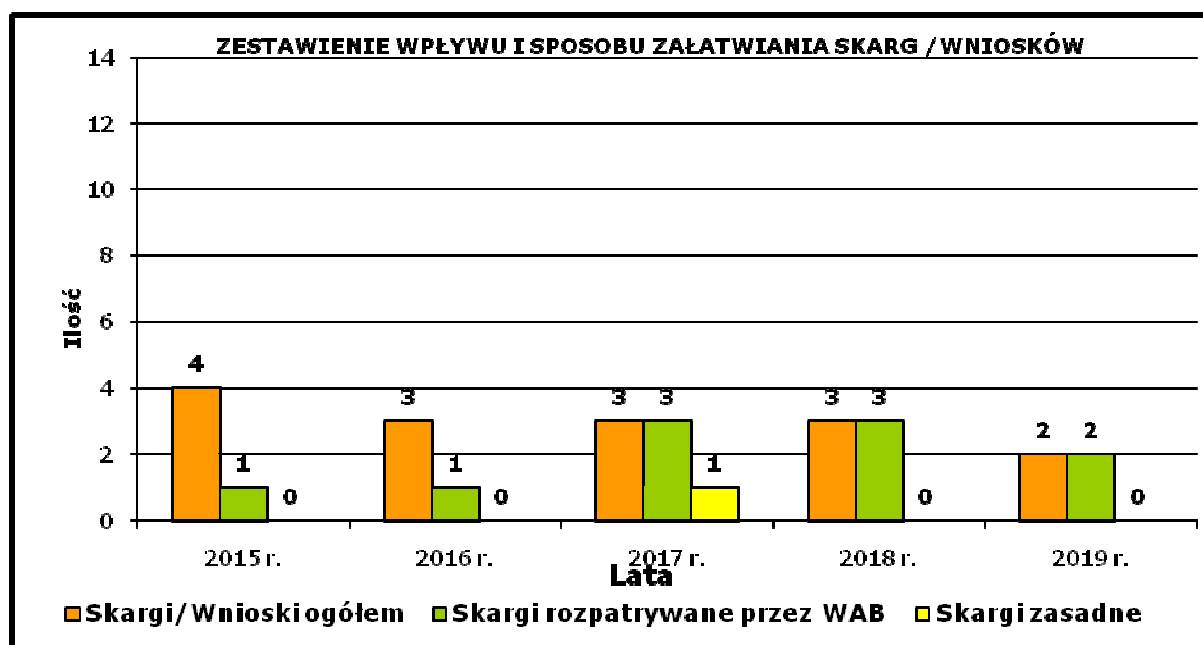
- Wydawanie opinii o zgodności z mpzp, odnoszących się do:
 - samodzielności działek budowlanych przeznaczonych do sprzedaży przez Gminę Wrocław,
 - planowanych ofert sprzedaży nieruchomości przez Gminę Wrocław, w tym proponowanych podziałów geodezyjnych nieruchomości na poszczególne oferty,
 - innych zamierzeń inwestycyjnych Gminy Wrocław,
 - lokalizacji obiektów związanych z gospodarką odpadami dla Wydziału Środowiska i Rolnictwa oraz dla Marszałka Województwa Dolnośląskiego,
 - sposobów odprowadzania wód opadowych i roztopowych – dla Zarządów Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
 - lokalizacji przystani turystycznych i pasażerskich, pływających obiektów gastronomicznych i domów na wodzie – dla Biura Zarządzania Projektami,
 - istniejących obiektów budowlanych, których wzniesienie nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę ani zgłoszenia budowy – dla Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
- Wyjaśnianie niejasnych zapisów w mpzp w ramach współpracy z komórkami organizacyjnymi tut. urzędu, miejskimi jednostkami organizacyjnymi, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego oraz inwestorami i projektantami (opinie urbanistyczne – konsultacje pisemne i ustne);
- Wydawanie zaświadczeń wymaganych przepisami prawa, min:
 - o zgodności budowy (samowoli budowlanej) z ustaleniami mpzp lub dwz – na potrzeby prowadzonych przez PINB postępowań legalizacyjnych;
 - o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części z mpzp lub dwz – na potrzeby zgłoszeń zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;
- Opiniowanie ustaleń wybranych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla Biura Rozwoju Wrocławia (konsultacje pisemne i ustne);
- Pełnienie funkcji biegłych urbanistów w postępowaniach administracyjnych w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji celów publicznych - sprawdzanie i podpisywanie projektów ww. decyzji sporządzonych w WAB;
- Opracowanie koncepcji urbanistycznej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Browarnej, ul. Rychtańskiej;
- Opracowanie koncepcji urbanistycznej dla projektu zmiany mpzp przy ul. ks. Witolda;
- Opracowanie wraz z DOLNOŚLĄSKĄ OKRĘGOWĄ IZBĄ ARCHITEKTÓW wniosków do nowelizacji warunków technicznych jakim mają odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- Opracowanie analizy przedprojektowej, analizy MPZP, warunków inwestycyjnych dla przebudowy i rozbudowy Pałacu Hatzfeldów.

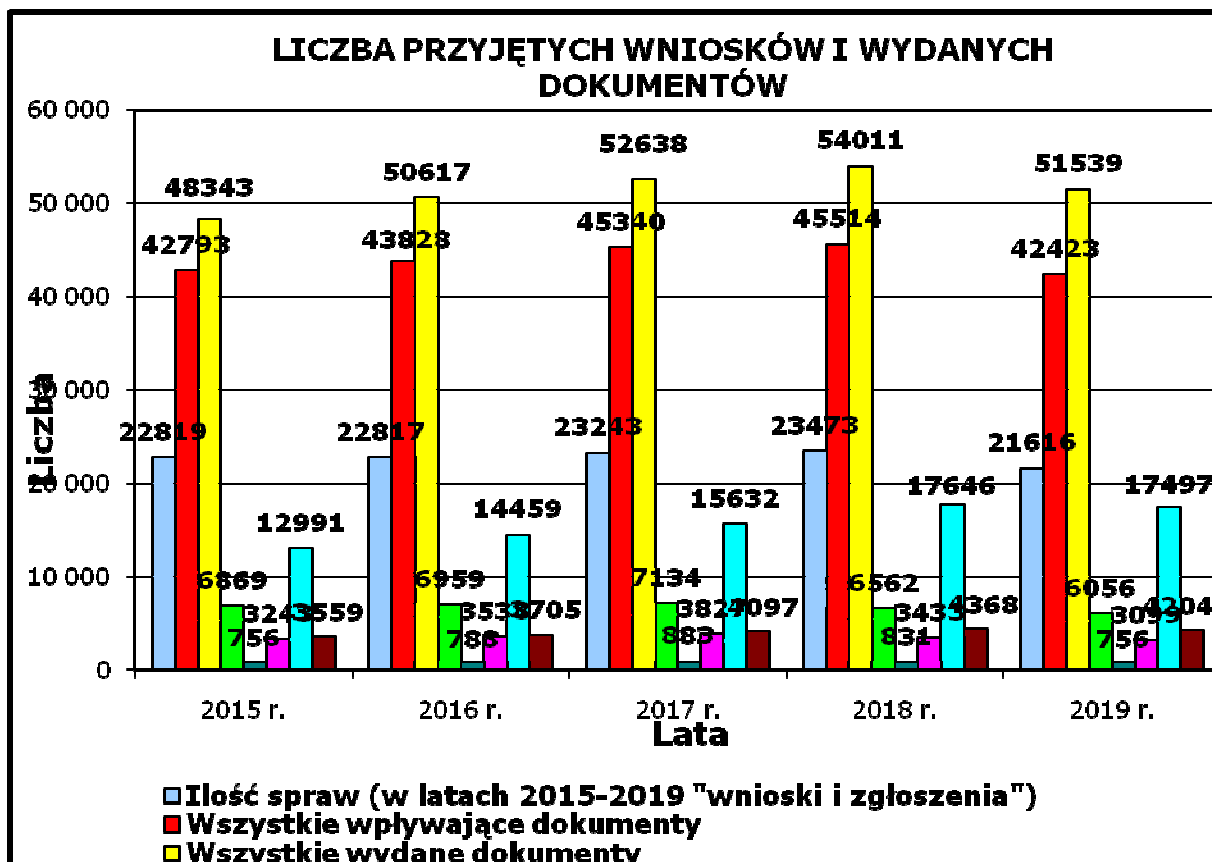
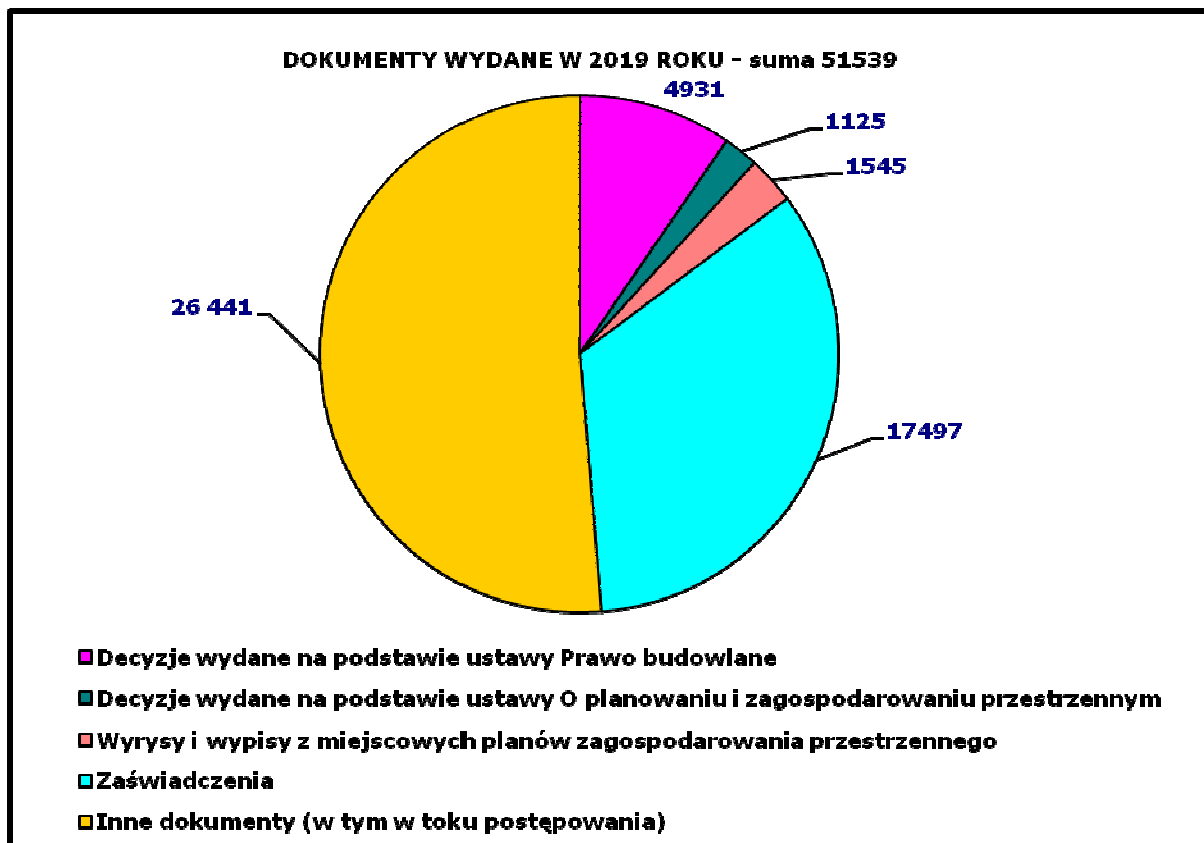
Liczba i rodzaj spraw rozpatrywanych w 2019 r.

rodzaj spraw		liczba
korespondencja, która wpłynęła do Wydziału		42 423
liczba spraw		21 616
wszystkie wydane dokumenty		51 539
w tym:	decyzje	6 056

w tym:	decyzje wydane w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	1125	
	decyzje wydane w oparciu o prawo budowlane	4931	
postanowienia			4 204
zaświadczenia			17 497
decyzje o warunkach zabudowy			634
w tym:	ustalające warunki	489	
	odmawiające ustalenia warunków zabudowy	145	
decyzje o przeniesieniu decyzji o warunkach zabudowy			90
decyzje inne związane z decyzją o warunkach zabudowy			231
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego			122
w tym:	ustalającą lokalizację	116	
	odmawiające ustalenia lokalizacji	6	
decyzje inne związane z ustaleniem lokalizacji			48
decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego			3 099
w tym:	decyzje udzielające pozwolenia na budowę	2981	
w tym:	budownictwo jednorodzinne	280	
	budownictwo wielorodzinne	95	
	infrastruktura techniczna	277	
decyzje odmawiające pozwolenia na budowę			118
decyzje o zmianie pozwolenia na budowę			602
w tym:	zmieniające decyzje o pozwoleniu na budowę	592	
	odmawiające zmiany decyzji	10	
zezwolenia na realizację inwestycji drogowej			11
decyzje pozwolenia na rozbiórkę			120
w tym:	decyzje udzielające pozwolenia na rozbiórkę	113	
	odmawiające pozwolenia na rozbiórkę	7	
decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę			146
decyzje inne			378
decyzje wnoszące sprzeciw wobec budowy, prowadzenia robót budowlanych lub zmiany sposobu użytkowania			575
zgłoszenia budowy wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, stacji transformatorowych i sieci			351
pozostałe zgłoszenia: budowy, rozbiórki, prowadzenia robót budowlanych i zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania			2 925
postanowienia o usunięciu nieprawidłowości w projekcie budowlanym			2 662
rejestracja dziennika budowy			2 341
zaświadczenia o samodzielności lokali			13 932
postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia o samodzielności lokalu			2
zaświadczenia inne (np. o ostateczności decyzji, o przyjęciu zgłoszenia prowadzenia robót budowlanych, zmiany sposobu użytkowania)			3565

postanowienia opiniujące podział geodezyjny			318
wypisy i wyrysy z obowiązujących planów miejscowych			1 545
w tym:	dla WNS	161	
	dla WSR	3	
	dla WNK	41	
	dla WSP	13	
opinie urbanistyczne			196
w tym:	dla WNS	12	
	dla WSR	14	
	dla WNK	7	
	dla WSP	3	
	dla PINB	4	
opinie i pisma dotyczące estetyki miasta			1 185
udostępnienie informacji publicznej			420
udostępnienie akt archiwalnych			1 308
udostępnienie akt w postępowaniu administracyjnym			1 835
udostępnienie danych osobowych			11
wykazy decyzji dla BRW			34
skargi			2
wnioski			0

PODSUMOWANIE

W 2019 r. utrzymała się liczba wpływających wniosków i podań w porównaniu do lat poprzednich.

W 2019 r. tak jak w latach poprzednich, nadal największe trudności związane były z prowadzeniem długotrwałych i skomplikowanych postępowań administracyjnych dotyczących ustalania warunków zabudowy. Na wydłużenie czasu postępowań znacząco wpływają:

- orzecznictwo Samorządowego Kolegium Odwoławczego,
- niekompletność składanych wniosków,
- konieczność uzyskania wymaganych ustawą uzgodnień,
- konieczność uzyskiwania w trakcie postępowania umów z dostawcami mediów wynikająca ze złego stanu uzbrojenia terenów,
- coraz bardziej skomplikowane analizy, z uwagi na obszar, sąsiedztwo,
- bardzo szeroki udział stron postępowania wynikający z coraz większych terenów analiz urbanistycznych oraz braku danych o zarządach wspólnot mieszkaniowych.

Brak planów miejscowych na niektórych terenach miasta powoduje, że podmioty podejmujące działania inwestycyjne muszą uzyskać decyzje zawierające ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu (zastępujące plany). To samo dotyczy terenów, na których coraz częściej, wyrokami sądów, plany są unieważniane. Coraz częściej wpływają wnioski o ustalenie warunków zabudowy dla obszarów, dla których, ze względu na ich wielkość, położenie i warunki uzbrojenia, rozstrzygnięcia dotyczące zagospodarowania przestrzennego powinny być podejmowane w ramach ustaleń planu miejscowego. Proces wydawania pozwoleń na budowę, pomimo braków i nieprawidłowości występujących w składanej dokumentacji zamyka się w ustawowo dopuszczonym czasie – 65 dni. W procesie tym, w przypadku inwestycji lokalizowanych na obszarach objętych planami miejscowymi, często, wobec niejednoznacznych zapisów w nich zawartych, występują trudności w badaniu zgodności projektu budowlanego z ustaleniami planu miejscowego. Bardzo trudną sytuacją jest unieważnianie obowiązujących planów miejscowych, często w trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych.

Z analizy wskaźników przyjętych do monitorowania zadań Wydziału wynika, że czas wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę pozostał na podobnym poziomie jak w latach poprzednich – ponad połowa pozwoleń na budowę wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez prawo budowlane, czyli w czasie do 1 miesiąca. Na podobnym poziomie jak w poprzednim roku jest czas wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, bowiem ponad 70% decyzji wydana była w zakładanym czasie 4 miesięcy i krótszym niż 4 miesiące.

Przeprowadzono analizę orzecznictwa SKO, a także szerszą analizę orzecznictwa sądowo-administracyjnego. Wnioski dla dalszych działań w zarządzaniu przestrzenią miejską opracowane w roku poprzednim są ciągle aktualne:

- Dalsza liberalizacja i dopuszczanie zabudowy na terenach niezabudowanych, na pozostałościach pasmowych podziałów, prowadzi do najgorszego z możliwych zjawiska, czyli rozprzestrzeniania się zabudowy w sposób przypadkowy i niepodporządkowany żadnym zasadom planowania. Tego typu odmowa jest rzeczywiście najbardziej dyskusyjna, ponieważ nie można jej skorygować parametrami. Jeśli inwestor nie ma zabudowy dookoła a Prezydent nie sporządzi dla niego planu, to nigdy nie będzie mógł skorzystać z prawa do zabudowy, co z kolei, jak twierdzą sądy administracyjne, narusza konstytucję. Tego typu blokada przy pomocy decyzji administracyjnej jest niedopuszczalna. Planem miejscowym tak. To oznacza, że w praktyce każda decyzja odmowna z powodu niemożności ustalenia linii zabudowy powinna automatycznie powodować przystąpienie do sporządzenia mpzp.
- Nie jest możliwa polemika z osobami bez uprawnień (SKO) na temat właściwych gabarytów zabudowy. Nie mając właściwego przygotowania zawodowego dokonują błędnej oceny materiału dowodowego i w rezultacie wskazują Prezydentowi, w zasadzie w formie nakazu, rozstrzygnięcie wprowadzające chaos przestrzenny. Uważam, że polemika tego typu narusza przepis art. 60 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Prowadzi to do fatalnej sytuacji, gdzie osoba

sporządzająca dla Prezydenta projekt decyzji jest zmuszana do działania niezgodnego ze swoją wiedzą i zasadami odpowiedzialności zawodowej. Ten parametr (gabaryty) w przeciwieństwie do poprzedniego można zmienić i uzyskać, na zasadzie dobrego sąsiedztwa, decyzję pozytywną.

- Nie jest możliwa polemika z osobami bez uprawnień (SKO) na temat przeznaczenia terenu. Układ funkcjonalny zespołów urbanistycznych stanowi jedną z podstaw planowania urbanistycznego i swobodne wprowadzanie nowych, niewystępujących na analizowanym obszarze, funkcji prowadzi do obniżenia warunków zamieszkiwania. Niestety ta kwestia nie została uregulowana rozporządzeniem dotyczącym sposobu ustalania wymagań. Ocena materiału dowodowego nie może jednak polegać na swobodnej jego interpretacji, ale musi być podparta szeroką wiedzą na temat sposobu użytkowania terenów o różnym przeznaczeniu. Techniczne ograniczenia i uciążliwości to element specjalistycznej wiedzy. W mojej ocenie zupełnie nieuzasadnione i wręcz niedopuszczalne jest przekształcanie przeznaczenia terenów, szczególnie produkcyjno-magazynowego, przy pomocy decyzji o warunkach zabudowy. Możliwe jest ono tylko w szczególnych przypadkach, na obrzeżach zdegradowanych terenów magazynowo-produkcyjnych, w przypadku ich przylegania do zabudowy mieszkaniowej. Podobnie jak w poprzednim zagadnieniu funkcję zabudowy można zmienić i dopasować do istniejącej, a w rezultacie uzyskać decyzję pozytywną.
- Nie zostały zakończone prace zmierzające do wprowadzenia w WAB systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentami. Poczynając od 2012 r. trwały prace nad dostosowaniem systemu do specyfiki Wydziału i zapewnieniem takiej jego funkcjonalności, która rozwiąże problemy związane z raportowaniem i sprawozdawczością oraz powiązaniem z Systemem Informacji Przestrzennej.
- Prace nad jego wdrożeniem praktycznie zostały przerwane z przyczyn niezależnych od WAB w czerwcu 2015 r. i po ponownych podjęciach prac nad dostosowaniem do potrzeb wydziału w sierpniu 2017 r. trwają nadal.

ZARZĄD GEODEZJI, KARTOGRAFII I KATASTRU MIEJSKIEGO

REALIZACJA ZADAŃ ZLECONYCH Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM PAŃSTWOWEGO ZASOBU GEODEZYJNEGO I KARTOGRAFICZNEGO

Realizowano zadania wynikające z art. 7d ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 725, ze zm.), w szczególności:

- prowadzono powiatowy zasób geodezyjny i kartograficzny dla obszaru miasta Wrocławia, w tym bazy danych,
- tworzono i udostępniano mapy ewidencyjne i mapy zasadnicze,
- koordynowano usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu,
- prowadzono prace związane z zakładaniem osnów szczegółowych, w szczególności przeprowadzono inwentaryzację stanu osnów szczegółowych,
- realizowano prace związane z ochroną znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych.

Prowadzono bieżącą aktualizację baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w oparciu o:

- wyniki zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych przyjęte do zasobu,
- dokumenty, które były przedmiotem narad koordynacyjnych, o których mowa w art. 28b ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, w przypadku gdy stanowiska uczestników narady były jednomyślne i pozytywne,
- wnioski właścicieli i innych podmiotów, którym przysługują prawa do gruntów,
- dokumenty o jakich mowa w art. 23 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Udostępniano dane i informacje z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego:

- przyjmowano zamówienia i wnioski na udostępnianie informacji i wydano dokumenty z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym do zgłoszeń prac geodezyjnych i kartograficznych,
- przygotowywano i udostępniano materiały, informacje i dokumenty dla złożonych zamówień i wniosków, w tym dla zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych,
- udostępniano dane zgromadzone w rejestrze publicznym w trybie art. 15 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne,
- wydawano licencje na udostępniane materiały, zgodnie z ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne,
- pobierano opłaty za udostępnione materiały, dokumenty zgodnie z ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne,
- przygotowywano różnorodne dokumentacje dla potrzeb wydziałów merytorycznych Urzędu Miejskiego oraz jednostek gminy związane z prowadzonymi przez te jednostki postępowaniami itp. dla potrzeb komunalizacji, regulacji stanów prawnych, sprzedaży mienia komunalnego itp.

REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH DOTYCZĄCYCH PROWADZENIA SPRAW PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI ORAZ ROZGRANICZEŃ NIERUCHOMOŚCI

Prowadzono sprawy dotyczące rozgraniczeń nieruchomości wynikające z ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 725, ze zm.) oraz sprawy dotyczące podziałów nieruchomości wynikających z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 65);

REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POWIERZONYCH

Kontynuowano proces związany z wykonywaniem podziałów działek mienia komunalnego i Skarbu Państwa oraz rozgraniczeń, wznowień znaków granicznych dla nowych nabywców mienia komunalnego i Skarbu Państwa - realizacja tych prac umożliwiła opracowanie dokumentacji do sprzedaży nieruchomości komunalnych i Skarbu Państwa.

wykaz wybranych zrealizowanych zadań

Wyszczególnienie czynności	jednostka	Ilość				
		2015	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7
Wprowadzanie zmian do operatu ewidencyjnego	zmiana	102 857	105 203	115 777	127 805	122 764
Przygotowywanie i wysyłka zawiadomień o wprowadzonych zmianach w operacie ewidencyjnym	zawiadomienie	63 446	34 251	28 288	37 068	23 537
Przyjmowanie zamówień i przygotowywanie materiałów do prac geodezyjnych	zamówienie	9 440	9 560	10 169	10 748	9 946
Weryfikacja operatów przyjmowanych do zasobu	przyjmowany operat geodezyjny	7 641	7 506	7 296	6 926	6 397

Przygotowanie dokumentacji dla potrzeb Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych Gminy/ ilość spraw	zamówienie	2 229	1 861	2 645	1 801	1 319
Prowadzenie narad koordynacyjnych	przyjęty projekt	2 025	1 995	2 088	2 020	1 866
Prowadzenie narad koordynacyjnych	wydany protokół z narady	1 990	1 927	1 788	1 958	1 742
Podziały działek	ilość zleceń zrealizowanych	110	135	96	71	78
Wznowienia granic, okazania granic działek	ilość zleceń zrealizowanych	201	251	153	129	120
Decyzje administracyjne	ilość	544	524	470	432	411
Przyjmowanie zamówień na materiały zasobu	zamówienie	18 403	18 014	18 639	23 171	19 430

REALIZACJA ZADAŃ OBEJMUJĄCYCH PRACĘ ORGANIZACYJNO-TECHNICZNE POZWALAJĄCE NA OPRACOWANIE I PEŁNIEJSZE WYKORZYSTANIE BAZ DANYCH

Projekt „Podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu”, który otrzymał dofinansowanie w ramach Osi priorytetowej nr 2 „Technologie informacyjno-komunikacyjne” Działania nr 2.1 „E-usługi publiczne” Poddziałania nr 2.1.1 „E-usługi publiczne – konkursy horyzontalne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 jest w trakcie realizacji i wdrażanie odbywa się zgodnie z harmonogramem.

Celem projektu jest dostawa i wdrożenie kompleksowego systemu do obsługi państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu oraz oprogramowania do prowadzenia baz danych i udostępniania danych i opracowań wraz z migracją i konwersją danych, dostosowaniem baz danych do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój Systemu i uruchomienie e-usług zapewniających udostępnianie danych.

Planowanym efektem jest podniesienie dostępności danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu poprzez:

- wdrożenie kompleksowego systemu do prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu,
- doprowadzenie do interoperacyjności zasobu danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, poprzez stosowną, wymaganą również prawnie standaryzację, poprawę jakości danych, utworzenie ustandaryzowanych i spójnych baz danych.
- wdrożenie szeregu e-usług, zapewniających usługobiorcom możliwość zdalnego załatwienia spraw oraz dostęp do danych i dokumentów rejestru publicznego,
- utworzenie i wykorzystanie otwartych zasobów publicznych, co pozwoli na zapewnienie otwartego dostępu do wybranych danych cyfrowych będących w posiadaniu instytucji.

Wartość projektu: 4 000 000 zł

Dofinansowanie projektu z UE: 3 400 000 zł

DEPARTAMENT EDUKACJI

EDUKACJA

REORGANIZACJA SIĘCI SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

- Kontynuowano działania związane z **reformą ustroju szkolnego**. Na podstawie Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo Oświatowe, Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwały związane z:
 - zakończeniem działalności przez gimnazja,
 - przekształceniem od roku szkolnego 2019/2020 3-letnich liceów ogólnokształcących w 4-letnie licea ogólnokształcące,
 - przekształceniem od roku szkolnego 2019/2020 4-letnich techników w 5-letnie technika,
 - przekształceniem 4-letniego Liceum Plastycznego w 5-letnie liceum sztuk plastycznych,
 - przekształceniem Centrum Kształcenia Praktycznego w Centrum Kształcenia Zawodowego,
- Dwa licea ogólnokształcące zostały przekształcone dodatkowo z powodu przejęcia budynków po gimnazjach, które zakończyły działalność (LO IV i LO VII). Trzy ośrodki specjalne przekształcono z powodu zakończenia działalności gimnazjów.

Wykaz podjętych uchwał

Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
V/85/19	21 lutego 2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności przez Gimnazjum Specjalne nr 43 oraz zamiaru przekształcenia Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej 51a we Wrocławiu
V/86/19	21 lutego 2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności przez Gimnazjum Specjalne nr 55 oraz zamiaru przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 im. Janusza Korczaka przy ul. Parkowej 27
V/87/19	21 lutego 2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności przez Gimnazjum Specjalne nr 56, zamiaru zmiany adresu Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 104 przy ul. Jedności Narodowej 117 oraz zamiaru przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 11 im. Józefy Joteyko przy ul. Kamiennej 99-101 we Wrocławiu
V/88/19	21 lutego 2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności przez Gimnazjum Specjalne nr 44 oraz zamiaru przekształcenia Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Wojtki Bellona przy ul. Borowskiej 101 we Wrocławiu
V/89/19	21 lutego 2019 r.	w sprawie zamiaru likwidacji Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczy nr 1 przy ul. ks. Marcina Lutra 6 we Wrocławiu
VIII/186/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie wskazania miejsca realizacji obowiązku szkolnego uczniom szkoły podstawowej w innej publicznej szkole podstawowej powstałej z przekształcenia gimnazjum
IX/224/19	16 maja 2019 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowych gimnazjów prowadzonych przez Miasto
X/258/19	13 czerwca 2019 r.	w sprawie utworzenia Centrum Kreatywności TALENT we Wrocławiu przy ul. Jedności Narodowej 117 i nadania statutu
VIII/144/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr I im. Danuty Siedzikówny „Inki” we Wrocławiu przy ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 9 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/145/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr II im. Piastów Śląskich z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego we Wrocławiu przy ul. Parkowej 18-26 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/146/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr III im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu przy ul. Składowej 5 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/147/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr VI im. Bolesława Prusa we Wrocławiu przy ul. Hutniczej 45 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/148/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr VIII im. Bolesława Krzywoustego we Wrocławiu przy ul. Zaporoskiej 71 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/149/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr X im. Stefanii Sempołowskiej we Wrocławiu przy ul. Pieszaj 1 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/150/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr XII im. Bolesława Chrobrego we Wrocławiu przy pl. Orłąt Lwowskich 2a w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/151/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr XV im. mjr Piotra Wysockiego we Wrocławiu przy ul. Wojrowickiej 58 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/152/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr XVI we Wrocławiu przy ul. Mikołaja Reja 3 w czteroletnie liceum ogólnokształcące

VIII/153/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr XVII im. Agnieszki Osieckiej we Wrocławiu przy ul. Tęczowej 60 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/154/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr XXIV z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego we Wrocławiu przy ul. Drukarskiej 50 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/155/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi nr XXX we Wrocławiu przy ul. Nowodworskiej 70-82 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/156/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr XXXI dla Niepełnosprawnych Ruchowo we Wrocławiu przy ul. Poświęckiej 8 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/157/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego Specjalnego nr XXXII we Wrocławiu przy ul. Białowieskiej 74a w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/158/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych nr I we Wrocławiu przy ul. Swobodnej 73 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/159/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3 we Wrocławiu przy ul. ks. Piotra Skargi 31 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/160/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 we Wrocławiu przy ul. Jacka Kuronia 14 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/161/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego Zespołu Szkół nr 5 we Wrocławiu przy ul. Gen. Józefa Haukego-Bosaka 33-37 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/162/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego Zespołu Szkół nr 14 we Wrocławiu przy al. Aleksandra Brücknera 10 w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/163/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego Zespołu Szkół nr 19 we Wrocławiu przy ul. Spółdzielczej 2a w czteroletnie liceum ogólnokształcące
VIII/164/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 1 im. Kemala Mustafy Atatürka we Wrocławiu przy ul. Słubickiej 29-33 w pięcioletnie technikum
VIII/165/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 2 im. I Korpusu Pancernego Wojska Polskiego we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 105 w pięcioletnie technikum
VIII/166/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 3 we Wrocławiu przy ul. Młodych Techników 58 w pięcioletnie technikum
VIII/167/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 5 im. Jana Kilińskiego we Wrocławiu przy ul. Jana Wł. Dawida 5 w pięcioletnie technikum
VIII/168/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 6 we Wrocławiu przy ul. Kiełczowskiej 43 w pięcioletnie technikum
VIII/169/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 7 im. Polskich Zwycięzców Enigmy we Wrocławiu przy ul. Gen. Józefa Haukego-Bosaka 21 w pięcioletnie technikum
VIII/170/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 8 im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu przy ul. Drukarskiej 50 w pięcioletnie technikum
VIII/171/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 9 we Wrocławiu przy ul. Kamiennej 86 w pięcioletnie technikum
VIII/172/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 10 im. Fryderyka Joliot-Curie we Wrocławiu przy ul. Braniborskiej 57 w pięcioletnie technikum
VIII/173/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 11 im. Gen. Józefa Bema we Wrocławiu przy ul. Grabczyńskiej 236 w pięcioletnie technikum
VIII/174/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 12 im. ks. Stanisława Staszica we Wrocławiu przy ul. Jana Wł. Dawida 9-11 w pięcioletnie technikum
VIII/175/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 13 im. Marii Dąbrowskiej we Wrocławiu przy ul. Stanisława Worcella 3 w pięcioletnie technikum
VIII/176/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 14 z Oddziałami Integracyjnymi we Wrocławiu przy ul. Nowodworskiej 70-82 w pięcioletnie technikum
VIII/177/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 15 im. Marii Skłodowskiej-Curie we Wrocławiu przy ul. Skwierzyńskiej 1-7 w pięcioletnie technikum
VIII/178/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Technikum nr 16 im. Czesława Miłosza we Wrocławiu przy ul. Szkołkiej 64 w pięcioletnie technikum
VIII/179/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu przy ul. Kruczej 49
VIII/180/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego nr IV im. Stefana Żeromskiego we Wrocławiu przy ul. Stacha Świstackiego 12-14 w czteroletnie liceum ogólnokształcące i przekształcenia Liceum Ogólnokształcącego nr IV im. Stefana Żeromskiego we Wrocławiu przy ul. Stacha Świstackiego 12-14
VIII/182/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 im. Janusza Korczaka przy ul. Parkowej 27 we Wrocławiu
VIII/183/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie przekształcenia Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Wojtki Bellona przy ul. Borowskiej 101 we Wrocławiu
VIII/184/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie przekształcenia Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej 51a
XIII/322/19	05 września 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego Centrum Kształcenia Praktycznego we Wrocławiu przy ul. Strzegomskiej 49a w centrum kształcenia zawodowego
XIII/323/19	5 września 2019 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego czteroletniego Liceum Plastycznego im. Stanisława Kopystyńskiego we Wrocławiu przy ul. ks. Piotra Skargi 23b w pięcioletnie liceum sztuk plastycznych

- Na sesji Rady Miejskiej Wrocławia w dniu 4 lipca 2019 r. podjęto uchwały, które obowiązują od roku szkolnego 2019/2020:
- Nr XII/271/19 zmieniająca uchwałę nr XXXVII/842/17 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Wrocław (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz.4539);
- Nr XII/272/19 zmieniająca uchwałę nr LXIII/1520/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci i określenia granicy obwodów publicznych szkół podstawowych na obszarze Wrocławia (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz.4540);
- Nr XII/273/19 zmieniająca uchwałę nr LXIII/1521/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych na obszarze Wrocławia (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz.4541).
- W wyniku analizy danych demograficznych w odniesieniu do rejonów urbanistycznych Wrocławia oraz analizy potrzeb i wykorzystania miejsc dydaktycznych w placówkach wszystkich typów, uzupełniono sieć przedszkolną w Gminie Wrocław poprzez wybudowanie nowych i rozbudowanie istniejących przedszkoli. Wybudowano nowe przedszkole przy ul. Okulickiego i przeniesiono przedszkole przy ul. Pawłowickiej do nowo wybudowanego przedszkola przy ul. Przedwiośnie 47. Przedszkola te funkcjonują od nowego roku szkolnego 2019/2020:

Wykaz nowych przedszkoli

Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
V/84/19	21 lutego 2019 r.	w sprawie utworzenia Przedszkola nr 17 we Wrocławiu przy ul. Gen. Leopolda Okulickiego 2a i nadania statutu
VI/122/19	21 marca 2019 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Przedszkola nr 73 przy ul. Pawłowickiej 78 we Wrocławiu
VI/123/19	21 marca 2019 r.	w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 23 we Wrocławiu przy ul. Przedwiośnie 47 i nadania statutu
XIII/324/19	05 września 2019 r.	w sprawie utworzenia Przedszkola nr 26 we Wrocławiu przy Alei Śląskiej 1 i nadania statutu

Podjęto uchwały racjonalizujące zarządzanie oświatą (obowiązujące od roku szkolnego 2019/2020):

Wykaz uchwał dotyczących zarządzania oświatą

Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
LXII/1447/18	13 września 2018 r.	w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 22 we Wrocławiu przy ul. Dembowskiego 39 i nadania statutu
VIII/181/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie utworzenia Zespołu Szkół nr 8 we Wrocławiu przy ul. Mikołaja Reja 3 i nadania statutu
VIII/185/19	11 kwietnia 2019 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 104 przy ul. Jedności Narodowej 117 oraz przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 11 im. Józefy Joteyko przy ul. Kamiennej 99-101 we Wrocławiu
X/257/19	13 czerwca 2019 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2
XII/274/19	04 lipca 2019 r.	w sprawie wyłączenia Ośrodka Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego nr 1 z Elektronicznych Zakładów Naukowych przy ul. Braniborskiej 57 we Wrocławiu
XII/275/19	04 lipca 2019 r.	w sprawie likwidacji Ośrodka Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego nr 1 w Elektronicznych Zakładach Naukowych przy ul. Braniborskiej 57 we Wrocławiu

DANE STATYSTYCZNE WG TYPÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH SYSTEMU OŚWIATY

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Miasto w latach 2015-2019

Typ szkoły/placówki	Stan na:				
	2015	2016	2017	2018	2019
Przedszkola	105	105	108	108	110
Przedszkola specjalne	1	1	1	1	1
Szkoły podstawowe	71	71	80	82	82
Szkoły podstawowe muzyczne	4	4	4	4	4

Szkoły podstawowe specjalne	10	10	9	9	10
Gimnazja	40	40	16	13	0
Gimnazja specjalne	11	10	9	9	1
Licea ogólnokształcące	21	20	19	18	18
Licea ogólnokształcące specjalne	2	2	2	2	2
Licea Ogólnokształcące z oddziałami Mistrzostwa Sportowego	2	2	2	2	2
Technika	16	16	15	15	17
Zasadnicze szkoły zawodowe	9	9	0	0	0
Branżowa szkoła I stopnia	0	0	9	9	9
Zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	5	5	0	0	0
Branżowa szkoła specjalna I stopnia	0	0	1	1	1
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	2	2	2	2	2
Szkoły policealne	7	7	6	6	6
Szkoły plastyczne	2	2	2	2	2
Centrum Kształcenia Zawodowego	1	1	1	1	1
Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze z internatami	4	3	3	3	3
Internaty	3	3	5	5	5
Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	1	1	1	1	1
Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	2	1	1	1	1
Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	6	6	6	6	6
Młodzieżowe Domy Kultury	4	4	4	4	5
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1	1	1	1	1
Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego nr 1	1	1	1	1	0
Schroniska młodzieżowe	2	2	2	2	2
Ogółem	331	327	308	306	292

Struktura przedszkoli*

Przedszkola	Rok szkolny 2019/2020				Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2018/2019
	Liczba jednostek	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Średnia w oddziale	
Prowadzone przez JST	111	739	16 142	21,84	1,22%
Prowadzone przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż JST	89	409	7 887	19,28	17,58%
Razem bez punktów przedszkolnych	200	1 148	24 029	20,93	6,06%
Punkty przedszkolne	86	135	1 612	11,94	-0,68%

Struktura szkół podstawowych*

Szkoła podstawowa	Rok szkolny 2019/2020			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2018/2019
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	
Klasa „0”	1 293	58	22,3	-13,51%
Klasa I	5 591	270	20,7	1,95%
Klasa II	5 462	256	21,3	17,61%
Klasa III	4 710	227	20,7	43,16%
Klasa IV	3 305	187	17,7	-54,19%
Klasa V	7 174	350	20,5	8,16%
Klasa VI	6 659	323	20,6	38,70%
Klasa VII	4 865	243	20,0	14,31%
Klasa VIII	4 315	223	19,3	-9,54%
Oddział Gim. Kl. III**	11	1	11,0	-99,58%
Razem	43 385	2 138	20,3	-4,12%

**SP dla Dorosłych nr 1, Centrum Kształcenia Ustawicznego, nabór lutowy.

Struktura szkół ponadpodstawowych*

Typ placówki	Rok szkolny 2019/2020			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku 2018/2019
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	
LO	514	13 778	26,8	34,4%
Technika	318	7 467	23,5	31,4%
BS I st.	82	1 487	18,1	31,2%
SS przysp. do zawodu	8	34	4,3	30,8%
Szkoły policealne	1	29	29,0	20,8%
Szkoły artystyczne (LO)	10	260	26,0	0,0%
Razem	933	23 055	24,7	32,7%

Zestawienie zbiorcze uczniów w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Wrocław*

Typ placówki	Rok szkolny 2019/2020			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2018/2019
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	
Przedszkola	739	16 142	21,8	1,2%
Szkoły podstawowe	2 138	43 385	20,3	-4,1%
LO	514	13 778	26,8	34,4%
Szkoły zawodowe	409	9 017	22,0	31,3%
Szkoły artystyczne	10	260	260,0	0,0%
Razem	3 810	82 582	21,7	3,5%

* Dane pobrane z Systemu Informacji Oświatowej, wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. w **191 oddziałach integracyjnych**, w placówkach prowadzonych przez Miasto, opieką i kształceniem objętych jest 763 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Oddziały integracyjne w roku szkolnym 2019/2020

Placówka	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	Średnia liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziale integracyjnym
Przedszkole	47	195	4,1
Szkoła Podstawowa (w tym również z oddziałami przedszkolnymi)	117	361	3,1
Liceum ogólnokształcące	11	54	4,91
Technikum	4	10	2,5
RAZEM	179	620	3,5

W ramach projektu **Strategia rozwoju nowych miejsc przedszkolnych we Wrocławiu** w nowo utworzonych przedszkolach publicznych, powstało dodatkowo 696 miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat.

Nowe miejsca przedszkolne

Adres	Podmiot	Liczba nowych miejsc	Termin uruchomienia
Ul. Okulickiego 2a	Gmina Wrocław	200	Wrzesień 2019 r.
Ul. Przedwiośnie 47	Gmina Wrocław P nr 73 (ZSP 23)	150	Wrzesień 2019 r.
Ul. Pułaskiego	Gmina Wrocław	25	Wrzesień 2019 r.
Ul. Kiełczowska	Wrocławskie Skauty	125	Wrzesień 2019 r.
Ul. Samborska 14 a	Wrocławskie Skauty	125	Wrzesień 2019 r.
Ul. Tarnogajska	Akademia Przedszkolaka	71	Grudzień 2019 r.
	SUMA:	696	

Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji wpisanymi do „Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia w roku 2019”, w nowo utworzonych przedszkolach publicznych, prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż Gmina Wrocław, powstało dodatkowo 360 miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat. Natomiast kontynuując zapoczątkowaną w 2008 r. akcję: „**Załoś domowe przedszkole we Wrocławiu**”, mającą na celu zwiększenie dostępności do wychowania przedszkolnego, w ramach alternatywnych form wychowania przedszkolnego, w 2019 r. utworzono 6 niepublicznych punktów przedszkolnych, w których utworzono 128 miejsc dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

W ramach uzupełnienia sieci szkół we Wrocławiu **zarejestrowano 37 nowych szkół i placówek niepublicznych**, z czego 4 szkołom nadano uprawnienia szkoły publicznej. Natomiast w przypadku 137 szkół i placówek niepublicznych dokonano zmiany wpisu do ewidencji, z czego dla 65 szkół dokonano również zmiany decyzji o nadaniu uprawnień szkoły publicznej. Jednocześnie w drodze decyzji wykreślono z ewidencji szkół i placówek niepublicznych 60 szkół i placówek, które nie rozpoczęły działalności w zgłoszonym terminie lub zaprzestały prowadzenia działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące. Ponadto w drodze decyzji wydano 2 zezwolenia osobom fizycznym i prawnym na założenie 2 publicznych przedszkoli, dokonano zmiany zezwolenia w 38 publicznych szkołach i placówkach (2 punktach przedszkolnych, 14 przedszkolach, 3 szkołach podstawowych, 10 liceach ogólnokształcących, 3 szkołach branżowych, 4 technikach, 1 szkole przysposabiającej do pracy, 1 poradni) oraz cofnięto 4 zezwolenia na prowadzenie 2 punktów przedszkolnych, 1 przedszkola i 1 gimnazjum, z uwagi na zakończenie działalności.

Struktura szkół/placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż Gmina Wrocław wpisanych do ewidencji w 2019 r.

Typ szkoły/placówki	Liczba szkół/placówek
Punkt przedszkolny	12
Przedszkole	6
Szkoła podstawowa	5
Liceum ogólnokształcące	6
Szkoła policealna	3
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	1
Placówka kształcenia ustawicznego	6
Razem	39

PODNOSENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

Celem **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej** jest stworzenie warunków dla funkcjonowania systemu edukacji o najwyższych standardach wychowania i kształcenie poprzez rozwój wrocławskiej kultury edukacyjnej.

INICJATYWY I PROGRAMY EDUKACYJNE

Pracownia Badań i Analiz Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN) przeprowadziła **8 diagnoz z zakresu matematyki i języka polskiego** dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz **2 diagnozy z zakresu języków obcych (angielskiego i niemieckiego)** dla szkół podstawowych. Arkusze diagnozy poddano standaryzacji w szkołach spoza Wrocławia. W diagnozach wzięło udział 23 766 uczniów szkół ponadpodstawowych i 15 866 uczniów szkół podstawowych. Ponadto podsumowane zostały wyniki próbnego egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języków obcych. Grupa badawcza próbnego egzaminu to 11 475 uczniów z 62 szkół podstawowych. Analizy wyników przeprowadzonych diagnoz i próbnego egzaminu

ósmoklasisty przedstawiono na 19 konferencjach podsumowujących dla dyrektorów i nauczycieli z 37 szkół ponadpodstawowych i 71 szkół podstawowych. Nauczyciele mają do dyspozycji na platformie Moodle archiwum diagnoz przygotowanych przez WCDN z ostatnich jedenastu lat szkolnych, znajdują się tam również opracowane na potrzeby podnoszenia efektywności nauczania dwie strategie – matematyczna i humanistyczna.

Kontynuowano projekt „**Szkoła w mieście**”. Program, jest w całości finansowany przez Miasto i ma na celu wykorzystanie „otwartej przestrzeni miasta” w edukacji (bezpłatne zajęcia w muzeach, centrach poznawczych, parkach i ogrodach, teatrach i innych placówkach kulturalnych, uczelniach, instytucjach miejskich i firmach). W 2019 r. chęć udziału w projekcie zadeklarowały 132 instytucje/organizacje. W projekcie od stycznia do czerwca 2019 r. uczestniczyły wszystkie szkoły/placówki, dla których organem prowadzącym jest Miasto Wrocław.

Od września 2019 r. na wniosek dyrektorów przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi podjęto decyzję o wyłączeniu przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych z projektu „Szkoła w Mieście”. Środki z ww. projektu w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych zostały przeznaczone na realizację zajęć dodatkowych (w szczególności rytmiki). Szkoły ponadpodstawowe miały możliwość realizacji zajęć z wychowania fizycznego w Aquaparku. W ramach projektu sfinansowano również zajęcia dodatkowe „Oswajanie z wodą” dla dzieci pięcio- i sześciolletnich. Na realizację w/w działań przeznaczono łącznie kwotę 4 741 360 zł.

Dla szkolnych koordynatorów WCDN zorganizował konferencje:

- 28 maja 2019 r. na Stadionie Wrocław, podczas której uczestnicy wysłuchali wykładu doradców metodycznych WCDN na temat działań edukacyjnych w przestrzeni miejskiej. Podczas wykładu nauczyciele mogli zapoznać się z ofertą edukacyjną Stadionu Wrocław jako instytucji biorącej udział w projekcie „Szkoła w Mieście”,
- 13 września 2019 r. w Sali Sesyjnej Rady Miejskiej Wrocławia, gdzie nauczyciele mogli wzbogacić wiedzę na temat działalności Rady Miejskiej Wrocławia. Ponadto w trakcie konferencji przekazano najnowsze informacje dotyczące realizacji projektu „Szkoła w Mieście”.
- 26 listopada 2019 r. w Centrum Historii Zajezdnia - warsztaty „Wrocław przedwczoraj, wczoraj i dziś - zajęcia w przestrzeni miejskiej Wrocławia.

W ramach współpracy międzynarodowej dofinansowano udział 8 uczniów wrocławskich szkół w finale **Międzynarodowych Mistrzostw w Grach Matematycznych i Logicznych w Paryżu**. Konkurs skierowany był do miłośników matematyki w każdym wieku i na każdym poziomie wtajemniczenia. Rozwiązywane zadania nie wymagają konkretnej wiedzy matematycznej, są to łamigłówki z zakresu tzw. matematyki rekreacyjnej, wymagające sprawnych technik rachunkowych, wyobraźni geometrycznej i logicznego myślenia. Łączna kwota dofinansowania 16 000 zł.

27 sierpnia 2019 r. WCDN wspólnie z Dolnośląską Szkołą Wyższą był organizatorem **II Wrocławskiego Forum Nauczycieli Języka Niemieckiego „Metodyka – Praktyka – Pasja. Niemiecki skraca dystans!”**. W konferencji objętej patronatem Konsula Generalnego Republiki Federalnej Niemiec, Goethe Institut, Osterreich Institut, Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego, Fundacji Rozwoju Edukacji oraz Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w 18 warsztatach wzięło udział około 200 nauczycieli języka niemieckiego z całej Polski.

Po raz czternasty włączono się w organizację **XXII Dolnośląskiego Festiwalu Nauki** we współpracy z Kolegium Rektorów Uczelni Wyższych. W ramach projektu „Między duchem a materią pośredniczy matematyka” przeprowadzono Projekt Interaktywnych Pokazów, w którym uczestniczyły Szkoły Podstawowe nr: 30, 44, 50, 63, 64, 68, 74, 76, 84, 93, 108, 109, Szkoła Podstawowa nr 66 (ZSP 22), Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr:

1, 21, Zespoły Szkół nr 1, 3, 18, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Technikum nr 15, Lotnicze Zakłady Naukowe oraz Licea Ogólnokształcące nr: II, IV, XV, XVII. Z budżetu Miasta na pokazy przeznaczono kwotę 76 280 zł. Zorganizowano 164 pokazów, których celem było upowszechnienie i propagowanie nauki poprzez zabawę oraz popularyzowanie walorów matematyki i innych przedmiotów ścisłych. W pokazach wzięło udział 5 852 uczniów.

We współpracy z Instytutem Matematycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, kontynuowano projekt **Wrocławski Portal Matematyczny** dostępny pod adresem www.matematyka.wroc.pl. Wzbogacono treści portalu o kilkaset artykułów i materiałów. Celem jest podniesienie poziomu edukacji matematycznej poprzez dostarczanie materiałów wspomagających nauczycieli i uczniów.

Liczba odwiedzin strony portalu to ok. 100 000 wejść na miesiąc. Na realizację projektu w roku 2019 przeznaczono 100 000 zł.

We współpracy z **Polską Akademią Umiejętności** zorganizowano trzy spotkania dydaktyczno - naukowe:

- XL spotkanie z prof. dr hab. Iloną Kryczek z Michigan Center for Cancer Immunology and Immunotherapy, Department of Surgery, University of Michigan School of Medicine (USA),
- XLI spotkanie z prof. dr hab. Krzysztofem Krajewskim z Department of Biochemistry and Biophysics, Genetic Medicine, University of North Carolina School of Medicine (USA),
- XLII spotkanie z prof. dr hab. Michałem Olszewskim z Division of Pulmonary and Critical Care Medicine, Department of Internal Medicine University of Michigan School & VA Ann Arbor Healthcare System (USA).

W ramach współpracy z Ambasadą Francji w Polsce kontynuowano **naukę języka francuskiego**: w przedszkolach nr: 28, 33, 79 oraz w szkołach podstawowych nr: 12, 25, 36, 45, 74, 93, 113. Łącznie na realizację języka francuskiego przyznano przedszkolom 0,98 etatu, a szkołom podstawowym 5,56 etatu.

W Szkole Podstawowej nr 63 przy ul. Menniczej kontynuowano **naukę języka ukraińskiego** w wymiarze 12 godzin tygodniowo (0,67 etatu pedagogicznego). Do wrocławskich szkół podstawowych uczęszcza łącznie 1 862 (w tym 182 do oddziałów przygotowawczych) dzieci pochodzenia ukraińskiego na różnym etapie kształcenia (klasy 0-VIII), większość z nich korzysta z zajęć języka polskiego (878 godzin) oraz dodatkowych zajęć wyrównawczych (220 godzin).

Od września 2019 r. zorganizowano w sześciu szkołach podstawowych (SP nr 4, 74, 83, 90, 109, 113) i jednej szkole ponadpodstawowej (LO nr XV) **klasy przygotowawcze**, dedykowane uczniom obcojęzycznym rozpoczynającym naukę w polskiej szkole. Utworzono łącznie 21 oddziałów na poziomie: oddział przedszkolny -1 oddział, klasy I-III – 5 oddziałów, klasy IV-VI – 6 oddziałów, klasy VII-VIII - 4 oddziały i klasy I LO – 5 oddziałów. Naukę w nich pobiera łącznie 197 uczniów obcojęzycznych, w tym 182 z Ukrainy. Projekt realizowany jest w ramach **100 zadań Prezydenta na 100 dni**.

W większości szkół realizowano godziny przyznane na organizację dodatkowej nauki języka polskiego (**100 zadań Prezydenta na 100 dni**), dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz naukę języka i kultury kraju pochodzenia, m.in. dla uczniów pochodzenia ukraińskiego, rosyjskiego, białoruskiego, koreańskiego, brytyjskiego, rumuńskiego, kazachskiego, arabskiego, włoskiego, niemieckiego, wietnamskiego, hiszpańskiego. Ogółem, dla ok. 1 887 uczniów - cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 1 292.

Od września 2019 r. utworzono oddziały dwujęzyczne w następujących szkołach:

Oddziały dwujęzyczne w szkołach

Język	Oddziały dwujęzyczne	
	Szkoły Podstawowe (na poziomie klas VII i VIII)	Szkoły Ponadpodstawowe
Niemiecki	SP 1, SP 9, SP 29	LO XIII
Angielski	SP 5, SP 66, SP 71	LO XIV
Hiszpański	SP 17 (w ZS-P 17)	LO IX
Francuski		LO VIII
Włoski		LO IX

Kontynuowano akcję „**Cały Wrocław czyta**”:

- 6 czerwca 2019 r. „Wiosenne czytanie w Ogrodzie Botanicznym J.Tuwim – Ptasie radio” - kolejne spotkanie edukacyjne oraz happening połączony był z promocją działań na rzecz ptaków migrujących jako kontynuacja wcześniej podjętych działań. W czytaniu uczestniczyło około 450 uczniów wrocławskich szkół i przedszkoli.
- 7 września 2019 r. „Narodowe Czytanie po wrocławsku. Od Romana Kołakowskiego do...” zorganizowane we Wrocławskim Muzeum Teatru im. H. Tomaszewskiego.

WCDN po raz kolejny był organizatorem międzynarodowej **kampanii „Łączą nas ptaki”**, której celem jest ochrona ptaków siewkowych znikających bezpowrotnie z naszego rodzimego krajobrazu. Edycję 2019 kierowano do uczniów szkół w Polsce i Francji. 5 marca 2019 r. w konferencji wzięło udział 29 placówek ze wszystkich poziomów edukacyjnych. Nauczyciele otrzymali materiały edukacyjne związane z kampanią do pracy z uczniem oraz publikację na temat ptaków w naszym mieście, wydaną i upowszechnianą przez Biuro Ochrony Przyrody we Wrocławiu. Podsumowaniem działań wrocławskich placówek był uroczysty wernisaż i wystawa prac w dniu 11 czerwca 2019 r., w którym uczestniczyli uczniowie wraz ze swoimi opiekunami. Po zakończonej wystawie wszystkie prace zostały przekazane głównym organizatorom Fundacji Psubraty z siedzibą w Warszawie.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, dotyczącego wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w 2019 r. pozyskano dofinansowanie do **zakupu nowości wydawniczych** do bibliotek szkolnych dla 25 jednostek oświatowych w łącznej wysokości **260 160 zł**. Dofinansowanie ze strony Gminy Wrocław wyniosło łącznie **68 040 zł**.

We współpracy z **Centrum Poznawczym Hali Stulecia** zrealizowano ofertę zajęć m.in. z zakresu historii i architektury skierowaną do placówek wszystkich poziomów edukacyjnych. Zajęcia realizowano w okresie lipiec-grudzień 2019, łączna kwota dofinansowania wyniosła ponad 500 000 zł.

Kontynuowano realizację programów **Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej: Młodzi Obywatele Kultury (MOK), Młodzi Obywatele Nauki (MON), Młodzi Obywatele Świata (MOŚ)** oraz program **Od inspiracji do kreacji**, prowadząc różnorodne zadania z zakresu edukacji artystycznej, badawczej, eksperymentalnej i interdyscyplinarnej, a także integracyjne projekty społeczne o charakterze wielokulturowym i artystycznym

W ramach **Akademii Talentów i Uzdolnień (MON)** rozbudowano kolejne działania:

- W dniach 12-14 października 2019 r. powołano **Ośrodek Wspierania i Rozwoju ATiU** – w ramach wyjazdowej konferencji organizacyjno – programowej (32 osoby) z udziałem mentorów i ekspertów. Projekt ten jest realizowany w ramach **100 zadań Prezydenta na 100 dni**. Główną ideą utworzenia Ośrodków Wspierania i Rozwoju

- Akademii Talentów i Uzdolnień jest holistyczne wspieranie młodych uzdolnionych oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rozwijające potencjał podopiecznych,
- powołano Zespół OWiR (18 psychologów i pedagogów) – w tym pracowników naukowych UW, USz, SWPS,
 - kontynuowano indywidualną diagnozę dzieci o wysokim potencjale rozwojowym,
 - uruchomiono pilotażowy projekt **Letnia Szkoła – Inkubator Kreatywności**, wyjazdowe (3 dni) warsztaty dla uczniów szkół ponadpodstawowych uzdolnionych, z trudnościami w sferze społeczno – emocjonalnej.

W ramach projektu Ośrodek Wsparcia i Rozwoju została zrealizowana pierwsza część pilotażu pn. **„Odkrywamy talenty – wyrównujemy szanse”**. Projekt ten jest skierowany do dzieci z klasy 2 i ich rodziców, w sumie 18 uczniów. Dzieci objęte są pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole. 80% uczniów pochodzi z rodzin dysfunkcyjnych. Głównym celem projektu jest wsparcie rozwoju emocjonalnego i rozwijanie potencjałów indywidualnych dzieci. Założenia projektu: uczestnicy powinni doświadczyć akceptacji i bezpieczeństwa, uczyć się współdziałania w grupie, swobodnie wypowiadać się w grupie, przejawiać mniej zachowań aspołecznych. Dotychczasowymi partnerami są: WCRS, Uniwersytet Wrocławski, SP 108.

Działania przeprowadzone w ramach programu Młodzi Obywatele Kultury

Młodzi Obywatele Kultury			
Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
V Forum Gazetek Szkolnych	SP 17, SP 3, SP 8, SP, 23, SP 25, SP 90 liczba uczniów: 56 liczba nauczycieli: 10	SP 17	19 marca 2019 r.
Forum Dyskusyjne Młodzieży Wrocławia pn. „Niepodległa”	LO nr 1, LO nr 4, LO nr 5, LO nr 6, LO nr 6, LO nr 8, LO nr 9, LO nr 10	LO nr 4, WCRS	14 lutego 2019 r.
Forum Dyskusyjne i inscenizacja teatralna -Niepodległa – dla uczniów szkół podstawowych (wokół wydarzenia historycznego)	uczniowie szkół podstawowych	SP nr 77, SP nr 17 SP nr 29, SP nr 90, WCRS	14 lutego 2019 r.
Spotkania w Muzeach – zajęcia edukacyjne dla dzieci prowadzone przez pracowników muzeów (wykorzystano treści, zagadnienia z uwzględnieniem rocznicy Niepodległości)	udział dzieci przedszkolnych z 34 placówek; ponad 630 uczestników	Przedszkole nr 63, WCRS, WCRS, Muzeum Narodowe, Muzeum Etnograficzne, Muzeum Pana Tadeusza, Muzeum Poczty i Telekomunikacji, Muzeum Architektury, Muzeum Współczesne, Muzeum Miejskie, Muzeum Przyrodnicze, Pawilon Czterech Kopuł	26-28 marca 2019 r.
VI Wrocławski Przegląd Szkolnych Zespołów Śpiewaczy pn. „Wielokulturowy Wrocław, śpiewamy w obcych językach”.	23 zespoły/chóry, a na scenie wystąpiło ponad 500 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych	SP nr 17, NFM, WCRS - ATIU	29 marca 2019 r.
Forum Dyskusyjne Młodzieży Wrocławia pn. Spotkanie z innym	LO nr 1, LO nr 4, LO nr 6, LO nr 8, LO nr 9, LO nr 10, LO nr 16)	LO nr 1, WCRS, Fundacja Bente Kahan	3 kwietnia 2019 r.
VIII Przegląd Twórczości Artystycznej w j. niemieckim	uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	P 71, ZS nr 14	10 kwietnia 2019 r.
Koncert - Lekcja pokazowa - „Zatańczmy na ludowo”	SP nr 44, SP nr 71, SP nr 25, SP nr 77, SP nr 4, SOWS nr 10, SP nr 39, SP nr 113, SP nr 17, SP nr 58, SP nr 9	SP nr 77, Zespół Pieśni i Tańca Wrocław, WCRS, Impart	21 maja 2019 r.
XXIII Festiwal Teatrów Przedszkolnych	przedszkolaki wraz z opiekunami	P 1, CK Agora	6 czerwca 2019 r.
Przegląd Wiersza, Etiudy i Bajki Logopedycznej	uczniowie i nauczyciele przedszkoli i szkół podstawowych	P 107, PPP nr 4, MDK Śródmieście, WCRS	12 czerwca 2019 r.
Kreatywne ogrody zdarzeń w tym m.in. Mini – koncert połączony z interaktywnymi warsztatami z muzyką irlandzką	przedszkolaki, uczniowie wraz z nauczycielami – opiekunami szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych	LO 16, SP 84, P 71 Irish Spin (Szkoła Tańca Irish Spin), WCRS	Wrzesień/ październik w tym mini koncert 18 października

Gra miejska – „Na tropie zaginionego klucza do miasta”	SP 16, SP 17, SP 24, SP 37, SP 44, SP 71, SP 77, SP 90, SP 107, SP 109	SP 71, LO 4, WCRS	25 października 2019 r.
Forum Dyskusyjne Młodzieży Wrocławia pn. „Nowe technologie, a rynek pracy”	LO 6, ZSEA, LO 1, LO 9, LO 10, LO 16, LO 15	LO 6, LO 1, Dozamel, Wrocławski Park Przemysłowy, Uniwersytet Ekonomiczny, WCRS	4 listopada 2019 r.
Międzyszkolny konkurs na esej	uczniowie szkół ponadpodstawowych	LO 9, Instytut Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, WCRS	listopad 2019-wiosna 2020 r.
XVIII Osiedlowy Przegląd Pieśni Patriotycznej i Żołnierskiej dla dzielnicy Nad Odrze	SP 108	SP 93, SP 74, SP 54, SP 107, P 77, P 25, Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście, Stowarzyszenie Iskierka	8 listopada 2019 r.
Biennale Sztuki Użytkowej	od IV klasy szkoły podstawowej do 25 lat (ogólnopolskie)	MDK Fabryczna, WCRS	czerwiec 2020 r.
VI Forum Gazetek Szkolnych	SP 3, SP 8, SP 23, ZSP 23 liczba uczniów: ok 55 liczba nauczycieli: 10	SP 17	22 listopada 2019 r.

W ramach programu Młodzi Obywatele Nauki oraz Akademii Talentów i Uzdolnień podjęto następujące działania:

Działania przeprowadzone w ramach programu Młodzi Obywatele Nauki - Akademia Talentów i Uzdolnień

Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin 2019
Konkursu na edukacyjny projekt badawczy	uczniowie klas 4 – 8 oraz szkół ponadpodstawowych	WCRS, BRG UM, DOZAMEL, ZS 6, PTF,	Cały rok szkolny
Ośrodek Wspierania i Rozwoju Akademii Talentów i Uzdolnień	Uczniowie wrocławskich szkół	PPP 4, PPP 5, ZS 6, PPP 9, MDK Fabryczna, MDK Śródmieście, WCRS - ATiU	Otwarcie od 14 lutego
Zajęcia z Pasją KMO dla nauczycieli mentorów Akademii Talentów i Uzdolnień	nauczyciele – mentorzy ATiU z kierunków: matematyka, fizyka, informatyka, przyroda, nauki humanistyczne. – 23 osoby	Politechnika Wrocławska, Akademia Młodych Odkrywców, Centrum Nauki Kopernik	16 lutego 2 marca 23 marca 4 kwietnia 27 kwietnia 11 maja 30 listopada 7 grudnia 14 grudnia
Mali, kreatywni, aktywni na Psim Polu (pilotaż), projekt aktywności twórczej w j. angielskim dla przedszkoli	grupy przedszkolne z Psiego Pola	WCRS, ATiU, P nr 71, Fama	23-27 marca
X jubileuszowy Międzyprzedszkolny Przegląd Prezentacji pn. Ruch ćwiczenia i muzyka to wesoła gimnastyka	P 36, P 146, P 48, P 34, P 99, P 149, P 47, P 150, P 9, P Salezjańskie, P 136, P 119 „Zielona Łąka”	P 119, WCRS,	27 marca
Zawody Pływackie dla klas III szkół podstawowych podczas XVIII memoriału Władka Zarembowicza	77 zawodników z 9 klubów	SSP 72, GM 13	10 maja
Zajęcia z Pasją - TRIZ	nauczyciele, dyrektorzy	LO 16, ZS 6, LO 6	18 maja
UWAGA CHÓR Chór ALARM – JAK BRZMI EUROPA? – projekt międzynarodowy	młodzież z Polski (Wrocławia), Czech (Pragi) i Niemiec (Drezna), około 200 uczniów w wieku od 12 do 16 lat	SP 17	18 maja
Konwersatorium: indywidualne warsztaty twórczości	mentorzy, eksperci ATiU	Akademia Talentów i Uzdolnień, WCRS	21 maja
Cykl - Zajęcia z pasją – warsztaty z fizyki	uczniowie ostatnich klas szkół podstawowych	Politechnika Wrocławska, Akademia Młodych Odkrywców, SP 83, SP 108, SP 67	pierwsza połowa
Zajęcia z pasją – TRIZ	uczniowie z drugich klas licealnych	PWr, WCRS, LO 16	25 maja
"Muzyczne zabawy w duchu idei Carla Orffa", II etap	mentorzy oraz kandydaci na mentorów ATiU	WCRS,	25 maja
Zajęcia edukacyjne dla nauczycieli i mentorów ATiU	nauczyciele przedmiotów przyrodniczych - 17 osób	Uniwersytet Wrocławski – Wydział Nauk Biologicznych	9, 11, 29 czerwca
Festiwal Sportów Szkolnych	uczniowie szkół i klas sportowych z udziałem dzieci z poziomu edukacji wczesnoszkolnej wraz z rodzicami oraz mentorzy ATiU	SSP 72, SP 74, SSP 46, SP 97, MUKS WTH, SP 3 Młodzieżowe Centrum Sportu, Regionalna Izba Olimpijska	9 czerwca
II Międzyszkolny Turniej Plastyczny	II Międzyszkolny Turniej Plastyczny dla uczniów klas IV-VIII	SP 108, MDK Fabryczna	Od lutego do maja
Na Sportowo Przez Kultury Świata	LO 6, LO 16, SP 3, SP 33, P 150 (ok. 50 osób).	WCRS, LO VI	20 września

Mali – Aktywni – Kreatywni projekt aktywności twórczej w j. angielskim dla przedszkoli	dzieci najstarszych grup przedszkoli oraz edukacja wczesnoszkolna wraz z opiekunami	P 71, WCRS,	21 października 18 listopada 20 listopada
Konferencja wyjazdowo – szkoleniowa	eksperti i mentorzy, ATIU, WCRS	Hotel Niemcza	4-5 października
Poznajmy się (pilotaż), wielokulturowy projekt dla przedszkoli	dzieci z najstarszych grup przedszkoli ze wskazanych placówek	P 77, Biblioteka Grafitt, WCRS	12-15 listopada
III Wrocławska Edukacyjna Konferencja Matematyczna	nauczyciele wrocławskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych	WCRS, ATIU, ZS nr 3, BRG, MDK Fabryczna,	21 listopada
Akademia Dziennikarstwa i Nowych Mediów	uczniowie szkół ponadpodstawowych	WCRS,	listopad, grudzień
Międzyszkolny Konkurs na Esej	uczniowie szkół ponadpodstawowych	LO 9, Instytutu Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, WCRS	listopad 2019- wiosna 2020 r.
Ogólnopolski Turniej Debat Historycznych	uczniowie szkół ponadpodstawowych	LO 4, Muzeum Józefa Piłsudskiego, Fundacja Polska Debata, Uniwersytet Warszawski, WCRS	30 listopada
O czym szumią wierzby? Projekt dendrologiczny	P71, LO 16	P71, LO 16	27 listopada
Gdzie się schowały bakterie? (pilotaż) projekt biologiczny o bakteriach i grzybach dla przedszkoli	dzieci z wrocławskich przedszkoli	Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej, P6, P63 P71, P 119, WCRS	4-5, 12 grudnia
Kreatywna książka	dzieci z wrocławskich przedszkoli	Miejska Biblioteka Publiczna filia 4, 23, WCRS	5-6 grudnia
Międzypokoleniowe kolędowanie w Szóstce	P 150, LO VI, Chór Piastuny	WCRS, LO 6	20 grudnia
Projekt artystyczny pn. Świeć gwiazdeczko świeć... - wspólne kolędowanie, kultywowanie ludowego muzykowania	SP 3	WCRS	18 grudnia
Projekt pn. Prawa Małych i Dużych	SP 3	WCRS	5,11,13 grudnia
III Międzyszkolny Turniej Plastyczny	SP 108, SP 84, SP 1, ZSP nr 19, SP 38, SP nr 85, SP nr 66, SP Żórawina, SP 93, SP 4	WCRS, Fundacja Ramus Artis, DIA Galeria	Finał maj 2020 r.

W ramach programu Młodzi Obywatele Świata podjęto następujące działania:

Działania prowadzone w ramach Młodych Obywateli Świata 2019

Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin 2019
XIV Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination	215 drużyn z Polski, 10 zagranicznych, 130 wolontariuszy	Fundacja Destination Imagination Polska, WCRS, Wrocławskie Centrum Kongresowe	1,3 marca
Piękni w różnorodności	dzieci z przedszkoli / zerówek	SP 44, SP 17, ZS-P 23	Jesień/zima 2020 r.
Piękno Sportu	uczniowie szkół podstawowych z sąsiedztwa SP 74	SP 74, MDK Śródmieście, Straż Miejska, Rada Osiedla, WCRS	14, 24, 28 października 7, 14, 21 listopada 12 grudnia
Ambasadorzy Dialogu: - V Targi Edukacji Międzykulturowej i warsztaty dla uczestników - Sztafeta Szkół - Stop Mowie Nienawiści, - Konsultacje międzykulturowe dla nauczycieli - Wystawa edukacyjna Wielokulturowi wrocławianie	nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych	WCRS, Biuro Łącznikowe Wolnego Państwa Saksonia, Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski, Policja, organizacje pozarządowe,	Cały 2019 r.
Nasza szkoła bez stereotypów - zajęcia pn. „Stereotypy-Uprzedzenia-Dyskryminacja S-U-D”	nauczyciele szkół z oddziałami przygotowawczymi (klasy powitalne), SP 5, LO 15	Fundacja EkoRozwój, LO 15, szkoły z oddziałami przygotowawczymi	grudzień 2019 r.

W programie **Od inspiracji do kreacji** przeprowadzono audyt wewnętrzny w kolejnych placówkach. Ukończyło go z powodzeniem 5 szkół podstawowych: SP 3, 5, 17, 64, 77, przeprowadzono akredytację w SP 71. **Nie przeprowadzono audytów w SP 63 i 93 oraz przedszkolach 56 i 146 i tym samym decyzją Rady Programowej zakończono współpracę z tymi placówkami.** Finał projektu

holistycznego „Od inspiracji do kreacji” pn. Droga, odbył się w Szkole Podstawowej nr 3 im. Mariusza Zaruskiego 8 maja 2019 z udziałem 18 placówek.

W marcu 2019 r. odbyła się we Wrocławiu **XIII Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination 2019**, w której udział wzięło 215 drużyn, czyli 2000 uczestników z całej Polski, 10 drużyn zagranicznych, ponad 270 trenerów, 60 ekspertów i 140 wolontariuszy.

Uczestnicy zmierzali się z wyzwaniami wymagającymi kreatywności, twórczego myślenia i niekonwencjonalnego rozwiązywania problemów. Organizatorem wydarzenia było Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego wraz z Fundacją Wspierania i Rozwoju Kreatywności. 3 zwycięskie drużyny reprezentowały Polskę na Światowej Olimpiadzie Kreatywności, która odbyła się w maju w Knoxville (TN, USA). W gronie wyjeżdżających drużyn były: Szkoły Podstawowej nr 5 (1 drużyna), Szkoły Podstawowej nr 28 (1 drużyna), Liceum Ogólnokształcącego nr V w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 (1 drużyna).

Ponadto 2 wrocławskie drużyny wzięły udziału w Azjatyckiej Olimpiadzie Kreatywności, która odbyła się w grudniu w Pekinie - uczniowie z Zespołu Szkół nr 8 i Szkoły Podstawowej nr 68. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 121 000 zł.

W Zespole Szkół nr 6 kontynuowano program nowego sposobu **organizacji nauczania indywidualnego**. Dyrektor ZS nr 6, na podstawie porozumienia zawartego z dyrektorem szkoły, do której uczeń uczęszcza, organizuje nauczanie indywidualne. Tą formą nauczania indywidualnego w 2019 r. objęto 52 uczniów.

Nauczanie indywidualne w programie Zespołu Szkół nr 6

Placówka	Szkoła – liczba uczniów
Szkoły Podstawowe	SP 12 – 2 uczniów, SP 36 – 2 uczniów SP 52 – 1 uczeń, SP 58 – 6 uczniów, SP 66 – 6 uczniów, SP 77 – 3 uczniów, SP 84 – 1 uczeń,
Gimnazjum	G 16 – 1 uczeń
Licea Ogólnokształcące	LO II – 4 uczniów, LO VI – 1 uczeń, LO X -3 uczniów, LO XI -5 uczniów, LO XII -3 uczniów, LO XIII – 2 uczniów, LO XIV -5 uczniów, LO XV – 1 uczeń, LO XVI – 6 uczniów.

Kontynuowano zadanie **„Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka”** dla 269 dzieci (dane na dzień 31 grudnia 2019 r.). Koszt realizacji zajęć w 2019 r. wyniósł 731 539 zł.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Wrocław

Placówka	Rok szkolny 2018/2019 (styczeń-sierpień)	Rok szkolny 2019/2020 (wrzesień-grudzień)
Przedszkole Integracyjne	nr: 12, 89, 93	nr: 12, 89, 93
Przedszkole	nr: 3, 5, 18, 23, 31, 43, 50, 51, 52, 56, 58, 71, 77, 89, 90, 93, 95, 106, 109, 111, 149;	nr: 3, 5, 23, 31, 43, 48, 50, 51, 52, 56, 58, 77, 90, 109, 111, 149;
Przedszkole w Zespole Szkolno - Przedszkolnym	nr: 19, 24, 97	nr: 8, 19, 24, 29, 30, 73, 84, 97, 115, 133
Szkoła Podstawowa	nr: 74, 75, 80, 83, 84	nr: 58, 66, 67, 74, 75, 80, 84, 98, 107, 108, 113
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	nr 9	nr 9
Szkoły specjalne	ZS nr 12, SPS nr 116 (ZS nr 21), SOSW nr 10	nr: 12, SPS nr 116 (ZS nr 21)
Razem	33	43

Kontynuowano ofertę **klas z edukacją włączającą**. Obecnie w 123 placówkach: 41 przedszkolach, 64 szkołach podstawowych, 18 szkołach ponadpodstawowych w ramach edukacji włączającej realizuje obowiązek nauki i obowiązek szkolny 648 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (głównie z autyzmem i zespołem Aspergera, z zaburzonym zachowaniem, słabo słyszących i słabo widzących oraz z niepełnosprawnością intelektualną). Tym uczniom przyznawane są dodatkowe

indywidualne godziny rewalidacyjne celem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Łącznie przyznano 1 227 godzin tygodniowo.

Realizowano zadania edukacyjne skierowane do uczniów pochodzenia romskiego zgodnie z § 12 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1627), mające na celu podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości etnicznej dzieci i młodzieży pochodzenia romskiego oraz wspomagające ich edukację. W roku 2019 we Wrocławiu obowiązek szkolny realizowało średnio 181 uczniów pochodzenia romskiego.

Zadania integracji społeczności romskiej

Uczniowie pochodzenia romskiego	Rok szkolny 2018/2019	Rok szkolny 2019/2020
Liczba dzieci romskich objętych obowiązkiem szkolnym	171	204
Liczba dzieci romskich realizujących obowiązek szkolny	166	196

Kontynuowano realizację **Miejskiego Programu Profilaktyki Logopedycznej** (MPPL) w 19 placówkach: Przedszkolach nr: 15, 16 (ZSP nr 16), 18, 30 (ZSP nr 13), 32 (ZSP nr 21), 33, 35, 36, 48, 51, 66, 69 (ZSP nr 10), 77, 107, 121, 123, Szkołach Podstawowych nr: 67 (ZS-P nr 13), 27 (ZS-P nr 10), 96. W sumie **programem objętych jest 3 462** dzieci. **Celem strategicznym MPPL** jest przygotowanie dzieci do podjęcia obowiązku szkolnego, zapobieganie występowaniu trudności w uczeniu się, zapobieganie wykluczeniu społecznemu w klasie, wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki logopedycznej w placówce i środowisku lokalnym.

W roku 2019 w ramach programu przeprowadzono:

- w przedszkolach i szkołach podstawowych badania pretestowe (932 dzieci) oraz badania posttestowe (783 dzieci). W sumie przebadano 1 715 dzieci a terapią logopedyczną objęto 1 150 dzieci.
- przesiewowe badania ortodontyczne wszystkich dzieci 3-letnich i 7-letnich przy współpracy z Katedrą Ortodoncji i Chirurgii Szcękowej UM we Wrocławiu oraz Niepublicznego Ośrodka Opieki Zdrowotnej "LOGOSDENT" i Przychodni ORTO-Smail.
- przesiewowe badania audiologiczne wszystkich dzieci 3 – letnich i nowoprzyjętych do placówek MPPL przy współpracy ze Specjalistycznym Ośrodkiem Diagnozy i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu we Wrocławiu oraz Salonem audioprotetycznym KIND.
- obowiązkowe formy szkoleniowe dla nauczycieli i logopedów: „Budowanie i wdrażanie programu profilaktyki logopedycznej”, kurs 16 godzinny ukończyło 115 nauczycieli i logopedów;
- zajęcia otwarte dla nauczycieli i logopedów z placówek uczestniczących w programie (w 2 grupach wiekowych w danej placówce) prowadzone przez nauczycieli z omówieniem metod i form pracy, zastosowanych technik.
- konsultacje indywidualne nauczycieli z koordynatorem MPPL w Przedszkolach nr 15, 32, 35, 36, 48, 51, 69, 77, 123 i w Szkołach Podstawowych nr 67, 96.
- warsztaty logopedyczne prowadzone przez logopedów dla rodziców z dziećmi z omówieniem metod i form pracy oraz zastosowanych przez prowadzącego technik logopedycznych w Przedszkolach nr 15, 123 i w Szkołach Podstawowych nr 67, 96.

Projekty i działania promujące MPPL i ideę profilaktyki logopedycznej:

- Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego – 21 lutego 2019 r. – wszystkie placówki MPPL;
- XII Przegląd Wiersza, Etiudy Logopedycznej – 12 czerwca 2019 r. – w przeglądzie wzięło udział: 132 dzieci i 69 nauczycieli/logopedów, 33 placówki;

- I Ogólnopolski Przegląd Bajki Logopedycznej – nadesłano 29 prac – w przeglądzie wzięło udział: 79 dzieci, 32 nauczycieli/logopedów, 28 placówek;
- Projekt „Czy pustynie są puste?” realizowany w Szkole Podstawowej nr 96 (luty, marzec 2019 r.) rozwijający język mówiony, operacjonalizujący pojęcia językowe oraz kompetencje miękkie;
- w ramach akcji uświadamiającej zależność sposobu jedzenia i prawidłowej artykulacji odbywały się cykliczne zajęcia we wszystkich placówkach MPPL, pod różnymi nazwami: „Chrupkie środy”, „Zdrowo jem - ładnie mówię”, „Jem zdrowo, mówię wzorowo”.

We współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego, realizowano program **„Edukacja przedsiębiorczości”**. Głównym celem Programu jest tworzenie we Wrocławiu większej liczby mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy.

„Lekcje z przedsiębiorczym Jankiem”. Celem projektu jest wzrost wiedzy uczniów dotyczący przedsiębiorczości, oszczędzania i inwestowania. Scenariusze lekcyjne powstały na podstawie przedstawienia teatralnego pt. „Bajka o przedsiębiorczym Janku i jego niemądrych braciszka”, nauczyciele otrzymali pełen pakiet pomocy dydaktycznych, możliwość udziału w lekcjach pokazowych oraz wsparcie eksperta ds. ekonomii na każdym etapie realizacji projektu.

Rozpatrzono 116 wniosków o **dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników**, z czego zrefundowano koszty kształcenia 74 pracodawcom na kwotę 575 540 zł za wykształcenie 87 uczniów; 67 uczniów odbywało szkolenie w formie nauki zawodu, a 20 w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy.

REALIZACJA PROGRAMÓW STYPENDIALNYCH

Promocja osiągnięć uczniów – stypendia naukowe. W ramach wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA, zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/563/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 7 lipca 2016 r. ze zm. przyznano stypendia:

- 567 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej,
- w ramach Konkursu Szkolny Nobel przyznano stypendia w 15 dziedzinach dla 15 uczniów wrocławskich szkół. Wysokość stypendium za okres IX-XII 2019 r. wyniosła 1 400 zł na jednego ucznia.

Ogółem w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2019 r. wypłacono stypendia 582 stypendystom w kwocie 582 100 zł.

Wysokość dofinansowania w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA

Program wspierania uzdolnionych PROMOVERE TALENTA – uczniowie uzdolnieni			
Typ szkoły	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2019 r. (zł)
	2018/2019 (IX-XII)	2019/2020 (I-VI)	
Szkoły podstawowe	121	108	173 700
Gimnazja	70	130	188 000
Szkoły ponadgimnazjalne	26	31	70 000
Olimpijczycy	42	39	122 400
Razem	259	308	554 100
Program wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA – Szkolny Nobel			
	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2019 r. (zł)
Stypendyści Konkursu Szkolny Nobel Wrocław	15		

Fundacja Zawsze Warto we współpracy z Centralną Komisją Egzaminacyjną są organizatorem Ogólnopolskiego projektu „**MATURA NA 100 PROCENT**”. Kandydaci do tytułu laureata projektu „Matura na 100 procent” wyłaniani są spośród wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy spełnili warunki wynikające z regulaminu ustalonego przez Kapitułę. Od 2016 r. Fundacja Zawsze Warto zwraca się do Prezydenta Wrocławia o przyznanie stypendiów dla abiturientów, którzy uzyskali 100% z egzaminu maturalnego. W ramach Wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA przyznawane abiturientom stypendia wynoszą 1 000 zł/m-c, płatne przez 10 miesięcy w okresie październik-lipiec.

W okresie od października 2018 r. do lipca 2019 r. wypłacono stypendia dla 1 laureata V edycji Ogólnopolskiego Projektu „Matura na 100 procent”.

EDUKACJA SPORTOWA

W 77 szkołach podstawowych kontynuowano program nauki pływania uczniów klas trzecich:

- na dziewięciu basenach szkolnych – uczniowie 48 szkół,
- na basenach wynajmowanych: WKS Śląsk ul. Raławicka, Wrocławskie Centrum SPA ul. Teatralna, AWF al. I. J. Paderewskiego, Uniwersytet Ekonomiczny ul. Kamienna, Uniwersytet Przyrodniczy ul. Chełmońskiego, Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 13 dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących ul. Kamiennogórska, Fitness Academy ul. Rogowska, Centrum Treningowe SPARTAN basen Orbita ul. Wejherowska, Aquapark Wrocław ul. Borowska - uczniowie 54 szkół.

Łącznie w 27 szkołach podstawowych funkcjonowało 114 oddziałów sportowych, w których uczyło się 2 365 uczniów i 20,5 oddziałów w szkołach ponadpodstawowych, w których uczyło się 370 uczniów. W 2019 r. r. we wszystkich szkołach i placówkach oświatowych poniesiono wydatki na opłaty za basen w łącznej wysokości 3 025 123 zł.

Liczba oddziałów sportowych we wrocławskich szkołach

Typ szkoły	2019		
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba dodatkowych etatów w-f
Szkoły podstawowe	114	2 365	76,33
Szkoły ponadpodstawowe	20,5	370	3,31
Razem	134,5	2 735	79,64

Dyscypliny w klasach sportowych

Dyscyplina sportowa	2018				2019		
	SP	G	SPG	Razem	SP	SPP	Razem
Pływanie	23	3	3	18	23	0,5	23,5
Piłka nożna	19,5	12,5	5	26,5	18,5	0,5	19
Lekkoatletyka/piłka ręczna	5	-	-	-	5	-	5
Lekkoatletyka/piłka nożna	2	-	-	-	-	-	-
Siatkówka	21	7,5	3	25,5	23	-	23
Koszykówka	16	4	2	18	10,5	-	10,5
Piłka ręczna	9	1	-	9,5	7	2	9
Klasa Mistrzostwa Sportowego: Lekkoatletyka	2	2,5	3	10,5	7	2	9
Szermierka	5	-	-	4,5	4	-	4
Klasy interdyscyplinarne	-	0,5	1	1,5	-	-	-
Taekwondo-szermierka	4	-	-	3	3	-	3
Wioślarstwo	1	2	-	3	-	1	1
Judo	1	1,5	-	1,5	-	-	-
Tenis	5	0,5	-	2,5	-	-	-
Piłka nożna, siatkówka	-	-	1	1	1	2,5	3,5

Sporty walki	-	-	1	1	-	-	-
Strzelectwo pneumatyczne	2	-	-	-	3	-	3
Gry zespołowe	1	-	-	-	2	-	2
Hokej na trawie/wioślarstwo	2	-	-	2	-	-	-
Szermierka/koszykówka	1	-	-	1	-	-	-
Piłka siatkowa-mistrzostwa sportowego	4	-	-	4	-	-	-
Koszykówka-mistrzostwa sportowego	1	-	-	1	-	-	-
Piłka nożna/koszykówka	1	-	-	1	-	-	-
Piłka ręczna, siatkówka	-	-	-	-	1	-	1
Koszykówka/judo	-	-	-	-	1	-	1
Tenis/koszykówka	-	-	-	-	5	-	5
Klasa Mistrzostwa Sportowego: Lekkoatletyka/Koszykówka/ Siatkówka	-	-	-	-	-	2	2
Klasa Mistrzostwa Sportowego: Koszykówka/ Siatkówka	-	-	-	-	-	1	1
Klasa sportowa: Koszykówka/Siatkówka	-	-	-	-	-	1	1
Klasa Mistrzostwa Sportowego: Pływanie	-	-	-	-	-	4	4
Klasa Mistrzostwa Sportowego: Piłka nożna	-	-	-	-	-	4	4
Ogółem klas	125,5	35	19	128	114	20,5	134,5

We współpracy z sekcją - Biegi na Orientację WKS Śląsk Wrocław zrealizowano projekt „**Orientuj się**”, który był jedną z dyscyplin sportu włączoną do programu Igrzysk Sportów Nieolimpijskich World Games 2017. Projekt realizowany był w 16 szkołach podstawowych. Projekt dofinansowano w kwocie 37 420 zł.

Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportowy Klub Taneczny Perfect Dance z dniem 1 września 2018 uzyskało z Biura Sportu Urzędu Miejskiego Wrocławia dofinansowanie na projekt edukacyjny „**Taniec-moja pasja**” na rok szkolny 2018/2019. W związku z powyższym pięć szkół podstawowych, podjęło współpracę w ramach tego projektu: (SP nr 71, SP nr 32, SP nr 18, SP nr 84, SP nr 109). Od września 2019 r. dofinansowano kolejne 5 szkół (SP nr 4, SP nr 34, SP 67 w ZSP nr 13, SP 91, SP 44. Łącznie 10 szkół od września 2019 brało udział w projekcie, którego celem strategicznym jest stymulowanie i wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dziecka, wyzwalanie w nim aktywności ruchowej poprzez taniec (w szczególności taniec sportowy) i zabawy przy muzyce, oparte na naturalnej potrzebie ruchu.

Od stycznia do listopada 2019 r. 143 grupy z wrocławskich szkół i placówek oświatowych uczestniczyły w programie „**Szkolny Klub Sportowy**”. Główną ideą projektu była poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktyka nadwagi i otyłości, promocja zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. Projekt dofinansowano w kwocie 7 150 zł.

DORADZTWO ZAWODOWE

Celem działań podejmowanych we **Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej w Obszarze Priorytetowym Relacje edukacji i rynku pracy** jest budowanie kanałów komunikacji pomiędzy tymi dwiema sferami, wzmocnienie tutoringu i doradztwa zawodowego, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji indywidualnych, w tym poprzez doradztwo zawodowe, a także stały dostęp do informacji o realiach pracy w różnych dziedzinach gospodarki.

Złożono cztery wnioski o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego z RPO WD 2014-2020 w ramach Działania 10.4 Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy dla szkół zawodowych. Zadanie realizowane w ramach **100 zadań na 100 dni Prezydenta Wrocławia**. Dofinansowanie ma na celu podnoszenie kwalifikacji w obszarze kształcenia zawodowego dla uczniów i kadry nauczycielskiej, a także wyposażenie specjalistycznych pracowni

w szkołach uczestniczących w projekcie, co wzbogaci i uatrakcyjni ofertę kształcenia zawodowego szkół uczestniczących w projekcie. Chcemy także dostosować kształcenia i szkolenia w zawodach do obecnych realiów rynku pracy, również we współpracy z uczelniami.

W ramach wrocławskiej koncepcji doradztwa zawodowego, przy Centrum Kształcenia Zawodowego, kontynuowano działalność **Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej** (MOWAZ) współpracującego ze wszystkimi doradcami zawodowymi zatrudnionymi we wrocławskich szkołach. Prowadzono m.in.: grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego, indywidualne porady dla uczniów i rodziców oraz grupowe spotkania dla rodziców dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia i elektronicznej rekrutacji.

Prowadzono zajęcia dla uczniów klas ósmych szkół podstawowych w ramach **programu „Wybieram szkołę ponadpodstawową”** oraz dla uczniów klas trzecich gimnazjum w ramach programu **„Wybieram szkołę ponadgimnazjalną”**. Przeprowadzono grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego. W ramach obu programów w zajęciach wzięło udział 5 527 uczniów (2 949 uczniów klas ósmych szkoły podstawowej – 134 oddziały i 2 578 uczniów klas trzecich gimnazjum – 117 oddziałów).

Prowadzono zajęcia dla uczniów liceów ogólnokształcących w ramach **programu „Zanim wybierzesz”** oraz dla uczniów techników i branżowych szkół I stopnia w ramach programu **„Promowanie zdobywania kwalifikacji zawodowych”, w których** udział wzięło 759 uczniów (tj. 562 uczniów klas trzecich liceów ogólnokształcących – 22 oddziały i 197 uczniów technikum i branżowej szkoły I stopnia, uczęszczających na zajęcia praktyczne do Centrum Kształcenia Zawodowego. Z porad indywidualnych mogli skorzystać uczniowie i rodzice. Udzielono 118 porad bezpośrednich, 140 porad on-line i ponad 370 porad telefonicznych.

Przeprowadzono grupowe spotkania informacyjne z rodzicami ósmoklasistów oraz rodzicami uczniów klas gimnazjalnych, dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia i elektronicznej rekrutacji, w których uczestniczyło **2 007 rodziców z 45** szkół.

W ramach **szkoleń MOWAZ-u** przeprowadzono między innymi: szkolenie wychowawców klas ósmych poświęcone rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, konferencję z udziałem nauczycieli realizujących zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego (63 osoby), spotkania z doradcami zawodowymi szkół podstawowych, XI Konferencję zorganizowaną w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.

Zorganizowano konkurs dla wrocławskich szkół podstawowych mający głównie na celu promowanie szkolnictwa zawodowego, tj. m.in.: zachęcenie uczniów klas VII oraz VIII do poznawania świata zawodów, przybliżenie zagadnień związanych ze światem pracy, zainteresowanie młodzieży kształceniem zawodowym, zachęcenie młodzieży do planowania własnej kariery edukacyjno-zawodowej, poznanie przez uczniów oferty edukacyjnej wrocławskich szkół prowadzących kształcenie zawodowe.

Doradcy MOWAZ-u pogłębiali swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach i warsztatach:

- W dniu 11 stycznia 2019 r. na spotkaniu w DWUP dotyczącym współpracy i aktualnych informacji dotyczących rynku pracy;
- W dniu 19 lutego 2019 r. w IV spotkaniu Sieci współpracy i samokształcenia doradców zawodowych” organizowanym przez DODN „Przeciwwskazania zdrowotne uczniów do nauki i wykonywania zawodu, choroby zawodowe”;
- W dniu 15 marca 2019 r. w spotkaniu doradców organizowanym przez Poradnię Psychologiczno Pedagogiczną nr 9 „Mapy kariery”;

- W dniu 27 marca 2019 r. w V spotkaniu Sieci współpracy i samokształcenia doradców zawodowych – organizowanym przez DODN „Doradztwo indywidualne, kierowane do uczniów z różnych etapów edukacyjnych”;
- W dniu 05 kwietnia 2019 r. w szkoleniu „Uczeń na zielonej ścieżce - jak wspierać w wyborach edukacyjnych i zawodowych”;
- W dniach 16 maja 2019 r. – 18 maja 2019 r. w „Szkoleniu dla doradców edukacyjno-zawodowych na obszarze makroregionu III”;
- W dniu 04 czerwca 2019 r. w seminarium „Współczesne trendy i wyzwania w poradnictwie kariery. Horyzonty pomagania”;
- W dniu 17 października 2019 r. – wydarzenie Made in Wrocław, podczas którego doradcy mieli okazję poznać wrocławski rynek pracy;
- W dniu 22 października 2019 r. – VI Spotkanie Sieci współpracy i samokształcenia doradców zawodowych w filii DODN w Wałbrzychu;
- Kontynuowano współpracę z przedsiębiorcami w ramach projektu „**Patronat pracodawców nad szkołami**”.

Pracodawcy współpracujący z wrocławskimi szkołami zawodowymi (przykłady):

Szkoła	Pracodawcy	Zakresy współpracy
Zespół Szkół nr 1	Impel IT sp. z o.o., TWINS COMPANY LTD - garnitury i szycie na miarę Sp. z o.o., PSI - Projektowanie Systemów Informatycznych	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół nr 2	Mirosław Wróbel Sp. z o.o. Autoryzowany Dealer Mercedes - Benz, Mirosław Wróbel Sp. z o.o. Centrum Blacharsko – Lakiernicze, Uni-Truck Sp. z o.o., INTER-CARS, Pol-Motors Sp. z o.o., Duda Cars SA	- Klasy dedykowane w zawodach branży samochodowej - Egzaminacje patronackie na zakończenie cyklu kształcenia - Udział w konkursach międzyszkolnych - Forum zawodowe
Zespół Szkół nr 3	Port Lotniczy Wrocław S.A., Double Tree by Hilton Hotel Wrocław, Novotel Wrocław City, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o., Orbis Hotel Group, Camino Biuro Podróży, The Granary-Lasutte Hotel	- Umowy w ramach praktyk zawodowych - Dopuszczenie pracowni
Zespół Szkół nr 18	„Elektrotim” S.A., „3M”, ABB, Donako, Fortaco, Pneumat System, Schumacher, InTechnologia, Jungheinrich, RAWPLUG S.A, Control Hydraulik, GESTAMP SP. z o.o., PARKER POLSKA SP. z o.o., VOLVO POLSKA VOLZ HYDRAULIK SP. z o.o., ZAE SP. z o.o., ARCHIMEDES SP. z o.o., HILTI SP. z o.o., Tauron, Widex, Aspa, Cargill, Comel elektronika i automatyka, IBS DESTGN	- Klasy dedykowane w zawodach kształconych przez szkołę - Stypendia dla uczniów - Dopuszczenie pracowni zawodowych - Umowy w ramach praktyk zawodowych
Lotnicze Zakłady Naukowe	UTC Aerospace Systems, Aspiex Sp.z.o.o, Whirlpool Polska Sp. z o.o., Bosch Sp.z o.o., Pneumat System Sp.zo.o., Port Lotniczy, Support, Danfoss, WABCO, Wałbrzyska i Legnicka Strefa Ekonomiczna „Invest-Park”, Collins, WAMS RYANAIR	- Patronat Firmy UTC Aerospace Systems w klasach dedykowanych - Pierwszy kłaster edukacyjny - Firma WAMS-RYANAIR objęła patronatem od roku szkolnego 2018/2019 uczniów klasy pierwszej w zawodzie Technik Mechanik Lotniczy
Elektroniczne Zakłady Naukowe	Asplex, Proline, ANT Computers, Arest, w-support, M3Group, DPI Service, Tatarek, Korbank S.A., Pneumat System, Cisco.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych, - Akademia Sieci Cisco (CNA)- patronat firmy „Cisco”
Zespół Szkół Budowlanych	Rockwool, Dolina Nidy, Betard, Dublet, Specbud, Erbud S.A., TPI Oddział Wrocław	- Organizacja staży dla uczniów - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Dopuszczenie pracowni
Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych	Eitel Networks S.A., Radiotechnika Marketing S.A.	- Dofinansowanie remontów pod pracownie zawodowe i klub robotyczny - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Szkoła należy do Klastra ICT – Wspólnoty Wiedzy i Innowacji w zakresie technik informacyjnych i komunikacyjnych
Technikum nr 15	Drukarnia KEA, Drukarnia Beata Druk, PHU ZINART Systemy Graficzne, Michael Huber Polska, Drukarnia Opako, Wrocławska Drukarnia Naukowa, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Drukarnia TRIADA PRINT, Polska Press Sp. z o.o., Hascolek S.A.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Logistycznych	Kuehne + Nagel Sp. z o.o. ,Poczta Polska S.A, Macro Cash and Carry Polska S.A., Leroy Merlin Polska Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., w-support.pl sp. z o.o., Komsa Polska sp. z o.o., Polzug Intermodal Polska Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Przewozy Regionalne Sp. z o.o., Leader Logistics Sp. z o.o., PKP CARGO S.A.	- Porozumienie o współpracy z terminalem POLZUG Intermodal Polska Sp. z o.o., - Umowy w ramach praktyk zawodowych - Dopuszczenie pracowni zawodowych

Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących	Powszechna Spółdzielnia Spożywców „Feniks”, Sklep JYSK Sp. z o.o., Centrum Handlowe Borek, Firma Handlowo-Usługowa „AGA”, Beta Sp. z o.o., Firma Księgarska "Bonus" s.c. P. Marzec, T. Szura	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych	Urząd Skarbowy Wrocław, Zakład Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu, Atena & HJW Sp. z o.o., Bank Zachodni WBK S.A. 1 Oddział we Wrocławiu, Druk cyfrowy – WEBA, PIGEON Agencja Reklamowa, Drukarnia MAAG.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Gastronomicznych	Hotel Park Plaza, ART. Hotel Sp. z o.o., Hotel Novotel Wrocław, Hotel Radisson Blu, Q Hotel Wrocław Plus, Hotel Dwór Polski, Puro Hotel Wrocław sp z o.o.	- Umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Zawodowych nr 5	Ponad 300 pracodawców-stała współpraca z Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą oraz Dolnośląską Izbą Gospodarczą PHU, "Natis" Beata Chareża-Janusińska, ECKS Europejskie Centrum Kształcenia Stylistów Robert Burszewski, Salon Fryzjerski Beata Kwietniak	- Kształcenie dualne – młodociany pracownik - Umowy w ramach praktyk zawodowych
Centrum Kształcenia Zawodowego	Volz Hydraulik, Elektrotim S.A., Control System, DR. JOHANNES HEIDENHAIN GmbH, LG ELECTRONICS Wrocław - Spółka z o. o., Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A., Hensel Polska, Wago, Laboratorium Komputerowe Delcam, Nokia, Tauron, ZAE, APS, Sanvik, DMG Mori. Nawiązanie współpracy z 20 nowymi pracodawcami w zakresie realizacji staży uczniowskich dla 80 uczniów z 12 szkół w projekcie „Zawodowy Wrocław”	- Współpraca w zakresie: nadzoru merytorycznego i certyfikowania kursów, programowania i obsługi obrabiarek CNC, doskonalenia nauczycieli, doposażenia w sprzęt do testowania, autoryzowanego partnerstwa szkoleniowego

DOSKONALENIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI

Zorganizowano i przeprowadzono postępowania egzaminacyjne na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, zakończone wydaniem **207 decyzji o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego**. Na postępowania egzaminacyjne w 2019 r. wydano łącznie kwotę 41 200 zł. Wydano 8 aktów nadania stopnia nauczyciela mianowanego z mocy prawa.

Na doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2019 r. przeznaczono 3 771 789 zł. Środki te zostały przekazane do dyspozycji dyrektorów szkół i placówek oświatowych i rozdysponowane zgodnie z priorytetami i kryteriami zawartymi w zarządzeniu nr 569/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 marca 2019 r. oraz Zarządzeniu nr 1822/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 7 października 2019 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w 2019 r., ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli pobierane przez uczelnie oraz ustalenia specjalności i form kształcenia nauczycieli prowadzonych przez uczelnie, na które dofinansowanie jest przyznawane.

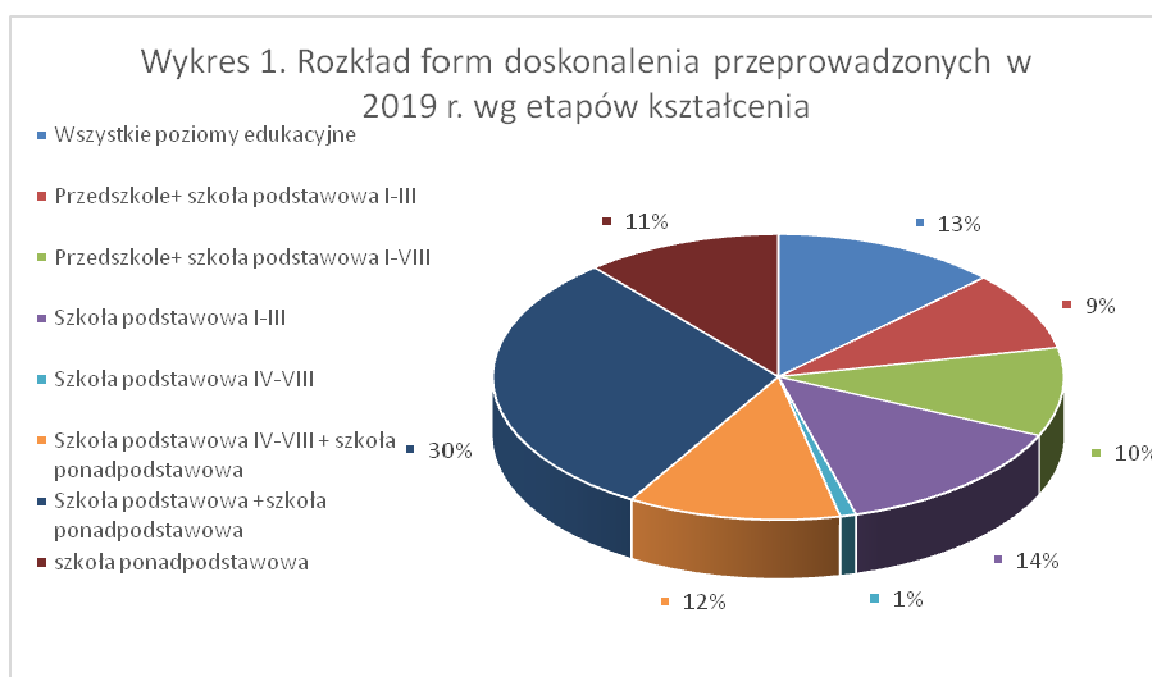
Na sfinansowanie doradców metodycznych (23,5 etatów) przeznaczono kwotę 1 424 370 zł, w tym kwota 1 417 000 zł, stanowiąca dotację celową z budżetu państwa.

W roku 2019 weszło w życie Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia zawodowego (Dz.U. poz. 1045 z dnia 6 czerwca 2019 r.). Zadania doradcy metodycznego są wykonywane przez nauczyciela w ramach dodatkowej umowy o pracę w publicznej placówce doskonalenia prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego, zawieranej na okres, na który zostały mu powierzone zadania doradcy metodycznego. Zadania doradcy metodycznego powierza się na okres nie krótszy niż rok i nie dłuższy niż trzy lata, z możliwością przedłużenia powierzenia zadań na kolejny okres nie krótszy niż rok i nie dłuższy niż trzy lata. Wojewoda udziela jednostkom samorządu terytorialnego prowadzącym placówki doskonalenia nauczycieli zatrudniające doradców metodycznych dotacji na finansowanie wydatków związanych z zatrudnieniem nauczycieli w celu realizacji zadania doradcy metodycznego.

We **Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN)** prowadzono **doskonalenie zawodowe** nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 1045):

Liczba form doskonalenia przeprowadzonych w 2019 r. wg etapów kształcenia

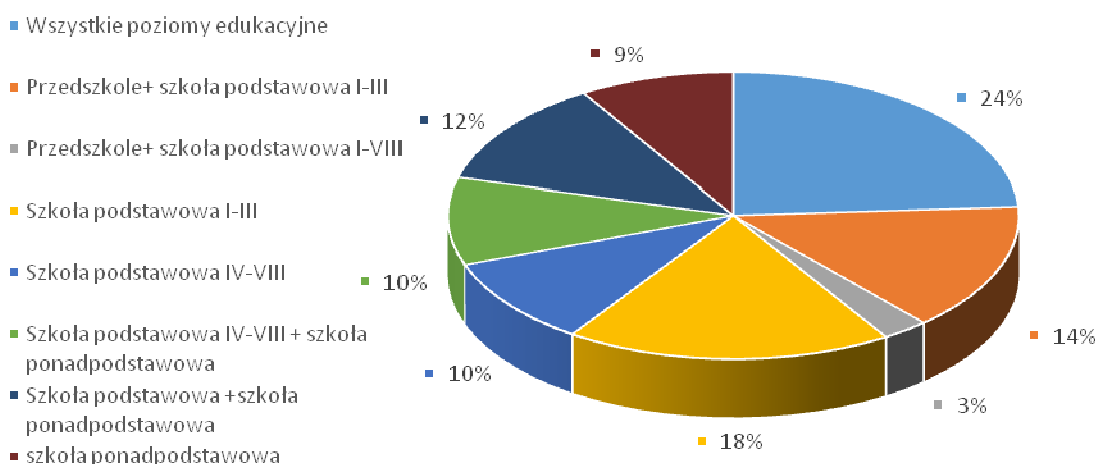
Etapy kształcenia	Liczba form doskonalenia
Wszystkie poziomy edukacyjne	80
Przedszkole+ szkoła podstawowa I-III	54
Przedszkole+ szkoła podstawowa I-VIII	60
Szkoła podstawowa I-III	96
Szkoła podstawowa IV-VIII	5
Szkoła podstawowa IV-VIII + szkoła ponadpodstawowa	66
Szkoła podstawowa +szkoła ponadpodstawowa	175
szkoła ponadpodstawowa	61
Razem	597

Liczba nauczycieli uczestniczących w formach doskonalenia w 2019 r. wg etapów kształcenia

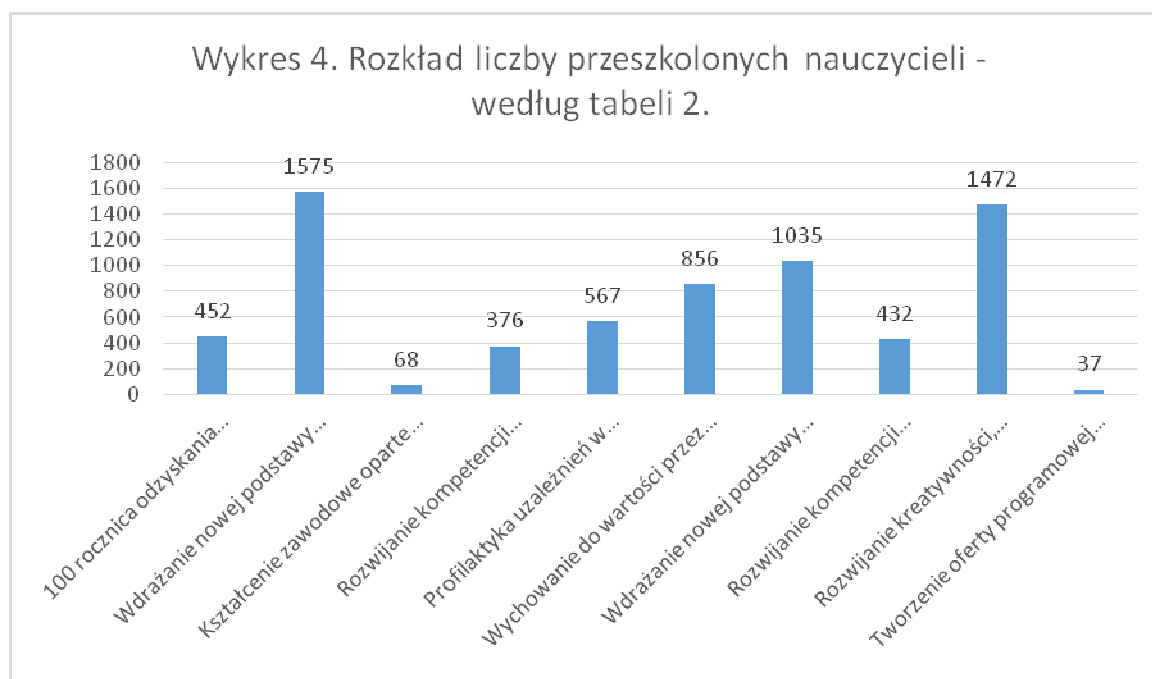
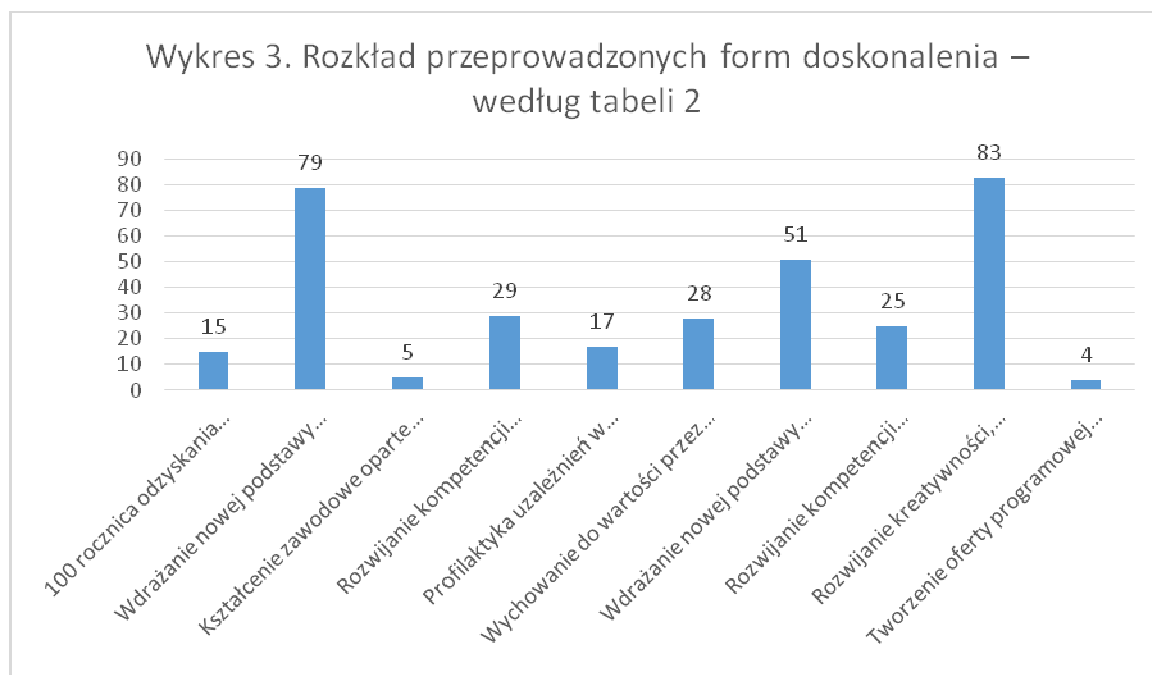
Etapy kształcenia	Liczba nauczycieli
Wszystkie poziomy edukacyjne	2 711
Przedszkole+ szkoła podstawowa I-III	1 626
Przedszkole+ szkoła podstawowa I-VIII	297
Szkoła podstawowa I-III	2 085
Szkoła podstawowa IV-VIII	1 117
Szkoła podstawowa IV-VIII + szkoła ponadpodstawowa	1 108
Szkoła podstawowa + szkoła ponadpodstawowa	1 353
Szkoła ponadpodstawowa	993
Razem	11 290

Wykres 2. Rozkład liczby nauczycieli uczestniczących w formach doskonalenia w 2019 r.

Liczba form i przeszkolonych nauczycieli w roku szkolnym 2019 w zakresie kierunków polityki oświatowej oraz wprowadzania zmian w systemie oświaty

Obszary szkoleń	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
100 rocznica odzyskania niepodległości, wychowanie do wartości i kształtowanie postaw patriotycznych uczniów	15	452
Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów	79	1 575
Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami. Rozwój doradztwa zawodowego	5	68
Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci	29	376
Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych	17	567
Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych	28	856
Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych	51	1 035
Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów	25	432
Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego	83	1 472
Tworzenie oferty programowej w kształceniu zawodowym. Wdrażanie nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego	4	37

We współpracy z Wydziałem Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, pod patronatem Prezydenta Wrocławia, rektorów Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Przyrodniczego i Politechniki Wrocławskiej, WCDN zorganizował IV Ogólnopolską Konferencję „**O edukacji inaczej – edukacja w cyfrowym świecie**”, która odbyła się w dniach 17 – 18 października 2019 r. Konferencja była próbą odpowiedzi na pytania:

- czego potrzebuje nauczyciel w cyfrowym świecie?
- jaki wpływ na funkcje poznawcze ma aktywność w sieci?
- czego nauczyciele mogą uczyć się od siebie?
- komu i do czego w epoce cyfrowej potrzebna jest szkoła?

25-26 października 2019 r. odbyła się zorganizowana przez Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli ogólnopolska konferencja dla nauczycieli wychowania

fizycznego „**O wychowaniu fizycznym - z troską o ucznia**”. Wykładowcami byli pracownicy naukowcy Akademii Wychowania Fizycznego z Wrocławia, Warszawy, Gdańska, Katowic, Poznania. W konferencji udział wzięło 190 nauczycieli wychowania fizycznego.

ELEKTRONICZNA REKRUTACJA DO PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

Po raz kolejny przeprowadzono elektroniczną rekrutację w przedszkolach i szkołach. Opracowano informator elektroniczny dostępny na stronie www.wroclaw.p.edu.pl zawierający ofertę edukacyjną wszystkich typów szkół i przedszkoli.

Elektroniczna rekrutacja na rok szkolny 2019/2020

Typ placówki	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenia elektronicznej rekrutacji 2018/2019	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenie elektronicznej rekrutacji 2019/2020	
Przedszkola publiczne prowadzone przez Gminę Wrocław	5 534	4 991	5 591
Przedszkola publiczne prowadzone przez inny organ dołączone do elektronicznej rekrutacji	-	600	
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych prowadzone przez Gminę Wrocław	1 521		1 191
Szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Wrocław	5 431		5 362
Szkoły ponadpodstawowe	4 883 (liczba po I etapie, rekrutacja uzupełniająca odbywała się poza systemem elektronicznym)		11 590
Ogółem liczba dzieci/uczniów przyjętych w wyniku elektronicznej rekrutacji	17 369		23 734

W rekrutacji 2019/2020 po raz pierwszy podłączono do elektronicznego naboru 20 przedszkoli prowadzonych przez inny organ, co stanowiło około 2 500 miejsc. W liczbie dzieci przyjętych w przedszkolach prowadzonych przez inny organ, podobnie jak w pozostałych przypadkach nie uwzględniano dzieci, które kontynuowały zajęcia w przedszkolu. Po rekrutacji w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych pozostało ok. 490 wolnych miejsc.

REALIZACJA PROGRAMÓW UNIJNYCH

Wspierano placówki w pozyskiwaniu środków unijnych m.in. poprzez organizowanie spotkań roboczych oraz monitorowanie realizacji programów unijnych w następujących projektach:

Interdyscyplinarna siódemka – program rozwoju kompetencji kluczowych w siedmiu wrocławskich szkołach podstawowych.

Projekt ma na celu poprawę efektywności nauczania wczesnoszkolnego. Jest skierowany do 7 szkół podstawowych z Gminy Wrocław w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 lipca 2019 r. Podejmowane w projekcie działania służą zapewnieniu równego dostępu do edukacji (poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych) i zapewnieniu stosownego zaplecza dla nowych rozwiązań. Na rzecz rozwoju kształcenia nauczycieli, nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego zostali objęci doskonaleniem w celu podniesienia kompetencji zawodowych. Projekt realizowany w ramach RPO. W efekcie realizacji projektu uczniowie w nim uczestniczący podnoszą kompetencje kluczowe oraz właściwe postawy i umiejętności na rynku pracy. Natomiast wsparcie dla nauczycieli pozwala na aktualizację ich kwalifikacji i wiedzy, co wraz z doposażeniem placówek przekłada się na

poprawę efektywności nauczania wczesnoszkolnego. Całkowita wartość projektu wynosi: **2 196 053 zł.**

Matematyczne eksperymenty – poprawa jakości nauczania matematyki w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych w Gminie Wrocław. Przedmiotem projektu jest poprawa efektywności nauczania matematyki poprzez stworzenie warunków do nauczania eksperymentalnego. Projekt jest skierowany do 48 szkół z Gminy Wrocław, w tym: 28 szkół podstawowych, 7 liceów ogólnokształcących, 13 techników osiągających najniższe wyniki edukacyjne na terenie ZIT WrOF. Zadania zaplanowane w projekcie: szkolenia i konsultacje dla nauczycieli matematyki (nauczanie w oparciu o metodę eksperymentu)- organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów realizowana w 3 typach zajęć: zajęcia rozwijające uzdolnienia, dydaktyczno-wyrównawcze, warsztaty dla uczniów ze średnimi wynikami w nauce, wyposażenie matematycznych pracowni przedmiotowych stwarzających warunki do nauczania eksperymentalnego. Rodzaj zajęć jest indywidualnie dopasowany do potrzeb i możliwości edukacyjnych ucznia, w tym jego niepełnosprawności. Zajęcia są prowadzone z zastosowaniem pedagogiki wrażliwej na płęć. Efekt realizacji projektu to większa skuteczność nauczania matematyki, co będzie miało bezpośredni wpływ na wyniki egzaminów zewnętrznych z matematyki. Cele zostaną osiągnięte dzięki zindywidualizowanemu podejściu do ucznia oraz dostosowaniu metodyki nauczania do jego możliwości edukacyjnych. Okres realizacji projektu od: 1 września 2017 r. do 30 czerwca 2019 r. Całkowita wartość projektu wynosi 5 980 044 zł.

W ramach Programu **Erasmus+ 2018 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** dofinansowanie otrzymało 5 placówek (Technikum nr 15, Lotnicze Zakłady Naukowe, Elektroniczne Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 1, Zespół Szkół nr 3) łączna kwota dofinansowania to 497 752 EURO. Czas trwania projektów: 4 czerwca 2018 r. - 31 grudnia 2019 r.

W ramach Programu **Erasmus+ 2017 - Kształcenie i Szkolenia Zawodowe POWER**, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) kontynuowano realizację projektów w 3 placówkach (Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Zespół Szkół Logistycznych), łączna kwota dofinansowania to 1 290 069 zł. Czas trwania projektów: 1 lipca 2017 r. - 30 kwietnia 2019 r.

W ramach Programu **Erasmus+ 2018 - Kształcenie i Szkolenia Zawodowe POWER**, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) dofinansowanie otrzymał Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych, kwota dofinansowania to 415 300 zł. Czas trwania projektów: 1 października 2018 r. - 30 kwietnia 2020 r.

W ramach Programu **Erasmus+ 2019 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** dofinansowanie otrzymały 3 placówki (Lotnicze Zakłady Naukowe, Zespół Szkół Logistycznych, Zespół Szkół nr 2). łączna kwota dofinansowania to 364 570 EURO. Czas trwania projektów: 3 czerwca 2019 r. - 31 lipca 2021 r.

W ramach Programu **Erasmus+ 2019 - Kształcenie i Szkolenia Zawodowe POWER**, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) dofinansowanie otrzymały 4 placówki (Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Technikum nr 15, Elektroniczne Zakłady Naukowe i Zespół Szkół Gastronomicznych). łączna kwota dofinansowania to 2 097 061 zł. Czas trwania projektów: 3 czerwca 2019 r. - 31 lipca 2021 r.

W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2016-2017) Mobilność kadry edukacji szkolnej** realizowano trzy projekty w następujących

placówkach: SP nr 1, SP nr 3 i SP nr 23, łączna kwota dofinansowania to 432 394 zł.
Czas trwania projektu:

- w Szkole Podstawowej nr 1 – 1 października 2017 r. – 30 września 2019 r.
- w Szkole Podstawowej nr 3 – 1 grudnia 2017 r. – 30 listopada 2019 r.
- Szkoły Podstawowej nr 23 – 1 października 2017 r. – 31 marca 2019 r.

Projekty realizowane w ramach programu PO WER mają na celu podnoszenie kompetencji językowych i informatycznych, a także kulturowych i społecznych kadry edukacji szkolnej, zapoznanie z dobrymi praktykami, nowymi narzędziami i metodami edukacyjnymi oraz ich upowszechnianie w procesie edukacji.

W ramach **Programu Erasmus + 2017 Partnerstwa Strategiczne** kontynuowano realizację 3 projektów w dwóch placówkach: Liceum Ogólnokształcącym nr VII i Liceum Ogólnokształcącym nr XIII. Łączna kwota dofinansowania wynosi 68 585 EURO. Czas trwania projektu:

- w Liceum Ogólnokształcącym nr XIII: 1 września 2017 r. – 31 sierpnia 2019 r.,
- w Liceum Ogólnokształcącym nr VII: 01 września 2017 r. – 31 sierpnia 2019 r. (pierwszy projekt) oraz 18 września 2017 r. – 17 marca 2020 r. (drugi projekt).

Celem projektów w Liceum Ogólnokształcącym nr VII jest uwrażliwienie uczniów na problemy środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego wynikające ze zmian klimatycznych oraz opracowanie nowego podejścia do procesu edukacji poprzez filozofię edukacyjno-naukową w szkole.

W ramach **Programu Erasmus+ 2018 Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymało dziesięć placówek:

- Szkoła Podstawowa nr 61, czas trwania projektu 1 września 2018 r. - 31 sierpnia 2020 r., kwota dofinansowania 24 880 EURO,
- Zespół Szkół Ekonomiczno- Ogólnokształcących, czas trwania projektu 1 września 2018 r. - 31 lipca 2020 r., kwota dofinansowania 29 945 EURO,
- Szkoła Podstawowa nr 91, czas trwania projektu 1 września 2018 r. - 31 sierpnia 2020 r., kwota dofinansowania 32 998 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr XVII, czas trwania projektu 1 września 2018 r. - 31 sierpnia 2020 r., kwota dofinansowania 31 825 EURO,
- Szkoła Podstawowa nr 43, czas trwania projektu 1 września 2018 r. - 31 sierpnia 2020 r., kwota dofinansowania 32 971 EURO,
- Zespół Szkół nr 5, czas trwania projektu 1 września 2018 r.- 31 sierpnia 2020 r., kwota dofinansowania 28 446 EURO,
- Szkoła Podstawowa nr 61 (drugi projekt) czas trwania projektu 1 września 2018 r. - 31 sierpnia 2020 r., kwota dofinansowania 23 570 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr XII, czas trwania projektu 1 grudnia 2018 r. - 30 listopada 2020 r., kwota dofinansowania 25 116 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr IV, czas trwania projektu 1 czerwca 2018 r. - 31 maja 2020 r., kwota dofinansowania 31 129 EURO,
- Szkoła Podstawowa nr 118, czas trwania projektu 1 września 2018 r. - 31 sierpnia 2020 r., kwota dofinansowania 23 104 EURO.

W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymała jedna placówka Zespół Szkół nr 6, termin realizacji 1 sierpnia 2018 r.- 31 lipca 2020 r., kwota dofinansowania 167 917,07 zł.

W ramach **Programu Erasmus+ 2019 Edukacja Szkolna** dofinansowanie otrzymało czternaście placówek:

- Szkoła Podstawowa nr 61, czas trwania projektu 1 czerwca 2019 r. – 31 maja 2021 r., kwota dofinansowania 11 514 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr VIII, czas trwania projektu 1 czerwca 2019 r. – 31 grudnia 2020 r., kwota dofinansowania 34 187 EURO,

- Szkoła podstawowa nr 90, czas trwania projektu 1 czerwca 2019 r. – 31 października 2020 r., kwota dofinansowania 29 076 EURO,
- Szkoła podstawowa nr 8, czas trwania projektu 1 września 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r., kwota dofinansowania 31 178 EURO,
- Zespół Szkół nr 3, czas trwania projektu 1 października 2019 r. – 30 listopada 2020 r., kwota dofinansowania 34 156 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr V, czas trwania projektu 1 grudnia 2019 r. – 30 listopada 2020r., kwota dofinansowania 34 683 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr XIV, czas trwania projektu 1 czerwca 2019 r. – 31 grudnia 2020 r., kwota dofinansowania 44 708 EURO,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 20, czas trwania projektu 1 grudnia 2019 r. – 30 czerwca 2021 r., kwota dofinansowania 28 339 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr V, czas trwania projektu 1 września 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r., kwota dofinansowania 23 740 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr X, czas trwania projektu 1 września 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r., kwota dofinansowania 26 095 EURO,
- Liceum Ogólnokształcące nr XIII, czas trwania projektu 1 września 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r., kwota dofinansowania 47 433 EURO,
- Szkoła podstawowa nr 1, czas trwania projektu 1 września 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r., kwota dofinansowania 24 150 EURO,
- Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, czas trwania projektu 1 listopada 2019 r. – 31 października 2021 r., kwota dofinansowania 19 274 EURO,
- Zespół Szkół nr 6, czas trwania projektu 1 listopada 2019 r. – 30 czerwca 2022 r., kwota dofinansowania 28 371 EURO.

W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) Edukacja Szkolna 2019** dofinansowanie otrzymały dwie placówki:

- Szkoła podstawowa nr 61, czas trwania projektu 2 września 2019 r. – 1 września 2020 r., kwota dofinansowania 131 454,00 zł,
- Liceum Ogólnokształcące nr VII, czas trwania projektu 1 września 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r., kwota dofinansowania 122 082,71 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w latach 2014-2020, realizowano projekt **„Weź kurs na staż! Podniesienie efektywności kształcenia zawodowego we wrocławskich szkołach zawodowych”**. Termin realizacji projektu: 1 czerwca 2018 r.–31 sierpnia 2019 r. Celem projektu jest zwiększenie umiejętności zawodowych oraz wyposażenie w doświadczenie i wiedzę specjalistyczną poszukiwaną na rynku pracy 300 uczniów kształcących się w kluczowych branżach dla Dolnego Śląska we wrocławskich szkołach zawodowych poprzez realizację staży oraz kursów doskonalących, podniesienie kompetencji nauczycieli zawodu, doposażenie w specjalistyczny sprzęt placówek oświatowych. Realizatorem projektu jest Centrum Kształcenia Zawodowego. Całkowita wartość projektu wynosi 1 364 802 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 68 240 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w latach 2014-2020, realizowano projekt **„Manufaktura fachowców. Nowa jakość kształcenia we wrocławskich szkołach zawodowych”**. Termin realizacji projektu: 1 grudnia 2018 r. – 30 listopada 2020 r., cel: zwiększenie umiejętności zawodowych oraz wyposażenie w wiedzę specjalistyczną poszukiwaną na rynku pracy 300 uczniów dziesięciu wrocławskich szkół zawodowych kształcących się w kluczowych dla Dolnego Śląska i Wrocławia branżach: motoryzacyjnej, elektryczno-energetycznej, mechatroniczno-elektronicznej, budowlanej, lotniczej, transportowo-spedycyjno-logistycznej, informatycznej, turystyczno-gastronomicznej, usługowej (fryzjerstwo, poligrafia) oraz Centrum Kształcenia Zawodowego jako placówki oświatowej.

Realizatorem projektu jest Centrum Kształcenia Zawodowego. Całkowita wartość projektu wynosi 1 998 792 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 99 939 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w latach 2014-2020, realizowano projekt **„Od stażysty do specjalisty. Nowa jakość kształcenia we wrocławskich szkołach prowadzących kształcenie zawodowe”**. Termin realizacji projektu: 1 grudnia 2019 r. – 31 października 2021 r. Projekt zakłada lepsze dopasowanie systemu kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami. Całkowita wartość projektu wynosi 1 614 600 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 80 730 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt **Mogę więcej! – wsparcie procesu edukacji i rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami we wrocławskich szkołach specjalnych**. Termin realizacji projektu: 1 lipca 2018 r. – 30 czerwca 2020 r. Projekt jest realizowany w Specjalnych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych nr 1, 10, 11 oraz w Zespołach Szkół nr 16 i 21. Celem projektu jest indywidualna praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym wsparcie ucznia młodszego przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia. Całkowita wartość projektu wynosi 1 513 879 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 77 678 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt **Młodzi Zawodowcy**. Termin realizacji projektu: 1 listopada 2018 r. – 31 lipca 2021 r. Projekt jest realizowany w Zespole Placówek Oświatowych nr 3 oraz w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2. Celem projektu jest podniesienie kompetencji i umiejętności społecznych i zawodowych podopiecznych dwóch szkół dzięki wdrożeniu usług aktywnej integracji. Całkowita wartość projektu wynosi 1 627 372 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 81 368 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt partnerski z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego **ZINTEGROWANI**. Termin realizacji projektu 1 grudnia 2018 r. – 30 listopada 2020 r. Projekt jest realizowany w Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym nr 11 we Wrocławiu. Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu młodzieży zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczno-zawodową wychowanków i absolwentów Dolnośląskich Specjalnych Ośrodków Szkolno Wychowawczych oraz ich rodzin. Budżet projektu w SOSW 11 wynosi 696 836 zł, wkład własny Miasta wynosi 56 880 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt partnerski **Dolnośląski Klaster Edukacyjny**. Projekt ma na celu nabycie kwalifikacji zawodowych dopasowanych do regionalnego rynku pracy przez 320 uczniów oraz poprawę efektywności kształcenia 3 szkół objętych wsparciem (ZSTiE, EZN, LZN) poprzez doposażenie tych placówek i nabycie kwalifikacji/kompetencji kadry nauczycielskiej. Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby 3 szkół z Gminy Wrocław w zakresie podnoszenia kwalifikacji w obszarze dla uczniów z grup zawodów technicznych:

– elektryczno-energetycznych,

- informatyczno-telekomunikacyjnych,
 - elektryczno-mechatronicznych,
 - podnoszenia kwalifikacji w obszarze elektryczno-elektronicznym kadry nauczycielskiej, stworzenie platformy e-learningowej, a także wyposażenie pracowni komputerowo-multimedialnych w szkołach uczestniczących w projekcie.
- Okres realizacji 1 sierpnia 2018 r. – 31 lipca 2020 r.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt partnerski **Nowoczesne technologie informatyczne jako przygotowanie do rozpoczęcia udanej kariery zawodowej uczniów ZSTE**. Projekt ma na celu podniesienie kompetencji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku i społeczeństwa poprzez przygotowanie i realizację kursu z zakresu technologii. NET oraz przedsiębiorczości przez 80 uczniów ZSTiE. Okres realizacji 1 listopada 2018 – 31 grudnia 2021.

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój realizowany jest projekt partnerski **Uniwersytet Młodego Przyrodnika**. Termin realizacji projektu: 1 września 2018 r. - 30 czerwca 2020 r. Liderem projektu jest Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Partnerem Gmina Wrocław, natomiast bezpośrednim realizatorem Centrum Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu. Celem projektu jest podniesienie kluczowych kompetencji matematyczno – przyrodniczych, rozbudzenie ciekawości poznawczej oraz zapoznanie ze środowiskiem uczelni dla 555 uczniów w wieku 14-16 lat. Wkład własny Miasta 8 654 zł.

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój realizowany jest projekt partnerski **Klasa patronacka Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu trzecią misją uczelni**. Termin realizacji projektu: 1 listopada 2018 r. - 31 października 2021 r. Liderem projektu jest uniwersytet Przyrodniczy, Partnerem Gmina Wrocław, zaś realizatorem Zespół Szkół nr 5. Celem projektu jest podniesienie kompetencji uczniów uczestniczących w edukacji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Wkład własny Miasta 7 500 zł.

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 realizowany jest projekt **Trzecia misja Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu – „Uniwersytet Młodego Odkrywcy”**. Termin realizacji projektu: 1 września 2018 r. - 31 sierpnia 2020 r. Gmina realizuje projekt we współpracy z Wyższą Szkołą Bankową. Celem projektu jest przeprowadzenie działań dydaktycznych służących rozwijaniu u jego uczestników kompetencji pozwalających na rozbudzenie ich ciekawości poznawczej, stymulowanie intelektualnego rozwoju młodego pokolenia, inspirowanie do twórczego myślenia, integracja lokalnej społeczności. Całkowita wartość projektu 419 625 zł.

We współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, realizowano projekt **„Słowa mają moc”**. Termin realizacji: 1 października 2017 r.–31 maja 2019 r. Projekt realizowany jest w Liceum Ogólnokształcącym nr I, nr XV, Technikum nr 15, w Zespole Szkół nr 3, 18, 19, Zespole Szkół Budowlanych, Zespole Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych, Zespole Szkół Gastronomicznych, Zespole Szkół Logistycznych, Zespole Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych i w Zespole Szkół Zawodowych nr 5. Celem projektu jest przeszkolenie młodzieży w zakresie efektywnej komunikacji i prezentacji. Całkowita wartość projektu wynosi 607 370 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 30 368 zł.

W ramach Programu Programu Ramowego Unii Europejskiej Horyzont 2020 realizowany jest projekt partnerski **„UPRIGHT”**. Termin realizacji projektu: 1 stycznia 2018 r. - 31 grudnia 2021 r. Ogólnym celem projektu jest promowanie dobrostanu psychicznego dzieci klas V, VI, VII szkół podstawowych i zwiększanie tzw.

odporności psychicznej u młodzieży. W projekcie biorą udział 4 wrocławskie Szkoły Podstawowe nr 20, 64, 80 i 90. Całkowita wartość dofinansowania projektu dla Miasta Wrocławia to 217 000 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt **„Klucz do przyszłości - program rozwoju kompetencji kluczowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych Gminy Wrocław i Gminy Czernica”**. Termin realizacji projektu: 1 lipca 2019 r. – 30 czerwca 2021 r. Celem projektu jest poprawa efektywności kształtowania kompetencji kluczowych uczniów poprzez wzbogacenia oferty edukacyjnej w zakresie nauk matematycznych, matematyczno-przyrodniczych, informatycznych, naukowo-technicznych i społecznych w 42 szkołach Gminy Wrocław poprzez stworzenie warunków i wdrożenie nauczania eksperymentalnego. Całkowita wartość projektu 11 430 499 zł. Kwota dofinansowania: 10 858 974,24 zł, wkład własny Gminy Wrocław i Czernica – 571 524 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt partnerski Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A. **„Dobry staż lepsze jutro – zwiększenie oferty wrocławskich szkół zawodowych”** Termin realizacji projektu: od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2021 r. Głównym celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie wśród uczniów wrocławskich szkół kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w 9 wrocławskich placówkach oświatowych. Całkowita wartość projektu 4 127 902 zł, kwota dofinansowania: 3 921 506 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt partnerski Zachodniej Izby Gospodarczej - **Podniesienie kompetencji i rozwój umiejętności uczniów z obszaru ZIT WrOF**. Termin realizacji projektu: 1 września 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r. Projekt jest realizowany w Technikum nr 16 Zespołu Szkół nr 3 we Wrocławiu i Szkole Podstawowej nr 6 we Wrocławiu. Celem projektu jest poprawa jakości procesu kształcenia w kontekście kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych na rynku pracy. Całkowita wartość projektu wynosi 1 135 449,72 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 realizowany jest projekt **Szkoły Gminy Wrocław i Gminy Czernica to kompetencji skarbnica**. Termin realizacji projektu: 1 maja 2019 r. – 30 kwietnia 2021 r. Projekt jest realizowany w Szkole Podstawowej nr 36, Szkole Podstawowej nr 66, Szkole Podstawowej nr 91, Zespole Szkół nr 9. Celem projektu jest podniesienie jakości nauczania oraz wyrównania szans edukacyjnych 1 314 uczniów z 7 szkół podstawowych: prowadzonych przez Gminę Wrocław (4 szkoły) i Gminę Czernica (3 szkoły). Całkowita wartość projektu wynosi 2 467 739 zł.

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój przez WCDN realizowany jest projekt **Dolnośląska Szkoła Ćwiczeń**. Termin realizacji projektu: 1 października 2019 r. – 31 lipca 2021 r. Projekt realizowany jest w LO nr X, SP nr 83, SP nr 6, SP nr 8, SP nr 50, SP nr 98, Zespole Szkół Logistycznych we Wrocławiu. Celem projektu jest poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. Transversal skills niezbędnych na rynku pracy obejmujących umiejętności matematyczno-przyrodnicze, posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia. Całkowita wartość projektu wynosi 1 317 503 zł.

Złożono wnioski na dofinansowanie budowy/przebudowy i wyposażenia dla 2 projektów:

„Poprawa warunków kształcenia w wybranych wrocławskich szkołach ponadpodstawowych”.

Program Operacyjny: RPO WD 2014-2020

Oś priorytetowa: 7 Infrastruktura edukacyjna

Działanie: 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową

Poddziałanie: 7.2.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową - ZIT WrOF. Przedmiotem projektu jest modernizacja i wyposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne 4 szkół:

- Liceum Ogólnokształcące nr XV ul. Wojrowicka - doposażenie 4 pracowni matematycznych, 2 biologicznych, 1 chemicznej, 1 rozwoju kompetencji - jednostka koordynująca projekt,
- Liceum Ogólnokształcące nr XVII ul. Tęczowa - adaptacja i wyposażenie 2 pracowni biologicznych i 1 pracowni fizycznej,
- Zespół Szkół nr 3 ul. Szkocka - utworzenie 1 pracowni obsługi gości i 1 pracowni technologii gastronomicznej,
- Technikum nr 15 ul. Skwierzyńska - utworzenie 1 pracowni projektowania publikacji drukowanych i elektronicznych.
- Wartość projektu ogółem to 3 078 708 zł, z czego wysokość dofinansowania wynosi 2 616 902 zł.

„Inwestycje w edukację ponadpodstawową w wybranych placówkach na terenie Wrocławia”.

Program Operacyjny: RPO WD 2014-2020

Oś priorytetowa: 7 Infrastruktura edukacyjna

Działanie: 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową

Poddziałanie: 7.2.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową - ZIT WrOF.

Przedmiotem projektu jest przeprowadzenie prac remontowo-budowlanych w celu adaptacji pomieszczeń, a także zakup wyposażenia dla 4 placówek oświatowych:

- Lotnicze Zakłady Naukowe ul. Kiełczowska - stworzenie dodatkowych pracowni zawodowych w zakresie zajęć praktycznych dla zawodów technik mechanik oraz technik mechanik lotniczy - jednostka koordynująca projekt,
- Centrum Kształcenia Zawodowego ul. Strzegomska - stworzenie pracowni dla nowopowstałego kierunku technika automatyka, a także wyposażenia dla 3 pracowni technika informatyka, 3 pracowni technika teleinformatyka, pracowni pomiarów warsztatowych dla technika mechanika,
- Zespół Szkół Zawodowych nr 5 ul. Dawida - stworzenie wyspecjalizowanych pracowni w zawodzie cukiernik i piekarz oraz technik usług fryzjerskich,
- Liceum Ogólnokształcące nr XII pl. Orłąt Lwowskich - wyposażenie szkolnych pracowni: biologicznej, geograficznej oraz matematycznej w pomoce dydaktyczne i sprzęt TIK.
- Wartość projektu ogółem to 2 815 163 zł, z czego wysokość dofinansowania wynosi 2 392 889 zł.

DOFINANSOWANIE DOWOZU UCZNIÓW

Na podstawie Uchwały Nr XXX/601/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 r. w sprawie ustanowienia Centrum Usług Wspólnych dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, zadanie prowadzenia obsługi finansowo-księgowej w zakresie przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych, z dniem 1 stycznia 2017 r. zostało przekazane przez Departament Edukacji do Centrum Usług Informatycznych. Zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 2 lit. o Załącznika nr 1 do Uchwały - Statutu Centrum Usług Informatycznych, Centrum odpowiadało za

prowadzenie obsługi w zakresie przewożenia dzieci i uczniów niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych, w tym również za przygotowanie przetargów oraz obsługę finansowo-księgową.

W 2019 r. zrealizowano przewóz dzieci i uczniów niepełnosprawnych do 32 szkół i placówek oświatowych, w tym do:

- Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych nr: 1, 10, 11,
- Przedszkola nr 12,
- Przedszkola nr 109,
- Zespołów Szkół nr: 1, 6, 12, 16, 21,
- Szkół Podstawowych nr: 8, 9, 12, 14, 43, 101,
- Zespołów Szkolno-Przedszkolnych nr: 8, 12,
- Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów
Niesłyszących i Słabosłyszących nr 12 oraz z innymi niepełnosprawnościami,
- Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Uczniów
Niewidomych i Słabowidzących nr 13 oraz z innymi niepełnosprawnościami,
- Fundacji Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji,
- Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych Ostoja,
- Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjnego dla Wyjątkowych Dzieci,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Dar Losu”,
- Niepublicznej Szkoły Branżowej „Unlock” I stopnia,
- Szkoły Podstawowej Specjalnej „Wspólny Świat”,
- Społecznej Specjalnej Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Handicap,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Promyk Słońca”,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Kolorowa Akademia”,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej Tikkun Olam,
- Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Niebieski Latawiec”,
- Niepublicznego Punktu Przedszkolnego "Łatwo Powiedzieć".

W roku szkolnym 2018/2019 od stycznia do sierpnia 2019 r. z **bezpłatnego przewozu zorganizowanego** skorzystało 443 dzieci i uczniów niepełnosprawnych, natomiast w roku szkolnym 2019/2020 – od września do 31 grudnia 2019 r. – 485 dzieci i uczniów niepełnosprawnych. **Koszt przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych** za okres I–VIII 2019 r. wyniósł 2 569 544 zł, natomiast za okres IX–XII 2019 r. wyniósł 2 021 419 zł. Łącznie w 2019 r. wydano 4 590 963 zł.

Na podstawie Zarządzenia nr 9837/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 czerwca 2018 r. zmieniającego Zarządzenie nr 8459/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie zasad kwalifikowania do zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie dowozu uczniom i wychowankom niepełnosprawnym oraz zwrotu kosztów dojazdu, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice lub opiekunowie prawni oraz Zarządzenia nr 2203/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 grudnia 2019 r. w sprawie sposobu zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego dzieci i uczniów niepełnosprawnych oraz zwrotu rodzicom/opiekunom prawnym kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów niepełnosprawnych oraz rodziców/opiekunów prawnych **zawarto umowy indywidualne z rodzicami** określające warunki zwrotu kosztów za przewóz dziecka niepełnosprawnego do szkoły/placówki prywatnym samochodem osobowym i **zwrócono koszt za przewóz** w okresie I–VIII 2019 r. rodzicom 157 dzieci w kwocie 159 150 zł, w okresie IX – XII 2019 r. rodzicom 136 dzieci w kwocie 104 294 zł. Łącznie w 2019 r. wydano 263 444 zł.

Łącznie zwrot kosztów za przewóz dzieci i uczniów niepełnosprawnych oraz zwrot kosztów za przewóz zorganizowany w roku 2019 r., wyniósł 4 854 407 zł.

BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

W ramach rozwijania **edukacji regionalnej** Zespół Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży zorganizował XVIII edycję konkursu **„Szkoła Promująca Turystykę”**. W konkursie wzięły udział następujące placówki: Przedszkola nr 8 (ZSP nr 12), 20, 54, 57, 146, 149; Szkoły Podstawowe nr: 5, 19, 32, 38, 84, 97. Na organizację konkursu przeznaczono 10 000 zł.

Kontynuowano program edukacji społecznej na temat osób starszych i procesu starzenia się **„Miasto Pokoleń”**. Organizatorzy: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i Wrocławskie Centrum Seniora, we współpracy z Departamentem Edukacji. W programie uczestniczyło 30 wrocławskich placówek oświatowych z wszystkich etapów edukacyjnych. Główne cele programu to: przeciwdziałanie przyjmowaniu przez dzieci i młodzież negatywnych stereotypów dotyczących starości, rozwijanie pojmowania starości jako naturalnej fazy rozwoju człowieka, etapu równoprawnego z innymi, wskazywanie korzyści płynących z uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, zmiana postaw dzieci i młodzieży w stosunku do osób starszych (z postawy dystansu, obojętności czy niechęci – do postawy zrozumienia, życzliwości, szacunku) - zwiększenie wrażliwości na potrzeby osób starszych, rozwijanie kompetencji kulturowych (otwartość, szacunek, tolerancja).

Przeprowadzono kolejną edycję konkursu na **najlepszy samorząd uczniowski** szkół ponadpodstawowych Wrocławia. Zadanie to było realizowane przez Młodzieżową Radę Miasta Wrocławia przy wsparciu Zespołu Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży. Wyróżniono projekty ze szkół w 2 kategoriach – całokształt działalności i najlepsza inicjatywa. Łącznie wysokość nagród wyniosła 39 000 zł.

Nagrody przyznane w konkursie na najlepszy samorząd uczniowski szkół ponadpodstawowych Wrocławia

Kategoria	Miejsce	Laureaci	Wysokość nagrody (zł)
Całokształt działalności	I miejsce	Szkoła Podstawowa nr 109	6 000
	III miejsce	Gimnazjum Salezjańskie	3 000
Całokształt działalności (szkoły ponadpodstawowe)	I miejsce -	Liceum Ogólnokształcące nr XIV	6 000
	II miejsce	Zespół Szkół Administracyjno-Ekonomicznych	4 000
	III miejsce równorzędnie	Liceum Ogólnokształcące nr IV Elektroniczne Zakłady Naukowe	3 000 3 000
Najlepsza inicjatywa (szkoły ponadpodstawowe)	Społeczno-obywatelska	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych „Bieg dla niepodległej”	4 000
	Inna	Zespół Szkół nr 3 „Szkolny Escape Room”	4 000
	Inna	Zespół Szkół nr 1 „Bądźmy razem”	4 000
Łącznie			37 000

Kontynuowano realizację projektu **„Edukacja w Miejscach Pamięci”**. W 2019 r. wzięło w nim udział: 61 szkół podstawowych i 38 szkół ponadpodstawowych, łącznie 5 048 uczniów. Celem głównym projektu jest kształtowanie postaw tolerancji i szacunku do innych ludzi, niezależnie od ich poglądów, narodowości, wyznania. Uczniowie V klas szkół podstawowych mogli uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych pod hasłem „ścieżki kulturowe” dotyczące wielokulturowości Wrocławia zwiedzając m.in. Dzielnicę Czterech Wyznań. Uczniowie klas VIII uczestniczyli w jednodniowych wyjazdach, podczas których poznali historię takich miejsc, jak: były obóz koncentracyjny Gross - Rosen, Muzeum Jeńców w Łambinowicach, Kościół Pokoju w Świdnicy i Jaworze oraz zamek Książ w Wałbrzychu. Uczniowie szkół ponadpodstawowych podczas dwudniowych wyjazdów odwiedzali miejsca pamięci na wybranych terenach Polski m.in.: obóz Auschwitz Birkenau, Treblinkę, Getto, Muzeum Żydów Polskich, Muzeum Powstania Warszawskiego, obóz na Majdanku. Budżet projektu wyniósł ok. 516 000 zł.

25 listopada 2019 r. odbyła się zorganizowana przez WCDN **IV Ogólnopolska konferencja - Edukacja w miejscach pamięci**. Tematem tegorocznej konferencji były

kultury pamięci, czyli w jaki sposób mówić, uczyć o pamięci, przeszłości, historii postrzeganej przez pryzmat jednostki i miejsc upamiętniających ważne wydarzenia. Jak uczyć o tożsamości, refleksyjnie podchodzić do minionych wydarzeń historycznych, a przez to przeciwdziałać postawom ksenofobicznym.

W konferencji wzięło udział 121 dyrektorów i nauczycieli, w tym koordynatorzy, dyrektorzy i doradcy metodyczni placówek doskonalenia z innych województw, edukatorzy edukacji o Holokauście i edukacji antydyskryminacyjnej, przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją antydyskryminacyjną i mową nienawiści.

W WCDN, wspólnie z ekspertami edukacji międzykulturowej, rozpoczęto realizację projektu „**Światowy Wrocław - zrozumienie, tolerancja, szacunek**”.

Celem projektu jest przeciwdziałanie stereotypom i uprzedzeniom, modelowanie postaw cechujących się gotowością do podjęcia dialogu na rzecz wspólnego dobra, a także szacunkiem dla doświadczanych różnorodności, oddziaływanie na dzieci, młodzież i dorosłych, które będzie sprzyjało kształtowaniu pozytywnych postaw, otwartości i empatii wobec drugiego człowieka. Adresatami projektu są nauczyciele i uczniowie wrocławskich przedszkoli i szkół. W projekcie udział bierze 10 przedszkoli i 10 szkół podstawowych.

21 lutego, w ustanowionym przez UNESCO Międzynarodowym Dniu Języka Ojczystego zorganizowano – **II Wrocławskie obchody Dnia Języka Ojczystego** pod hasłem „Słowa są ważne”. W programie konferencji m.in. spotkanie z Olgą Tokarczuk – laureatką Literackiej Nagrody Nobla.

W ramach **100 zadań Prezydenta na 100 dni** wdrażano **program dialogu międzykulturowego** jako odpowiedź na zwiększającą się liczbę obcokrajowców przyjeżdżających do naszego miasta.

Realizacja zadania wynika z Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego oraz Wrocławskiej Strategii Edukacyjnej. Przeprowadzono grupowe konsultacje międzykulturowe dla dyrektorów szkół, nauczycieli, wychowawców, innych pracowników szkół (i przedszkoli), z ekspertami (cykl spotkań 1-2 x miesiąc, we Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego).

W wydarzeniach wzięli udział specjaliści (m.in. z Uniwersytetu Wrocławskiego), którzy jednocześnie dokonali diagnozy bieżących potrzeb w zakresie dialogu międzykulturowego w szkołach.

PROJEKTY EDUKACYJNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI JEDNOSTKAMI

Wspierano szkoły w zakresie **wymiany międzynarodowej młodzieży**. Współdziałano z organizacją międzynarodową „**Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży**” (PNWM) w pozyskiwaniu dofinansowania dla 44 projektów realizowanych w 23 wrocławskich szkołach. W wymianie polsko-niemieckiej uczestniczyli uczniowie:

- 8 szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa nr: 6, 43, 50, 68, 81, 82, Szkoła Podstawowa nr 66 (ZSP 22), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr: 3;
- 15 szkół ponadpodstawowych: Liceum Ogólnokształcące nr III, IV, VI, X, XII, XV, XVII, Zespół Szkół nr 2, 18, Zespół Szkół nr 5 (LO XIII), Zespół Szkół nr 14 (LO XIV), Zespół Szkół nr 19 (LO XI), Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 (LO V), Zespół Szkół Zawodowych nr 5, oraz Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych.

Na realizację 44 projektów w w/w szkołach PNWM przyznała dofinansowanie w łącznej kwocie 307 378 zł.

Dofinansowania projektów realizowanych w ramach wymiany polsko-niemieckiej

Typ szkoły	2018		2019			
	Liczba zrealizowanych projektów	Kwoty dofinansowania (zł)	Liczba placówek	Liczba uczniów	Liczba zrealizowanych projektów	Kwoty dofinansowania (zł)
SP	13	85 609	8	330	13	98 918
G	1	4 148	0	0	0	0
SPG	24	124 283	15	738	31	208 460
RAZEM	38	214 040	23	1 068	44	307 378

Wsparto Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w zakresie wymiany polsko-ukraińskiej w ramach projektu „Razem do przyszłości” kwotą 6 309 zł oraz Lotnicze Zakłady Naukowe kwotą 3 360 zł.

We współpracy z **Towarzystwem Miłośników Wrocławia** oraz Biurem Rady Miejskiej Wrocławia zorganizowano:

- **XXIV edycję Wielkiej Nagrody Wrocławia,**
- **XVI edycję Przedszkolnej Nagrody Wrocławia,**
- **XXIV edycję Magnum Praemium Wratislaviae.**

Celem przedsięwzięcia było połączenie wszystkich konkursów poświęconych historii, tradycji, kulturze i problemom współczesnego Wrocławia w jeden wspólny cykl. Przeprowadzone konkursy miały na celu uaktywnienie dzieci i uczniów wszystkich poziomów edukacyjnych w zdobywaniu wiedzy o własnym mieście, podjęcie działań zmierzających do poznania środowiska przedszkola, szkoły, osiedla i miasta, tworzenie warunków do pobudzania tożsamości regionalnej i kształtowania świadomości małej ojczyzny. Dofinansowano zakup nagród dla 9 szkół i przedszkoli (P 149, P 54, P 146, SP 50, SP 5, SP 44, ZSL, LO VII, LO I) w wysokości 13 500 zł.

Wykaz konkursów realizowanych w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia, Przedszkolnej Nagrody Wrocławia oraz Magnum Praemium Wratislaviae

Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Wrocławiu "Wrocław, moje miasto"	XXVIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Szkoła Podstawowa nr 1 i Szkoła Podstawowa nr 44
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Plastyczny "Wrocław, Moje Miasto"	XXVIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 16
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Poetycki "Wrocław w Twórczości Poetyckiej Młodzieży"	XXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wrocławskie Krasnale"	XIV	Szkoła Podstawowa nr 76 Towarzystwo Miłośników Wrocławia
Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd Szlakami Zabytków i Miejsc Upamiętnionych	XXV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Fotograficzny "Wrocław w Fotografii"	XXIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Moja Mała Ojczyzna"	XXIV	Szkoła Podstawowa nr 97 Towarzystwo Miłośników Wrocławia PTTK - Oddział Wrocław
Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXIV	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich Fundacja "Semper Fidelis" Szkoła Podstawowa nr 91
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Recytatorski "Wrocławska Młodzież Recytuje Wrocławskich Poetów"	XVIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy	XXV	Szkoła Podstawowa nr 51 WCDN
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wratislavia Sacra"	XIX	Szkoła Podstawowa nr 37 Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"

Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd "Wrocławskie Spacerzy Krajoznawcze"	XXIV	Młodzieżowy Dom Kultury "Wrocław - Śródmieście"
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Rajd Śladami Pamięci Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	XXV	Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocławski Fundacja Kresowa "Semper Fidelis" Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs na Multimedialną Prezentację o Wrocławiu	XIV	Towarzystwo Miłośników Wrocławia MOS nr 2
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Sporcie „Wrocławski sport wczoraj i dziś”	V	Towarzystwo Miłośników Wrocławia, Wrocławski Szkolny Związek Sportowy, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Interpretacji Wokalnej „My Wrocławianie Sami Swoi...”	V	Młodzieżowy Dom Kultury „Wrocław – Krzyki”
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Kurs „Szkolny Przewodnik Wrocławia”	V	Gimnazjum nr 18 (ZS nr 20), Towarzystwo Miłośników Wrocławia
Wielka Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Szkoła Promująca Turystykę"	XVIII	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
Wielka Nagroda Wrocławia	II Powiatowy Konkurs o Wrocławiu „Kocham Cię, Wrocław”	II	Szkoła Podstawowa nr 8
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Teatralny "W teatrzyku Jasia i Małgosi"	XVI	Przedszkole nr 104 Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Rajd "Smoka Strachoty"	XVI	Przedszkole nr 2 Ekologiczne Przedszkole Niepubliczne Fundacja "Strachota"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Wrocławski Ekoludek"	XVI	Przedszkole nr 62
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Spacerkiem po Wrocławiu - Dawniej i Dziś"	XVI	Przedszkole nr 63
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Rymowanki Wrocławskie"	XVI	Przedszkole nr 121
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Tańczące Przedszkolaki"	XVIII	Przedszkole nr 18 "Wiolinek"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Przedszkole Promujące Turystykę"	XVIII	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Poezji i Malarstwa "Wrocław w Twórczości Dziecięcej"	XVII	Przedszkole nr 149
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "W Bajkowym Okienku - Wrocław w Twórczości Literackiej Nauczycieli"	XIII	Przedszkole nr 77 Miesięcznik "Blżej Przedszkola"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs plastyczny „Ulubione zabytki Wrocławia”	V	Przedszkole nr 106
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Historii Wrocławia "Wratislavia Aeterna"	XII	Zespół Szkół Logistycznych
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs "Wrocław na Fotografii"	XI	Zespół Szkół Logistycznych
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Literacki	XII	Liceum Ogólnokształcące nr X Muzeum Narodowe we Wrocławiu
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na Reportaż o Wrocławiu	XI	Zespół Szkół Logistycznych
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs o Wrocławiu w języku angielskim	VII	Zespół Szkół Logistycznych
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na reportaż o Wrocławiu	X	Zespół Szkół nr 23 (ZSL)
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXIV	Oddział Wrocławski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zakład Narodowy Ossolińskich, Fundacja „Semper Fidelis” i Szkoła Podstawowa nr 91
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXV	Oddział Wrocławski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zakład Narodowy Ossolińskich, Fundacja „Semper Fidelis”
Magnum Praemium Wratislaviae	Konkurs „Szkoła promująca turystykę”	XIX	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"

We współpracy ze **Stowarzyszeniem Sędziów Polskich "IUSTITIA"** Oddział we Wrocławiu realizowano VI edycję projektu **„Edukacja prawna młodzieży we Wrocławiu”**. Scenariusze szkoleń zostały przygotowane na podstawie podręcznika prawnego **„Apteczka prawna – Lex bez łez”**. Program zajęć obejmował podstawową wiedzę o pozycji ustrojowej sędziów i sądów, a także o prawie cywilnym, prawie karnym, prawie rodzinnym oraz zagadnieniach prawnych związanych z internetem.

Podstawowy cykl składał się z 4 lekcji. Dodatkowo w liceach ogólnokształcących odbywały się lekcje z prawa podatkowego. W każdej ze szkół lekcje odbyły się w cyklu 1 godzina tygodniowo w co najmniej 3 klasach. W roku szkolnym 2018/2019 w programie uczestniczyli uczniowie i nauczyciele 2 gimnazjów (Gimnazjum nr 13 i 16) oraz 8 szkół ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące nr I, II, IV, VIII, Zespół Szkół nr 3, 18, Zespół Szkół Gastronomicznych oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5). W roku szkolnym 2019/2020 w programie uczestniczą uczniowie i nauczyciele 9 szkół ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące nr I, VI, VIII, Lotnicze Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 3, 6, 18, Zespół Szkół Gastronomicznych oraz Zespół Szkół Logistycznych).

W ramach **100 zadań Prezydenta na 100 dni** realizowano projekt **Wrocław koduje 2.0** - nauka kodowania dla wszystkich uczniów wrocławskich szkół ponadpodstawowych. Celem głównym projektu jest rozwijanie kreatywności młodych wrocławian.

Do programu zostali włączeni nauczyciele, którzy mieli możliwość pełnego dostępu do platformy edukacyjnej LNU (Liga Niezwykłych Umysłów), zawierającej kursy: Podstawy C++, Podstawy Javy, Rozszerzony SQL, Podstawy Pythona,- konsultacje on-line poprzez pocztę elektroniczną, a także kanał komunikacji na platformie LNU oraz możliwość przystąpienia do egzaminu certyfikacyjnego z C++ lub SQL.

W trybie art.19 a ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przekazano dofinansowanie:

- w kwocie 6 000 zł na realizację projektu edukacyjnego realizowanego przez organizację pozarządową Fundację Pax et Bonum **„Wędrówki szlakiem wartości”**,
- w kwocie 7 600 zł na realizację projektu edukacyjnego realizowanego przez Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame, Dom Zakonny **pn. „Szlak Piastów Śląskich - wprowadzania i warsztaty dla dzieci – edycja II”**.

ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CZASU WOLNEGO

W roku szkolnym 2018/2019 **w ramach wypoczynku zimowego** zorganizowano zajęcia dla 10 594 uczniów wrocławskich szkół w około 59 placówkach. Uczestnicy półkolonii oraz tzw. „otwartych sal” brali udział w zajęciach sportowych, plastycznych, teatralnych, wokalnych, muzycznych, informatycznych i fotograficznych. Uczniowie chętnie korzystali również z zajęć organizowanych poza szkołą wychodząc do muzeów, kin, teatrów, na baseny i lodowiska. Łączny koszt wypoczynku zimowego wyniósł 726 044 zł.

W ramach wypoczynku letniego zorganizowano półkolonie w 37 szkołach podstawowych, 4 MDK -ach i 1 placówce specjalnej. W półkoloniach udział wzięło 13 638 uczniów. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej oraz szkół podstawowych nr: 42, 68 i 108 dofinansowano udział w tygodniowych warsztatach artystycznych w Krośnicach dla 30 dzieci.

Koszt dofinansowania warsztatów 6 523 zł. Łączny koszt wypoczynku letniego wyniósł 1 647 920 zł. Zadania realizowano w ramach **100 zadań Prezydenta na 100 dni**.

Organizacja wycieczki zimowej i letniej

Rodzaj wycieczki	Liczba placówek realizujących wycieczki	Kwota dofinansowania (zł)
Wycieczka zimowa	99	726 044 zł
Wycieczka letnia	37	1 647 920 zł
Warsztaty Artystyczne w Krośnicach	3	6 523 zł
Razem	139	2 380 487 zł

Kontynuowano realizację **Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Dwa plus trzy i jeszcze więcej”**. Udostępniono bezpłatnie dziewięć basenów szkolnych dla rodzin wielodzietnych. Przygotowano łącznie, w każdym tygodniu, 227 miejsc na basenach.

W ramach działalności **5 Młodzieżowych Domów Kultury** z zajęć pozalekcyjnych w kołach, zespołach i grupach skorzystało **9 833** dzieci i młodzieży w okresie od stycznia do 31 sierpnia 2019 r. oraz **9 443** w okresie od września do 31 grudnia 2019 r. W imprezach masowych organizowanych w MDK-ach w czasie całego roku 2019 wzięło udział około **34 773** uczestników. Na funkcjonowanie MDK-ów w 2019 r. przeznaczono **12 116 833 zł** (dane z programu PABS - plan na dzień 31 grudnia 2019 r.).

Działalność MDK-ów w roku szkolnym 2018/2019 (styczeń-sierpień 2019 r.)

Placówka	Rok szkolny 2018/2019			
	Kola, zespoły, grupy		Imprezy, uroczystości	
	Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
Zespół „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży” – MDK im. M. Kopernika	114	2 362	82	7 520
MDK Śródmieście	164	2 176	29	5 800
MDK Fabryczna	195	3 275	38	2 280
MDK Krzyki	210	2 020	105	7 240
Ogółem	683	9 833	254	22 840

Działalność MDK-ów w roku szkolnym 2019/2020 (wrzesień-grudzień 2019 r.)

Placówka	Rok szkolny 2019/2020			
	Kola, zespoły, grupy		Imprezy, uroczystości	
	Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez, uroczystości	Liczba uczestników
Zespół „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży” – MDK im. M. Kopernika	111	1 821	22	1 500
MDK Śródmieście	149	2 068	16	4 200
MDK Fabryczna	202	2 941	32	1 920
MDK Krzyki	215	2 361	39	4 250
Centrum Kreatywności Talent (działalność od 01 września 2019 r.)	14	252	1	63
Ogółem	691	9 443	110	11 933

Uczniowie wrocławskich szkół i placówek oświatowych korzystali z oferty i realizowali zajęcia z łyżwiarstwa we **Wrocławskim Centrum Treningowym Spartan**. Wydatkowano **1 599 984 zł** na zajęcia sportowe obejmujące naukę jazdy na łyżwach. Zajęcia zostały zrealizowane w liczbie 1 084 godzin lekcyjnych.

W ramach **wyjazdów międzynarodowych** dofinansowano:

- wymianę uczniów SP61 z młodzieżą z Anyksial (Litwa),
- wymianę młodzieży LO IV z serbską szkołą z Belgradu,
- wymianę młodzieży LO IV ze szkołą z Tarragony w Hiszpanii,
- wymianę młodzieży z klas dwujęzycznych z językiem francuskim LO VIII z Lycee Saint Remeé w Roubaix we Francji,
- wyjazd uczniów klasy o profilu matematyczno-ekonomicznym LO XII do Wielkiej Brytanii,

- wymiana uczniów LO XII z Liceum Uniwersyteckim w Atenach w Grecji,
- wymianę młodzieży LO XIII z Liceum Nort w regionie Nowa Akwitania we Francji,
- wymianę uczniów ZSO 5 (LO V) ze szkołą z Rosenvangskole z Aarhus (Dania).

Dofinansowano realizację wielu projektów, konkursów i olimpiad:

Dofinansowanie konkursów

Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
Przedszkola	39	21 555
Zespoły Szkolno - Przedszkolne	32	25 765
Szkoły Podstawowe	56	25 250
Licea Ogólnokształcące	25	26 776
Zespoły Szkół	21	26 500
Młodzieżowe Domy Kultury i Specjalne Ośrodki Szkolno Wychowawcze	24	18 400
Razem	197	144 246

POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ESTETYKI SIEDZIB SZKÓŁ I PLACÓWEK

W roku 2019 kontynuowano dostosowanie szkół i przedszkoli do wymagań reformy edukacji w celu zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc przedszkolnych. W budynkach szkół gimnazjalnych, w których powstały szkoły podstawowe przebudowywano sanitariaty, wydzielano świetlice, stołówki lub miejsce na catering oraz pracownie biologiczne, chemiczne i fizyczne, a na zewnątrz place zabaw. Zgodnie z zadaniami Departamentu Edukacji zapisanymi w „**Założeniach polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2019**” w sposób ciągły prowadzono działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa budynków szkolnych, budowy nowej bazy kształcenia oraz oszczędności z tytułu zużycia mediów w placówkach oświatowych.

Realizacja programów ujętych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym

Programy	Całkowity koszt inwestycji (zł)
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków przedszkoli:	
W ramach dostosowania przedszkoli do wymogów PPIS, PIP, p.poż. itp. wykonano: 1. Przedszkole nr 124 ul. Kopańskiego - zamontowano sterowanie klapy oddymiającej 2. Przedszkole nr 108 ul. Drukarska - wykonano ogrodzenie placu zabaw 3. Przedszkole nr 33 ul. Łąkowa - rozpoczęto opracowanie dokumentacji na dostosowanie obiektu do przepisów ppoż. 4. Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 4 ul. Sołtysowicka - rozpoczęto opracowanie dokumentacji na przebudowę węzła żywienia, budowę przyłącza wodociągowego i przebudowę systemu odprowadzania ścieków sanitarnych	102 371
Zakończono prace związane z przebudową placu zabaw. Ogrodzenia i zagospodarowania terenu w Przedszkolu nr 65 przy ul. Nożowniczej	578 100
Zakończono przebudowę zjazdu na teren Przedszkola nr 126 przy ul. Jugosłowiańskiej oraz wymianę nawierzchni podjazdu wraz z remontem rampy i schodów	509 000
Zakończono budowę 8 oddziałowego Przedszkola nr 17 przy ul. Okulickiego	7 747 949
Zakończono budowę 6 oddziałowego przedszkola na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie	8 495 529
Zakończono I etap remontu elewacji i tarasów zewnętrznych wraz z remontem podjazdu dla niepełnosprawnych w Przedszkolu nr 66 przy ul. Łącznej	710 060
Rozpoczęto prace związane z opracowaniem dokumentacji na przebudowę bloku żywienia, przebudowę sanitariatów, dostosowanie do ppoż. W budynku Przedszkola nr 150 przy ul. P. Ignuta	272
Rozpoczęto prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej na przebudowę bloku żywienia, remont drogi dojazdowej, budowę windy w części przedszkolnej i rozbiórkę zachodniego tarasu w budynku Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 3 przy ul. Inflanckiej	0
Rozpoczęto prace w tybie „projektuj i buduj” związane z budową 8 oddziałowego przedszkola przy ul. Dębickiej w ramach ZSP nr 14	0
Rozpoczęto prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej na przebudowę sanitariatów w	26 000

budynku Przedszkola nr 50 przy ul. Dyrekcyjnej	
Rozpoczęto prace związane z opracowaniem dokumentacji na przebudowę i remont budynku Przedszkola nr 5 przy ul. Dźwirzyńskiej	0
Rozpoczęto prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej na budowę przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku Przedszkola nr 43 przy ul. Kościuszki	0
Zakończono budowę przyłącza wodociągowego wraz z przepięciem instalacji wewnętrznej w budynku Przedszkola nr 91 przy ul. Zaporoskiej wraz z wymianą ogrodzenia placówki	237 000
Kontynuowano w trybie „projektuj i buduj” budowę 8- oddziałowego przedszkola wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Jackowskiego	6 810 250
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół podstawowych:	
Wykonano przebudowę budynku SP 64 przy ul. Wojszyckiej	1 678 761
Zakończono przebudowę i remont SP nr 5 przy ul. Jeleniej na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu oraz przebudowano patio wraz z hydroizolacją fundamentów	1 259 000
Opracowano korektę dokumentacji – Etap 1 przebudowa i remont szkoły na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu w SP nr 6 przy ul. Gorlickiej	7 380
Wykonano ogrodzenie w SP 33 przy ul. Kolistej	88 500
Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy i remontu sanitariatów w Szkole Podstawowej nr 118 przy Bulwarze Ikara	39 270
Wykonano pracownię chemiczną w Szkole Podstawowej nr 72 przy ul. Trwałej	237 500
Wykonano remont ogrodzenia szkoły wraz z zadaszeniem i wydzieleniem miejsca składowania odpadów w Szkoła Podstawowa nr 78 ul. Jedności Narodowej	246 400
Wymieniono ogrodzenie terenu Szkoły Podstawowej nr 98 przy ul. Sycowskiej 22a we Wrocławiu	119 310
Rozpoczęto przebudowę i remont sanitariatów na parterze, I i II piętrze w segmencie B budynku Szkoły Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej.	640 494
Opracowano dokumentację projektową na Przebudowę i remont Szkoły Podstawowej nr 95 przy ul. Starogajowej 66-68 we Wrocławiu	79 200
Wykonano przebudowę przyłącza wody, rozbiórkę stropu i likwidację pomieszczenia dawnego składu opału zlokalizowanego pod wejściem frontowym Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie	157 740
Wykonano etap 2 i 3 Przebudowy i remontu budynku Szkoły Podstawowej nr 109 przy ul. Inżynierskiej 54 we Wrocławiu	1 601 213
Opracowano dokumentację projektową i rozpoczęto rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 99 przy ul. Głubczyckiej	141 450
Wykonano wentylację mechaniczną w pomieszczeniach bloku sportowego Szkoły Podstawowej nr 96 przy ul. Krakowskiej	118 695
Rozpoczęto przebudowę strefy przedwejściowej z placem manewrowym p.poż., budową dojścia do szkoły, ogrodzenia i oświetlenia terenu w SP 44 przy ul. Wilanowskiej	31 190
Zakończono przebudowę budynku SP 29 przy ul. Kraińskiego w celu utworzenia bloku żywienia	773 640
Zakończono realizację przebudowy budynku SP 66 przy ul. Dembowskiego na potrzeby żywienia w formie cateringu	1 213 266
Wykonano przebudowę i remont SP nr 4 przy ul. Powstańców Śląskich na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu oraz opracowano dokumentację w zakresie: 1. Dostosowanie obiektu do wymogów p.poż., 2. Wymiana instalacji elektrycznej, 3. Przebudowa pomieszczeń na potrzeby wydzielenia pomieszczenia dla Rady Osiedla	972 992
Wykonano przebudowę i remont schodów i podestu przed wejściem głównym do budynku Zespołu Szkół nr 21 przy ul. Ignuta	253 311
Opracowano dokumentację projektową dla Zespołu Szkół nr 21 przy ul. Ignuta w zakresie: 1. Remont sanitariatów, 2. Dostosowanie obiektu do wymagań p.poż., 3. Wymiana instalacji elektrycznej, przebudowa i remont korytarzy i klatek schodowych, 5. Dobudowa szybu windy do bloku E	141 450
Dostosowania szkół podstawowych do wymagań p.poż., PPIs, PIP itp.	
1. Dostarczone i zamontowane system automatycznego zwalniania drzwi pożarowych wraz z detekcja gazu w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 18 przy ul. Poznańskiej rozpoczęto prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej na przebudowę i remont strefy wejścia 2. Opracowano dokumentację projektową na dostosowanie budynku do przepisów p. poż., wymianę pokryw dachowych, wymianę instalacji elektrycznej w budynku Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 9 przy ul. Solskiego	93 321
Rozstrzygnięto konkurs na twórcze prace projektowe związane z budową Zespołu Szkolno- Przedszkolnego przy ul. Asfaltowej	112 000
Zakończono przebudowę budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 przy ul. Horbaczewskiego w zakresie bloku sportowego i sanitariatów	2 880 018
Rozpoczęto prace związane z rozbudową budynku Szkoły Podstawowej nr 21 w ZSP nr 5 przy ul. Osobowickiej	155 000
Wykonano dokumentację projektową na termomodernizację elewacji w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 13 przy pl. Muzealnym	53 874

Opracowano dokumentację projektową Szkoły Podstawowej nr 50 przy ul. Czeskiej - w zakresie: etap 1.: wykonanie zabezpieczeń p. poż w budynkach szkoły, etap 2.: remont i docieplenie elewacji w budynkach szkoły, etap 3.: remont i przebudowa instalacji elektrycznych w budynkach szkoły.	78 000
Wymieniono instalację elektryczną z robotami towarzyszącymi w Szkole Podstawowej nr 51 w budynku przy Eluarda	774 900
Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie dostosowania Szkoły Podstawowej nr 78 przy ul. Jedności Narodowej do wymogów przepisów przeciwpożarowych	59 000
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół ponadpodstawowych:	
Kontynuowano przebudowę i remont dachu w Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej	175 974
Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dla Zespołu Szkół nr 6 przy ul. Nowodworskiej w zakresie: 1. Przebudowa i remont toalet, 2. Wymiany instalacji elektrycznej	67 650
Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dla LO nr VI przy ul. Hutniczej w zakresie 2 zadań: zad.1. Remont i ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, przebudowa strefy wejściowej, zad.2. Wielobranżowa koncepcja rozbudowy bloku sportowego, przebudowa istniejącej sali gimnastycznej,	137 000
Zakończono dostosowanie Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Swobodnej do wymogów ochrony przeciwpożarowej budynków	891 750
Zakończono budowę hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej . Dofinansowanie w ramach RPO 2014 – 2020 dz. 7.2 edukacja zawodowa – 1 710 414 zł	3 132 245
Zakończono kolejne etapy przebudowy LO nr X przy ul. Pieszej : wykonano wzmocnienie konstrukcji budynku i naprawę istniejącego ogrodzenia zgodnie z nakazem PINB, wymianę instalacji oświetlenia w dwóch salach sportowych w segmencie D, wybudowano nowe ogrodzenie w granicach własności	588 248
Zakończono przebudowę i remont budynków A i B Poradni Psychologiczno Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego	1 398 422
Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej przebudowy i remontu Zespołu Szkół nr 3 przy ul. Szkockiej w zakresie: 1. Przebudowa i remont sanitariatów, 2. Przebudowa i remont bloków sportowych, 3. Remont i przebudowa pomieszczeń budynku, 4. Dostosowanie budynku do obowiązujących przepisów p.poż., 5. Budowa windy	157 000
Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej przebudowy i remontu Zespołu Szkół Logistycznych przy ul. Dawida w zakresie: 1. Remont i przebudowa sanitariatów w budynku głównym, 2. Wymiana instalacji elektrycznej i teletechnicznej, 3. Remont i przebudowa instalacji hydrantowej oraz dostosowania obiektu do obowiązujących przepisów p.poż., 4. Wykonanie izolacji poziomych i pionowych wewnętrznych i zewnętrznych, 5. Remont i przebudowa szatni szkolnej, 6. Renowacja 2 szt. drzwi zewnętrznych wejściowych	85 000
W Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym nr 10 przy ul. Parkowej : 1. Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy windy, 2. Rozpoczęto opracowanie koncepcji rozbudowy ośrodka, 3. Wykonano przebudowę drogi pożarowej	431 980
W Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym nr 11 przy ul. Kamiennej opracowano koncepcję rozbudowy oraz rozpoczęto opracowanie projektu budowlanego rozbudowy ośrodka	153 750
Opracowano dokumentację projektową dotyczącą przebudowy LO nr IX przy ul. Piotra Skargi	113 775
Dostosowanie szkół ponadpodstawowych do wymagań p.poż, PPIs, PIP itp.	
1. Wykonano dostosowanie budynku Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej do obowiązujących przepisów p.poż. oraz przebudowano pomieszczenia w przyziemiu na szatnie, 2. Wykonano inwentaryzację budowlaną i ekspertyzę p.poż. oraz opracowano dokumentację dotyczącą przystosowania budynku LO nr VII przy ul. Kruczej do obowiązujących przepisów p.poż. oraz budowy windy, 3. Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej dostosowania budynku Zespołu Szkół nr 1 przy ul. Słubickiej do obowiązujących przepisów p.poż., 4. Rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej dostosowania budynku Centrum Kreatywności Talent przy ul. Jedności Narodowej do obowiązujących przepisów p.poż., 5. Rozpoczęto realizację przeciwpożarowej instalacji hydrantowej w Zespole Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych przy ul. Haukego-Bosaka	2 413 348
Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych:	
Zakończono przebudowę bloku sportowego w SP 3 przy ul. Bobrzej	4 450
Zakończono przebudowę i remont bloku sportowego w LO VIII przy ul. Zaporoskiej w zakresie kompleksowego remontu sali gimnastycznej, remontu dachu, elewacji z częściową wymianą stolarki okiennej i wydzieleniem p.poż.	000
Rozpoczęto przebudowę bloku sportowego w Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej	100
Rozpoczęto modernizację bloku sportowego w Zespole Szkół nr 20 przy ul. Kłodnickiej	0 908
Zakończono przystosowanie istniejącej stacji transformatorowej w LO nr XIII przy ul. Haukego-Bosaka i rozpoczęto opracowanie dokumentacji wykonawczej budowy nowego bloku sportowego	300

W ramach „**małych projektów**” inwestycyjnych i remontów:

- wykonano remont schodów wejściowych do budynku Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 1 przy ul. Zemskiej za kwotę **78 720 zł**,
- dla Liceum Ogólnokształcącego nr II przy ul. Parkowej wykonano remont dachu budynku internatu, budynek przy ul. Sławka za kwotę **751 338 zł**,
- w Liceum Ogólnokształcącym nr IV przy ul. Świstackiego wykonano wymianę przyłącza wody za kwotę **33 500 zł** oraz wykonano remont pomieszczeń po pożarze za kwotę **172 200 zł**,
- w Liceum Ogólnokształcącym nr XIV przy ul. Brucknera wykonano remont przepompowni ścieków za kwotę **147 530 zł**,
- wyremontowano dach w 1 placówce za kwotę **400 000 zł**,
- wykonano modernizację oświetlenia podstawowego i awaryjnego oraz wymianę opraw oświetleniowych w 40 placówkach za kwotę **430 290 zł**,
- wykonano drobne remonty i drobne przebudowy w 17 placówkach za kwotę **305 199 zł**,
- wykonano dokończenie ogrodzenia placówki w Szkole Podstawowej nr 8 przy ul. Kowalskiej za kwotę **29 960 zł**,
- wykonano remont strefy wejścia - remont schodów i rzeźby przy schodach, renowacja i odtworzenie dekoracyjnych okładzin w portalu głównego wejścia w Szkole Podstawowej nr 9 przy ul. Nyskiej za kwotę **137 883 zł** ,
- wykonano zabezpieczenie przeciwwilgociowe ścian i fundamentów budynku sali gimnastycznej wraz z remontem nawierzchni terenu przylegającego do budynku szkoły od strony terenów sportowo- rekreacyjnych w Szkole Podstawowej nr 28 przy ul. Greckiej za kwotę **467 998 zł**,
- wykonano remont dachu budynku dydaktycznego wraz z remontem schodów prowadzących do kuchni w Szkole Podstawowej nr 61 ul. Skarbowców 8 za kwotę **296 707 zł**,
- zamontowano siatkę zabezpieczającą sufit w sali sportowej w budynku B przy ul. Kołłątaja w Szkole Podstawowej nr 71 przy ul. Podwale za kwotę **5 189 zł**,
- wykonano remont wentylacji w bloku sportowym i na basenie, wymieniono grzejniki na basenie w Szkole Podstawowej nr 72 przy ul. Trwałej za kwotę **225 027 zł**
- zamontowano okablowanie sterownika bramowego ROGER w Szkole Podstawowej nr 118 przy ul. Bulwar Ikara za kwotę **3 444 zł**,
- wykonano remont małej sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 85 przy ul. Traugutta za kwotę **49 200 zł**,
- wyremontowano kosz dachu budynku w Szkole Podstawowej nr 76 przy ul. Wandy za kwotę **7 000 zł**,
- wykonano pomiar ciśnienia wody w 8 placówkach za kwotę **2 304 zł**,
- w ramach „Programu modernizacji systemu odwodnienia miasta” zamontowano w 8 placówkach oświatowych poidełka - stacje wody pitnej za kwotę **75 731 zł**

W ramach **środków przekazanych placówkom**:

- 148 placówek otrzymało środki w łącznej kwocie **ok. 15 480 437 zł** na remonty i inwestycje. W ramach tej kwoty placówki samodzielnie wykonały m.in.: remonty podłóg, remonty sal dydaktycznych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remonty sanitariatów, remonty ogrodzenia, remonty bloków żywienia. We wszystkich placówkach wykonano naprawy bieżące i usunięto w sumie **1 516 awarii** za kwoty:
 - roboty budowlane: 903 081 zł,
 - roboty dekarские: 599 178 zł,
 - roboty elektryczne: 599 991 zł,
 - roboty sanitarne wewnętrzne: 1 249 660 zł,
 - roboty sanitarne zewnętrzne: 599 039 zł,

W ramach programu „Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach” wykonano prace przy budowie boisk za łączną kwotę **5 619 369 zł** :

- wykonano dwa boiska o sztucznej nawierzchni (EPDM, sztuczna trawa) oraz skocznię w dal dla potrzeb Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 przy ul. Horbaczewskiego - 670 000 zł.
- wybudowano boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni w Szkole Podstawowej nr 23 przy ul. Przystankowej 32 – 842 300 zł,
- wybudowano boisko do koszykówki o sztucznej nawierzchni w Szkole Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego – 280 000 zł,
- wykonano renowację nawierzchni boiska do piłki nożnej ze sztucznej trawy w Szkole Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej – 495 126 zł ,
- wykonano renowację boiska piłkarskiego ze sztucznej trawy w Szkole Podstawowej nr 85 przy ul. Traugutta – 407 718 zł,
- przebudowano boisko w Szkole Podstawowej nr 91 przy ul. Sempołowskiej - 325 738 zł
- wykonano renowację boiska o sztucznej nawierzchni w Szkole Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców 8 – 153 750 zł
- rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Liceum Ogólnokształcącego nr I przy ul. Poniatowskiego – 41 820 zł,
- wybudowano oświetlenie boisk na terenie Szkoły Podstawowej nr 44 przy ul. Wilanowskiej – 145 140 zł,
- wykonano renowację boiska ze sztucznej nawierzchni w Szkole Podstawowej nr 81 przy ul. Jastrzębiej – 207 000 zł,
- wykonano renowację boiska ze sztucznej nawierzchni w Szkole Podstawowej nr 97 przy ul. Prostej – 192 943 zł,
- opracowano dokumentację projektową dotyczącą budowy boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Zespołu Szkół nr 20 przy ul. Kłodnickiej – 132 900 zł.

W ramach realizacji programu **Wrocławski Budżet Obywatelski** rozbudowano infrastrukturę sportową i rekreacyjną za łączną kwotę **2 595 692 zł**:

- budowa boiska ze sztuczną nawierzchnią wraz z boiskiem do koszykówki w Szkole Podstawowej nr 81 przy ul. Jastrzębiej. Projekt WBO 2018 nr 244 – 580 000 zł,
- budowa dwóch boisk sportowych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 przy ul. Zemskiej. Projekt WBO nr 405, za kwotę 869 000 zł,
- wykonano nadzór archeologiczny w ramach projektu „Zagrajmy w kosza - remont boiska do koszykówki w Szkole Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej”. Projekt WBO 2017 nr 426 za kwotę 1 771 zł,
- zmieniono ustawienie oświetlenia - Zielone boisko (jak Zielona Wyspa) w centrum Ołbina, przy Jedyńce – Szkoła Podstawowa nr 1 ul. Nowowiejska. Projekt WBO 2017 nr 329, za kwotę 3 321 zł,
- wykonano nadzór archeologiczny w ramach projektu Sportowe Osiedle – Etap II Szkoła Podstawowa nr 76 ul. Wandy. Projekt WBO 2017 nr 607, za kwotę 8 856 zł,
- rozpoczęto budowę Wymarzonego placu zabaw i rekreacji przy Szkole Podstawowej nr 107 ul. B. Prusa 64. Projekt WBO 2018 nr 204, za kwotę 648 210 zł,

W ramach realizacji programu **inicjatyw Rad Osiedli** rozbudowano infrastrukturę sportową i rekreacyjną za łączną kwotę **289 050 zł**: wybudowano bieżnię przy Szkole Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej za kwotę 289 050 zł.

ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM OŚWIATOWYM

Administrowano 18 mieszkaniami zlokalizowanymi w budynkach placówek oświatowych (stan na 31 lipca 2018 r.). Z dniem 1 sierpnia 2018 r. administrowanie mieszkaniami przekazano placówkom. 2 placówki przejęły pomieszczenia po wykwaterowanych lokatorach na swoje potrzeby.

W ramach przedsięwzięć mających na celu racjonalizację **zużycia mediów w placówkach oświatowych** kontynuowano program „**Zdalnego Monitoringu Zużycia Energii i Mediów**”. W 2018 roku programem było objętych 207 placówek. Program umożliwił placówkom osiągnięcie oszczędności z tytułu zużycia energii i mediów dzięki świadomemu korzystaniu z mediów, możliwości bieżącego monitorowania zużycia energii i wody oraz dostosowaniu energii zamówionej do faktycznych potrzeb placówki.

Wspólnie z Biurem Sportu i Rekreacji realizowano program „**Bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez miasto Wrocław, w godzinach pozalekcyjnych**”. Programem objęte są szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe. W programie wzięło udział ok. 100 placówek oświatowych.

Umowy dotyczące wynajmu sal zawarte przez jednostki oświaty - akceptacji podlegało łącznie 1 921. Zaakceptowano 1 849 umów najmu, 68 umowy użyczenia, 4 umowy dzierżawy, które zostały zawarte przez dyrektorów placówek oświatowych.

PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI ZARZĄDZANIA SZKOŁAMI I PLACÓWKAMI OŚWIATOWYMI

W dniu 17 kwietnia 2018 r. podpisano Umowę nr DEU.5.2018 na dostarczenie centralnego Systemu w zakresie rekrutacji/naboru, kontroli obowiązku nauki, obowiązku szkolnego i obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz systemu zarządzania uczniem, obejmujące dostarczenie nowej wersji Komponentu Systemu Zarządzania Placówką zwany dalej (SZP) Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wrocławską Oświatą. Umowa obejmowała także świadczenie Serwisu Gwarancyjnego Systemu w Okresie Gwarancji tj. do 31 grudnia 2019 r. oraz świadczenie usługi Modyfikacji.

Kontynuowano świadczenie usług w ramach **systemu telefonii cyfrowej VoIP** we wszystkich placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wrocław. Telefonia VoIP umożliwia wykonywanie bezpłatnych połączeń do innych placówek oświatowych, Urzędu Miejskiego Wrocławia, CUI oraz płatnych połączeń na zewnątrz sieci. Świadczenie usług kontynuowano na podstawie Aneksu nr 1008/14/XHY/J056 zawartego w dniu 28 lipca 2014 r., Aneksu nr 3018/17/GLI/0044 zawartego w dniu 28 września 2017 r. oraz Aneksu nr 3018/19/GLI/0054 zawartego w dniu 28 września 2019 r. do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31 marca 2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a Gminą Wrocław. Umowa ta obejmuje świadczenie usług telefonii VoIP we wszystkich placówkach oświatowych, w związku z czym poszczególne jednostki nie podpisują odrębnych umów. Łączne koszty świadczenia usług dla wszystkich szkół w 2019 roku wyniosły 188 687 zł.

Kontynuowano świadczenie usług faksu elektronicznego dla wszystkich placówek oświatowych Gminy Wrocław na podstawie Aneksu nr 1008/14/XHY/J076 zawartego w dniu 11 grudnia 2014 r., Aneksu nr 3018/17/GLI/0044 zawartego w dniu 28 września 2017 r. oraz Aneksu nr 3018/19/GLI/0054 zawartego w dniu 28 września 2019 r. do umowy o świadczenie usług telefonicznych nr B071/0177/2005 z dnia 31 marca 2005 r. zawartej pomiędzy Telefonią Dialog sp. z o.o., a Gminą Wrocław. Łączne koszty świadczenia usług dla wszystkich szkół w 2019 r. wyniosły 27 675 zł.

Przeprowadzono **konkursy na stanowisko dyrektora** szkół/placówek, w tym:

Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły/placówki

Jednostki oświatowe	Nazwa szkoły/placówki	Liczba przeprowadzonych konkursów
Przedszkola	Przedszkola nr:-1, 5, 14, 15, 17, 26, 28, 31, 35, 48, 49, 51, 52, 54, 57, 92, 93, 100, 124, 125, 126, 147	22
Szkoły podstawowe	Szkoły Podstawowe nr: 5 ,6 ,14 ,28 ,30 ,43, 44, 46, 50, 51, 64, 68, 73, 74, 77, 81, 83, 97, 99, 108, 109, 118	24 (w tym 2 konkursy powtórzone)
Zespoły Szkolno - Przedszkolne	Zespoły Szkolno-Przedszkolnych nr: 7, 12, 15, 17, 22, 23	6
Szkoły ponadgimnazjalne/ ponadpodstawowe	Liceum Ogólnokształcące nr: XIV, T18, EZN, ZS6, ZS8, ZSE-A	7
Placówki oświatowe	MDK „Śródmieście”, Centrum Kreatywności „TALENT”, Centrum Kształcenia Praktycznego	3
Szkoły specjalne	Zespół Szkół nr 17	1
Razem		63

Prezydent Wrocławia przyznał dyrektorom i nauczycielom szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto 138 nagród pieniężnych za znaczące osiągnięcia dydaktyczne i wychowawcze w kwocie 7 000 zł brutto. Przygotowano wnioski i wystąpiono o przyznanie Nagrody Ministra Edukacji Narodowej dla 1 dyrektora oraz Nagrody Dolnośląskiego Kuratora Oświaty dla 14 dyrektorów, Medalu Komisji Edukacji Narodowej dla jednego dyrektora.

Kontynuowano współpracę z 4 zespołami konsultacyjnymi, składającymi się z koordynatorów na każdym poziomie kształcenia. Zadaniem koordynatorów jest reprezentowanie środowiska nauczycielskiego przy konsultacjach zagadnień oświatowych.

Zorganizowano konferencje dla dyrektorów jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto:

Konferencje dyrektorów organizowane w 2019 r.

Termin 2019	Miejsce	Tematyka konferencji
12-14 marca (3 edycje)	ZS NR 1 ul. Słubicka 29/31	Wprowadzenie do wystawy " Michał Anioł - Kaplica Sykstyńska" - Konferencja dla dyrektorów szkół i przedszkoli
3-6 czerwca	Centrum Historyczne Zajezdnia ul. Grabiszyńska 183	- System Informacji Oświatowej - Doskonalenie zawodowe - Procedury Niebieskiej Karty - Zabezpieczenia przeciwpożarowe w budynkach oświatowych - Integracja, szacunek, porozumienie. Stop mowie nienawiści - Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej - Motywacja nauczyciela w sytuacji kryzysowej
23-26 września	Miłocin	Konferencja dla dyrektorów przedszkoli „Nowe trendy w edukacji. Bezpieczeństwo w szkole”.
19 listopada	LO nr V, ul. Kuronia	Wyzwania dla edukacji - teraźniejszość a przyszłość - zmiana społeczna czy generacyjna. Konferencja dla dyrektorów i wicedyrektorów szkół i przedszkoli

**DEPARTAMENT
SPRAW SPOŁECZNYCH**

KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE

Kultura należy do najlepszych inwestycji w zrównoważony rozwój miasta otwartego i włączającego mieszkańców w procesy decyzyjne. Taka przesłanka wynikająca z dokumentów „Strategia Wrocław 2030” i „Kultura – Obecna!” oraz „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2019” stanowiła jedną z podstaw działań w sferze kultury.

Zrealizowane zostały przede wszystkim wszystkie zadania, które postawił przed sobą i całym swoim zespołem Prezydent Wrocławia: poszerzono programy stypendialne o stypendia dostępne dla wszystkich artystów, bez limitu wiekowego, ogłoszono i rozstrzygnięto dodatkowy otwarty konkurs ofert na działania kulturalne, w którym najważniejszym kryterium była innowacyjność, w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej uruchomiono 4 dodatkowe kluby rodziców, wdrożono prowadzony przez Strefę Kultury Wrocław program rozwoju publiczności, poszerzony o program rozwoju czytelnictwa.

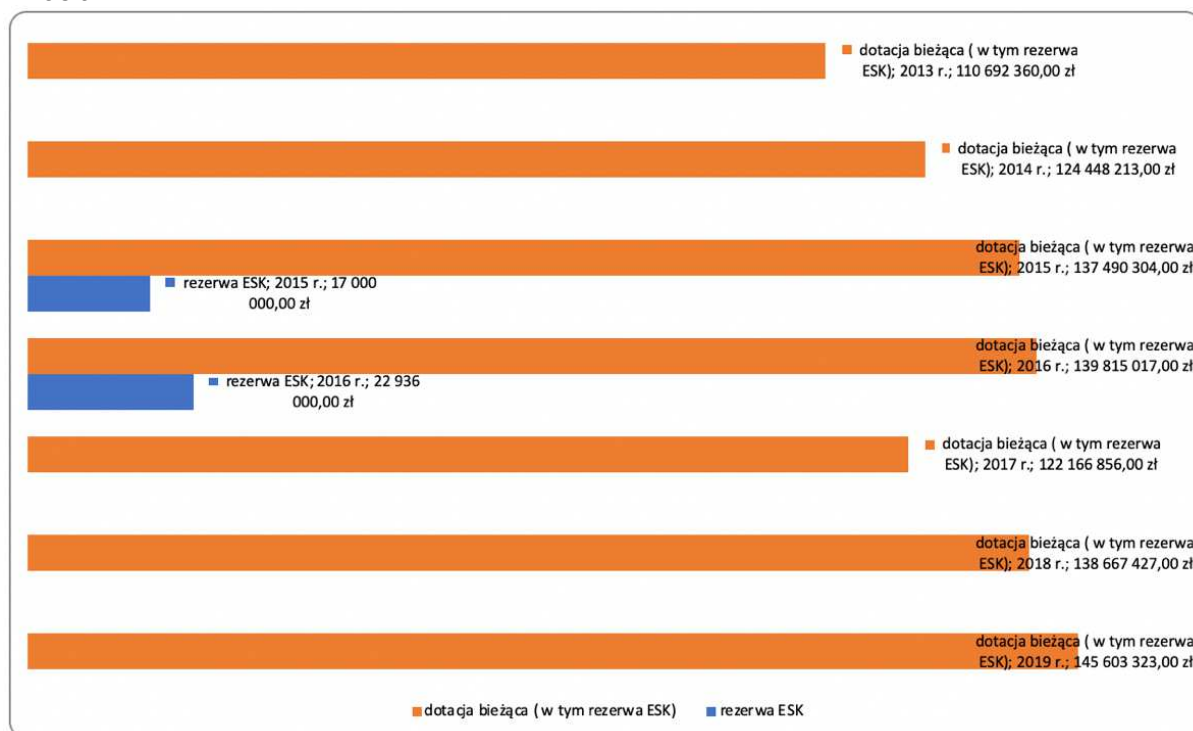
Zgodnie z deklaracją Prezydenta kontynuowane jest uspołecznianie polityki kulturalnej we Wrocławiu, czego efektem jest wypracowany wspólnie regulamin Wrocławskiej Rady Kultury, określony zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr 2248 z grudnia 2019 r., a kolejnymi etapami będą Wrocławski Kongres Kultury i rozpoczęcie współpracy z pochodzącą z wyboru Radą Kultury. Istotnym elementem, który odróżnia przyszłą Radę Kultury od rad społecznych w innych miastach, jest pozostawienie większości stronie społecznej, co w praktyce oznacza osiem miejsc w piętnastoosobowej Wrocławskiej Radzie Kultury.

W dokumentach strategicznych zwrócono uwagę na konieczność wypełniania przestrzeni publicznej dobrą małą architekturą i dziełami sztuki (m.in. rzeźbami przy uwzględnieniu przesłanek historyczno-kulturowych), rozwijanie przestrzeni i zasobów kultury poza centrum, kreowanie i wspieranie nowych form uczestnictwa w kulturze i spędzania czasu wolnego, w tym poprzez rozwijanie pasji i zainteresowań oraz wzmacnianie i promowanie marek kulturalnych Wrocławia. W 2019 r. rozpoczęto więc prace projektowe pomnika Niepodległości wraz z zagospodarowaniem skweru przy placu Legionów, ogłoszono nowy konkurs na pomnik Żołnierzy Wyklętych, otwarto nowe obiekty dla kultury - Centrum Sztuk Performatywnych Piekarnia oraz budynki przy ul. Ruskiej 46abc, wspierano zadania realizowane poza centrum miasta, szczególnie te pochodzące z inicjatywy samych mieszkańców, co znakomicie było wspierane przez konkurs na mikrogranty, organizowany. Do najważniejszych marek kulturalnych Wrocławia zaliczają się Narodowe Forum Muzyki wraz Międzynarodowym Festiwałem Wratislavia Cantans, Teatr Capitol wraz z Przeglądem Piosenki Aktorskiej, czy przedsięwzięcia prowadzone przez organizacje pozarządowe, jak całoroczna dzielność kina Nowe Horyzonty, Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty, czy wreszcie obchodzone każdego roku Święto Wrocławia. Ciekawą formą uczestnictwa w kulturze były tzw. Parki ESK, czyli cykle wydarzeń we wrocławskich parkach. Przedsięwzięcia kulturalne poza murami instytucji, jak festiwal Vertigo Summer Jazz, dla którego scenerię stanowią parki, dachy prestiżowych budynków, nadodrzańskie plaże czy Wyspa Daliowa, są przykładami realizacji strategicznych założeń tej sfery działalności.

Gmina Wrocław jest organizatorem 27 instytucji kultury. Są to: Narodowe Forum Muzyki, Teatr Muzyczny Capitol, Wrocławski Teatr Lalek, Wrocławski Teatr Współczesny, Instytut im. Grotowskiego, Ośrodek Pamięć i Przyszłość, Muzeum Architektury, Muzeum Miejskie Wrocławia, Muzeum Współczesne Wrocław, BWA Wrocław - Galerie Sztuki Współczesnej, Galeria Miejska, Galeria Entropia, Miejska Biblioteka Publiczna, Strefa Kultury Wrocław, Centrum Kultury Agora, Centrum Kultury Wrocław-Zachód, Centrum Kultury Zamek, Klub Muzyki i Literatury, Klub Pod Kolumnami, Ognisko Kultury Plastycznej, Ośrodek Działań Artystycznych Firlej, Ośrodek Działań Twórczych Światowid, Ośrodek Postaw Twórczych, Wrocławski Dom Literatury, Wrocławski Klub Anima, Wrocławski Klub Formaty, Wrocławscy Kameraliści Cantores Minores Wratislavienses.

Finansowanie kultury ze środków samorządu Wrocławia po raz kolejny utrzymywało się na poziomie lat, w których realizowano program Europejskiej Stolicy Kultury 2016, a w roku 2019 istotnie wzrosło do kwoty 145 603 323 zł. Na inicjatywy organizacji pozarządowych przekazano kwotę 21 414 301 zł.

Poniższa tabela przedstawia wysokość środków finansowych na kulturę w Gminie Wrocław.

ZADANIA REALIZOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEZ WYDZIAŁ KULTURY

PRZESTRZEŃ MIEJSKA

W 2019 r. rozpoczęto prace projektowe wynikające z rozstrzygniętego konkursu na pomnik Niepodległości, który zostanie wzniesiony na skwerze przy pl. Legionów. W Holandii w Bredzie, mieście partnerskim, posadowiono i odsłonięto dzieło sztuki, instalację rzeźbiarską, z okazji 75-lecia wyzwolenia miasta przez 1. Dywizję Pancerną gen. Stanisława Maczka.

MECENAT

W otwartych konkursach ofert oraz naborach ofert dofinansowano 78 projektów, a wśród nich:

- WrocLove Fest 2019,
- Festiwal Kultury Żydowskiej "Simcha",
- Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów - Debiuty 2019,
- Energia Dźwięku,
- Muzyczne Spotkania Kultur Pax se bonum per musicam,
- Bass & Beat Festival,
- Ethno Jazz Festival,
- Festiwal Muzyki Kameralnej Wieczory w Arsenale,
- Industrial Festival,
- 3-majówka 2019,
- XVII edycja Przeglądu Sztuki Survival,
- TIFF Festival,
- prowadzenie Centrum Sztuki WRO,
- prowadzenie działalności kulturalnej w wyremontowanych (w ramach projektu europejskiego) oficynach przy ul. Roosvelta 5a i przy ul. Jagiellończyka 10a,
- prowadzenie teatru „Pieśń Kozła”,
- Brave Kids,
- prowadzenie Teatru Ad Spectatores,
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty,

- Festiwal Filmu Amerykańskiego,
- kino Nowe Horyzonty,
- prowadzenie działalności społecznej i kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast”,
- prowadzenie Centrum Kultury i Edukacji Żydowskiej.

DOFINASOWANE INICJATYWY KULTURALNE

Wydanie płyt CD:

- JazzBlaster plays Night Out – JazzBlaster,
- Slavic Spirits – EABS,
- Okularnice – KAGYUMA,
- cROSSFAde z utworami Cezarego Duchnowskiego,
- Młodzi Kompozytorzy - Wrocławska Akademia Muzyczna (pod dyr. Roberta Kurdybachy).

Promocja kultury, dialog międzykulturowy, upowszechnianie literatury, działalność edukacyjna:

- Dzień Judaizmu w Kościele Katolickim - Archidiecezja Wrocławska
- XVII Ekumeniczne Spotkanie Noworoczne
- Festiwal Twórczej Współpracy „WROClOVEUKRAINA”
- Wieczór Narodowy (Dolnoślązacy esperantystom i wrocławianom) - Śląski Związek Esperancki
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci, młodzieży i dorosłych: Fundacja „Kairos”, Towarzystwo Kultury Czynnej
- Gabinet Kultury Współczesnej Wrocławia w Dziale Dokumentacji Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
- prowadzenie Centrum Aktywności Lokalnej ze sceną Teatru Na Bruku przy ul. Pszczelarskiej
- prowadzenie nieodpłatnej działalności kulturalnej, edukacyjnej i artystycznej, skierowanej do dzieci, młodzieży i seniorów w dwóch oficynach na terenie zrewitalizowanego Nadodrza: Kontury Kultury i Ośrodek Kulturalnej Animacji Podwórkowej OKAP, to miejsca prowadzone przez fundacje: Kilo Kultury oraz Ok.Art, których działania skierowane są na integrację społeczną; Kultura na naszym osiedlu – Fundacja Hobbit
- prowadzenie działalności społecznej i kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych "Piast" przy ul. Rękodzielniczej
- uroczystości z okazji 81. rocznicy ogłoszenia Prawd Polaków spod znaku Rodła
- wspieranie osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym – działania fundacji „Homo sacer”
- wspieranie lokalnych inicjatyw społeczno-kulturalnych – dofinansowanie imprez organizowanych przez rady osiedli i parafie (np. Dzień Sąsiada RO Nadodrze, festyn rodzinny w parafii Świniary)
- działalność środowiskowej piwnicy artystycznej "Pod sowami" - Dolnośląskie Stowarzyszenie na rzecz Upowszechniania Kultury i Sztuki Osób Niepełnosprawnych "Widnokrąg".

Współpraca z Województwem Dolnośląskim:

W ramach Dolnośląskiego Konkursu Filmowego przyznano dofinansowanie: Filmowi dokumentalnemu pt. „WIKAI” w reż. Agnieszki Zwiefki (MY WAY STUDIO) – 100 000 zł.

Filmom fabularnym:

- „Kajtek Czarodziej” w reż. Magdaleny Łazarkiewicz (Mediabrigade) – 300 000 zł,
- „Powrót do Legolandu” w reż. Konrada Aksinowicza (Chroma pro) – 200 000 zł,
- „Lipstick on the glass” w reż. Kuby Czekaja (Centrala Distribution) – 161 000 zł,
- „Przejęcie” w reż. Doroty Lamparskiej (V-Film) – 130 000 zł,

- „Odyseja filmowa” w reż. Piotra Strasika (Telemark) – 160 000 zł.
- Filmowi animowanemu: „Uziemieni” w reż. Bartosza Kędzierskiego (Kineskop) – 49 000 zł

W roku 2019 odbyły się następujące premiery i pokazy filmów współfinansowanych w ramach Dolnośląskiego Konkursu Filmowego:

- „Ułaskawienie” w reż. Jana Jakuba Kolskiego (19 lutego 2019) – zamknięty pokaz premierowy oraz pokaz biletowany połączony ze spotkaniem z twórcami – reżyserem i odtwórczynią głównej roli Grażyną Błęcką – Kolską,
- „Ciemno, prawie noc” w reż. Borysa Lankosza (21 marca 2019) - zamknięty pokaz premierowy oraz pokaz biletowany połączony ze spotkaniem z twórcami – Borysem Lankoszem, Magdaleną Lankosz, Joanną Bator i aktorkami – Magdaleną Cielecką, Aleksandrą Konieczną, Elizą Rycembel,
- „Krew Boga” w reż. Bartosza Konopki (06 czerwca 2019) – zamknięty pokaz premierowy z udziałem twórców – reżysera i scenarzysty Bartosza Konopki oraz aktorów – Karola Bernackiego,
- „Sługi wojny” w reż. Mariusza Gawrysia (22 sierpnia 2019) – zamknięty pokaz premierowy z udziałem twórców – reżysera Mariusza Gawrysia, autora scenariusza Macieja Strzembosza oraz aktorów – Marii Kani i Bartłomieja Kotschedoffa,
- „Wszystko dla mojej matki” w reż. Małgorzaty Imielskiej (18 grudnia 2019) – zamknięty pokaz premierowy z udziałem twórców – reżyserki Małgorzaty Imielskiej oraz aktorów – Zofii Domalik, Marii Sobocińskiej, Agnieszki Kwietniewskiej, Magdaleny Celmer, Doroty Łukasiewicz-Kwietniewskiej.

Wrocław Film Commission (WFC) - wspieranie producentów zainteresowanych realizacją filmów i programów telewizyjnych na Dolnym Śląsku i we Wrocławiu.

Udzielono wsparcia logistycznego i merytorycznego ponad 30 projektom filmowym i telewizyjnym polskim i zagranicznym, które były lub będą realizowane na Dolnym Śląsku.

Promocja regionu na wydarzeniach branżowych w kraju i za granicą z wykorzystaniem materiałów promocyjnych WFC jako miejsca atrakcyjnego dla realizacji projektów i inicjatyw filmowych.

Rozbudowa bazy lokacji - systematyczna rozbudowa bazy lokacji filmowych na stronie internetowej www.wroclawfilmcommission.pl oraz na serwerze wewnętrznym instytucji Dolnośląskie Centrum Filmowe.

Noc Muzeów 2019

Do udziału w imprezie przystąpiły 83 placówki (muzea, galerie, instytucje kultury i inne). Dla zwiedzających uruchomiona została specjalna, bezpłatna linia autobusowa i tramwajowa. Dla dzieci przygotowany został specjalny program na Noc Muzeów dla dzieci pt. Dobra Nocka w Muzeum. Szacuje się, że w nocnym zwiedzaniu wzięło udział od 20 000 do 30 000 zwiedzających. W przeważającej części byli to ludzie młodzi, ale również osoby starsze i rodziny z dziećmi. Noc Muzeów kreuje pozytywny wizerunek muzeów jako miejsc ciekawych i otwartych dla gości. Impreza daje ogromne możliwości promocyjne muzeom oraz umożliwia wyjście z ofertą do szerokiej i zróżnicowanej grupy odbiorców, co owocuje zwiększoną ilością odwiedzin muzeów.

Program pracowni artystycznych

W wyniku rozstrzygniętego konkursu ofert na najem pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki przyznanych zostało 5 lokali na pracownie plastyczne dla 6 artystów: przy ul. Rdestowej 7/9 i 9A, ul. Bednarskiej 4/8, ul. Mierniczej 16/15, ul. Żeromskiego 73/16, ul. Cybulskiego 15/5.
Program rezydencji artystycznych

W ramach współpracy z miastem partnerskim Dreznem na rzecz promocji twórczości poprzez umożliwienie wymiany artystycznej zorganizowany został pobyt artysty grafika z Wrocławia w pracowni grafiki Grafikerwerkstatt Dresden (od 17 marca do 13 kwietnia 2019 r.) oraz pobyt artysty z Drezna w Domku Miedziorytnika i w warsztacie grafiki Galerii Miejskiej we Wrocławiu (od 1 do 30 kwietnia 2019 r.).

Stypendia artystyczne Prezydenta Wrocławia

Na rok szkolny i akademicki 2019/2020 r. złożone zostały 172 wnioski o przyznanie stypendium dla młodzieży uzdolnionej artystycznie. Stypendia te przyznaje się osobom uczącym się, które w dniu składania wniosku nie ukończyły 30. roku życia i które zajmują się twórczością artystyczną, wyróżniają talentem i swoimi osiągnięciami promują Gminę Wrocław. Przyznano 124 stypendia (22 stypendia uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceów w wysokości 300 zł miesięcznie na okres 10 miesięcy, 21 stypendiów studentom krajowych uczelni artystycznych w wysokości 400 zł miesięcznie na okres 9 miesięcy, 4 stypendia na studia za granicą w wysokości 600 zł miesięcznie, 1 stypendium na studia za granicą na okres 5 miesięcy w kwocie 600 zł miesięcznie, 3 stypendia uczniowskie na okres 2 miesięcy w kwocie 300 zł miesięcznie, 34 stypendia uczniowskie na okres 3 miesięcy w kwocie 300 zł miesięcznie, 20 stypendiów uczniowskie na okres 4 miesięcy w kwocie 300 zł miesięcznie, 11 stypendiów studenckich na okres 3 miesięcy w kwocie 400 zł miesięcznie, 5 stypendiów uczniowskich na okres 5 miesięcy w kwocie 300 zł miesięcznie, 1 stypendium studenckie na okres 4 miesięcy w kwocie 400 zł miesięcznie, 2 stypendia krajowe uczniowskie przyznane na okres 6 miesięcy.

Uroczystość wręczenia dyplomów stypendialnych odbyła się 18 października 2019 r. o godz. 14.00 w Sali Wielkiej Ratusza.

W 2019 r. ogłoszono po raz pierwszy nabór na nowe stypendia artystyczne Prezydenta Wrocławia, które przeznaczone są na realizację przedsięwzięcia w następujących dziedzinach: film, literatura, muzyka, taniec, teatr, sztuki wizualne i upowszechnianie kultury. Stypendia te przyznaje się osobom, które ukończyły 18 rok życia, których miejscem zamieszkania lub tworzenia jest Wrocław lub realizującym projekt wprost dotyczący Wrocławia. Złożonych zostało 149 wniosków, które nadesłano z 11 miast w Polsce oraz z Holandii i Hiszpanii. Komisja Stypendialna wytypowała 21 osób do otrzymania stypendium w wysokości 2 500 zł miesięcznie. Prezydent Wrocławia zatwierdził ostateczną listę stypendystów, w wyniku czego przyznano 19 stypendiów na cały rok 2020 i 2 stypendia na I półrocze 2020 r. Łączna kwota przeznaczona na I edycję programu stypendialnego wyniosła 600 000 zł.

NAGRODY

Prezydent Wrocławia ufundował:

- nagrodę miesięcznika „Odra” w wysokości 10 000 zł dla Kazimierza Orłosa - za dorobek prozatorski,
- nagrody po 5 000 zł każda dla 7 bibliotekarzy z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek,
- nagrody dla laureatów Nagrody Warto w ramach plebiscytu „Gazety Wyborczej” w wysokości: 10 000 zł każda (ogółem 50000 zł) w kategorii:
 - muzyka - Kapela Timingeriu 10 000 zł,
 - wizualne - Irmina Rusicka 5 000 zł,
 - sztuki wizualne - Weronika Lucińska 5 000 zł,
 - literatura - Dawid Szkoła - 10 000 zł,
 - teatr - Magdalena Drab 10 000 zł,
 - film - Paulina Ziółkowska 10 000 zł.

Wrocławska Nagroda Teatralna i Muzyczna 2019

2 grudnia podczas gali w Sali Czerwonej Narodowego Muzyki Forum przyznano po raz dwudziesty Wrocławską Nagrodę Muzyczną oraz po raz piętnasty Wrocławską Nagrodę Teatralną. Nagrody w wysokości 10 000 zł otrzymali:

w kategorii muzyka poważna Marcin Markowicz za prawykonanie Koncertu na skrzypce i orkiestrę symfoniczną Pawła Mykietyna w twórczym dialogu z NFM Filharmonią Wrocławską pod batutą Jacka Kaspzyka. Koncert został dedykowany przez autora Marcinowi Markowiczowi,

w kategorii muzyka rozrywkowa Wojciech Siwek - osobowość bez której nie istniałoby wrocławskie życie jazzowe,

w kategorii teatr Agata Kucińska - za wybitne kreacje aktorskie, Oskara w „blaszanym bębenu” Teatru Muzycznego Capitol i Rutki w „Motylu” Wrocławskiego Teatru Lalek.

Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius

Gala wręczenia Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius - 18 maja 2019 r. Nagroda jest wyróżnieniem i promocją najważniejszych dzieł i twórców polskiej poezji.

Zwycięzcami zostali: w kategorii całokształt pracy twórczej Ewa Lipska 50 000 zł, w kategorii Debiut – Maciej Bobula za tom „Wsie, animalia, miscellanea” 20 000 zł, w kategorii Książka roku – Adam Kaczanowski za tom „Cele” 100 000 zł.

Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus

Gala wręczenia Nagrody odbyła się 19 października w Teatrze Muzycznym Capitol. Laureatem Angelusa został Georgi Gospodinow za książkę „Fizyka smutku”. Nagrodę za przekład otrzymała tłumaczka książki, Magdalena Pytlak. Trzecim wyróżnieniem wręczanym podczas gali Angelusa jest Nagroda im. Natalii Gorbaniewskiej. W 2019 r. najwięcej głosów zdobyła książka „Tango śmierci” Jurija Wynnyczuka.

Autor nagrodzonej książki otrzymał statuetkę projektu Ewy Rossano oraz 150 000 zł. Angelus jest najważniejszą nagrodą w dziedzinie prozy dla pisarzy pochodzących z Europy Środkowej, którzy podejmują w swoich dziełach tematy najistotniejsze dla współczesności.

Pod koniec 2019 r. Prezydent Wrocławia zatwierdził nowy regulamin Nagrody, wprowadzone zostały m.in. wyróżnienia dla wszystkich finalistów Nagrody, podwojona została nagroda dla tłumacza.

ŚWIĘTO WROCŁAWIA 2019

Na działania w ramach obchodów święta 24 czerwca w dniu patrona miasta złożyły się msza święta w intencji mieszkańców Wrocławia, uroczysta sesja Rady Miejskiej Wrocławia w salach Ratusza. Wzorem lat ubiegłych konkurs na plakat artystyczny święta przeprowadzono we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych. Plenerowa wystawa prac laureatów konkursu zaprezentowana została na ul. Świdnickiej.

Z najważniejszych propozycji programowych należy wymienić:

- WrocLove Fest – cykl koncertów,
- „Kalejdoskop Kultur – XII Festiwal Mniejszości Narodowych i Etnicznych”,
- Festiwal Podwodny Wrocław,
- spektakle Bajkobusu,
- Festiwal Kultury Kresowej,
- Festiwal OLD JAZZ DAYS 2019,
- Festiwal Wysokich Temperatur,
- Festiwal Chórów Osiedlowych,
- Festiwal Sztuki Cyrkowej „Cyrkopole”,
- „Capitol od kuchni” – plenerowy koncert piosenek ze spektakli Teatru Capitol,
- „Waligóriada” – koncert plenerowy,
- WROsound – letni wrocławski festiwal muzyczny.

Obchodom święta towarzyszyły różnorodne imprezy plenerowe, spektakle, festyny oraz wystawy, klubowe koncerty organizowane przez miejskie instytucje kultury i Rady Osiedla, we wszystkich dzielnicach miasta (ponad 60 imprez).

Wydano 108 pozwoleń na prezentacje artystyczne w zakresie muzyki – na podstawie zarządzenia nr 4471/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 maja 2016 r.

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY

STREFA KULTURY WROCŁAW (SKW) realizuje działania kulturalne w różnych miejscach Wrocławia.

IMPART jest obiektem kultury rozwijającym swoje dwie sceny (teatralną i kameralną), na których goszczą znamienici artyści, popularne koncerty, spektakle, pokazy taneczne oraz inne wydarzenia kulturalne w ramach najważniejszych wrocławskich festiwali. Celem działań programowych i repertuarowych Impartu (obecnie oraz w perspektywie kilku najbliższych lat) jest zwiększenie oferty kulturalnej dla młodszego pokolenia, a także ugruntowanie pozycji Impartu jako miejsca zróżnicowanych działań artystycznych. Realizacja powyższych założeń w roku 2019 opierała się na współpracy z artystami regularnie koncertującymi na najważniejszych polskich scenach oraz z teatrami uznanymi w całej Polsce, jak Komuna Warszawa, Nowy Teatr, Teatr Polonia i Och-Teatr. Program Impartu rozbudowany został o prezentacje z dziedziny teatru tańca oraz o ofertę stand-up'ową skierowaną do młodego widza. Kontynuacja spektakli repertuarowych oraz cyklu poświęconego klasycie piosenki aktorskiej dedykowane są zarówno szkolnej, jak i senioralnej oraz stałej widowni Impartu. Zainicjowane w 2018 r. podczas 54. Jazzu nad Odrą działania plenerowe Strefy Kultury Wrocław zaowocowały funkcjonującą w sezonie wiosennym i letnim trzecią - plenerową sceną Impartu, na której oprócz wydarzeń stricte muzycznych i tanecznych, organizowane są również wydarzenia rekreacyjne służące aktywnemu wypoczynkowi na świeżym powietrzu, rekreacji rodzin z dziećmi, a także aktywizacji zróżnicowanych pokoleniowo mieszkańców Przedmieścia Oławskiego do wspólnego spędzania wolnego czasu. Łącznie w Imparcie zrealizowano 411 wydarzeń.

BARBARA – w 2019 r. wzmocniła się rola Barbary na mapie kulturalnej Wrocławia. Barbara, łącząc w sobie funkcje przestrzeni dla aktywności kulturalnych, kawiarni oraz punktu informacji kulturalnej i kasy biletowej, stanowi doskonałe miejsce spotkań w samym sercu miasta. Na trzon jej programu składają się prowadzone cyklicznie działania, takie jak pokazy filmowe, warsztaty oraz spotkania ze specjalistami i artystami. Kawiarnia prowadzona jest przez zespół wrocławskiej rzemieślniczej palarni kawy – Etno Cafe. Tuż obok kawiarni odwiedzający znajdują też infopunkt, w którym zasięgnąć można informacji o odbywających się we Wrocławiu wydarzeniach, a także kupić bilety na koncerty czy spektakle organizowane lub współorganizowane przez SKW. W 2019 r. ponownie przygotowano cykle spotkań dla osób pragnących dowiedzieć się czegoś nowego, podzielić się swoimi umiejętnościami, poznać nowych znajomych, porozmawiać i odpocząć. Proponujemy aktywności prowokujące rozmowy, interakcje, zajmując się tematami, których podstawą jest kolektywna praca. Co istotne, organizowane w Barbarze wydarzenia nie wymagają dodatkowych umiejętności czy specjalistycznej wiedzy. Działania przygotowali wyjątkowi wrocławianie, którzy z ogromną pasją proponują programy skupione wokół tematu haftu, roślin, filmu, jedzenia, miasta, muzyki i działań plastycznych. W 2019 r. zrealizowano 7 cykli spotkań: Akademię Miejską. Jak działa miasto? – spotkania dla licealistów i studentów, Akademię Miejskiego Ogrodnika – spotkania i warsztaty wokół roślin, Dogrywki – spotkania wokół muzyki, Haftujemy! – warsztaty hafciarskie, Kinematograf Wrocławski – pokazy filmowe, prelekcje i spotkania z gośćmi specjalnymi, Kuchnia dla opornych – warsztaty i spotkania wokół jedzenia, Tektura i papier – wielkoformatowe warsztaty artystyczne dla rodzin z dziećmi. W dalszym ciągu prowadzono także czytelnię, w której zgromadzone są publikacje Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 oraz najważniejsze wydawnictwa kulturalne, społeczne i edukacyjne z instytucji kultury i sztuki z całej Polski. Pod koniec 2019 r. uzupełniono zbiory o nowe książki oraz czasopisma związane z tematyką studiów miejskich, dizajnu, edukacji, muzyki, sztuk wizualnych. Rezultatami projektu jest stworzenie 7 darmowych cykli spotkań, warsztatów, pokazów filmowych dla dorosłych i jednego dla dzieci, odbywających się przede wszystkim w dni powszednie i oferujących wrocławianom szanse uczestniczenia w życiu kulturalnym na co dzień. Podstawą cykli jest

spotkanie się mieszkańców Wrocławia większym gronie, w dużej przestrzeni sali kultura, stworzenie warunków, w ramach których dochodzi do interakcji, wymiany kompetencji i stworzenia relacji. Celem programu realizowanego w Barbarze jest zbudowanie stałej grupy odbiorców działań, dotarcie z ofertą do mieszkańców Wrocławia, zachęcenie osób dorosłych do uczestnictwa w życiu kulturalnym. Nasze działania dążą do wzmacniania wizerunku Barbary jako miejsca otwartego, dostępnego dla każdego. Szansę na uczestnictwo w zajęciach, warsztatach i wykładach w Barbarze mają wszyscy wrocławianie, również ci, którzy nie są związani zawodowo z kulturą. Dzięki temu, że wydarzenia organizowane w Barbarze są bezpłatne, mogą skorzystać z nich osoby nie dysponujące środkami na uczestnictwo w specjalistycznych płatnych kursach i szkoleniach. Z kolei otwarta czytelnia umożliwia zapoznanie się z najważniejszymi publikacjami dotyczącymi szeroko pojętej kultury. Liczba czynnych uczestników wydarzeń (warsztaty, szkolenia, działania): 1 340, liczba widzów: 1 720.

RECEPCJA - to przestrzeń społeczno-kulturalna prowadzona przez SKW reprezentująca wspólną sąsiedzki interesów podwórka przy ul. Ruskiej. Celem Recepcji jest stworzenie miejsca otwartego na działania kulturalne instytucjonalnych oraz oddolnych inicjatyw miejskich, współorganizację wydarzeń na stałe zapisanych w tkance kulturalnej Wrocławia, organizację warsztatów, spotkań autorskich, prezentacji artystycznych i działań sektora kreatywnego. Założeniem Recepcji jest również prowadzenie klubokawiarni. W związku z remontem podwórka przy ul. Ruskiej 46 w okresie maj-sierpień 2019 r. program miejsca został zawieszony. Pomimo tego udało się zrealizować następujące wydarzenia: „Burze w Architekturze” - otwarta platforma dedykowana dyskusjom na tematy związane z architekturą; spotkania Koła Projektowania Graficznego ASP Wrocław „Abode” - prelekcje z zaproszonymi profesjonalistami z dziedziny grafiki użytkowej; wystawę finałową uczestników kursu ABC Fotografii; „Socjopercepcja” - otwarte prezentacje i debaty socjologiczne nad problemami współczesnego świata w różnych odsłonach; „Koleżeńskie poniedziałki” - spotkania służące wzmocnieniu widoczności kobiet jako ekspertek, specjalistek swoich dziedzin oraz na zdobywaniu lub rozwijaniu interdyscyplinarnych umiejętności przez uczestników; „ORAMICS Sound Lab w Recepcji” - zajęcia muzyczne wpisujące się w szerszy ruch miejskiego aktywizmu i animowania miejskiej kultury, której częścią jest muzyka elektroniczna; Lekcje Sztuki - cykl spotkań w formule wykładu z przedstawicielami środowiska artystów, projektantów i kuratorów; spotkania autorskie w ramach Wrocławskiego Programu Wydawniczego z Radosławem Wiśniewskim oraz Dawidem Szkołą. Recepcja została również udostępniona na działania w ramach m.in. Festiwalu TIFF, Miastomovie oraz 3. Festiwalu Dolnośląskich Teatrów Offowych Zwrot, a także na wiele spotkań środowisk kreatywnych Wrocławia. Recepcja z ramienia SKW odpowiedzialna była za przygotowanie strategii funkcjonowania całego podwórka przy ul. Ruskiej 46.

Liczba osób zaangażowanych w projekt Recepcja: 158 artystów, ekspertów i specjalistów prowadzących warsztaty i spotkania. Liczba innych osób uczestniczących w realizacji projektu: 30. Liczba czynnych uczestników wydarzeń (warsztatów): 240. Liczba widzów: 7 350. Liczba wolontariuszy: 10. Liczba polubień na facebooku: 3 085.

Domki Miedziorytnika jest galerią, miejscem rezydencji artystycznych, przestrzenią pracy studentów i młodych artystów-grafików z Polski i Europy. Jego program zainicjowany został przez wrocławskiego artystę Eugeniusza Geta-Stankiewicza, który w latach 90. założył w kamieniczce warsztat miedziorytu. Na wszystkich piętrach Domku do dziś podziwiać można jego grafiki i plakaty. W Domku Miedziorytnika regularnie odbywają się zajęcia ze studentami Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu w ramach grafiki warsztatowej i projektowania graficznego, obrony prac dyplomowych, udostępnia także absolwentom grafiki pracownię graficzną. Wszystkie działania Domku są dokumentowane. Bieżące informacje o Domku Miedziorytnika są umieszczane na profilu Facebook prowadzonym przez Małgorzatę Stanielewicz.

FESTIWALE JAZZ NAD ODRA nie jest hermetyczną imprezą dla koneserów gatunku. Organizatorzy 55 edycji festiwalu, czerpiąc z doświadczeń najciekawszych festiwali jazzowych na świecie, obok rozpoznawalnych gwiazd, zaprezentowali nowe kierunki muzyki improwizowanej, wplatając w program imprezy koncerty lżejsze, o klubowym charakterze. Projekt ukazał możliwie najszersze spektrum kultury jazzowej prezentując

najbardziej wartościowych artystów, najciekawsze trendy, zróżnicowane gatunki, techniki i praktyki wykonawcze. Program festiwalu był realizowany dwutorowo. Z jednej strony pokazał najwybitniejsze dokonania polskiej i światowej muzyki jazzowej. Z drugiej strony postawił na promocję młodych wykonawców w ramach najbardziej prestiżowego i najstarszego w Polsce - Otwartego Konkursu na Indywidualność Jazzową. 55 Jazz nad Odrą był wydarzeniem interdyscyplinarnym. Obok elementów muzycznych, zawarł w swoim programie działania wystawiennicze organizowane we współpracy z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych, ilustrujące proces wyboru plakatu festiwalowego, wystawę pokonkursową „Marek Karewicz Foto”. W programie znalazły się projekcje filmowe i spotkania autorskie. Studenci A. Muzycznej wzięli udział w warsztatach i kursach mistrzowskich z udziałem zaproszonych na festiwal światowej sławy muzyków.

7 Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla dzieci „Dziecinada” od lat prezentuje program teatralny o uniwersalnym przekazie i wysokiej jakości artystycznej, otwarty na różne grupy wiekowe i dostosowany do wrażliwości młodych poszukiwaczy artystycznych wrażeń, obcowania z innymi kulturami oraz łączenia nauki i zabawy. Chcemy docierać tam, gdzie teatr zwykle nie dociera i traktować przestrzeń teatralną jako miejsce integracji. Na „Dziecinadzie” pojawiają się spektakle dostosowane dla widzów niewidomych, głuchoniemych czy o wyjątkowych potrzebach poznawczych. Festiwalowi artyści odwiedzą hospicjum domowe, szpitale.

Europejska Noc Literatury we Wrocławiu jest festiwalem, podczas którego czytelnicy w jeden wieczór mogą wysłuchać dziesięciu wybitnych interpretacji współczesnej prozy, odwiedzić przestrzenie miasta, które często na co dzień nie są dostępne, a przede wszystkim – poznać dobrą, nową literaturę. Ósma edycja festiwalu odbywała się poza ścisłym centrum miasta, w dziesięciu miejscach zlokalizowanych na osiedlu Plac Grunwaldzki. Po raz drugi program wydarzenia tworzony był przez kuratora, którym w 2019 r. została dziennikarka i krytyczka literacka Justyna Sobolewska. Zaproponowany przez nią temat przewodni to "Klasyka na nowo". NON SOLA SCRIPTA XXVI Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej im. Johannesa Brahmsa Międzynarodowy festiwal muzyki organowej i kameralnej Non Sola Scripta jest cyklem koncertów o jedynej i wyjątkowej formule programowej. Określa ją łaciński tytuł informujący, że nie tylko to, co jest zapisane w tekście lub partyturze nutowej, jest treścią programów koncertów. W różnych formach i konfiguracjach pojawia się w nich idea improwizacji. Improwizacji wokalnych, instrumentalnych w muzykowaniu zbiorowym i oczywiście organowych.

Rozwój widowni (Audience development; zadanie ujęte w dokumencie „Kultura - obecna!”) Program Rozwoju Publiczności obejmował dwa główne typy zadań:

- przeprowadzenie badania wrocławskiej publiczności wraz z podziałem na segmenty uczestnictwa w kulturze, którego wyniki opublikowane zostały w internecie w postaci trzech raportów (wersji pełnej, skrótovej oraz ikonograficznej),
- zorganizowanie cyklu 6 warsztatów i 10 konsultacji dla pracowników 11 miejskich instytucji kultury. Szkolenia dotyczyły budowania publiczności oraz miały na celu integrację wrocławskiego środowiska pracowników kultury. Najważniejsze zagadnienia poruszane podczas spotkań zostały zebrane w powarsztatowej broszurze wydanej w wersji drukowanej oraz elektronicznej.

Mikrogranty to ogólnomiejski program wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych, w ramach którego mieszkańcy i mieszkanki Wrocławia (głównie, choć nie jest to wymóg formalny) mogą realizować swoje pomysły na działania z zakresu animacji, rekreacji, aktywizacji społecznej, edukacji, związanych z wszystkimi dziedzinami sztuki oraz inne o charakterze kulturotwórczym. Strefa Kultury Wrocław realizuje ofertę dla osób fizycznych i grup nieformalnych.

Celem programu jest umożliwienie zdobycia i rozwój umiejętności niezbędnych do skutecznego wpływu na swoje miasto, prowadzenia oddolnych inicjatyw z sąsiadami, a także zachęcenie do kreatywnej dyskusji i wymiany poglądów. Ważne jest dla nas wykorzystywanie potencjału funkcjonalno-przestrzennego wrocławskich osiedli do realizacji inicjatyw aktywizujących i więziotwórczych, z naciskiem na aktywizację obszarów położonych poza Starym Miastem.

Celem **Wrocławskiego Programu Wydawniczego** jest propagowanie wartościowej literatury, skupiającej się bardziej na walorach artystycznych i merytorycznych niż

potencjale komercyjnym, a także wspieranie czasopism o profilu kulturalno-artystycznym. Program jest skierowany do wydawców. Przewiduje wspieranie twórczości i autorów związanych z Wrocławiem i Dolnym Śląskiem – rozumianym również szerzej, jako część Europy Wschodniej. W wyniku prac Komisji konkursowej wybierane są książki i czasopisma, które otrzymują wsparcie finansowo w formie koedycji.

AIR Wro cały czas funkcjonuje jako program rezydencji, wizyt studyjnych i współpracy międzynarodowej, sukcesywnie rozszerzając swoją formułę oraz dywersyfikując zakres działań, co związane jest z niewielką liczbą powszechnie dostępnych narzędzi wspierających organizacyjnie i finansowo, a także promujących lokalnych twórców, organizacje i instytucje czy umożliwiających im rozbudowę sieci i partnerstw na poziomie międzynarodowym.

„Wrocławski Niezbędnik Kulturalny” to magazyn poświęcony wrocławskiej kulturze wydawany przez Strefę Kultury Wrocław. To jedyny tego typu informator kulturalny w mieście powstały na bazie tworzonego od 2009 r. Wrocławskiego Niezbędnika Kulturalnego Impart oraz Informatora Kulturalnego Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Obecna, całkowicie odświeżona i rozwinięta, formuła „Niezbędnika” łączy w sobie kalendarium wydarzeń kulturalnych Wrocławia i część publicystyczna, na która składają się rozmowy, wywiady i dłuższe zapowiedzi najważniejszych w danym miesiącu działań kulturalnych, a także artykuły o charakterze lifestyle’owym dotyczące Wrocławia i jego mieszkańców. Praktyczne kalendarium ma na celu stanowić proste w użyciu źródło informacji kulturalnych, a publicystyka zaspokoić ważną potrzebę czytania.

NARODOWE FORUM MUZYKI IM. WITOLDA LUTOSŁAWSKIEGO (NFM)

W ramach działalności Narodowego Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego w 2019 r. zrealizowano 1 124 wydarzenia z widownią w liczbie 233 228.

Festiwale w NFM to m.in.: Festiwal Noworoczny NFM, AKADEMIA VIVALDIOWSKA, MUSICA POLONICA NOVA, LEO FESTIWAL, JAZZTOPAD, 16. FORUM MUSICUM, 9. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MUSICA ELECTRONICA NOVA, 54. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL WRATISLAVIA CANTANS IM. A. MARKOWSKIEGO, który należy do najbardziej prestiżowych europejskich festiwali prezentujących dzieła muzyki klasycznej. Ta edycja festiwalu zatytułowana „Południe” odbyła się w dniach 6-15 września 2019 r. W ramach festiwalu, wykonane zostały 104 utwory.

Działalność edukacyjna: Koncerty z cyklu Filharmonia dla Młodych adresowane są do uczniów I i II etapu edukacyjnego oraz dzieci przedszkolnych; Filharmonia Familijna to cykl koncertów, który powstał z myślą o całych rodzinach; Koncerty Edukacyjne Dla Młodzieży; Akademia Chóralna; Pośpiewaj Mi Mamo, Pośpiewaj Mi Tato; Akademia Orkiestrowa NFM. Centrum Edukacyjne Narodowego Forum Muzyki to miejsce, które powstało z myślą o najmłodszych, które poprzez różne formy aktywności artystycznej (muzykę, śpiew, taniec, zabawę) zapewnia dobry start wypełnione pięknem życie. Oferta zajęć skierowana jest do indywidualnych odbiorców rodziców dzieci w wieku od 0 do 15 r.ż. oraz do przedszkoli i szkół podstawowych.

Nagrody i nominacje do nagród:

- dwie nagrody International Classical Music Award:
 - Płyta 17th-Century Sacred Music in Wrocław,
 - Album ArvoPärt – The Symphonies,
- cztery nagrody Fryderyk 2019 dla płyt nagranych przez zespoły NFM:
 - Stanisław Moniuszko Widma w kategorii „ALBUM ROKU – MUZYKA CHÓRALNA, ORATORYJNA I OPEROWA”,
 - Marcin Mielczewski II w kategorii „ALBUM ROKU – MUZYKA DAWNA”
 - Supernowaw kategorii „ALBUM ROKU – MUZYKA WSPÓŁCZESNA”

Oprócz tego nominacje do Fryderyka 2019 otrzymał:

W kategorii najlepszy album polski za granicą - Arvo Pärt: The Symphonies

Nominacje do ICMA 2020 (ogłoszone 19 listopada 2019) – do nagrody International Classical Music Awards nominowane zostały trzy albumy wydane przez NFM. W kategorii „BaroqueVocal” nominację otrzymały następujące albumy:

- Marcin Mielczewski II,
- La decollazione di San Giovanni Battista A.M. Bononciniego,
- Nominację w kategorii „Chamber Music” uzyskała płyta Carl Höckh.

WROCŁAWSKY KAMERALIŚCI CANTORES MINORES WRATISLAVIENSES

Zespoły Wrocławskich Kameralistów (Cantores Minores Wratislavienses, Ars Cantus oraz Stoltzer Ensemble) wystąpiły 28 razy (21 koncertów we Wrocławiu) dla prawie 6 500 słuchaczy. Wystąpiliśmy z koncertami w Białymstoku, Gliwicach, Żorach, Kaliszu i w Kędzierzynie-Koźlu. Zespół Cantores Minores Wratislavienses zdobył II miejsce w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka 2019” w kategorii chórów zawodowych (najwyższe jak dotąd z polskich zespołów na tym festiwalu w tej kategorii), koncertował regularnie raz w miesiącu we wrocławskim ratuszu gromadząc zawsze nadkomplet publiczności. Zespoły wzięły udział w kilku festiwalach, m. in. Dni Muzyki Organowej w Gliwicach, *Festiwal C. M. Webera* w Pokoju, *Fide et amore* w Żorach oraz Forum Musicum we Wrocławiu (Ars Cantus). Zespół Cantores Minores Wratislavienses nagrał wraz z dr Krzysztofem Karpetą płytę z utworami na chór i wiolonczelę, m.in. zamówiony przez nas utwór „Contra Venenosos Vermes” Tomasza Skweresa.

KLUBY I OŚRODKI KULTURY

Kluby i ośrodki kultury prowadzą środowiskową działalność w dziedzinie animacji społeczno-kulturalnej, edukacji kulturalnej i promocji wydarzeń artystycznych. Swoje zadania realizują poprzez koła zainteresowań (plastycznych, muzycznych, teatralnych i fotograficznych, zajęcia muzyczno-taneczne, nauki gry na instrumentach), a także cykliczne spotkania literackie, koncerty kameralne oraz prezentacje wystawiennicze.

OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH

W 2019 r. zrealizowano m.in. 4 wystawy oraz spotkania z artystami i oprowadzenia kuratorskie i autorskie w galerii fotograficznej „MpM” przy pl. Strzeleckim 14, 6. SOLO FESTIWAL. W OPT przy ul. Działkowej 15 zrealizowano: warsztaty intrologatorskie, wystawę projektowania graficznego kursantów II semestru kursu, przegląd będący podsumowaniem pracy uczestników kursu projektowania graficznego oraz wakacyjny przegląd fotograficzny. Zrealizowano, we współpracy z ODA Firlej - koordynatorem programu Bardzo Młoda Kultura, otwarte warsztaty z Jackiem Gralczykiem „Edukacja kulturowa między młotem a kowadłem, czyli między animacją kulturalną a społeczną”, adresowane do artystów, animatorów kultury, nauczycieli oraz edukatorów kulturalnych. W ramach nowego, czwartego semestru fotografii zrealizowano cykl interdyscyplinarnych wykładów z zakresu różnych dziedzin sztuki: muzyki, grafiki warsztatowej, projektowania graficznego, malarstwa.

W 51 różnych przedsięwzięciach wzięło udział 9 550 odbiorców a w ramach zajęć dla dorosłych (fotografia, malarstwo i rysunek, perkusja, grafika warsztatowa, photoshop, rysunek architektoniczny, projektowanie graficzne, komiks i podstawy ilustracji, wokalne/ciało, głos, całość, litografia) w 305 grupach szkoliło się 1 610 osób.

WROCŁAWSKI KLUB FORMATY

Klub w 2019 r. prowadził naukę gry na instrumentach klawiszowych, zajęcia z wokalistyki, naukę gry na instrumentach perkusyjnych, gitarze, zajęcia plastyczne, gry w szachy, fitness, zajęcia muzyczno-ruchowe, yogi, tai chi, ashtangi yogi, zajęcia taneczne.

Imprezy cykliczne: wernisaże z muzyką, relaksacja, before ambientalny, festiwal ambientalny, jazz time, poranki rodzinne, przydasie. Imprezy dla dzieci: „Feriada w Formatach”, „Wakacje w Formatach”, Dzień Dziecka; Podsumowanie działalności pracowni artystycznych. Wydarzenia dla Seniorów: Senior Gospel Choir, Brydź, Tai Chi, Yoga. W sumie odbyło się 99 różnych przedsięwzięć (koncertów, wystaw, przedstawień, imprez plenerowych, przedstawień) dla 12 110 uczestników. W 2019 r. w Klubie działało 313 grup stałych dla 16 356 dorosłych i dzieci.

KLUB MUZYKI I LITERATURY

Z ważniejszych przedsięwzięć zrealizowano: I wokalny kurs mistrzowski „Vocal Masterclass”; koncert muzyki polskiej z okazji 200. rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki; w ramach Koncertów dla Młodzieży pt. „Jak słuchać muzyki” wystąpił wybitny pianista rosyjski Roman Salyutov; wystawę historyczną upamiętniającą 100. rocznicę utworzenia flotyli pińskiej 1919-2019 pt. „Z dała od bursztynowego brzegu”; cykl wykładów pt. Collegium musicum; wykład prof. Libora Martinka pt. „Fryderyk Chopin w literaturze czeskiej”; prelekcja prof. Jana Miodka pt. „ W językowym kręgu Bożego Narodzenia i Nowego Roku”. W 2019 r. Klub zorganizował 361 zajęć stałych (koncerty, spotkania, prelekcje, filmy) dla 16 062 uczestników.

WROCŁAWSKI KLUB ANIMA (WK Anima)

Z ważniejszych zrealizowanych zadań należy zaliczyć projekt warsztatów „Aktywnie z Anima”, które cieszyły się dużym zainteresowaniem ludzi młodych. Brano czynny udział w projekcie „Szkoła w mieście”. Przez cały rok WK Anima wspierała inicjatywy zaprzyjaźnionych szkół oraz parafii, uczestnicząc w festynach organizowanych dla dzieci. Dużym osiągnięciem był wstęp do Aresztu Śledczego we Wrocławiu z programem readaptacji społecznej skazanych dotyczącym umiejętności społecznych i poznawczych „Droga do świadomej wolności” oraz projektu resocjalizacji przez sztukę „Malarskie ekspresje”. W różnych 99 przedsięwzięciach (spektakle teatralne, koncerty, festiwale, wystawy, imprezy plenerowe) wzięło udział 8 065 uczestników. W 509 stałych i cyklicznych grupach warsztatowych doksztalało się 4 439 dzieci i dorosłych.

OŚRODEK DZIAŁAŃ ARTYSTYCZNYCH „FIRLEJ” (ODA Firlej)

Do stałych wydarzeń ODA Firlej należały: DOLNOŚLĄSKA GIEŁDA FONOGRAFICZNA, KLUB REALIZATORÓW FILMOWYCH, WYMIANA SĄSIEDZKA I PCHLI TARG I KUCHNIA SPOŁECZNA. Wszystkie odbywały się raz w miesiącu i każde miało swój stały dzień w kalendarzu. Kawiarnia Sąsiedzka w roku 2019 to codzienne działania dla sąsiadów i mieszkańców miasta, takie jak projekt TERAZ TY! lub Jak być twórczym seniorem. Ponadto w Kawiarni Sąsiedzkiej prowadzone były warsztaty prowadzone przez instruktorów i animatorów, m.in. warsztaty domowego designu, warsztaty malarskie, warsztaty fotograficzne, warsztaty kolaży, wieczorki poetyckie, wernisaże, warsztaty tkackie. W kwietniu zorganizowano spontaniczną akcję w odpowiedzi na strajk nauczycieli - Kawiarnia Sąsiedzka dla dzieci - od rana do 16:00, przez dwa tygodnie odbywały się warsztaty i zabawy dla grupy do 20 dzieci. Zawsze w ciągu roku przygotowywano wydarzenia specjalne, jak Dzień Sąsiada, Śniadanie Sąsiedzkie czy Piknik Sąsiedzki. W 2019 r. odbyła się kolejna edycja programu mikrograntowego Liczy się pomysł!, do której pomysły zgłaszali mieszkańcy i udało się zrealizować takie projekty, jak GRAMY W ZIELONE - Wzdłuż muru od strony ulicy Szpitalnej posadzone zostały wieloletnie rośliny - kolorowe krzewy. Każde z nasadzeń otrzymało swoje imię, które umieszczono na tabliczce wykonanej przez dzieci na warsztatach w Firleju. Finałem wydarzenia był Piknik z poczęstunkiem dla mieszkańców. Firlej w 2019 r. to koncerty, takie jak: Mikołaj Trzaska, Matt Elliott, Jan Kondrak, Polonka, Buba Badije i Michał Górczyński, Adrianna Strycz i nowy cykl trzech wydarzeń FUTURUM. Futurum to muzyczny cykl spotkań wokół muzyki, który skupiał się na prezentowaniu artystów, mających wpływ na kształtowanie się nowej fali w muzyce elektronicznej początku XXI w.

Zapoczątkowany został cykl koncertów z muzyką ambitną, alternatywną dla dzieci - pierwszy z nich odbył się w listopadzie i na podwójnym koncercie wystąpił zespół Czereśnie - tworzą go na co dzień muzycy grający w zespole Hańba. W 2019 Firlej został operatorem regionalnym programu Bardzo Młoda Kultura na lata 2019-2021. Celem jest wzmacnianie roli edukacji kulturowej poprzez pobudzanie i wykorzystywanie edukacyjnego potencjału kultury. Podejmowane działania wspierały kształtowanie cenionych społecznie umiejętności i postaw (m.in. kreatywność, innowacyjność, nastawienie na współpracę, zaufanie, kompetencje medialne oraz komunikacyjne). Dzięki dotacji **Narodowego Centrum Kultury** wsparto inicjatywy lokalne z zakresu edukacji kulturowej na terenie województwa i miasta Wrocławia. Tegoroczny nabór zakończył się 10 lipca - wzięły w nim udział 27 inicjatywy. Zrealizowano 8 inicjatyw z budżetem 10 000

zł każda. W sumie w Firleju odbyły się 542 różne przedsięwzięcia, których odbiorcami było 2 691 osób.

KLUB „POD KOLUMNAMI”

Oferta wydarzeń kulturalnych w klubie w 2019 r. zrealizowała możliwości organizacyjne i lokalowe. Systematycznie poprawiano jakość oferty w stosunku do lat ubiegłych. Ponadplanowo zapoczątkowano w klubie cykl spotkań stwarzających warunki do realizacji oddolnych, społecznych działań tj. spotkania sąsiedzkie, dyskusje społeczne pod roboczą nazwą „MARATONU POMYSŁÓW SPOŁECZNYCH”. Każde ze spotkań odbywa się w dwóch częściach: A. Prelekcja ekspercka - podczas tej części ekspert - zaproszony gość, dzieli się faktami dotyczącymi poruszanego problemu B. Panel dyskusyjny - podczas tej części każdy z uczestników może zaprezentować swoje zdolności wynalazcy i odkrywcy. Spotkania mają charakter otwartej dyskusji, stawiane są niewygodne pytania, szukane są rozwiązania dotyczące danego problemu. W Klubie odbyło się 39 różnych przedsięwzięć (koncert, wystawa, przedstawienie, impreza plenerowa) dla 3075 uczestników. W 2019 r. realizowano stałą ofertę zajęciową. Dużym obciążeniem w porównaniu z poprzednimi laty były prace administracyjne, nadzorcze i koordynacyjne związane z finalizacją projektu „Ruska 46 ABC - przestrzeń dla kultury” angażujące część naszych etatowych pracowników. Między innymi dzięki tym pracom osiągnięto cele przewidziane w realizacji projektu POIS 2014-2020 na etapie przygotowania lokalu do działalności od początku 2020 r. W siedzibie klubu przy placu św. Macieja prowadzono stałe, dotychczasowe zajęcia. Powstawały kolejne realizacje filmowe tworzone przez środowisko amatorów uczestniczących w dwóch grupach „filmowych” - początkującej i zaawansowanej (3 godzinne zajęcia we wtorki i środy). W ramach tych stałych zajęć praktycznych powstało kilka etiud filmowych opublikowanych na kanale youtube klubu Pod Kolumnami Działało 27 stałych grup ze średnio 175 uczestnikami (dzieci, młodzież, dorośli) oraz odbywały się zajęcia cykliczne (warsztaty, kursy).

CENTRUM KULTURY ZAMEK

W instytucji prowadzone są różne zajęcia stałe (warsztaty, sekcje, zajęcia edukacyjne, inne zajęcia) - zajęcia prowadzone są od września do czerwca, w miesiącach lipiec i sierpień odbywają się tylko zajęcia rekreacyjne. W liczbach: liczba grup zajęć stałych - 42 grupy, liczba zapisanych uczestników (dzieci, dorośli, seniorzy) 500 osób, liczba osób - zajęcia rekreacyjne- dorośli (uczestnictwo przez 12 miesięcy) - 62 osoby, liczba grup - rekreacja - 7. Instytucja wydaje Gazetę Leśnicką, dwutygodnik osiedlowy (ukazały się 22 numery w ciągu całego roku), nakład 1 000 egz. "Szkoła w Mieście". Dzieci odwiedzające w jego ramach Zamek brały udział w zajęciach artystycznych (ceramika), rekonstrukcyjnych (druku średniowiecznego) oraz naukowych (zajęcia z suchym lodem). Zamek w ramach projektu odwiedziło ponad 200 uczniów 5 szkół podstawowych i średnich. Rok 2019 był rokiem jubileuszy: Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa obchodził dziesięciolecie, natomiast Dni Fantastyki odbyły się po raz piętnasty. Jarmark Jadwiżański z 5 000 uczestników - organizowana od wielu lat impreza plenerowa, odbywa się na początku jesieni, z okazji święta Jadwigi Śląskiej, która spędziła kilka lat swojego życia w Zamku Leśnickim.

CENTRUM KULTURY AGORA (CK AGORA)

Centrum Kultury AGORA to nowoczesna instytucja kultury z 50 letnią tradycją. Przestrzeń Agory to funkcjonalny, nowoczesny budynek, wyposażony w salę widowiskową, teatralną i baletową, salę konferencyjną oraz galerię. To miejsce spotkań artystów i inkubator dla młodych talentów; to przestrzeń dla kreatywności, twórczych poszukiwań, rozwijania pasji i wszechstronnego rozwoju osobowości niezależnie od wieku. W ofercie edukacyjnej znajdują się propozycje dla dzieci, dorosłych i seniorów - nauka gry na instrumentach, chór, zajęcia wokalne i choreograficzne, plastyczne, teatralne, warsztaty fotograficzne. Oprócz pozycji stałych, CK AGORA realizuje projekty o zasięgu ogólnopolskim, takie jak: Festiwal ewidentnych Talentów Aktorskich FeTA, Festiwal Śpiewających Przedszkolaków, 11/11 - Wolność, Kocham i Rozumiem, a także koncerty, spektakle, wystawy, warsztaty oraz konkursy. Wrocławia na Różance mógł zostać zrealizowany dzięki dofinansowaniu

Miasta Wrocławia. Miniony rok zaliczany jest do udanych, zarówno pod względem ilości i jakości realizowanych projektów, jak i pod względem zainteresowania odbiorców. Największą frekwencją cieszyły się projekty niebiletowane, rodzinne warsztaty i koncerty adresowane do odbiorców w wieku 40+. Działalność CK AGORA mocno odnosi się do Zarządzenia Prezydenta Wrocławia Kultura – Obecna! Realizowano je głównie w trzech założeniach: Uczestnictwo w kulturze rozumiane jako nowa forma spędzania czasu wolnego (uczestnictwo w zajęciach, koncertach, warsztatach, etc), Kultura obecna na peryferiach czyli łatwy dostęp do kultury w miejscu zamieszkania oraz działalność nakierowana na najbliższe środowisko (działania angażujące środowisko lokalne m.in. Kuźnia Projektów), Edukacja kulturalna mająca na celu angażowanie w kulturę od najmłodszych lat (w tym wypadku nasze propozycje rodzinne, kierowane do rodzin z dziećmi – pikniki edukacyjne, konkursy, warsztaty zajęcia stałe, etc). CK Agora w liczbach: 25 pracowni dla 42 grup dla około 460 osób miesięcznie, 48 warsztatów z 1 690 uczestnikami, 13 koncertów z 2 500 słuchaczami, 11 wystaw z 4 000 widzów, 10 dużych projektów z 6 600 biorących w nich udział, 7 spektakli z 1 711 widzami.

OŚRODEK DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH ŚWIATOWID (ODT Światowid)

W Ośrodku zrealizowano m.in. XXII Artystyczne Warsztaty Wokalne z udziałem Magdaleny Kumorek zakończone koncertem uczestników z gościnnym udziałem prowadzącej, II. Festiwal Inspiracje – Interpretacje - druga odsłona konkursu piosenki artystycznej poświęcona w tej edycji Markowi Grechucie, Galę XII Festiwalu Bajkopisarzy „Piernikowa chata” – konkurs na najciekawszą bajkę oraz warsztaty literackie dla dzieci, Światowid klasycznie - cykl koncertów muzyki kameralnej, Jazz w Światowidzie - cykl koncertów muzyki jazzowej, LATO W MIEŚCIE – oferta wakacyjna (kulturalno-rekreacyjna) dla dzieci. Ośrodek w 2019 r. zorganizował 67 różnych przedsięwzięć (koncerty, wystawy, spektakle, imprezy plenerowe itp.) dla 4 897 odbiorców oraz 49 grup zajęć stałych i cyklicznych dla dzieci i dorosłych dla 438 uczestników.

CENTRUM KULTURY WROCLAW-ZACHÓD

W 2019 r. w Centrum w 20 kołach i sekcjach –ok. 2 200 osób, w tematycznych feriach/wakacjach - ok. 50 osób a w pozostałych imprezach dla dzieci i dorosłych (spektakle, projekcje filmowe, kabarety itp.) - ok 50 propozycji uczestniczyło 12 800 osób. W sumie we wszystkich działaniach Centrum Kultury Wrocław - Zachód w 2019 r. uczestniczyło ok. 15 550 osób. Wśród propozycji Centrum stałe miejsca zajmują Scena Młodego Widza z interesującymi spektaklami teatralnymi dla dzieci, Kino Młodego Widza, galeria sztuki współczesnej. CK Zachód zorganizował Międzynarodowy Przegląd **Twórczość Osób z Niepełnosprawnością – TON** mający na celu szeroko pojętą dostępność kultury dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt ten przeznaczony jest dla wszystkich bez względu na niepełnosprawność, status społeczny, płeć, wiek. Działania są integracyjne i bezpłatne, skierowane do wszystkich. Promuje twórczość niepełnosprawnych artystów, którzy dzięki instytucji mogą spełniać swoje marzenia, mogą dzielić się talentem przed szeroką publicznością.

MUZEUM MIEJSKIE WROCLAWIA

W obiektach Muzeum Miejskiego Wrocławia: Starym Ratuszu, Pałacu Królewskim, Arsenale Miejskim, Starym Cmentarzu Żydowskim oraz Muzeum Teatru zorganizowano 13 wystaw stałych oraz 32 wystawy czasowe, które zostały odwiedzone przez 192 127 odbiorców. Wszystkie Oddziały Muzeum brały czynny udział w organizowaniu wystaw czasowych i opiece nad wystawami stałymi. Dyrektor Muzeum Maciej Łagiewski otrzymał europejską nagrodę Dehio Preis 26 września oraz Laur Wrocławia 23 września. WYBRANE WYSTAWY CZASOWE: „**100 lat Polskiego Czerwonego Krzyża. Wystawa odznak, medali, wydawnictw okolicznościowych i dokumentów Polskiego Czerwonego Krzyża**” (od 25 października; Pałac Królewski; B. Kozarska-Orzeszek „**130 lat wieży Eiffla**” (6–24 listopada; Stary Ratusz; E. Duda) „**Alexander Camaro i Wrocław**” (24 października – 31 grudnia; Pałac Królewski; K. Kurpiewska) „**Barbarzyńskie tsunami. Okres Wędrówek Ludów w dorzeczu Odry i Wisły**” (od 18 października; Arsenał Miejski; P. Madera) „**Czy gazeta to kobieta**” (14 czerwca – 15 czerwca;

Muzeum Teatru; M. Hmielewicz, M. Bruder **„Zbigniew Horbowy. Dziś prawdziwych kieliszków już nie ma”** (7 sierpnia – 31 grudnia; Stary Ratusz; M. Szmidta-Półbrattek). **„Studencki Teatr Pantomimy GEST/GEST the mime theatre Wrocław”** (9 sierpnia – 10 listopada; Muzeum Teatru; M. Bruder). **„Goya – Dali. Gdy śpi rozum, budzą się potwory”** (od 8 grudnia; Muzeum Teatru; M. Łagiewski) **„Historia placu Wolności we Wrocławiu”** (12 kwietnia – 24 czerwca; Pałac Królewski; T. Kozubek). **„Historia Wrocławskiego Teatru Pantomimy”** (od 15 listopada; Muzeum Teatru; M. Bruder) **„Jerzy Kapłański. Malarz doceniony”** (od 23 listopada; Arsenał Miejski; M. Łagiewski). **„Jędrzejewscy”** (15 marca – 12 czerwca; Muzeum Teatru; M. Jędrzejewski, M. Bruder). **„Małgorzata Chodakowska Przebudzenie / Erwachen”** (26 kwietnia – 6 października; Pałac Królewski; M. Łagiewski, M. Szmidta-Półbrattek) **„Mina MIMA. Henryk Tomaszewski i jego zespół na fotografiach Marka Grotowskiego”** (od 29 listopada; Muzeum Teatru; M. Bruder). **„Mundur Żołnierza Polskiego w czasie II wojny światowej”** (27 września – 6 października; Arsenał Miejski; M. Cieśla, B. Kozarska-Orzeszek). **„Pocztówki Igora Przegrodzkiego”** (29 października – 8 grudnia 2019; Muzeum Teatru; M. Bruder) **„Rezydencje śląskie w zbiorze litografii Aleksandra Dunckera”** (12 stycznia – 27 lutego. Stary Ratusz; J.J. Trzynadłowski, I. Towarnicka). **„Wielkie Dni Małej Floty w malarstwie Adama Werki”** (5 lipca – 18 sierpnia; Arsenał Miejski; M. Trzciniński). **„Wobec miejsca i czasu.... VI – Fotografia sztuka transformacji”** (9 sierpnia – 1 września; Arsenał Miejski; A. Dudek Dürer R. Jarysz) **„Wystawa pokonkursowa XXIX edycji konkursu dla dzieci i młodzieży na medal i małą formę rzeźbiarską Odra – królowa dolnośląskich rzek”** (16–26 maja; Arsenał Miejski; Dział Pedagogiczny) **„Złote czasy lamp naftowych”** (od 4 października; Stary Ratusz; M. Żakowicz, I. Towarnicka, J.J. Trzynadłowski) **„Złote lata paparazzich”** (26 sierpnia – 20 października; Muzeum Teatru; M. Bruder). Muzeum wydało 12 pozycji książkowych oraz przygotowało plakaty, zaproszenia, ulotki promujące kolejne wystawy i wydarzenia. Wszystkie Oddziały gromadziły, opracowywały, udostępniały i wypożyczały zbiory oraz dokumentację. Kontynuowano zwyczajowe prace w działach. Uzupełniano bazę danych MONA. Przygotowywano kwerendy tematyczne i opracowywano materiały. W trakcie praktyk muzealnych zapoznawano studentów i stażystów ze specyfiką pracy muzealnej oraz przygotowywano ich do zadań związanych z zabytkami i dokumentacją. Prowadzono też prace uwzględniając specyfikę poszczególnych Oddziałów. EDUKACJA Przeprowadzono **686** zajęć na **108** tematów. Uczestniczyło w nich **16 170** uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych, a także dzieci z grup przedszkolnych, studentów i opiekunów oraz innych grup zorganizowanych (m.in. z Klubów Seniorów i Uniwersytetów III Wieku), jak również dzieci indywidualnych wraz z rodzicami oraz zwiedzających dorosłych. Zajęcia przeprowadzano na wystawach, w sali edukacyjnej oraz na terenie starego miasta (lekcje terenowe). Część zajęć przeprowadzono w ramach akcji „Szkoła w mieście” i „Edukacja w miejscach pamięci”. W zależności od uzgodnień z nauczycielami, uczestnicy oglądali oryginalne zabytki i ich kopie, grafiki, fotografie oraz filmy. Uczestniczono w inscenizacjach, zabawach, konkursach, quizach i grach muzealnych, układaniu puzzli, wyjściach w teren, a także zajęciach plastycznych i warsztatach. W ogólną liczbę lekcji, warsztatów muzealnych i oprowadzeń wliczono także bezpłatne zajęcia: dla dzieci i młodzieży ze szkół specjalnych, integracyjnych, fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz potrzebujących, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pacjentów Centrów Zdrowia Psychicznego; w ramach półkolonii zimowych i letnich dla szkół, parafii, świetlic środowiskowych i Domów Kultury, jak również dla dzieci indywidualnych, pozostających w tym czasie w mieście; oprowadzanie dla seniorów w ramach akcji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „60+Kultura” oraz SAW (Senior Art Walk) i w ramach rozpoczętego w 2019 r. cyklu MMW „Oprowadzanie na deser. Środa dla seniora”; zajęcia dla dzieci z okazji Międzynarodowego Festiwalu Krasnoludków organizowanego przez Biuro Promocji Miasta i Turystyki UM; zajęcia dla dzieci z okazji „Miesiąca rodziny” i „Dnia Odry”; oprowadzania z okazji 10-lecia otwarcia wystawy „1000 lat Wrocławia”; dla przedszkoli w ramach akcji „Spotkanie w Muzeum” we współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego UM; oprowadzania uczestników WrocWalk

Marathon, organizowanego przez Młodzieżowe Centrum Sportu we Wrocławiu. Współpracowano z Biurem Prezydenta Wrocławia. Przeprowadzono w Starym Ratuszu **31** bezpłatnych zajęć dla **705** dzieci goszczących wcześniej u Prezydenta Miasta. Kontynuowano współpracę w ramach realizacji projektu propagującego wiedzę o przedsiębiorczości na tle historii Wrocławia. Przeprowadzono cykl **20** bezpłatnych lekcji dla uczniów szkół podstawowych (klasy V–VIII) oraz szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych pt. „Historia wrocławskich firm lekcją przedsiębiorczości”. Kontynuowano sobotnie zajęcia dla rodzin z dziećmi – warsztaty rodzinne. Zajęcia odbywały się raz w miesiącu, w różnych Oddziałach MMW. Odbyło się **7** warsztatów rodzinnych. Miały one formę krótkiego wykładu – oprowadzania wprowadzającego uczestników w temat zajęć, a następnie wspólnego działania dzieci wraz z rodzicami (stawiamy na współpracę rodziców z dziećmi). W ramach akcji #muzealniaki, propagującej ułatwienie dostępu do wydarzeń kulturalnych rodzicom bardzo małych dzieci, jak i samych dzieci w wieku do 5 lat, rozpoczęto cykl zajęć sobotnich dla rodzin z dziećmi w wieku 3–5 lat. Przeprowadzono **9** zajęć. Zapoczątkowano również cykl oprowadzeń czwartkowych, skierowany do rodziców z dziećmi w wieku 0–2 lat „Ojcowie, mamy – zapraszamy!”. Odbyło się **10** oprowadzań. W ramach BAW (Baby Art Walk) przeprowadzono trzy oprowadzania. W ramach Dni Trójkąta oprowadzono po Przedmieściu Oławskim osoby z niepełnosprawnością wzroku, w ramach innych działań oprowadzono członków Wrocławskiego Klubu Kibiców Niepełnosprawnych po Pałacu Królewskim

i Starym Cmentarzu Żydowskim. W ramach Przeglądu Sztuki Survival oprowadzono po Starym Cmentarzu Żydowskim, dawnym Szpitalu Żydowskim (cztery oprowadzania) oraz dzielnicy Krzyki. Wprowadzono również edukacyjną grę muzealną „Skrzydłaci przyjaciele z przeszłości”. Rodziny, jak i osoby indywidualne z kartami pracy poszukują przedstawień ptaków w Starym Ratuszu, Arsenale Miejskim i Pałacu Królewskim. W zabawie wzięły udział **62** rodziny. Koordynowano program zajęć Muzeum w trakcie trwania Dolnośląskiego Festiwalu Nauki (**7** wystąpień pracowników). Przeprowadzono również warsztaty dla dzieci „Kolorowy zawrót głowy – dziecięcy świat witraży” oraz grę dla dzieci i dorosłych „Wojownicy minionych wieków” na wystawie „Śląsk starożytny” w Muzeum Archeologicznym z okazji Międzynarodowej Nocy Muzealnej. Przygotowywano scenariusze oprowadzeni, lekcji i warsztatów muzealnych towarzyszących wystawom: „Wrocławski Nowy Targ. Rytm rozwoju średniowiecznego miasta na kulturowym pograniczu”, „Markus von Gosen. Z miłości do zwierząt i sztuki”, „Barbarzyńskie Tsunami. Okres wędrówek ludów w dorzeczu Odry i Wisły”, „Złote czasy lamp naftowych” oraz w kooperacji z Muzeum Historycznym opracowano kartę pracy do wystawy „Z kroniki Wrocławia. Rok 1948”. We współpracy z pracownikami Muzeum Archeologicznego, Muzeum Historycznego oraz Muzeum Sztuki Mieszczańskiej przygotowano **5** wydarzeniach zorganizowanych wokół wystaw czasowych, w których wzięło udział **1 421** uczestników: „Średniowieczny Wrocław odkrywa swoje tajniki. Dzień z archeologami na wystawie „Wrocławski Nowy Targ”, „Średniowieczny dzień w Muzeum Archeologicznym. Rycerze, łakocie i inne atrakcje na wystawie „Wrocławski Nowy Targ”, „Wspaniały świat zwierząt. Dzień na wystawie – Markus von Gosen. Z miłości do zwierząt i sztuki”, „Odkrywamy sekrety dawnych wieków. Impreza towarzysząca wystawie „Wrocławski Nowy Targ”, „Skarby barbarzyńców i inne atrakcje. Dzień na wystawie „Barbarzyńskie tsunami. Okres wędrówek ludów w dorzeczu Odry i Wisły”. Przygotowano IV edycję imprezy plenerowej „Ludzie Ognia” w Arsenale Miejskim oraz wzięto udział w festynie „Dawne dzieje z miedzią, garnkiem i kamieniem” w skansenie „Dymarki Miedzichowskie na szlaku wikliny” w Miedzichowie. Jak co roku zorganizowano konkurs dla dzieci i młodzieży na medal i małą formę rzeźbiarską. Do udziału zaproszono dzieci i młodzież ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, placówek oświatowych i kulturalnych oraz szkół artystycznych z Wrocławia, a także uczniów ze szkół specjalnych z terenu Dolnego Śląska. W 2019 r., w XXIX edycji konkursu pt. „Odra – królowa dolnośląskich rzek”, wzięło udział **301** uczniów z **32** szkół i placówek. Później przygotowano wystawę pokonkursową z uroczystym wernisażem, podczas którego laureatom wręczono nagrody. Podsumowując W 2019 r. w Muzeum Miejskim Wrocławia odbyło się: 518 lekcji muzealnych dla 11 688 uczestników na 50 tematów(również po

angielsku oraz dla osób niewidomych i niedowidzących) 190 warsztatów muzealnych dla 5 051 uczestników na 53 tematy (w tym dla osób głuchych i niedosłyszących) 2 historyczne gry okazjonalne dla 499 uczestników i 1 stała gra rodzinna dla 62 rodzin 170 oprowadzeń dla 4 332 uczestników na wystawach stałych oraz czasowych (po polsku, niemiecku i angielsku), w tym 34 oprowadzeń tematycznych 22 wykłady w ramach sesji popularno-naukowej „Historia wrocławskich osiedli” dla 150 uczestników 6 wykładów w ramach cyklu „Soboty w Ratuszu” dla 239 uczestników 6 wykładów w ramach cyklu „Spotkania z archeologią II” dla 161 uczestników oraz 19 innych wykładów i prezentacji dla 1 364 uczestników.

MUZEUM WSPÓŁCZESNE WROCŁAW (MWW)

W roku 2019 działalność Muzeum Współczesnego Wrocław skupiła się na realizacji programu wystaw czasowych wraz wydarzeniach edukacyjnych oraz na dalszej pracy związanej z rozbudową kolekcji. Najważniejszym zadaniem w roku było przygotowanie stałej wystawy dla prezentacji międzynarodowej kolekcji Muzeum. 6 grudnia została otwarta wystawa pt. „Prywatne mitologie. Urodziny Marty”, która zainicjowała długofalowy projekt zakładający stworzenie stałej przestrzeni dla kolekcji. Jednocześnie została otwarta nowa stała przestrzeń dedykowana Stanisławowi Dróżdżowi, która również stanowi część wystawy kolekcji. Zadanie zostało dofinansowane w kwocie 86 000 zł w ramach programu MKiDN „Wspieranie działań muzealnych”. Ważnym uzupełnieniem programu wystawienniczego były prezentacje indywidualne artystów posługujących się różnymi mediami i pochodzących z różnych pokoleń, jak m.in. Alfons Mazurkiewicz, Marcin Dudek, Ignacy Czwartos czy Wojciech Pukocz. Dużą popularnością cieszyła się również wystawa „Polska gościnność”. Przez cały rok Muzeum prowadziło bardzo ożywioną działalność wystawienniczą, edukacyjną i upowszechniającą współczesne zagadnienia kultury, sztuki i życia w społeczeństwie. W przestrzeni Muzeum odbyło się w sumie 19 wystaw czasowych (z czego 5 rozpoczęło się jeszcze w 2018 r.), dodatkowo otwarto 2 nowe wystawy stałe („Urodziny Marty”, „Stanisław Dróżdż. Poezja konkretna”). Uzupełnieniem jest kolejna wystawa stała Archiwum Jerzego Ludwińskiego (od 2013) oraz pierwsza odsłona wystawy poświęconej Stanisławowi Dróżdżowi, która została zamknięta w połowie stycznia 2019 r. W sumie przez cały rok wystawy odwiedziło 38 930 widzów. W 2019 r. odbyło się w Muzeum 219 wydarzeń towarzyszących programowi wystawienniczemu, w których uczestniczyło 4936 osób. Były to wykłady, debaty, pokazy filmowe, prezentacje, oprowadzania po wystawach, warsztaty oraz działania edukacyjne, np. Szkoła w mieście (30 spotkań) czy Rozrusznik bez barier – warsztaty integracyjne (14 spotkań). W 2019 r. Muzeum zakupiło również 20 prac artystycznych do kolekcji, dzięki ministerialnej dotacji w ramach programu operacyjnego Narodowe kolekcje sztuki współczesnej.

MUZEUM ARCHITEKTURY

Najważniejszymi zadaniami, jakie Muzeum Architektury (MA) realizowało w roku 2019, był program wystaw i towarzyszących im wydarzeń oraz rozpoczęcie programu digitalizacji i udostępniania zbiorów Muzeum Architektury w ramach projektu finansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2019 r. pokazało łącznie 21 wystaw czasowych, w tym jedną za granicą, które obejrzało 12 708 widzów. Była to pierwsza prezentacja dorobku jednej z najważniejszych polskich architektek po II wojnie światowej, związanej ściśle z Wrocławiem, Jadwigi Grabowskiej-Hawrylak. Doskonale przyjętej przez publiczność Nowego Jorku ekspozycji towarzyszyły wykład i panel dyskusyjny poświęcone polskiej architekturze powojennej. Najważniejszymi wystawami eksponowanymi w 2019 r. w Muzeum Architektury były: Backstage. Fernando Menis – ekspozycja prezentująca metody projektowe pracowni Fernando Menisa, jednego z najważniejszych współczesnych biur architektonicznych na świecie, Josef Sudek: Topografia ruin. Praga 1945 – wystawa legendy czeskiej fotografii, Terra X [- ∞]. Archiwum Przyszłości będąca kolejnym wspólnym przedsięwzięciem w ramach międzynarodowego projektu Future Architecture Platform oraz zrealizowana we współpracy z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych wystawa Władysław Wincze. Wnętrza, prezentująca postać i dorobek jednego z najważniejszych twórców polskiej

szkoły projektowania. Wystawa została objęta patronatami honorowymi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Prezydenta Wrocławia. Wystawy prezentowane w 2019 r. cieszyły się dużym zainteresowaniem publiczności: wrocławian, gości z całej Polski i z zagranicy. Były również tematem wielu publikacji (artykułów, zapowiedzi, recenzji) w mediach lokalnych, ogólnopolskich i zagranicznych. Obejrzało je łącznie 29 787 widzów. Jesienią 2019 r. Muzeum uruchomiło nowy program spotkań i debat, pod wspólnym tytułem BLOKI. Blok to językowa kopalnia znaczeń. Mieści w sobie skojarzenia mieszkaniowe, polityczne, sportowe, a nawet kulinarne. W MA stał się klamrą spinającą architektoniczne rozważania na dany, w każdym miesiącu inny temat. Na cykl wydarzeń składają się debaty, wykłady, spotkania i pokazy filmów. Do końca 2019 r. udało się zrealizować dwa BLOKI tematyczne: Blok #1 odnoszący się do architektury PRL-u oraz Blok #2 poświęcony futurologii. Rok 2019 to dla Muzeum Architektury rok ważnych nagród i wyróżnień. W 39. Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla, wystawa LEON TARASEWICZ otrzymała aż dwie statuetki. Ekspozycja została nagrodzona Sybillą za najlepszą wystawę sztuki oraz GRAND PRIX całego konkursu za najlepszą wystawę muzealną 2018 r. Wydana w 2019 r. publikacja Trzy początki. 1918/1945/1989, towarzysząca wystawie pod tym samym tytułem przygotowanej przez zespół MA w ramach obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości, została wyróżniona na shortliście najlepszych książek o architekturze podczas prestiżowego, międzynarodowego konkursu DAM Architectural Book Award 2019. Dzięki wsparciu finansowemu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w październiku 2019 r., w ramach projektu digitalizacji zbiorów, Muzeum Architektury rozpoczęło udostępnianie swoich zasobów. W pierwszym etapie zostały wybrane do prezentacji zbiory dotyczące architektury XX wieku, obejmujące projekty architektoniczne, modele i materiały archiwalne (fotograficzne i tekstowe) związane z twórczością wybitnych polskich architektów. W roku 2019 zostało udostępnionych na stronie internetowej ma.wroc.pl 1 000 obiektów. W roku 2020 będzie ich kolejne 4 000. Udostępnianie zbiorów będzie kontynuowane również po zakończeniu projektu i obejmie docelowo całą kolekcję Muzeum. Muzeum Architektury pozyskało do swoich zbiorów 302 obiekty, w tym 140 darowizn. W ramach propagowania wiedzy Muzeum przeprowadziło 101 zajęć dla 2 101 uczestników.

BWA WROCLAW GALERIE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ (BWA)

W 2019 r. w BWA Wrocław zrealizowano łącznie 30 wystaw (26 nowych wystaw oraz cztery wystawy rozpoczęte w 2018 r.), które obejrzało 47 503 osoby. Wystawy zaprezentowano łącznie w pięciu galeriach BWA Wrocław oraz w dwóch lokalizacjach poza Wrocławiem. Wystawom i programowi merytorycznemu towarzyszyły wydawnictwa: 3 katalogi o nakładzie 2 100 egz., 1 numer czasopisma o nakładzie 300 egz., 3 informatory BWA Wrocław o łącznym nakładzie 3 200 egz. łącznie odbyło się 195 działań pozawystawowych, w których uczestniczyły 8 883 osoby. Działalność pozawystawowa BWA Wrocław obejmowała spotkania autorskie, spotkania z artystami, kuratorami, projektantami, wykłady, panele dyskusyjne, warsztaty, performansy, koncerty, przeglądy sztuki, projekcje filmowe. BWA Wrocław Galerie Sztuki Współczesnej w roku 2019 zrealizowało działalność programową w pięciu lokalizacjach: ze względu na pogarszający się stan techniczny budynku przy ul. Wita Stwosza 32 program wystawienniczy galerii Awangarda BWA Wrocław został zakończony wraz z Kongresem rysowników, odbywającym się w czerwcu 2019 r. Wystawa, powstała podczas tej imprezy, zaistniała dzięki spontanicznemu udziałowi artystów i publiczności. Projekt kładący nacisk na partycypacyjny, inkluzyjny charakter komunikowania sztuki z odbiorcami i egalitarny dostęp do instytucji kultury, zakończył się wystawą w witrynach galerii, która, już po zamknięciu budynku dla zwiedzających, wciąż była możliwa do oglądania z poziomu ulicy. BWA Wrocław zainaugurowało działalność programową w nowej, powierzonej na czas remontu galerii Awangarda przestrzeni zlokalizowanej na antresoli dworca głównego PKP. Galeria BWA Wrocław Główny rozpoczęła działalność wystawienniczą już w lutym od wystawy zbiorowej czołowych polskich artystów pt. Odjazd i w ciągu roku 2019 zaprezentowała łącznie 10 wystaw i zorganizowała 76 wydarzeń towarzyszących (w tym prelekcji, wykładów, spotkań autorskich,

warsztatów, projekcji, działań performatywnych, przeglądów sztuki), skierowanych do różnych grup wiekowych. - w galerii Dizajn ze względu na rozpoczynającą się w grudniu 2019 r. realizację zadania inwestycyjnego, polegającego na utworzeniu toalety dostępnej dla publiczności (w tym dla osób niepełnosprawnych), stanowiącej zaplecze dla nowouruchomionej Żyjni i mającej podnieść na stałe standard korzystania z galerii Dizajn, program wystawienniczy tej galerii w roku 2019 został zakończony w listopadzie wystawą Cover awARTs i zostanie wznowiony po zakończeniu realizacji inwestycji na początku roku 2020. Realizacja programu BWA Wrocław recenzowana była w wiodących czasopiśmie i portalach branżowych i społecznych, o ogólnopolskim i międzynarodowym zasięgu (SZUM, Dwutygodnik, Rzeczpospolita, Vogue, Wallpaper, The Wire, Glissando, Wysokie Obcasy Ekstra, Magazyn Przekrój, Gazeta Wyborcza, Notes na 6. tygodni, Kultura.onet.pl, culture.pl, bryła.pl). Relacje z wystaw zapewniły m.in. TVP Wrocław, TVP Kultura, Radio Wrocław, Radio RAM, Program Trzeci Polskiego Radia, Program Czwarty Polskiego Radia, Program Drugi Polskiego Radia, Radio TOK FM, Radio Luz, Radio Rodzina, Radio Eska, Radio Gra.

GALERIA MIEJSKA

W 2019 r. Galeria Miejska we Wrocławiu zorganizowała 10 projektów wystawienniczych, które zostały obejrzone przez 18 555 widzów. Wśród nich 7 zostało zrealizowanych w murach siedziby galerii, natomiast trzy poza siedzibą. Dwie ekspozycje zorganizowano przy współpracy z miejskimi jednostkami (Muzeum Architektury oraz Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa sp. z o.o.). Trzeci projekt poza siedzibą Galerii Miejskiej miał charakter międzynarodowy - Galeria nawiązała współpracę z Instytutem Polskim w Bratysławie (Słowacja), dzięki czemu doszło do rozszerzenia kontaktów wrocławskiego i bratysławskiego środowiska artystycznego. Poza zaplanowanymi ekspozycjami, galeria uczestniczyła w 8 wydarzeniach specjalnych, dzięki którym dotarła do dodatkowego i szerszego grona odbiorców - byli to nie tylko znawcy sztuki, ale też seniorzy, dzieci oraz miłośnicy scenografii i literatury. Dodatkowo, Galeria Miejska udostępniła przestrzeń oraz wspierała organizacyjnie i merytorycznie działania edukacyjne dla grup (wizyty studentów Akademii Sztuk Pięknych oraz Uniwersytetu Wrocławskiego - spotkania studentów historii sztuki oraz dziennikarstwa i kulturoznawstwa). W ramach działań prospołecznych kuratorka Galerii Miejskiej oprowadziła Zespół terapeutyczny wraz z pacjentami Oddziału Dziennego Psychiatrycznego Ogólnego Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu (po wystawie „Hołd dla dawnych Mistrzów”). Ponadto Galeria Miejska uczestniczyła w zbiorce dzieł na aukcję charytatywną „Wielkie Serce” organizowaną przez Fundację Anny Dymnej. W ramach oficjalnego otwarcia wszystkich ekspozycji zorganizowano wernisaże połączone z wydarzeniem muzycznym (koncerty jazzowe, DJset, muzyka etno etc.). Dodatkowo, w 2019 r. zorganizowano konferencję prasową dot. wystawy „Statek Robinsona”. Do każdej ekspozycji zaprojektowano materiały promocyjne (bannery, indywidualne plakaty, promocyjne, zaproszenia na wernisaż, ulotki, pocztówki oraz banery elektroniczne). W ramach działań wydawniczych Galeria Miejska zrealizowała 5 projektów (katalogi wystaw) o łącznym nakładzie 1 300 sztuk.

GALERIA ENTROPIA

Program Galerii Entropia zawiera i łączy w sobie różne kierunki, media i strategie artystyczne. W 2019 r. został zrealizowany 14 wystaw, ogólna liczba zdarzeń - 26. Mimo nieco mniejszej liczby spotkań warsztatowych Dziecięcej Wytwórni Filmowej (artystyczno-edukacyjny projekt Galerii i zarazem autorski projekt Alicji Jodko - założycielki, prowadzącej i opiekunki artystycznej DWF. Warsztat uczy dzieci realizacji filmów animowanych w ramach klasycznej techniki poklatkowej, zapoznaje je także z historią i dziełami tego gatunku. Przede wszystkim jednak DWF stwarza dzieciom okazję do wystąpienia w roli twórcy, do zmiany postawy z biernej i konsumpcyjnej na aktywną wobec otoczenia, kultury i mediów) zrealizowano rozbudowane projekty filmowe z udziałem dzieci na festiwalach „Musica Electronica Nova” oraz „Punto y Raya. Junior”. Program Galerii miał charakter wielowątkowy z akcentem na poszukiwanie i wzmacnianie potencjału kulturowego i artystycznego Wrocławia (Kultura Obecna). Realizowano także

projekty o charakterze społeczno-partycypacyjnym (instalacja Biuro Rzeczy Znalezionych) i edukacyjnym (spotkania autorskie „Szczyt formy”, „Sztuka podręczna Wrocławia”, warsztaty animacji DWF). Istotnym elementem programowym była współpraca z różnymi środowiskami twórczymi i instytucjami (Związek Kompozytorów Polskich Oddział Wrocławski, WRO Media Art Biennale, TIFF Festival, Akademia Sztuk Pięknych). 14 wystaw odwiedziło 6 198 osób, w innych 30 zdarzeniach (autorskie spotkania, pokazy, performance) uczestniczyło ok. 1 000 widzów. W ramach Dziecięcej Wytwórni Filmowe w 38 zajęciach brało udział 161 uczestników.

OGNISKO KULTURY PLASTYCZNEJ IM. EUGENIUSZA GEPERTA WE WROCŁAWIU

W Ognisku prowadzono zajęcia w pracowniach: rysunku i malarstwa, rzeźby, ceramiki, szkła artystycznego, tkaniny artystycznej, grafiki warsztatowej, sitodruku, fotografii cyfrowej, działań artystycznych, komputerowego projektowania graficznego, filmu i multimediiów, grafiki 3D. Prowadzący pracownie przekazali słuchaczom wiedzę o technikach plastycznych i ćwiczyli umiejętności przewidziane w programie merytorycznym. W lipcu i sierpniu odbyły się stacjonarne plenery: trzy malarskie i jeden fotograficzny. W ferie i w wakacje we współpracy ze Związkiem Dużych Rodzin 3+ odbyły się warsztaty filmowe grafiki 3D dla dzieci i młodzieży. W ramach tegorocznej edycji akcji „60+kultura” zorganizowaliśmy zajęcia warsztatowe z grafiki, tkactwa i malarstwa dla seniorów. We współpracy z Instytutem Bułgarskim z Warszawy zorganizowaliśmy wystawę fotografii. W okresie Święta Wrocławia za przyznane środki z dotacji UM zakupiliśmy system wystawienniczy i zorganizowaliśmy warsztaty ze szkła i sitodruku. Dzięki dotacji z UM we współpracy z art. plast. Barbarą Idzikowską od kwietnia 2019 r. poszerzyliśmy naszą ofertę o warsztaty ze szkła palnikowego: rysowanie szkłem flemowark strukturalny. Zajęcia prowadzone są w pracowni Atelier Si, Pb. W listopadzie w pracowni fotografii odbyła się sesja w ramach projektu „Wrocławskie mamy”. W sumie dla 293 uczestników w 30 grupach przeprowadzono 1 109 zajęć. Zrealizowano też 24 różne przedsięwzięcia dla 1 410 odbiorców.

OŚRODEK „PAMIĘĆ I PRZYSZŁOŚĆ” (OPiP)

Misją Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” jest dokumentowanie oraz upowszechnianie dorobku historycznego i kulturowego Wrocławia i Dolnego Śląska po II wojnie światowej, a w szczególności: upowszechnianie wiedzy o oporze społeczeństwa polskiego wobec władz komunistycznych, popularyzacja (wśród mieszkańców miasta, w Polsce i za granicą) wiedzy o powojennej historii Wrocławia jako ważnego elementu dziedzictwa europejskiego, w tym o wkładzie Wrocławia w pojednanie europejskie. Instytucja swoje cele realizuje poprzez projekty wystawiennicze, edukacyjne i badawcze. Działalność wystawiennicza; wystawa stała: Wrocław 1945-2016. Wystawa prezentująca powojenne losy Wrocławia i jego mieszkańców. Odwiedzający zapoznają się m.in. z historią pojednania polsko-niemieckiego i listu biskupów polskich, działalnością Radia Wolna Europa i epidemią czarnej ospy we Wrocławiu. Szczególne miejsce na wystawie zajmują losy „Solidarności” we Wrocławiu, frekwencja: 34 158. Odbyło się 29 ekspozycji czasowych z ogólną frekwencją: 120 886, wśród nich m.in.: Raj doczesny komunistów, Wystawa plakatu festiwalowego Jazz nad Odrą, Kazimierz Moczarski. Życiorys obowiązkowy, Libertas. 100 lat wolności, Wystawa malarstwa i fotografii "A co z wartościami" Badania naukowe w tym okresie dotyczyły w szczególności trzech obszarów: Ziemi Zachodnie i Północne, w szczególności zagadnienia związane ze specyfiką życia wiejskiego i funkcjonowania wsi na tych terenach po II wojnie światowej oraz różnic i podobieństw regionów ZZiP w ujęciu historycznym, kard. Bolesław Kominek i proces pojednania polsko-niemieckiego, w szczególności okoliczności powstania Orędzia i jego wpływ na pojednanie, a także znaczenie Listów Milenijnych biskupów polskich do episkopatów świata w polityce międzynarodowej; metodologia i źródła historii mówionej, w szczególności relacji biograficznych: najstarszych Polaków, tuż powojennych mieszkańców ZZiP, sportowców oraz działaczy opozycji antykomunistycznej. Działalność edukacyjna Stypendium im. gen. Augusta Fieldorfa "Nila" - V edycja Stypendium im. gen. Augusta Emila Fieldorfa "Nila" organizowana z Muzeum Armii Krajowej oraz Fundacją Sapere Aude. Kandydaci przedstawiają swoje autorskie projekty popularyzatorskie,

artystyczne i edukacyjne w zakresie wiedzy o Żołnierzy Wyklętych. Komisja konkursowa wyłoniła 3 laureatów: Aleksandrę Szwagrzyk-Dalasińską, Piotra Świątkowskiego oraz Rafała Surdackiego, którym do końca roku kalendarzowego wypłacane będzie stypendium w wysokości 2 000 zł miesięcznie. W ramach V edycji projektu ukazały się dwie książki: „W głębi lasu” Aleksandry Dalasińskiej-Szwagrzyk oraz „Groźny” Piotra Świątkowskiego. Trzeci projekt obejmował stworzenie internetowej encyklopedii oddziału Hieronima Dekutowskiego „Zapory”; „Namaluj mi historię” – konkurs plastyczny dedykowany uczniom szkół podstawowych i przedszkoli. Motywem przewodnim siódmej edycji konkursu była „Ulica, przy której mieszkam”. Gala wręczenia nagród odbyła się 14 czerwca 2019 r.; „Zmiany, zmiany, zmiany. Transformacja systemowa po 1989 r. Świadectwa historyczne, VIII edycja” – konkurs skierowany do uczniów ostatnich klas szkoły podstawowej oraz szkół średnich. Zadanie, które postawiono przed uczestnikami polegało na udokumentowaniu zmian (politycznych, gospodarczych, społecznych) jakie dokonały się w Polsce w okresie transformacji systemowej w okresie po 1989 r. Koncerty i festyny: Majówka w Zajeźdni, 1-5 maja 2019 r.- w skład wydarzenia wchodziły atrakcje skierowane do różnych grup wiekowych, wROCK for Freedom, 31 sierpnia 2019 r. - cykliczny koncert Legend Rocka. Wiele znanych postaci muzycznych, uwielbianych przez polską publiczność to gwiazdy kolejnych edycji festiwalu wROCK for Freedom organizowanego, tradycyjnie już, w Zajeźdni Autobusowej przy ul. Grabiszyńskiej, w miejscu, gdzie w sierpniu 1980 roku rodziła się wrocławska „Solidarność”, Weekend Niepodległości, 09-11 listopada 2019 r. - Rodzinny Weekend Niepodległości w Centrum Historii Zajeźdnia podczas którego odbyły się warsztaty plastyczne, warsztaty z sitodruku, tworzenie listka patriotycznego ze sznurka, malowanie twarzy. Stworzona została gra dla dzieci na wystawie głównej. Uruchomiono pokazy filmu "Niepospolita". Podjęta została akcja "Niepodległa do Hymnu" i o godzinie 12.00 wszyscy zwiedzający odśpiewali wspólnie hymn, Radosna Parada Niepodległości, 11 listopada 2019 r. zorganizowana została parada, która swój start miała na placu przed Centrum Historii Zajeźdnia. Podczas parady wystąpili chorągwiarze z Gwardii Gryfa, 200 mażorettek z Dolnego Śląska. W paradzie wzięły udział trzy orkiestry Dęte. Na czele parady jechał legendarny autobus Jelcz "Ogórek". W paradzie wzięli udział uczniowie wrocławskich szkół oraz mieszkańcy Wrocławia. Parada przeszła ulicą Grabiszyńską na Plac Wolności.

WROCLAWSKI TEATR WSPÓŁCZESNY (WTW)

W 2019 r. w Teatrze granych było 174 spektakli, w tym 6 premier, które obejrzało 19 223 widzów, ponadto miało miejsce 70 przedsięwzięć z 3 609 uczestnikami. Repertuar teatru (łącznie z premierami 2019 r.) liczył 18 spektakli.

Premiery w 2019 r.:

- GROTOWSKI NON-FICTION - 4 stycznia,
- TERAZ KAŻDY Z WAS JEST RZECZPOSPOLITĄ - 3 maja,
- MAGNOLIA - 25 maja,
- POWRÓT KRÓLA - 12 lipca,
- CICHO/TUXO - 20 października,
- JUTRO PRZYPLYNIE KRÓLOWA - 7 grudnia.

Premiery 2019 r. zostały bardzo dobrze przyjęte i ocenione zarówno przez naszych widzów, jak i krytyków. O ich wadze artystycznej świadczy zakwalifikowanie do udziału w 26. Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej aż czterech spektakli: Cicho/Tuxo, Powrót króla, Jutro przyplynie królowa, Teraz każdy z was jest Rzeczpospolitą.

Nagrody: TERAZ KAŻDY Z WAS JEST RZECZPOSPOLITĄ – przedstawienie zostało uznane za spektakl roku 2019 przez Radio Wrocław Kultura.

Wybrane przedsięwzięcia: KONKURS DRAMATURGICZNY STREFY KONTAKTU FESTIWAL DRAMATU STREFY KONTAKTU. Prezentacja pięciu sztuk, które wzięły udział w III Konkursie Dramaturgicznym STREFY KONTAKTU zorganizowanym przez Wrocławski Teatr Współczesny im. Edmunda Wiercińskiego i Miasto Wrocław oraz performansu teatralnego (impieza towarzysząca). W 2019 r. prowadzono i rozwijano intensywną działalność edukacyjną dla nauczycieli i młodzieży, w tym spotkania z młodymi widzami, które po spektaklach Cicho/Tuxo granych w WTW prowadzi Teatr Układ Formalny

w ramach projektu „Gość-Inność”. Prezentowano spektakle z audiodeskrypcją dla osób niedowidzących i słabo słyszających. Stworzono ofertę kulturalną na czas wakacji, prezentując w lipcu i sierpniu 2019 r. spektakl *Powrót króla*. W minionym roku kontynuowano też świecenie tekstów sztuk w języku angielskim, umożliwiając udział w spektaklach WTW widzów anglojęzycznych. Uczestniczo w akcji Dzień Teatru Publicznego. W roku 2019 we Wrocławskim Teatrze Współczesnym zrealizowano łącznie 64 warsztaty (około 114 godzin zegarowych) dla 1 774 osób. Część warsztatów prowadzona była w ramach projektu „Szkoła w Mieście”, w którym teatr uczestniczy po raz kolejny.

WROCLAWSKI TEATR LALEK (WTL)

W 2019 r. odbyły się 359 spektakle, w tym 2 premiery, które w sumie obejrzało 47 807 widzów oraz 6 innych przedsięwzięć z 9 538 uczestnikami. Premiery w 2019 r.:

- KICHOT – 16 marca,
- MOTYL – 1 czerwca,
- JAPETY – kto to widział? Lalkowa komedia improwizowana – 4 października.

Nagrody: XXIX Ogólnopolski Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu: Wyróżnienia dla spektaklu ODD i LUNA za tytułowe role Agaty Kucińskiej i Michała Szostaka oraz Zuzanny Srebrnej za scenografię, IV Festiwal małych Prapremier w Wałbrzychu: Nagroda za scenografię dla Mirka Kaczmarka za spektakl „Motyl” w reż. Marcina Libera, Wrocławska Nagroda Teatralna dla Agaty Kucińskiej za rolę Rutki w spektaklu Wrocławskiego Teatru Lalek MOTYL oraz rolę Oskara w spektaklu TM Capitol Błaszany Bębenek.

Wybrane przedsięwzięcia: SZKOŁA W MIEŚCIE – Szkoła w Mieście to szeroki program artystyczno-edukacyjny. W ramach projektu we Wrocławskim Teatrze Lalek od kilku lat odbywa się szereg zajęć, podczas których pracownicy teatru wraz z nauczycielami poruszają zagadnienia związane ze specyfiką teatru lalek, prowadzą działania plastyczno-scenograficzne oraz warsztaty. W ich trakcie dzieci i młodzież zyskują możliwość stworzenia samodzielnej wypowiedzi artystycznej na temat obejrzanego spektaklu i poszerzenia kontekstów jego odbioru. Lekcje teatralne i warsztaty w ramach Szkoły w Mieście odbywają się regularnie, przed południem, kilka razy tygodniu. Dzięki współpracy nawiązanej przez teatr ze Stowarzyszeniem na Rzecz Audiodeskrypcji Katarynka, w WTL odbywają się spektakle dostosowane do potrzeb widzów z dysfunkcjami wzroku i słuchu. PÓŁKOLONIE LETNIE - już po raz siódmy WTL otrzymał dofinansowanie ze środków MKiDN i zorganizował letnie warsztaty włączające w ramach programu LATO W TEATRZE w ramach ogólnopolskiego programu, stworzonego przez Instytut Teatralny im. z. Raszewskiego w Warszawie. W sumie przeprowadzono 118 zajęć stałych i cyklicznych dla 2 691 dzieci.

TEATR MUZYCZNY CAPITOL

Teatr prowadzi działalność na czterech scenach: Dużej, Ciśnięć. Restauracji i Sali na II piętrze. W 2019 r. odbyło się 233 spektakli muzycznych, w tym 3 premiery repertuarowe, które obejrzało 89 555 widzów, oprócz tego miały miejsce inne przedsięwzięcia, np.: koncerty, wystawy, festiwale, które w sumie przyciągnęły do Capitolu prawie 24 066 odbiorców. Premiery w 2019 r.:

- Wyzwolenie: królowe,
- Chromy. Księgi kolorów,
- Mock. Czarna burleska.

Wybrane przedsięwzięcia: 40. Przegląd Piosenki Aktorskiej Na jubileuszowym PPA odnotowano rekordową frekwencję 98,5%, koncerty i spektakle tegorocznej edycji obejrzało prawie 16 000 widzów. Jubileusz uczczono posadzeniem 40 drzewek na miejskich skwerach (każde z nich nosi nazwę jednego z przebojów piosenki aktorskiej – od „Pamiętajcie o ogrodach” po „Herę, kokę, hasz, LSD”), wędrującą po Starówce orkiestrą, instalacją multimedialną Grupy IP „Echo”, wystawą fotograficznych portretów artystów związanych z PPA autorstwa Łukasza Gawrońskiego. Na Podwórku Capitolu dziennikarze z Radia RAM i Radia Wrocław Kultura prowadzili codzienne spotkania z wybitnymi osobowościami PPA, w Radiu RAM słychać było przeboje 40-lecia.

Edukacja: kontynuowano rozpoczęty w 2013 r. cykl edukacyjny lekcji teatralnych dla młodzieży szkół podstawowych, gimnazjów i liceów. Cykl prowadzili Konrad Imiela i Marek Kocot, z udziałem aktorów i tancerzy. Czytanie na Dywanie: we wtorki rano w Foyer Za Witrazem aktorzy Teatru Muzycznego Capitol czytają na głos dobrą literaturę dla dzieci i młodzieży. W doborze książek współpracuje z Teatrem filia 44 Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu. Począwszy od kwietnia 2015 r., w każdą środę na Podwórku Teatru Muzycznego Capitol odbywają się ćwiczenia jogi. Zajęcia przeznaczone są zarówno dla początkujących, jak i dla zaawansowanych. Dodatkową wartością zajęć jogi w Capitolu jest dobór muzyki. W ramach działalności edukacyjnej prowadzony jest cykl lekcji teatralnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych: godzinne spotkania realizowane wg autorskich scenariuszy odbywają się na Dużej Scenie, z kompletem młodych widzów na ponad 700-osobowej widowni; oraz cotygodniowe czytanie dobrej literatury dla dzieci i młodzieży. Na Podwórku działa punkt wymiany książek i Scena na Dywanie (krótkie koncerty młodych artystów przed weekendowymi spektaklami). Na dachu teatru stoją od września 2017 r. dwa ule z pszczołami krainkami.

INSTYTUT IM. JERZEGO GROTOWSKIEGO

W roku 2018 w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego odbyło się 75 prezentacji spektaklowych. Wśród nich były premiery, wznowienia, przeglądy tematyczne, podsumowania artystyczne - łącznie instytucję odwiedziło 3 750 widzów.

Wybrane przedsięwzięcia w 2019 r.:

- Teatr na faktach,
- Otwarty Uniwersytet Poszukiwań,
- „Actor’s Hub” nowy projekt w zakresie edukacji realizowany w Instytucie Grotowskiego
 - cykl warsztatów zbierających doświadczenia w domenie treningu aktorskiego,
- Kino teatralne Poza Horyzont.

Od października 2018 r. w Instytucie im. Jerzego Grotowskiego działa Czytelnia im. Ludwika Flaszena, zlokalizowana w miejscu dawnej Sali Kinowej w Przejściu Żelaznym. W nowej czytelni, wyposażonej w stanowiska multimedialne, użytkownicy mogą korzystać w wolnym dostępie z księgozbioru prywatnego Ludwika Flaszena i księgozbioru podręcznego Instytutu (od 2009 r. mieszczącego się w dawnej Czytelni Teatralnej) oraz przeglądać zasoby Archiwum. Organizowane są tu także wydarzenia: wykłady gościnne, warsztaty, spotkania poświęcone książkom, pokazy filmów, seminaria i konferencje naukowe. W roku 2019 kontynuowano wydawanie „Didaskaliów. Gazety Teatralnej”. Najważniejszym partnerem projektu wydawniczego od lat pozostaje Uniwersytet Jagielloński.

WROCLAWSKI DOM LITERATURY (WDL)

Wybrane wydarzenia realizowane przez WDL: czwarta edycja Międzynarodowego Festiwalu Poezji Silesius, **Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus oraz Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius** 19 marca podczas posiedzenia jury wyłonione zostały nazwiska nominowanych, a także wybrano laureatkę za całokształt pracy twórczej – została nią Ewa Lipska. Oprócz Ewy Lipskiej otrzymali je: w kategorii Debiut – Maciej Bobula za tom *Wsie, animalia, miscellanea*, a w kategorii Książka roku – Adam Kaczanowski za tom *Cele*. Laureatem 13. edycji Angelusa został Georgi Gospodinow za książkę „Fizyka smutku”. Nagrodę za przekład otrzymała tłumaczka książki, Magdalena Pytlak. Trzecim wyróżnieniem wręczanym podczas gali Angelusa jest Nagroda im. Natalii Gorbaniewskiej. W 2019 r. najwięcej głosów zdobyła książka „Tango śmierci” Jurija Wynnyczuka. W głosowaniu czytelników, które odbywa się na stronie internetowej Nagrody Europy Środkowej Angelus, wzięło udział 3 416 uczestników. **Wrocławskie Targi Dobrych Książek** (5–8 grudnia 2019, Hala Stulecia). Od 2019 r. Wrocławskie Targi Dobrych Książek połączyły się z Targami Książki dla Dzieci i Młodzieży Dobre Strony. W 28. WTDK w Hali Stulecia wzięło udział ponad 170 wystawców. Z czytelnikami spotkało się ponad 150 zaproszonych gości. **Liczba uczestników:** 28. Wrocławskie Targi Dobrych Książek odwiedziło w 2019 r. około 60 000 osób. Targi Wszystkiego Dobrego były imprezą towarzyszącą 28. Wrocławskim Targom Dobrych Książek. Odbyły się w dniach 5–8 grudnia 2019 r. w Hali Stulecia. Wstęp na wydarzenie był bezpłatny.

Kuluary Hali Stulecia stały się przestrzenią projektantów mody, artystów, rękodzielników, twórców biżuterii, ceramiki, designerów. Ponad 80 wystawców pokazało niezwykle przedmioty z duszą, idealnie nadające się na prezent. Ale targi to nie tylko miejsce sprzedaży. Były również okazją do spędzenia czasu w niecodzienny sposób, podczas bezpłatnych warsztatów: sitodruku, tworzenia ceramiki, grafiki, szycia dla dzieci, tworzenia biżuterii (w sumie 14 grup oraz warsztaty otwarte). Dodatkową atrakcją był także pokaz DJ-ski i prelekcje dotyczące opieki nad zwierzętami dziko żyjącymi we Wrocławiu. Liczba odwiedzających trzecią edycję Targów Wszystkiego Dobrego to ok. 60 000 osób. **Wrocławskie Wydawnictwo Warstwy** W 2019 r. nakładem wydawnictwa ukazało się 12 tytułów **Nagrody** Wyróżnienia dla Wydawnictwa Warstwy/Wrocławskiego Domu Literatury przyznane w 2019 r.: Jan Brzechwa, Paweł Mildner: Śmiechu warte – wyróżnienie w kategorii książki ilustrowanej w konkursie PolishGraphic Design Awards, Stanisław Młodożeniec, Piotr Młodożeniec: Wiosenne obrazki – nominacja graficzna w konkursie Książka Roku 2018 Polskiej Sekcji IBBY, Janusz Drzewucki: Lekcje u Różewicza – nominacja do Nagrody Literackiej im. St. Reymonta, Ewa Sonnenberg: Schizofrenia & Company – nominacja do Nagrody Literackiej m. st. Warszawy w kategorii poezja. **Sieć Miast Kreatywnych UNESCO** Wiosną 2019 ogłoszony został ogólnoswiatowy nabór do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO. Decyzją Prezydenta Wrocławia przygotowaniem aplikacji o tytuł Miasta Literatury UNESCO zajął się zespół Wrocławskiego Domu Literatury. Prace nad zbieraniem informacji i przygotowaniem programów i innych wymaganych dokumentów do aplikacji trwały od kwietnia do 30 czerwca 2019 r., kiedy to aplikacja została złożona elektronicznie. 30 października 2019 r. zostały ogłoszone wyniki naboru – Wrocław został przyjęty do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO. W listopadzie i grudniu w przestrzeni miejskiej oraz podczas Wrocławskich Targów Dobrych Książek prowadzona była kampania informująca mieszkańców o zdobytym tytule, przygotowana we współpracy z Biurem Promocji Miasta i Turystyki UM. Rozpoczęcie działań projektowych w ramach uczestnictwa w Sieci planowane jest na rok 2020. **Międzynarodowa Sieć Miast Schronienia Pisarzy (ICORN)** Wrocław jest członkiem sieci ICORN od 2015 r., natomiast od stycznia 2017 operatorem sieci we Wrocławiu jest Wrocławski Dom Literatury. W lipcu 2017 r. przyjęto pierwszego stypendystę sieci, Umara Abdul-Nassera – po dwóch latach pobytu, stypendysta opuścił miasto, a obecnie trwają prace nad zaproszeniem kolejnej osoby. W roku 2019 w Klubie Proza prowadzonym przez Wrocławski Dom Literatury odbyło się ok. 296 wydarzeń, w tym 153 literackie. W sumie we wszystkich wydarzeniach organizowanych w Klubie Proza udział wzięło ponad 15 000 osób. W Prozie gościły między innymi takie festiwale jak: Miesiąc Spotkań Autorskich, Międzynarodowy Festiwal Kryminału Wrocław, Międzynarodowy Festiwal Opowiadania czy Bruno Schulz. Festiwal. W klubie regularnie odbywają się również darmowe pokazy filmowe, teatry improwizowane oraz inne wydarzenia o charakterze kulturalnym. Ogółem w 2019 r. miały miejsce 192 różne przedsięwzięcia, w których brało udział 103 000 czytelników/widzów/uczestników. Przeprowadzono 14 różnych zajęć dla 5 252 dzieci i młodzieży.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (MBP)

Miejska biblioteka Publiczna we Wrocławiu to sieć 38 filii, Multicentrum – interaktywne centrum edukacyjne oraz Centrum Bibliotecznokulturalne FAMA. Aktywnie z bibliotecznych usług korzysta 135 616 mieszkańców Wrocławia, z tego 22 089 stanowią dzieci do lat 15 (dane z systemu bibliotecznego Aleph za rok 2019). Wyraźny wzrost ilości aktywnie korzystających z oferty bibliotek to efekt konsekwentnej i systematycznej edukacji czytelniczej prowadzonej przez pracowników MBP we Wrocławiu. Czytelnicy MBP we Wrocławiu według wieku:

rok	Czytelnicy SUMA	do 5 lat	6 - 12 lat	13 - 15 lat	16 - 19 lat	20 - 24 lat	25 - 44 lat	45 - 60 lat	Powyżej 60 lat
2019	135 616	4 266	12 779	5 044	6 350	14 683	50 174	21 553	20 767
2018	129 662	2 909	11 697	4 749	6 360	15 755	48 559	20 246	19 387
2017	124 387	2 523	10 474	4 629	6 647	16 337	46 597	19 324	17 856

Wdrażanie postanowień strategii Kultura - Obecna! Akcje i kampanie czytelnicze Wakacyjne Wyzwanie Czytelnicze – (lipiec-sierpień 2019) Wakacyjna zabawa dla miłośników czytania w wieku od 6 do 15 lat. Czytelnicy wypożyczający książki zbierają naklejki do specjalnie przygotowanych Legitymacji Czytelniczych. Wypożyczanie, czytanie książek, premiowane jest nagrodami –książkami i karnetami do kina oraz bibliotecznymi gadżetami (torby Iniane z nadrukiem, zakładki magnetyczne). Wskaźniki efektywności oddziaływania projektu to **ilość wypożyczeń w grupie wiekowej 6-15 lat:**

- 2018 r. od 1 lipca do 31 sierpnia 2018 r. **24 170,**
- 2019 r. od 1 lipca do 31 sierpnia 2019 r. **35 440.**

Wzrost ilości wypożyczeń o **11 270** w ciągu dwóch miesięcy wakacyjnych w grupie wiekowej 6-15 lat w porównaniu do ubiegłego roku wskazuje, że tego typu eventy czytelnicze wykorzystujące elementy rywalizacji, zabawy i nagrody za wytrwałość w dążeniu do celu są skuteczną metodą docierania do tej grupy wiekowej i motywują do czytania. **„MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK”** ogólnopolska kampania społeczna, której celem jest systemowa poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez skoordynowane, wieloletnie działania na rzecz promocji, edukacji czytelniczej oraz kształtowania nawyku obcowania z książką od najmłodszych lat. W filiach MBP wydano **2 241 książeczek – wyprawek, 2 330 Kart Małego Czytelnika** i 2 100 przypinek. Przeglądając się akcji zarejestrowano, że 50% uczestników kampanii to nowi czytelnicy. Zauważono również jako dodatkową korzyść zakładanie oddzielnych kart dzieciom oraz pozwalaniem na samodzielny wybór lektury. Akcja będzie kontynuowana w 2020 r. **#czajtokarczuk Ta literatura ma moc** - akcja promocyjna literatury Olgi Tokarczuk to nawiązanie do wypowiedzi pisarki w kwietniu 2019 r. na temat procesu twórczego, któremu towarzyszy – „Dla przyjemności. Herbata, ma być w szklance, a szklanka w koszyczku”. Post na temat rozpoczęcia akcji #czajtokarczuk zobaczyło: **5 152,** odnotowano: **666** aktywności – kliknięcia zdjęcia, udostępnienia, komentarze. Zorganizowano również konkursy dotyczące znajomości prozy Olgi Tokarczuk **E-literatura.** Konsekwentna edukacja czytelnicza obejmuje również innowacyjne działania we wszelkich możliwych obszarach. Innowacje produktowe wykorzystywane w naszej pracy z czytelnikiem to różne nośniki przekazu tekstu i informacji takie, jak audiobooki, czytniki, platformy na urządzenia mobilne zapewniające dostęp do bazy literatury w zarówno w języku polskim, jak i w językach obcych: min. Legimi, EBSCO, Ibook LIBRA. **Wybornik Literacki** - autorskim produktem pracowników MBP jest Wybornik Literacki, który pozwala przenieść rekomendację książek do narzędzia jakim jest smartfon. Jest on przeznaczony dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców, którzy chcą zaszczyć w swoich pociechach pasję do czytania, ale mają problemy w odnajdywaniu się wśród wielości dostępnych tytułów w bibliotekach. Za pomocą aplikacji Action Track można wybrać kategorię z listą książek. Przy każdym tytule książki znajduje się link do katalogu Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu, gdzie w łatwy sposób sprawdza się w jakiej filii jest dana pozycja. Wybornik literacki wykorzystując popularną wśród dzieci i młodzieży technologię, ułatwia poruszanie się w świecie literatury. Z „Wybornika literackiego” korzysta ok. 200 osób. **Projekty edukacyjne** - innowacje technologiczne to narzędzia wprowadzane do naszej oferty działań, by uczyć praktycznych umiejętności wykorzystywania technologii w sposób kreatywny i świadomy oraz by wspierać rozwój kompetencji cyfrowych. Drukarki 3D, proste roboty typu Ozobot, platforma programistyczna Arduino, sprzęt do nagrywania muzyki czy energorowery to potencjał technologiczny wykorzystywany przy realizacji innowacyjnych projektów głównie w Centrum Innowacji Przejście oraz w Multicentrum. **Centrum Innowacji PRZEJŚCIE** - zrealizowano bogatą ofertę warsztatów prowadzonych przez wykwalifikowanych edukatorów, przeznaczonych dla różnych środowisk i grup wiekowych. Z czytelni CI Przejście skorzystało **39 362** osób. Korzystano z przestrzeni CI PRZEJŚCIE do pracy własnej, spotkań przy grach planszowych i realizacji projektów młodzieżowych (m.in. działania w ramach olimpiady „Zwolnieni z Teorii”, w ramach projektu Centrum Działań Nieoczywistych). **U PRZAŚNICZKI SIEDZĄ I...** – projekt edukacyjno-popularyzatorski, którego celem jest zainteresowanie dzieci i młodzieży twórczością Stanisława Moniuszki i tym samym pozyskanie nowych słuchaczy - odbiorców

kultury. Autor projektu – kompozytor i edukator Mateusz Ryczek. Miejsce realizacji: MultiCentrum.

Zrealizowano 3 moduły działań, **37** bezpłatnych **warsztatów** dla dzieci w wieku 7-12 lat, w których uczestniczyło **740** dzieci. W ramach projektu stworzono m.in. grę, dzięki której można sprawdzić swoją wiedzę o tym słynnym kompozytorze. Gra do pobrania i wydruku ze strony internetowej <https://www.biblioteka.wroc.pl/2643-zapraszamy-do-multicentrum-na-gre-zrealizowana-w-ramach-projektu-u-przasniczki-siedza-i>.

Warsztaty realizowane będą także w przyszłości w ramach projektu „Szkoła w mieście”. Produktami tego projektu są: gra popularyzująca twórczość Stanisława Moniuszki oraz dzwonki na telefon inspirowane utworami tego kompozytora, do pobrania ze strony MBP. Projekt dofinansowany przez MKiDN. **Audience Development** Pozyskiwanie nowych odbiorców/ czytelników realizowano poprzez działania z różnymi partnerami w przestrzeni miasta: pikniki, performance, festiwale uliczne czy gry miejskie. Część wydarzeń adresowano do grup osób, które nie przychodzą do bibliotek lub dla których nie ma odpowiedniej oferty: nieczytających, obcokrajowców, jak również środowiska osób z różnymi dysfunkcjami. Włączano ich w działania biblioteki jako współtwórców, uczestników warsztatów i wydarzeń. **Dzień dobry we Wrocławiu** – projekt mający na celu przygotowanie oferty dla mieszkających we Wrocławiu cudzoziemców i zaproszenie ich do wrocławskich bibliotek. Utworzono **kolekcję książek ukraińskich** w bibliotece na Dworcu Głównym – filii nr 12 MBP. **Mobilne gry miejskie** Tworzenie gier miejskich nawiązujących do literatury to jeden ze sposobów dotarcia do nowej grupy odbiorców i zainteresowania jej literaturą. Bibliotekarze przygotowali w scenariusze 9 mobilnych gier inspirowanych literaturą dla dorosłych i dla dzieci. Gra "Dokąd jedziesz, Paddingtonie?" stworzona została na podstawie serii książek dla dzieci Michaela Bonda, „ Tajemnica biblioteki" na podstawie cyklu Martina Widmarka „Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai”, „Detektyw Pozytywka: w poszukiwaniu nieuchwytnego niszczyciela książek” na podstawie cyklu o Detektywie Pozytywce autorstwa Grzegorza Kasdebki, Fabuła „Zemsty Strzygi” inspirowana była mitologią słowiańską, a „#epitafium” powieściami Remigiusza Mroza „Hashtag” oraz „Umorzenie” na podstawie opowiadania Tamary Chorążyczewskiej stworzona została gra „TROPY EKONOMII. Tajemnica mumii”. Plenerowe rozgrywki gromadzą duże grono zainteresowanych, udział w nich wzięło ponad **880 osób** w 342 drużynach. **Festiwale Miesiąc Spotkań Autorskich 20 edycja (3 lipca – 2 sierpnia)** Międzynarodowy festiwal literacki składa się z codziennych spotkań z literatami zapraszającymi według dwóch głównych linii programowych **VIII RÓWNOLEŻNIK ZERO – WROCŁAWSKI FESTIWAL PODRÓZNICZY IM. OLGIERDA BUDREWICZ-AZJA VIII** Festiwal Podróżniczy im. Olgierda Budrewicza Równoleżnik Zero już za nami. W dniach 04-06 kwietnia 2019 r. trzy filie Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu stały się miejscem spotkań podróżników: Mediateka, Biblioteka Turystyczna i Centrum Informacji **PRZEJŚCIE. Cyrkowy Festiwal Podwórkowy CYRKOPOLE, 14-16 czerwca 2019 r.** Cyrkowy Festiwal Podwórkowy CYRKOPOLE odbywający się w ramach Święta Wrocławia to największe przedsięwzięcie artystyczne na Psim Polu, organizowane w przestrzeni plenerowej. Jego celem jest integracja środowiska lokalnego i artystów wrocławskich oraz prezentacja bogactwa sztuki nowocyrkowej z Polski i zagranicy.

Kulinarna Noc w Bibliotece (31 maja – 1 czerwca 2019 r.) Impreza dla dzieci w wieku 7-10 lat organizowana w ramach popularnego wrocławskiego festiwalu „Europa na widelcu”. Motywem przewodnim imprezy są książki kulinarne dla młodych czytelników. **Tydzień Życzliwości** w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu - przy współpracy z Biurem Promocji Miasta i Turystyki -zrealizowano w dniach 16 - 22 listopada 2019 r. pod hasłem: „ŻYCZLIWIE, BLISKO, RAZEM”: **12 tematycznych warsztatów** dla szerokiej grupy odbiorców (od dzieci przedszkolnych do seniorów),w której udział wzięło **450 Wrocławian**. Bezpłatna oferta warsztatowa o charakterze otwartym i ogólnodostępnym została zrealizowana w 8 wybranych filiach MBP we Wrocławiu, położonych zarówno w centrum miasta, jak i usytuowanych lokalnie. **Żywa Biblioteka w Centrum Innowacji PRZEJŚCIE** W trakcie Żywej Biblioteki w dniu 13 grudnia 2019 r. w ciągu 5 godzin miało miejsce **97 wyjątkowych rozmów** m.in. z: Byłym więźniem, Syryjskim uchodźcą, Policjantem, Osobą chorującą na Schizofrenię, Gejem, Trzeźwiejącym alkoholikiem, Byłą narkomanką, Osobą niebinarną.

Działania Centrum Biblioteczno-Kulturalnego FAMA: Produkcja filmu Muzyczne Piekło na Psim Polu (marzec-listopad 2019) Efektem warsztatów jest film dokumentalny o Muzycznym Piekło, którego premiera odbyła się 15 listopada 2019 r. Film spotkał się z ogromnym entuzjazmem i był okazją do spotkań po latach, snucia wspomnień i wspólnej zabawy. **Spektakl pt. JesteśMY. Homo narrans** Spektakl JesteśMY. Homo narrans powstał jako projekt partnerski Fundacji EkoRozwoju w porozumieniu z takimi instytucjami jak Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Fundacja Ladder Team, Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Wielokultury Wrocław oraz Centrum Kulturalno-Biblioteczne FAMA. Spektakl miał swoją premierę w Centrum Biblioteczno-Kulturalnym FAMA 4 grudnia 2019 r. i został zaprezentowany **200 uczniom** z lokalnych szkół podstawowych nr 6 i 10. **Koncert Mitch&Mitch oraz występy laureatów XV Przeglądu Twórczości Zakazanej w PRL, 14 grudnia 2019 r.** Tradycyjnie grudniowe koncerty w Famie poprzedzono występami laureatów Przeglądu Twórczości Zakazanej w PRL organizowanego przez Szkołę Podstawową nr 6. Liczba uczestników: **220** osób. **Obchody Święta Niepodległości – Ojczyzna-Synczyzna** 11 listopada 2019 r. premiera spektaklu Ojczyzna na podstawie tekstu Krystyny Miłobędzkiej w inscenizacji Teatru Polskiego w Poznaniu wyreżyserowanego przez Justynę Sobczyk. Spektakl poprzedzony był częścią warsztatową, podczas rodzinie zbudowano ścianę wspólnej ojczyzny wykorzystaną później w spektaklu. Po spektaklu miały miejsce zabawy w budowanie poezji konkretnej – stworzony przez uczestników wiersz można było „naprasować” na ubraniu. Wydarzenie o charakterze rodzinnym. Liczba uczestników: **101** **19. Polsko-ukraiński festiwal Jazz bez (4. edycja wrocławska), 14-15 grudnia 2019 r.** transgraniczny polsko-ukraiński festiwal jazzowy Jazz bez, czyli jazz bez granic. We Wrocławiu w ramach Jazz bez zrealizowano dwa koncerty: YES!Trio ze Stanów Zjednoczonych – słynny pianista Aaron Goldberg, perkusista Ali Jackson i kontrabasista OmerAvital w Centrum Biblioteczno-Kulturalnym FAMA, a w Klubie Proza Wrocławskiego Domu Literatury specjalny koncert poświęcony pamięci inicjatora i producenta festiwalu – Markijanowi Iwaszczyszynowi zmarłemu w maju 2019 r. Liczba uczestników: **280** osób. **Komunikacja z czytelnikami** Komunikacja z czytelnikami prowadzona jest również za pomocą stron internetowych i mediów społecznościowych. Ponadto Biblioteka przeprowadziła 3 239 zajęć stałych i cyklicznych dla 54 909 uczestników (dzieci i dorosłych) w 128 grupach.

OCHRONA ZDROWIA I POLITYKA SPOŁECZNA

Środki finansowe przeznaczone na programy zdrowotne dla dzieci, młodzieży i dorosłych ukierunkowane są na podnoszenie poziomu wiedzy i kształtowanie umiejętności i zachowań z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki zagrożeń zdrowotnych i chorób.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHORÓB

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **3 265 250 zł**, z której wydatkowano **3 011 585,43 zł**, co stanowi **92,23%** zaplanowanych środków.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHORÓB – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **3 664 919 zł**, z której wydatkowano **3 560 583,53 zł**, co stanowi **97,15%** zaplanowanych środków.

PROGRAMY REALIZOWANE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA WAD I SCHORZEŃ NARZĄDU WZROKU I SŁUCHU W POPULACJI DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Celem programu jest zapobieganie zdrowotnym i społecznym skutkom późno wykrytych wad i schorzeń narządu wzroku i słuchu u dzieci i młodzieży szkolnej Wrocławia poprzez wczesne ich diagnozowanie oraz działania informacyjno – edukacyjne skierowane do uczniów i ich rodziców.

W 2019 r. programem było objętych **11 287** uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, u których wykonano badania wzroku i słuchu.

W zakresie pogłębionych badań specjalistycznych wykonano **66** badań okulistycznych głównie w kierunku wczesnej diagnostyki jaskry oraz udzielono **50** konsultacji otolaryngologicznych rodzicom badanych dzieci dotyczących zaburzeń słyszenia oraz schorzeń ucha środkowego.

Najczęściej rozpoznawane wady wzroku u uczniów to:

- nadwzroczność u dzieci klas I szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, nadwzroczność i astygmatyzm krótkowzroczny u dzieci klas III szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, astygmatyzm krótkowzroczny, nadwzroczność i astygmatyzm nadwzroczny u dzieci klas V szkół podstawowych,
- krótkowzroczność u uczniów klas II szkół gimnazjalnych.

Z badań diagnostycznych narządu słuchu wynika, że najczęściej występującą wadą jest obniżenie ostrości słuchu w stopniu lekkim i średnim.

Wyniki badań prezentowane są w tabeli poniżej:

Odbiorcy programu	Planowana do badania populacja uczniów	Liczba zbadanych dzieci		Liczba dzieci z wadami wzroku	Wskaźnik procentowy liczby dzieci z wadami wzroku	Liczba dzieci z wadami słuchu	Wskaźnik procentowy liczby dzieci z wadami słuchu
		wzrok	słuch				
Uczniowie szkół podstawowych klas I, III, VI, VII	12 841	11 287	11 287	3 465	30,69	548	4,9

PROGRAM PROFILAKTYKI PRÓCHNICY ZĘBÓW U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM 3-5 lat

Celem programu jest zmniejszenie występowania choroby próchnicowej u dzieci w wieku 3-5 lat poprzez zintegrowane działania edukacyjne i profilaktyczno-lecznicze.

W 2019 r. w programie brało udział **75** wrocławskich przedszkoli, w których jest ok. **10 000** dzieci.

W ramach programu realizowane były następujące zadania:

- edukacja zdrowotna dla rodziców i dzieci w wieku 3-5 lat,
- spotkania lekarza stomatologa z dziećmi i personelem pedagogicznym w przedszkolu,
- wykonanie przeglądu stomatologicznego jamy ustnej podczas wizyty rodzica z dzieckiem w gabinecie stomatologicznym,
- wykonywanie u dzieci zabiegów profilaktyczno – leczniczych, finansowanych z NFZ lub odpłatnych, zalecanych przez lekarzy stomatologów.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ PN. „ZAPOBIEGANIE PRÓCHNICY ZĘBÓW U UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH”

Celem programu jest ograniczenie występowania próchnicy zębów u uczniów wrocławskich szkół podstawowych poprzez zintensyfikowane działania edukacyjne, zapobiegawcze i lecznicze.

W 2019 r. program polityki zdrowotnej realizowany był w 10 szkolnych gabinetach stomatologicznych w następujących placówkach oświatowych:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 17, ul. Wieczysta 105,
- Szkoła Podstawowa nr 83, ul. Boya –Żeleńskiego 32,
- Szkoła Podstawowa nr 85, ul. Traugutta 37,

- Szkoła Podstawowa Integracyjna 103 (Zespół Szkół nr 6), ul. Nowodworska 70,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Zemska 16c.
- Szkoła Podstawowa nr 74, ul. Kleczkowska 2,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, ul. Inflancka 13,
- Szkoła Podstawowa nr 68, ul. Szczęśliwa 28,
- Szkoła Podstawowa nr 77, ul. Św. Jerzego 4,
- Szkoła Podstawowa nr 97, ul. Prosta 16.

Uczestnikiem Programu może być każdy uczeń szkoły podstawowej w wieku od 6 do 15 lat, mieszkaniec Wrocławia, którego rodzice/opiekunowie prawni wyrażą pisemną zgodę na badania i zabiegi.

W ramach Programu prowadzona jest edukacja zdrowotna uczniów i ich rodziców, wykonywane są badania stomatologiczne oraz zabiegi profilaktyczne. Przeprowadzonych zostało 230 zajęć edukacyjnych z uczniami nt. Profilaktyki próchnicy zębów oraz 101 spotkań edukacyjnych z rodzicami. Podczas wizyty w gabinecie stomatologicznym uczniowie i ich rodzice poznawali zasady profilaktyki, w tym higieny jamy ustnej, racjonalnego odżywiania i znaczenia systematycznej kontroli stomatologicznej.

Zabiegi profilaktyczne wykonywane w Programie to:

- badanie stomatologiczne z określeniem stanu jamy ustnej oraz potrzeb edukacyjnych, profilaktycznych i leczniczych – wykonano **3 747** badań
- stabilizacja próchnicy zębów mlecznych – wykonano **729** zabiegów
- lakowanie zębów stałych – wykonano **5 744** zabiegów
- leczenie próchnicy „punktowej” w zębach stałych trzonowych – wykonano **790** zabiegów.

Leczenie zębów odbywa się w gabinecie stomatologicznym wskazanym przez lekarza realizującego Program, w ramach świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ.

Ewaluacja programu wskazuje na obniżenie się wskaźnika API co świadczy o poprawie higieny jamy ustnej uczniów. Jednocześnie wzrosła świadomość i wiedza oraz umiejętności uczniów w zakresie higieny jamy ustnej i zdrowego odżywiania.

Estetykę gabinetów poprawiły ścienne dekoracje malarskie, a zaaranżowany wystrój tworzy klimat budzący zainteresowanie uczniów i ich rodziców, odwraca uwagę, łagodzi lęk przed zabiegami profilaktycznymi i leczniczymi.

Nadzór merytoryczny nad realizacją Programu sprawuje konsultant wojewódzki ds. stomatologii dziecięcej.

W 2019 r. w Programie wzięło udział **5 570** uczniów w wieku 6-15 lat.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻENÍ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez przeprowadzenie edukacji zdrowotnej oraz wykonanie szczepień ochronnych szczepionką przeciwko wirusowi HPV w populacji 13-letnich dziewcząt, zamieszkałych we Wrocławiu. Program ma charakter wieloletni i podzielony jest na jednoroczne edycje, na które składają się zajęcia edukacyjne w szkołach oraz szczepienia 13-letnich dziewcząt, uczennic klas VII wrocławskich szkół podstawowych. Każda edycja programu rozpoczyna się w kwietniu i kończy w sierpniu następnego roku. Edukacją zdrowotną objęci są uczniowie VI i VII klas wrocławskich szkół podstawowych i ich rodzice.

W dziewiątej edycji programu, która rozpoczęła się w maju 2018 r. i była kontynuowana w pierwszym półroczu 2019 r. wykonano szczepienia p/HPV u **1 476** dziewcząt urodzonych w 2005 r. oraz u **19** dziewcząt urodzonych w latach 2000-2004, które z przyczyn zdrowotnych nie mogły być zaszczepione w VIII edycji programu.

W lipcu 2019 r. rozpoczęła się X edycja programu, która zakończy się w sierpniu 2020 r. Pierwszą dawkę szczepionki p/HPV podano **1 785** dziewczętom urodzonym w 2006 r. i **37** dziewczętom starszym, urodzonym nie wcześniej niż w 2001 r., które nie były zaszczepione.

PROGRAM EDUKACYJNO – PROFILAKTYCZNY „ZDROWA MATKA I DZIECKO”

PROGRAM ŚWIADOMEGO RODZICIELSTWA I MACIERZYŃSTWA W RAMACH „WROCŁAWSKICH SZKÓŁ RODZENIA”

Celem programu jest przygotowanie kobiet do naturalnego porodu, opieki nad noworodkiem i niemowlęciem, złagodzenie lęku związanego z hospitalizacją oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym u kobiet w okresie ciąży i porodu.

Program realizowany jest w **6** Wrocławskich Szkołach Rodzenia. Zajęcia edukacji zdrowotnej oraz ćwiczenia gimnastyczne i relaksacyjne prowadzą doświadczone położne i rehabilitanci w nowoczesnie wyposażonych pomieszczeniach.

Podczas 10 - tygodniowego kursu odbywają się spotkania z ginekologiem, neonatologiem, stomatologiem oraz psychologiem.

W 2019 r. w zajęciach uczestniczyło **1 024** osób, w tym **524** kobiet ciężarnych oraz **500** osób towarzyszących.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE OPIEKI NAD KOBIETĄ, MATKĄ I DZIECKIEM, W RAMACH OŚRODKÓW EDUKACJI I INFORMACJI

W 2019 r. działania prowadzone były w **3** Ośrodkach Edukacyjno – Informacyjnych, w których udzielono porad specjalistycznych i edukacyjnych. W programie wzięło udział **1 047** osób.

W ramach programu zorganizowane zostały:

- indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjne, prowadzono poradnictwo specjalistyczne dla kobiet ciężarnych i osób towarzyszących. W zajęciach wzięło udział **600** osób
- indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjne oraz poradnictwo specjalistyczne dla rodziców i opiekunów dzieci - **150** osób
- spotkania z psychologiem - **70** osób
- spotkania z położnymi - przygotowano **122** kobiety ciężarne do karmienia piersią oraz udzielono wsparcia matkom karmiących piersią
- warsztaty pedagogiczne, wczesnej stymulacji rozwoju oraz zabawy rozwijające dla dzieci od 3 do 36 miesiąca życia. W warsztatach uczestniczyło **105** osób.

WSPARCIE RODZIN Z WIELORACZKAMI W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA

Celem zadania jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej rodziców w zakresie pielęgnowania, żywienia, rozwoju psychomotorycznego, profilaktyki chorób wieku dziecięcego oraz wsparcie rzeczowe.

Działania polegały na:

- rozpoznaniu problemów i ustaleniu potrzeb rodzin z wieloraczkami,
- prowadzeniu edukacji zdrowotnej z zakresu pielęgnowania, karmienia, rozwoju psychomotorycznego, profilaktyki chorób wieku dziecięcego w środowisku zamieszkania,
- udzielaniu wsparcia psychicznego rodzicom,
- utrzymaniu i poprawie sprawności ogólnoustrojowej dzieci (np. monitorowanie oddechu, gimnastyka niemowląt),
- zakupie laktatora i podgrzewacza do pokarmu oraz wypożyczeniu sprzętu wspomagającego opiekę nad dziećmi,
- informowaniu o świadczeniach zdrowotnych finansowanych z NFZ oraz formach pomocy instytucjonalnej dla rodzin wielodzietnych.

Rodziny na bieżąco były informowane o przysługujących im świadczeniach zdrowotnych finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz formach pomocy realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Miasto Wrocław. Ze wsparcia psychologicznego skorzystały 2 rodziny, z instruktażu w zakresie pielęgnacji i monitorowania rozwoju oraz zdrowia dzieci 3 rodziny oraz 3 rodziny z wypożyczenia sprzętu.

PROGRAM „POŚPIEWAJ MI MAMO, POŚPIEWAJ TATO

W 2019 r. odbył się cykl warsztatów nauki śpiewu dla rodziców realizowany przez Narodowe Forum Muzyki.

Zajęcia odbywają się w szkołach rodzenia, na oddziałach położniczych oraz w miejscach przyjaznych dzieciom. Przyszli rodzice uczyli się śpiewania kołysanek i piosenek dziecięcych. Śpiewanie wpływa korzystnie na rozwój emocjonalny dziecka, stymuluje naukę języka, a przede wszystkim jest dobrą zabawą dla rodziców i ich dzieci.

Przeprowadzono **85** warsztatów w **6** Wrocławskich Szkołach Rodzenia.

Ponadto odbyły się koncerty w dwóch wrocławskich szpitalach. Z programu skorzystało ponad **1 100** osób.

KAMPANIA EDUKACYJNA NT. HIV/AIDS i INNYCH CHOROÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ PŁCIOWĄ

Kampania edukacyjna nt. HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową skierowana jest do społeczności szkół ponadgimnazjalnych, jest przedsięwzięciem wieloletnim, podzielonym na roczne edycje, zgodnie z rokiem kalendarzowym.

Celem kampanii jest ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób przenoszonych drogą płciową poprzez prowadzenie działań edukacyjnych oraz kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Nauczyciele przeprowadzili zajęcia edukacyjne dla uczniów z zakresu profilaktyki HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową, korzystając w działaniach edukacyjnych ze wsparcia lekarzy ginekologów. Zajęcia dla młodzieży prowadzone były w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, w ramach programu „Zdrowie w okresie młodzieńczym”.

Współpraca lekarzy z nauczycielami zaowocowała dobrym przygotowaniem młodzieży do uczestnictwa w konkursach i testach wiedzy na temat HIV/AIDS.

W ramach kampanii na etapie szkolnym i międzyszkolnym przeprowadzony był test wiedzy nt. HIV/AIDS. Przygotowano i przeprowadzono wśród młodzieży 2 konkursy, w kategoriach: plakat i ulotka.

Konkurs na plakat miał zachęcać młodych i osoby dorosłe do wykonywania testów na HIV, ulotka dotyczyła profilaktyki zakażeń przenoszonych drogą płciową.

W grudniu 2019 r. odbyła się Konferencja dla szkół ponadgimnazjalnych pn. **Wrocławski test wiedzy nt. HIV/AIDS**, którą zorganizowano w Hotelu IBIS we Wrocławiu.

Podczas konferencji przedstawiono nagrodzone i wyróżnione prace konkursowe.

Najważniejszą częścią konferencji był sprawdzian wiedzy uczniów w zakresie HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową.

Do przeprowadzenia testu został przygotowany system do głosowania zapewniający interakcję pomiędzy uczniami a prowadzącymi.

Oprócz nagród indywidualnych dla uczniów i opiekunów zostały przygotowane nagrody specjalne dla tych klas uczniów, którzy zdobyli I, II i III miejsce w teście wiedzy podczas finału. Nagrodą były wizyty studyjne oraz zwiedzanie Muzeum Anatomii na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu.

W trzeciej edycji kampanii uczestniczyło **18** szkół ponadpodstawowych. Test na etapie szkolnym rozwiązało **2 500** uczniów. W finale wzięło udział **250** osób: uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół i przedstawicieli instytucji współpracujących w kampanii. Podczas finału test rozwiązało **131** uczniów.

ZESPÓŁ MERYTORYCZNY DS. PROGRAMU KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA DLA RODZIN „ZA ŻYCIEM”

W celu koordynacji działań samorządu podejmowanych dla realizacji Programu kompleksowego wsparcia rodzin "Za życiem", Prezydent Wrocławia, zarządzeniem nr 199/19 z dnia 11 stycznia 2019 r., powołał zespół merytoryczny. Zespół pełni rolę opiniującą – doradcą oraz monitorującą, w zakresie procesu wdrażania Programu na terenie Wrocławia.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele podmiotów działających w obszarach wspierania kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wspierania osób niepełnosprawnych, poradnictwa i informacji oraz przedstawiciele miejskich jednostek organizacyjnych, realizujących zadania z zakresu zdrowia, spraw społecznych i edukacji.

Zespół powołany został do dnia 31 grudnia 2021 r. Członkowie Zespołu pełnią funkcje społecznie. Odbyły się 4 spotkania Zespołu:

- **10 kwietnia 2019 r.** spotkanie dotyczyło opracowania planu pracy zespołu merytorycznego ds. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” na 2019 rok oraz przygotowanie kampanii edukacyjnej pn. Cięża bez alkoholu.

- **17 maja 2019 r.** przedstawione zostały działania podmiotów realizujących program kompleksowego wsparcia dla rodzin "Za życiem", przyjętego ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”.
Tematy spotkania:

- Rola JST w realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”
- Wrocławskie pokoje wytchnień - pierwsze doświadczenia
- Model tworzenia lokalnych programów opieki wytchnieniowej
- **Realizacja zadań Ośrodka Koordynacyjno - Rehabilitacyjno - Opiekuńczego przez Publiczne Integrycyjne Przedszkole „Promyk Słońca”.**

- **16 września 2019 r. opracowano program konferencji „Za życiem”**

- **28 października 2019 r. tematy spotkania to: Zmiany w standardach opieki okołoporodowej oraz Niezależne życie bez barier.**

W listopadzie 2019 r. z inicjatywy Zespołu, w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej przy ul. Jana Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu, zorganizowana została konferencja pn.: Realizacja Programu kompleksowego wsparcia kobiet i rodzin „Za życiem”.

Celem konferencji było przedstawienie założeń Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w aspekcie zapewnienia dostępu do okołoporodowej opieki, w tym ciąży powikłanej, porodu i połogu, opieki paliatywnej i hospicyjnej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wsparcia socjalnego.

W programie konferencji uwzględniono wystąpienia ekspertów w dziedzinach ginekologii i położnictwa, neonatologii, rehabilitacji oraz opieki społecznej, w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W konferencji wzięło udział **101 osób**, w tym: położne, lekarze ginekolodzy, lekarze POZ oraz studenci.

EDUKACJA ZDROWOTNA „ZDROWIE W OKRESIE MŁODZIEŃCZYM”

Celem edukacji jest podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej uczniów wrocławskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dotyczących dojrzewania płciowego oraz chorób przenoszonych drogą płciową poprzez interaktywne zajęcia edukacyjne i indywidualne poradnictwo specjalistyczne.

Zakres tematyczny edukacji zdrowotnej dla uczniów to:

- fizjologia okresu dojrzewania,
- planowanie rodziny,
- pierwsza wizyta u ginekologa i systematyczne kontrole lekarskie,
- profilaktyka zakażeń przenoszonych drogą płciową,
- zdrowotne i społeczne zagrożenia wczesnego rozpoczynania współżycia seksualnego,
- przeciwdziałanie przemocy seksualnej.

W 2019 r. w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez lekarzy wzięło udział **501** uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Udzielono **80** indywidualnych konsultacji specjalistycznych.

PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ PN. „PROGRAM LECZENIA NIEPŁODNOŚCI METODĄ ZAPŁODNIENIA POZAUSTROJOWEGO DLA MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA W ROKU 2019”

Celem programu jest zapewnienie dostępu do procedury zapłodnienia pozaustrojowego mieszkańcom Wrocławia, u których zdiagnozowana została niepłodność, poprzez wsparcie finansowe procesu leczenia.

W ramach Programu każda para może skorzystać z jednej zindywidualizowanej procedury wspomaganego rozrodu, a warunkiem uzyskania dofinansowania do procedury jest zakwalifikowanie pary do Programu przez Realizatora oraz przeprowadzenie, co najmniej jednej interwencji.

W roku 2019 r. (od kwietnia do grudnia) do Programu zgłosiło się 350 par, z czego 274 zostało zaproszonych na wizytę kwalifikacyjną a 165 par zdecydowało się na przeprowadzenie jednej z proponowanych interwencji. W ramach Programu potwierdzone zostały **43 ciążę**, w tym 6 bliźniaczych.

EDUKACJA ZDROWOTNA W PROFILAKTYCE NADWAGI I OTYŁOŚCI U DZIECI I MŁODZIEŻY

Zadanie pn. „Uczeń w formie”

Celem zadania jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej uczniów oraz ich rodziców w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych poprzez działania promujące zdrowy styl życia.

Do udziału w programie zgłosiło się **56** wrocławskich szkół podstawowych. Na podstawie wyników badań (masy ciała, wzrostu i wskaźnika BMI) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania zakwalifikowały uczniów z nadwagą i otyłością do działań edukacyjno-interwencyjnych. Do udziału w programie wytypowano **1 406** uczniów, w tym **399** z otyłością i **1 007** z nadwagą. Wstępną deklarację przystąpienia do programu złożyło **477** rodziców/opiekunów dzieci, z czego **290** zgłosiło się do dalszych działań.

Uczniowie wzięli udział w następujących działaniach edukacyjno-interwencyjnych:

- indywidualne konsultacje prowadzone przez zespół specjalistów (lekarz, psycholog, dietetyk, fizjoterapeuta), które odbywają się w Klinice Endokrynologii i Diabetologii Wieku Rozwojowego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Dla każdego dziecka wraz z rodzicami zaplanowano 3 spotkania rocznie z każdym specjalistą. W pierwszych spotkaniach wzięło udział **290** uczniów wraz z rodzicami, w drugich spotkaniach wzięło udział **152** uczniów wraz z rodzicami, w trzecich spotkaniach wzięło udział **94** uczniów wraz z rodzicami,
- warsztaty żywieniowe prowadzone przez dietetyka, z których skorzystało **571** osób (łącznie dzieci i opiekunowie),
- zajęcia w zakresie aktywności fizycznej. Uczestnicy mieli możliwość korzystania z zajęć na basenie, sali gimnastycznej oraz w terenie (Nordic Walking). Z zajęć aktywności fizycznej skorzystało łącznie **242** dzieci. Odnotowano **1 149** wejść na zajęcia, w tym **598** wejść na basen, **304** wejścia na salę gimnastyczną oraz **247** aktywności w terenie,
- prelekcje w zakresie wsparcia psychicznego dla rodziców dzieci z nadwagą i otyłością, w których wzięło udział **71** osób.

Dla uczestników zadania zostały przygotowane karty aktywności fizycznej „Ćwiczę sam – ćwiczymy razem”, długopisy, worki sportowe, skakanki, butelki sportowe, notesy, teczki A4, biurwary, torby bawełniane.

Ponadto, w ramach zadania została zorganizowana konferencja szkoleniowa dla pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania dotycząca wybranych problemów zdrowotnych u dzieci i młodzieży. Przeprowadzono następujące wykłady: „Depresja – zagrożenie zdrowotne u dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością”, „Jak pomóc dziecku z nadwagą i otyłością – rola pielęgniarki w kontaktach z rodzicami”, „Nadwaga i otyłość

jako czynnik ryzyka nieprawidłowości w obrębie postawy ciała u dzieci i młodzieży". W konferencji wzięło udział 66 pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania.

Zajęcia edukacyjne dla uczniów prowadzone na terenie wrocławskich placówek oświatowych.

Do udziału w warsztatach z zakresu znaczenia zdrowego żywienia w profilaktyce nadwagi i otyłości zgłosiły się **33** szkoły.

Uczniowie podczas warsztatów mieli okazję m.in.:

- poznać znaczenie składników odżywczych występujących w produktach,
- przygotować samodzielnie zbilansowany posiłek,
- poznać zasady zdrowego żywienia,
- zaplanować prawidłowo skomponowany jadłospis,
- poznać wpływ czynników żywieniowych na pracę mózgu i wyniki w nauce,
- analizować etykiety opakowań produktów żywieniowych (np. słodkich napoi).

Zajęcia dla uczniów podzielono na następujące tematy:

- klasy I-III szkół podstawowych:
 - Zdrowo jemy – zdrowo rośniemy;
 - Śniadanie zjadamy – w szkole super wyniki mamy.
- klasy IV-VIII szkół podstawowych i II klasy szkół gimnazjalnych:
 - Dlaczego warto zdrowo się odżywiać? – zasady żywienia, składniki odżywcze;
 - Wpływ sposobu żywienia na postępy w nauce;
 - Śniadanie najważniejszym posiłkiem dnia dla każdego ucznia;
 - Najczęściej popełniane przez uczniów błędy żywieniowe – jak im zapobiegać?
 - Co warto pić?

Przeprowadzono **207** warsztatów, w których wzięło udział **4 116** uczniów.

PROMOCJA ZDROWEGO ŻYWIENIA I AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OPIEKUŃCZYCH I EDUKACYJNYCH

Celem programu jest zapobieganie nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży poprzez promowanie w placówkach opiekuńczych i edukacyjnych aktywności fizycznej oraz racjonalnego i zdrowego żywienia.

Wrocławskie placówki edukacyjne mają możliwość zgłaszania się do projektu certyfikacji z zakresu zdrowego i racjonalnego żywienia oraz promowania aktywności fizycznej.

Certyfikaty zdrowego i racjonalnego żywienia przyznawane są od 2014 r. Łącznie przyznano **185 certyfikatów**, w tym:

- 27 dla stołówek w żłobkach,
- 81 dla stołówek w przedszkolach,
- 48 dla stołówek w szkołach,
- 29 dla sklepików szkolnych.

Specjalista ds. żywienia współpracuje z dyrektorami, intendentami, kucharzami, agentami sklepików szkolnych, w zakresie zmiany asortymentu oraz żywienia w stołówkach przedszkolnych i szkolnych. Placówki, które wprowadzą zalecane zmiany otrzymują certyfikat zdrowego i racjonalnego żywienia, który przyznawany jest na 2 lata. W tym czasie placówka jest wizytowana przez specjalistów ds. żywienia. Po 2 latach placówka może ubiegać się o przedłużenie certyfikatu.

Certyfikaty promowania aktywności fizycznej przyznawane są od 2017 r. Łącznie przyznano **81 certyfikatów**, w tym:

- 39 dla przedszkoli,
- 38 dla szkół podstawowych,
- 4 dla zespołów szkół i szkół ponadgimnazjalnych.

Doradcy ds. aktywności fizycznej współpracują z dyrektorami placówek edukacyjnych oraz osobami odpowiedzialnymi za wychowanie fizyczne w zakresie promowania aktywności fizycznej. Placówki spełniające kryteria ustalone w regulaminie otrzymują certyfikat, który przyznawany jest na 2 lata. W tym czasie placówka jest wizytowana przez specjalistów ds. aktywności fizycznej. Po 2 latach placówka może ubiegać się o przedłużenie certyfikatu.

Zadanie realizowane w 2019 r. przez organizację pozarządową polega na:

- prowadzeniu procedury certyfikacji oraz recertyfikacji (odnowienie certyfikatu po 2 latach),
- sprawowaniu nadzoru merytorycznego nad placówkami posiadającymi certyfikaty,
- prowadzeniu konsultacji merytorycznych dotyczących zasad zdrowego i racjonalnego żywienia oraz promowania aktywności fizycznej, dla placówek opiekuńczych i edukacyjnych zainteresowanych uzyskaniem certyfikatów.

W ramach zadania przygotowano stronę internetową, na której umieszczono:

- informację dotyczącą naboru do procedury otrzymania certyfikatu z zakresu promowania aktywności fizycznej oraz certyfikatu zdrowego i racjonalnego żywienia,
- spis placówek opiekuńczych i edukacyjnych posiadających certyfikaty,
- harmonogram działań w programie (spotkań, wizytacji itp.).

Do certyfikacji stołówek i sklepików z zakresu zdrowego żywienia zgłosiło się 17 nowych placówek opiekuńczych i edukacyjnych, 16 placówkom wręczono certyfikaty. W placówkach opiekuńczych i edukacyjnych przeprowadzono proces recertyfikacji dla 64 placówek oraz odbyło się 159 wizytacji specjalisty ds. żywienia.

Do certyfikacji placówek edukacyjnych z zakresu promowania aktywności fizycznej zgłosiły się 4 nowe placówki edukacyjne, którym przyznano certyfikaty. Przeprowadzono 73 wizytacje specjalistów ds. aktywności fizycznej oraz recertyfikację dla 30 placówek.

Ponadto przygotowano spotkanie edukacyjne dla koordynatorów ds. promocji zdrowia pt. „Nauczyciel znaczy więcej”, w którym uczestniczyło **645** nauczycieli.

Zespół ds. promocji zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży (działa grudnia 2014 r.), w którego skład wchodzi przedstawiciele:

- Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- Rady Miejskiej Wrocławia,
- Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli,
- Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego,
- Rodziców.

Zespół jest organem doradczo-opiniodawczym w zakresie realizacji zadań z zakresu promocji zdrowego żywienia oraz podejmowania nowych inicjatyw zgłaszanych przez różne środowiska, grupy społeczne oraz osoby. Inicjatywy dotyczą promowania w środowisku dzieci i młodzieży aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia i racjonalnego odżywiania. W 2019 r. odbyły się 2 spotkania podczas których zaprezentowano sprawozdanie z realizacji zadań w 2018 r., zgodnie z Uchwałą nr XIX/386/15 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Wrocławskiego programu promocji zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dla dzieci i młodzieży na lata 2016-2018” oraz wyniki ewaluacji programu w latach 2016-2018.

Na wniosek członków Zespołu przeprowadzono ankietę wśród dyrektorów szkół podstawowych korzystających z usług firm cateringowych. Wyniki ankiety przedstawiono na spotkaniu zespołu. Przedstawiciele Zespołu merytorycznego wystąpili na konferencjach dla dyrektorów wrocławskich szkół, które odbywały się w czerwcu w Centrum Historii Zajezdnia. Wystąpienia dotyczyły: promowania aktywności fizycznej, udostępniania boisk szkolnych dla mieszkańców, certyfikacji z zakresu promowania aktywności fizycznej oraz systemu oceniania z wychowania fizycznego.

PROGRAMY W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHOROÓB CYWILIZACYJNYCH DLA OSÓB DOROSŁYCH

PROGRAM ROZSZERZENIE DOSTĘPU DO REHABILITACJI SERCOWO-NACZYNIOWEJ W RAMACH WTÓRNEJ PREWENCJI CHOROÓB SERCOWO-NACZYNIOWYCH

W 2019 r. program realizowany był przez Centrum Kardiologiczne „PRO CORDE”. Programem objęte były osoby pełnoletnie, mieszkańcy Wrocławia, po przebytych zawałach mięśnia sercowego lub po zabiegach wykonanych na naczyniach wieńcowych, jednak nie później niż w okresie do 12 miesięcy od zaistniałego incydentu.

W ramach programu prowadzone były zajęcia ruchowe połączone z instruktażem do samodzielnego wykonywania ćwiczeń w warunkach domowych oraz specjalistyczne konsultacje lekarskie i badania EKG wysiłkowe.

Pacjenci uczestniczyli w zajęciach grupowych i indywidualnych z dietetykiem oraz psychologiem.

Na podstawie oceny rezerwy wieńcowej, podczas kontrolnej próby wysiłkowej na bieżni ruchomej u uczestników programu stwierdzono znaczny wzrost wydolności fizycznej.

W 2019 r. w programie wzięło udział **275** osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI CUKRZYCY I ZABURZEŃ METABOLICZNYCH DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Celem programu jest zwiększenie poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców Wrocławia o zagrożeniu cukrzycą oraz poprawa jakości życia chorych na cukrzycę i przeciwdziałanie jej powikłaniom poprzez:

- działania informacyjno-edukacyjne i propagowanie idei pomocy osobom chorym na cukrzycę,
- kształtowanie u osób chorych na cukrzycę umiejętności obserwowania objawów choroby i właściwej ich interpretacji,
- naukę samokontroli i samoobserwacji w cukrzycy,
- motywowanie do aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym pracy zawodowej, ruchu i wypoczynku,
- poprawę sprawności fizycznej i aktywny udział chorych na cukrzycę w zajęciach ruchowych,
- zapobieganie hiper i hipoglikemii,
- utrzymanie dobrego samopoczucia psychicznego oraz uczenie chorych na cukrzycę sposobów radzenia sobie ze stresem,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne.

W 2019 r. program realizowany był przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

W **13** Punktach Edukacyjnych zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie Wrocławia, pielęgniarki prowadziły indywidualną edukację osób chorych na cukrzycę, zagrożonych chorobą i innymi zaburzeniami metabolicznymi. W 2019 r. z porad edukacyjnych skorzystało **1 515** osób.

Ogółem udzielono **1 850** porad edukacyjnych, w tym **980** po raz pierwszy.

Porad dietetycznych udzielono 461 osobom.

W ramach programu przeprowadzone zostały szkolenia dla pielęgniarek poz i medycyny szkolnej z zakresu leczenia cukrzycy. W szkoleniach wzięły udział **82** osoby.

W ramach programu przeprowadzone zostały szkolenia nauczycieli, które dotyczyły między innymi opieki, żywienia oraz postępowania z dzieckiem chorym na cukrzycę.

W szkoleniach wzięły udział łącznie **293 osoby**. Szczegółowe informacje przedstawia tabela poniżej.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli

Adres placówki oświatowej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu
Przedszkole nr 56 „Niezapominajka” ul. Wałbrzyska 16	30
Fundacja Aleja, Wolna Szkoła Artystyczna, Przedszkole „Horyzonty Wyobraźni” ul. Ojców Oblatów 1	6
Niepubliczny Punkt Przedszkolny IBMek, ul. Muchoborska 16	11
Przedszkole Miś Yogi ul. Cynamonowa 20-24	8
Technikum w Elektronicznych Zakładach Naukowych, ul. Braniborska 57	43
Szkoła Podstawowa nr 64, ul. Wojszycka 1	18
Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Kamienna	60
Liceum Ogólnokształcące nr XI, ul. Spółdzielcza 2a	39
Zespół Szkolno - Przedszkolny nr12, ul. Suwalska 5	28
Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 5, ul. Osobowicka 127	11
Szkoła Podstawowa nr 28 ul. Grecka	39

W 2019 r. prowadzono również szkolenia dla uczniów wrocławskich placówek oświatowych z zakresu funkcjonowania w życiu codziennym ich rówieśników z cukrzycą typu 1 oraz udzielania pomocy w przypadku stanu niedocukrzenia. W szkoleniach wzięło udział **393** uczniów.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla uczniów.

Adres placówki oświatowej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu
Szkoła Podstawowa nr 16, ul. Wietrzna 50	26
Fundacja „Aleja” Wolna Szkoła Artystyczna oraz Przedszkole ul. Ojców Oblatów 1	50
Zespół Szkół nr 20, ul. Kłodnicka 36	20
Technikum w Elektronicznych Zakładach Naukowych, ul. Braniborska 57,	69
Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Kamienna	100
Szkoła Podstawowa nr 64, ul. Wojszycka 1	46
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10 ,ul. Parkowa	21
Liceum Ogólnokształcące nr V ul. J. Kuronia 14	61

Dla dzieci i młodzieży z cukrzycą typu I zorganizowano warsztaty żywieniowe, w których wzięło udział **18** osób.

PROGRAM PROFILAKTYKI POWIKŁAŃ CUKRZYCY „STOPA - CUKRZYCOWA”

Celem programu jest ograniczenie występowania powikłań u chorych na cukrzycę z rozpoznaniem zespołu stopy cukrzycowej oraz zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych z powodu amputacji stopy, poprzez:

- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób chorych na cukrzycę dotyczących zasad pielęgnacji ciała ze szczególnym uwzględnieniem stóp,
- wczesną, kompleksową ocenę zagrożenia,
- zabezpieczenie stóp specjalnym obuwiem ochronnym, indywidualnie dobranym dla każdego pacjenta.

W 2019 r. program realizowany był przez Centrum Medyczne „Dobrzyńska”, które posiada tzw. referencyjny gabinet stopy cukrzycowej.

W programie prowadzona jest opieka nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej, w tym indywidualne badania oceny stanu ukrwienia stopy oraz edukacja zdrowotna. Na podstawie wyniku badania pedobarograficznego możliwy jest indywidualny dobór profilaktycznych wkładek do obuwia oraz dobór obuwia ortopedycznego. Działania realizowane w ramach programu są komplementarne do świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków NFZ. W 2019 r. programem objęto **763** osoby.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ I WSPIERANIA OSÓB CHORYCH NA CUKRZYCĘ ORAZ ICH RODZIN/OPIEKUNÓW

Celem programu jest poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin/opiekunów poprzez działania edukacyjne, informacyjne i wspierające, w tym:

- podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej samoopieki, samoobserwacji i samopielęgnacji osób chorych na cukrzycę,
- udzielanie wsparcia osobom chorym na cukrzycę i ich rodzinom/opiekunom, zapobiegającego kryzysowi psychicznemu,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób chorych na cukrzycę.

W 2019 r. program realizowany był przez Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Wrocław – Centrum.

Raz w miesiącu prowadzone były grupowe zajęcia edukacyjne dla osób chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów. W zajęciach wzięło udział **567** osób.

Stowarzyszenie prowadzi Centrum Edukacji Diabetyków „Biskupia”, w którym udzielono **1 458** porad edukacyjnych, z których skorzystało **3 931** osób.

Z warsztatów i wykładów pn. „Wrocławska Akademia Cukrzycowa” dla osób chorych na cukrzycę skorzystało **17** osób z cukrzycą typu 2.

Zajęcia aktywności fizycznej prowadzone były w 5 Ośrodkach usytuowanych w różnych rejonach Wrocławia tj. Ośrodku Promocji Zdrowia i Rehabilitacji Ruchowej „Saluber”, Akademii Sztuk Walki, pływalni AWF Wrocław, Szkole Podstawowej nr 118 oraz Wrocławskim Centrum SPA.

W zajęciach aktywności fizycznej na sali gimnastycznej, pływalni oraz w terenie uczestniczyło **1 649** osób.

W ramach programu zorganizowano również szkolenia wyjazdowe dla osób z cukrzycą typu 1, w którym wzięło udział **30** osób.

W listopadzie 2019 r. w ramach Światowego Dnia Walki z Cukrzycą zorganizowano XIV Konferencję Szkoleniową dla diabetyków, ich rodzin i opiekunów, pn. „Cukrzyca – leczenie przez jedzenie”. W konferencji wzięły udział **264** osoby.

PIERSI PROGRAM PROFILAKTYKI RAKA PIERSI U KOBIET, MIESZKANEK WROCLAWIA

Celem programu jest zwiększenie liczby nowotworów wykrytych we wczesnym stadium zaawansowania choroby poprzez zintegrowane działania edukacyjno-diagnostyczne, w tym:

- zwiększenie poziomu wiedzy o zagrożeniach występowania chorób nowotworowych u młodzieży i osób dorosłych,
- kształtowanie zachowań prozdrowotnych, ukierunkowanych na czynniki ryzyka chorób nowotworowych oraz aktywną profilaktykę,
- zwiększenie znaczenia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa poprzez rozszerzenie dostępu do diagnostyki specjalistycznej.

W 2019 r. program realizowało Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

Program profilaktyki raka piersi składa się z 2 modułów: edukacyjnego i diagnostycznego.

Moduł edukacyjny realizowany jest przez grupę wyszkolonych pielęgniarek i położnych, które w Punktach Edukacji Zdrowotnej (PEZ) prowadzą indywidualną naukę samobadania piersi u kobiet w każdym wieku. Działalność edukacyjna prowadzona była w **11** PEZ zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie miasta oraz tzw. punktach mobilnych.

W 2019 r. z nauki samobadania piersi w PEZ skorzystało **3 713** kobiet. Natomiast w 4 punktach mobilnych zlokalizowanych w szkołach średnich ze szkoleń grupowych skorzystało **389** kobiet. Z edukacji zdrowotnej podczas kampanii edukacyjno-informacyjnych skorzystało **266** kobiet. Edukowane kobiety otrzymały książeczkę samokontroli piersi i ulotkę edukacyjną. Kobiety wymagające konsultacji onkologicznej i diagnostyki specjalistycznej skierowano na konsultację specjalistyczną. Z konsultacji onkologicznej skorzystało **6 046** kobiet, na leczenie szpitalne operacyjne lub skojarzone skierowano **215** kobiet. Wykonano **2 584** badania USG, **1 661** mammografii. Zmiany chorobowe wykryto u **243** kobiet, w tym podejrzenie raka piersi u **38** kobiet. Z porad lekarzy genetyków skorzystało **81** kobiet, a wsparcia psychologa - **95** kobiet.

PROGRAM PROFILAKTYKI NOWOTWORÓW SKÓRY, W SZCZEGÓLNOŚCI CZERNIAKA ZŁOŚLIWEGO

Celem zadania jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej dotyczącej profilaktyki raka skóry i czerniaka oraz kształtowanie zachowań prozdrowotnych i poczucia tzw. „czujności onkologicznej”, poprzez:

- organizowanie i prowadzenie zajęć edukacyjnych dla mieszkańców Wrocławia,
- kształtowanie nawyku samoobserwacji skóry oraz znamion.

W 2019 r. program realizowało Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

W ramach programu przeprowadzono szkolenie dla pielęgniarek poz i medycyny szkolnej, w którym uczestniczyły 82 osoby.

Przeprowadzono również szkolenia dla społeczności szkolnej, w tym młodzieży szkół średnich. W szkoleniach wzięło udział 858 uczniów i 36 nauczycieli. Szczegółowe informacje przedstawia tabela poniżej.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla uczniów i nauczycieli.

Adres placówki oświatowej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu	
	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
Zespół Szkół nr 19 ul. Spółdzielcza 2a	87	4
Zespół Szkół Zawodowych nr 5 ul. Jana Wł. Dawida 5	38	2
Liceum Ogólnokształcące nr XV ul. Wojrowicka 58	85	3
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna ul. Piłsudskiego 25	117	8
Zespół Szkół Gastronomicznych ul. Kamienna 86	144	6
Regionalny Ośrodek Edukacji Liceum Ogólnokształcące ul. Krakowska 56-62	28	1
Zespół Szkół nr 6 ul. Nowodworska 70 - 82	119	4
Liceum Ogólnokształcące nr XVI ul. Reja 1/3	59	3
Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących ul. Drukarska 50	35	1
Liceum Ogólnokształcące nr VI ul. Hutnicza 45	25	1
Liceum Ogólnokształcące nr V ul. Kuronia 14	121	3

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA DLA OSÓB Z OBRZĘKIEM LIMFATYCZNYM

Celem zadania jest przeciwdziałanie zdrowotnym i społecznym następstwom obrzęku limfatycznego u osób z grup wysokiego ryzyka oraz z widocznym obrzękiem limfatycznym poprzez prowadzenie działań edukacyjnych oraz wykonywanie zabiegów udrażniających przepływ limfy.

Zajęcia edukacyjne prowadzone były przez fizjoterapeutę. Podczas zajęć pacjenci skorzystali z wiedzy dotyczącej przeciwdziałania powstawaniu obrzęku limfatycznego,

prawidłowego stosowania manualnego drenażu, bandażowania oraz ćwiczeń odbarczających układ limfatyczny.

W wyniku prowadzonych zajęć edukacyjno-kompensacyjnych u pacjentów z obrzękiem limfatycznym kończyn górnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o ok. 44%, uzyskano również znaczną poprawę ruchomości obręczy barkowej. Natomiast u pacjentów z obrzękiem limfatycznym kończyn dolnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o 55%.

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. z programu skorzystało **193 pacjentów**, w tym: **160 kobiet i 33 mężczyzn**.

PROFILAKTYKA GRYPY DLA OSÓB POWYŻEJ 65 ROKU ŻYCIA

Szczepienia przeciwko grypie to program polityki zdrowotnej miasta Wrocławia, który przyczynia się do poprawy jakości i skuteczności opieki geriatrycznej nad osobami w wieku podeszłym.

Kryteria kwalifikacji uczestników:

- mieszkańiec miasta Wrocławia (potwierdzone dokumentem),
- wiek od 65 roku życia szczególnie z grupy podwyższonego i wysokiego ryzyka.

Osoba zgłaszająca się na szczepienie została poddana badaniu lekarskiemu i po wydaniu opinii przez lekarza internistę, zakwalifikowana (lub nie) do szczepienia.

Realizację programu szczepień ochronnych przeciw grypie, połączonych z edukacją zdrowotną rozpoczęto przed sezonem epidemicznym, w siedmiu przychodniach na terenie Miasta. Szczepienia wykonywały pielęgniarki, posiadające specjalistyczne uprawnienia w tym zakresie. W sezonie epidemicznym 2019-2020 zaszczepiono przeciw grypie **ok. 6137** mieszkańców Wrocławia, w wieku 65+.

DZIAŁANIA EDUKACYJNO-PROFILAKTYCZNE NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI OPIEKI OSÓB PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYCH PRZEBYWAJĄCYCH W ŚRODOWISKU DOMOWYM ORAZ WSPARCIE ICH RODZIN / OPIEKUNÓW

Zadaniem zostały objęte osoby dorosłe przewlekle i nieuleczalnie chore oraz ich rodziny/opiekunowie, którzy wymagali pomocy i wsparcia w warunkach domowych.

W ramach zadania, prowadzono działania edukacji zdrowotnej w środowisku domowym chorego.

Od 2 lipca do 31 grudnia 2019 r. przeprowadzono następującą liczbę wizyt:

- **660** wizyt/zajęć edukacyjno-profilaktycznych pielęgniarskich,
- **880** wizyt/zajęć edukacyjno-profilaktycznych prowadzonych przez fizjoterapeutów,
- **25** wizyt /wsparcia psychologicznego pacjentów, rodzin, opiekunów,
- **138** konsultacji telefonicznych dotyczących wsparcia i opieki nad przewlekle i nieuleczalnie chorymi mieszkańcami Wrocławia.

Zadaniem objęto **226** osób/chorych.

ZAPEWNIENIE W WARUNKACH STACJONARNYCH CZASOWEJ OPIEKI PIELĘGNACYJNEJ OSOBOM NIESAMODZIELNYM, PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYM W RAMACH PROGRAMU WSPARCIA RODZINY/OPIEKUNÓW W OPIECE NAD PRZEWLEKLE I NIEULECZALNIE CHORYMI PRZEBYWAJĄCYMI W ŚRODOWISKU DOMOWYM, TZW. ŁÓŻKA WYTCHNIENIA

Celem programu była pomoc rodzinom/opiekunom w sprawowaniu opieki nad przewlekle i nieuleczalnie chorymi przebywającymi w środowisku domowym poprzez zapewnienie chorym czasowej, stacjonarnej opieki pielęgnacyjnej, umożliwiającej rodzinie lub bezpośrednim opiekunom załatwienie spraw osobistych, domowych a także odpoczynku.

Zadania programu realizowały placówki opiekuńczo-lecznicze (Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze), które zapewniają: całodobową opiekę pielęgnacyjną, zakwaterowanie na czas pobytu, wyżywienie z uwzględnieniem zaleceń dietetycznych lekarza, odpowiednie

warunki do wypoczynku, udział w terapii zajęciowej i usprawniającej u chorych leżących z ograniczonym lub całkowitym brakiem sprawności. Osobom z zachowaną sprawnością zapewniono pomoc w zakresie samoobsługi przy wykonywaniu czynności pielęgnacyjno – higienicznych, utrzymaniu codziennej higieny osobistej i otoczenia, wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie ze wskazaniem i zaleceniami lekarza kierującego np. zmiana opatrunków, pielęgnacja p/odleżynowa i inne, podawanie leków zgodnie z zaleceniem lekarskim z uwzględnieniem drogi ich podawania, opiekę psychiczną i duchową w zależności od indywidualnych potrzeb, bezpieczeństwo, pomoc lekarską w stanach nagłych zagrażających życiu, potrzebę poszanowania godności osobistej, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Realizatorzy zadania zapewnili chorym zindywidualizowaną, całodobową opiekę pielęgnacyjną, na okres nie dłuższy niż 3 tygodnie (21 osobodni).

Czasową opieką stacjonarną objęte były osoby dorosłe zamieszkałe we Wrocławiu

W terminie od 26 kwietnia do 20 grudnia 2019 r. z czasowej opieki skorzystało **100** osób.

PROGRAMY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

PROGRAM PROMOWANIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POPULACJI DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Celem programu jest przeciwdziałanie kryzysom zdrowia psychicznego i depresji w populacji dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Wrocławia, poprzez edukację zdrowotną i społeczną oraz wsparcie specjalistyczne, w tym:

- upowszechnianie wiedzy o zdrowiu psychicznym i jego znaczeniu dla prawidłowego rozwoju osobistego i społecznego,
- podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej promocji i ochrony zdrowia psychicznego oraz kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających wzmocnieniu zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie kryzysom,
- prowadzenie różnych form pomocy i wsparcia u osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego (warsztaty, zajęcia indywidualne i grupowe).

Program realizowany jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2019 r. z różnych form pomocy skorzystało **ok. 700** osób. Większość prowadzonych działań ma charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci programu korzystają w sposób systematyczny.

W 2019 r. przeprowadzono cykl warsztatów profilaktycznych pn. „Żyj zdrowiem” dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół oraz ich rodziców. W warsztatach wzięło udział ok. **690** uczniów i **14** opiekunów.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla uczniów

Adres placówki oświatowej
Szkoła Podstawowa nr 96 im. Leonida Teligi, szkolenie dla uczniów klas: 3a, 5a, 8a, 4a, 6a, 7a
Szkoła Podstawowa nr 109 im. Edwarda Dembowskiego, szkolenie dla uczniów klas: 4a, 4b, 6a, 6c, 5a, 5d, 4k, 4j, 7b, 3b, 8a
Szkoły Podstawowej Mistrzostwa Sportowego Junior, szkolenie dla uczniów klas: 7a, 7b, 7c, 7d
Gimnazjum i Liceum Sportowe GIMBASKET, szkolenie dla uczniów klas: 3a gim., 3b gim., 3c gim.
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek im. Jana Pawła II, szkolenie dla uczniów klas: 7a, 3 gim., 8a
Szkoła Podstawowa nr 84 im. Ruchu Obrońców Pokoju
Szkoła Podstawowa nr 17

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW W PROCESIE ZDROWIENIA

Celem programu jest poprawa jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej oraz ich rodzin i opiekunów w procesie zdrowienia poprzez budowanie pozytywnych relacji z otoczeniem oraz aktywizowanie społeczne, w tym:

- prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych indywidualnych i grupowych (np. warsztaty, grupy wsparcia itp.),
- prowadzenie zajęć usprawniających, wykonywanie czynności w zakresie samoobsługi,
- prowadzenie zajęć poprawiających komunikację i integrację z rodziną, środowiskiem lokalnym,
- motywowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym, kulturalnym miasta (np. wyjścia na koncerty, wystawy, seanse kinowe),
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa przeciwdziałającego kryzysom psychicznym i nawrotom choroby.

W 2019 r. program realizowały 3 organizacje pozarządowe: Fundacja „Opieka i Troska”, Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus” oraz Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „ART”. Z różnych form pomocy skorzystało 323 osoby.

PROGRAM WSPARCIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH DEPRESJĄ, Z ZESPOŁAMI DEPRESYJNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW.

Program realizowano we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2019 r. z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało ok. 100 osób. Większość prowadzonych działań ma charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci korzystali w sposób systematyczny, były to zajęcia relaksacyjne, psychoedukacja oraz spotkania, w ramach tzw. grupy wsparcia.

PROGRAM WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO DLA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO W TYM CHORYCH ONKOLOGICZNIE

W 2019 r. wolontariusze Fundacji „Dobrze że jesteś” objęli opieką ok. **2 500** pacjentów, z Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego oraz Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu.

Projekt pn. „Akademia Walki z Rakiem” realizowany przez Dolnośląskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji, w ramach którego prowadzono grupy wsparcia, klub pacjenta, konsultacje indywidualne z psychologiem/psychoterapeutą oraz wykłady z pokazem przyrządzania zdrowego jedzenia, zajęcia relaksacyjne, kinezylogii edukacyjnej mózgu. Z oferowanych zajęć skorzystało ok. **50** osób.

W 2019 r. odbyły się 2 spotkania Zespołu Merytorycznego ds. Zdrowia Psychicznego, w skład którego wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji realizujących zadanie. Podczas spotkań wymieniano doświadczenia z realizacji poszczególnych zadań, omawiano zasady współpracy z Gminą Wrocław szczególnie w zakresie przygotowywania stosownej dokumentacji. Organizacje prezentowały realizowane przez siebie działania skierowane do osób z doświadczeniem choroby psychicznej, ich rodzin oraz opiekunów.

Ponadto odbyło się spotkanie Zespołu ds. promocji zdrowia oraz profilaktyki zaburzeń i chorób psychicznych, na lata 2018-2023. Podczas spotkania omówiono II edycję Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, na lata 2018-2023.

PROGRAM WSPARCIA OSÓB Z ZESPOŁAMI OTĘPIENNYMI I ZABURZENIAMI PSYCHOGERIATRYCZNYMI ORAZ ICH RODZIN I OPIEKUNÓW

Celem programu jest poprawa jakości życia osób z zespołami otępiennymi i zaburzeniami psychogeriatrycznymi oraz przeciwdziałanie pogłębianiu się tych zaburzeń poprzez prowadzenie działań korekcyjno-wspierających.

W 2019 r. program realizowany był przez 2 organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Grupa Wsparcia Dla Osób Z Problemami Pamięci „NIEZAPOMINAJKA” oraz Dolnośląską Fundację Alzheimerowską) oraz Przychodnię Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień WCZ SP ZOZ. Opieką psychologiczną objęto ok. **680** osób po 60 roku życia, u których wystąpiły problemy psychogeriatryczne. W ramach programu prowadzone były grupy wsparcia, warsztaty, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne indywidualne i grupowe.

PROGRAM EDUKACJI ZDROWOTNEJ I WSPARCIA PSYCHOTERAPEUTYCZNEGO DLA DOROSŁYCH OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM CHOROBY PSYCHICZNEJ, ICH RODZIN I OPIEKUNÓW.

Celem programu jest upowszechnianie wiedzy o zdrowiu psychicznym oraz promowanie modelu środowiskowej opieki i wsparcie osób z doświadczeniem choroby psychicznej, zaburzeniami psychogeriatrycznymi i ich rodzin/opiekunów, poprzez:

- prowadzenie grupowych zajęć psychoedukacyjnych, ukierunkowanych na łagodzenie problemów dotyczących zdrowia psychicznego dla osób z zaburzeniami psychogeriatrycznymi, z doświadczeniem choroby psychicznej i ich rodzin/opiekunów,
- prowadzenie Klubu Pacjenta i organizację różnych form aktywizacji społecznej i integracji dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej lub po kryzysie psychicznym.

W 2019 r. program realizowany był przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

W ramach programu osoby z doświadczeniem choroby psychicznej były aktywizowane do podejmowania codziennych obowiązków i ról społecznych, miały udzielane wsparcie psychologiczne w celu uzupełnienia i podtrzymania leczenia farmakologicznego. Program jest uzupełnieniem świadczeń zdrowotnych finansowanych z NFZ. W 2019 r. programem objęto 264 osoby z doświadczeniem choroby psychicznej.

W październiku 2019 r. odbyły się Dni Solidarności z Osobami Chorującymi Psychiczenie pn. Umacnianie i zdrowienie. Dać nadzieję. W ramach kampanii prowadzone były różnego rodzaju warsztaty i szkolenia w tym VIII Forum Psychiatrii Środowiskowej. W kampanii społecznej wzięło udział **111** osób.

EDUKACJA ZDROWOTNA ORAZ PROFILAKTYKA OGRANICZAJĄCA ZAGROŻENIA A TAKŻE SZKODY DLA ZDROWIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO WŚRÓD OSÓB BEZDOMNYCH WE WROCŁAWIU

W ramach realizowanego zadania, bezdomni mogli skorzystać ze wsparcia psychologicznego, rozmów ze streetwokerem a także pielęgniarką.

Prowadzono działania edukacyjno-profilaktyczne w formie stacjonarnej, jak również w formie środowiskowej, miały one na celu zmianę sposobu myślenia osób bezdomnych oraz wsparcie do wyjścia z bezdomności.

Zadaniem objęto **266** osób bezdomnych w tym: **33** kobiety i **233** mężczyzn.

ŚWIADCZENIE SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Na podstawie indywidualnych decyzji administracyjnych wydawanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, realizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi, obejmujące uczenie się oraz doskonalenie u podopiecznych umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do samodzielnego życia, funkcjonowania w życiu społecznym i w rodzinie, gospodarowania pieniędzmi, rozwiązywania trudności i niepowodzeń, przygotowywania posiłków, zachowania higieny, ładu i porządku w swoim środowisku (pokoju, miejscu zamieszkania), świadczone były w miejscu zamieszkania podopiecznego.

W 2019 r. zrealizowano łącznie **21 065** godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z usług skorzystało **38 środowisk**. Bezpośrednim realizatorem zadania było Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ we Wrocławiu.

STWIERDZANIE ZGONU I JEGO PRZYCZYNY U OSOBY ZMARŁEJ W MIEJSCU PUBLICZNYM ALBO NIEPUBLICZNYM NA TERENIE MIASTA WROCŁAWIA ZGODNIE ART. 11 USTAWY Z DNIA 31 STYCZNIA 1959 R. O CMENARZACH I CHOWANIU ZMARŁYCH”

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **360 000 zł**, z której wydatkowano **183 000 zł**, co stanowi **50,83%** zaplanowanych środków.

Celem zadania jest sporządzenie dokumentacji medycznej oraz wystawienie karty zgonu albo protokołu zgonu u osoby zmarłej w miejscu publicznym albo niepublicznym na terenie miasta Wrocławia, zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Zadanie realizowane jest przez:

- ustalenie tożsamości zwłok osoby zmarłej,
- osobiste dokonanie oględzin zwłok,
- przeprowadzenie w miarę możliwości wywiadu w miejscu i czasie wezwania wśród osób z otoczenia osoby zmarłej, w celu ustalenia okoliczności, w których nastąpił zgon,
- zapoznanie się z dokumentami dotyczącymi stanu zdrowia osoby zmarłej w okresie poprzedzającym zgon, o ile dokumenty takie są dostępne w miejscu i czasie wezwania,
- stwierdzenie zgonu i jego przyczyny na podstawie oględzin, informacji z wywiadu i dostępnej dokumentacji medycznej zmarłego/łej.

W 2019 r. w ramach programu sporządzono dokumentację **351 osób zmarłych**.

USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA KLIENTA

W roku sprawozdawczym, na realizację zadania polegającego na organizowaniu i realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta, któremu MOPS decyzją administracyjną przyznał pomoc w określonym: zakresie, okresie i miejscu świadczenia zaplanowano kwotę **20 272 309 zł**. Środki przeznaczone na realizację zadania zostały wykorzystane w **100%**.

Usługi obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zakres świadczonych usług był dostosowany do indywidualnych potrzeb klientów.

Budżet usług opiekuńczych (zadania własne) w 2019 r.

Wykonanie budżetu 2019	Odpłatność klienta	Średnia liczba klientów w miesiącu	Średni koszt realizacji usług w miesiącu, w przeliczeniu na jednego klienta	1 klienta w miesiącu pomniejszony o wartość odpłatności klienta
20 272 309 zł	3 219 453 zł	1 874	901 zł	758 zł

W roku 2019 realizatorem usług, wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert, była Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.

W okresie sprawozdawczym narastająco od początku roku, usługi opiekuńcze świadczone dla **2 931** osób. Liczba ta jest mniejsza od liczby osób dla których świadczone usługi w roku 2018 o 153 osoby. Średniomiesięcznie w roku 2019 usługi świadczone dla **1 874** klientów.

W 2019 r. zrealizowano łącznie **1 122 964** godzin usług opiekuńczych. Analiza porównawcza, wskazuje że w roku sprawozdawczym liczba godzin świadczonych usług wzrosła w stosunku do liczby usług świadczonych w 2018 r.

Z usług opiekuńczych najczęściej korzystały osoby w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, długotrwale chore. Klientów samotnie gospodarujących odnotowano **2 441**, natomiast klientów w rodzinie **490**. Usługi zrealizowano u **2 199 kobiet** oraz **732 mężczyzn**.

Rotacja klientów w 2019 r.

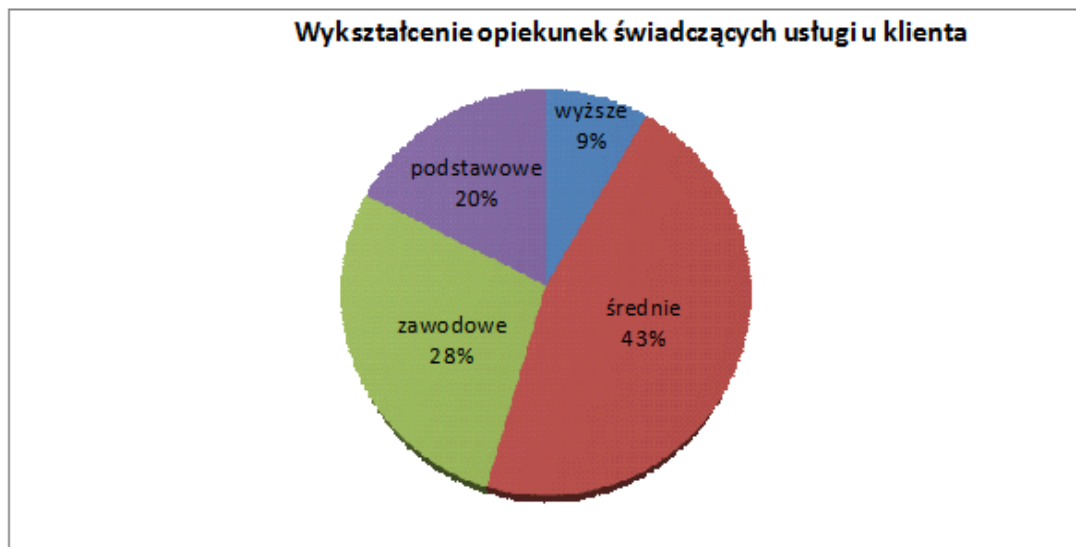
Przyczyny	Liczba osób
Zgon	293
DPS/ ZOL/ Hospicjum	126
Rezygnacja	417
Razem	836

Struktura klientów ze względu na wiek w latach 2015-2019

Wiek w latach (przedziały)	2015	2016	2017	2018	2019
od 1 roku do 11 lat	4	0	0	0	0
od 12 do 15 lat	1	0	0	0	0
od 16 do 21 lat	2	1	0	0	0
od 22 do 38 lat	20	23	19	16	13
od 39 do 49 lat	46	54	51	48	43
od 50 do 59 lat	142	159	147	142	119
od 60 do 64 lat	180	176	173	160	149
od 65 do 74 lat	371	399	434	431	447
od 75 do 79 lat	339	348	344	314	298
od 80 do 89 lat	1 031	1 126	1 368	1 402	1 253
od 90 do 99 lat	379	326	542	567	599
powyżej 99 lat	7	3	4	4	10
	2 522	2 615	3 082	3 084	2 931

Uśrednione dane liczbowe dotyczące usług opiekuńczych realizowanych w 2019 r.

Średnia liczba klientów, u których w miesiącu realizowane były usługi	1 874
Średnia liczba godzin usług zrealizowanych w miesiącu, w tym:	93 580
liczba godzin usług zrealizowanych w soboty, niedziele i święta	11 062
Średnia liczba klientów, u których w miesiącu usługi realizowano po raz pierwszy (z wiersza 1)	44
Średnia liczba opiekunek/opiekunów realizujących usługi w miesiącu	750
Średnia liczba godzin usług świadczonych w miesiącu u jednego klienta	50
Średnia liczba klientów, którymi w miesiącu opiekuje się jedna opiekunka/jeden opiekun	2,5

Jakość usług świadczonych przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez 36 pracowników socjalnych MOPS oraz Zespół ds. Organizacji i Nadzoru MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **9 738 wizyt monitorujących usługi oraz 244 wizyty kontrolne.**

Uwzględniając bieżące zdarzenia i doświadczenie z nich wynikające, w trakcie 2019 r. stale modyfikowano i udoskonalano sposób realizacji i jakość usług oraz działania nadzorcze.

PROGRAM POMOCY I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania wydatkowano kwotę **31 800 zł.**

Celem zadania było stopniowe eliminowanie istniejących barier, poprawa warunków socjalno-bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz integracja ze środowiskiem. Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami związana jest m.in. ze wsparciem działań mających wpływ na ich rozwój osobisty i edukację oraz przełamywanie negatywnego stereotypu o osobach niepełnosprawnych. Kontynuowano realizację dwóch umów zawartych w roku 2018, tj.:

Trener pracy – zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych – Zatrudnienie wspomagane skuteczną formą włączenia w rynek pracy absolwentów szkół oraz placówek dla osób z niepełnosprawnością, którego realizatorem było **Stowarzyszenie „OSTOJA” na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami.**

Celem działania było wdrażanie modelu zatrudnienia wspomaganego, zgodnego ze standardami europejskimi, jako skutecznej formy aktywizacji i wyrównywania szans na zatrudnienie na otwartym rynku pracy osób z niepełnosprawnością o największych trudnościach, ze szczególnym uwzględnieniem absolwentów placówek edukacyjnych i placówek wsparcia dziennego.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie świadomości w obszarze pracy i możliwości jej podejmowania na otwartym rynku pracy zarówno wśród uczestników oraz ich otoczenia,
- podniesienie samooceny w kontekście możliwości podjęcia pracy zarobkowej,
- podtrzymanie i rozwinięcie kompetencji społecznych nabytych w procesie edukacji i terapii,
- nabycie motywacji do aktywności zawodowej,

- nabycie podstawowych umiejętności i kompetencji pracowniczych,
- próbki pracy – wizyty na rzeczywistych stanowiskach pracy, jako element oceny faktycznych preferencji zawodowych na etapie określania indywidualnego profilu zawodowego każdego z uczestników zadania.

Z oferty skorzystało **ok. 100** osób niepełnosprawnych.

NASZE DZIECI, którego realizatorem była **Fundacja „POMOCNA DŁOŃ”**

Cel realizacji zadania:

rozwój psychofizyczny i edukacja zdrowotna dzieci w wieku 2,5 - 9 lat niepełnosprawnych ruchowo, z upośledzeniem umysłowym, z niepełnosprawnością sprzężoną.

Cele szczegółowe:

- usprawnienie ruchowe, ze szczególnym uwzględnieniem czynności samoobsługowych,
- poprawa integracji zmysłów,
- poprawa odruchów bezwarunkowych,
- podniesienie świadomości zdrowotnej i aktywizacja ruchowa dzieci,
- popularyzacja postawy prozdrowotnych rodziców dzieci objętych zadaniem publicznym,
- podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców,
- wyposażenie rodziców i dzieci objętych programem, w narzędzia poprawiające zdolność do radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Z oferty skorzystało **22** dzieci niepełnosprawnych.

PROGRAM WSPARCIA DLA MAŁŻEŃSTW I RODZIN Z MAŁYMI DZIEĆMI W REJONIE OSIEDLA NADODRZE

Celem realizacji zadania jest poprawa jakości życia małżeństw, rodzin z małymi dziećmi i osób samotnie wychowujących dzieci, szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, kryzysie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - poprzez udzielanie różnego rodzaju form wsparcia.

Zadanie polega na przygotowaniu i prowadzeniu działań wspierających małżeństwa, rodziny z małymi dziećmi oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci celem przywrócenia lub wzmocnienia funkcji rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej, zapobiegania kryzysom.

Zakres tematyczny działań m.in.:

- kształtowanie, wzmacnianie i rozwój kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- kształtowanie i rozwój umiejętności społecznych,
- zapobieganie kryzysom małżeńskim,
- wzmacnianie więzi małżeńskich, rozwiązywanie konfliktów,
- problemy prokreacyjne,
- żywienie naturalne i sztuczne,
- promocja zdrowego stylu życia,
- problemy i trudności w okresie wczesnego macierzyństwa,
- profilaktyka przemocy wobec małego dziecka, radzenie sobie ze stresem oraz problemami związanymi z pełnieniem ról w rodzinie, itp.
- aktywizacja kobiet pozostających w domu ze względu na opiekę nad dzieckiem/dziećmi do podejmowania ról zawodowych i społecznych (powrót do pracy, podjęcie wolontariatu lub innej aktywności na rzecz społeczności lokalnej), jak również do samorozwoju i samorealizacji.

W 2019 r. odbyło się **50** spotkań KLUBU MAM, w których wzięło udział **86** osób. Z innych form wsparcia (konsultacje indywidualne i rodzinne, warsztaty, grupa wsparcia i in.) skorzystało **319** osób. Odbyło się **285** godzin spotkań indywidualnych i grupowych.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **3 742 172 zł.**, z której wydatkowano **3 286 809,11 zł.**, co stanowi **87,83%** zaplanowanych środków.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **2 694 280 zł.**, z której wydatkowano **2 693 523,03 zł.**, co stanowi **99,97%** zaplanowanych środków.

PORADNICTWO I POMOC TERAPEUTYCZNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

POMOC TERAPEUTYCZNA DLA UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Program realizowano w Przychodni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień WCZ SP ZOZ przy ul. Lindego 19-21 oraz przy ul. Wszystkich Świętych 2. Zajęcia dla pacjentów prowadzone były w formie treningów umiejętności i zachowań oraz treningów psychologicznych w tym: trening asertywności, trening umiejętności wychowawczych, trening radzenia sobie z głodem alkoholowym, trening uważności, trening poczucia własnej wartości, trening asertywnych zachowań abstynenckich (TAZA), warsztaty pracy nad złością, trening zapobiegania nawrotom, warsztaty pracy nad urealnieniem obrazu siebie, trening interpersonalny. W 2019 r. z programu skorzystało około **800** osób.

Realizowany był również program wsparcia i rozwoju dla osób uzależnionych i współuzależnionych a także Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), w którym wzięło udział **100** osób.

W programie działał również punkt informacyjno-konsultacyjny (PIK), z którego skorzystały **53** osoby.

Realizatorem programu jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

PROGRAM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I WSPARCIA TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM

W ramach programu realizowane są następujące zadania:

- Prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego;
- Programy wsparcia terapeutycznego;
- Program edukacyjno-korekcyjny dla Dorosłych Dzieci Alkoholików;
- Grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób pijących ryzykownie lub szkodliwie;
- Program profilaktyczny i edukacyjno-korekcyjny dla młodzieży przebywającej w Ośrodkach Wychowawczych;
- Wsparcie terapeutyczne dla rodziców dzieci nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- Program profilaktyczny „Rodzina Miśków”;
- Program systemowej terapii rodzin;
- Warsztaty komunikacji rodzic-dziecko.

W 2019 r. w programie uczestniczyło łącznie **1 789** osób.

Realizatorem programu jest Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED” we Wrocławiu, przy ul. Białowieskiej 74a.

PROGRAM PROFILAKTYKI ANTYTYTONIOWEJ

W ramach programu realizowane przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ działa Punkt Antytytoniowy. W czasie dyżurów specjalistów, w 2019 r. **173 osobom** udzielono porad i konsultacji. Porady w zakresie przeciwdziałania paleniu tytoniu udzielane były również podczas spotkań z uczniami wrocławskich szkół. Edukacją objęto **4 138** osób.

PROGRAMY ŚRODOWISKOWE WSPIERAJĄCE ABSTYNNENCJĘ ORAZ PROMUJĄCE AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ POPRZEC WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI KLUBÓW ABSTYNETA

Celem programu jest ograniczanie szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu poprzez utrzymanie abstynencji i aktywizację społeczną. Zadania realizowane były przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ oraz 3 wrocławskie organizacje pozarządowe, prowadzące Kluby Abstynenta. W 2019 r. z różnych form wsparcia oferowanych w klubach skorzystało ok. 6 000 osób.

W ramach działań Klubów Abstynenta przez cały rok beneficjenci mogą korzystać z imprez rekreacyjnych, działalności sekcji sportowej, zajęć plastycznych oraz wyjazdów turystyczno-rekreacyjnych. Członkowie klubów uczestniczą również w cyklicznych zlotach abstynenckich oraz zabawach tanecznych.

PORADNICTWO I SZKOLENIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

PORADNICTWO DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY

Celem działania jest świadczenie ambulatoryjnej pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej mieszkańcom Wrocławia znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności ochrony przed przemocą.

Cele szczegółowe:

- udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz znajdującym się w sytuacji kryzysowej spowodowanej zachowaniem osób nadużywających alkoholu,
- ograniczanie zdrowotnych i społecznych następstw przemocy w rodzinie poprzez udzielanie osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej specjalistycznej pomocy i wsparcia.

W 2019 r. z pomocy i wsparcia skorzystało **3 328 osób**. Udzielono **2 758** porad psychologicznych, **788** porad prawnych, **747** porad pedagogicznych, odbyły się **24** spotkania grup wsparcia. Wolontariuszki jako osoby zaufania uczestniczyły w 15 rozprawach sądowych.

Pokój przesłuchań dla dzieci mieszczący się w Fundacji Non Licet, użytkowany był **159** razy przez Prokuraturę i sądy rodzinne oraz w celach terapeutycznych.

W ramach internetowej pomocy psychologicznej, na stronie www.kampaniaprzemoc.pl i www.psychotekst.pl, udzielono **233** odpowiedzi, na czacie grupowym brało udział **175** osób, konsultacji indywidualnych udzielono **30** osobom.

W ramach Telefonu Zaufania udzielono **786** porad telefonicznych, w tym **508** kobietom i **278** mężczyznom. Rozmowy dotyczyły: problemów przemocy, egzystencjalnych, informacyjnych, rodzinnych, społecznych, uzależnień, seksualnych, zdrowotnych.

Ponadto odbyły się warsztaty dla rodziców (**41** osób), Trening Umiejętności Wychowawczych (**157** osób), zajęcia socjoterapii dla dzieci (**21** dzieci), Trening Asertywności (**53** osoby), Trening Zastępowania Agresji (**10** osób).

PROGRAM „ZESPOŁÓW ŚRODOWISKOWEJ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ”

Celem programu jest udzielanie osobom doświadczającym przemocy oraz świadkom zdarzenia, wsparcia psychologicznego w miejscu zdarzenia wskazanego przez Policję na każde jej wezwanie przez całą dobę we wszystkie dni robocze, w święta i dni wolne od

pracy oraz udostępnienie informacji o miejscach i formach pomocy. W skład zespołu interwencyjnego oprócz policji wchodzi psycholog.

W 2019 r. pomocą i wsparciem objęto **227** rodzin, wsparcia udzielono **340** osobom dorosłym oraz **174** dzieciom.

Z konsultacji psychiatrycznej skorzystały **34** osoby.

Realizatorem programu jest Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED.

PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC

Cele głównym programem jest zapobieganie przemocy w rodzinie poprzez zmianę patologicznych schematów zachowań oraz działania korekcyjne i edukacyjne dla sprawców przemocy. Cele szczegółowe:

- nabywanie wiedzy dotyczącej zachowań agresywnych (rodzaje agresji, przyczyny, konsekwencje agresji krzywdzącej bliskie osoby),
- nabywanie umiejętności rozpoznawania i respektowania granic innych ludzi,
- nabywanie umiejętności zadośćuczynienia bliskim osobom za wyrządzone krzywdy,
- poznawanie konstruktywnych metod rozładowywania napięcia i radzenia sobie ze stresem,
- uświadomienie uczestnikom programu związku zachowań agresywnych z problemem używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- nabywanie umiejętności budowania pozytywnych relacji z innymi ludźmi opartych na szacunku.

W programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc indywidualnie uczestniczyło **115** osób, w programie grupowym uczestniczyło **8** osób.

Po zakończeniu uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym indywidualnym lub grupowym dla sprawców przemocy, **8** osób wzięło udział w programie psychologiczno-terapeutycznym.

Z konsultacji w ramach działań punktu informacyjno-konsultacyjnego skorzystały **103** osoby.

Realizatorem programu jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Coroczna konferencja naukowa „WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ”, odbyła się po raz piąty, w dniach 21-22 listopada 2019 r, pod nazwą „WIĘZI, KTÓRE CHRONIĄ. JĘZYK, KTÓRY NIE RANI”.

Celem konferencji było pogłębienie, weryfikowanie i systematyzowanie wiedzy na temat uzależnień i przemocy. W trakcie konferencji przeprowadzono wykłady umożliwiające prezentację nowych zagadnień z zakresu przemocy m. in. uzależnień behawioralnych i hejtu. W konferencji wzięło udział ok. **500** osób.

PROGRAMY RESOCJALIZACJI OSÓB SKAZANYCH, ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH NA RZECZ MIASTA WROCŁAWIA „PER SALDO”

Celem programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób skazanych poprzez organizowanie prac społecznie użytecznych na rzecz Wrocławia, w ramach zastępczego odbywania kary pozbawienia wolności. Upowszechnienie kar nieizolacyjnych oznacza, że znacząca liczba osób skazanych będzie mogła nadal funkcjonować we własnym środowisku rodzinnym i społecznym, co gwarantuje większą skuteczność

resocjalizacyjną. System pozwalający na odbywanie kary poza więzieniem tzw. wolność kontrolowana, jest zdecydowanie tańszy od kosztów wykonywania kary bezwzględnej pozbawienia wolności w zakładzie zamkniętym i jednocześnie przynosi wymierne korzyści w postaci wykonanych prac. Programem objęte są osoby skazane, skierowane przez Sąd do zastępczego odbywania kary w formie prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta.

W ramach programu osoby skazane pod nadzorem wykonywały nieodpłatnie drobne usługi remontowo-budowlane w placówkach oświatowych i opieki zdrowotnej oraz prace porządkowe na terenie Wrocławia. Liczba zasądzonych godzin przeznaczonych na wykonanie prac społecznie użytecznych w 2019 r. wyniosła **95 148** godzin, z czego odpracowanych zostało **31 463,5** godziny.

Do Stowarzyszenia Pomocy „Ludzie Ludziom”, organizatora prac, skierowanych zostało **419** wyroków orzekających karę ograniczenia wolności i pracę społecznie użyteczną. Różnica w liczbie orzeczonych oraz wykonanych godzin wynika z następujących przyczyn:

- zwolnienia od reszty kary ograniczenia wolności w związku z uznaniem kary za wykonaną w całości (podst. prawna – przepis art. 83 kk),
- niewykonanie kary ograniczenia wolności w sytuacji nie podjęcia orzeczonej pracy na cele społeczne w wyznaczonym podmiocie i/lub uporczywe uchylanie się od obowiązku wykonywania prac jw., prowadzące w konsekwencji do zarządzenia zastępczej kary pozbawienia wolności (podst. prawna - przepis art. 65 § 1),
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. **135** osób skazanych nadal wykonywało karę ograniczenia wolności i pracę na cele społecznie użyteczne.

ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE PUNKTÓW PORADNICTWA RODZINNEGO NA TERENIE WROCŁAWIA

Celem zadania jest poprawa jakości funkcjonowania rodzin, szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Zakres realizowanych zadań:

- zapobieganie kryzysom, a w sytuacjach kryzysowych pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- poprawa komunikacji w rodzinie,
- pomoc w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi,
- udzielanie wsparcia przy podejmowaniu ważnych decyzji życiowych, wyboru drogi życiowej i aktywnego przygotowania się do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie,
- pomoc i wsparcie w sytuacji rozpadu rodziny lub jej rekonstrukcji,
- prowadzenie edukacji w zakresie budowania relacji małżeńskich i partnerskich oraz odpowiedzialnego rodzicielstwa,
- udzielanie pomocy w zakresie ochrony macierzyństwa,
- pomoc i wsparcie dla osób, par i rodzin po stracie dziecka,
- promowanie pozytywnego wizerunku rodziny pełnej, wielodzietnej i wielopokoleniowej,
- pomoc i wsparcie dla rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, a także zachowań (uzależnienia behawioralne),
- pomoc i wsparcie dla rodzin doświadczających przemocy,
- udzielanie wsparcia osobom z problemami w sferze tożsamości psychoseksualnej oraz ich rodzinom.

Formy realizacji zadania:

- poradnictwo psychologiczne - prowadzenie przez psychologa konsultacji oraz udzielanie wsparcia psychologicznego w formie indywidualnej, dla par, rodzin oraz grupowej (grupy wsparcia, psychoedukacja, treningi/warsztaty),
- poradnictwo pedagogiczne - prowadzenie przez pedagoga konsultacji w formie indywidualnej, dla par i rodzin oraz grupowej (grupy wsparcia, psychoedukacja, treningi/warsztaty) w zakresie m.in. właściwych oddziaływań wychowawczych,

komunikacji, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z problemami wychowawczymi itp.,

- konsultacje doradcy rodzinnego,
- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne innego typu, w tym mediacje i inne formy wsparcia niewymienione powyżej, jeśli ich potrzeba zostanie uzasadniona w ofercie realizacji zadania,
- poradnictwo prawne tylko w zakresie uzupełniającym pozostałe formy wsparcia i pomocy, przy założeniu, że będzie ono świadczone w formie wolontariatu,
- udzielanie informacji nt. innych instytucji/placówek/organizacji świadczących pomoc i udzielających wsparcia i w razie potrzeby kierowanie do nich beneficjentów,
- tworzenie materiałów edukacyjnych dla beneficjentów.

W 2019 r. uruchomiono 5 nowych punktów poradnictwa rodzinnego w rejonie Osiedli: Brochów, Maślice, Borek, Oporów i Złotniki.

W **25** punktach poradnictwa na terenie miasta, z różnych form wsparcia i pomocy skorzystało **5 841** osób. W ramach programu udzielono **10 803** porady specjalistyczne dla osób indywidualnych, par i rodzin oraz zorganizowano warsztaty, wykłady i grupowe formy wsparcia, w których wzięło udział **1 041** osób.

Obchody Międzynarodowego Tygodnia Małżeństwa w dniach 7-14 lutego 2019 r.

Międzynarodowy Tydzień Małżeństwa to społeczna kampania promująca małżeństwo jako wartość społeczną i pokazująca potrzebę stałego rozwijania więzi małżeńskiej. Jej celem jest również promowanie programów i inicjatyw wspierających rozwój relacji małżeńskich i tworzenie okazji do pogłębienia więzi małżeńskiej oraz nabycie kompetencji interpersonalnych poprzez udział w konferencjach, seminariach, debatach i warsztatach oraz poprzez wspólne, twórcze spędzenie czasu (uczestnictwo w wydarzeniach artystycznych, sportowych, psychoedukacyjnych).

We współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego oraz organizacjami pozarządowymi realizującymi program poradnictwa rodzinnego zorganizowano **8** warsztatów z zakresu komunikacji w związku, budowania relacji i podziału obowiązków oraz **7** godzin konsultacji ze specjalistami dla par. W warsztatach wzięły udział **93** osoby, z konsultacji indywidualnych skorzystały **4** pary. Wyemitowano również **3** audycje tematyczne w Radiu Rodzina.

Organizacje prowadzące poradnictwo rodzinne brały czynny udział w programie Miesiąca Rodziny promując swoją działalność podczas pikników rodzinnych.

W 2019 r. odbyły się dwa spotkania Zespołu Merytorycznego ds. Poradnictwa Rodzinnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji realizujących zadanie. Podczas jednego ze spotkań przedstawiono nowe organizacje, które rozpoczęły w 2019 r. prowadzenie punktów poradnictwa. Podjęto również temat nadużyć seksualnych wobec małoletnich.

Omówione zostały nowe wzory ofert i sprawozdań w otwartych konkursach ogłaszanych przez JST. Podkreślono konieczność uaktualnienia i dostosowania do obowiązujących przepisów Standardów Jakości Pracy Podmiotów Prowadzących Poradnictwo Rodzinne. Omówiono sytuację dostępności do usług poradniczych oraz zebrano informacje nt. czasu oczekiwania do specjalistów w poszczególnych punktach poradnictwa.

Współpracowano z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi: Fundacją Go'n'Act, Fundacją Dom Pokoju, Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego, Miejską Biblioteką Publiczną, Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym, ZOO Wrocław sp. z o. o., Wrocławskim Teatrem Lalek, Stadionem Wrocław, Kinem Nowe Horyzonty, Dolnośląskim Centrum Filmowym, Strefą Kultury i in. przystąpił do organizacji międzynarodowych obchodów **30. rocznicy Konwencji o prawach dziecka** zainicjowanych przez UNICEF Polska. W ramach obchodów, odbyło się seminarium dla psychologów i pedagogów pt.: „Stacja Mediacja. Jak dbać o prawa dziecka obcojęzycznego” oraz liczne warsztaty i spotkania tematyczne we wrocławskich szkołach i przedszkolach. W Systemie Informacji Pasażerskiej MPK, ZOO, Teatrze Lalek, Kinie

Nowe Horyzonty, Dolnośląskim Centrum Filmowym, Imparcie i Infopunkcie Barbara emitowany był materiał filmowy, przygotowany przez Unicef z okazji rocznicy. Ponadto specjalnie z tej okazji został stworzony profil na Facebooku <https://www.facebook.com/DzieciomDziecinstwo/>.

Została także przygotowana kieszonkowa dziecięca wersja Konwencji o prawach dziecka i kalendarz działaczy na rzecz praw dzieci. We Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego odbyły się konsultacje prawne dla rodzin obcokrajowców w zakresie m.in. legalizacji prawa pobytu dzieci. Natomiast wieczorem 20 listopada w łączności z wieloma miastami w Polsce i na świecie, dla których prawa dziecka są niezwykle ważne, zostały podświetlone na niebiesko: membrana wrocławskiego Stadionu oraz kamienica Pod Złotym Słońcem, w której mieści się Muzeum Pana Tadeusza.

ZAPEWNIENIE OPIEKI DZIECIOM I MŁODZIEŻY W CENTRACH ROZWOJU I AKTYWNOŚCI

W 2019 r. w **29** Centrach, w tym **24** prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz **5** przez Rady Osiedli, opieką wychowawców było objętych około **1 300** dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Celem działalności Centrum jest zapewnienie dzieciom i młodzieży rozwoju w czasie wolnym od nauki szkolnej poprzez organizowanie i realizowanie różnych form zajęć edukacyjno-aktywizujących wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień. Zajęcia przeznaczone są dla dzieci i młodzieży w wieku 6-18 lat i odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych. Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne.

Dzieci i młodzież otrzymują pomoc w nauce, bezpiecznie i atrakcyjnie spędzają czas wolny, poprawiają kondycję na zajęciach sportowych. Uczą się rozumieć i akceptować siebie, odkrywają i rozwijają talenty, uczą się dbać o zdrowie, zwiedzają ciekawe miejsca, oglądają interesujące filmy, spektakle, wystawy, znajdują przyjaciół, itp.

Centra oferują dzieciom i młodzieży następujące zajęcia: edukacyjne (korepetycje, naukę języków, obsługę komputerów, itp.), rozwijające zainteresowania (plastyczne, muzyczne, fotograficzne, teatralne i inne), profilaktyczne (rozwój osobisty, profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie przemocy), rekreacyjno-sportowe, rozmowy z pedagogiem lub psychologiem, wycieczki i wyjścia (do kina, teatru, na wystawy, do ZOO, itp.), wypoczynek w czasie ferii zimowych i wakacji letnich (bezpłatne lub częściowo odpłatne). Podczas pobytu w Centrum, w miarę możliwości, dzieci otrzymują posiłek w formie półproduktów lub produktów gotowych do spożycia (kanapki, jogurty, owoce, warzywa, napoje i inne).

Ponadto, w Centrach realizowano całoroczny program profilaktyczny, w wymiarze przynajmniej jednej godziny zajęć tygodniowo. Program profilaktyczny ma na celu nabywanie i rozwijanie umiejętności społecznych, m.in. wzbogacenie wiedzy i świadomości dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz zagrożeń wynikających ze spożywania substancji psychoaktywnych, sposobów radzenia sobie z emocjami, promocję zdrowego stylu życia, wzmocnienia poczucia własnej wartości, higieny osobistej i ekologii.

W ramach programu profilaktycznego realizowane są również zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy na tle rasowym, narodowościowym i światopoglądowym. Rodzice otrzymują pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

W ramach projektu „Centrowe działania integracyjne – promocja, rozwój i współpraca” odbyło się **5** spotkań merytorycznych dla organizatorów Centrów, w których wzięło udział średnio na każdym spotkaniu 15 osób z ok. jedenastu organizacji. Odbyło się 6 spotkań z Teatrem Lalek, w których wzięło udział ponad **170** osób. Były to spotkania cykliczne, na których odbywał się spektakl i warsztaty. W „Międzycentrowej Olimpiadzie Sportowej”, udział wzięło **250** osób z dziewięciu organizacji. Impreza została zorganizowana w Centrum „Tęcza” na Pracach Odrzańskich przy parafii p.w. św. Anny.

Celem jej było podnoszenie kultury fizycznej wychowanków Wrocławskich Centrów Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży, ich integracja oraz możliwość zdrowego i aktywnego spędzenia czasu wolnego. Zorganizowana została również gra miejska oraz konkurs wiedzy, z okazji 100 rocznicy urodzin Jana Pawła II, w których łącznie wzięło udział ponad **200** osób. Podczas Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia, została zaprezentowana wystawa promująca placówki, w celu pozyskania nowych odbiorców.

W ramach programu „Doskonalenie organizacji pracy oraz podnoszenie kompetencji realizatorów prowadzących Centra Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży” odbyło się 5 warsztatów „Uważność na dzieci”, w którym wzięło udział **23** osoby oraz przeprowadzono 5 superwizyjnych grup wzajemnego wsparcia, w których wzięło udział 6 osób. Odbyło się również szkolenie „Obrazkowe karty rozwojowe MIŁOWE jako narzędzie wychowawcy-lidera”, w którym wzięło udział **8** osób.

Prowadzono również platformę internetową na temat wrocławskich Centrów Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży. Platforma jest przeznaczona zarówno dla organizacji prowadzących Centra, rodziców dzieci i młodzieży, pedagogów, sponsorów, wolontariuszy oraz społeczności lokalnej.

REALIZACJA OFERTY PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKOLEŃ PODNOSZĄCYCH KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I RODZICÓW WE WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

Organizacja i realizacja działań w zakresie edukacji zdrowotnej, w ramach Programu Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie

Celem Wrocławskiego Programu Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie jest wychowywanie dla zdrowia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Wrocławską Sieć Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie tworzy **66** przedszkoli oraz **79** szkół ze wszystkich poziomów nauczania, w tym: **52** szkoły podstawowe, **20** szkół ponadgimnazjalnych oraz **7** szkół specjalnych.

We wszystkich placówkach należących do sieci zostali powołani koordynatorzy ds. promocji zdrowia. W celu efektywnej współpracy utworzono 4 zespoły merytoryczne, w pracach których uczestniczy ponad **180** nauczycieli. Pracami grup kieruje 4 doradców ds. promocji zdrowia. Każda grupa koordynatorów ma do wykonania określone zadania, wynikające z rozpoznanych problemów wychowawczych.

W 2019 r. odbyło się 14 spotkań grup z doradcami (w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach specjalnych), w których uczestniczyło ok. **150** nauczycieli.

W celu zidentyfikowania potrzeb szkoleniowych koordynatorów ds. promocji zdrowia przeprowadzono ankietę, w której wzięło udział **39** nauczycieli.

Ogłoszono konkurs dla doradców grup oraz koordynatorów ds. promocji zdrowia na realizację międzyszkolnych i międzyprzedszkolnych projektów z zakresu zdrowego stylu życia, promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki uzależnień i profilaktyki chorób cywilizacyjnych. Komisja konkursowa wybrała 17 projektów:

PRZEDSZKOLA

- „Łasuchowo, ale zdrowo”;
- VIII Spartakiada w Tajemniczym Ogrodzie;
- Spartakiada Przedszkoli Promujących Zdrowie;
- Konkurs „Żyj zdrowo”;
- Konkurs „Zdrowie naszym skarbem”;
- Konkurs „Ekologia i zdrowie wokół nas”;
- Festiwal Zdrowia;
- Konkurs „Jak wygląda Życzliwek?”.

łącznie w wydarzeniach organizowanych przez koordynatorów ds. promocji zdrowia z przedszkoli udział wzięło **1 087** dzieci, **40** intendentów/kucharzy, ok. **90** nauczycieli/koordynatorów.

SZKOŁY PODSTAWOWE

- Konkurs graficzno-plastyczny „Przepis na zdrowie”;
- Turniej wiedzy o komunikacji miejskiej;
- Warsztaty „Bądź przyjacielem swojego zdrowia”;
- Konkurs „Więcej wiem, zdrowo jem. Little Chef”.

łącznie w wydarzeniach organizowanych przez koordynatorów ds. promocji zdrowia ze szkół podstawowych udział wzięło **98** uczniów, ok. **30** nauczycieli/koordynatorów ds. promocji zdrowia.

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

- Wrocławski Konkurs Pierwszej Pomocy – udział wzięło **69** uczniów z 7 szkół;
- Konkurs „Krew–Komórki–Szpik to życie” – wzięło udział **98** uczniów z 11 szkół.

łącznie w wydarzeniach organizowanych przez koordynatorów ds. promocji zdrowia ze szkół ponadpodstawowych udział wzięło **167** uczniów i **8** nauczycieli/koordynatorów ds. promocji zdrowia.

SZKOŁY SPECJALNE

- Turniej Wiedzy „Zdrowo jemy - nie tyjemy” – udział wzięło **65** uczniów z 8 placówek,
- Przegląd „Ekologiczna nutka”, Konkurs „Dziecięce porady jak segregować odpady” – **40** uczestników z 12 placówek,
- Turniej „AIDS może dopaść każdego”.

łącznie w wydarzeniach organizowanych przez koordynatorów ds. promocji zdrowia ze szkół specjalnych udział wzięło **135** uczniów i **16** nauczycieli/koordynatorów ds. promocji zdrowia.

W ramach monitorowania działań przeprowadzono wizytacje w placówkach należących do Programu Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie, mające na celu weryfikację czy przedszkola/szkoły prowadzą działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień zgodnie z założeniami programu. W placówkach odbyły się 22 spotkania.

Kampania „Lekki Tornister” - 36 placówek edukacyjnych (przedszkoli i szkół podstawowych) przystąpiło do realizacji kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie profilaktyki wad postawy. W działaniach uczestniczyło **5 000** uczniów, **36** nauczycieli i ok. 50 rodziców.

Kampania „Rakoobrona” – 28 szkół przystąpiło do realizacji kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie profilaktyki onkologicznej. W działaniach uczestniczyło **3 000** uczniów, **28** nauczycieli i ok. **30** rodziców.

Koordynatorzy ds. promocji zdrowia oraz kadra pedagogiczna z przedszkoli i szkół należących do Programu Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie uczestniczyli w szkoleniach z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień. Zorganizowano 11 szkoleń, w których uczestniczyło **204** nauczycieli.

Na stronie internetowej organizacji na bieżąco zamieszczane były artykuły dotyczące zaplanowanych oraz zrealizowanych działań (konkursów, spotkań, wizytacji, itp.) W celu realizacji programu przygotowano stosowne opracowania tj. regulaminy, ankiety, karty wizytacji itp.

PROGRAMY PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Programy profilaktyki uzależnień mają na celu:

- obniżenie skłonności do podejmowania ryzykownych zachowań związanych ze środkami psychoaktywnymi,
- odkłamanie stereotypowych przekonań i mitów wynikających z nadużywania alkoholu,
- ułatwienie identyfikacji problemu wynikającego z życia w rodzinie z problemem alkoholowym,
- kształtowanie postawy asertywnych zachowań wobec osób nakłaniających do zażywania środków psychoaktywnych,
- umacnianie systemu wartości społecznych,
- dostarczenie wiedzy na temat szkód wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych.

Zrealizowane programy:

- Korekta - program profilaktyczno-interwencyjny przeznaczony dla uczniów pełnoletnich,
- Noe - program realizowany w formie dużego mityngu dla uczniów od 15 do 19 lat,
- Debata - program profilaktyki alkoholowej i narkotykowej dla uczniów od 12 do 15 lat,
- Spójrz inaczej - program profilaktyki narkotykowej dla uczniów od 9 do 12 lat,
- Cukierki - program profilaktyczny dla dzieci w wieku 5-11 lat,
- Stop substancjom psychoaktywnym - program profilaktyki uzależnień od narkotyków i dopalaczy, przeznaczony dla uczniów w wieku 12-15 lat,
- UNPLUGGED - program profilaktyczny dotyczący substancji psychoaktywnych dla uczniów w wieku 12-14 lat oraz rodziców,
- Smak życia-czyli debata o dopalaczach - program profilaktyczny dla młodzieży w wieku 15-18 lat,
- Bez klapsa - jak z miłością i szacunkiem stawiać dziecku granice - program profilaktyki przemocy adresowany do rodziców małych dzieci,
- Czarodziejskie okno - program profilaktyczny z zakresu uzależnień od komputera oraz cyberprzemocy,
- Szkolna Interwencja Profilaktyczna - szkolenie rad pedagogicznych z zakresu zapobiegania zachowaniom ryzykownym młodzieży szkolnej,
- Warsztat psychologiczno-pedagogiczny z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych oraz uzależnień dla dzieci i młodzieży,
- Program Wzmacniania Rodziny - warsztaty umiejętności wychowawczych.

Nazwy programów oraz liczba uczestników:

Nazwa programu	Liczba zrealizowanych programów	Liczba uczestników
Korekta	79	1 868 uczniów
Noe	40	2 804 uczniów
Debata	78	1 408 uczniów
Spójrz inaczej	80	1 327 uczniów
Cukierki	54	1 080 uczniów
Stop substancjom psychoaktywnym	35	711 uczniów
Unplugged - program dla uczniów	18	373 uczniów
Unplugged - wywiadówka profilaktyczna	18	139 rodziców
Smak życia - czyli debata o dopalaczach	44	916 uczniów
Bez klapsa - jak z miłością i szacunkiem stawiać dziecku granice	16	244 rodziców
Czarodziejskie okno	32	559 uczniów
Szkolna Interwencja Profilaktyczna	10	312 nauczycieli
Warsztat psychologiczno-pedagogiczny	7	202 uczniów
Program Wzmacniania Rodziny	2	26 uczniów 26 rodziców
	513	11 274 uczniów 409 rodziców 312 nauczycieli

WSPIERANIE ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ SPECJALNYCH.

Program ma na celu przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży szkół specjalnych poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności.

We wrocławskich szkołach specjalnych i ośrodkach szkolno-wychowawczych zostały zrealizowane działania edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, mające na celu:

- profilaktykę uzależnień,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wspomaganie rozwoju osobistego i emocjonalnego,
- kształtowanie umiejętności społecznych,
- rozwijanie umiejętności komunikacji,
- kształtowanie poczucia własnej wartości,
- poprawę samooceny,
- zwiększenie motywacji,
- rozwijanie zainteresowań i zdolności.

Tematy zajęć i liczbę uczestników:

DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
Warsztaty taneczne	280
Warsztaty teatralne, dramowe	192
Warsztaty z aktywnej percepcji sztuki	65
Warsztaty multimedialne	90
Aktywne zajęcia edukacyjne	55
Wyjścia kulturalne	98
Pokazy finałowe	85
RAZEM	865

PROGRAM PROFILAKTYKI ZINTEGROWANEJ „ARCHIPELAG SKARBÓW”.

Program ma na celu wspieranie rozwoju osobistego oraz kształtowanie u młodzieży postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych osób.

Działania programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów” obejmują profilaktykę uzależnień, profilaktykę przemocy, profilaktykę HIV/AIDS, profilaktykę ryzykownych zachowań seksualnych.

Program rekomendowany jest przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii zgodnie z założeniami „Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego”.

Działania programu kierowane były do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych, rad pedagogicznych oraz rodziców.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w **20** wrocławskich szkołach podstawowych.

W okresie od stycznia do czerwca 2019 r. przeprowadzono 17 spotkań dla młodzieży, 17 wykładów dla rodziców oraz 17 wykładów dla nauczycieli. W działania wzięło udział **2 034** uczniów, **538** rodziców oraz **400** nauczycieli.

W całej edycji programu (od października 2018 r. do czerwca 2019 r.) przeprowadzono 20 spotkań dla młodzieży, 20 wykładów dla rodziców oraz 19 wykładów dla nauczycieli. W działania wzięło udział **2 590** uczniów, **668** rodziców oraz **470** nauczycieli.

W 20 szkołach przeprowadzona została diagnoza, na podstawie której przygotowane zostały indywidualne „Raporty z diagnozy zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej”.

W październiku 2019 r. rozpoczęto realizację programu na rok szkolny 2019/2020. Przeprowadzono diagnozę problemów i pozytywnego potencjału uczniów w 14 szkołach.

W diagnozie wzięło udział **1 117** uczniów. Ponadto w 4 szkołach odbyły się: warsztaty dla **412** uczniów, wykłady dla **22** rodziców oraz szkolenie dla rad pedagogicznych, w których wzięło udział **127** nauczycieli. Przygotowano również materiały profilaktyczne niezbędne do realizacji programu.

WSPIERANIE MŁODZIEŻY W ZAKRESIE ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY

Program ma na celu przeciwdziałanie przemocy oraz ryzykownym zachowaniom młodzieży poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności oraz promowanie wartości szacunku, odpowiedzialności, tolerancji i współdziałania w grupie.

W ramach programu realizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające poczucie własnej wartości i integrację rówieśniczą w formie warsztatów oraz indywidualnych konsultacji.

Liczba uczestników poszczególnych programów

DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
Warsztaty antyprzemocowe z elementami treningu asertywności i WenDo dla dziewcząt	45 uczniów
Warsztaty antyprzemocowe dla chłopców – komunikacja bez przemocy	43 uczniów
Warsztaty antydyskryminacyjne dla młodzieży	63 uczniów
Warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży	1665 uczniów
Cykliczne warsztaty rozwojowe	14 uczniów
Grupa socjoterapeutyczna	10 uczniów 10 rodziców
Indywidualne konsultacje psychologiczne, spotkania informacyjno-motywujące	159 uczniów 10 rodziców
RAZEM	1999 uczniów 20 rodziców

DZIAŁANIA Z ZAKRESU PROMOCJI ZDROWIA W ŚRODOWISKU NAUCZYCIELI

W 2019 r. zostało zorganizowane Seminarium Naukowo-Szkoleniowe „Promocja zdrowia w działaniu: promocja zdrowia dzieci i młodzieży”. Składało się z części teoretycznej (wykładowej) oraz praktycznej (warsztatowej).

W ramach sesji wykładowej przedstawione zostały 4 wykłady:

- Rola kompetencji zdrowotnych w redukcji negatywnego wpływu środowiska społecznego na przebieg procesu dojrzewania;
- Promocja rekreacyjnej aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży;
- Profilaktyczne działania upodmiotawiające i aktywizujące dla młodzieży w Stowarzyszeniu Psychoedukacji i Terapii "Evolutio" we Wrocławiu;
- Promocja zdrowia seksualnego młodzieży w kontekście psychospołecznym oraz etycznym.

W części praktycznej przeprowadzone zostały 4 warsztaty:

- Wykorzystanie technik wpływu społecznego w kształtowaniu prozdrowotnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży;
- Komunikacja dotycząca sfery intymnej w przestrzeni publicznej;
- Promocja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży - trening samoświadomości dla zdrowia;
- Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – techniki relaksacyjne.

W seminarium wzięło udział **45** nauczycieli.

Ponadto Oferent w ramach umowy przygotował program merytoryczny, wykłady i warsztaty oraz materiały konferencyjne na VIII Konferencję Szkoleniową w ramach programu "Szkoła w formie" – „Promocja Zdrowia Dzieci i Młodzieży”.

W ramach sesji wykładowej przygotowano 5 wykładów:

- Zakres i strategie działań współczesnej promocji zdrowia opartej na społeczno-ekologicznym modelu zdrowia;
- Potrzeby i bariery w realizacji prozdrowotnego stylu życia młodzieży. Refleksje praktyczne na podstawie wyników badań empirycznych;
- Technologiczny zawrót głowy a promocja zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży;
- Współczesne scenariusze promocji zdrowia seksualnego. Seksualizacja a edukacja seksualna dzieci i młodzieży;
- Aktywizacja i upodmiotowienie jako priorytety współczesnej promocji zdrowia w kontekście zdrowia dzieci i młodzieży.

W części praktycznej przygotowano 4 warsztaty:

- Jak skutecznie tworzyć i wdrażać projekty promujące zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży? Wykorzystanie technik wpływu społecznego w promocji zdrowia;
- Komunikacja dotycząca sfery intymnej w przestrzeni publicznej;
- Zdrowie psychiczne młodzieży. Techniki relaksacyjne;
- Trening samoświadomości dla zdrowia.

REALIZACJA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH DLA OSÓB ZAGROŻONYCH ZACHOWANIAMI RYZYKOWNYMI. „KLUBY RODZICA”

Celem programu jest ograniczanie zachowań ryzykownych wśród dorosłych mieszkańców Wrocławia oraz ich podopiecznych poprzez realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej.

W ramach programu realizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające umiejętności wychowawcze rodziców. We wszystkich filiach bibliotecznych w roku 2019 odbyło się w sumie **435 spotkań**. Wzięły w nich udział **9 773 osoby**, w tym **5 225 dzieci**.

BADANIA SPOŁECZNE W PUNKTACH SPRZEDAŻY I PODAWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE WROCŁAWIA

Celem badań było zwiększenie poziomu wiedzy dotyczącej zagrożeń zdrowotnych oraz budowanie poczucia odpowiedzialności społecznej i prawnej osób sprzedających alkohol poprzez przeprowadzenie badań techniką Mystery Shopping oraz szkolenia specjalistyczne.

Badanie składało się z 4 etapów:

- Przeprowadzenie audytu w punktach sprzedaży i podawania alkoholu. Audytorami były dwie osoby - jedna wcielająca się w rolę osoby nietrzeźwej, druga o młodym wyglądzie;
- Przeprowadzenie instruktażu w audytowanym lokalu i zaproszenie sprzedawców oraz właścicieli lokali na szkolenia stacjonarne;
- Przeprowadzenie szkoleń stacjonarnych;
- Przeprowadzenie audytu kontrolnego.

Działaniem objęto 200 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Wrocławia, w tym 50 lokali gastronomicznych. Udział w szkoleniach wzięło ok. 600 osób.

PORADNICTWO I POMOC W RAMACH PRAC GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

PROCEDURA ZOBOWIĄZANIA DO LECZENIA ODWYKOWEGO

W 2019 r. do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło **630** wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. Na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia lub jego kontynuacji wystosowano **1 367** zaproszeń, z czego zgłosiło się **351** osób. Na badania przez biegłego sądowego skierowano **527** osób (podjęto **527** uchwał) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby Komisji, biegli sądowi

wykonali **560** badań i wydali **280** opinii (na jedną opinię składają się dwa badania: psychiatry i psychologa).

Do Sądów Rejonowych Wrocławia (Śródmieścia, Fabrycznej i Krzyków) skierowano **377 wniosków** (podjęto 377 uchwał) o wydanie postanowienia o obowiązku leczenia odwykowego. Procedury zobowiązania do leczenia umorzono wobec **186** osób (z powodów: wycofanie wniosku, podjęcie leczenia, brak danych do rozpoznania uzależnienia, zgon uczestnika, zbieg spraw, ustanie przesłanek ustawowych). W ramach obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, założono **54** Niebieskie Karty, a sprawy trafiły do tzw. „Zespołu interdyscyplinarnego”. Z porad i pomocy Komisji skorzystało ok. **1 900** osób.

Ponadto, członkowie Komisji uczestniczyli w **79** postępowaniach sądowych o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji. Udział członków Komisji w postępowaniach dotyczy przede wszystkim spraw, gdzie ma miejsce przemoc oraz pokrzywdzonymi są małoletnie dzieci.

PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA” (ŚWIADCZĄCA O WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE)

Członkowie Komisji w ramach realizacji zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty uczestniczyli w ok. **2 300** spotkaniach grup roboczych powołanych na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących rodzin, w których ma miejsce przemoc wynikająca z nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z członków rodziny.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O WYDANIE ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ/PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W oparciu o uchwałę nr LX/1424/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych na terenie Wrocławia oraz uchwałę nr LX/1423/18 z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Wrocławia rozpatrzono **830** wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Opinię pozytywną otrzymało **826** wniosków, natomiast negatywną **4** wnioski.

WSPÓŁPRACA GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH Z INNYMI INSTYTUCJAMI ORAZ ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ

- Sądy Rejonowe (Wydziały Rodzinne i Nieletnich) poszczególnych dzielnic Wrocławia: kierowanie przez komisję wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób zgłoszonych do komisji oraz wniosków o wgląd w sytuację małoletnich, będących pod opieką osoby nadużywającej alkoholu;
- Policja - kierowanie do komisji zgłoszeń/informacji o osobach, które podczas interwencji domowych były pod wpływem alkoholu;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – kierowanie do komisji zgłoszeń/informacji o osobach - podopiecznych, którzy nadużywają alkoholu.

ZWALCZANIE NARKOMANII ORAZ ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ - PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **1 044 000 zł**, z której wydatkowano **1 044 000 zł**, co stanowi **100%** zaplanowanych środków.

PORADNICTWO I POMOC TEARPEUTYCZNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD NARKOTYKÓW I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

PORADNICTWO, PSYCHOTERAPIA, DZIAŁANIA ŚRODOWISKOWE, PUNKTY KONSULTACYJNE, REDUKCJA SZKÓD ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH

Celem programu jest zwiększenie dostępności do poradnictwa, poprawa skuteczności terapii i readaptacji osób uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin oraz ograniczanie zdrowotnych i społecznych szkód, wynikających z używania środków psychoaktywnych. Cele szczegółowe:

- zapewnienie dostępności do informacji o miejscach i formach pomocy,
- zapewnienie pomocy i wsparcia osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom (poradnictwo i usługi terapeutyczne),
- ograniczanie szkód społecznych i ryzykownych zachowań, wynikających z używania narkotyków,
- ograniczanie liczby osób zażywających narkotyki,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa.

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii na terenie Wrocławia ze środków gminy Wrocław realizowały przede wszystkim organizacje pozarządowe. Organizacje posiadają odpowiednie warunki lokalowe oraz dysponują specjalistyczną kadrą pozwalającą na prawidłową i efektywną realizację powierzonych zadań. W 2019 r. w ramach programu w Punktach Konsultacyjnych udzielono ponad **3 000** porad (telefonicznych, osobistych i przez internet). Z różnych form wsparcia i terapii skorzystało **ok. 1 000** osób. W programie Candis uczestniczyło **81** osób. Programami edukacyjnymi i poradnictwem edukacyjnym objęto grupę ponad **1 900** osób.

W okolicach dworców PKP i PKS realizowany jest program „street-working”, polegający na prowadzeniu działań informacyjno-edukacyjnych wśród osób używających środki psychoaktywne. Realizowany jest także program klubowy, w ramach którego udzielane są porady dla osób podejmujących ryzykowne zachowania. Z oferty świetlicy „drop-in” skorzystało **135** osób uzależnionych.

PROGRAM SUBSTYTUCYJNEGO LECZENIA METADONEM

Program stanowi uzupełnienie substytucyjnego leczenia metadonem, finansowanego w ramach kontraktu z NFZ. Leczenie substytucyjne jest formą opieki medycznej stosowaną w uzależnieniu od opiatów, wykorzystującą substancję o właściwościach i działaniu podobną do narkotyku, który spowodował uzależnienie. Podawanie takiej substancji zapobiega występowaniu zespołu abstynencyjnego oraz redukuje skutki zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniem. Leczenie substytucyjne jest na ogół kierowane do narkomanów, którzy nie mogą poradzić sobie z nałogiem po całkowitym odstawieniu narkotyku.

W 2019 r. programem leczenia substytucyjnego objęto **262** pacjentów. Wszystkie osoby przyjęte do programu miały wykonane badanie w kierunku przeciwciał anty-HIV i anty-HCV. Pacjenci, oprócz codziennego przyjmowania metadonu, uczestniczą w terapiach indywidualnych oraz grupowych odbywających się na terenie placówki. W ramach programu uruchomiono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym można uzyskać informację o możliwościach i zasadach podjęcia leczenia/terapii oraz miejscach i formach pomocy służb i instytucji działających na terenie Miasta. W punkcie konsultacyjnym udzielano także porad specjalistycznych.

ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROGRAM BEZPŁATNEGO TESTOWANIA W KIERUNKU WYKRYWANIA WIRUSA HIV

W ramach programu prowadzone jest anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku wykrywania wirusa HIV u mieszkańców Wrocławia i osób odwiedzających miasto oraz motywowanie ich do leczenia. Osoby zakażone kierowane są do specjalistycznych ośrodków i Poradni Nabytych Niedoborów Odpornościowych.

W ramach programu działa Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny w Poradni Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wszystkich Świętych 2.

W 2019 r. przeprowadzono **4 969** testów w kierunku zakażenia HIV, zakażenie wirusem wykryto u **56** osób. Udzielono **12 868** porad związanych z zakażeniem wirusem HIV.

REALIZACJA ZADAŃ DZIAŁU ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ I PODAWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Postępowania administracyjne

W roku 2019 wpłynęło **5 067** wniosków, podań, zgłoszeń oraz pism w sprawach dotyczących wydania zezwoleń lub w związku z korzystaniem z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano **4 745** decyzji, w tym:

- **1 956** zezwoleń na sprzedaż alkoholu w handlu i gastronomii,
- **1 655** zezwoleń jednorazowych (festyny, targi itp.),
- **15** zezwoleń na wyprzedaż zapasów,
- **108** zezwoleń cateringowych,
- **683** decyzje wygaszające zezwolenia,
- **206** decyzji zmieniających,
- **85** decyzji umarzających postępowania,
- **19** decyzji odmawiających wydania zezwoleń,
- **12** decyzji cofających zezwolenia,
- **6** decyzji uchylających.

W roku sprawozdawczym przedsiębiorcy złożyli **2 146** wniosków o wydanie zezwoleń stałych na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zezwoleń udzielanych przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę (zezwolenia cateringowe). W celu zgromadzenia materiału dowodowego, niezbędnego do podejmowania decyzji, sporządzono około **3 000** wystąpień do organów i jednostek opiniujących wydawanie zezwoleń.

Limity zezwoleń na sprzedaż alkoholu

Wykorzystanie ustalonych przez Radę Miejską Wrocławia limitów zezwoleń na sprzedaż napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18% zawartości alkoholu, z podziałem na handel i gastronomię, kształtowało się na koniec 2019 r. następująco:

Wykorzystanie ustalonych limitów zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2019 r.

handel A	handel B	handel C	gastronomia A	gastronomia B	gastronomia C
1 175	1 125	1 075	1 025	855	695
995	991	928	940	769	581

Kontrola przestrzegania prawa:

Kontrole zasad i warunków prowadzenia sprzedaży

W roku sprawozdawczym, zgodnie z planem kontroli, przeprowadzono kontrole dotyczące **105** punktów sprzedaży, w których funkcjonowało **261** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zakres przeprowadzanych kontroli dotyczył przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ponadto skontrolowano pojedyncze punkty sprzedaży w związku z podjętą przez Radę Miejską Wrocławia uchwałą ograniczającą na terenie Osiedla Stare Miasto godziny sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Oględziny lokalizacji punktów sprzedaży

Przeprowadzono oględziny lokalizacji **3** punktów sprzedaży, w których ubiegano się o wydanie **7** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Celem oględzin było zbadanie, czy planowana lokalizacja punktów sprzedaży, objętych wnioskami o udzielenie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, jest zgodna z warunkami usytuowania przewidzianymi w obowiązujących przepisach prawa.

Kontrole przez podmioty współpracujące

W ramach współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia oraz Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwrócono się o przeprowadzenie przez te podmioty kontroli **77** punktów sprzedaży, w których funkcjonowało **169** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Kontrole te zostały zrealizowane.

Weryfikacja oświadczeń o wartości sprzedaży

W roku 2019 prowadzono czynności sprawdzające, dotyczące weryfikacji rzetelności oraz prawdziwości danych w składanych przez przedsiębiorców oświadczeniach o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w wytypowanych punktach sprzedaży. Weryfikacją objęto **67** zezwoleń w **24** punktach sprzedaży napojów alkoholowych. W wyniku czynności sprawdzających prawdziwość danych w oświadczeniach wszczęto **13** postępowań w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w **5** punktach sprzedaży. Z tej liczby **5** postępowań w **2** punktach sprzedaży zakończyło się cofnięciem uprawnień, a **8** postępowań w **3** punktach sprzedaży umorzono.

W toku weryfikacji oświadczeń o wartości sprzedaży oraz dokumentów źródłowych złożonych przez przedsiębiorców występowano o dane i informacje do urzędów skarbowych, hurtowni oraz innych podmiotów.

Weryfikacja opłat za korzystanie z zezwoleń

W styczniu 2019 r. posiadacze zezwoleń złożyli **1 910** oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych. W okresie dodatkowych 30 dni złożono jeszcze **29** oświadczeń o wartości sprzedaży. Uzyskane w ten sposób dane posłużyły do weryfikacji wysokości wniesionych opłat za korzystanie z zezwoleń. Weryfikację opłat przeprowadzono w ciągu roku trzykrotnie, po upływie terminu każdej z trzech rat opłat za korzystanie z zezwoleń (z uwzględnieniem 30-dniowych okresów dodatkowych, w których Ustawodawca umożliwił dokonanie opłaty raty wraz z uiszczeniem opłaty dodatkowej).

Na wniosek przedsiębiorców wydano **41** zaświadczeń potwierdzających prawidłowe wniesienie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wpływy z tytułu opłat w roku 2019

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w roku 2019 przekroczyły planowane pierwotnie dochody o kwotę w wysokości **503 054 zł** i wyniosły **18 940 054 zł**.

Podobnie jak w latach ubiegłych nastąpił wzrost pozyskiwanych środków finansowych z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Głównym powodem tego wzrostu jest wzrost sumarycznej wartości sprzedaży napojów alkoholowych,

wykazywanej w składanych przez posiadaczy zezwoleń oświadczeniach. Wysokość opłaty za korzystanie z zezwoleń w danym roku jest bowiem pochodną wykazywanych wartości sprzedaży za rok poprzedni. Wzrost wartości sprzedaży alkoholu nie jest równoznaczny ze wzrostem ilości sprzedanego alkoholu, na uzyskiwane wartości sprzedaży istotny wpływ ma bowiem cena, po której oferowany jest alkohol. Stały wzrost pozyskiwanych środków zilustrowano w tabeli, zawierającej zestawienie wpływów z lat 2015-2019.

Wpływy z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

2015	2016	2017	2018	2019
14 931 094 zł	15 976 142 zł	16 744 076 zł	17 708 215 zł	18 940 054 zł

Wdrażanie nowych rozwiązań:

W trakcie roku 2019 modyfikowane było oprogramowanie do obsługi zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (OTAGO – KOALA). Prace dotyczyły zarówno poprawy działania systemu, jak i obejmowały modyfikacje związane ze zmianami w przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Stale aktualizowano i udoskonalano stronę internetową w BIP, uzupełniając ją o nowe formularze do pobrania, opisy procedur, ważne informacje, ogłoszenia bieżące dla przedsiębiorców, schematy procedur kontroli i procedur sprawdzających, decyzje interpretacyjne. Ponadto cyklicznie publikowano wykazy funkcjonujących we Wrocławiu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na placówki handlowe oraz gastronomiczne. Na stronach BIP umieszczono również wykaz punktów sprzedaży, które objęte zostały uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia ograniczającą godziny sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Na stronie internetowej funkcjonował też kalkulator opłat – narzędzie, które ułatwia samodzielne wyliczenie wysokości opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Nowością w 2019 r. było uruchomienie newslettera, w ramach którego rozsyłane są komunikaty przypominające o ustawowych obowiązkach związanych ze składaniem oświadczeń o wartości sprzedaży oraz uiszczaniem opłat za zezwolenia. Na newsletter mogą się zapisać wszyscy przedsiębiorcy posiadający zezwolenia, zainteresowani otrzymywaniem komunikatów.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Na zakupy inwestycyjne przeznaczono środki finansowe w łącznej kwocie **1 071 499 zł**, w tym:

- dla Dolnośląskiego Centrum Chorób Płuc we Wrocławiu, ul. Grabiszyńska 105 w kwocie **52 530 zł** - na zakup sprzętu medycznego do Izby Przyjęć;
- dla Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, ul. Borowska 213 w kwocie **409 000 zł** - na zakup aparatu ultrasonograficznego oraz 3 urządzeń kardiograficznych dla Kliniki Ginekologii i Położnictwa;
- dla Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu, ul. Dobrzyńska 21/23 w kwocie **58 259 zł** - na zakup spirometru i zestawu aparatów do drenażu limfatycznego;
- dla Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu, ul. Ziębicka 34-38 w kwocie **281 710 zł** - na zakup 4 defibrylatorów;
- dla Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej w kwocie **90 000 zł** - na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego do gabinetu stomatologicznego w Szkole Podstawowej nr 68 we Wrocławiu;
- dla Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej w kwocie **90 000 zł** - na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego do gabinetu stomatologicznego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 we Wrocławiu;
- dla Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej w kwocie **90 000 zł** - na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego do gabinetu stomatologicznego w Szkole Podstawowej nr 74 we Wrocławiu.

ORGANIZACJA I ZAPEWNIENIE OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 SPRAWOWANEJ W FORMIE ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH, KLUBÓW DZIECIĘCYCH ORAZ DZIENNEGO OPIEKUNA

W roku sprawozdawczym 2019, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **23 855 985 zł**, z której wydatkowano **22 925 631,97 zł**, co stanowi **96,10%** zaplanowanych środków.

Celem realizacji zadania jest zwiększenie ilości i dostępności miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie Wrocławia poprzez dofinansowanie opieki prowadzonej w żłobkach niepublicznych oraz poprawa jakości opieki, poprzez sprawowanie nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi.

Zadanie zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 polega w szczególności na:

- zapewnieniu dzieciom opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- zagwarantowaniu dzieciom właściwej opieki pielęgnacyjnej i edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,
- prowadzeniu zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dzieci, właściwych do wieku dzieci wg opracowanego programu zajęć odpowiednio dla różnych grup wiekowych,
- współpracy z rodzicami i opiekunami prawnymi dziecka,
- zapewnieniu dzieciom bezpieczeństwa w czasie przebywania w żłobku oraz odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych, zgodnych z obowiązującymi przepisami,
- zapewnianiu opieki przez personel o kwalifikacjach oraz ilości godzin określonych w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

W związku z wejściem w życie z dniem 4 kwietnia 2011 r. ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, oprócz finansowania miejsc opieki w żłobkach publicznych, uzyskano możliwość finansowania i zlecenia zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3 podmiotom wpisanym do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia oraz zatrudniania i finansowania dziennego opiekuna. Wdrożenie alternatywnych form opieki stało się kluczowym zadaniem Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych w latach 2011-2019, w związku z potrzebą większej liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 sprawowana w formie **Dziennego opiekuna** jest realizowana przez **Wrocławskie Centrum Integracji**.

Prowadzenie działalności w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wiąże się z koniecznością uzyskania **wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych** prowadzonego w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych. Żłobek lub klub dziecięcy musi spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz wydanych do niego rozporządzeniach, dotyczących warunków, jakie spełniać ma lokal, w którym sprawowana jest opieka nad dziećmi oraz kwalifikacji i doświadczenia kadry.

W **2019 r.** wpisano do rejestru **34** podmiotów, w tym **27** żłobków i **9** klubów dziecięcych oraz wykreślono **9** żłobków i **1** klub dziecięcy.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. do Rejestru wpisane były **173** żłobki, z tego **16** publicznych i **157** niepublicznych oraz **18** klubów dziecięcych. Ilość miejsc w żłobkach wpisanych do rejestru wynosiła **7 333**, w tym w żłobkach publicznych **2 155**, w niepublicznych **5 178**. Ilość miejsc w klubach dziecięcych wynosiła **333**.

W roku 2019 do dnia 31 sierpnia kontynuowano **73 umowy** zawarte w roku 2018 na dofinansowanie **2 744 miejsc** w **77** żłobkach niepublicznych prowadzonych przez **55** podmiotów gospodarczych oraz organizacje pozarządowe.

W wyniku rozstrzygnięcia w 2019 r. konkursów na organizację opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na dzień 31 grudnia 2019 r. realizowanych było **71 umów** na dofinansowanie **3 223 miejsc** w **104** niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez **64** podmioty gospodarcze oraz organizacje pozarządowe. Umowy te zostały zawarte na okres do dnia 31 sierpnia 2020 r.

W ramach tych umów -dofinansowano **3 163 miejsca** opieki nad dziećmi w żłobkach niepublicznych prowadzonych w ramach działalności gospodarczej oraz **60 miejsc** w niepublicznym żłobku o charakterze integracyjnym prowadzonym przez Oddział Fundacji „Promyk Słońca”. W związku z integracyjnym charakterem tej placówki oprócz realizowania zadań jw. dzieci niepełnosprawne i wymagające wczesnego wspomaganie rozwoju w czasie pobytu w żłobku korzystały ze specjalistycznych zajęć prowadzonych przez rehabilitantów, logopedów i psychologów.

Liczba miejsc w żłobkach wg danych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w latach:

Rok/ Rodzaj placówki	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba miejsc w żłobkach publicznych	1 650	1 890	1 970	1 990	1 990	2 091	2 091	2 091	2 091	2 123	2 155
Liczba miejsc w żłobkach niepublicznych	brak danych	brak danych	769	1 090	1 646	2 118	2 496	2 957	3 581	4 445	5 178
Liczba miejsc dofinansowanych przez Gminę Wrocław w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych*	-	-	429	821	1 070	1 565	1 954	2 114	2 315	2 744	3 223

*do roku 2018 dofinansowano miejsca wyłącznie w żłobkach, od roku 2019 dofinansowano miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych.

Przeprowadzono nadzory w **68** żłobkach i klubach dziecięcych, w tym **65** w żłobkach niepublicznych i **3** w klubach dziecięcych.

INNE ZADANIA:

Opracowano 11 projektów uchwał Rady Miejskiej, z tego m.in.:

- 7 dotyczących zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Gmina Wrocław,
- 1 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Wrocławia na rok 2019;
- 1 dotycząca zmiany uchwały w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Miasta Wrocławia;
- 1 dotycząca zmiany uchwały w sprawie ustalenia maksymalnego wynagrodzenia dziennego opiekuna, zasad jego ustalania oraz wysokości opłaty za pobyt dziecka u dziennego opiekuna oraz maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie;
- 1 dotycząca powołania komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora Wrocławskiego Centrum Zdrowia Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej;
- Opracowano 4 projekty obwieszczeń z tekstami jednolitymi uchwał Rady Miejskiej.

Sporządzono **22** informacje dla Biura Rozwoju Wrocławia w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Prowadzono wykaz dziennych opiekunów, wpisano **32** opiekunów, wykreślono **12** opiekunów.

Wydano **35** zaświadczeń o wpisie do Rejestru żłobków, **6** zaświadczeń o zmianie wpisu.

Wydano **10** decyzji o wykreśleniu z Rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

WROCLAWSKI ZESPÓŁ ŻŁOBKÓW

Działalność jednostki opiera się w szczególności na sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat trzech w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz.U. 2019.409 t.j.) oraz obsługą żłobków pod względem organizacyjno-technicznym, jak zamówienia publiczne, zapewnianie ciągłej obsługi techniczno-eksploatacyjnej, prowadzenie spraw finansowych i księgowych, pracowniczych, organizacyjnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, sprawozdawczości.

W skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków **wchodzi 15 żłobków i 1 filia:**

- Żłobek nr 1, ul. Lwowska 20;
- Żłobek nr 2, ul. Zemska 33;
- Żłobek nr 3, ul. Białowieska 33;
- Żłobek nr 4, ul. Kłodnicka 25;
- Żłobek nr 5, ul. Dokerska 5;
- Filia Żłobka nr 5, ul. K. i M. Barskich 45;
- Żłobek nr 6, ul. Krowia 1;
- Żłobek nr 7, ul. Drukarska 9;
- Żłobek nr 8, ul. Sądowa 6;
- Żłobek nr 9, ul. Wrońskiego 13d;
- Żłobek nr 10, ul. Henryka Brodatego 17;
- Żłobek nr 11, ul. Hubska 39;
- Żłobek nr 12, ul. Jugosłowiańska 85a;
- Żłobek nr 13, ul. Wieczysta 107;
- Żłobek nr 14, ul. Mulicka 4c;
- Żłobek nr 15, ul. Łukowa 37.

W 1 października 2019 r. oddano do użytku Filię Żłobka nr 5, przy ul. K. i M. Barskich 45. Żłobek znajduje się na parterze budynku usługowo-mieszkalnego na osiedlu Nowe Żerniki. Opieką w żłobku objęte są dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat.

Kontynuowano, rozpoczętą w 2018 r. rekrutację dzieci do żłobków poprzez **system elektronicznej rekrutacji do żłobków**. Celem tak zorganizowanej rekrutacji jest zwiększenie transparentności i przejrzystości systemu, wyjście naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Wrocławia, a także ujednoczenie systemu naboru do żłobków publicznych i niepublicznych z dotacją Gminy Wrocław.

Rekrutacja odbywa się w systemie ciągłym, całorocznym.

Rekrutacja PCSS Systemowa obsługa rekrutacji

Informator Aktualności Wypełnij wniosek Dokumenty FAQ Zaloguj Kontakt

Żłobki

Lista placówek: Wrocław

Placówka: nazwa lub adres Dodatkowe cechy: Dowolne Filtruj

Dzielnica: wszystkie Typ jednostek: publiczne Grupy wiekowe: dowolna

Nazwa i adres	Lokalizacja	Dzielnica	Dodatkowe cechy
Jednostki publiczne			

W rekrutacji w 2019 r. uczestniczyło **120 żłobków i klubów dziecięcych** w tym:

- 16 placówek Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
- 104 niepublicznych placówek z dofinansowaniem Miasta.

We wszystkich żłobkach uczestniczących w rekrutacji na koniec roku 2019 było **5 378 miejsc**. W stosunku do roku 2018 zanotowano **wzrost o 251 miejsc**.

Kontynuowano i we wrześniu 2019 zakończono realizację projektu „Dolnośląskie Żłobki”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Projekt skierowany był do osób powracających na rynek pracy po urlopie macierzyńskim/rodzicielskim i osób niezatrudnionych (bezrobotnych lub biernych zawodowo, w tym przybywających na urlopie wychowawczym). Wsparciem objęto **187 osób**. W ramach projektu „Dolnośląskie Żłobki” utworzono **32 nowych miejsc** żłobkowych w Żłobku nr 12, przy ul. Jugosłowiańskiej 85a.

W grudniu 2019 r. pozyskano dofinansowanie na uruchomienie Żłobka nr 16 przy ul. Sygnałowej 23 na osiedlu Jagodno.

Projekt jest współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Środki z projektu przeznaczone są na bieżącą działalność placówki.

W ramach projektu we Wrocławiu zostanie utworzonych **220 miejsc** żłobkowych. Wsparciem, zgodnie z założeniami projektu zostaną objęte osoby powracające na rynek pracy po urlopiach macierzyńskich lub rodzicielskich, lub pozostających bez zatrudnienia, sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3.

Celem projektu jest:

- utworzenie nowych miejsc opieki w żłobkach, poprzez zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych, zapewnienie środków na bieżące funkcjonowanie przez 24 miesiące, w tym poniesienie opłat za wyżywienie i pobyt dziecka, wynagrodzeń opiekunów i kadry zarządzającej;

- stworzenie możliwości podjęcia pracy zawodowej osobom bezrobotnym lub biernym zawodowo poprzez objęcie opieką żłobkową dzieci w wieku do lat 3, znajdujących się aktualnie pod ich opieką, co uniemożliwia im poszukiwanie i znalezienie zatrudnienia.

Wartość projektu: **9 421 140,61 zł**

Wysokość dofinansowania: **8 564 673,29 zł**, w latach:

- 2020 – 2 141 944,93 zł,
- 2021 – 3 668 561,52 zł,
- 2022 – 2 754 166,84 zł;

Okres realizacji: 1 kwietnia 2020 r. – 31 sierpnia 2022 r.

Miejsca normatywne w placówkach wrocławskiego zespołu żłobków

żłobek	ilość miejsc normatywnych	ilość grup dziecięcych	liczba grup		
			I	II	III
nr 1	142	4	1	1	2
nr 2	121	3	1	1	1
nr 3	128	3	0	2	1
nr 4	126	3	0	2	1
nr 5	120	3	1	1	1
nr 5 - filia	32	1	0	1	
nr 6	113	3	1	1	1
nr 7	126	3	1	1	1
nr 8	141	4	1	1	2
nr 9	82	2	0	1	1
nr 10	137	4	1	1	2
nr 11	124	3	0	2	1
nr 12	157	6	1	2	3
nr 13	125	3	0	2	1
nr 14	215	7	1	3	3
nr 15	266	8	1	3	4
ogółem	2 155	60	10	25	25

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

Obok opieki opiekuńczo-pielęgnacyjnej w żłobkach przez cały rok prowadzone są zajęcia dydaktyczno-wychowawcze.

Ich rodzaj oraz tematyka są uzależnione od grupy wiekowej dzieci:

- pierwsza grupa - od 20 tygodni do 12 miesięcy,
- druga grupa - od roku do dwóch lat,
- trzecia grupa - od dwóch lat do trzeciego roku życia dziecka.

Praca dydaktyczno-wychowawcza prowadzona jest na podstawie założeń „Planu wychowawczego grupy wiekowej”, które są planowane na dany miesiąc oraz na podstawie „Katalogu niezbędnych oddziaływań wychowawczych”. W planach pracy uwzględnia się porę roku, uroczystości i święta. Zajęcia przeprowadzane są na podstawie codziennie planowanych i zapisywanych konspektów pracy dydaktyczno-wychowawczej.

W okresie wiosenno-letnim dzieci korzystają z placu zabaw, gdzie organizowane są różnego rodzaju zajęcia ruchowe z wykorzystaniem piłek oraz sprzętu znajdującego się w ogrodzie typu: huśtawki, piaskownica, lokomotywa z wagonikiem, zjeżdżalnia.

Zabawy integracyjne z użyciem chusty Klanza:

W żłobkach przeprowadzane są następujące zajęcia:

Zajęcia dydaktyczne - zajęcia i zabawy, które mają zintegrować i wyrobić poczucie potrzeby przynależności szczególnie w pierwszych dniach adaptacji w żłobku.

Zajęcia, te wzbogacają słownictwo dzieci, doskonałą umiejętność wypowiedzenia się. Opowiadania, historyjki obrazkowe rozwijają słownictwo, wiedzę dzieci na temat otaczającego świata, zasad dobrego wychowania i zachowania, bezpieczeństwa oraz inspiracji, kontaktu z przyrodą, harmonii i spójności.

Ponadto są to zajęcia kształtujące zmysły poprzez zagadki dźwiękowe i smakowe.

Zajęcia plastyczne - rysowanie, malowanie, wydzieranie, wyklejanie, tworzenie postaci i różnych form z plasteliny. Nauka rozpoznawania podstawowych kolorów oraz umiejętności koordynacji oko-ręka.

Zajęcia muzyczne i rytmiczne - rozwijanie słuchu muzycznego, pamięci muzycznej, poczucia rytmu – zabawy rytmiczne i nauka piosenek. Reagowanie dzieci na zmianę tempa, rytmu nastroju muzycznego w czasie zabaw ruchowych i umuzykalniających. Podczas tych zajęć dzieci zapoznają się z instrumentami muzycznymi.

Zajęcia ruchowe - zabawy ruchowe orientacyjno-porządkowe, skoczne, ćwiczące równowagę, ćwiczenie rzutu do celu, podskoki oraz tory przeszkód z wykorzystaniem kształtek rehabilitacyjnych.

Zajęcia tematyczne - zajęcia w kąciakach np. kuchennym, fryzjerskim, lalek itp. kształtujące rozwój procesów poznawczych, umiejętności wspólnej zabawy, naśladowania czynności dorosłych.

Zajęcia logopedyczne, czytelnicze, edukacyjne, propagujące zdrowy styl życia to m. in. ćwiczenia oddechowe, głosowe, nauka wierszy. Dbanie o prawidłową artykulację. Czytanie, opowiadanie krótkich bajek i opowiadań poszerzających wiedzę o otoczeniu.

Zajęcia relaksacyjne – słuchanie muzyki relaksacyjnej w celu wyciszenia.

W żłobkach odbywają się różnego rodzaju uroczystości i spotkania:

Imprezy okolicznościowe z udziałem członków rodziny:

- Dzień Matki i Dzień Ojca;
- Dzień Babci i Dzień Dziadka;
- festyn na świeżym powietrzu z okazji Dnia Dziecka;
- uroczyste pożegnanie dzieci odchodzących do przedszkola - tego dnia główną rolę odgrywają najstarsze dzieci, które we wrześniu odchodzą do przedszkoli; zapraszają swoich bliskich na przedstawienie z ich udziałem, w którym mają możliwość przedstawić umiejętności nabyte przez cały pobyt w żłobku; tańczą, śpiewają, mówią wiersze, a na zakończenie otrzymują dyplomy oraz pamiątkowe albumy; dzień ten wzbudza w każdym dziecku poczucie bycia dużym i ważnym.

Uroczystości świąteczne

Mikołajki

Mikołajki to nauka wierszyków i piosenek okolicznościowych, przygotowanie listu dla Świętego Mikołaja, dekorowanie drzewka bożonarodzeniowego, zabawa przy muzyce świątecznej, wspólne zdjęcie z Mikołajem, wręczanie prezentów przekazanych przez Radę Rodziców.

Jasełka

Wspólne kolędowanie pracowników żłobka i dzieci, w celu budowania poczucia wspólnoty, wprowadzenie w świąteczny nastrój. Przybliżenie tradycji związanych ze Świętami Bożego Narodzenia. Budzenie wrażliwości, kształtowanie pozytywnych przeżyć dziecka.

Zabawa karnawałowa

Nauka poprzez zabawę. Kształtowanie wyobraźni - dzieci oraz personel przebierają się w ten dzień w różne stroje i kostiumy z bajek. Wspólna integracja - dzieci z różnych grup bawią się wspólnie na jednej sali.

Wielkanoc

W żłobkach odbywają się zabawy z dziećmi pozwalające przybliżyć im tematykę Świąt Wielkanocnych - wspólne malowanie pisanek, oraz szukanie jajek w żłobkowym ogrodzie.

Zajęcia cykliczne

Przedstawienia teatralne

Średnio raz w miesiącu organizowany jest dla dzieci pokaz teatryku. Są to na ogół spektakle interaktywne, w ramach których aktorzy z wykształceniem pedagogicznym prowadzą zajęcia warsztatowe np.:

- Przygody Świnek,
- Skarpetkowo,
- Bałwankowe Święta,
- Pipi Skarpetka,
- Przygody Małpki Fiki,
- Żółw i zajaczek,
- Cyrk leśnych robaczek,

- Dino – nowy przyjaciel,
- Rodzina bałwanków,
- Inny kolor,
- Królowa o łagodnym sercu,
- Tajemnice skarbu sułtana,
- Foszek Czyścioszek,
- Cyrk leśnych robaczków.

Część przedstawień to spektakle muzyczne – Muzobajki, mające na celu uwrażliwienie dzieci na dźwięki instrumentów muzycznych.

Pożegnania pór roku

Dzieci poznają pory roku i ich przemijanie. Zabawy utrwalać w dzieciach cechy charakterystycznych dla jesieni, zimy, wiosny i lata. Dzieci poznają tradycję i symbole ludowe, uwrażliwiają się na potrzeby planety Ziemi.

Dzień dyni

Dzieci poznają różne rodzaje dyni i ich różne kształty i kolory. Uczestniczą w wydrążaniu dyni stanowiącej dekorację. Inscenizowane są wierszyki i piosenki o dyni. Dzieci wykonują prace plastyczne związane z dynią.

Światowy dzień pluszowego misia

Dzieci zapoznają się z historią pluszowego misia. Śpiewają piosenki i deklamują wierszyki o misiu. Bawią się pluszowymi misiami przyniesionymi z domu. Odbywają się tańce i zabawy tematyczne. Dzieci wykonują prace plastyczne związane z pluszowym misiem.

Dzień Flagi - uroczystość związana ze świętem państwowym, przygotowanie gazetki, wystawa prac plastycznych dzieci

Zajęcia okazjonalne

Spotkania z policją wrocławską – prezentacja przepisów o ruchu drogowym w formie bajeczki, wspólne zdjęcia.

Spotkania z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej m. in. w ramach przeprowadzanych próbnych ewakuacji.

Dzieci mają okazję zobaczyć wóz strażacki, uczestniczyć w pogadance na temat pracy strażaka i zasad bezpieczeństwa. Odbywają się pokazy dźwiękowe syreny strażackiej oraz polewania wodą.

Zajęcia edukacyjne

Treści edukacyjne realizowane są poprzez różne rodzaje aktywności dziecięcej:

- aktywność społeczna (poznawanie bliższego i dalszego otoczenia dziecka),

- językowa (przygotowanie dzieci do słuchania poleceń, rozwijanie zainteresowań książką, uważne słuchanie, wyraźna mowa i opowiadanie dziecka),
- poznawcza (rozwijanie myślenia, ćwiczenie pamięci i koncentracji uwagi),
- artystyczna (muzyka, plastyka, technika),
- ruchowa i zdrowotna (rozwój fizyczny i sprawność ruchowa, dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo na co dzień).

Zajęcia prowadzone są w ciągu całego dnia w formie zajęć zorganizowanych z całą grupą oraz w małych zespołach i indywidualnie, a także w formie zabaw dydaktycznych, badawczych oraz wielu innych. Są dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych każdego dziecka. Metody pracy aktywizują wychowanków i stymulują ich zmysły, a różnorodne formy pracy zaspakajają ich aktywność.

W żłobkach realizowana jest edukacja prozdrowotna i kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych u dzieci.

Przykłady zajęć dla dzieci:

- zabawy integracyjne „Walentynki małego chłopca i dziewczynki” - zabawy ruchowo naśladowcze, które uczą dzieci zasad wspólnej, zgodnej zabawy
- „Jest nam znajome światło czerwone” - zajęcia dydaktyczne uczące dzieci zasad bezpiecznego poruszania się po drodze
- „Wielkie turlanie na naszym dywanie” - cykliczne zajęcia gimnastyczno-ruchowe obejmujące elementy takie jak: rzut piłką, przechodzenie przez tunel, rzut do celu, podskoki, przysiady, czołganie, stanie na jednej nodze; zajęcia te są profilaktyką w przeciwdziałaniu wadom postawy oraz płaskostopiu
- „Od cebulki do szczypiorku” - zajęcia o tematyce przyrodniczej; dzieci uczą się jak dbać o roślinki i jak szanować zieleń
- zajęcia sensomotoryczne: „Nasze rączki lepia pączki” - zajęcia z dziećmi przy użyciu ciasta przygotowanego przez opiekunki; zabawa rozwija sprawność motoryki małej oraz wyobraźni dzieci
- „Wizyta wiosennej żabki” - zajęcia dydaktyczne o tematyce wiosennej zaznajamiające dzieci ze zmianami zachodzącymi w przyrodzie

- Kreatywne śniadanka - tego dnia dzieci otrzymują posiłek w postaci szwedzkiego stołu, bogaty w różnorakie warzywa. Dzięki dużej wyobraźni i kuszącej palecie barw warzyw dzieci tworzą na talerzykach obrazki i dokonują degustacji nowych potraw.

Przykładowe zajęcia zrealizowane w wybranych żłobkach:

- w Żłobku nr 1 „Magiczne zajęcia chemiczne” – zajęcia dla starszych dzieci;
- w Żłobku nr 2 „Pan Gitara” - spotkanie z muzyką na żywo, gra na instrumencie, poznanie dźwięków gitary, zabawy dźwiękonaśladowcze;
- w Żłobku nr 3, 4, 6 zajęcia pokazowe z dogoterapii;
- w Żłobku nr 5 pogadanki i zabawy nt. bezpieczeństwa na drodze – nauka zasad bezpiecznego poruszania się na drogach, zapoznanie z sygnalizacją świetlną: poznawanie kodów komunikacji – czerwona plansza – stój!, zielona plansza – idź!;
- w Żłobku nr 4 Dzień szefowej kuchni z gitarą;
- w Żłobku nr 6 Dzień kota połączony ze zbiórką pieniędzy dla Stowarzyszenia Ochrony Zwierząt EKOSTRAŻ, wizyta kominiarza;
- w Żłobku nr 8 Dzień zwierząt - rozpoczynany poprzez zbiórkę karmy, koców, ręczników i misek dla zwierząt ze schroniska; dzięki temu wydarzeniu w dzieciach kształtowana jest postawa wrażliwości na krzywdę i biedę innych; dzieci chętnie przynoszą dary dla zwierzaków i przypominają o tym rodzicom; to wydarzenie wzbudza w dzieciach poczucie bycia potrzebnymi; zakończenia akcji to zawiezenie darów do schroniska;
- w Żłobku nr 11 Warsztaty mydełkowe - zajęcia kreatywne, na których dzieci samodzielnie robią pachnące mydełka;
- w Żłobku nr 12 zajęcia związane z Dniem Życzliwości - kreowanie przyjaznej atmosfery w placówce; zapoznanie dzieci z rodzajami postaw społecznych; utrwalanie prawidłowego wzorca postępowania; zwrócenie uwagi na uniwersalne wartości: życzliwość, otwartość na drugiego człowieka, uśmiech, dobre słowo i miły gest;
- W Żłobku nr 13 w każdym miesiącu przybliżany był dzieciom owoc lub warzywo; w tym dniu w jadłospisie znajdowały się potrawy z danym warzywem lub owocem a opiekunowie dostosowywali zajęcia dydaktyczne i plastyczne aby zapoznać dzieci z tym owocem lub warzywem;
- w Żłobku nr 14 Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci (wspólne czytanie ulubionych przez dzieci bajek połączone z przygotowaną przez panie opiekunki inscenizacją teatralną);
- w Żłobku nr 15 Lepimy bałwanka - z zebranego przed żłobkiem śniegu dzieci razem opiekunką lepiły kulki śniegu, z których powstał bałwan; celem przeprowadzonych zajęć było zapoznanie dzieci ze strukturą śniegu, co można zrobić ze śniegu.

Działania/inicjatywy/innowacje podejmowane w żłobkach w 2019 r.:

- Konkurs plastyczny „Uśmiech za uśmiech” – konkurs organizowany przez Żłobek nr 14 dla dzieci ze wszystkich publicznych placówek. Tematem było wykonanie kartek okolicznościowych z okazji „Dnia Dziecka” i przekazanie ich podopiecznym Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci.

- Zbiórka charytatywna zbędnych kluczy na rzecz FUNDACJI AKOGO ? Ewy Błaszczyk - ośrodka wybudzania chorych ze śpiączki.
- Pomóżmy zwierzętom przetrwać zimę. Akcja zbierania karmy i kocy na rzecz bezdomnych zwierząt.
- W marcu dzieci z grup III w Żłobku nr 15 brały udział w konkursie o czystym powietrzu pt. "ODDECH MOTYLA". Zadaniem było wykonanie pracy plastycznej przedstawiającej czyste powietrze w salach. Wszystkie dzieci z III grup wraz z opiekunkami wykonały robota, który oczyszcza powietrze. Praca wykonana była z foli aluminiowej, farby, foli bąbelkowej, naklejek z motylkami i wydzieranek z gazet.

- W Żłobku nr 10:
 - w ramach współpracy z MOPS-em oraz Sądem do Spraw Nieletnich – opracowywano sprawozdania oceny rozwoju dziecka,
 - wprowadzono elementy polskiego języka migowego (program autorski opiekuna) – mowa czynna;
 - personel oraz dzieci uczestniczą czynnie w akcji zbierania nakrętek dla Hospicjum dla Dzieci Dolnego Śląska „Formuła Dobra”.
- Dzieci ze Żłobka nr 12 wystąpiły na festiwalu „Śpiewających Przedszkolaków”, w ramach współpracy z osiedlowym Centrum Kultury AGORA.
- Żłobek nr 13 współpracuje z Biblioteką Miejską Filia nr 4, w ramach tej współpracy pracownicy biblioteki organizują dzieciom zajęcia, opowiadają o bibliotece, o jej roli, zachęcają dzieci do odwiedzania biblioteki razem z rodzicami i korzystania z jej zasobów w przyszłości.
- Żłobki współpracują z przedszkolami, w celu wzajemnej integracji dzieci ze żłobka i z sąsiadującego przedszkola, utrwalania postaw współpracy, otwartości, życzliwości, gościnności.
- We współpracy z psychologiem zostały utworzone miejsca do relaksacji i wyciszenia dzieci. Kąciki te pozwalają na zniwelowanie nadmiaru bodźców oraz uspokojenie układu nerwowego dzieci.

Kontakt z rodzicami:

- organizowany jest dzień otwarty w żłobkach:
 - rodzice zapoznają się z organizacją pracy żłobka,
 - dzieci bawią się z rówieśnikami, poznają grupę i opiekunów,
 - przygotowuje się rodziców i dzieci do procesu adaptacji w żłobku,
- w ciągu całego roku rodzice na bieżąco są informowani o postępach w rozwoju swojego dziecka,
- rodzicom udzielane są porady indywidualne oraz grupowe,
- na tablicy ogłoszeń wywieszany jest na bieżąco jadłospis dekadowy,
- przekazywane są ulotki i wywieszane na tablicy ogłoszeń informacje na temat okresu adaptacyjnego, prawidłowego odżywiania, szczepień ochronnych oraz bieżące informacje administracyjne,
- współpraca z komitetem rodzicielskim w celu wspierania pracy żłobka.

Żywnienie dzieci

W żłobkach funkcjonują piece konwekcyjne, dzięki temu wprowadzane są ciekawe innowacje żywieniowe.

Zaktualizowano normy żywienia dzieci do lat 3. Opracowano wzorcowe racje pokarmowe na potrzeby planowania żywienia w żłobkach.

W celu podnoszenia kwalifikacji dotyczących żywienia dzieci w żłobkach, pracownicy brali udział w dedykowanych szkoleniach i konferencjach.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI Z KONFERENCJI

To dorośli decyduje CO dziecko zje
I KIEDY będzie podany posiłek
Dziecko decyduje ILE zje

BŁĘDY WKSZTAŁTOWANIU NAWYKÓW ŻYWIENIOWYCH W ŻYWIENIU ZBIOROWYM:

Podawanie dzieciom tylko produktów, które dzieci znają i lubią.

Sugerowanie się w żywieniu zbiorowym regułą pustych talerzy („podajemy to, bo to dzieci zawsze zjadają”).

Obawa przed głodem dzieci („nie podamy tego, bo dzieci będą głodne”).

Organizowano spotkania dotyczące żywienia dzieci, w których uczestniczyli kierownicy placówek, intendenci, kucharze oraz opiekunowie. W ramach spotkań:

- omawiano praktykowane metody podawania warzyw, past do pieczywa,
- omawiano drogi wdrażania nowych produktów do jadłospisu,
- obalano mity dotyczące żywienia małych dzieci.

Przykładowe analizy realizacji norm żywieniowych:

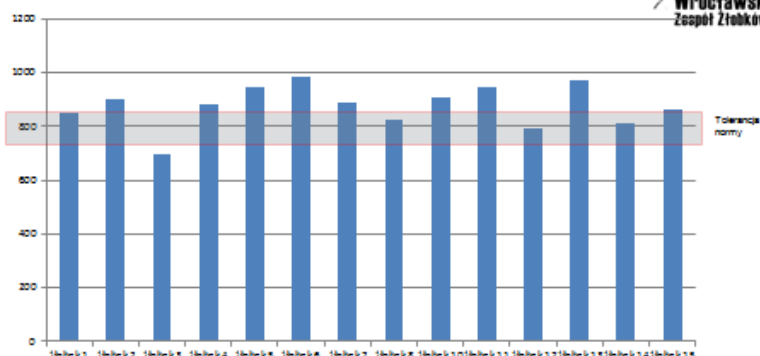
REALIZACJA NORMY PIECZYWA

(NORMA 20-25G /DZIECKO)

KALORYCZNOŚĆ

NORMA 750 KCAL (TOLERANCJA DO 850 KCAL)

W ramach HACCP (system bezpieczeństwa żywności) opracowano roczny plan audytów i przeprowadzono audyty w placówkach Wrocławskiego Zespołu Żłobków. Opracowano dokumentację HACCP dla Filii Żłobka nr 5:

KSIĘGA HACCP		Strona 2
Rozdział 1 Charakterystyka placówki		
1. Usytuowanie placówki		
Punkt przedszkolny usytuowany jest w funkcjonalnie wydzielnym lokalu, na parterze wolnostojącego, niepodziemnego budynku biurowego o dwóch kondygnacjach nadziemnych przy ul. Rapackiego 12/2 we Wrocławiu. Najwyższa część budynku utwardzona. Lokal posiada jedno wejście z ewakuacją dla personelu, dzieci, rodziców i na dostawy posiłków oraz wyjście ewakuacyjne.		
2. Stan techniczny obiektu		
Lokal w którym znajduje się żłobek jest nowy, został przystosowany do prowadzonej działalności. Całość związana z dystrybucją żywności zaopatrzona jest w instalację elektryczną, wodną i ma odprowadzenie ścieków do kanalizacji miejskiej. Budynek posiada szczelny dach i drożną rynny. Elewacja budynku pokryta jest materiałem nienasiąkliwym i nie stwarza warunków do zagnieżdżenia się ptaków. Kanalizacja jest dostosowana do potrzeb oraz wykonana w sposób gwarantujący uniknięcie ryzyka zanieczyszczenia artykułów. Okna/świetła jest dostosowane do wykonywanych czynności i odpowiada wymaganiom z zakresu BHP. W strefie produkcyjnej punkty świetlne są zabezpieczone przed rozpryskiem szkła (w celu eliminacji ewentualnego zagrożenia zanieczyszczenia żywności kawałkami szkła). Podłogi, ściany, drzwi i okna są wykonane z materiałów nieprzepuszczalnych, nienasiąkliwych, zmywalnych i nieabsorbujących, są łatwe do czyszczenia i dezynfekcji. Ściany wyścielone czystą, gładką, w punktach poboru wody wyłożone płytkami. Podłoga szczerła, łatwa do zmywania, w pomieszczeniu kuchennym wyłożona płytkami typu gres. Oświetlenie w pomieszczeniu kuchni sztuczne, wentylacja mechaniczna.		
3. Założenia programowe i opis ogólny		
W placówce zapewniona jest dzienna wyżywienie dzieci, w ramach którego przewiduje się wydawanie śniadani, obiadów i podwieczerników. Dzieci będą spożywały posiłki w pomieszczeniu przeznaczonym na zbieranie, pakowanie, wyścielenie, w tym celu, analiza jeadalnym, wypracowanym w szkole i kresle. Aneks znajduje się w sąsiedztwie pomieszczenia kuchni i zmywalni naczyń stołowych. Zaplece kuchenne działa na zasadach kuchni zabiegowej. Gotowe dania są przywożone do żłobka w termosach lub w pojemnikach transportowych (w zależności od potrzeb) z załączką żywiołującą usługi cateringowe (żłobka nr 5). Dostawa żywności odbywa się bezpośrednio o ustalonych porach. Po rozpakowaniu żywności, termosy i pojemniki transportowe są zwracane dostawcy i wywożone do żłobka 5. Półki żywności dostarczanej do żłobka będą przechowywane w kuchni/wydawalni. W skład zapleca kuchennego wchodzi dwa pomieszczenia: kuchnia i zmywalnia naczyń stołowych. W pomieszczeniu kuchni odbywa się porcjowanie posiłków, ewentualnie ich podgrzewanie czy krótkotrwałe przechowywanie. Przygotowane porcje dani są wydawane z kuchni bezpośrednio do aneksu jeadalnego przez okno podawcze. Brudne naczynia szklane są przetranszowane z jadalni bezpośrednio do zmywalni naczyń stołowych. Czyste naczynia szklane są przechowywane w szafce przalotowej usytuowanej między kuchnią a zmywalnią. Ze względu na to, że osoby sprawujące opiekę nad dziećmi w wielu do lat 3, podobnie jak osoby pracujące w styczności z żywnością, podlegają obowiązkowym badaniom sanitarno-epidemiologicznym (co wynika z ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi) przewidziano, że obsługujący dzieci w zakresie żywienia będą zapewniali osoby sprawujące opiekę nad tymi dziećmi. W związku z tym nie wydzielono odrębnego zapleca sanitarno-epidemiologicznego dla pracowników kuchni. Zaproszkowane zaplece sanitarno-epidemiologiczne przeznaczono dla wszystkich pracowników zatrudnionych w żłobku. W pomieszczeniu socjalno-sanitarnym pracownicy będą posiadali oddzielne wejście i ubierał oddzielnie. Po wejściu do pomieszczenia kuchni czy do zmywalni naczyń, pracownicy będą dodatkowo ubierali fartuchy ochronne. Odpady będą wywożone w hermetycznych pojemnikach i workach foliowych do zamkniętego, wydzielonego kontenera, ustawionego w osłonie śmietnikowej.		
Stołówka Placówki dostosowana jest do dystrybucji i wydawania posiłków w naczyniach stołowych wielokrotnego użytku.		

Wrocławski Zespół Żłobków, ul. Fabryczna 15, 53-609 Wrocław

KSIĘGA HACCP		Strona 2
Rozdział 1 Charakterystyka placówki		
4. Układ funkcjonalny żłobka		
KUCHNIA / WYDAWANIA POSIŁKÓW		
Pomieszczenie kuchni jest dostępne z jadalni oraz z jadalni dzieci. Pojemniki z żywnością będą podawane z korytarza do kuchni przez okno podawcze. Kuchnia wyposażona będzie w: <ul style="list-style-type: none"> • stoły robocze do rozpakowywania i porcjowania żywności, • kuchnię elektryczną i piekarnik do podgrzewania żywności, nad którymi zamontowano okap wentylacyjny z wyciągiem mechanicznym, • dwie lodówki podłazowe: jedna przeznaczona do przechowywania mięs pokarmowych, druga przeznaczona do krótkotrwałego przechowywania żywności, • stanowisko naczyń kuchennych wyposażone w stół do odkładania naczyń brudnych, zlew dwukomorowy i oświadczenie zawieszony nad zlewem. Czyste naczynia kuchenne są przechowywane w szafkach znajdujących się pod blatami stołów roboczych. Dodatkowym wyposażeniem kuchni jest umywalka do mycia rąk oraz szafka ubraniowa na fartuchy ochronne.		
		
ZMYWALNIA		
Zmywalnia jest dostępna z jadalni i jest połączona z kuchnią za pomocą szafy przelotowej. Zmywalnia wyposażona jest w: <ul style="list-style-type: none"> • stół roboczy do odkładania naczyń brudnych, • umywalkę kapłarną do mycia fartuchów i szkła, • stół wyładowczy ze zmywarki, • szafę przelotową. 		
BAWIALNIA Z MIEJSCEM SPOŻYWANIA POSIŁKÓW		
Żłobek dysponuje bawiarnią wyposażoną w stołki i krzesła dostosowane wysokością do wzrostu dzieci. W miejscu tym spożywane są posiłki.		
POMIESZCZENIE NA SPRZĘT PORZĄDKOWY (POMIESZCZENIE GOSPODARCZE)		
Pomieszczenie to wyposażone jest w ujęcie wody do celów gospodarskich, wieszaki na szopy i szafki, szafkę na środki chemiczne.		
INNE POMIESZCZENIA		
Pozza wyznaczonymi pomieszczeniami placówka posiada pomieszczenia tj. pokój socjalny, gabinet kierownika, toalety, szatnię.		

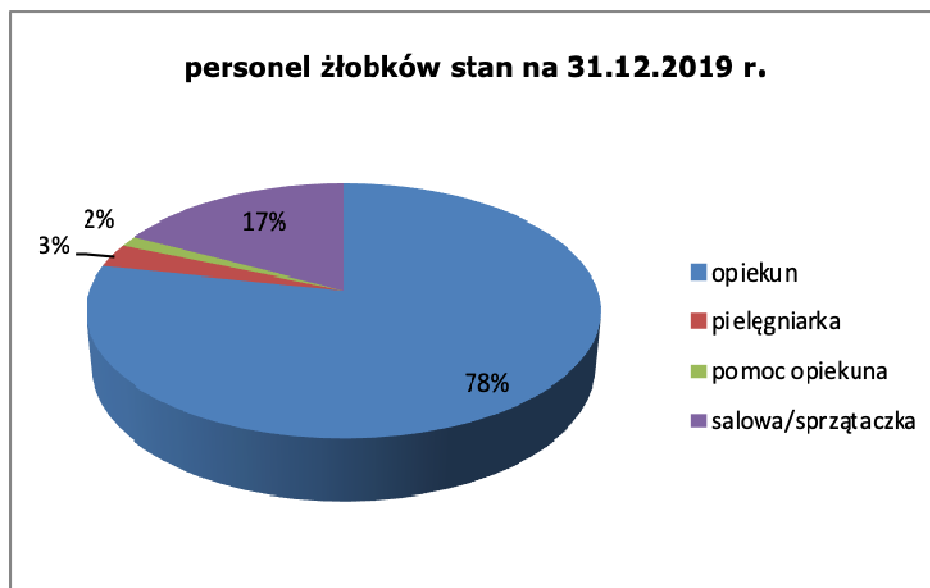
Wrocławski Zespół Żłobków, ul. Fabryczna 15, 53-609 Wrocław

PRACOWNICY SPRAWUJĄCY OPIEKĘ NAD DZIEĆMI

W dniu 31 grudnia 2019 r. Zespół zatrudniał 284 opiekunów, 11 pielęgniarek, 5 pomocy opiekunów i 63 salowych/sprzątaczek.

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku pomoc opiekuna, salowej/sprzątaczkę po podniesieniu swoich kwalifikacji (ukończeniu odpowiedniej szkoły) mogą awansować na stanowisko opiekuna.

rok	opiekun	pielęgniarka	pomoc opiekuna	salowa/sprzątaczką
2017	254	17	stanowisko utworzone w 2018	60
2018	263	15	9	64
2019	284	11	5	63

Opieka psychologa

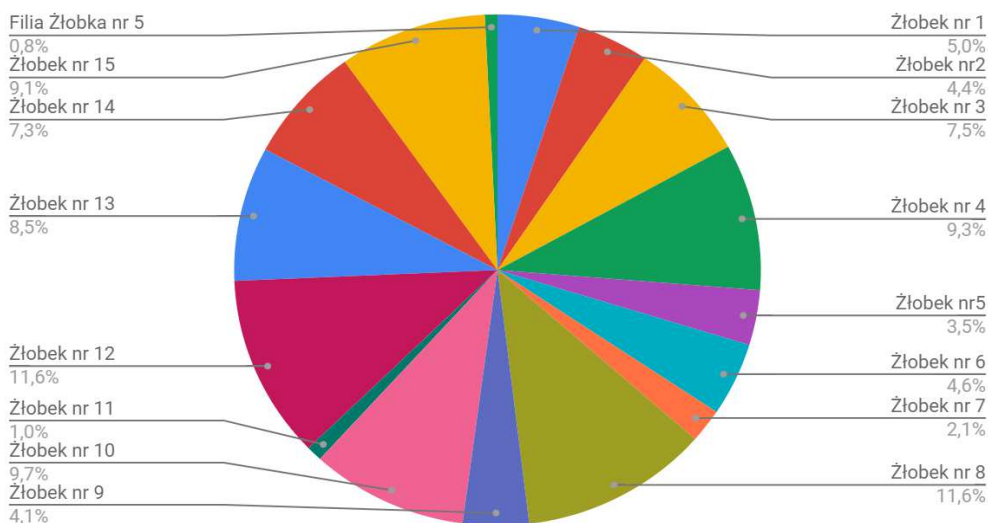
Rok 2019 był drugim rokiem w którym zapewniono dzieciom opiekę psychologiczną.

Zadania zrealizowane przez psychologa:

- obserwacja psychologiczna dzieci w grupie żłobkowej;
- prowadzenie otwartych konsultacji dla rodziców;
- sporządzanie protokołów obserwacji psychologicznej;
- przeprowadzanie szkoleń i warsztatów dla pracowników;
- rozpoczęcie współpracy barterowej z Gdańskim Wydawnictwem Psychologicznym, w celu recenzowania książek psychologicznych na stronie internetowej Wrocławskiego Zespołu Żłobków;
- utworzenie „poradnika rodziców”, czyli plasz edukacyjnych mających na celu psychoedukację rodziców na terenie żłobka np. „Gryzienie wśród dzieci. Co zrobić gdy dziecko gryzie?”;
- opracowanie działań interwencyjnych dotyczących przejawiania zachowań agresywnych;
- monitorowanie postępów wychowawczych u dzieci przejawiających zachowania trudne w grupie;
- nawiązanie kontaktu z MOPS, w celu wdrożenia działań pomocowych dla dzieci zaniedbanych, podejrzanych o bycie świadkami przemocy w rodzinie;
- wprowadzenie do grup żłobkowych Kart Rozwoju Dziecka mających na celu monitorowanie rozwoju podopiecznych, co również umożliwia dobór zajęć ogólnorozwojowych dopasowanych do indywidualnych potrzeb grupy (stopniowe wprowadzanie kart w żłobkach, tak aby w 2020 r. karty były obecne we wszystkich placówkach);
- wdrożenie komunikacji alternatywnej w grupach, gdzie są dzieci o szczególnych potrzebach.

wykonywane działanie	konsultacje z rodzicami	protokoły z obserwacji dzieci wydane na potrzeby placówek zewnętrznych	przeprowadzenie szkoleń/ warsztatów dla pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków
ilość	518	50	46

Konsultacje z rodzicami 2019 rok

Przykładowe szkolenia i warsztaty dla pracowników:

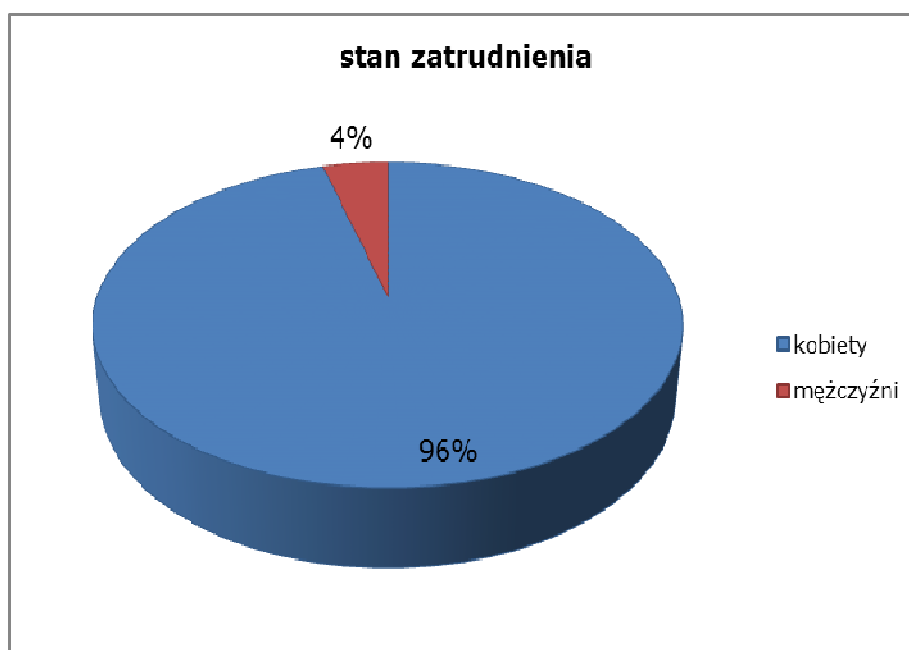
„Dogadam się! Czyli jak rozmawiać z rodzicem, żeby być zrozumianym i usłyszanym?”, „Dzieci nadaktywne ruchowo - objawy, przyczyny, sposoby radzenia sobie w grupie żłobkowej”, „Dzieci na A, czyli czym jest autyzm? Jak postępować z dzieckiem autystycznym? Jak dokonać wstępnej oceny autyzmu?”.

POLITYKA PERSONALNA

W 2019 r. nastąpił wzrost zatrudnienia w stosunku do roku 2018, spowodowany oddaniem do użytku Filii Żłobka nr 5.

Ogółem wg. stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Zespół zatrudniał 499 osób na 494,13 etatach, w tym:

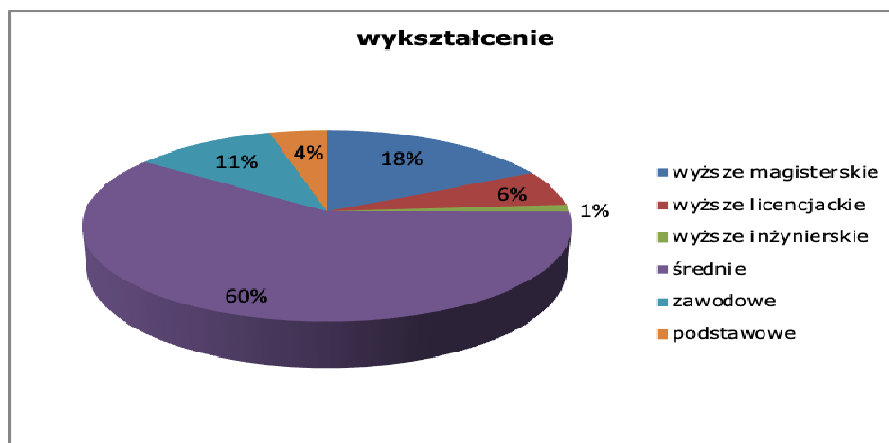
- 478 kobiet,
- 21 mężczyzn.

rok	zatrudnienie ogółem	etaty	kobiety	mężczyźni
2017	457	453,53	437	20
2018	477	472,26	460	17
2019	499	494,13	478	21

Zatrudnienie wg struktury wykształcenia:

- wyższe magisterskie 89 osób,
- wyższe licencjackie 30 osób,
- wyższe inżynierskie 6 osób,
- średnie 298 osób,
- zawodowe 54 osoby,
- podstawowe 22 osoby.

Średni staż pracy w jednostce: 22 lata. W roku 2018 wynosił 24 lata.

STAN ZDROWIA PRACOWNIKÓW

Niezwykle ważną kwestią w pracy z małym dzieckiem jest stan zdrowia pracowników sprawujących bezpośrednio opiekę nad maluchami. Dużą wagę przykładana jest do stanu zdrowia personelu. W tym celu stale poddaje się badaniom sanitarno-epidemiologicznym pracowników żłobków.

Badania medycyny pracy:

- wstępne 86 osób,
- okresowe 157 osób,
- kontrolne 44 osoby,
- dla celów sanitarno-epidemiologicznych 439 osób.

NABÓR NA WOLNE URZĘDNICZE STANOWISKA PRACY

W 2019 r. zorganizowano i przeprowadzono 18 naborów na stanowiska urzędnicze.

PODNOŻENIE KWALIFIKACJI

W Zespole, którego głównym zadaniem jest opieka nad dzieckiem do lat 3, preferuje się te kierunki doskonalenia zawodowego, które podnoszą merytoryczne kwalifikacje zawodowe pracowników wykonujących zadania na rzecz małych dzieci.

Ilość uczących się ogółem: 23 osoby

- magisterskie 1 osoba,
- studia licencjackie 1 osoba,
- studia podyplomowe 1 osoba,
- kurs „Opiekun w żłobku” 13 osób,
- kurs i egzamin dla osób zatrudnionych na stanowiskach eksploatacji w zakresie grup elektroenergetycznych 7 osób (6 konserwatorów, 1 elektryk).

W okresie sprawozdawczym pracowników skierowano na 37 szkoleń, warsztatów i konferencji (wyjazdowe i stacjonarne). Wzięło w nich udział 265 pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków.

REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH WPI/127

W 2019 r. współrealizowano Program Budowy I Przebudowy Żłobków (zadanie WPI/127).

W ramach Programu zrealizowano:

- opracowanie dokumentacji technicznej głównego pożarowego wyłącznika prądu i awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego dla budynku Żłobka nr 9 przy ul. Hoene-Wrońskiego 13d;
- zamontowanie klimatyzatorów w wybranych salach pobytu dzieci w Żłobkach nr 2, 4, 7, 10, 11, 14;
- montaż elementów bezprzewodowego systemu sygnalizacji włamania do łączności dwukierunkowej dla Filii Żłobka nr 5 przy ulicy K. i M. Barskich 45.

W zakresie współpracy z Zarządem Inwestycji Miejskich wykonano następujące zadania:

- przedłożono propozycje oraz dokonano uzgodnień programu funkcjonalno-użytkowego nowych zadań pn.:
 - budowa budynku żłobka przy ul. Sygnałowej na osiedlu Jagodno,
 - budowa żłobka przy ul. Sołtysowickiej na osiedlu Sołtysowice,
 - adaptacja dla potrzeb żłobka pomieszczeń w budynku przy ul. Krystyny i Mariana Barskich nr 45 na osiedlu Nowe Żerniki;
- przekazano Inwestorowi reklamacje gwarancyjne dotyczące ujawnionych wad w okresie użytkowania Żłobka nr 3 przy ul. Białowieskiej 27, Żłobka nr 10 przy ul. Henryka Brodatego 17, Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej 1 i Żłobka nr 12 przy ul. Jugosłowiańskiej 85a oraz uczestniczono w odbiorach robót wykonanych w ramach gwarancji;
- przejęto do eksploatacji po adaptacji przeprowadzonej przez Zarząd Inwestycji Miejskich pomieszczenia przy ul. K i M Barskich 45 na potrzeby Filii Żłobka nr 5.

WYKONYWANIE ZADAŃ KONSERWACYJNO-EKSPLOATACYJNYCH

W obiektach Zespołu wykonano prace konserwacyjne i naprawcze oraz usuwania awarii w zakresie:

- stolarki okiennej i drzwiowej;
- rolet, żaluzji oraz moskitier;
- dźwigów towarowych i osobowych;
- systemu sygnalizacji włamania i napadu;
- placów zabaw;
- instalacji i urządzeń elektrycznych;
- sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- robót ogólnobudowlanych obiektów żłobków wraz z terenem, instalacji sanitarnych, centralnego ogrzewania, wodnych i kanalizacyjnych, gazowych z urządzeniami;

- renowacji płyty pamiątkowej Polonii Wrocławskiej znajdującej się na terenie Żłobka nr 10 przy ul. Henryka Brodatego 17 wg uzgodnień z Konserwatorem Zabytków.

W celu realizacji zadań statutowych realizowano także zadania w ramach zabezpieczenia techniczno-eksploatacyjnego m.in.:

- przeprowadzono coroczne wymagane przez Prawo budowlane przeglądy obiektów budowlanych znajdujących się w zarządzie Wrocławskiego Zespołu Żłobków w zakresie instalacji i urządzeń sanitarnych służących ochronie środowiska, instalacji gazowych, elektrycznych, stanu technicznego obiektów i placów zabaw;
- przeprowadzono okresowe przeglądy i czyszczenie przewodów kominowych wentylacyjnych i spalinowych;
- wykonano prace w zakresie wycinania, pielęgnacji, sadzenia drzew i krzewów oraz prowadzenia dokumentacji dendrologicznej drzew i krzewów znajdujących się na terenach zarządzanych przez Zespół, realizowano decyzje Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Marszałka Województwa Dolnośląskiego w zakresie wycinek oraz nasadzeń kompensacyjnych i wnioskowano o wycinkę drzew zagrażających bezpieczeństwu;
- sporządzano sprawozdania okresowe w zakresie zrealizowanych wycinek, nasadzeń oraz dostępnych terenów pod nasadzenia i planów nasadzeń;
- sporządzono sprawozdanie zbiorcze oraz przekazano do Wydziału Środowiska i Rolnictwa sprawozdania ze żłobków dot. ilości odpadów podlegających kompostowaniu w 2019 r.

Wydatki inwestycyjne jednostki

- modernizacja serwerowni w budynku Wrocławskiego Zespołu Żłobków przy ul. Fabrycznej 15,
- zakup pierwszego wyposażenia żłobka w budynku przy ul. Barskich 45,
- zakup i montaż klimatyzatorów do żłobków,
- zakup i montaż systemu oświetlenia ewakuacyjnego z wyłącznikiem prądu przy w Żłobku nr 9 przy ul. Wrońskiego 19d

Plan wykonano w 94,34% wynikało to z otrzymania niższych cen od wykonawców, których wyłoniono w trakcie procedur przetargowych.

WYBRANE ZADANIA Z ZAKRESU INFORMATYKI

- Utrzymanie systemu elektronicznej rekrutacji do żłobków:
 - koncepcja, projekt zmian, wdrożenie i testy rekrutacji na rok żłobkowy 2019/2020,
 - utrzymanie wsparcia użytkownika (w tym samodzielne wdrożenie i utrzymanie systemu) systemu rekrutacji: 1923 zgłoszeń (rozwiązane bądź dekretowane po analizie),
 - zmiany w systemie rekrutacji dot. obowiązkowych szczepień od stycznia 2020 r.
 - koncepcja, projekt zmian, wdrożenie i testy,

- koordynacja wdrożeń i testy bieżące.
- Wdrożenie i utrzymanie Dziennika Elektronicznego. Dostosowanie dziennika do nowych potrzeb (zmiany stawek za opiekę i wyżywienie w żłobku, moduł opiekunek, raporty GUS i inne).
- Rozbudowa/modernizacja serwerowni – zmiana koncepcji bezpieczeństwa danych (kopie, dostęp, replikacja danych, przeniesienie usług kluczowych na odrębne dodatkowe serwery wirtualne w celu zminimalizowania ryzyka utraty danych i zapewnienia ciągłości pracy).
- Wdrażanie nowych wersji oprogramowania kadrowo-płacowego i finansowo-księgowego
- Wdrożenie nowego rozwiązania – sprzętowego i programowe zabezpieczenia sieci (Systemu Bezpieczeństwa – Firewall). Koordynacja zasad bezpieczeństwa sieci z dostawcą rozwiązania i inżynierem-wdrożeniowcem.
- Koncepcja rozwiązania wyposażenia technicznego, multimedialnego, CCTV i teleinformatycznego Filii Żłobka nr 5, projekt rozwiązania systemu łączności wewnętrznej i zewnętrznej.
- Zmiana operatora telekomunikacyjnego – zapewnienie wszystkim placówkom żłobkowym łącz światłowodowych o przepustowości do 1Gbs. Zmieniono wszystkie urządzenia dostępowe i umożliwiono dostęp do usług centralnych (Dziennik Elektroniczny, System Zgłoszeń, zasoby sieciowe).

PODSUMOWANIE

W 2019 r., po raz pierwszy od utworzenia Wrocławskiego Zespołu Żłobków tj. od 2011 r. zostały zmienione opłaty za wyżywienie i pobyt dziecka w żłobku. Uchwałą nr XII/277/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 lipca 2019 r. zmieniająca uchwałę nr IX/175/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez gminę Wrocław od 1 września 2019 r. zostały wprowadzone stawki:

- maksymalnie 8 zł dziennie za wyżywienie,
- 0,09% minimalnego wynagrodzenia za pracę za godzinę opieki sprawowanej nad dzieckiem,
- 30 zł za każdą dodatkową godzinę opieki sprawowanej nad dzieckiem powyżej 10 godzin dziennie w danym dniu.

Z ulg w opłatach za pobyt w żłobku korzystają dzieci z rodzin wielodzietnych, z rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych. Ulga przysługuje również w przypadku korzystania ze żłobka przez dwoje dzieci z jednej rodziny.

Uchwałą nr XII/266/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 lipca 2019 r. zmieniająca uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 maja 2011 r. w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej Gminy Wrocław, działającej w formie jednostki budżetowej pod nazwą Wrocławski Zespół Żłobków oraz nadania jej statutu wprowadzono kryterium obowiązkowych szczepień w rekrutacji do żłobków. Do żłobka od 1 stycznia 2020 r. przyjmowane są dzieci, które posiadają obowiązkowe szczepienia ochronne, zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych lub przeciwwskazania do szczepień zgodne z Programem. Celem wprowadzenia tego kryterium jest zapewnienie ochrony zdrowia i życia dzieci. Jest to forma premii za przestrzeganie obowiązujących przepisów tj. możliwość skorzystania z publicznego żłobka na terenie Wrocławia.

W 2019 r. budowa nowego żłobka na ul. Sygnałowej (na granicy osiedli Brochów i Jagodno) weszła w fazę zaawansowaną. Placówka będzie liczyła siedem oddziałów, każdy z węzłem sanitarnym i własną szatnią. Wyposażona będzie w węzeł żywieniowy z kuchnią i jadalniami. Na patio umieszczony został plac zabaw. W budynku będzie miała również swoją siedzibę filia Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Planowana jest też budowa nowej placówki żłobkowej na osiedlu Sołtysowice.

SAMODZIELNE PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ

WROCŁAWSKIE CENTRUM ZDROWIA SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia

W 2019 r. Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej realizował zakontraktowane z Narodowym Funduszem Zdrowia świadczenia medyczne:

	wartość wykonanych świadczeń
- Podstawowa opieka zdrowotna	8 615 426,81 zł
- Medycyna szkolna	1 734 460,44 zł
- Opieka specjalistyczna	6 065 745,22 zł
- Rehabilitacja lecznicza	1 478 208,66 zł
- Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	6 720 033,97 zł
Razem:	24 613 875,10 zł

Ilość pacjentów zadeklarowanych do POZ	26 297
Ilość udzielonych porad łącznie	289 359

w tym:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ)	113 855
- Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (AOS)	74 930
- Kompleksowa Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (KAOS)	4 869
- Psychiatria	89 654
- Rehabilitacja	6 051
- Medycyna szkolna - ilość uczniów objętych opieką	17 846

Programy promocji zdrowia realizowane w 2019 r. (opisane w części ochrona zdrowia i sprawy społeczne)

- realizacja programu profilaktyczno-terapeutycznego w zakresie specjalistycznej pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem i uzależnionych od alkoholu – na kwotę 203 881,55 zł,
- prowadzenie działań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol wraz ze wsparciem programu leczenia substytucyjnego oraz programu bezpłatnego testowania HIV – na kwotę 345 012,19 zł,
- przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez prowadzenie działań korekcyjno-edukacyjnych oraz profilaktyczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc – na kwotę 219 681,79 zł,
- organizacja szkoleń i superwizji dla realizatorów zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom – na kwotę 97 680 zł,
- program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV (2018-2019) – na kwotę 104 225,83 zł,
- program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV (2019-2020) – na kwotę 450 273,06 zł,
- edukacja zdrowotna w profilaktyce nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży (2019-2020) - na kwotę 247 288,95 zł,
- edukacja zdrowotna w przeciwdziałaniu najczęściej występującym zagrożeniom zdrowotnym i chorobom cywilizacyjnym wśród mieszkańców Wrocławia – na kwotę 684 426,62 zł,
- Wrocławska Szkoła Rodzenia (2019-2020) – na kwotę 73 555 zł,
- profilaktyka raka piersi u kobiet, mieszkanek Wrocławia (2019-2020) na kwotę 582 328,93 zł,
- realizacja zadania pn.: Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - na kwotę 848 843,11 zł.

Łączna wartość programów realizowanych ze środków Gminy Wrocław **3 857 197,03 zł.**

- realizacja zadania z Urzędu Marszałkowskiego z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, program leczenia substytucyjnego, zwiększenie dostępności usługi terapii indywidualnej, grupowej oraz interwencji środowiskowej dla osób objętych programem leczenia substytucyjnego, ich rodzinom oraz osobom oczekującym na terapię – na kwotę 30 000 zł.

Łączna wartość realizowanych programów 3 887 197,03 zł

Program unijny- „ Dostosowanie WCZ SP ZOZ do wymogów Elektronicznej Dokumentacji Medycznej i stworzenie nowych e –usług” 807 292,80 zł

Program unijny: „ Poprawa jakości i dostępności usług medycznych na poziomie POZ i AOS poprzez dostosowanie i wyposażenie przychodni Grabiszyn i Kozanów WCZ SP ZOZ 335 911,34 zł

Program unijny : „Program zintegrowanych działań zdrowotnych, społecznych i socjalnych w procesie zdrowienia osób z doświadczeniem choroby psychicznej etap II”. CZP+ 2 239 924,45 zł

Inne źródła przychodów

- Dochody z umów najmu 147 442,20 zł
- Medycyna pracy 63 860 zł
- Rehabilitacja płatna 192 281 zł
- Inne (badania lekarskie densytometria, USG, EEG, szczepionki) 1 363 852 zł

Pozostałe przychody operacyjne 91 154 zł
Przychody finansowe 132 164,94 zł

Łącznie przychody w 2019 r.: 33 874 954,86 zł

CENTRUM NEUROPSYCHIATRII „NEUROMED” SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

**Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2019 r.:
 AMBULATORIJNA OPIEKA SPECJALISTYCZNA**

- Poradnia neurologiczna dla dzieci 362 160,18 zł
- Poradnia neurologiczna 89 612,10 zł
- Poradnia otolaryngologiczna dla dzieci 57 120 zł

Razem 508 892,28 zł

OPIEKA PSYCHIATRYCZNA I LECZENIE UZALEŻNIEŃ

- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych 344 754 zł
- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży 930 555 zł
- Poradnia dla Osób z Autyzmem Dziecięcym 681 435 zł
- Poradnia Terapii Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży 126 711 zł
- Poradnia Terapii uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu 244 548 zł
- Świadczenia Seksuologiczne i Patologii Współżycia 21 690 zł
- Poradnia Psychologiczna 134 289 zł
- Oddział Dzienny Młodzieżowy 341 667 zł
- Oddział Dzienny dla Dzieci i Młodzieży 2 812 136,90 zł
- Oddział Dzienny Autystyczny 450 998,20 zł
- Oddział Dzienny Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży 262 856 zł
- Leczenie Środowiskowe (Domowe) 205 494,50 zł

Razem 6 557 134,60 zł

REHABILITACJA LECZNICZA

Ośrodek Rehabilitacji Diennej

Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego	988 659,60 zł
Rehabilitacja słuchu i mowy	73 458,56 zł
Razem	1 062 118,16 zł
Inne (nadwykonania)	302 982,70 zł
Razem: (z nadwykonaniami)	8 431 127,74 zł

Ilość udzielonych porad – 37 436, w tym:

- Poradnia neurologiczna dla dzieci – 5 257;
- Poradnia neurologiczna – 1 426;
- PZP dla dzieci i młodzieży – 9 691;
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym – 8 245;
- PZP dla dorosłych – 4 003;
- Poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu – 3 919;
- Poradnia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży – 1 293;
- Leczenie środowiskowe/domowe – 2 149;
- Poradnia Psychologiczna – 1 142;
- Poradnia seksuologiczna – 142;
- Poradnia otolaryngologiczna dla dzieci (od 1 października 2019 r.) – 169;

Liczba osobodni: 43 760, w tym:

- Oddział Dzielny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży (osobodzień) – 20 047;
- Oddział Dzielny Psychiatryczny dla młodzieży (osobodzień) – 3 840;
- Oddział Dzielny Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży – 2 398
- Oddział Dzielny dla osób z autyzmem dziecięcym – 2 908
- Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego (osobodzień) – 13 245;
- Rehabilitacja z dysfunkcją narządu słuchu i mowy (osobodzień) – 1 322;

Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób (opisane w części ochrona zdrowia i sprawy społeczne):

- Program działań korekcyjno-edukacyjnych wobec ofiar przemocy domowej w środowisku zdarzenia - **145 000 zł**;
- Program profilaktyki uzależnień i wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem - **350 000 zł**;

Razem programy finansowane z budżetu Miasta: 495 000 zł

Pozostałe:

- Dofinansowanie do wynagrodzeń rezydentów	354 273,83 zł
- Sprzedaż towarów handlowych – Apteka (w tym refund. NFZ)	732 918,02 zł
- Szkoła nr 12 (zwrot kosztów)	115 337,05 zł
- Odsetki	8 095,13 zł
- Pozostałe przychody	323 235,60 zł

Łączne dochody w 2019 r. 10 459 987,37 zł

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

W związku z wejściem w życie Zarządzenia nr 150/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia, w roku 2019 Biuro ds. Partycypacji Społecznej zmieniło nazwę na Wydział Partycypacji Społecznej. Jednocześnie ze zmianą nazwy zwiększył się zakres zadań Wydziału o:

- koordynację powstawania i prowadzenia Centrów Aktywności Lokalnej;
- przygotowanie, organizację i prowadzenie procesu rewitalizacji oraz inicjowanie i koordynację działań w dziedzinie rewitalizacji podejmowanych przez komórki organizacyjne Urzędu, spółki miejskie i miejskie jednostki organizacyjne;
- przygotowanie, organizację i prowadzenie spraw związanych z pracami nad reformą Rad Osiedli i podziału Miasta na jednostki pomocnicze oraz nad określeniem zasad zdecentralizowanego decydowania o realizacji inwestycji o istotnym znaczeniu dla jednostek pomocniczych Miasta;

W grudniu 2019 r. Departament Infrastruktury i Transportu przekazał do Wydziału zadanie dotyczące realizacji wskazań do realizacji dla Spółki Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o. w zakresie zadań Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i Funduszu Osiedlowego.

Realizacja przez Wydział zadań dotychczasowych oraz nowych przedstawia się następująco:

PARTYCYPACJA

Partycypacja społeczna oznacza aktywny udział wrocławian i wrocławianek w sprawy miasta, gwarantuje uczestnictwo w dyskusji nad ważnymi dla nich tematami, zapewnia udział w podejmowaniu istotnych, publicznych decyzji.

Partycypacja we Wrocławiu ma różne wymiary. Są to konsultacje społeczne, budżet obywatelski, fundusz osiedlowy, realizacja zadań społecznych, mediacji, wsparcia działań miejskich przez współpracę z organizacjami pozarządowymi, wreszcie programy wsparcia oddolnych inicjatyw, jak Mikrogranty.

Partycypacja stanowi istotny element w kierunkowym dokumencie Strategia Wrocław 2030 (Priorytet 7: Governance), gdzie mowa jest o zwiększaniu udziału mieszkańców w zarządzaniu miastem, stosowaniu innowacyjnych metod, które wzmacniają społeczeństwo obywatelskie oraz współuczestnictwie samorządów osiedlowych w konsultacjach polityk miejskich.

W Urzędzie Miejskim Wrocławia partycypację społeczną realizuje Wydział Partycypacji Społecznej. Wzorem innych polskich miast w jednym miejscu skupiono wszystkie najważniejsze działania dotyczące aktywności obywatelskiej. Znaczącą rolę w procesie wrocławskiej partycypacji społecznej odgrywają konsultacje i budżet obywatelski.

WROCLAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2019

Na realizację WBO 2019 przeznaczono 25 000 000 zł:

- 9 000 000 zł na projekty osiedlowe o wartości do 750 000 zł;
- 16 000 000 zł na projekty ponadosiedlowe o wartości do 2 000 000 zł.

Z 448 zgłoszonych projektów do głosowania dopuszczono 235, finalnie do realizacji wybrano 20 projektów. Zmieniono zasady WBO i dostosowano je do obowiązujących wymogów prawnych zgodnych ze znowelizowaną ustawą o samorządzie gminnym. Stosowna uchwała Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego weszła w życie 13 września 2018 r.

Budżet partycypacyjny to proces decyzyjny, w ramach którego mieszkańcy współtworzą budżet miasta poprzez współdecydowanie o dystrybucji określonej puli środków publicznych. Integralną częścią budżetu obywatelskiego jest publiczna dyskusja pomiędzy mieszkańcami, dotycząca zagospodarowania jasno określonych środków finansowych. Budżet obywatelski realizowany we Wrocławiu jako podstawę przyjmuje uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 13 września 2018 r. w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

Wyniki Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego (WBO) są wiążące dla Prezydenta Wrocławia i Radnych Miejskich, co jest potwierdzone stosowną uchwałą budżetową przyjmowaną na dany rok. To w tej uchwale są zapisane wszystkie zadania, które mieszkańcy wybrali do realizacji. Wrocławski Budżet Obywatelski nie jest działaniem jednorazowym, lecz długofalowym procesem, organizowanym od 2013 r.

Kolejne edycje Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego wykazały chęć i potrzebę Wrocławian współdecydowania o zadaniach inwestycyjnych realizowanych we Wrocławiu. Przez 7 lat istnienia programu 2672 liderów zgłosiło swoje projekty i oddano na nie w sumie 730 433 głosy. Do realizacji wybrano 390 projektów na łączną kwotę 145 750 000 zł.

Zakres WBO 2019 obejmował zorganizowanie naboru i oceny projektów złożonych przez mieszkańców Wrocławia, przy maksymalnej wartości projektu rejonowego – 750 000 zł i ogólnomiejskiego – 1 000 000 zł.

Wartość środków przeznaczonych na realizację WBO 2019 wyniosła 25 000 000 zł, gdzie:

- 9 000 000 zł na projekty osiedlowe o wartości do 750 000 zł;
- 16 000 000 zł na projekty ponadosiedlowe o wartości do 2 000 000 zł.

W 2019 r. przeprowadzono szereg spotkań informacyjnych, w ramach których przedstawiono mieszkańcom Wrocławia zasady ubiegania się o środki w ramach WBO, jak również, po I etapie oceny złożonych projektów, omówiono z nimi uwagi do złożonych propozycji. 8 sierpnia 2019 r. w Centrum Historii Zajezdnia odbyło się forum wymiany wiedzy i doświadczeń liderów i liderów projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Rozmowa dotyczyła skutecznych strategii i sposobów promocji projektów WBO. Spotkanie miało charakter otwarty i na jego podstawie został przygotowany poradnik „Jak wygrać w WBO”. Mieszkańcy zgłosili do WBO 2019 propozycje 448 projektów. Z tej liczby 235 dopuszczono do głosowania, finalnie do realizacji wybrano 20 projektów za kwotę 25 000 000 zł.

Podział projektów pomiędzy jednostkami:

- ZM – 10 projektów – 11 500 000 zł,
- ZDiUM – 2 projekty – 2 500 000 zł,
- ZIM – 6 projektów – 5 750 000 zł,
- WI – 2 projektów – 1 950 000 zł,
- WM – 1 projektów – 300 000 zł,
- MCS – 2 projekty – 2 500 000 zł.

Zakończenie zadań inwestycyjnych wybranych w ramach WBO 2019 planowane jest w latach 2020–2021.

WBO w 2019 r. było pierwszą edycją, która odbyła się wg zasad wynikających ze znowelizowanej ustawy o samorządzie gminnym. Art. 5a ust. 7 stanowi, że Rada Gminy określa w drodze uchwały wymagania, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego, a w dalszych przepisach wymienia szczególne warunki, które taka uchwała musi spełniać. W trakcie przygotowania projektu uchwały w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, Wydział Partycypacji Społecznej przeprowadził

konsultacje społeczne na temat zasad WBO 2019 i w latach kolejnych. Konsultacje o nazwie WBO'19+ miały miejsce w dniach od 1 marca do 13 września 2018 r., w ich wyniku przygotowany został projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia, który został przyjęty przez Radę Miasta na sesji 13 września 2018 r.

KONSULTACJE SPOŁECZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

Jednym z warunków podnoszenia jakości życia w mieście jest stały dialog z mieszkańcami. Służą mu takie działania, programy i instrumenty jak konsultacje społeczne, budżet obywatelski, fundusz osiedlowy, realizacja zadań społecznych, mediacje współpraca z organizacjami pozarządowymi, wreszcie programy małych grantów oraz wspieranie różnego rodzaju oddolnych inicjatyw.

W 2019 r. Wydział Partycypacji Społecznej we współpracy z jednostkami miejskimi przeprowadził 33 procesy konsultacyjne w istotnych dla mieszkańców sprawach. Na potrzeby konsultacji wykorzystywano funkcjonalność portalu Wrocław Rozmawia (www.wroclaw.pl/rozmawia). Większość procesów konsultacyjnych (19) zrealizowano w wspólnie z wrocławskimi organizacjami pozarządowymi. Projekty konsultowane w 2019 r. to m.in.: Promenada Krzycka, w Klimacie Miasta, Osiedla Kompletne, Rewitalizacja Nowa, Park Mikołowska, Henrykowski, przy Kolejowej, na Poświętnym, Kleciński, zielony KLIN południa, place zabaw przy Pszennej i Wita Stwosza czy podwórko przy Krętej.

W 2019 r. przeprowadzono 33 procesy konsultacyjne w istotnych dla mieszkańców sprawach. Wiedza i doświadczenie pozyskane tą drogą pozwalają w bardziej wszechstronny sposób spojrzeć na konkretne zadania i lepiej je realizować. Na potrzeby procesu w 2019 r. w pełni wykorzystywano funkcjonalność portalu konsultacji społecznych Wrocław Rozmawia – www.wroclaw.pl/rozmawia. Zamieszczane były tam pełne informacje o prowadzonych konsultacjach, ważne aktualności, wszelkie informacje dotyczące Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, oraz zakres współpracy Gminy Wrocław z organizacjami pozarządowymi. Równolegle prowadzona jest strona www.facebook.com/wroclawrozmawia, na której można znaleźć m.in. informacje związane z procesami konsultacji odbywającymi się we Wrocławiu. W trakcie konsultacji można było wyrazić swoją opinię, poznać potrzeby innych, zadawać pytania urzędnikom i ekspertom, m.in. poprzez ankiety, formularze opinii, pocztę elektroniczną, spotkania konsultacyjne, spotkania warsztatowe oraz spacerki badawcze. Konsultacje odbywały się w większości lokalnie z wykorzystaniem różnych form. Przebieg, relacja oraz wyniki konsultacji prezentowane były również na portalu poprzez informacje podsumowujące dany etap, oraz w raportach z konsultacji. Chcąc umożliwić udział w konsultacjach jak najszerszej grupie mieszkańców miasta, w 2019 r. po raz pierwszy zaprosiliśmy do udziału w nich najmłodszych wrocławian; dzieci były współuczestnikami 5 procesów konsultacyjnych (udział zaznaczony przy nazwie konsultacji literą **D** ujętą w nawias).

PRZEPROWADZONE KONSULTACJE

NIE PARKUJ PRZY BERNARDYŃSKIEJ

Termin konsultacji: 19 lutego – 13 marca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Skwer pomiędzy ulicami: Bernardyńską, Purkyniego, Styki i Kossaka, św. Jana Kapistrana.

Zakres konsultacji: Dwie propozycje koncepcji zagospodarowania skweru oraz jej etapowanie, a także sposób funkcjonowania tego terenu w przyszłości.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkank i mieszkańców na temat dwóch przedstawionych koncepcji zagospodarowania skweru, podziału na etapy przyszłej inwestycji oraz sposobu funkcjonowania tego terenu w przyszłości.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/poparkuj-przy-bernardynskiej

PROMENADA KRZYCKA

Termin konsultacji: Etap 2: 27 lutego – 31 marca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Koncepcja projektowa Promenady Krzyckiej – dokument opracowywany na zlecenie Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zakres konsultacji: Etap 2: Opiniowanie projektu koncepcji, prezentacja wstępnej koncepcji Promenady Krzyckiej oraz konsultacja proponowanych elementów zagospodarowania.

Cel konsultacji: Stworzenie koncepcji trasy alejowej odpowiadającej potrzebom użytkowników i możliwej do realizacji w bliskiej perspektywie czasowej.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/promenada_krzycka_konsultacje

W KLIMACIE MIASTA

Termin konsultacji: 19 marca – 26 maja 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Karty działań adaptacyjnych zaproponowane w *Planie adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030*.

Zakres konsultacji: Konsultacje objęły pakiety działań adaptacyjnych zaproponowanych w *Planie adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030* poprzez uszczegółowienie zadań i nadanie im priorytetów.

Cel konsultacji: Ustalenie z mieszkańcami szczegółowych zadań adaptacyjnych Wrocławia do zmian klimatu; uzgodnienie z mieszkańcami priorytetów w realizacji zadań; odniesienie świadomości mieszkańców i ich zaangażowania w tematykę adaptacji miasta do zmian klimatu.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/w-klimacie-miasta

PARK GRABISZYŃSKI. ZIELONA REWALORYZACJA. Etap 2 – STREFA OZDOBNA (4 PROCESY KONSULTACYJNE)

Termin konsultacji:

Etap 4 - ŚCIEŻKA ROMERA I STREFA OSIEDLOWA II: **29 lipca – 25 sierpnia 2019 r.**

Etap 3 - STREFA RODZINNA: 15–30 maja 2019 r.

Etap 2 – STREFA OZDOBNA: 18 kwietnia – 5 maja 2019 r.

Etap 1 – STREFA PAMIĘCI I OSIEDLOWA: 13–29 listopada 2018 r.

Przedmiot konsultacji: Dokumentacja projektowa dla zadania: Rewaloryzacja Parku Grabiszynskiego oraz parku "Górka Skarbowców".

Zakres konsultacji: Projekt rewaloryzacji w zakresie zieleni, projekt zieleni wraz z pielęgnacją, inwentaryzacji zieleni, badania siedliskowe, elementy małej architektury.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkańców dotyczącej projektu dokumentacji.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/park-grabiszynski-zielona-rewaloryzacja

PRZYJAZNE ULICE

Termin konsultacji: 15 kwietnia – 6 maja 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Standardy miejskiej ulicy zgodne z potrzebami ekologicznymi i społecznymi.

Zakres konsultacji: Przestrzeń ulicy miejskiej widziana oczami mieszkańca i jego potrzeby związane z zagospodarowaniem tej przestrzeni. W szczególności omawiane były poszczególne elementy ulicy i ich rozmieszczenie w pasie drogowym, takie jak: zieleń, elementy proekologicznego gospodarowania wodą opadową, strefy dla pieszych, rowerzystów, komunikacji kołowej i parkingi, a także sieci podziemnej infrastruktury technicznej. Dyskutowane były różne układy tych elementów w ulicach osiedlowych i miejskich oraz propozycja mieszkańców przyjaznego im wzoru ulicy.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkańców, wypracowanie z mieszkańcami wzoru ulicy zgodnego z potrzebami ekologicznymi i społecznymi, włączenie mieszkańców we współdecydowanie o ważnym elemencie przestrzeni miasta.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/przyjazne-ulice

OSIEDLA KOMPLETNE (D)

Termin konsultacji: 7–31 maja 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Wybrane obszary, dla których powstaną wytyczne przestrzenne na rzecz osiedli kompletnych: Jagodno, Jerzmanowo/Jarnołów, Maślice Małe, Śródmieście Południowe.

Zakres konsultacji: Zebranie opinii mieszkańców, rekomendacji do wyznaczenia kierunków rozwoju wybranych terenów i inicjatyw pozainfrastrukturalnych oraz określenia wytycznych planistycznych dla obszarów objętych badaniem.

Cel konsultacji: Uzyskanie od mieszkańców każdego z czterech obszarów opinii w następujących zagadnieniach:

- Historia osiedla i związana z tym przestrzeń, jego tożsamość, cechy i miejsca charakterystyczne.
- Przestrzeń wspólna i tereny zieleni.
- Struktura usług, wraz ze wskazaniem na istniejące lub pożądane lokalne centra i jakość ich wyposażenia.
- Jakość i rodzaj poruszania się w obrębie obszaru, jak i w powiązaniu z innymi osiedlami.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/osiedla-kompletne

REWITALIZACJA NOWA (D)

Termin konsultacji: 7 maja – 19 czerwca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Zakres konsultacji: Zebranie rekomendacji do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w obrębie osiedli miasta Wrocławia o największym stopniu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, to jest: Nadodrza, Przedmieścia Oławskiego, Przedmieścia Świdnickiego, Placu Grunwaldzkiego, Szczepina, Ołbina, Kleczkowa.

Cel konsultacji: wyznaczenie z mieszkańcami potencjalnego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji we Wrocławiu, podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie rozumienia pojęcia rewitalizacji w duchu ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. z naciskiem na jej społeczny aspekt; w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu, zapewnienie aktywnego udziału mieszkańców na każdym etapie procesu rewitalizacji i zwiększenie ich zaangażowania w temat.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/rewitalizacja-nowa-o-konsultacjach1

PODWÓRKO Spadochroniarzy – Sztabowa – Powstańców Śl. – Wandy (WBO 133/2018)

Termin konsultacji: 11 kwietnia 2019 r., 20 maja 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Podwórkko pomiędzy ulicami Powstańców Śląskich/Wandy/Spadochroniarzy.

Zakres konsultacji: Konsultacja koncepcji zagospodarowania podwórka.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkank i mieszkańców na temat koncepcji zagospodarowania podwórka.

www.wroclaw.pl/budzet-obywatelski-wroclaw/projekty2018/projekt,id,133

PODWÓRKO Wandy – Powstańców Śląskich – Hallera – Krakusa (WBO 619/2017)

Termin konsultacji: 22 maja 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Podwórkko pomiędzy ulicami Wandy, Krakusa, Hallera, Powstańców Śląskich.

Zakres konsultacji: Konsultacja koncepcji zagospodarowania podwórka.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkank i mieszkańców na temat koncepcji zagospodarowania podwórka.

www.wroclaw.pl/budzet-obywatelski-wroclaw/projekty-2017/projekt,id,619

NOWY PARK NA POŚWIĘTNEM

Termin konsultacji: 20 maja – 9 czerwca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Teren zieleni u zbiegu ulic Żmigrodzkiej i Pakosławskiej we Wrocławiu.

Zakres konsultacji: Konsultacji poddana została propozycja zagospodarowania skweru, a także sposób funkcjonowania tego terenu w przyszłości.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkank i mieszkańców na temat koncepcji zagospodarowania zielonego klina u zbiegu ulic Żmigrodzka–Pakosławska we Wrocławiu oraz sposobu funkcjonowania tego terenu w przyszłości.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/nowy-park-na-poswietnem

ZIELONY KLIN POŁUDNIA

Termin konsultacji: 24 maja – 16 czerwca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Teren zieleni na południu Wrocławia pomiędzy ulicą Smardzowską, Asfaltową, Buforową i Wspólną.

Zakres konsultacji: Zebranie rekomendacji i pomysłów na zagospodarowanie terenu.

Cel konsultacji: Uzgodnienie z mieszkańcami wskazówek do przygotowywanej koncepcji zagospodarowania terenu, podniesienie świadomości mieszkańców i ich zaangażowania w zagospodarowania zielonego KLINU południa.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/zielony-klin-poludnia

PARK PRZY KOLEJOWEJ

Termin konsultacji: 3–16 czerwca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Park pomiędzy ulicą Kolejową, Grabiszyńską, Szpitalną a Tęczową.

Zakres konsultacji: Dwie propozycje koncepcji zagospodarowania tego terenu.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkank i mieszkańców na temat przedstawionych koncepcji zagospodarowania parku.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/park-przy-kolejowej

PODWÓRKO PRZY CYBULSKIEGO

Termin konsultacji: 05 czerwca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Podwórk przy ul. Cybulskiego.

Zakres konsultacji: Propozycje zagospodarowania podwórka.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkank i mieszkańców na temat zagospodarowanie podwórka przy ul. Cybulskiego.

PARK REKREACYJNY MIKOŁOWSKA

Termin konsultacji: 15 czerwca – 7 lipca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Teren zieleni zlokalizowany w obrębie ulic Mikołowskiej, Świętochłowickiej, Osadniczej objęty zadaniem Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2018, projekt nr 555 pn. „Park Rekreacyjny Mikołowska – Strachocin-Swojczyce-Wojnów”.

Zakres konsultacji: konsultacji poddane zostały dwie propozycje koncepcji zagospodarowania terenu.

Cel konsultacji: poznanie opinii mieszkank i mieszkańców na temat koncepcji zagospodarowania parku.

www.wroclaw.pl/rozmawia/park-rekreacyjny-mikolowska-o-konsultacjach

ŁADNE OGRÓDKI

Termin konsultacji: 17 października – 6 listopada 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Koncepcja zagospodarowania ogródków gastronomicznych zlokalizowanych na terenie parku kulturowego "Stare Miasto" we Wrocławiu.

Zakres konsultacji: Konsultacji poddany został projekt koncepcji. Konsultowane zagadnienia: usytuowanie ogródków gastronomicznych, zagospodarowanie ogródków gastronomicznych.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkank i mieszkańców Wrocławia, podmiotów gospodarczych zajmujących się świadczeniem usług gastronomicznych oraz wszelkich innych osób zainteresowanych wyglądem przestrzeni parku kulturowego "Stare Miasto" na temat koncepcji wyglądu ogródków gastronomicznych.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/ladne-ogrodki-o-konsultacjach

AKTYWNIE PRZY CHOPINA

Termin konsultacji: 29 maja – 19 czerwca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Działalność Centrum Aktywności Lokalnej Zacisze-Zalesie-Szczytniki.

Zakres konsultacji: Konsultacje dotyczyły obecnego oraz przyszłego funkcjonowania Centrum Aktywności Lokalnej Zacisze-Zalesie-Szczytniki.

Cel konsultacji: Określenie wytycznych do przeprowadzenia konkursu na operatora Centrum Aktywności Lokalnej Zacisze-Zalesie-Szczytniki.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/aktywnie-przy-chopina

SKWER PRZY POMNIKU BOLESŁAWA CHROBREGO

Termin konsultacji: 19 czerwca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Zagospodarowanie skweru przy pomniku Bolesława Chrobrego.

Zakres konsultacji: Skwer otaczający pomnik Bolesław Chrobrego.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkańców w kwestii zagospodarowania skweru przy pomniku Bolesława Chrobrego

KOMITET REWITALIZACJI (D)

Termin konsultacji: 17 czerwca – 8 lipca 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji.

Zakres konsultacji: Opracowanie zasad powoływania, wyznaczania składu, liczebności oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Cel konsultacji: Zapewnienie aktywnego udziału mieszkańców na każdym etapie procesu rewitalizacji i zwiększenie ich zaangażowania w temat. Uzgodnienie z mieszkańcami zasad wyznaczania składu i działania Komitetu Rewitalizacji.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/komitet-rewitalizacji

PROGRAM WSPÓŁPRACY WROCŁAWIA Z NGO NA ROK 2020

Termin konsultacji: 2 sierpnia – 6 września 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Projekt Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Programu Współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2020 r.

Zakres konsultacji: Zasady współpracy pomiędzy władzami samorządowymi a działającymi na danym terenie organizacjami pozarządowym.

Cel konsultacji: Poznanie opinii organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w sprawie poddanej konsultacjom.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/konsultujemy-program-wspolpracy-wroclawia-z-ngo-na-rok-2020

NAD JEZIOREM PAWŁOWICKIM

Termin konsultacji: 29 sierpnia – 22 września 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Koncepcje rewaloryzacji terenu wokół Jeziora Pawłowickiego we Wrocławiu.

Zakres konsultacji: Konsultacji poddano dwie propozycje zagospodarowania terenu, w szczególności:

- układ komunikacyjny: poprowadzenie ścieżek wzdłuż linii brzegowej lub zbudowanie kładek i pomostów przecinających jezioro;
- nowe molo (które determinuje też układ ścieżek wokół) i wygląd boiska do piłki plażowej;
- dostępność wyspy znajdującej się na jeziorze lub pozostawienie jej naturze;

- rozmieszczenie poszczególnych stref sportowych i rekreacyjnych (naturalny plac zabaw, street workout, park linowy, scena plenerowa, ewent. wprowadzenie boiska do badmintonu, miejsce do grillowania), ulokowanie miejsc postojowych, przystani na kajaki, ramp oraz ławek przybrzeżnych.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkanek i mieszkańców na temat dwóch przygotowanych koncepcji zagospodarowania terenu wokół Jeziora Pawłowickiego.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/nad-jeziorem-pawlowickim

KĄPIELISKO HARCERSKA (D)

Termin konsultacji: 2–22 września 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Dwie koncepcje zagospodarowania terenu rekreacyjnego przy ul. Harcerskiej 13 we Wrocławiu.

Zakres konsultacji: Zebranie opinii oraz rekomendacji na podstawie dwóch przygotowanych koncepcji zagospodarowania terenu rekreacyjnego przy ul. Harcerskiej we Wrocławiu.

Cel konsultacji: Ustalenie z mieszkankami oraz mieszkańcami kierunków zagospodarowania i użytkowania terenu rekreacyjnego przy ul. Harcerskiej 13 we Wrocławiu na osiedlu Oporów oraz wyznaczenie priorytetów realizacji prac.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/kapielisko-harcerska

SKWER BEŁZY OD NOWA

Termin konsultacji: 2–22 września 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Teren zieleni u zbiegu ulic A. Asnyka, M. Konopnickiej i P. Czajkowskiego we Wrocławiu.

Zakres konsultacji: Konsultacji poddane zostały dwie propozycje zagospodarowania skweru, w szczególności:

- lokalizacja i elementy siłowni terenowej dla seniorów;
- umiejscowienie i wstępna propozycja wyposażenia edukacyjnego placu zabaw (instalacji edukacyjnej z piaskiem i wodą);
- lokalizacja pojedynczego kosza do koszykówki;
- układ ścieżek;
- mała architektura.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkanek i mieszkańców na temat koncepcji zagospodarowania Skweru Bełzy.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/skwer-belzy-odnowa

ZIELONY KLIN POŁUDNIA II

Termin konsultacji: 15 października – 5 listopada 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Koncepcje zagospodarowania terenu zieleni na południu Wrocławia pomiędzy ulicą Smardzowską, Asfaltową, Buforową i Wspólną.

Zakres konsultacji: Konsultacji poddane zostały dwa warianty koncepcji zagospodarowania terenu Klina, a w szczególności:

- charakter koncepcji;
- główne elementy koncepcji;
- układ poszczególnych stref;
- układ komunikacyjny i nawierzchnie ścieżek;
- główne urządzenia sportowe;
- mała architektura;
- oświetlenie;
- gatunki i formy zieleni;
- elementy związane z wodą.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkanek i mieszkańców na temat dwóch wariantów koncepcji zagospodarowania KLINA południa, podniesienie świadomości mieszkańców i ich zaangażowania w zagospodarowanie zielonego KLINA południa.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/zielony-klin-poludnia-ii

POWIĘKSZAMY PARK KLECIŃSKI

Termin konsultacji: 16 października – 6 listopada 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Sposób zagospodarowania terenu przyległego do Parku Klecińskiego.

Zakres konsultacji: Konsultacji poddane zostały dwie propozycje zagospodarowania terenu, w szczególności:

- układ komunikacyjny: poprowadzenie ścieżek, lokalizacja siedzisk;
- przebieg i rodzaj oświetlenia;
- rozmieszczenie poszczególnych stref sportowych i rekreacyjnych (strefy wejściowe, naturalny ogród zabaw, strefa street workoutu, polana rekreacyjna, łąki kwietne, psia łąka);
- zaproponowane rozwiązania zieleni;
- kolejność realizacji etapów zagospodarowania terenu.

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkanek i mieszkańców na temat dwóch przygotowanych koncepcji zagospodarowania terenu przylegającego do Parku Klecińskiego.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/powiekszamy-park-klecinski

OSIEDLA KOMPLETNE II

Termin konsultacji: 4–24 listopada 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Projekt wytycznych przestrzennych na rzecz osiedla kompletnego dla czterech jednostek urbanistycznych: Jagodna, Jerzmanowa- Jarnołtowa, Śródmieścia Południowego, Maślic Małych.

Zakres konsultacji: Zebranie opinii dotyczących projektu wytycznych przestrzennych, w szczególności zweryfikowanie zaproponowanych ról wskazujących, w jaki sposób miejsce może służyć mieszkańcom; zaproponowanych składników wyposażenia dla poszczególnych miejsc; zaproponowanych wytycznych szczegółowych dla poszczególnych miejsc.

Cel konsultacji: Zebranie opinii, w celu weryfikacji zaproponowanych wytycznych.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/osiedla-kompletne-ii

WBO'19. EWALUACJA.

Termin konsultacji: 30 października – 20 listopada 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Wrocławski Budżet Obywatelski 2019.

Zakres konsultacji: Zebranie opinii dotyczących funkcjonowania Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego w roku 2019, czyli po zmianach na poziomie ustawy o samorządzie gminnym. Oprócz tego zbierane rekomendacje do wprowadzenia od edycji 2020 (niewymagające zmian w Uchwale Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego); oraz do wprowadzenia od edycji 2021 (wymagające zmian w ww. Uchwale)

Cel konsultacji: Poznanie opinii mieszkanek i mieszkańców na temat zasad Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego obowiązujących w roku 2019 oraz wypracowanie rekomendacji do zasad obowiązujących w edycji 2020 i 2021.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/wbo19-ewaluacja

PODWÓRKO PRZY KRĘTEJ (D)

Termin konsultacji: 25 listopada – 15 grudnia 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w kwartale pomiędzy ulicami: Krętą, Słowiańską, Roosevelta i Ołbińską.

Zakres konsultacji: Zebranie opinii na temat zagospodarowania wnętrza podwórzowego, w tym propozycji połączenia różnych fragmentów podwórka w jedną całość (m.in. usunięcia barier przestrzennych) oraz możliwości wykorzystania budynków wewnątrz podwórza na cele społeczne (organizacje pozarządowe, artyści etc.).

Cel konsultacji: Ustalenie potrzeb mieszkańców w zakresie zagospodarowania wnętrza podwórzowego przy ul. Krętej, poznanie opinii na temat idei połączenia poszczególnych fragmentów podwórka oraz wykorzystania budynków się tam znajdujących. Włączenie

mieszkańców we współdecydowanie o wyglądzie najbliższej okolicy, integracja społeczności lokalnej.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/podworko-przy-kretej

PARK HENRYKOWSKI PO KOLEI

Termin konsultacji: 2–23 grudnia 2019 r.

Przedmiot konsultacji: Teren kolejowy planowany do zagospodarowania jako Park Henrykowski, położony na granicy osiedli Tarnogaj, Huby i Przedmieście Oławskie. Konsultowane było zagospodarowanie całości tego terenu, tj. około 12 hektarów należących do PKP S.A., w tym 5,25 hektara ujętych w aktualnej umowie z Gminą Wrocław oraz pozostałej części planowanej do przekazania w przyszłości.

Zakres konsultacji: Zebranie rekomendacji, potrzeb i pomysłów na zagospodarowanie terenu.

Cel konsultacji: Uzgodnienie z mieszkańcami wskazówek do przygotowania koncepcji zagospodarowania terenu, podniesienie świadomości mieszkańców i ich zaangażowania w zagospodarowanie terenu Parku Henrykowskiego.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/park-henrykowski-po-kolei

PLAC ZABAW PRZY PSZENNEJ

Termin konsultacji: 12 grudnia 2019 r. – 3 stycznia 2020 r.

Przedmiot konsultacji: Teren placu zabaw u zbiegu ulic Pszennej i Jęczmiennej we Wrocławiu.

Zakres konsultacji: Konsultacji poddane zostało wyposażenie placu zabaw.

Cel konsultacji: Poznanie oczekiwań mieszkanki i mieszkańców związanych z wyposażeniem placu zabaw.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/plac-zabaw-przy-pszennej

PLAC ZABAW PRZY WITA STWOSZA

Termin konsultacji: 12 grudnia 2019 r. – 6 stycznia 2020 r.

Przedmiot konsultacji: Zagospodarowanie placu zabaw we wnętrzu podwórzowym w kwartale pomiędzy ulicami: Wita Stwosza, Szewską Kotlarską i Łaciarską.

Zakres konsultacji: Zebranie opinii na temat zagospodarowania placu zabaw we wnętrzu podwórzowym.

Cel konsultacji: Zebranie opinii do przygotowania koncepcji zagospodarowania placu zabaw we wnętrzu podwórzowym.

Więcej informacji: www.wroclaw.pl/rozmawia/plac-zabaw-przy-wita-stwosza

FUNDUSZ OSIEDLOWY

W roku 2019 zgodnie z decyzją Prezydenta Wrocławia (Zarządzenie Prezydenta nr 696/19 z dnia 28 marca 2019 r.) w sprawie powołania Zespołu ds. reformy ustroju samorządowych jednostek pomocniczych we Wrocławiu, rozpoczęto obsługę administracyjno-biurową powołanego Zespołu.

Efektami prac Zespołu stały się zasady zdecentralizowanego decydowania o realizacji inwestycji o istotnym znaczeniu dla jednostek pomocniczych. W oparciu o przyjęte przez Prezydenta zasady, w dniu 9 września 2019 r. rozpoczęto wdrażanie projektu pilotażowego pod nazwą „Fundusz Osiedlowy”. W ramach projektu radni osiedli, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami, mogą składać projekty inwestycyjne do realizacji na terenie ich osiedla. Zasady te, jak i sposób podziału środków na poszczególne osiedla są opisane na stronie dedykowanej Funduszowi Osiedlowemu www.wroclaw.pl/fundusz-osiedlowy. Złożone projekty podlegać będą ocenie formalnej i merytorycznej przez Urząd Miejski Wrocławia. Po pozytywnym przejściu weryfikacji zostaną skierowane do realizacji.

Dla projektu „Fundusz Osiedlowy” przygotowano dedykowaną aplikację o nazwie FRODO, zrealizowaną przez Centrum Usług Informatycznych. Ta prosta, przeglądarkowa aplikacja

ułatwia osiedlom składanie wniosków inwestycyjnych (eliminacja formy papierowej). Poza opisem i szacunkowym kosztem przedsięwzięcia osiedla mają możliwość wskazania na mapie lokalizacji inwestycji oraz dołączenia innych dokumentów (uchwały, notatki, projekty, zdjęcia, itp.).

Realizując pilotaż przeprowadzono szkolenia w zakresie przyjętych „Zasad” oraz obsługi aplikacji dla przedstawicieli wszystkich 48 wrocławskich osiedli. Łącznie przeszkolono ponad 180 osób.

W roku 2019 w okresie od 16 listopada do 16 grudnia, zarejestrowano 375 wniosków inwestycyjnych zgłoszonych przez wszystkie wrocławskie osiedla. Najwięcej wniosków zgłoszono w kategorii budowy i naprawy chodników oraz ścieżek pieszych i rowerowych (96 projektów), tworzenia terenów rekreacyjnych i zielonych (82 projekty) oraz naprawy dróg i poprawienia bezpieczeństwa na drogach (60 projektów). Pozostałe projekty dotyczyły głównie budowy oraz naprawy placów zabaw i boisk, odnowy i rozbudowy infrastruktury na podwórkach oraz komunikacji zbiorowej.

REWITALIZACJA

W związku z wejściem w życie zarządzenia nr 150/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia, w roku 2019 Wydział Partycypacji Społecznej (WSS) przejął zadania Biura Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego w zakresie dysponowania środkami budżetu Miasta przeznaczonymi na finansowanie zadań rewitalizacyjnych, w tym również środkami służącymi rozliczeniu zadań powierzanych Spółce Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.

W dniu 11 kwietnia 2019 r. Rada Miejska Wrocławia uchwaliła uchwałę nr VIII/193/19 w sprawie rozwiązania spółki Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. Zgodnie z ww. uchwałą rozwiązanie Spółki nastąpiło z dniem 31 grudnia 2019 r. po uprzednim przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego.

Wszelkie zadania, realizowane dotychczas przez spółkę Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. i nieukończone w procesie likwidacji, przejął na mocy ww. uchwały, Wydział Partycypacji Społecznej w Departamencie Spraw Społecznych.

Do zadań przejętych przez Wydział od Spółki należało:

- ukończenie realizacji projektu pn.: „Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury” (realizowanego w ramach Działania 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, VIII Osi Priorytetowej Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020), w zakresie wykonania placu integracyjnego, które zaplanowano na rok 2020,
- zrealizowanie posadowienia wykonanej makiety osiedla WuWA, które zaplanowano na rok 2020,
- zrealizowanie zadań związanych z koordynacją, zarządzaniem i wdrożeniem Inicjatywy nr 2/2019/RL/FWD pn.: „DiverCITY4 – polsko-norweska współpraca w zakresie kreowania nowoczesnych rozwiązań rozwojowych w miastach” w ramach środków Funduszu Współpracy Dwustronnej Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021 (MF EOG) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021; w celu wykonania niniejszych zadań podpisano umowy z:
 - Convention Bureau – Wrocław (CBW) na:
 - organizację warsztatów eksperckich, w ramach których zapewniono możliwość udziału ekspertom oraz przedstawicielom społecznych interesariuszy; zorganizowane w 2019 r. warsztaty z zakresu: mieszkalnictwo i dostępność, przyczyniły się do wzmocnienia zaangażowania mieszkańców w rozwój miasta, rozwijania kontaktów i wymiany doświadczeń między państwami, miastami i społeczeństwami; w warsztatach uczestniczyło 6 ekspertów: 3 z Norwegii, 1 z Islandii oraz 2 z Polski, dodatkowo w warsztatach uczestniczył przedstawiciel Ministerstwa oraz przedstawiciele dwóch organizacji

- pozarządowych z Wrocławia; w roku 2020 zorganizowane zostaną warsztaty z zakresu: ochrony środowiska i polityki senioralnej;
 - rekrutację i powołanie liderów miejskich w czterech obszarach tematycznych: środowisko, polityka senioralna, dostępność oraz mieszkalnictwo, którzy nawiązali współpracę z ekspertami;
 - promocję projektu, jego idei i efektów w szczególności w formie utworzonej (przez CBW) strony internetowej: www.divercity4.pl;
- Politechniką Wrocławską na przeprowadzenie badań i ekspertyz w zakresie termomodernizacji, a przede wszystkim wymiany źródeł ciepła na paliwo stałe w przedwojennych kamienicach.
Inicjatywa będzie kontynuowana w roku 2020 podczas warsztatów i konferencji, gdzie zostaną wypracowane rozwiązania umożliwiające wprowadzenie zmiany społecznej.
- ukończenie realizacji projektu pn.: **„4 kąty na trójkącie”** (realizowanego w ramach konkursu dotacji pn.: „Modelowa Rewitalizacja Miast” organizowanego przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju i współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności oraz Budżetu Państwa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020) przy zaangażowaniu organizacji pozarządowych.

Projekt pn.: **„4 kąty na trójkącie”** wykonano następujące zadania:

Sąsiedzkie rabatki: program współpracy z mieszkańcami z zakresie wspierania projektu "4 kąty na trójkącie":

Celem realizacji zadania publicznego była współpraca z mieszkańcami w zakresie wspierania projektu „4 kąty na trójkącie”. Projekt zrealizowany został na terenie Wrocławia, na obszarze Przedmieścia Oławskiego. W ramach zadania realizowane były działania mające na celu zaktywizowanie mieszkańców do wspólnej aktywności na rzecz osiedla. W działania włączone zostały wszystkie grupy wiekowe począwszy od dzieci, a skończywszy na seniorach. Działania opierały się na zadaniach dotyczących: rewitalizacji zieleni sąsiedzkiej, ożywianiu kamienic i nadaniu im nowego życia, za pomocą ukwiecenia balkonów przez mieszkańców. Zorganizowany został „Zielony spacer”, gdzie można było podziwiać balkony z ulicy i robić im zdjęcia - wystawa fotografii została wyeksponowana w witrynie przy ulicy Zgodnej. Dzięki temu nawiązał się dialog międzypokoleniowy. Zwieńczeniem działań było wydarzenie finałowe, które odbyło się podczas trwania Dnia Trójkąta. Na wydarzenie to składała się gra miejska pod nazwą „Zielone Przedmieście”, przeprowadzona podczas trwania tego święta. Gra opierała się na historii dzielnicy. Wydana została również publikacja „Zieleń sąsiedzka”, która była dokumentacją upiększenia terenu oraz sąsiedzkich przestrzeni zielonych, ukwieconych balkonów, konkursu, ale również zawierała dobre praktyki zieleni sąsiedzkiej z kraju i zagranicy.

Przedmieście Oławskie dawniej i dziś, historyczna podróż z wrocławskimi przewodnikami:

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie trzech spacerów tematycznych po Przedmieściu Oławskim. Zadanie stanowiło kontynuację działań odbywających się w ramach ogólnopolskiego konkursu „Modelowa Rewitalizacja Miast”. Finał projektu stanowił wernisaż zdjęć wykonanych przez uczestników w trakcie ostatniego spaceru fotograficznego. Zaprezentowano łącznie 30 zdjęć, które zestawiono z 15 pocztówkami, pokazując w ten sposób, jak zmieniło się Przedmieście Oławskie na przestrzeni lat.

Prowadzenie Centrum Informacji i Wsparcia Mieszkańców na rzecz rozwoju Przedmieścia Oławskiego - PRZED•POKÓJ H13

Celem realizacji zadania publicznego było wydanie dwóch numerów Gazety Osiedlowej „Gazeta Przedmieścia”. Dodatkowo umożliwiono udział organizacjom pozarządowym oraz grupom nieformalnym w warsztatach doradztwa prawno-księgowego. Zorganizowano warsztaty dla mieszkańców Przedmieścia Oławskiego, a także zajęcia

oraz spotkania grup zorganizowanych w przestrzeni Przedmieścia Oławskiego. Umożliwiono współpracę organizacjom w tworzeniu programu działań dla mieszkańców Przedmieścia Oławskiego.

Nowe Łąki: wsparcie realizacji projektu „Modelowa rewitalizacja miast – 4 kąty na trójkącie”

Celem realizacji zadania publicznego było zaangażowanie zróżnicowanych grup społecznych mieszkańców Przedmieścia Oławskiego w działania na rzecz poprawy jakości życia na osiedlu tj.: poprawę wizerunku przestrzeni miejskiej (konsultacje w zakresie zieleni sąsiedzkiej i ukwiecanie balkonów, w tym analiza SWOT), realizację założeń publikacji „Menadżer kwartału”: działania wdrożeniowe w przestrzeniach publicznych kwartałów poprzez działania w przestrzeni osiedla metodą liderów podwórkowych oraz tutoringu i mikroprojektów społeczno-kulturalnych, wspieranie spójności i integracji społecznej oraz wyrównywanie szans społecznych poprzez edukację, indywidualny tutoring wg potrzeb danych mieszkańców, integrację społeczną różnych grup wiekowych, wspieranie zatrudnienia młodych matek: poprzez kompleksowe doradztwo, konsultacje i warsztaty, upowszechnianie modelowej rewitalizacji poprzez zastosowanie innowacyjnej metody gry terenowej i spacerów dla mieszkańców. Zrealizowano 4 mikroprojekty, streetworking podwórkowy, 3 cykle warsztatów, 2 spacery, grę miejską, warsztaty dla ngo oraz kompleksowe doradztwo dla mieszkańców. Opracowanie analizy SWOT zieleni Przedmieścia Oławskiego jest efektem konsultacji dla mieszkańców w zakresie zieleni osiedlowej, która pozwoli na wprowadzenie zmian do przestrzeni wspólnej.

Upowszechnianie wyników projektu „4 kąty na trójkącie” realizowanego w ramach programu „Modelowa rewitalizacja miast”

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja konferencji podsumowującej projekt "4 kąty na trójkącie" i upowszechniającej jego wyniki. Konferencja odbyła się w dniu 28 listopada 2019 r., a uczestniczyli w niej przedstawiciele społeczności lokalnej, instytucje i organizacje działające na terenie Przedmieścia. Została nawiązana współpraca z operatorem przestrzeni Przed-Pokój H13, która stworzona została do wykorzystania przez organizacje pozarządowe, osoby, którzy chcą realizować działania na rzecz Przedmieścia Oławskiego oraz jego mieszkańców. Ponadto wykonano druk i dystrybucję publikacji, stanowiących podsumowanie projektu "4 kąty na trójkącie". Dodatkowo pomiędzy Wydziałem a Spółką podpisane zostały umowy przeniesienia praw wynikających z gwarancji i rękojmi należytego wykonania umów, które Spółka zawarła i zrealizowała w okresie swojej działalności.

Zawarte zostały również umowy przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umów:

- na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej na potrzeby wykonania remontu wraz z przebudową segmentu B zabudowy oficynowej przy ul. Ruskiej 46a we Wrocławiu,
- na nadzór autorski nad robotami budowlanymi polegającymi na wykonaniu Zagospodarowania wnętrza podwórzowego pomiędzy ul. Ruską, Św. Antoniego i Włodkowica,

a także umowa przeniesienia praw wynikających z umów na naprawę kolekcji neonów znajdujących przy ul. Ruskiej 46 abc.

Rozliczono w 2019 r. następujące umowy realizowane w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław przez spółkę Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. w likwidacji:

- w ramach zadań związanych z działaniami inwestycyjnymi dot. „Programu Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu”:
 - umowę na nadzór autorski nad robotami budowlanymi - remont i przebudowa lokali użytkowych przy ul. Komuny Paryskiej 82/4 oraz Prądyńskiego 20,
 - umowę na nadzór autorski nad robotami budowlanymi - remont i przebudowa lokali użytkowych przy ul. Traugutta 68P, Traugutta 68L, Traugutta 77,

- umowę na nadzór autorski nad robotami budowlanymi - przebudowa piwnicy, parteru i piętra budynku oficyny z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej ścian fundamentowych, ul. Traugutta 81,
- w ramach zadania pn.: „Modernizacja zabudowy mieszkaniowo-usługowej pierzei wschodniej, północnej i zachodniej placu Nowy Targ”:
 - umowę na inwentaryzację z oceną stanu technicznego oraz opracowanie projektu koncepcyjnego elewacji i aranżacji stref parterów zabudowy wokół Placu Nowy Targ,
 - umowę na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej remontu i przebudowy lokalu na parterze budynku na pl. Nowy Targ 21 we Wrocławiu, wraz z remontem fragmentu elewacji,
- w ramach projektu pn.: „Program udostępnienia lokali gminnych na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu” dofinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i zgodnego ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF), Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 (SRWD 2020) oraz Strategią Wrocław 2020 Plus:
 - umowę na wykonanie remontu i przebudowy lokali użytkowych przy ul. Prądyńskiego 20 i ul. Traugutta 77,
 - umowę na wykonanie remontu i przebudowy lokali użytkowych przy ul. Komuny Paryskiej 82/4,
 - umowę na wykonanie przebudowy piwnicy, parteru i piętra budynku oficyny z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej ścian fundamentowych, ul. Traugutta 81,
 - umowę na wykonanie remontu i przebudowy lokali użytkowych przy ul. Traugutta 68P i Traugutta 68L,
- w ramach zadania pn.: „Program rewitalizacji komunalnego zasobu mieszkaniowego”:
 - umowę na sprawowanie nadzoru autorskiego nad realizacją inwestycji na podst. dokumentacji projektowej dla rewitalizacji przestrzeni publicznych obszaru WuWA,
 - umowę na roboty budowlane polegające na zagospodarowaniu przestrzeni publicznych na historycznym osiedlu WuWA,
 - umowę na wykonanie makiety osiedla WuWA.

Ponadto w 2019 r. przeprowadzono prekonsultacje dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także zasad powołania Gminnego Komitetu Rewitalizacji oraz opracowano raport diagnostyczny służący wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z uwzględnieniem poprzedniej wersji diagnozy i wyników prekonsultacji.

Sporządzenie raportu diagnostycznego stanowiło jeden z elementów prac Wydziału nad długofalowym procesem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) dla Miasta Wrocławia, który zakłada podjęcie przez Radę Miejską Wrocławia uchwał ws.: wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji i w końcu przyjęcia gminnego programu rewitalizacji, poprzedzonych szeregiem działań związanych z pracami koncepcyjnymi nad delimitacją obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz nad opracowaniem projektu GPR przy aktywnym udziale mieszkańców poprzez ich udział w konsultacjach społecznych.

Zrealizowano również bezpośrednią obsługę klienta związaną z udzielaniem informacji i wydawaniem zaświadczeń potwierdzających fakt, że działka znajduje się na obszarze, na którym Rada Miejska Wrocławia nie podjęła uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w oparciu o art. 8 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W roku 2019 wydano 706 sztuk zaświadczeń.

ZABYTKOWE POJAZDY KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

W roku 2019 w zakresie działań związanych z zabytkowymi pojazdami komunikacji miejskiej będącymi w posiadaniu Gminy Wrocław, podpisana została umowa na usługę, która polegać będzie na sporządzeniu:

- opinii dotyczącej stanu technicznego wraz z kosztorysem napraw zabytkowego autobusu marki Jelcz 272 MEX wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 952/696/20 potocznie zwanego "Fredruś",
- opinii dotyczącej stanu technicznego dwóch wagonów tramwajowych typu Nowa Berolina wpisanych do rejestru zabytków pod numerem 952/696/1 oraz 952/696/2 potocznie zwanych „Jaś i Małgosia”,
- opinii strukturalno-techniczno-technologicznej dotyczącej oceny realizacji wykonanych prac w III etapie odbudowy zabytkowego wagonu typu Maximum z 1901 r.,
- udziale w pracach komisji do odbioru prac związanych z odbudową zabytkowego wagonu typu Maximum z 1901 r.

Ponadto przeprowadzono postępowania na zamówienie publiczne do 30 000 euro i wybrano wykonawcę opracowania koncepcji funkcjonalno-przestrzennej kompleksowej adaptacji na nowe funkcje zespołu dawnej zabytkowej Zajezdni Popowice przy ul. Legnickiej 65 we Wrocławiu wraz z koncepcją zagospodarowania terenu.

Dodatkowo zrealizowano następujące zadania pn.:

„Historia kołem się toczy”, czyli dzień otwarty Zajezdni Popowice

Okres realizacji: 1 sierpień – 30 październik 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 3 000

Kwota dotacji: 20 200 zł

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja rodzinnego pikniku promującego zabytkowe pojazdy transportu zbiorowego. Wydarzenie odbyło się na terenie byłej Zajezdni Tramwajowej Popowice przy ul. Legnickiej.

Organizacja i prowadzenie zabytkowej linii tramwajowej w 2019 r.

Okres realizacji: 14 czerwiec – 31 październik 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 3 000

Kwota dotacji: 110 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i prowadzenie zabytkowej linii tramwajowej poprzez zorganizowanie i prowadzenie kursów wzbogaconych usługami profesjonalnego przewodnika turystycznego.

Organizacja wydarzenia edukacyjnego z zakresu historii i ratowania dziedzictwa zabytków komunikacji oraz częściowa odbudowa wagonu typu MAXIMUM z 1901 r

Okres realizacji: 25 luty – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 3 000

Kwota dotacji: 400 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była częściowa odbudowa wagonu Maximum z 1901 r. III etap remontu polegał na uruchomieniu elektrycznym wagonu. W wyniku realizacji tych prac wagon stał się elektrycznie sprawny.

Celem realizacji zadania publicznego była również prezentacja wagonu, mającą na celu pokazanie przebiegu prac finansowanych przez Gminę Wrocław. W wyniku realizacji zadania rozpowszechniono wiedzę o znajdującym się we Wrocławiu historycznym taborze komunikacji zbiorowej, w szczególności o wartości zabytkowego wagonu typu Maximum, a także rozpowszechniono wiedzę o historii i dziedzictwie transportu publicznego.

EUROPEJSKI PROGRAM SIECIOWANIA MIAST URBACT

Miasto Wrocław zgłosiło w ramach europejskiego programu sieciowania miast Urbact akces do projektu Find Your Greatness, czego konsekwencją była w grudniu 2019 r. wizyta pana Janeza Sirse, głównego eksperta Urbact w ramach projektu. **Miasto zostało zakwalifikowane do II fazy przedsięwzięcia**. Z początkiem lutego 2020 r. w Limerick (Irlandia) odbędzie się konferencja miast uczestniczących w projekcie, w trakcie której stworzone zostaną dokumenty określające zasady działania grupy w trakcie fazy II. Będzie się ona koncentrowała na zdobywaniu doświadczeń, stosowaniu nowych rozwiązań, i wymianie informacji między partnerami.

REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH ZLECONYCH ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM

LICZBA I STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH ZLECONYCH ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM W 2019 R.

W 2019 r. na podstawie **219** otwartych konkursów ofert przygotowanych zostało łącznie **490 umów dotacyjnych** na realizację zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym, w tym:

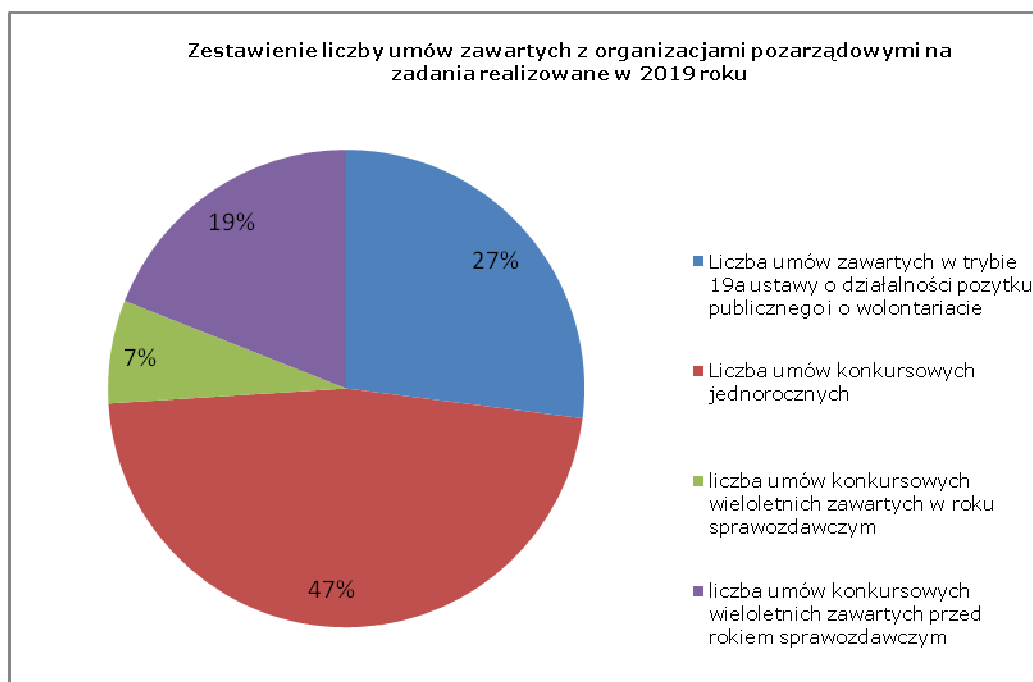
- **429** umów jednorocznych,
- **61** umów wieloletnich.

W ww. konkursach złożonych zostało **858 ofert**.

Ponadto, na podstawie otwartych konkursów ofert zawartych przed rokiem 2019, obowiązywały **177** umowy wieloletnie.

W trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w Wydziale Partycypacji Społecznej przygotowanych zostało łącznie **251 umów**. W całym 2019 r. złożonych zostało w tym trybie **420 ofert**. łącznie w 2019 r. obowiązywały **918** umowy dotacyjne.

Zestawienie liczby umów zawartych z organizacjami pozarządowymi na zadania realizowane w 2019 r.

Zestawienie ilości konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi.

Zestawienie ilości konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	146	153	172	152	208	219	219
Liczba złożonych ofert w otwartych konkursach ofert	639	775	662	641	716	649	858
Liczba umów konkursowych jednorocznych	386	387	426	395	442	364	429
Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych w roku sprawozdawczym	35	119	35	53	46	145	61
Liczba umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert (poz. 3 i 4)	421	506	461	448	488	509	490
Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych przed rokiem sprawozdawczym	69	53	144	94	67	63	177
Liczba umów zawartych w trybie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	138	133	122	134	159	209	251
Liczba wszystkich umów wieloletnich obowiązujących w danym roku (poz. 4, 6)	104	172	179	147	113	208	238
Liczba wszystkich umów obowiązujących w danym roku sprawozdawczym (poz. 3, 4, 6, 7)	628	692	727	676	714	781	918

CHARAKTERYSTYKA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA WROCŁAWIA

Wydział Partycypacji Społecznej prowadzi bazę danych o organizacjach pozarządowych – **Generator NGO**.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. zaewidencjonowanych w nim było:

- **1 635** fundacji,
- **2 344** stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- **113** stowarzyszeń zwykłych,
- **142** klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- **113** uczniowskich klubów sportowych,
- **23** związki sportowych,
- **21** związków stowarzyszeń,
- **115** organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo - kościół,
- **5** związków wyznaniowych,
- **14** organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie składa się to na **4 523** organizacje, z których **490** posiada siedzibę poza Wrocławiem, a w bazie znajdują się z uwagi na to, iż współpracują z Miastem poprzez realizację zadań publicznych na rzecz Miasta i mieszkańców.

Z kolei, organizacje pozarządowe posiadające **siedzibę we Wrocławiu**, znajdujące się w wykazie Generatora NGO to:

- **1 419** fundacji,
- **2 108** stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, stowarzyszeń zwykłych,
- **138** klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej, uczniowskich klubów sportowych,
- **13** związków sportowych,
- **21** związków stowarzyszeń,
- **104** organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
- **1** związek wyznaniowy
- **12** organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie składa się to na **4 033** organizacje.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Prezydent Wrocławia sprawował nadzór (na podstawie: ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach i ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie) nad **2 501** stowarzyszeniami i **1 419** fundacjami z siedzibą we Wrocławiu.

Dodatkowo organ nadzorujący prowadził w ramach swoich uprawnień następujące działania:

- Wydano **9 decyzji** w sprawie wpisu klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej do ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano **27 decyzji** w sprawie wpisu zmian w ewidencji klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano **1 decyzje** o wykreśleniu z ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano **2 decyzje** w sprawie wpisu uczniowskich klubów sportowych do ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano **18 decyzji** w sprawie wpisu zmian w ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Wydano **1 decyzje** o wykreśleniu z ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
 - **wpisie 71 stowarzyszeń** do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
 - wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - **94 stowarzyszeń**,
 - wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego – **6 stowarzyszeń**,
- W ewidencji stowarzyszeń zwykłych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia dokonano:
 - wpisu **34 nowych stowarzyszeń**,
 - zmian danych ewidencyjnych w **16 stowarzyszeniach**,
 - wykreślenia z ewidencji **1 stowarzyszenia**.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
 - **Wpisie 121 fundacji** do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
 - **wpisie zmian danych** w Krajowym Rejestrze Sądowym – Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - **91 fundacji**,
 - **wykreśleniu** z Krajowego Rejestru Sądowego – **3 fundacji**.

ZREALIZOWANE ZDANIA PUBLICZNE (bez opisanych w pkt III, IV i X):

PROWADZENIE WROCŁAWSKIEGO CENTRUM WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SEKTOR 3

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 24 041

Kwota dotacji: 500 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 1 500 000 zł)

Porozumieniem rozwiązującym umowę zakończono realizację zadania z dniem 31 grudnia 2019 r., tym samym kwota dotacji wynosiła 1 000 000 zł).

Głównym zadaniem Sektora była pomoc organizacjom pozarządowym w usamodzielnieniu się oraz organizacjom już działającym w rozwoju i w doskonaleniu pracy między innymi poprzez:

- wspomaganie organizacji pozarządowych w profesjonalizacji ich pracy,
- doskonalenie kompetencji zawodowych związanych z działaniami w organizacjach pozarządowych,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, spotkań, konferencji,
- prowadzenie doradztwa,
- tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej,
- pomoc grupom nieformalnym i inicjatywnym w działaniu i rejestracji,
- prowadzenie wsparcia infrastrukturalnego (m.in. użyczanie adresu siedziby i/lub korespondencyjnego, udostępnianie stanowisk do pracy biurowej oraz sal i wypożyczanie sprzętu),
- podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w działalność obywatelską,
- budowanie i podtrzymywanie stałej platformy wymiany informacji i współpracy między organizacjami pozarządowymi, sektorem pozarządowym i publicznym, inkubatorami organizacji pozarządowych i innymi podmiotami wspierającymi inicjatywy społeczne,
- zwiększenie liczby projektów partnerskich realizowanych przez wrocławskie organizacje pozarządowe we współpracy z innymi organizacjami, z sektorem publicznym i prywatnym,
- wzrost zaangażowania młodzieży i seniorów w działania obywatelskie.

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 miały miejsce różnego rodzaju szkolenia i warsztaty dla organizacji pozarządowych. W szkoleniach wzięło udział 364 osób.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE KONGRESU WROCŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Okres realizacji: 10 maja 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 416 osób, w tym 159 organizacji pozarządowych, 43 przedstawiciele administracji publicznej i rad osiedli oraz 21 osób z uczelni wyższych

Kwota dotacji: 132 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 396 000 zł)

Głównym celem realizacji zadania publicznego było stworzenie przestrzeni spotkań, dialogu środowiska pozarządowego na temat rozwoju Miasta z udziałem przedstawicieli samorządu, którego kulminacyjnym wydarzeniem organizowanym w każdym roku jest Wrocławski Kongres Organizacji Pozarządowych

W ciągu całego roku organizowane były spotkania grup branżowych wrocławskich NGO, tworzone były bazy danych dotyczących badań i analiz wrocławskich NGO, animowane były i koordynowane spotkania Koalicji na rzecz rozwoju wrocławskiego modelu współpracy Gminy Wrocław i NGO.

Podczas Kongresu, w dniu 28 maja 2019 r. odbyły się spotkania, dialogi, wymiana doświadczeń na temat współpracy między NGO, a Urzędem Miejskim Wrocławia. Motywem przewodnim 3. Kongresu Wrocławskich Organizacji Pozarządowych było 30-lecie obrad Okrągłego Stołu i ustawy o stowarzyszeniach. Uczestnicy Kongresu rozmawiali również o procesie wdrażania „Strategii rozwoju współpracy miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2018-2022”, a także o ważnych dla Miasta rozwiązaniach realizowanych i rekomendowanych przez NGO.

Organizatorzy przygotowali specjalną część dyskusyjną „WRO-NGO - DIALOG - WSPÓŁPRACA – ROZWÓJ”, prowadzoną metodą Open Space Technology. Ponad 200 osób wzięło udział w 16 grupach tematycznych, dotyczących, między innymi: współpracy pomiędzy 3. sektorem a biznesem, działalności i rozwoju stowarzyszeń oraz fundacji, standaryzacji, funkcjonowania Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, wypalenia zawodowego oraz problemu tzw. „krótkiej ławki” w organizacjach, angażowania nowych pokoleń w działalność społeczną, problemów i potrzeb mniejszości narodowych oraz ekologii miasta.

Mniej oficjalną częścią wydarzenia, były 4. Otwarte Mistrzostwa Wrocławskich Organizacji Pozarządowych w Grillowaniu. W zmaganiach o Przechodni Puchar Prezesa Stowarzyszenia Tratwa wzięło udział 8 drużyn.

WDRAŻANIE STANDARDÓW FORMALNO-PRAWNYCH WŚRÓD ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH WE WROCŁAWIU - PILOTAŻ

Okres realizacji: 8 lipca 2019 r. – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji: 79 000 zł

Liczba NGO, w których zostały przeprowadzone audyty – 10

Liczba NGO, w których wdrożono standardy – 9

Liczba przeszkolonych przedstawicieli NGO - 18

Celem zadania było wzmacnianie organizacji pozarządowych, działających na terenie Wrocławia, poprzez ich edukację i wsparcie we wdrażaniu standardów działania w obszarach prawnym, finansowym i zarządzania organizacją, a tym samym podnoszenie jakości pracy organizacji pozarządowych.

Zadanie polegało na wsparciu min. 10 organizacji pozarządowych w procesie profesjonalizacji ich działalności m.in. poprzez:

- przeprowadzenie audytów w organizacjach pozarządowych, które będą wdrażały standardy;
- opracowanie oraz wdrożenie standardów działania w trzech obszarach, tj. prawnym, finansowym i zarządzania;
- przeprowadzenie indywidualnych i grupowych szkoleń dla min. 10 organizacji pozarządowych w zakresie wymogów wdrażanych standardów.

EWALUACJA I DZIAŁANIA CAŁOROCZNE STRATEGII ROZWOJU WSPÓŁPRACY NGO I MIASTA WROCŁAWIA W TYM EKONOMIA SPOŁECZNA

Okres realizacji: 15 września 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji: 200 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 600 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego było wdrożenie elementów strategii współpracy pomiędzy Urzędem Miejskim Wrocławia a organizacjami pozarządowymi. Podczas realizacji zadania publicznego zostały podjęte działania zmierzające do rozwoju Centrów Aktywności Lokalnej, grup branżowych, Grup Dialogu Społecznego oraz podmiotów ekonomii społecznej. Projekt miał również na celu wspieranie organizacji pozarządowych w tworzeniu i konsultowaniu miejskich dokumentów strategicznych, a także wdrażanie systemów standaryzacji NGO. Stworzony został pakiet informacyjny dla organizacji pozarządowych.

W ramach projektu przeanalizowano funkcjonujące we Wrocławiu Centra Aktywności Lokalnej oraz towarzyszące im inicjatywy obywatelskie realizowane zarówno przez NGO

jak i przez grupy nieformalne, społecznych liderów. Przeprowadzono analizę zasobów tych ośrodków, ich problemów i potrzeb, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb i charakteru społeczności lokalnej.

Tworzenie grup branżowych przez organizacje pozarządowe należy do priorytetów. Jednym z obszarów wytypowanych do objęcia partnerstwem określonym w dokumencie strategii jest aktywność związana z aktywizacją wrocławskiego środowiska kultury i powołaniem Grupy branżowej Kultura.

Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej - odbywały się systematyczne spotkania osób odpowiedzialnych za zamówienia w mieście w poszczególnych jednostkach, omawiano zapotrzebowanie na usługi/produkty, tak aby Podmioty Ekonomii Społecznej mogły się przygotować. Edukacja i wsparcie w przygotowywaniu zamówień z aspektami społecznymi.

PROMOCJA ORAZ WYMIANA DOŚWIADCZEŃ ZE WSPÓŁPRACY MIASTA WROCŁAWIA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW BEZDOMNOŚCI

Okres realizacji: 09 września – 30 listopada 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji: 36 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była promocja wypracowanych rozwiązań i dobrych praktyk współpracy ponadsektorowej jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi dotyczących rozwiązywania problemów bezdomności oraz wymiana doświadczeń w tym zakresie.

PRODUKCJA I EMISJA 10 AUDYCJI RADIOWYCH O WROCŁAWSKICH ORGANIZACJACH POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH ŚRODOWISKA

Okres realizacji: 15 maja – 02 sierpnia 2019 r.

Liczba umów: 1

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była produkcja i emisja 10 audycji radiowych o wrocławskich organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych i ich środowiska. Audycje miały na celu przedstawienie tych organizacji, zakresu ich działania, oraz wskazaniu osobom niepełnosprawnym możliwości uczestniczenia i korzystania z zasobów wiedzy i doświadczeń tych organizacji.

ZMIANY? JESTEŚMY NA BIEŻĄCO!

Okres realizacji: 11 marca – 11 maja 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 73

Kwota dotacji: 7 750 zł

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie trzech szkoleń dla przedstawicieli wrocławskich organizacji pozarządowych z zakresu nowych wzorów ofert, umów i sprawozdań dot. realizacji zadań publicznych, wprowadzonych Rozporządzeniami Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM SPOŁECZNO - KULTURALNO - EDUKACYJNEGO „PRACOWNIA PROJEKTÓW MIĘDZYKULTUROWYCH „ZAJEZDZIA”

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 5 000

Kwota dotacji: 500 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 1 500 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego było realizacja następujących działań:

- Młodzieżowego Centrum Inicjatyw Prospołecznych „MOJE MIEJSCE” – praca z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym;
- Pracownia projektów międzykulturowych ZAJEZDNI – wsparcie projektów, w tym projektów międzykulturowych poprzez animację partnerstw krajowych i międzynarodowych;
- Centrum Wolontariatu Akcyjnego – udostępnianie zaplecza infrastrukturalnego na potrzeby Miejskiego Wolontariatu Akcyjnego;
- Animacji działań na rzecz osób starszych – aktywizacja osób starszych do działań animacyjno-kulturalnych;

Istnieje potrzeba wsparcia działań Centrum Społeczno-Kulturalno-Edukacyjnego ze względu na potrzeby społeczne mieszkańców Wrocławia (ok. 5 000 osób korzystających z infrastruktury Zajezdni). Realizacja zadania publicznego przyczyni się poszerzenia grupy odbiorców działań społeczno-kulturalnych, edukacyjnych i sportowych. Zadanie publiczne skierowane było w szczególności do młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i uzależnieniami. Istnieje potrzeba pomocy społecznej i indywidualnego wsparcia młodego człowieka przypadku osłabienia funkcji opiekuńczej rodziny i toksycznego oddziaływania środowiska. Celem zadania publicznego jest umożliwienie młodzieży ze środowisk zagrożonych marginalizacją (poprzez edukację i wsparcie infrastrukturalne) aktywnego działania w obszarze animacji społeczno-kulturalnej, a w konsekwencji świadomego wyboru drogi życiowej.

Działania projektowe wspierają tworzenie postaw zaangażowanych społecznie, w oparciu o indywidualne zainteresowania osób.

Młodzież ze środowisk zagrożonych uzależnieniami otrzymuje wsparcie w postaci interaktywnych działań edukacyjnych, spotkań z psychologiem. Dzięki realizacji działań projektowych oraz wolontariatów wzrasta poziom samooceny wśród beneficjentów działania Moje Miejsce.

Zadanie publiczne zakłada promowanie postaw prospołecznych poprzez tworzenie zespołów projektowych. Podejmują one nowe wyzwania w przestrzeni społecznej miasta realizując indywidualne projekty uczestników. Planowanie i realizacja zadań projektowych jest drogą do budowy etosu pracy i służy niwelowaniu postawy roszczeniowej–uzależnienia od pomocy społecznej i jej rozwiązań systemowych. Sukcesy w realizacji własnych projektów wzmacniają postawy zaangażowania i uczą pokonywania przeszkód na drodze do celu.

Z działaniami animacyjnymi docierają do seniorów, którzy biorą udział w warsztatach i imprezach kulturalnych organizowanych wokół przestrzeni PPM „Zajezdnia”.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM SPOŁECZNO - KULTURALNO – EDUKACYJNEGO „ZASOPRZESTRZEŃ”

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 150 000

Kwota dotacji: 500 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 1 500 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego było realizacja działań społeczno – kulturalno - edukacyjnych skierowanych do osób mieszkających lub uczących się we Wrocławiu, w szczególności do dzieci, młodzieży, osób starszych artystów, społeczności lokalnej osiedli Sępolno – Biskupin –Dąbie - Bartoszowice poprzez udział w warsztatach, eventach i mini projektach.

W ramach zadania publicznego realizowane są:

- Czasoprzestrzeń – wspieranie projektów społeczno – kulturalnych poprzez animację partnerstw lokalnych, krajowych i międzynarodowych. Organizacja warsztatów (o

charakterze artystycznym, społecznym, sportowym, edukacyjnym) mini projektów i eventów. Zadanie publiczne zakłada włączenie w działania lokalnych artystów, którzy w Zajeźdni Dąbie będą mieli swoje pracownie.

- Centrum Wolontariatu Akcyjnego – włączenie w działania wolontaryjne podczas dużych imprez organizowanych na terenie Wrocławia oraz udostępnienie infrastruktury na potrzeby realizacji projektów społeczno-kulturalno- edukacyjnych.

PROWADZENIE CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH – PAULIŃSKA

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji: 50 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 150 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie organizacji pozarządowych poprzez prowadzenie Centrum i zapewnienie dostępu do lokalu organizacjom pozarządowym wraz z zapewnieniem odpowiedniego wyposażenia niezbędnego do przeprowadzenia spotkań i realizacji działań statutowych. Centrum stanowi zaplecze infrastrukturalne dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego na terenie miasta Wrocławia między innymi z zakresu kultury, ochrony zdrowia i spraw społecznych. Zapewniona była kompleksowa i profesjonalna obsługa finansowo-księgową, jak również odpowiednia opieka i utrzymanie obiektu. Prowadzone były bieżące remonty oraz naprawianie awarii i dewastacji. Organizacja prowadziła ogród społeczny z tyłu budynku.

CENTRUM ZWALCZANIA NUDY NA TERENIE NOWYCH ŻERNIK I OKOLIC WE WROCŁAWIU – PILOTAŻ

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert dotacji udzielono 1 organizacji pozarządowej na łączną kwotę: 68 668 zł

Okres realizacji: 15 lipca – 31 grudnia 2019 r.

Liczba umów: 1

Celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej i tworzenie poczucia przynależności do miejsca i grupy terenu Nowe Żerniki i okolic we Wrocławiu. Mieszkańcy sami mogli zabierać głos w tym jakie wydarzenia są dla nich ważne. Pilotaż miał na celu zintegrować społeczność lokalną i stworzyć miejsce wspólnych spotkań i rozwijania wspólnych zainteresowań oraz zacieśnić relacje sąsiedzkie. W ramach projektu prowadzono zajęcia i imprezy integrujące mieszkańców terenu Nowe Żerniki. Prowadzone były zajęcia dla dzieci m.in. zajęcia plastyczne, muzyczne, wokalnie taneczne, zajęcia adresowane do rodzin o charakterze towarzysko-edukacyjnym.

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNO-INTEGRACYJNEJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - "PAULIŃSKA 14"

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert dotacji udzielono 1 organizacji pozarządowej na łączną kwotę: 9 584 zł

Okres realizacji: 24 października – 31 grudnia 2019 r.

Liczba umów: 1

Kwota dotacji łącznie: 1 808 990 zł w tym 1 798 506 zł dotacji inwestycyjnej

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i przeprowadzenie dla dziadków, rodziców i dzieci. W ramach spotkań zorganizowano:

- zajęcia literackie poświęcone czytaniu książek dla dzieci,
- zajęcia ekologiczne, na których przedstawiono krótką prezentację na temat zanieczyszczenia powietrza,
- spotkanie z okazji dnia św. Mikołaja, na spotkaniu dzieci oraz rodzice mieli możliwość usłyszenia o tradycjach świąt Bożego Narodzenia, dzieciom zostały wręczone upominki.

Ponadto celem realizacji zadania publicznego było stworzenie bazy lokalowej i infrastruktury do prowadzenia działań i poszerzenia oferty skierowanej do wrocławskich rodzin. W ramach projektu zmodernizowano Prater budynku przy ul. Paulińskiej 14. Modernizacja obejmowała prace budowlane, instalacje hydrauliczną oraz elektryczną. W ramach projektu wykonano również plac zabaw.

PROWADZENIE ALBERTYŃSKIEGO CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ KOŁŁATAJA

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert dotacji udzielono 1 organizacji pozarządowej na lata 2019-2021 na łączną kwotę 155 000 zł, w tym w roku 2019 w kwocie 60 000 zł, Okres realizacji 01 lutego 2019 r. – 30 czerwca 2021 r.
Liczba umów 1

Celem realizacji zadania publicznego było prowadzenie centrum aktywności lokalnej, mającego na celu wspieranie organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych działających na terenie Wrocławia i na rzecz mieszkańców Wrocławia. Wsparcie to polega na udostępnianiu pomieszczeń i zasobów Centrum do prowadzenia aktywności skierowanej do osób wymagających wsparcia. Centrum działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 18.00.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ PRUSA

Okres realizacji: 15 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 833

Kwota dotacji: 92 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 276 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja mieszkańców Wrocławia, w szczególności osiedla Ołbin, do działań służących rozwojowi społeczności lokalnej, integracji sąsiedzkiej oraz pogłębianiu więzi społecznych i międzypokoleniowych, poprzez:

- zapewnienie wsparcia merytorycznego i organizacyjnego mieszkańcom osiedla Ołbin chcącym realizować swoje inicjatywy prospołeczne;
- rozwój świadomości w obszarze przynależności do społeczności wrocławskiego osiedla Ołbin oraz budowanie postawy aktywnego działania na rzecz jego rozwoju wśród przedstawicieli różnych pokoleń;
- wzrost poziomu więzi społecznych i sąsiedzkich poprzez współuczestniczenie w tworzeniu i wykorzystaniu potencjału kulturowego mieszkańców;
- wzrost poziomu uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych na terenie miasta Wrocławia.

POROZMAWIAJMY O PRZEDMIEŚCIU

Okres realizacji: 04 grudnia – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie cykli rozmów z liderami i mieszkańcami Przedmieścia Oławskiego. Rozmowy miały na celu zebranie informacji o potrzebach i potencjale liderów społecznych osiedla, przybliżenie wrocławskiej koncepcji działania centrów aktywności lokalnej, zachęcenie do włączenia się we współtworzenie oferty centrów aktywności lokalnej, promowanie działań Gminy Wrocław w zakresie rewitalizacji oraz innych narzędzi i programów miejskich skierowanych do mieszkańców.

WSPARCIE MERYTORYCZNE I ORGANIZACYJNE KLUBOWYCH CENTRÓW AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 stycznia - 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 400 dzieci i młodzieży, 15 klubowych Centrów Aktywności dzieci i młodzieży

Kwota dotacji: 71 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było podwyższenie wiedzy, kompetencji i umiejętności przedstawicieli Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży tj. liderów, animatorów oraz młodzieży w nich działającej, integracja i wymiana doświadczeń Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży oraz zwiększenie więzi pomiędzy dziećmi i młodzieżą uczęszczającymi do Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży.

Wsparcie dla Klubowych Centrów obejmowało m.in. organizację i przeprowadzenie:

- szkoleń specjalistycznych m.in. z zakresu pierwszej pomocy oraz zasad bezpieczeństwa spędzania czasu nad wodą i na wodzie,
- konsultacji merytorycznych dla liderów Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży,
- warsztatów wymiany doświadczeń dla przedstawicieli Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży,
- spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla przedstawicieli Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży oraz dzieci i młodzieży uczęszczającej do Klubowych Centrów Aktywności Dzieci i Młodzieży.

KLUBOWE CENTRA AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2019 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 17

Liczba odbiorców: 1 121

Kwota dotacji: 866 000 zł (na lata 2018-2019 łącznie 1 766 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego było głównie wspieranie aktywności dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu w czasie wolnym od nauki szkolnej wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień poprzez:

- organizację kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych turystycznych,
- uczestniczenie w atrakcyjnych zajęciach poza nauką szkolną.

Działania Klubowych Centrów w roku 2019 obejmowały: organizację zajęć manualnych/kulturalnych/rekreacyjnych/turystycznych, realizację programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie uzależnień wśród uczestników zadania, rozwój talentów i kreatywności, rozwój umiejętności interpersonalnych, kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych.

Klubowe Centra współpracowały z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się podobnymi działaniami na rzecz dzieci i młodzieży.

KLUBOWE CENTRUM AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WE WROCŁAWIU "ZAKĄTEK KRASNOLUDKA"

Okres realizacji: 04 marca - 31 maja 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 35

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie warunków dzieciom i młodzieży wykluczonej z powodu przynależności etnicznej, narodowości bądź dysfunkcji rodzin do wartościowego spędzania czasu wolnego i wspieranie psychospołecznego rozwoju dzieci poprzez aktywny wypoczynek i udział w zajęciach integracyjnych, artystycznych, sportowych i edukacyjnych.

KLUBOWE CENTRUM AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WE WROCŁAWIU „ZAKĄTEK KRASNOLUDKA”

Okres realizacji: 01 czerwca – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 25

Kwota dotacji: 34 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie warunków dzieciom i młodzieży wykluczonej z powodu przynależności etnicznej, narodowości bądź dysfunkcji rodzin (alkoholizm, przemoc domowa, długotrwałe bezrobocie) do wartościowego spędzania czasu wolnego i wspieranie psychospołecznego rozwoju dzieci poprzez aktywny wypoczynek i udział w zajęciach integracyjnych, artystycznych, sportowych, edukacyjnych, wychowawczych z elementami profilaktyki uzależnień. Dzięki działalności Centrum poprzez stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej zabawie i nauce oraz codzienną pomoc w lekcjach jest szansa na wyrównanie edukacyjne dzieci oraz rozwój społeczności lokalnej. W ramach działalności w Centrum prowadzone są zajęcia edukacyjne, ruchowe (taneczne, sportowe), artystyczne, gry i zabawy integracyjne oraz pomoc codzienna w odrabianiu zadań, uzupełnianiu zaległości edukacyjnych zależna od zdiagnozowanych potrzeb dzieci i młodzieży.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE ZAJĘĆ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WRAZ Z REALIZACJĄ PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W OKOLICY ULICY SZTABOWEJ W FORMIE KLUBOWEGO CENTRUM AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY- Bezpieczne popołudnie

Okres realizacji: 2 lutego – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 40

Kwota dotacji: 50 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było rozwijanie zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 19 lat (w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku od 6 do 26 lat), w szczególności poprzez organizację i prowadzenie kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych wraz z programem profilaktyki uzależnień. Zajęcia odbywały się poza nauką szkolną.

Zadanie polegało na wspieraniu aktywności dzieci i młodzieży poprzez:

- organizację m.in. zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych,
- realizację programów profilaktyki uzależnień wśród uczestników zadania,
- rozwój talentów i kreatywności,
- rozwój umiejętności interpersonalnych,
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE ZAJĘĆ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WRAZ Z REALIZACJĄ PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W OKOLICY ULICY 3-MAJA WE WROCŁAWIU W FORMIE KLUBOWEGO CENTRUM AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 1 marzec – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 25

Kwota dotacji: 80 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było rozwijanie zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 19 lat (w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku od 6 do 26 lat), w szczególności poprzez organizację i prowadzenie kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych wraz z programem profilaktyki uzależnień. Zajęcia odbywają się poza nauką szkolną. Zadanie publiczne polega na wspieraniu aktywności dzieci i młodzieży poprzez:

- organizację m.in. zajęć manualnych, kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych;
- realizację programów profilaktyki uzależnień wśród uczestników zadania publicznego;
- rozwój talentów i kreatywności;
- rozwój umiejętności interpersonalnych;
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych.

V WROCŁAWSKI „KULINARNY RAJD MŁODYCH MISTRZÓW

Okres realizacji: 1 października – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 50

Kwota dotacji: 20 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja zawodu kucharza wśród młodzieży uczącej się i/lub mieszkającej we Wrocławiu oraz promocja Wrocławia na kulinarnej mapie Polski.

EDUKACJA POZA-FORMALNA

Okres realizacji: 15 lutego 2018 r. – 30 czerwca 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 5

Liczba odbiorców: 752

Kwota dotacji: 117 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 295 755 zł)

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja osiągnięć nauki i kultury wśród dzieci i młodzieży (od 3 roku życia do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - z wyłączeniem szkół policealnych), rozwijanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz zdobywanie dodatkowej wiedzy oraz umiejętności praktycznych dzieci i młodzieży.

W ramach zadania realizowane były projekty m.in. w dziedzinach: naukowej-ekologicznej, artystycznej, w tym warsztaty taneczne (taniec ludowy), rękodzielnicze (techniki tradycyjne), instrumentalne, muzyczne, łucznictwo oraz z zakresu kompetencji społecznych i międzykulturowych.

DZIAŁANIA EDUKACYJNO - KULTURALNE W RAMACH PROWADZENIA MIĘDZYSZKOLNEGO CHÓRU

Okres realizacji: 20 marca 2018 r. – 30 czerwca 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 33

Kwota dotacji: 10 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 50 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja młodzieży gimnazjalnej i licealnej w działania edukacyjno-kulturalne oraz rozwijanie zdolności muzycznych młodzieży w Kameralnym Chórze ANGELUS działającym przy Liceum Ogólnokształcącym nr IX w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 we Wrocławiu.

W 2019 r. zaplanowano zajęcia grupowej emisji głosu, przygotowanie młodzieżowego musicalu oraz wyjazdowe warsztaty, których tematem był materiał muzyczny do realizowanych na bieżąco spektakli.

MAŁY STERNIK – BEZPIECZNIE NAD WODĄ

Okres realizacji: 12 listopada – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: min. 106 osób

Kwota dotacji: 34 100 zł

Celem realizacji zadania publicznego było propagowanie podstawowej wiedzy związanej ze skutnictwem oraz z żegluga śródlądową, w szczególności wykształcenie zachowań związanych z bezpieczeństwem na wodzie wśród dzieci i młodzieży mieszkającej i/lub uczącej się we Wrocławiu, w wieku od 6 do 12 lat.

Zadanie polegało na organizacji i przeprowadzeniu zajęć praktyczno-teoretycznych wprowadzających uczestników w zasady bezpiecznego zachowania na wodzie, zajęć praktycznych, podczas których uczestnicy zdobywali praktyczne umiejętności zachowania na wodzie oraz warsztatów skutniczych, podczas których uczestnicy wykonywali model jednostki pływającej.

MAMO, TATO POBAW SIĘ ZE MNĄ – KONTYNUACJA

Okres realizacji: 20 lutego – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 4 000

Kwota dotacji: 90 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wzbogacenie oferty aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego we Wrocławiu. Wzbogacenie rodziców o nowe doświadczenia w spędzaniu wolnego czasu z dziećmi, stworzenie dzieciom możliwości zabaw z rodzicami, stworzenie rodzicom warunków do poznania przyjaciół swego dziecka i ich rodzin, integracja rodziny, integracja rodziców/szkoły w działaniach na rzecz dzieci.

CYKL WARSZTATÓW Z ZAKRESU WYCHOWANIA WODNEGO I TECHNICZNEGO

Okres realizacji: 01 kwietnia – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Kwota dotacji: 180 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wzbogacenie oferty wychowania wodnego i technicznego we Wrocławiu poprzez przeprowadzenie zajęć praktycznych i warsztatów skierowanych do szerokiej grupy uczestników wraz z przystosowaniem i przygotowaniem niezbędnej bazy lokalowej. Realizacja działań szkoleniowo wychowawczych dla młodzieży z zakresu bezpieczeństwa na wodzie i nad wodą (zajęcia żeglarskie i ratownictwa) oraz zdobycie praktycznych warsztatowych umiejętności technicznych. Wykonanie dalszego etapu inwestycji dostosowującej budynek do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą. Część inwestycyjna zadania pozwoli na stworzenie obiektu funkcjonującego przez cały rok.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE ZIMOWEGO TURNIEJU WIOŚLARSKO-ŻEGLARSKIEGO

Okres realizacji: 30 września – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 25

Kwota dotacji: 92 779 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i przeprowadzenie zimowego turnieju w dwóch konkurencjach: wioślarskiej i żeglarskiej dla dzieci i młodzieży. W ramach realizacji zadania publicznego zakupiono sprzęt potrzebny do przeprowadzenia turnieju zimowego tj. 2 symulatorów, 3 ergo wiosła, maty do rozgrzewki i podciągania oraz naprawiono i uszczelniono dach w obiekcie realizacji zadania.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE WARSZTATÓW Z CERAMIKI

Okres realizacji: 14 października – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 40

Kwota dotacji: 15 700 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i przeprowadzenie dwóch warsztatów z ceramiki dla dzieci i młodzieży oraz wyłonienie w ramach konkursu najlepszych prac i nagrodzenie wykonawców. W ramach zadania publicznego zakupiono i zamontowano piec do wypału ceramiki wraz z narzędziami niezbędnymi do działania pieca.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE WARSZTATÓW DLA DZIECI, ICH RODZICÓW I SENIORÓW NA OSIEDLU SOŁTYSOWICE "ZASODAJKA"

Okres realizacji: 1 kwietnia – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 54

Kwota dotacji: 160 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, ich rodziców i seniorów na terenie wrocławskiego osiedla Sołtysowice poprzez zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów międzypokoleniowych z zakresu zasad zdrowego odżywiania, etapów rozwoju dziecka, z elementami wczesnego wspomaganie oraz podtrzymywania i usprawniania funkcje poznawczych i ruchowych u osób dorosłych. Celem realizacji zadania publicznego było również przystosowanie i przygotowanie bazy lokalowej do przeprowadzenia zajęć oraz poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie, w którym są one prowadzone, przez wykonanie prac remontowo-budowlano-adaptacyjnych w tym m.in.: wymianę drzwi wewnętrznych; wykonanie sufitu podwieszanego – modułowego; położenie podłogi; wykonanie hydroizolacji; wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej; wykonanie zabudowy pionów kanalizacyjnych.

JESIENNE WYPALANIE NA OŁBINIE (CERAMIKA W ZASIĘGU RĘKI)

Okres realizacji: 1 października – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 20

Kwota dotacji: 31 269,80 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wzbogacenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych na terenie wrocławskiego osiedla Ołbin oraz zapewnienie właściwych warunków prowadzenia zajęć oraz poprawa bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie, w którym są one prowadzone.

Zadanie miało polegać na przystosowaniu części lokalu do przeprowadzenia warsztatów w tym m.in.: zakup i montaż pieca ceramicznego, zakup zestawu do nagłośnienia i oświetlenia koncertowego i zorganizowaniu, i przeprowadzeniu warsztatów ceramicznych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, głównie zamieszkujących wrocławskie osiedle Ołbin. Warsztaty zostały zakończone wystawą prac ceramicznych wykonanych przez uczestników zadania oraz koncertem.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE SPOTKANIA INTEGRACYJNO-TEMATYCZNEGO DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I OSÓB STARSZYCH NA TERENIE OSIEDLA KARŁOWICE-RÓŻANKA „ZDROWA INTEGRACJA”

Okres realizacji: 26 września – 15 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 60

Kwota dotacji: 190 000 zł

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert, dotacji udzielono 1 organizacji pozarządowej na łączną kwotę 190 000 zł.

Celem realizacji zadania jest inicjowanie i wzmacnianie integracji międzypokoleniowej oraz rozwój aktywności społecznej mieszkańców Osiedla Karłowice-Różanka ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych

poprzez działania z zakresu promocji zdrowego stylu życia wolnego od nałogów, rozwoju osobistego, wyrównywania szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Merytoryczny nadzór nad realizacją zadania pełnił Wydział Zdrowia.

RODZINNE WSPINACZKOWE MISTRZOSTWA FUNDACJI HOBBIT

Okres realizacji: 21 listopada – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 25

Kwota dotacji: 10 000 zł

Tryb art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie Rodzinnych Mistrzostw Wspinaczkowych. Mistrzostwa skierowane były do dzieci i młodzieży wrocławskich szkół, które w wolnym czasie realizują swoje pasje w ramach zajęć proponowanych przez Fundację Hobbit. Mistrzostwa były prowadzone w dwóch kategoriach indywidualnie i rodzinnie na trzech trasach trudnościowych: początkujący, średnio zaawansowany i zaawansowany.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE ZAJĘĆ MODELARSKICH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W OKOLICY UL. KAMIENSKIEGO WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: 01 kwietnia – 31 grudnia 2019 r.

Liczba umów: 1

Kwota dotacji łącznie: 400 500 zł w tym 370 000 zł dotacja inwestycyjna

Celem realizacji zadania publicznego było organizacja i przeprowadzenie raz w tygodniu zajęć modelarskich dla dzieci i młodzieży mieszkającej i/lub uczącej się we Wrocławiu. Zajęcia mają na celu rozwijać zdolności manualne, ukierunkowane na zainteresowanie przedmiotami technicznymi. Zajęcia były skierowane dla min 15 osób.

Ponadto celem realizacji zadania publicznego było przystosowanie lokalu prowadzenia zajęć, poprzez wykonanie docieplenia i otynkowania budynku wraz z izolacją, instalacją odgromową, wymiana okien, drzwi oraz parapetów zewnętrznych i wewnętrznych.

Przedmiotowe zadanie finansowane było z dwóch klasyfikacji budżetowych.

ZAGOSPODAROWANIE CZASU WOLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY POPRZEC WSPIERANIE KREATYWNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI WYKORZYSTUJĄC ALTERNATYWNE FORMY EDUKACJI ORAZ WSPARCIE WOLONTRARIATU NA RZECZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert dotacji udzielono 1 organizacji pozarządowej na łączną kwotę: 15 000 zł

Okres realizacji: 07 października – 31 grudnia 2019 r.

Liczba umów: 1

Kwota dotacji łącznie: 40 000 zł w tym 25 000 zł dotacji inwestycyjnej

Celem realizacji zadania publicznego było wzbogacenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży wrocławskich szkół ponadpodstawowych. W ramach realizacji celu promowana była idea wolontariatu. W ramach projektu zorganizowano serię warsztatów w szkołach ponadpodstawowych, w czasie których uczniom przedstawiono innowacyjne metody edukacji, wykorzystujące nowoczesne gry planszowe jako narzędzie edukacyjne. W czasie warsztatów uczniom została także przedstawiona idea wolontariatu. Każdy z uczestników miał możliwość włączenia się w spotkania, jakie organizacja prowadzi dla wolontariuszu w ramach swojej działalności.

Ponadto celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie mobilności organizacji, oraz umożliwienie prowadzenia samodzielnych działań poprzez zakup przyczepy do przewozu materiałów i sprzętu potrzebnego do prowadzenia działań oferowanych przez organizację.

ORGANIZACJA WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY - WYJAZDOWE LATO 2019

Okres realizacji: 6 maja – 22 września 2019 r.

Liczba zawartych umów: 7

Liczba odbiorców: 661

Kwota dotacji: 327 150 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w formie wyjazdowej na terenie Polski dzieciom i młodzieży, mieszkającym we Wrocławiu i/lub uczęszczającym do wrocławskich przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół policealnych), głównie ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem zajęć programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej, przeciwdziałania uzależnieniom oraz poprawy zdrowia i kondycji fizycznej.

ORGANIZACJA WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY - WYJAZDOWE LATO 2019 - II EDYCJA

Okres realizacji: 10 czerwca – 22 września 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 26

Kwota dotacji: 30 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w formie wyjazdowej dzieciom i młodzieży, które mieszkają we Wrocławiu i/lub uczęszczają do wrocławskich przedszkoli, szkół podstawowych, ponadpodstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół policealnych), głównie ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym a także profilaktyka antyalkoholowa i przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE PÓŁKOLONII LETNICH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – LATO W MIEŚCIE 2019

Okres realizacji: 29 lipca – 15 września 2019 r.

Liczba zawartych umów: 2

Liczba odbiorców: 66

Kwota dotacji: 29 120 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w mieście w formie półkolonii dzieciom i młodzieży, mieszkającym we Wrocławiu i/lub uczęszczającym do wrocławskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół policealnych), głównie ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem zajęć programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE PÓŁKOLONII LETNICH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – LATO W MIEŚCIE 2019

Okres realizacji: 29 lipca – 15 września 2019 r.

Liczba zawartych umów: 2

Liczba odbiorców: 66

Kwota dotacji: 29 120 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w mieście w formie półkolonii dzieciom i młodzieży, mieszkającym we Wrocławiu i/lub uczęszczającym do wrocławskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół policealnych), głównie ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem zajęć programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE ZAJĘĆ TERAPEUTYCZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

Okres realizacji: 7 października – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 14 dzieci z niepełnosprawnością umysłową

Kwota dotacji: 14 100 zł

Celem zadania było podniesienie sprawności psychofizycznej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością umysłową poprzez zagospodarowanie im czasu wolnego w formie zajęć terapeutycznych z wykorzystaniem biblioterapii polisensorycznej oraz zapewnienie właściwych warunków do prowadzenia zajęć terapeutycznych.

WARSZTATY MARYNISTYCZNE ŻEGLARSKO-KAJAKOWE I EKOLOGICZNE – „OSWOIĆ ODRĘ”, POŁĄCZONE Z DZIAŁANAMI INWESTYCYJNYMI PRZEDPROJEKTOWYMI, DOTYCZĄCYMI „MARINY WROCŁAW – WODNE WROTA MIASTA”

Okres realizacji: 8 lipca – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 70

Kwota dotacji: 140 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wyposażenie dzieci i młodzieży w umiejętność bezpiecznego pływania po „Wrocławskim Węźle Wodnym” oraz poprawa estetyki przestrzeni nadodrzańskiej ściśle związanej z Mariną Wrocław i Mariną Kozanów, poprzez przeprowadzenie w formie zajęć praktycznych na rzece Odrze cyklu warsztatów dla dzieci i młodzieży, związanych z edukacją żeglarsko-kajakową i ekologiczną.

Ponadto zadanie miało na celu przygotowanie dokumentacji przedprojektowej jako podłoża do realizacji projektu „Marina Wrocław – Wodne wrota miasta”, dotyczącego budowy portu jachtowo-motorowego „Marina Wrocław” wraz z obszarem rekreacyjnym oraz obiektem kulturowym na terenie rozlewiska wodnego przy ul. Edmonda Micheleta we Wrocławiu.

WIOSENNE SPOTKANIE Z TAŃCEM I MELODIĄ

Okres realizacji: 08 kwietnia - 30 czerwca 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 17

Kwota dotacji: 2 100 zł

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie cyklu 10 zajęć muzycznych dla 17 dzieci w wieku 7-11 lat uczęszczających do Szkoły Podstawowej nr 2 we Wrocławiu. Zajęcia w całości poświęcone były aktywności muzycznej i tanecznej dzieci. Zajęcia łączyły elementy tańca ludowego i tańców integracyjnych oraz ułatwiły dzieciom kontakt z abstrakcyjną sztuką dźwięków.

ZAJĘCIA WYRÓWNAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: 2 stycznia 2018 r. – 30 czerwca 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 67

Kwota dotacji: 30 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 75 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu programów szkolnych poprzez organizację zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych, pozaszkolnych) z przedmiotów szkolnych w szczególności z przedmiotów ścisłych.

Z MATEMATYKĄ ZA PAN BRAT – ZAJĘCIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z WYKORZYSTANIEM GIER PLANSZOWYCH”

Okres realizacji: 10 września 2018 r. – 31 grudnia 2019 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 72

Kwota dotacji: 30 000 zł (na lata 2018-2019 łącznie 60 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja matematyki i jej zastosowań wśród dzieci i młodzieży oraz rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży edukacją matematyczną oraz przedmiotami ścisłymi.

ODRA RZKA WIELU POKOLEŃ – PROJEKT RENOWACJI HISTORYCZNEJ PŁASKODENNEJ ŁODZI ODRZAŃSKIEJ WRAZ Z WARSZTATAMI RENOWACJI I REKONSTRUKCJI HISTORYCZNYCH ELEMENTÓW DREWNIANYCH

Okres realizacji: 15 października – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 21

Kwota dotacji: 48 850 zł

Celem realizacji zadania publicznego było rozwijanie świadomości kulturowej mieszkańców Wrocławia poprzez: wzbogacanie wiedzy o historii żeglugi i tradycji białej floty w obrębie Wrocławskiego Węzła Wodnego oraz propagowanie klasycznych technik rekonstrukcji renowacji historycznych obiektów z drewna.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE WARSZTATÓW Z DESIGNU UPCYCLINGOWEGO DLA OSÓB I PRZY UDZIALE OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM BEZDOMNOŚCI

Okres realizacji: 24 czerwca – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 22

Kwota dotacji: 325 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub wykluczonych społecznie po przez organizację miękkich oddziaływań wobec osób wykluczonych społecznie, przekazanie wiedzy z zakresu technologii stolarstwa i upcyklingu z elementami edukacji z zakresu ekologii i designu oraz uruchomienie procesów wsparcia inspirujących do twórczej aktywności na zasadzie empowerment, w którym deprecjonujące doświadczenie bezdomności mogą stać się silną motywacją do przełamywania życiowego kryzysu i ponownego odbudowywania społecznych więzi.

WARSZTATY PRZYRODNICZO-ARTYSTYCZNE DLA DZIECI

Okres realizacji: 4 listopada – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 113

Kwota dotacji: 9 210 zł

Celem realizacji zadania publicznego była pomoc w rozwijaniu umiejętności, talentów dzieciom, w tym dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych, wykluczonych społecznie, posiadających problemy materialne.

WSPARCIE MŁODZIEŻY W ZAKRESIE ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY

Okres realizacji: 4 listopada – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 285

Kwota dotacji: 9 970 zł

Zadanie publiczne polegało na przeprowadzeniu cyklu warsztatów dla dzieci i młodzieży, których celem była edukacja uczestników w zakresie rozwoju osobistego i społecznego, wzrost umiejętności społecznych, interpersonalnych i komunikacyjnych, poprawa samooceny i samoakceptacji, wzmocnienie postaw asertywnych, jako podstawa przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy wśród dzieci i młodzieży.

35-LECIE WROCŁAWSKIEGO SZCZEPU HARCERSKIEGO "CZTERNASTKA" IM. SZARYCH SZEREGÓW

Okres realizacji: 04 lipca – 31 lipca 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 408

Kwota dotacji: 9 400 zł

Celem realizacji zadania publicznego była integracja wrocławskiej społeczności harcerskiej oraz promocja ruchu harcerskiego poprzez organizację obchodów 35-lecia Wrocławskiego Szczepu Harcerskiego „Czternastka” im. Szarych Szeregów podczas obozu letniego.

WORLD SPACE WEEK WROCŁAW

Okres realizacji: 16 września - 8 listopada 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 2 200

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było podniesienie wiedzy i edukacja praktyczna dzieci, młodzieży i dorosłych z całej Polski w zakresie technologii kosmicznych używanych na co dzień poprzez realizację programu opartego na prelekcjach oraz warsztatach.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE REGAT POD NAZWĄ „MISTRZOSTWA WROCŁAWIA SZKÓŁ ŚREDNICH W ŻEGLARSTWIE I WIOŚLARSTWIE

Okres realizacji: 2 kwietnia – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 88

Kwota dotacji: 188 650 zł

Celem realizacji zadania publicznego było wspieranie aktywności młodzieży poprzez organizację i przeprowadzenie „Mistrzostw Wrocławia Szkół średnich w żeglarskim i wioślarskim”. Zadanie przyczyniło się do rozwijania zainteresowań i talentów, rozwoju umiejętności interpersonalnych, popularyzacji aktywnego spędzania czasu wolnego dla młodzieży, zdrowego stylu życia oraz promocji ciekawego spędzania czasu nad wodą i na wodzie. Ponadto celem było również przygotowanie i uzupełnienie niezbędnego sprzętu do przeprowadzenia Mistrzostw. Nowy sprzęt, spełniający wszystkie wymagania bezpieczeństwa i wytrzymałości pozwoli na stworzenie dobrych warunków organizacyjnych Mistrzostw. Impreza odbyła się 05 października 2019 r.

PRZEGLĄD KULTURY STUDENCKIEJ 2019

Okres realizacji: **01 kwietnia – 31 grudnia 2019 r.**

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 158 000 osób**

Kwota dotacji: w roku 2019 udzielono dotacji w ramach dwóch klasyfikacji budżetowych w łącznej wysokości **1 520 000 zł** (100 000 zł + 1 420 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Przeglądu Kultury Studenckiej, prezentacja różnorodnych form twórczości wrocławskich artystów wywodzących się ze środowisk studenckich wraz z przygotowaniem budynków i terenu wokół obiektu po byłej Zajezdni Tramwajowej Dąbie przy ul. Tramwajowej 1-3. Podczas przeglądu przedstawione zostały m. in. sztuki wizualne (rysunek, malarstwo, instalacje

artystyczne oraz fotografia). Odbyły się koncerty, spektakle teatralne. Organizacja wydarzenia przyczyniła się do budowania poczucia własnej wartości i wyższej samooceny wśród młodego pokolenia artystów poprzez prezentację własnej twórczości. Nastąpił wzrost poziomu aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Miejscem realizacji zadania publicznego była przestrzeń dawnej Zajezdni Tramwajowej Dąbie przy ul. Tramwajowej 1-3 gdzie obecnie funkcjonuje Centrum Kultury Akademickiej i Inicjatyw Lokalnych CZASOPRZESTRZEŃ. Przeprowadzone prace renowacyjne, modernizacyjne wraz z przygotowaniem odpowiedniej dokumentacji technicznej oraz dokonanie zakupów niezbędnych urządzeń przyczyniły się do zwiększenia możliwości organizacyjnych tego obiektu. Zostały usunięte awarie wadliwych instalacji i zwiększone zostało bezpieczeństwo w budynkach poprzez modernizację instalacji PPOŻ.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA PROMUJĄCA INTEGRACJĘ MIĘDZYPOKOLENIOWĄ

Okres realizacji: 1 lutego 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 1 353

Kwota dotacji: 100 000 zł (na lata 2018-2020 łącznie 300 000 zł)

Celem realizacji zadania publicznego była integracja międzypokoleniowa wzmacniająca więzi rodziny, zwiększenie aktywności osób starszych z osiedli Gądów, Kuźniki, Nowy Dwór, pogłębienie wiedzy na temat zmian społecznych zachodzących wraz z wiekiem, wymiana doświadczeń międzypokoleniowych i wewnątrzpokoleniowych.

Podczas realizacji zadania publicznego zaplanowano zajęcia aktywizujące dzieci, rodziców i dziadków, w tym warsztaty (m.in. muzyczne, plastyczne, taneczne, orgiami, scrapbookingu, majsterkowania, rękodzielnicze, śmiechoterapii), wieczorki taneczne, festyny, spotkania świąteczne, festiwal piosenki, nagranie płyt z piosenkami dzieci dla osób starszych.

Celem realizacji zadania publicznego była również aktywizacja dzieci i młodzieży w działania kulturalne oraz zapewnienie pozaszkolnej edukacji muzycznej poprzez uczestnictwo dzieci i młodzieży w dodatkowych zajęciach muzyczno-wokalnych.

Zadanie publiczne polegało na edukacji muzycznej uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w zespole wokalnym KrzyKaśki w formie zajęć pozalekcyjnych, w tym m.in. organizacji i prowadzeniu zajęć wokalno-ruchowych w trzech grupach wiekowych oraz prezentacji dorobku zespołu w formie występów na festiwalach, konkursach i koncertach dla różnych grup społecznych od seniorów po imprezy dla dzieci.

SPOTKANIE MIKOŁAJKOWE

Okres realizacji: 11–31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 60

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i przeprowadzenie spotkania mikołajkowego dla dzieci i młodzieży, na którym odbyły się warsztaty plastyczne, rozgrywki sportowe, zajęcia z profilaktyki uzależnień połączone z promowaniem zdrowego stylu życia oraz zabawy taneczno-integracyjne. Łącznie udział wzięło ok. 60 dzieci.

RADOSNE OCZEKIWANIE NA ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA

Okres realizacji: 11-31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 500

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie 10 spotkań z dziećmi w wieku przedszkolnym w celu podtrzymywania tradycji i zwyczajów dotyczących Świąt Bożego Narodzenia.

ŚWIĄTECZNE SPOTKANIE - "WIGILIA Z HOBBITEM"

Okres realizacji: 21 listopada - 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 135

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie świątecznego spotkania skierowanego do dzieci i młodzieży. Stworzenie im przez to namiastki spotkań rodzinnych. W ramach zadania publicznego przedstawiono zwyczaje wigilijnej wieszki i wręczono drobne upominki uczestnikom spotkania.

SPOTKANIE Z MIKOŁAJEM

Okres realizacji: 1-31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 85

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja spotkania z Mikołajem dla dzieci i młodzieży ukazującego magię i urok Świąt Bożego Narodzenia. Podczas wydarzenia wręczono uczestnikom paczki i przeprowadzono gry, konkursy i tańce z Mikołajem.

PRZYGOTOWANIE ORAZ DYSTRYBUCJA PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH DLA POTRZEBUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Okres realizacji: 8 listopada – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 2 000

Kwota dotacji: 200 000 zł

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert w roku 2019 dotacji udzielono 1 organizacji pozarządowej na kwotę 200 000 zł.

Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie i dostarczenie 2.000 paczek żywnościowych dla najuboższych i potrzebujących mieszkańców Wrocławia. Paczki zostały przygotowane i bezpłatnie przekazane do wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej punktów dystrybucji znajdujących się na terenie miasta Wrocławia. Organizacja dokonywała zakupu produktów spożywczych o przedłużonej okresie przechowywania (np. konserwy, olej), jak również produktów suchych takich jak np. cukier, mąka, herbata oraz materiałów do zapakowania paczek.

PROWADZENIE OŚRODKA POMOCY DLA OSÓB NIETRZEŻWYCH ZATRZYMANÝCH NA TERENIE WROCŁAWIA, W TYM DLA ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM WRAZ Z DZIAŁANAMI MOTYWACYJNYMI I PROFILAKTYCZNO-EDUKACYJNYMI W ZAKRESIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Okres realizacji: 01 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2021 r. (umowy wieloletnie)

Ilość zawartych umów: 2

Ilość odbiorców: 15 021 osób (w tym: 8 751 osób przyjętych do WrOPON + 4 862 osoby to bezpłatnie badanie stanu trzeźwości zainteresowanych osób + 1 408 osób to uczestnicy działań motywacyjno-edukacyjnych) w 2019 r.

Kwota dotacji:

- dotacji udzielono na lata 2018-2020 w łącznej wysokości 5 350 000 zł, w tym w roku 2019 w kwocie 1 100 000 zł w ramach dwóch klasyfikacji budżetowych (zadanie realizowane było do dnia 21 lipca 2019 r.).
- dotacji udzielono na lata 2019-2021 w łącznej wysokości 5 915 000 zł, w tym w roku 2019 w kwocie 1 155 000 zł w ramach dwóch klasyfikacji budżetowych.

W ramach realizacji zadania prowadzony był Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym (WrOPON) przez organizację pozarządową pn. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego. Ośrodek pełni ważne funkcje prowadzące do eliminowania zagrożeń jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla swojego zdrowia i życia lub innych osób poprzez przyjmowanie w celu wytrzeźwienia osób będących pod wpływem alkoholu, doprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz umożliwia kierowcom, sprawdzenie stanu trzeźwości poprzez bezpłatne badanie alkomatem. Poprzez swoje działania motywuje do zmiany negatywnych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu. Prowadzi kampanie informacyjne o dostępnych usługach: leczniczych, terapeutycznych, socjalnych na terenie Wrocławia. Udziela osobom bezdomnym nietrzeźwym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, pomocy w zakresie zapobiegania ryzykownym zachowaniom oraz niwelowania ich skutków oraz promuje styl życia wolny od alkoholu i nałogów, poprzez prowadzenie działań motywacyjnych i profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problemów alkoholowych.

Wysokość opłaty za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym w Dziale Izba Wytrzeźwień wynosiła 309,01 zł na podstawie nr VI/133/19 z dnia 21 marca 2019 r. Dochód Gminy Wrocław w 2019 r. z tytułu opłat za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym wynosił **738 527,62 zł** w tym również odsetki od nieterminowych wpłat w wysokości **33 302,12 zł**.

W 2019 r. Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym udzielił następującej pomocy osobom nietrzeźwym lub szukających wsparcia w rozwiązaniu problemu alkoholowego oraz osobom bezdomnym:

- Łączna ilość przyjętych osób do WrOPON – **8 751** osób (w tym 311 odmowy) wraz z osobami bezdomnymi z Działu Osób Bezdomnych WrOPON;
- Do Działu Izba Wytrzeźwień w WrOPON przyjęto **5 720** osób;
- Do Działu Osób Bezdomnych WrOPON przyjęto **3 031** osób bezdomnych z czego:
 - **95** osób bezdomnych skorzystało z kąpieli (zabiegi higieniczno-sanitarne);
 - **599** osób bezdomnych skorzystało z czystej odzieży/butów;
 - **621** osób bezdomnych skorzystało z ciepłych posiłków;
- Z działań motywacyjno-terapeutycznych skorzystało ogółem **1 377** osób (rozmowy motywacyjno-edukacyjne);
- Psychoterapeutka przeprowadziła **79** spotkań o charakterze diagnostyczno-terapeutycznym;
- Z warsztatów profilaktyki alkoholowej skorzystało **31** uczniów z **2** placówek;
- W WrOPON, na podstawie Porozumienia nr 4/2017 z dnia 27 lipca 2017 r. zawartego z Komendantem Wojewódzkim Policji, przeprowadzono przez lekarzy **3 014** badań do (PdOZ) dla potrzeb Policji, co ma znaczenie dla bezpieczeństwa miasta, ponieważ dzięki temu Policja oszczędza wiele godzin pracy policjantów, które mogą być wykorzystane dla interwencji na terenie Wrocławia;
- Do WrOPON zgłosiło się **4 862** osoby na dokonanie bezpłatnych badań stanu trzeźwości;
- Przedstawiciel WrOPON prezentował działalność tej placówki:
 - na konferencji dotyczącej „Problematyki izolacji osób nietrzeźwych” zorganizowanej przez Komendanta Wojewódzkiego Policji we Wrocławiu w dniu 20 lutego 2019 r.,
 - na wizytacji w Legnicy w dniu 8 marca 2019 r. – zapoznanie się z funkcjonowaniem tamtejszej Izby Wytrzeźwień,
 - na szkoleniu w Karpaczu w dniach 20-22 marca 2019 r. dla pracowników Służby Więziennej, kuratorów sądowych oraz pracowników socjalnych,
 - na X Wrocławskim Festiwalu Dobrego Piwa zorganizowanym w dniach 7-9 czerwca 2019 r. gdzie WrOPON miał swoje stoisko do badania na alkomacie - badania o charakterze informacyjno- edukacyjnym; z badań skorzystało 1 200 osób,
 - na spotkaniu z posłem Sławomirem Piechotą w dniu 16 września 2019 r. poświęconym petycjom: PETYCJE – obywatelski sposób na potrzebne inicjatywy społeczne,

- podczas prezentacji zorganizowanej w Komendzie Miejskiej Policji w dniu 04 grudnia 2019 r. na temat zakresu pomocy udzielanej osobom Bezdomnym we WrOPON zwłaszcza w okresie zimowym.
- Lekarze dyżurni zatrudnieni w WrOPON w 2019 r.:
- w **362** przypadkach skierowali osoby doprowadzone do wytrzeźwienia do szpitali - dyspozycje badań i pogorszenie stanu zdrowia;
 - w **346** przypadkach podano osobom doprowadzonym do wytrzeźwienia leki.

ZDROWIE PSYCHICZNE W KONTEKŚCIE UZALEŻNIEŃ - DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO-EDUKACYJNE

Okres realizacji: 16 września – 24 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 75

Kwota dotacji: 9 695 zł

Celem realizacji zadania publicznego było ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Wrocławia i organizację otwartych wykładów edukacyjno-profilaktycznych, dotyczących zagrożeń wynikających z uzależnienia od alkoholu. Zadanie miało na celu również podniesienie poziomu wiedzy w zakresie uzależnień, terapeutów na co dzień pracujących z osobami po kryzysie psychicznym w Fundacji Opieka i Troska oraz pracowników innych instytucji, którzy na co dzień pozostają w bezpośrednim kontakcie z osobami po kryzysie psychicznym i ich rodzinami oraz ich przygotowanie merytoryczne, poprzez przeprowadzenie cyklu warsztatów edukacyjnych.

WOLNI OD UZALEŻNIEŃ – AKTYWNOŚĆ TWÓRCZA KLUCZEM DO ŻYCIA BEZ UZALEŻNIEŃ

Okres realizacji: 25 września – 15 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 121

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było promowanie aktywności artystycznej wśród mieszkańców Wrocławia, a w szczególności Psiego Pola, a także dla osób zagrożonych społecznym wykluczeniem jako jednej z metod profilaktyki uzależnień od alkoholu i innych substancji.

WARSZTATY I SPOTKANIA DOT. NOWYCH ROZWIĄZAŃ W PRACY Z OSOBAMI W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI

Okres realizacji: 13 grudnia – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 105

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było podniesienie kompetencji osób pracujących z osobami w kryzysie bezdomności o pracę metoda Terapii krótkoterminowej nastawionej na rozwiązania oraz wzmocnienie potencjału wolontarystycznego na rzecz osób wykluczonych.

PROGRAM NA RZECZ ROMÓW RUMUŃSKICH - MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Okres realizacji: 1 lipca 2018 r. – 31 grudnia 2020 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: stan na 31 grudnia 2019 r. to 86

Kwota dotacji: 1 715 300 w 2019 r. (w latach 2018 – 2020: 4 271 600)

Celem realizacji zadania publicznego jest przygotowanie Romów rumuńskich do samodzielnego funkcjonowania wśród mieszkańców Wrocławia poprzez m.in. prowadzenie mieszkań treningowych, wsparcie asystenckie w kierunku usamodzielnienia rodzin, edukację dzieci i dorosłych, aktywizację zawodową i społeczną, integrację ze społecznością lokalną w nowym miejscu zamieszkania.

TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU RODZINNYCH OGRODÓW DZIAŁKOWYCH WE WROCŁAWIU W 2019 R.

Okres realizacji: 01 października – 31 grudnia 2019 r.

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: 1

Kwota dotacji: 190 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie dostępności terenów rodzinnych ogrodów działkowych we Wrocławiu oraz polepszenie warunków korzystania z ogrodów rodzinnych również przez lokalną społeczność.

SELF-ADWOKACI. AKTYWIZACJA OBYWATELSKA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: 6 grudnia – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba odbiorców: ok. 15

Kwota dotacji: 10 000 zł

Celem realizacji zadania publicznego było głównie rozwinięcie wiedzy i umiejętności min. 15 osób, tj. 10 osób z niepełno sprawnościami oraz min. 5 osób z ich otoczenia, w tym asystentów osobistych, trenerów pracy czy trenerów aktywności. Rozwinięcie wiedzy i umiejętności w zakresie monitorowania wdrażania zapisów „Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych” o usługach wspierających niezależne życie. Celami było również nabycie kompetencji self-adwokatów przez uczestników i uczestniczek.

MIKROGRANTY

Mikrogranty to prowadzony przez Strefę Kultury Wrocław i Fundację Umbrella ogólnomiejski program wsparcia oddolnych inicjatyw lokalnych. Dzięki niemu mieszkańcy i mieszkanki Wrocławia mogą realizować swoje pomysły na działania z zakresu animacji, aktywizacji społecznej, rekreacji i edukacji, związane z wszystkimi dziedzinami sztuki oraz inne o charakterze kulturotwórczym i więziotwórczym. Celem programu jest umożliwienie zdobycia i rozwój umiejętności niezbędnych do skutecznego wpływu na miasto, prowadzenia oddolnych działań z sąsiadami i sąsiadkami, a także zachęcenie do kreatywnej dyskusji i wymiany poglądów na tematy istotne dla lokalnych społeczności. Istotne jest wykorzystanie potencjału przestrzenno-funkcjonalnego wrocławskich osiedli, dlatego należy zwrócić uwagę na aktywizację miejsc położonych dalej od ścisłego centrum miasta. Mikrogranty to także działania edukacyjne. Dla początkujących organizatorów i organizatorek prowadzone są cykle zajęć w ramach Akademii Mikrograntów. Dla bardziej zaawansowanych liderów i liderek, spotkania Warsztatów Mikrograntów. Ponadto, organizowane są szkolenia dla przedstawicieli i przedstawicielek organizacji pozarządowych oraz spotkania warsztatowe z młodzieżą. W ścieżce NGO mikrogranty w 2019 r. realizowało 268 osób, zaś w ramach ścieżki młodzieżowej 172.

Okres realizacji: 1 lutego 2018 r. – 31 grudnia 2019 r. (umowa wieloletnia)

Liczba zawartych umów: 1

Liczba realizatorów w ramach ścieżki NGO i młodzieżowej: 440

Celem realizacji zadania publicznego było wzmocnienie postaw obywatelskich społeczności lokalnych poprzez aktywne uczestnictwo organizacji pozarządowych oraz młodzieżowych grup nieformalnych w programie mikroGRANTY w tym m.in.:

- umożliwienie realizacji inicjatyw społecznych w lokalnych środowiskach,
- aktywizacja mieszkańców Wrocławia w zakresie rozwiązywania problemów i podnoszenia jakości życia społeczności lokalnej.

Celem była również promocja Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego przez zwiększanie wykorzystania inwestycji zrealizowanych lub wybranych w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

PROJEKTY PARTNERSKIE WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW FUNDUSZY EUROPEJSKICH ORAZ KRAJOWYCH

Wydział Zarządzania Funduszami w 2019 r. współpracował z organizacjami pozarządowymi w zakresie przygotowania i realizacji projektów partnerskich współfinansowanych ze środków funduszy europejskich, w tym RPO WD 2014-2020, POWER 2014-2020 oraz środków krajowych. WZF udzielał konsultacji dotyczących możliwych źródeł finansowania przedsięwzięć, zgodności z dokumentami programowymi oraz przygotowania założeń projektów, ale również prawidłowej realizacji rzeczowo-finansowej projektów partnerskich.

MÓJ DRUGI DOM – ZAPEWNIENIE WSPARCIA DLA OSÓB NIESAMODZIELNYCH W DIENNYCH DOMACH POMOCY WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: 01 stycznia 2019 r. – 31 października 2021 r.

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Gminą Wrocław (Lider projektu) a Fundacją „Bajkowy Świat”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Wrocławskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu. Celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz deinstytucjonalizacji usług poprzez utworzenie łącznie 120 miejsc w czterech Dziennych Domach Pomocy we Wrocławiu. Główne zadania: przygotowanie do świadczenia usług w DDP, świadczenie usług w DDP (Karmelkowa, Semaforowa, Skoczylasa), przewóz klientów, poradnictwo specjalistyczne dla klientów DDP.

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Partnerem projektu w zakresie prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Gminą Wrocław a Partnerem projektu, uczestniczył w posiedzeniach Grupy Sterującej oraz współpracował przy promocji projektu, w tym otwarciu nowych DDP.

DROGA DO DOMU

Okres realizacji: 01 lipca 2019 r. – 31 grudnia 2021 r.

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie (Lider projektu) a Gminą Wrocław

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Celem głównym projektu jest wypracowanie oraz wdrożenie modelu wychodzenia z bezdomności i odejścia od przedłużającego się pobytu osób bezdomnych w placówkach. Projekt ma na celu wypracowanie, przetestowanie oraz wdrożenie do praktyki modelu usamodzielniania osób bezdomnych opartego na trójsektorowej współpracy samorządu pracodawców i organizacji pozarządowych.

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w zakresie uzgadniania zapisów umowy partnerskiej, prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, monitorował powstawanie i wdrażanie produktów projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Gminą Wrocław a Liderem.

NAJPIERW MIESZKANIE

Okres realizacji: **01 marca 2019 – 28 lutego 2022**

Ilość zawartych umów – **1 umowa partnerska** zawarta pomiędzy Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Zarząd Główny (Lider projektu) a Gminą Wrocław

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Celem projektu jest rozwiązanie i zakończenie problemu bezdomności osób długotrwale i chronicznie bezdomnych zaburzonych psychicznie i uzależnionych poprzez eksperymentalne i badawcze wdrożenie innowacji społecznej Najpierw Mieszkanie, zapewniającej natychmiastowy dostęp do stałych indywidualnych mieszkań a także wszechstronne wsparcie w mieszkaniu, bez warunku terapii lub trzeźwości.

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w zakresie uzgadniania zapisów umowy partnerskiej, prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, monitorował powstawanie i wdrażanie produktów projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Gminą Wrocław a Liderem.

DROGA DO SAMODZIELNOŚCI – STWORZENIE 30 MIEJSC ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH 6 MIESZKAŃ TRENINGOWYCH NA OBSZARZE MIASTA WROCŁAWIA

Okres realizacji: **01 marca 2019 r. – 31 sierpnia 2021 r.**

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Fundacją Inicjowania Rozwoju Społecznego (Lider projektu) a Gminą Wrocław

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Celem projektu jest wzrost dostępu do mieszkalnictwa wspomaganego treningowego na obszarze Miasta Wrocławia przez utworzenie 6 mieszkań treningowych i wsparcie dla 120(72K 48M) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zapewnienie im miejsca 6-miesięcznego pobytu

w mieszkaniach treningowych wraz z zapewnieniem usług treningowych, opiekuńczych i sfinansowaniem kosztów eksploatacji mieszkania treningowego.

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Fundacją Inicjowania Rozwoju Społecznego w zakresie prawidłowego finansowania projektu, w tym zabezpieczenia wkładu własnego (wsparcie Lidera w konstruowaniu budżetu projektu), planowaniu efektywnej rekrutacji, przygotowania dokumentów z realizacji projektu do IP, przebiegu rzeczowo-finansowego projektu.

SZKOŁY GMINY WROCŁAW I GMINY CZERNICA TO KOMPETENCJI SKARBNICA

Okres realizacji: 01 maja 2019 – 31 marca 2021

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Fundacją Otwarcia Na Edukację (Lider projektu) a Gminą Wrocław i Gminą Czernica

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Celem projektu jest wzrost efektywności nauczania w 7 szkołach objętych projektem (4 szkoły z Gminy Wrocław, 3 szkoły z Gminy Czernica) poprzez wsparcie uczniów i nauczycieli w zakresie podnoszenia kompetencji oraz zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK.

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Fundacją Otwarcia Na Edukację w zakresie uzgadniania zapisów umowy partnerskiej oraz przygotowania realizacji projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Liderem a Gminą Wrocław i uczestniczył w posiedzeniach Grupy Sterującej.

EKO-EKSPERYMENT! NOWE TECHNOLOGIE W NAUCZANIU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH Z ELEMENTAMI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I EKOROZWIĄZAŃ

Okres realizacji: 01 stycznia 2018 r. – 30 czerwca 2019 r.

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Fundacją Open Mind (Lider projektu) a Gminą Wrocław

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Celem projektu jest wzrost wśród uczniów i nauczycieli kompetencji kluczowych pożądaných przez potencjalnych pracodawców (umiejętność logicznego myślenia, kreatywności, praktycznego wykorzystania wiedzy matematyczno-przyrodniczej przy zastosowaniu zagadnień z przedsiębiorczości, ekologii i gospodarki obiegowej oraz nowych technologii).

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu – Fundacją Open Mind w zakresie prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Gminą Wrocław a Liderem oraz uczestniczył w posiedzeniach Grupy Sterującej.

SAMO-Dzielni

Okres realizacji: 01 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2019 r.

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Fundacją Promyk Słońca (Lider projektu) a Gminą Wrocław

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

Realizatorem projektu z ramienia Gminy Wrocław jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia w zakresie usług asystenckich. W ramach projektu przeszkolono 30 asystentów osobistych oraz zostanie zapewnione stałe wsparcie co najmniej 68 osobom z niepełnosprawnością, zostanie zrealizowanych ponad 43 000 godzin usług asystenckich. W ramach projektu powstała Platforma Usług Asystenckich oraz Informator WROMIK „Wrocławski Informator Możliwości i Korzyści”.

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Liderem projektu - Fundacją Promyk Słońca w zakresie prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, monitorował powstawanie i wdrażanie produktów projektu wykonanych przez MOPS Wrocław, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Liderem projektu a Gminą Wrocław oraz uczestniczył w posiedzeniach Grupy Sterującej.

KAMPANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNA Z ZAKRESU BIORÓŻNORODNOŚCI ORAZ OCHRONY JAKOŚCI POWIETRZA WE WROCŁAWIU I 10 GMINACH DOLNEGO ŚLĄSKA

Okres realizacji: 28 lutego 2018 r. – 30 września 2019 r.

Ilość zawartych umów – 1 umowa partnerska zawarta pomiędzy Gminą Wrocław (Lider projektu) a Fundacją Centrum Aktywnego Wsparcia z Brzegu, Wyższą Szkołą Bankową we Wrocławiu, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Celem projektu jest przeprowadzenie systemowej kampanii informacyjno-edukacyjnej związanej z ochroną środowiska. Kampania będzie miała regionalny charakter oraz zasięg oddziaływania. Skierowana zostanie do mieszkańców Wrocławia oraz Kobierzyc, Kątów Wrocławskich, Dzierżoniowa, Bielawy, Świdnicy, Środy Śląskiej, Szczawna-Zdrój, Jedliny-Zdrój, Sobótki, Świdnicy.

W 2019 r. Wydział Zarządzania Funduszami współpracował z Fundacją Centrum Aktywnego Wsparcia w zakresie prawidłowego przebiegu rzeczowo-finansowego projektu, monitorował powstawanie i wdrażanie produktów projektu, sprawował nadzór nad prawidłowymi przepływami finansowymi pomiędzy Gminą Wrocław a Liderem.

OPINIOWANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W 2019 r. wydano **208** opinii o organizacjach pozarządowych w sprawach lokalowych dla: Zarządu Zasobu Komunalnego (134), Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (45), Biura Prezydenta (11) Departamentu Edukacji (9), Wydziału Nieruchomości Komunalnych (3), Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości (2), Strefy Kultury Wrocław (2), Zarządu Inwestycji Miejskich (1), Departamentu Zrównoważonego Rozwoju (1). Opinie dotyczyły przede wszystkim: pozyskania w najem gminnych lokali użytkowych w trybie

bezprzetargowym, przedłużenia wygasających umów najmu, aneksowania umów zawartych na czas nieoznaczony, udostępnienia pomieszczeń szkolnych;

Ponadto przekazano gminnym zarządom nieruchomości **99** sprawozdań rocznych z działalności prowadzonej w gminnych lokalach użytkowych, a także sporządzono **21** odpowiedzi w sprawie oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych w związku z przystąpieniem do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

UDOSTĘPNIANIE GMINNYCH NIERUCHOMOŚCI ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM

W roku 2019 organizacje pozarządowe użytkowały łącznie **396** nieruchomości gminnych na podstawie całorocznych i wieloletnich tytułów prawnych (lokale użytkowe, nieruchomości zabudowane i nieruchomości niezabudowane). Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Zarządu Zasobu Komunalnego (273);
- Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (43);
- Wydziału Nieruchomości Komunalnych (42);
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (17);
- Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4 (10);
- Zarządu Zieleni Miejskiej (10).

Nieruchomości użytkowane były na podstawie następujących tytułów prawnych:

- najem (245);
- użyczenie (90);
- dzierżawa (23);
- użytkowanie (23);
- użytkowanie wieczyste (8);
- bezumownie (7).

Ponadto organizacje korzystały z infrastruktury lokalowej szkół i obiektów sportowych z przeznaczeniem na m. in. różnorodne zajęcia sportowe i pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. W roku 2019 obowiązywały łącznie **664** krótkoterminowe umowy na pomieszczenia szkolne, sale gimnastyczne i obiekty sportowe. Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Departamentu Edukacji (608);
- Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław (56).

Ważną rolę w zakresie zapewniania infrastruktury lokalowej dla organizacji pozarządowych pełniło **Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4**, prowadzone w gminnym budynku przez Fundację Przemian Społecznych „Zmiana”. Placówka przy ul. Paulińskiej 4 prowadzi działalność od września 2011 r. i zapewnia pomieszczenia dla 10 organizacji pozarządowych, realizujących projekty w różnych obszarach społecznych. Projekty te wpisują się w działania Miasta na rzecz rewitalizacji rejonu Nadodrza. Do głównych działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w Centrum w roku 2019 należały m. in. Klubowe Centrum Aktywności Dzieci i Młodzieży PajdArt (projekt skierowany do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym), spotkania seniorów i kombatanatów, poradnictwo dla: migrantów, osób z doświadczeniem choroby onkologicznej, osób uzależnionych od środków psychoaktywnych

Przeprowadzono wspólnie z Zarządem Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskimi Mieszkaniami Sp. z o. o. **55** wizytacji nieruchomości gminnych, użytkowanych przez organizacje pozarządowe.

SZKOLENIA DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 odbyły się bloki szkoleń dla organizacji pozarządowych, w których ogółem zostały przeszkolone 364 osoby.

Szkolenia były skierowane zarówno do nowo powstałych organizacji pozarządowych i miały na celu zapoznanie ich z zagadnieniami prawnymi i organizacyjnymi dotyczącymi funkcjonowania NGO (np. organizacja pozarządowa jako pracodawca, zarządzanie projektem w organizacjach pozarządowych, zakładanie fundacji i stowarzyszeń, zmiany w PIT i CIT w 2019 r., tworzenie projektów na przykładzie programów mikrograntowych, podstawy prowadzenia księgowości w organizacjach pozarządowych) jak i do organizacji już działających, których celem było podniesienie potencjału i profesjonalizacji ich pracy (jak skutecznie promować działania swojej organizacji, jak efektywnie zarządzać zasobami ludzkimi czy zbudować zespół, pisanie i rozliczanie budżetów projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe). Część szkoleń miała również charakter ogólnorozwojowy, przywództwo, skuteczna komunikacja w organizacji, efektywna praca organizacji dzięki pakietowi G Suite (Google) itp.

Przeprowadzono cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, udzielających dotacji celowych dla organizacji pozarządowych. Tematem szkoleń były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w 2019 r. oraz przygotowanie do realizacji kolejnego etapu zadania publicznego tj. prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. W szkoleniach udział wzięło **385 osób**.

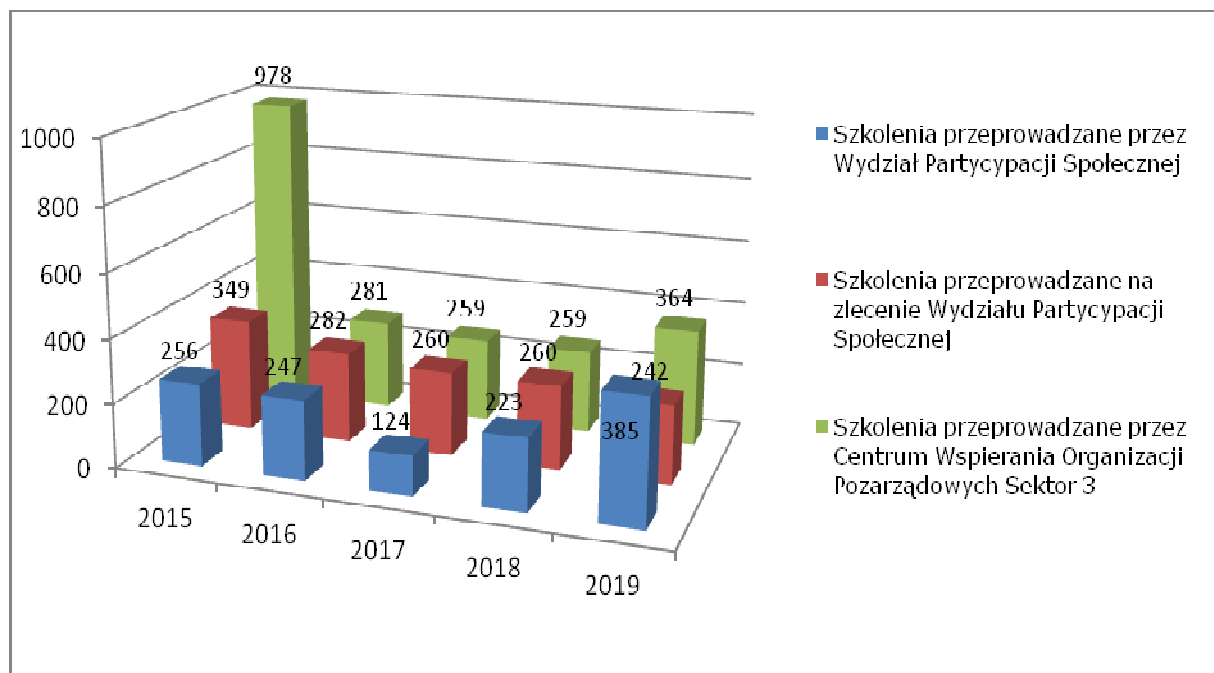
Przeprowadzono również cykl szkoleń o zróżnicowanej tematyce, w których udział wzięły 260 osoby. Szkolenia były skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych i miały na celu podnoszenie profesjonalizacji pracy np. szkolenie z zakresu BHP, podstawy księgowości i sprawozdawczość NGO, ochrony danych osobowych, rozwijanie kompetencji liderkich, kursy instruktorskie dla kierowników placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży, kursy dot. aktywizacji seniorów itp.

Ogółem w 2019 r. zostało przeszkolonych łącznie **991 osób**.

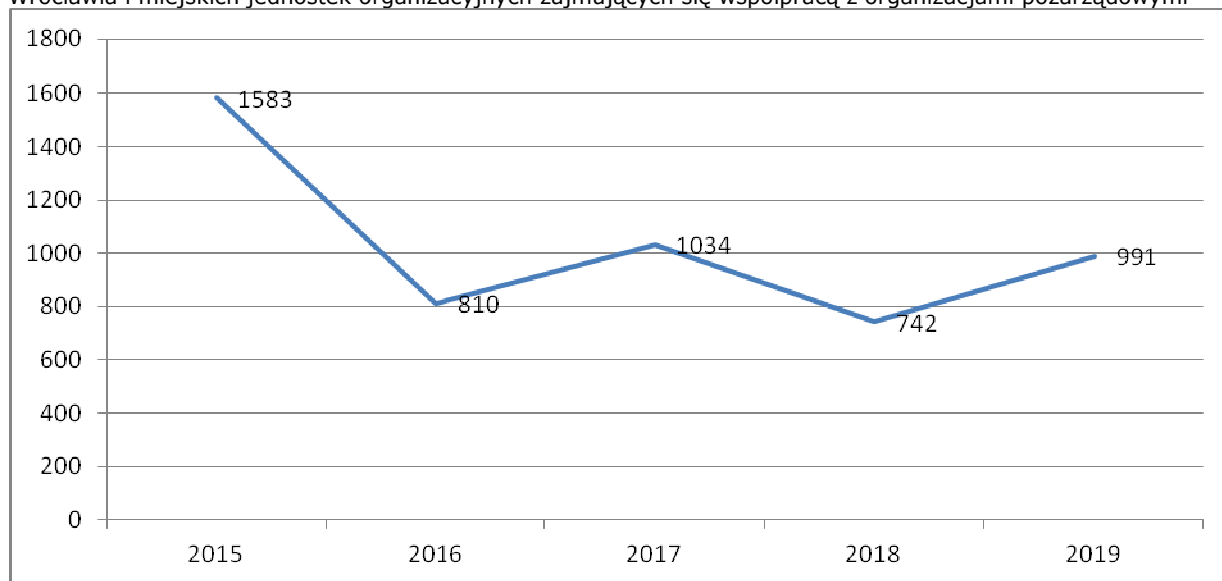
Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UMW i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi	2015	2016	2017	2018	2019
Szkolenia przeprowadzane przez Wydział Partycypacji Społecznej	256	247	124	223	385
Szkolenia przeprowadzane na zlecenie Wydziału Partycypacji Społecznej	349	282	260	260	242
Szkolenia przeprowadzane przez Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3	978	281	259	259	364
Ogółem	1 583	810	1 034	742	991

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników UM i jednostek organizacyjnych Gminy zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników Urzędu Miejskie Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi

Jak prezentują dane analityczne, liczba szkoleń w ostatnim roku wykazuje trend wzrostowy, wynikający z konieczności wprowadzenia nowego systemu informatycznego do obsługi konkursów na zadania przeprowadzane przez organizacje pozarządowe. Rokrocznie część szkoleń ma na celu podnoszenie potencjału i profesjonalizacji pracy organizacji pozarządowych wraz z doskonaleniem umiejętności ogólnorozwojowych i interpersonalnych uczestników, część natomiast jest związana z bieżącymi potrzebami np. w zakresie zmian przepisów, doskonalenia narzędzi informatycznych, itp. Żadna z tych dziedzin nie jest zaniedbywana, a wahania występujące w kolejnych latach są wynikiem różnicy tych potrzeb oraz mniejszych nakładów finansowych na szkolenia.

WROCLAWSKA RADA DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO (WRDPP)

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest ciałem powoływanym przez Prezydenta Wrocławia. Ma charakter inicjatywny i doradczo-opiniujący w zakresie dotyczącym działalności pożytku publicznego i współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Do zadań WRDPP należy m.in. opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy, współpraca z organizacjami pozarządowymi, opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2019 r. Radzie przekazano do zaopiniowania 5 projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia:

- projekt uchwały Rady Miejskiej zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalania wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2019 r.,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Założeń polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na 2020 r.”,
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr LXII/1446/18 w sprawie dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym oraz innym formom wychowania przedszkolnego, prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne.
- projekt uchwały RMW w sprawie programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2020 r.

Rada odbyła 6 oficjalnych posiedzeń w 2019 r. Tematami, które znalazły się w agendzie spotkań Rady oprócz konsultacji konkretnych projektów aktów prawa miejscowego były m.in. zaangażowanie Rady i udział jej członków w 3. Kongresie Wrocławskich Organizacji Pozarządowych oraz organizacja przez Radę spotkania wszystkich rad społecznych działających przy Prezydencie Wrocławia. W trybie obiegowym Rada podjęła również uchwałę w sprawie medialnych i internetowych ataków na Prezydenta Wrocławia. W grudniu odbyła się zorganizowana przez Wrocławską Radę Działalności Pożytku Publicznego pierwsza odsłona zaplanowanego jako cykliczne wydarzenia – Wrocławskiego Forum Rad Społecznych.

Protokoły z posiedzeń WRDPP dostępne są w BIP UM Wrocławia i na stronie Wrocław Rozmawia.

W 2019 r. doszło również do zmian w składzie WRDPP. Nowym przedstawicielem organizacji pozarządowych w miejsce Pani Karoliny Mróz został Pan Ryszard Kuczyński.

Dokumenty i akty prawne dotyczące współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi oraz konsultacji:

Wśród najważniejszych dokumentów i aktów prawnych dotyczące współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi oraz konsultacji należy wymienić:

- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Rudolfa Modrzejewskiego);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (aleja Prezydenta Gabriela Narutowicza);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu o nazwie „Wsparcie na starcie”, jego wysokości i szczegółowych zasad przyznawania;
- projekt uchwały w sprawie organizacji kąpielisk oraz trwania sezonu kąpielowego na terenie Gminy Wrocław w 2019 r.;

- projekt uchwały w sprawie szczegółowych warunków, trybu przyznawania i wysokości stypendiów dla osób zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem kultury;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Domanowicka);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Kurkumowa);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (rondo Żołnierzy Łącznościowców);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zmiany uchwały nr LXXI/454/93 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nazw parków i terenów leśnych istniejących we Wrocławiu (park Na Skraju);
- koncepcja zagospodarowania skweru przy Bernardyńskiej;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2019;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (rondo Jana Olszewskiego);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy skwerowi na terenie Wrocławia (brata Rogera z Taizé);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr LX/1423/18 z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Wrocławia;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr LX/1424/18 z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Wrocławia;
- projekt „w KLIMACIE miasta” - Karty działań adaptacyjnych zaproponowane w Planie adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy skwerowi na terenie Wrocławia (skwer Pawła Adamowicza);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia oraz mieszkaniach chronionych;
- projekt „Przyjazne ulice” - Standardy miejskiej ulicy zgodne z potrzebami ekologicznymi i społecznymi;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Wichrowa);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Targowa);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Białkowska);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Hodowicka);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Wrocławia w roku budżetowym 2020 pod nazwą „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2020”
- projekt „rewitalizacja_NOWA” - obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji;
- projekt poświęcony przestrzeniom wrocławskich osiedli pn. Osiedla kompletne;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego;

- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (*rondo Karola Modzelewskiego*);
- projekt „nowy PARK na Poświętnem” - teren zieleni u zbiegu ulic Żmigrodzkiej i Pakosławskiej we Wrocławiu;
- projekt „zielony KLIN południa” - teren zieleni na południu Wrocławia pomiędzy ulicą Smardzowską, Asfaltową, Buforową i Wspólną;
- park przy Kolejowej - propozycje koncepcji zagospodarowania Parku pomiędzy ulicą Kolejową, Grabiszyńską, Szpitalną a Tęczową;
- projekt „Aktywnie przy Chopina” - obecne oraz przyszłe funkcjonowanie Centrum Aktywności Lokalnej Zacisze-Zalesie-Szczytniki;
- Park rekreacyjny MIKOŁOWSKA - konsultacje docelowego zagospodarowania terenu zieleni przy ul. Mikołowskiej na Strachocinie;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr IX/175/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie i opłaty za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez gminę Wrocław;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr VI/67/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Miasta Wrocławia;
- projekt „Funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji”;
- projekt Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie Programu Współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2020 r.;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr XIII/247/11 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia maksymalnego wynagrodzenia dziennego opiekuna, zasad jego ustalania oraz wysokości opłaty za pobyt dziecka u dziennego opiekuna oraz maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie;
- projekt „Nad Jeziorem Pawłowickim” - konsultacje koncepcji zagospodarowania terenu wokół Jeziora Pawłowickiego;
- projekt „Kąpielisko Harcerska” - Konsultacje społeczne koncepcji rewaloryzacji Kąpieliska na Oporowie;
- projekt „Skwer Bełzy odnowa” - Konsultacje koncepcji zagospodarowania skweru pomiędzy ul. Asnyka, Konopnickiej i Czajkowskiego;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Tajwańska);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Łabędzia);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Kaparowa);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Edytorska);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Jana Kuglina);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Hiacyntowa);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Otrębowa);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Lubomierska);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Ameriga Vespucciego);

- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Adama Kopycińskiego);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Stanisława Drabika);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Kurlandzka);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy rondu na terenie Wrocławia (rondo Gruzińskich Oficerów Wojska Polskiego);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr LIX/1375/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłonowy dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr XXX/603/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław;
- projekt „zielony KLIN południa II” - konsultacje dwóch wariantów koncepcji zagospodarowania terenu Klina Wojszyckiego;
- projekt „Powiększamy Park Kleciński” - konsultacje społeczne koncepcji powiększenia Parku Klecińskiego;
- projekt „ŁADne OGRÓDKI” - konsultacje koncepcji zagospodarowania ogródków gastronomicznych na terenie Parku;
- projekt Kulturowe „Stare Miasto” we Wrocławiu;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Igora Tawryczewskiego);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Zawilcowa);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania nazwy nowej ulicy na terenie Wrocławia (Kazachstańska);
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr XXXI/687/12 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- projekt „Osiedla kompletne II” - konsultacje wytycznych przestrzennych na rzecz osiedla kompletnego;
- WBO'19. Ewaluacja - konsultacje edycji 2019 Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniającej uchwałę nr IX/218/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia oraz mieszkaniach chronionych;
- projekt „Podwórko przy Krętej” - Konsultacje społeczne zagospodarowania wnętrza podwórzowego na Nadodrze;
- projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Wrocław, w roku szkolnym 2019/2020;
- projekt „Park Henrykowski po kolei” - konsultacje dot. zagospodarowania terenu kolejowego planowanego jako Park Henrykowski, położony na granicy osiedli Tarnogaj, Huby i Przedmieście Oławskie;
- projekt „Plac zabaw przy Pszennej” - Konsultacje społeczne zagospodarowania placu zabaw na Przedmieściu Świdnickim;

- projekt „Plac zabaw przy Wita Stwosza” - Konsultacje społeczne zagospodarowania placu zabaw na Starym Mieście.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA (NPP)

PROWADZENIE PUNKTÓW NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ WE WROCŁAWIU (PRZY UL. IGNUTA 125, UL. RĘKODZIELNICZEJ 1, UL. SZCZYTNICKIEJ 47)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2019 r. (umowa jednoroczna)

Liczba zawartych umów: 2

Liczba odbiorców: 1 331

Kwota dotacji: 780 780 zł

Celem realizacji zadania publicznego było udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej osobom uprawnionym/beneficjentom wymienionym w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim i edukacji prawnej. Zadanie polegało na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej we Wrocławiu zgodnie z ww. ustawą poprzez udzielanie pomocy, która obejmowała:

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach,
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego,
- sporządzenie projektu pisma w sprawie, o których mowa w pkt. 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym,
- nieodpłatną mediację,
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym.

Organizacje pozarządowe prowadziły łącznie **13 punktów** nieodpłatnej pomocy prawnej, które czynne były 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030), a od 1 stycznia 2019 r. zwanej - o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej na terenie powiatu Miasto Wrocław od 1 stycznia 2019 r. zostało utworzonych **26 punktów**, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna, świadczona osobiście przez adwokata lub radcę prawnego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach przez aplikanta adwokackiego lub radcowskiego.

W 2019 r. 13 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej było prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych, a 13 przez organizacje pozarządowe. W punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe porad udzielali również doradcy podatkowi – w zakresie prawa podatkowego, z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz absolwenci wyższych studiów prawniczych, posiadający co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe.

We Wrocławiu, w 2019 r. prowadzonych było 26 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, mieszczących się w lokalach będących w zasobie powiatu M. Wrocław:

- pl. Dominikańskim 6 (2 punkty),
- ul. Rydygiera 43 (3 punkty),
- ul. Wiosennej 14 (1 punkt),
- ul. Gajowickiej 96a (1 punkt),
- ul. Kromera 44 (2 punkty),
- ul. Szczytnickiej 47 (4 punkty).

W wyniku konkursu nr 2 254 dotacji udzielono 3 organizacjom pozarządowym (oferta wspólna) przy:

- ul. Rękodzielniczej 1 (2 punkty),
- ul. Ignuta 125 (9 punktów),
- ul. Szczytnickiej 47 (2 punkty).

Punkty te były obsługiwane przez **59 adwokatów i radców prawnych**.

Każdy punkt NPP jest wyposażony w komputer, urządzenie wielofunkcyjne, Internet, telefon komórkowy i sprzęt biurowy, oprogramowanie Wolters Kluwer.

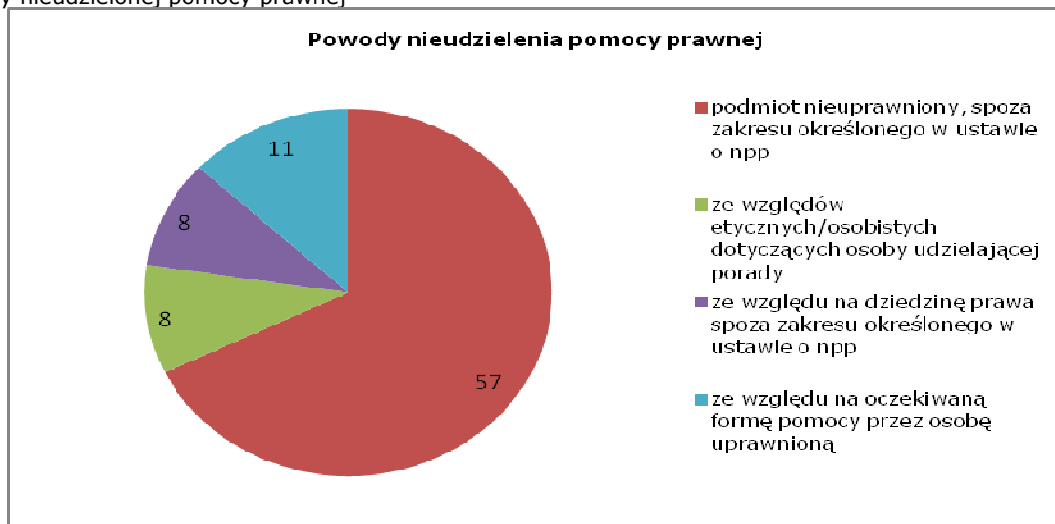
W ramach programu nieodpłatnej pomocy prawnej we Wrocławiu, w 2019 r. udzielono **8 123 porad prawnych, w tym 6 792** w punktach obsługiwanych przez adwokatów i radców prawnych i **1 331 porad** w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Z analiz ilościowych przeprowadzanych co kwartał wynika, że największym powodzeniem cieszyły się punkty zlokalizowane w centrum Miasta (pl. Dominikański 6, ul. Rydygiera 43, budynek Urzędu Miejskiego przy al. Kromera 44), najmniej klientów było w punktach oddalanych od centrum (ul. Wiosenna 14, ul. Ignuta 125).

Od 1 stycznia 2019 r., zgodnie z nowelizacją ustawy, usługi były świadczone każdej osobie fizycznej, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Pomoc prawna nie obejmowała spraw z zakresu prawa celnego, dewizowego, handlowego i działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowywania do jej rozpoczęcia. W całym 2019 r. 110 osobom odmówiono udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej.

Powody nieudzielenia pomocy prawnej

Nieodpłatna pomoc prawna jest obsługiwana przy pomocy dedykowanej aplikacji informatycznej, która:

- obsługuje rejestrację wizyt on-line lub przez telecentrum,
- obsługuje wypełnianie kart nieodpłatnej pomocy prawnej,
- ułatwia sprawozdawczość i kontrolę prawidłowości składanych protokołów.

INNE ZADANIA

W oparciu o przeprowadzone konsultacje na podstawie Uchwały Nr LIV/1559/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego

sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (j.t. Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3063) przyjęto Uchwałę Nr XIV/363/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 października 2019 r. w sprawie „Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2020 r.”

PETYCJE

Podstawą prawną do składania petycji w Polsce jest ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870). Weszła ona w życie 6 września 2015 r.

Petycje są formą bezpośredniego uczestnictwa obywateli w procesie sprawowania władzy. Zgodnie z art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej każdy ma prawo składać petycje. Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań kompetencji adresata petycji.

W 2019 r. do Urzędu Miejskiego Wrocławia zostało złożonych 63 petycje: 12 petycji zostały złożonych do Rady Miejskiej Wrocławia, 51 petycji zostało złożonych do Prezydenta Wrocławia.

W przypadku petycji rozpatrzonych przez Prezydenta Wrocławia 5 petycji zostało pozostawionych bez rozpatrzenia z powodu braku wskazania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji (art. 7 ust. 1 ww. ustawy).

W przypadku petycji rozpatrzonych przez Radę Miejską Wrocławia 2 petycje zostały pozostawione bez rozpatrzenia z powodu braku wskazania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji (art. 7 ust. 1 ww. ustawy).

Z uwagi na fakt, że Prezydent Wrocławia nie był adresatem właściwym do rozpatrzenia petycji - 5 (w tym 1 petycja została przekazana do rozpatrzenia w części zakresu) petycji zostało przekazanych do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu, 1 petycja została przekazana do Zarządu Zasobu Komunalnego, 1 petycja została przekazana do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodnego i Kanalizacji S.A., 1 petycja została przekazana do Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. we Wrocławiu, 1 petycja została przekazana do Teatru Muzycznego „Capitol”, 1 petycja została przekazana do Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu (art. 6 ust. 1 ww. ustawy). 7 petycji zostało rozpatrzonych przez Radę Miejską Wrocławia.

Pozostałe petycje zostały przekazane do rozpatrzenia przez następujące komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia: 18 przez Departament Infrastruktury i Transportu, 9 przez Wydział Partycypacji Społecznej, 4 przez Departament Zrównoważonego Rozwoju, 3 przez Departament Edukacji, 2 przez Departament Strategii i Rozwoju, 2 przez Biuro Wrocław Bez Barrier, 2 przez Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, 1 przez Biuro Sportu i Rekreacji, 1 przez Departament Nieruchomości i Eksploatacji, 1 przez Departament Prezydenta, 1 przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, 1 przez Wydział Organizacyjny i Kadr, 1 przez Wydział Obsługi Urzędu, 1 przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

W przypadku 2 petycji, ich zakres dotyczył więcej niż jednego Departamentu. W takim przypadku odpowiedzi zbiorczej udzielił Wydział Partycypacji Społecznej. Ponadto w przypadku 2 petycji, w ciągu miesiąca od otrzymania petycji przez Prezydenta Wrocławia do rozpatrzenia petycji, zostały złożone dalsze petycje dotyczące tej samej sprawy (petycja wielokrotna).

DZIAŁANIA INFORMACYJNE WYDZIAŁU PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ NA STRONACH INTERNETOWYCH ORAZ PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Wydział Partycypacji Społecznej w ramach www.wroclaw.pl prowadzi i aktualizuje portal partycypacji społecznej Wrocław Rozmawia (www.wroclaw.pl/rozmawia). Jest to informacyjna platforma Wydziału. Obszar komunikacji z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, uczestnikami konsultacji społecznych, a także informacji na temat budżetu obywatelskiego. W jednym miejscu mieszkańcy znajdują interesujące ich zagadnienia oraz następujące, dedykowane podstrony: Wrocławski Budżet Obywatelski (m.in. aktualności dotyczące projektów, listy i realizacje projektów, zasady, dział FAQ), Konsultacje społeczne: (podstrony poszczególnych konsultacji, aktualności), Dla NGO (m.in. wsparcie finansowe, współpraca, najem lokali, sprawy do załatwienia), Dla Mieszkańca (petycje, nieodpłatna pomoc prawna, przebieg publicznych dyskusji) oraz Aktualności.

W roku 2019 liczba odsłon strony wyniosła **1 670 000**, odpowiednio dla podstron:

- Wrocław Rozmawia – **470 000**
- Budżet Obywatelski – **1 200 000**

Prowadzono także strony na portalach społecznościowych:

Facebook/Wrocław Rozmawia, www.facebook.com/wroclawrozmawia;

Facebook/Wrocławski Budżet Obywatelski,
www.facebook.com/wroclawskibudzetobywatelski;

Twitter/Wrocław Rozmawia, www.twitter.com/WroclawRozmawia;

Instagram/Wrocław Rozmawia, www.instagram.com/wroclaw_rozmawia.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki pomocy społecznej realizują te zadania we Wrocławiu.

Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem i to zarówno poprzez pomoc finansową, pracę socjalną, jak i tworzenie odpowiednich programów pomocowych, osłonowych i wsparcia.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadach partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gmina i powiat są obowiązane zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do wykonywania zadań pomocy społecznej i nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Biorąc pod uwagę, iż **9 152** osób w rodzinie korzysta z zasiłków wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, **3 082** osób otrzymuje dodatek do wydatków

mieszkańców, **1 227** osób korzysta z dodatku energetycznego, dla **12 562** rodzin wypłacane są zasiłki rodzinne, **2 604** osoby otrzymują wypłaty z funduszu alimentacyjnego, z dodatku wychowawczego korzysta średnio miesięcznie **65 585** dzieci, a **197** rodzin korzysta z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, co daje łączną liczbę osób korzystających z różnych form pomocy wypłacanych przez MOPS – **94 409**, czyli **14,7%** mieszkańców Wrocławia. Szacuje się, iż ok. **3% mieszkańców Wrocławia w skali roku obejmowanych jest pomocą z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi**, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy.

W 2019 r. na realizację zadań wydatkowano **693 385 137,11 zł** (w tym na projekty 2 105 662,88 zł), w tym na realizację poszczególnych zadań przeznaczono:

- 549 019 462,45 zł na zadania zlecone Gminie;
- 105 944 424,48 zł na zadania własne Gminy (w tym na projekty 2 105 662,88 zł);
- 28 452 948,10 zł na zadania własne Powiatu;
- 9 968 302,08 zł na zadania zlecone Powiatowi.

Dodatkowo na podstawie zarządzenia nr 2247/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Miasto Wrocław w 2019 r. (z późn. zm.) Gmina Wrocław-MOPS dysponowała środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w wysokości **9 606 471 zł** na rehabilitację społeczną osób z niepełnosprawnością z czego wypłacono na zadania i prowadzenie **5** Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ) kwotę **9 577 203 zł**. Dodatkowo na obsługę zadania przeznaczono kwotę **230 826 zł**. Działalność WTZ-ów została dofinansowana przez Gminę Wrocław w kwocie **554 543 zł**. Ponadto Gmina Wrocław-MOPS realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd” gdzie kwota wydatków za 2019 r. na zadania wynosi na dzień składania sprawozdania **1 697 119 zł** (na obsługę 45 400 zł).

W 2019 r. Miasto prowadziło samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych 13 całonocnych domów pomocy społecznej o łącznych wydatkach **51 951 453,04 zł**, jedno mieszkanie chronione, na które wydatkowano **250 047,00 zł** oraz 36 placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 13 typu rodzinnego) o łącznych wydatkach **28 393 421,55 zł**, Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży Stowarzyszenia Pomocy Iskierka **2 092 000,00 zł**, sześć środowiskowych domów samopomocy, na które wydatkowano **4 151 623,90 zł**, oraz dwa ośrodki prowadzone przez Stowarzyszenie "Akson" – Ośrodek Interwencji Kryzysowej na kwotę **336 000,00 zł** i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie na kwotę **413 000,00 zł**. Ponadto MOPS nadzorował 3 dzienne domy pomocy, Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny "Pensjonat dla Osób Starszych" – przy ul. Kamieńskiego 91 oraz Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta, Nadodrzańskie Centrum Wsparcia z budżetem w wysokości **1 086 304,44 zł**, pracę 11 schronisk i 1 noclegowni dla osób bezdomnych, w których jest łącznie 649 miejsc całonocnych (w okresie zimowym dodatkowo 155 dostawek), 1 łaźni, 4 kuchnie charytatywnych wydających dziennie ok. **1 430** posiłków oraz "Ogrzewalnię". W 2019 r. zostały zorganizowane przez 3 organizacje pozarządowe Wigilie dla najuboższych mieszkańców Wrocławia na kwotę **87 000,00 zł**.

W 2019 r. przekazano również środki na funkcjonowanie Wrocławskiego Banku Żywności w kwocie **490 000,00 zł**.

Budżet MOPS w latach 2015 r.- 2019 r.

	2015 r. (zł)	2016 r. (zł)	2017 r. (zł)	2018 r. (zł)	2019 r. (zł)
Zadania zlecone Gminie	74 033 773	271 637 966	346 728 645	365 283 194	549 019 462,45
Zadania własne Gminy	86 581 031	89 410 466	89 734 750	98 363 112	105 944 424,48
Zadania własne Powiatu	27 571 264	26 408 375	26 303 073	26 974 910	28 452 948,10

Zadania zlecone Powiatowi	1 708 761	5 413 535	7 543 020	8 490 038	9 968 302,08
Zadania powierzone Powiatowi	X	X	X	X	X
Zadania powierzone Gminie	X	X	X	40 374	X
Ogółem bez PFRON	189 894 829	392 870 342	470 309 488	499 151 628	693 385 137,11
PFRON (PFRON+AS)	6 891 362	7 672 152	7 847 475	8 695 345	12 198 033,42

Procentowy podział wydatków.

Na szkolenie kadry kierowniczej i pracowników w roku 2019 r. MOPS wydatkował łącznie **304 614,37 zł**.

W sprawach przyznania świadczeń udzielanych przez MOPS wydano w 2019 r. **90 496** decyzji administracyjnych.

Ilość decyzji administracyjnych i orzeczeń wydawanych przez MOPS i Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2015 r.-2019 r.

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
MOPS	82 973	121 320	130 833	133 556	90 496
PZON	10 676	8 585	8 322	8 027	8 817

W ramach zadań nadzorowanych przez MOPS realizowane były cztery zadania publiczne w ramach resortowych programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

- „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” – dofinansowanie wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na kwotę **184 833,00 zł** (dotacja), przy czym wartość całego zadania wynosiła **630 817,86 zł**;
- „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” – dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny na kwotę **285 582,00 zł** (dotacja), a wartość całego zadania wynosiła **951 543,58 zł**;
- „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior +” w ramach „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015 r.- 2020 r.”, edycja 2019 r. – dofinansowanie funkcjonowania Dziennego Domu Senior + na kwotę **90 000,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **305 820,00 zł**;
- „Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2019 r.” w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”, edycja 2019 r. – dofinansowanie na kwotę **240 000,00 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła **300 000,00 zł**.

W 2019 r. MOPS wraz z partnerami pozyskał **10 278 279,54 zł** (w tym do wykorzystania przez MOPS 4 091 685,90 zł) ze środków zewnętrznych w ramach projektów: „Housing First – Najpierw Mieszkanie”, „Droga do domu” oraz zadań publicznych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019 r.”, „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015 r.-2020 r.” i Programu „Opieka wytchnieniowa” (wkład własny Gminy Wrocław do dofinansowanych w 2019 r. projektów wynosi łącznie **1 485 925,00 zł**).

Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS w latach 2015 r.-2019 r.

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS	1 509 872,74	3 972 165,92	1 278 232,93	5 636 045,89 (w tym dla MOPS: 3 614 972,57)	10 278 279,54 (w tym dla MOPS: 4 091 685,90)

ZASIŁKI I POMOC W NATURZE

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu Gminy Wrocław w 2019 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń (zł)
Zasiłki celowe	4 003	7 329 083
Zasiłki okresowe - w tym dotacja z budżetu państwa	803	1 652 010 1 317 333
Zasiłki celowe na pokrycie kosztów posiłków i zakupu żywności w tym w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 302 w tym liczba dzieci korzystająca z posiłku 406	1 090 329 w tym dotacja 585 440

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2019 r. wyniosła – **263,86 zł** (w 2018 r. – 243,64 zł), natomiast średnia wysokość zasiłku okresowego – **412,17 zł** (w 2018 r. – 387,02 zł).

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu państwa w 2019 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń (zł)
Zasiłek stały (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 588	8 412 569
Składki na ubezpieczenie zdrowotne ZUS (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 447	721 598
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	37	885 789

Średnia wysokość zasiłku stałego w 2019 r. wyniosła **540,23 zł** (w 2018 r. – 499,09 zł).

Ilość osób pobierających zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2015-2019

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Zasiłki stałe	1 984	1 887	1 873	1 677	1 588
Zasiłki okresowe	1 012	863	1 050	858	803
Zasiłki celowe	5 897	5 324	4 925	4 250	4 003

Dożywianie dzieci i młodzieży we Wrocławiu w latach 2015 r.-2019 r. (program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i od 2019 r. „Posiłek w szkole i w domu” - **tylko posiłki dla dzieci uczących się oraz dzieci do lat 7**).

Rok	Koszt dożywiania ogółem (zł)	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody (zł)	Środki z budżetu Gminy (zł)	Udział procentowy Gminy (%)	Liczba dożywianych dzieci i młodzieży*
2015 r.	539 018	252 718	286 300	53,12	1 176
2016 r.	337 748	155 933	181 815	53,83	658

2017 r.	213 837	71 890	141 947	66,38	357
2018 r.	200 372	67 913	132 459	66,11	436
2019 r.	152 456	47 874	164 582	68,60	273

Stale zmniejszająca się liczba dzieci korzystająca z dożywiania (zakup posiłku w szkole) wynika z dwóch powodów:

- z tytułu wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Program 500+), gdyż rodzice którzy korzystali z pomocy wyłącznie w postaci zakupu posiłku dla dzieci w szkole nie złożyli stosownych wniosków o taką pomoc;
- rodzice otrzymywali zasiłki celowe na zakup posiłków w szkole (w sprawozdaniach do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych są wykazane jako zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności).

Program „Posiłek w szkole i w domu” przewiduje dofinansowanie z budżetu państwa pomocy w następujących formach:

- **posiłek**, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- **zasiłek celowy** na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym w placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Na realizację całego Programu MOPS wydatkował w 2019 r. – **1 090 329 zł**, z tego z budżetu Wojewody – **585 440 zł**. Procentowy udział Gminy w realizacji całego Programu wyniósł w 2019 r., tj. 46,31%.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ – FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Wykonanie zadań powiatu finansowanych przez PFRON w latach 2015 - 2019

Kwota wydatkowana na poszczególne zadania

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	199 343	513 905	528 977	596 750	602 649
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	3 410 478	3 711 072	4 161 072	4 638 868	4 990 877
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	2 415 177	1 599 998	1 498 833	1 620 459	2 135 974
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	153 586	133 796	125 502	149 748	149 593
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	5 794	12 073	5 550	6 000	800
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	494 493	501 469	524 790	684 190	699 904
Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych	zadanie to realizował Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	1 199 839	995 175	999 330	997 406
Razem	6 678 871	7 672 152	7 839 899	8 695 345	9 577 203

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych zadaniach

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	202 w tym 99 opiekunów	500 w tym 156 opiekunów	501 w tym 206 opiekunów	531 w tym 215 opiekunów	493 w tym 197 opiekunów
Finansowanie Warsztatów	229	232	282	263	265

Terapii Zajęciowej					
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1 174	920	697	662	701
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	115	94	67	96	83
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	2	4	7	2	1
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	90	77	91	118	104
Zlecenie zadań zgodnie z art.36 ustawy o rehab. zaw. i społecznej	0	36 Ilość umów z organizacjami	36 Ilość umów z organizacjami	33 ilość umów z organizacjami	26 ilość umów z organizacjami

Aktywny samorząd

Program „Aktywny samorząd” jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwia samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Aktywny Samorząd 2019

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji zawodowej lub wsparcie ich w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu w rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej,

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się,

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Aktywny Samorząd w trakcie realizacji do 15 kwietnia 2020 r. na dzień 31 grudnia 2019 r.

Aktywny Samorząd Moduł I	Ilość umów	Wykonanie (zł)
Obszar A 1, A 4 Dofinansowanie zakupu/montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	14	98 659
Obszar A 2, A 3 Dofinansowanie uzyskania prawa jazdy kategorii B	3	4 764

Obszar B 1, B 3, B 4 Dofinansowanie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania	106	412 764
Obszar B 2 Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego	5	10 000
Obszar B 5 Dofinansowanie do naprawy sprzętu elektronicznego	0	0
Obszar C 1 Dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	20	200 000
Obszar C 2 Dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanego elektrycznego wózka inwalidzkiego	32	93 221
Obszar C3 Dofinansowanie zakupu protezy kończyny na III poziomie jakości	21	427 458
Obszar C 4 Dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej protezy kończyny na III poziomie jakości	0	0
Obszar C 5 Dofinansowanie do zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	30	142 020
Obszar D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej- dofinansowanie do przedszkoli	1	926
Moduł II Dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym w semestrze letnim i częściowo zimowym 2019/2020*	119	307 307

*Realizacja semestru zimowego 2019/2020 w 2020 r.

Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych w 2019 r. – zadania zlecane organizacjom pozarządowym, finansowane ze środków PFRON.

W 2019 r. ogłoszono 1 otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn.: „REHABILITACJA SPOŁECZNA ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON”. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu ofert zawarto z organizacjami pozarządowymi **21** umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.) zawarto **5** umów dotacyjnych z pominięciem otwartego konkursu ofert. Łącznie zadania zlecane realizowane były przez **24 podmioty**. Z oferty skorzystało **8 588** bezpośrednich beneficjentów (oraz użytkownicy wyszukiwarki - **85 012**, w tym mieszkańcy Wrocławia **14 184** www.niepełnosprawnik.pl). Ponadto dwie zawarte umowy skierowane były do szerokiego grona odbiorców, w tym wszystkich mieszkańców Wrocławia i innych użytkowników przestrzeni miejskiej, turystów i osób korzystających z zasobów internetowych, w tym mediów społecznościowych.

W ramach zadań realizowane były następujące działania:

- Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby – realizacji tego działania dotyczyło **8** zawartych umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **ok. 1 058** beneficjentów ostatecznych;
- Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych - realizacja tego działania dotyczyła **2** zawartych umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **ok. 444** beneficjentów ostatecznych;
- Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
 - mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
 - usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych, i w różnych środowiskach - realizacja tego działania dotyczyła **4 zawartych** umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **69** beneficjentów ostatecznych;
- Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach – realizacja tego działania dotyczyła 4 umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **ok. 668** beneficjentów ostatecznych;

- Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego -realizacja tego działania dotyczyła **2 umów** dotacyjnych, z oferty skorzystało **317** beneficjentów ostatecznych oraz grono odbiorców stron internetowych i mediów społecznościowych;
- Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji – realizacja tego działania dotyczyła **4** umów dotacyjnych, z oferty skorzystało **ok. 5 972** beneficjentów ostatecznych oraz ponadto 2 zadania były skierowane do szerokiego grona odbiorców m.in. wszystkich użytkowników przestrzeni miejskiej Wrocławia oraz do grupy najmłodszej tj. dzieci przedszkolnych i szkolnych;
- Świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej - realizacja tego działania dotyczyła **2** zawartych umów dotacyjnych, w wyszukiwarce www.niepełnosprawnik.pl zostało upublicznione **703** audyty miejsc użyteczności publicznej, wyszukiwarce odwiedziło **85 012 użytkowników**, z Wrocławia **14 184** użytkowników, którzy wygenerowali 93 829 sesji, z czego 15 899 to sesje użytkowników z Wrocławia, oraz około **60** beneficjentów skorzystało z usług asystencji osobistej.

W dniu 26 czerwca 2019 r. SEKTOR 3 ul. Legnicka 65 odbyło się spotkanie informacyjne z organizacjami pozarządowymi, które w 2019 r. w drodze konkursu pn. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZLECANA ZE ŚRODKÓW PFRON pozyskały dotację na realizację zadań. Celem spotkania było zapoznanie się z ofertą organizacji, wymiana doświadczeń oraz propozycje współpracy między jednostkami. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele **16** organizacji.

PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Pracą socjalną objęto **2 471** osób i rodzin. Interweniowano w **160** sprawach kryzysowych. Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne, specjalistów pracy zespołowej oraz poradnictwo specjalistyczne na rzecz osób niesłyszących i doradztwo w ramach aktywizacji społeczno - zawodowej prowadzono dla **2 088** osób i rodzin.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne w latach 2015 – 2019

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Praca socjalna	1 953	2 156	2 393	2 518	2 417
Interwencja kryzysowa	268	241	199	181	160
Poradnictwo specjalistyczne	3 543	2 726	3 080	2 703	2 088

Inne interwencje zostały opisane przy Nadodrzańskim Centrum Wsparcia.

Dodatkowo w roku 2019 pracownicy socjalni przeprowadzili 1 349 interwencji socjalnych w miejscu zamieszkania mieszkańca, w tym w asyście innych specjalistów MOPS 309 interwencji socjalnych, 98 dotyczyło problematyki przemocy (nie były to interwencje kryzysowe).

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Zadaniem Działu Usług Opiekuńczych MOPS jest realizacja polityki dotyczącej świadczenia na terenie Gminy Wrocław usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, współpraca z pracownikami organizacji pozarządowych w zakresie realizacji usług opiekuńczych, analiza możliwości uzyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację

zadań lub projektów związanych z zakresem zadań Działu, podejmowanie działań mających na celu zaspokajanie rozpoznanych potrzeb, udzielanie pomocy społecznej w formie pracy socjalnej, usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczeń finansowych, rzeczowych, w naturze oraz wspieranie osób i rodzin poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne. W 2019 r. Dział Usług Opiekuńczych wydał **10 251** decyzji administracyjnych, podjął interwencje kryzysowe w **52** środowiskach.

W 2019 r. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta na terenie Wrocławia organizował i realizował jeden podmiot wyłoniony w drodze ogłoszonego przez Gminę Wrocław konkursu tj. organizacja pozarządowa o nazwie **Ekumeniczna Stacja Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej**, z siedzibą przy ul. Wysokiej 4 we Wrocławiu, jednostka organizacyjna Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w RP.

W okresie sprawozdawczym usługi opiekuńcze świadczone dla **2 931** osób (w ramach zadań własnych). Z usług świadczonych przez opiekunów zatrudnionych w Ekumenicznej Stacji Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej, najczęściej korzystały osoby samotne i obłożnie chore. Usługi świadczyło średniomiesięcznie **750** osób pełniących obowiązki opiekunów lub opiekunek domowych. Jakość usług wykonywanych przez opiekunów i opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez 36 pracowników socjalnych MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **9 738** monitoringu środowisk oraz przeprowadzonych zostało **244** ewaluacyjnych wejść kontrolnych przez pracownika Zespołu ds. Organizacji i Nadzoru.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2015-2019

Rok	Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem (zł) środki z budżetu Gminy	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług	Wpływy z odpłatności klientów (zł)
2015 r.	11 434 690	2 522	1 013 181	2 578 875
2016 r.	13 074 318	2 615	1 033 763	2 194 604
2017 r.	17 807 083	3 082	1 144 189	2 935 316
2018 r.	18 340 240	3 084	1 118 729	3 006 166
2019 r.	20 272 309	2 931	1 122 964	3 219 453

Od dnia 01 września 2013 r. realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Wrocławia zajmuje się Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, z siedzibą przy ul. Podróżniczej 26/28 we Wrocławiu. Posiadane przez WCZ SP ZOZ zaplecze w zakresie świadczenia usług zdrowotnych dla osób chorych psychicznie, a także przewlekle i długoterminowo chorych, umożliwia podmiotowi kompleksową obsługę osób wymagających wsparcia zarówno zdrowotnego jak i opiekuńczego. Z tej formy pomocy w 2019 r. skorzystały **43 osoby**, a pomoc świadczyło średniomiesięcznie **18 opiekunek**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2015-2019

Rok	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody (zł)	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2015 r.	409 960	28	20 498
2016 r.	512 082	32	17 658
2017 r.	569 270	42	19 630
2018 r.	649 605	37	19 685
2019 r.	848 843	43	21 065

W celu pozyskania środków finansowych z budżetu Państwa na obsługę, organizację i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi od stycznia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządza opis zadania oraz kalkulację kosztów jego realizacji.

W ciągu 2019 r. przygotowano kalkulacje dla 13 nowych klientów ubiegających się o przyznanie specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, natomiast w miesiącu grudniu 2019 r. przygotowano kalkulacje dla 33 klientów kontynuujących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2020 r.

USŁUGI REALIZOWANE W PLACÓWKACH O CHARAKTERZE DZIENNYM

Usługi dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niezaradność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, realizowane były w niżej wymienionych jedenastu dziennych domach pomocy przeznaczonych dla osób starszych (dla 401 osób) oraz w jednym ośrodku opiekuńczo – adaptacyjnym (dla 123 osób).

Profil DDP	Adres	Ilość miejsc	DDP prowadzony przez
Dla osób starszych	ul. Stefana Żeromskiego 37, 50-321 Wrocław	26	Miejskie Centrum Usług Socjalnych
Dla osób starszych	ul. Skwierzyńska 23, 53-521 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych
Dla osób starszych	ul. Komuny Paryskiej 11, 50-451 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Tadeusza Kościuszki 67, 50-008 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych z deficytem pamięci	ul. Ignacego Kraszewskiego 2, 50-229 Wrocław	15	Stowarzyszenie Pod Wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy "Przyjaciele Seniorów"
Dla osób starszych	ul. Litewska 20, 51-354 Wrocław	65	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób, które ze względu na wiek, chorobę czy niezaradność wymagają częściowej opieki	ul. Ciepła 15b, 50-524 Wrocław	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób starszych	Ul. Kazimierza Wielkiego 31/33, 50-077 Wrocław	25	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej we Wrocławiu.
Dla osób starszych niesamodzielnymi	Dzienny Dom Pomocy nr 1, ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych niesamodzielnymi	Dzienny Dom Pomocy nr 2, ul. Semaforowa 5 52-115 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych niesamodzielnymi	ul. Karmelkowa 25, 52-433 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny „Pensjonat dla Osób Starszych”			
Dla osób starszych	ul. Henryka Michała Kamieńskiego 190, 51-124 Wrocław	123	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania w DDP wykonywane są m.in. poprzez:

- zapewnienie osobom starszym dziennego pobytu bez noclegów wraz z minimum jednym ciepłym posiłkiem dziennie;
- realizowanie zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (np.: pomoc w wykonywaniu czynności codziennych, gdy wymaga tego stan zdrowia i kondycja seniora; podawanie leków – stosownie do zleceń lekarskich, pomiary ciśnienia krwi, ważenie, a także monitorowanie stanu psychicznego i fizycznego- w zależności od DDP);
- zapewnienie miejsca do rekreacji, odpoczynku i integracji;
- zachęcanie i tworzenie okoliczności do samopomocy, nawiązywania kontaktów towarzyskich, integracji w rodzinach i ze środowiskiem lokalnym, w tym tworzenia więzi międzypokoleniowych;
- zapewnienie warunków i mobilizowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów, w tym uczestnictwa w kulturze;
- podejmowanie zadań z zakresu „terapii podtrzymującej” polegającej na utrzymaniu uczestników w dobrym samopoczuciu i umożliwieniu swobodnej ekspresji, podejmowaniu czynności intelektualnych, zachęcaniu do regularnych ćwiczeń fizycznych grupowych bądź indywidualnych w zależności od potrzeb oraz „ćwiczeń umysłu”.

Warunkiem udanej realizacji powyższych zadań jest stworzenie atmosfery zbliżonej do domowej oraz dostosowanie oferty, rodzaju zadań tempa realizacji, zakresu pomocy do stale zmieniających się potrzeb psychofizycznych uczestników.

Ponadto opiekę dzienną dla 188 osób zapewniano w 6 środowiskowych domach samopomocy.

Profil ŚDS	Adres	Ilość miejsc	Prowadzony przez
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Generała Okulickiego Leopolda 2, 51-216 Wrocław	35	Fundacja „Przyjazny Dom” Imienia Stanisława Jabłonki
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Stawowa 1a 50-018 Wrocław	30	Stowarzyszenie „OSTOJA” na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Nowowiejska 20 F 53-503 Wrocław	24	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Kleczkowska 5 oficyna 50-227 Wrocław	25	Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A i C)	ul. Szkolna 11 54-007 Wrocław	50	Stowarzyszenie “W Naszym Domu”
ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A)	ul. Kiełczowska 43 51-315 Wrocław	24	Fundacja „Opieka i Troska”

ZAPEWNIENIE OPIEKI CAŁODOBOWEJ W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku sprawozdawczym 2019, terenowi pracownicy socjalni Działu Pomocy Instytucjonalnej (DPIN) MOPS rozeznali **824** nowych środowisk osób wymagających opieki całodobowej, przeprowadzono **317** wywiadów aktualizujących sytuację osób oraz oceniono sytuację dochodową **1 131** osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Liczba realizowanych umów z osobami obowiązującymi do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wynosi **299** (w tym **91** umowy zawarto w 2019 r., aneksowano natomiast **208** umów), na kwotę 1 691 386,06 zł.

DPIN wydał w 2019 r. **3 151** decyzji lub postanowień, w tym m.in.: **331** decyzji kierujących, **269** decyzji umieszczających, **1 456** decyzji o odpłatności, **61** decyzji odmawiających udzielenia pomocy i **977** decyzji innych dotyczących spraw prowadzonych przez pracowników DPIN m.in. umarzających postępowanie, uchylające, wygaszające oraz żądające zwrotu zastępczo wniesionych opłat przez Gminę Wrocław za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej i innych związanych z obowiązkiem ponoszenia opłat przez osoby obowiązane oraz **57** postanowienia.

W domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2019 r. umieszczono **241** osób. Poza Wrocławiem w różnych powiatach na terenie całej Polski umieszczono **15** osób. W domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów przebywa łącznie **270** osób, skierowane przez Gminę Wrocław.

Budżet zgodnie z planem na funkcjonowanie domów pomocy społecznej obejmujący dotację Wojewody, dotację Gminy oraz inne środki w 2019 r. wynosił 52 552 437,00 zł, a wykonanie w tym zadaniu to 51 951 453,04 zł.

Gmina Wrocław poniosła koszty związane z odpłatnością za osoby (mieszkańców Wrocławia) umieszczone w DPS-ach w innych powiatach w wysokości **8 678 312,31 zł**.

Na miejsce w domach pomocy społecznej we Wrocławiu oczekuje **353** osób, a na miejsca w domach pomocy w innych powiatach oczekuje **15** osób.

Liczba miejsc i średni miesięczny koszt utrzymania we wrocławskich domach pomocy społecznej w 2019 r.

Profil Domu	Adres	Ilość miejsc	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-437 Wrocław	236	4 908 zł
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędzińska 66-68 54-106 Wrocław	159	5 002 zł
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73	3 225,64 zł
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	155	4 399 zł
DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104	3 886,93 zł
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94	4 884 zł
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101	3 565,26 zł
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37	3 507,64 zł
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	7	4 182,88 zł
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Generała L. Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24	4 519,02 zł
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48	3 378,75 zł
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29a 51-124 Wrocław	6	4 812,97 zł
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. M. Lutra 2 54-239 Wrocław	72	4 068,15 zł

Formę opieki całodobowej stanowiło mieszkanie chronione dla 12 osób

Profil mieszkania chronionego	Adres	Ilość miejsc	Placówkę prowadzi na zlecenie Gminy Wrocław
Mieszkanie chronione przeznaczone dla osób niepełnosprawnych	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	12	Fundacja L'ARCHE

Budżet na funkcjonowanie mieszkania chronionego w 2019 r. wynosił 250 047,00 zł.

OŚRODEK WSPARCIA – DOM DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Wsparcia działa w ramach struktur MOPS na podstawie Zarządzenia nr 55/15 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Ośrodka Wsparcia – Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży przy ul. Władysława Reymonta 8 i ul. Bolesława Chrobrego 34a w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Celem działalności Ośrodka Wsparcia jest udzielanie pomocy mieszkańcom Wrocławia, w tym cudzoziemcom przebywającym na terenie Gminy Wrocław, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, a dla dobra swojego i dzieci powinni przebywać poza miejscem stałego zamieszkania oraz udzielanie tym osobom/rodzinom wsparcia w podejmowaniu działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz ich integracji ze środowiskiem.

Cele te są realizowane poprzez:

- świadczenie usług interwencyjnych - zapewnienie schronienia matkom lub ojcom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży, jak również innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi;
- zapewnienie potrzeb bytowych;
- świadczenie usług wsparcia socjalnego i specjalistycznego;
- konsultacje specjalistyczne w ramach telefonu zaufania MOPS;
- rozmowy interwencyjne z osobami w kryzysie mające na celu udzielenie niezbędnej informacji i wsparcia w zakresie aktualnych potrzeb osoby za pośrednictwem telefonu w ramach całodobowych dyżurów specjalistów.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Klient Ośrodka otrzymuje:

- usługę pracy socjalnej indywidualnie dostosowaną do sytuacji życiowej w porozumieniu z Klientem Ośrodka,

- dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, pedagogicznego, zawodowego stosownie do potrzeb,
- możliwość korzystania z oferty grup wsparcia, warsztatów edukacyjnych, grup samopomocowych oraz udziału w grupowych spotkaniach integracyjnych.

Ośrodek Wsparcia ma dwie lokalizacje:

- Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta 8 - przebywa tam 7 rodzin, w tym do 30 czerwca 2019 r. były to 3 rodziny rumuńskich Romów. Mieszkańcy ośrodka mają do dyspozycji kuchnię wraz z wyposażeniem, 2 łazienki, pralnię oraz świetlicę. W okresie od 01 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. w ośrodku przebywały średnio 22 osoby. Na dzień 31 grudnia 2019 r. w ośrodku przebywało 19 osób, w tym 12 dzieci w wieku od 0 do 12 lat.
- Ośrodek Wsparcia przy ul. B. Chrobrego 34a - przebywa tam 14 rodzin z dziećmi na utrzymaniu. Każda z rodzin ma do dyspozycji samodzielne mieszkanie 1, 2 lub 4 pokojowe, z oddzielną kuchnią i łazienką. W okresie od 01 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. w Ośrodku przebywało średnio 35 osób. Na dzień 31 grudnia 2019 r. w ośrodku przebywało 28 osób.

Z każdym z mieszkańców prowadzona jest indywidualna praca socjalna, skoncentrowana na usamodzielnieniu rodzin korzystających ze wsparcia MOPS. Usamodzielnienie rozumiane jest tu jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym, łącznie z uzyskaniem samodzielnych mieszkań socjalnych z zasobów Gminy Wrocław, a w przypadku mieszkańców pochodzenia romskiego dodatkowo przygotowanie ich do integracji ze społeczeństwem polskim.

Realizacja pracy socjalnej dla mieszkańców ośrodka wsparcia jest prowadzona przez kadrę ośrodka, która składa się z 3 konsultantów pedagogów oraz koordynatora ośrodka. Kadra ośrodka ściśle współpracuje z asystentami rodziny oraz innymi specjalistami stanowiącymi zasoby MOPS: psychologów, pedagogów, specjalistów pracy socjalnej. Ściśle też współpracują z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta Wrocławia.

Najważniejsze efekty pracy zespołu:

- 9 rodzin jest w trakcie procedury wyboru i podpisywania umów na lokale socjalne.
- 6 rodzin się usamodzielniało wyprowadzając się z ośrodka wsparcia.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu obejmuje zasięgiem swojego działania powiat wrocławski grodzki i ziemski.

W Zespole zatrudnionych było 13 pracowników administracyjno-biurowych oraz 20 członków składów orzekających, wykonujących inną pracę zarobkową na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2019 r. przyjęto ogółem 8 980 wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem 8 817 orzeczeń:

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom po 16 roku życia)

Wyszczególnienie	Liczba
Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, w tym: - lekki stopień - umiarkowany stopień - znaczny stopień	5 578 2 411 1 747 1 420
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	1 489
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności (utrzymanie w mocy poprzedniej decyzji)	490
Razem	7 557

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom do 16 roku życia)

Wyszczególnienie	Liczba
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności (utrzymano w mocy poprzednia decyzję)	20
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	280
Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	960

Na podstawie wydanych orzeczeń wystawiono 2 418 legitymacji osoby niepełnosprawnej.
Liczba wydanych kart parkingowych

Wyszczególnienie	Liczba
Karty wydane osobom niepełnosprawnym	1 250
Karty wydane placówkom zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	13
Razem	1 263

Wydatki związane z funkcjonowaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły **2 095 556,00 zł.**

PIECZA ZASTĘPCZA NAD DZIECKIEM

Rodzina piecza zastępcza

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki wychowania dzieci, w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.).

Rodzina piecza zastępcza to system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi zawodowe, spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Rodzina zastępcza spokrewniona – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będący/będąca krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;

Rodzina zastępcza niezawodowa – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;

Zawodowa rodzina zastępcza - pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej;

Zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi;

Rodzinny dom dziecka – tworzony jest przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim, sprawujące opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej.

Realizacja celów ustawy generuje następujące zadania i potrzeby, w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej:

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka

W 2019 r. w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Wrocławia zostało umieszczonych łącznie **114** dzieci. W przypadku większości dzieci żyje przynajmniej jeden z rodziców biologicznych, a powodem umieszczenia w pieczy zastępczej są najczęściej różnego rodzaju uzależnienia rodziców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Liczba dzieci przyjętych do różnych form rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r.

Wyszczególnienie	W rodzinach zastępczych spokrewnionych	W rodzinach zastępczych niezawodowych	W rodzinach zastępczych zawodowych	W rodzinnych domach dziecka
liczba dzieci umieszczona w pieczy zastępczej, z tego:	53	28	25	8
z rodziny naturalnej	47	22	15	2
z rodzinnej pieczy zastępczej	0	2	0	4
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	6	4	10	2
dzieci pozostawione w Oknie Życia	0	0	0	0

W 2019 r. opieką koordynatorów i innych pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej było objętych w przeciągu całego roku łącznie **736** rodzin zastępczych i **5** rodzinnych domów dziecka, w których przebywało łącznie **928** dzieci. Rodziny spokrewnione (**528**), w których przebywało **635** dzieci, stanowiły najliczniejszą grupę spośród wszystkich rodzin. Najmniej liczną grupę tworzyły zaś rodziny zawodowe (**14**), w których w różnych okresach znajdowało się **56** dzieci. Prowadzący rodzinne domy dziecka sprawowali pieczę łącznie nad **35** dziećmi. W 2019 r. jedna rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego została przekształcona w rodzinny dom dziecka.

Rodzinna piecza zastępcza we Wrocławiu, stan na 31 grudnia 2019 r.

Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe łącznie		Rodzinne domy dziecka		RODZINA PIECZA ZASTĘPCZA ŁĄCZNIE	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
470	575	182	222	14	35	5	28	671	860

Należy nadmienić, że najliczniejszą grupę spośród opiekunów zastępczych stanowią dziadkowie, a zaawansowany wiek rodziców zastępczych jest bezpośrednią przyczyną zwiększającej się dysfunkcyjności rodziny. Dlatego bardzo ważne jest tworzenie warunków do powstawania i działania zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych. Istotne jest stałe polepszanie warunków funkcjonowania już istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej, co w ocenie pracowników MOPS może przyczynić się do skutecznego pozyskiwania odpowiednich kandydatów na opiekunów w dalszej perspektywie.

Konieczne jest zabezpieczenie środków na zapewnienie osobom sprawującym zawodową pieczę zastępczą, odpowiedniego wsparcia merytorycznego i finansowego oraz umożliwienie rozwoju i stabilizacji zawodowej. Istotne jest także rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w celu pozyskania odpowiednich kandydatów oraz stałe prowadzenie naboru. W niektórych sytuacjach wskazana jest także pomoc w zakresie uzyskania odpowiedniego zaplecza lokalowego (szczególnie w odniesieniu do rodzinnych domów dziecka).

Działania służące zabezpieczeniu wskazanych potrzeb są stale prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (jednocześnie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) i planowany jest dalszy ich rozwój.

Od 1 marca 2019 r. wynagrodzenia dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka zostały podwyższone. Aktualnie ustalając wysokość wynagrodzenia dla opiekunów bierze się pod uwagę w szczególności

deklarowaną przez nich gotowość do przyjęcia w tym samym czasie określonej liczby dzieci pod opiekę (decyzja w tym zakresie należy do opiekunów).
Szczegóły przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenia wrocławskich rodzin zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka:

Forma pieczy zastępczej	Ilość dzieci pod opieką	Przyznana stawka wynagrodzenia do dnia 28 lutego 2019 r. (zł)	Przyznana stawka wynagrodzenia od dnia 01 marca 2019 r. (zł)
Rodzina zastępcza zawodowa	3 lub więcej zdrowych dzieci	2 500	3 300 2 600*
Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna (pod opieką dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności)	1 dziecko	2 400	2 800 2 500*
	2 dzieci	2 700	3 200 2 800*
	3 lub więcej dzieci	2 900	3 700 3 000*
Rodzina zastępcza zawodowa pełniące funkcję pogotowia	1 dziecko	2 700	3 100 2 800*
	2 dzieci	3 000	3 500 3 100*
	3 dzieci	3 400	4 100 3 500*
Rodzinny dom dziecka	4-5 dzieci	3 200	3 700 3 300
	6-8 dzieci	3 600	4 100 3 700*

*przyznana stawka wynagrodzenia od 01 marca 2019 r. w pierwszym roku pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

W 2019 r. na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach rodzinnej pieczy zastępczej wydano 922 245 zł.

ORGANIZOWANIE WSPARCIA OSOBOM USAMODZIELNIANYM OPUSZCZAJĄCYM RODZINY ZASTĘPCZE, RODZINNE DOMY DZIECKA

Obecnie wsparciem MOPS we Wrocławiu jest objętych 282 dorosłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 167 osób nadal pozostających w rodzinach zastępczych). Usamodzielnienie to długotrwały proces, który wymaga widzenia osoby usamodzielniającej się w szerokim spektrum jej potrzeb i sytuacji życiowej.

Wielu wychowanków ma problemy związane z wychowywaniem się poza rodziną. Są to przede wszystkim problemy emocjonalne, trudności z nawiązywaniem relacji i podtrzymywaniem więzi. Decyzje wychowanków co do wyboru poziomu i kierunku kształcenia często są podejmowane bez uwzględnienia własnych predyspozycji, zainteresowań oraz sytuacji na rynku pracy. Potrzebne są działania przyczyniające się do rozwoju kompetencji społecznych (umiejętności osobiste i interpersonalne). Konieczne jest stwarzanie okazji do odkrywania własnego potencjału, zainteresowań oraz tworzenie warunków do ich rozwoju. Istnieje także potrzeba uzyskania wsparcia w zakresie wiedzy o rynku pracy, edukacji o zawodach, zdobyciu pierwszych doświadczeń zawodowych (kontakty z pracodawcami, udział w szkoleniach zawodowych, stażach).

Ważnym zadaniem jest pomoc w stabilizacji sytuacji mieszkaniowej.

Część zadań w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży wypełnia Młodzieżowe Centrum Wsparcia (zadanie na zlecenie Gminy Wrocław realizuje Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego z Wrocławia). Do Centrum kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej). W ramach realizowanego zadania jego odbiorcy są przygotowywani do odpowiedzialnego wejścia w dorosłość, poprzez:

- zapewnienie bezpiecznych warunków mieszkaniowych (3 lokale mieszkalne przeznaczone dla 24 osób łącznie);
- wsparcie psychologiczne (indywidualne oraz w formie warsztatów);
- wsparcie pedagogów oraz opiekunów (moderowanie grup mieszkaniowych, trening ekonomiczny, pomoc w nauce);

- wsparcie pracownika socjalnego (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, kontakt z rodziną biologiczną);
- udzielanie pomocy prawnej (pomoc w dochodzeniu należnych uprawnień, pisma procesowe);
- wsparcie doradcy zawodowego (umiejętności związane z poruszaniem się po rynku pracy);
- pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego.

Zadania w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży realizowane są również przez Stowarzyszenie „Nasz Dom” w ramach projektu „Samodzielność”. Stowarzyszenie zapewnia wychowankom 10 miejsc noclegowych w domu jednorodzinnym. Do mieszkania usamodzielnienia kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej).

Usamodzielniana młodzież w ramach wymienionego projektu uczestniczy w:

- treningach ekonomicznych;
- warsztatach profilaktyki uzależnień;
- warsztatach wzmacniających poczucie wartości i odpowiedzialności;
- spotkaniach z doradcą zawodowym oraz psychologiem.

Dodatkowo każda osoba ma możliwość korzystania nieodpłatnie z pomocy specjalistów, opiekunów i Dyrektora.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu rozpoczął realizację projektu pod nazwą **„TRAMPOLINA – mieszkania wspomagane”**. **Inicjatywa zaplanowana jest** na okres od 01 marca 2019 r. do 31 marca 2021 r. Do projektu przystąpiło 8 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Głównym jego założeniem jest umożliwienie ww. osobom wyjścia z trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znajdują, poprzez pobyt w mieszkaniu wspomaganym/ treningowym uruchomionym we Wrocławiu przy ul. Św. Jerzego 19/3. W lokalu prowadzone są usługi wspierające aktywność uczestników, tj. poradnictwo specjalistyczne (np. psychologiczne, pedagogiczne) oraz liczne treningi dostosowane do indywidualnych potrzeb (m.in. trening umiejętności społecznych, praktycznych, kulinarnych, załatwiania spraw urzędowych, zarządzania finansami, spędzania wolnego czasu). Udział w projekcie umożliwi uczestnikom płynne i bezpieczne przejście do samodzielnego zamieszkania i życia. Szczegółowy opis projektu znajduje się w dalszej części sprawozdania dotyczącej realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Bardzo duże znaczenie we wspieraniu procesu usamodzielnienia ma współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz udział młodzieży w projektach. W 2019 r. wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, korzystali z następujących form wsparcia:

- 25 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w wieku 16-24 lat brało udział w projekcie **„Wehikuł usamodzielnienia”** realizowanym przez Fundację Robinson Crusoe. Poprzednia edycja zakończyła się w czerwcu (13 uczestników), kolejna rozpoczęła się w październiku (12 uczestników) i trwa nadal. W ramach projektu młodzież rozwija kompetencje społeczne i zawodowe, korzysta ze wsparcia w postaci szkoleń, treningów, warsztatów, badań, wyjazdów edukacyjnych, dofinansowania do nauki. Uczestnicy poznają także świat wrocławskich organizacji pozarządowych, mają możliwość realizacji swoich zainteresowań i pasji;
- 30 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej kontynuowało udział w projekcie **„Start w dorosłość”**, który był prowadzony przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Łącznie od 2017 r. do 2019 r. do projektu przystąpiło 35 osób. Celem projektu była aktywna integracja i podniesienie możliwości podjęcia zatrudnienia. W ramach projektu młodzież bierna zawodowo lub bezrobotna zdobywała umiejętności uczestnicząc w zajęciach grupowych, warsztatach, szkoleniach, stażach zawodowych. Uczestnicy mieli możliwość korzystania ze wsparcia specjalistycznego udzielanego przez psychologa, terapeutę, doradcę zawodowego, prawnika. Młodzież otrzymała szansę rozwijania swoich zainteresowań i realizacji planów zawodowych, a jednocześnie możliwość poznania nowych ludzi i wspólnego spędzania czasu

w atrakcyjny, kreatywny sposób. Wyjątkową atrakcją były gratyfikacje finansowe dla uczestników, które zwiększały się w kolejnych etapach realizacji projektu. Zwieńczeniem działań było podjęcie zatrudnienia przez uczestników i nabycie pełnej samodzielności życiowej. Zatrudnienie podjęło 22 byłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej z terenu Wrocławia.

Konieczne jest stałe poszukiwanie partnerów do działań w ramach projektów oraz motywowanie młodzieży do udziału w adresowanych do nich przedsięwzięciach.

Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa, rodzin pomocowych.

Zgodnie z ustawą, zawodowe rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji i korzystania ze wsparcia, w celu uniknięcia wypalenia zawodowego. Ponadto mogą korzystać z okresowej przerwy w sprawowaniu opieki nad powierzonymi im dziećmi, w wymiarze 30 dni w roku. W 2019 r. sześć rodzin zwróciło się z wnioskiem o umieszczenie ich podopiecznych w rodzinach pomocowych na czas wypoczynku. Pozostałe rodziny nie zgłaszały takiej potrzeby, ew. wypoczywały w okresach, w których miejsca dla dzieci zwalniały się w sposób naturalny (przejście dzieci do adopcji, innej formy pieczy, wyjazd dzieci na wakacje). Dzieci z rodzin korzystających z przerwy w sprawowaniu opieki zostały umieszczone w dziesięciu rodzinach pomocowych.

W 2019 r. wszystkie rodziny zastępcze będące pod opieką MOPS we Wrocławiu miały zapewniony bezpłatny dostęp do specjalistycznego wsparcia w we wrocławskim oddziale Krakowskiego Instytutu Psychoterapii Stowarzyszenia „Siemacha” (zapewniającym wsparcie rodzinom zastępczym spokrewnionym i pełnoletnim wychowankom tych rodzin). Dodatkowo od 01 lipca 2019 r. w ośrodku prowadzonym przez Stowarzyszenie „Wspólna Sprawa – Bliżej Siebie” (zapewniającym wsparcie rodzinom zastępczym niezawodowym, zawodowym, prowadzącym rodzinne domy dziecka i ich pełnoletnim wychowankom). W ramach realizowanych zadań ww. podmioty prowadzą pełną diagnostykę psychologiczną, terapię psychologiczną indywidualną i rodzinną, diagnostykę i terapię neurologopedyczną, terapię pedagogiczną, konsultacje dla opiekunów, grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Ponadto Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewniał specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne) w ramach własnych zasobów kadrowych.

Regularnie (2 x w miesiącu) odbywały się spotkania dwóch różnych grup wsparcia dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Cyklicznie organizowane były również warsztaty umiejętności wychowawczych dla opiekunów zastępczych. W związku z istniejącym zapotrzebowaniem, wskazane jest utrzymanie w/w wsparcia na dotychczasowym poziomie.

Zgodnie z wytycznymi ustawy, rodziny objęte są opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (na ich wniosek) lub innego specjalisty (pracownika socjalnego, pedagoga).

Zapewnienie finansowania:

- świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z Wrocławia, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, na terenie Miasta Wrocławia lub na terenie innego powiatu (porozumienia),
- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka (w tym: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie),
- szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W zakresie właściwości Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wydano w 2019 r. **3 647** decyzji administracyjnych, w tym:

- 2 112 dla rodzin zastępczych,
- 145 dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- 1 390 dla rodziców biologicznych.

Na podstawie art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości odpowiadającej kwocie przyznanych świadczeń. Istnieje możliwość odstąpienia od ustalenia opłaty, na podstawie przesłanek określonych w uchwale Nr XLVII/1138/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. Urz. Woj. Dol. 2013 r., poz. 4447). MOPS przekazuje do Biura Informacji Gospodarczej dane o rodzicach biologicznych, którzy mają zaległości, za okres dłuższy niż 12 miesięcy, z tytułu ponoszenia opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej.

W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, MOPS jest aktualnie zobowiązany do przekazywania danych o zaległościach rodziców biologicznych do pięciu Biur Informacji Gospodarczej (Krajowy Rejestr Długów, InfoMonitor, Rejestr Dłużników ERIF, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych). Na dzień 31 grudnia 2019 r. w rejestrach dłużników widniały 144 osoby zgłoszone przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2019 r. przyznano rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka świadczenia w łącznej wysokości **9 231 992 zł**, w tym:

- wydatki na rodziny zastępcze spokrewnione – **5 406 468 zł**;
- wydatki na rodziny zastępcze niezawodowe – **2 731 596 zł**;
- wydatki na rodziny zastępcze zawodowe – **548 326 zł**;
- wydatki na rodzinne domy dziecka – **529 700 zł**;
- wydatki na rodziny pomocowe – **15 902 zł**.

W 2019 r. oprócz świadczeń obligatoryjnych przyznano na rzecz dzieci do 18 roku życia, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, świadczenia na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem ich zamieszkania. Świadczenia te zostały przyznane dla **465** dzieci z pieczy zastępczej na łączną kwotę **229 970 zł**.

Rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, poza przysługującymi im świadczeniami obligatoryjnymi, w celu zabezpieczenia najpilniejszych potrzeb związanych z przyjęciem nowego dziecka, wypłacano jednorazową pomoc (w różnych kwotach, w zależności od potrzeb). W 2019 r. wykorzystano na ten cel kwotę **124 850 zł**.

Rodziny zastępcze zawodowe i rodzinne domy dziecka otrzymały w 2019 r. świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w celu polepszenia warunków mieszkaniowych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Kwota przyznanego dla poszczególnej rodziny zastępczej świadczenia uzależniona była od ilości dzieci, które przebywały pod opieką zastępczą każdej z nich i zawierała się w przedziale od **3 000 zł** do **4 000 zł**. Wysokość świadczenia dla rodzinnych domów dziecka uzależniona była natomiast od zaistniałych potrzeb. Łącznie na ten cel przeznaczono **60 905 zł**.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci obejmuje wsparciem w ramach Programu 500+ także dzieci z pieczy zastępczej. Na każde dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, w wieku do ukończenia 18 roku życia, niezależnie od dochodu, przysługuje **dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł** miesięcznie. W 2019 r. wypłacono na rzecz dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka **8 384** świadczenia z tego tytułu na łączną kwotę **4 129 916 zł**.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” obejmuje również dzieci z pieczy zastępczej. Świadczenie w związku z rozpoczęciem roku szkolnego przysługuje rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka na dzieci oraz osoby uczące się do 20 roku życia (w przypadku osób uczących się legitymujących orzeczeniem

o niepełnosprawności do 24 roku życia). W 2019 r. wypłacono na rzecz wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej **670** świadczeń z tego tytułu na łączną kwotę **201 000 zł**.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących w 2019 r. na terenie Wrocławia przebywało **109** dzieci pochodzących z terenu innych powiatów. Szczegółowe zestawienie wraz z sumami kwot przekazanych przez inne powiaty z tytułu ich utrzymania (porozumienia) przedstawia poniższa tabela:

Wydatki na dzieci pochodzące z innych powiatów, przebywające w pieczy zastępczej na terenie Wrocławia (podlegają zwrotowi przez powiaty, z których pochodzą dzieci).

Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)
Powiat Brzeski	4	37 414,06	Powiat Oławski	3	13 028,13
Powiat Choszczeński	1	4 343,74	Miasto Opole	1	8 828,00
Powiat Elcki	1	15 893,00	Powiat Ostródzki	2	11 171,16
Powiat Głogowski	3	34 597,60	Powiat Piaseczyński	1	2 752,87
Powiat Górowski	1	6 940,00	Miasto Piotrków Trybunalski	1	15 656,00
Powiat Jaworski	1	8 328,00	Powiat Polkowicki	4	32 273,20
Powiat Jeleniogórski	2	21 452,00	Miasto Poznań	2	20 952,00
Miasto Jelenia Góra	1	16 882,10	Powiat Pruszkowski	1	13 124,00
Powiat Kamiennogórski	1	8 828,00	Powiat Rawicki	1	12 624,00
Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski	1	6 922,84	Powiat Sławieński	1	13 141,29
Powiat Kłodzki	1	8 328,00	Miasto Słupsk	2	25 248,00
Powiat Kołobrzeski	1	10 571,93	Powiat Strzeliński	2	23 984,00
Gmina Kraków	3	35 706,30	Powiat Szczecinecki	1	12 624,00
Powiat Krośnieński (Krosno)	1	5 821,07	Powiat Średzki	9	96 156,32
Powiat Krośnieński (Krosno Odrzańskie)	1	18 815,71	Powiat Świdnicki	5	69 864,26
Miasto Legnica	2	21 452,00	Powiat Trzebnicki	7	75 389,01
Powiat Legnicki	1	8 828,00	Powiat Turecki	1	8 328,00
Powiat Lubiński	1	8 328,00	Miasto Wałbrzych	3	39 629,16
Powiat Lwówecki	3	29 730,00	Powiat Włoszczowski	2	13 186,00
Powiat Mrągowski	1	11 160,27	Powiat Wołowski	2	26 248,00
Powiat Nowosądecki	1	13 124,00	Powiat Wrocławski	13	159 920,14
Powiat Nowosolski	1	13 124,00	Powiat Wyszowski	2	9 895,10
Powiat Nyski	2	17 656,00	Powiat Ząbkowicki	2	25 248,00
Powiat Oleśnicki	2	26 110,19	Powiat Zgorzelecki	3	29 280,67
Miasto Olsztyn	1	12 624,00			
			Razem	109	1 161 532

W 2019 r. w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało **149** dzieci pochodzących z Wrocławia (Miasto Wrocław przekazywało środki na ich utrzymanie, na podstawie zawartych porozumień). Poniższe zestawienie obrazuje szczegółowe dane:

Wydatki na dzieci z Wrocławia, umieszczone w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (środki przekazywane przez Miasto Wrocław na rzecz innych powiatów).

Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Suma 2019 r. (zł)	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Suma 2019 r. (zł)
Powiat Bełchatowski	1	10 860,00	Miasto Opole	1	12 624,00
Powiat Będziński	1	12 624,00	Powiat Opolski	1	15 156,00
Powiat Bielski	1	13 124,00	Powiat Ostródzki	1	61 962,59

Powiat Bolesławiecki	3	34 344,00	Powiat Polkowicki	1	8 328,00
Powiat Dzierżoniowski	1	10 860,00	Miasto Poznań	1	12 624,00
Powiat Głubczycki	1	3 226,13	Powiat Prudnicki	1	8 328,00
Powiat Górowski	3	40 982,67	Powiat Pszczyński	1	7 364,00
Powiat Jeleniogórski	2	25 248,00	Miasto Siedlce	1	12 624,00
Miasto Jelenia Góra	1	8 328,00	Powiat Sierpcki	1	8 328,00
Powiat Kamiennogórski	1	8 328,00	Powiat Strzeliński	1	10 658,40
Miasto Kalisz	1	8 628,00	Powiat Strzyżowski	1	22 163,37
Powiat Kłodzki	2	31 810,19	Miasto Szczecin	2	12 398,00
Miasto Kraków	3	15 559,03	Powiat Średzki	9	64 000,47
Powiat Krapkowicki	3	7 495,20	Powiat Świdnicki	1	8 328,00
Powiat Kraśnicki	1	12 624,00	Powiat Trzebnicki	11	136 028,79
Miasto Legnica	1	12 624,00	Powiat Wałbrzyski	2	21 186,40
Powiat Lwówecki	1	8 328,00	Miasto Stołeczne Warszawa	5	62 472,08
Powiat Łódzki Wschodni	2	26 248,00	Powiat Wieluński	1	12 624,00
Powiat Mikołowski	1	5 260,00	Powiat Wieruszowski	2	20 952,00
Powiat Milicki	1	8 328,00	Powiat Wołowski	2	31 877,49
Powiat Nyski	1	14 087,52	Powiat Wrocławski	57	813 479,05
Powiat Oleski	1	8 328,00	Powiat Zielonogórski	1	8 328,00
Powiat Oleśnicki	3	28 744,97	Powiat Żarski	1	8 328,00
Powiat Oławski	8	90 296,13	Razem	149	1 826 448 48

Pomoc dla osób usamodzielnianych - wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wyniosła **705 202 zł** w tym:

- pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości **530 932 zł** (pomoc dla 110 wychowanków rodzin zastępczych);
- pomoc na usamodzielnienie w kwocie **108 773** (27 osób);
- pomoc na zagospodarowanie w kwocie **65 497 zł** (31 osób).

Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (36 osób), zamieszkujący na terenie Wrocławia, skorzystali z nieodpłatnych szkoleń, przygotowujących ich do pełnienia roli opiekuna zastępczego (po pozytywnym zakończeniu procesu kwalifikacji). Szkolenia, na zlecenie Gminy Wrocław prowadziła Fundacja MAIO, wg autorskiego programu „Podróż do Rodzicielstwa”. Łącznie na ten cel wydano kwotę **30 000 zł**.

Świadczenia, określone w ustawie jako obligatoryjne, są wypłacane systematycznie, zgodnie z planem. Zasadnym wydaje się także zabezpieczenie odpowiednich środków na świadczenia uznaniowe, które poprawiają jakość sprawowanej opieki.

Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej przedstawiają poniższe zestawienia:

Potrzeby w zakresie świadczeń finansowych na 2020 r.

Rodzaj świadczenia	Ilość	kwota jednostkowa (zł)	Koszt całkowity (zł)
świadczenia dla rodzin zastępczych, zamieszkujących w innych powiatach, w których umieszczone są dzieci pochodzące z Wrocławia	142 dzieci	973	1 658 000
świadczenia dla rodzin zastępczych z Wrocławia, w których przebywają dzieci z innych powiatów na podstawie zawartych porozumień	105 dzieci	947	1 192 769
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	804 dzieci	802	7 738 608
jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	120 dzieci	różne kwoty świadczeń	180 000
świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin	2 rodziny 5 RDD	różne kwoty	194 400

zawodowych i rodzinnych domów dziecka	12 miesięcy	świadczeń	
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu dla rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	5 RDD	różne kwoty świadczeń	16 000
świadczenie na pokrycie kosztów nieprzewidzianych związanych z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka	5 RDD	różne kwoty świadczeń	8 000
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo	10 rodzin	1 000	10 000ł
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	460 dzieci	500	230 000
pomoc dla osób usamodzielnianych (kontynuowanie nauki, usamodzielnienia, zagospodarowania)	120 osób	różne kwoty świadczeń	840 960
Suma			12 068 737 z

Poza świadczeniami wypłacanymi rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka zaplanowano do wydatkowania w 2020 r. środki na szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych oraz wynagrodzenia dla osób pełniących funkcję rodzin zawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki w rodzinnych domach dziecka.

Potrzeby finansowe w zakresie realizacji pozostałych zadań w 2020 r.

Cel	Ilość osób	Koszt całkowity (zł)
szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych	30	30 000
wynagrodzenia dla rodzin zawodowych	14	650 380
wynagrodzenia dla prowadzących rodzinne domy dziecka	5	241 200
wynagrodzenia dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki w rodzinnych domach dziecka	5	132 000
wynagrodzenia dla rodzin pomocowych	10	12 300
Suma		1 065 880

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W 2019 r. we Wrocławiu w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowało **36** placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym **13** placówek typu rodzinnego.

W ramach Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania działało 11 placówek opiekuńczo – wychowawczych łączących zadania socjalizacyjne i interwencyjne o łącznej liczbie 180 miejsc dla wychowanków.

W ramach Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” funkcjonowało 5 placówek, w tym: 2 placówki interwencyjne, 2 placówki specjalistyczne – terapeutyczne i 1 placówka socjalizacyjna o łącznej liczbie 66 miejsc dla wychowanków.

Stowarzyszenie SIEMACHA prowadziło we Wrocławiu 4 Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze typu socjalizacyjnego SIEMACHA Spot 24/7 o łącznej liczbie 46 miejsc dla wychowanków.

Evangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. Ks. Marcina Lutra prowadziło we Wrocławiu 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego o łącznej liczbie 28 miejsc dla wychowanków.

Towarzystwo „Nasz Dom” prowadziło we Wrocławiu 1 placówkę opiekuńczo – wychowawczą Dom dla Dzieci z 14 miejscami dla wychowanków oraz mieszkanie dla usamodzielnianych, pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, pod nazwą Dom dla Usamodzielnianych z 10 miejscami.

Dział Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej MOPS prowadzi nadzór nad wszystkimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie Wrocławia; współpracuje z sądami, asystentami rodzinnymi, szkołami i rodzinami biologicznymi wychowanków oraz

obejmuje wsparciem pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Ogółem placówki dysponują 415 miejscami, w tym 81 miejsc znajduje się w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego. W 2019 r. do wszystkich placówek opiekuńczo – wychowawczych skierowano **234 nowych wychowanków**. Liczba dzieci przebywających we wszystkich placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem wyniosła **351**. Liczba wszystkich wychowanków, którzy zostali objęci systemem instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2019 r. wyniosła **962**.

Od dnia 1 lipca 2019 r. pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz terapeutyczną dla Dyrektorów oraz wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego świadczy Stowarzyszenie "Wspólna sprawa-bliżej siebie" z siedzibą główną w Bielawie przy ul. Wolności 97. Realizacja ww. usług odbywa się we Wrocławiu.

Od 01 marca 2019 r. rozpoczęto realizację projektu „TRAMPOLINA – mieszkania wspomagane”, w ramach którego wsparciem zostali objęci wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą. Projekt umożliwia płynne i bezpieczne przejście od pobytu w placówce opiekuńczo-wychowawczej do samodzielnego zamieszkania i życia. W mieszkaniach prowadzone są różne treningi dostosowane do indywidualnych potrzeb, m.in. trening umiejętności społecznych, kulinarnych, załatwiania spraw urzędowych, zarządzania finansami, spędzania wolnego czasu. Szczegółowy opis projektu znajduje się w dalszej części sprawozdania dotyczącej realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Wychowankowie opuszczający jedną z form instytucjonalnej, bądź rodzinnej pieczy zastępczej nadal mogą korzystać z Młodzieżowego Centrum Wsparcia prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego we Wrocławiu. Mają tu zapewnioną m.in.:

- możliwość zamieszkania w mieszkaniu dla usamodzielnianych wychowanków,
- wsparcie psychologiczne,
- pomoc prawną,
- doradztwo zawodowe.

W 2019 r. Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży kontynuowało swoją działalność w zakresie wsparcia dziennego i obejmowało swoimi działaniami opiekuńczo – wychowawczymi i terapeutycznymi nie mniej niż 200 dzieci z terenu miasta Wrocławia.

W 2019 r. kontynuowano prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego w Magnolia Park we Wrocławiu, prowadzonej przez Stowarzyszenie SIEMACHA, która posiada 130 miejsc dla wychowanków w wieku szkolnym (6-18 lat).

Placówka wsparcia dziennego prowadzi działania na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo – wychowawczych, a w szczególności pochodzących z rodzin wielodzietnych, ubogich, niezaradnych życiowo, zagrożonych uzależnieniami i przemocą. Placówka wsparcia dziennego swoimi działaniami zapobiega niedostosowaniu i sieroctwu społecznemu dzieci i młodzieży poprzez oddziaływania opiekuńczo – wychowawcze, edukacyjne i profilaktyczno – terapeutyczne oraz wspiera rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

Od 1 lipca 2019 r. rozszerzono katalog uprawnionych do dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego poprzez nowelizację ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która dotyczyła dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Ww. dodatek, zgodnie z ustawą, przeznacza się w szczególności na rozwój zainteresowań oraz zwiększanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W ramach nowelizacji w okresie lipiec-grudzień zostało wydanych **446** decyzji.

Świadczenia i koszty realizacji zadań.

W zakresie właściwości Działu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej wydano **1 818** decyzje administracyjne.

Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i resocjalizacyjnych wyniosła ogółem **441 808,61** w tym:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości **356 648,61 zł** (611 świadczeń),
- pomoc na usamodzielnienie w wysokości **69 390** (10 świadczeń),
- pomoc na zagospodarowanie w wysokości **15 770 zł** (10 świadczeń).

Dział Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej na podstawie zawartych porozumień poniósł opłaty za zakwaterowanie i wyżywienie dzieci w Zakładach Opiekuńczo – Leczniczych w łącznej wysokości **609 751,29 zł**.

Na utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia wydano łącznie **27 035 147,14 zł**, w tym na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wydano łącznie **101 621,66 zł**.

Na dodatek do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego wydano łączną kwotę **381 284 zł**.

Na dodatek w wysokości dodatku wychowawczego na dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydano łączną kwotę **829 002 zł**.

W 2019 r. na działalność Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży we Wrocławiu przekazano łącznie 2 092 000 zł, w tym kwota 800 000 zł została przekazana ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

W 2019 r. na działalność specjalistycznej placówki wsparcia dziennego SIEMACHA Spot Magnolia Park Stowarzyszenia SIEMACHA przekazano łącznie **699 000,00 zł**.

W 2019 r. na realizację rządowego programu „Dobry start”, na dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz na usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych wydano łączną kwotę **85 200 zł**.

Świadczenia i koszty realizacji zadań związanych z opieką nad rodziną i dzieckiem w latach 2015-2019 w (zł)

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych	9 424 445	9 314 030	9 183 697	9 347 954	9 231 992
Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	1 301 799	1 185 212	1 027 454	1 240 071	1 147 010,61
Utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych	25 067 496	25 166 980	24 479 249	25 623 695	26 933 525,48
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo wychowawczych na terenach innych powiatów	1 661 007	1 733 736	1 800 397	1 682 188	1 928 069,66

REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ ŚRODKÓW RZĄDOWYCH

W roku 2019 Sekcja Projektów Rozwojowych w Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami organizacyjnymi MOPS, realizowała zadania w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne. W 2019 r. pozyskano dotacje ze źródeł zewnętrznych w łącznej wysokości **10 278 279,54 zł**, w tym **do wykorzystania przez MOPS 4 091 685,90 zł**.

Pozyskane dofinansowanie w 2019 r.

Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu (zł)	Kwota przyznanej dotacji(zł)	Wkład własny (zł)
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” – ASYSTENT RODZINY	951 543,58	285 582,00	665 961,58
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” – KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	630 817,86	184 833,00	445 984,86
Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior + we Wrocławiu” w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020 - edycja 2018	305 820,00	90 000,00	215 820,00
Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2019 r” w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019	300 000,00	240 000,00	60 000,00
Zadanie publiczne w ramach „Programu Asystent Osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020	2 731 489,00	2 731 489,00	0,00
Housing first – Najpierw Mieszkanie	5 574 025,60 w tym MOPS: 307 625,00	5 391 745,60 w tym MOPS: 252 625,00	182 280,00 w tym MOPS: 55 000,00
Droga do domu	1 397 788,80 w tym MOPS: 350 316,00	1 354 629,70 w tym MOPS: 307 156,90	43 159,10 w tym MOPS: 43 159,10
SUMA DOTACJI	11 891 484,84	10 278 279,30	1 613 205,54
W TYM SUMA DOTACJI DLA MOPS	5 577 611,44	4 091 685,90	1 485 925,54

Zadania publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” (styczeń - grudzień 2019 r.) współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach zadań zrealizowano następujące działania:

- wsparcie **335** wrocławskich rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez **19 asystentów rodziny** w formie: opracowania planu pomocy rodzinie, wspierania aktywności społecznej i zawodowej rodzin, prowadzenia konsultacji wychowawczych dla rodziców, pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, psychologicznych, pomocy w organizacji gospodarstwa domowego, itp. Wsparciem objęto **535** dzieci. W 2019 r. MOPS dysponował 20 etatami dla asystentów rodziny (w trakcie roku w sumie zatrudnionych było 28 AR). Na dzień 31 grudnia zatrudnionych na umowę o pracę było 19 asystentów rodziny.
- wsparcie **162** wrocławskich rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka przez **11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej** w formie: udzielanie pomocy w wypełnianiu zadań wynikających z pieczy zastępczej, przygotowania planu pomocy dziecku, zapewnienia dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci (psychologicznej, rehabilitacyjnej, edukacyjnej), udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin, itp.; wsparcia udzielono w rodzinach o łącznej liczbie **dzieci 245**.

Asystent rodziny: koszt całkowity 951 543,58 zł, w tym 285 582,00 zł dotacji MRPiPS oraz 665 961,58 zł wkładu własnego.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej: koszt całkowity **630 817,86 zł**, w tym **184 833,00 zł** dotacji MRPiPS oraz **445 984,86 zł** wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020” - edycja 2019

W 2019 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020” - edycja 2019 r., które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania pierwszego w mieście Dziennego Domu „Senior+” kierującego ofertę do **25 osób w wieku powyżej 60 roku życia**, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie.

Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu realizację zadania zlecono Parafii Ewangelicko-Augsburskiej we Wrocławiu, która prowadzi Dzienny Dom „Senior+” przy ul. Kazimierza Wielkiego 31-33.

W ramach zadania podjęto działania aktywizujące dla seniorów, o charakterze: rekreacyjnym, pielęgniarstwo-opiekuńczym, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek).

Łączna wartość projektu: 305 820,00 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 90 000 zł oraz 215 820 zł wkładu własnego.

Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2019 r.” w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2019”

W 2019 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2019 r.” w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2019, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Realizacja zadania polegała na zwiększeniu dostępności do wysokiej jakości bezpłatnych oraz trwałych usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnością zamieszkujących Wrocław.

Realizacja zadania publicznego została zlecona przez Gminę Wrocław podmiotom, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu zadania realizują:

- Fundacja Eudajmonia,
- Fundacja Imago,
- Fundacja Promyk Słońca.

W ramach zadania zrealizowano 8 343 godziny opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Łączna wartość projektu: 300 000,00 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS 240 000,00 zł oraz 600 000,00 zł wkładu własnego.

Projekt „PAS-ja”

Przez cały 2019 r. kontynuowano realizację projektu „PAS-ja”, która rozpoczęła się we wrześniu 2018 r. Projekt jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Gminy Wrocław. Jest dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

"PAS-ja" (Program Aktywizacji Społecznej - ja) odpowiada na problem pogłębiającego się osamotnienia społecznego i trudności z integracją społeczną (w tymi zawodową) mieszkańców Wrocławia, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem (lub już

ich doświadczających), korzystających ze wsparcia MOPS. Cel główny projektu: zwiększenie szans na integrację społeczną (w tym: na podniesienie zdolności do zatrudnienia) 180 zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, korzystających ze wsparcia MOPS wrocławian poprzez zastosowanie wobec nich usług aktywnej integracji w okresie 25 wrzesień 2018 r. – 30 czerwiec 2020 r.

Zgodnie z założeniami projektu wśród 180 uczestników powinny znaleźć się 62 osoby z niepełnosprawnością (wsparciem w ramach projektu w okresie 2018-2019 objęto 89 osób, a tym w 2019 r. – 41 osób). Ze względu na poważny problem grupy z integracją społeczną i praktyczny brak gotowości do zmiany sytuacji życiowej (w tym podjęcia pracy), w projekcie jest realizowana tylko aktywizacja społeczna, jako przygotowanie grupy do dalszej aktywizacji, w tym zawodowej. Główne zadania mają na celu wyrównanie deficytów grupy docelowej w 4 sferach życia: rozwoju osobistego, aktywności społecznej, umiejętności życia codziennego, umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami cyfrowymi. Ścieżki reintegracji uczestników są realizowane w ramach 16 grup PAL (po 8 grup PAL w każdej turze realizacji projektu).

W lipcu 2019 r. udział w projekcie zakończyła pierwsza tura uczestników, a w sierpniu – rozpoczęła kolejna. Pierwsza tura obejmowała realizację 8 Programów Aktywności Lokalnej:

- ZTPS 1- PAS-ja na Przedmieściu Świdnickim,
- ZTPS 2 - PAS-ja na Leśnicy,
- ZTPS 3 - PAS-ja na Ołbinie,
- ZTPS 3 - PAS-ja na Wielkiej Wyspie,
- ZTPS 4 - PAS-ja aktywnego życia (PAL kategoriałny dla osób z niepełnosprawnością i przewlekle chorych),
- ZTPS 5 - PAS-ja na Przedmieściu Oławskim i Księżu,
- ZTPS 6 - PAS-ja na Polance,
- ZTPS 7 - PAS-ja na Nadodrze.

Wsparciem w ich ramach objęto 101 osób korzystających z pomocy MOPS.

W 2019 r., w ramach I tury projektu, realizowano Intensywną Pracę Socjalną, treningi z zakresu rozwoju osobistego, aktywizacji społecznej, kompetencji życiowych, autoprezentacji. Świadczone również poradnictwo indywidualne (socjalne, rodzinne, dla osób z niepełnosprawnością i długotrwale chorych) oraz z zakresu obsługi nowoczesnych technologii. Pierwsza tura realizacji projektu zakończyła się przeprowadzeniem szeregu inicjatyw społecznych, których organizatorami lub współorganizatorami byli uczestnicy.

PAL PAS-ja NA PRZEDMIEŚCIU ŚWIDNICKIM: uczestnicy przygotowali akcję edukacyjno – informacyjną „Stop przemocy wobec zwierząt”. Realizowali ją podczas lokalnego festynu z okazji Dnia Dziecka. W jej ramach prowadzili 2 stoiska, na których wraz z dziećmi uczestniczącymi w festynie przygotowywali przypinki i torby ekologiczne z wizerunkami zwierząt i hasłami uwrażliwiającymi na krzywdę zwierząt, rozdawali ulotki ochroniska dla bezdomnych zwierząt i naklejki samochodowe z napisem „Nie krzywdź”. Jeden z uczestników w przebraniu psa animował zabawy dla dzieci.

PAL PAS-ja NA LEŚNICY: Inicjatywa społeczna polegała na przygotowaniu zabaw i konkursów, które uczestnicy prowadzili podczas festynu na terenie poligonu wojskowego. Umiejętności nabyte podczas treningu, takie jak pewność siebie, poczucie własnej wartości i wiary we własne możliwości, zostały wykorzystane przy planowaniu stoiska, zadbania o logistyczne zaplecze dla prowadzonych zabaw i konkursów. Uczestnicy byli bardzo dumni, że mogli współorganizować tak duże wydarzenie, co spowodowało, że wzrosła w chęć integracji oraz zaangażowania w działania na rzecz środowiska lokalnego. Ich zaangażowanie zostało docenione przez Prezydenta Wrocławia, który spotkał się z nimi podczas festynu.

PAL PAS-ja NA WIELKIEJ WYSPIE: inicjatywa składała się z dwóch części: przygotowania i przeprowadzenia gry terenowej dla dzieci z lokalnych szkół oraz z wystawy fotografii. Uczestnicy przygotowywali elementy niezbędne do realizacji gry, obsługiwali poszczególne stanowiska i czuwali nad prawidłowością wykonania zadań przez

graczy. W drugiej części inicjatywy byli odpowiedzialni za przygotowanie i umieszczenie w siedzibie Centrum Aktywności Lokalnej wystawy wykonanych przez siebie fotografii.

PAL PAS-ja NA OŁBINIE: w ramach inicjatywy uczestnicy zaangażowali się w organizację i realizację pikniku osiedlowego. Dzięki temu mieli okazję do praktycznego sprawdzenia umiejętności, których nabywali podczas uczestnictwa w treningach prowadzonych w ramach projektu, takich jak: praca w zespole, otwartość na drugiego człowieka, podejmowanie inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej. Podczas pikniku wykonywali przypinki z logotypem Ołbina, którymi obdarowywali uczestników pikniku. Wspierali także pracowników podczas wykonywania zabaw animacyjnych.

PAL PAS-ja AKTYWNEGO ŻYCIA: uczestnicy tego PAL (kategorialny – dla osób z niepełnosprawnością i długotrwale chorych) ze względu na stan zdrowia, nie mogli podejmować obciążających fizycznie aktywności (jak np. prowadzenie stoiska na festynie, animacji itp.). Dlatego ich inicjatywa polegała na przygotowaniu książki dokumentującej proces zmiany, jaka zachodziła w nich w związku z udziałem w projekcie. Miała być dowodem na to, że bez względu na doświadczane trudności, zmiany na lepsze zawsze są możliwe (zarówno w życiu osobistym, jak i na gruncie aktywności społecznej). Książka ma status "wędrującej książki" i jest obecnie udostępniana w siedzibach podmiotów z terenu, na którym realizowany był PAL. Kolejnym etapem inicjatywy było przygotowanie i przeprowadzenie spotkania promującego książkę w środowisku lokalnym.

PAL PAS-ja NA PRZEDMIEŚCIU OŁAWSKIM I KSIĘŻU – w ramach inicjatywy uczestnicy włączyli się do przygotowania i realizacji imprezy z okazji Dnia Dziecka odbywającej się cyklicznie na Przedmieściu Oławskim. Dzięki umiejętnościom zdobytym w trakcie treningu manualnego, uczestnicy samodzielnie poprowadzili stanowisko z odlewami z gipsu, współprowadzili warsztaty skręcania balonów, malowania twarzy, brali czynny udział w konkursach i turniejach sportowych. Uczestnikom projektu zostało powierzone zadanie stworzenia dokumentacji fotograficznej. Dzięki wcześniej odbytemu treningowi fotograficznemu, nie stanowiło to dla nikogo trudności.

PAL PAS-ja NA POLANCE: w ramach inicjatywy uczestnicy włączyli się do przygotowania i realizacji „Biesiady pokoleniowej”. Głównym celem biesiady było łączenie pokoleń we wspólnie spędzonym czasie, wymiana doświadczeń poprzez zabawę, eliminowanie różnic oraz nieporozumień międzypokoleniowych oraz zaangażowanie lokalnej społeczności we wspólne działanie poprzez uczczenie „Święta Kupały”. Uczestnicy wraz z mieszkańcami osiedla pletli wianki i wykonywali dekoracje stołów biesiadnych, animowali zabawy dla dzieci (malowali buzie, zaplatali warkoczyki z syntetycznych włosów, tworzyli zwierzęta z balonów), śpiewali i przekazywali pokoleniom młodszym tradycje rozśpiewanych spotkań, słowa i historię polskich pieśni biesiadnych w oparciu o przygotowane wcześniej na użytek festynu śpiewniki.

PAL PAS-ja NA NADODRZU: w ramach inicjatywy uczestnicy włączyli się do przygotowania i realizacji festynu rodzinnego z okazji Dnia Sąsiada. Byli odpowiedzialni za przeprowadzenie szeregu konkursów, warsztatów manualnych i karaoke dla uczestników festynu. Dodatkowo zaprezentowali tzw. żywe obrazy, które przygotowywali podczas treningu.

Niezależnie od planowanych inicjatyw, uczestnicy sami podjęli szereg działań dobitnie świadczących o skuteczności procesu aktywizacji przeprowadzonego w ramach projektu: Uczestniczka PAL 4 sama zaplanowała przeprowadzenie pikniku na starych Kuźnikach, zaangażowała do współpracy wiele podmiotów działających w środowisku lokalnym i finalnie zrealizowała Pierwszy Piknik Sąsiedzki na swoim osiedlu. Część uczestników PAL 4 planuje założenie spółdzielni socjalnej po zakończeniu projektu. Odbyli już pierwsze konsultacje w podmiocie doradczym.

Druga tura projektu, rozpoczęta w sierpniu 2019 r. również obejmuje realizację 8 Programów Aktywności Lokalnej:

- ZTPS 1- PAS-ja na Przedmieściu Świdnickim II,
- ZTPS 2 - PAS-ja na Leśnicy II
- ZTPS 3 - PAS-ja na Ołbinie II,
- ZTPS 3 - PAS-ja na Wielkiej Wyspie II ,
- ZTPS 4 - PAS-ja aktywnego życia II (PAL kategorialny dla osób z niepełnosprawnością i przewlekle chorych),

- ZTSP 5 - PAS-ja Huby i okolice,
- ZTPS 6 - PAS-ja przeciw przemocy (PAL kategoriałny dla ofiar przemocy),
- ZTPS 7 - PAS-ja później dorosłoci (PAL kategoriałny dla seniorów).

Wsparciem w ich ramach objęto 106 klientów MOPS. W ramach II tury w 2019 r. realizowano Intensywną Pracę Socjalną, treningi z zakresu rozwoju osobistego oraz aktywizacji społecznej. Koniec uczestnictwa w projekcie II tury uczestników (a tym samym koniec projektu) przewidziany jest na czerwiec 2020r.

W 2019 r. realizując budżet projektu, wydatkowano środki finansowe w łącznej wysokości 806 549,17 zł, w tym: 609 808,90 zł to środki UE, a 196 740,27 zł to środki na zasiłki w ramach wkładu własnego Gminy Wrocław.

Łączna wartość projektu: 1 478 268,32zł. Dofinansowanie z UE: 1 256 528,05zł.

Projekt „TRAMPOLINA–mieszkania wspomagane”

Projekt jest odpowiedzią na problemy osób bezdomnych bądź zagrożonych bezdomnością z powodu doświadczania przemocy czy opuszczania pieczy zastępczej. Osoby te pozbawione dachu nad głową doświadczają wykluczenia społecznego, zrywania więzi społecznych, problemów natury prawnej i administracyjnej, a docelowo izolacji społecznej i trwałej bezdomności jako najbardziej skrajnej formy ubóstwa.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych w postaci 7 mieszkań wspomaganych dla minimum 66 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze wsparcia MOPS we Wrocławiu.

Wsparciem w 2019 r. zostało objętych **41** osób, nie licząc dzieci uczestniczek.

Działania w ramach projektu mają stanowić pomost w procesie reintegracji, umożliwiając płynne i bezpieczne przejście od pobytu w zinstytucjonalizowanej placówce do samodzielnego zamieszkania.

W 7 mieszkaniach wspomaganych treningowych w 2019 r. rozpoczęto realizację usług wspierających aktywność osób w mieszkaniach tj.:

- dla grupy osób opuszczających pieczę zastępczą (rodzinną i instytucjonalną): trening załatwiania spraw urzędowych, trening umiejętności praktycznych, trening umiejętności społecznych, trening kulinarny, trening ekonomiczny, trening spędzania wolnego czasu;
 - dla grupy osób zagrożonych bezdomnością z powodu doświadczania przemocy: poradnictwo specjalistyczne (grupa wsparcia), trening zarządzania mieszkaniem, trening wychowanie dzieci i komunikacja, trening kulturalny, trening zarządzania finansami, trening kulinarny,
 - dla grupy osób bezdomnych: praca socjalna prowadzona metodą towarzyszenia, spotkania z psychologiem, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, trening umiejętności społecznych, trening umiejętności praktycznych, trening zdrowego żywienia.
- 7 mieszkań przeznaczonych dla poszczególnych grup:
- 2 mieszkania (6 i 8 osób) dla młodzieży opuszczającej instytucjonalną lub rodzinną pieczę zastępczą;
 - 2 mieszkania (6 i 8 osób) dla osób bezdomnych;
 - 3 mieszkania (2 osoby + dzieci; 2 osoby + dzieci, 2 osoby + dzieci) dla osób zagrożonych bezdomnością z powodu doświadczania przemocy; (na dzień 31 grudzień 2019 r. w mieszkaniach łącznie jest 6 matek i 15 dzieci).

Rezultaty osiągane dzięki realizacji projektu to m.in.:

- przygotowanie osób przebywających w mieszkaniach wspomaganych do prowadzenia samodzielnego życia,
- wspieranie integracji ze środowiskiem lokalnym poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje,
- stwarzanie możliwości samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych, emocjonalnych, rodzinnych,
- rozwijanie umiejętności planowania i wykorzystania czasu wolnego,
- rozwijanie i utrwalanie poczucia odpowiedzialności za własne życie.
- rozwijanie umiejętności realnego postrzegania rzeczywistości.

Projekt realizowany jest w mieszkaniach wyremontowanych dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (opis przedsięwzięcia znajduje się w dalszej części sprawozdania dotyczącej dwóch projektów infrastrukturalnych).

Łączna wartość projektu: 1 788 840,00 zł

Dofinansowanie: 1 699 398,00 zł

Wkład własny: 89 442,00 zł

W 2019 r., realizując budżet projektu, wydatkowano środki finansowe w łącznej wysokości 379 915,03 zł, w tym: 351 915,03 zł to dofinansowanie, a 28 000,00 zł to środki w ramach wkładu własnego Gminy Wrocław.

Dodatkowo na realizację projektu w 2019 r. Gmina Wrocław przekazała kwotę: 112 016,35 zł

Okres realizacji projektu: od 01marca 2019 r. do 31 grudnia 2021 r.

Projekt „Droga do domu”

Od czerwca 2019 r. w partnerstwie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie, Gminy Wrocław/Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz partnera zagranicznego - Spółdzielni Socjalnej OPEN GROUP, realizowany jest projekt pn. „Droga do domu”. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa.

Projekt adresowany jest do jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminnym lub powiatowym, instytucji pomocy i integracji społecznej, podmiotów ekonomii społecznej oraz instytucji rynku pracy i placówek systemu opieki zdrowotnej – łącznie 25 podmiotów. Dodatkowo na etapie testowania rozwiązania w ramach projektu wsparciem objętych zostanie 30 osób bezdomnych.

Celem głównym projektu jest wypracowanie oraz wdrożenie w okresie od czerwca 2019 r. do maja 2022 r. nowego modelu w zakresie wsparcia w wychodzeniu z bezdomności, powstałego w wyniku współpracy z partnerem ponadnarodowym. Projekt zakłada 2 rodzaje współpracy ponadnarodowej: transfer, zaadaptowanie i wdrożenie nowego rozwiązania oraz wymianę informacji i doświadczeń.

Projekt zakłada następujące działania/etapy realizacji projektu:

- Przygotowanie rozwiązania we współpracy z partnerem ponadnarodowym – czerwiec 2019 r. – listopad 2019 r.
- Testowanie nowego rozwiązania – grudzień 2019 r.– luty 2021 r.
- Analiza efektów testowanego rozwiązania z uwzględnieniem opinii eksperta/ów oraz wsparcia partnera ponadnarodowego – marzec 2021 r.- kwiecień 2021 r.
- Opracowanie ostatecznej wersji wdrożeniowej rozwiązania – czerwiec 2021 r. – październik 2021 r.
- Wdrożenie rozwiązania do praktyki, z wsparciem partnera ponadnarodowego listopad 2021 r. – luty 2022 r.
- Wypracowanie rekomendacji dla instytucji użytkownika – marzec – maj 2022 r.

W 2019 r. w ramach projektu pn. "Droga do domu" odbyło się 8 spotkań Miejskiej Grupy ds. rozwiązywania problemu bezdomności. Zrealizowano warsztaty współpracy ponadnarodowej w Bolonii w celu zapoznania uczestników z Polski z włoską metodą pracy z osobami bezdomnymi pn. "Laboratorio AbbaStanza", która transferowana będzie na grunt polski. Na tej podstawie przygotowano wstępną wersję nowego modelu usamodzielnienia osób bezdomnych i zrekrutowano 30 osób bezdomnych, które wezmą udział w testowaniu nowego modelu pracy. Zarząd Zasobu Komunalnego wraz z MOPS w imieniu Gminy Wrocław wyremontował oraz doposażył na potrzeby realizacji projektów 10 mieszkań. Koszt remontów wraz z wyposażeniem mieszkań wyniósł **848 084,79 zł** (środki gminne).

Łączna wartość projektu: 1 397 788,80 zł, w tym **budżet MOPS - wynosi 350 316,00 zł.**

Dofinansowanie z UE: 1 354 629,70 zł, w tym **MOPS to 307 156,90 zł.**

Okres realizacji projektu: od 01 czerwca 2019 r. do 31 maja 2022 r.

Projekt „Housing first – najpierw mieszkanie”

Od lipca 2019 r. w partnerstwie krajowym: Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Zarząd Główny, Urząd Miejski w Gdańsku, Urząd Miasta Stołecznego Warszawa, Urząd Miejski Wrocławia/MOPS oraz Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, oraz partnerem zagranicznym, którym jest portugalska organizacja Associao para o Estudo e Integrao Psicossocial (AEIPS), realizowany jest projekt pn. „Housing first – najpierw mieszkanie”. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa.

Projekt adresowany jest do jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminnym lub powiatowym, instytucji pomocy i integracji społecznej, podmiotów ekonomii społecznej oraz instytucji rynku pracy i placówek systemu opieki zdrowotnej – łącznie 25 podmiotów. Dodatkowo na etapie testowania rozwiązania w ramach projektu wsparciem objętych zostanie 30 osób bezdomnych (po 10 osób na każde miasto: Wrocław, Gdańsk, Warszawę).

Celem głównym jest wdrożenie nowego rozwiązania o zasięgu ogólnopolskim, metody „Housing first”, powstałego dzięki współpracy z partnerem zagranicznym z Portugalii, w obszarze rozwiązywania problemu bezdomności w okresie 30 miesięcy realizacji projektu.

Projekt zakłada następujące działania/etapy realizacji projektu:

- Przygotowanie rozwiązania we współpracy z partnerem ponadnarodowym – lipiec 2019 r. – grudzień 2019 r.
- Testowanie nowego rozwiązania – styczeń 2020 r. – czerwiec 2021 r.
- Analiza efektów testowanego rozwiązania z uwzględnieniem opinii eksperta/ów oraz wsparcia partnera ponadnarodowego, styczeń 2020 r. – czerwiec 2021 r.
- Opracowanie ostatecznej wersji wdrożeniowej, rozwiązania styczeń 2020 r. – czerwiec 2021 r.
- Wdrożenie rozwiązania do praktyki, z wsparciem partnera ponadnarodowego grudzień 2021 r.
- Wypracowanie rekomendacji dla instytucji użytkownika – lipiec 2021 r. – grudzień 2021 r.

W 2019 r. w ramach projektu pn. "Housing first – najpierw mieszkanie" zorganizowano wizytę studyjną u partnera ponadnarodowego w Lizbonie w celu zapoznania uczestników z Polski z portugalską metodą pracy z osobami bezdomnymi, która transferowana będzie na grunt polski. Na tej podstawie przygotowano wersję nowego modelu usamodzielnienia osób bezdomnych. Rozpoczęto rekrutację osób bezdomnych, które wezmą udział w testowaniu nowego modelu pracy. Zarząd Zasobu Komunalnego wraz z MOPS w imieniu Gminy Wrocław wyremontował na potrzeby realizacji projektów 3 mieszkania. Koszt remontów wraz z wyposażeniem mieszkań wyniósł **148 576,16 zł, z czego dotacja UE to 36 000,00 zł.**

Łączna wartość projektu: 5 574 025,60 zł, w tym **budżet MOPS - wynosi 307 625,00 zł.**

Dofinansowanie z UE: 5 391 745,60 zł, w tym **MOPS to 252 625,00 zł.**

Okres realizacji projektu: od 01 lipiec 2019 r. do 31 grudzień 2021 r.

Projekt „SAMO-Dzielni”

Od **01 styczeń 2017 r. do 31 grudzień 2019 r.** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Fundacją „Promyk Słońca” realizował projekt pn. „SAMO-Dzielni”, który był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Liderem projektu, którego grupę docelową stanowiły osoby niepełnosprawne, była Fundacja „Promyk Słońca”, a partnerem – Gmina Wrocław, w imieniu której realizatorem był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Celem projektu było zaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia w zakresie usług asystenckich.

Osiągnięto następujące efekty:

- zwiększono liczbę miejsc świadczenia usług asystenckich w lokalnej społeczności,
- ułatwiono dostęp do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług asystenckich,
- umożliwiono osobom z niepełnosprawnością samodzielne i niezależne funkcjonowanie społeczne, edukacyjne oraz zawodowe,
- polepszone funkcjonowanie faktycznych opiekunów osób z niepełnosprawnością,
- udzielono wsparcia rodzinom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Kadra projektu:

W okresie realizacji zadania od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r. działania zaplanowane w projekcie realizowało w 2017 r. **30** asystentów zatrudnionych w Fundacji, **w 2018 r. i 2019 r.** działania realizowane były przez **30** asystentów zatrudnionych w Fundacji i **3** dodatkowo zatrudnionych w MOPS.

Zadania:

Łącznie wsparciem asystenckim w okresie 01 lipiec 2017 r. do 31 grudnia 2019 r. objęto **91 osób z niepełnosprawnością, które otrzymały 42 720,5 godzin usług asystenckich.**

(w tym w ramach usług realizowanych przez asystentów zatrudnionych przez **MOPS – 4 053,5 godzin**).

Organizacja projektu:

- Zorganizowane zostało spotkanie informacyjne dla potencjalnie zainteresowanych beneficjentów - osób z niepełnosprawnością oraz asystentów w dniu 8 lutego 2017 r., w Centrum Sektor 3 ul. Legnicka 65.
- W 2017 r. przeszkolonych zostało 30 kandydatów na asystentów osobistych podczas zrealizowanego szkolenia stacjonarnego w wymiarze 40 godz. Głównym tematem szkolenia była niepełnosprawność – aspekty społeczne i pomoc. Szkolenie prowadzone było w małych grupach przez osoby z doświadczeniem udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym – specjalistów MOPS. Wiodącymi wątkami szkolenia były zagadnienia związane z pracą asystenta osobistego, jego możliwościami, wskazanie cech jakie powinien asystent posiadać. Uwarunkowania prawne asystenta osobistego, a także ulgi i uprawnienia dla osób niepełnosprawnych, rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz pomoc udzielana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
- W ramach szkolenia zorganizowano wizytę studyjną dla asystentów osobistych, która była uzupełnieniem zdobytej wiedzy podczas szkolenia. Pozwoliła ona na nawiązanie kontaktów zawodowych na poziomie ogólnopolskim w zakresie tematów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania tj. usług asystenckich. Asystenci wizytowali Centrum Usług Socjalnych i Szkolenia Kadr Pomocy Społecznej „Ośrodek Nowolipie” oraz Ośrodek Asystenta Osoby Niepełnosprawnej prowadzony przez Fundację Hej Koniku. Asystenci zapoznali się z historią ośrodków, zasadami funkcjonowania i celami strategicznymi ośrodków.
- W okresie realizacji projektu została utworzona Platforma Usług Asystenckich, która była ogólnodostępnym, systemem informatycznym, z którego można było skorzystać za pomocą Internetu. Platforma pomagała realizować usługi asystenckie wykonywane w ramach projektu i służyła klientom – osobom niepełnosprawnym, które zamawiały określone usługi, oraz asystentom realizującym usługi. Narzędzie pozwalało rozliczać godziny usług, przeprowadzać ewaluację oraz ułatwiało koordynację zadania.
- Zlecono opracowanie i wykonano Informator WROMIK „Wrocławski Informator Możliwości i Korzyści”. Informator ten pozwala na swobodne poruszanie się po Wrocławskich miejscach w sposób swobodny i zachęcający do aktywności. Dzięki informatorowi osoby z niepełnosprawnościami mogły samodzielnie korzystać

z dobrodziejstw Wrocławia na które składają się zdrowie, edukacja, komunikacja, kultura, sport i rekreacja oraz wrocławskie urzędy. WROMIK został wydrukowany w wersji podstawowej w ilości 400 szt. oraz w wersji rozszerzonej w ilości 200 szt. W wersji standardowej, jak również wersji łatwej do czytania dostępnej dla niewidomych, a także w wersji audiowizualnej – dostępnej dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną, tj. z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na polski język migowy dostępny jest do pobrania <https://www.mops.wroclaw.pl/projekty-i-programy/samo-dzielni>

Działania dodatkowe:

W latach 2018 i 2019 asystentom zatrudnionym w projekcie Fundacja umożliwiła udział w dodatkowych szkoleniach, podnoszących ich kompetencje oraz superwizjach – spotkaniach z psychologiem. Zajęcia zrealizowano dzięki wsparciu finansowemu Województwa Dolnośląskiego oraz ze środków własnych Fundacji.

W kwietniu 2018 r. zarówno MOPS, jak i Fundacja wzięły udział w akcji „Zamknięte sklepy – otwarte miasto”, zrealizowanej przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. Fundacja i MOPS wspólnie zorganizowali stoisko, na którym promowany był projekt „SAMO-Dzielni”; informowano także o tym, na czym polega asystentura i promowano ofertę miasta dostępną dla osób z niepełnosprawnością. Chętni mogli poznać podstawy języka migowego, przejechać tor przeszkód wózkim inwalidzkim albo sprawdzić, jak wykonać bezwzrokowo podstawowe czynności dnia codziennego.

W maju 2018 r. odbyła się promocja projektu w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich - wspólnie Fundacja wraz z Gminą Wrocław / Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowała darmowe wejściówki do miejsc przyjaznych dla osób z niepełnosprawnością, opisanych w wydany w ramach projektu przewodnikiem WROMIK. Osoby z niepełnosprawnością, które wzięły udział w akcji, mogły także skorzystać z darmowej pomocy asystenta.

O WROMIKu:

- Rozmowa w Echo24 <http://www.echo24.tv/odcinek/rozmowa-echo24-anna-jezowska-siwiek-i-2493> - Bartłomiej Skrzyński, Andrzej Mańkowski, Anna Jezowska-Siwiek (2017, grudzień).
- Artykuły: Echo24.pl, Onet.pl, Radio Rodzina, Radio Wrocław, TuWroclaw.com, TVP Wrocław, wroclaw.pl (2017, grudzień).
- Spotkanie informacyjno-promocyjne, Centrum Historii Zajezdnia, 12 grudnia 2017 r.

Informacje w mediach:

- <http://www.echo24.tv/odcinek/rozmowa-echo-24-bartlomiej-skrzynski-812> - Informacje o projekcie w ramach programu „Rozmowa dnia” (17 minut) – Bartłomiej Skrzyński (luty 2017 r.).
- Gazeta.pl: <http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,21560956,poszukiwani-asystenci-dla-osob-niepelnosprawnych.html> – Andrzej Mańkowski (marzec 2017 r.).
- Wrocław.pl: <http://www.wroclaw.pl/projekt-samodzielni-praca-dla-asystentow-osob-niepelnosprawnych> – Andrzej Mańkowski (marzec 2017 r.).
- Radio Wrocław: <http://www.radiowroclaw.pl/articles/view/64920/Asystenci-osob-niepelnosprawnych-i-osoby-wymagajace-opieki-poszukiwani> – Andrzej Mańkowski (marzec 2017 r.).
- Gazeta Wrocławska: <http://www.gazetawroclawska.pl/wiadomosci/a/jest-praca-przy-pomocy-niepelnosprawnym,11932930/> – Andrzej Mańkowski (marzec 2017 r.).
- Radio Rodzina: <http://www.radiorodzina.pl/wiadomosci/16666/> – Andrzej Mańkowski (marzec 2017 r.) Echo24.pl: <http://www.echo24.tv/artykul/asystenci-pilnie-poszukiwani-2389> – Andrzej Mańkowski (marzec 2017 r.).

Łączna wartość projektu: 1 999 269,55 zł, w tym MOPS - wynosił 326 440,83 zł

Dofinansowanie z UE: 1 899 306,07 zł, w tym MOPS to 226 477,35 zł

Okres realizacji projektu: od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.

Projekt „Aktywni Bez Barrier”

Od września 2017 r. do października 2019 r. realizowany był projekt pt. „Aktywni bez barrier” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna Integracja – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Przedsięwzięcie realizowane było w partnerstwie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie i Gminy Wrocław, w imieniu której realizatorem był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Projekt skierowany był do 90 osób bezdomnych biernych zawodowo lub bezrobotnych, które zamieszkują na terenie jednej z gmin należącej do ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Gmina Wrocław, Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Gmina Oborniki Śląskie). Celem projektu było podniesienie zdolności do zatrudnienia 90 osób bezdomnych, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej.

Projekt zakładał 2 edycje trwające do 12-miesiący i obejmował następujące formy wsparcia:

- Zajęcia grupowe aktywizujące podnoszące kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy
- Treningi kompetencji rynku pracy
- Szkolenia zawodowe
- Staże zawodowe
- Wsparcie aktywnej integracji - w ramach tego zadania oprócz możliwości udziału w warsztatach usamodzielnienia ekonomicznego i mieszkaniowego zaplanowano:
 - wsparcie specjalistyczne tj. wsparcie specjalistów: psychologa, doradcy zawodowego, prawnika, akompaniatora, terapeuty
 - wsparcie towarzyszące tj. bilet miesięczny (Urbancard), posiłek, ubezpieczenie NNW, stypendium szkoleniowe i stażowe, możliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i działaniach środowiskowych (m.in. wspólne wyjścia do kina, teatru, koncerty, pikniki).

W 2019 r. odbyła się II edycja projektu, w której wzięło udział 30 kolejnych uczestników. Podczas realizacji II edycji projektu na kursy zawodowe skierowano 28 osób (w tym 11 kobiet), staże zrealizowało 37 osób. Szkolenia zaczynały się sukcesywnie od 1 kwietnia do 6 lipca 2019 r., realizowane były w wymiarze ok.150 godzin.

W sumie z projektu skorzystało **111** osób bezdomnych.

W ramach projektu zrealizowano wszystkie wskaźniki projektowe a nawet osiągnięto znaczny wzrost co obrazuje poniższa tabela

Wskaźnik rezultatu i produktu założony we wniosku o dofinansowanie projektu	Wartość docelowa wskaźnika	Poziom osiągnięcia wskaźników do dnia kontroli projektu
Wskaźnik rezultatu		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Ogółem 16 (K 4, M 12)*	Ogółem 53 (K 18, M 35)*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Ogółem 52 (K 10, M 42)*	Ogółem 50 (K 16, M 34)*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Ogółem 20 (K 4, M 16)*	Ogółem 29 (K 8, M 21)*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które osiągnęły postęp w rozumieniu efektywności społecznej	Ogółem 52 (K 10, M 42)*	Ogółem 62 (K 16, M 46)*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, która podniosła swoje kompetencje społeczne	Ogółem 72 (K 15, M 57)*	Ogółem 86 (K 23, M 63)*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które osiągnęły postęp w rozumieniu efektywności zatrudnieniowej	Ogółem 20 (K 4, M 16)*	Ogółem 29 (K 8, M 21)*
Wskaźnik produktu		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby]	Ogółem 90 (K 18, M 72)	Ogółem 111 (K 34, M 77)*
Liczba osób z niepełno sprawnościami objętych wsparciem w programie (C)	Ogółem 20 (K 4, M 16)*	Ogółem 28 (K 7, M 21)*

Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0 szt.	0 szt.
Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych [osoby]	Ogółem 90 (K 18, M 72)*	Ogółem 91 (K 28, M63)*
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (szt.)	0 szt.	0 szt.
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych indywidualną ścieżką reintegracji	Ogółem 90 (K 18, M 72)*	Ogółem 111 (K 34, M 77)*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uczestniczących w stażach	Ogółem 64 (K 12, M 52)*	Ogółem 67 (K 19, M 48)*

*K- kobiety, M – mężczyźni

Łączna wartość projektu: 2 845 896,35 zł, w tym budżet MOPS wynosił 388 729,44 zł
Dofinansowanie z UE: 2 703 601,53 zł, w tym MOPS to 246 434,62 zł
Okres realizacji projektu: od 01 września 2017 r. do 31 października 2019 r.

Projekt „Start w dorosłość”

Od października 2017 r. do października 2019 r. realizowany był, w partnerstwie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie i Gminę Wrocław/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, projekt pn. „Start w dorosłość”. Projekt współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna Integracja – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Projekt skierowany był do 30 osób opuszczających pieczę zastępczą, które jednocześnie są bierne zawodowo lub bezrobotne i zamieszkują na terenie jednej z gmin należącej do ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Gmina Wrocław, Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Gmina Oborniki Śląskie). Celem projektu było podniesienie zdolności do zatrudnienia 30 osób opuszczających pieczę zastępczą, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób, prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej.

Projekt obejmował następujące formy wsparcia:

- Zajęcia grupowe aktywizujące i podnoszące kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy
- Treningi kompetencji rynku pracy
- Szkolenia zawodowe
- Staże zawodowe
- Wsparcie aktywnej integracji:
 - wsparcie specjalistyczne tj. wsparcie specjalistów: psychologa, doradcy zawodowego, prawnika, akompaniatora, terapeuty;
 - warsztaty aktywnego stylu życia o charakterze integracyjnym (zajęcia ruchowe wzmacniające kondycję fizyczną i propagujące zdrowe odżywianie i przeciwdziałanie uzależnieniom);
 - warsztaty „Praktyczny Dom” obejmujące naukę malowania, wykonania drobnych remontów, robienia mebli z palet, bibelotów, drobnej stolarki itp.;
 - wsparcie towarzyszące tj. bilet miesięczny (Urbancard), posiłek, ubezpieczenie NNW, stypendium szkoleniowe i stażowe, możliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i działaniach środowiskowych (m.in. wspólne wyjścia do kina, teatru, koncerty, pikniki).

Od listopada do października 2019 r. zrekrutowano łącznie **50** uczestników projektu (w różnych okresach), w tym **35** osób z wrocławskiej rodzinnej pieczy zastępczej. Do dnia 31 październik 2019 r. w projekcie pozostawało **30** osób, które kończyły zadania projektowe odbywając staże zawodowe i kursy zawodowe. Uczestnicy wspierani byli przez akompaniatorów, specjalistów z dziedziny prawa, psychologii oraz doradcy zawodowego. Po zakończonym projekcie ogółem **23** osoby otrzymały zatrudnienie.

Łączna wartość: 1 346 594,59 zł, w tym budżet MOPS wynosił 192 419,04 zł
Dofinansowanie z UE: 1 279 264,86 zł, w tym środki MOPS to 125 089,31 zł
Okres realizacji projektu: od 01 października 2017 r. do 30 października 2019 r.

Dwa projekty infrastrukturalne dotyczące utworzenia 7 mieszkań wspomaganych

W okresie od VI kwartału 2017 r. do II kwartału 2019 r. realizowane były dwa projekty infrastrukturalne pod nazwą:

- „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu”,
- „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu”.

współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś 6 Infrastruktura spójności społecznej, Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną, Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Głównym celem obu projektów było zwiększenie dostępu do usług społecznych w postaci **siedmiu mieszkań wspomaganych**, związanych z procesem integracji społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Z realizacji projektów wynikał szereg korzyści, które obejmowały zarówno sferę ekonomiczną, jak i społeczną – utworzenie mieszkań miało wpłynąć na poprawę jakości usług publicznych ograniczających wykluczenie społeczne oraz poprawę funkcjonowania infrastruktury społecznej. Oba projekty polegały na przebudowie, remoncie i wyposażeniu infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomagany dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, przebywania w pieczy zastępczej. Założono, że wsparcie będzie powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej, mającej na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które aktualnie realizowane jest poprzez projekt „TRAMPOLINA – mieszkania wspomagane”. Przedsięwzięcie zrealizowane zostało przez Gminę Wrocław, w imieniu której zadania w ramach obu projektów realizował Zarząd Zasobu Komunalnego (odpowiedzialny za remont i przebudowę), Wydział Zarządzania Funduszami (odpowiedzialny za promocję i zarządzanie projektem) oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (odpowiedzialny za zakup wyposażenia). Na przełomie roku 2018-2019 zostało wyremontowane 7 mieszkań. W I kwartale 2019 r. MOPS zakupił wyposażenie do mieszkań, do których w II kwartale 2019 r. wprowadzili się pierwsi mieszkańcy - uczestnicy projektu „TRAMPOLINA – mieszkania wspomagane”.

Łączna wartość projektu pn. „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu” wynosiła 527 621,16 zł, w tym **budżet MOPS to 139 142 zł**

Dofinansowanie z UE: 448 477,99 zł, w tym **MOPS to 118 270 zł**

Łączna wartość projektu pn. „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagany we Wrocławiu” wynosiła 668 828 zł, w tym **budżet MOPS to 171 449 zł**

Dofinansowanie z UE: 569 352 zł, w tym **MOPS to 145 731 zł**

Okres realizacji: od 29 grudnia 2017 r. do 30 kwietnia 2019 r.

Złożone w 2019 r. wnioski o dotację na realizację działań dofinansowanych ze środków krajowych lub unijnych – MOPS jako Wnioskodawca lub Partner

Wnioskodawca	Tytuł	Grupa docelowa	Zakres projektu	Ogólna kwota projektu (zł)	Kwota dotacji (zł)	Jednostka Kontraktująca / nazwa programu	Partnerzy/ Organizacje współuczestniczące	Sposób załatwienia
Gmina Wrocław	Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior +” w ramach PROGRAMU WIELOLETNIEGO „SENIOR +” NA LATA 2015-2020, Edycja 2019	25 osób w wieku powyżej 60r. życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie	Prowadzenie działań w ramach utworzonego Dziennego Domu Senior + (zajęcia rekreacyjne, zajęcia rehabilitacyjno-gimnastyczne, zajęcia plastyczne i artystyczne, usługi pielęgniarstwo-opiekuńcze, wsparcie psychologiczne, zapewnienie gorącego posiłku)	305 820,00	90 000,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program Wieloletni „SENIOR +” na lata 2015-2020, Edycja 2019	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej - zlecenie zadania publicznego w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie
Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” ASYSTENCI RODZINY	335 wrocławskich rodzin biologicznych doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Wsparcie rodzin biologicznych doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez 19 asystentów rodziny	951 543,58	285 582,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”	Brak	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie
Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	162 wrocławskich rodzin zastępczych	Wsparcie wrocławskich rodzin zastępczych przez 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	630 817,86	184 833,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”	Brak	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie
Gmina Wrocław	Zadanie publiczne pn. „Opieka wytchnieniowa we Wrocławiu w 2019 r” w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019	Rodziny oraz opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi.	Celem głównym projektu jest wspieranie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności	300 000,00	240 000,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program „Opieka wytchnieniowa” -Edycja 2019	1) Fundacja Eudajmonia 2) Fundacja Imago 3) Fundacja Promyk Słońca - zlecenie zadania publicznego w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie
Gmina Wrocław (MOPS)	Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	Osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu	Cel programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych,	2 731 489,00	2 731 489,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program „Asystent	MOPS jest w trakcie zlecenia zadania publicznego w ramach konkursu ofert	POZYTYWNY projekt otrzymał dofinansowanie

	nej”	niepełnosprawności.	posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.			osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020	na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie	
Gmina Wrocław	Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior +” w ramach PROGRAMU WIELOLETNIEGO „SENIOR +” NA LATA 2015-2020, Edycja 2020	28 osób w wieku powyżej 60r. życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie	Prowadzenie działań w ramach utworzonego Dziennego Domu Senior + (zajęcia rekreacyjne, zajęcia rehabilitacyjno-gimnastyczne, zajęcia plastyczne i artystyczne, usługi pielęgniarstwa opiekuńcze, wsparcie psychologiczne, zapewnienie gorącego posiłku)	351 000,00	100 800,00	Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Program Wieloletni „SENIOR +” na lata 2015-2020, Edycja 2020	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej - zlecenie zadania publicznego w ramach konkursu ofert na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie	PROJEKT W TRAKCIE OCENY
Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie Partner: Gmina Wrocław (MOPS)	@ktywni mogą więcej	60 os. bezdomnych	Celem głównym projektu jest aktywna integracja i podniesienie zdolności do zatrudnienia 60 osób bezdomnych poprzez ich udział w warsztatach kompetencyjnych, kursach i stażach zawodowych oraz wsparciu indywidualnym i środowiskowym	1 986 079,38 Budżet MOPS: 264 960,00	1 886 775,41 Budżet MOPS: 165 659,03	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (DWUP) REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020, OP: 9.Włączenie społeczne, Działanie: 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie: 9.1.1 Aktywna integracja - konkursy horyzontalne	Lider: Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Wrocławskie Partner: Gmina Wrocław/MOPS	PROJEKT W TRAKCIE OCENY
Fundacja Promyk Słońca Partner: Gmina Wrocław (MOPS)	SAMO-Dzielnia edycja 2	70 os. z niepełnosprawnością	Celem głównym projektu jest wzrost stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy Wrocław ,tj. co najmniej 70 osób z niepełnosprawnością w zakresie usług asystenckich oraz co najmniej 123 osób z niepełnosprawnością, w zakresie opieki wytchnieniowej w okresie od maja 2020 do lipca 2023	4 212 622,50 Budżet MOPS: 910 800,00	4 001 622,50 Budżet MOPS: 700 168,87	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (DWUP) REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020, OP: 9.Włączenie społeczne, Działanie: 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych - konkursy horyzontalne	Lider: Fundacja Promyk Słońca Partner: Gmina Wrocław/MOPS	PROJEKT W TRAKCIE OCENY

Stowarzyszenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości Partner: Gmina Wrocław (MOPS)	AZYL – usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych	240 os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług społecznych przez utworzenie 20 miejsc opieki i świadczenie usług opiekuńczych oraz bytowych w całodobowej placówce krótkiego pobytu.	5 232 017,00 Budżet MOPS: 90 000,00	4 970 416,15 Budżet MOPS: 90 000,00	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (DWUP) REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020, OP: 9. Włączenie społeczne, Działanie: 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych - konkursy horyzontalne	Lider: Stowarzyszenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości Partnerzy: - Fundacja Evangelium Vitae - Gmina Wrocław/MOPS	PROJEKT W TRAKCIE OCENY
---	--	--	---	--	--	--	--	-------------------------

W 2019 r. do wykorzystania przez MOPS pozyskano środki w wysokości **4 091 685,90 zł** na realizację projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: „Housing First Najpierw Mieszkanie” i „Droga do domu” (których aplikacja odbyła się w roku 2018) oraz zadań publicznych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”, „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020” - edycja 2019 i Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 r.

NADODRZAŃSKIE CENTRUM WSPARCIA

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia (NCWS) jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Siedzibę NCWS stanowią nieruchomości we Wrocławiu przy ul. Rydygiera 43abcd i 45a, nad którymi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sprawuje trwały zarząd. NCWS rozpoczęło działalność na początku 2013 r.

W 2019 r. Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało działania w zakresie pomocy społecznej o charakterze:

- **całodobowym** oferując niezbędną pomoc socjalną i wsparcie specjalistyczne w ramach ośrodka wsparcia;
- **dziennym** mającym na celu szeroko rozumiane wsparcie rodziny oraz aktywizowanie społeczności lokalnej.

W zakresie działań całodobowych Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało zadania dotyczące wsparcia osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy prowadząc Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

W OIK udzielano pomocy w formie:

- całodobowego wsparcia w formie konsultacji interwencyjnych (w kontakcie bezpośrednim, za pośrednictwem telefonu interwencyjnego, poprzez Internet);
- wsparcia specjalistycznego;
- wsparcia socjalnego;
- schronienia.

W zakresie schronienia Mieszkańcom OIK zapewniono:

- zakwaterowanie w umeblowanych pokojach wieloosobowych;
- możliwość korzystania z innych pomieszczeń i ich wyposażenia.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Mieszkańcy OIK:

- zostali objęci indywidualną pracą socjalną;
- uzyskali potrzebne wsparcie z zakresu poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego, pedagogicznego;
- uzyskiwali wsparcie finansowe, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami;
- otrzymywali podstawowe środki czystości, artykuły spożywcze i odzież.

W minionym roku w ramach działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadzono **645** działań interwencyjnych z czego **189** interwencji dotyczyło osób, które zgłosiły się do OIK osobiście i **345** interwencji w stosunku do osób, które nawiązały kontakt za pośrednictwem telefonu i komunikatora internetowego. Na pobyt czasowy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto **117** osoby. Beneficjentami były głównie osoby doświadczające przemocy w rodzinie, ale również były to osoby niepełnosprawne, osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych o różnym charakterze, wychowankowie placówek opiekuńczo wychowawczych i uchodźcy.

W zakresie działań dziennych w Nadodrzańskim Centrum Wsparcia

Zorganizowano bezpłatne, specjalistyczne:

- konsultacje psychologiczne (963 konsultacje dla 229 osób, w tym 13 dzieci);
- poradnictwo prawne (ze 126 konsultacji skorzystało 108 osób).
- Oferowano inne bezpłatne formy wsparcia mające na celu wspieranie rodziny i aktywizowanie środowiska lokalnego:
 - doradztwo w ramach Punktu Aktywizacji Społecznej i Zawodowej;
 - wsparcie udzielane podczas indywidualnych spotkań ze specjalistą pracy socjalnej ds. aktywizacji;
 - warsztaty o charakterze cyklicznym wśród których znalazły się:
 - warsztaty w ramach programu: „Aktywizacja i integracja”;
 - warsztaty w ramach programu: „A-Ster”;
 - warsztaty kompetencji społecznych, warsztaty artystyczne i teatralne w ramach realizacji programów PAL w ZTPS-ach;
 - warsztaty ZTPS 7 w ramach programu „Akademia Seniora”;
 - warsztaty dla uczestniczek projektu „Trampolina”;
 - cykliczne spotkania grupy wsparcia dla uczestniczek projektu „Trampolina”;
 - otwarte warsztaty kompetencji społecznych i wychowawczych organizowane przez specjalistów MOPS;
 - szkolenia o charakterze cyklicznym, wśród których znalazły się:
 - szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze;
 - szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy i pracy ze sprawcą;
 - spotkania, mające na celu aktywizowanie środowiska lokalnego, propagowanie inicjatyw społecznych i promowanie cennych pomysłów, wśród nich:
 - spotkania Organizatorów Społeczności Lokalnej;
 - spotkania integracyjne;
 - inne jednorazowe formy edukacyjne.
- Ponadto na terenie Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia:
 - kontynuowano działalność punktu poradnictwa zawodowego na odległość;
 - odbywały się także:
 - dyżury członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
 - spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego;
 - spotkania Grup Roboczych i Liderów ds. przeciwdziałania przemocy;
 - konferencje, wizyty studyjne;
 - spotkania rodziców z dziećmi przy udziale kuratorów;
 - spotkania robocze i organizacyjne zespołów merytorycznych;
 - szkolenia i superwizje dla pracowników.

CENTRUM PRACY SOCJALNEJ I RODZINY

Działania CPSR (komórki organizacyjnej MOPS) w 2019 r. ukierunkowane były na realizację zadań związanych:

- z podnoszeniem jakości pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny, w tym pracowników nowozatrudnionych;
- z udzielaniem wsparcia merytorycznego i emocjonalnego pracownikom socjalnym i asystentom rodziny wraz z organizacją superwizji;
- z poradnictwem specjalistycznym, konsultacjami i udzielaniem wsparcia mieszkańcom Wrocławia w tym klientom MOPS i rodzinom przeżywającym trudności;
- z organizacją i realizacją warsztatów edukacyjnych dla rodziców;
- z nadzorem i koordynowaniem zadań wykonywanych przez asystentów rodziny powołanych na rzecz wspierania rodzin w zakresie wypełniania ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz koordynatorami MOPS;
- z organizacją i koordynowaniem praktyk w MOPS;
- z koordynacją wolontariatu na rzecz osób i rodzin objętych pomocą MOPS;
- ze współpracą z pracownikami MOPS i pracownikami innych instytucji w zakresie opracowywanych i realizowanych projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, w tym środków unijnych;
- z aktywizacją społeczno-zawodową klientów MOPS;
- z organizacją i koordynowaniem prac społecznie użytecznych, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- z wdrażaniem środowiskowej metody w pracy socjalnej;
- z realizacją Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” oraz ogólnopolskiego Programu Karta Dużej Rodziny;
- ze współpracą pomiędzy pracownikami socjalnymi i przedstawicielami instytucji działającymi w obszarze pomocy społecznej;
- z zapewnieniem obsługi organizacyjno – technicznej Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny realizowało swoje zadania poprzez:

- konsultantów psychologów, pedagogów, socjologów;
- asystentów rodziny;
- pracowników socjalnych, starszych specjalistów pracy socjalnej- koordynatorów;
- innych pracowników/specjalistów.

W 2019 r. **specjalistki pracy socjalnej** realizowały działania sprzyjające rozwojowi warsztatu pracy socjalnej m.in. poprzez:

- towarzyszenie **211** razy pracownikom socjalnym podczas pracy w środowisku;
- wprowadzenie zgodnie z procedurą **56** nowych pracowników socjalnych, w tym 12 asystentów rodziny;
- przeprowadzenie spotkań edukacyjnych o charakterze warsztatowym dla pracowników socjalnych wytypowanych do Intensywnej Pracy Socjalnej (IPS) oraz szkoleń dla pracowników socjalnych DUOO na temat pracy socjalnej;
- przeprowadzenie spotkań edukacyjnych o charakterze warsztatowym w zakresie kontraktu socjalnego i ewaluacji pracy socjalnej;
- przeprowadzenie **904** konsultacji z pracownikami socjalnymi według wybranej specjalizacji, które służyły wsparciu merytorycznemu, a zwłaszcza kształtowaniu zachowań niezbędnych i przydatnych w pracy socjalnej;
- przeprowadzenie **425** konsultacji z przedstawicielami podmiotów współpracujących z MOPS;
- udzielenie na rzecz klientów MOPS łącznie **477** porad dla rodzin (nie uwzględniono środowisk, w których aktywna jest Niebieska Karta);
- udział w pracach 81 grup roboczych w **82** rodzinach i w **8** posiedzeniach zespołów problemowych powoływanych na wniosek pracowników socjalnych;
- udział w **196** ocenach sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

- koordynowanie działań związanych z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- współpracę z innymi komórkami organizacyjnymi MOPS (np. Nadodrzańskie Centrum Wsparcia, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Ośrodek Wsparcia) i spoza MOPS.

Konsultanci psychologzy i pedagodzy w 2019 r. łącznie zrealizowali **1 375** spotkań konsultacyjnych w tym:

- w miejscu zamieszkania klienta **709** razy,
- stacjonarnie w placówkach MOPS **666** razy.

W 2019 r. zostały również podjęte **73** interwencje wobec klientów MOPS podczas dyżurów interwencyjnych oraz wydano **209** adnotacji urzędowych dla celów MOPS i zaświadczeń dla klientów. Konsultanci przeprowadzili także **433** indywidualne spotkania konsultacyjne z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny oraz włączali się **30** razy w prace grup roboczych w zakresie problematyki dotyczącej przemocy w rodzinie.

W 2019 r. konsultanci przeprowadzili także warsztaty o różnej tematyce, mające na celu samorozwój oraz podniesienie kompetencji rodzicielskich klientów MOPS. Tematy przeprowadzonych warsztatów to m.in.:

- Jak się dobrze komunikować? – elementy metody Porozumiewania się bez przemocy M.B. Rosenberga (6 grup),
- Wychowanie chłopców,
- Radzenie sobie ze złością,
- Wychowanie dziewczynek,
- Warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze (2 grupy),
- Rozwijanie mocnych stron młodszych dzieci do 10 r.ż (2 grupy),
- Radzenie sobie z trudnymi emocjami w wychowaniu.

Łączna suma uczestników wszystkich warsztatów wyniosła **82** osoby. Niektórzy z uczestników brali udział w kilku warsztatach, zdobywając wiedzę z różnych obszarów tematycznych.

Konsultanci kontynuowali również prowadzenie cyklicznych warsztatów dla seniorów usprawniających pamięć pt: „Gimnastyka umysłu” w Dziennych Domach Pomocy „Pogodna jesień” – 18 razy i „Na Ciepłej” – 14 razy na rzecz łącznie 40 osób.

Ponadto konsultanci psychologzy w roku 2019 przeprowadzili szkolenia dla pracowników socjalnych:

- Integracja i badanie potrzeb szkoleniowych pracowników realizujących intensywną pracę socjalną (2 grupy),
- "Zespół uzależnienia od alkoholu" - analiza przypadku (superwizja wewnętrzna) (2 grupy),
- Praca socjalna.

Działania i **poradnictwo na rzecz osób z dysfunkcją narządu słuchu** podejmowane były przez konsultanta socjologa posługującego się językiem migowym na rzecz **25** osób (49 osób w rodzinie). W roku 2019 pracownik udzielił ogółem **230** porad, dodatkowo **182** razy towarzyszył klientom niesłyszącym w załatwianiu spraw urzędowych (w tym m.in. w ZUS, bankach, spółdzielniach, placówkach służby zdrowia). Pracownik asystował pracownikom socjalnym przy wywiadach środowiskowych oraz innych działaniach podejmowanych w rodzinach porozumiewających się w języku migowym, jak również wspierał asystentów rodziny w kontakcie z niesłyszącymi podopiecznymi MOPS.

W 2019 r. CPSR koordynowało świadczenie **usług medycznych psychiatrycznych** dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu ich zamieszkania. Umowa była podpisana z dwoma lekarzami, w tym jednym ze specjalizacją psychiatrii dzieci i młodzieży. Zrealizowano ogółem **223** wizyty domowe na rzecz **210** rodzin (340 osób w rodzinach).

Wizyty lekarzy w całości opłacone zostały ze środków finansowych MOPS.

Interwencje u osób zaburzonych psychicznie odbywały się głównie w obecności pracowników socjalnych, a w razie potrzeby psychologa CPSR oraz policji, pielęgniarki środowiskowej, opiekunki, pracowników straży miejskiej.

Praktyki zawodowe i studenckie

W 2019 r. w komórkach organizacyjnych MOPS praktyki studenckie i zawodowe odbywało łącznie **71 osób**. **37** osób kontynuowały praktyki rozpoczęte w 2018 r., natomiast 34 osoby rozpoczęły i ukończyły praktyki w 2019 r. W przeważającej większości praktyki w MOPS realizują studenci Uniwersytetu Wrocławskiego o kierunku praca socjalna, ale też słuchacze innych szkół wyższych i policealnych. Praktyki w 2019 r. realizowane były w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej, Zespole ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców, Dziale Pomocy Instytucjonalnej, Dziale Usług Opiekuńczych, Dziennym Domu Pomocy Społecznej przy ul. Ciepłej.

Wolontariat

Wolontariusze w MOPS pozyskiwani są od 2005 r. W 2019 r. pracowało łącznie **102 wolontariuszy**, którzy zaangażowani byli głównie w pomoc **81** dzieciom w nauce, w tym m.in. z rodzin objętych Programem Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” (8 osób), rodzin zastępczych (67 osób) oraz rodzin objętych pomocą MOPS, w tym asystenturą rodziny oraz Ośrodka Wsparcia przy ul. Reymonta 8. Wolontariusze włączali się w prace na rzecz seniorów, podopiecznych Dziennego Domu Pomocy „Na Ciepłej” (**7 osób**).

Od kwietnia 2018 r. MOPS organizuje „wolontariat towarzyszący” skierowany do seniorów i osób niepełnosprawnych podopiecznych Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej i Działu Usług Opiekuńczych. W 2019 r. pracowało **14** wolontariuszy.

Asystent rodziny (AR)

Termin „asystent” pochodzi od słowa „asysta”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu.

W roku 2019 MOPS **dysponował 20 etatami** dla asystentów rodziny (w trakcie roku w sumie zatrudnionych było 28 AR).

Do głównych zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (okresowa ocena następuje po 6 miesiącach pracy z rodziną. Harmonogram planowanych ocen dla poszczególnych rodzin znajduje się w dokumentacji asystenta);
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystenci rodziny, realizując swoje zadania w roku 2019, odpowiedzialni byli za koordynowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin.

W 2019 r. z usług asystenta rodziny skorzystało łącznie **335** rodzin, z tego **z 122 rodzinami zakończono** współpracę ze względu na:

- osiągnięte cele z **36 rodzinami**,
- zaprzestanie współpracy przez rodzinę z **66 rodzinami**,
- brak efektów z **8 rodzinami**,
- zmianę metod pracy z **1 rodziną**,
- inne przyczyny – **11** (w tym zmiana miejsca zamieszkania poza Wrocław, brak kontaktu, powierzenie opieki nad dziećmi ojcu).

Ponadto asystenci rodziny przeprowadzili **376** okresowych ocen sytuacji rodziny, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2019, poz. 1111), powołali **8** zespołów problemowych, wzięli udział w **158** grupach roboczych w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Asystenci rodziny oprócz bezpośredniej pracy w środowisku zamieszkania rodzin w roku 2019 włączyli się w zorganizowanie imprezy integracyjnej pt. „Dzień Sąsiada”. Podczas imprezy prowadzili warsztaty o tematyce sportowej i artystycznej skierowanej dla dzieci i całych rodzin.

W dniu 04 listopada 2016 r. weszła w życie Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W ramach tej ustawy kobiety w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, oraz rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – mogą skorzystać z poradnictwa w zakresie: przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej i dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Asystenci rodziny zgodnie z art. 8 pkt 3 koordynują powyższe działania, opracowują wspólnie z rodziną katalog możliwego do uzyskania wsparcia oraz występują w imieniu tych rodzin, na ich żądanie do różnych podmiotów, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia. W 2019 r. taką formą pomocy objętych było **12** rodzin (zostały wliczone do liczby rodzin objętych asystenturą – 335).

ZESPÓŁ DS. AKTYWIZACJI I INTEGRACJI

Punkty aktywizacji społeczno-zawodowej (PASZ)

Działania PASZ kierowane były do osób nieaktywnych społecznie i zawodowo, osób pozostających bez zatrudnienia, klientów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Oferta PASZ to przede wszystkim szeroko rozumiana aktywizacja społeczno-zawodowa, edukacja i wsparcie. Elementem procesu aktywizacji było przygotowanie we współpracy z klientem indywidualnej ścieżki reintegracji oraz kształcenie lub wzmacnianie umiejętności wykorzystywania aktywnych metod poszukiwania pracy.

Do lipca 2019 r. działania PASZ realizowało 4 pracowników PASZ, w pozostałej części roku 3 pracowników.

Poradnictwa udzielono **296** osobom (480 osób w rodzinach), w tym 117 kobietom i 179 mężczyznom.

W zbiorowości klientów objętych wsparciem wyróżnić można: **18** osób w przeszłości przebywających w Zakładzie Karnym (w tym 26 osób w rodzinach), **192** klientów bezrobotnych (w tym 305 osób w rodzinach), **11** osób będących członkami rodzin wielodzietnych (w tym 65 osób w rodzinach) oraz **108** klientów niepełnosprawnych (w tym 148 osób w rodzinach).

W 2019 r. konsultanci PASZ przeprowadzili **944** rozmów doradczych, udzielili **132** porady w ramach informacji zawodowej, uczestniczyli w **93** interwencjach w sprawie klientów. Pracownicy ds. aktywizacji omawiali sprawy wspólnych klientów z pracownikami socjalnymi i innymi specjalistami MOPS np. konsultantami CPSR, specjalistami pracy zespołowej oraz asystentami rodzin – łącznie **688** razy.

Ponadto kierowali bezrobotnych klientów MOPS do prac społecznie użytecznych i do Programu Aktywizacja i Integracja, współpracowali z wieloma organizacjami i instytucjami, w tym z Wrocławskim Centrum Integracji.

W okresie od 07 październik 2019 r. do 11 grudzień 2019 r. pracownicy PASZ zrealizowali kolejną edycję **projektu aktywizacji społecznej „A-Ster”**.

Projekt skierowany był do **10** osób nieaktywnych zawodowo korzystających ze wsparcia MOPS. Zorganizowano **17** spotkań. Zajęcia w formie warsztatowej odbywały się 2 razy w tygodniu po 3 godziny zegarowe, prowadzone przez 3 pracowników PASZ i konsultanta psychologa.

Głównym celem warsztatu było podniesienie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach społecznych, uczenie konstruktywnego spędzania wolnego czasu oraz budzenie świadomości zasobów środowiska lokalnego (osiedla, dzielnicy i miasta).

Podczas warsztatu uczestnicy mieli możliwość w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze zintegrować się, wzmocnić poczucie własnej wartości, zwiększyć świadomość zasobów osobistych. Uczestnicy poznali podstawowe zasady skutecznej komunikacji i elementy zachowań asertywnych. Mieli okazję również nauczyć się rozpoznawania własnych emocji oraz radzenia sobie ze złością, poznawania sposobów radzenia sobie ze stresem. Temat radzenia sobie ze stresem okazał się bardzo przydatny i potrzebny. Ponadto zwiększyła się u uczestników świadomość zachowań prozdrowotnych i wiedza o konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego. Ważnym aspektem warsztatu było budzenie świadomości lokalnej. Uczestnicy warsztatu poznali zasoby miasta i mogli skorzystać z zaproponowanych ofert, np. odwiedzając Muzeum Architektury, Pałac Królewski i Cmentarz Żydowski.

Projekt ukończyło **8** osób. Średnia frekwencja na zajęciach wyniosła 84%.

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH (PSU)

Prace społecznie użyteczne są instrumentem aktywizującym skierowanym do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, posiadających II i III profil pomocy (profilowanie obowiązywało do 13 czerwca 2019 r.) w Powiatowym Urzędzie Pracy. Osoby z III profilem biorą udział w Programie Aktywizacja i Integracja (PAI), który zakłada aktywizację zawodową poprzez udział w PSU i działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie, grupy wsparcia. Działania te mają na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym. Program zakłada przywrócenie ww. osób bezrobotnych na rynek pracy, utrwalenia pożądaných i potrzebnych na rynku pracy nawyków w celu podjęcia pracy na otwartym rynku pracy.

Program PSU skupia się na wspieraniu działań służących reintegracji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Celem tych prac jest przede wszystkim przygotowanie osób wykluczonych do pełnienia ról zawodowych oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym oraz ma służyć zwiększaniu zdolności do zdobycia i utrzymania zatrudnienia. Osoba przystępująca do prac społecznie użytecznych jest zobowiązana do przepracowania w wymiarze do 10 godzin tygodniowo w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (np. ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej),
- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej (np. szkoły, domy kultury, biblioteki, przedszkola, żłobki).

Za każdą przepracowaną godzinę w ramach prac społecznie użytecznych przysługuje świadczenie. Świadczenie to podlega waloryzacji i od 1 czerwca 2019 r. wynosi 8,50 zł za każdą godzinę (do 31 maja wynosiło 8,30 zł).

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wnioskuje o organizację Prac Społecznie Użytecznych dla **60** osób, w tym dla 10 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.

Program Prac Społecznie Użytecznych w 2019 r. realizowany był w okresie od 1 marca do 30 listopada.

Pozyskano – **173** miejsca pracy w 43 podmiotach, w których potencjalnie mogą być wykonywane prace społecznie użyteczne, w tym w 14 instytucjach pożytku publicznego. Do projektu pracownicy socjalni ZTPS 1-7, ZOBU, Ośrodka Wsparcia i pracownicy Punktu Aktywizacji Społeczno-Zawodowej CPSR zgłosili **102** osoby, w tym 35 kobiet i 67 mężczyzn. Do prac społecznie użytecznych ostatecznie skierowano **78** osób (25 kobiety i 53 mężczyzn), z czego aktywność zawodową podjęły **64** osoby (23 kobiety i 41 mężczyzn), w tym 6 osób w programie PAI.

Efekty udziału w pracach społecznie użytecznych:

- odbudowa umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności zawodowej – nabywanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy,
- nawiązywanie nowych kontaktów i odbudowa umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej,
- wzrost poczucia własnej wartości,
- poprawa jakości życia,
- możliwość osiągnięcia własnych dochodów,
- zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Podsumowanie realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) w 2019 r.

Program Aktywizacja i Integracja realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy na podstawie zawartego porozumienia zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do PAI kierowane są osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP, które spełniają następujące warunki: korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, są objęte kontraktem socjalnym, został dla nich ustalony III profil pomocy (dotyczy osób oddalonych od rynku pracy wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędu i innych instytucji rynku pracy). Profilowanie obowiązywało do 13 czerwiec 2019 r.

Program Aktywizacja i Integracja składa się z 2 bloków zajęć realizowanych przez 9 tygodni:

I część – aktywizacja, realizowana w formie prac społecznie użytecznych (PSU) w wymiarze do 10 godzin w tygodniu,

II część – integracja, realizowana w formie zajęć warsztatowych realizowanych przez pracowników PASZ i konsultanta psychologa w wymiarze 10 godzin w tygodniu.

Zajęcia w części integracja odbywały się 3 razy w tygodniu w formie:

- grupy wsparciowo - integracyjnej,
- warsztatów kompetencji społecznych,
- treningu umiejętności życiowych z wykorzystaniem gry strategicznej.

Zakres tematyczny poruszany na zajęciach:

- obraz siebie - zasoby, poczucie własnej wartości, autoprezentacja,
- system wartości, role i cele życiowe, motywacja do działania,
- komunikacja interpersonalna,
- rozpoznawanie potrzeb i emocji, elementy asertywności,
- profilaktyka zdrowotna,
- sposoby radzenia sobie ze stresem,
- zarządzanie gospodarstwem domowym,
- wykorzystanie zasobów lokalnych, czas wolny,
- plany na przyszłość, podsumowanie zajęć.

Głównym celem zajęć w ramach PAI jest aktywizacja społeczna jej uczestników poprzez integrację grupy, stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń, uruchomienie procesów samopomocowych i wsparcia, zawarcie nowych znajomości, wyjście z izolacji, podniesienie poczucia własnej wartości, poznanie skutecznej komunikacji międzyludzkiej i podstawowych zasad asertywności, budzenie świadomości prozdrowotnej i obywatelskiej.

W 2019 r. zrealizowano 1 edycję PAI od 08 kwiecień 2019 r. do 15 czerwiec 2019 r.

Zajęcia rozpoczęło 6 osób – ukończyło 5. Osoby, które ukończyły PAI kontynuowały pracę w ramach PSU.

Współpraca z Wrocławskim Centrum Integracji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2019 współpracował z Wrocławskim Centrum Integracji (WCI) na rzecz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Wrocławia. Pracownicy socjalni MOPS na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych skierowali łącznie **224** osoby do uczestnictwa w WCI w ramach realizacji projektu „Razem można więcej” oraz do szkoleń poza projektowych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym.

Pracownicy Zespołu ds. Aktywizacji i Integracji zajmowali się również kompleksową realizacją projektów „PAS-ja” i „TRAMPOLINA-mieszkania wspomagane” szczegółowo opisane w punkcie REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ ŚRODKÓW RZĄDOWYCH.

METODA ŚRODOWISKOWA

W 2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu we wszystkich Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej realizowana była przez pracowników socjalnych środowiskowa metoda pracy socjalnej. Metoda ta polega na organizowaniu społeczności lokalnej, a także na współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami celem poprawy warunków życia mieszkańców. Metoda środowiskowa to swego rodzaju interwencja, realizowana w postaci pracy społecznej lub kulturalnej z wyraźnym podkreśleniem, że ukierunkowana jest na całą społeczność lokalną: dzielnicę, osiedle, ulicę, a nie tylko na jednostkę. Wspomniana interwencja opiera się w dużej mierze na wykorzystaniu społecznego systemu powiązań grup i jednostek.

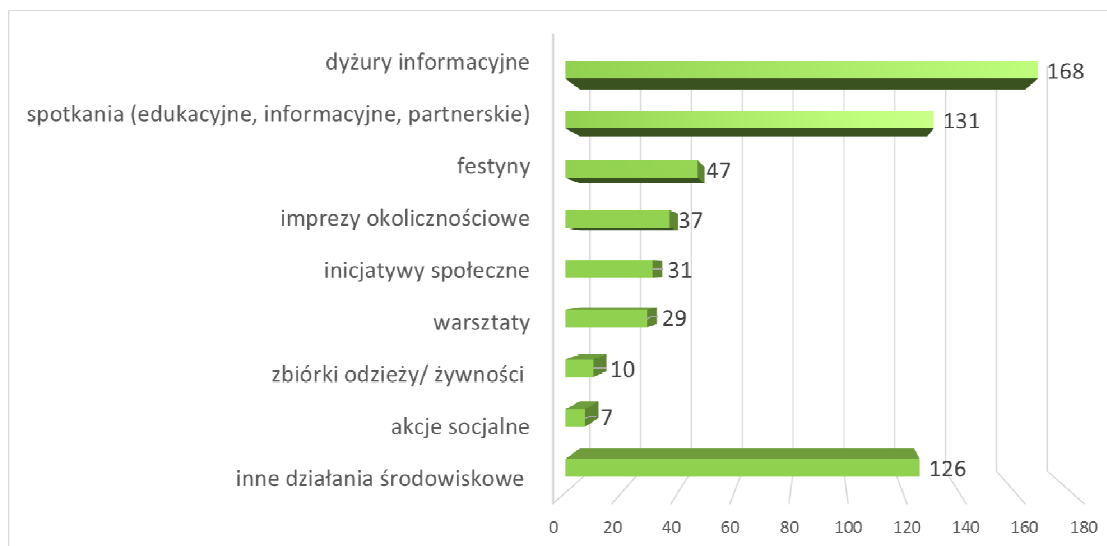
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozwija metodę środowiskową m.in. poprzez powołanie pracowników do pełnienia konkretnych ról w sferze organizowania społeczności lokalnej. Organizowanie Społeczności Lokalnej (OSL), to proces, którego celem jest pobudzanie i wspieranie mieszkańców, instytucji oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych dotyczących danej społeczności. OSL opiera się na założeniach, że efektywne wspomaganie oraz pełna integracja ze społeczeństwem, osób i rodzin, szczególnie ze środowisk i obszarów marginalizowanych, nie jest możliwa bez odpowiedniego przetwarzania środowiska, w którym żyją. Tylko aktywne i prężne społeczności stwarzają szansę na samorealizację dla osób i grup w nim funkcjonujących. Podejmowane w ramach OSL działania mają na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin, środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu im poczucia podmiotowości i poczucia wpływu na własne życie.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej brał udział w realizacji **586** różnych działań środowiskowych na terenie Wrocławia. W działania te zaangażowanych było **196 pracowników MOPS, w tym 8 zastępców kierowników** Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej 1-7 oraz z Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców. Wszystkie te komórki organizacyjne MOPS posiadają certyfikaty Centrum Aktywności Lokalnej.

Pośród działań środowiskowych najczęściej podejmowanych w 2019 r. znalazły się: dyżury informacyjne (m.in. w Radach Osiedli, Areszcie Śledczym), spotkania edukacyjne, społeczne, informacyjne i partnerskie, festyny osiedlowe, integracyjne oraz imprezy okolicznościowe (mikołajkowe, świąteczne, z okazji Dnia Dziecka), etc.

Ilość poszczególnych działań przedstawia poniższy wykres

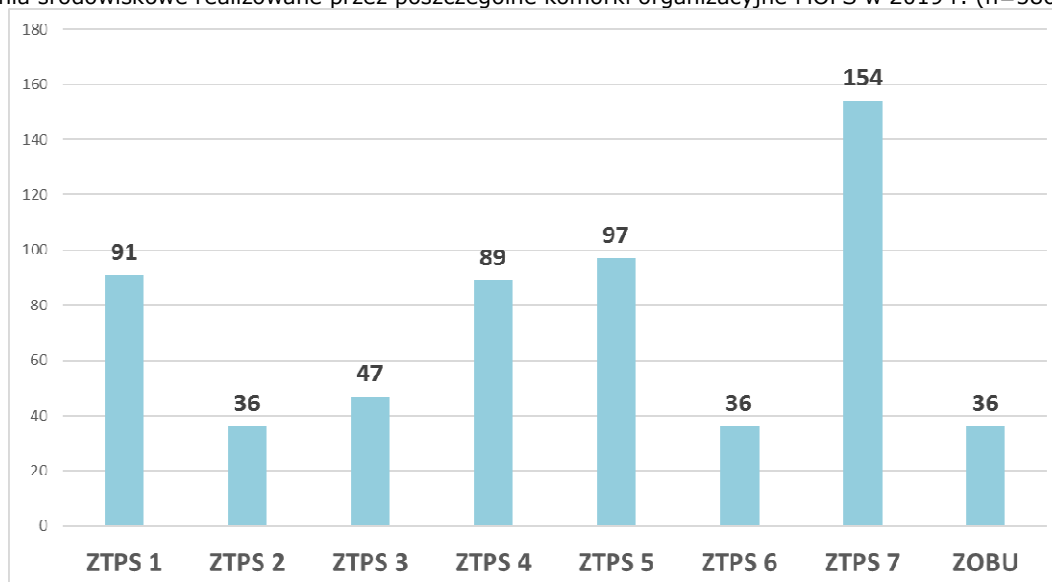
Najczęściej podejmowane działania środowiskowe przez MOPS w 2019 r. (n=586)

Część wykazanych dyżurów zrealizowana została w ramach Punktów Informacyjnych prowadzonych przez pracowników socjalnych MOPS, tj. Punktu Informacyjnego – Poradni Socjalnej przy Parafii św. Antoniego we Wrocławiu (ZTPS 6) oraz Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. uzależnień (ZOBU). Ponadto z końcem roku 2019, na podstawie zawartego porozumienia, swoją działalność w dwóch lokalizacjach rozpoczął Punkt Informacyjny dla osób i ich rodzin doświadczających choroby psychicznej i uzależnionych od środków psychoaktywnych, prowadzony wspólnie z Wrocławskim Centrum Zdrowia (ZTPS 1 i ZTPS 6).

W 2019 r. w największej liczbie działań środowiskowych angażowali się pracownicy ZTPS 7, ZTPS 5, ZTPS 1 i ZTPS 4. Szczegóły prezentuje poniższy wykres.

Działania środowiskowe realizowane przez poszczególne komórki organizacyjne MOPS w 2019 r. (n=586)

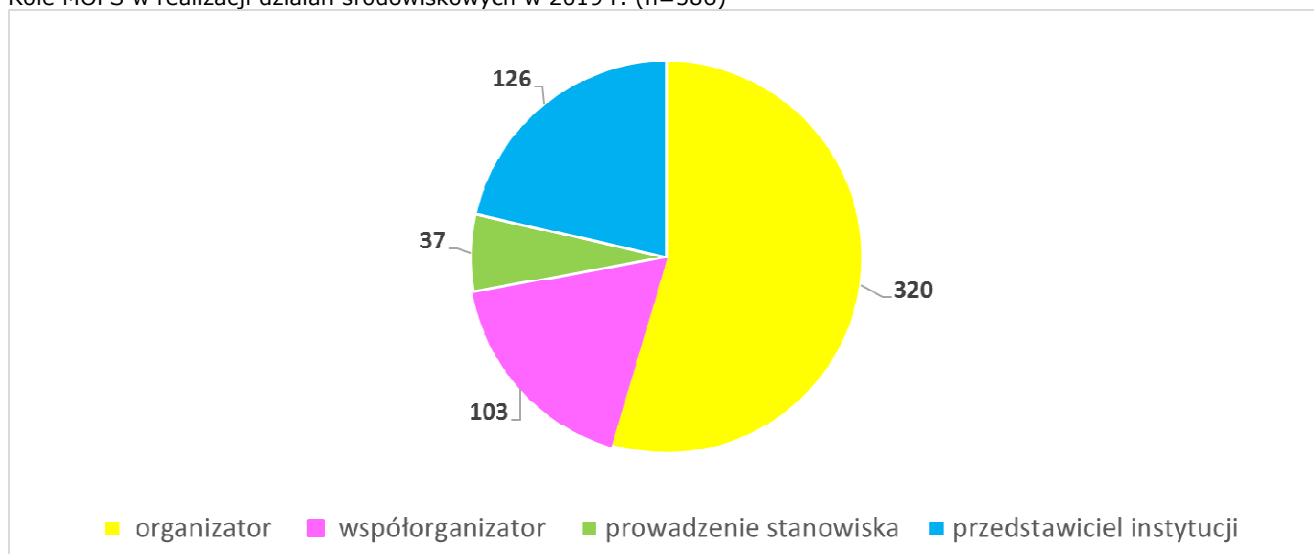

Działania kierowano do całych społeczności lokalnych, z uwzględnieniem potrzeb grup takich jak seniorzy (zrealizowano 385 dedykowanych im działań), czy dzieci i młodzież (314 wydarzeń z ich udziałem).

W realizowanych w 2019 r. działaniach **MOPS najczęściej występował w roli ich organizatora (320 razy)**. W 126 przypadkach oddelegował swojego pracownika do udziału w realizowanym na terenie miasta wydarzeniu, 103 razy angażował się jako

współorganizator działania. 37 razy prowadził stanowisko podczas realizowanego wydarzenia.

Role MOPS w realizacji działań środowiskowych w 2019 r. (n=586)

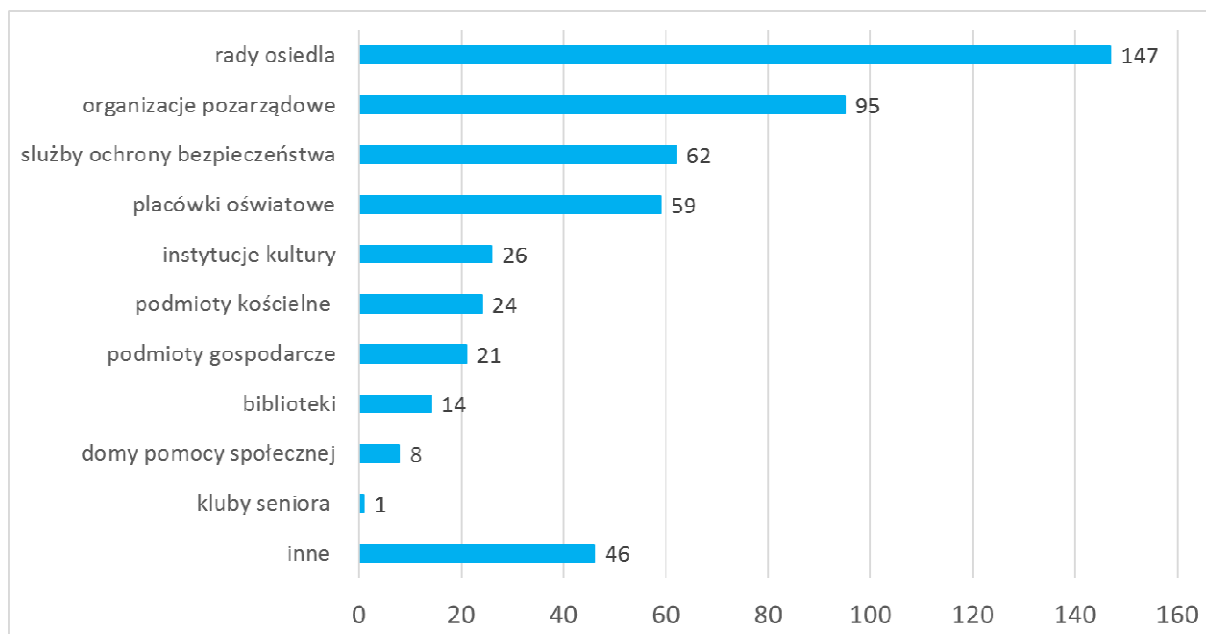
Znaczącej ilości działań środowiskowych nie udało się zrealizować bez dobrej współpracy z różnymi podmiotami działającymi na rzecz wrocławskiej społeczności. W 2019 r. MOPS podjął **503 działania środowiskowe wspólnie z 223 instytucjami i organizacjami**. Najczęściej były to organizacje pozarządowe, tj. fundacje i stowarzyszenia o różnym profilu działalności (w szczególności kulturalnym, socjalnym, edukacyjnym), a także instytucje oświatowe – przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe. Stałą współpracę o charakterze okolicznościowym oraz w ramach istniejących partnerstw i koalicji lokalnych prowadzono z 30 Radami Osiedla.

Podmioty współpracujące z MOPS przy realizacji działań środowiskowych w 2019 r.

Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów
organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia)	61
placówki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe/ ponadpodstawowe)	56
Rady Osiedla	30
podmioty kościelne (w tym parafie)	11
jednostki służb ochrony bezpieczeństwa (Policja, Straż Miejska, itp.)	12
instytucje kultury (muzea, NFM, domy kultury, itp.)	9
podmioty gospodarcze	9
biblioteki	5
domy pomocy społecznej	3
kluby seniora	3
inne	24
RAZEM	223

Najczęściej działania środowiskowe MOPS realizował wspólnie z Radami Osiedla (147 działań), organizacjami pozarządowymi (95), służbami: Policją, Strażą Miejską, jednostkami penitencjarnymi (62) i placówkami oświatowymi: przedszkolami, szkołami (59).

Ilości zrealizowanych działań środowiskowych z udziałem różnych podmiotów w 2019 r. (n = 503)

Reasumując, należy podkreślić, że dzięki wykorzystaniu metody środowiskowej zostały zainicjowane procesy dotyczące zmian społeczności ich naprawy i ulepszenia. W procesach tych bezpośrednio zaangażowani byli mieszkańcy danej społeczności. Rola pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w procesie zmian polegała na budowaniu relacji pomiędzy konkretnymi mieszkańcami a grupami i instytucjami, a także na edukowaniu poprzez animowanie różnych wydarzeń.

Pracownicy realizujący metodę środowiskowej pracy socjalnej podejmowali liczne działania, dzięki którym nastąpiło efektywne wspomaganie oraz integracja ze społeczeństwem osób i rodzin, szczególnie ze środowisk marginalizowanych. Wszystkie podejmowane działania miały na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin, środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu najsłabszym poczucia podmiotowości i wpływu na własne życie i funkcjonowanie środowiska, w którym żyją.

Aktywizacja społeczności lokalnych to działanie mające na celu rozwój tych społeczności pod względem gospodarczym, kulturowym, a szczególnie społecznym. Aktywizacja ta opiera się na sieci powiązań, na kontaktach, ale przede wszystkim na wspólnym działaniu. Jest to forma mobilizowania ludzi do zaradności, a także do wyzwalania i wzmacniania potencjału rozwojowego.

Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej kierowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2019 r. odbyło się **5** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Liczba czynnych procedur wynosiła **2 264** (w tym 6 502 osób w rodzinach, z czego to **2 448** kobiet, **2 316** mężczyzn oraz **1 738** dzieci).

W okresie sprawozdawczym do Zespołu wpłynęło **1 873** formularzy „Niebieska Karta” (513 formularzy NK-A, które zostały ponownie założone w toku trwania tej samej procedury), powołano **1 360** nowych grup roboczych, odbyło się **7 030** posiedzeń grup roboczych, zamknięto **1 034** procedury „Niebieskie Karty”, z czego 882 ze względu na ustanie przemocy w rodzinie, 152 ze względu na brak zasadności podejmowania działań. Monitorowano **2 299** środowisk dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Osób stosujących przemoc było **2 106**, z czego 362 kobiet, 1 742 mężczyzn. Osób doznających przemocy było **2 654**, w tym 1 676 kobiet, 783 dzieci i 195 mężczyzn. Przypadków odebrania dzieci z rodziny na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie było **22**, odebrano **44** dzieci, w tym dziewczynek 35, a chłopców 9.

W dniach od **25 listopada 2019 r. do 10 grudnia 2019 r.** Zespół Interdyscyplinarny

ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przeprowadził **V Wroclawską Kampanię przeciwko przemocy „Biała wstążka”**. Hasłem tegorocznej kampanii było PRZEMOC – REAGUJESZ – ZATRZYMUJESZ. Adresatami kampanii byli mieszkańcy Wrocławia oraz przedstawiciele instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem kampanii było podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale także nawiązanie dialogu i poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami. Kampania odbyła się pod patronatem Prezydenta Wrocławia.

W ramach piątej kampanii zorganizowano między innymi następujące wydarzenia:

- 25 listopad 2019 r. - **event na wrocławskim rynku**. Podczas wydarzenia, Stary Ratusz we Wrocławiu został udekorowany symbolem kampanii (białą wstążką). Prezydent Wrocławia brał osobisty udział w wydarzeniu, a przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych (m.in. policjanci, pracownicy socjalni, kuratorzy) informowali przechodniów o idei kampanii, a także udzielali informacji dotyczących tego, gdzie można zgłosić przypadki przemocy i w jakich miejscach jej ofiary mogą otrzymać pomoc i wsparcie. Organizatorzy prosili mieszkańców Wrocławia o symboliczne wsparcie akcji poprzez wpięcie białej wstążki. Liczba rozdanych ulotek – **5 000** sztuk, liczba rozdanych białych wstążeczek – **15 000** sztuk.
- 29 listopad 2019 r. - **„Jak wrocławskie krasnale przeciwdziałają przemocy”** – popularyzacja przeciwdziałania przemocy przez uczniów Szkół Podstawowych. W 2019 r. w kampanię włączyli się szeroko przedstawiciele oświaty, którzy podążali wraz z podopiecznymi trasami krasnali, by przy okazji przekazać dzieciom wiedzę na temat przemocy, a także informację o tym, do kogo można się zwrócić w sytuacji przemocy. Dzieci przyjmują taki świat, w jakim żyją za rzecz oczywistą, bezwarunkowo obdarzają rodziców miłością i przywiązaniem. Nie wszystkie rodziny są miejscem pełnym miłości, troski i wsparcia, a niektóre bywają miejscem niebezpiecznym, dlatego została im wskazana możliwość sięgania po pomoc. Ogólnie z proponowanego przedsięwzięcia skorzystało **300** uczniów wrocławskich placówek edukacyjnych.
- 05 grudzień 2019 r. - **Seminarium dla przedstawicieli ochrony zdrowia** – zorganizowanie seminarium miało na celu stworzenie przewodnika dla przedstawicieli ochrony zdrowia oraz zwiększenie efektywności procedury „Niebieskie karty” – w seminarium wzięło **34** osób.
- 06 grudzień 2019 r. - **Forum „Na językach – czyli o przemocy w życiu codziennym”**. Debata "Na językach" - zawołowany język przemocy w życiu codziennym oraz uczczenie pamięci Basi Klucznik-Widajewicz - Wrocławianki, która 30 lat temu została zamordowana w masakrze na Politechnice w Montrealu. Zginęła, bo była kobietą, która się kształciła, a sprawca masakry odmawiał kobietom praw do edukacji i postanowił się na kobietach z wyższej uczelni zemścić odraewując swoje frustracje. To wydarzenie było zapoczątkowaniem idei powstania na świecie Kampanii społecznej Białej Wstążki. W forum wzięło udział **32** uczestników.
- 10 grudzień 2019 r. - **Uroczysty koncert w wykonaniu studentów Akademii Muzycznej**. Wydarzenie uświetnili muzycznie studenci Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu pod kierunkiem dr Danieli Colonny – Kasjan. W koncercie wzięło udział **130** uczestników.

Realizacja kampanii była poprzedzona działaniami przygotowawczymi, wstępnymi (warsztaty, spotkania, projektowanie, druk ulotek, plakatów, konferencja prasowa, konferencja, „więzi, które chronią”). Obok głównych działań były realizowane wydarzenia towarzyszące (debaty, spotkania edukacyjne, itp.) skierowane do wybranych grup odbiorców (m.in. odbyło się pieczenie pierników wg unikalnego przepisu von Birona, pierniki z hasłami związanymi z przeciwdziałaniem przemocy, które zostały rozdane podczas koncertu dnia 10 grudzień 2019 r.)

Działania w ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie prowadzone były przez cały rok. Działania MOPS na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec kobiet obejmowały m.in.: prowadzenie grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy, udzielanie schronienia kobietom dotkniętym przemocą, udzielanie poradnictwa, informacji kobietom doświadczającym przemocy,

świadczenie wsparcia psychologicznego na rzecz kobiet doznających przemocy, świadczenie wsparcia interwencyjnego (OIK) na rzecz kobiet doznających przemocy, udzielanie pomocy prawnej kobietom doznającym przemocy, udzielanie indywidualnego wsparcia w toku procedury NK przez pracowników socjalnych, liderów w oparciu o plan pracy zawarty w procedurze.

REALIZACJA PROGRAMU POMOCY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH „DWA PLUS TRZY I JESZCZE WIĘCEJ” W 2019 R.

Program realizowany jest na podstawie uchwały Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005r . z późn. zm. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”.

W 2019 r. do Programu przystąpiło **595 nowych rodzin**.

Od września 2005 r. (od początku realizacji Programu) do końca 2019 r. deklarację uczestnictwa w Programie wypełniło **8 204** rodziny, z tego 1 691 rodzin przestało spełniać kryteria (dzieci ukończyły 25 lat lub rodzina wyprowadziła się z Wrocławia), ostatecznie na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba rodzin uczestniczących w Programie wyniosła **6 513**, w tym liczba rodziców/opiekunów wyniosła 15 606 osób. Natomiast liczba dzieci w rodzinach wyniosła 26 273, co łącznie daje **41 879 uczestników Programu**.

Wypełniając ankietę ewaluacyjną, ważność Karty Rodzina Plus w 2019 r. przedłużyło **1 557** rodzin.

W 2019 r. zostały wdrożone i zrealizowane wszystkie formy wsparcia i pomocy zawarte w ofercie Programu:

- pomoc finansowa dla rodzin spełniających kryteria dochodowe zgodne z ustawą o pomocy społecznej na: żywność, odzież, obuwie, wyposażenie do szkoły, wypoczynek letni i zimowy, opłaty mieszkaniowe i inne;
 - bezpłatne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne i dla osób bezrobotnych;
 - warsztaty edukacyjne dla rodziców;
 - bezpłatne przejazdy dla rodziców w soboty, niedziele i święta;
 - bezpłatne przejazdy dla rodziców w soboty, niedziele i święta w granicach miasta Wrocławia 2 kl. pociągów osobowych Kolei Dolnośląskich i Przewozów Regionalnych;
 - wstęp do ZOO w specjalnej cenie dla całej rodziny, niezależnie od ilości dzieci, w każdy dzień tygodnia;
- bezpłatne warsztaty teatralno - plastyczne dla dzieci i młodzieży organizowane przez Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka;
- ulgowe bilety wstępu na kąpieliska Morskie Oko, Kłokoczyce i Glinianki, codziennie przez cały sezon;
 - bezpłatny wstęp na baseny udostępniane przez wybrane szkoły podstawowe - zorganizowano grupy uczestników;
 - ulgowe bilety na rejsy po Odrze parostatkami Wiktorja i Nereida;
 - ulgowe bilety wstępu w dni robocze na Opatowicką Wyspę Przygody;
 - bezpłatny wstęp na wieżę widokową w Bazylice Mniejszej p. w. Św. Elżbiety;
 - bilet rodzinny w specjalnej cenie za całą rodzinę na wszystkie opcje zwiedzania w Centrum Poznawczym Hali Stulecia;
 - wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Wrocławskiego Parku Wodnego bez konieczności dopłat za wstęp dzieci;
 - ulgowe bilety do teatrów: Współczesnego, Polskiego, Lalek, Centrum Sztuki Impart, Teatru Muzycznego Capitol, Opery Wrocławskiej, Teatru Pantomimy, Teatru „Pieśń Kozła”, Teatru AST (Akademia Sztuk Teatralnych);
 - bezpłatny wstęp do oddziałów Muzeum Miejskiego Wrocławia, Muzeum Architektury, Muzeum Współczesnego oraz na wystawy w galeriach;
 - preferencje przy rozpatrywaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne dla osób z Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” posiadających orzeczenie o niepełnosprawności;
 - pomoc dzieciom w nauce świadczoną przez wolontariuszy;

- zniżki na zajęcia w MDK Fabryczna;
- zniżki na zajęcia w Centrum Edukacyjnym Narodowego Forum Muzyki oraz na koncerty w NFM;
- ulgowe bilety do Dolnośląskiego Centrum Filmowego;
- zniżki w Muzeum Poczty i Telekomunikacji
- bezpłatne warsztaty i spotkania dla rodzin z dziećmi w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej;

Oferta komercyjna objęła:

- zniżki na usługi w Poradniach Ginekologicznych i Położnictwa oraz w Poradniach Specjalistycznych należących do firmy Centrum Medyczne Mediconcept Sp. z o. o.;
- zniżki w Domu Wakacji Rodzinnych „Malinowe Wzgórza” w Górkach Wielkich w Beskidzie Śląskim;
- zniżki oferowane przez firmę Pulchra producenta ręcznie robionej biżuterii;
- zniżki oferowane przez firmę Mechanika, Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe na naprawy samochodów osobowych, dostawczych wraz z ulgami na zakup części zamiennych;
- zniżki w Księgarni DODO;
- zniżki na zakupy w sklepie internetowym sportowysklep.com oraz w sklepie stacjonarnym przy ul. Krzemienieckiej we Wrocławiu;
- zniżki na porady prawne w firmie AM-Group Prawo dla Każdego;
- bezpłatna pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej i usługę księgową przez pierwszy miesiąc bezpłatnie oferowaną przez Biuro Rachunkowe AS;
- bezpłatne strzyżenie z modelowaniem oraz zniżki na koloryzację i pielęgnację włosów oferowane przez Akademię Technik Fryzjerskich Sp. z o. o.;
- zniżki w Hipermarkecie Leclerc na zabawki, wyroby papiernicze i szkolne, produkty kosmetyczne dla dzieci, artykuły spożywcze dla niemowląt, odzież dziecięcą i niemowlęcą;
- zniżki proponowane przez firmę JotBe – komputer Serwis na akcesoria dla dzieci, nosidełka ergonomiczne, przyczepki rowerowe;
- zniżki, w każdy wtorek, w Delikatesach Familijnych;
- zniżki na usługi hotelowo-gastronomiczne w Pensjonacie Nowy Gierałtów u Wanata;
- zniżki w opłacie za zajęcia Taekwon-do prowadzone przez Fundację Samuraj;
- zniżki na ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne oferowane przez firmę superubezpieczenia.pl;
- zniżki na okulary i inne akcesoria oferowane przez Firmę Optymal;
- zniżki oferowane przez Wrocławską Księgarnię Archidiecezjalną;
- zniżki na usługi fizjoterapeutyczne oferowane przez firmę ReTuR Rehabilitacja dziecięcą;
- zniżki na zaopatrzenie ortopedyczne dla dzieci oferowane przez Specjalistyczną Firmę Ortopedyczną Med-Orth;
- zniżki na zajęcia pozalekcyjne oferowane przez firmę MultiEdukacja;
- zniżki w Domu Handlowym Feniks na artykuły spożywcze i przemysłowe;
- zniżki na wszystkie produkty z mleka koziego w gospodarstwie przy ul. Gromadzkiej we Wrocławiu;
- zniżki na zabawki i akcesoria dla dzieci w sklepie internetowym elefuntea.pl;
- zniżki w Gabinetie Terapeutyczno-Logopedycznym „LogAfa”;
- zniżki w Sali Zabaw „Fioletowa Sowa” w CH Marino oraz w Tarasach Grabiszyńskich oferowane przez firmę T&M BRACIA Sp. z o. o.;
- zniżki na pościel i inne akcesoria dziecięce w sklepie internetowym <http://hippo-sklep>;
- zniżki w Parku Trampolin Jump World, oferowane przez firmę 4 Friends;
- zniżki na meble skrzyniowe i tapicerowane oferowane przez firmę Meble Vox;
- zniżki na zakupy spożywcze w sklepie internetowym www.swiezenatalerze.pl;
- zniżki za usługi pośrednictwa w sprzedaży, kupnie i najmie nieruchomości oferowane przez firmę Accord Nieruchomości;

- bezpłatne ubezpieczenie dla dzieci NNW pod warunkiem zawarcia przez jednego z rodziców umowy ubezpieczenia Nowa Perspektywa oraz zniżki na Pakiet Medyczny „Bądź zdrow” oferowane przez AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie;
- zniżki na kurs językowy realizowany w grupie, oferowane przez Szkołę Empik Wrocław;
- bezpłatny wstęp na wydarzenia kulturalne w Klubie Proza w Przejściu Garncarskim, oferowany przez Wrocławski Dom Literatury;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym eco-market.pl;
- zniżki na całą usługę zmiany ogrzewania z węglowego na gazowe oferowane przez INSTALPRO;
- zniżki na 7 noclegów z wyżywieniem w hotelu MILENA w Milówce;
- zniżki na zajęcia grupowe z matematyki w ramach Akademii Umiejętności Matematycznych;
- zniżki na sesję Biofeedback oraz bezpłatna diagnoza, oferowane przez firmę Usługi Psychologiczne Agnieszka Uberoi;
- zniżki na wszystkie usługi agencji interaktywnej–plakaty, banery, ulotki oraz na meble i architekturę ogrodową oferowane przez firmę Haiku Studio Michał Pliszka w sklepach internetowych: <http://haiku.com.pl> i <http://ogrodolandia.pl>;
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym www.polskiedzieci.pl;
- zniżki na bilety jednorazowe na naukę jazdy konnej, jazdę w zastępie oraz zajęcia dla dzieci w wieku 3-6 lat, oferowane przez Wrocławski tor Wyścigów Konnych Partynice;
- zniżki na wszystkie pakiety sesji fotograficznych dziecięcych, rodzinnych, innych, oferowane przy zamówieniu sesji fotograficznej przez stronę internetową fotosienkiewicz.com;
- zniżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych oraz prowadzenia sprawy przed sądami i innymi instytucjami, oferowane przez Kancelarię Prawną WSI Polska;
- zniżki na bilety dla minimum trzech osób, bilety indywidualne oraz bezpłatny wstęp na rodzinne zwiedzanie w każdą третią niedzielę miesiąca, oferowane w Ogrodzie Botanicznym i w Arboretum Wojsławice w Niemczy;
- zniżki na terapię w zakresie trudności szkolnych, terapię logopedyczną i terapię ręki, pierwszeństwo przy zapisach na zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, oferowane przez Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Nasz Świat”;
- zniżki na wszystkie usługi terapeutyczne przy płatności kartą, oferowane przez Poradnię Terapeutyczną Zatoka;
- zniżki na cały asortyment w Kawiarni Amorinio, oferowane przez firmę Silvena;
- zniżki na cały asortyment dostępny w sklepie internetowym Świat Kwiatów poprzez stronę internetową www.sklep.swiatkwiatow.pl;
- zniżki na wizyty u psychologa, psychiatry i dietetyka przy ul. Białowieskiej oraz na warsztaty organizowane przez Fundację „Świadomi” przy ul. Krzyckiej we Wrocławiu;
- zniżki na kurs wakacyjny oraz pełny kurs w Szkole Umiejętności Miękkich, oferowane przez firmę Mozaika;
- zniżki na grę Escape Room oferowane w dni robocze w „Trapped” przy ul. Kazimierza Wielkiego we Wrocławiu;
- zniżki na wszystkie usługi fryzjerskie oferowane w salonie Fryzjer Rodzinny przy ul. Dokerskiej we Wrocławiu;
- zniżki na warsztaty (Pakiet Nastolatek Standard, Pakiet Młodzież i Studenci Standard) oraz na indywidualne konsultacje, oferowane przez firmę Tropiciele Talentów;
- bezpłatne badania i konsultacje lekarskie oferowane przez Centrum Medyczne Synexus we Wrocławiu;
- zniżki na zdjęcia do dokumentów oferowane przez Dea Print w Pasażu Królewieckim na wrocławskich Maślicach;
- zniżki na zakup materaców i poduszek oferowane przez firmę Framatti Polska przy ul. Międzyzyleskiej we Wrocławiu;
- zniżki na zajęcia indywidualne, duety i zespoły muzyczne oferowane przez Szkołę Muzyczną Arka przy ul. Stalowowolskiej we Wrocławiu;

- зниżki na porady prawne, sporządzanie pism procesowych, reprezentowanie przed sądami, organami administracji publicznej i innymi instytucjami oferowane przez Spółkę Partnerską Radców Prawnych KSW LEGAL Kapułka&Superson – Winkowska przy ul. Bałuckiego we Wrocławiu;
- зниżka dla każdego dziecka z rodziny na każdy obóz, kolonię letnią i zimową organizowaną przez Biuro Podróży ActiveTime24;
- зниżki na cały asortyment w sklepach internetowych: <https://ogroddosfera.pl>; <https://panmajster.pl>; <https://palram.pl>;
- зниżki na zakup wraz z montażem okien i drzwi oraz зниżki na zakup roletek, moskitier i parapetów oferowane przez firmę U-H-T Zbigniew Łytka przy ul. Robotniczej;
- зниżki na cały asortyment w sklepach z rajstopami, bielizną i odzieżą oraz зниżki na cały asortyment wyrobów garmazeryjnych oferowane przez firmę PAULA Sudoł Paulina;
- зниżki na wszystkie usługi oferowane przez Centrum Pomocy Psychologicznej i Psychoedukacji „AVANTI” przy Pl. Powstańców Śląskich we Wrocławiu;
- зниżki na wszystkie usługi świadczone przez Kancelarię Adwokacką Adwokat Małgorzata Mażewska-Woźniak przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu;
- bezpłatne badanie wzroku oraz promocje do wyboru – зниżki na cały asortyment dla całej rodziny lub gwarancja jednorazowej bezpłatnej wymiany soczewek okularowych dla dzieci przez rok od daty zakupu, oferowane przez Salon Optyczny Na Oko Anna Grabarczyk;
- зниżki na nieprzeceniony asortyment odzieżowy oferowane przez firmę Lancerto w sklepie Lancerto w Pasażu Grunwaldzkim we Wrocławiu;
- зниżki jeżeli przyjdzie cała rodzina na kawę, ciasta, kanapki i całą ofertę kawiarni oraz зниżki na organizację przyjęcia okolicznościowego, na zajęcia dla dzieci i na wybrane warsztaty dla dorosłych oferowane przez firmę Smaragdus w Studiu Warsztatowym i Kawiarni FOKS przy ul. Krzyckiej we Wrocławiu;
- зниżki na wszystkie usługi oferowane na stronie <https://www.damtox.pl> oraz зниżki na tworzenie stron www i na pozycjonowanie stron www proponowane przez firmę Damtox Tomasz Bołoz;
- bezpłatne wejście dla trzeciego dziecka do Zagrody Alpak oferowane przez firmę Amigos Manuela Mićków;
- зниżki na wszystkie usługi oferowane przez firmę Conselion Prawo i Podatki Kosoń i Wspólnicy Spółka Komandytowa przy Pl. Powstańców Śląskich we Wrocławiu;
- зниżki na produkty do domu w sklepie internetowym www.eco24.pl, na produkty dla dzieci w sklepie www.activegarden.pl oraz зниżki na wynajem aut przez stronę www.prestigecarclub.pl oferowane przez firmę VEOX Miklaszewski Marcin;
- зниżki na oprawki okularowe i na soczewki kontaktowe #BIOVIEW oferowane przez KODANO OPTYK przy ul. Sieradzkiej we Wrocławiu.

W 2019 r. zawarto 40 porozumień z oferentami, w tym 20 po raz pierwszy.

W 2019 r. kontynuowano realizację rządowego programu dla rodzin wielodzietnych **Karta Dużej Rodziny**, realizowanego w oparciu o Ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2019 poz.1390).

Program polega na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności (art. 1, ust. 2 w/w ustawy). Realizatorem programu dla mieszkańców Wrocławia jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Z danych zgromadzonych w 2019 r. wynika, że od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyły **863** rodziny wielodzietne wychowujące dzieci oraz 1 878 rodzin składających się wyłącznie z rodziców. Zamówiono w tym okresie (zgodnie z raportem R01) 7 838 kart tradycyjnych i 7 470 kart elektronicznych, dla 7 512 rodziców/małżonków rodziców i 5 150 dzieci (raport R04) – łącznie dla 12 662 osób. Należy zauważyć, że większa o 2 362 osoby ilość rodziców od ilości dzieci wiąże się z wejściem w życie przepisu ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2019 poz.1390) z uprawnieniem rodziców, którzy kiedykolwiek wychowali co najmniej troje dzieci i nie byli pozbawieni w stosunku do nich

władzy rodzicielskiej, ani nie mieli jej nigdy ograniczonej poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, do starania się o bezterminową Kartę Dużej Rodziny.

Od początku realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny tj. od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2019 r. wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyło 8 300 rodzin wielodzietnych. W tym czasie 43 721 osób posiadało jakąkolwiek formę karty, w tym 18 884 rodziców/małżonków rodziców i 24 837 dzieci.

DZIAŁ WSPARCIA MIESZKAŃCÓW

Dział Wsparcia Mieszkańców mający swoją siedzibę przy ul. Hubskiej 30/32 wykonuje zadania z zakresu:

- przyznawania i wypłaty dodatków mieszkaniowych;
- przyznawania i wypłaty dodatków energetycznych;
- przyznawania i wypłaty pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów;
- przyznawania i wypłaty świadczenia „Za życiem”;
- przyznawania i wypłaty świadczeń rekompensujących utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe, wydawaniem decyzji o uznaniu żołnierza za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub o uznaniu za samotnego oraz pokrywaniem bieżących należności związanych z zamieszkiwaniem w lokalu żołnierza uznanego za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub uznanego za samotnego, w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej;
- wypłaty Karta Polaka;

Dodatki mieszkaniowe

Dodatki mieszkaniowe w 2019 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 poz. 180 ze zm.).

Dodatki mieszkaniowe – dane liczbowe za lata 2015 – 2019

Wyszczególnienie	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem w (zł)	11 146 002	9 899 990	9 197 176	8 354 510	7 161 491
Liczba wydanych decyzji	8 846	7 694	6 915	6 229	5 187
Liczba wypłaconych dodatków	45 096	40 260	36 454	32 745	29 094
Średnia wartość wypłaconego dodatku w (zł)	247,16	245,90	252,30	255,14	246,15
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego	4 845	4 260	3 847	3 467	3 082

Dodatki energetyczne

Dodatki energetyczne w 2019 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz. U. z 2019 poz. 755 ze zm.) oraz uchwały nr XXII/1906/04 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie upoważnienia dyrektora MOPS do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej nie należących do zadań z zakresu pomocy społecznej, zmienionej uchwałą nr XXXV/2335/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2015 r. oraz uchwałą nr L/1258/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 2013 r.

Dodatki energetyczne za lata 2015-2019

Wyszczególnienie	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem w (zł)	179 408	155 401	145 039	138 566	129 297,82
Liczba wydanych decyzji	2 671	2 465	2 243	2 138	2 086
Liczba wypłaconych dodatków	13 057	11 513	10 859	10 422	9 801
Średnia wartość wypłaconego dodatku w (zł)	13,74	13,50	13,36	13,29	13,19
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	1 628	1 721	1 302	1 233	1 227

Pomoc o charakterze socjalnym dla uczniów

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.) oraz uchwały Nr XXX/603/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław oraz uchwały Nr X/183/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 maj 2015 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielono uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym wypłacając stypendia i zasiłki szkolne.

Zasiłki i stypendia szkolne – dane liczbowe za lata 2017-2019

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota wypłaconych świadczeń w (zł)	342 272	266 777	147 098,50
w tym zasiłki szkolne w (zł)	12 500	9 650	8 200
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów	399	290	197
Zasiłek szkolny			
Liczba decyzji wydanych	43	37	23
w tym przyznających	28	30	19
Stypendium szkolne			
Liczba wydanych decyzji	1 024	742	470
w tym przyznających	518	373	232

Świadczenia dla żołnierzy

Wydawanie decyzji o uznaniu żołnierza za samotnego lub za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny oraz świadczenia rekompensujące utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe, a także pokrywające należności związane z utrzymaniem lokalu mieszkalnego przez żołnierza uznanego za samotnego lub za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej są przyznawane i wypłacane na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz. U. 2019 poz. 1541 ze zm.). Świadczenie w całości refundowane przez Wojewódzki Sztab Wojskowy.

Świadczenia dla żołnierzy za lata 2016-2019

Wyszczególnienie	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota wypłaconych świadczeń w (zł)	144 945	126 065	192 100	187 392,94
Liczba wydanych decyzji	59	55	107	93
Liczba przyznanych świadczeń	57	55	103	91

Świadczenie „Za życiem”

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.) przyznawano i wypłacano jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.

Świadczenie „Za życiem” przyznane i wypłacone w latach 2018-2019

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.
Kwota wypłaconych świadczeń w (zł)	324 000	364 000
Liczba wydanych decyzji	75	93
Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia	81	91

Karta Polaka

Na podstawie art. 8b ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1598 ze zm.) z 461 decyzji wypłacono kwotę: **2 436 285,00 zł.**

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH ORAZ ŚWIADCZENIE Z PROGRAMU „DOBRY START”

Dział Świadczeń mający swoją główną siedzibę przy ul. Namysłowskiej 8 zajmuje się wypłatą:

- świadczeń rodzinnych,
- zasiłków dla opiekunów,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- świadczeń wychowawczych,
- świadczeń z programu „Dobry start”,
- działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Świadczenia rodzinne i alimentacyjne, zasiłek dla opiekunów

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego” wydatkowano kwoty:

- **78 910 184 zł** - na wypłatę świadczeń rodzinnych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłków dla opiekunów i składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów);
- **13 745 244 zł** - na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów);
- **1 975 605 zł** - na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 r. poz.3863));
- **358 000 zł** - na wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie” (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały Nr VI/131/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2019 r. poz.2145)). "Wsparcie na starcie" to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu. Świadczenie przysługuje, gdy podczas jednego porodu urodziło się dwoje lub więcej dzieci. Wysokość świadczenia wynosi 2 000 zł na każde urodzone dziecko. W 2019 r. ze świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu skorzystało **89** rodzin, w których urodziło się **179** dzieci.

W Dziale Świadczeń w sprawach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów wydano łącznie **23 152** decyzje administracyjne. Wydano **122** decyzje o rozłożeniu na raty kwoty **275 161 zł** nienależnie pobranych świadczeń.

Realizacja świadczeń w 2019 r. z rozdziału - 85502 kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Kwota (zł)	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka i świadczenia rodzicielskiego	62 300 292	12 562 rodzin
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 517 000	206 rodzin
Świadczenie rodzicielskie	9 963 802	779 osób
Zasiłek dla opiekuna	345 576	49 osób
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	3 783 514	797 osób
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	13 745 244	1 748 rodzin/ 2 604 osób
Łączna kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne, na zasiłek dla opiekunów, na składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów i fundusz alimentacyjny	92 655 428	
Dodatek z tytułu wielodzietności wypłacany ze środków Gminy Wrocław	1 975 605	1 203 rodzin
Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu „Wsparcie na Starcie” wypłacane ze środków Gminy Wrocław	358 000	10 rodzin

Świadczenia wychowawcze

Świadczenia wychowawcze w 2019 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85501 – „Świadczenia wychowawcze” na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **428 184 357 zł** i wydano **7 494** decyzji administracyjnych (5 910 decyzji w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2019 r. oraz 1 584 decyzji w okresie od 1 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.) oraz **71 566** informacji o przyznaniu świadczenia (w okresie od 1 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.). Wydano **98** decyzji o rozłożeniu na raty kwoty **218 977 zł** nienależnie pobranych świadczeń.

Realizacja świadczeń wychowawczych w 2019 r.

Wyszczególnienie	Kwota (zł)	Średnia miesięczna liczba dzieci
Świadczenia wychowawcze	428 184 357	65 585
w okresie od 1 styczeń 2019 r. do 30 czerwiec 2019 r.	125 490 581	40 807
w okresie od 1 lipiec 2019 r. do 31 grudzień 2019 r.	302 693 776	90 364

Świadczenia wychowawcze (wypłacane od 2016 r.), świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacane w latach 2015 -2019, świadczenia rodzicielskie w latach 2016-2019 oraz zasiłek dla opiekunów wypłacany w latach 2015 -2019

	2015 r. (zł)	2016 r. (zł)	2017 r. (zł)	2018 r. (zł)	2019 r. (zł)
Świadczenia wychowawcze	X	179 770 458	250 052 041	247 536 560	428 184 357
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	43 610 900	49 296 489	53 668 475	59 001 875	62 300 292
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 249 000	3 706 000	3 229 000	3 092 000	2 517 000
Świadczenie rodzicielskie	X	8 670 196	10 519 380	10 617 335	9 963 802
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	2 830 200	3 400 000	3 505 866	3 756 420	3 783 514
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	19 322 348	18 444 389	16 943 274	15 539 546	13 745 244
Zasiłek dla opiekuna łącznie z odsetkami	1 201 001	900 992	683 966	447 312	345 576

Świadczenia z programu „Dobry start”

Świadczenia „300+” przyznawane i wypłacane były na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061 ze zmianami).

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85504 – „Świadczenia 300+” na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę **17 181 600 zł** i wydano **43 448** informacji o przyznaniu świadczenia oraz **84** decyzje administracyjne o odmowie jego przyznania.

Realizacja świadczeń z programu „Dobry start” w 2019 r.

Wyszczególnienie	Kwota (zł)	Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia
Świadczenia „300+”	17 181 600	57 351

W celu usprawnienia i obniżenia kosztów wypłacanych świadczeń po raz pierwszy w październiku 2010 r. wprowadzono karty przedpłacone stanowiące Instrument Pieniądza Elektronicznego. W 2010 r. wydano ich **960**. W 2016 r. wydano **1 326** nowych kart, w 2017 r. - **224**, w 2018 r. - **203**, a w 2019 r. - **53**. Łącznie w 2019 r. **1 188** klientom wypłacano świadczenia za pomocą Instrumentu Pieniądza Elektronicznego.

Ponadto zgodnie z umową zawartą z PKO o wypłatach masowych z kas tego banku w 2019 r. korzystało średnio miesięcznie **226** klientów MOPS, którym przyznano świadczenia wychowawcze.

Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Wydano:

- **190** decyzji o uznaniu za dłużnika alimentacyjnego;
- **36** decyzji w sprawie umorzenia zadłużenia;
- **29** decyzji w sprawie zastosowania układow ratalnych.

Ponadto dokonano:

- **1 998** przyłączeń do egzekucji komorniczej po przyznaniu FA;
- **274** wszczęć postępowań.

Realizując zadania zapisane w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 859) aktualizowano w biurach informacji gospodarczej informacje o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych. Średnio miesięcznie w 2019 r. zgłoszonych było **4 913** osób.

Dostęp do informacji publicznej

W związku z realizacją prawa dostępu do informacji publicznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w 2019 r. MOPS rozpatrzył **12** wniosków złożonych przez osoby i podmioty zainteresowane.

Ochrona danych osobowych

W związku z realizacją zarządzenia Nr 41/2019 Dyrektora MOPS z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz zarządzenia Nr 39/19 Dyrektora MOPS z dnia 6 czerwca 2019 r. zmieniającego zarządzenie nr 41/18 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w 2019 r. na wniosek kierowników komórek organizacyjnych MOPS, przeszkolono i przyznano uprawnienia do przetwarzania danych osobowych dla 293 pracowników MOPS, współpracowników oraz praktykantów, stażystów i wolontariuszy.

Wprowadzono zarządzenie Nr 58/19 Dyrektora MOPS z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zarządzania skargami i wnioskami w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W ramach nowelizacji przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie upoważniono do przetwarzania danych osobowych 24 członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz wprowadzono procedurę upoważniania wszystkich członków grup roboczych.

Jednocześnie w ramach realizacji projektów finansowanych ze środków unijnych: „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu” nr RPDS.06.01.02-02-0001/17 i „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu” nr RPDS.06.01.02-02-0002/17 – upoważniono 20 osób, „Pas-ja” – upoważniono 30 osób, „Trampolina – mieszkania wspomagane” – upoważniono 83 osób, „Droga do domu” – 12 osób, „Housing first – najpierw mieszkanie” – 12 osób.

W ramach monitorowania przestrzegania przepisów w zakresie ochrony danych osobowych przetwarzania w MOPS inspektor ochrony danych wydawał zalecenia i podejmował działania korygująco-zaradcze. Przekazano pracownikom 12 Biuletynów Ochrony Danych Osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i inne ciekawe informacje w zakresie ochrony danych.

DODATKOWE ZADANIA

W ramach realizacji uchwały nr LIX/1375/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie lokalnego programu pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłony dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych, MOPS przyjmował wnioski i wydawał decyzje o przyznaniu dofinansowania. W 2019 r. łącznie z programu skorzystało **174** rodzin na kwotę **95 541,97 zł**.

Realizacja Lokalnego Programu Osłonowego na dzień 31 grudnia 2019 r.

	Podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej	Ogrzewanie gazowe	Ogrzewanie elektryczne akumulacyjne	Ogrzewanie olejowe	Razem
Liczba wniosków złożonych	13	138	55	0	206
Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	10	122	42	0	174
Liczba odmów	2	2	5	0	9
Łączna kwota przyznana (zł)	1 782,62	47 495,44	46 263,91	0,00	95 541,97

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz.1373 ze zm.) Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby upoważnione przez Prezydenta wydały **2 232** (w 2018 r. – 2 069) **decyzji** potwierdzających prawo do opieki zdrowotnej świadczeniobiorców, którzy nie są zaliczeni do kręgu osób „ubezpieczonych”.

Dział Finansowy – Sekcja Windykacji w 2019 r. wystawiała upomnienia osobom, które otrzymały decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach lub żądaniach zwrotu świadczeń. Ilość wystawionych upomnień, tytułów wykonawczych oraz ilość decyzji o układach ratalnych z klientem przedstawia poniższa tabela.

Działalność w zakresie procedury windykacyjnej przedstawia się następująco

Treść	Dział Świadczeń Rodzinnych		Pomoc Społeczna		Fundusz alimentacyjny	Dział Wsparcia Mieszkańców	
	ilość	wartość (zł)	ilość	wartość (zł)		ilość	wartość (zł)
Wystawiono upomnienia	425	1 288 882,36	1 260	2 207 516,99	Prowadzą komornicy	5	66 107,70
Wystawiono tytuły wykonawcze	333	666 572,19	1 488	1 891 420,10	Prowadzą komornicy	4	66 165,72
Układy ratalne/ugody	221	484 138,79	36 decyzji na kwotę 93 369,45		4 decyzje na kwotę 90 151,77	0	

Należności w kwocie (MOPS 9 481 421,97 zł) oraz (GMINA 6 505 756,00 zł) odzyskano w wyniku potrąceń, wpłat własnych dłużników, rat oraz realizacji tytułów wykonawczych.

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w 2019 r. umorzono należności na ogólną kwotę **2 208 205,23 zł.**

Tytuły dokonanych umorzeń przedstawia poniższa tabela.

Umorzenia

Tytuł dokonanych umorzeń	Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń (zł)
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.	11	14 500,16
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego funduszu alimentacyjnego	8	13 685,29
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego dodatku mieszkaniowego	1	11 731,66
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	72	1 862 747,42
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2	5 246,61
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej	3	11 998,09
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego (500+)	8	10 248,03
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego	17	111 713,86
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego	1	2 336,49
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na kontynuowanie nauki	2	2 296,02
Umorzenia z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego	2	160 561,63
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia rodzicielskiego	1	490,58
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku stałego	1	649,39
OGÓŁEM	129	2 208 205,23

Tytuły – 1 825 szt.

Upomnienia – 1 690 szt.

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2019 r. poz.1507) wypłacane jest wynagrodzenie dla opiekunów prawnych. W 2019 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 794 024,72 zł** dla **97 opiekunów prawnych** (mających pod opieką **187 osób**). Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie postanowień sądowych.

Na przestrzeni lat 2015–2019 wyglądało to następująco:

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Kwota wypłaconych wynagrodzeń (zł)	506 008	571 982	602 222	670 012	794 024,72
Ilość opiekunów prawnych	90	90	88	93	97
Ilość osób dla których została ustanowiona opieka prawna, która jest opłacana ze środków publicznych	140	162	154	168	187

Na podstawie prawomocnych wyroków Sądów powołujących się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r. (sygn. akt III CZP 6/14) zostały wypłacone wynagrodzenia dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. W 2019 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 71 475,52 zł dla 15 kuratorów** (mających pod opieką **19 osób**).

Konsultanci prawni udzielili porad prawnych **1 663** osobom i rodzinom.

W 2016 r. zostało zawarte kolejne porozumienie pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a Pogotowiem Ratunkowym we Wrocławiu. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony i ma na celu dalszą kontynuację zapewnienia pomocy w formie usług opiekuńczych w dni wolne od pracy i święta. Pomoc interwencyjna dotyczy szczególnie osób samotnych, które nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, a wymagają pomocy osoby drugiej i polega na zapewnieniu niezwłocznej opieki w zakresie potrzeb bytowych (wyżywienie), jak i opieki pielęgniarstwa (pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz zalecanej przez lekarza pielęgnacji, wykupienia zaleconych leków).

W 2019 r. Pogotowie Ratunkowe zgłosiło łącznie **24 osoby** do tej formy pomocy. Zgłoszenia przyjmuje dyżurujący pracownik Zespołu ds. Organizacji i Nadzoru.

Na wnioski składane przez Przewodniczących Komisji Rekrutacyjnych, Kierownicy Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, potwierdzili **177** okoliczności zawartych w oświadczeniach składanych przez rodziców i opiekunów prawnych oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dziećmi w procesie rekrutacji do publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych.

W ramach realizacji uchwały nr LXIII/1518/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2019-2023, a także Zarządzenia nr 8784 Prezydenta Wrocławia z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie określenia zasad postępowania przy kierowaniu osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych do miejsc pobytu dostosowanych do ich potrzeb życiowych, MOPS przygotowuje skierowania do ww. miejsc pobytu. Skierowania podpisywane były przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. łącznie w 44 miejscach pobytu przebywa na koniec 2019 r. 100 osób.

Od 2014 r. realizowane są uroczyste pochówki Dzieci Martwo Urodzonych. Zadanie realizują wspólnie z MOPS: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarząd Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu, Fundacja Evangelium Vitae, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 we Wrocławiu, Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu.

W 2019 r. odbyły się 3 takie uroczyste pochówki.

Zgodnie z zarządzeniem nr 8034/13 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 lipca 2013 r. w sprawie określenia trybu postępowania przy udzielaniu pomocy repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny, zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu, na pisemny wniosek Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2019 r. MOPS umieścił w mieszkaniach interwencyjnych znajdujących się w Ośrodku Opiekuńczo-Adaptacyjnym „Pensjonat dla Osób Starszych” przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu **5 rodzin repatriantów (razem 14 osób w rodzinie)**.

Sekcja Informatyki MOPS w roku 2019 r. oprócz bieżącej pracy administracyjno-serwisowej związanej z utrzymaniem ciągłości pracy, oprogramowania i infrastruktury informatycznej, przeprowadziła:

- instalację sprzętu zakupionego w 2018 i 2019 r.;
- zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem i licencjami (zestawy komputerowe, laptopy drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, skanery itp.), zakupione w dwóch postępowaniach przetargowych, na łączną kwotę 851 626,57 zł brutto;
- modernizację infrastruktury sieciowej poprzez zakup i wdrożenie routerów oraz przełączników sieciowych, w dwóch postępowaniach przetargowych, na łączną kwotę 646 233,39 zł brutto;
- zakup dysków do serwerów i macierzy, w dwóch postępowaniach przetargowych, na łączną kwotę 90 741,33 zł brutto;
- zakup licencji do serwerów, na łączną kwotę 61 521,11 zł brutto;
- zakup i wdrożenie Systemu Kadrowo - Płacowego PROBIT, na łączną kwotę 125 211,38 zł brutto;
- zakup i wdrożenie aplikacji statystycznej PS TUTELA PRO, na kwotę 7 441,50 zł brutto;
- modyfikację aplikacji „Rodzinka+” na potrzeby obsługi wrocławskiego Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”;
- zakup licencji na oprogramowania do szyfrowania poczty elektronicznej, na łączną kwotę 36 531 zł brutto;
- zakup programów antywirusowych dla smartfonów, na łączną kwotę 8 891,72 zł brutto;
- pozyskanie dodatkowych 70 komputerów za pośrednictwem CUI – łączny koszt 222 224,10 zł brutto;
- zakup pakietów biurowych dla komputerów pozyskanych za pośrednictwem CUI, za łączną kwotę 69 230 zł brutto;
- pozyskanie lub odnowienie 35 kwalifikowanych podpisów elektronicznych, za pośrednictwem CUI;
- zakup i wdrożenie systemu zarządzania kolejkami klientów w siedzibie przy ul. Strzegomska 6, za łączną kwotę: 26 528,64 zł brutto ;
- wymiana zasilaczy awaryjnych UPS w serwerowi przy ul. Strzegomskiej 6;
- modernizację strony internetowej www.mops.wroclaw.pl – zwiększenie poziomu bezpieczeństwa;
- testy przydatności oprogramowania Moduł Obsługi Usług Socjalnych MOUS - we współpracy z Działem Usług Opiekuńczych i Ekumeniczną Stacją Opieki (realizatorem usług);
- szkolenia z zakresu obsługi systemów dziedzicznych dla 80 pracowników MOPS;
- wymianę okablowania i szaf krosowniczych w wybranych lokalizacjach;
- prace przygotowawcze do wdrożenia bezpośredniego dostępu do systemu PESEL za pośrednictwem środków telekomunikacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje łącznie 89 nieruchomościami w tym:

Liczba nieruchomości	Właściciel nieruchomości	Tytuł prawny MOPS
55	Gmina Wrocław	trwały zarząd
2	Gmina Wrocław	umowa użyczenia
16	Zarząd Zasobu Komunalnego	umowa użyczenia
3	Spółka Wrocławskie Mieszkania	umowa użyczenia
1	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa najmu
4	Spółdzielnia Mieszkaniowa	umowa najmu
5	Od osób fizycznych	umowa najmu
1	Polskie Koleje Państwowe – Oddział Gospodarowania Nieruchomościami we Wrocławiu	umowa najmu
1	Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu	porozumienie
1	„Nasz Dom” Spółka z o.o.	umowa najmu

W 2019 r. Zespół ds. Organizacji i Nadzoru w Dziale Prawnym, Organizacji i Nadzoru sporządził **15** projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia (wszystkie przyjęte przez RMW) i **13** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia, rozpatrywał **50** spraw skargowo-wnioskowych regulowanych przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zakończonych wydaniem skierowanego do skarżącego/wnioskodawcy zawiadomienia o sposobie rozpatrzenia skargi/wniosku. Z podanej ogólnej liczby spraw, **46** z nich stanowiło skargi, pozostałe **4** – wnioski. Zespół ds. Organizacji i Nadzoru MOPS udzielał ponadto w **28** sprawach osobom zainteresowanym oraz uprawnionym podmiotom wyjaśnień dotyczących skarg, wniosków, petycji, postulatów, inicjatyw i interpretacji.

Sekcja ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi MOPS

nadzorowała w 2019 r. pracę **50** organizacji pozarządowych, którym zlecono **103** zadania:

- prowadzenie domów pomocy społecznej;
- zakup i wymiana windy na potrzeby domu pomocy społecznej;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu A;
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu B;
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu A i C;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego;
- organizowanie i prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- przygotowanie i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka zamieszkujących na terenie Wrocławia;
- kompleksowe wspieranie procesu usamodzielnienia dla osób dorastających w różnych formach pieczy zastępczej;
- prowadzenie zbiorowego żywienia w kuchniach charytatywnych i innych miejscach wydawania posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z Gminy Wrocław;
- przygotowanie Wigilii dla najuboższych mieszkańców Wrocławia;
- organizowanie i prowadzenie łaźni i magazynu wydającego odzież dla osób najuboższych i bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- organizowanie i prowadzenie schronienia i magazynów wydających odzież dla osób bezdomnych posiadających ostatnie stałe zameldowanie w Gminie Wrocław;
- prowadzenie magazynów przekazujących żywność organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność na rzecz osób najuboższych;
- prowadzenie ogrzewalni oraz realizowanie pakietu interwencyjnego dla osób bezdomnych na terenie Gminy Wrocław;
- prowadzenie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn;
- prowadzenie ośrodka realizującego w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu;
- prowadzenie zespołu mieszkań chronionych dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- organizowanie i prowadzenie dziennych domów pomocy dla osób starszych z deficytem pamięci w tym min. DDP Senior+;
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością;
- opieka wytchnieniowa w Gminie Wrocław;
- prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 24 zadania zlecono w trybie artykułu 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Środki łącznie przekazane organizacjom w 2019 r. i podlegające rozliczeniu przez Sekcję wynosiły **35 112 554,88 zł** w tym:

- **10 577 180,00 zł - zadania własne Gminy;**
- **4 156 438,00 zł - zadania zlecone Gminy;**
- **19 965 937,48 zł - zadania własne Powiatu;**
- **412 999,40 zł - zadania zlecone Powiatu.**

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba nadzorowanych organizacji	31	32	43	42	50
Zadania własne Gminy (zł)	7 647 376,00	8 227 907,00	11 103 407,00	9 265 078,00	10 577 180,00
Zadania zlecone Gminy (zł)	2 389 650,00	2 844 161,00	2 853 000,00	3 876 932,00	4 156 438,00
Zadania powierzone Gminy	0,00	44 620,00	0,00	0,00	0,00
Zadania własne Powiatu (zł)	18 245 426,00	19 552 712,00	19 486 793,00	19 722 932,00	19 965 937,48
Zadania zlecone Powiatu (zł)	346 864,00	341 000,00	358 500,00	358 500,00	412 999,40
Środki łącznie przekazane organizacjom (zł)	28 629 316	31 010 400	33 801700	33 223442	35 112 554,88

Dnia 4 listopada 2019 r. na okres zimowy została otwarta całodobowa **Ogrzewalnia** dla osób bezdomnych (**maksymalnie 100 miejsc**) prowadzona na zlecenie Gminy Wrocław przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie. Placówka usytuowana jest przy ul. Gajowickiej 62 we Wrocławiu.

Zmiany organizacyjne w MOPS

Od 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotowuje się do oddzielenia pracy socjalnej i pomocy finansowej, scalając komórki organizacyjne, wypracowując jednolitą strukturę organizacyjną. Proces ten trwa w dalszym ciągu.

Proces wdrażania intensywnej pracy socjalnej (IPS) w MOPS Wrocław

Celem opracowania metodologii i narzędzi IPS, wyłoniono grupę pracowników reprezentantów poszczególnych komórek organizacyjnych i powstał zespół ekspercki. W skład zespołu weszli pracownicy socjalni, kadra kierownicza Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej oraz specjaliści Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny (CPSR) MOPS we Wrocławiu. Ogółem utworzonych zostało 27 arkuszy różnorodnych narzędzi, w większości diagnostycznych, które miały ułatwić i usystematyzować poszczególne etapy pracy socjalnej z klientem. W toku prac ustalony został algorytm stosowania poszczególnych narzędzi w procesie oraz uzgodniono, które z narzędzi są obligatoryjne, a które fakultatywne. W kolejnych latach przeprowadzono pilotaż stosowania narzędzi, a także szereg szkoleń dla pracowników dotyczących ich stosowania. Od 2016 r. IPS realizowana jest w ZTPS 5, od 2018 r. w ZTPS 3. W roku 2019 r. Z-ca Dyrektora MOPS zainicjował prace grupy eksperckiej, które mają doprowadzić do ujednoczenia podejścia do pracy socjalnej, z wykorzystaniem stworzonych wcześniej narzędzi. Potrzeba ta wyniknęła między innymi z ewolucji beneficjentów pomocy społecznej, a przede wszystkim z nabywaniem nowych kompetencji przez pracowników socjalnych. Grupa pracowników socjalnych otrzymała wsparcie w ramach zaoferowanych szkoleń specjalistycznych, tj. praca z rodziną w ujęciu systemowym, dialogu motywacyjnego i terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu. Dotychczasowe narzędzia utrudniały stosowanie tych metod, stąd wynika potrzeba ich dostosowania do dzisiejszych standardów. Do współpracy zaproszono wybranych pracowników socjalnych, którzy stosowali wcześniej opracowane narzędzia, celem zebrania informacji podsumowujących ich stosowanie w praktyce i zaplanowanie zmian.

W 2019 r. we wszystkich Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej w ramach projektu PAS-ja prowadzony był program Intensywnej Pracy Socjalnej (IPS), który

polegał na testowaniu rozdzielania pracy socjalnej od pomocy finansowej. Program realizowało łącznie 33 pracowników socjalnych, przygotowanych do realizacji zadania (4 wyłącznie IPS, 29 w ramach PAS-ja). Do udziału w programie skierowane zostały 262 osoby. 199 osób było uczestnikami projektu PAS-ja, 63 osoby skorzystały z wyłącznego IPS w ZTPS 3 i 5. Spośród osób korzystających z wyłącznego IPS 22 zaprzestały korzystania ze świadczeń MOPS.

Dodatkowo w ramach projektu „TRAMPOLINA- mieszkania wspomagane” 5 pracowników ZOBU realizowało pracę socjalną metodą towarzyszenia opartą na indywidualnym podejściu do sytuacji każdej osoby. Metoda towarzyszenia zakłada, że pracownik socjalny akompaniuje uczestnikowi od pierwszego kontaktu, poprzez aktywne słuchanie, diagnozę i ocenę sytuacji życiowej uczestnika oraz wsparcie i towarzyszenie w realizacji określonych zadań (minimum 4 godziny pracy socjalnej w miesiącu). Wobec uczestników IPS zastosowano grupowe warsztaty kompetencji społecznych, które pozwoliły na wzbogacenie tej formy wsparcia.

Ponadto dla pracowników MOPS zorganizowano szkolenia wewnętrzne prowadzone przez specjalistów MOPS między innymi: kontrakt w pracy socjalnej, spotkania edukacyjne nt. pracy socjalnej, ewaluacja pracy socjalnej dla nowozatrudnionych pracowników socjalnych. Przeprowadzonych zostało szereg konsultacji indywidualnych z pracownikami socjalnymi Ośrodka zainteresowanych IPS.

MIEJSKIE CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH

W 2019 r. Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu (MCUS) zapewniało opiekę dla **813 mieszkańców Wrocławia średniomiesięcznie**, w tym opiekę całodobową w czterech domach pomocy społecznej dla **643 mieszkańców średniomiesięcznie** i dzienną opiekę w siedmiu ośrodkach wsparcia – dziennych domach pomocy dla **170 klientów średniomiesięcznie**. Podopiecznymi są osoby, które uzyskały uprawnienia do określonej formy pomocy społecznej, przyznane decyzją administracyjną wydaną zasadniczo przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

W ramach powyższych zadań zapewniano mieszkańcom i klientom odpowiednio usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, w tym z zakresu terapii zajęciowej, poprawiającej sprawność ruchową i psychofizyczną oraz wspierającą rozwój kulturalno-oświatowy. Działania terapeutyczne obejmowały także zaspokajanie potrzeb kontaktu ze środowiskiem oraz kształtowania poczucia wspólnoty nie tylko w ramach poszczególnych placówek, ale także ze środowiskiem lokalnym, w tym organizowane były spotkania z dziećmi i młodzieżą z wrocławskich placówek oświatowych. Wartością dodaną MCUS jest możliwość realizacji oferty opiekuńczej i wspomagającej jednocześnie dla mieszkańców domów pomocy społecznej i klientów dziennych domów pomocy.

Projekty z dofinansowaniem zewnętrznym w MCUS

W MCUS na bieżąco monitorowano możliwość pozyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na działania bieżące domów pomocy społecznej i dziennych domów pomocy oraz infrastrukturę.

W roku sprawozdawczym zakończono, we współpracy z ZIM dwa projekty zrealizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach ZIT WrOF (Oś priorytetowa 6 Infrastruktura spójności społecznej, Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną, Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną):

Projekt pn. **Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49**

Projekt rozpoczął się w grudniu 2017 r. i zakończył się w październiku 2019 r.

Całkowita wartość projektu wynosi 12 337 212,52 zł, a wartość dofinansowania 8 811 367,31 zł (wkład własny: 3 525 845,21 zł), w tym koszty związane z częścią obiektu dla:

Dziennego Dom Pomocy przy ul. Skoczylasa (roboty + wyposażenie + 1/2 promocji 1 000,00 zł dot. obiektu Skoczylasa) wyniosły 4 505 552,31 zł (dofinansowanie 3 468 552,90 zł). Celem projektu było m.in. zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz deinstytucjonalizacji usług poprzez utworzenie Dziennego Domu Pomocy dla osób niesamodzielnych, w tym osób starszych. Roboty budowlane obejmowały remont i przebudowę całego budynku A przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu wraz z dostosowaniem go do wymogów obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, sanitarno-higienicznych, przeciwpożarowych oraz budowę windy dla osób niepełnosprawnych. W ramach zagospodarowania terenu powstała: altana oraz tereny zielone i mała architektura (ławy, stoły, grill). Dzienny Dom Pomocy zlokalizowany jest na pierwszym i drugim piętrze budynku. Do dyspozycji klientów są sale zajęć: szkoleniowa, rehabilitacyjna, multimedialna, do nauki samoobsługi oraz gabinety, szatnia, jadalnia oraz węzeł sanitarny.

Fot. MCUS Dzienny Dom Pomocy ul. Skoczylasa

Projekt pn. **Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu**

Projekt rozpoczął się w grudniu 2017 r. a zakończył w sierpniu 2019 r. Całkowite nakłady na realizację projektu wyniosły 6 181 569,80 zł, wartość dofinansowania 3 553 230,17 zł, w tym koszty dla:

- **Dziennych Domów Pomocy przy ul. Semaforowej 5 (nr 1 i nr 2) wyniosły** 5 421 144,50 zł, w tym wartość dofinansowania: 2 946 461,76 zł,
- **Dziennego Domu Pomocy przy ul. Karmelkowej 25** wyniosły 760 425,30 zł, w tym wartość dofinansowania: 606 768,41 zł.

Inwestycja przy ul. Karmelkowej 25 obejmowała rozbudowę, przebudowę i remont części budynku obecnie funkcjonującego całodobowego Domu Pomocy Społecznej z wydzieleniem i częściową zmianą funkcji użytkowania na potrzeby Dziennego Domu Pomocy przy ul. Karmelkowej 25 wraz z zagospodarowaniem przyobiektowego terenu. Obiekt został dostosowany dla osób z niepełnosprawnościami. Utworzono sale wypoczynkowe, świetlicę, jadalnię, pomieszczenie na kulinoterapię oraz gabinety dla pielęgniarki i psychologa. Zaplanowano zakup sprzętu komputerowego z zestawem programów treningowych służących komputerowo wspomaganą rehabilitacją chorych z zaburzeniami funkcji poznawczych.

Budynek przy ul. Semaforowej 5 został wybudowany około 1908 r. Inwestycja w ramach projektu obejmowała kompleksowy remont, przebudowę oraz rozbudowę budynku o łącznej powierzchni działek 2744 m². Projekt obejmował modernizację parteru oraz I piętra budynku wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby działań społecznych dla funkcji Dziennych Domów Pomocy oraz dostosowaniem obiektu do wymogów obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, sanitarno-higienicznych oraz przeciwpożarowych, w tym m.in. zapewnienie dostępu do obiektu osobom niepełnosprawnym poprzez windę osobową.

Fot. MCUS Dzienny Dom Pomocy przy ul. Karmelkowej 25

Fot. MCUS Budynek przy ul. Semaforowej 5

Otwarcie Dziennego Domu Pomocy przy ul. Karmelkowej 25 odbyło się w dniu 27 lutego 2019 r. Symboliczne przecięcie wstęgi nastąpiło z udziałem Prezydenta

Wrocławia Jacka Sutryka, Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych Bartłomieja Świerczewskiego oraz Dyrektora MCUS Janusza Nałęckiego.

Na spotkaniu byli obecni przyszli Klienci Dziennego Domu Pomocy, przedstawiciele Urzędu Miasta Wrocławia, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Partnera – Fundacji Bajkowy Świat oraz lokalne media.

Fot. www.wroclaw.pl Oficjalne otwarcie DDP przy ul. Karmelkowej. Od prawej: Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Bartłomiej Świerczewski, Dyrektor MCUS Janusz Nałęcki.

Wydarzenie było relacjonowane w mediach. Przykładowe linki:

<https://www.radioram.pl/articles/view/35948/Wroclaw-Powstal-nowy-dzienny-Dom-Pomocy-Spolecznej#> (data dostępu 28 luty 2019 r.);

<http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,24498885,nowy-dzienny-dom-pomocy-na-klecinie.html> (data dostępu 28 luty 2019 r.);

<https://www.wroclaw.pl/dzienny-dom-pomocy-przy-ulicy-karmelkowej-we-wroclawiu> (data dostępu 28 luty 2019 r.);

<http://www.radiowroclaw.pl/articles/vi...1/Wroclaw-Nowa-propozycja-dla-seniorow>(data dostępu 28 luty 2019 r.);

<http://wroclaw.eska.pl/newsy/wroclawianie-juz-moga-korzystac-z-nowego-dziennego-domu-pomocyprzy-ulicy-karmelkowej-audio/761029> (data 28 luty 2019 r.).

Z kolei otwarcie Dziennych Domów Pomocy nr 1 i nr 2 przy ul. Semaforowej 5 odbyło się w dniu 31 lipca 2019 r. Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, Dyrektor MCUS Janusz Nałęcki, Radna Rady Miejskiej Wrocławia Marta Kozłowska, Dyrektor Przedstawicielstwa Regionalnego KE Jacek Wasik oraz Skarbnik Miasta Wrocławia Marcin Urban i szef RO Brochów Marek Sadowski. Na otwarciu obecni byli również wicedyrektor Departamentu Spraw Społecznych Jacek Pluta i Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Anna Józefiak-Materna.

Na spotkaniu byli obecni przyszli Klienci ośrodka, przedstawiciele Urzędu Miasta Wrocławia, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Partnera- Fundacji Bajkowy Świat oraz lokalne media.

Fot. www.wroclaw.pl Otwarcie DDP nr 1 i nr 2 przy ul. Semaforowej. Od prawej: szef RO Brochów Marek Sadowski, Skarbnik Miasta Wrocławia Marcin Urban, Dyrektor Przedstawicielstwa Regionalnego KE Jacek Wasik, Radna Miejska Marta Kozłowska, Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, Dyrektor MCUS Janusz Nałęcki.

Wydarzenie było relacjonowane w mediach. Przykładowe linki:

<https://www.radiowroclaw.pl/articles/view/88865/Dwa-nowe-Dzienne-Domy-Opieki-dla-seniorow-na-wroclawskim-Brochowie> (data dostępu 01 sierpień 2019 r.)

<https://www.wroclaw.pl/dwa-dzienne-domy-pomocy-otwarte-na-brochowie>(data dostępu 01 sierpień 2019 r.);

<https://gazetawroclawska.pl/we-wroclawiu-otwarto-dwa-nowe-dzienne-domy-pomocy/ar/c1-14317081> (data dostępu 01 sierpień 2019 r.);

<http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,25047279,zabytkowy-ratusz-w-sluzbie-seniorom-na-brochowie-powstaly-dwa.html> (data dostępu 01 sierpień 2019 r.).

Działania bieżące w nowych dziennych domach pomocy były dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu społecznego pn. **Mój drugi dom – zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w Dziennych Domach Pomocy we Wrocławiu**, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 Oś priorytetowa: 9 Włączenie społeczne, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne. Celem projektu jest utworzenie nowych miejsc i usług opiekuńczych w 4 dziennych domach pomocy, które są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób niesamodzielnych, zapewniającymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. W 4 dziennych domach pomocy jest 120 miejsc dla klientów - osób niesamodzielnych wymagających wsparcia osób trzecich w codziennych czynnościach bytowych, higienicznych i pielęgnacyjnych. Wsparciem objęto również rodziny/bliskich klientów (opiekunów faktycznych), dla których zapewnia się poradnictwo psychologa i pielęgniarki oraz spotkania integracyjne prowadzące do wymiany doświadczeń, grupy wsparcia.

Okres realizacji projektu trwa od dnia 01 stycznia 2019 r. do dnia 31 października 2021 r. Całkowita wartość projektu wynosi 8 777 028,16 zł, a wartość dofinansowania 8 338 176,75 zł., tj. 95% wartości projektu.

W MCUS realizowano także projekty z komponentem ponadnarodowym. W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa Działanie: 4.3 Współpraca ponadnarodowa współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego kontynuowano lub rozpoczęto realizację dwóch projektów:

- projekt pn. **Domowa przystań**, którego głównym celem jest podniesienie jakości i poszerzenie oferty usług prozdrowotnych i socjalnych świadczonych w DDP poprzez transfer, zaadoptowanie i wdrożenie nowego modelu wsparcia klientów DDP oraz ich rodzin i/lub opiekunów w miejscu zamieszkania, dzięki współpracy z partnerami ponadnarodowym i krajowym. Liderem projektu jest Gmina Wrocław (projekt realizowany przez MCUS) w partnerstwie z krajowym z Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu i ponadnarodowym podmiotem włoskim Azienda Pubblica Di Servizi Alla Persona Citta Di Bologna. Całkowita wartość projektu wynosi 1 039 938,43 zł, w tym wartość dofinansowania 1 008 740,28 zł, tj. 97% wartości projektu (3% wkład własny 31 198, 15 zł). Projekt realizowany jest w okresie od dnia 1 czerwca 2017 r. do 31 dnia maja 2020 r.
- projekt pn. **Każdego dnia bezpieczniej w domach pomocy społecznej** rozpoczęto we wrześniu 2019 r. Głównym celem projektu jest podniesienie jakości usług socjalnych świadczonych w dziennych domach pomocy poprzez transfer, zaadoptowanie i wdrożenie nowego modelu zapobiegania następstwom nieszczęśliwych zdarzeń i ich skutkom. Nowy model wsparcia klientów dziennych domów pomocy będzie polegał na podniesieniu wiedzy klientów dziennych domów pomocy, członków rodzin oraz opiekunów faktycznych z zakresu bezpieczeństwa zachowań poprzez prowadzenie szkoleń/spotkań, utrwaleniu pozytywnych działań i zachowań prewencyjnych klientów dziennych domów pomocy. Liderem projektu jest Gmina Wrocław (projekt realizuje MCUS) w partnerstwie krajowym z Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu i ponadnarodowym z podmiotem włoskim Azienda Pubblica di Servizi alla Persona Giorgio Gasparini Vignola (Modena, Włochy). Uczestnikami projektu są klienci dziennych domów pomocy, członkowie rodzin, opiekunowie faktyczni (odbiorcy) oraz pracownicy dziennych domów pomocy. Całkowita wartość projektu wynosi 1 274 300,49 zł, w tym wartość dofinansowania wynosi 1 236 071,48 zł, tj. 97% wartości projektu (3% wkład własny 38 229,01 zł). Okres realizacji projektu trwa od dnia 01 wrzesień 2019 r. do dnia 31 marzec 2022 r.

Wydarzenia

MCUS od wielu lat jest partnerem aktywnie uczestniczącym w organizacji **Wrocławskich Dni Seniora** organizowanych przez Wrocławskie Centrum Seniora, działającym w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu. W ciągu czterech tygodni organizatorzy zaplanowali ok. 200 różnych inicjatyw dla osób powyżej 60. roku życia, w tym m.in. z zakresu kultury, edukacji, zdrowia, sportu i rekreacji, które firmuje ponad 100 partnerów, w których mieszkańcy i klienci MCUS aktywnie włączyli się w realizację atrakcji, wydarzeń i obchodów.

Pracownicy DPS w MCUS wspólnie z mieszkańcami przygotowywali nowy projekt muzyczny, w którym wykorzystano pieśni gospel – wiecznie żywe przeboje. We wrześniu Chór Miejskiego Centrum Usług Socjalnych wraz z zespołem muzycznym wziął udział w **IX Amatorskim Przeglądzie Chórów Senioralnych** w Teatrze Muzycznym Capitol. Wielką radością i zaskoczeniem było uzyskanie III miejsca. W rezultacie mieszkańcy wzięli udział w gali finałowej dnia 03 październik 2019 r. w Kościele św. Stanisława, św. Doroty i św. Wacława we Wrocławiu. W koncercie finałowym przedstawiono najlepsze wykonania przed publicznością, która przyjęła mieszkańców bardzo ciepło i z wielkim entuzjazmem. W kolejnych dniach mieszkańcy wystąpili w innych Domach MCUS przy ul. Rędziańskiej, ul. Kaletniczej, ul. Mącznej, w Dziennych Domach Pomocy oraz w Schronisku św. Brata Alberta dla Bezdomnych Kobiet i w Dziennym Domu Pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Ciepłej.

Występ chóru pod linkiem: <https://www.youtube.com/watch?v=sS83kX9puh8> (data dostępu: 23 styczeń 2020 r.)

Istotnym wydarzeniem była także realizacja projektu we współpracy z Fundacją Jutropera i możliwość uczestnictwa mieszkańców DPS w MCUS w spektaklu operowo-teatralnym „**Lustra: Kartoteka**” w reżyserii Michała Znanieckiego, inspirowanego tekstami Wisławy

Szyborskiej i Tadeusza Różewicza. Spektakl opierał się również na konfrontacji wspomnień seniorów sprzed lat z ich dzisiejszym życiem. Reżyser połączył w pary - seniorów z bagażem doświadczeń życiowych z aktorami operowymi, którzy byli ich lustrzanym alter ego. Powstało w ten sposób wiele intrygujących opowieści o zaskakującej i wzruszającej treści.

Mieszkańcy DPS w MCUS przygotowawali się do udziału w spektaklu wiele miesięcy pracując z profesjonalistami. Spektakl odbył się w Imparcie.

Fot. MCUS Spektakl „Lustra: Kartoteka”

Informacje w tym zakresie znajdują się m.in. na stronach:

<https://www.radiowroclaw.pl/articles/view/88259/Mieszkanicy-wroclawskiego-domu-pomocy-spoecznej-na-jednej-scenie-z-profesjonalistami-REPORTAZ#>

(data dostępu: 23 styczeń 2020 r.)

W 2019 r. na terenie obiektów MCUS organizowano nietypowe wydarzenia oraz goszczono zamiejscowe delegacje i organizowano wizyty studyjne, m.in.:

- w maju na terenie Dziennego Domu Pomocy przy ul. Karmelkowej odbyła się VI edycja Dni Otwartych Funduszy Europejskich;
- w czerwcu na terenie Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej gościliśmy przedstawicieli Gerencia de Serveis Residencials d’Estates Temprals i RESPIR (Deputatio Barcelona, z Hiszpanii) - podmiotu, który prowadzi miejsca wytchnieniowe, interwencyjne oraz całodobowe dla osób niesamodzielnych z regionu Katalonia oraz z wrocławskiej Fundacji IMAGO. Była to okazja do wymiany doświadczeń na poziomie ponadnarodowym w zakresie opieki, terapii, potrzeb i systemów opieki nad osobami niesamodzielnymi, a także metodami wsparcia opiekunów faktycznych osób zależnych;
- we wrześniu na terenie Dziennych Domów Pomocy przy ul. Semaforowej odbyła się wizyta studyjna przedstawicieli Porozumienia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego (ok. 30 osób);
- w październiku na terenie Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej gościliśmy przedstawicieli Western Kentucky University w Stanach Zjednoczonych oraz Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Celem była prezentacja projektu wzmacniającego obszary funkcjonowania osób starszych poprzez zastosowanie wypracowanego rozwiązania przez Western Kentucky University oraz rozważnie możliwości przeprowadzenia badań naukowych pozwalających ocenić wpływ produktu na kondycję osób starszych.

Praktyki uczniów i studentów oraz współpraca dla celów naukowych w MCUS

Na terenie jednostek w MCUS odbywały się praktyki dla studentów uczelni wyższych i uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie przygotowania do zawodów w obszarze opieki i wsparcia dla osób starszych, chorych, niepełnosprawnych oraz ich rodzin, m.in. opiekun medyczny, pracownik socjalny czy dietetyk, a także na następujących kierunkach: informatyka, terapia ogrodowa.

Współpraca w tym zakresie realizowana była w porozumieniu z następującymi jednostkami:

- Uniwersytetem Przyrodniczym,
- Uniwersytetem Wrocławskim,
- Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu,
- Zaoczną Policealną Szkołą „COSINUS III” we Wrocławiu,
- Dolnośląską Szkołą Wyższą,
- Policealnym Studium KADRA,
- Europejską Szkołą Integracji Społecznej Terra Nova,
- Szwajcarskim Centrum Edukacji,
- Wyższą Szkołą Zawodową,
- Niepubliczną Szkołą Wyższą Medyczną,
- Zespołem Szkół nr 1 we Wrocławiu.

W 2019 r. praktyki realizowało **ok. 110 praktykantów** z powyższych jednostek.

Na terenie domów pomocy społecznej w MCUS ankiety dla celów badań naukowych prowadziły następujące uczelnie:

- Uniwersytet Wrocławski,
- Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze.

Dodatkowo nawiązano współpracę z Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu w zakresie wykorzystania programu Bingoize w celu podnoszenia lub utrzymania umiejętności mieszkańców i klientów MCUS w zakresie kondycji umysłowej, psychicznej, fizycznej i integracji. Podtrzymywanie sprawności przez zabawę, rywalizację i ruch.

Wolontariat

W 2019 r. zawarto 18 porozumień o wolontariat, w tym 10 z obcokrajowcami.

MCUS w 2019 r. brał udział w projekcie społecznym „Health +” oraz w ramach współpracy z AIESEC. Celem współpracy było niesienie pomocy w codziennych aktywnościach podopiecznych naszych mieszkańców. Na przełomie stycznia i lutego oraz lipca i sierpnia w ramach projektu gościliśmy studentki i studentów z Ukrainy i Turcji, Chin, Indonezji, Gruzji, Maroko i Brazylii. W ciągu tego czasu wolontariusze współuczestniczyli w naszych zajęciach z mieszkańcami. Zarówno na terenie naszych jednostek jak również w plenerze. Towarzyszyli nam podczas różnych wydarzeń i imprez plenerowych. Na zakończenie wraz z mieszkańcami wykonali rękodzieła w ramach arteterapii.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

MCUS w roku sprawozdawczym kontynuował współpracę z:

- Wrocławskim Centrum Integracji - na terenie MCUS **38 osób** odpracowywały **zasądzone wyroki w formie prac społecznie użytecznych**.
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej / Powiatowym Urzędem Pracy – w ramach **prac społecznie użytecznych** na terenie naszych placówek pracowała **1 osoba**.
- Zarządem Zasobu Komunalnego - w ramach **wykonywania zamiennego świadczenia rzeczowego** umożliwiającego spłatę zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy, na terenie naszych placówek pracowały **3 osoby**.

Domy pomocy społecznej

W ramach MCUS połączone są następujące domy pomocy społecznej:

- **Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Mącznej 3 – typ dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych,
- **Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Rędzińskiej 66/68 – typ dla osób dla przewlekle somatycznie chorych,
- **Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Karmelkowej 25 - typ dla osób dla przewlekle somatycznie chorych,

- **Dom Pomocy Społecznej** przy ul. Kaletniczej 8 - typ dla osób dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Do domu pomocy społecznej (dalej DPS) kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, gdy pomoc środowiskowa nie może zapewnić niezbędnej pomocy tym osobom.

Standaryzacja w DPS

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających - mieszkańców. Standaryzacja pozwala na zapewnienie odpowiedniej jakości usług, ale też ma wymierny wpływ na koszt utrzymania mieszkańca w DPS.

Wszystkie DPS funkcjonujące w MCUS spełniają obowiązujące przepisami standardy i działają na podstawie:

- Decyzji Nr PS.II.9013-15/10 z dnia 15 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68 we Wrocławiu;
- Decyzji Nr PS.II.9013-26/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25/27 we Wrocławiu – zmiana adresu na ul. Karmelkowa 25 – decyzja Nr PS-KNPS1.9423.12.2012 z dnia 13 sierpnia 2012 r.;
- Decyzji Nr PS.II.9013-9/10 z dnia 7 września 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu;
- Decyzji z dnia 15 marca 2017 r. Wojewoda Dolnośląski zmieniającej decyzję Wojewody Dolnośląskiego nr SSZ.II.9013/14/2001 z dnia 10 września 2001 r., zmienionej decyzjami Wojewody Dolnośląskiego: nr PS.II.9013/6/2003 z dnia 24 lutego 2003 r., nr PS.II.9013/33/2005 z dnia 29 grudnia 2005 r., nr PS.II.9013-16/10 z dnia 22 listopada 2010 r., nr PS. KNPS1.9423.3.2012 z dnia 27 marca 2012 r., zezwalającej na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 we Wrocławiu.

Działalność DPS jest dotowana ze środków budżetu Państwa. W 2019 r. dla czterech DPS uzyskano dotację w łącznej kwocie **3 439 316,06 zł**.

Liczba mieszkańców w poszczególnych DPS w latach 2015-2019

(DPS)	2015 r.		2016 r.		2017 r.		2018 r.		2019 r.	
	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*	Liczba miejsc	Stan faktyczny*
DPS ul. Mączna 3	155	155	155	155	155	155	155	154	155	152
DPS ul. Kaletnicza 8	94	94	94	94	94	94	94	94	94	93
DPS ul. Rędzińska 66/68	159	159	159	159	159	159	159	158	159	158
DPS ul. Karmelkowa 25	236	235	236	236	236	236	236	233	236	234
SUMA	644	643	644	644	644	644	644	639	644	637

*Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Budżet domów pomocy społecznej w 2019 r. wyniósł 39 596 961,33 zł.

Wykonanie budżetu w domach pomocy społecznej w 2019 r.

(DPS)	Wykonanie budżetu 2019 (zł)	Odpłatność mieszkańca (zł)	Dotacja z budżetu Wojewody Dolnośląskiego (zł)	Liczba mieszkańców średnio-miesięcznie	Wykorzystany budżet na jednego mieszkańca na m-c (zł)	Koszt Gminy Wrocław* z pomniejszeniem odpłatności i/lub dotacji Wojewody na jednego mieszkańca średniomiesięcznie (zł)
DPS ul. Mączna 3	8 486 160,48	2 130 584,43	735057,64	154,17	4 587,01	3 038,05
DPS ul. Karmelkowa 25	12 731095,30	2 752 604,14	1 269 607,14	235,17	4 511,31	3 086,10
DPS ul. Rędziańska 66/68	9 240 726,08	1 598 536,13	823 234,76	158,42	4 860,88	3 586,96
DPS ul. Kaletnicza 8	5 534 285,00	883 245,42	611 647,12	93,83	4 915,17	3 587,51
Średnio wykonanie budżetu na mieszkańca w czterech domach pomocy społecznej					4 718,59	3 324,66

* **Uwaga:** Dane w tabeli 3 nie uwzględniają pomniejszenia kosztu Gminy Wrocław o wpłaty za pobyt wnoszone przez małżonka, wstępnych, zstępnych lub innych osób za pobyt mieszkańców w DPS – dane nie są dostępne w MCUS.

Koszt utrzymania w DPS, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, oznacza kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu.

Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej w latach 2013-2019 obliczony do zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie określenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2013 r. (zł)	2014 r. (zł)	2015 r. (zł)	2016 r. (zł)	2017 r. (zł)	2018 r. (zł)	2019 r. (zł)
ul. Mączna 3	3 200	3 110	3 143	3 580	3 814	3 837	4 399
ul. Rędziańska 66/68	3 529	3 408	3 480	3 966	4 298	4 414	5 002
ul. Kaletnicza 8	3 510	3 407	3 517	3 975	4 283	4 289	4 844
ul. Karmelkowa 25	3 301	3 229	3 360	3 955	4 284	4 293	4 908
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 4 DPS	3 385	3 289	3 375	3 869	4 170	4 208	4 788

Ogólne informacje dotyczące mieszkańców w poszczególnych DPS

W DPS przebywają osoby/mieszkańcy wymagający niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Podstawowe informacje dotyczące mieszkańców domów pomocy społecznej

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	DPS ul. Mączna 3	DPS ul. Rędziańska 66/68	DPS ul. Karmelkowa 25	DPS ul. Kaletnicza 8
Liczba mieszkańców	155	159	234	94
Procent kobiet i mężczyzn wśród mieszkańców	70,39% 29,61%	42,41% 57,59%	53,42% 46,58%	42,85% 57,35%
Średnia wieku mieszkańców	80,64	71,2	93,73	61,89
Najstarszy mieszkaniec/mieszkanica	102	98	102	92
Najmłodszy mieszkaniec/mieszkanica	33	30	18	27
Zgony	53	29	55	7
Przyjęcia nowych mieszkańców	60	33	65	5
Rezygnacja	9	4	9	1

Zadania opiekuńcze i dostęp do świadczeń medycznych. Realizowano działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca, po rozpoznaniu potrzeb

mieszkańca, koordynowanego przez pracowników pierwszego kontaktu, z uwzględnieniem jego stanu zdrowia, w ramach zespołów interdyscyplinarnych. Mieszkańcy DPS w MCUS byli objęci całodobową opieką w zakresie opieki higienicznej i pielęgnacji. Zadania z zakresu długoterminowej opieki pielęgniarstwa oraz pielęgniarstwa opieki środowiskowej realizowały podmioty zewnętrzne finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie z deklaracją wyboru mieszkańca. W ramach wizyt domowych realizowanych w domu pacjenta (w tym wypadku w DPS) mieszkańcy mieli możliwość skorzystania ze świadczeń psychiatrycznych, neurologicznych, geriatrycznych, a także ze świadczeń logopedycznych i urologa. Mieszkańcy DPS mieli zapewniony dostęp do psychologów oraz do lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów.

DPS, zgodnie z obowiązkiem zapisanym w ustawie o pomocy społecznej, pokrywały opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Średnie miesięczne dofinansowanie do leków na jednego mieszkańca wyniosło 14,21 zł i było niższe o 0,48 zł niż w 2018 r.

Zapewnienie wyżywienia. Całodobowe wyżywienie dla mieszkańców DPS w MCUS zapewniała kuchnia centralna w DPS przy ul. Karmelkowej 25, z której przywożono posiłki do pozostałych DPS. Ponadto mieszkańcy mają stały dostęp do podstawowych produktów żywnościowych w kuchenkach oddziałowych, na miejscu. Kuchnia centralna zapewniała także posiłki dla siedmiu dziennych domów pomocy w MCUS. Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego mieszkańca DPS (całodziennie wyżywienie) wyniosła 9,00 zł (wsad do kotła). Łącznie kuchnia centralna przygotowała w okresie od stycznia do końca listopada 2019 r. 873 517 posiłków (śniadania, obiady, podwieczorki i kolacje) dla podopiecznych MCUS.

Zestawienie wydanych posiłków kuchni centralnej MCUS dla mieszkańców domów pomocy społecznej i klientów dziennych domów pomocy w 2019 r.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)/ DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Śniadanie	II Śniadanie	Obiad	Podwieczorek	Kolacja
ul. Karmelkowa 25	76 683	-	76 680	76 683	76 683
ul. Mączna 3	50 135	-	50 132	50 135	50 135
ul. Rędziańska 66/68	51 595	-	51 593	51 595	51 595
ul. Kaletnicza 8	30 724	-	30 721	30 724	30 724
ul. S. Żeromskiego 37/1	-	3 631	3 631	3 631	-
ul. Skwierzyńska 23/2	-	-	7 648	-	-
ul. T. Kościuszki 67	-	-	6 309	-	-
ul. Komuny Paryskiej 11	-	-	5 276	-	-
ul. Karmelkowa 25	-	3 177	3 177	-	-
nr 1 ul. Semaforowa 5	-	84	84	-	-
nr 2 ul. Semaforowa 5	-	104	104	-	-
Razem	209 137	6 996	235479	212768	209137

Działania wspomagające. Na rzecz mieszkańców DPS w MCUS podejmowano na bieżąco działania aktywizacyjne i terapeutyczne, zgodnie z harmonogramami działań w poszczególnych DPS. Prowadzono działalność socjalną, terapeutyczno-opiekuńczą oraz wspomagającą, mającą na celu podtrzymanie aktywności psychofizycznej. Propagowano różnorodne formy aktywizacji i czynnego wypoczynku.

W miarę możliwości realizowano spotkania integrujące mieszkańców różnych DPS, także spoza Wrocławia oraz zapewniano uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kierowanych do starszej społeczności, celem integracji ze środowiskiem lokalnym. W tym zakresie głównie podejmowano działania integracyjne z dziećmi i młodzieżą oraz organizacjami zrzeszającymi osoby starsze. Warto także wymienić niektóre z wydarzeń,

które umiliły dni mieszkańcom DPS, wspomagały integrację ze środowiskiem lokalnym oraz z rodzinami i osobami bliskimi:

- wycieczka autokarowa do Zamku Książ
 - występ chórów, kabaretów i dzieci/młodzieży z placówek oświatowych
 - Dzień Dziecka – Seniorzy dzieciom spotkanie na terenach DPS w MCUS
 - Miesiąc Rodzin
 - Piknik rodzin – wspólna majówka
 - XII Integracyjny Turniej gry w BULE – SOFT; w imprezie uczestniczyły reprezentacje mieszkańców DPS - MCUS, reprezentacje podopiecznych DDP - MCUS, reprezentacje Uniwersytetów Trzeciego Wieku Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego, Akademii Wychowania Fizycznego, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej oraz reprezentacje weteranów z Klubu Sportowego „PETANKA”
 - XIX Turniej Gry w Tysiąca mieszkańców dolnośląskich domów pomocy społecznej
 - warsztaty teatralne z aktorami Integracyjnego Teatru Arka
 - regaty kajakowe
 - piknik integracyjny z wolontariuszami ze Stowarzyszenia AIESEC
 - piknik integracyjny dla mieszkańców DPS oraz seniorów osiedla Maślice
 - występy artystyczne uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 26 we Wrocławiu
 - występy dzieci z Przedszkola First Step Academy
 - wycieczki do Ogrodu Zoologicznego, Ogrodu Japońskiego oraz Ogrodu Botanicznego
 - VII Edycja „BRAVE KIDS”- występ zespołów dziecięcych z wielu krajów
 - udział w projekcie realizowanym przez Bank Credit Suisse – spotkania integracyjne w warsztatach plastycznych, wspólnym grillowaniu
 - obchody Dni Seniora - koncerty, turnieje, zabawy taneczne, występy „Marsz Kapeluszy” i Targi Senioralne
 - koncerty okolicznościowe chóru seniorów: Magnolia, Hubianie, Romantica, Kuźniczanie, Wrocławskie Amazonki
 - wyjazdy do muzeów wrocławskich: Muzeum Narodowe, Muzeum Etnograficzne,
 - wyjście do Forum Muzyki, opery, kina
 - XV Turniej Warcabowy o Puchar MCUS
 - XXV Ogólnopolski Turniej Szachowy Domów Pomocy Społecznej
 - udział w Oławskim Turnieju Warcabowym
 - spotkania integracyjne z młodzieżą w ramach Europejskich Spotkań Młodych Taizé
- Na bieżąco współpraca była podejmowana m.in. z:
- Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wrocławiu
 - Wrocławskim Centrum Seniora działającym w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu oraz z klubami seniora
 - Miejską Biblioteką Publiczną
 - Integracyjnym Teatrem Arka
 - Radą Osiedla Maślice
 - Radą Osiedla Strachocin
 - placówkami oświatowymi we Wrocławiu, m.in.:
 - Szkołą Podstawową nr 26 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 we Wrocławiu
 - Akademią Wychowania Fizycznego
 - Uniwersytetem Wrocławskim
 - Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii nr 2
 - Szkołą Podstawową nr 15 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 19 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 25 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 33 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 61 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 75 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 75 z Oddziałami Integracyjnymi w Zespole Szkół nr 21 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 95 we Wrocławiu
 - Szkołą Podstawową nr 113 we Wrocławiu

- Szkołą Podstawową nr 118 we Wrocławiu
- Przedszkolem nr 64 Ekoludek oraz Szkołą Podstawową nr 19 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 we Wrocławiu
- Przedszkolem nr 16 we Wrocławiu
- Przedszkolem nr 117 Fiołkowa Kraina we Wrocławiu
- Przedszkolem Galileo we Wrocławiu
- Przedszkolem Niepublicznym Bajka
- Zespołem Szkolno-Przedszkolnym z Tyńca Małego
- Liceum Ogólnokształcącym nr IX we Wrocławiu
- **organizacjami pozarządowymi:** Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei”, Ewangelickim Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. M. Lutra
- **instytucjami kultury, w szczególności z:** Teatrem Arka, Muzeum Etnograficznym, Centrum Kultury Zamek i Centrum Kultury Agora
- **wolontariuszami:** z Fundacji Ultimo, z Banku Credit-Suisse, wolontariuszami w ramach współpracy z AIESEC Polska Oddział Narodowy.

Liczba ważniejszych zorganizowanych wydarzeń, imprez i wyjść w poszczególnych DPS (uwaga: tabela nie prezentuje liczby codziennych oraz cyklicznych zajęć terapeutycznych i aktywizacyjnych prowadzonych z mieszkańcami)

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	ul. Mączna 3	ul. Rędziańska 66/68	ul. Karmelkowa 25	ul. Kaletnicza 8
Liczba ważniejszych wydarzeń kulturalno-oświatowych	55	50	64	55
Liczba ważniejszych wydarzeń sportowo-rekreacyjnych i innych	14	12	11	24

MCUS w 2019 r. kontynuowało zajęcia z zakresu **dogoterapii**, przy współpracy z pracownikami, którzy na co dzień pracują w „zielonym departamencie” Urzędu Miejskiego Wrocławia. Zajęcia z psem w domach pomocy społecznej są bardzo stymulującym bodźcem do aktywności dla naszych mieszkańców. Pracownik wraz z psem odwiedzał również wszystkich mieszkańców leżących w domach pomocy społecznej.

Fot. MCUS Dogoterapia w MCUS

Pracownicy Zespołu Terapii Ruchowej w DPS w MCUS prowadzili działania wspomagające polegające na utrzymywaniu lub podnoszeniu sprawności, aktywizowaniu i usamodzielnianiu mieszkańców stosując różne formy terapeutyczne z uwzględnieniem zapewnienia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca. Działania miały na celu w znacznym stopniu ułatwić prowadzony proces aktywizacji mieszkańców, zmierzający do ich usamodzielnienia i pobudzenia zaradności życiowej, utrzymania na aktualnym poziomie sprawności ruchowej i psychicznej, zaspokajanie potrzeb kontaktu oraz kształtowanie poczucia wspólnoty. Prowadzone formy ćwiczeń ruchowych i inne formy terapeutyczne były zróżnicowane i adekwatne do potrzeb i możliwości mieszkańców, uwzględniały szereg istotnych czynników, takich jak wiek, stan zdrowia, stan sprawności psychofizycznej oraz ogólne samopoczucie.

Postępowaniem terapeutycznym objęto następujący odsetek mieszkańców w poszczególnych DPS: DPS Mączna – ok. 51%, DPS Rędziańska – ok. 59%, DPS

Kaletnicza – ok. 82%, DPS Karmelkowa – ok. 89%. Udział procentowy osób niepełnosprawnych wśród osób objętych postępowaniem terapeutycznym w poszczególnych DPS kształtował się następująco: DPS Mączna – ok. 47%, DPS Rędzińska – ok. 50%, DPS Kaletnicza – ok. 93%, DPS Karmelkowa – ok. 50%.

Fot. MCUS Aktywizacja podopiecznych w jednostkach MCUS

W DPS w MCUS realizowano w godzinach popołudniowych **dyżury pracowników DPS** - kierowników Działów Opiekuńczych oraz pracowników Zespołów Pracy Socjalnej i Terapii Zajęciowej, co służy poprawie jakości świadczonych usług. W ramach dyżurów podejmowano działania wspierające personel w sytuacjach trudnych i niestandardowych. Ponadto dyżury umożliwiały realny kontakt osobom odwiedzającym mieszkańców z personelem kierowniczym, co pozwoliło na efektywniejsze załatwienie bieżących spraw – udzielanie informacji, dopełnienia niezbędnych formalności związanych z pobylem osoby bliskiej w domu pomocy społecznej.

Dzienne domy pomocy (DDP)

W MCUS funkcjonowało 7 dziennych domów pomocy, świadczących usługi opiekuńcze, w tym posiłek, a także usługi specjalistyczne i wspomagające w następujących lokalizacjach:

- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 23/2
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Tadeusza Kościuszki 67
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Stefana Żeromskiego 37/1
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Karmelkowej 25 (funkcjonuje od dnia 01 marca)
- Dzienny Dom Pomocy nr 1 przy ul. Semaforowa 5 (funkcjonuje od dnia 12 sierpnia)
- Dzienny Dom Pomocy nr 2 przy ul. Semaforowa 5 (funkcjonuje od dnia 12 sierpnia)

Łącznie w ww. DDP jest 236 miejsc. Trzy DDP, tj. przy ul. Karmelkowej 25 oraz przy ul. Semaforowej 5 powstały dzięki uzyskaniu dofinansowania ze środków zewnętrznych (UE). W 2019 r. trwały także prace budowlane (prowadzone przez ZIM) oraz przygotowania do utworzenia i uruchomienia kolejnego DDP przy ul. Władysława Skoczylasa 8. W tym DDP planowanych jest 30 miejsc. Realizacja projektów infrastrukturalnych i społecznych wymagała istotnego zaangażowania kierownictwa MCUS oraz pracowników administracyjnych MCUS. MCUS odpowiadało za koncepcję utworzenia DDP w zakresie merytorycznym, także za zakupy inwestycyjne i wyposażenie obiektów po stronie użytkownika.

Dzienny dom pomocy (dalej DDP) to ośrodek wsparcia skierowany do osób, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub innych przyczyn potrzebują wsparcia innych osób, a rodzina lub inne osoby bliskie nie są w stanie tej opieki zapewnić. W DDP zapewniono klientom usługi opiekuńcze w ustalonych godzinach w ramach dziennego pobytu, w tym, co najmniej jeden gorący posiłek uwzględniający obowiązujące normy żywienia. Podejmowano także działania podnoszące sprawność intelektualną i fizyczną, aktywizację klientów i integrację ze środowiskiem lokalnym. W uzasadnionych sytuacjach, w DDP

przy ul. Żeromskiego, DDP przy ul. Karmelkowej oraz DDP nr 2 przy ul. Semaforowej, zapewniano także przewóz klientów do ośrodka i z powrotem do miejsca zamieszkania.

Średnia wieku klientów DDP wynosiła 77 lat. Wśród klientów DDP: ok. 60% to kobiety, średnia wieku to 80 lat, a ok. 40% to mężczyźni, średnia wieku to 75.

Dane liczbowe dotyczące klientów dziennych domach pomocy w 2019 r.

DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Liczba miejsc	Liczba wydanych decyzji	Liczba klientów korzystających z bezpłatnego pobytu	Liczba osób oczekujących na miejsce w DDP
ul. T. Kościuszki 67	45	41	8	0
ul. Komuny Paryskiej 11	30	47	4	0
ul. Skwierzyńska 23/2	45	56	6	5
ul. S. Żeromskiego 37/1	26	34	0	0
ul. Karmelkowa 25	30	39	8	8
nr 1 ul. Semaforowa 5	30	18	2	5
nr 2 ul. Semaforowa 5	30	20	0	5
Razem	236	255	28	23

Klienci kierowani byli do DDP przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie decyzji administracyjnej z indywidualnym naliczeniem odpłatności za pobyt zależnym od wysokości dochodu klienta. **Średnia wysokość ustalonej odpłatności w 2019 r. wyniosła 169,36 zł miesięcznie na klienta.**

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał decyzje kierujące do DDP, przyznając bezpłatne świadczenie dla 28 osób.

Posiłki przygotowywano w kuchni centralnej w DPS przy ul. Karmelkowej 25 i dowożono samochodem przystosowanym do przewozu posiłków.

Dzienne Domy Pomocy posiadają wprowadzony system HACCP, gwarantujący Dobre Praktyki Higieniczne oraz bezpieczeństwo żywności i żywienia.

Liczba posiłków wydanych w dziennym domu i zakupionych podczas wycieczek dla klientów DDP w roku 2019, narastająco

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba wszystkich posiłków wydanych w 2019 r.	Liczba posiłków wydanych klientom, którym przyznano bezpłatne świadczenie w 2019 r.
ul. T. Kościuszki 67	6 880	1 720
ul. Komuny Paryskiej 11	5 713	825
ul. Skwierzyńska 23/2	8 421	1 020
ul. S. Żeromskiego 37/1	3 834	0
ul. Karmelkowa 25	4 807	1 074
nr 1 ul. Semaforowa 5	1 279	176
nr 2 ul. Semaforowa 5	1428	0
Razem	32 362	4 815

Budżet dziennych domów pomocy w MCUS

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Średnia miesięczna odpłatność Klienta za pobyt w DDP	Średni miesięczny średni koszt utrzymania 1 miejsca w DDP bez dopłaty Klienta	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 miejsca w DDP z uwzględnieniem odpłatności klienta
ul. Komuny Paryskiej 11	189,32	1 019,16	829,84
ul. T. Kościuszki 67	132,55	410,76	278,21
ul. Skwierzyńska 23/2	133,97	898,86	764,89
ul. S. Żeromskiego 37/1	238,19	1 405,80	1167,61
ul. Karmelkowa 25*	149,95	1 839,90	1 689,95
nr 1 ul. Semaforowa 5*	143,12	1 441,94	1 298,82
nr 2 ul. Semaforowa 5*	210,86	1 675,73	1 464,87
Średnia dla DDP	171,14	1 241,74	1 070,60

Ważnym wydarzeniem w DDP była uroczystość obchodów 30 – lecia istnienia Dziennego Domu Pomocy przy ul. Żeromskiego 37/1. W tym wyjątkowym dniu wraz z zaproszonymi

gośćmi można było obejrzyć uwiecznione przez Seniorów fotografie. Wspólne celebrowanie urozmaicono muzykoterapią oraz degustacją przepyszego tortu.

Rok 2019 upłynął pod patronatem Stanisława Moniuszki. Z tej okazji odbywały się m.in. warsztaty przybliżające tą postać pt.: „Viva Moniuszko” oraz warsztaty plastyczne „Kostiumy w operach Moniuszki”. Klienci DDP mieli możliwość skorzystania z szerokiej oferty kulturalno-oświatowej. Organizowane były występy artystyczne, spotkania z intrygującymi ludźmi czy też koncerty i wyjścia kulturalne oświatowe. Dodatkowo klienci z pomocą pracowników DDP tworzyli własne programy artystyczne, które prezentowane były podczas uroczystości.

W ciągu całego roku cyklicznie odbywały się takie zajęcia jak:

- gimnastyka z elementami kinezylogii edukacyjnej, mająca na celu poprawę koordynacji wzrokowo - ruchowej. W ramach zajęć ruchowych m.in. pływano kajakami po Odrze (dzięki zaproszeniu Stowarzyszenia na rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei”);
- biblioterapia - wykorzystanie terapeutycznych możliwości literatury bądź innych środków biblioterapeutycznych alternatywnych materiałów czytelniczych oraz filmowych, muzycznych. Zajęcia składały się z kilku etapów: czytanie, oglądanie, słuchanie tekstów, identyfikacja z bohaterem i światem literackim, wywołanie określonych emocji;
- muzykoterapia aktywna- śpiewanie znanych i lubianych szlagierów i granie na prostych, najczęściej wykonanych własnoręcznie instrumentach oraz muzykoterapię receptywną - słuchanie i kontemplacja muzyki podczas relaksacji czy koncertów w wykonaniu zaprzyjaźnionej szkoły muzycznej;
- arteterapia - forma terapii umożliwiająca klientom dokonania zmiany i rozwoju osobistego poprzez stosowanie form artystycznych. Realizowane zajęcia poprzez: rysunek, malarstwo, zajęcia manualne, wycinanki, wydzieranki, wyklejanki, papieroplastyka, witraże, dziewiarstwo, zdobnictwo i dekoratorstwo okolicznościowe.
- trening pamięci i koncentracji;
- ludoterapia - różnego rodzaju gry i zabawy zarówno edukacyjne, jak i trenujące spostrzegawczość czy koncentrację, tj. kalambury, quizy;
- terapia reminiscencyjna, za pomocą której można odwoływać się do przeżyć i wspomnień uczestników przy użyciu fotografii, poprzez utrwalanie pozytywnych wspomnień;
- warsztaty edukacyjne z zakresu historii Wrocławia, a także promujące zdrowy tryb życia;
- wycieczka do Częstochowy, Świdnicy i Zamku Książ;
- spotkania integracyjne, tj. wielopokoleniowe spotkania integracyjne z dziećmi i młodzieżą szkolną z okazji Świąt, Dnia Seniora, Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka poprzez prezentowanie programów artystycznych.

Ponadto organizowano uroczyste spotkania z okazji Świąt Wielkanocnych, Świąt Bożego Narodzenia, Andrzejek, Mikołajek, Tłustego Czwartku i Ostatków, Święta Konstytucji 3 Maja, Dnia Matki i Ojca, Narodowego Święta Niepodległości czy Dnia Dyni, Dnia Ziemiaka, Dnia Anioła.

Dane liczbowe dotyczące udziału klientów w dziennych domach pomocy organizowanych wydarzeniach i imprezach

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba zorganizowanych poczęstunków	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń	Liczba uczestników narastająco	Wskaźnik do budżetu zadaniowego (średnia liczba uczestników w wydarzeniu)	Skargi
ul. T. Kościuszki 67	18	116	1748	15,06	0
ul. Komuny Paryskiej 11	18	226	4035	17,62	0
ul. Skwierzyńska23/2	19	216	4533	20,98	0
ul. S. Żeromskiego 37/1	18	230	3344	14,53	0
ul. Karmelkowa 25	44	154	3188	20,7	0
nr 1 ul. Semaforowa 5	6	97	1137	11,72	0
nr 2 ul. Semaforowa 5	8	101	1219	12,07	0

Dane liczbowe dotyczące liczby ważniejszych organizowanych wydarzeń i imprez kulturalno-oświatowych

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
	Liczba imprez/ wydarzeń	Liczba imprez/ wydarzeń	Liczba imprez/ wydarzeń	Liczba imprez/ wydarzeń	Liczba imprez/ wydarzeń
ul. T. Kościuszki 67	95	131	139	88	116
ul. Komuny Paryskiej 11	138	213	124	150	229
ul. Skwierzyńska23/2	104	138	163	163	216
ul. S. Żeromskiego 37/1	98	155	89	171	230
ul. Karmelkowa 25	-	-	-	-	59
nr 1 ul. Semaforowa 5					97
nr 2 ul. Semaforowa 5					101
Razem	435	637	515	572	1 048

Dane liczbowe dotyczące udziału klientów DDP w organizowanych wydarzeniach i imprezach kulturalno-oświatowych

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco
ul. Kościuszki 67	1 571	2 215	2 299	1 284	1 748
ul. Komuny Paryskiej 11	2 239	3 496	1 986	2 846	4 035
ul. Skwierzyńska23/2	1 787	2 379	3 292	3 292	4 533
ul. Żeromskiego 37/1	1 642	2 516	1 335	2 987	3 344
ul. Karmelkowa 25	-	-	-	-	3 188
nr 1 ul. Semaforowa 5	-	-	-	-	1 137
nr 2 ul. Semaforowa 5	-	-	-	-	1 219
Razem	7 239	10 606	8 912	10 409	19 204

W ramach realizacji zadań terapeutyczno-opiekuńczych w DDP zapewniono **wsparcie psychologiczne**. Klienci mieli możliwość korzystania ze specjalistycznej porady w wyznaczone dni w miesiącu. Prowadzono pogadanki, zajęcia integracyjne, konsultacje indywidualne oraz spotkania grupowe. Organizowano również spotkania edukacyjne z lekarzami i pracownikami służb społecznych (Policja, Straż Miejska, Pracownicy Socjalni MOPS).

MCUS w ramach realizowanych projektów przyczynia się do wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w funkcjonujących od dawna dziennych domów pomocy. Nowe rozwiązania stosowane przez partnerów projektowych są wzorem do rozszerzenia zakresu świadczonych usług o usługi pielęgnacyjne, higieniczne i edukacyjne. Niezwykle istotnym jest, że wdrażanie nowych rozwiązań równocześnie jest z prowadzeniem cyklu szkoleń, ukierunkowanych na świadczenia usług w dziennych domach pomocy, które wpływają na podnoszenie kompetencji i wiedzy wśród pracowników.

Dodatkowo w 2019 r. wychodząc na przeciw potrzebom i problemom osób borykających się z opieką nad chorymi członkami rodzin,ienne domy pomocy wprowadziły nową formę wsparcia skierowaną do rodzin i opiekunów faktycznych. Udzielane wsparcie psychologiczne, poradnictwo organizacyjne i wspólne spotkania są niezwykle istotnym elementem zintegrowanego systemu usług świadczonych w dziennych domach pomocy i wykazuje tendencje wzrostowe.

WROCLAWSKIE CENTRUM ROZWOJU SPOLECZNEGO

Celem głównym Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) jest wsparcie budowy aktywnego społeczeństwa obywatelskiego, szerzenie idei mediacji, diagnozowanie potrzeb społecznych i zdrowotnych mieszkańców Miasta oraz prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej. Ważnym zadaniem instytucji jest rozwój rodziny, działania na rzecz dzieci, młodzieży, osób starszych oraz integracja międzypokoleniowa. Szczególną rolę odgrywają programy dla środowiska kombatantów i osób represjonowanych. Jednostka koncentruje się również na działaniach na rzecz mniejszości etnicznych i narodowych, realizując bądź wspierając wiele cennych inicjatyw, również w sferze działań skierowanych do obcokrajowców. Ponadto w ramach jednostki działa Miejskie Centrum Wolontariatu, którego celem jest prowadzenie, wsparcie i integracja wrocławskich działań wolontariackich, jako jednej z form przeciwdziałania uzależnieniom, a także popularyzacja idei wolontariatu wśród mieszkańców Wrocławia. Jednostka organizuje, bądź wspiera, kampanie społeczne, zdrowotne oraz liczne wydarzenia plenerowe np. na Wyspie Słodowej, festyny osiedlowe i rodzinne. Do zadań należy również działalność na rzecz podnoszenia kompetencji edukacyjnych uczniów i nauczycieli. Tworzenie i wdrażanie innowacji, wspieranie kreatywności, rozwijanie uzdolnień i talentów dzieci i młodzieży. Od 2016 r. jednostka przejęła zadania związane z obsługą wrocławskich Osiedli.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA SENIORÓW

Działania Wrocławskiego Centrum Seniora:

Wrocławska Rada Seniorów - W roku 2019 powołana została Wrocławska Rada Seniorów II kadencji. WRS powołana została celem reprezentowania potrzeb i interesów osób powyżej 60 roku życia, zamieszkałych na terenie gminy Wrocław. W głównym nurcie zainteresowania Rady jest rozpoznawanie potrzeb, problemów oraz aktywności najstarszych mieszkańców Wrocławia. Rada współpracuje z Radą Miejską Wrocławia, Prezydentem Wrocławia. W skład rady weszło 8 przedstawicieli organizacji Pożytku Publicznego, 3 członków Rady Miejskiej Wrocławia oraz 3 osoby wskazane Prezydenta Wrocławia.

Miasto Pokoleń - projekt edukacji do starości - Projekt Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego - Wrocławskiego Centrum Seniora oraz Departamentu Edukacji UM Wrocławia. Celem jest upowszechnianie wiedzy gerontologicznej wśród dzieci i młodzieży, prowadzenie dyskusji na temat starości, starzenia się, wzmacnianie postawy szacunku wobec osób starszych. Adresatami programu są dzieci i młodzież z wrocławskich przedszkoli i szkół. Projekt polega na spotkaniu dzieci z edukatorami-seniorami przeprowadzającymi prelekcje, warsztaty i wykłady, odbywające się w szkołach w cyklach: wiosennym i jesiennym. W roku 2014 r. projekt Miasto Pokoleń zyskało miano „Złotej praktyki” i został wpisany do „Złotej Księgi Dobrych Praktyk na Rzecz Społecznego Uczestnictwa Osób Starszych”. W 2019 r. realizowana była V edycja programu 2019/2020, w której udział wzięły 33 placówki edukacyjne i 12 edukatorów.

Wrocławska Karta Seniora - Wrocławska Karta Seniora to innowacyjny projekt miasta Wrocławia, skierowany do osób powyżej 60. roku życia mieszkających we Wrocławiu. Umożliwia seniorom korzystanie z promocji i ofert przygotowanych przez firmy i instytucje specjalnie z myślą o nich. Do końca 2019 r. do programu przystąpiło 200 partnerów z różnych dziedzin (kultura, rekreacja, zdrowie, turystyka). Od 2019 r. Wrocławska Karta Seniora jest oferowana w trzech kategoriach: 60+ Srebrna, Złota dla osób 75 + oraz dla osób 90+ Szmaragdowa. Karta Złota uprawnia do korzystania z programu Senior Taxi. Szmaragdowa obejmuje bezpłatne usługi realizowane w domu seniora m.in. konsultacje optometrysty oraz wyrobienie 2 szt. okularów, usługę fryzjerską, drobne naprawy, zabiegi podologa, sprzątanie, pranie, wolontariat. W roku 2019 wydano 12 592 Kart Srebrnych, 7 071 Kart Złotych, 1 027 Kart Szmaragdowych.

Miejsca przyjazne seniorom - Wrocławskie Centrum Seniora honoruje miejsca szczególnie przyjazne osobom starszym. Mowa o takich miejscach, które wolne są od barier komunikacyjnych, architektonicznych lub mają specjalną ofertę dla osób po 60 roku życia. Każde z nich otrzymuje certyfikat Miejsca Przyjaznego Seniorom. Do projektu mogą zgłaszać się właściciele miejsc, którzy uważają, że ich sklep, kawiarnia, czy inny lokal przystosowany jest do potrzeb osób starszych. Przyjazne seniorom miejsca mogą być zgłaszane także przez grupę piętnastu osób. Do końca 2019 r. przyznanych zostało 65 certyfikatów Miejsc Przyjaznych Seniorom.

Dni Seniora - Od 2009 r., na przełomie września i października Wrocławskie Centrum Seniora wraz z Partnerami Wrocławskiej Karty Seniora organizuje święto seniorów we Wrocławiu. Jest to największa kampania społeczna skierowana do seniorów w Polsce, zakłada ona realizację różnorodnych działań prosenioralnych, m.in.: Marsz Kapeluszy, konkurs Przyjaciele Seniorów, Kapeluszowy Rekord Wrocławia, konkursy z nagrodami, koncerty. W wydarzeniu udział biorą seniorzy i ich rodziny, a także wolontariusze. W przeciągu 3-4 tygodni Dni Seniora, odbywają się różnorodne i interesujące wydarzenia: kulturalne, edukacyjne, sportowe, rekreacyjne i prozdrowotne. Wrocław jako jedyne miasto w Polsce ogłasza coroczny **konkurs na bicie rekordu w liczbie kapeluszy** w jednym miejscu. W 2019 r. w ramach kampanii odbyło się blisko 200 różnorodnych wydarzeń i atrakcji, koordynowanych przez Wrocławskie Centrum Seniora.

Wolontariat na rzecz seniorów - We Wrocławskim Centrum Seniora od kilku lat realizowane są konsultacje komputerowe dla seniorów. Prowadzą je gimnazjaliści, którzy po wcześniejszym umówieniu spotykają się z seniorem i udzielają im odpowiedzi na zadane pytania, uczą obsługi komputera, czytnika, telefonu, tabletu. W 2019 r. wolontariusze przeprowadzili 113 godzin konsultacji. We Wrocławskim Centrum Seniora działa również wolontariat senioralny. 79 seniorów pomaga przy projektach i cyklicznych wydarzeniach organizowanych przez WCS.

Wrocławski Trener Senioralny - Poprzez udział w różnorodnych sportowych zajęciach, realizowanych w ramach tego projektu, seniorzy mieli możliwość utrzymania i poprawy swojej sprawności fizycznej, a także okazję do integracji z innymi seniorami poprzez rekreacyjne zajęcia sportowe, adekwatne do ich wieku.

Telefon Seniora – punkt informacyjny dla seniorów - Pierwszy w Polsce Telefon Seniora – 71 344 44 44, pod którym można uzyskać informację o tym co w przestrzeni Wrocławia jest oferowane najstarszym mieszkańcom. Z porad telefonicznych w ramach Telefonu Seniora korzysta dziennie średnio 60 osób. Punkt informacyjny miesięcznie odwiedza od 500 do 1 000 osób.

Strona internetowa, Profil FB Wrocławskiego Centrum Seniora - Strona internetowa www.seniorzy.wroclaw.pl. Liczba odsłon to ok. 20 000 w skali miesiąca. Facebook: liczba polubień 2 229 (2019 r.).

Szkoła Liderów - Projekt skierowany do liderów środowisk senioralnych. W roku 2018 do Szkoły Liderów zaproszeni zostali liderzy wrocławskich klubów seniora, członkowie Federacji Klubów Seniora, a w 2019 dodatkowo do uczestników dołączyły osoby młode, zainteresowane pracą z osobami starszymi. Uczestnicy projektu (31 osób, dwie edycje) w trakcie kilkumiesięcznego kursu zdobywali wiedzę i umiejętności z zakresu: organizowania i koordynowania działań senioralnych oraz międzypokoleniowych, współpracy z partnerami/instytucjami lokalnymi, pozyskiwania dotacji, identyfikowania potrzeb osób starszych w danej społeczności, doskonalenia kompetencji personalno-społecznych, takich jak: komunikacja, współpraca w grupie, kreatywność, rozwiązywanie problemów czy zarządzanie grupą i projektem. Szkoła Liderów jest wsparciem dla osób, które działają lub zamierzają działać na rzecz wrocławskich seniorów w takich miejscach, jak: kluby seniora, Uniwersytety Trzeciego

Wiek, centra aktywności lokalnej, kluby osiedlowe, organizacje pozarządowe czy instytucje samorządu terytorialnego. Projekt oparty był na międzypokoleniowym dialogu i wymianie doświadczeń, obfitował w spotkania z inspirującymi liderami z różnych środowisk lokalnych. Projekt przewiduje także zatrudnienie dla liderów po zakończeniu cyklu spotkań, a także wsparcie merytoryczne.

Kampania Społeczna „Dni Babci i Dziadka” - Wrocławskie Dni Babci i Dziadka to wydarzenie cykliczne, trwające miesiąc. Każdego roku, na przełomie stycznia i lutego, Wrocławskie Centrum Seniora wraz z partnerami Wrocławskiej Karty Seniora realizuje kilkadziesiąt wykładów, warsztatów, spotkań, koncertów i prelekcji dla seniorów, w których udział bierze blisko 1000 osób. Wrocławskie Dni Babci i Dziadka to także spotkania międzypokoleniowe, takie jak warsztaty laurkowe, w których udział biorą uczniowie z wrocławskich szkół oraz seniorki z grup zrzeszonych przy Wrocławskim Centrum Seniora oraz międzypokoleniowe spotkania czytelnicze przy skrzynce bookcrossingowej.

Targi Senioralne - Targi odbywające się w trakcie Dni Seniora, organizowane były dotychczas w Centrum Kongresowym Hali Stulecia (do 2017) oraz w Strefie Kultury Wrocław (2018). W roku 2019 Targi połączono z występami artystycznymi, i odbyły się w Teatrze Polskim. Brali w nich udział Partnerzy Wrocławskiej Karty Seniora oraz Partnerzy Wrocławskiego Centrum Seniora. Prezentowana oferta była bardzo różnorodna i wszechstronna, obejmowała produkty, usługi, eventy z zakresu kultury, edukacji, zdrowia, sportu, rekreacji, turystyki i inne. Średnia liczba wystawców to ok. 50 stanowisk partnerskich, liczba uczestników targów (ponad 1 000).

Wrocławskie Igrzyska Seniorów - Od 11 maja do 8 czerwca 2019 r. trwała 8 edycja Wrocławskich Igrzysk Seniorów. Tym razem Senioriada była odrębnym wydarzeniem, a nie tak jak do tej pory - częścią programu Dni Seniora. Seniorzy wzięli udział w dziewięciu konkurencjach: biegi, nordic walking, pływanie, badminton, bule, kręgle, szachy, scrabble, siatkówka plażowa. Senioriadę 11 maja zainaugurował bieg o Puchar Prezydenta Wrocławia i nordic walking o Puchar Komendanta Miejskiej Policji we Wrocławiu. W kolejnych dniach seniorzy mogli sprawdzić się w pływaniu, grze w badmintona, boule i kręgle, szachach i scrabble. Igrzyska zakończyły się 8 czerwca turniejem siatkówki plażowej. Udział wzięło kilkaset osób.

Wrocławskie Forum Senioralne - Wrocławskie Forum Senioralne zostało pomyślane jako inicjatywa cykliczna, umożliwiająca budowanie partnerskiej sieci współpracy między samorządami, biznesem, organizacjami pozarządowymi i mediami dla poprawy jakości życia osób starszych, upowszechniania wiedzy gerontologicznej, wymiany wiedzy i dobrych praktyk. W roku 2019 odbyło się III Wrocławskie Forum Senioralne w wydarzeniu udział wzięło 380 uczestników i 12 panelistów.

Zwitka Seniora (pakiet informacyjny dla seniorów) - Zwitka przygotowywana była w każdym miesiącu. Znajdowały się w niej aktualne oferty, materiały promocyjne i informacyjne partnerów Wrocławskiej Karty Seniora. Materiały dostępne były w Punkcie Informacyjnym Wrocławskiego Centrum Seniora.

Program „Zainteresuj się podziel się wodą” - Kampania informacyjna mająca na celu przypomnienie mieszkańcom Wrocławia o potrzebie spożywania wody, zwłaszcza podczas letnich upałów. Promuje postawę społeczną, polegającą na zainteresowaniu osobami, które szczególnie narażone są na negatywne działanie wysokich temperatur.

Strefa 55+ - Projekt Strefa 55 plus zakłada kompleksowe podejście do problemów kobiet będących w okresie przedemerytalnym. Do uczestnictwa w zajęciach mogą przystąpić kobiety w wieku 55 – 59 lat, zarówno pracujące, jak również będące już na wcześniejszej emeryturze/rencie. Celem projektu jest m.in. rozbudzenie poczucia własnej wartości i pewności siebie oraz satysfakcji i radości z życia. Program obejmuje

zwiększenie wiedzy na temat dostępnych możliwości i ścieżek rozwoju dla kobiet w wieku 55+, wzrost motywacji do działania, rozwój kompetencji personalno-społecznych uczestniczek projektu, poznanie zasad zdrowego odżywiania i zbilansowanej diety oraz umiejętności ich stosowania w codziennym jadłospisie, nabycie wiedzy na temat właściwej pielęgnacji twarzy i ciała u dojrzałych kobiet, nabycie umiejętności dotyczących budowania i zarządzania własnym wizerunkiem, zdolność do wykorzystania poczucia humoru w stresujących sytuacjach.

Radiowy Klub Seniora - *Wsluchując się w głos seniorów, stworzono przestrzeń medialną, która pozwala pokazywać całe bogactwo późnej dorosłości, wolnej od stereotypów i uprzedzeń. Tak powstała audycja, która nie tylko umożliwia przekazanie ważnych dla seniorów informacji, ale także stwarza okazję do rozmowy na interesujące tematy, spotkanie z ciekawymi gośćmi, wymianę myśli i życzliwych uczuć.* Do udziału w programie zapraszani byli seniorzy, reprezentanci instytucji, firm, organizacji działających na rzecz osób starszych, przedstawiciele władz samorządowych, wykładowcy, eksperci, naukowcy. W roku 2019 zrealizowano 52 odcinki.

Przestrzeń Trzeciego Wieku - (pl. Solidarności 1/3/5) - to miejsce w którym seniorzy mogli spędzić czas podczas m.in. warsztatów, spotkań i wykładów. W „Przestrzeni Trzeciego Wieku” (PTW) odbywały się m.in. prelekcje, spotkania, wykłady, wystawy, zajęcia sportowo-rekreacyjne, konferencje, konsultacje, wieczorki taneczne skierowane do osób starszych. W harmonogramie wydarzeń nie brakowało działań z zakresu edukacji, zdrowia, kultury, sportu i rekreacji. Spotkania prowadzili edukatorzy, animatorzy, artyści, eksperci, nauczyciele akademicy, doradcy, konsultanci, a także sami seniorzy, którzy chętnie dzielili się swoimi zainteresowaniami, pasjami i wiedzą. Od czerwca do grudnia 2019 w PTW – WCRS zorganizowano **266 zajęć** różnego rodzaju. Z oferty PTW aktywnie korzystało **3082 seniorów. Liczba osób odwiedzających PTW to 6 126 osób.** Od czerwca 2019 r. (uruchomienie PTW-WCRS) wrocławscy seniorzy mogli korzystać w PTW-WCRS między innymi z takich zajęć jak: *kurs fotograficzny, trening pamięci, trening kreatywności, zajęcia artystyczne dla seniorów z Jerzym Skoczylasem, cykl wykładów „Czy samotność jest nam potrzebna?”, język migowy, język angielski, nordic walking, zumba dla seniora, joga, pilates, gimnastyka, spotkania z dietetykiem, warsztaty pergamano.*

Klub Seniora Podróżnika - w 2019 grupa seniorów uczestniczyła w wyjazdach edukacyjnych do Krakowa, Moszny, Częstochowy, w Bieszczady i na Ukrainę. Seniorzy mieli możliwość zwiedzenia miejsc ważnych historycznie i ciekawych pod względem walorów zabytkowych. Na realizację zadań skierowanych dla wrocławskich seniorów WCRS w 2019 wydatkowało kwotę 1 818 735,48 zł

Aktywizacja seniorów – zadanie miało na celu wspieranie postaw prozdrowotnych w środowisku wrocławskich seniorów, upowszechnianie kultury fizycznej oraz przyczyniło się do zmniejszenia wykluczenia osób starszych. W ramach zadania przeprowadzono zajęcia praktyczne i warsztaty dla 225 osób. Tematyka warsztatów dotyczyła zdrowej i zbilansowanej diety dla osób starszych, metod spowolnienia starzenia oraz usprawnianiu funkcji poznawczych. Ćwiczenia zawierały elementy jogi i karate, poruszono również tematykę samoobrony. Na zadanie wydatkowano kwotę 16 661,25 zł.

Szkolenia, warsztaty i konsultacje dla osób zaangażowanych zawodowo lub osobiście we współpracę z seniorami – w ramach zadania zrealizowano cykl zajęć dla osób na co dzień pracujących z osobami starszymi. Tematyka poruszanych zagadnień to: Trening antystresowy jako efektywna metoda – kluczowy fundament pomocy, mającej na celu zapobieganie ryzyku wypalenia zawodowego; Moderator czasu wolnego dla osób w wieku senioralnym (aktywizacja potencjału twórczego); 3 Szkolenie

w zakresie przepisów o ochronie danych osobowych. W zadaniu udział wzięło 93 osoby. Na zadanie wydatkowano kwotę 17 900 zł.

Organizacja spotkań wielkanocnych i świątecznych dla społeczności senioralnej - wiosną br. zostało zorganizowanych 6 Spotkań Wielkanocnych dla wrocławskich emerytów i rencistów. Celem spotkań była aktywizacja i integracja wrocławskiej społeczności senioralnej. Dzięki spotkaniom społeczności wzajemnie poznały się i razem świętowały nadchodzący czas wielkanocny.

łącznie wzięło w nich udział 320 osób. Ponadto w drugim półroczu zrealizowano spotkanie bożonarodzeniowe i jedno spotkanie integracyjne. Na zadanie wydatkowano kwotę 21 450,53 zł

Zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi i uczelniami wyższymi:

Poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez rozwój przyjaznych im usług transportowych – celem zadania była poprawa jakości życia wrocławskich seniorów poprzez ułatwienie dostępu do m. in. urzędów państwowych, samorządowych oraz specjalistycznych placówek medycznych za pomocą bezpłatnych usług transportowych. Program skierowano do mieszkańców Wrocławia, którzy ukończyli 75 rok życia. W ramach zadania utworzono infolinię telefoniczną, do kontaktu z beneficjentami zadania oraz utworzono punkt rejestracji uczestników.

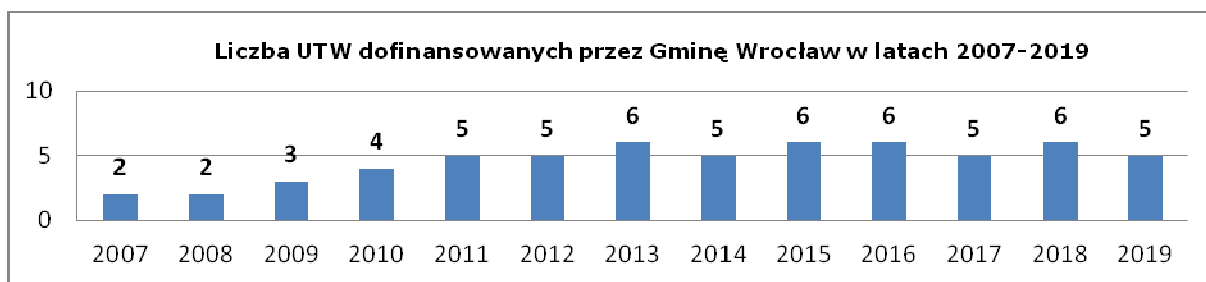
Zarejestrowany uczestnik mógł w miesiącu skorzystać z czterech darmowych przejazdów taksówkami. W okresie sprawozdawczym do programu zapisało się 6 265 osób, zrealizowano 15 863 przejazdów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 480 000 zł.

Dofinansowanie Uniwersytetów Trzeciego Wieku przy wrocławskich uczelniach wyższych - Celem działania Uniwersytetów Trzeciego Wieku jest prowadzenie działalności oświatowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej słuchaczy, upowszechnianie profilaktyki gerontologicznej, podejmowanie działań na rzecz ludzi starszych i niepełnosprawnych, promowanie idei wolontariatu, krzewienie kultury fizycznej oraz integracja międzypokoleniowa.

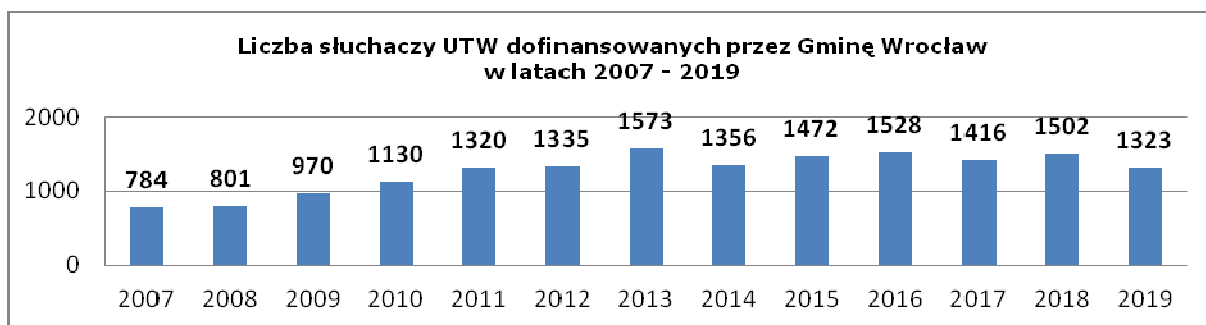
W 2019 r. dotację w wysokości **156 900 zł** rozdysponowano stosownie do liczby słuchaczy pomiędzy **5 UTW** (UTW w Uniwersytecie Wrocławskim, UTW w Uniwersytecie Ekonomicznym, Uniwersytet Otwarty w Uniwersytecie Przyrodniczym, UTW w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i UTW Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu). Liczba słuchaczy UTW dofinansowanych przez miasto to **1 323 osoby**.

Słuchacze Uniwersytetów mieli okazję uczestniczyć w bogatej ofercie programowej. Ważne miejsce wśród zajęć zajmowały warsztaty mające na celu osvajanie z technologią informacyjną (warsztaty komputerowe dla osób z różnym poziomem zaawansowania, warsztaty fotograficzne, warsztaty korzystania z Internetu).

Warto zwrócić uwagę na działania samopomocowe, które propaguje się w działających przy UTW sekcjach wzajemnej pomocy. Idea wolontariatu jest jednym z elementów składowych działań wrocławskich UTW np. wiele z zajęć tematycznych, lektoratów i zajęć sportowych, a także zajęć dotyczących zagadnień medycznych i warsztatów dotyczących udzielania pierwszej pomocy prowadzonych jest przez słuchaczy dla słuchaczy. Kwota przeznaczona na zadanie to 156 900 zł.

Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

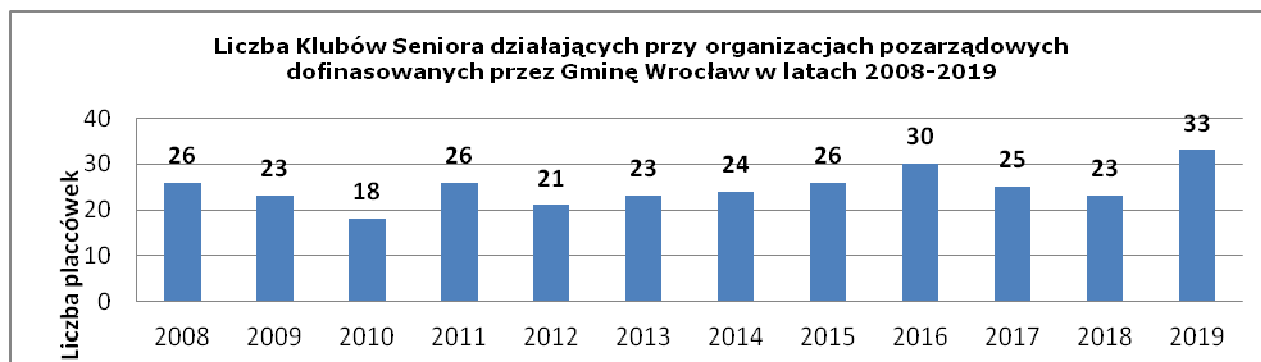
Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Działalność klubów seniora prowadzonych przez organizacje pozarządowe -

Celem zadania było propagowanie zdrowego stylu życia, zagospodarowanie czasu wolnego, przeciwdziałanie poczuciu bezradności i osamotnienia oraz aktywizacja środowisk senioralnych. W ramach realizacji zadania poprzez działalność lokalnych Klubów Seniora przeprowadzono następujące działania:

- działania z zakresu edukacji zdrowotnej oraz promocji aktywnego stylu życia, w tym m.in. zajęcia gimnastyczno-rehabilitacyjne, taneczno-ruchowe oraz zajęcia i turnieje sportowe,
- działania stymulujące potrzeby poznawcze i umożliwiające nabywanie nowych umiejętności ułatwiających funkcjonowanie we współczesnym świecie (prowadzenie m.in. prelekcji, wykładów i lektoratów języków obcych, kursów komputerowych i warsztatów nowych technologii, konsultacji prawnych i psychologicznych),
- działania wspierające udział seniorów w życiu kulturalnym (m.in. organizowanie warsztatów artystycznych, zajęć rękodzielniczych, wernisaży oraz wystaw prac seniorów, warsztatów i występów śpiewu chóralnego, a także wyjść do muzeów, kin, teatrów, opery),
- działania integracyjne (organizacja m.in. spotkań okolicznościowych, wieczorków tanecznych, wycieczek oraz zapewnienie miejsca dla cyklicznych spotkań integracyjnych),
- działania promujące rozwój wolontariatu towarzyszącego seniorom (m.in. poprzez odwiedzanie przez członków klubów seniora osób samotnych w wieku senioralnym).

W 2019 r. dofinansowano **33 Kluby Seniora** prowadzone przez organizacje pozarządowe. Na działalność Klubów Seniora wydatkowano kwotę 574 020 zł.

Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Prowadzenie zajęć edukacyjnych i aktywizujących skierowanych do mieszkańców Wrocławia w wieku 50+ - Celem realizacji zadania było poszerzenie oferty działań edukacyjnych i aktywizujących skierowanych do środowiska wrocławskich seniorów, w formie wykładów i warsztatów mających charakter innowacyjny i włączający w realizację działań. W 2019 zrealizowano 50 godzin otwartych wykładów przeprowadzonych przez seniorów pasjonatów/ekspertów, wzorowanych na formule TED: ideas worth spreading, 25 godzin warsztatów uczących tworzenia i prowadzenia bloga, wykorzystujących techniki kreatywnego pisania, poszukiwania inspiracji, 25 godzin warsztatów z zakresu rozwoju umiejętności interpersonalnych. W zadaniu w 2019 r. wzięło udział 257 beneficjentów. Zadanie dofinansowano kwotą 34 900 zł.

Działania na rzecz integracji środowiska senioralnego w formie wyjazdów rekreacyjnych - Działania w formie wyjazdów rekreacyjnych są nowym pomysłem na aktywizację środowiska seniorów we Wrocławiu. Celem wyjazdów było zagospodarowanie czasu wolnego wrocławskich seniorów poprzez organizację i przeprowadzenie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek (m.in. do miejsc istotnych kulturowo i historycznie) oraz realizację bezpośrednio związanych z nimi działań integracyjno-edukacyjnych (w formie m.in. wystaw, spotkań integracyjnych w klubach seniora, prezentacji, lekcji poglądowych w szkołach) służących integracji środowiska lokalnego, podczas których adresaci mieli możliwość dzielenia się doświadczeniami z wyjazdu. Proponowane działania mają przyczynić się do poprawy jakości życia adresatów zadania oraz integracji środowiska senioralnego, integracji społeczności lokalnych i/lub integracji międzypokoleniowej. Adresatami zadania byli Seniorzy, którzy ukończyli 60 r. ż, wyłącznie mieszkańcy Wrocławia. W 2019 zrealizowano 9 wyjazdów w których uczestniczyło 270 seniorów. Dofinansowanie do wyjazdów otrzymało 10 organizacji pozarządowych. Zadanie dofinansowano kwotą 45 000 zł.

Wrocław w obiektywie seniora – Celem zadania było nabycie nowych umiejętności związanych w fotografią, przypomnienie historii Wrocławia i jego architektury oraz promocja aktywnego spędzania czasu wolnego. Zadanie polegało na organizacji 8 dwugodzinnych spotkań dla osób w wieku emerytalnym w okresie od maja do sierpnia. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 5 000 zł.

Integracja środowiska senioralnego - plener fotograficzny - "Piękno Dolnego Śląska"- Celem zadania była integracja grupy seniorów z osiedla Pawłowice poprzez realizację trzydniowej wycieczki połączonej z poznawaniem walorów turystycznych Dolnego Śląska. Zadaniem postawionym sobie przez realizatorów było również oswojenie seniorów z nowymi technologiami, m.in. wzrost umiejętności w zakresie fotografowania przy użyciu smartfonów, pobudzenie wrażliwości na piękno otaczającego świata oraz rozwijanie twórczej pasji seniorów. Pokonywanie krótkich tras wpłynęło korzystnie na poprawę kondycji uczestników wycieczki. W zadaniu udział wzięło 40 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Projekt edukacyjny Bezpieczny Senior - W ramach zadania zrealizowano cykl szkoleń otwartych (5 dwugodzinnych szkoleń) na terenie Wrocławia, których celem było budowanie świadomości prawnej wśród osób starszych, zwłaszcza emerytów i rencistów, szczególnie narażonych na oszustwo oraz wykorzystanie ich ufności ze strony osób trzecich. Dodatkowo przeprowadzono akcję informacyjną w formie broszur informacyjnych i ulotek kolportowanych w urzędach, instytucjach kultury, radach osiedla, aptekach, przychodniach oraz miejscach najczęściej uczęszczanych przez adresatów zadania. Na portalu społecznościowym zorganizowano akcję polegającą na publikowaniu grafik pokazujących przykłady oszustw. Szkoleniami objęto ponad 60 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

Zdrowie, mądrość i uroda to moda ponadczasowa - Celem nadrzędnym zadania była zmiana postrzegania siebie przez seniorki, które czują się bezsilne wobec upływającego czasu i mocno podkreślonego w mediach "kultu młodości". Program miał nauczyć dbania o siebie nie tylko pod względem wizualnym, ale także dbania o zdrowie, samopoczucie, akceptacji siebie i upływającego czasu. W ramach zadania odbywały się zajęcia z ochrony środowiska naturalnego, przyrody i ponownego wykorzystania zużytych surowców. Uczestniczki miały okazję poznać język esperanto, mający je zachęcić do nauki języków obcych. Warsztaty dla senierek prowadziły ich rówieśniczki, co miało wzmocnić poczucie autentyczności przekazywanych treści. W projekcie wzięło udział 35 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 9 540 zł.

Zajęcia rekreacyjno - zdrowotne na basenie dla osób 50+ - Projekt miał na celu aktywizację sportową osób starszych oraz poprawę kondycji fizycznej i zdrowotnej. Zadanie polegało na udziale w nowatorskim programie ćwiczeń z przyrządami w wodzie, prowadzonymi przez wykwalifikowanych instruktorów. Zaproponowane ćwiczenia mają wpływ na wzmocnienie organizmu, poprawę funkcjonowania układu krążenia, odbudowę i wzmocnienie tkanki kostnej. W 2019 r. zrealizowano dwie edycje projektu, w których udział wzięło 98 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 20 000 zł.

Działania na rzecz wspierania aktywności ruchowej u osób starszych z osiedla Nadodrze i okolic - Celem programu było podniesienie świadomości dotyczącej znaczenia aktywności ruchowej i prozdrowotnego stylu życia w utrzymaniu zdrowia i dobrej kondycji, upowszechnienie wiedzy z zakresu gimnastyki i znaczenia odpowiedniej diety wspierającej utrzymanie dobrego stanu zdrowia. W ramach dwóch edycji projektu przeprowadzono 160 godzin zajęć, w tym ćwiczeń i wykładów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 19 650 zł.

Działania na rzecz wspierania aktywności ruchowej u osób starszych z osiedla Wojszyce i okolic - Celem programu było podniesienie świadomości dotyczącej znaczenia aktywności ruchowej i prozdrowotnego stylu życia w utrzymaniu zdrowia i dobrej kondycji, upowszechnienie wiedzy z zakresu gimnastyki i znaczenia odpowiedniej diety wspierającej utrzymanie dobrego stanu zdrowia. Łącznie w dwóch edycjach zrealizowano 160 godzin zajęć, w tym ćwiczeń i wykładów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 19 650 zł.

Aktywny Senior - wsparcie seniorów w społeczności lokalnej - Głównym celem projektu jest aktywizacja seniorów pochodzących z Wrocławia, stworzenie im warunków do rozwoju aktywności na różnych polach życia, stworzenie przestrzeni do wartościowego spędzania czasu, poprzez udział w warsztatach, wyjściach do miejsc kultury, edukacyjnych wycieczkach z przewodnikiem po Wrocławiu. Odbiorcami zadania było 20 beneficjentów - seniorów z miasta Wrocławia. Zadanie dofinansowano kwotą 6 900 zł.

Koncert z cyklu "Nadzieja ma kolor zielony" Esperantyści dla Wrocławian - Celem realizacji zadania było uczczenie Roku Moniuszkowskiego, promowanie kultury muzycznej, zwrócenie uwagi na osoby starsze i niepełnosprawne. W ramach zadania realizowano trzy koncerty: 1. "Na słowiańską nutę", 2. "Kochamy silversów", 3. "Nasz

śpiewnik domowy". Artystami były głównie osoby niewidome. Podczas koncertów prezentowane były utwory muzyczne przygotowane w językach europejskich oraz Esperanto - zarówno znane i lubiane utwory, jak i autorskie, zaangażowanych do projektu artystów. W zadaniu uczestniczyło około 220 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 4 500 zł.

zGrana Magnolia - Zadanie miało na celu integrację członków Klubu Seniora "Magnolia", poprzez zagospodarowanie czasu wolnego oraz promocję aktywnego spędzania czasu z uwzględnieniem rozwoju fizycznego i intelektualnego seniorów. W ramach realizacji zadania jego uczestnicy wyjechali do Warszawy na 2-dniową wycieczkę. Wśród atrakcji znalazło się zwiedzanie Pałacu w Wilanowie i Muzeum Powstania Warszawskiego. Wyjazd związany był z obchodami 80 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej i 100-leciem odzyskania Niepodległości. W zadaniu uczestniczyło 50 członków Klubu Seniora "Magnolia". Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Roztańczona Magnolia - Celem zadania była aktywizacja ruchowa seniorów i rozwój kultury fizycznej poprzez zastosowanie nowoczesnych form aktywności ruchowej. W związku z tym celem zaproponowano realizację 5 godzin zajęć Zumby fitness (w takiej formie nie tylko poprawi kondycję fizyczną, ale również psychiczną senierek), a także zorganizowano 10 godzin prób chóru i służących wypracowaniu repertuaru kołędowego, który został zaprezentowany podczas spotkania opłatkowego. Dodatkowo z dotacji zakupione zostały nowe stroje dla członków chóru w liczbie 20 kompletów. Realizację zadania podsumowano organizacją tradycyjnego spotkania wigilijnego dla licznej grupy seniorów z osiedla Nowy Dwór. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Senior świadomy swoich praw i obowiązków - Zadanie polegało na zorganizowaniu i przeprowadzeniu szkolenia dla Zarządów Kół Związku Emerytów i Rencistów oddziału Wrocław-Fabryczna. W szkoleniu wzięło udział 45 osób. Na szkoleniu były poruszane tematy dotyczące praw obywatelskich osób starszych, ochrony danych osobowych, rozliczeń w ramach działań organizacji. Oprócz części teoretycznej zorganizowano także zwiedzanie okolicznych atrakcji. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

Senior świadomy swoich praw. RODO - Zadanie polegało na uaktualnieniu i poszerzeniu wiedzy dotyczącej systemu wsparcia dla osób starszych, zawłości prawnych i czyhających na seniorów niebezpieczeństw, w tym poszerzeniu wiedzy na temat rozporządzenia o ochronie danych osobowych RODO. W zadaniu uczestniczyło 45 osób, Członków Międzyzakładowej Organizacji Związkowej Emerytów i Rencistów NSZZ Solidarność Regiony Dolny Śląsk z Wrocławia. Zadanie dofinansowano kwotą 8 000 zł.

Wrocławski klub seniora pracownika socjalnego - spotkanie wielkanocne - Celem działania była organizacja czasu wolnego seniorów, pielęgnowanie tradycji i zwyczajów wielkanocnych, zmniejszenie poczucia osamotnienia, integracja osób. W trzygodzinnym spotkaniu udział wzięło 30 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 3 000 zł.

Spotkanie świąteczne - Zorganizowano wigilijne spotkanie świąteczne dla 80 wrocławian, emerytowanych pracowników połączonych ideą obrony praw pracowniczych w swoich zakładach. Na spotkanie zostały zaproszone osoby samotne, niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym. Zadanie dofinansowano kwotą 6 000 zł.

Spotkanie wigilijne - Celem zadania było zorganizowanie wspólnego spotkania członków i sympatyków klubu seniora, emerytowanych pracowników socjalnych w świątecznej atmosferze. Uroczyste spotkanie zgromadziło blisko 30 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 4 000 zł.

Warsztaty Zero Waste dla grupy wrocławskich seniorów - Zadanie polegało na realizacji cyklu warsztatów o tematyce ZERO WASTE adresowanych do grupy

wrocławskich seniorów. Celem zadania był wzrost świadomości ekologicznej wrocławskich seniorów w zakresie ograniczenia wytwarzania odpadów, a także postaw świadomego konsumpcjonizmu. W zajęciach łącznie uczestniczyło blisko 65 beneficjentów. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Pozostałe działania na rzecz osób starszych opisano w części Zadania z zakresu obsługi i wsparcia osiedli Wrocławia.

WSPARCIE ŚRODOWISKA KOMBATANTÓW, OSÓB REPRESJONOWANYCH I WETERANÓW

Spotkanie opłatkowe Wrocławskich Kombatantów i Osób Represjonowanych z Prezydentem Wrocławia - Spotkanie opłatkowe Wrocławskich Kombatantów i Osób Represjonowanych z Prezydentem Wrocławia, odbyło się 12 grudnia 2019 r. w Sali Wielkiej Starego Ratusza we Wrocławiu. Dla kombatantów gotowali i podawali do wigilijnych stołów uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu, dekorację przygotowali floryści z Zespołu Szkół nr 3 we Wrocławiu, gości przewożono w ramach programu Taxi Senior 75+, zaśpiewał Chór Chłopięcy NFM, a wsparcia udzielali podchorążowie z Akademii Wojsk Lądowych i ZHP. W spotkaniu udział wzięło 200 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 28 827,43 zł.

Wsparcie organizacyjno-informacyjne - W ramach zadania wsparto organizację uroczystości Sybiraków tj. 10 lutego 2019 r., 24 kwietnia 2019 r. oraz 17 września 2019 r. - sfinansowano ciepły poczęstunek, zabezpieczenie medyczne i transport. Wsparto działania Związku Inwalidów Wojennych RP, w tym m.in. przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości o charakterze patriotycznym, prowadzenie działań pomocowych, organizację wystawy i konferencji. Zadanie dofinansowano kwotą 50 455,50 zł.

Działania na rzecz weteranów - oficjalne obchody Dnia Weterana 29 maja 2019 zorganizowano we wrocławskim ratuszu. W spotkaniu z Prezydentem miasta udział wzięło 220 wrocławskich weteranów, zasłużonych w walce. W ramach zadania wsparto również obchody Dnia Weterana poprzez dofinansowanie uroczystości dla 100 członków i sympatyków Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pokojowych ONZ. Na zadanie wydatkowano kwotę 3 300 zł.

Zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Upamiętnianie historii wrocławskich kombatantów i osób represjonowanych 2019 – Celem zadania była edukacja społeczna i historyczna, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o mniej znanej historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. Związek Sybiraków III Rzeczypospolitej Polskiej kontynuował prowadzenie Czytelni Kombatanta, organizował edukację społeczną i historyczną, spotkania z młodzieżą, uaktualniano stronę internetową. Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru kontynuowało lekcje żywej historii w Sanktuarium Golgoty Wschodu przy ul. Wittiga 10. Stowarzyszenie Odra-Niemen zorganizowało obchody Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych. Towarzystwo Miłośników Wrocławia w ramach projektu „My Wrocławianie” organizowało spotkania pokoleń oraz wizyty w miejscach pamięci. Zadanie realizowały cztery organizacje pozarządowe. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej prowadził punkt informacyjny o systemie wsparcia dla kombatantów i ich rodzin oraz koordynował współpracę z organizacjami pozarządowymi i instytucjami pomocowymi przy pl. Solnym 14 A. Łączna kwota dofinansowania to 85 000 zł.

Wydanie Biuletynu Związku Inwalidów Wojennych RP „Raport ZIW RP” - W biuletynie pojawiają się ważne informacje o funkcjonowaniu organizacji, o działaniach władz, o nowelizowanych przepisach i uprawnieniach. Związek we Wrocławiu liczy 370

członków. Jeden numer biuletynu miał nakład 250 egzemplarzy. W ciągu 2019 r. wydano 4 numery. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

DIALOG MIĘDZYKULTUROWY

Program „Wrocławska Strategia Dialogu Międzykulturowego” 2018-2022

Tworzona w modelu partycypacyjnym Strategia określa kierunki działań komórek i jednostek miejskich oraz obszary współpracy międzysektorowej w ramach rozwoju dialogu międzykulturowego w latach 2018-2022. Zgodnie z Zarządzeniem nr 9125/18 Prezydenta Wrocławia z dnia 15 lutego 2018 r. trwa proces wdrażania Strategii. W 2019 r. realizowane były różnorodne zadania przez komórki/jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe, których projekty dofinansowywane są ze środków Gminy Wrocław. Inicjowane były nowe rozwiązania i projekty w ramach współpracy międzysektorowej (m.in. 20 oddziałów klas przygotowawczych, „ReSTART” apatacyjno-integracyjny projekt w ramach FAMI na lata 2020-2022, złożony przez Gminę Wrocław i organizacje pozarządowe, kwota dofinansowania 2 383 420,33 zł.). Zarówno Strategia jak i realizowane działania prezentowane były na licznych spotkaniach na terenie Wrocławia i konferencjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Przedstawiciel Gminy Wrocław uczestniczył w pracach Zespołu ds. Migracji Integracji Unii Metropolii Polskich. Mając na uwadze efektywną współpracę i komunikację uruchomiona została strona internetowa oraz profil facebookowy „Wielokultury Wrocław” (www.wielokultury.wroclaw.pl). Rozpoczęło się wdrażanie elektronicznego systemu sprawozdawczego uwzględniającego działania różnorodnych komórek i jednostek zaangażowanych we wdrażanie Strategii.

Ambasadorzy Dialogu - Projekt edukacyjny skierowany do nauczycieli wrocławskich szkół i przedszkoli. Ambasador Dialogu to osoba pracująca w wrocławskiej placówce oświatowej, zainteresowana tematyką otwartości, przeciwdziałania dyskryminacji, rozwijaniem atmosfery dialogu w swoim otoczeniu. Ambasador Dialogu bierze udział w cyklicznych spotkaniach i warsztatach organizowanych przez WCRS, podczas których może wymienić się dobrymi praktykami i podnosić kompetencje. Dzięki obecności Ambasadora Dialogu placówka zyskuje specjalistę, który potrafi interweniować w sytuacjach trudnych komunikacyjnie czy kulturowo, a także organizować ciekawe międzykulturowe wydarzenia. Liczba Ambasadorów Dialogu wzrasta – w 2019 r. to 223 osób (koniec 2018 r. – 206 osób).

Konsultacje międzykulturowe dla nauczycieli – w 2019 r. uruchomiono w WCRS cykl specjalistycznych konsultacji wzmacniających kompetencje i wspierających nauczycieli, w szczególności w sytuacjach trudnych międzykulturowo. Konsultacje prowadzone były przez ekspertów Uniwersytetu Wrocławskiego, WCRS i wrocławskich organizacji pozarządowych, specjalizujących się w tematyce rozwiązywania konfliktów międzykulturowych i rówieśniczych oraz wdrażaniu systemowych działań edukacyjno-integracyjnych dla dzieci w szkołach. W 2019 r. odbyło się 9 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyło ok. 115 nauczycieli z różnych poziomów nauczania.

V Targi Edukacji Międzykulturowej - W 2019 odbyła się V edycja Targów Edukacji Międzykulturowej (6-7 marzec 2019 r.) w Oratorium Marianum Uniwersytetu Wrocławskiego pod hasłem „Wielokulturowa przyszłość miast – wyzwania, inspiracje i zadania”. Ta edycja została poświęcona edukacji międzykulturowej rozumianej bardzo szeroko – od działań podmiotów takich jak szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe, zakłady pracy, urzędy - przez komunikację w przestrzeni miasta i w mediach - po integrację nowych mieszkańców, przeciwdziałanie mowie nienawiści i budowanie wspólnoty niezależnie od miejsca pochodzenia. Partnerami Targów były: Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej, Biuro Łącznikowe Wolnego Państwa Saksonia oraz Wrocławskie Centrum Akademickie. Patronat nad wydarzeniem objął Uniwersytet Wrocławski. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele uczelni wyższych, związków wyznaniowych, mniejszości narodowych i etnicznych, politycy, pracownicy

Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Ambasadorzy Dialogu, nauczyciele, edukatorzy, trenerzy międzykulturowi, studenci, uczniowie, rodzice, a także osoby ze świata mediów i biznesu oraz przedstawiciele polskiej i niemieckiej administracji publicznej. Liczba uczestników: ok. 300 osób.

Dzień Paszportu II edycja - inicjatywa władz Miasta Wrocławia i Konsulatu Honorowego Indii. Celem wydarzenia było pokazanie międzykulturowego charakteru miasta, w którym obecne są liczne konsulaty, organizujące swoje siedziby właśnie we Wrocławiu w odpowiedzi na potrzeby przybywających do miasta obcokrajowców. Wydarzenie zorganizowano w formie interdyscyplinarnej gry, podczas której dzieci zdobywały pieczętki danego konsulatu w specjalnie przygotowanym przez miasto „wrocławskim” paszporcie. Wydarzenie adresowane było do uczniów klas 5 i 6 wrocławskich szkół podstawowych. Przedstawiciele 26 konsulatów honorowych i Konsulatu Generalnego Niemiec przybliżali uczniom kulturę, tradycję i obyczaje reprezentowanych przez siebie krajów. W wydarzeniu uczestniczyło 5 000 dzieci z wrocławskich szkół. Projekt jest przykładem międzysektorowej współpracy tj. Konsulaty, Departament Edukacji, WCRS, koordynacja - Biuro Współpracy z Zagranicą.

Zespół ds. uczniów i rodzin obcojęzycznych - Zespół zajmuje się poszukiwaniem rozwiązań dotyczących wsparcia uczniów i rodzin obcojęzycznych oraz środowiska szkolnego w procesach adaptacyjnych i integracyjnych w wrocławskich szkołach. Koordynacją prac zajmuje się koordynator ds. dialogu międzykulturowego WCRS, a w jego pracach biorą udział eksperci z Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz zaproszenie dyrektorzy i wicedyrektorzy szkół. W 2019 r. prace zespołu koncentrowały się wokół **otwarcia klas przygotowawczych** w 7 szkołach we Wrocławiu, w ścisłej współpracy z Departamentem Edukacji UM Wrocławia. W pierwszym półroczu odbyła się seria spotkań, konsultacji i szkoleń z dyrektorami szkół, z ekspertami z Niemiec zajmujących się edukacją dzieci obcojęzycznych w niemieckich szkołach. Zorganizowano szkolenie dla pracowników administracyjnych 80 szkół podstawowych nt. założeń klas przygotowawczych oraz regulacji prawnych. Opracowano materiały informacyjne dla rodziców (w konsultacji z Pracownią Prostego Języka Uniwersytetu Wrocławskiego) w 3 językach (polski, angielski, ukraiński). Prowadzono promocje projektu w szkołach podstawowych, przedszkolach, biurach obsługi klienta UM, siedzibach organizacji pozarządowych mających kontakt z obcokrajowcami, firmach zatrudniających obcokrajowców. Projekt zaprezentowano wszystkim dyrektorom szkół, przedszkoli oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych podczas 3 konferencji dla dyrektorów organizowanych przez DEU oraz WCDN. Opracowano materiały i działań wspierające szkoły m.in. przewodnik integracyjny dla dyrektorów i rodziców, konferencje dla nauczycieli. W bardzo dobrej współpracy oraz nieocenionemu zaangażowaniu dyrektorów szkół w 2019 r. uruchomiono 20 oddziałów klas przygotowawczych (unikatowy wynik w skali kraju).

Cykl audycji radiowych „Rozmowy o wielokulturowości i edukacji” - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego we współpracy z Radiem Rodzina zrealizowało cykl godzinnych audycji **„Rozmowy o wielokulturowości i edukacji”** z udziałem nauczycieli, ekspertów, reprezentantów instytucji i władz samorządowych, przedstawicieli organizacji pozarządowych. Założeniem audycji było prezentowanie różnorodności i wielowątkowości działań wielokulturowych, edukacyjnych i integracyjnych adresowanych zarówno do migrantów, jak i społeczności przyjmującej we Wrocławiu. Tematami audycji były m.in. uczenie wzajemnego szacunku i wspieranie integracji we wrocławskich szkołach, uczniowie obcojęzyczni w szkole, dzieci z mniejszości narodowych i etnicznych oraz perspektywa rodziców dzieci obcojęzycznych w kontaktach ze szkołą, przeciwdziałanie mowie nienawiści, cyberbullyingowi i dyskryminacji we wrocławskich szkołach i Internecie, rola katechetów i liderów młodzieżowych w uczeniu wzajemnego szacunku, przedszkole i wielokulturowość, społeczność romska we wrocławskich szkołach,

perspektywa dziecka migrującego i sytuacja dzieci powracające z emigracji, nauka w klasach przygotowawczych we Wrocławiu. W ramach zadania prowadzono kampanie informacyjne w mediach społecznościowych, zachęcające również do odsłuchania audycji „Rozmowy o wielokulturowości i edukacji” w archiwum podcastów na stronie radiodzina.pl.

Stop Mowie Nienawiści

Sztafeta Szkół - Stop Mowie Nienawiści - Projekt edukacyjny przeznaczony dla wrocławskich szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, którego celem jest uwrażliwienie na mowę nienawiści i przejawy dyskryminacji, a także zapobieganie ich występowaniu w przestrzeni szkoły oraz w jej najbliższym otoczeniu. W 2019 r. w Sztafecie udział wzięło 7 placówek, z oferty szkoleń skorzystało ok. 220 osób (pracownicy administracyjni i kadra pedagogiczna). W tym roku, oprócz szkół, do projektu przystąpiły również dwa przedszkola. Łącznie w projekcie uczestniczy już 55 placówek edukacyjnych (na koniec 2018 - 47 placówek).

Stop Mowie Nienawiści w przestrzeni miejskiej - Celem projektu jest przeciwdziałanie przejawom mowy nienawiści w przestrzeni miasta poprzez kształtowanie wśród mieszkańców postawy sprzeciwu oraz usuwanie treści i elementów graficznych naruszających dobre obyczaje i godność ludzką. Projekt adresowany jest do ogółu mieszkańców, społeczności szkolnych oraz zarządców nieruchomości, odpowiedzialnych za estetykę budynków. Usuwanie przejawów mowy nienawiści realizowane było bezpośrednio przez zarządców nieruchomości oraz w ramach programu Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej – WCI. W 2019 r. we współpracy z Policją Strażą Miejską, WCI zorganizowano systemowe szkolenia dla zarządców nieruchomości (m.in. ZZK, jednostki kultury) oraz Rad Osiedli z udziałem lokalnych dzielnicowych strażników osiedlowych.

Security Platform - Projekt realizowany we współpracy z korporacjami zagranicznymi, które zatrudniają dużą i różnorodną grupę obcokrajowców, mieszkających we Wrocławiu. Celem projektu jest wymiana informacji oraz dobrych praktyk dot. bezpieczeństwa obcokrajowców we Wrocławiu. W spotkaniach uczestniczą przedstawiciele miasta, Policji i korporacji. Udział w sieci biorą m.in. IBM, Credit Suisse, BNY Mellon, UBS, XL Catlin, HPE, Luxoft, Becton Dickinson, Google oraz ich pracownicy odpowiedzialni za kwestie bezpieczeństwa w firmie. W ramach projektu Security Platform w 2019 r. odbyło się 3 spotkania z firmami dot. bezpieczeństwa we Wrocławiu, we współpracy z ARAW, Komendą Wojewódzką Policji oraz Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu. Ponadto przeprowadzono szkolenia w j. angielskim dla obcokrajowców: „ABC Integration Projects in Wrocław” (dla HPE) oraz „ABC Polish Culture” dla AXA Wrocław. Trwają dalsze prace nad rozwojem modelu działań.

Punkt informacyjny dla obcokrajowców – udziela wsparcia obcokrajowcom w sprawach związanych z życiem we Wrocławiu (m.in. informacje na temat meldunkowych, prawa jazdy, rejestracji pojazdów, PESEL, PIT, NIP); życia codziennego (m.in. komunikacji miejskiej, edukacji, służby zdrowia oraz kultury i rozrywki). Informacje i pomoc udzielane są drogą mailową, telefoniczną oraz w formie osobistych konsultacji w różnych językach obcych, w tym angielskim, ukraińskim. W 2019 r. nasze biuro odwiedziło osobiście około 280 osób oraz udzielono około 450 porad telefonicznie i mailowo. Na stronie internetowej oraz profilu facebookowym „Wielokultury Wrocław” (www.wielokultury.wroclaw.pl) obcokrajowcy mogą znaleźć informacje o bieżących wydarzeniach i ofercie kulturalnej przygotowane w języku polskim, ukraińskim i angielskim. Od daty założenia tj. początek 2019 stronę Wielokultury Wrocław odwiedziło 11 398 osób i odnotowano 33 570 wyświetleń. W 2019 r. trwały prace i konsultacje międzysektorowe w ramach przygotowania poradnika dla migrantów mieszkających we Wrocławiu w trzech wersjach językowych: polskiej, angielskiej oraz ukraińskiej. Informator zawiera najważniejsze i najbardziej pomocne informacje dotyczące, m.in.: spraw pobytowych, opieki medycznej, edukacji, pracy,

bezpieczeństwa, komunikacji miejskiej, punktów wsparcia migrantów na mapie Wrocławia, Biur Poradnictwa Obywatelskiego itp. Jednocześnie wspólnie z organizacjami zaplanowano rozwój i współpracę w ramach sieci punktów informacyjnych dla obcokrajowców.

„Hate Crime Victims Support System”. W ramach Punktu oferowane jest również wsparcie dla ofiar i świadków przestępstw z nienawiści pn **„Hate Crime Victims Support System”.** Osoby, które doświadczyły przestępstwa z nienawiści na terenie Wrocławia lub były świadkiem takiego zdarzenia, po niezwłocznym zgłoszeniu na policję, mogą skorzystać z pomocy specjalnego wsparcia w j. angielskim, ukraińskim oraz polskim pod numerem telefonu 604 535 838 (czynnym 7 dni w tygodniu). Jednocześnie otrzymują kontakt do prawnika oraz psychologa. Projekt jest realizowany przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego w ramach porozumienia Prezydenta Miasta Wrocławia z Okręgową Radą Adwokacką oraz we współpracy z Pełnomocnikiem ds. Ochrony Praw Człowieka przy Komendzie Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu. Łącznie kwota: 309 351,03 zł.

Zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Kalejdoskop Kultur 2019 - Kalejdoskop Kultur to XII Festiwal propagujący wielokulturowość, odbywający się od 2008 r. we Wrocławiu. Celem zadania było przybliżenie mieszkańcom Wrocławia dorobku artystów reprezentujących mniejszości narodowe, m.in. niemiecką, ukraińską, grecką, romską, łemkowską i serbołużycą. Festiwal Kalejdoskop Kultur angażuje nie tylko profesjonalnych artystów, lecz również amatorów zafascynowanych kulturą przodków i kultywujących ich tradycje. Dzięki swojej otwartej formule jest znaczącym elementem aktywizacji i integracji środowisk mniejszościowych we Wrocławiu, jak i na całym Dolnym Śląsku. W ramach wydarzeń festiwalowych w dniu 21 czerwca 2019 w Starym Klasztorze odbył się koncert Śpiewaczej Bandy, a 22 czerwca br. – parada i koncerty na Scenie Letniej Teatru Lalek (około 1 500 widzów podczas całego dnia), warsztaty i pokazy prac warsztatów teatralnych, Dzień Jogi organizowany we współpracy z Konsulatem Honorowym Indii, prezentacja wystawców na Promenadzie Staromiejskiej oraz koncert klubowy w Mleczarni (około 200 osób). Zadanie realizowała Fundacja „Kalejdoskop Kultur”. Kwota przeznaczona na realizację zadania to 110 000 zł.

Tożsamość kulturowa i dialog wartością lokalnej wspólnoty wrocławian – Celem zadania było podnoszenie poziomu wiedzy oraz kształtowanie wśród mieszkańców Wrocławia postaw otwartości i tolerancji wobec innych narodów i kultur poprzez prowadzenie różnych form edukacji, rozwoju i integracji społecznej. W ramach realizacji zadania prowadzone były: edukacyjne warsztaty dla dzieci i młodzieży, spotkania w ramach „Żywej biblioteki”, programy szkolnych muzeów wielokulturowości, warsztaty edukacyjno-integracyjne, zajęcia integracyjne, seminaria i spotkania, specjalistyczne szkolenia dla różnych grup odbiorców.

Zadanie realizowało 8 organizacji pozarządowych, których zadania zostały dofinansowane w trybie konkursowym: Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych i Stowarzyszenie Up-Date, Fundacja Libros Libres, Fundacja Ekorozwoju, Fundacja Obserwatorium Społeczne, Fundacja Teatr Układ Formalny i Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej. Łączna kwota dofinansowania to 150 000 zł.

Wsparcie dialogu międzykulturowego w szkołach i przedszkolach – Celem zadania było wsparcie szkół i przedszkoli w zakresie podnoszenia kompetencji międzykulturowych takich jak: promocja postawy otwartości i akceptacji wobec drugiego człowieka, przeciwdziałanie mowie nienawiści, rozwój umiejętności komunikacji i współpracy, zapobieganie przemocy wynikającej z uprzedzeń i kształtowanie umiejętności reagowania na nią, jak również zapewnieniu merytorycznego i metodycznego wsparcia konsultacyjnego dla dzieci, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pedagogów i dyrektorów. Zadanie realizowane jest przez Dolnośląską

Federację Organizacji Pozarządowych, Fundację Go'n'Act, Fundację MODE, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych/ Stowarzyszenie UP-DATE, Stowarzyszenie Diversja. Łączna kwota dofinansowania to 203 420 zł.

Wsparcie nauki języka polskiego dla uczniów obcojęzycznych we Wrocławiu 2019 – Celem zadania było wspieranie procesu adaptacji i integracji obcojęzycznych uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (cudzoziemców i obywateli polskich powracających z zagranicy) poprzez organizację kursów języka polskiego oraz zajęć integracyjnych. Zadanie realizowała Fundacja Ukraina i Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej. Łączna kwota dofinansowania to 50 000 zł.

Program integracyjny - Ruska 46A Wrocław 2018-2019 - Zadanie polegało na wsparciu procesów adaptacyjno - integracyjnych nowych mieszkańców Wrocławia pochodzących z Ukrainy oraz społeczności lokalnej poprzez uruchomienie punktu informacyjnego (w InfoCukr), prowadzenie klubów językowych, organizację wydarzeń kulturalnych i artystycznych, warsztatów wokalnych, etnograficznych. Zadanie realizowały dwie organizacje pozarządowe na podstawie oferty wspólnej. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 80 000 zł

Wielokulturowe Lato we Wrocławiu - Celem projektu była integracja wrocławian i wrocławianek, zwiększenie świadomości wielokulturowej, podniesienie kompetencji międzykulturowych, zbudowanie, szczególnie w dzieciach i młodzieży, postawy szacunku do innych kultur. W ramach projektu zostały zorganizowane 2 wydarzenia we wrocławskich parkach, w trakcie których przeprowadzono szereg warsztatów i animacji dla dzieci i dorosłych, nawiązując do tradycji wrocławskiej wielokulturowości i wielonarodowości, m.in. zabawy podwórkowe ze świata, pokaz filmu, tworzenie mandali, stworzenie metodą sitodruku napisu na bawełnianej torbie, mini koncert i warsztaty muzyczno-cyrkowe, warsztaty hafciarskie. Łączna liczba uczestników wyniosła 240 osób. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

Obchody Święta Niepodległości Ukrainy – w ramach obchodów w dniu 24 sierpnia 2019 r. na Wybrzeżu prof. Kulczyńskiego (Wybrzeże Wyspiańskiego) zorganizowano koncert wraz z warsztatami dla dzieci i uroczyste spotkanie. W wydarzeniu uczestniczyło 300 osób. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

Rozbudowa Ejazyszlar – Karaimskiego Archiwum Cyfrowego – w ramach zadania przeprowadzono kwerendę biblioteczną, przygotowano opracowanie katalogowe 300 dokumentów archiwalnych i umieszczono je w internetowej bazie danych eJazyszlar, przygotowano i opublikowano na łamach czasopisma Awazymyz (druk 500 egz, wersja on-line) artykułu popularno-naukowego w oparciu o ww. materiały, przygotowano artykuł popularyzujący kulturę karaimską i umieszczono go na stronie www.karaimi.org i fanpage na FB. Na realizację zadania przeznaczono 8 500 zł.

Międzynarodowy Klub Mozaika – Fundacja Peryferia Ośrodek Solidarności Międzykulturowej prowadziła w Centrum Aktywności Tarnogaju (ul. Gazowa 22/7) działania wsparcia nauki języka polskiego obcojęzycznych mieszkańców osiedli Gaj, Huby i Tarnogaj, w tym powstanie Międzynarodowego Klubu Rodzica oraz warsztaty teatralne połączone z próbami do spektaklu „Cicho” (współpraca z Teatrem Układ Formalny). Projekt zakończony został spotkaniem integracyjnym. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

Wielokulturowe Sploty - kalendarz wielokulturowy – Fundacja Kalejdoskop Kultur przygotowała i wydała kalendarz na 2020 r. (200 sztuk) we współpracy z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych. Wersja internetowa Kalendarza została umieszczona na stronie www.kalejdoskopkultur.pl. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

Spotkania Wrocławskie - Celem zadania zrealizowanego przez Dortmundzko – Wrocławsko – Lwowską Fundację im. Św. Jadwigi, było rozwijanie kontaktów i poszerzanie współpracy pomiędzy mieszkańcami Wrocławia i Lwowa. Uczestnikami i odbiorcami zadania byli mieszkańcy Wrocławia oraz młodzi mieszkańcy Lwowa i jego okolic, którzy przebywali we Wrocławiu na zaproszenie Fundacji. Ważnym miejscem spotkań były też domy i mieszkania wrocławskich rodzin, które na czas realizacji zadania przyjmowały do siebie nieodpłatnie młode osoby ze Lwowa. W ramach realizowanego zadania grupy podejmowały tematy zaangażowania obu miast, a także współpracy z przedstawicielami innych narodów. Młodzi lwowiaci poznawali Wrocław dzięki spotkaniom z osobami ze świata nauki i mediów, przedstawicielami władz lokalnych, instytucji kultury i kościołów różnych wyznań, a także brali udział w takich wydarzeniach jak Dzień Kultury Kresowej, którego byli współautorami. Termin realizacji zadania 09 września – 30 listopada 2019 r. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI, MŁODZIEŻY ORAZ RODZIN

Wyprawka Wrocławska - Inicjatywa inspirowana pomysłem skandynawskim witania na świecie nowo narodzonych dzieci. Wrocławska Wyprawka przysługuje dzieciom urodzonym w dniach od 1 stycznia 2019 r. W skład wyprawki wchodzi: list Prezydenta Miasta Wrocławia, Wrocławski Informator Rodzinny, karta biblioteczna, książka dla dziecka, zabawka oraz tekstylne materiały promocyjne (kocyk, body dziecięce). Celem projektu Wyprawka Wrocławska jest wsparcie oraz promocja rodziny, w szczególności rodzin z nowo narodzonymi dziećmi oraz przekazanie w atrakcyjny sposób informacji nt. form i możliwości wsparcia rodziny we Wrocławiu, a także wrocławskiej oferty prorodzinnej. Zadanie ma na celu również budowanie poczucia tożsamości i wzmacnianie dumy z miejsca urodzenia. Do dnia 31 grudnia 2019 r. wydano łącznie 8 231 Wyprawek. Na zadanie wydatkowano kwotę 1 470 935,54 zł. Ponadto w ramach współpracy z organizacją pozarządową rozpoczęto prace przygotowawcze do wyprawki 2020 na zadanie wydatkowano kwotę 31 300 zł.

WROśnij We Wrocław - Program skierowany do najmłodszych wrocławian i ich rodziców, którzy z okazji narodzin dziecka mogą posadzić drzewo. To świetna okazja do upamiętnienia wyjątkowego momentu w życiu, jakim są narodziny dziecka. Aby dzieci i przyszłe pokolenia mogły cieszyć się czystym powietrzem, chcieliśmy pokazać, że każde drzewo jest ważne, a ich sadzenie może być doskonałą zabawą i nauką dbania o środowisko. Na uczestników czekały atrakcje i zajęcia sportowo-rekreacyjne. Na uwagę zasługuje fakt, że liczba chętnych do posadzenia drzewa z każdą edycją jest coraz większa. Po ogłoszeniu zapisów liczba wolnych miejsc rozeszła się w 24 godziny, a chętnych było 3 razy więcej niż zaplanowanych do posadzenia drzew. Podczas wiosennej edycji akcji w Parku Mamuta na Oporowie posadzono 220 drzew, a w ramach edycji jesiennej posadzono 100 drzew na Polanie Karłowickiej i 250 drzew na Klinie Żmigrodzkim. Prócz sadzenia drzew dla uczestników akcji został przygotowany piknik z animacjami dla dzieci i atrakcjami sportowymi. Na zadanie wydatkowano kwotę 39 627,24 zł.

Wrocławska Akademia Rodziny - Wrocławska Akademia Rodziny to projekt wspierający wrocławskie rodziny. W ramach zadania przeprowadzono edukację bezpośrednią, warsztaty, szkolenia, spotkania, wykłady. Bezpłatne propozycje dla wszystkich mieszkańców Wrocławia przygotowane zostały w partnerstwie z ngo's, organizacjami, instytucjami, specjalistami. Zadanie miało na celu wzmacnianie kompetencji społecznych, rodzinnych. Przybliżenie mieszkańcom tematyki relacji, więzi, komunikacji w rodzinie i wychowania bez przemocy. W ramach projektu zorganizowano 50 wydarzeń edukacji bezpośredniej dla ok. 660 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 73 854,85 zł.

Działania w ramach projektu „Moja Rodzina” oraz „Miesiąc Rodziny” - Projekt „Moja Rodzina” obejmuje działania całoroczne oraz szczególną kumulację wydarzeń

na przełomie maja i czerwca, czyli „Miesiąc Rodziny”. W ramach działań komunikacyjnych prowadzony jest profil projektu „Moja Rodzina” na Facebooku. W 2019 r. zorganizowano 5 dużych imprez plenerowych, organizowanych kolejno z okazji Dnia Matki (26 maja), Dnia Dziecka (1-2 czerwca, połączony z Festiwałem Odnowienie), Dnia Dziadków (9 czerwca - piknik międzypokoleniowy), Dnia Rodziny (16 czerwca) oraz Dnia Ojca (23 czerwca). We wszystkich imprezach udział wzięło ok. 15 000 osób. W realizację „Miesiąca Rodziny” włączyło się ponad 75 partnerów, na każdym z pikników było ok. 35-40 wystawców (wrocławskie instytucje, organizacje, stowarzyszenia i firmy). Na zadanie wydatkowano kwotę 82 835,97 zł.

Liczba uczestników imprez plenerowych w ramach „Miesiąca Rodziny” w latach 2013-2019

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
7 700 osób	5 000 osób	6 000 osób	6 000 osób	5 000 osób	10 000 osób	15 000 osób

Opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Międzynarodowy Tydzień Małżeństwa - Projekt promujący szczególną, komplementarną więź kobiety i mężczyzny. Celem projektu jest wzmacnianie relacji małżeńskich oraz motywowanie ogółu społeczeństwa, specjalistów, media i osoby publiczne do promowania znaczenia wartości małżeństwa. Tydzień Małżeństwa odbył się w terminie 7-14 lutego. W ramach wrocławskich obchodów proponowano udział w ciekawych prelekcjach i warsztatach oraz możliwość skorzystania z konsultacji dla par. Na zadanie wydatkowano kwotę 2 213 zł.

Dzień Przedszkolaka – 13 czerwca w Hali Orbita odbył się Wrocławski Dzień Przedszkolaka, w wydarzeniu wzięło udział łącznie 721 uczestników. Wydarzenie podzielone było na dwie tury. Podczas każdej z nich dzieci uczestniczyły w animacjach, występach i pokazach bajkowych. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zapewniło powierzchnię, ochronę imprezy, zabezpieczenie medyczne, scenę z nagłośnieniem i oświetleniem, animacje i występy grupy teatralnej. Kwota wydatkowana na zadanie 90 265,99 zł.

Aniołkowe Granie - to ogólnopolski projekt edukacyjny, którego celem było promowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród dzieci, młodzieży, rodziców i placówek edukacyjnych. Założeniem projektu jest integracja środowisk szkół, przedszkoli i placówek opiekuńczych poprzez: seminaria, szkolenia, konferencje, najróżniejsze zajęcia i animacje oraz koncert, który odbył się już po raz piętnasty 17 stycznia 2019 r. Wsparcie WCRS objęło dofinansowanie druku materiałów graficznych poprzedzających koncert: zaproszeń, wejściówek i programów. Bardzo ważnym wkładem WCRS było także wyprodukowanie płyty CD z piosenkami i książeczką z tekstami utworów oraz opisem całego projektu w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego. Kwota wydatkowana na zadanie 4 469 zł.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Prowadzenie Trzech Klubów Ojca we Wrocławiu w 2019 r. - Zadanie polegało na aktywizacji, integracji, rozwoju i wsparciu trzech Ojcowskich Klubów m. in. poprzez prowadzenie spotkań warsztatowych otwartych dla wszystkich zainteresowanych mężczyzn minimum raz w miesiącu, w każdym z trzech klubów, prowadzenie różnego rodzaju ogólnodostępnych spotkań, których celem było zaktywizowanie ojców i zaproszenie ich do udziału w zajęciach Klubu Ojca, prowadzenie zajęć sportowych (sportowych, integracyjnych) jako forma integracji i promocji aktywnego spędzania czasu z dziećmi (turnieje ojców z dziećmi), przynajmniej dwa razy w roku oraz organizowaniu minimum raz na kwartał wspólnego spotkania wszystkich klubów w formie wykładu wygłoszonego przez zaproszonego gościa. W spotkaniach i warsztatach w 2019 r. wzięło

aktywny udział 540 osób. Szacuje się że około 1 000 osób odwiedziło stoiska Wrocławskich Klubów Ojca podczas wydarzeń piknikowych. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 60 000 zł.

IX Wrocławski Orszak Trzech Króli – w ramach zadania już po raz dziewiąty w dniu 6 stycznia 2019 r. zorganizowano we Wrocławiu Orszak Trzech Króli. Scenariusz i przebieg orszaku nawiązywał do wielowiekowej tradycji jasełek i kolędników oraz do tradycyjnie polskiego zwyczaju wspólnego kolędowania i świętowania w okresie Świąt Bożego Narodzenia. W przedstawieniu wzięli udział aktorzy przebrani, zgodnie z tradycją za Trzech Króli, Świętą Rodzinę, dwór, wojsko, aniołów, diabły, Heroda. Celem zadania jest podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji, zwłaszcza wśród rodzin, w dużej części młodych małżeństw z dziećmi wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych. Szacuje się, że w wydarzeniu udział **wzięło około 8 000** mieszkańców Wrocławia oraz gości. Orszak rozpoczął pochód na placu przed Katedrą, a następnie uczestnicy przemaszerowali do stajenki w Rynku. Podczas imprezy rozdano 1 000 sztuk śpiewników kolęd specjalnie przygotowanych oraz 6 000 koron. Zadanie realizowała Fundacja Edukacyjna Nurt. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł. W 2019 r. rozpoczęły się przygotowania do X Orszaku Trzech Króli. Kwota wydatkowana na zadanie 14 500 zł.

Budowanie prawidłowych relacji w rodzinie w świecie dzisiejszej kultury masowej - Celem programu prowadzonego przez organizację pozarządową była organizacja 18 godzin warsztatów z zakresu problematyki rodzinno - wychowawczej, Warsztaty przyczyniły się do pogłębienia wiedzy o prawidłowych relacjach w rodzinie, wskazały możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego z dziećmi, pokazały zagrożenia związane z nadużywaniem urządzeń cyfrowych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 8 000 zł.

Akademia Społeczna Młodych - Zadanie miało na celu kształtowanie postaw społecznych i tworzenie warunków do rozwoju wspólnoty mieszkańców, w oparciu o wartości wzajemnego szacunku, solidarności, otwartości oraz poszanowania tradycji kulturowych i historycznych. Zadanie polegało na przeprowadzeniu cyklu warsztatów skierowanych do wrocławskiej młodzieży (max 30 osób pod opieką nauczyciela) uczącej się w klasach 7-8 szkoły podstawowej oraz szkół ponadpodstawowych. W dziewięciu spotkaniach uczestniczyło łącznie około 250 osób. Cykl warsztatów objęto nazwą: "Akademia Społeczna Młodych". Podczas cotygodniowych spotkań prezentowane było jedno zagadnienie wskazane przez nauczyciela opiekującego się grupą młodzieży, któremu to zagadnieniu towarzyszył każdorazowo warsztat dla 15 uczestników. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

Wrocławska Mama - Celem zadania było rozpoczęcie dyskursu na temat mam i ich roli w społeczeństwie - w mieście Wrocław - oraz prezentacja różnorodności, podkreślenie ich wyjątkowości oraz roli w społeczeństwie i rodzinie. Projekt miał za zadania kreować wizerunek mam jako kobiet aktywnych, wszechstronnych i wykształconych. W ramach realizacji zadania wykonano sesję fotograficzną wśród 20 uczestniczek projektu. Zdjęcia zostały wykorzystane w kampanii on-line promującej macierzyństwo we Wrocławiu pn. "Wrocławska Mama". Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Wyścig Rowerowy „Ojcowie na Start” - Ojcowie na start to rowerowe zawody sportowe mające na celu propagowanie aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. Wyścig, w którym brały udział całe rodziny odbył się 8 czerwca 2019 r. na terenie Lasu Strachocińskiego oraz stadionu w Łanach, trasa liczyła 8 km. W zawodach udział wzięło około 750 zespołów dwuosobowych. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

Wrocław Games Fest 2019 - Przedmiotem projektu było zorganizowanie IX Festiwalu Gier Planszowych Wrocław Games Fest 2019. Organizacja festiwalu ma na celu promocję

aktywnego spędzania czasu wolnego oraz przedstawienie nowoczesnych gier planszowych jako alternatywnej formy edukacji. Spotkanie przy grach spełnia aspekt społeczno-integracyjny i ma charakter międzypokoleniowy. Szacuje się, że festiwal odwiedziło 1 000 beneficjentów, którzy mogli skorzystać z 1 500 różnych gier. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

WOLONTARIAT

Na terenie Miasta działa **Miejskie Centrum Wolontariatu**, którego celem jest promowanie i wsparcie działań wolontariackich jako formy aktywności społecznej wspierającej rozwój osobisty i społeczny.

Platforma pośrednictwa - elektroniczna baza ofert wolontariatu mieszcząca się na stronie internetowej Miejskiego Centrum Wolontariatu (wolontariat.wroclaw.pl.) Platforma umożliwia mieszkańcom zapoznanie się z aktualnymi ofertami różnych podmiotów,

wg. różnych kategorii (m.in.: sport, kultura, edukacja, ekologia, dzieci, seniorzy). W roku 2019 na stronie internetowej pojawiły się 104 oferty zgłoszone przez organizatorów z instytucji i organizacji pozarządowych. Prowadzony jest profil na portalu społecznościowym Facebook (lubi 6 331 użytkowników – stan na 31 grudnia 2019 r.). W 2019 r. z oferty Miejskiego Centrum Wolontariatu skorzystało prawie 3 500 osób.

Miejskie Dni Wolontariatu – oferta wyjątkowych szkoleń dostępna w okresie miesiąca (5 listopada do 5 grudnia). Działanie organizowane przez Miejskie Centrum Wolontariatu, korporacje oraz inne podmioty w ramach kompetencyjnego wolontariatu pracowniczy. Zorganizowanych zostało 12 szkoleń, w których wzięły udział 124 osoby. Wśród szkoleniowców znaleźli się również przedstawiciele Urzędu.

Obchody Dnia Koordynatora Wolontariatu – Bardzo ważnym elementem działań jest wsparcie i rozwój kompetencyjny koordynatorów wolontariatu. W 2019 r. zainicjowano spotkanie szkoleniowo-integracyjne koordynatorów wolontariatu, które było okazją do wymiany doświadczeń, rozwoju kompetencji w zakresie pozytywnego przywództwa oraz podziękowania za pracę z wolontariuszami (5 listopada w CRZ Krzywy Komin). W spotkaniu udział wzięło 30 koordynatorów z wrocławskich organizacji pozarządowych i instytucji miejskich. Projekt będzie charakterem cyklicznych spotkań szkoleniowych.

Obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza – 5 grudnia w Kinie Nowe Horyzonty zorganizowane zostało wydarzenie dla ok. 500 wrocławskich wolontariuszy i koordynatorów wolontariatu z ponad 50 organizacji i instytucji. Spotkanie było wyrazem podziękowania i docenienia zaangażowania wolontariuszy. Podczas wydarzenia ogłoszona została 26 wrocławska edycja Ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych” oraz trzecia odsłona konkursu „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”.

Konkursy dla wolontariuszy „Ośmiu Wspaniałych Wrocławia” oraz „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”. Celem konkursów jest promowanie wolontariatu we Wrocławiu poprzez wyróżnienie osób, które podejmują działania pomocowe na rzecz innych osób, angażują się w inicjatywy i projekty o charakterze społecznym i dzielą się swoimi umiejętnościami, włączając się w działania realizowane przez wrocławskie organizacje pozarządowe, instytucje oraz pracodawców.

W 2019 r. odbyła się już 25 edycja Ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych” adresowana do dzieci i młodzieży szkolnej oraz druga edycja konkursu „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu” adresowanego do pełnoletnich wolontariuszy działających na terenie Wrocławia i na rzecz jego mieszkańców. Konkurs „Ośmiu Wspaniałych Wrocławia” obejmował kategorię indywidualną oraz kategorię grupową. Do tegorocznego konkursu zgłoszono łącznie 667 uczniów. Wrocławskie instytucje i organizacje pozarządowe oraz pracodawcy zgłosili 760 wolontariuszy do konkursu „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”. Finał obu konkursów przygotowano

w ramach uroczystej Gali dla Wrocławskich Wolontariuszy w obiekcie Strefy Kultury Wrocław „Impart”. W Gali udział wzięło ok. 500 osób.

Wolontariat szkolny. W ramach projektu w 2019 r. realizowane były działania ukierunkowane na rozwój i wsparcie wolontariatu we wrocławskich szkołach. Miejskie Centrum Wolontariatu wraz z przedstawicielami Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Zespołu Szkół nr 1 oraz Stowarzyszenia "Żyj kolorowo!" zorganizowało 2 edycje **Forum Koordynatorów** wolontariatu szkolnego. Spotkania obejmowały analizę dotychczasowych działań, diagnozę podstawowych problemów i potrzeb, promocje dobrych praktyk i wymianę doświadczeń. W Forum uczestniczyło 130 nauczycieli z wrocławskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych odpowiedzialnych za organizację wolontariatu szkolnego w swoich placówkach. W ramach posumowania prac Forum i rozwoju wolontariatu szkolnego rozpoczęto prace nad przygotowaniem „Poradnika wolontariatu szkolnego”.

Promocja wolontariatu, wymiana doświadczeń, konferencje – W ramach tych działań przygotowano audycje radiowe poświęconych tematyce wolontariatu, w ramach cyklu „Oblicza Wrocławia”. Podczas tych audycji prezentowali się laureaci i osoby wyróżnione w konkursach „Ośmiu Wspaniałych” oraz „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych, które – prowadząc działania na rzecz mieszkańców Wrocławia – współpracują z wolontariuszami. Przedstawiciel Miejskiego Centrum Wolontariatu uczestniczą w konferencjach, szkoleniach i projektach międzysektorowych dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem m.in. „Hand in Hand” (Centrum „Sektor 3” we Wrocławiu), „Wrocław miastem @aktywnych” (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), 3 Kongresie Wrocławskich Organizacji Pozarządowych (Centrum „Sektor 3”), „Wrocław Miastem Mediacji”, "Wolontariat - sposób na życie czy okazjonalna pomoc" (Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli), szkolenia dla studentów (Uniwersytet Wrocławski). Miejskie Centrum Wolontariatu współpracuje również z innymi miastami w zakresie wymiany dobrych praktyk (Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych, Świdnickiego Centrum Wolontariatu działającego przy Urzędzie Miasta w Świdnicy, Urząd Miasta Poznania).

Na zadania dot. rozwoju wolontariatu wydatkowano w WCRS kwotę 174 596,62 zł.

Projekt pod Wspólnym Parasolem - Celem całego projektu było podkreślenie roli wolontariatu i pracy społecznej w kształtowaniu wizerunku miasta Wrocław jako miejsca dbającego o rozwój społeczny. Jest to projekt polegający na zorganizowaniu serii warsztatów literackich i teatralnych. W warsztatach uczestniczyli wolontariusze, którzy uczyli się wyrażać swoje uczucia i doświadczenie w krótkich formach literackich. Teksty powstałe podczas warsztatów zostały wydane w formie publikacji. W książce znajdują się także wywiady z lokalnymi działaczami społecznymi. Wydawcą książki jest Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, które podjęło się także przeprowadzenia serii spotkań autorskich, promujących publikację wraz z ideą wolontariatu. Na zadanie wydatkowano kwotę 27 562,84 zł.

Zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Targi Wolontariatu – zadanie ukierunkowane na promocję wolontariatu oraz zwiększenie dostępności do ofert wolontariatu wśród mieszkańców (dzieci i młodzież szkolna, studenci, seniorzy, rodziny). W ramach wydarzenia, które odbyło się w jednej z wrocławskich galerii handlowych, ponad 50 podmiotów (w ramach punktów informacyjnych) przedstawiło swoją ofertę w tym min.: organizacje pozarządowe, jednostki miejskie, instytucje kultury, MOPS, świetlice środowiskowe, grupy szkolne. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem. Zadanie realizowane przez Stowarzyszenie „ŻYJ KOLOROWO!”. Na zadanie wydatkowano kwotę 20 000 zł.

Kierunek na wolontariat - rozwój kompetencji wśród uczniów i nauczycieli. Zadanie obejmowało przygotowanie materiałów informacyjnych oraz przeprowadzenie prelekcji,

warsztatów, konsultacji, spotkań międzysektorowych w 50 wrocławskich szkołach. Zadanie realizowane przez Dolnośląską Federację Organizacji Pozarządowych oraz Fundację „Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci”. Na zadanie wydatkowano kwotę 20 000 zł.

Wrocławski wolontariusz IT – stworzenie bazy wolontariuszy IT i punktów pomocy, dla mieszkańców Wrocławia zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. W 19 powstałych punktach z pomocy 27 wolontariuszy IT skorzystało 227 beneficjentów (zorganizowano 322 godzin indywidualnych konsultacji). Wolontariusze IT wzięli udział w 2 szkoleniach oraz 3 spotkaniach integracyjnych. Zadanie realizowane przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Ich Rodzicom w Szczególnie Trudnej Sytuacji Życiowej "ISKIERKA" Wrocławia. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 600 zł.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Wrocławska Koncepcja Edukacyjna - nowatorski edukacyjny nurt społeczny zapisany w strategii rozwoju miasta obejmujący systemowe rozwiązania w obszarze wspierania rozwoju dzieci i młodzieży oraz pomocy edukacyjnej służącej środowisku oświatowemu, w tym: nauczycielom, wychowawcom, dyrektorom, rodzicom i opiekunom uczniów. Dotyczy twórczych inicjatyw poprzez poszukiwania edukacyjne, inspiracje środowiskowe, inne, współpracę ze światem nauki i kultury w kraju i za granicą, budowanie postaw kreatywnych, otwartości, współpracy, kompetencji międzykulturowych, wysokich standardów kultury osobistej. Wrocławska Koncepcja Edukacyjna łączy trzy programy: Młodzi Obywatele Kultury, Młodzi Obywatele Nauki - w tym Akademia Talentów i Uzdolnień - oraz Młodzi Obywatele Świata. Programy wykraczają zadaniem poza ramy systemu nauczania we wrocławskich placówkach oświatowych. Akademia Talentów i Uzdolnień to inicjatywa wpisana w program Młodzi Obywatele Nauki - integralna część Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej, zgodna z nurtem wieloletniej strategii rozwoju edukacji Wrocławia. Obejmuje aktualnie różnorodne działania z zakresu: diagnostyki potencjałów rozwojowych dzieci, pracy z uczniem zdolnym we współpracy z grupą ekspertów i mentorów, budowanie otwartych i wspierających relacji z rodzicami uczniów zdolnych i całym środowiskiem edukacyjnym. WKE obejmuje prace, w tym: projekty badawcze, warsztaty, konkursy, fora dyskusyjne, gry miejskie, inne w szeroko rozwiniętej współpracy z ośrodkami akademickimi, instytucjami kultury, edukacyjnymi, kulturowymi, oświatowymi, biznesowymi - lokalnie i na terenie kraju. Prace projektowe są stale rozszerzane. W 2019 r. w poniżej wymienionych projektach i programach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej uczestniczyło 4 050 osób. Na realizację zadania wydatkowano 132 148,90 zł.

Działania przeprowadzone w ramach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej – Akademii Talentów i Uzdolnień w roku 2019

Nazwa projektu	Liczba uczestników	Liczba placówek oświatowych
VI Wrocławski Przegląd Szkolnych Zespołów Śpiewaczych	500	23 zespoły/chóry
Konserwatorium pt. „Pułapki twórczości”	5	4
ZAJĘCIA Z PASJĄ AMO dla dzieci i młodzieży	ok. 15	3
ZAJĘCIA Z PASJĄ KMO dla nauczycieli	36 nauczycieli	ok. 7 szkół
Zajęcia dla nauczycieli biologii	18 nauczycieli	ok. 10 szkół
Mali aktywni kreatywni na psim polu	ok. 100	6
Muzyczne zabawy w duchu idei Carla Orffa	ok. 25	6
Ruch, ćwiczenia i muzyka – to wesoła gimnastyka	ok. 70	12
Forum dyskusyjne młodzieży Wrocławia „Niepodległa”	ok. 80	5
Festiwal Sportów Szkolnych	1000	Ok. 10
Zawody pływackie dla klas III SP	77	9 klubów.
Forum dyskusyjne młodzieży Wrocławia „Spotkanie z innym”	ok. 80	5
Spotkanie podsumowujące dla ekspertów oraz mentorów	ok. 30	10
Konkurs na edukacyjny projekt badawczy	ok. 35	8
Forum dyskusyjne młodzieży Wrocławia „Nowe technologie, a rynek pracy”	ok. 80	5
OSRODEK WSPIERANIA I ROZWOJU – Akademii Talentów i Uzdolnień	1146	-
II Międzyszkolny Turniej Plastyczny	39	8
Na sportowo przez kultury Świata	ok. 50	7
Mali-aktywni-kreatywni	ok. 70	7
Akademia dziennikarstwa i nowych mediów warsztaty	ok. 20	5
Konferencja szkoleniowo – wyjazdowa	ok. 30	19

V ogólnopolskie biennale uczniowskiej sztuki użytkowej (rozpoczęto pracę)	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji
Gra miejska – „Na tropie zaginionego klucza do miasta”	60	10
III Wrocławska Edukacyjna Konferencja Matematyczna	ok. 200 nauczycieli	przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe
Poznajmy się	ok 100	4
Konkurs na esej	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji
Gdzie się schowały bakterie?	ok. 100	4
Kreatywna książka	ok. 100	2
PROJEKTY HISTORYCZNE (projektujemy)	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji
Fora dyskusyjne młodzieży Wrocławia oraz europejskie forum nowych technologii i innowacji w edukacji	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji
Ruch, ćwiczenia i muzyka – to wesoła gimnastyka	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji
Na sportowo przez Kultury Świata	ok. 40	5
Międzypokoleniowe kolędowanie w Szóstce LO 6	Ok. 150 uczestników	wykonawcy: przedszkolaki z przedszkola Piastunowa chatka przedszkolaki z Przedszkola nr 150 , uzdolnienie muzycznie uczniowie Liceum Ogólnokształcącego Nr VI, Chór Piastuny - znany we Wrocławiu Chór związany z Radą Osiedla Piłczyce – Kozanów – Popowice Płn. Oraz Ośrodkiem Działań Kulturalnych i Społecznych Piast
Projekt artystyczny pn. Świeć gwiazdeczko świeć... - wspólne kolędowanie, kultywowanie ludowego muzykowania i podtrzymania tradycji kolędniczych (SP 3)	150	1
Projekt pn. Prawa Małych i Dużych zostanie (SP 3)	150	1

Ośrodek Wspierania i Rozwoju – Akademii Talentów i Uzdolnień (OWiR) -

Od września 2018 r. zostały rozpoczęte działania mające na celu uruchomienie trzech miejsc – otwartych i dostępnych dla rodziców, dzieci, starszych uczniów i nauczycieli obecnie pod nazwą Akademia Talentów i Uzdolnień - Ośrodek Wspierania i Rozwoju. Pierwotna nazwa to: Centra Wspierania i Rozwoju. Jest on częścią programu Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej. Można w nich uzyskać pomoc indywidualną psychologa i pedagoga. Wiodącym elementem pracy są konsultacje zespołowe zapewniające wsparcie psychologów, pedagogów i mentorów ATiU w rozwiązywaniu trudnych sytuacji społecznych, adaptacyjnych, szkolnych i ich zapobieganie oraz warsztaty z naszymi psychologami i pedagogami, nauczycielami, instruktorami MDK i Śródmieście. Główną ideą utworzenia Ośrodków Wspierania i Rozwoju Akademii Talentów i Uzdolnień, jest holistyczne wspieranie młodych uzdolnionych, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne nakierowane na rozwijanie potencjału podopiecznych. Od stycznia do grudnia 2019 odbyły się 143 wydarzenia, w których udział wzięło 1 146 uczestników.

11 września 2019 r. w WCRS odbyła się konferencja psychologiczno-pedagogiczna pn. Edukacja dla mądrości – integracja wiedzy i emocji w kontekście rozwoju potencjału. Konferencja odbyła się w dwóch turach a udział wzięło 80 uczestników. Działania stałe realizowane w ramach programu przedstawia poniższa tabela. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 44 192,99 zł.

DZIAŁANIA stałe wspierające uzdolnienia I-VI 2019 OWiR	Liczba uczestników	Liczba wydarzeń
Konsultacje dla dzieci zdolnych I rodzin PPP 4	10	10
Diagnoza dzieci zdolnych PPP 9	25	25
Diagnoza indywidualna PPP 5	16 w tym 9 z Aspergerem	16
Diagnoza indywidualna PPP 4	12	12
Warsztaty dla przedszkolaków	144	6
Warsztaty dla szkół podstawowych	236	7
Warsztaty dla ponadpodstawowych	192	6
Warsztaty/wykłady nauczyciele/rodzice	190	4
Warsztaty wyjazdowe Inkubator kreatywności	14	3 dni
Razem	839	87

DZIAŁANIA Wspierające uzdolnienia IX – XII 2019 OWiR	Liczba uczestników	Liczba wydarzeń
Konsultacje dla dzieci zdolnych i rodzin PPP 4	4	8
Diagnoza dzieci zdolnych PPP 9,5,4	20	-
Warsztaty/wykłady dla rodziców	131	17
Warsztaty/zajęcia dla uczniów	56	27
Warsztaty/ superwizja dla nauczycieli	16	2
Konferencja Psychologiczno-pedagogiczna	80	2
Razem	307	56

Zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Promocja Wrocławia poprzez realizację projektu „Kreatywny Wrocław” - Promocja Wrocławia poprzez organizację XIV Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności Destination Imagination we Wrocławiu – Głównym celem realizacji zadania publicznego była promocja oraz wzmocnienie wizerunku Wrocławia w kraju i za granicą jako miasta wspierającego kreatywną i innowacyjną edukację, miasta tworzenia i wdrażania innowacji, wspierającego kreatywność oraz innowacyjność uczniów – pokolenia młodych, kreatywnych ludzi, którzy stanowiąc będą o przyszłości miasta i jego mieszkańców. Projekt przyczynił się do promocji Miasta w obszarze nowatorskich działań w edukacji oraz wyszedł na przeciw zapisom priorytetu MEN na lata 2014-2020 w obszarze innowacji, kreatywności i pracy zespołowej. Projekt był także okazją do promocji Wrocławia wśród zagranicznych gości, którzy uczestnicząc w Olimpiadzie, poznali Wrocław również od strony kulturalnej i turystycznej.

W ramach realizacji II części zadania w okresie 1 stycznia - 30 kwietnia 2019 r., przygotowano i przeprowadzono we Wrocławiu XIV Ogólnopolską Olimpiadę Kreatywności Destination Imagination. Olimpiada odbyła się w dn. 1-3 marca 2019 r. w Hali sportowo-widowiskowej „Orbita”, Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 oraz Zespole Szkół nr 2 we Wrocławiu. W ramach przygotowań przeprowadzono szkolenia dla wolontariuszy i ekspertów, podczas których przygotowano ich do pełnienia swoich funkcji w trakcie Olimpiady. Szkolenia skupiały się na aspekcie merytorycznym Olimpiady, jak i kwestiach organizacyjnych. Przeprowadzono badanie ilościowe wśród uczestników projektu. Badaniem objęto wszystkie grupy uczestników tzn. drużyny polskie i międzynarodowe, Trenerów, wolontariuszy i Ekspertów.

XIV Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination w liczbach:

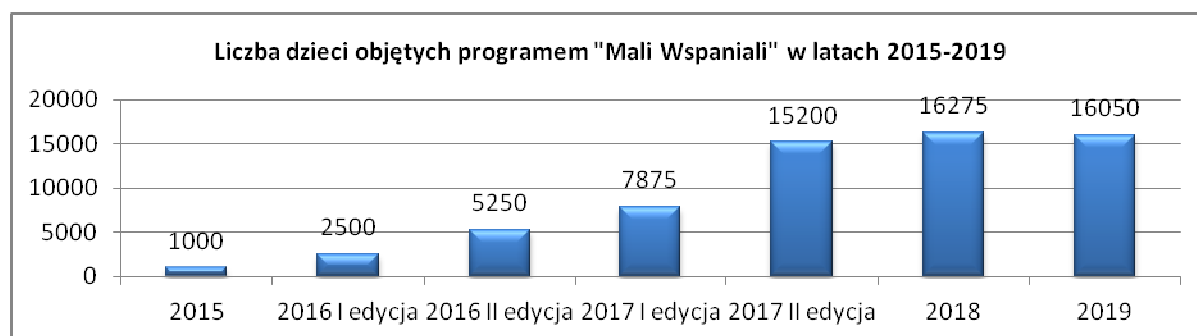
- drużyny dzieci i młodzieży z 136 placówek z różnych regionów Polski, w tym również przedszkoli i szkół z Wrocławia;
- 10 drużyn z zagranicy z Turcji, Węgier, Ekwadoru i USA;
- 53 Ekspertów, którzy pełnili swoją funkcję wolontaryjnie;
- 130 wolontariuszy z wrocławskich szkół- Liceum Ogólnokształcącego nr 5, Liceum Ogólnokształcącego nr 16, Gimnazjum nr 13, Zespołu Szkół nr 19, Technikum nr 15, Szkoły Podstawowej nr 36 oraz Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Zespole Placówek Oświatowych nr 3.

Zaangażowano do realizacji zadania partnerów instytucjonalnych i biznesowych z terenu Gminy Wrocław. Pozyskani Partnerzy przygotowali dla uczestników wydarzenia wystawy oraz interaktywne stanowiska edukacyjne, a także przeprowadzili 450 godzin bezpłatnych warsztatów.

Realizacja programu edukacyjno-wychowawczego dla dzieci i młodzieży opartego na idei kształcenia poza szkołą - droga ku otwartości i kreatywności DOJO – Stara Wieś - Celem zadania publicznego było zachęcenie dzieci i młodzieży do podejmowania aktywności sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi jednostki, działań twórczych, kreatywnego rozwiązywania problemów, działania zespołowego poprzez prowadzenie warsztatów ogólnorozwojowych poza szkołą. Propagowanie aktywności fizycznej oraz zdrowego trybu życia poprzez uczestnictwo w zajęciach sportowych z elementami sztuk walki i zajęciach rekreacyjnych. W 2019 r. podpisano umowę na organizację 9 czterodniowych wyjazdów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

z wrocławskich szkół. W zadaniu łącznie udział wzięło udział 790 osób. Dzieci brały udział w zajęciach warsztatowych ze szczególnym akcentem położonym na aktywność fizyczną: karate, joga, bule, frisbee, kręgle, itp., zajęciach artystycznych oraz w zajęciach nawiązujących do kultury japońskiej. Na zadanie wydatkowano kwotę 300 000 zł.

Program prowadzenia zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym we Wrocławiu w latach 2018-2019 - Kontynuowane zadanie polegało na przeprowadzeniu w 105 wrocławskich przedszkolach oraz 15 szkołach podstawowych zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki pod nazwą „MALI WSPANIALI”. Program w 2019 r. objął 16 050 uczestników. Założeniami programowymi zajęć było wspomaganie harmonijnego rozwoju przedszkolaków i uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej, z głównym naciskiem na profilaktykę wad postawy i stóp. W zajęciach odbywających się w szkołach zostały wprowadzone elementy gier zespołowych takich jak piłka ręczna i nożna. W przedszkolach dla grup zaawansowanych wprowadzono naukę wybranych zagadnień z sztuk walki. Ćwiczenia wpłynęły na poprawę procesów poznawczych dzieci, zmniejszenie nadpobudliwości ruchowej, wzmocnienie wiary we własne siły, umiejętność współpracy w grupie, co zaobserwowano podczas trwania zajęć. Celem było również wzbudzenie potrzeby regularnego podejmowania ćwiczeń fizycznych, wzbudzenie zainteresowania sportem. Każde zajęcia wynikające z proponowanego programu dostosowane były do wieku i możliwości psychofizycznych małych uczestników oraz przebiegały zgodnie z założeniami metodycznymi i merytorycznymi w zakresie nauczania sztuk walki dla dzieci i młodzieży. Podczas realizacji zadania realizowano badania do Wrocławskiego Testu Sprawności Fizycznej, którego celem jest sprawdzenie czy założenia programu „Mali Wspaniali” są zrealizowane. W ramach zadania zostały przygotowane i przeprowadzone cykle szkoleń, w tym dla instruktorów z tematyki prowadzenia zajęć zgodnie z opracowanym programem oraz z obszaru pracy placówek oświatowych, współpracy z opiekunami prawnymi, kształtowania cech pozytywnych u dzieci oraz pracy zespołowej, wspierania dobrych nawyków żywieniowych. Drugi blok szkoleń dotyczył kadry kierowniczej przedszkoli i opiekunów prawnych dzieci w zakresie m. in. wyrabiania i wspierania dobrych nawyków żywieniowych i kontynuowania wspierania aktywności ruchowej poza przedszkolem. Na zadanie wydatkowano kwotę 1 200 000 zł.

Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

KAMPANIE I PROGRAMY SPOŁECZNE

Studium Prospectus - Celem programu było przekazanie uczestnikom wiedzy i rozwijania umiejętności, pozwalających na osiągnięcie ponadprzeciętnego poziomu w zakresie: samodzielnego myślenia, wychodzenia poza schematy; myślenia transgresyjnego, intuicyjnego i twórczego; umiejętności dyskusji, współpracy w dochodzeniu do konsensusu, przekonywania do swoich racji. Program skierowany był do uczniów klas II i III szkół ponadpodstawowych, którzy potrafią niekonwencjonalnie myśleć, są poszukujący, krytyczni, interesują się wieloma dziedzinami wiedzy. Zajęcia rozpoczęły się w październiku 2019 i potrwać do maja 2020. W ramach programu

odbędą się w sumie 72 godziny zajęć w 6 blokach tematycznych. W 2019 odbyły się 24 godziny zajęć w których wzięło udział 18 osób. Na zadanie ze środków społecznych wydatkowano kwotę 21 274,12 zł

SOR – Spotkanie – Otwartość – Rozmowa - Projekt dotyczy trudnych sytuacji szkolnych, mnożących się konfliktów w relacjach podmiotów szkoły (dyrektorzy, nauczyciele, pracownicy administracji, rodzice, dziadkowie, opiekunowie) oraz pojawiających się problemów wynikających z braku aktualizowanej wiedzy dotyczącej problemów psychologiczno-pedagogicznych, zdrowia, zmian kulturowych, ekologicznych oraz rozumienia aktualnej sytuacji szkoły. Projekt realizowany przy współudziale wewnętrznych zespołów WCRS oraz ekspertów i specjalistów zewnętrznych współpracujących z Akademią Talentów i Uzdolnień w ramach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej. Spotkania prowadzone dla 2, 3 grup (w ramach potrzeb), osobno dla grupy nauczycieli – wychowawców, osobno dla drugiej grupy: rodziców, opiekunów, seniorów.

Celem projektu jest:

- wspieranie konstruktywnych rozwiązań w obszarze komunikacji interpersonalnej i społecznej w relacjach nauczyciele - wychowawcy, rodzice dzieci szkół podstawowych, opiekunowie, inne osoby zainteresowane w środowisku szkoły;
- budowanie kultury szkoły i podmiotów współpracujących, w oparciu o poszukiwanie dostępu do aktualnej wiedzy, z zakresu: zdrowia, użytkowego wykorzystania projektów kulturalnych i regionalnych oraz informacji wielokulturowej. Rodzice i nauczyciele mają do dyspozycji wielu ekspertów z różnych dziedzin, którzy na bieżąco wchodzą w dyskusje i okazują wsparcie kierując do rozwiązania trudności. Projekt został uzupełniony również o obszar zdrowia psychicznego, wsparcia pedagogicznego w różnych zaburzeniach. 23 listopada miała miejsce Konferencja logopedyczna pn. „Wspieranie osób z jękaniami i ich rodzin” połączoną z transmisją filmu. „When I stutter”. W konferencji wzięło udział 85 uczestników, 20 wolontariuszy, 1 praktykantka pedagogiki 9 prelegentów. Od października do grudnia 2019 r. odbyło się 7 wydarzeń, skorzystano ze wsparcia 22 ekspertów, łącznie w projekcie udział wzięło 188 osób. Na zadanie ze środków wydatkowano kwotę 7 339,52 zł.

Warsztaty z przeciwdziałania cyberprzemocy - Między 8 listopada a 19 grudnia 2019 r. odbył się pilotaż projektu dla dzieci i młodzieży, którego celem było minimalizowanie cyberprzemocy. Odbyły się cztery szkolenia dla dzieci ze szkół podstawowych, dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz dla opiekunów dzieci biorących udział w pilotażu. Przeszkolono łącznie 50 osób, w tym 37 dzieci. Dzieci i młodzież biorąca udział w warsztatach zdobyła wiedzę na temat cyberprzemocy (czym ona jest oraz jak należy postępować, gdy samemu jest się ofiarą, świadkiem lub sprawcą cyberprzemocy) oraz dowiedziała się, jak przeprowadzić swoje warsztaty z cyberprzemocy. Zadaniem dzieci jest przeprowadzenie warsztatu wśród swoich rówieśników. W ramach pilotażu powstały też unikatowe materiały szkoleniowe, a także przeprowadzone zostały indywidualne konsultacje dotyczące przeciwdziałania cyberprzemocy dla dzieci, młodzieży i dorosłych zaangażowanych w pilotaż. Co ważne, w pilotażu wzięły udział także dzieci z trudnych środowisk i z domów dziecka oraz młodzież z niepełnosprawnością intelektualną. Na zadanie wydatkowano kwotę 15 612,98 zł.

Potrafię Reaguję – warsztaty z samoobrony dla kobiet - Warsztaty pn. „Potrafię - reaguję” to projekt Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, realizowany we współpracy z Komendą Miejską Policji we Wrocławiu. Zajęcia były adresowane do pełnoletnich, pracujących kobiet mieszkających na terenie gminy Wrocław. Kurs miał na celu nauczyć wrocławianki podstawowych zasad zachowania się w sytuacji zagrożenia i obrony przed napastnikiem. Podczas zajęć panie poznawały techniki, które miały im pomóc między innymi zapanować nad strachem, zareagować we właściwy sposób podczas napadu oraz pokazać jak radzić sobie w trudnej sytuacji. Z zajęć skorzystały 73 osoby. Na zadanie wydatkowano kwotę 13 075,06 zł.

Kampania „Nic przez telefon” - W listopadzie 2019 r. rozpoczęły się przygotowania do kampanii „Nic przez telefon”, nastawionej na przeciwdziałanie oszustwom telefonicznym, którym ulegają przede wszystkim osoby starsze i samotne. W pierwszej kolejności rozpoczęto współpracę nad koncepcją kampanii w szerokim gronie różnorodnych środowisk społecznych. Poza głównym partnerem kampanii – Komendą Miejską Policji we Wrocławiu – w rozmowach uczestniczyli przedstawiciele: Wydziału Zdrowia UM Wrocławia, Wspólnoty Wrocław dla Jezusa, wrocławskiej kurii, Wrocławskiej Rady Spółdzielców, Rad Osiedli Wrocławia. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zamówiło usługę wydruku 30 tysięcy sztuk ulotek w ramach kampanii edukacyjnej, mającej na celu uwrażliwienie dzieci i młodzieży szkolnej w temacie bezpieczeństwa seniorów w kontekście oszustw telefonicznych. Na zadanie wydatkowano kwotę 3 247,68 zł.

Nieodpłatna pomoc prawna - materiały informacyjne - W ramach zadania wydrukowano materiały informacyjne dla punktów nieodpłatnej pomocy prawnej (informatory, plakaty i ulotki) oraz wykonano tablice z oznaczeniami punktów. Na zadanie wydatkowano kwotę 14 957,16 zł.

Bieg dla hospicjum - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego sfinansowało pomiar czasu dla kolejnej edycji „Biegu dla Hospicjów”. Było to wydarzenie charytatywne, z którego dochód przeznaczono na potrzeby pacjentów wrocławskich hospicjów. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 488,80 zł.

Wrocławski Wolontariusz IT - Od 3 października do 16 grudnia 2019 r. - realizowana była 3. edycja projektu Wrocławski Wolontariusz IT. W ramach projektu w 12 instytucjach w całym mieście działali wolontariusze IT, czyli osoby, do których każdy mógł zwrócić się z pytaniem dotyczącym obsługi narzędzi technologicznych (takich jak laptopy czy tablety). Dodatkowo w ramach projektu zrealizowano dwa warsztaty dla seniorów z podstawowej obsługi smartfonów – odbyły się one w Przestrzeni Trzeciego Wieku oraz w Centrum Kultury Zamek. W projekcie udział wzięło 16 wolontariuszy. Z pomocy skorzystało ok. 50 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 3 000 zł.

Spotkanie świąteczne dla osób starszych oraz spotkanie świąteczne dla podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu – Wigilia dla podopiecznych podmiotów działających na rzecz osób starszych, odbyła się 16 grudnia 2019 r. W spotkaniu uczestniczyli seniorzy z Domów Pomocy Społecznej i Dziennych Domów Pomocy Społecznej, prowadzonych przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i organizacje pozarządowe. Obecni byli również seniorzy zaproszeni przez Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Prezydent Wrocławia. W spotkaniu wzięło udział ok. 200 osób z jednostek świadczących usługi opiekuńcze i bytowe osobom, które ze względu na swój wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność nie są w stanie funkcjonować samodzielnie. 11 grudnia 2019 r. odbyła się Wigilia dla podopiecznych MOPS-u. Wzięło w niej udział około 220 osób. Uczestnicy mieli możliwość integracji środowiska pomagającego na co dzień niepełnosprawnym i chorym na różnych płaszczyznach. W spotkaniu uczestniczył także Prezydent miasta, który złożył wszystkim życzenia świąteczne oraz uczestniczył w wielu rozmowach o potrzebach osób niepełnosprawnych, którym miasto może wyjść naprzeciw. 10 grudnia 2019 r. odbyło się spotkanie Wigilijne z dziećmi z domów dziecka oraz z placówek wsparcia dziennego. W sumie w spotkaniu wzięło udział 240 osób (z 8 placówek). Spotkaniu towarzyszyły kolędy w wykonaniu "Aniołkowe Granie". Na zadanie wydatkowano kwotę 123 234,89 zł.

Współpraca medialna - promocja ogólnomiejskich zadań społecznych - W ramach współpracy z Radiem Rodzina przygotowano i wyemitowano 208 codziennych audycji o tematyce społecznej pn. „Oblicza Wrocławia”. Prezentowane zostały w nich różne instytucje, organizacje, fundacje, projekty i kampanie adresowane do wszystkich mieszkańców miasta. We współpracy z miesięcznikiem "Nowe Życie" powstał cykl artykułów na temat projektów i działań Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

w tym: kampanie społeczne, Wyprawka Wrocławska, Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy, Miesiąc Rodziny, Dni Seniora, Parki ESK, itp. W gazecie zostały opisane prowadzone projekty WCRS, oraz Parki ESK - w Parku Południowym, Parku Grabiszyńskim, Parku na Gaju, Parku Tarnogajskim. Kwota wydatkowana na zadanie 62 643 zł.

Kampania Otwarte Miasto – W ramach zadania wsparto organizacyjnie zawody Prezydenta Miasta w wędkarstwie, organizację Miasteczka Sportowego podczas Maratonu Wrocławskiego oraz podjęto współpracę ze Strażą Miejską w celu realizacji projektu „Sprzątniesz nie wdepniesz”. Na zadanie wydatkowano kwotę 12 473,98 zł.

Zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Prowadzenie wrocławskich biur porad obywatelskich oraz wrocławskich mediacji w latach 2018-2019 - Celem programu było zapewnienie dostępu do bezpłatnych porad obywatelskich mieszkańcom Wrocławia oraz osobom pracującym i/lub uczącym się we Wrocławiu, którzy nie kwalifikują się do rządowego programu nieodpłatnej pomocy prawnej. Drugim celem było zapewnienie dostępu do mediacji mieszkańcom oraz popularyzowanie tej formy rozwiązywania konfliktów na terenie Wrocławia. Wszystkie działania mają na celu zwiększenie świadomości obywatelskiej, wzrost samodzielności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Organizacje prowadzą działania informacyjne z zakresu edukacji prawnej oraz mediacji, skierowane do mieszkańców, jak i konkretnych grup takich jak, pracownicy MOPS, policji, straży miejskiej, urzędników, członków organizacji pozarządowych. Oferta pomocy skierowana była również do obcokrajowców. Zadanie w 2019 r. realizowało **6 organizacji** w **6 lokalach** na terenie miasta. W 2019 r. z porad skorzystało 4299 osób. Łączna kwota dofinansowania to 200 000 zł.

Prowadzenie pogotowia mediacyjnego i promowanie idei mediacji we Wrocławiu w latach 2019-2021 – Celem realizacji zadania publicznego było umożliwienie pozasądowego rozstrzygnięcia sporów poprzez prowadzenie Pogotowia Mediacyjnego dla mieszkańców Wrocławia, w tym obcokrajowców, wsparcie szkół poprzez propagowanie dialogu i mediacji w międzykulturowych procesach integracyjnych, propagowanie idei mediacji, zwiększanie świadomości obywatelskiej poprzez prowadzenie działań z zakresu informowania, edukacji, prowadzenia szkoleń, warsztatów, spotkań i konferencji. W 2019 r. zgłoszono 325 spraw i przeprowadzono 141 mediacji. W ramach zadania przeprowadzono również 10 szkoleń i konferencje o tematyce mediacyjnej, w której udział wzięło 138 osób. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 200 000 zł.

Poradnictwo obywatelskie dla mieszkańców Wrocławia, w tym społeczności romskiej - Projekt zakładał udzielanie porad i wszechstronne poradnictwo dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, mających problem, z którym samodzielnie nie potrafią sobie poradzić, są w sytuacji kryzysowej. Głównym celem zadania było udzielanie porad mieszkańcom Wrocławia, osobom wykluczonym z powodu przynależności etnicznej, narodowej bądź dysfunkcji rodzin. Z poradnictwa w tym czasie skorzystało blisko 20 beneficjentów. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Zadanie dofinansowano kwotą 6 300 zł.

Prowadzenie Centrum Informacyjnego na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu - Zadanie polegało na prowadzeniu Centrum Informacyjnego na Ostrowie Tumskim. Celem działania Centrum było podniesienie poziomu wiedzy wrocławian i turystów w obszarze: historii i kultury Wrocławia; atrakcji turystycznych i kulturalnych; wsparcia socjalnego, społecznego, poradnictwa zdrowotnego i innego finansowanego ze środków publicznych. Od 10 marca 2019 do 31 grudnia 2019 InfoCentrum odwiedziło ponad 19 000 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 80 000 zł.

Nie zabijaj! Słowo też zabija – celem zadania było przeszkolenie 200 nauczycieli religii na temat zagrożeń wynikających z używania mowy nienawiści. Szkolenia odbyły się w marcu 2019 r. w budynku Papieskiego Wydziału Teologicznego, składało się z części aksjologicznej i praktycznej. Termin realizacji zadania 14.01-30.03.2019. Zadanie realizowała Fundacja Obserwatorium Społeczne. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY PROZDROWOTNE

Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy - to cykl szkoleń dla mieszkańców Wrocławia w różnym wieku i stopniu zaawansowania wiedzy, odbywających się w przestrzeni całego miasta (zasoby lokalowe RO, szkół, NGO, parafii) we współpracy pod opieką merytoryczną Uniwersytetu Medycznego. Całość wpisana jest w kampanię społeczną wspierającą nabywanie umiejętności reagowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. Celem akademii jest także szerzenie poczucia odpowiedzialności i empatii względem anonimowych osób potrzebujących pomocy w nagłych wypadkach.

W ramach projektu do tej pory odbyło się 25 szkoleń z podstaw pierwszej pomocy 4-godzinnych, w których uczestniczyło 508 kursantów oraz 10 szkoleń z podstaw pierwszej pomocy 3-godzinnych, w których uczestniczyło 165 kursantów. Szkolenia miały formę warsztatową, gdzie zasób wiedzy teoretycznej uzupełniały ćwiczenia praktyczne.

Osoby zainteresowane konkretnym zagadnieniem mogły rozwijać swoją ciekawość na szkoleniach w formie praktycznych prezentacji, dotyczących wybranych schorzeń omawianych w formie godzinnego wykładu koncentrującego się na jednym temacie, np. cukrzyca, zawał serca, udar, itp. Odbyło się 20 godzin praktycznych prezentacji, z których skorzystało 333 kursantów.

Osoby chcące rozwijać swój warsztat wiedzy z pierwszej pomocy miały okazję uczestniczyć w szkoleniu instruktorskim, z którego skorzystało 13 kursantów. Będą oni kontynuować swoją praktykę jako instruktorzy WAPP, zobowiązując się do przeszkolenia we własnym zakresie po 80 osób z podstaw pierwszej pomocy.

Dużym zainteresowaniem (400 osób) cieszyło się szkolenie w formie pokazu udzielania pierwszej pomocy dzieciom. Wykład z elementami pokazu i z wykorzystaniem technologii audiowizualnych odbył się w Kinie Nowe Horyzonty. Szkolenie zostało także nagrane i zostanie udostępnione jako materiał edukacyjny w przyszłości.

Dużą popularnością wśród uczniów szkół podstawowych i liceum cieszyły się warsztaty z resuscytacji krążeniowej podczas Olimpiady dla szkół „Asy Zdrowia”. Ponad tysiąc uczestników olimpiady mogło skorzystać z ćwiczeń na sześciu kompletach interaktywnych fantomów, które zostały zakupione.

W ramach projektu zostały przeprowadzone (23) zabezpieczenia medyczne z warsztatami na wrocławskich osiedlach podczas wydarzeń plenerowych oraz 11 szkoleń dedykowanych w tym: liderzy Obozu Adaptacyjnego w Białym Dunajcu, wolontariusze Nowe Horyzonty, Klub Przewodników Górskich ok. 300 osób. W sumie odbyły się 92 wydarzenia edukacji bezpośredniej dla ok. 2910. Uczestnicy wszystkich kursów otrzymali podstawową wersję apteczki patrolowej, natomiast uczestnicy kursu instruktorskiego otrzymali apteczkę z kompleksowym wyposażeniem. Na realizację zadania przeznaczono 129 790,69 zł.

Bezpieczne Wakacje - W ramach projektu Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy we współpracy z Komendą Miejską Policji we Wrocławiu zorganizowano związaną z ogólnopolską akcją pod nazwą "Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą" kampanię "Bezpieczne wakacje we Wrocławiu". Główna impreza odbyła się 30 lipca 2019 na kąpielisku Morskie Oko. Partnerami akcji było wiele jednostek zajmujących się bezpieczeństwem, tj. WOPR, Wodna Służba Ratownicza, Ratownictwo Wodne Rzeczypospolitej, Multi Grupa, WPO ALBA, Stowarzyszenie rekreacyjno-sportowe Delphinus, Regionalne Lasy Państwowe, Straż Pożarna oraz Wrocławskie Centrum Integracji. Na tym wydarzeniu prezentowany był sprzęt poszczególnych jednostek oraz była wystawiona stanowiska profilaktyczne w których omawiano zasady bezpieczeństwa podczas wakacji. Na kilka dni przed imprezą główna i kilka dni po było w ramach

kampanii na terenie Wrocławskiego Rynku prowadzone przez Wrocławską Akademię Pierwszej Pomocy i Drogowe Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, szkolenie z udzielania pierwszej pomocy. Na realizację zadania przeznaczono 8 252,58 zł.

Prowadzenie działań z zakresu informacji i edukacji społecznej poprzez realizację materiałów telewizyjnych, radiowych i prasowych w lokalnych mediach - Koprodukcja programu telewizyjnego „Zdrowiej”, realizowanego przez TVP Wrocław, poświęconego zagadnieniom ochrony zdrowia. W 2019 r. wyprodukowano 5 odcinków, które zostały wyemitowane 60 razy. Na zadanie wydatkowano kwotę 37 150 zł.

Wrocław się szczepi - Wydarzenie prozdrowotne współorganizowane z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych zachęcające do szczepienia swoich dzieci. Akcja odbyła się w 2 miejscach jednocześnie: Centrum Handlowe Magnolia i Centrum Handlowe Aleja Bielany w godzinach 11.00-16.00. w dniu 6 kwietnia 2019. Wydarzenia prowadzili profesjonalni konferansjerzy, przeprowadzali wywiady z zaproszonymi gośćmi. Dorośli uczestnicy mogli skorzystać z porady, a dzieci zapisać swoje zabawki do Szpitala Pluszowego Misia. Na zadanie wydatkowano kwotę 13 448,75 zł.

Konferencja szkoleniowa dla koordynatorów ds. promocji zdrowia - 11 grudnia 2019 r. odbyła się VIII Konferencja szkoleniowa dla ok 250 koordynatorów ds. promocji zdrowia w ramach programu „Szkoła w formie” pt. "Promocja zdrowia dzieci i młodzieży" realizowana przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Wrocławia z udziałem przedstawicieli Fundacji Kreatywnie dla Zdrowia. Konferencja podzielona była na część ogólną - wykładową, złożoną z czterech prelekcji prowadzonych przez specjalistów zajmujących się zdrowiem dzieci i młodzieży oraz z 4 warsztatów tematycznych, w których to warsztatach uczestniczyło ok 60 osób. Dla wszystkich uczestników Konferencji szkoleniowej przygotowane zostały pakiety konferencyjne złożone z materiałów edukacyjnych, książki dot. inteligencji emocjonalnej oraz gry edukacyjnej o zdrowiu. Na zadanie wydatkowano kwotę 30 703,04 zł.

Tydzień Ruchu - Tegoroczny „Tydzień Ruchu” we Wrocławiu został zorganizowany na początku czerwca. Inauguracja odbyła się w Dniu Dziecka. Przez cały okres trwania Tygodnia Ruchu w różnych miejscach we Wrocławiu odbywały się zajęcia sportowe dla wrocławian. Głównym miejscem była Wyspa Piasek, ale również Parki ESK, które w tym okresie kładły szczególny nacisk na zajęcia ruchowe w 10 lokalizacjach we Wrocławiu. Kulminacyjnym wydarzeniem był piknik 9.06, w czasie którego WCRS połączył się z Wrocławską Inicjatywą Rowerową i wspólne przygotował Rowerowy Piknik dla wrocławian. Uczestnicy tego wydarzenia mogli skorzystać ze specjalnie przygotowanych dla nich stanowisk do znakowania rowerów, czy przeprowadzenia drobnych napraw. Całość Tygodnia Ruchu zgromadziła ok. 10 000 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 11 050,48 zł.

Dzień Sportu i VIII Olimpiada Asy Zdrowia - 14 czerwca 2019 r. w Hali „Orbita” odbyła się VIII Olimpiada „Asy Zdrowia” połączona z Dniem Sportu we Wrocławiu. Wydarzenie zostało skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W wydarzeniu wzięło udział 19 szkół oraz ponad 800 uczniów. Uczestnicy Dnia Sportu mieli szansę zmierzyć się w 7 różnych dyscyplinach sportowych. Do współtworzenia eventu przyłączyło się 12 partnerów, którzy w ramach oferowanych zadań przy swoich stoiskach przyznawali punkty najbardziej aktywnym uczestnikom wydarzenia. Z przygotowanych przez partnerów atrakcji sportowych oraz prozdrowotnych mogli korzystać zarówno sportowcy jak kibice przybyłych na zawody, aby dopingować drużyny ze swoich szkół. Po doświadczeniu wszystkich wyzwań każdy uczeń mógł wymienić swoje punkty na jedną z ponad 1000 nagród ufundowanych przez sponsorów w konkursie: „Zbieraj punkty, łap nagrodę”. Atrakcyjność wydarzenia przyciągnęła do aktywnego uczestnictwa aż 32 wolontariuszy, którzy zaoferowali swoje wsparcie organizacyjne. W tegorocznej edycji olimpiady po raz trzeci odbyła się gra terenowa „Orientuj się na

zdrowie”, organizowana przez Dolnośląski Związek Orientacji Sportowej. Trasa biegła przez teren Parku Zachodniego, w którym na uczestników czekały punkty kontrolne bogate w zadania z zakresu zdrowia i zdrowego żywienia. W ramach Dnia Sportu zapewniono liczne, dodatkowe atrakcje, m.in. quizy prozdrowotne, edukację żywieniową, instruktaż pierwszej pomocy, treningi sztuk walki, squash, treningi survivalowe, tory przeszkód, ściankę wspinaczkową, tor skimboardowy, stanowisko paintballa i wiele innych. Każdy uczestnik olimpiady miał możliwość aktywnie i różnorodnie spędzić czas. Zadbano także o pakiety zdrowych posiłków dla wszystkich uczestników wydarzenia. Na zadanie wydatkowano kwotę 41 729,25 zł.

Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia - święto zdrowia z udziałem mieszkańców Wrocławia miało miejsce w dniu 21 września 2019 r., jak co roku na terenie Wyspie Słodowej. Celem kampanii było promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Wrocławia oraz motywowanie do zachowań prozdrowotnych. Podczas wydarzenia można było skorzystać z porad lekarzy specjalistów: stomatologów, dermatologów, kardiologów, psychologów, fizjoterapeutów, pielęgniarek, położnych oraz dietetyków. Uczestnicy mogli wykonać szereg badań profilaktycznych - ciśnienia tętniczego krwi, poziomu cukru, cholesterolu, poziomu tkanki tłuszczowej, EKG. Podczas wydarzenia zostało wykonane około 1 000 badań, a z konsultacji i porad specjalistów skorzystało około 1 500 osób. Jednym z elementów WDPZ był peleton rowerowy, na który zgłosiło się ok. 400 uczestników. Przez cały dzień można było uczestniczyć w różnego rodzaju warsztatach. XIII edycja zgromadziła około 2 000 uczestników. Mogli oni skorzystać z 40 stanowisk m.in. z atrakcjami prozdrowotnymi, sportowo-rekreacyjnymi oraz ze zdrową żywnością. Wydanych zostało 500 kart na punkty, nagrodę odebrało około 450 osób. Całość dokonań transmitowana była na żywo na telebimie. Na zadanie wydatkowano kwotę 77 254,44 zł.

Zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Rakoobrona we Wrocławiu - Zadanie polegało na organizacji eventu prozdrowotnego w ramach Tygodnia Zintegrowanej Profilaktyki – wydarzenia partnerskiego Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia oraz prowadzeniu profilaktycznego gabinetu Rakoobrony, jako kontynuacji działań związanych z obchodami Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia w terminie 02-30 września 2019. Skorzystało około 160 osób. - Na realizację zadania wydatkowano kwotę 9 945,25 zł.

Zdrowy Peleton Rowerowy - Zadanie polegało na zorganizowaniu w dniu 21 września 2019 r. peletonu rowerowego dla mieszkańców Wrocławia w ramach XIII Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia. Trasa peletonu wiodła z Pergoli na Wyspę Słodową i wzięło w nim udział ok. 400-500 osób. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 9 950 zł.

Zabezpieczenie sanitarne dla wrocławian, uczestników pieszej pielgrzymki na trasie Wrocław - Częstochowa 2019 - celem zadania było zapewnienie podstawowego zaplecza sanitarnego uczestnikom Pieszej Pielgrzymki Wrocławskiej. Adresatami były osoby uczestniczące w pielgrzymce, głównie młodzi wrocławianie.

Liczba beneficjentów około 2 000 osób. Zadanie realizowało Stowarzyszenie Przyjaciół Duszpasterstwa Akademickiego Wawrzyny. Zadanie dofinansowano kwotą 8 000 zł.

WSPOMAGANIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPÓLNOT LOKALNYCH POPRZEZ ORGANIZACJĘ WYDARZEŃ KULTURALNYCH, SPORTOWYCH, PLENEROWYCH ORAZ FESTYNÓW OSIEDLOWYCH I RODZINNYCH

Parki ESK – Emocje Sport Kultura – W 2019 r. odbyła się 5 edycja projektu. W roku 2014 projekt prowadzony był w 4 lokalizacjach, a w 2019 już w 10: Park Grabiszyński, Park Południowy, Skwer de Veuster, Park w Leśnicy, Park Słoneczny na Gaju, Park Tołpy, Park Staszica, Park Strachociński, Park Tarnogajski, Park Marii Dąbrowskiej. Pawilony były otwarte przez 5 miesięcy (21 weekendów, od 11 maja do 29 września). Odbyły się 478 wydarzeń (124 kulturalne, 52 społeczne, 230 sportowe, 72 edukacyjne), w których wzięło udział 51 000 uczestników. WCRS zatrudniało koordynatorów, którzy nadzorowali harmonogramy wydarzeń. Facebook osiągnął 1976 polubień. Na zadanie wydatkowano kwotę 231 095,05 zł.

Otwarta Przestrzeń Kultury - Druga edycja projektu trwała 8 miesięcy od 6 kwietnia do 29 listopada 2019 r. W roku 2018 Otwartą Przestrzeń Kultury odwiedziło ponad 10 000 osób, w roku 2019 było ich 40 110. Odbyły się 261 wydarzeń kulturalnych. Podjęto współpracę z 12 stałymi partnerami programowymi. Wszystkie działania były bezpłatne dla uczestników. Tematyka spotkań i wydarzeń była zróżnicowana. Odbyły się m.in. zajęcia dotyczące przyrody, literatury, najnowszej techniki czy podróży. W 2019 r. przygotowano ofertę indywidualną zajęć i warsztatów dla dzieci i rodziców. Włączono się we Wrocławską Noc Muzeów oraz akcję Ministerstwa Kultury „60+ kultura”. Aby upowszechnić projekt wśród mieszkańców zorganizowano dwie wystawy plenerowe na ulicy Oławskiej oraz Świdnickiej. Fanpage na Facebooku polubiło 1 003 osoby. Na zadanie wydatkowano kwotę 106 384,60 zł.

Pierwszy Dzień Wiosny na Wyspie Słodowej - Powitanie wiosny na Wyspie Słodowej odbyło się 21 marca w godz. od 16.00-22.00. Na Wyspie można było posłuchać koncertów lokalnych kapel reprezentujących różne gatunki muzyczne. Impreza rozpoczęła się koncertem zespołu Moongoat, który zaprezentował publiczne mocne rapcorze/postpunkowe brzmienie. Gwiazdą wieczoru był zespół RAS TAB. Podczas imprezy wystąpiło 5 wrocławskich zespołów. Impreza na Wyspie Słodowej zgromadziła ok. 500 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 17 735,26 zł.

Majówka Na Wyspie Słodowej - Od 1 do 5 maja na Wyspie Słodowej trwała Majówka, podczas której zorganizowana została strefa chilloutu. Ponadto odbył się cykl jazzowych koncertów uznanych wrocławskich artystów: Natalii Lubrano, Tomasza Krajewskiego, zespołów Mundi, The Cuban Latin Jazz oraz Pet Cafe. Wieczorem zorganizowano seanse kina plenerowego. Organizatorem wydarzenia było Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego we współpracy ze Stowarzyszeniem Druga Runda oraz Fundacją Vertigo. Na zadanie wydatkowano kwotę 46 217 zł.

3 Maja w Rynku - Radosna koncertowa Majówka na Placu Gołębim. Od godziny 14.00 odbywały się koncerty pełne energetycznego brzmienia i świetnych aranżacji. Kubańskie rytmy, andaluzyjska muzyka, popularne tematy jazzowe, polsko-ukraińska muzyka - wszystko to na Placu Gołębim z okazji narodowego święta Trzeciego Maja i obchodów uchwalenia Konstytucji. W ramach obchodów zorganizowano także pokaz sztuczniczek i animacje dla dzieci. Na zadanie wydatkowano kwotę 52 674,99 zł.

Koncerty dla mieszkańców Wrocławia - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zorganizowało trzy koncerty:

- dnia 20 stycznia 2019 r. w kościele p.w. Opatrzności Bożej odbył się noworoczny koncert muzyki kameralnej, składający się z utworów kompozytorów europejskich klasyków XVIII, XIX i XX w. oraz kolęd;
- dnia 23 czerwca 2019 r. w Katedrze Wrocławskiej odbył się koncert muzyki kameralnej kompozytorów europejskich z okazji Dni Wrocławia;
- dnia 27 października 2019 roku w kościele pw. Św. Ducha odbył się koncert przybliżający wrocławianom artystów XVIII, XIX i XX.

Koncerty wykonali Katarzyna Ilnicka i prof. Tomasz Tomaszewski - światowej sławy wirtuozki skrzypiec wraz z Wrocławską Orkiestrą Kameralną "Leopoldinum".

Koncerty miały na celu rozwój społeczny i kulturalny oraz budowanie więzi społeczności lokalnej mieszkańców Wrocławia. Na zadanie wydatkowano kwotę 85 000 zł

Teatr na leżakach - W dniach 18 i 25 sierpnia zorganizowano dwa autorskie widowiska teatralne w ramach cyklu przedstawień TEATR NA LEŻAKACH. Odbyły się one na terenie Wyspy Słodowej w godzinach popołudniowych. Teatr w otwartej przestrzeni daje możliwość bezpośredniego, niczym nieograniczonego kontaktu ze sztuką. Jest teatrem dla wszystkich. Spektaklom w plenerze towarzyszyła przyjazna atmosfera, sprzyjająca budowaniu relacji i spędzaniu wolnego czasu w ciekawy, kulturalny sposób. Bezpłatne przedstawienia teatralne miały na celu posłużyć w profilaktyce uzależnień poprzez budowanie pozytywnych relacji społecznych. W wydarzeniu 18 sierpnia wzięło ponad 300 osób, natomiast 25 sierpnia ponad 400. Na zadanie wydatkowano kwotę 9 102 zł.

Obchody Narodowego Święta Niepodległości – W ramach obchodów 101 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę 11 listopada 2019 r. odbyła się osiemnasta edycja Radosnej Parady Niepodległości. Parada przybrała w tym roku formę biało-czerwonego pochodu zmierzającego spod Centrum Historii Zajeżdźnia do pl. Wolności. Uczestnikami były dzieci i młodzież z wrocławskich przedszkoli i szkół wraz z rodzinami a także inni zainteresowani mieszkańcy Wrocławia. Organizatorem technicznym była Strefa Kultury Wrocław. Wydatkowano kwotę: 14 820 zł.

Koncert z okazji Święta Trzech Króli – 6 stycznia na wrocławskim Rynku odbyły się obchody Święta Trzech Króli. W koncercie wzięło udział 5 000 osób. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zapewniło kompleksową organizację koncertu (nagłośnienie, oświetlenie, scenę, wynagrodzenie artystów, zaplecze sanitarne) oraz zabezpieczenie imprezy masowej (zgody, pisma, ochrona). Na zadanie wydatkowano 61 126,89 zł.

Wrocławskie Kolędowanie – Podczas jarmarku wrocławskiego zorganizowano występy dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół i placówek kulturalnych. Zadanie trwało od 09 grudnia 2019 do 14 grudnia 2019 na scenie na Rynku. W wydarzeniu uczestniczyło około 1 000 dzieci i młodzieży i oraz ich rodziców i nauczycieli. Wielki finał kolędowania odbył się 14 grudnia 2019 r. Do wspólnego śpiewania zaproszono mieszkańców miasta i turystów odwiedzających wrocławski rynek. Na zadanie wydatkowano kwotę 21 357,50 zł.

Koncert Baletowy - organizacja koncertu Adżarskiego Państwowego Zespołu Baletowego „Khorumi” w dniu 29 maja 2019, o godz. 12.00, w Centrum Kultury Wrocław Zachód przy ul. Chociebuskiej 4-6 we Wrocławiu, w ramach Polsko-Gruzińskiego Festiwalu Kultury 2019 Kwota wydatkowana na zadanie to 4 000 zł.

XXX Memoriał im. Marka Petrusewicza - realizacja zadania miała na celu propagowanie postaw prozdrowotnych w środowisku senioralnym i osób niepełnosprawnych. W ramach zadania wsparto organizacyjnie przygotowanie dwudniowych zawodów upamiętniających postać znanego wrocławskiego sportowca, które odbyły się w dniach 15-16 listopada 2019 r. we wrocławskiej Hali Orbita. Na zadanie wydatkowano kwotę 11 499,99 zł.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Prowadzenie centrum gimnastyki sportowej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu w roku 2019 - Zadanie polegało na aktywizacji i integracji społeczności

m.in. poprzez prowadzenie centrum gimnastyki sportowej przez min. 4 dni w tygodniu nie mniej niż 20 godzin tygodniowo oraz organizowanie kreatywnych zajęć otwartych dla ludzi w różnych grupach wiekowych, narodowościowych i wyznaniowych. Zajęcia kierowane były przede wszystkim do dzieci i młodzieży trenujących akrobatykę jak i początkujących. W zajęciach udział brało 80 dzieci i 20 seniorów. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 50 000 zł.

Prowadzenie centrum aktywności sportowej i społecznej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu w latach 2018-2019 - Zadanie polega na prowadzeniu Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu przy Parafii pw. Opatrzności Bożej. Głównym zadaniem Centrum jest podnoszenie poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców osiedla Nowy Dwór i okolic. Oferta szczególnie kierowana jest do najmłodszych mieszkańców, ale również do zamieszkujących Nowy Dwór seniorów. W budynku kościoła znajduje się ścianka wspinaczkowa, z której chętnie korzystają mieszkańcy osiedla i okolic. W zajęciach sportowych w 2019 r. udział wzięło 3 962 osoby. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 150 000 zł.

Zajęcia edukacyjno-rekreacyjne. Upowszechnianie kultury fizycznej – celem realizacji zadania była działalność na rzecz dzieci i młodzieży w tym organizacja wycieczki zimowej. Zadanie polegało na organizacji wyjazdu do Gdańska w ramach ferii szkolnych 11 uczniów szkół podstawowych w wieku 6-13 lat. W ramach wyjazdu organizowane były zajęcia gimnastyczne i rekreacyjne, zwiedzanie miasta, spacer po plaży, gry i zabawy, wyjście na spektakl na lodzie oraz warsztaty na temat zdrowego żywienia. Na realizację zadania przeznaczono 5 363 zł.

Promocja aktywności fizycznej wśród wrocławian oraz wsparcie wrocławskich sportowców w wieku 35+ Masters Wrocław - Celem realizacji zadania było wspieranie wrocławskich zawodników w wieku 35+, którzy zakończyli karierę sportową i reprezentują Wrocław w zawodach w Polsce i na świecie oraz promocja aktywności fizycznej wśród wrocławian i wspieranie rekreacyjnego uprawiania sportu osób w wieku 50+. Zadanie realizują dwie organizacje pozarządowe. Pierwsza odpowiadała za kontakty z zawodnikami, pozyskanie bazy sportowej do treningów, stworzenie reprezentacji, wyposażenie w stroje i dodatki z logotypami Wrocławia, opłacenie startów, noclegów, zgodnie ze stworzonym regulaminem oraz bieżące informowanie o sukcesach zawodników na stronie FB poświęconej projektowi. Druga organizowała różnorodne zajęcia sportowe dla wrocławian w wieku 50+ w różnych częściach miasta. W zadaniu w 2019 r. wzięło udział niespełna ponad 700 beneficjentów. W zawodach rangi ogólnopolskiej, europejskiej i światowej Wrocław reprezentowało 17 drużyn w różnych dyscyplinach sportowych. Zadanie dofinansowano kwotą 219 880 zł.

Animacja Wyspy Słodowej – 2019 – celem realizacji zadania była aktywizacja mieszkańców Wrocławia oraz uatrakcyjnienie Wyspy Słodowej poprzez działania plenerowe organizowane w ramach projektu „Wyspa na Weekend”. Zadanie realizowały trzy organizacje pozarządowe prowadząc seanse kina plenerowego, 10 pikników rodzinnych oraz organizując event kultury japońskiej na Wyspie Słodowej. Projekt miał charakter rozrywkowy oraz edukacyjny w dziedzinie kinematografii. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 130 000 zł.

Wyspa na majówkę 2019 - Realizacja działania miała na celu animację uczestników wydarzeń plenerowych na Wyspie Słodowej podczas 5 dni. Zorganizowano 1 stoisko z animacjami dla dzieci, stanowisko sportowe i ściankę wspinaczkową oraz stoiska dla instytucji chcących zaprezentować swoją ofertę. Termin realizacji 30 kwietnia 2019 - 30 maja 2019. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł

Zorganizowanie i przeprowadzenie festynu rodzinnego z okazji 20-lecia działalności Ewangelickiego Centrum Diakonii i Edukacji we Wrocławiu w ramach Festiwalu Kultury Protestanckiej - celem zadania była organizacja

festynu rodzinnego. Przeprowadzone zostały koncerty oraz warsztaty dla dzieci. Wydarzenie przyczyniło się do aktywizacji seniorów i osób niepełnosprawnych, a także do integracji społecznej i propagowania idei tolerancji i dialogu między kulturami i religiami. W wydarzeniu udział wzięło 1 200 osób. Na realizację zadania przeznaczono 10 000 zł.

Prowadzenie Centrum Aktywności Lokalnej na Brochowie 2019 – celem zadania było stworzenie optymalnej oferty edukacyjnej, aktywizacyjnej i integracyjnej dla mieszkańców Brochowa z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach zadania odbywały się zajęcia warsztatowe dla mieszkańców, aktywizacyjne oraz wsparcie psychologiczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 92 570 zł.

Nowe Żerniki - Pilotaż – Zadanie realizowane w latach 2019 – 2021. Celem realizacji zadania było poszerzenie i wzbogacenie oferty działań sprzyjających aktywizacji środowiska lokalnego, dostosowanych do potrzeb mieszkańców Wrocławia w szczególności osiedla Nowe Żerniki, w tym dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych. W ostatnim kwartale 2019 r. rozpoczęto prace nad zorganizowaniem miejsca w którym mieszkańcy osiedla Żernik będą mogli skorzystać z bogatej oferty zajęć i warsztatów np. integracyjnych, ruchowych, rekreacyjnych, kulturalnych, będą mogli zorganizować spotkanie i uzyskać informację o aktualnej ofercie kulturalnej oraz społecznej Miasta. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 325 200 zł.

Aktywizacja społeczności lokalnej na osiedlu Brochów we Wrocławiu w latach 2018-2019 – Zadanie polegało na prowadzeniu w latach 2018-2019 działań aktywizujących i integrujących mieszkańców wrocławskiego osiedla Brochów, które odbywały się w Ośrodku Centrum Edukacji Społecznej przy ul. Koreańskiej 1A we Wrocławiu. W 2019 r. przeprowadzonych zostało 11 rodzajów cyklicznych zajęć, 240 warsztatów/zajęć o łącznej ilości 251,5 godzin o charakterze: edukacyjno-rozwojowym, artystycznym i rozwijającym sprawność fizyczną, skierowanych do różnych grup wiekowych, o różnym stopniu umiejętności i sprawności. W zajęciach udział wzięło łącznie 335 osób - dzieci, młodzieży i dorosłych, których liczbę określono na podstawie kart zgłoszeń i list obecności. Przeprowadzono 6 2-godzinnych spotkań SRE.bro z udziałem 12 prelegentów. Spotkania miały charakter wysoce integrujący mieszkańców, umożliwiły im poznanie siebie nawzajem, swoich pasji i umiejętności. W spotkaniach udział wzięło łącznie 97 osób, co udokumentowano listami obecności. Dodatkowo w okresie wolnym od nauki, w czasie ferii zimowych i wakacji przeprowadzono łącznie 3 cykle 5-dniowych zajęć po 5 godzin każdego dnia, łącznie 75 godzin zajęć dla 61 dzieci. W ramach zajęć prowadzono listy obecności i dzienniki zajęć. Na realizację zadania w roku 2019 przeznaczono kwotę 58 000 zł.

Działania aktywizujące społeczność lokalną na osiedlu Strachocin-Swojczyce-Wojnów - Zadanie polegało na realizacji działań na rzecz mieszkańców osiedla Strachocin-Swojczyce-Wojnów i okolic, w tym: prowadzeniu działań edukacyjnych, zajęć sportowych oraz warsztatów dla mieszkańców osiedla, dzieci i młodzieży, organizowaniu spotkań, wspieraniu inicjatyw mieszkańców i grup lokalnych, wspieraniu organizacyjne procesów konsultacyjnych oraz animowaniu liderów zaangażowanych w procesy partycypacyjne. W ramach zadania zorganizowano działania o charakterze kulturalnym np. wystawy, próby teatralne. Ważną rolę odegrały spotkania grupy inicjatywnej pod nazwą Partnerstwo Strachocin-Swojczyce-Wojnów, na których poruszano m.in. zagadnienia ekonomii społecznej, ekologii. Na zadanie wydatkowano kwotę 43 930 zł.

Aktywizacja mieszkańców osiedla TARNOGAJ we Wrocławiu – Centrum Aktywności Lokalnej Tarnogaj Cat – Zadanie polegało na prowadzeniu centrum aktywności skierowanego do mieszkańców zamieszkujących Tarnogaj i okolice. W ofercie Centrum były m.in. zajęcia z jogi, pilatesu, warsztaty artystyczne dla dzieci, spotkania z mieszkańcami, pikniki i animacje podwórkowe, spotkania i wydarzenia okolicznościowe. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 100 000 zł.

Filmowanie na Polanie - Zadania miało na celu integrację różnych grup społecznych mieszkających na Karłowicach, zapewnienie ciekawej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. W ramach zadania powstał reportaż filmowy z okazji 30 lecia powstania lokalnej wspólnoty parafialnej, zorganizowano dyskusyjny klub filmowy i kino plenerowe (8 pokazów). Na realizację zadania przeznaczono kwotę 9 750 zł.

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI I WSPARCIA OSIEDLI WROCŁAWIA

Na łączny budżet Osiedli składają się zadania związane ze statutowym funkcjonowaniem jednostek pomocniczych oraz środki na dodatkowe zadania o charakterze społecznym, realizowane przez samorządy po przekazaniu środków przez jednostki organizacyjne Gminy oraz komórki Urzędu Miejskiego (m.in. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Kultury, Biuro Sportu i Rekreacji); obsłudze przyznanych Osiedlom środków finansowych towarzyszyły działania w zakresie koordynacji procedury sprawozdawczej z wykonanych zadań (w tym za rok ubiegły) oraz aktualizacji ofert na bieżący rok.

Prowadzono działania w zakresie utrzymania urzędowych skrzynek pocztowych. W tym zakresie współpracowano z CUI oraz operatorem kont pocztowych, aby w trybie bieżącym ponownie wygenerować hasła dla niekorzystających ze skrzynek pocztowych i uruchamiać konta pocztowe dla osób przyjmujących mandat radnego w trakcie trwania kadencji. Aktualizowano stronę internetową osiedle.wroc.pl, aby pozostała witryną dostarczającą bieżące informacje skierowane do radnych osiedlowych. Jednocześnie, kontynuowano prace zmierzające do uruchomienia nowego portalu internetowego dedykowanego Osiedlom, bardziej przejrzystego, ułatwiającego kontakt pomiędzy samorządami a mieszkańcami oraz poprawiającego przepływ informacji i ich dostępność dla zainteresowanych. Prowadzono również działania mające skutkować wsparciem oraz wdrożeniem narzędzi elektronicznych, usprawniających obsługę działań prowadzonych przez Osiedla. Kontynuowano bieżące szkolenia dla zainteresowanych radnych (w szczególności dla osób, które w trakcie trwającej kadencji zostały powołane na stanowiska w Zarządzie Osiedla). Przygotowano, opublikowano na stronie internetowej oraz rozesłano drogą poczty elektronicznej komunikaty na temat bieżącej działalności i obsługi Osiedli. Zainteresowanych wyposażono w niezbędne materiały, akty prawne, formularze i wzory wniosków, które są też stale dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej. WCRS współorganizował w maju 2019 r. spotkanie szkoleniowo-informacyjne poświęcone tematyce ochrony danych osobowych, w związku z ich przetwarzaniem przez samorządy Osiedli w ramach prowadzonej działalności. W czerwcu ubiegłego roku zorganizowano również spotkania informacyjno-szkoleniowe dla wszystkich samorządów Osiedli, dotyczące przeciwdziałania mowie nienawiści w przestrzeni miejskiej. Dla wszystkich zainteresowanych Osiedli nadal dostępne były niezbędne narzędzia wspierające codzienne sprawowanie mandatu przez radnych: legitymacje, wizytówki, URBANCARD. W 2019 r. przekazano kilku Osiedlom nowe lokale z przeznaczeniem na działalność statutową oraz w celu realizacji zadań społecznych dla mieszkańców. Przy współpracy z zarządcami nieruchomości komunalnych (ZZK oraz WM Sp. z o.o.) oraz Zarządem Inwestycji Miejskich nowe przestrzenie do realizacji swoich zamierzeń otrzymały m.in. Osiedle Osobowice-Rędzin (lokal przy ul. Osobowickiej 112F), Osiedle Ołbin (lokal w CB Grafit przy ul. Namysłowskiej 8), Osiedle Pawłowice (budynek po byłym przedszkolu przy ul. Pawłowickiej 78), Osiedle Klecina (lokal przy ul. Czekoladowej 53) oraz Osiedle Przedmieście Oławskie (lokal przy ul. Kościuszki 184). Realizowane były zadania inwestycyjne związane z budową lub adaptacją budynków przy ul. Bałtyckiej 8 (dla Osiedla Karłowice-Różanka), przy ul. Rybnickiej 39 (dla Osiedla Księżę) oraz przy ul. Ełckiej 34 (dla Osiedla Kowale). Trwały również działania zmierzające do rozpoczęcia remontów pomieszczeń w budynkach przy ul. Żernickiej 219 (dla Osiedla Żerniki) oraz przy ul. Piaskowej 5-7 (dla Osiedla Stare Miasto). Została opracowana dokumentacja wraz z pozwoleniem na budowę. Przejęto również lokale przy ul. Wiejskiej 2-4 (dla Osiedla Oporów) oraz przy ul. Stanisławowskiej 43 (dla Osiedla Muchobór Wielki) – po przeprowadzeniu niezbędnych

prac remontowych możliwe będzie zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez samorządy na rzecz mieszkańców. Na czas prowadzonych robót remontowych zabezpieczono lokale zastępcze dla samorządów Osiedli Karłowice-Różanka oraz Kowale. Ponadto zawarto umowy najmu lub użyczenia pomieszczeń dla samorządów, które dotychczas nie posiadały swoich siedzib (Bieńkowice, Widawa).

Biuro Współpracy z Osiedlami monitorowało na bieżąco działalność inwestycyjno-remontową lokali gminnych, przekazanych samorządom Osiedli a realizowanych przez Zarząd Inwestycji Miejskich, Zarząd Zasobu Komunalnego oraz przez Spółkę Wrocławskie Mieszkania. Kontynuując procedurę rozszerzonej płatności za media dostarczane do lokali stanowiących siedziby samorządów Osiedli, WCRS przygotował i przekazał do Biura Ochrony Przyrody i Klimatu UM informacje dotyczące szacowanych potrzeb w zakresie obowiązującej na 2020 rok umowy na sprzedaż energii elektrycznej do lokali gminnych. Przygotowano również niezbędne informacje związane z realizacją zawartych umów na dostawę gazu do części pomieszczeń użytkowanych przez Osiedla.

Biuro Współpracy z Osiedlami na co dzień realizowało bieżącą pracę, działania związane z obsługą kasową, udziela porad, konsultacji oraz mini szkoleń na bieżąco. Przeprowadzało również wizytację siedzib Osiedli wraz z weryfikacją stanu majątkowego oraz przeprowadzeniem niezbędnych działań w zakresie inwentaryzacji majątku, w tym likwidacji zużytego majątku przez powołane w tym celu komisje. Kwota wydana na obsługę wrocławskich Rad Osiedli to 2 286 500,98 zł.

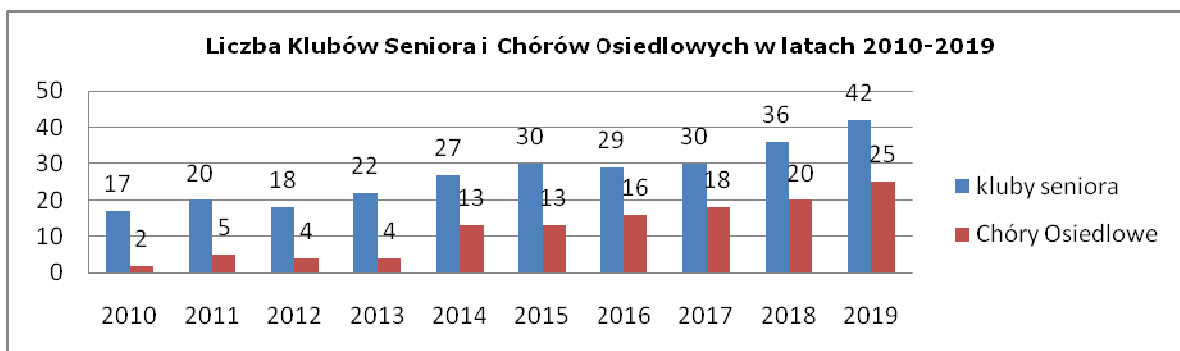
Identyfikacja osiedli i działania na rzecz osiedlowych Centrów Aktywności lokalnych

- Kontynuując projekt wzmocnienia identyfikacji urzędu radnego osiedlowego, zamówiono usługę druku legitymacji i wizytówek dla nowych radnych osiedlowych. Została także zamówiona kolejna partia gablot informacyjnych dla Rad Osiedli, które zostały zamontowane na poszczególnych osiedlach (Leśnica, Maślice, Muchobór Mały, Muchobór Wielki, Grabiszyn-Grabiszyn, Klecina, Gajowice, Powstańców Śląski, Tarnogaj, Biskupin, Polanowice, Strachocin Swojczyce, Karłowice Różanka, Psie Pole). W ramach działań podejmowanych w ramach projektu Centrów Aktywności Lokalnej przy ul. Koreańskiej 1 i przy ul. Gazowej 22/27 oraz od lipca 2019 r. przy ul. Gazowej 22/26 poniesiono opłaty związane z utrzymaniem lokali. Na zadanie wydatkowano kwotę 81 883,93 zł.

ZADANIA SPOŁECZNE REALIZOWANE PRZEZ RADY OSIEDLA

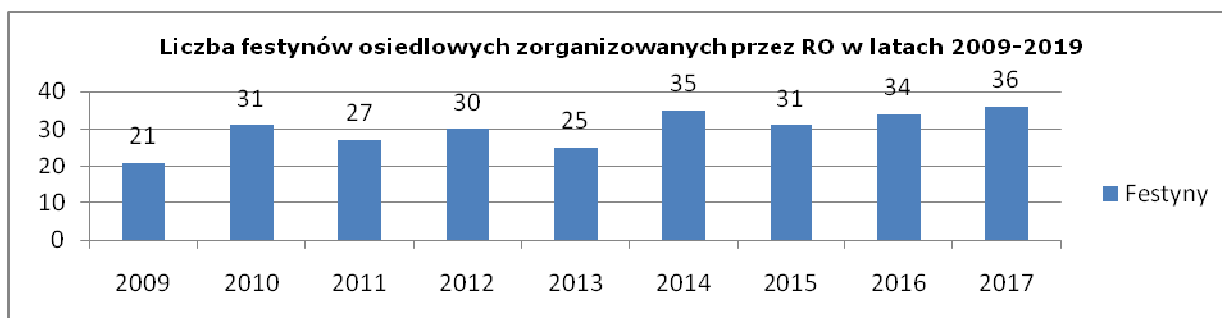
Kluby seniora prowadzone przez wrocławskie Rady Osiedla - realizują program aktywizacji osób starszych, propagując ideę edukacji przez całe życie. Dzięki prelekcjom i ćwiczeniom uczestnicy spotkań mieli szansę na odkrycie i zaspokojenie swoich potrzeb intelektualnych oraz rozwój zainteresowań. Kluby seniora prowadziły liczne zajęcia między innymi lektoraty języka angielskiego, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i internetu. Zainteresowania kulturalne członków klubów pogłębiły wspólne wyjazdy do kina, teatru, opery czy filharmonii, umożliwiły poznawanie miejsc o wysokich walorach zabytkowych i historycznych, jak również rozwijanie tradycji twórczości amatorskiej. Ważną część spotkań obejmowała edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferuje również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. W 2019 r. dofinansowano **42 Kluby Seniora** na kwotę **414 750 zł**.

Chóry osiedlowe – sprzyjały powrotowi do tradycji spotykania się w ramach społeczności sąsiedzkiej, stawały się alternatywą dla dotychczasowego spędzania czasu zwłaszcza przez osoby starsze i samotne oraz młodzież. Stały się początkiem procesów integracji międzypokoleniowej, przyczyniały się do wzrostu ogólnej wrażliwości na sztukę. Na działalność **25 chórów osiedlowych** wydatkowano kwotę **144 300 zł** (w tym 8.500 zł na Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych).

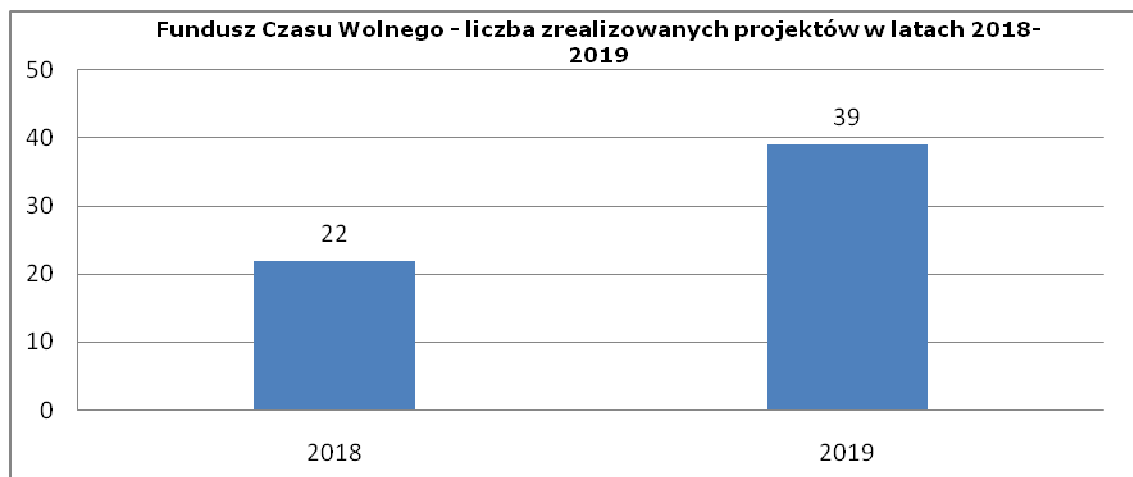
Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Festyny osiedlowe - corocznie organizowane połączone z obchodami Dnia Dziecka, czy dożynek, przyczyniały się do międzypokoleniowej integracji mieszkańców. Wspomagały ich edukację w zakresie aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz ekologii, promowały zdrowy tryb życia, a także zapewniały mieszkańcom dostęp do plenerowych wydarzeń kulturalnych. Często stwarzały okazję do propagowania idei wolontariatu przez aktywne włączenie się mieszkańców w przygotowania. Rezultatem organizacji festynów przez Osiedla było rozbudzenie wśród mieszkańców Wrocławia powszechnego nawyku czynnego brania udziału w życiu i aktywności środowiska lokalnego. Na organizację **48 festynów** w 2019 r. wydatkowano kwotę **262 530 zł**.

Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Fundusz Czasu Wolnego – Rady Osiedli realizowały program dotyczący sposobów zagospodarowania czasu wolnego w dni wolne od pracy i w święta ze szczególnym uwzględnieniem niedziel wolnych od handlu. Były to inicjatywy społeczne, zdrowotne, sportowe i kulturalne bezpłatne dla wszystkich mieszkańców, które wpływają na ich integrację oraz na budowanie tożsamości lokalnej. Potrzeba realizacji tych zadań zaistniała po raz pierwszy w 2018 r. W 2019 r. dofinansowano **39 projekty** kwotą **388 250 zł**.

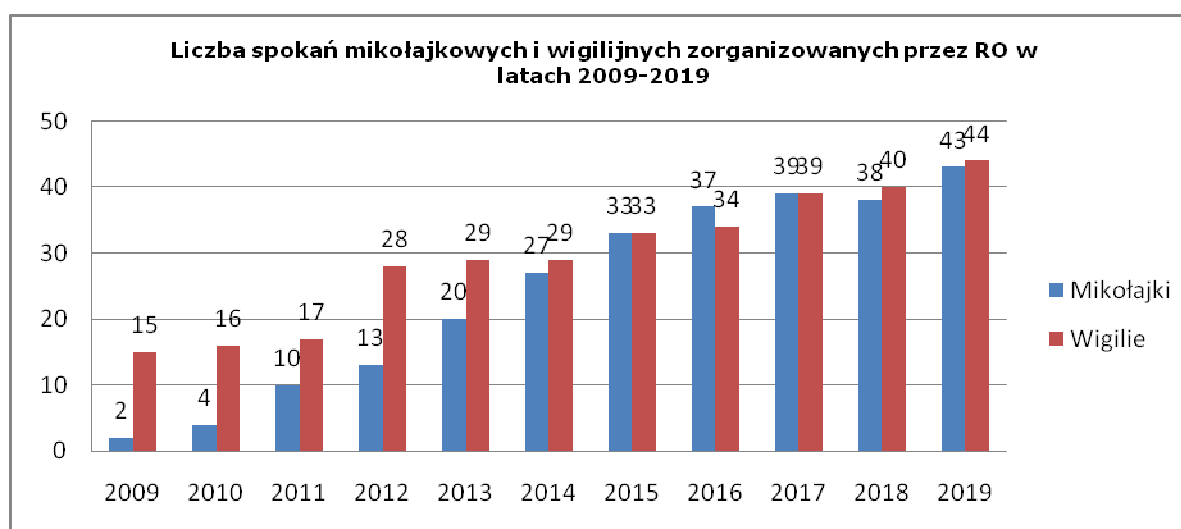

Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Senioralny Fundusz Wyjazdowy – Rady Osiedla prowadzące działalność na rzecz środowiska senioralnego realizowały program polegający na zagospodarowaniu czasu wolnego wrocławskich seniorów poprzez organizację i przeprowadzenie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek (m.in. do miejsc istotnych kulturowo i historycznie na terenie Polski oraz Europy) oraz realizację bezpośrednio związanych z nimi działań integracyjno-edukacyjnych. W 2019 r. dofinansowano **46 projektów** na łączną kwotę **205 000 zł.**

Strony internetowe - poprzez działalność osiedlowych stron internetowych następuje zwiększenie dostępu do informacji na temat działalności Osiedli, środowisk działających na rzecz mieszkańców oraz informacji o bieżącym życiu Osiedla. Lokalne fora internetowe stwarzają społeczności lokalnej możliwość wypowiadania uwag, postulatów oraz opinii na temat własnej okolicy, często stają się platformą wymiany informacji między mieszkańcami Osiedla. Wsparcie w 2019 r. otrzymało **7 osiedlowych stron internetowych**. Na ich działalność wydatkowano kwotę **9 700 zł.**

Wigilie i Mikołajki - Organizowane przez Rady Osiedli Spotkania Wigilijne i Mikołajkowe są skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na status materialny lub społeczny i wpływają na integrację mieszkańców Osiedli oraz budowanie tożsamości lokalnej. W 2019 r. dofinansowano **44 Spotkania Wigilijne** kwotą **199 950 zł** oraz **43 Spotkania Mikołajkowe** kwotą **71 350 zł.**

Wykres opracowano na podstawie materiałów Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego

Inne zadania społeczne realizowane przez Rady Osiedli – Każdego roku Rady Osiedli organizują turnieje sportowe, sekcje sportowe, punkty porad prawnych, Dzień Seniora, sekcje fotograficzne, szkółkę ekologiczną dla dzieci, przegląd piosenki patriotycznej. Rady Osiedli do realizacji zadań społecznych dokonują również zakupów niezbędnego wyposażenia m. in. drobny sprzęt AGD i RTV itp. W 2019 r. dofinansowano 98 innych zadań społecznych kwotą **490 400 zł**.

WROCLAWSKIE CENTRUM INTEGRACJI (WCI)

REINTEGRACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA REALIZOWANA W RAMACH USTAWY O ZATRUDNIENIU SOCJALNYM

W 2019 r. Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego był realizowany łącznie przez **169 uczestników. 82 osoby ukończyły zajęcia reintegracji społeczno-zawodowej w 2019 r., 42 osób podjęło zatrudnienie.**

WCI zapewniło osobom podpisującym Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (IPZS):

- badania lekarza medycyny pracy, szkolenie BHP, ubezpieczenie NNW, odzież ochronną, codzienny posiłek, niezbędne narzędzia i materiały do szkoleń zawodowych, materiały do szkoleń z reintegracji społecznej, np. artykuły plastyczne, artykuły spożywcze, rośliny, artykuły dekoracyjne, bilety wstępu w ramach wyjść integracyjnych, wypłatę świadczenia integracyjnego,
- udział w reintegracji zawodowej oraz społecznej.

REINTEGRACJA ZAWODOWA

Reintegracja zawodowa realizowana była w trzech grupach zawodowych: **pracownik porządkowy - konserwator, pracownik biura i handlu, opiekun osoby zależnej**. Zajęcia w warsztatach zawodowych realizowane przez instruktorów zawodu obejmowały: usługi gospodarcze, prace remontowe w obiekcie użytkowanym przez Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży, Centrum Kultury Romskiej, Zespołu Szkół nr 1, w siedzibie Wrocławskiego Opiekuna Dziennego. Prace w siedzibie oraz terenach zielonych WCI. Usługi gospodarcze i pozostałe prace wykonywane były bezpłatnie, przy pomocy zakupionych przez WCI niezbędnych narzędzi, materiałów oraz środków czystości. Poprzez udział w zajęciach uczestnicy zdobyli/podwyższyli m.in. następujące umiejętności zawodowe:

- stosowania właściwych środków czystości,
- doboru sprzętu i materiałów do konkretnych prac,
- wykonywania drobnych prac remontowo-budowlanych,
- utrzymania porządku w budynku i na zewnątrz,
- konserwacji sprzętu i utrzymania go w należyтым stanie technicznym,
- drobnych napraw (wymiana zamka, uszczelki),
- pielęgnacji terenów zieleni, np. koszenie, przycinanie krzewów, pielęgnacja trawników i rabat kwiatowych.

Podczas warsztatów z doradcą zawodowym uczestnicy nabyli dodatkowe umiejętności:

- sporządzania dokumentów aplikacyjnych,
- autoprezentacji,
- wyszukiwania odpowiednich ofert w Internecie, aplikowania on-line,
- bazowania na swoich zasobach, dookreślenia swoich słabych i mocnych stron,
- ukierunkowania zawodowego.

W 2019 r. realizowane były zajęcia dodatkowe – warsztaty plastyczne oraz florystyczne jako wsparcie zajęć zawodowych, poszerzenie zainteresowań oraz zapewnienie uczestnikom alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Reintegracja zawodowa obejmowała również:

- warsztaty zawodowe,
- kursy zawodowe kwalifikacyjne,
- warsztaty autoprezentacji,
- warsztaty poruszania się po rynku pracy,
- trening obsługi komputera,
- warsztaty grupowe z radcą prawnym dot. różnych form zatrudnienia, zakładanie spółdzielni socjalnych, wybrane zagadnienia prawa pracy,
- warsztaty z przedstawicielem Izby komorniczej dot. skutecznych form oddłużania,
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, informatykiem, radcą prawnym.

REINTEGRACJA SPOŁECZNA

Reintegracja społeczna ukierunkowana była na zdobycie umiejętności społecznych, prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym zarządzanie budżetem domowym. Kształtowaliśmy prozdrowotne postawy uczestników poprzez zapewnienie dostępu do specjalisty zajmującego się terapią i profilaktyką uzależnień oraz zajęcia z pracownikiem socjalnym poświęcone tematyce dbałości o zdrowie. Konsultacje indywidualne realizowane przez radcę prawnego, w tym dot. m.in. spraw mieszkaniowych, spadkowych, postępowania dot. ustalenia stopnia niepełnosprawności. Część zajęć z zakresu reintegracji społecznej zrealizowana była w ramach warsztatów tematycznych i wyjść integracyjnych. Wyjścia integracyjne miały za zadanie integrację ze społecznością lokalną, np. z przedstawicielami spółdzielni socjalnych, wyjścia do kina, teatru, Hydropolis, ZOO, Panoramy Racławickiej i muzeów. Uczestnicy aktywnie uczestniczyli również w warsztatach kulinarnych, zdobywali umiejętności niezbędne w kuchni, jak również z zakresu savoir-vivre. Zajęcia prowadzili: psycholog, pracownik socjalny, terapeuta uzależnień, radca prawny.

Reintegracja społeczna obejmowała:

- warsztaty: umiejętności psychospołecznych, z pracownikiem socjalnym, tematyczne (m.in. wiosenne, walentynkowe, świąteczne), plastyczne, z ceramiki, kulinarne, integracyjne,
- panele edukacyjne „Wrocław nie marnuje”,
- zarządzanie budżetem domowym,
- profilaktykę uzależnień,
- konsultacje indywidualne,
- pomoc psychologiczną grupową i indywidualną.

Reintegracja społeczna i zawodowa w projekcie „RAZEM można więcej”

Projekt „RAZEM można więcej” realizowany jest w okresie: październik 2018 r. – wrzesień 2020 r. zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet 9. Wyłączenie Społeczne; Działanie 9.1. Aktywna Integracja; Poddziałanie 9.1.2 Aktywne Integracja).

Wartość projektu: 2 775 200,70 zł. Liderem projektu jest Gmina Wrocław, w imieniu której projekt realizuje WCI. Celem projektu jest poprawa funkcjonowania społecznego i odbudowa zdolności do samodzielnego świadczenia pracy. Dla 216 niezatrudnionych mieszkańców Wrocławia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz

członkowie ich rodzin. Działania projektowe realizowane są w ramach usług aktywnej integracji o charakterze społecznym oraz zawodowym. Udzielane wsparcie ma charakter zindywidualizowany, odbywa się w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno – zawodowej każdego uczestnika.

W 2019 r. uczestnicy projektu osiągnęli następujące rezultaty:

- 130 osób podpisało Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego,
- w ramach reintegracji społecznej i zawodowej realizowane były warsztaty kulinarne, trening obywatelski i prowadzona kawiarenka internetowa, zajęcia z psychologiem, doradcą zawodowym, prawnikiem i terapeutą uzależnień,
- 48 osób ukończyło staże u pracodawców,
- 18 osób uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe,
- 93 osoby nabyły kompetencje cyfrowe,
- 32 osoby podjęły zatrudnienie.

W organizowanych raz na kwartał wydarzeniach kulturalnych biorą udział uczestnicy Projektu oraz członkowie ich rodzin.

DZIAŁANIA NA RZECZ MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA REALIZOWANE W RAMACH STATUTOWEJ DZIAŁALNOŚCI WCI

Wrocławskie Centrum Integracji świadczy od kilku lat usługi na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych, korzystających z usług opiekuńczych przyznawanych przez MOPS. Usługami sprzątaniami objętych zostało łącznie **111** mieszkań, średnio 100 mieszkań w miesiącu. Uczestnicy WCI realizujący Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego posprzątaali ponad 49 000 m² mieszkań, umyli blisko 9.

WROCŁAWSKI ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej jako zakład budżetowy Gminy Wrocław został utworzony Uchwałą Nr XXIV/870/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2008 r. w sprawie utworzenia Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej z siedzibą we Wrocławiu i nadania Statutu. Od początku r. 2011 funkcjonuje jako **samorządowy zakład budżetowy Gminy Wrocław.**

Działalność prowadzona jest na terenie nieruchomości przy ul. Litomskiej 10 we Wrocławiu, na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 15 lutego 2010 r., pomiędzy Gminą Wrocław a Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej. Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **objekty i pomieszczenia użytkowane odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych** w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.

Niepełnosprawnym pracownikom w 2019 r. była zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Opieka medyczna realizowana była poprzez umożliwienie niepełnosprawnym pracownikom korzystania z usług medycznych w EMC Instytut Medyczny S.A. na podstawie Umowy nr WZAZ/U/1/2019 z dnia 1 stycznia 2019 r. Wszystkim pracownikom niepełnosprawnym zapewniono 60 minut rehabilitacji dziennie. Zakład zapewnia transport do pracy i z pracy dla czterech osób z niepełnosprawnością ruchową.

Podstawową **misją jednostki** jest zatrudnienie i utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego oraz do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych pracowników

oraz przygotowanie niepełnosprawnych pracowników do aktywnego życia w otwartym środowisku przy wykorzystaniu ich możliwości i zdolności.

W 2019 r. realizowano zadanie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przez cały rok odbywały się praktyki zawodowe w firmach: Mc'Donalds, KFC, Starbacks oraz Pizza Hut. W tym celu pracownicy także byli dodatkowo wspierani przez terapeutę. W trakcie praktyk byli wspierani przez trenera pracy w celu przyszłego podjęcia pracy na otwartym rynku.

Przychody Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej w 2019 r. wyniosły :

3 420 389,82zł, z tego:

- 976 950 zł to dotacja podmiotowa z budżetu otrzymana na pokrycie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 2510),
- 94 500 zł to dotacja podmiotowa z budżetu Województwa Dolnośląskiego na pokrycie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej (paragraf 2510),
- 796 250 zł to środki otrzymane przez Województwo Dolnośląskie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na pokrycie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 0970),
- 456 617,65 pozostałe przychody finansowe Zakładu- SODIR (paragraf 0970),
- 1 039 321,48zł to środki uzyskane z działalności gospodarczej Zakładu (paragraf 0830),
- 56 750,69 to pozostałe przychody operacyjne.

W celu realizacji zadań świadczone usługi poligraficzne, gastronomiczne i cateringowe, ogrodnicze i porządkowe, zajmowano się obsługą techniczną szkoleń, konferencji i imprez okolicznościowych oraz kompletowaniem Wyprawki Wrocławskiej.

W roku 2019 zrealizowano usługi dla kontrahentów zewnętrznych w kwocie **481 643,40** zł oraz dla jednostek Gminy Wrocław w kwocie **557 687,08** zł.

Prowadzona działalność usługowo-wytwórcza ma na celu jak najlepsze przygotowanie pracowników do pracy na wolnym rynku. Dlatego też przyjmowane przez Zakład zlecenia są bardzo różnorodne, zarówno w zakresie sposobu realizacji, jak i terminów i charakteru wykonywanych zadań. Realizowano stałe zlecenia dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - w zakresie poligrafii i cateringu. Ponadto wykonywano usługi poligraficzne dla firmy Vermeiren oraz usługi cateringowe dla Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Urzędu Marszałkowskiego, Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Wrocławskiego Centrum Integracji i Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego na podstawie umów zadaniowych. Nadal podstawowym zadaniem działu gastronomicznego było codzienne przygotowywanie i dystrybucja dwudaniowych obiadów serwowanych na terenie jadalni usytuowanej na parterze budynku przy ul. Litomskiej 10. Do zadań Zakładu należy też obsługa gastronomiczna Sesji Rady Miasta Wrocławia oraz innych spotkań z udziałem przedstawicieli Rady Miasta. Zakład włączył się w projekt Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego – przygotowanie Wyprawki Wrocławskiej dla nowo narodzonych mieszkańców Wrocławia. Zadaniem pracowników z niepełnosprawnością było kompletowanie wyprawek.

W Zakładzie funkcjonował Zespół Programowy, który dla każdego pracownika z niepełnosprawnością przy jego czynnym udziale prowadził dokumentację związaną z przygotowaniem i realizacją indywidualnego programu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zespół decydował o podejmowanych wobec pracowników działaniach zmierzających do właściwego przygotowania pracownika do przejścia do pracy na wolnym rynku. Działania Zespołu Programowego wspierane były przez środki zakładowego funduszu celowego – Zakładowego Funduszu Aktywności, którego utworzenie było warunkiem otrzymania statusu zakładu aktywności zawodowej. Wpływy środków na konto funduszu to podatek od nieruchomości, podatek dochodowy od osób fizycznych.

Współpracując z Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej kontrahenci mogli odnosić wymierne korzyści:

Jako podmiot uprawniony w świetle przepisów art.22 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kontrahenci Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej mogą obniżyć obowiązkową wpłatę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu zakupu usług w naszym zakładzie. Dzięki takim przepisom nasi kontrahenci uzyskali **w roku 2019 ulgi w kwocie 80 736,88 zł.**

- Jednostki będące w strukturach Gminy Wrocław mają prawo zlecenia usług Wrocławskiemu Zakładowi Aktywności Zawodowej z **pominięciem procedur ustawy o zamówieniach publicznych – tzw. zlecenia „in house”.**

Zakład prowadzi też działalność, która ma wpływ na proces **łamania stereotypów** związanych z postrzeganiem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie Wrocławia:

- Na terenie budynku WZAZ organizowane są obwodowe komisje wyborcze (budynek jest dostępny dla osób mających kłopoty z poruszaniem się),
- Na terenie Zakładu Odbywają się spotkania, konferencje, warsztaty i seminaria dotyczące zagadnień związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- Personel Zakładu brał udział w aktualizowaniu Strategii Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,
- Pracownicy niepełnosprawni wspierani przez instruktorów uczestniczyli w działaniach związanych z wdrażaniem w ramach działalności WZAZ procesu digitalizacji zbiorów bibliotecznych zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej,
- Zakład jest członkiem Związku Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej, przez co wraz z innymi zakładami aktywności zawodowej ma realny wpływ na zmiany legislacyjne dotyczące działalności jednostek ekonomii społecznej,
- Zakład czynnie brał udział w społecznym programie Gminy Wrocław – pracownicy z niepełnosprawnością kompletowali Wyprawki Wrocławskie.

WROCLAWSKIE CENTRUM OPIEKI I WYCHOWANIA

Sprawozdanie opisowe z realizacji zadań za rok 2019

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania (WCOW) przy ul. Lekcyjnej 29 jest jednym z elementów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. WCOW jest jednostką organizacyjną Miasta działającą w formie jednostki budżetowej.

Misją Centrum jest:

- współpraca z rodziną i otoczeniem wychowanka w celu jego powrotu do domu rodzinnego lub znalezienie najlepszego rozwiązania dla danego dziecka w konkretnej sytuacji życiowej,
- staranie, by dzieciom pozbawionym zainteresowania i właściwej opieki w rodzinnych domach stworzyć dom zastępczy, w którym mogą czuć się jak u siebie.

Zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. W 2019 r, WCOW posiadało 180 miejsc. Wychowankowie WCOW mieszkają w Placówkach usytuowanych w 11 lokalizacjach:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 typu socjalizacyjno-interwencyjnego przy ul. Lekcyjnej 29 we Wrocławiu, limit miejsc: 30; (każda grupa liczy 10 wychowanków);
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Poleska 15/31 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/9 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Litewska 72/1 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 7 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kamieńskiego 253/2 we Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 9 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Legnicka 21/10 Wrocławiu, limit miejsc 14
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 10 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Borowska 181-187we we Wrocławiu, limit miejsc: 30; (każda grupa liczy 10 wychowanków);
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 11 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Gazowa 22/3 we Wrocławiu, limit miejsc 10
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 13 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Kołłątaja 31/3 we Wrocławiu, limit miejsc 12
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 14 typu socjalizacyjno- interwencyjnego ul. Podwale 67/8 i 8a we Wrocławiu; limit miejsc 14;

Struktura organizacyjna WCOW obejmuje: Dział Finansowy z podległym mu Działem Obsługi oraz Dział Organizacyjno-Kadrowy, wydzielony został również Zespół specjalistów, w skład którego wchodzi: pedagodzy, psychologzy, terapeuci, pracownicy socjalni, pielęgniarki i zatrudnieni na umowach cywilno-prawnych logopedzi.

W 2019 r. we WCOW przeprowadzono 4 kontrole. Placówki były kontrolowane 3-krotnie przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki, były to kontrole planowe - wszystkie kontrole zakończyły się pozytywną oceną funkcjonowania Placówek, zapewniających właściwy standard opieki. Przeprowadzono również kontrolę ZUS, która zakończyła się pozytywną oceną.

W 2019 r. pracownicy WCOW uczestniczyli w szeregu szkoleń z zakresu zmieniających się przepisów prawa oraz pogłębiających ich kompetencje, tj.:

- Szkolenie z RODO dla wszystkich nowych pracowników;
- Szkolenia HACAP dla pracowników kuchni;
- Warsztaty kulinarne dla pracowników kuchni;
- Szkolenia z zakresu prawa pracy, księgowości- dla pracowników administracji;

Realizacja zadań zespołu specjalistów

Zadaniem nadrzędnym zespołu specjalistów Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania jest wsparcie merytoryczne pracy wychowawców na rzecz dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum oraz ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia dzieciom opieki i wychowania oraz zaspokojenia niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych, z poszanowaniem podmiotowości podopiecznych i ich systemów rodzinnych.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi Zespół realizował swoje zadania przy pomocy specjalistów: pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, terapeuty, logopedy i pielęgniarki, przyporządkowanych do wsparcia wyznaczonych grup wychowawczych. W uzasadnionych przypadkach korzystano także z wsparcia seksuologa oraz przedstawicieli innych specjalizacji, adekwatnie do potrzeb i treści wnoszonych przez wychowanków.

Zakres wykonanych przez Zespół działań w okresie sprawozdawczym skupiał się zasadniczo na realizacji działań w następujących obszarach:

- Praca z rodziną oraz regulacja sytuacji prawnej dzieci zabezpieczonych we WCOW, a szczególnie:
 - diagnostyka rodzin pochodzeniowych dzieci umieszczonych w WCOW pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu,
 - współpraca z rodzicami biologicznymi nakierowana na aktywizację systemu rodzinnego do wykorzystania własnych zasobów w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej będącej przyczyną zabezpieczenia dziecka w placówce,

- współpraca w ZTPS, sądami, kuratorami, policją, asystentami rodzin i innymi instytucjami działającymi na polu niesienia pomocy osobom potrzebującym w zakresie pogłębienia diagnostyki środowisk rodzinnych dzieci umieszczonych w WCOW oraz objęcia wsparciem w/w systemów rodzinnych nakierowanym na wzrost możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego,
 - bieżące monitorowanie sytuacji w rodzinach pochodzeniowych dzieci przebywających na przepustkach i urlopowanych,
 - ustalanie uprawnień do dochodów dzieci, w tym alimentów.
- Procesy adopcji dzieci zabezpieczonych we WCOW w przypadku uregulowania ich sytuacji prawnej poprzez pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców, a w szczególności:
- opieka terapeutyczna, psychologiczna i pedagogiczna wobec dzieci pozostających w procesie adopcyjnym uwzględniająca szczególne potrzeby emocjonalne wychowanków w tym okresie;
 - ścisła współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym,
 - ścisła współpraca z kandydatami na rodziny adopcyjne,
 - ścisła współpraca z systemami rodzinnymi nakierowana na złagodzenie skutków emocjonalnych dzieci przygotowywanych do życia w rodzinach adopcyjnych.
- Budowanie diagnozy i jej aktualizacji oraz procesem opiekuńczo-wychowawczym i edukacyjnym dzieci zabezpieczonych we WCOW, w tym szczególnie:
- opieka psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna, medyczna i logopedyczna nad wychowankami WCOW zgodnie z ich potrzebami,
 - prowadzenie zajęć specjalistycznych indywidualnych i grupowych z wychowankami WCOW adekwatnie do potrzeb oraz organizowanie roku szkolnego dzieci,
 - współpraca z lekarzami specjalistami i wykonywanie konsultacji w obszarze psychiatrycznym oraz neurologicznym oraz innymi adekwatnie do potrzeb dzieci,
 - organizacja zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z instytucjami działającymi na polu pomocy rodzinie i dziecku, między innymi z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Sądami Rodzinnymi, Policją, szkołami i innymi adekwatnie do potrzeb,
 - sporządzanie diagnoz, raportów i opinii na temat sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z rodzinami zaprzyjaźnionymi,
 - ścisła współpraca z wychowawcami na rzecz usprawniania procesów opiekuńczych wobec dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, w ramach usprawniania procesów pracy, członkowie Zespołu specjalistów brali udział w trzykrotnym monitoringu dokumentacji wychowanków, organizowanym w systemie kwartalnym oraz w organizowanych adekwatnie do potrzeb spotkaniach zespołów przedmiotowych o charakterze informacyjno-organizacyjnym. Dodatkowo wykonano monitoring stanu i potrzeb w zakresie psychologicznych i pedagogicznych narzędzi badawczych niezbędnych do prowadzenia procesów diagnostycznych. W cyklach półrocznych wykonano monitoring stanu realizacji kontaktów psychologów i pedagogów z MOS/MOW itp. w sprawach wychowanków tam przebywających – luty i czerwiec 2019.

W cyklach półrocznych wykonano także monitoring stanu realizacji wywiadów środowiskowych pracowników socjalnych z udziałem wychowawców oraz stan realizacji wsparcia programowego grup wychowawczych – luty i czerwiec 2019. W styczniu 2019 r. odbyły się także kompleksowe kontrole planowe Urzędu Wojewódzkiego w placówkach przy ul. Kołłątaja i Legnickiej we Wrocławiu.

Członkowie Zespołu działając na rzecz wsparcia oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci zabezpieczonych we WCOW zorganizowali lub brali udział w następujących szkoleniach:

- Terapeutyczne oddziaływania behawioralne wobec dzieci i młodzieży.
- Resuscytacja krążeńiowo-oddechowa. Pierwsza pomoc.

- Warsztaty stomatologiczne dla wychowanków.
- Stosowanie technik samoobrony – organizowane przy współpracy z Komendą Wojewódzką Policji we Wrocławiu.
- Transpłciowość – samokształcenie z wykorzystaniem materiałów organizacji TRANSFUZJA.
- Psychoedukacja seksualna dla wychowanków.
- Profilaktyka higieny jamy ustnej.
- Profilaktyka uzależnień.
- Wykorzystanie seksualne dzieci.
- Biofeedback.
- Zajęcia superwizyjne grupowe dla pracowników WCOW (cykliczne - 1 raz w miesiącu).

W ramach tworzenia spójnego systemu oddziaływań środowisk działających na polu pomocy dziecku i rodzinie, szczególnie w zakresie oddziaływań na systemy rodzinne oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, Zespół specjalistów zorganizował spotkania zespołów przedmiotowych psychologów, pedagogów i terapeutów. Celem w/w spotkań było wzbogacenie warsztatu pracy, poszukiwanie nowych rozwiązań technicznych, nowych metod pracy, pomocy dydaktycznych, wyposażenia gabinetów, wymiana doświadczeń i ujednolicanie procesów pracy zespołu specjalistów. Zespół w okresie sprawozdawczym kontynuował współpracę z przedstawicielami Komendy Wojewódzkiej Policji (Wydział Prewencji oraz Zespół ds. Nieletnich i Patologii) oraz przedstawicielami Komisariatów Policji (Zespoły ds. Nieletnich), jak również z kuratorami, przedstawicielami Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we Wrocławiu zwłaszcza pod kątem pogłębiania współpracy z asystentami rodzin.

W okresie sprawozdawczym wdrożono do realizacji następujące programy/projekty dla poszczególnych grup wychowawczych, adekwatnie do potrzeb:

- Projekt Podróż do domu dofinansowany ze środków EFS „Droga do domu”,
- Lubię siebie – zajęcia dotyczące poczucia własnej wartości,
- Szkolenie z zakresu usamodzielnienia dla nieletnich matek,
- ABC dla młodzieży usamodzielniającej się z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- Rozwój kompetencji społecznych i personalnych,
- Trening kompetencji ekonomicznych,
- „Życie w społeczeństwie – zagrożenia i wyzwania”,
- Cykliczne zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej,
- Praca metoda społeczności,
- Dogoterapia,
- Kształtowanie umiejętności psychospołecznych,
- Program profilaktyczny dla młodzieży,
- Projekt edukacyjny - Żyj i daj żyć czyli twoja wolność kończy się tam gdzie zaczyna wolność drugiej osoby,
- Projekty realizowane przy współpracy ze sponsorami lub organizacjami i instytucjami zewnętrznymi np. Projekt Wrocławski Park Technologiczny,
- Lato w Teatrze.

Zespół specjalistów w okresie sprawozdawczym każdorazowo włączał się do udziału w różnorodnych imprezach okolicznościowych organizowanych na rzecz dzieci zabezpieczonych we WCOW udzielając adekwatnego do potrzeb wsparcia zarówno dzieciom jak i ich opiekunom. Kontynuowano także współpracę z licznymi sponsorami. Nawiązano współpracę z Kawalerami Maltańskimi.

Utworzono 2 stanowiska do prowadzenia terapii Biofeedback oraz przeszkolono 4 osoby do prowadzenia zajęć terapeutycznych z wykorzystaniem nowej technologii dla wychowanków WCOW.

XV Koncert „Aniołkowe Granie”

14 stycznia 2019 r. we Wrocławskim Teatrze Lalek odbył się XV koncert charytatywny „Aniołkowe Granie”, w ramach akcji, której nadrzędnym celem jest propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego. Do XV edycji przystąpiły kolejne miasta z całej Polski, tym samym projekt zainicjowany we Wrocławiu staje się projektem ogólnopolskim. Liczba podmiotów biorących udział w akcji przekroczyła 140, w tym jedna ze szkół z Norwegii. Akcja ma również dedykowaną stronę na Fb i pod adresem www.aniołkowegrание.pl

Placówki nr 1 i nr 6

- Ferie Zimowe grupy wychowawczej z Placówki nr 6 od 31 stycznia do 6 lutego 2019 r. w Karpaczu.
- Kolonia letnia dzieci z Placówki nr 1 w Lubiatowie w terminie od 22 lipca do 29 lipca 2019 r.
- Realizacja projektu unijnego „Podróż do domu”. W projekcie wzięło udział 50 wychowanków, w tym 20 wychowanków w wieku powyżej 15 roku życia, oraz 30 wychowanków poniżej 15 roku życia. W ramach projektu młodzież miała prowadzony mentoring oraz zajęcia z doradcą zawodowym, zajęcia z Zawodownictwa, warsztaty z przedsiębiorczości oraz zajęcia z zakresu treningów społecznych. Grupa poniżej 15 roku życia miała prowadzone zajęcia teatralne oraz plastyczne, a także wsparcie mentora. W ramach projektu zorganizowany został w listopadzie weekendowy wyjazd do Marianówka, gdzie uczestnicy brali udział w warsztatach, m.in. alternatywnego spędzania czasu wolnego pod okiem trenerów sportowych. Projekt realizowany będzie do końca stycznia 2020 r.
- Organizacja Festynu z okazji Dnia Dziecka we współpracy ze Strażą Miejską, Policją, Strażą Pożarną oraz z wolontariuszami z Credit Suisse.
- Turniej Piłki Nożnej z wolontariuszami z Credit Suisse.
- Organizacja Gry Terenowej „Niepodległy Legionista” we współpracy z Credit Suisse i Akademią Wojsk Lądowych. Wychowankowie wykonywali zadania związane z odzyskaniem niepodległości. Impreza odbyła się na terenie AWL.
- Wyjście wychowanków do ZOO wraz z wolontariuszami z Credit Suisse.
- Akcja „Sprzątanie Świata” – włączenie rodziców wychowanków do wspólnych działań ekologicznych wraz ze swoimi dziećmi.
- Organizacja „Dnia Życzliwości”. Pogadanka z dziećmi oraz wyjazd do Eko Straży wraz z wychowankami, by przekazać potrzebne dary dla zwierząt.
- Turniej gier planszowych wraz z wolontariuszami z Credit Suisse.
- Wizyta dzieci u Prezydenta Jacka Sutryka- ubieranie choinki w Biurze Prezydenta.
- Mikołajki z Fundacją MottoDolls. Wręczenie dzieciom prezentów od motocyklistów.
- Organizacja Mikołajek: prezenty między innymi od sieci sklepów LIDL, od firmy HP, organizacja prezentów Osiedli Siechnice, Decathlon i innych.
- Cotygodniowy udział wychowanków w zajęciach z judo. Siłownia Puma Sports nieodpłatnie udostępnia dzieciom przestrzeń na ćwiczenia.
- Cotygodniowe grupowe zajęcia akrobatyczne dla wychowanków prowadzone na Lekcyjnej.
- Cotygodniowe grupowe zajęcia taneczne dla wychowanków prowadzone na Lekcyjnej.
- Udział wychowanków z grupy młodszej (do 5 roku życia) w zajęciach organizowanych w Klubokawiarni Hopsaki.
- Wyjścia kulturalne: dzieci uczestniczą w spektaklach Wrocławskiego Teatru Lalek, we Wrocławskim Centrum Twórczości Dziecka, Wrocławskim Teatrze Pantomimy.
- Organizacja Jasełek „Jasełka z WCOWiakami” we Wrocławskim Teatrze Lalek.
- Organizacja Wigilii dla dzieci i ich rodziców na Lekcyjnej.
- Organizacja warsztatów muzycznych o tematyce piosenek z bajek Walta Disneya pod przewodnictwem Magdaleny Zawartko i Anny Marii Mbayo w Centrum Kultury AGORA.

Placówka nr 2

- styczeń 2019 r. – czerwiec 2019 r. I cykl;

- wrzesień 2019 r. – obecnie II cykl – wychowankowie biorą udział w projekcie „Podróż do domu”. Wychowankowie podzieleni zostali na grupy wiekowe 15 + i 15 -. W ramach organizowanych zajęć dla grupy dzieci – 15 odbywały się warsztaty plastyczne oraz teatralne, które nakierowane były na podnoszenie kompetencji i umiejętności społecznych, poradnictwo psychospołeczne. W ramach zajęć dla grupy + 15 organizowano warsztaty podnoszące kompetencje zawodowe poprzez: indywidualną diagnozę kompetencji zawodowych; indywidualne poradnictwo zawodowe, pomoc w wyborze ścieżki zawodowej; warsztaty motywacyjne i aktywizujące do podjęcia pracy i zmiany sytuacji życiowej; warsztaty z zakresu przedsiębiorczości; zajęcia z zakresu zawodoznawstwa;
- styczeń 2019 r. - Świadomość: Jestem dzieckiem, ale mam prawa. Jestem dzieckiem, ale mam obowiązki – zajęcia edukacyjne;
- 12–13 stycznia 2019 r. – wyjazd do Andrzejóвки, nauka jazdy na nartach i snowboardzie;
- luty 2019 r. - Agresja, przemoc - Wychowankowie uczestniczyli w zajęciach zorganizowanych przez wychowawców poprzez dyskusje, oglądanie filmów edukacyjnych. Wspólne rozmowy na temat co to jest agresja i jak sobie z nią radzić;
- kwiecień 2019 r. - Dzień Ziemi - Co to jest ekologia i co oznacza? – Uświadomienie dzieciom niebezpieczeństw zagrażających ziemi ze strony człowieka. Wychowankowie uczestniczyli w zajęciach ekologicznych: dowiedzieli się m.in. jak prawidłowo segregować śmieci, przypomnieli zasady zdrowego odżywiania, oraz jak nie należy zachowywać się w lesie itp. – filmiki, pogadanki;
- 31 maja 2019 r. – udział w festynie z okazji Dnia Dziecka;
- 8–9 czerwca 2019 r. – weekendowy wyjazd do Jedliny Zdrój;
- 24 czerwca 2019 r. – 6 lipca 2019 r. – warsztaty w ramach projektu „Lato w Teatrze” prowadzone w Tetrze Lalek. Uczestnicy pod opieką artystów i pedagogów wzięli udział w warsztatach improwizacji teatralnej, budowy lalek i podstawowych technik animacji oraz zajęciach z zakresu komunikacji i pracy w zespole;
- 9 września 2019 r. – festyn z okazji zakończenia lata zorganizowany na terenie Placówek przy ul. Kamieńskiego;
- 5 października 2019 r. – udział w festynie charytatywnym „Pomoc dla Oli”;
- 13 listopada 2019 r. – udział grupy w grze terenowej „Niepodległy legionista”;
- 1 grudnia 2019 r. – udział w spotkaniu mikołajkowym z Motodolls;
- Cały rok – weekendowe/feryjne/wakacyjne wyjścia do kina, aquaparku, Bobolandii, Teatru Lalek, parku trampolin, zajęcia sportowe crossfit, udział w meczach WKS Śląsk Wrocław, Phanters.

Placówka nr 4

- 13 kwietnia 2019 r. – zajęcia z sensoryki dla dzieci młodszych;
- 14 maja 2019 r. – warsztaty z hucstonoszenia;
- 2 czerwca 2019 r. – zajęcia Masaż Shantala + wyciszanie maluchów;
- 25 lipca 2019 r. – zajęcia z fizjoterapeutką "ćwiczenia dla matek - pielęgnacja dzieci" + zajęcia z alpakami;
- 14 sierpnia 2019 r. – zajęcia Gordonowskie dla dzieci młodszych;
- 25 sierpnia 2019 r. – ćwiczenia z fizjoterapeutką "Zapobieganie wadom rozwojowym";
- 29 sierpnia 2019 r. "Kreatywna edukacja - zajęcia umuzykalniające, m.in. metoda E.E.Gordona";
- 1 września 2019 r. – alpakoterapia;
- 9 września 2019 r. – organizacja i udział w pikniku „Zakończenie lata”;
- 18 listopada 2019 r. – szkolenie z psychodietetykiem p. Małgorzatą Talagą – Dumą;
- od stycznia 2019 r. do chwili obecnej – "Trening umiejętności ekonomicznych";
- od lutego 2019 r. do marca 2019 r. – "Rozwój kompetencji personalnych i społecznych";
- od kwietnia 2019 r. do chwili obecnej – "Życie w społeczeństwie - zagrożenia i wyzwania";
- od marca 2019 r. do chwili obecnej – zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej.

Placówka nr 7

- styczeń 2019 r. – czerwiec 2019 r. I cykl
- wrzesień 2019 r. – obecnie II cykl – wychowankowie biorą udział w projekcie „Podróż do domu”. Wychowankowie podzieleni zostali na grupy wiekowe 15 + i 15 -. W ramach organizowanych zajęć dla grupy dzieci – 15 odbywały się warsztaty plastyczne oraz teatralne, które nakierowane były na podnoszenie kompetencji i umiejętności społecznych, poradnictwo psychospołeczne. W ramach zajęć dla grupy + 15 organizowano warsztaty podnoszące kompetencje zawodowe poprzez: indywidualną diagnozę kompetencji zawodowych; indywidualne poradnictwo zawodowe, pomoc w wyborze ścieżki zawodowej; warsztaty motywacyjne i aktywizujące do podjęcia pracy i zmiany sytuacji życiowej; warsztaty z zakresu przedsiębiorczości; zajęcia z zakresu zawodoznawstwa;
- 27 lutego 2019 r. – spotkanie ze studentami Fizjoterapii – zajęcia dla dzieci, wspólne spędzanie czasu wolnego;
- 1 września 2019 r. – alpakoterapia;
- 9 września 2019 r. – organizacja i udział w Pikniku „Pożegnanie lata”;
- 3 października 2019 r. – udział w wernisażu „Bezkręgowce” organizowanego w ramach Festiwalu „Dziecinada”;
- 18 listopada 2019 r. – szkolenie „Zagrożenia w sieci”;
- Zajęcia dla dzieci z seksuologiem;
- Udział wychowanków w Programie „Wrozrywka” koordynowanym przez uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu była organizacja czasu wolnego;
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Adventure Realms – organizowanie zajęć dla dzieci;
- Współpraca z wolontariuszami: spotkania cotygodniowe – zajęcia manualne oraz gry planszowe, pomoc w nauce;
- do lutego 2019 r. – Zajęcia „Lubię siebie cz.1” - zajęcia dotyczące poczucia własnej wartości;
- od lutego 2019 r. do czerwca 2019 r. – zajęcia „Lubię siebie cz.2” - zajęcia dotyczące poczucia własnej wartości.

Inne

- 27 lutego 2019 r. – spotkanie studyjne w Placówce nr 4 i Placówce nr 7 ze studentami Akademii Wychowania Fizycznego, kierunek Terapia zajęciowa;
- 4 marca 2019 r. – wizyta studyjna pracowników sektora pomocy społecznej z Ukrainy w Placówce nr 4 i Placówce nr 7;
- 6 czerwca 2019 r. – wspólnie z Fundacją Purestone udział w posiedzeniu Komisji ds. mieszkaniowych przy UM Wrocław w celu przedstawienia możliwości wprowadzenia zmian w systemie punktowym dotyczącym przyznawania mieszkań z zasobów miasta dla wychowanków placówek;
- Współpraca ze sponsorami, m.in. Kogeneracją;
- Współpraca z wolontariuszami i przedstawicielami Stowarzyszenia Adventure Realms.

Placówki nr 3,9,13,14

W placówkach tych szczególną przestrzeń oddziaływań wychowawczych zajmuje proces usamodzielnienia wychowanków. Proces ten rozumiany jest w wąskim znaczeniu związanym z zapewnieniem realizacji Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w aspekcie dostępu do indywidualnej pracy z opiekunem usamodzielnienia jak i zapewnienia świadczeń finansowych oraz przywilejów w uzyskaniu miejsca w mieszkaniach chronionych, lokalach socjalnych i do remontu. Usamodzielnienie jest tu traktowane także w znaczeniu szerokim, obejmującym wszelkie aspekty przygotowania do samodzielnego życia, takie jak prowadzenie gospodarstwa domowego, poruszanie się po świecie urzędowym, zdobywanie kompetencji miękkich niezbędnych w interakcjach społecznych, rozwój zainteresowań, efektywny udział w rynku pracy, wsparcie edukacyjne. Niebagatelne znaczenie ma tu współpraca z podmiotami zewnętrznymi o zhierarchizowanej strukturze i jasno określonym systemie norm i wartości ułatwiających wychowankom poruszanie się we współczesnym świecie.

Ponadto placówki zapewniają oddziaływania psychoprofilaktyczne, rewalidacyjne, terapeutyczne i wychowawcze w ramach własnych zespołów jak i we współpracy z zewnętrznymi partnerami.

Do stałych partnerów WCOW w realizacji powyższych zadań w 2019 r. należeli:

- Mercedes Benz Grupa Wróbel – w zakresie wspomagania edukacji i rozwoju zawodowego wychowanków w ramach projektu „Napraw swój los”. Firma zapewnia przygotowanie na poszczególnych stanowiskach pracy, pracę sezonową z możliwością stałego zatrudnienia,
- Wrocławski Park Technologiczny – w ramach grupowych warsztatów kompetencji miękkich, prezentowania nowych zawodów, wdrażania do nowoczesnych technologii
- Mind Valve – w ramach projektu „Nauka na start” zapewnia poznanie różnych dziedzin nauki we współpracy z wrocławskimi Uczelniami Wyższymi oraz różnymi gałęziami zatrudnienia we współpracy z podmiotami komercyjnymi,
- 5 Pułk Artylerii w Sulechowie – w zakresie organizowania wyjazdów survivalowych i szkolenia wojskowego,
- Ludzie Armii – j.w.,
- Pogrom Wichra – w ramach organizacji biegów przełajowych,
- UBS, Capgemini – w ramach wsparcia edukacyjnego (indywidualne korepetycje) i organizacja czasu wolnego w zakresie działalności CSR,
- Europejski Fundusz Leasingowy – w ramach projektu prowadzonego pod patronatem Prezydenta Wrocławia „Klub Młodego Przedsiębiorcy”, obejmującego realizację warsztatów z zakresu funkcjonowania młodego człowieka w sektorze biznesowym, pozyskiwania środków na działalność gospodarczą oraz realizację staży zawodowych u partnerów EFL,
- OHP Wrocław – organizacja konkursów plastycznych, współpraca w realizacji bezpłatnych badań sanitarno-epidemiologicznych wychowanków,
- Wrocławskie instytucje kultury, sportu i rekreacji (m.in. kina, teatry, Stadion Wrocław, Spartan, Wrocławski Park Wodny, Park Trampolin, Hala Stulecia) umożliwiające bezpłatne korzystanie z obiektów dla wychowanków WCOW,
- Profesor Pies – w ramach organizacji dogoterapii na terenie WCOW,
- Amigos Zagroda Alpak – w ramach alpako terapii,
- XL Catlin – w ramach wsparcia remontu placówek,
- WoloTigers – w zakresie realizacji paczek świątecznych,
- Dolnośląskie Centrum Neuropsychiatrii Dzieci i Młodzieży „Neuromed” - w ramach zacieśnionej współpracy w zakresie realizowania obowiązków szkolnego dla dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, realizowania specjalistycznego wsparcia lekarza psychiatry oraz terapii i psychoprofilaktyki uzależnień.

Zrealizowano także w roku 2019 jedno- i wielodniowe wyjazdy krajoznawcze:

- Praga (maj),
- Grodno-Wałbrzych – Szczawno Zdrój (maj),
- Sulechów (czerwiec),
- Beskid Żywiecki (lipiec),
- Wieliczka, Energylandia (lipiec),
- Podziemne miasto Osówka (sierpień),
- Bieg błotny Oleśnica (sierpień).

Placówka nr 10

Placówka realizowała oddziaływania opiekuńczo wychowawczych głównie w zakresie interwencyjnym, zabezpieczając dzieci głównie w pierwszym okresie przyjęcia do placówki celem dokonania wstępnej diagnozy i przekierowania do docelowych placówek typu socjalizacyjnego lub w razie konieczności placówek umożliwiających realizację orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego (MOS, SOSW) lub ośrodków wychowawczych (MOW). W ramach realizacji zadań szczegółowych udzielono wychowankom pomocy w adaptacji do nowej sytuacji życiowej, zadbano o opracowanie indywidualnych planów pomocy w zakresie środowiska rodzinnego, pedagogicznym,

psychologicznym oraz zdrowotnym, udzielono wsparcia edukacyjnego, zadbano o rozwój zainteresowań, grupowe i indywidualne zajęcia prozdrowotne i psychoprofilaktyczne, sportowe, kulinarne, korekcyjno-kompensacyjne, zapewniono udział w imprezach i uroczystościach.

W zakresie zabezpieczenia i udzielenia właściwej pomocy współpracowano z Komisarzatem Policji Wrocław Krzyki, Komendą Miejską i Wojewódzką.

We współpracy z podmiotami zewnętrznymi zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- Kaufland Spółka S. A. – w zakresie wspomagania edukacji i rozwoju wychowanków.
- Polska Fundacja Wychowania Fizycznego – w zakresie rozwijania zainteresowań wychowanków WCOW: zajęcia na Ścianie Wspinaczkowej, Wyjazdy szkolące w nauce jazdy na nartach, wyjazdy plenerowe na wspinaczkę górską i skalną. Ponadto rozwijanie w wychowankach WCOW idei wolontariatu w ramach udziału w organizacji SILVER Run Biegów Górskich.
- Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu – w ramach projektu „Student wolontariusz” zapewnia rozwój zainteresowań wychowanków oraz wspiera WCOW w ramach poprawy jakości życia wychowanków WCOW.
- Fundacja Kolorowe Dni we Wrocławiu – w zakresie organizowania wsparcia w rozwoju edukacyjnym wychowanków WCOW.
- Akademia Aquafresh – w ramach akcji „podaruj dzieciom zdrowy uśmiech” zorganizowano cykl o tematyce higieny jamy ustnej.
- Wrocławskie instytucje kultury, sportu i rekreacji (m.in. kina, teatry, Stadion Wrocław, Wrocławski Park Wodny, Park Trampolin, Hala Stulecia) umożliwiające bezpłatne korzystanie z obiektów dla wychowanków WCOW.
- Lidl Polska S.A. – w zakresie realizacji paczek świątecznych.
- Dolnośląskie Centrum Neuropsychiatrii Dzieci i Młodzieży „Neuromed” - w ramach zacieśnionej współpracy w zakresie realizowania obowiązku szkolnego dla dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, realizowania specjalistycznego wsparcia lekarza psychiatry oraz terapii i psychoprofilaktyki uzależnień.

Zrealizowano także w roku 2019 jedno- i wielodniowe wyjazdy krajoznawcze:

- Praga (maj),
- Korona Zamków Dolnośląskich (lipiec – sierpień),
- Korona Szczytów Wrocławia (lipiec – sierpień),
- Wieliczka, Energylandia (lipiec).

ZESPÓŁ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH „DZIECIĘCY DOM”

Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” w roku 2019 kontynuował swoją działalność instytucjonalnej pieczy zastępczej w ramach pięciu placówek: Placówka Interwencyjna nr 1, Placówka Interwencyjna nr 5, Placówka Socjalizacyjna nr 2, Placówka Specjalistyczno – Terapeutyczna nr 3 i Placówka Specjalistyczno – Terapeutyczna nr 4. Przedmiotem działalności Dziecięcego Domu jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, w ramach limitu miejsc: **66**.

W roku 2019 w Dziecięcym Domu przebywało ogółem **129** dzieci (średniomiesięcznie **76**). Z tej liczby przyjętych zostało na wniosek sądu – **124** dzieci, w wyniku interwencji policji – **5** dzieci. Ogółem w roku sprawozdawczym przyjęto **58** dzieci a wypisano **64** w tym: w wyniku podjętej przez rodziców współpracy **27** dzieci powróciło do swoich rodzin, we współpracy z sądami i ośrodkami adopcyjnymi umieszczono **15** dzieci w rodzinach adopcyjnych i **8** dzieci w rodzinach zastępczych, przekierowano **14** dzieci do innych placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Funkcję opiekuna prawnego sprawował specjalista pracy z rodziną dla **46** wychowanków.

Analiza ruchu wychowanków w Dziecięcym Domu w latach 2018 – 2019

	2018	2019
Przebywało ogółem dzieci	122	129
• na wniosek sądu	114	124
• z interwencji policji	8	5
Przyjęto ogółem	57	58
Wypisano ogółem	51	64
• do rodziny własnej	21	27
• do rodziny adopcyjnej	22	15
• do rodziny zastępczej	4	8
• do innych placówek	4	14

Sprawozdanie z wykonania budżetu:

W roku 2019 wydano na działalność Dziecięcego Domu kwotę **6 408 788, 81 zł.**

OPIEKA MEDYCZNA

Wszystkim wychowankom zapewniono całodobową opiekę pielęgniarską oraz codzienną opiekę lekarza pediatry.

U dzieci przebywających w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” zdiagnozowano następujące deficyty zdrowotne: próchnica **35**, wada postawy **26**, wcześniactwo **22**, wady serca **15**, opóźniony rozwój psychoruchowy **11**, zaburzenia układu mięśniowego **9**, nadpobudliwość psychoruchowa **9**, wada wzroku **13**, choroby przenoszone drogą płciową (HIV, HCV, kiła) – **6**, FAS **9**, naczyniaki **5**, koślawość kolan lub stóp – **7**, żółtaczką noworodków **5**, przepuklina pępkowa **5**, wady nerek **5**, wrodzone zapalenie płuc **4**, niedobór wagi **3**, przerost III migdałka **3**, przewlekłe zapalenie ucha **3**, niedokrwistość **3**, wada rozwojowa kończyn górnych – **3**, wady wrodzone układu płciowego – **8**, niedoczynność tarczycy **2**, rozszczep podniebienia **2**, zespół Coffina – Lowryego **2**, retinopatia wcześniacza **2**, upośledzenie umysłowe – **8**, skrajna otyłość **1**, choroby CUN (epilepsja, małogłowie, mózgowie porażenie dziecięce, wylewy dokomorowe) – **14**, choroby skóry, alergie – **12**, zespół Potocki – Lupski **1**, hipotrofia **1**. Zdiagnozowane deficyty zdrowotne miały wpływ na wskaźnik zachorowalności.

Zanotowano **415** zachorowań. Głównie były to: infekcje górnych dróg oddechowych **153**, nieżyt nosa **39**, infekcje wirusowe **57**, zmiany skórne **31**, dyspepsje **18**, zapalenie gardła **21**, zapalenie ucha **13**, alergie **25**, zapalenia oskrzeli **30** i inne. Leczenie antybiotykiem zastosowano u **73** dzieci, a leczenie objawowe u **342** dzieci.

W roku 2019 przeprowadzono **220** konsultacji specjalistycznych: neurologiczne **36**, psychiatryczne **17**, stomatologiczne **31**, ortodontyczne **8**, laryngologiczne **21**, okulistyczne **14**, kardiologiczne **9**, nefrologiczne **8**, gastrologiczne **3**, alergologiczne **3**, ortopedyczne **3**, dermatologiczne **2**, genetyczne **2**, endokrynologiczne **1**. Ponadto konsultacje i badania w poradni chirurgicznej dla dzieci **11**, w poradni neonatologicznej **1**, w klinice chorób zakaźnych – **7**, w poradni rehabilitacyjnej – **5**, w poradni retinopatii wcześniaczej – **4**, w poradni autystycznej - **1**

U wychowanków przeprowadzane były także badania specjalistyczne: EEG **5**, rezonans magnetyczny **4**, jontoforeza pilokarpinowa **3**, USG jamy brzusznej **4**, USG serca **2**, badanie HRT **1**.

Poza placówką dzieci uczestniczyły w zajęciach terapeutycznych w poradni zdrowia psychicznego Neuromed- **2** dzieci i w poradni rehabilitacyjnej **1** dziecko.

Hospitalizowano **14** dzieci z czego **4** hospitalizacje były w trybie nagłym. Przeprowadzono **1** zabieg operacyjny w trybie planowym.

Zaszczepiono **70** dzieci, którym podano łącznie **182** dawki szczepionek.

Z orzeczeniem o niepełnosprawności przebywało **12** dzieci, oraz **1** dziecko oczekujące na rozpatrzenie odwołania do sądu w związku z nie przyznaniem niepełnosprawności.

OPIEKA SPECJALISTYCZNA I TERAPEUTYCZNA

W roku 2019 psychologowie realizowali swoje obowiązki w stosunku do **129** dzieci. Opieka psychologiczna obejmowała diagnozę rozwojową i oddziaływania stymulujące rozwój.

Wśród obserwowanych problemów manifestowanych przez dzieci podczas ich pobytu w placówce wyróżnić można: zaniedbania opiekuńcze, wychowawcze, emocjonalno – społeczne, rozwojowe (większość wychowanków), doświadczenia różnych form agresji w rodzinie biologicznej (**51**), FASD i FAS – stwierdzony/ w obserwacji **9**, zaburzone funkcjonowanie emocjonalno – społeczne, w tym zachowania opozycyjno – buntownicze (**48**, w tym **6** leczonych psychiatrycznie), nadpobudliwość psychoruchowa (**25**).

Wszystkie dzieci miały zapewnioną opiekę psychologiczno – pedagogiczną oraz uczestniczyły w zajęciach specjalistycznych: wyrównawczych, korekcyjnych, usprawniających, wyciszających, stymulujących, relaksacyjnych i edukacyjnych prowadzonych różnymi metodami.

Dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności zapewniono wielospecjalistyczną terapię, w tym fizjoterapię. Dzieciom z deficytami w rozwoju psychoruchowym (**14**) i z wadami postawy (**29**) oraz zaburzeniami koordynacji (**14**) zapewniono rehabilitację. Fizjoterapię zastosowano z powodu: osłabienia mięśni postawy, brzucha lub kończyn górnych/dolnych – **41**, zaburzeń postawy/ skoliozy/ skrzywienia bocznego – **36**, problemów z napięciem mięśniowym/ przykurczami – **38**, zaburzenia koordynacji/ równowagi – **37**, zaburzenia chodu – **26**, znacznego opóźnienia w rozwoju motorycznym – **23**, upośledzenia umysłowego lub zaburzenia w obrębie mózgu – **11**, zaburzenia odbioru bodźców proprioceptywnych – **12**, zespołów zaburzeń lub genetycznych – **8**, dysfunkcji w obrębie kończyn górnych – **3**, mózgowego porażenia dziecięcego – **1**.

Pod opieką neurologopedy i terapeuty integracji sensorycznej pozostawało **63** dzieci, w tym: z rozszczepem podniebienia -**1**, z afazją motoryczną- **3**, zaburzeniami komunikacji i rozwoju poznawczego – **10**, opóźnieniem mowy i zaburzeniami neurologicznymi – **10**, dyslalią – **13**, opóźnionego rozwoju poznawczego – **1**.

Dzieci objęte zostały: terapią miodfunkcjonalną - **15**, wspomaganiami rozwoju komunikacji – **10**, wczesną interwencją logopedyczną – **10**, terapią neurologopedyczną z powodu znacznego opóźnienia mowy i zaburzeń neurologicznych – **10**, terapią SI - **10**, doskonaleniem czytania i pisania – **4**.

Obowiązek szkolny realizowało w drugim semestrze 2018/2019r. ogółem **30** wychowanków w. W Szkole Podstawowej nr 12 we Wrocławiu – **23**, w Szkole Podstawowej nr 84 – **1**, w Szkole Podstawowej nr 107 – **1**, w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 87 – **1**, w Specjalnej Szkole Podstawowej nr 89 – **2**, w Gimnazjum nr 13 – **1**, w MOS w Kłodzku – **1**. W dniu zakończenia roku szkolnego 2018/2019, **15** dzieci uzyskało promocję do następnych klas, **1** dziecko po konsultacji w PPP nie uzyskało promocji. W pierwszym semestrze roku szkolnego 2019/2020 ogółem do szkoły uczęszczało **23** dzieci: do SP 12 - **19**, do Specjalnej SP 87 – **1**, do Specjalnej SP 89 – **1**, do MOS w Kłodzku – **1**, do Liceum Ogólnokształcącego – **1**. Obowiązek przedszkolny (zerówka) w Szkole Podstawowej nr 12 realizowało **6** dzieci.

PRACA DYDAKTYCZNO – WYCHOWAWCZA

W Dziecięcym Domu prowadzone były zajęcia dydaktyczno – wychowawcze na podstawie Ramowego Roczego Planu Pracy oraz według Harmonogramu Imprez i Uroczystości w ramach których przeprowadzono:

- zajęcia specjalistyczne (grupowe i indywidualne) z wykorzystaniem elementów Integracji Sensorycznej, metody Montessori i Sherborne, Dobrego Startu;
- zajęcia edukacyjne w Fabryce Lizaków (warsztaty wytwarzania słodyczy), w DOLBY Laboratories (warsztaty dźwiękowe), w Hydropolis, w Muzeum Poczty i Telekomunikacji (warsztat znaczków pocztowych), Muzeum Przyrodniczym, ZOO team – Muzeum Dzikich Zwierząt; Multicentrum – zajęcia konstruktorskie, warsztaty przyrodnicze w Fundacji Lemura
- zajęcia kulturalne i rozrywkowe: wyjścia do kina, opery („Cyganeria”), Narodowego Forum Muzyki, udział w spektaklu interaktywnym Fundacji Factory „Kukułeczka” , koncerty w Hali Stulecia : „Muzyka filmowa”, „Lady Pank”, „Wrocławskie Kolędowanie”, Festiwal Świąteł w parku Staromiejskim, Bobolandia,
- zajęcia kulinarno – poznawcze: sobotni cykl zajęć kulinarnych ,warsztaty kulinarne zorganizowane przez firmę HP Inc.;
- zajęcia z edukacji regionalnej „Poznajemy Wrocław i okolice”:
- „Legends Ostrowa Tumskiego” „Bulwary mosty i wyspy Wrocławia”, „Odra – wycieczka statkiem”, „Pieszko do Wojnowa”, „Panorama Wrocławia z tarasu Sky Tower”; Muzeum Motoryzacji w Topaczu;
- zajęcia sportowe: na basenie, nauka jazdy na łyżwach, „Święto Sportu” w Liceum Ogólnokształcącym Nr II, zajęcia sportowe na boisku LO nr II;
- wycieczki krajoznawcze i rekreacyjne: trzydniowa wycieczka do Dusznik, na Wielką Sowę sponsorowaną przez DOLBY, do lasu w okol. Gruszczyki; do Zabrza do sztolni „Królowa Luiza” .

Wychowankom zorganizowano:

- wypoczynek zimowy w Dusznikach od 1 lutego do 10 lutego 2019 dla 24 wychowanków,
- wypoczynek letni w Wieleniu od 24 czerwca do 15 lipca 2019 dla 49 dzieci oraz w Rewalu od 23 sierpnia do 30 sierpnia 2019 dla 32 wychowanków,
- udział w różnych imprezach: organizowanych przez sponsorów w restauracji „Wanda”, „Mc Donald’s”, „KFC”, lodziarni „Grycan” oraz cukierni „Tralala”, bale karnawałowe: Bal Wszystkich Świętych w parafii NSJ, szkolne bale karnawałowe i dyskoteki, zajęcia taneczne i plastyczne organizowane w Dziecięcym Domu i poza nim,
- możliwość realizacji indywidualnych zainteresowań: pięciu wychowanków trenowało piłkę nożną w klubie „Spartan”, jeden wychowanek uczył się gry na gitarze, jedna wychowanka uczyła się na zajęciach Młodzieżowej Akademii Musicalowej.

W roku 2019 zorganizowano wychowankom uroczystości związane z kultywowaniem tradycji: wizyta duszpasterska „Kolęda” Powitanie Wiosny – konkurs na Marzannę, Święta Wielkanocne, Święto Pracy, Dzień, Flagi, Święto Konstytucji 3 Maja, Dzień Dziecka, Wszystkich Świętych, Św. Mikołaja, Boże Narodzenie. Organizowano wychowankom dzień urodzin. Czoro wychowanków przystąpiło do I Komunii św., 1 wychowanka przystąpiła do sakramentu Bierzmowania.

WARUNKI SOCJALNO – BYTOWE

W celu realizacji zadań statutowych zapewniono wychowankom warunki socjalno – bytowe zgodne z obowiązującymi standardami, z uwzględnieniem wieku i potrzeb dzieci.

SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA MŁODZIEŻOWE CENTRUM SPORTU

Jednostka budżetowa Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław w imieniu Miasta Wrocławia

proceedzi działalność w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, zarządza powierzoną bazą sportową, organizuje imprezy sportowe i rekreacyjne, prowadzi szkolenia w różnych dyscyplinach sportowych, wykonuje powierzone przez Miasto zadania promocyjne i inwestycyjne.

MCS miało istotny wkład w procesie edukacji 68 studentów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Studenci podczas swoich praktyk uczestniczyli w opracowywaniu programów i bezpośrednio w organizacji festynów rekreacyjnych. Wspomagali MCS przy organizacji imprez sportowych. Praktyki odbywały się w okresie od 1 maja do 30 listopada 2019 r. Umowa o współpracy MCS Wrocław i AWF Wrocław jest kontynuowana od wielu lat.

MCS WROCLAW PONOSI WYDATKI ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ STATUTOWĄ W NASTĘPUJĄCYCH ROZDZIAŁACH

Rozdz. 75075

W ramach rozdziału 75075 MCS Wrocław zorganizował 7. PKO Nocny Wrocław Półmaraton, 37. PKO Wrocław Maraton, Wrocławski Bieg Niepodległości oraz prowadził program „I Ty Możesz Zostać Maratończykiem”.

Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 75075 w latach 2015-2019

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2015	2.434.690	2.315.130	95,09
2016	2.319.169	2.312.163	99,70
2017	2.571.400	2.570.672	99,97
2018	3.064.000	3.057.168	99,78
2019	4.747.000	5.531.717	95,46

7. PKO Nocny Wrocław Półmaraton odbył się w nocy z 15 na 16 czerwca 2019 r. Na mecie biegu pojawiło się 10 701 zawodników w tym 3 305 kobiet i 7 396 mężczyzn z 31 państw. Metę 7. PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu ponownie wyznaczono na torze żużlowym Stadionu Olimpijskiego po stronie trybuny zachodniej.

Imprezy towarzyszące półmaratonowi:

- Targi Sport EXPO uczestniczyły 22 podmioty,
- PKO Wieczorny Bieg Rodzinny – w imprezie wzięło udział 803 zawodników,
- Turniej Koszykówki WROCLOVE BASKETBALL:
 - 14 czerwca Turniej Główny – 48 uczestników (12 czołowych drużyn ekip koszykówki 3x3 w kraju),
 - 15 czerwca 23. Wrocławski Turniej Koszykówki Ulicznej Streetbasket 2019 – 232 uczestników.

37. PKO Wrocław Maraton

15 września 2019 r. miało miejsce Święto Wrocławskiego Sportu. Na starcie biegu pojawiło się 3216 zawodników, w tym 544 kobiet i 2 672 mężczyzn z 39 państw świata, *m.in.* z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji, Włoch, Danii, Kenii, USA, Szwecji, Irlandii.

Bieg ukończyło 3 152 biegacze. W ramach 37. PKO Wrocław Maratonu odbywały się:

- Mistrzostwa Polski Nauczycieli, w których ukończyło 132 osób,
- Mistrzostwa Polski Solidarności, w których ukończyło 51 osób,

- Na wózkach inwalidzkich startowało 39 zawodników,
- Imprezy towarzyszące podczas 37. PKO Wrocław Maratonu:
 - WrocWalk Marathon – odbył się 14 września, wzięło w nim udział 1602 osoby. Po raz pierwszy w historii wszyscy zainteresowani mieli okazję poznać losy najważniejszych obiektów Stolicy Dolnego Śląska na dwóch trasach: wrocławskich muzeów oraz wrocławskich świątyń i kościołów. Uczestnicy na Stadionie Olimpijskim otrzymali mapę z zaznaczonymi miejscami, które musieli odwiedzić. Dzięki współpracy z partnerami przybliżaliśmy uczestnikom dzieje każdego miejsca. Dodatkowo, w poszczególnych lokalizacjach można było otrzymać pieczętkę. Na uczestników, którzy zebrali wszystkie, czekał na Stadionie Olimpijskim medal.
 - PKO Bieg Rodzinny - impreza ma już swoje stałe grono sympatyków. Biegają i młodszy, i starszy, babcie i dziadkowie z wnukami, mamy i ojcowie z małymi dziećmi. W imprezie wzięło udział ponad 820 uczestników.
 - Targi Sport EXPO – uczestniczyło 20 wystawców z różnorodną gamą towarów, z przewagą ofert sprzętu sportowego dla biegaczy,
 - Miasteczko Sportowe - uczestniczyło ponad 2 500 dzieci, które mogły wykazać się zarówno aktywnością sportową, jak i aktywnością twórczą, biorąc udział w proponowanych przez organizatorów konkursach, grach, zabawach i warsztatach zdrowego odżywiania.

11. edycja programu „I Ty możesz zostać maratończykiem”.

Program „I Ty Możesz Zostać Maratończykiem” miał na celu stworzenie szerokiej oferty systemu treningowego dla jak największej grupy wrocławskich biegaczy. Projekt, z jednej strony integrował wrocławskie środowiska biegowe, a z drugiej strony stwarzał możliwość rozpoczęcia przygody z bieganiem. W założeniu program ma funkcjonować na trzech płaszczyznach: treningu biegowego, edukacyjnej i zdrowotnej. Tak rozumiany system będzie obejmował zarówno tych, którzy już biegają, jak i tych, którzy dopiero zamierzają rozpocząć przygodę z bieganiem.

Czas trwania programu - 30 tygodni, tj. od 2 marca do 27 września 2019 r. w 2 lokalizacjach (Stadion Olimpijski – wtorki i czwartki w godz. 18.00–20.00, Park Grabiszyński – poniedziałki i środy w godz. 18.00–20.00), uczestnik zajęć biegowych „I Ty możesz zostać maratończykiem” musi być pełnoletni, 2019 r. na treningi zgłosiło się blisko 200 osób.

Rozdz. 85154

W ramach rozdziału 85154 MCS realizuje program pod nazwą „Trener Klubowy”, prowadzi szkolenia dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych, organizuje Wrocławską Olimpiadę Młodzieży i Zimowy Turniej Piłkarski.

Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 85154 w latach 2015-2019

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2015	1 500 000	1 468 338	97,89
2016	1 500 000	1 448 666	96,58
2017	1 540 000	1 523 608	98,84
2018	1 599 350	1 527 071	95,48
2019	1 662 350	1 510 957	90,89

Profilaktyka uzależnień

Celem głównym programu jest pokazanie sportu jako alternatywy dla zachowań ryzykownych młodzieży. Tematy poruszane podczas spotkań z dziećmi to: definicja uzależnienia, rodzaje, symptomy uzależnienia, przyczyny oraz skutki uzależnień, czynniki

chroniące, pozytywne aspekty uprawiania sportu, kodeks honorowy sportowca, wartości moralne w sporcie, doping w sporcie. Grupą docelową są dzieci i młodzież w wieku do 19 lat. Cele szczegółowe programu: opóźnienie momentu sięgnięcia po alkohol, tytoń czy dopalacze, zwiększenie wiedzy na temat zjawiska uzależnienia, zwiększenie motywacji do aktywności ruchowej i uprawiania sportu. W roku szkolnym 2018/2019 w zajęciach uczestniczyły dzieci i młodzież ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, trenująca we wrocławskich klubach sportowych. Zajęcia z profilaktyki odbywały się w trakcie zajęć sportowych, przeprowadzanych przez trenerów i instruktorów MCS Wrocław.

Trener Miejski

W programie zatrudnionych było 65 trenerów MCS (56 etatowych, 9 na podstawie umów cywilno-prawnych), którzy prowadzą zajęcia sportowe w 21 dyscyplinach. Stałym szkoleniem sportowym w 2019 r. objęto 1006 podopiecznych w wieku do lat 19. Dzieci i młodzież szkolona przez trenerów i instruktorów MCS zdobywała punkty dla Wrocławia w Ogólnopolskim Współzawodnictwie Sportowym Dzieci i Młodzieży prowadzonym przez Ministerstwo Sportu.

12. Wrocławska Olimpiada Młodzieży

Zawody organizowane były wspólnie z Dolnośląskimi Związkami Sportowymi i wrocławskimi klubami sportowymi. W Olimpiadzie uczestniczyło 2672 młodych, wrocławskich sportowców, rywalizujących od 11 do 19 maja w 17 dyscyplinach na wszystkich arenach naszego miasta. Większość konkurencji została przeprowadzona na Stadionie Olimpijskim w dniu otwarcia. Poprzez udział młodych Wrocławian uprawiających sport w formie wyczynowej w WOM udało się zaszczerpić w nich ideę olimpijską, podnieść poziom ich wyszkolenia sportowego umożliwiającego przejście do grup o wyższym poziomie. Dla trenerów realizujących Program MCS Wrocław „Trener Klubowy” Wrocławska Olimpiada Młodzieży jest znakomitym narzędziem do oceny efektywności szkolenia i wychowywania. Optymistycznym jest fakt, że liczba uczestników WOM, co roku utrzymuje się na podobnym poziomie. W zawodach startują zawodnicy, którzy mają już za sobą paroletni okres szkolenia jak i zawodnicy z wieloletnim okresem wytrenowania – reprezentanci Polski, medaliści Mistrzostw Polski i Mistrzostw Europy.

Zimowy Turniej Piłkarski

W tym największym na Dolnym Śląsku turnieju organizowanym w okresie ferii zimowych wzięły udział 62 drużyny (500 zawodników). Co roku w turnieju, który jest znakomitą możliwością spędzenia w aktywny sposób ferii zimowych przez młodych ludzi, którzy z różnych względów nie wyjechali na obozy startuje kilkadziesiąt drużyn. Dla organizatorów półkolonii jest to kolejną, bardzo atrakcyjną propozycją do opracowania programu zajęć. Turniej rozgrywany jest w formule „open”: mogą w nim startować zarówno zawodnicy uprawiający piłkę nożną w klubach jak i amatorzy. Uczestnicy rywalizowali w 7 kategoriach wiekowych. Zwycięzcy oprócz atrakcyjnych medali, pucharów i statuetek otrzymali bezpłatne bilety na mecz WKS Śląsk Wrocław – Zagłębie Lubin na Stadionie Wrocław.

Rozdz. 92601

W ramach rozdziału 92601 MCS realizował następujące zadania inwestycyjne w 2019 r.:

Program przebudowy miejskich obiektów sportowych WPI/299- poniesiono wydatki w kwocie 2 259 634,80 zł brutto w tym:

- 808 651 zł - budowa dwóch boisk sportowych przy ul. Lotniczej. Łączny koszt wymiany nawierzchni boisk wraz z budową drenażu oraz wymiana źródeł światła na obu boiskach,
- 48 300 zł - opracowanie dokumentacji koncepcji zagospodarowania terenu przy ul. Harcerskiej we Wrocławiu,
- 20 295 zł - opracowanie dokumentacji projektowej w ramach zadania „Budowa oświetlenia boiska treningowego, systemu nawadniania płyty boiska głównego oraz budowy piłkochwyłów boiska na osiedlu Pawłowice”,
- 143 910 zł - wyburzenie zaplecza socjalnego na terenie kąpieliska Oporów przy ul. Harcerskiej,
- 141 450 zł - wyburzenie zaplecza socjalnego na terenie stadionu sportowego przy ul. Lotniczej wraz z uporządkowaniem przyłączy w media,
- 180 318 zł - rozbudowa monitoringu na Stadionie Olimpijskim,
- 53 561 zł - rozdział wody na cele podlewania boisk o naturalnej nawierzchni na stadionie sportowym Lotnicza,
- 20 000 zł - Wykonanie systemu parkingowego przy budynku Centrum Sportów Ekstremalnych przy ul. Legnickiej,
- 11 685 zł - Wykonanie projektu parkingu obsługującego boisko sportowe Ołtaszyn, w tym m.in. wytyczenie miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych,
- 79 000 zł - wymiana pokrycia dachowego na budynkach: usługowo-rekreacyjnym i magazynowym przy ul. Chopina na obiekcie Morskie Oko oraz budynku magazynowym kajaków,
- 56 407,80 zł - modernizacja pomieszczenia kotłowni wraz z wymianą pieca na terenie kąpieliska Morskie Oko,
- 361 908 zł - Program przebudowy Miejskich Obiektów Sportowych Rozwój sportu i rekreacji - Zakup plandeki ochronnej na tor żużlowy i modernizacja band bezpieczeństwa,
- 65 000 zł - Remont dachu hala sportowa ul. Parkowa,
- 9 225 zł - Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę obiektów szatniowo-sanitarnych na stadionie w Leśnicy, przy ul. Lotniczej, na stadionie Zakrzów,
- 259 924 zł - zakupy inwestycyjne sprzętów do pielęgnacji terenów zielonych na obiektach zarządzanych przez MCS.

Program Rad Osiedla WPI/330 - poniesiono wydatki w kwocie 486 710 zł w tym:

- 127 800 zł - remont boisk (w tym Orlika) do piłki nożnej na terenie zespołu sportowego przy ul. Centralnej wraz z zagospodarowaniem terenu,
- 215 000 zł - wymiana ławek oraz postawienie trybuny stałej, 4-rzędowej przy boisku sportowym na ul. Kominiarskiej,
- 143 910 zł - wyburzenie zaplecza socjalnego na terenie kąpieliska Oporów przy ul. Harcerskiej,

Wrocławski Budżet Obywatelski WBO WPI/270 - poniesiono wydatki w kwocie 257 020 zł w tym:

- 227 500 zł poprawa infrastruktury treningowej dla dyscyplin baseball i softball na Stadionie Oławka, al. Na Niskich Łąkach,
- 29 520 zł - prace projektowe dla zadania Rozbudowa infrastruktury do Baseballu i Softballu- Zakrzów Poprawa bezpieczeństwa sportowego terenu na Zakrzowie.

Rozdz. 92604

W ramach rozdziału 92604 ponoszone są wydatki bieżące tj.:

- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi,
- bieżąca obsługa zarządzanych obiektów tj. utrzymanie, naprawy konserwacje, media, zakup materiałów,
- usługi obce, ochrona obiektów, prace porządkowe, itd.,
- obsługa projektów sportowych związanych z działalnością statutową MCS Wrocław.

Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92604 w latach 2015-2019.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2015	11 471 342	11 058 319	96,40
2016	12 427 969	12 267 737	98,71
2017	13 984 770	13 886 790	99,30
2018	16 440 544	15 874 063	96,55
2019	18 761 950	18 705 123	99,70

Turniej Piłkarski Wrocław Trophy

Turniej organizowany we współpracy z Fundacją Euro-Sportring, Młodzieżowym Klubem Sportowym „Parasol” Wrocław i AWF Wrocław na Stadionie Olimpijskim w dniach 5-7 lipca 2019 r. „Wrocław Trophy” to największy w czasie letnich wakacji w Polsce oraz jeden z największych w Europie turniej z udziałem ponad 3 400 zawodników z 200 drużyn z 19 państw z całej Europy. Oprócz wspaniałej sportowej zabawy, zawodnicy mogli zapoznać się z historią i zabytkami Wrocławia uczestnicząc w atrakcyjnym otwarciu turnieju przeprowadzonym w przepięknej, nocnej atmosferze na Placu Solnym. Turniej przeznaczony dla klubów sportowych.

Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska

Dla mieszkańców Wrocławia w dniu 9 czerwca 2019 r. na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych „Partynice” trenerzy MCS wraz z zawodnikami zorganizowali pokaz swoich umiejętności i sprzętu sportowego, które zdobywają podczas zajęć treningowych. Został zorganizowany ogródek rekreacyjny i Bieg Śladem Konia dla rodzin z dziećmi. W części sportowo-rekreacyjnej wzięło udział około 2500 uczestników.

#TeamMCS

W 2019 r. odbyła się IV edycja programu „Klasa MCS” pod nową nazwą „#TeamMCS”, gdzie poza kontaktem z nowymi dyscyplinami sportowymi wprowadzono elementy edukacyjne takie jak: integracja, szacunek, przestrzeganie zasad fair play, współpraca i historia.

W 2019 r. udział wzięło niemal 400 uczniów z wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjów i liceów na następujących spotkaniach:

- 12 stycznia 2019 r. – zwiedzanie Centrum Nauki i Wiedzy o Wodzie – Hydropolis,
- 24 lutego 2019 r. – warsztaty z szermierki – Stadion Olimpijski,
- 30 marca 2019 r. – warsztaty z mini koszykówki – Hala sportowa WKK Sport Center,
- 1 czerwca 2019 r. – warsztaty z baseball – boisko MCZ Zakrzów.

Program Animator Sportu

Program realizowany od 7 lat na wrocławskich Boiskach Orlik 2012 przy ul. Wiaduktowej i Terenowej. Każdy animator opiekował się młodzieżą w wymiarze 120 godzin miesięcznie od marca do listopada. Z takiej formy opieki, poprzez udział w zorganizowanych zajęciach piłkarskich, koszykarskich, ogólnorozwojowych i turniejach udział wzięło na każdym z Orlików ok. 9 000 młodych wrocławian. Formuła tego programu sprawdza się,

gdyż uczestnikami zajęć są wszyscy chętni, niezależnie od wieku i poziomu umiejętności sportowych.

Program Akademia Młodego Orła

Program realizowany wspólnie z Polskim Związkiem Piłki Nożnej i Gminą Wrocław na wrocławskich Boisku Orlik 2012 przy ul. Terenowej. Jak co roku zatrudniono jednego trenera, który bezpłatnie szkolił uzdolnioną piłkarsko młodzież w wymiarze 7,5 godziny tygodniowo od stycznia do grudnia (bez okresu letnich wakacji).

Z takiej formy zajęć korzystało regularnie ok. 45 młodych piłkarzy. W przeciwieństwie do Programu Animator Sportu ten program jest skierowany głównie do tych chłopców, którzy uprawiają piłkę nożną w klubach sportowych i mają chęć do dodatkowego podniesienia swoich piłkarskich umiejętności.

Rozdz. 92605

W ramach rozdziału 92605 MCS ponosi wydatki związane z zarządzaniem kąpieliskami Glinianki, Morskie Oko i Kłokoczyce, na prowadzenie miejsca do kąpieli przy ul. Królewieckiej, Harcerskiej i Jeziorowej.

Plan i wykonanie wydatków w rozdziale 92605 w latach 2015-2019.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2015	3 038 340	3 016 150	99,27
2016	3 254 300	3 194 357	96,22
2017	3 302 000	3 297 640	99,87
2018	3 253 400	3 252 687	99,98
2019	3 135 400	3 130 227	99,84

MCS WROCŁAW OSIĄGA DOCHODY W NASTĘPUJĄCYCH ROZDZIAŁACH

Rozdz. 75075

- § 0970, program budżetowy A.5.6.10 – wpływy z wpłat startowych na półmaraton i maraton, wpływy od sponsorów.

Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 75075 w latach 2015-2019.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2015	1 440 000	1 568 070	109
2016	1 805 000	1 844 675	102
2017	1 876 400	1 707 538	91
2018	2 005 000	2 075 394	104
2019	2 820 000	2 642 969	94

Liczba osób biorących udział w Półmaratonie i Maratonie w latach 2015-2019.

Rok	Półmaraton	Maraton
2015	6 948	4 757
2016	9 357	4 129
2017	9 894	4 631
2018	10 776	3 560
2019	10 701	3 216

Rozdz. 92604

§ 0750, program budżetowy A.3.3.13 - wpływy z dzierżawy terenów, pomieszczeń, udostępniania obiektów sportowych w związku z przejęciem Stadionu Olimpijskiego po rewitalizacji, MCS sukcesywnie zawiera z nowymi podmiotami umowy najmu i udostępniania obiektu.

Udostępnienie obiektów MCS godziny oraz liczba osób uczestniczących w zajęciach w roku 2019.

Obiekt	Godziny rezerwacji	Liczba uczestników
Pola Marsowe - 6 boisk trawiastych	3 291	24 878
Wielofunkcyjna Hala Sportowa „Parkowa”	2 745	28 095
Stadion Zakrzów – 3 boiska trawiaste	973	14 915
Stadion Pawłowice – 2 boiska trawiaste	546	5 961
Stadion Sołtysowice – boisko trawiaste	318	2 449
OSiR Lotnicza – 3 boiska sztuczne, boisko trawiaste, 2 boiska treningowe, bieżnia	7 126	83 227
Stadion Sportowy Leśnica – 2 boiska trawiaste	985	14 487
Centrum Sportów Ekstremalnych - Skatepark	2 719	38 293
Sala Sportów Walki Poznańska	2 725	18 807
Kompleks Piłkarski Oławka – 2 boiska sztuczne, 2 boiska trawiaste, hala piłkarska	7 485	89 290
Stadion Sportowy Sztabowa – boisko sztuczne, bieżnia	2 414	39 136
Stadion Sportowy Brochów – boisko naturalne	338	3 674
Stadion Sportowy Ołtaszyn – boisko naturalne	472	7 045
Sala Sportowa Gwarna – 2 sale	2 429	10 890
GEM	5 591	34 920
Stadion Olimpijski	3 974	68 113
WKK Sport Center	255	3 060

- **§ 0830, program budżetowy A.4.16** – wpływy z usług – bilety wstępu na Skatepark,
- **§ 0970, program budżetowy A.5.6.10** - wpływy z różnych dochodów - zwrot opłat za zużyte media.

Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 92604 w latach 2015-2019.

Rok	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2015	1 950 000	1 956 030	100
2016	1 890 818	2 528 103	134
2017	2 304 600	2 421 054	105
2018	2 045 000	2 372 565	116
2019	1 765 000	2 740 596	155

Udostępnienia Stadionu Olimpijskiego

W 2019 r. Stadion Olimpijski udostępniany był podmiotom zewnętrznym, które na jego terenie organizowały imprezy masowe o charakterze sportowym, wydarzenia sportowe czy treningi sportowe. Stałymi użytkownikami Stadionu byli:

- Panthers Wrocław Sp. z o. o - 6 spotkań ligi LFA1 na płycie Stadionu Olimpijskiego,
- Panthers Wrocław Sp. z o. o - 5 spotkań ligi juniorów na płycie Stadionu Olimpijskiego,
- Betard Sparta Wrocław – Memoriał Tomasza Jędrzejaka,
- Betard Sparta Wrocław - 10 meczów ligowych,
- Betard Sparta Wrocław – Grand Prix.

Ponadto z infrastruktury Stadionu Olimpijskiego w 2019 r. korzystały jednorazowo kluby i stowarzyszenia organizujące imprezy sportowe oraz inne wydarzenia o charakterze sportowym:

- Kosynierzy Wrocław – klub lacrosse,
- Rugby Wrocław,
- Duch Gry Stowarzyszenie Rozwoju Ultimate – organizacja Klubowych Mistrzostw Europy Ultimate we Wrocławiu,
- Stowarzyszenie Liga Futbolu Amerykańskiego – arena XIII Polish Bowl 2019,
- Fundacja Everest – organizacja Biegu Firmowego 2019,
- 20 lecie Zarządu Inwestycji Miejskich,

- Turniej Piłki Nożnej Orlen Cup,
- Turniej Piłki Nożnej Wrocław Trophy,
- Turniej Piłki Nożnej Dudek Cup,
- ćwiczenia Straży Pożarnej i Policji,
- treningi piłki nożnej Śląza Wrocław,
- Mistrzostwa Europy i Puchar Świata w Rowerowej Jeździe na Orientację.

W salach sportowych Stadionu Olimpijskiego znajdujących się w budynku administracyjnym przez 12 miesięcy w roku trenowali:

- szpadziści Klubu Sportowego Szpada Wrocław,
- uczestnicy zajęć sportów gimnastycznych Wrocławskiego Centrum Sportów Gimnastycznych.

W salach sportowych Stadionu Olimpijskiego przez 12 miesięcy w roku odbywały się:

- zajęcia taneczne,
- zajęcia z samoobrony,
- treningi Panthers Wrocław,
- treningi Betard Sparty Wrocław,
- treningi KS Juventus,
- treningi SMS Junior,
- treningi KS Wratislavia,
- treningi crossfitu.

Na Stadionie Olimpijskim swoje siedziby mają kluby: Panthers Wrocław, Betard Sparta Wrocław, KS Śląza Wrocław, Śląsk Wrocław Handball Team SA oraz m.in.: Polska Federacja Petanque, Wydawnictwo Słowo Polskie Sp. z o.o., Belgium News Team, Around the Sport, BABYGYM Sp. z o.o., Tilea Floor System, Euro-Sportring, Bianconeri Football Academy

Rozdz. 92605

§ 0830, program budżetowy A.4.16 - wpływy z usług - bilety wstępu na kąpieliska, MCS obsługuje na terenie Wrocławia kąpieliska płatne Kłokoczyce, Morskie Oko oraz Glinianki.

Plan i wykonanie dochodów w rozdziale 92605 w latach 2015-2019.

ROK	Plan wg uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za rok	% wykonania planu
2015	1 065 229	1 065 229	100
2016	552 315	552 315	100
2017	516 800	517 271	100
2018	650 000	655 254	101
2019	650 000	728 640	112

BIURO SPORTU I REKREACJI

Mając na uwadze szeroko rozumiany rozwój sportu i profilaktykę zdrowego trybu życia Biuro Sportu i Rekreacji realizuje szereg wieloletnich projektów sportowych i rekreacyjnych takich m.in. jak Program Młodzieżowych Centrów Sportu, Grupy Szkolenia Podstawowego, Basketmania, Footballmania, Volleymania, Szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo czy Trener Osiedlowy. Poprzez wieloletni trening sportowy, który jest przede wszystkim zorganizowanym procesem pedagogicznym, nabywa się nie tylko technikę i taktykę swojej dyscypliny, ale także kształtuje sprawność fizyczną i osobowość. Programy te wraz z programem stypendialnym i nagród

sportowych są trzonem działalności Biura, tj. wspierają sport u podstaw i dają załóżek przyszłym mistrzom i mistrzyniom sportowym w różnych dyscyplinach.

Wsparcie i rozwój sportu wśród dzieci i młodzieży kreuje pozytywne wzorce społeczne i zdrowotne, które raz zakorzenione towarzyszą mieszkańcom w późniejszych etapach życia.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę rosące zainteresowanie i osiągnięcia poszczególnych klubów czy zawodników, systematycznie zwiększane się nakłady finansowe na powyższe programy. Konkretne i docelowe wyniki są mierzalne i ich odzwierciedleniem jest liczba medalistów na krajowych i międzynarodowych zawodach sportowych, a także w ogóle wzrost liczby uprawiających sporty.

Kolejne obszary działalności Biura to dofinansowanie zajęć, imprez i zawodów sportowych zarówno o charakterze lokalnym jak i międzynarodowym, skierowanych do szerokiej liczby widzów, oraz dofinansowanie sportu profesjonalnego, m.in. piłki nożnej, koszykówki, siatkówki. Tutaj również systematycznie zwiększane są nakłady finansowe, czego rezultatem jest zwiększona oferta sportowa Wrocławia zarówno dla uczestników jak i kibiców oraz poprawa jakości uprawiania sportu na terenie stolicy Dolnego Śląska.

REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU DYSCYPLIN SPORTOWYCH

PROGRAM BASKETMANII

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju koszykówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Koszykówce Mężczyzn „Eurobasket 2009” - Wrocław Miasto Gospodarz). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w koszykówce we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym.

Realizatorami zadania były wrocławskie kluby koszykarskie tj. WKS „Śląsk”, Wrocławski Klub Koszykówki, 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław i Międzyszkolny Klub Sportowy "MOS" Wrocław oraz organizacje pozarządowe tj. Stowarzyszenie „Stores” i Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

PROGRAM FOOTBALLMANII

Program sportowy stworzony na potrzeby rozwoju piłki nożnej we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012™”-Wrocław Miasto Gospodarz oraz zarządzaniem klubem sportowym WKS Śląsk Wrocław S.A.). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna.

Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w piłce nożnej mężczyzn oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Jednocześnie program zakłada wyselekcjonowanie najzdolniejszych zawodników z wrocławskich klubów piłkarskich, którzy w przyszłości zasila pierwszy zespół seniorów WKS „Śląsk Wrocław” S.A. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 14 wrocławskich klubów piłkarskich.

PROGRAM VOLLEYMANII

Miejski program sportowy, który został stworzony na potrzeby rozwoju siatkówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji FIVB Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Polska 2014-Wrocław Miasto Gospodarz).

W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dziewczęta i chłopcy. Program miał na celu wprowadzenie jednolitego systemu szkolenia dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania był wrocławski klub siatkarski „Kraina Siatkówki”.

SZKOLENIA W SPORTACH WALKI

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki tj. szermierka, zapasy, judo, boks, taekwon-do, karate, kickboxing, ju-jitsu, kendo itp., które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych które nie są objęte ww. systemem. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 20 wrocławskich klubów sportowych.

WROCLAWSKI FOOTBALL

Nowe zadanie pod nazwą Wrocławski Football powstało w II półroczu 2018 r. i było realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania szkolenia wrocławskich klubów piłkarskich w kategorii senior, które brały udział w rozgrywkach w piłce nożnej mężczyzn na poziomie lokalnym (Klasa B, Klasa A i Klasa Okręgowa), regionalnym (IV Liga) i ogólnopolskim (I-III Liga). Zadanie miało na celu osiągnięcie wyższych wyników sportowych przez zawodników i poprawy warunków uprawiania sportów w klubach sportowych. Dofinansowaniem objęto 11 wrocławskich klubów piłkarskich.

REALIZACJA PROGRAMÓW WSPOMAGAJĄCYCH SZKOLENIE SPORTOWE

PROGRAM MŁODZIEŻOWYCH CENTRÓW SPORTU (PROGRAM MCS)

Program był realizowany poprzez wsparcie finansowe szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki tj. minimum 10 pkt. (średnia z ostatnich trzech lat) w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Program miał na celu podniesienie poziomu wyszkolenia i uzyskanie lepszych wyników w ogólnopolskiej punktacji ministerstwa. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 24 wrocławskich klubów sportowych.

PROGRAM GRUP SZKOLENIA PODSTAWOWEGO (PROGRAM GSP)

Program był realizowany w formie wsparcia finansowego, podstawowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych które nie są objęte ww. systemem. Program miał na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 34 wrocławskich klubów sportowych.

SZKOLENIE DZIECI I MŁODZIEŻY UZDOLNIONEJ SPORTOWO

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo z dyscyplin takich jak; koszykówka, piłka siatkowa, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, lekkoatletyka, biegi na orientację, kajakarstwo, strzelectwo sportowe, judo, biathlon i boks. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu wyszkolenia i uzyskanie lepszych wyników przez dzieci i młodzież uzdolnione sportowo umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania były wrocławskie kluby tj. WKS „Śląsk”, UKS Gimbasket, Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu, Stowarzyszenie Sportowe Forza i Międzyszkolny Klub Sportowy "MOS" Wrocław.

ORGANIZACJA OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH PROMUJĄCYCH WROCŁAW JAKO MIASTO SPORTU

Każdego roku Wrocław jest gospodarzem wielu imprez sportowych w różnych dyscyplinach, które mają za zadanie promować miasto jako przyjazne wszelkim aktywnością fizycznym oraz jako arenę wielkich emocji sportowych. W 2019 r. we Wrocławiu zostały zorganizowane m.in. następujące imprezy - Finał Pucharu Polski w Siatkówce Mężczyzn, Międzynarodowy Turniej Siermięczy dla dzieci do lat 15 „XXXX Challenge Wratlavia”, Mistrzostwa Europy Karate Shinkyokushin, Bieg Uliczny na 10 km, Mityng Brydża Sportowego, Mini Mistrzostwa Świata Przedszkolaków, Organizacja Miasteczka Sportów Nieolimpijskich, Mistrzostwa Wrocławia w Nordic Walking, Bieg Solidarności, Ogólnopolski Puchar Dzieci Karate Tradycyjnego, Międzynarodowy Turniej Tańca Sportowego, Ogólnopolski Turniej Karate, International Karate Wrocław Open, Międzynarodowy Mityng Wojskowy – 19 Memoriał E.Listosa, Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego, Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Piłce Nożnej Ulicznej, Międzynarodowy Turniej w Karate Tradycyjnym, Youth Stadium Gym Race, Bieg 10 km Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, Turniej Karate Wrocław Open, Turniej Koszykówki pn. Memoriał im. Adama Wójcika, Międzynarodowe Zawody Pływackie i Międzynarodowy Festiwal Tańca Sportowego. Większość wyżej wymienionych imprez jest cyklicznych i na stałe zostały wpisane do kalendarza sportowych wydarzeń Wrocławia ze względu na duże i stale rosnące zainteresowanie uczestników jak i kibiców.

PROGRAM STYPENDIÓW I NAGRÓD SPORTOWYCH

W ramach realizacji uchwały Rady Miejskiej Wrocławia celem wsparcia młodych i rozwijających się sportowców wypłacono stypendia sportowe za wybitne wyniki w dyscyplinach olimpijskich, a w szczególności za zajęcie miejsca medalowego na Mistrzostwach Polski, Europy i Świata w 2017 r. Wypłacono 436 stypendiów, w tym 170 studentom i 266 uczniom, członkom 38 wrocławskich klubów sportowych w 54 różnych dyscyplinach sportowych. Uzyskane wyniki stypendystów to: 193 złotych medali, 101 srebrnych i 142 brązów w tym 103 medale w kategoriach seniorskich i 333 w niższych kategoriach (młodzieżowiec, junior kadet, młodzik). Uhonorowano sportowców i ich trenerów - nagrody przyznano 130 sportowcom (w tym 55 kobiet i 75 mężczyzn) oraz 59 trenerom (w tym 3 kobiety i 56 mężczyzn) z 27 wrocławskich klubów w 24 dyscyplinach sportowych, którzy osiągnęli medalowe miejsca na Mistrzostwach Europy i Świata.

DOFINANSOWANIE SPORTU PROFESJONALNEGO

Na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania wsparto szkolenie i udziału w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych z dyscyplin takich jak: piłka nożna mężczyzn, żużel, koszykówka mężczyzn, koszykówka kobiet, piłka siatkowa mężczyzn, piłka siatkowa kobiet, futbol amerykański, baseball, piłka nożna kobiet, tenis stołowy kobiet, piłka ręczna mężczyzn, piłka ręczna kobiet, szachy, brydż sportowy i lacrosse. Zadanie ma na celu poprawę warunków uprawiania

sportów w klubach i osiągania wyższych wyników sportowych przez zawodników, co jest widoczne w awansach i wynikach tabel wrocławskich klubów, które są odbiorcami programu. Realizatorami zadania są m.in. takie wrocławskie kluby jak WKS „Śląsk Wrocław” S.A., Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A., Śląsk Wrocław Basketball S.A., 1 Klub Sportowy Śląza Wrocław S.A., Volleyball Wrocław S.A., Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu, Panthers Wrocław Sp. z o.o., Śląsk Wrocław Handball S.A., Stowarzyszenie Sportowe Forza Wrocław, Wrocławski Klub Koszykówki, UKS Gimbasket, UKS Handball 28, KS AZS Wratislavia, KS Polonia Wrocław Sp. z o.o., KS Kosynierzy Wrocław, AZS Wrocław, Gwardia Wrocław Sp. z o.o. i KS Baseball Wrocław.

PROGRAMY DLA MIESZKAŃCÓW WROCLAWIA

PROGRAM TRENER OSIEDLOWY

Program był realizowany na zlecenie Miasta Wrocław w formie powierzenia Wrocławskiemu Szkolnemu Związkiowi Sportowemu (umowa trzyletnia 2018-2020). Polegał na organizacji imprez oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży spędzających czas wolny na szkolnych i osiedlowych boiskach oraz terenach zielonych. W 2020 r. na wytypowanych boiskach zajęcia prowadziło 47 trenerów osiedlowych. Poprzez obecność Trenera Osiedlowego dbano o bezpieczeństwo uczestników czego efektem był brak zagrożeń patologicznych w miejscach gdzie działał trener. Co roku program przyciąga bardzo dużą liczbę dzieci i młodzieży biorących czynny udział w zajęciach i imprezach sportowo - rekreacyjnych.

27. OTWARTE MISTRZOSTWA WROCLAWIA

Zrealizowane w formie powierzenia zadania Stowarzyszeniu „Otwarte Mistrzostwa Wrocławia” (umowa trzyletnia 2018-2020), które zorganizowało całoroczny cykl zawodów w 22 dyscyplinach sportowych, dla około 40 tysięcy mieszkańców Wrocławia i okolic. Najbardziej popularne dyscypliny to: siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka, biegi długie oraz piłka nożna halowa oraz nowa dyscyplina bubble soccer.

TRENER SENIORALNY ZE SPORTOWĄ RODZINĄ

Zadanie powstało w 2018 r. i ze względu na duże zainteresowanie zostało kontynuowane w 2019 r. Program ten miał za zadanie aktywizację i integrację społeczną seniorów połączoną z integracją międzypokoleniową oraz ze wzmacnianiem więzów rodzinnych. W ramach zadania zorganizowano i przeprowadzono zajęcia i imprezy sportowe dla wrocławskich seniorów oraz wrocławskich rodzin. Zadanie było realizowane przy współpracy ze Szkolnym Związkiem Sportowym.

LOKALNE IMPREZY, ZAJĘCIA I SZKOLENIE SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych w trybie bezkonkursowym 19a, które organizowały i przeprowadzały imprezy, zajęcia i szkolenie sportowe o charakterze lokalnym dla wrocławskich dzieci i młodzieży oraz mieszkańców Wrocławia. Dofinansowaniem objęto 87 zadań publicznych. Jednocześnie każdego roku notowany jest wzrost zainteresowania tą formą wsparcia, która przyczynia się do rozwoju najmniejszych organizacji sportowych oraz aktywizacji mieszkańców.

SPORT SZKOLNY

CAŁOROCZNY SYSTEM SZKOLNYCH IMPREZ SPORTOWYCH

Realizowany w formie powierzenia finansowego konkretnych przedsięwzięć sportowych tj. organizacja i przeprowadzenie ligi, meczy, zawodów, turniejów z różnych dyscyplin sportowych o charakterze systemowym i całorocznym dla wrocławskich dzieci i młodzieży

szkolnej tj. Igrzyska, Gimnazjada i Licealiada. Realizatorem zadania był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

SPORT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zajęcia i imprezy sportowe realizowane w formie wsparcia finansowego organizacji pozarządowych. W 2019 r. udzielono wsparcia finansowego 7 organizacjom pozarządowym, prowadzącym zajęcia, imprezy i przedsięwzięcia sportowe dla sportowców i osób niepełnosprawnych m.in. Międzynarodowy Turniej Tenisa na Wózkach „Wrocław CUP 2019”, Międzynarodowe w Podnoszeniu Ciężarów dla Sportowców Niepełnosprawnych „Srebrna Sztanga” i Ogólnopolski Turniej Tańca z udziałem Par Osób Niepełnosprawnych „XVI GAR DANCE CUP 2019 - Puchar regionów”.

WROCLAWSKI TOR WYŚCIGÓW KONNYCH - PARTYNICE

Najbardziej spektakularnym wydarzeniem roku 2019 był Europejski Festiwal Konny, ale najbardziej istotnym, wręcz przełomowym, było oddanie do użytku ścieżki spacerowej wokół bieżni wyścigowej. Ta, zrealizowana z unijnych pieniędzy, inwestycja diametralnie zmieniła funkcję toru przekształcając zamkniętą enklawę końską w przestrzeń parkową dla ludzi.

Europejski Festiwal Konny to widowisko bez precedensu na polskim rynku imprez jeździeckich, bo o zróżnicowanej ofercie i trwające aż dziewięć dni. Wzięło w nim udział ok. 27 000 widzów. Festiwal zorganizowano, ponieważ Wrocław pełnił w roku 2019 funkcję miasta-centrum specjalnie honorującego tradycje jeździeckie członków stowarzyszenia Euro Equus, promujących się poprzez konne dziedzictwo.

Euro Equus tworzą: hiszpańskie Jerez de la Frontera, światowa stolica koni andaluzyjskich; portugalska Golega, mekka miłośników koni luzytańskich; belgijskie Waregem, które raz w roku organizuje tygodniowy festiwal dla uczczenia gonitwy z 1858 r.; czeskie Pardubice słynne najtrudniejszą na świecie gonitwą typu cross country i Wrocław, który zyskał uznanie stowarzyszenia swoją aktywnością w promocji wyścigów.

Festiwal to szereg wydarzeń: międzynarodowe zawody reprezentacji konnych służb mundurowych straży miejskich i policji z różnych miast Polski oraz Niemiec i Czech; bieg otwarcia ścieżki spacerowej wokół hipodromu; zawody dla dzieci z Wyższej Szkoły Jazdy, odsłonięcie pomnika ku czci koni poległych w wojnach i pierwszy w kraju przegląd ras koni dla Polaków egzotycznych (m.in.: clydesdale, tinker, andaluz, tennessee walking horse, quarter horse); festiwal filmowy Konie i Ludzie w DCF; szkolenia z renomowanymi trenerami nurtu naturalnego; kurs dla grupy inicjującej we Wrocławiu dyscyplinę working equitation z Goncalo Soaresem, profesorem elitarniej lizbońskiej A Escola Portuguesa de Arte Equestre; sesja naukowa na Uniwersytecie Przyrodniczym: „Współczesne koncepcje szkolenia w jeździectwie” z udziałem wykładowców z AWF w Krakowie, UJ, SWPS, Thies’a Kaspereita, kierownika Działu Szkolenia Niemieckiej Federacji Jeździeckiej, złotego medalisty z Seulu w WKKW i dra Krzysztofa Skorupskiego, znanego powszechnie w świecie jeździeckim z fenomenalnej „Psychologii treningu koni”; Międzynarodowe Mistrzostwa Euro Equus w Jeździe Bez Ogłowia, Wielka Wrocławska & Gentelman Day; nocne show dla publiczności, na który przyszło trzy tysiące ludzi z gwiazdą wieczoru słynnym Garim Zoherem z Francji.

Tegoroczny finał szóstych już mistrzostw bez ogłowia, teraz noszący nazwę Międzynarodowych Mistrzostw Euro Equus w Jeździe Bez Ogłowia, miał przełomowe znaczenie, bo w skokach wystartował Piotr Morsztyn, jeden z czołowych polskich skoczków a w Liberty Trial - autorskim konkursie rozgrywanym tylko we Wrocławiu - Bogdan Czarnik, mistrz dyscypliny reining. Start zawodowców z najwyższej półki podniósł rangę mistrzostw propagujących przyjazne jeździectwo. Dotychczas profesjonalni jeźdźcy

traktowali nasze mistrzostwa jako zabawę dla amatorów. W zawodach wzięło udział 60 koni.

Mistrzostwa bez ogłowa znak firmowy toru, bo to jedyne tego typu zawody na świecie o randze międzynarodowych mistrzostw. Ta impreza umiejscawia wrocławski tor w czołówce liderów tworzenia przyjaznych relacji pomiędzy ludźmi i końmi.

Oddana do użytku w lipcu ścieżka wraz z bezkolizyjnym przejściem dla koni wyścigowych zupełnie zmieniła funkcje terenu. Stał się on jeszcze jedną przestrzenią parkową Wrocławia. Nie ma ryzyka, że koń wyścigowy wpadnie na spacerującego człowieka, bo tor został ogrodzony nowym, estetycznym kanatem zewnętrznym (ogrodzeniem wyścigowym), osłoniętym siatką zabezpieczającą przed wtargnięciem na bieżnię dzikiej zwierzyny lub psów. Ludzie mogą swobodnie się przemieszczać dzięki wiaduktowi nad tunelem dla koni. Obok ścieżki pieszej biegnie szlak konny dla rekreacji. Świadomie postawiono tu na rozwiązanie znane z londyńskiego Hyde Parku. Otwierając się na potrzeby mieszkańców tor upodobił się do paryskiego d'Auteuil (znany tor przeszkodowy), z tą różnicą, że w Paryżu dla ludzi przeznaczony jest wnętrze hipodromu, a we Wrocławiu jego obszar zewnętrzny. Dodatkowo uruchomiono przy ścieżce otwartą siłownię za pieniądze z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i park linowy dla dzieci w wieku od trzech do 15 lat, który stał się wielką atrakcją sezonu.

W sierpniu na terenie toru crossowego zorganizowano Męskie Granie. Impreza zgromadziła 10 000 ludzi. Wbrew temu, o czym grzmieli przed koncertem zatroskani miłośnicy zwierząt i zwykli hejterzy, muzyka nie zrobiła na koniach wrażenia. Pracownicy toru w trakcie koncertu monitorowali ich zachowania. Hałas docierający do stajni był niewielki, konie kompletnie go ignorowały.

Zorganizowano także na torze kolejny kiermasz ogrodniczy, Runmageddon, Motoclassic i Festiwal Wina - imprezy, które zgromadziły tysiące ludzi.

Wrocławski tor konsekwentnie promuje swój styl na promowanie wyścigowej elegancji. Dwa razy w roku organizuje konkurs na strój retro. Jury konkursu przewodniczy Lidia Popiel, znana fotografka. Najlepiej ubrane pary wygrywają wyjazdy na słynne europejskie wyścigi. Ekipa Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice daje osobisty przykład, bo obowiązują ją w duże dni wyścigowe żakiety, cylindry i sztuczne spodnie. W trzy największe dni wyścigowe rolę spikerów pełnili kolejno: Robert Janowski, Katarzyna Dowbor i Karol Strasburger. To świadomy sposób na promocję Wrocławia i wyścigów.

Spikerem przedstawiającym ludziom startujące konie był przez cały rok pracownik WTWK -Partynice p. Jarosław Zalewski. Żaden polski tor nie ma takiej instytucji.

Zorganizowany w listopadzie przez panią Magdalenę Stanik dwudniowy pokaz Monty Robertsa (najsłynniejszy na świecie tzw. zaklinacz koni) w hali toru zgromadził ok. 1 500 publiczność. Dwugwiazdkowe zawody CSI Wrocław organizowane od lat na wrocławskim hipodromie przez Szymona Taranta (Tarant Events) miały w tym roku niezwykle powodzenie. Wystartowało w nich 145 zawodników z dziewięciu państw na ponad 290 koniach. W ciągu trzech dni rozegrano 16 konkursów. Była cała Polska czołówka i doświadczeni zawodnicy zza granicy.

Tor systematycznie organizuje egzaminy na odznaki jeździeckie PZJ dla całego Dolnego Śląska. Przeprowadza też szkolenia licencyjne. Cykl takich szkoleń prowadzi Andreas Dibowski z Niemiec, złoty medalista Igrzysk Olimpijskich w WKKW w Pekinie.

W roku 2019 postawiono nową halę namiotową do jazd konnych o wymiarach 80 x 20 m, co rozwiązuje problem weekendowych kolizji zawodów z jazdami rekreacji. Wygrodzono także nowe padoki dla koni rekreacyjnych.

Gruntownej modernizacji poddano tor roboczy dla koni wyścigowych.

W drugiej połowie roku przygotowano koncepcję nowej organizacji Wyższej Szkoły Jazdy, nowy cennik i formy treningu jeźdźców. Projekt cennika uzyskał akceptację Prezydenta i od 1 stycznia 2020 wszedł w życie.

Z dniem 31 grudnia 2019 zakończono pięcioletni program prywatyzacji stajni wyścigowych. Projekt ten pozwolił bezboleśnie zlikwidować miejskie etaty trenerów, jeźdźców i obsługi stajni wyścigowych, co było nigdy nie ruszanym wcześniej reliktem PRL, tak naprawdę kuriozum na skalę światową.

W głębi drogi wjazdowej na tor postawiono nowy system szlabanowy, który zabezpiecza przejście koni wyścigowych na treningi i pozwala na stałe otworzyć szlaban na bramie głównej. Rozwiązanie to podnosi bezpieczeństwo i zachęca do wjazdu na obiekt.

Zbudowano też nowoczesną stronę internetową, która jest czytelna i przyjazna dla użytkowników.

Po kilku trudnych przetargach podpisano umowę na budowę dwóch stajni wyścigowych w roku 2020.

Sezon wyścigowy 2019 na Partynicach stał pod znakiem ogromnego zainteresowania publiczności. Podczas 12 mityngów wrocławski tor odwiedziło ponad 70 000 widzów, a średnia podczas dnia wyścigowego wyniosła rekordowe 5 957 osób; rok wcześniej było to 4 775, dwa lata temu – 3 499.

Nie ulega wątpliwości, że wrocławski tor jest liderem innowacyjności pośród krajowych konkurentów, czyli w zestawieniu z Sopotem i Służewcem. Żaden z nich nie gromadzi takiej publiczności i nie oferuje jej tylu różnorodnych atrakcji.

I WYŚCIGI

Największym wydarzeniem sezonu wyścigowego 2019 r. na Partynicach było zwycięstwo Haad Rina, trenowanego we Wrocławiu przez Roberta Świątka, w gonitwie zaliczanej do Crystal Cup European Cross Country Challenge. To pierwsze zwycięstwo w Crystal Cup konia biegającego w polskich barwach – właścicielem Haad Rina jest Tadeusz Sieradzki, który z roku na rok powiększa swoją wyścigową stajnię i w tym sezonie zdobył tytuł najlepszego właściciela na Partynicach.

Drugi z wielkich przeszkodowych wyścigów, Wielką Wrocławską Nagrodę Portu Lotniczego Wrocław, wygrał Reki z Czech trenowany przez Hanę Kabelkovą. W ten sposób nawiązał do innego swojego prestiżowego sukcesu – zwycięstwa w Crystal Cup w 2017 r., kiedy był w treningu u Michała Borkowskiego na Partynicach.

Trenowany we Wrocławiu przez Roberta Świątka Nebo, własności Tadeusza Sieradzkiego, zdobył miano najlepszego czterolatka w gonitwach z przeszkodami, zwyciężając w Nagrodzie Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Konie w polskim treningu i należące do polskich właścicieli wygrały również dwa pozostałe prestiżowe wyścigi na Partynicach – Trim będący po trenerską opieką Franciszka Wołoszyna i należący do Adama Łabędzkiego zwyciężył w najważniejszej gonitwie z płotami, Wielkiej Partynickiej Nagrodzie Lotto, a Say Szumawa trenowana przez swojego właściciela Tomasza Pastuszkę okazała się najlepszym trzylatkiem w gonitwach z płotami, triumfując w Nagrodzie Przewodniczącego Sejmiku Dolnośląskiego.

Konie trenowane na Partynicach zwyciężały również na stołecznym Służewcu, a także w Niemczech, łącznie 22 razy. W Krefeld przeszkodową gonitwę wygrała Inferna trenowana przez Adama Suchorzewskiego, a w Bad Harzburgu zwycięstwo w wyścigu z przeszkodami odniósł Mimir ze stajni trenera Roberta Świątka.

Tamże Inferna zajęła drugie miejsce w przeszkodowej gonitwie rangi Listed, Lodge Hill był drugi w gonitwie z płotami, a Remus przybiegł czwarty w gonitwie płaskiej. Ponadto Haad Rin zajął piąte miejsce w wysoko dotowanej gonitwie z przeszkodami w Auteuil (Francja).

W Warszawie najwięcej gonitw wygrały konie trenowane przez Michała Borkowskiego, z których najbardziej prestiżowe zwycięstwo odniosła klacz arabska Anood Al Khalediah, która wygrała gonitwę najwyższej kategorii A, Al Khalediah Poland Cup. Swoich zwycięzców w stolicy mieli także Justyna Domańska, Małgorzata Kryszyłowicz i Wojciech Chaboski.

Czempionem trenerów na Partynicach została Małgorzata Kryszyłowicz, a najlepszym jeźdźcem był Konrad Brygier, który zdobył również Puchar Młodych Jeźdźców rozgrywany pod patronatem Dyrektora WTWK-Partynice.

Miniony sezon wyścigowy we Wrocławiu znów stał pod znakiem wysokiej frekwencji widzów. Najwięcej, ponad 12 000, odwiedziło partynicki hipodrom w dniu Otwarcia Sezonu. Podczas wszystkich wyścigowych niedziel wrocławski tor odwiedziło 71.489 osób, dając średnią 5 957 osób na dzień wyścigowy, co jest nowym rekordem Partynic.

Sezon 2019 na Partynicach obejmował 12 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 82 gonitwy. Punktem kulminacyjnym pierwszej jego części był dzień 2 czerwca z gonitwą Crystal Cup. Najważniejszym wydarzeniem drugiej części sezonu była tradycyjna Wielka Wrocławska Nagroda Portu Lotniczego Wrocław rozegrana 8 września.

W 2019 r. została na Partynicach wprowadzona instytucja spikera.

Wyścigi

	2017	2018	2019
mitynги	17	18	12
gonitwy	120	125	82

Pula nagród

2017	2018	2019
1 962 100 zł	2 022 900 zł	1 539 800 zł

Konie

Podstawą wyścigów na Partynicach są konie pełnej krwi angielskiej; w 2019 r. stacjonowało ich w tutejszych stajniach 129 (2-letnie, 3-letnie oraz 4-letnie i starsze). Stawkę uzupełniały trzyletnie konie arabskie czystej krwi w liczbie 43. Łącznie na WTWK Partynice prowadzony był stacjonarny trening 172 koni.

Konie w treningu na Partynicach

	2017	2018	2019
łącznie	152	152	172
pełna krew angielska	114	110	129
czysta krew arabska	38	42	43

Oprócz koni trenowanych na Partynicach w gonitwach na wrocławskim torze rywalizowały konie wyścigowe z innych ośrodków treningowych w kraju, a także z Czech. Łącznie przyjezdnych koni było 110, po 55 z kraju i z zagranicy. Mniejsza liczba przyjezdnych koni wynikała z mniejszej liczby dni wyścigowych w 2019 r. – spadek wystąpił w przypadku ośrodków krajowych, liczba koni z zagranicy utrzymała się na poziomie ubiegłych lat.

Konie przyjezdne

	2017	2018	2019
łącznie	127	153	110
z kraju	73	95	55
z zagranicy	54	58	55

Największą sumę wygranych zgromadził Reki trenowany w Czechach przez Hanę Kabelkova, który wygrał jedną z dwóch najważniejszych gonitw z przeszkodami we Wrocławiu – Wielką Wrocławską Nagrodę Portu Lotniczego Wrocław. Dwa kolejne miejsca zajęły konie w polskim treningu – Haad Rin trenowany na Partynicach przez Roberta Świątka, zwycięzca drugiej największej gonitwy z przeszkodami – Crystal Cup, oraz Trim trenera Franciszka Wołoszyna, zwycięzca płotowej Wielkiej Partynickiej.

Konie

	I m	II m	III m	IV m	V/VI m	bm	razem	% zwycięstw	wygrane
Reki	1		1				2	50%	103 000 zł
Haad Rin	2					1	3	66,67%	90 000 zł
Trim	3	2					5	60%	57 000 zł
Larizano		1			1		2	0%	48 000 zł
Nebo	2	2					4	50%	43 000 zł
Delight My Fire		1		1			2	0%	42 000 zł
Nick	1	2	1				4	25%	38 000 zł
Cosmic Magic	2	1	1				4	50%	31 500 zł
Nider	2	2	2				6	33,33%	25 200 zł
Say Szumawa	1		1			1	3	33,33%	23 000 zł

Gonitwy

Na WTKW Partynice organizowane były gonitwy dla koni pełnej krwi angielskiej (płaskie, płotowe i przeszkodowe) i dla koni arabskich czystej krwi; dwie gonitwy przeznaczone były dla kłusaków francuskich.

Mniejsza liczba gonitw dla koni pełnej krwi angielskiej i arabskich czystej krwi (tu spadek jest niewielki) wynikała z mniejszej liczby dni wyścigowych w 2019 r. Dla kłusaków rozegrano tylko dwie gonitwy, co było efektem mniejszej niż w poprzednich latach puli nagród.

Liczba gonitw wg ras

	2017	2018	2019
pełna krew angielska	63	68	56
czysta krew arabska	28	29	24
kłusaki francuskie	29	27	2

Rodzaje gonitw

Sezon wyścigowy 2019 rozpoczął się 5 maja, a zakończył 20 października. Obejmował 12 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 82 gonitwy, z tego:

- 63 płaskie dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej,
 - 10 międzynarodowych gonitw z przeszkodami,
 - 7 międzynarodowych gonitw z płotami,
 - 2 międzynarodowe gonitwy kłusaków,
- z łączną pulą nagród 1 539 800 zł, w tym:
- 175 000 zł Wielka Wrocławska Nagroda Portu Lotniczego Wrocław,
 - 172 000 zł Crystal Cup,
 - 70 000 zł Wielka Partynicka,
 - 50 000 zł Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego,
 - 40 000 zł Nagroda Przewodniczącego Sejmiku Dolnośląskiego.

Liczba gonitw wg rodzaju

	2017	2018	2019
Płaskie	65	74	63
Płotowe	10	9	7
Przeszkodowe	16	15	10

Hodowcy i właściciele koni

Stadnina Koni Golejewko utrzymała pozycję lidera wśród hodowców, dwie kolejne pozycje zajęli hodowcy, których konie zwyciężały w najważniejszych gonitwach z przeszkodami i płotami – Wrba Racing (Reki – Wielka Wrocławska) i SK Krasne (Trim – Wielka Partynicka).

Hodowcy

	wygrane
SK Golejewko	156 600 zł
Wrba Racing	113 000 zł
SK Krasne	110 300 zł
SK Michałów	93 300 zł
E. de Kerpezdron	93 000 zł
Stanislav Popelka	48 000 zł
SK Moszna	47 400 zł
SK Iwno	42 000 zł
Cocheese Bloodstock Anstalt	42 000 zł
S.A.R.L. Mezagri	35 300 zł

Klasyfikację właścicieli wygrał Tadeusz Sieradzki, który z roku na rok powiększa swoją wyścigową stajnię i odnosi coraz większe sukcesy. W sezonie 2019 zdobył dwie z pięciu największych nagród na Partynicach – jego Haad Rin wygrał Crystal Cup, a Nebo został najlepszym czterolatkiem, zdobywając Nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Drugie miejsce zajął kolejny polski właściciel Adam Łabędzki, któremu najwięcej sukcesów przysporzył Trim, zwycięzca m.in. Wielkiej Partynickiej Nagrody Lotto. Na trzecim miejscu znalazł się czeski właściciel Wrba Racing, który pozycję na podium zawdzięcza zwycięstwu Rekiego w Wielkiej Wrocławskiej Nagrodzie Portu Lotniczego Wrocław.

Właściciele

	wygrane
Tadeusz Sieradzki	155 800 zł
Adam Łabędzki	117 000 zł
Wrba Racing	103 000 zł
SK Michałów	84 300 zł
Rafał Suchecki	53 000 zł
Stanislav Popelka	48 000 zł
Jana Preclikova	42 000 zł
Małgorzata i Wiesław Kryszylowicz	41 200 zł
Elwira Porębna	38 000 zł
S.A.R.L. Mezagri	35 300 zł

Od 2013 r., kiedy konie pełnej krwi angielskiej zastąpiły konie półkrwi, radykalnie – z państwowej na prywatną – zmieniła się struktura właścicieli koni wyścigowych na Partynicach. O ile w początkowym okresie przeważały konie będące własnością państwowych stadnin, to w 2017 r. państwowego właściciela miał już tylko jeden (sic!) koń pełnej krwi angielskiej. Z roku na rok powiększa się krąg zagranicznych właścicieli koni, które są oddawane do treningu na Partynicach, już nie tylko z Czech, ale także z innych krajów, takich jak Niemcy, Serbia, Szwajcaria czy nawet Iran.

Struktura właścicielska

	2015			2016			2017			2018			2019		
	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem
konie	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem
prywatne	102	21	123	113	27	140	153	33	186	136	53	189	134	45	179
państwowe	18	24	42	7	24	31	1	15	16	3	15	18	2	22	24
Suma	120	45	165	120	51	171	154	48	202	139	68	207	136	67	203

xx – pełna krew angielska, oo – czysta krew arabska

Sponsorzy i fundatorzy nagród

Pula nagród w sezonie 2019 wyniosła 1 539 800 zł. Sponsorami wrocławskich wyścigów były: Port Lotniczy Wrocław, Lotto, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Sejmik Województwa Dolnośląskiego, Leroy Merlin. Ponadto fundatorami nagród w gonitwach byli: Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Przewodniczący Sejmiku Dolnośląskiego, Cheval Francais (Francja), Tor Wyścigowy w Pardubicach (Czechy), Stadnina Koni Wiśnicz, Militaria.pl, Osada Śnieżka, Hyundai Nawrot, Unico Logistics.

Jeźdźcy

Walka o tytuł najlepszego jeźdźca na Partynicach trwała do ostatniej wyścigowej niedzieli sezonu. Konrad Brygier, który wcześniej uzyskał przewagę, obronił pierwszą pozycję, na drugą, dzięki zwycięstwu w ostatnim dniu awansowała Cornelia Fraisl. W gonitwach z płotami i przeszkodami najwięcej zwycięstw osiągnął Andrij Chopyk, największą sumę wygranych zgromadził szwedzki jeździec Niklas Loven. Konrad Brygier zdobył również Puchar Młodych Jeźdźców rozgrywany pod patronatem Dyrektora WTWK – Partynice.

	I m	II m	III m	IV m	V/VII m	bm	starty	% zwycięstw	wygrane
Konrad Brygier	8	4	4	3	5	9	33	24,20%	78 200 zł
Cornelia Fraisl	7	2	1	1	0	2	13	53,80%	46 900 zł
Natalia Hendzel	6	6	10	8	3	15	48	12,50%	86 700 zł
Małgorzata Kryszyłowicz	5	6	8	7	14	15	55	9,09%	68 700 zł
Ulan Kozhomkulov	5	5	3	2	1	14	30	16,70%	56 100 zł
Andrij Chopyk	4	0	0	3	2	9	18	22,20%	74 000 zł
Karolina Dynarowska	4	4	3	6	7	16	40	10%	51 000 zł
Jakub Pavlicek	4	2	1	1	1	1	10	40%	34 200 zł
Niklas Loven	3	4	2	0	1	3	13	23,10%	127 900 zł
Dimitry Petryakov	3	5	6	5	5	11	35	8,57%	48 200 zł

Trenerzy

Wśród trenerów, których konie ścigały się na Partynicach, najwięcej wygranych gonitw zapisała na swoim koncie Małgorzata Kryszyłowicz, która 12 razy sięgała we Wrocławiu po zwycięstwo. Najlepszym koniem w jej stajni był Tebinio, który do dwóch wygranych na Partynicach dorzucił jedną na stołecznym Służewcu.

	I m	II m	III m	IV m	V/VII m	bm	starty	% zwycięstw	wygrane
Małgorzata Kryszyłowicz	12	10	18	20	26	52	138	8,7%	165 000 zł
Michał Borkowski	10	10	15	7	3	22	67	14,9%	139 800 zł
Michał Romanowski	9	3	3	0	0	2	17	52,9%	63 100 zł
Robert Świątek	7	12	15	11	9	35	89	7,9%	236 000 zł
Franciszek Wołoszyn	7	4	5	4	4	10	34	20,6%	117 000 zł
Wojciech Chaboski	6	7	2	3	3	10	31	19,4%	69 900 zł
Tadeusz Dębowski	4	10	6	14	11	48	93	4,3%	81 300 zł
Emil Zahariev	3	0	0	1	0	2	6	50%	18 000 zł
Radim Bodlak	2	2	3	2	1	1	11	18,2%	92 800 zł
Elwira Porębna	2	3	2	0	1	2	10	20,0%	49 800 zł

REKREACJA

Wyższa Szkoła Jazdy – Partynice to profesjonalnie działające i największe w regionie centrum rekreacji konnej i sportu i jeden z większych ośrodków jeździeckich. Koncentrujemy się na zapewnieniu naszym uczniom jak najwyższych standardów nauki jazdy konnej oraz bezpieczeństwa.

Niezmiennie utrzymano Certyfikat Polskiego Związku Jeździeckiego Kategorii I, organizowano liczne szkolenia licencyjne pod patronatem Polskiego Związku Jeździeckiego oraz egzaminy na odznaki jeździeckie.

Uwzględniono potrzeby lokalnej społeczności biorąc udział w licznych projektach. Do takich należą między innymi:

- „Zintegrowani” – Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze z Dolnego Śląska. Program minimalizujący ryzyko wykluczenia społecznego, adaptujący do funkcjonowania społeczno-zawodowego po zakończeniu pobytu w placówkach.
- „Dwa plus trzy i jeszcze więcej” Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych.
- Program jazdy konnej dla osób niewidomych i niedowidzących. Regularnie uczestniczą w nim dwie amazonki.
- „Nasz Wrocław” Program miejski zachęcający do aktywnego spędzania czasu wolnego.

W ofercie Wyższej Szkoły Jazdy od lat znajdują się półkolonie jeździeckie. W tym roku zmieniono formułę wzbogacając je o codzienne zajęcia z wołyżerki, lekcje o koniu i zajęcia w stajni. Dodatkową atrakcją były również zajęcia w partynickim parku linowym, który został w tym roku oddany do użytku. Niezmiennie w programie jazda konna, zajęcia z psami prowadzone przez behawiorystę, a także zajęcia z pierwszej pomocy.

W 2019 r. kontynuowano projekt „Szkoła w mieście” skierowany dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół terapeutycznych.

Oferta programu obejmowała zwiedzanie stajni rekreacyjnych, zajęcia edukacyjne z wiedzy o koniach połączone z nauką jazdy konnej.

Dzieci należące do grup sportowych regularnie startowały w zawodach jeździeckich odbywających się na terenie WTWK Partynice. Najważniejszymi zawodami była Wrocławska Olimpiada Młodzieży, w której nasi reprezentanci stawali na podium oraz byli najliczniejszą reprezentacją jeździecką.

Prężnie rozwijająca się sekcja wołyżerska prowadzona przez Tomasza Ogonowskiego regularnie startowała w zawodach ogólnopolskich. W tym roku także po raz pierwszy sportowa grupa wołyżerska brała udział w Międzynarodowych Zawodach Wołyżerskich w Pezinoku – Słowacja. Uzyskali tam wstępną kwalifikację 4 zawodników do Mistrzostw Europy Juniorów 2020 w Szwecji. Tegoroczny sezon startowy sekcja wołyżerska zakończyła podczas finału Pucharu Talentów rozgrywanego w ramach prestiżowych zawodów Cavaliada.

W kategorii dziewcząt nasze zawodniczki zdobyły 1 i 2 miejsce, w kategorii chłopców 1 miejsce.

Po raz pierwszy zorganizowano na terenie WTWK Partynice regionalne i ogólnopolskie zawody wołyżerskie.

Bardzo ważnym wydarzeniem było Święto Rekreacji Jeździeckiej zorganizowane w ramach Europejskiego Festiwalu Konnego. Uczestnicy rekreacji WTWK brali udział w zawodach „Pony Games”, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Atrakcjami tego dnia były również: festiwal ras końskich, bieg inaugurujący otwarcie ścieżki pieszo-biegowej, pokaz dzygitówki w wykonaniu ApolinarSKI Group oraz Międzynarodowe Zawody Konnych Służb Mundurowych.

Konie Wyższej Szkoły Jazdy Wrocław - Partynice

Na koniec 2019 r. liczba koni rekreacyjnych wyniosła 44, z czego większość to konie ras małych przeznaczonych dla dzieci.

Liczba koni na koniec roku	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Konie małe	19	23	21	26	24	24
Konie duże	16	15	17	18	21	20
Łączna liczba koni	35	38	38	44	45	44

Struktura własności koni na koniec roku	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba koni stanowiących własność WTWK	21	26	28	32	32	34
Liczba koni użyczonych WTWK	14	12	10	12	13	10
Łączna liczba koni	35	38	38	44	45	44

Konie darowane

W 2019 r. został oddany WTWK Partynice 1 koń: - kuc KRUSZYNA

Jeźdźcy Wyższej Szkoły Jazdy Wrocław - Partynice

Naszą ofertę stworzono w ten sposób, by dostosować ją do specjalnych potrzeb klientów indywidualnych jak i grupowych. Zapewniono zajęcia dla osób we wszystkich przedziałach wiekowych o różnym poziomie zaawansowania jeździeckiego. 1 000 miejsc tygodniowo to maksymalna liczba miejsc jaką możemy zaoferować klientom.

Liczba jazd na koniec roku	2017	2018	2019
Łączna liczba jazd	36 129	36 490	31 372
Jazda konna dla dzieci w wieku 3-6 lat	3 959	4 472	3 531
Nauka jazdy konnej	11 703	11 288	8 677
Jazda konna w zastępce	12 706	14 280	13 239
Jazdy sportowe	1 940	1 698	1 915
Woltyżerka	1 717	1 874	1 962

Ogólna liczba jazd na koniec roku wyniosła 31 372, co stanowi mniejszy wynik w porównaniu do lat ubiegłych. Sytuacja ta była spowodowana wyjątkowymi wydarzeniami jakie odbywały się w tym roku na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych w związku z pełnieniem funkcji Europejskiej Stolicy Konia. Dziewięciodniowy Europejski Festiwal Konny jak również inne imprezy takie jak Runmageddon, Męskie Granie, Agility, to imprezy, ze względu na które musieliśmy ograniczyć liczbę odbywających się zajęć.

Utrzymanie koni pensjonatowych

W roku 2019 w stajniach Partynickich stały konie pensjonatowe i Straży Miejskiej.

Liczba koni w Pensjonacie wg zawartych umów w roku	2015	2016	2017	2018	2019
Konie prywatne	27	24	27	18	19
Straż Miejska	7	7	7	6	7
Łączna liczba koni	34	31	34	24	26

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

Rok 2019 to przede wszystkim **Europejski Festiwal Konny** który był najważniejszym wydarzeniem na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych - Partynice. W ramach festiwalu odbyły się następujące szkolenia jeździeckie:

- Szkolenie **Working Equitation z Goncalo Soaresem**,
- Szkolenie z **Justyną Rucińską**,
- Szkolenie z **Julią Opawską**,
- Szkolenie z **Katarzyną Jasińską**.

Goszczono także:

- **Andreas Dibowski** – złoty medalista w 2008 r. na Igrzyskach Olimpijskich w Pekinie. Złoty medalista Mistrzostw Europy w 2011 r. w Luhmuhlen i 2013 r. w Malmo. Wszystkie medale zdobył startując drużynowo. Były trener Polskiej Kadry Narodowej WKKW, obecnie konsultant Polskiej Kadry Narodowej WKKW.
- **Manolo Mendez** – pierwszy jeździec i jeden z sześciu założycieli klasycznej szkoły ujeżdżenia Real Escuela Andaluza del Arte Ecuestre w Jerez, w Hiszpanii. Jego ponad czterdziestoletnie doświadczenie obejmuje tradycyjne ujeżdżenie, Doma Vaquera i skoki. Jest szczególnie znany z pracy w ręku, przynoszącej znakomite efekty w treningu oraz rehabilitacji koni. Specjalista w zakresie uczenia i doskonalenia piaffu, pasażu i piruetów.
- **Sue Dyson** - światowej sławy ekspert w dziedzinie ortopedii koni, specjalizująca się zwłaszcza w zakresie kulawizn i słabych wyników u koni sportowych.
- **Karin Leibbrandt** - lekarz weterynarii, zajmujący się rehabilitacją i szkoleniem koni. Sama jest bardzo dobrym jeźdźcem i jest w pełni oddana pracy z końmi. Głównym jej celem jest wytrenowanie silnych i zdrowych koni sportowych, które prawidłowo reagują na polecenia jeźdźców, a dodatkowo robią to z radością i bez wysiłku. Stworzyła swoją szkołę szkolenia jeźdźców i rehabilitacji koni w treningu 4 Dimension Dressage.
- **Tessa Roos** - instruktor jazdy konnej z 15-letnim doświadczeniem i wykształceniem w zakresie nauk przyrodniczych i metody Feldenkraisa. Od początku kariery specjalizowała się w doskonaleniu dosiady jeźdźców, ucząc ich większej świadomości swego ciała, odnajdowania bardziej zrównoważonej pozycji i w rezultacie odciążania swoich koni.
- **Monty Roberts** - legendarny zaklinacz koni, trener koni klasy mistrzowskiej oraz koni wyścigowych, wygrywających najsztywniejsze gonitwy na świecie. Twórca metody "Join Up" – opartej na komunikacji z końmi bez przemocy, budowaniu zaufania, wzajemnym szacunku i komunikacji między człowiekiem i koniem.

Przeprowadzone zostały także trzy egzaminy na odznaki jeździeckie Polskiego Związku Jeździeckiego, w których wzięło udział 75 jeźdźców. W tym pierwszy raz egzamin na odznaki woltyżerskie Polskiego Związku Jeździeckiego.

DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

WTWK - Partynice posiada najlepszą bazę treningową na terenie Dolnego Śląska. Dysponujemy pełnowymiarową krytą ujeżdżalnią, wraz z rozprężalnią. Swoją bazę rozbudowano o krytą halę namiotową, która swoją inaugurację miała podczas Europejskiego Festiwalu Konnego. Dzięki tej inwestycji zyskano możliwość równoległego prowadzenia działalności rekreacyjnej, sportowej i szkoleniowej.

Najważniejsze zawody jeździeckie rozgrywane w 2019 r. na terenie WTWK Partynice:

VI Międzynarodowe Mistrzostwa Euro Equus w Jeździe Bez Ogłowia

Największa autorska impreza organizowana przez WTWK Partynice. Wrocław od 2015 r. należy do elitarnego stowarzyszenia miast europejskich promujących się poprzez dziedzictwo konne i kulturę jeździecką. W tym roku Wrocław pełnił funkcję Stolicy Konia stąd nowa nazwa Mistrzostw pokazująca trend rozwoju zawodów w kierunku międzynarodowym. Tegoroczne zawody były również przełomowe ponieważ w stawce zawodników znaleźli się także profesjonaliści. Wprowadziło to nową jakość imprezy.

Dwugwiazdkowe zawody CSI Wrocław

Organizowane od lat na wrocławskim hipodromie przez Tarant Events zawody miały w tym roku niezwykle powodzenie. W hali Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice wystartowało 145 zawodników z 9 państw na 290 koniach. W ciągu trzech dni rozegranych zostało 16 konkursów. Wystąpili doświadczeni jeźdźcy zza granicy, a także cała Polska czołówka.

Ogólnopolskie zawody w Woltyżerce

Zorganizowane po raz pierwszy na terenie WTWK - Partynice zawody w woltyżerce cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem wśród zawodników oraz zebrały liczne pozytywne rekomendacje środowiska woltyżerskiego.

Konkurs tradycyjnego powożenia

Zaprezentowane zostały historyczne zaprzęgi powożone przez wiodących polskich uczestników międzynarodowych konkursów tradycyjnego powożenia. Okazję do prezentacji historycznych ekwipaży (rodzaj luksusowego, lekkiego powozu, pojazdu konnego z zaprzęgiem, znany w XIX wieku) stworzyła Międzynarodowa Organizacja Tradycyjnego Powożenia (AIAT) skupiająca 15 państw, która w dniach 9-10 lutego ma we Wrocławiu swój doroczny mityng.

XVIII Mistrzostwa Polski Polskiej Ligi Western i Rodeo i V Mistrzostwa Polski Polish Cowboy Race

Zawody zgromadziły stawkę ponad 100 koni, które wystartowały w następujących konkurencjach: trail, western horsemanship, western pleasure, barrel racing, pole bending, cowboy parallel, cowboy trail, cowboy race oraz team cowboy race. Był to mały jubileusz wymyślonej w Polsce pięć lat temu konkurencji Polish Cowboy Race. Imprezę uświetnił pokazowy turniej Konnej Straży Miejskiej kontra Team Polish Cowboy Race.

Wrocławska Olimpiada Dzieci i Młodzieży

W zawodach wzięło udział 21 zawodników. W skokach przez przeszkody w kategorii Konkurs Pony Open- przeszkody do 60 cm, wystartowało najwięcej zawodników, i w większości były to dzieci z Wyższej Szkołki Jazdy Partynice, które zdobyły pierwsze trzy miejsca w tej kategorii. W ujeżdżeniu konkurs z udziałem zawodników Wyższej Szkołki Jazdy również był najliczniej obsadzony. Tak jak w skokach, w ujeżdżeniu także, dzieci z grup sportowych Wyższej Szkołki Jazdy zdobyły pierwsze trzy miejsca w kategorii Młodzik i Junior młodszy.

UTRZYMANIE I ROZBUDOWA POSIADANEJ BAZY

Wykonanie zadań wpływających na poprawę wizerunku obiektu

W 2019 r., w celu poprawy wizerunku obiektu, zdemontowano metalowe ogrodzenie zdewastowanego przez konie parkuru, cały teren wyrównano i obsiano trawą. Ze zdemontowanych rur zbudowano trzy padoki dla potrzeb działu rekreacji, umożliwiając tym samym oglądanie koni na wolnym wybiegu. Zlikwidowane zostało również ogrodzenie tzw. Lasku Lipowego, na terenie którego powstał Park Linowy dla dzieci. Konstrukcja strefy dekoracji na padoku do prezentacji koni została wymieniona i odnowiona. Powiększono również teren dla publiczności likwidując drewniane ogrodzenie strefy VEP (Very Elegant Person) oraz otaczający żywopłot. Budowa Parku Linearnego wzbogaciła cały teren obiektu o łąki kwietne, oraz liczne klomby trawiaste.

Wykonane zadań poprawiających stan bezpieczeństwa na obiekcie

2019 r. wyeliminowano wiele zagrożeń, z którymi zmagano się w poprzednich latach. Przede wszystkim, dzięki ogrodzeniu postawionemu wokół torów wyścigowych, pozbyto się stada saren bytującego na terenach codziennych treningów. Również konflikt pomiędzy ruchem konnym a pieszo – kołowym został docelowo rozwiązany, poprzez zamontowanie systemu szlabanowego. Dla spowolnienia ruchu kołowego zamontowano progi zwalniające oraz znaki ograniczające prędkość na terenie całego obiektu. Dodatkowo, wszystkie ścieżki spacerowe, szlak konny oraz zbiornik retencyjny, oznakowane zostały tabliczkami informacyjnymi oraz ostrzegawczymi. W miejscach zadrzewionych, a zagrażających zdrowiu i życiu osób przebywających na terenie obiektu, przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w postaci redukcji koron i wycinki obumarłych drzew.

Wykonane zadań ułatwiających funkcjonowanie obiektu

2019 r. to wiele prac wykonanych na terenie ułatwiających funkcjonowanie obiektu. W celu ulepszenia połączeń nagłośnienia i internetu, wykonano kilkudziesięciometrowe przewiertki pod ziemią i rozprowadzono przewody. Oznakowano na asfalcie miejsca odpraw transportu koni oraz koperty parkingowe dla inwalidów. Także przy trybunie głównej wyznaczono miejsca dla osób niepełnosprawnych. W celu polepszenia komunikacji pomiędzy budynkami Łoży i Herbaciarni wykonano szerokie schody łączące oba miejsca. Zlikwidowano zalegające od lat hałdy ziemi stwarzając warunki do budowy nowych padoków. Funkcjonowanie stajni rekreacyjnej polepszyło się poprzez powiększenie powierzchni płyty obornikowej. Również dla działu rekreacji zrealizowano projekt powstania nowej ścieżki konnej w okolicach zbiornika retencyjnego. Rekreacja wzbogaciła się również o pięć nowych padoków wybudowanych na niezagospodarowanych terenach. Na potrzeby działu wyścigowego wykonano utwardzenie wszystkich płyt obornikowych przy stajniach, a na torze do codziennych treningów wymieniono całe podłoże na nowe. Magazyn słomy i siana stajni wyścigowych został wyremontowany poprzez częściową wymianę konstrukcji, dodatkowe wzmocnienia i nowe odeskowanie. Na trasach wyścigowych pojawiły się cztery nowe płyty i dwie przeszkody.

DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA

Do głównych zadań działu marketingu WTWK Partynice należały: dotarcie do nowych grup odbiorców, pozyskanie środków finansowych od sponsorów i reklamodawców, promocja i budowa marki Wyścigi Konne. Wrocław, poprawa jakości i atrakcyjności dni wyścigowych i zorganizowanie nowych dużych imprez masowych takich jak Męskie Granie, Europejski Festiwal Konny, Festiwal Winiarze i Przyjaciele.

IMPREZY W SEZONIE 2019

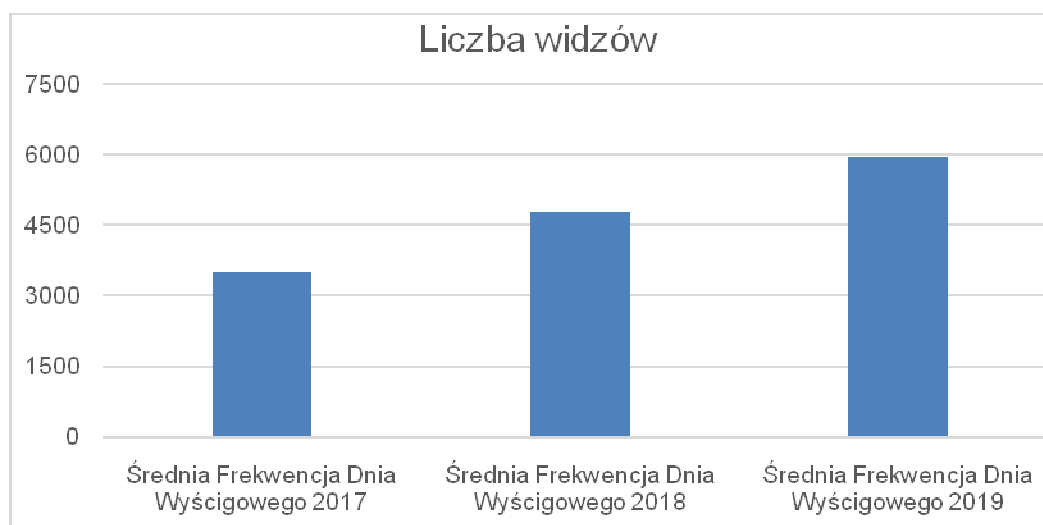
Wyścigi konne

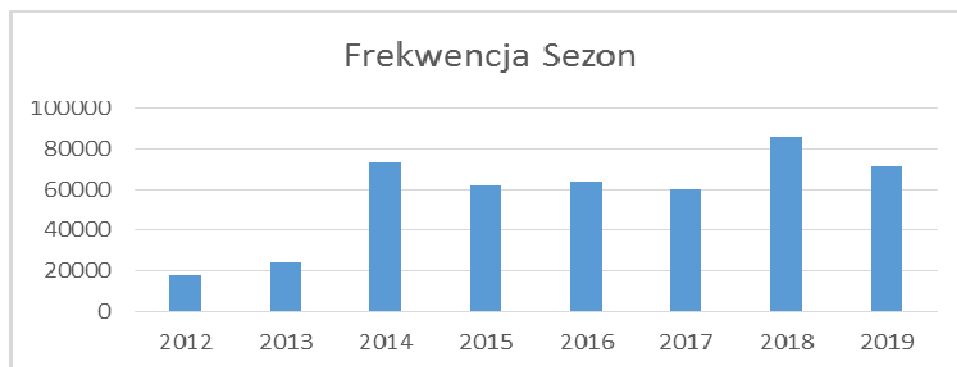
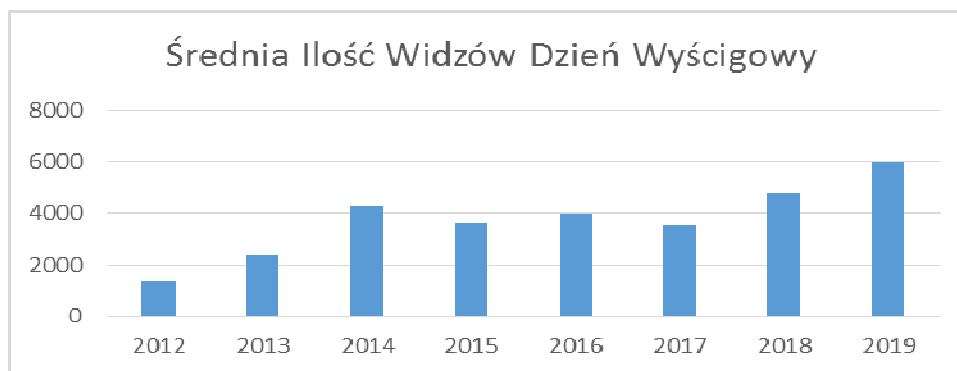
W sezonie wyścigowym 2019 r. w okresie od maja do listopada rozegranych zostało 12 dni wyścigowych. Jeden dzień wyścigowy z powodu upałów (38 C) i w trosce o konie został odwołany. Średnia frekwencja na dzień wyścigowy wyniosła 5957 osób.

Tabela frekwencji w sezonie 2019 z wyszczególnieniem dni wyścigowych.

Liczba porządkowa	Data	Frekwencja 2019
1	05 maja	12 224
2	12 maja	1 140
3	02 czerwca	7 366
4	09 czerwca	5 647
5	23 czerwca	2 559
6	30 czerwca	nie odbył się
7	28 lipca	3 164
8	11 sierpnia	4 085
9	18 sierpnia	3 915
10	08 września	9 604
11	22 września	8 492
12	13 października	6 293
13	20 października	7 000
SUMA		71 489

Komentarz: w porównaniu z poprzednim sezonem średnia liczba widzów na dniu wyścigowym wzrosła z 4 775 osób do 5 957 osób. Największą popularnością cieszyły się tzw. duże dni wyścigowe (Otwarcie Sezonu, Crystal Cup&Ladies Day i Wielka Wrocławska & Gentleman's Day organizowany w tym roku w ramach Europejskiego Festiwalu Konnego). Zauważalny jest zdecydowany wzrost liczby publiczności w drugiej części sezonu, która po otwarciu nowej ścieżki pieszo biegowej, o wiele liczniej zaczęła odwiedzać tor.

Inne imprezy

Oprócz mityngów wyścigowych w 2019 r. na terenie WTKW Partynice odbył się szereg imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym i rozrywkowym. W wyniku działań marketingowych zaobserwowano stały wzrost świadomości oraz zainteresowania obiektem wśród klientów biznesowych i partnerów Toru.

Najważniejsze zorganizowane imprezy:

- **12-14 kwietnia 2019 r.** Runmageddon – dwudniowy ekstremalny bieg z przeszkodami – 19872 uczestników
- **27-28 kwietnia 2019 r.** Targi Ogrodnicze – „Pamiętajcie o ogrodach” – 10 319 uczestników
- **1-3 maja 2019 r.** Trzydniowa Majówka na Partynicach – 4 019 uczestników
- **17 czerwca 2019 r.** Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska – 5 647 uczestników
- **3 sierpnia 2019 r.** Męskie Granie – 10 455 uczestników
- **7-15 września 2019 r.** Europejski Festiwal Konny największa impreza organizowana przez Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice – 27 000 uczestników
- **7-10 października 2018 r.** Zawody Jeździeckie – Halowy Puchar Polski Wago CSI – 5 377 uczestników

Zmiany wprowadzone przez dział marketingu w 2019 r.

Nowe działania marketingowe w sezonie 2019

Zorganizowanie Europejskiego Festiwalu Konnego w ramach, którego zostały zorganizowane następujące wydarzenia:

- Przegląd filmowy „Konie i Ludzie”, seanse w Dolnośląskim Centrum Filmowym, 9-13 września 2019.
- Święto Rekreacji Jeździeckiej (przeegląd ras końskich, pokazy dżygitówki w wykonaniu ApolinarSKI group, pony games, bieg inauguracyjny otwarcie ścieżki

- pieszo-biegowej wokół toru wyścigów konnych, przejażdżki czterokonnymi zaprzęgami po torze, międzynarodowe zawody konne służb mundurowych).
- Międzynarodowe Mistrzostwa w Jeździe bez ogłowia Euro Equus.
 - Finał Europejskiego Festiwalu Konnego - wieczór pokazów konnych z udziałem gwiazd festiwalu: Gari Zoher, Blanka Satora, Paweł Jachymek, Bogusław Linda, Bogdan Czarnik, Rafał Dolata.
 - Organizacja konferencji naukowej „Współczesne koncepcje szkolenia w jeździectwie” na Uniwersytecie Ekonomicznym.
 - Sesje szkoleń w ramach Europejskiego Festiwalu Konnego prowadzone przez” Goncalo Soares, Justyna Rucińska, Julia Opawska, Katarzyna Jasińska.
 - Odświeżenie tablic z logotypami miast partnerskich Euro Equus.
 - Uroczyste odświeżenie rzeźby „Konie wojny”.
 - Wyprodukowanie filmów promocyjnych: ścieżka pieszo-biegowa, wyścigi konne.
 - Wyprodukowanie filmów podsumowujących Europejski Festiwal Konny.
 - Organizacja koncertu jazzowego w ramach Europejskiego Festiwalu Konnego.
 - Wystawy plenerowe w centrum miasta promujące wyścigi konne oraz Europejski Festiwal Konny.
 - Wystawa w Dolnośląskim Centrum Filmowym, promująca działalność miast członkowskich Euro Equus.
 - Wyprodukowanie nowego folderu wyścigowego w dwóch wersjach językowych.
 - Wyprodukowanie materiałów promujących Międzynarodowe Mistrzostwa w Jeździe Bez Ogłowia: folder, roll-upy i ścianka reklamowa.
 - Stworzenie nowej strony internetowej.
 - Ubranie całej załogi w surduty angielskie i cylindry.
 - Nowe forma nagradzania zwycięzców na padoku (skrzynki na wina, wina, video broszury).
 - Wprowadzenie nagłośnienia na padoku.
 - Odświeżenie partynickiego krasnała Gonito.
 - Konferansjer na każdym dużym dniu wyścigowym (Katarzyna Dowbor, Robert Janowski, Karol Strasburger).
 - Promocja na nowych nośnikach reklamowych – patrz punkt 3 sprawozdania.
 - Konkursy - organizacja dwóch konkursów dotyczących wyścigowej elegancji z atrakcyjnymi nagrodami w postaci wycieczek na najważniejsze wyścigi w Europie (Merano, St.Moritz).
 - Otworzenie Parku Linowego na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice.
 - Promocja nowo otwartej ścieżki pieszo biegowej oraz siłowni plenerowej.
 - Wprowadzenie nowych, tematycznych dni wyścigowych (Eko-Day. Vertigo Summer Jazz Festiwal, Dzień Zamków i Pałaców, Motoclassic Wrocław).
 - Organizacja koncertu jazzowego inaugurującego otwarcie dnia wyścigowego.
 - Organizacja grupowego zwiedzania Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice we współpracy z Hello Poland.
 - Uruchomienie nowej lokalizacji dla strefy VEP (Very Elegant Person).
 - Organizacja komercyjnej strefy VIP na górnej części trybuny głównej dla partnera biznesowego - Unico Logistics.
 - Postawienie nowego namiotu 200m2 z podłogą do wynajmu pod imprezy.
 - Stworzenie nowej przestrzeni pod wynajem terenu – aranżacja padoku.
 - Zorganizowanie pokazu mody przed i w trakcie dnia wyścigowego.
 - Poszerzenie składu jury w konkursie mody o projektantki mody i blogerki Ela Piorun, Michalina Sosna, Magdalena Antosiewicz.

Działania promocyjne & media relations

Relacje medialne o WTKW Partynice

W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. w wyniku stałego monitoringu mediów (RTV, prasa, internet) ukazało się 1 990 publikacji (wzrost o 744 publikacje) dla pięciu

monitorowanych tematów wśród 415 źródeł (wzrost o 244 źródła) pochodzących od 347 autorów (wzrost o 141 autorów). Szacowana wartość ekwiwalentu reklamowego wszystkich materiałów sięgnęła 6 000 000 zł. Źródło: Press Service Monitoring Mediów.

- Wystawa plenerowa promująca działalność Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice oraz otwarcie sezonu wyścigowego. Wystawa składająca się z 16 wielkoformatowych plansz. Miejsce: ul. Świdnicka, termin ekspozycji: 22 kwietnia – 6 maja 2019.
- Wystawa plenerowa promująca Europejski Festiwal Konny, składająca się z 28 plansz. Miejsce: północna pierzeja rynku. Termin ekspozycji: 30 sierpnia – 15 września 2019.
- Wystawa promująca przewodnictwo Wrocławia w Stowarzyszeniu Euro Equus: 13 wielkoformatowych plansz w terminie: 9-15 września 2019r w Dolnośląskim Centrum Filmowym.
- Reklama dużych dni wyścigowych na wolnostojących, podświetlanych kubikach:
 - Otwarcie sezonu, lokalizacja: plac Solny, termin: 14 kwietnia – 5 maja 2019 r.
 - Crystal Cup & Ladies Day, lokalizacje: Plac Solny, ul. Świdnicka, termin: 18 maja – 2 czerwca 2019 r.
 - Wielka Wrocławska oraz Europejski Festiwal Konny, lokalizacja: ul. Oławska, termin: 31 sierpnia – 16 września 2019 r.
- Reklama wydarzenia Crystal Cup & Ladies Day na żaglach mocowanych na latarniach wzdłuż ulicy Oławskiej, liczba flag – 23.
- Reklama dużych dni wyścigowych (Otwarcie sezonu, Crystal Cup & Ladies Day, Wielka Wrocławska i Europejski Festiwal Konny) na wielkoformatowych nośnikach reklamowych, na terenie Wrocławia:
 - słupy ogłoszeniowe – ekspozycja plakatów w formacie B1 oraz brytów reklamowych obejmujących 100% powierzchni słupów reklamowych,
 - billboardy – 12 oraz 18 m2,
 - cityscrolle,
 - citylighty ulokowane na wiatkach przystankowych.
- Ekspozycja plakatów promujących Europejski Festiwal Konny na 111 wiatkach przystankowych na terenie Wrocławia.
- Reklama przeglądu filmowego „O koniach i ludziach” w miesięczniku repertuarowym wydawanym przez Dolnośląskie Centrum Filmowe.
- Emisja spotów przed seansami w Dolnośląskim Centrum Filmowym, promujących duże dni wyścigowe oraz Europejski Festiwal Konny.
- Reklama sezonu wyścigowego na wielkoformatowych nośnikach (banery 1,8x3,4m, 1,8x6,8m, 1,5x3m, 1,8x5m) na wrocławskich plażach: Hot Spot (Kozanów), ZaZoo (przy wrocławskim ZOO), Ogródek Bar Plażowy (Klecina).

Kontynuacja działań promocyjnych zainicjowanych w 2018 r.

- Emisje spotów reklamowych na ekranach wewnątrz pojazdów MPK – 180 pojazdów, łącznie przez 6 tygodni.
- Kolejkowo–ekspozycja roll-upu, ekspozycja banneru na terenie makiety kolejkowa, aranżacja sceny poświęconej wyścigom konnym na terenie makiety kolejkowa.
- Narodowe Forum Muzyki - emisja spotów na 4 ekranach w hollu głównym NFM-u.
- Hala Stulecia – emisja spotów na zewnętrznym telebimie oraz na 4 ekranach wewnętrznych.
- ZOO – ekspozycja wielkoformatowego banneru (4x2,5m) promującego działalność WTKW Partynice – na ogrodzeniu zewnętrznym obiektu oraz emisje spotów na ekranie w Afrykarium.
- Stadion Wrocław – emisja spotów reklamowych na ekranach w strefie VIP, citylightów na terenie esplanady stadionu.
- Jazz Club & Restaurant Vertigo – uruchomienie specjalnej linii tramwajowej z jazzowym bandem, która dowoziła ludzi na wyścigi 10 czerwca (Crystal Cup, Ladies Day, 100 lat niech żyje nam) + ekspozycja roll-upa w klubie.

- Moviegate – ekspozycja oryginalnego siodła Damara (koń Bohuna z filmu „Ogniem i mieczem” obecnie przebywający na Partynicach) + ekspozycja roll-upu.
- Wrocławski Teatr Lalek – ekspozycja roll-upu oraz emisja spotów reklamowych na dwóch ekranach w hollu teatru.
- Helios – emisja spotów reklamowych przed seansami filmowymi w kinach na Bielanych Wrocławskich oraz w Galerii Magnolia.
- Centrum Historii Zajezdnia – ekspozycja roll-upu w hollu obiektu.
- Inyourpocket – reklama pierwszej części sezonu wyścigowego w anglojęzycznym wydawnictwie.
- Współpraca patronacka ze stacjami grupy AGORA – Radio Złote Przeboje, Radio Pogoda, Radio Tok fm oraz z Polskim Radiem Wrocław i Radiem RAM.
- Rozszerzenie bazy miejsc, w których były kolportowane nasze materiały promocyjne: punkty informacji turystycznej, hotele, hostele, muzea, galerie.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

- Wrocław pełnił rolę European Horse City w ramach stowarzyszenia Euro Equus i z tej okazji zorganizował dziewięciodniowy Europejski Festiwal Konny, którego częścią był międzynarodowy mityng wyścigowy Wielka Wrocławska, a także Międzynarodowe Mistrzostwa Euro Equus w Jeździe Bez Ogłowia, festiwal filmowy „Konie i ludzie”, konferencja naukowa, szkolenia i pokazy konne oraz zgromadzenie ogólne delegatów miast zrzeszonych w Euro Equus – z tej okazji na ścianie trybuny głównej odsłonięto tablice z nazwami i logotypami miast członkowskich.
- We Wrocławiu rozegrana została międzynarodowa gonitwa z przeszkodami w ramach Crystal Cup European Cross Country Challenge – gościliśmy sekretarza Crystal Cup oraz dyrektora toru wyścigowego w Pardubicach (Czechy).
- Delegacja WTWK Partynice uczestniczyła w Waregem Koerse (Belgia), gdzie odbyła się gonitwa Crystal Cup i parada koni Euro Equus.
- Delegacja WTWK Partynice uczestniczyła w mityngu wyścigowym Crystal Cup w Pardubicach (Czechy).
- Delegacja WTWK Partynice uczestniczyła w National Horse Fair w Golega (Portugalia), mieście członkowskim Euro Equus.
- W ramach międzynarodowej współpracy z zagranicznymi torami rozegrana została we Wrocławiu gonitwa płotowa o Nagrodę Toru Wyścigowego w Pardubicach – Cena Dostihoveho Zavodiste Pardubice.
- W Pardubicach (Czechy) rozegrana została gonitwa z płotami o nagrodę Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice.
- Koń z partynickiej stajni Nebo uczestniczył w gonitwie rozegranej w ramach mityngu Crystal Cup na torze w Merano (Włochy).
- Delegacja WTWK Partynice uczestniczyła w spotkaniu podsumowującym cykl Crystal Cup, które odbyło się w Cheltenham (Anglia) podczas mityngu wyścigowego The International.

VIII FINANSE

Dochody

Głównymi źródłami dochodów Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice są wpływy:

- zadanie A.3.3.13 – ze świadczonych usług najmu i dzierżawy terenów oraz pomieszczeń,
- zadanie A.4.5 – ze świadczonych usług m.in. związanych z chowem i hodowlą zwierząt, wpływy z tytułu opłaty za jazdy rekreacyjne, półkolonie,
- zadanie A.5.6.10 – z tytułu zapisu koni wyścigowych do gonitw,
- zadanie A.5.4.8 – z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat,
- zadanie A.5.6.17 – z tytułu sprzedaży obornika końskiego, złomu itp.

Dział	Rozdział	Nr zadania	Paragraf	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
Dochody WTKW 2019 razem					2 650 000	2 557 139,48	96,50
926	92604	A.3.3.13	0750+000	Pozostałe dochody z najmu i dzierżawy	650 000	742 485,81	114,23
926	92604	A.4.5	0830+000	Wpływy z usług	1 500 000	1 406 802,26	93,79
926	92604	A.5.6.10	0970+000	Różne wpływy	500 000	374 808	74,96
Dochody planowane					2 650 000	2 524 096,07	95,25
926	92604	A.5.4.8	0920+000	Pozostałe odsetki	-	4 428,49	-
926	92604	A.5.6.17	0970+000	Różne dochody	-	28 086,85	-
926	92604	A.5.6.3	0970+000	Różne dochody	-	528,07	-
Dochody nieplanowane					-	33 043,41	-

Dział 926 rozdział 92604

W tabeli przedstawiono podział wykonanych dochodów ze względu na dział, rozdział, zadanie i paragraf. Dochody Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice w 2019 r. zostały wykonane w kwocie 2 557 139,48 zł, w tym dochody planowane w wysokości 2 524 096,07 zł z tytułu świadczonych usług m.in. jazd rekreacyjnych, najmów i opłat za zapisy koni do gonitw, co stanowi 95,25% planu finansowego oraz dochody nie ujęte w planie dochodów w kwocie 33 043,41 zł z tytułu zapłaty odsetek, odsprzedaży obornika końskiego oraz pozostałych.

Środki w zadaniu:

- A.3.3.13 zostały wykonane w 114,23% - wykonanie powyżej planu wynika z faktu, iż dużym zainteresowaniem cieszyła się usługa wynajmu terenu WTKW Partynice na imprezy plenerowe, m. in. organizacja koncertu „Męskie Granie”. W latach ubiegłych dochody z tego tytułu realizowane były na wysokim poziomie, co pozwalało na podobne zaplanowanie dochodów na rok kolejny,
- A.4.5 zostały wykonane w 93,79% - wykonanie nieznacznie poniżej planu. WTKW spodziewa się zwiększenia dochodów z tytułu jazd rekreacyjnych w roku 2020 - po oddaniu do użytkowania kolejnej krytej ujeżdżalni – pozwoli to na zwiększenie ilości zajęć odbywających się równolegle. Ponadto WTKW z początkiem 2020 r. wdraża udoskonaloną ofertę zajęć rekreacji jeździeckiej wraz z aktualizacją cennika,
- A.5.6.10 zostały wykonane w 74,96% - wykonanie poniżej planu wynika z trudności w oszacowaniu liczby koni zgłaszanych do gonitw rozgrywanych we Wrocławiu. Również wysokie temperatury powietrza w miesiącach letnich przyczyniły się do mniejszej frekwencji koni w gonitwach, a także do konieczności odwołania dnia wyścigowego czego skutkiem były zmniejszone wpływy z tytułu zapisu koni do gonitw.

Jednocześnie WTKW – Partynice informuje, iż dochody zaplanowane zostały wykonane w 95,25% tj. w kwocie 2 524 096,07 zł co nieznacznie odbiega od przyjętych wartości zapisanych w Planie Finansowym jednostki. Natomiast dochody ogółem zostały wykonane w 96,50% tj. w kwocie 2 557 139,48 zł.

Wydatki

Planowany budżet wydatków WTWK Partynice na rok 2019 po zmianach w podziale na poszczególne grupy wydatków, został przedstawiony w tabeli 2. Plan wydatków WTWK wynosił 13 247 395 zł i został zrealizowany w 99,98% na kwotę 13 244 816,62 zł, z czego wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92 604 stanowią kwotę 11 781 851,97 zł, tj. 99,99% planu finansowego, a wydatki inwestycyjne kwotę 1 375 152,75 zł, tj. 99,94% planu finansowego (zrealizowano zgodnie z harmonogramem), wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92 605 stanowią kwotę 57 811,90 zł tj. 99,99% planu finansowego – zgodnie z planowaną realizacją oraz wydatki bieżące w dziale 750 rozdziale 75 075 stanowią kwotę 30 000 zł tj. 100% planu finansowego.

Zrealizowane wydatki WTWK – Partynice za 2019 rok według poszczególnych grup wydatków.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan zł	Wykonanie zł	%
	Wydatki WTWK Partynice rok 2019	13 247 395	13 244 816,62	99,98
I.	Dział 926, Rozdział 92604, z tego:	13 159 575	13 157 004,72	99,98
1.	Wydatki bieżące, z tego:	11 783 530	11 781 851,97	99,99
1.1	- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	3 936 454	3 936 452,02	100
1.2	- dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz z pochodnymi	267 238	267.236,17	100
1.3	- wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi	1 108 414	1 108 409,62	100
1.4	- wydatki związane z realizacją zadań statutowych	6 313 600	6 311 931,22	99,97
1.5	- świadczenia na rzecz osób fizycznych	157 824	157 822,94	100
2.	Wydatki majątkowe	1 376 045	1 375 152,75	99,94
II.	Dział 926, Rozdział 92605, z tego:	57 820	57 811,90	99,99
1.	Wydatki bieżące, z tego:	57 820	57 811,90	99,99
1.1	- wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi	8 371	8 367,48	99,96
1.2	- wydatki związane z realizacją zadań statutowych	46 449	46 444,42	99,99
1.5	- świadczenia na rzecz osób fizycznych	3 000	3 000	100
III.	Dział 750, Rozdział 75075	30 000	30 000	100
1.	Wydatki bieżące, z tego:	30 000	-	-
1.2	- wydatki związane z realizacją zadań statutowych	30 000	-	-

Wykonanie planu zgodnie ze specyfiką działalności jednostki tj. niektóre grupy wydatków jednostka realizuje w większym stopniu w pierwszej połowie, a inne grupy wydatków w drugiej połowie roku.

Zadania realizowane w planie wydatków WTWK – Partynice w 2019 r. przedstawiono w tabeli 3. Środki przeznaczone na wydatki w ramach budżetu Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice zostały przeznaczone przede wszystkim na:

- w zadaniu WTWK/ZP01 Utrzymanie budynków wraz z obsługą – (kwota 2 435 654,14 zł) utrzymanie w należytym stanie obiektów budowlanych, obowiązkowe coroczne przeglądy techniczne budynków. Ponadto ze środków w niniejszym zadaniu realizowane są opłaty za energię elektryczną, gaz, wodę, wody opadowe, zakup paliwa, opał, materiały i wyposażenie, części zamienne do maszyn i urządzeń, telefonię, trwałe zarząd oraz inne opłaty na rzecz budżetu,
- w zadaniu WTWK/ZP02 Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością – (kwota 4 996 366,84 zł) wydatki związane przede wszystkim z kosztami wynagrodzeń osobowych i bezosobowych wraz z pochodnymi, PFRON oraz ZFŚS,

- w zadaniu WTWK/B/01 Prowadzenie działalności kulturalno-sportowo-rekreacyjnej – (kwota 868 140,24 zł) wydatki związane z utrzymaniem koni będących własnością WTWK i powierzonych do pensjonatu, zakupem koni do szkółki jeździeckiej, a także organizacją rekreacji tj. m. in. prowadzenie nauki jazdy konnej – wydatki w kwocie 810 328,34 zł oraz wydatki związane z organizacją Pikniku Olimpijskiego w kwocie 57 811,90 zł,
- w zadaniu WTWK/B/02 Działalność Wyścigowa - organizowanie wyścigów konnych – (kwota 2 707 636,74 zł) wydatki dotyczące przede wszystkim organizacji 13 dni wyścigowych oraz wypłaty nagród za gonitwy rozegrane zgodnie z harmonogramem, a także nakłady poniesione w związku z organizacją Europejskiego Festiwalu Konnego.
- w zadaniu WTWK/B/02/W Organizacja bazy treningowej wyścigów konnych – (kwota 485 604 zł) została przeznaczona na comiesięczną obsługę bazy treningowej,
- w zadaniu WTWK/B/03 Organizacja półkolonii – (kwota 181 923,86 zł) wydatki związane z organizacją półkolonii jeździeckich dla dzieci i młodzieży,
- w zadaniu WTWK/B/04 Organizacja imprez różnych – (kwota 164 338,05 zł) wydatki związane z organizacją imprez rekreacyjnych i pikników firmowych oraz organizacją i promocją wyścigów konnych,
- w zadaniu WPI/300 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice przyjęta w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym w kwocie 1 346 493,75 zł, wydatki inwestycyjne na kwotę 1 346 493,75 zł. W zadaniu tym środki wydatkowano zgodnie z harmonogramem prac dla przebudowy infrastruktury Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice,
- w zadaniu WPI/366 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice przyjęta w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym w kwocie 28 659 zł „Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTWK – Partynice we Wrocławiu – Etap I – budowa parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną” - zrealizowano zgodnie z harmonogramem.

Zadania realizowane w planie wydatków WTWK – Partynice w 2019 r.

Dział	Rozdział	Nr zadania	Nazwa zadania	Plan zł	Wykonanie zł	%
926	92604	WTWK/ZP01	Utrzymanie budynku wraz z obsługą	2 435 836	2 435 654,14	99,99
926	92604	WTWK/ZP02	Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością	4 996 376	4 996 366,84	100
926	92604	WTWK/B/01	Prowadzenie działalności kulturalno-sportowo-rekreacyjnej	810 330	810 328,34	100
926	92605	WTWK/B01	Prowadzenie działalności kulturalno-sportowo-rekreacyjnej	57 820	57 811,90	99,99
926	92604	WTWK/B/02	Działalność wyścigowa	2 707 644	2 707 636,74	100
926	92604	WTWK/B/02/W	Organizacja bazy treningowej wyścigów konnych	487 080	485 604	99,70
926	92604	WTWK/B/03	Organizacja półkolonii	181 925	181 923,86	100
926	92604	WTWK/B/04	Organizacja imprez różnych	164 339	164 338,05	100
750	75075	WTWK/B/04	Organizacja imprez różnych	30 000	30 000	100
926	92604	WPI/300	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTWK	1 347 386	1 346 493,75	99,93
926	92604	WPI/366	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTWK – Etap I	28 659	28 659	100
			Razem	13 247 395	13 244 816,62	99,98

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W 2019 r. przeprowadzono trzy postępowania w trybie przetargu nieograniczonego. Wszystkie zostały zakończone udzieleniem zamówienia. Wartość umów brutto wyniosła łącznie: **699 525,80 zł**.

W okresie od **1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.** zawarto **50** (słownie: pięćdziesiąt) umów cywilno – prawnych dot. funkcjonowania obiektu.

INWESTYCJE

Rok 2019 był czasem bardzo intensywnych prac w zakresie prowadzenia oraz realizacji inwestycji na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice.

W związku z rozstrzygnięciem w IV kwartale 2018 r. przetargu na wymianę podłoża jeździeckiego na torze roboczym wewnątrz toru wyścigowego Wykonawca rozpoczął prace w tym zakresie, które zakończyły się z końcem stycznia 2019 r.

W IV kwartale 2018 r. rozstrzygnięty został również przetarg na budowę ogrodzenia wokół toru wyścigowego. W kontekście zwiększenia bezpieczeństwa na terenie WTWK – Partynice to jeden z bardziej priorytetowych projektów. Działania zostały podzielone na dwa etapy z których pierwszy zakończył się w lutym, a drugi (w oparciu o kolejne postępowania przetargowe) z końcem sierpnia 2019 r.

W IV kwartale 2018 r. Spółka Wrocławskie Inwestycje sp. z o.o., będąca inwestorem zastępczym przy tym zadaniu, rozstrzygnęła przetarg na dostawę i montaż hali namiotowej na potrzeby konnej rekreacji na terenie WTWK – Partynice. Współpraca ze spółką Wrocławskie Inwestycje przy realizacji tego zadania była bardzo szeroka a sam montaż hali poprzedziło szereg niezbędnych czynności, które spoczywały zarówno na spółce jak również na WTWK – Partynice, a mianowicie:

- wyburzenie funkcjonującego w tym miejscu Miasteczka Westernowego (na podstawie uzyskanych pozwoleń),
- przygotowanie podłoża pod budowę hali namiotowej (ściągnięcie hummusu, dostawa przekruszu betonowego o różnych parametrach, wyrównanie i zagęszczenie przygotowanego podłoża),
- przygotowanie projektu budowlanego hali namiotowej wraz uzyskaniem wszelkich niezbędnych pozwoleń,
- budowa 40 stóp fundamentowych,
- montaż hali namiotowej,
- dostawa profesjonalnego podłoża jeździeckiego.

Montaż hali odbył się z początkiem września 2019 r., natomiast procedury związane z uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie obiektu zostały zakończone pod koniec listopada 2019 r.

W 2019 r. były również kontynuowane prace związane z budową parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną. Finalizacja prac budowlanych oraz tych związanych z zagospodarowaniem istniejącej oraz nowej zieleni przypadła na czerwiec 2019 r. Wskazać należy, że jest to inwestycja dofinansowana ze środków UE. Od czasu ukończenia prac udostępniony teren stał się niezwykle popularnym miejscem do spędzania wolnego czasu dla mieszkańców okolicznych osiedli.

W ramach projektu oprócz licznych nasadzeń zieleni małej, średniej i wysokiej wokół toru wyścigowego powstała ścieżka pieszo – biegowa. W linii ścieżki powstał również nasyp z bezkolizyjnym przejściem dla koni. Teraz konie wchodzące na codzienne treningi lub niedzielne wyścigi przechodzą dołem, a osoby spacerujące mogą bezpiecznie je obserwować z góry. Nasyp stanowi też doskonałe miejsce obserwacyjne w trakcie wyścigów konnych z doskonałym widokiem na prostą finiszową.

Budowa parku to również 4 nowe wejścia na teren obiektu. Ta realizacja spotkała się z niezwykle pozytywnym odzewem okolicznych mieszkańców. Na terenie nowego parku dzięki głosom mieszkańców Wrocławia w ramach WBO powstała również siłownia plenerowa.

**DEPARTAMENT
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

ZADANIA UJĘTE W ZAŁOŻENIACH POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WROCŁAWIA NA 2019 r.

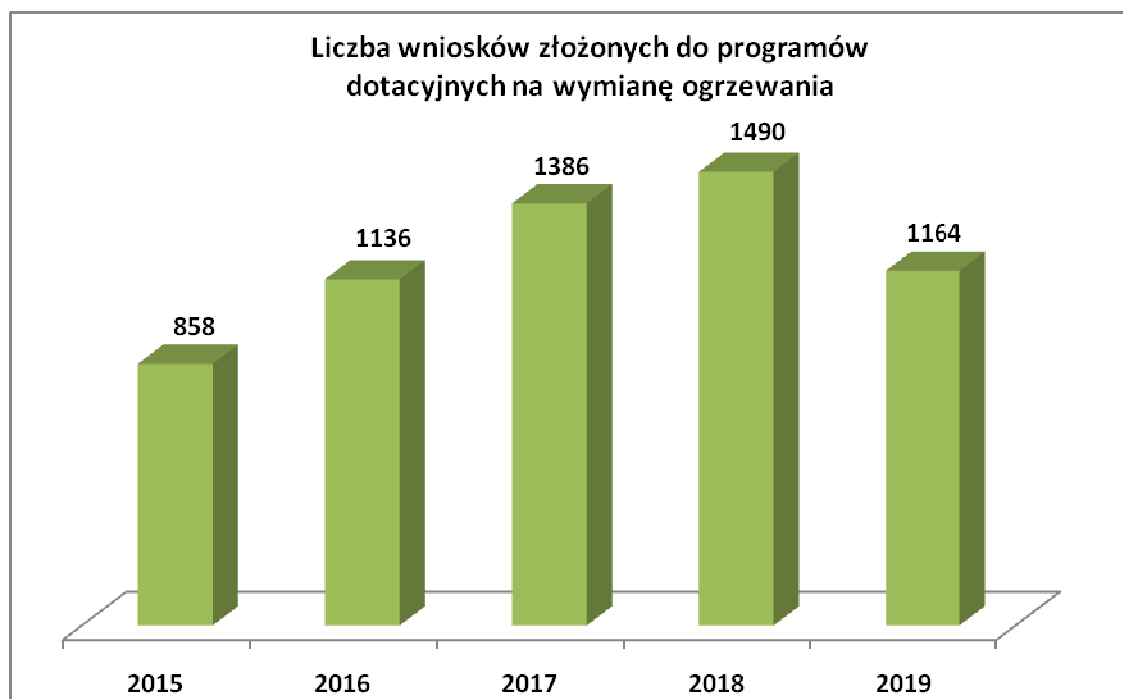
PRIORYTET I – ZIELONY WROCŁAW

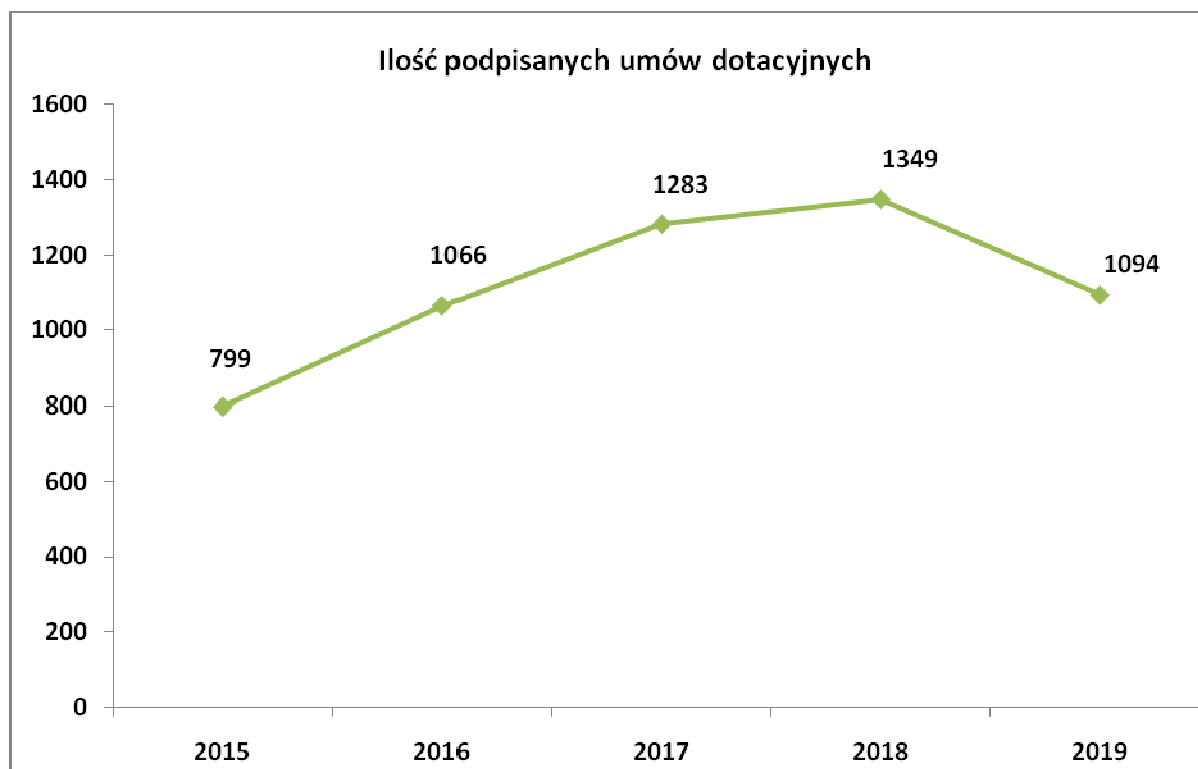
ZADANIE NR 1: PROGRAM DOTACJI DO WYMIANY LOKALNYCH WĘGLOWYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA NA PROEKOLOGICZNE – KONTYNUACJA PROGRAMU KAWKA – REALIZACJA DALSZEGO WSPARCIA FINANSOWEGO DLA OGRANICZANIA NISKIEJ EMISJI

Program dotacji do wymiany lokalnych węglowych źródeł ciepła na proekologiczne realizowany jest od 2014 r. i skierowany jest do właścicieli i najemców lokali mieszkalnych położonych na terenie Wrocławia, którzy zdecydują się na zmianę urządzeń grzewczych opalanych węglem i zastąpienie ich ogrzewaniem gazowym, elektrycznym, lekkim olejem opalowym, podłączeniem do miejskiej sieci ciepłowniczej lub urządzeniem grzewczym wykorzystującym odnawialne źródła energii. W ramach programu można uzyskać dofinansowanie w wysokości 70 % kosztów kwalifikowanych inwestycji, ale nie więcej niż 12 000,00 złotych. W okresie od 2014 r. do I połowy 2018 r. program współfinansowany był z Narodowym i Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (KAWKA). Od marca 2018 r. program w całości finansowany jest ze środków gminnych (Wrocławskie dotacje do wymiany pieców - KAWKA +). Podstawą realizacji programu była Uchwała Nr LI/1207/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 lutego 2018 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania węglowego na proekologiczne.

W 2019 r. w ramach realizacji programu rozpatrzono 1 164 wnioszków o udzielenie dotacji, podpisano 1 094 umów o udzielenie dotacji oraz przeprowadzono 2 610 wizji lokalnych mających na celu potwierdzenie faktu istnienia w lokalu czynnego ogrzewania opartego na paliwie węglowym oraz kontroli powykonawczych z realizacji inwestycji objętych dotacją.

Dokonując analizy pod kątem liczby wniosków złożonych do programu dotacyjnego w latach 2015 - 2018 oraz podpisanych umów dotacyjnych odnotowuje się wyraźną tendencję wzrostową zainteresowania programem ze strony mieszkańców, natomiast w 2019 r. zauważono spadek złożonych wniosków.

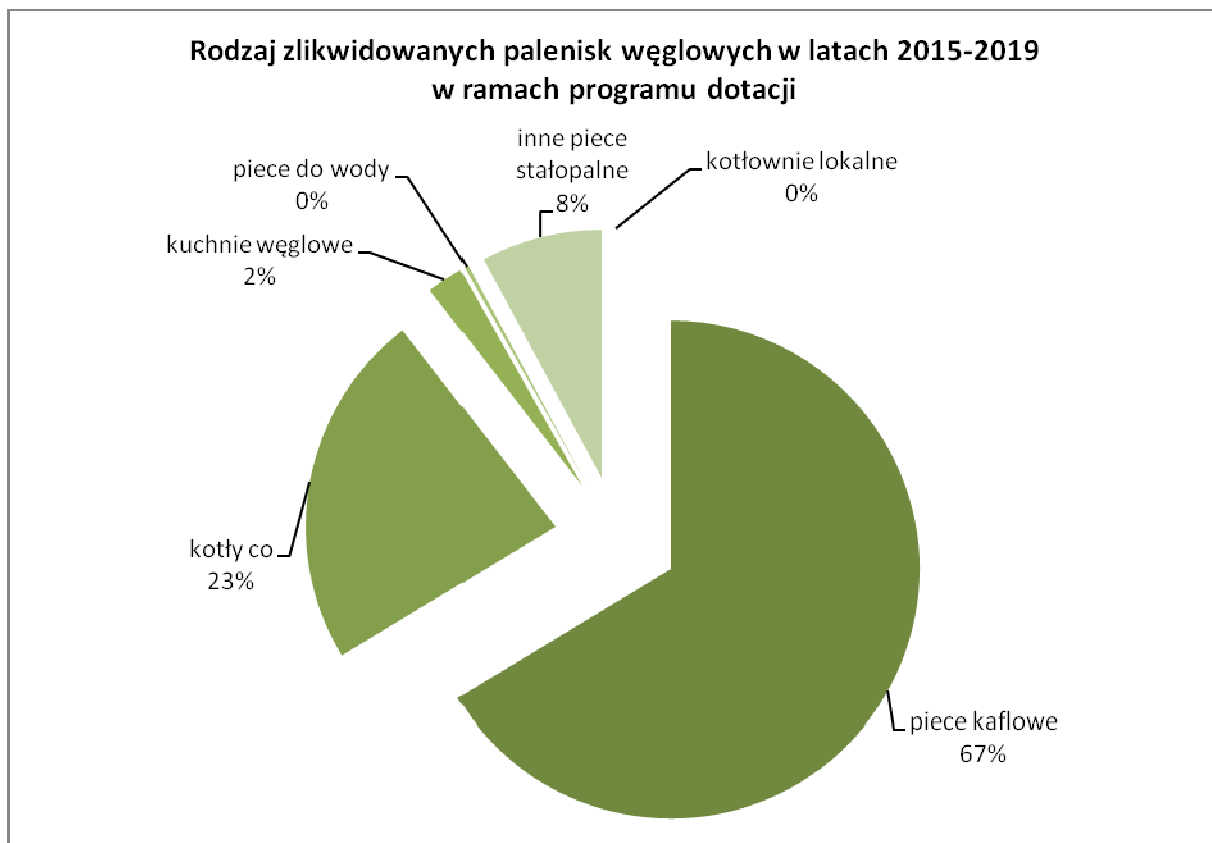

Dzięki stworzeniu systemu zachęt finansowych dla mieszkańców Wrocławia do likwidacji kotłów węglowych i zamiany na ekologiczne w ramach programu dotacji w 2019 r. zlikwidowano 1 427 palenisk węglowych, a od początku trwania programu 7 746.

Szczegółowy efekt rzeczowy programów dotacyjnych w rozbiciu na poszczególne lata

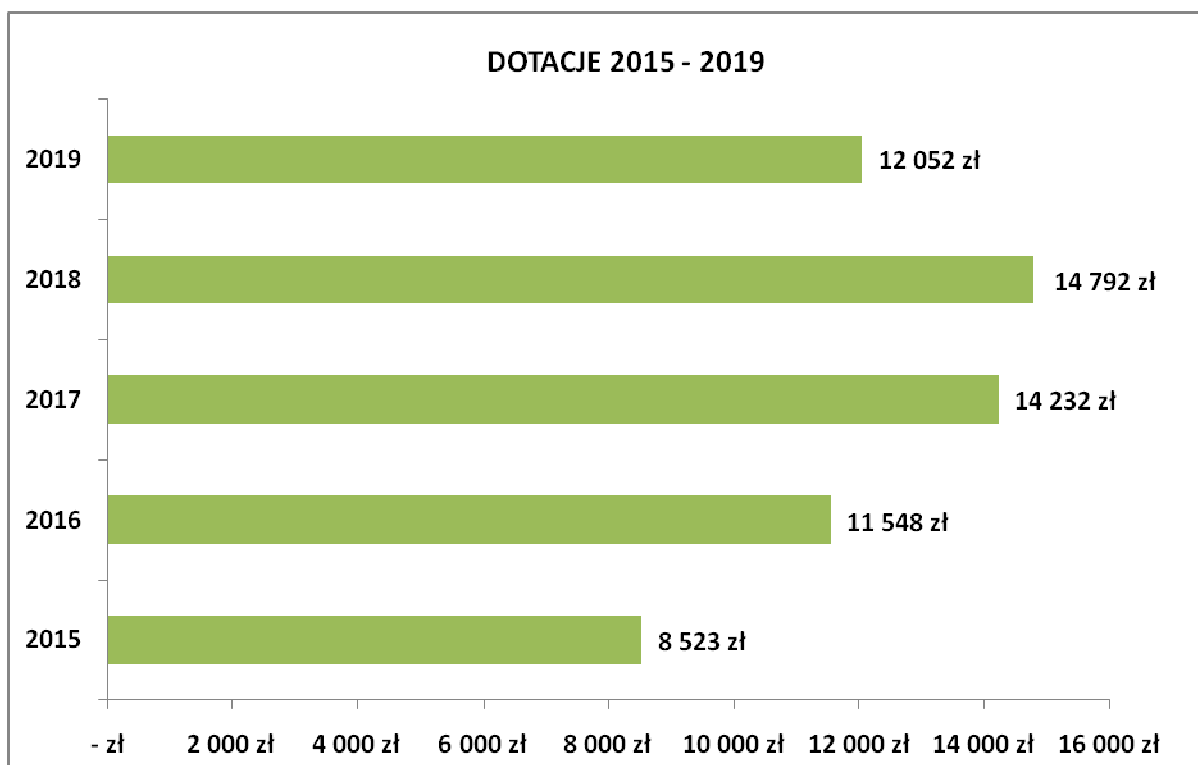
	2015	2016	2017	2018	2019	RAZEM
	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość	ilość
Źródła zlikwidowane						
piece kaflowe	821	1 028	1 196	1 202	891	5 138
kotły co	224	298	397	463	415	1 797
kuchnie węglowe	35	32	50	35	28	180
piece do wody	6	4	5	5	1	21
inne piece stałopalne	89	149	164	115	92	609
kotłownie lokalne *	0	1 167	0	0	0	1 167
Razem	1 175	1 512,167	1 812	1 820	1 427	7 746,17

* w 2016 r. zlikwidowano kotłownię ogrzewającą sześć lokali, udzielono dotacje tylko dla jednego lokalu

W 2019 r. rozliczono i przygotowano wnioski o płatność dla 1 164 spraw objętych dotacją.

Na realizację programu dotacyjnego w 2019 r. z budżetu miasta wydatkowano 12 051 539,65 zł, a od 2015 r. to kwota rzędu 60 000 000,00 zł.

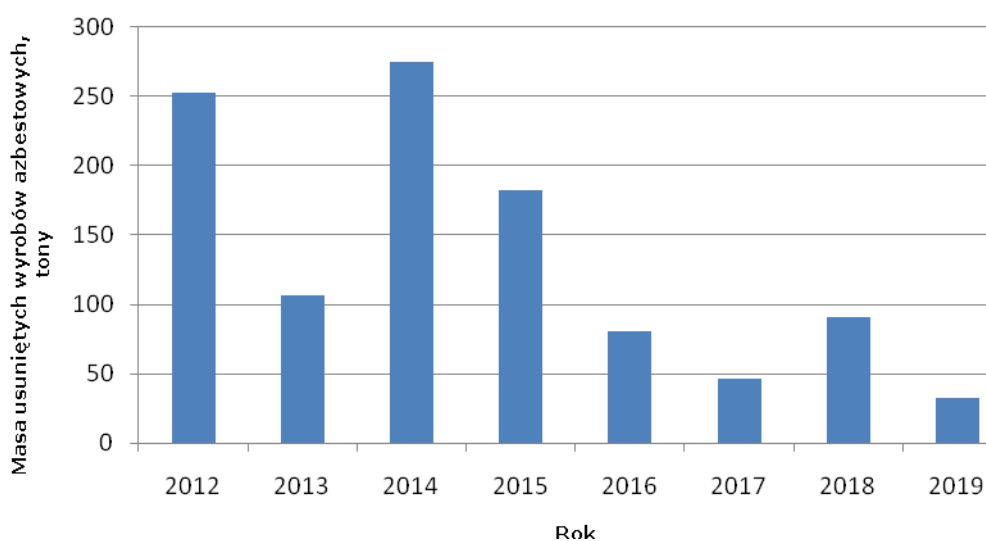

Wspieranie realizacji inwestycji z zakresu ograniczenia niskiej emisji poprzez dofinansowanie wymiany przestarzałych i niesprawnych urządzeń grzewczych opalanych węglem wpisuje się w prowadzoną przez Miasto politykę w zakresie ochrony powietrza i ograniczania zanieczyszczeń oraz odpowiada uchwale nr XLI/1405/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

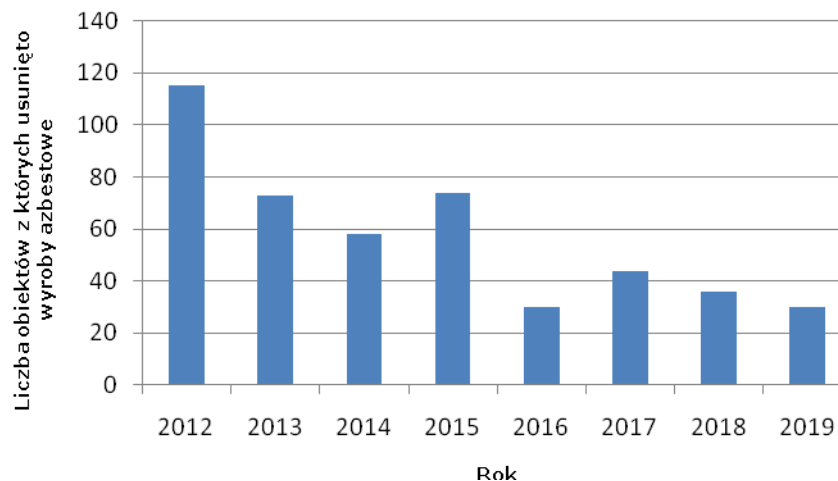
ZADANIE NR 2: KONTYNUACJA PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU WROCŁAWIA

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Wrocławia na lata 2012-2032 został przyjęty uchwałą Nr XXIII/528/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2012 r. Podstawą opracowania Programu są zadania samorządów powiatowych i gminnych zawarte w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Cele Programu miejskiego są zbieżne z celami przyjętymi w Programie krajowym. Zakłada się usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Wrocławia i jednocześnie minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia realizowany jest od 2012 r. W ramach Programu w latach 2012-2019 z terenu Wrocławia usunięto 1 065 ton wyrobów azbestowych z 460 obiektów i nieruchomości. Masa usuniętych w poszczególnych latach wyrobów azbestowych uzależniona jest od zgłoszeń mieszkańców.

Masa wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2012-2019

Liczba obiektów z których zostały usunięte wyroby azbestowe w latach 2012-2019

W 2019 r. w części Programu mającej na celu udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest osobom fizycznym i prawnym wykorzystującym wyrobów zawierające azbest lub posiadającym odpady azbestowe na terenie Wrocławia:

- przygotowano dokumentację i złożono wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska we Wrocławiu o dofinansowanie zadania pn.: „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia w 2019 roku”. Wniosek obejmował nieruchomości z których właściciele zadeklarowali usunięcie wyrobów azbestowych w 2019 r.,
- wykonawca prac wybrany w trybie zapytania ofertowego, zrealizował prace polegające na usuwaniu wyrobów azbestowych z terenu Wrocławia w okresie od 10 czerwca do 27 września 2019 r.,
- wykonawca usunął z terenu miasta łącznie 32,54 tony wyrobów azbestowych. Prace zostały zrealizowane na 30 nieruchomościach, w tym 26 nieruchomościach osób fizycznych, 3 nieruchomościach wspólnot mieszkaniowych i jednej przedsiębiorcy,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dofinansował zadanie na podstawie umowy dotacji nr 415/D/OZ/WR/2019 z dnia 19 listopada 2019 r. zawartej z Gminą Wrocław. Koszt realizacji Programu wyniósł ogółem 22 843,08 zł. Wartość dotacji z funduszy ochrony środowiska wyniosła 9 111,20 zł, co stanowiło 40 % kosztów kwalifikowanych zadania,
- zebrano deklaracje osób fizycznych i prawnych dotyczące udziału w Programie w 2020r.

Zaktualizowano informacje zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego o szkodliwości azbestu, zasadach bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi, obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z użytkowaniem tych wyrobów oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na usuwanie azbestu.

Na bieżąco przyjmowano „Informacje o wyrobach zawierających azbest” przekazywane przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska. Dane o wyrobach zawierających azbest zostały zamieszczone w Bazie Azbestowej.

ZADANIE NR 3: MONITORING WDRAŻANIA PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ I AKTUALIZACJA PGN

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

W 2019 r. kontynuowano aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. W styczniu wysłano wnioski o opinię do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu

oraz do Dolnośląskiego Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W lutym 2019 r. otrzymano pozytywne opinie. W okresie od 27 lutego do 7 marca 2019 r. zapewniono udział społeczeństwa w związku z Prognozą oddziaływania na środowisko:

- przekazano pisemną informację o udostępnieniu informacji o środowisku do Rad Osiedli,
- za pośrednictwem Wydziału Obsługi Urzędu Ogłoszenie Prezydenta zostało umieszczone na tablicach informacyjnych w głównych budynkach urzędu,
- Ogłoszenie Prezydenta wraz z załącznikami zostało zamieszczone na BIP oraz na stronie www.wroclaw.pl.

Zaktualizowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przyjęto Uchwałą NR XII/300/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 lipca 2019 r. zmieniającą uchwałę nr XVIII/345/15 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej”.

Na koniec 2019 r. zaktualizowano również harmonogram rzeczowo – finansowy, stanowiący integralną część dokumentu.

Zestawienie ilościowe zadań zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wg statusu oraz jednostki realizującej

STATUS ZADANIA	OGÓŁEM	GMINNE	POZAGMINNE
	liczba zadań	liczba zadań	liczba zadań
nierozpoczęte	94	65	29
w trakcie realizacji	130	92	38
zrealizowane	114	20	94
SUMA	338	177	161

Efekty ekologiczne zadań zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

OBSZARY	Nakłady finansowe	EFEKTY EKOLOGICZNE		
		Oszczędność energii [MWh]	Produkcja energii z OZE [MWh]	Redukcja emisji CO ₂ [Mg]
Zadania gminne	3 415 594 646,95 zł	245 824	680	82 166
Zadania pozostałe	2 467 540 711,59 zł	159 115	3 728	342 627
SUMA	5 859 615 462,54 zł	404 939	4 408	424 793

Źródło: opracowanie własne

Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu

W dniu 20 października 2016 r. Rada Miejska Wrocławia poprzez uchwałę nr XXXI/637/16 wyraziła zgodę na przystąpienie Wrocławia do „Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii”.

Przystępując do Porozumienia Wrocław podjął zobowiązania:

- zmniejszenia emisji CO₂ (oraz innych gazów cieplarnianych) z obszaru Wrocławia o co najmniej 40% do 2030 r., głównie przez poprawę efektywności energetycznej i większe wykorzystanie źródeł energii odnawialnej,
- zwiększenia odporności Wrocławia na zmiany klimatu przez przystosowanie się do jej negatywnych skutków.

Samorządy przystępujące do inicjatywy Porozumienia Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii zobowiązują się przesłać plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) w ciągu dwóch lat od formalnego przystąpienia z uwzględnieniem włączenia do stosownych polityk, strategii i planów kwestii dotyczących przystosowania się do skutków zmian klimatu. Uchwałą Nr XII/301/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 lipca 2019 r. został przyjęty „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)” dla miasta Wrocławia.

ZADANIE NR 4: MONITORING REALIZACJI DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH ZAPISANYCH W PROGRAMIE OCHRONY POWIETRZA

Opracowano oraz przesłano do Marszałka Województwa Dolnośląskiego sprawozdanie z realizacji programu ochrony powietrza dla Miasta Wrocław przyjętego uchwałą nr XLVI/1544/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 25 lutego 2014 r.).

Odbyły się 4 spotkania w ramach powołanego przez Prezydenta Wrocławia Zespołu ds. jakości powietrza i efektywności energetycznej (Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 396/19 z dnia 11 lutego 2019 r. zmienione zarządzeniami nr 582/19 z dnia 14 marca 2019 r., nr 1184/19 z dnia 21 czerwca 2019 r., 2079/19 z dnia 22 listopada 2019 r.), który pełni funkcję doradczą Prezydenta Wrocławia w zakresie działań poprawiających jakość powietrza oraz efektywność energetyczną na obszarze Wrocławia.

Zespół zajmował się przede wszystkim rozwiązywaniem problemów związanych z realizacją działań podejmowanych w celu ograniczenia niskiej emisji oraz poprawy efektywności energetycznej, współpracując z innymi urzędami, instytucjami naukowymi, badawczymi, organizacjami pozarządowymi oraz środowiskiem społeczno-gospodarczym w zakresie przygotowania programów, analiz i ocen, a także działaniami edukacyjnymi i informacyjnymi w zakresie jakości powietrza i efektywności energetycznej. W ramach Zespołu odbywały się posiedzenia, w których uczestniczyli wchodzący w skład Zespołu, pracownicy administracji samorządowej, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, instytucji naukowych i badawczych, konsultanci wojewódzcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Instalacja „Cyjanometr” Fot. Aleksandra Walczak

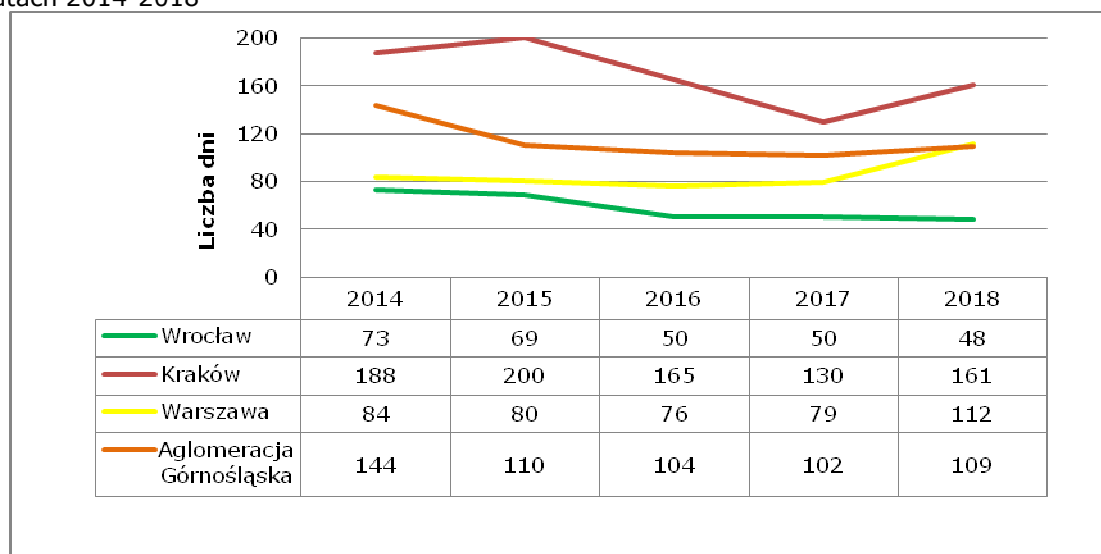
Została podpisana umowa na prezentację i utrzymanie funkcjonalności instalacji „Cyjanometr” autorstwa Martina BriceljBaragi. Cyjanometr, zlokalizowany w przestrzeni publicznej przy ul. Fryderyka Joliot-Curie 12 to pomnik, a zarazem oprogramowanie open source, które regularnie gromadzi obrazy nieba. Zdjęcia trafiają na stronę internetową: cyanometer.net, gdzie przyporządkowywane są odpowiednim odcieniom niebieskiego na kolistej skali. Internetowa strona Cyjanometru gromadzi również dane na temat jakości powietrza, tworząc w ten sposób archiwum, które służy do pomiaru i dokumentowania zmian zachodzących w środowisku. Na zadanie została wydana kwota 10 000,00 zł.

ZADANIE NR 5: ANALIZA WYNIKÓW POMIARÓW JAKOŚCI POWIETRZA

Poprawa jakości powietrza we Wrocławiu to jeden z najważniejszych celów polityki zrównoważonego rozwoju, sukcesywnie realizowany przez jednostki miejskie od wielu już lat. Monitoring jakości powietrza prowadzony przez organy administracji państwowej pokazuje, że stan powietrza we Wrocławiu ulega systematycznej poprawie. Zgodnie z monitoringiem prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska liczba dni z przekroczeniami dla pyłu zawieszonego zmniejsza się sukcesywnie.

W 2019 r. według manualnej stacji pomiarowej Wrocław – Korzeniowskiego liczba dni z przekroczeniami normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 wynosiła 25 dni (mniej niż w 2018 r. – 48 dni). Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10 w roku kalendarzowym wynosi: 35 dni. Stężenie średnioroczne pyłu PM2,5 wyniosło 19 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (automatyczna stacja pomiarowa Wrocław – Wiśniowa). Dopuszczalne stężenie średnioroczne dla PM2,5 wynosi: 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Porównanie jakości powietrza w Krakowie, Warszawie, Aglomeracji Górnośląskiej i we Wrocławiu w latach 2014-2018

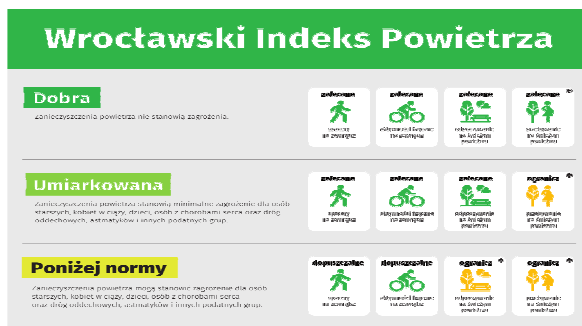

W celu poprawy stanu powietrza we Wrocławiu podjęto szereg działań wspomagających ograniczenie emisji szkodliwych substancji. Podnoszona jest świadomość ekologiczną mieszkańców Wrocławia poprzez codzienne informowanie o jakości powietrza oraz o przekroczeniach dopuszczalnych norm, także o negatywnym wpływie wysokich stężeń zanieczyszczeń, na środowisko naturalne i zdrowie ludzi, publikowane na stronach: <http://www.wroclaw.pl/>, <http://bip.um.wroc.pl/>.

Wprowadzono Wrocławski Indeks Jakości Powietrza, którego kategorie zostały tak opisane, aby informować mieszkańców o stanie powietrza w sposób adekwatny do poziomu zagrożenia. Wrocławianie dowiadują się z niego kiedy warunki sprzyjają podejmowaniu aktywności na świeżym powietrzu, a kiedy warto ograniczyć przebywanie na zewnątrz. Wrocławski Indeks Powietrza jest wyświetlany na tablicach informacyjnych na przystankach komunikacyjnych oraz na stronie internetowej miasta.

Wrocławski Indeks Powietrza

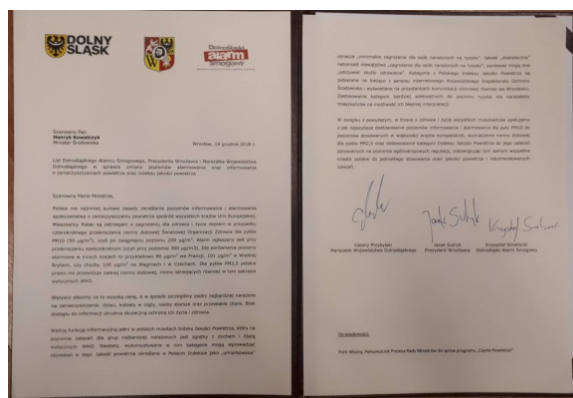

Wrocławski Indeks Powietrza

Prezydent Wrocławia wspólnie z Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego i Dolnośląskim Alarmem Smogowym wystosował apel do Ministra Środowiska w sprawie zmiany poziomów alarmowania i informowania o zanieczyszczeniach powietrza oraz indeksu jakości powietrza. W związku z powyższym z dniem 11 października 2019 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu zostały obniżone normy informowania oraz alarmowy do poziomu $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ oraz $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wypracowano *Procedurę uruchomienia zadań przewidzianych Planem Działań Krótkoterminowych*. Zadaniem Planu w myśl art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.) jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń stężeń zanieczyszczeń oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń. Procedura polega na informowaniu społeczeństwa o ryzyku oraz o przekroczeniach dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń. System informowania społeczeństwa opiera się na czterech poziomach alertów.

Apel do Ministra Środowiska w sprawie zmiany poziomów alarmowania i informowania o zanieczyszczeniach powietrza oraz indeksu jakości powietrza (19 grudnia 2018 r.)

ZADANIE NR 6: ROZPOCZĘCIE INWENTARYZACJI ŹRODEŁ OGRZEWANIA NA TERENIE WROCŁAWIA

Zostały ukończone prace nad realizowanym projektem pn. „Gęstość występowania źródeł ciepła na paliwo stałe a wiek, typologia i funkcja tkanki budowlanej oraz postawy mieszkańców wobec zmian systemu grzewczego w skali miasta Wrocław”. Efektem końcowym zadania jest publicznie dostępny raport pn. „Źródła ciepła na paliwa stałe w budynkach mieszkalnych we Wrocławiu”. Raport przedstawia wyniki analiz wykonane

w ramach projektu w zakresie diagnostyki rodzajów źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych we Wrocławiu.

Ulotka informacyjna o Lokalnym Programie Osłonowym

Raport z badań - „Źródła ciepła na paliwa stałe w budynkach mieszkalnych we Wrocławiu”

Mieszkańcy, którzy likwidują swój piec węglowy, a obawiają się, że ich rachunki za ogrzewanie wzrosną, mogą zwrócić się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o wsparcie finansowe. Wymiana pieców na systemy niskoemisyjne związana jest często ze zwiększeniem kosztów ogrzewania ponoszonych przez gospodarstwo domowe. W celu wsparcia finansowego osób mniej zamożnych oraz zachęcenia mieszkańców do dokonania trwałej zmiany systemu ogrzewania Gmina Wrocław uruchomiła Lokalny Program Osłonowy (LPO). Na dopłaty do rachunków miasto przeznaczyło ok. 16 500 000,00 zł.

Dane liczbowe od początku programu LPO (Uchwały Nr LIX/1375/18 z dnia 5 lipca 2018 r. Rady Miejskiej Wrocławia)

	podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej	ogrzewanie gazowe	ogrzewanie elektryczne akumulacyjne	ogrzewanie olejowe
ilość wniosków złożonych	13,00	138,00	55,00	0,00
ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie	10,00	122,00	42,00	0,00
odmowy	2,00	2,00	5,00	0,00
łącznie kwota przyznana	1 782,62	47 495,44	46 263,91	0,00

ZADANIE NR 7: OPRACOWANIE MIEJSKIEGO PLANU ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU

Przyjęcie planu adaptacji miasta Wrocławia do zmian klimatu

Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030" (MPA) został opracowywany w ramach projektu realizowanego przez Ministerstwo Środowiska, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 pt: „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców”. Głównym celem projektu Ministerstwa Środowiska, była ocena wrażliwości na zmiany klimatu 44 największych polskich miast i zaplanowanie działań adaptacyjnych, adekwatnych do zidentyfikowanych zagrożeń. Projekt finansowany był przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności oraz budżetu państwa.

Projekt realizowany był przez wiodące podmioty działające w sektorze ochrony środowiska – konsorcjum w składzie: Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy (lider), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych oraz firmę konsultingowo-inżynierską ARCADIS i podwykonawcę odpowiedzialnego za komunikację projektu – Deloitte Polska.

Zadaniem miejskiego Planu adaptacji do zmian klimatu jest diagnoza miasta pod względem jego wrażliwości, ekspozycji, podatności oraz potencjału adaptacyjnego do zmian klimatu. Plan adaptacji opisuje wyzwania jakie stoją przed miastem i wskazuje, jak możemy się na nie przygotować. Kluczowe elementy MPA to ocena wrażliwości Wrocławia na zmiany klimatu w poszczególnych obszarach oraz ocena potencjału adaptacyjnego, która wskazuje na mocne i słabe strony miasta w kontekście przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu. Sumą ocenionych wcześniej elementów, tzn. wrażliwości, ekspozycji i potencjału adaptacyjnego miasta jest ocena podatności miasta na zmiany klimatu. Cele Planu realizowane są za pomocą 21 kart działań adaptacyjnych, które wskazują kierunki niezbędnych działań w obrębie poszczególnych bloków tematycznych takich jak: woda, zieleń, budownictwo, infrastruktura i bezpieczeństwo oraz edukacja i informacja. Pakiety działań w ramach MPA można podzielić na trzy grupy: działania informacyjno-edukacyjne, działania organizacyjne oraz działania techniczne. Działania techniczne to działania o charakterze inwestycyjnym. Miasto wykorzystuje tutaj zrównoważony rozwój sieci infrastrukturalnej w tym infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej. Ze względu na zwiększone zużycie energii wynikające z niekorzystnych zjawisk klimatycznych zostaną wdrożone takie rozwiązania, które pozwolą na zmniejszenie zapotrzebowania na energię oraz pozwolą na pokrycie zapotrzebowania z odnawialnych źródeł energii. W ramach Miejskiego Planu adaptacji przewidziane jest również uwzględnienie wymagań technicznych związanych z energochłonnością budynków i wprowadzanie zasad ekobudownictwa.

W I kwartale 2019 r. miasto Wrocław przeprowadziło konsultacje z mieszkańcami 21 kart działań wskazujących kierunki niezbędnych interwencji zawarte w Miejskim Planie Adaptacji. W ramach konsultacji została wypracowana propozycja konkretnych zadań do realizacji wraz z ich priorytetyzacją. Konsultacje trwały 7 tygodni, w ramach których zaplanowane zostały 4 spotkania warsztatowe. Konsultacje zostały podzielone na 4 warsztaty tematyczne: woda, zieleń, infrastruktura i bezpieczeństwo, budownictwo. Na każdym spotkaniu poruszane były także tematy związane z edukacją w celu podniesienia poziomu świadomości klimatycznej mieszkańców. Na każdym warsztacie omawiane były pomysły zgłoszone przez mieszkańców Wrocławia poprzez formularz internetowy oraz bezpośrednio w trakcie warsztatów. Każdy warsztat kończył się podsumowaniem wypracowanych pomysłów, które zostały wyłożone do wglądu na kolejnych warsztatach. Ostatni warsztat był spotkaniem podsumowującym wszystkie odbyte dotychczas warsztaty. Zasobem końcowym uzyskanym z przeprowadzonych konsultacji jest Raport - W Klimacie miasta. Przedstawione są w nim wszystkie propozycje działań, które zostały zgłoszone i wysłane przez mieszkańców online wraz z ich priorytetyzacją.

W dniu 5 września 2019 r. Miejski Plan Adaptacji do Zmian Klimatu został przyjęty przez Radę Miejską stając się obowiązującym elementem strategii klimatycznej miasta, której wdrożenie oznaczać będzie poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie komfortu w sytuacji wystąpienia ekstremalnych warunków pogodowych takich jak

np. fale upałów, m.in. poprzez lepszy dostęp do miejsc zacienionych, do zieleni i do wody, a także bardziej powszechną informację dotyczącą zagrożeń związanych ze zmianami klimatu oraz wskazówek dotyczących sposobu życia i postępowania w nowych warunkach klimatycznych.

Finansowanie realizacji działań MPA planowane jest z budżetu Gminy oraz środków zewnętrznych, głównie unijnych oraz norweskich i EOG.

Spotkanie warsztatowe. fot. UM Wrocław

Plakat

Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego „Wrocław dba o klimat. Klimat na fali”

Wykład „WROCLAW DBA O KLIMAT – KLIMAT NA FALI” fot. Dolnośląski Klub Ekologiczny

Celem realizacji zadania publicznego było szerzenie wiedzy na temat adaptacji do zmian klimatu, ich skutków oraz koniecznych działań mitygujących i adaptacyjnych. Uczestnicy warsztatów mogli dowiedzieć się jak ich codzienne decyzje mogą wpłynąć na zmiany klimatu. Realizacja kampanii przyczyniła się do podniesienia świadomości na temat przyczyn i skutków zmian klimatycznych w różnych grupach wiekowych i zawodowych. W zadaniu udział wzięli edukatorzy Fundacji EkoRozwoju i Dolnośląskiego Klubu Ekologicznego, wolontariusze Młodzieżowego Strajku Klimatycznego, naukowcy i profesjonalni przyrodniczy. Na potrzeby kampanii powstały materiały edukacyjne (broшуra edukacyjna, wkładka komiksowa, książeczka edukacyjna), które zostały wykorzystane w czasie warsztatów oraz kolportowane w wersji elektronicznej. Dodatkowo w ramach projektu nawiązała się sieć współpracy między podmiotami zaangażowanymi w jego realizację a samymi uczestnikami spotkań.

Zadanie realizowane było przez Fundację EkoRozwoju oraz Dolnośląski Klub Ekologiczny w terminie od września do grudnia 2019 r. Łączna kwota dotacji wyniosła 64 980,00zł.

ZADANIE NR 8: KALENDARZ EDUKACYJNY

Programy ekologiczne i wyjazdy edukacyjne

Szkołom i placówkom oświatowym, prowadzonym przez Gminę Wrocław, udzielono dofinansowania na programy ekologiczne i wyjazdy edukacyjne do Ośrodków Edukacji Ekologicznej, realizowane w 2018 r. Podstawą udzielania dofinansowania na realizację wyjazdu lub programu było wpisywanie się działań w założenia tematyczne Zielonego Kalendarza Edukacyjnego.

Zielony Kalendarz Edukacyjny

TEMAT MIESIĄCA	DATA	ŚWIĘTO
Styczeń - Miesiąc Zwierząt	9 stycznia	Dzień Ochrony Przyrody - Dokarmianie Ptaków
Luty - Miesiąc Energii	luty - cały miesiąc	Miesiąc Oszczędzania Energii
Marzec - Miesiąc Wody	22 marca	Międzynarodowy Dzień Wody
Kwiecień - Miesiąc Gospodarki Obiegowej	22 kwietnia	Dzień Ziemi
Maj - Miesiąc Zrównoważonego Rozwoju	9 maja	Dzień Europy
	15 maja	Dzień Ogrodów
	30 maja - 5 czerwca	Europejski Tydzień Zrównoważonego Rozwoju
Czerwiec - Zielony Miesiąc	5 czerwca	Światowy Dzień Środowiska
	14-16 czerwca	Akcja Sprzątanie Świata
Wrzesień - Miesiąc Mobilności	16-22 września	Europejski Tydzień Zrównoważonej Mobilności i Europejski Dzień Bez Samochodu
Październik - Miesiąc Drzew	10 października	Światowy Dzień Drzewa
Listopad - Miesiąc Czystego Powietrza	14 listopada	Dzień Czystego Powietrza
Grudzień - Miesiąc Klimatu	8 grudnia	Światowy Dzień Klimatu
	29 grudnia	Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej

Łączna kwota dofinansowań udzielonych placówkom w okresie III-XII.2019 r. wyniosła 228 388,00 zł.

Programy ekologiczne i wyjazdy do ośrodków edukacji ekologicznej we wrocławskich placówkach oświatowych w latach 2017 - 2019

Okres realizacji zadania przez placówki	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na wyjazd	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
III-XII.2019 r.	106	8 837	129 539,00 zł
III-XII.2018 r.	91	6 445	162 970,00 zł
IX-XII.2017 r.	31	930	27 589,00 zł
	Liczba placówek, które skorzystały z dofinansowania na program	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
III-XII. 2019 r.	79	13 140	98 850,00 zł
III-XII. 2018 r.	34	9 685	49 642,00 zł
IX-XII. 2017 r.	18	1 441	45 514,00 zł

Informacje na temat dofinansowania działań ekologicznych realizowanych w placówkach oświatowych dostępne są na stronie:

- <https://www.wroclaw.pl/srodowisko/dofinansowanie-programow-ekologicznych>,
- <https://www.wroclaw.pl/srodowisko/zasady-dofinansowania-wyjazdow-ekologicznych>.

Zrównoważony rozwój we Wrocławiu – nasza wspólna sprawa

Program „Zrównoważony rozwój we Wrocławiu – nasza wspólna sprawa” to program edukacyjny kierowany do wrocławskich placówek oświatowych, przygotowany na podstawie tematyki zgodnej z Zielonym Kalendarzem Edukacyjnym.

Jego celem jest uświadomienie uczniom i przedszkolakom, a pośrednio ich rodzicom, że od codziennych decyzji każdego z nas zależy zrównoważony rozwój Wrocławia. W ramach programu do wrocławskich placówek trafiają przygotowane prezentacje multimedialne oraz inne materiały, które stanowią gotowe kompendium wiedzy dla nauczycieli, którzy są zapraszani do przeprowadzenia zajęć.

Podczas zajęć realizowanych w poszczególnych miesiącach w 2019 r., tj.:

- w lutym - zajęcia poświęcone oszczędzaniu energii – uczestnicy dowiedzieli się czym jest energia, jakie są źródła jej pozyskiwania oraz w jaki sposób można ją oszczędzać,
- w marcu – zajęcia poświęcone ochronie klimatu oraz ochronie wody – uczestnicy dowiedzieli się jak poprzez codzienne decyzje mogą wpływać na ochronę klimatu oraz jak cennym zasobem jest woda, którą należy oszczędzać i chronić przed zanieczyszczeniami,
- w kwietniu - zajęcia poświęcone gospodarce obiegowej – uczestnicy dowiedzieli się czym jest gospodarka obiegowa oraz jak można ją stosować w codzienności,
- w czerwcu - zajęcia podsumowujące poświęcone zrównoważonemu rozwojowi – uczestnicy dowiedzieli się na czym polega zrównoważony rozwój i dlaczego jest ważny dla przyszłości Ziemi, zobaczyli w jaki sposób, poprzez codzienne decyzje, wpływają na zrównoważony rozwój Wrocławia,
- w październiku – zajęcia poświęcone ochronie powietrza - uczestnicy dowiedzieli się o przyczynach i skutkach zanieczyszczenia powietrza oraz poznali, w jaki sposób mogą wpływać na jakość powietrza.

Liczba uczestników programu w 2019 r.

	Uczestnicy programu w 2019 r.							
	lutym	marzec	marzec	kwiecień	czerwiec	wrzesień	listopad	grudzień
Liczba uczniów i przedszkolaków	8109	452	2701	127	3776	4519	5798	2163
Liczba przedszkoli	14	2	5	1	9	12	20	3
Liczba szkół	21	3	12	1	14	14	25	17

Więcej informacji o programie:

<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/zrownowazony-rozwoj-we-wroclawiu-nasza-wspolna-sprawa>

ZADANIE NR 9: INWENTARYZACJA WALORYZACJA PRZYRODNICZA

W związku z ustaleniami Komisji Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2019 r. podjęto prace nad wykonaniem inwentaryzacji przyrodniczej obszaru Pól Irygacyjnych. Aktualna inwentaryzacja tego obszaru pochodzi z 2009 r. Opracowanie ma na celu przedstawienie aktualnych danych na temat występowania zbiorowisk roślinnych i gatunków zwierząt na Polach. Prace będą realizowane przy udziale społecznym.

ZADANIE NR 10: ZACHOWANIE I ROZWIJANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ – PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Odstąpiono od wykonania Planu działań na rzecz różnorodności biologicznej. Plan działań na rzecz różnorodności biologicznej, z założenia, miał być dokumentem strategicznym, sporządzonym w ramach ubiegania się przez Wrocław o tytuł Zielonej Stolicy Europy. Ze względu na rezygnację z udziału miasta w staraniach o tytuł Zielonej Stolicy Europy odstąpiono od jego wykonania. Działania na rzecz bioróżnorodności są realizowane w ramach zadań bieżących.

ZADANIE NR 11: OCHRONA, WZBOGACANIE I KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU ZIELENI WROCŁAWIA

Działania związane ze zwiększeniem powierzchni terenów zieleni dotyczyły m.in.:

- realizacji inwestycji, w tym zagospodarowania terenów niedostępnych i niedostosowanych do użytkowania; tak powstały m.in. Swojczycki Park Czarna Woda, Żernicki park sportu i rekreacji, park Migdałowy, eko-park na Stabłowicach, park przy ul. Strońskiej, park nad Oławą – realizowany w ramach Rewitalizacji Nadbrzeży Oławy.
- realizacji programu Parku Młodego Wrocławianina w ramach akcji Wrośnij we Wrocław, gdzie wspólnie z mieszkańcami nasadzono drzewa na niezagospodarowanym terenie planowanego do realizacji parku w rejonie ul. Żmigrodzkiej – Pakosławskiej (Klinu Żmigrodzkiego) oraz kontynuacji tworzenia parku na Oporowie – Parku Mamuta wspólnie z mieszkańcami.

W zakresie nasadzeń w 2019 r. na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono:

- 2 125 szt. drzew i 58 087 szt. krzewów i pnączy w ramach zadań własnych,
- 175 drzew i 5 628 krzewów w ramach projektów inwestycyjnych ZZM.

W tym, w ramach ww. nasadzeń zrealizowano 290 nasadzeń drzew i 17 492 w pasach drogowych.

Od czasu wejścia w życie Zarządzenia nr 5081/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia kontynuowana jest budowa bazy. Baza zawiera informacje o drzewach i krzewach wraz z usytuowaniem ich w przestrzeni (na mapie Wrocławia). Dane do bazy przekazywane są przez projektantów opracowań oraz wykonawców wycinek i nasadzeń w ramach inwestycji realizowanych na terenie Gminy, a także wprowadzane do bazy bezpośrednio przez pracowników Zarządu Zieleni Miejskiej. Aktualnie zbieranie danych realizowane jest na podstawie Zarządzenia nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r.

Baza Zasobów Zieleni zawiera 78 897 zinwentaryzowanych drzew oraz 11 385 obszarów zakrzewionych o powierzchni 48,48 ha. Dane te pochodzą z 863 opracowań i z bieżącej działalności Zarząd Zieleni Miejskiej.

Ponadto kontynuowane jest tworzenie bazy terenów do nasadzeń drzew, gdzie gromadzone są dane dotyczące terenów możliwych pod nowe nasadzenia i terenów, które zostały wskazane do nasadzeń np. zastępczych. Opracowanie to jest narzędziem pomocniczym.

W związku z wejściem nowego Zarządzenia Prezydenta 1217/19 z dnia 28 czerwca 2019 r. jeszcze większy nacisk został położony na ochronę drzew w procesie inwestycyjnym. Najważniejszym elementem nowego zarządzenia, było wprowadzenie załącznika „Karty informacyjne do standardów ochrony drzew w Inwestycjach Wrocławia”. Załącznik tworzy 12 kart, które obejmują m.in. takie zagadnienia jak: organizacja placu budowy, ogrodzenie strefy ochronnej drzewa, ochrona gleb przed zagęszczeniem i zanieczyszczeniem, ochrona korzeni, pni oraz koron drzew. Karty są opracowane w sposób przejrzysty i przystępny dla odbiorców, zawierając zdjęcia, schematy oraz najważniejsze wytyczne. Inwestorzy są zobowiązani do korzystania z kart i wprowadzania stosownych rozwiązań podczas prowadzenia prac (budowlanych).

W ramach projektu GrowGreen w 2019 r. zrealizowano następujące zadania:

- opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej, uzyskanie niezbędnych uzgodnień i decyzji oraz realizacja zagospodarowania siedmiu obszarów (wnętrz podwórzowych) oraz „Zielonej ulicy” (ulicy Daszyńskiego) - opracowanie projektów oraz realizacja demonstratorów na wybranych obszarach Ołbina to jedno z kluczowych zadań Miasta w ramach projektu GrowGreen. Celem projektu jest sprawdzenie możliwości stosowania rozwiązań opartych na naturze, tzw. usług ekosystemowych (Nature-Based Solutions), umożliwiających lokalne zagospodarowanie i wykorzystanie wód opadowych, stworzenie oaz zieleni dających schronienie przed upałem, zapewniających zacienienie i lokalne obniżenie temperatury, aby zwiększyć odporność miasta na zmiany klimatu. Wykonane demonstratory czyli wnętrza podwórzowe i zielona ulica Daszyńskiego zostały zaprojektowane i wykonane według tych zasad, z wykorzystaniem usług ekosystemowych. GrowGreen jest z założenia projektem innowacyjnym, który ma przetestować efektywność usług ekosystemowych w zakresie poprawy warunków klimatycznych oraz wpływ zaangażowania mieszkańców w proces współtworzenia na społeczny odbiór przedsięwzięcia. Kolejny etap projektu, który rozpocznie się w 2020 roku, to monitoring demonstratorów i zastosowanych rozwiązań pod kątem ich efektywności w zakresie poprawy warunków klimatycznych.

Przykłady realizacji demonstratorów. Fot. Grzegorz Rajter

- warsztaty z mieszkańcami - w ramach procesu współtworzenia projektu odbyły się kolejne warsztaty z mieszkańcami Ołbina. W październiku, w trakcie trwania prac na podwórzach, odbyły się spotkania z mieszkańcami połączone z sadzeniem roślin. Warsztaty prowadzone były przez pracowników Miasta, Wrocławskich Mieszkań i Zarządu Zasobu Komunalnego, przy udziale, projektantów, wykonawców, przedstawicieli Uniwersytetu Przyrodniczego i ARAW. Mieszkańcy mieli sposobność porozmawiać z projektantami, naukowcami, zgłosić uwagi odnośnie realizacji.

Warsztaty z mieszkańcami Ołbina – współtworzenie projektu. Fot. Małgorzata Bartyna-Zielińska

- zgromadzenie ogólne partnerów - w czerwcu we Wrocławiu odbyło się Zgromadzenie Ogólne Partnerów projektu (23 partnerów z 9 krajów). Celem spotkania było podsumowanie drugiego roku trwania projektu. Omawiane były formalności, inspiracje, decyzje, wyzwania, dalsza współpraca. Partnerzy projektu mieli również okazję obejrzeć miejsca, w których realizowane są demonstratory. Zgromadzenie zakończyło się Spotkaniem Rady Projektu, podczas którego zapadają kluczowe decyzje odnośnie dalszych działań, zmian w projekcie.

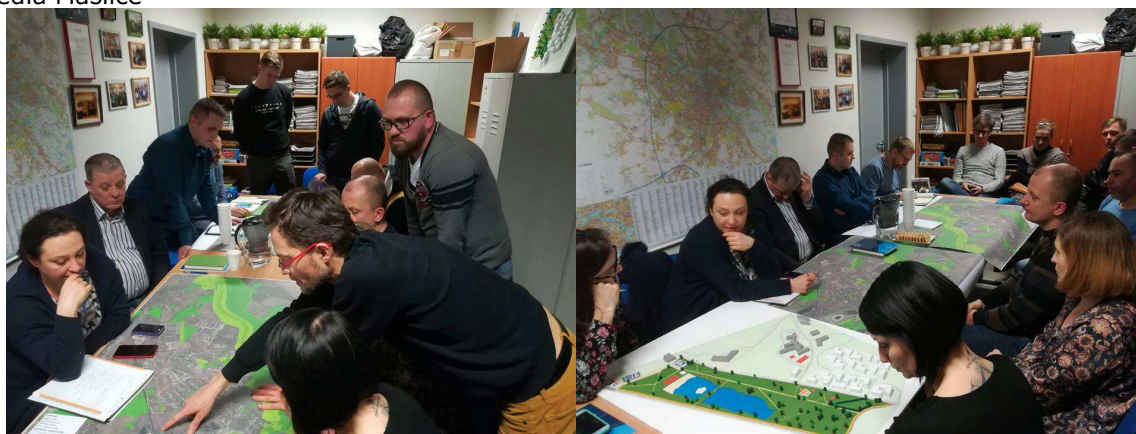
Zadania w ramach projektu GrowGreen realizowane są zgodnie z harmonogramem, obowiązującym wszystkich partnerów projektu.

- Karty Zieleni - są projektem prowadzonym w ramach powołanego przez Prezydenta Wrocławia zespołu pn. „Zielony Stół”, którego celem jest koordynacja zadań w zakresie rozwoju zieleni oraz jej ochrony na terenie miasta. Karty Zieleni mają być uszczegółowieniem polityki środowiska i zieleni „Zieleń bez granic”, zawartej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie przestrzennego Wrocławia. W myśl tej

idei, zieleni i przyroda są pełnoprawnym lub nawet dominującym elementem struktury przestrzennej miasta.

Karty Zieleni mają na celu wypracowanie strategii dostosowania terenów zieleni indywidualnie dla każdego osiedla. Projekt ma charakter społeczny i zakłada udział mieszkańców i Rad Osiedli na każdym etapie tworzenia dokumentu „razem dla zieleni”. Podczas konsultacji mieszkańcy przekazują spostrzeżenia dotyczące zieleni na swoich osiedlach, wizualizując w ten sposób jej rozwój oraz wskazując najważniejsze funkcje. Dzięki temu razem z mieszkańcami tworzona jest i planowana zieleni, z którą społeczność osiedlowa jest ściśle związana. Wypracowane wytyczne przyczynią się do poprawy jakości i walorów kompozycyjnych przestrzeni osiedlowej, a także wpłyną na poziom atrakcyjności miejsc spotkań mieszkańców.

Spotkania konsultacyjne z Radą Osiedla i mieszkańcami w ramach prac na Kartą Zieleni, Fot. Rada Osiedla Maślice

W Karcie Zieleni znajdują się informacje wynikające z dokumentów strategicznych, ale także konkretne wytyczne, jak kształtować zieleni w poszczególnych miejscach osiedla. Dokument zostanie wydany w postaci broszury, jako wytyczne do stosowania dla przyszłych inwestorów.

Wstępny projekt Karty Zieleni dla Maślic (UM Wrocław)

Pilotażowy program „Karty Zieleni” został zapoczątkowany w 2019 r. i jest w trakcie realizacji na wrocławskim osiedlu Maślice.

- nasadzenia zieleni na terenach placówek oświatowych - szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Wrocław zlokalizowane w śródmieściu Wrocławia zostały zaproszone do wzięcia udziału w pilotażowym projekcie sadzenia pnączy z gatunku bluszczowatych i winoroślowatych. W projekcie udział wzięło dziewięć placówek, które znajdują się w obrębie miejskiej wyspy ciepła.

Głównym celem projektu jest podniesienie estetyki terenu przyszkolnego oraz wykorzystanie zagospodarowanego terenu do edukacji ekologicznej. Posadzona zieleń poprawia warunki termiczne i wilgotnościowe obszaru, wprowadza zacienienie, chroni powierzchnię przed przegrzaniem oraz zatrzymuje wody opadowe. Wpływa ona również na podniesienie estetyki terenu przyszkolnego oraz może być jednocześnie wykorzystywana w celach edukacji ekologicznej. Kolejna edycja programu planowana jest wiosną 2020 r.

Sadzenie bluszczu na terenie placówek oświatowych. Fot. Natalia Gołąb

- rada ds. ekologii i zieleni - pełni funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Wrocławia w sprawach dotyczących współuczestnictwa mieszkańców w zarządzaniu miastem w zakresie kierunków rozwoju, kształtowania i utrzymania terenów zielonych w mieście oraz wprowadzania rozwiązań proekologicznych w funkcjonowaniu miasta. W skład Rady ds. Ekologii i Zieleni wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, spółek miejskich, naukowcy, urzędnicy i radni miejscy. W 2019 r. Rada zebrała się dwa razy. W trakcie posiedzeń poruszono tematy związane z gospodarowaniem odpadami na terenie Gminy oraz zaprezentowano jakie działania miasto realizuje w zakresie polityki klimatycznej. Członkowie Rady wyrazili potrzebę dyskusji nad prawidłowym kształtowaniem zieleni miejskiej w dokumentach planistycznych a także na temat istniejącej zieleni na terenie miasta i ewentualnej jej inwentaryzacji.

ZADANIE NR 12: SZARE NA ZIELONE

Program „Szare na Zielone” ma na celu przekształcanie terenów zewnętrznych szkół i przedszkoli w obszary zieleni bezpiecznej i przyjaznej dla uczniów z zachowaniem funkcji zwiększania odporności na zmiany klimatu, ochrony przed hałasem, zachowania bioróżnorodności oraz małej retencji wód opadowych wraz z towarzyszącym zadaniem edukacyjnym dla uczniów.

Zieleń z wykorzystaniem zielonej infrastruktury na terenie placówek oświatowych powinna być zaadaptowana do warunków lokalnych, efektywna środowiskowo jednocześnie dostarczając korzyści natury ekologicznej, ekonomicznej i społecznej. Przy założeniach projektowych zieleni należy uwzględnić możliwość zagospodarowania wód opadowych (np. gromadzenie deszczówki do podlewania roślinności) czy zwiększania zacienienia (np. trejaże). Zalecane są rozwiązania zwiększające udział powierzchni przepuszczalnych. W ramach przedmiotowego zadania ujmowane są również prace wycinkowe i realizacja nasadzeń zastępczych, wynikające z decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

W programie w 2017 r. uczestniczyły 33 placówki oświatowe, w tym:

- Przedszkola nr: 47, 52, 66, 80, 91, 96, 99, 106, 109, 110, 111, 113, 121, 122, 123, 124, 126,
- Szkoły Podstawowe nr: 1, 3, 30, 36, 96, 107,
- Gimnazja nr: 2, 15, 28, 29,
- Licea nr: I, III,

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr: 19,
- Zespół Szkół nr: 9,
- Młodzieżowy Ośrodek Specjalny nr 2,
- Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna nr 9.

Środki finansowe wykorzystane w 2017 r. na realizację programu to 700 000,00 zł, w tym w okresie IV-XII 2017 r. wydatkowano 72 170,00 zł.

W programie w 2018 r. uczestniczyły 34 placówki oświatowe, w tym:

- Przedszkola nr 4, 12, 21, 25, 41, 68, 71, 82, 89, 93, 99, 108, 109, 110, 141,
- Szkoły Podstawowe nr 2, 5, 36, 46, 64, 68, 74, 78, 90, 98, 118,
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 9, 10, 11, 13, 14, 18,
- Młodzieżowy Ośrodek Specjalny nr 2,
- Zespół Szkół nr 3.

Środki finansowe przeznaczone na realizację programu w 2018 r. to 800 000,00 zł, wykorzystano 786 073,00 zł (98,2%)

W programie w 2019 r. uczestniczyło 30 placówek oświatowych, w tym:

- Przedszkola nr 5, 25, 28, 41, 56, 94, 108, 109, 119, 122,
- Szkoły Podstawowe nr 6, 18, 36, 37, 63, 71, 72, 78, 98,
- Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 4, 11,
- Zespół Szkół nr 2, 3, 18, 20, 21,
- Zespół Szkół Gastronomicznych,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- Lotnicze Zakłady Naukowe,
- Liceum Ogólnokształcące nr V.

Łączna kwota dofinansowania przyznanego placówkom oświatowym w 2019 r. to 815 000,00 zł.

Analiza placówek uczestniczących w programie „Szare na Zielone”

ROK	Przedszkola	Szkoły Podstawowe	Zespoły Szkolno Przedszkolne	Gimnazja	Licea	Inne	RAZEM
2017	17	6	1	4	2	3	33
2018	15	11	6	0	0	2	34
2019	10	9	2	-	1	8	30

Realizacja jednego z projektów zagospodarowania terenu wokół szkoły. Fot. Katarzyna Kozak

ZADANIE NR 13: OPRACOWANIE MAPY SOLARNEGO POTENCJAŁU MIASTA

Mapa potencjału solarne powstała w 2018 r. (opublikowana w 2019 r.), aby zachęcić mieszkańców do instalacji kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych. Mapa przedstawia potencjał solarne dachów budynków we Wrocławiu, czyli ilość energii słonecznej padającej na ich powierzchnię w ciągu roku. Dane są prezentowane w ujęciu miesięcznym i rocznym, w rozbiściu na składowe promieniowania słonecznego: promieniowanie rozproszone (ISH), promieniowanie bezpośrednie (IDH), promieniowanie całkowite, czyli suma powyższych (ITH).

Fragment mapy solarnej (geoportal.wroclaw.pl)

Wartości potencjału solarne prezentowane na mapie przedstawiają całość promieniowania solarne docierającego do powierzchni dachów budynków. Z analizy zostały wyłączone powierzchnie o spadkach większych niż 60 stopni oraz znajdujące się poza obrysami budynków. W obliczeniach nie zostały uwzględnione ograniczenia wynikające z technologii fotowoltaicznej takie jak sprawność urządzeń czy fizyczna możliwość ich montażu na budynku. Czynniki te mają wpływ na ostateczną ilość energii możliwą do uzyskania z instalacji.

Wartości natężenia promieniowania solarne prezentowane na mapie nie są wartościami zmierzonymi w terenie. Są one wynikiem obliczeń przeprowadzonych na podstawie modelu biorącego pod uwagę czynniki takie jak:

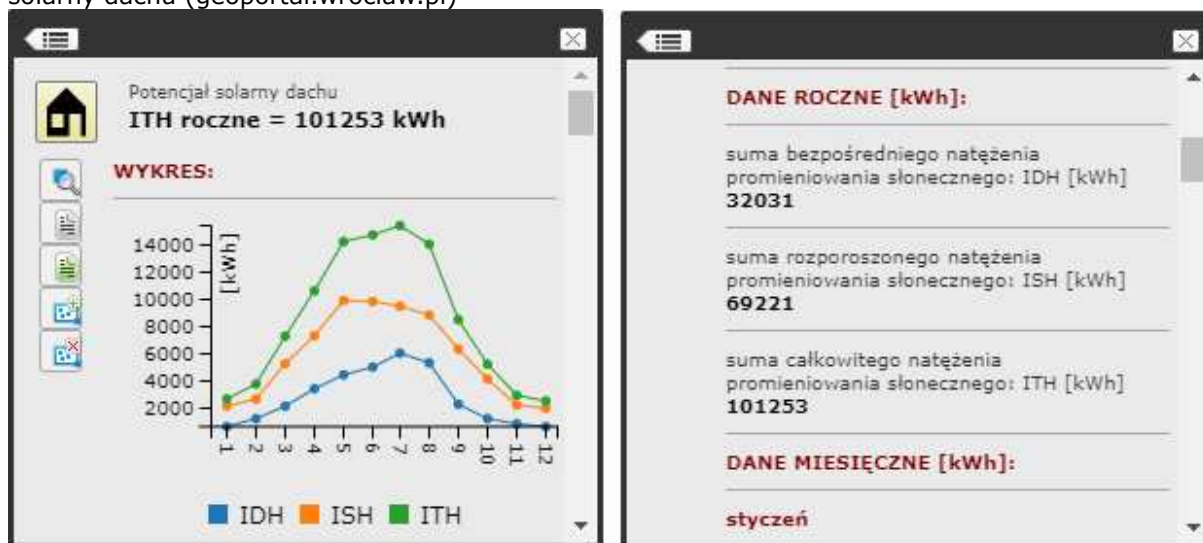
- zmienne kąty padania promieni solarne i długość nasłonecznienia w ciągu roku,
- bryły budynków, zieleń i inne obiekty przesłaniające światło solarne,
- kąty nachylenia powierzchni odbierających promieniowanie solarne,
- wysokość nad poziomem morza,
- rozpraszanie światła przez atmosferę,
- statystyczne warunki atmosferyczne panujące we Wrocławiu.

Zastosowany we Wrocławiu model jest zainspirowany i w dużej mierze tożsamy z modelem Solar Area Radiation zawartym w oprogramowaniu ArcGIS. Model ten został rozwinięty i dostosowany do lokalnych potrzeb przez zespół Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia.

Dzięki mapie użytkownik ma możliwość uzyskania informacji o potencjale solarne wybranego budynku, w watogodzinach, w wybranej formie (interaktywny wykres, raport

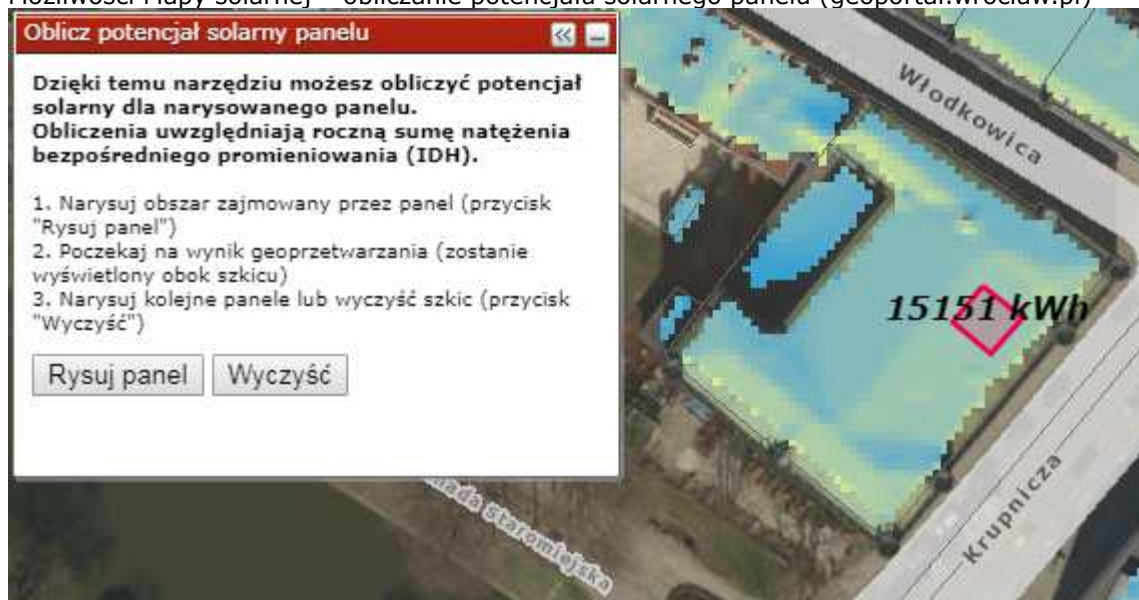
z opcją eksportu do formatów - Excel, pdf, xml itp.) oraz o potencjale solarnym wskazanej komórki (1 na 1 metr).

Przykładowe analizy danych które można przeprowadzić w ramach Mapy solarnej – potencjał solarny dachu (geoportal.wroclaw.pl)

Na mapie zostało udostępnione narzędzie pozwalające na przeprowadzenie symulacji potencjału solarnego narysowanego obszaru, na przykład jednego panelu fotowoltaicznego. W wyniku otrzymuje się roczną sumę natężenia bezpośredniego promieniowania słonecznego (IDH) dla narysowanego obszaru. Wartości te uwzględniają nachylenie powierzchni i zmieniającą się wraz z nim rzeczywistą powierzchnią zdolną do odbierania energii słonecznej.

Możliwości Mapy solarnej – obliczanie potencjału solarnego panelu (geoportal.wroclaw.pl)

Często osoby zainteresowane inwestycją w fotowoltaikę zastanawiają się, czy tam gdzie mieszkają warunki klimatyczne umożliwiają efektywne wykorzystanie energii słonecznej. Mapa potencjału solarnego ma zachęcić mieszkańców do instalacji kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych oraz ułatwić im podjęcie decyzji odnośnie zasadności takich działań.

Więcej informacji o mapie potencjału solarnego oraz o interpretacji wyników na niej prezentowanych można znaleźć na stronie wrocławskiego geoportalu: <https://www.geoportal.wroclaw.pl/mapy/solarna/>

ZADANIE NR 14: ZAGOSPODAROWANIE PARKU TYSIĄCLECIA

W ramach inwestycji zrealizowano zagospodarowanie części terenu Parku Milenijnego we Wrocławiu. Prace polegały na wykonaniu i ustawieniu elementów małej architektury takich jak ławki, stoły, kosze na odpady oraz na wykonaniu 4 placyków rekreacyjno-wypoczynkowych wyposażonych w elementy małej architektury przy istniejącej alejce pieszo-serwisowej.

ZADANIE NR 17: TWORZENIE NOWYCH FORM PRZYRODY NA PODSTAWIE UWARUNKOWAŃ MERYTORYCZNYCH, FORMALNO-PRAWNYCH, FINANSOWYCH I WŁASNOŚCIOWYCH

Na podstawie kwalifikacji własnej przeprowadzono postępowanie administracyjne w celu ustanowienia pomnikiem przyrody platana klonolistnego o obwodzie 543 cm, rosnącego przy placu Jana Pawła II. Przygotowano projekt uchwały, na sesję Rady Miejskiej Wrocławia, która odbędzie się w dniu 23.01.2020 r.

Platan klonisty przy pl. Jana Pawła II Fot. Olga Znamirowska

W 2019 r. wpłynęło 6 wniosków w sprawie ustanowienia pomnika przyrody. W wyniku podjętych czynności administracyjnych ustalono, że jedno ze zgłoszonych drzew – dąb szypułkowy rosnący przy ul. Kasprowicza, spełnia kryteria przyrodnicze, niezbędne do objęcia go ochroną prawną. Trwa postępowanie administracyjne, wystąpiono do zarządcy terenu o wyrażenie zgody.

ZADANIE NR 18: NADZÓR NAD ISTNIEJĄCYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY - UŻYTKAMI EKOLOGICZNYMI, ZESPOŁAMI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYMI, POMNIKAMI PRZYRODY

Utrzymanie form ochrony przyrody

W ramach ochrony czynnej pomników przyrody przeprowadzono kilkadziesiąt wizji terenowych i zawarto 7 umów na prace pielęgnacyjne, interwencyjne i badania specjalistyczne na następujących pomnikach przyrody:

Badania statyki drzewa zintegrowaną metodą tensometryczną i/lub badanie stanu zdrowotnego wnętrza pnia tomografem sonicznym (13 drzew).

- dęby szypułkowe przy ul. Różyckiego – nr ew. 2F i 2G,

- dęby szypułkowe w Ogrodzie Botanicznym – nr ew. 24A, 24B, 24C, 24D, 24E,
- dąb szypułkowy w Parku Żłotnickim – nr ew. 30F,
- dąb błotny w Parku Strachowickim – nr ew. 38,
- lipa szerokolistna w Parku Brochowskim – nr ew. 43,
- dąb szypułkowy w Parku Stabłowickim – nr ew. 46,
- dąb szypułkowy w Parku Leśnickim – nr ew. 53,
- dąb szypułkowy ul. Objazdowa – nr ew. 95.

Prace pielęgnacyjne i interwencyjne, głównie: inspekcje stanu zdrowotnego, usuwanie suszu, usuwanie gałęzi wchodzących w kolizję z obiektami budowlanymi, kontrola i montaż mechanicznych wzmocnień korony, zabezpieczanie ubytków, redukcja obwodowa korony (57 drzew).

- dęby szypułkowe przy ul. Różyckiego – nr ew. 2A, 2F, 2G, 2I, 2J, 2O,
- dęby szypułkowe na skarpie wału przeciwpowodziowego Odry – nr ew. 6D, 6H, 6I,
- dąb „Jan Stanko” w Parku Szczytnickim – nr ew. 7,
- dąb „Dziadek” ul. M. Kopernika 5 – nr ew. 8,
- dąb szypułkowy przy ul. Mielczarskiego 39 – nr ew. 11,
- platan klonolistny na Placu Katedralnym – nr ew. 13,
- grupa czterech buków w Ogrodzie Botanicznym – nr ew. 21B, 21C, 21D,
- dęby szypułkowe w Ogrodzie Botanicznym – nr ew. 24A, 24B, 24C, 24D, 24E,
- dąb szypułkowy przy ul. Parkowej – nr ew. 27,
- dąb „Jana Dzierżonia” przy Kanale Odry – nr ew. 28,
- grupa ośmiu dębów w Parku Żłotnickim – nr ew. 30A, 30B, 30D, 30H,
- wiąz szypułkowy na ul. Jarnoławskiej 34C,
- platan klonolistny w Parku Strachowickim – nr ew. 36,
- buk zwyczajny Park Strachowicki – nr ew. 37,
- dąb błotny w Parku Strachowickim – nr ew. 38,
- platan klonolistny przy al. Śliwowej – nr ew. 40,
- dąb szypułkowy przy al. Śliwowej – nr ew. 41,
- lipa Maksimowicza w Parku Brochowskim – nr ew. 42,
- lipa szerokolistna w Parku Brochowskim – nr ew. 43,
- dąb szypułkowy w Parku Stabłowickim – nr ew. 46,
- platan klonolistny w Parku Leśnickim – nr ew. 50,
- platan klonolistny w Parku Leśnickim – nr ew. 51,
- dąb szypułkowy w Parku Leśnickim – nr ew. 54,
- grupa 10 platanów w Parku Słowackiego – nr ew. 60A, 60E, 60F, 60G, 60H,
- platan klonolistny na Wzgórzu Partyzantów – nr ew. 62,
- dąb szypułkowy ul. Łączności – nr ew. 63,
- cis pospolity ul. Łączności – nr ew. 64,
- dąb szypułkowy al. Jana Matejki 3 – nr ew. 65,
- dąb szypułkowy ul. Mielczarskiego 53 – nr ew. 66,
- dąb „Przewodnik” u zbiegu ulic Suchej i Borowskiej – nr ew. 68,
- lipa szerokolistna ul. Krucza 49 – nr ew. 73,
- dąb szypułkowy w Lesie Rędzińskim – nr ew. 80,
- platan klonolistny przy ul. Rędzińskiej – nr ew. 90,
- dąb szypułkowy przy ul. Objazdowej – nr ew. 95,
- buk zwyczajny w Parku Grabiszyńskim – nr ew. 108,
- platan klonolistny przy ul. Powstańców Śląskich 160 – nr ew. 112,
- dąb szypułkowy przy ROD „Nad Widawą” – nr ew. 115.

Kwota wydatkowana na ten cel ze środków miasta to 102 180,00 zł.

Pisemne zawiadomienia o zawarciu stosownych umów w zakresie pielęgnacji pomników przyrody, ich zakresie oraz terminie prowadzenia prac każdorazowo przesłano do właścicieli/ zarządców terenów, na których zlokalizowane są formy ochrony przyrody.

Inne sprawy dotyczące form ochrony przyrody:

- uzgodniono inwestycję pn. „Projekt zagospodarowania wnętrza podwórzowego ograniczonego ul. Sienkiewicza, Prusa, Matejki i Wyszyńskiego,
- wystąpiono do Uniwersytetu Medycznego o usunięcie odpadów pozostawionych przy pomnikach przyrody nr 96 i 98,
- uzgodniono inwestycję polegającą na remoncie nieruchomości przy ul. Parkowej 1-3,
- przekazano Dolnośląskiemu Zespołowi Parków Krajobrazowych dokumentację pomników przyrody znajdujących się na terenie Parku Krajobrazowego doliny Bystrzycy,
- we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej zabezpieczono stanowisko pomnika przyrody nr 95 przed uszkodzeniem przez pojazdy,
- procedowano uzgodnienie przebiegu kanalizacji sanitarnej oraz rurociągu tłoczego ścieków przy ul. Promenada,
- uzgodniono inwestycję pn. „Remont Mostu Zwierzynieckiego”,
- interweniowano w sprawie zlokalizowania zaplecza budowy w obrębie pomnika przyrody nr 13,
- uzgodniono inwestycję pn. „Rewaloryzacja parku Grabiszyńskiego oraz Parku Górka Skarbowców”,
- negatywnie zaopiniowano inwestycję polegającą na budowie drogi dojazdowej w sąsiedztwie pomnika przyrody, na terenie działki nr 81/2, AM-16, obręb Plac Grunwaldzki,
- uzgodniono projekt montażu bariery trawnikowej wokół pomnika przyrody dęb „Przewodnik”,
- wykonano ścieżkę przyrodniczo – edukacyjną na terenie Parku Świetlików przy ul. Rędzińskiej.

ZADANIE NR 19: MONITORING WYSTĘPOWANIA ROŚLIN INWAZYJNYCH

W 2019 r. wpłynęły dwa zgłoszenia dotyczące występowania roślin inwazyjnych z gatunku barszcz Sosnowskiego na terenach prywatnych. Rośliny zostały usunięte przez właścicieli działek.

PRIORYTET III – ROZWÓJ PARTYCYPACJI, BUDOWA KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA

ZADANIE NR 123: WDRAŻANIE POWIATOWEGO PROGRAMU ZWIĘKSZENIA LESISTOŚCI WROCŁAWIA

Miasto Wrocław od 2006 r. wdraża „Powiatowy Program Zwiększania Lesistości Miasta Wrocławia”, który zakłada etapowe zwiększanie lesistości miasta z ok. 7 %, do ok. 11 %. Działania te wynikają z założenia, że zwiększanie zasobów leśnych miasta oprócz wymiernych korzyści ekologicznych (np. ograniczanie efektu cieplarnianego poprzez absorpcję CO²) znacznie przyczynia się do poprawy jakości życia w mieście (m.in. poprzez zwiększanie przestrzeni rekreacyjnej).

Sukcesywne zalesianie gruntów zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego za okres 2016-2019

Lata	Powierzchnia gruntów podlegająca zalesieniu [ha]	Uwagi
2016	19	Powierzchnia 9,00 ha, rejon: Świniar – wysadzono ok. 54 000 szt. sadzonek leśnych (głównie: Db, Lp, Wz, Jw.,Js, domieszkowo: Md, Ol, Kl.p., Gb, Brz oraz krzewy: kruszyna, tarnina, dereń, głóg). Powierzchnia 10,00 ha, rejon: Opatowice - wysadzono ok. 60 000 szt. sadzonek leśnych (głównie Db, Kl, Gb, Jw, Lp domieszkowo Md, Js, Wz oraz krzewy bez czarny, kruszyna, tarnina, dereń, głóg).
2017	17,5	Powierzchnia 3,5 ha, rejon: Świniar – wysadzono ok.

		21 000 szt. sadzonek leśnych (głównie: Db, Wz, Ol, Kl, domieszkowo: Md, Js, Jw, Gb, Brz oraz krzewy: dereń, głóg, szakłak). Powierzchnia 10,00 ha, rejon: Opatowice – wysadzono ok. 60 000 szt. sadzonek leśnych (głównie: Db, Gb, Kl, Lp, Md, Ol, domieszkowo: Js, Wz, Jw oraz krzewy: kruszyna, tarnina, czeremcha, dereń). Powierzchnia 4,00 ha, rejon: Zakrzów – wysadzono ok. 24 000szt. sadzonek leśnych (głównie: Db, Brz, Md, Lp, Gb, Jw, domieszkowo: Jrz, So, Ol, Kl.p., oraz krzewy: czeremcha, kruszyna, tarnina, dereń, głóg).
2018	3	Powierzchnia 3,00 ha, rejon: Zakrzów – wysadzono ok. 18 000 szt. sadzonek leśnych (głównie: Db, Brz, Md, Lp, Gb, Jw, domieszkowo: Jrz, So, Ol, Kl.p., oraz krzewy: czeremcha, kruszyna, tarnina, dereń, głóg). Powierzchnia 2,00 ha, rejon: Ratyń – wysadzono ok. 12000 szt. sadzonek leśnych (głównie: Db, Brz, Md, Lp, Gb, Bk, Jrz, domieszkowo: So, Kl.p., oraz krzewy: czeremcha, kruszyna, tarnina, dereń, głóg).
2019	7,9	Powierzchnia 7,90 ha, rejon: Osobowice – wysadzono ok. 47 400 szt. sadzonek leśnych (głównie: Db, Brz, Md, Lp, domieszkowo: Jw, So, Kl.p., oraz krzewy: ligustr, kruszyna, tarnina, dereń, głóg, róża dzika).
Razem	47,4	

ZADANIE NR 124: REALIZACJA PROGRAMU OGRANICZENIA UCIAŻLIWOŚCI ZWIĄZANYCH Z DZIKIMI ZWIERZĘTAMI BYTUJĄCYMI NA TERENIE WROCŁAWIA

Zlecano działania o charakterze prewencyjno-interwencyjnym, w związku z problemami jakie stwarzają dzikie zwierzęta bytujące w granicach Wrocławia. Działania te obejmują:

- systematyczne ograniczanie liczebności populacji dzikich zwierząt w mieście poprzez odłowy,
- działania doraźne w sytuacjach kryzysowych polegające na zleceniu prowadzenia całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie profesjonalnej opieki weterynaryjnej,
- zapewnienie rehabilitacji dzikim zwierzętom pochodzącym z terenu Wrocławia poprzez powołanie lub zlecenie prowadzenia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt na potrzeby miasta,
- zapobieganie migracji dzikich zwierząt w głąb miasta m.in. poprzez współdziałanie z dzierżawcami obwodów łowieckich położonych na obrzeżach miasta.

Realizację w tym zakresie przedstawia poniższa tabela za okres 2016-2019

Lata	Liczba zwierząt złapanych w odłowniach	Liczba interwencji	Liczba zwierząt przekazanych do Ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt
2016	195	523	70
2017	167	435	62
2018	62	410	83
2019	36	625	119
Razem	460	1 993	334

ZADANIE NR 125: REALIZACJA WROCŁAWSKIEGO PROGRAMU KONTROLI LICZEBNOŚCI KOMARÓW

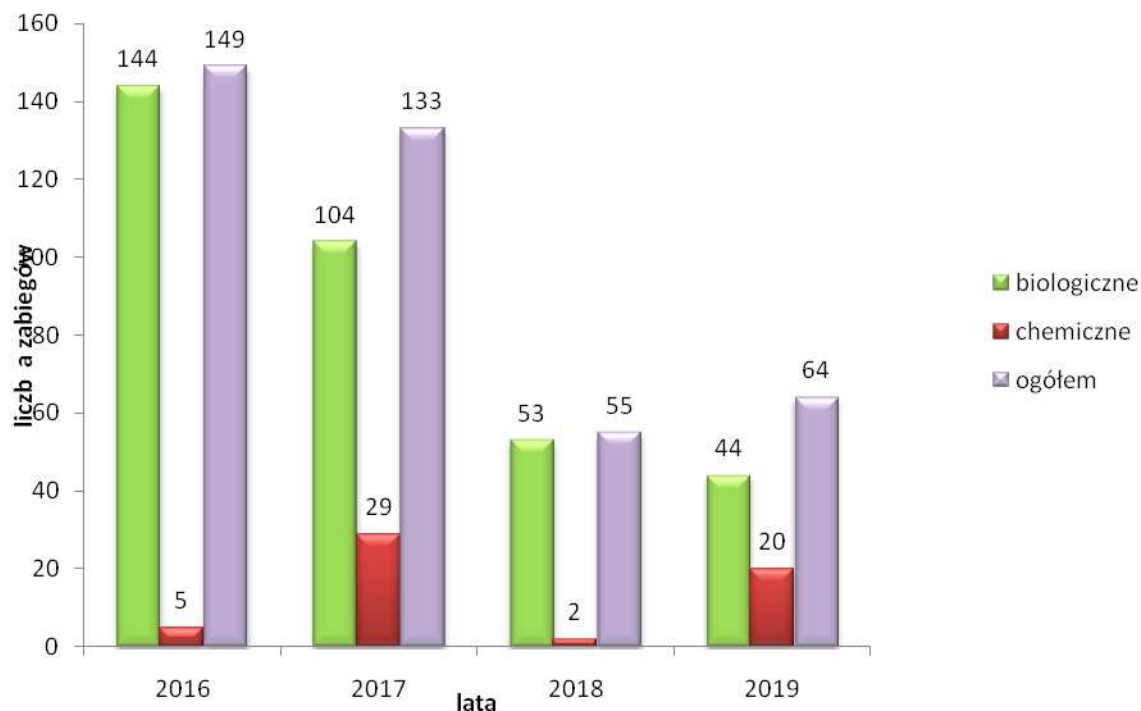
W 2019 r. prowadzone były standardowe działania, na które składa się:

- monitorowanie terenu wraz z wykonywaniem oprysków w miejscach rozwoju komarów o powierzchni do 0,1 ha,
- wykonywanie zabiegów preparatem biologicznym VectoBac 12 AS oraz preparatami chemicznymi metodą agrolotniczą i metodą naziemną,
- kompleksowe monitorowanie doliny rzeki Bystrzycy z jednoczesnym wykonywaniem oprysków; zarybianie zbiorników wodnych na terenie Wrocławia.

W 2019 r. wykonano łącznie 64 zabiegi ograniczające rozwój komarów na powierzchni 1 401,098 ha (z czego 44 zabiegi biologiczne na powierzchni 8,098 ha i 20 zabiegów chemicznych na powierzchni 1 393 ha).

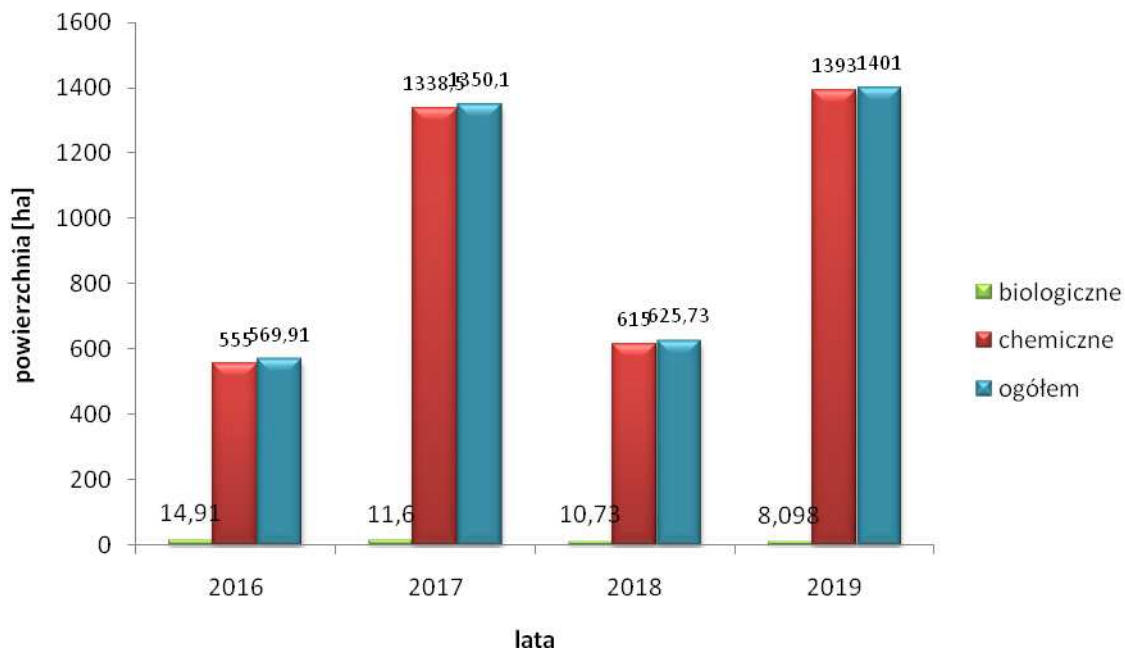
Ponadto wykonano 14 oprysków preparatem biologicznym na powierzchni 1,65 ha.

Zestawienie wykonanych zabiegów biologicznych i chemicznych w latach 2016 – 2019

Ilość oraz rodzaj wykonanych oprysków w danym roku zależy w dużej mierze od panujących warunków atmosferycznych i hydrologicznych, które wpływają na powstawanie potencjalnych miejsc rozwoju komarów. Z racji predyspozycji ds. gatunków, komary mają duże zdolności migracyjne co w przypadku podwyższonych poziomów wód czy wystąpienia powodzi rodzi problem znacznej uciążliwości w zasięgu wielkoobszarowym. Taka sytuacja przekłada się na prowadzenie działań na znacznie większym obszarze, jeśli chodzi o zastosowanie preparatu chemicznego.

Rodzaj i powierzchnie wykonanych zabiegów odkomarzania w latach 2016- 2019.

Wieloletnia realizacja pozwoliła na rozwój programu poprzez wprowadzenie nowych rozwiązań na ograniczanie uciążliwości ze strony komarów w sezonach wiosenno letnich, co ma duży wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców jak i turystów.

Wrocław jako miasto z bogatą historią, różnorodnością zabytków oraz nowych posiadające wiele zabytki architektury, prężnie rozwijające się, ale także jako mające swoją historię każdego roku przyciąga wielu turystów organizując wiele imprez plenerowych.

W dobie rozwoju globalizacji, a co za tym idzie zwiększeniu przemieszczania się ludzi jak i towarów pomiędzy krajami oraz zachodzących zmian klimatu, jesteśmy narażeni na pojawianie się w naszym regionie nowych gatunków, w tym także komarów. Dlatego też od 2015 r. przy współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim systematycznie prowadzone są badania składu gatunkowego fauny komarów występujących na terenie Wrocławia z uwzględnieniem występowania gatunków inwazyjnych.

Takie działania pozwalają na określenie składu fauny pod względem ilości i jakości względem różnych warunków występujących w czasie badań. Znajomość składu gatunkowego jest jednym z podstawowych elementów skutecznie działającego programu zintegrowanych metod, w szczególności ze względu na zdolności migracyjne tych owadów. Działania polegają na odłowieniu larw komarów i osobników dorosłych przy wykorzystaniu odpowiednich urządzeń.

Ogółem w latach 2015 – 2019 odłowiono z wykorzystaniem pułapek świetlnych CDC łącznie 66 349 sztuk osobników dorosłych komarów, z czego tylko w sezonie wiosenno-letnim 2019 r. 39 070 imagines. Jest to największa ilość od początku prowadzenia badań. Wśród zebranego materiału dominującym gatunkiem był *Aedes vexans*, który stanowił ponad 50% zbioru. Znaczący udział tego gatunku stwierdzono również we Wrocławiu w latach wcześniejszych. Łączny udział gatunków popowodziowych (*Ae. Vexans*, *Ae. Detritus* oraz *Ae. Sticticus*) stanowił ponad trzy czwarte (75,6%) odłowionych komarów. Duża liczba gatunków popowodziowych najprawdopodobniej jest rezultatem wystąpienia fali zebraniowej na Odrze, która wystąpiła pod koniec maja. W efekcie zostały zalane nisko położone obszary, które nie były zalewane od kilku lat. Tym samym doszło do wylęgu larw z jaj zdeponowanych w trakcie kilku sezonów.

Wstępnie oznaczono nie notowane do tej pory na terenie Wrocławia dwa gatunki:

- w rejonie pól wodonośnych *Anopheles hyrcanus* var. *Pseudopictus*,
- w rejonie Lasu Osobowickiego, Sołtysowic i Pól Irygowanych *Culiseta Subochrea*.

Podobnie jak w latach ubiegłych liczba poszczególnych gatunków była zróżnicowana w ciągu sezonu letniego.

W 2019 r. stwierdzono występowanie 29 gatunków komarów, co stanowi największą ilość od początku prowadzenia obserwacji.

Ilość odłowionych komarów i oznaczonych gatunków w latach 2016 – 2019

Lata	ilość odłowionych komarów [szt.]	liczba oznaczonych gatunków [szt.]
2016	5 367	14
2017	10 897	12
2018	3 566	26
2019	39 070	29

W 2019 r. badania nad fauną populacji komarów zostały rozszerzone o obserwację stadiów przeddorosłych (larwy, poczwarki) komarów w punktach poboru wody zlokalizowanych na terenie trzech wrocławskich cmentarzy: komunalnego cmentarza Grabiszyńskiego, cmentarza komunalnego przy ul. Jerzmanowskiej oraz cmentarza parafialnego św. Wawrzyńca przy ul. Bujwida. Przeprowadzony monitoring cmentarzy jednoznacznie wskazuje, że punkty poboru wody zlokalizowane na terenach wrocławskich cmentarzy mogą stanowić potencjalne miejsce rozwojowe dla komarów. Zarówno liczebność, jak i częstość oraz regularność rozwoju stadiów przeddorosłych komarów ww. miejscach powodują, że niniejszy typ miejsc rozwojowych z pewnością ma wpływ na uciążliwość komarów w okresie letnim zarówno dla osób odwiedzających nekropolie, jak i dla mieszkańców okolicznych osiedli czy pobliskich parków. Dlatego też w 2020 r. planowane jest rozszerzenie działań o systematyczne wykonywanie zabiegów biologicznych w ww. miejscach rozwojowych.

Prowadzenie systematycznych odłowów komarów w miesiącach od czerwca do września daje obraz panującej sytuacji i pozwala na podejmowanie odpowiednich działań. Dlatego też w kolejnych latach w miarę dostępności środków finansowych badania będą kontynuowane.

Panujący trend do zachęcania mieszkańców do odpoczynku na łonie natury, czemu sprzyja duża ilość parków i terenów zielonych, oraz organizacja wielu imprez na świeżym powietrzu, przyczyniły się do rozszerzenia obserwacji także pod kątem występowania kleszczy na wybranych terenach rekreacyjnych.

Wrocławskie tereny zieleni sprzyjają występowaniu wielu gatunków zwierząt, w tym lądowych kręgowców będących potencjalnymi żywicielami kleszczy. Do zbioru kleszczy wytypowano cztery tereny rekreacyjne położone w granicach administracyjnych Wrocławia: Park Zachodni, Park Wschodni, Las Sołtysowicki oraz Las Osobowicki, w którym wcześniejsze badania potwierdziły stałą, choć zróżnicowaną obecność kleszczy. Przeprowadzone badania odłowu pozagniazdowych kleszczy w 2018 r. wykazały obecność jedynie kleszcza pospolitego *Ixodes ricinus*. Gatunek ten, choć w niewielkiej liczbie, został odłowiony na wszystkich badanych terenach. Odnotowano stosunkowo nieliczny zbiór, bowiem łączna liczba pozyskanych kleszczy wyniosła 18 sztuk. Warto jednak zwrócić uwagę, że niska liczba pozyskanych kleszczy mogła być wynikiem dość niekorzystnych warunków pogodowych, bowiem temperatura każdorazowo przekraczała 20°C, a wilgotność nie przekraczała 60%.

W 2019 r. na tych samych terenach zebrano łącznie 121 kleszczy, z których 115 zaklasyfikowano jako *I. Ricinus*, a 6 jako *Dermacentor reticulatus*. Odłowienie *D. Reticulatus* jedynie w 2019 r. może wynikać z odmiennych warunków pogodowych panujących w sezonie zbioru. Nie można wykluczyć również zwiększenia liczebności tego gatunku lub wpływu zmiany zasięgu jego występowania.

Panująca aura w danym sezonie wpływa również na koszty jakie są niezbędne do przeprowadzenia skutecznych działań.

Zestawienie całkowitych kosztów realizacji programu w poszczególnych latach

Lata	2016	2017	2018	2019
łączny koszt prowadzonych działań [zł]	103 743,46	268 247,96	182 051,50	297 794,71

Warunki atmosferyczne i hydrologiczne w całym sezonie 2019 były nie sprzyjające rozwojowi larw komarów na terenie miasta. Czynnikiem wyraźnie hamującym możliwości rozwoju owadów z rodziny Culicidae był deficyt opadów. Taka sytuacja miała bezpośrednie przełożenie na brak lub znaczne ograniczenie miejsc do rozwoju komarów. A nieliczne miejsca rozwoju wskazywane przez Zespół ds. monitoringu były bezzwłocznie opryskiwane.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż Wrocław jest jedynym miastem w kraju, które ma stały, wieloletni program ograniczania populacji komarów z wypracowanym schematem działań.

Zarybianie. W ramach biologicznego programu zwalczania komarów w 2019 r. zarybiono 50 zbiorników wodnych narybkiem zjadającym larwy komarów.

Gatunkowe oraz ilościowe zestawienie

2019 r.		2018 r.		2017 r.		2016 r.	
Gatunek ryb	Ilość	Gatunek ryb	Ilość	Gatunek ryb	Ilość	Gatunek ryb	Ilość
lin	4.7 kg	płoc	10 kg	lin	60 kg	lin	20 kg
jaż	892 szt.	jaż	3 293 szt.	jaż	15 854 szt.	jaż	964 szt.
karp koi	2 000 szt.	karp	76 kg	jaż (dwuletni)	35 kg	karp koi	1 400 szt.
karp	60 kg	karp koi	2 000 szt.	karaś	350 kg	karaś	100 kg
szczupak	40 kg	okoń	7 kg	wzdreęga	10 kg		
karaś	80 kg	wzdreęga	12 kg				

Ponadto dokonano odłowów kontrolnych w zakresie zbadania stanu liczebności ryb w dotychczas zarybionych zbiornikach. Odłowy przeprowadzono w zbiorniku wodnym przy skwerze Anielewicza, w stawie w Parku Południowym oraz w zbiornik w Parku Brochowskim. W kontrolowanych stawach wszystkie odławiane gatunki odżywiają się larwami komarów. Zatem cel jakim jest biologiczna walka z komarami został osiągnięty.

W zbiornikach do których wpuszczono ww. ryby nie obserwuje się obecności larw komarów. Biologiczna walka z komarami w latach ubiegłych miała podobny charakter, natomiast zmienne były ilości wpuszczanych ryb.

W 2018 r. dokonano odłowów kontrolnych w zbiorniku wodnym przy ul. Maślickiej, w stawie w Parku Leśnickim oraz w zbiorniku przy ul. Jeleniogórskiej. Wszystkie kontrolowane zbiorniki wodne wykazały się dużą różnorodnością gatunkową (od 6 do 8 gatunków ryb). Przeważa płoc i wzdreęga.

W 2017 r. odłowiono kontrolnie następujące akweny: zbiornik wodnym przy ul. Chałupniczej, staw przy ul. Dembowskiego oraz w zbiornik przelewowym Odra – Widawa. Wszystkie obiekty są zróżnicowane biologicznie.

Natomiast w 2016 r. zbadano stan liczebności ryb w zarybianych zbiornikach tj. w zbiorniku wodnym na terenie Parku im. Tołpy oraz stawie przy ul. Celtyckiej. Przeważają tutaj następujące gatunki ryb: jaż, płoc, karaś, wzdreęga.

Analiza składu gatunkowego wskazuje na bardzo dużą skuteczność ryb w walce z larwami komarów. Bezpośrednie otoczenie tych akwenów wolne jest od obecności osobników

dorosłych tych owadów. Nie ma konieczności stosowania zabiegów chemicznych. W związku z tym możliwy jest wypoczynek i rekreacja w sąsiedztwie ww. miejsc. Kontynuowanie tej metody walki z komarami wydaje się być zasadne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców Wrocławia.

OCHRONA PRZYRODY I KLIMATU

WROCLAW NIE MARNUJE

23 kwietnia 2019 r. ruszyła kampania miejska Wrocław Nie Marnuje. Jest to wyjście miasta naprzeciw koncepcji gospodarki obiegowo zamkniętej.

Szczegóły dot. inauguracji kampanii: <https://www.wroclaw.pl/srodowisko/start-kampanii-wroclawniemarnuje>.

W ramach kampanii powstała strona internetowa „Wrocław Nie Marnuje” - <https://www.wroclaw.pl/nie-marnuje> wraz z mapą, na której mieszkańcy mogą znaleźć miejsce, gdzie można oddać żywność, książki, odzież, zabawki oraz zlokalizować pchle targi, lokale promujące zasady „zero waste” i dowiedzieć się, gdzie można napić się kranówki. Każdy lokal, który dołączy do kampanii i wprowadzi zasady niemarnowania otrzymuje nalepkę na drzwi z logotypem partnerstwa kampanii.

Pozostałe działania w ramach kampanii:

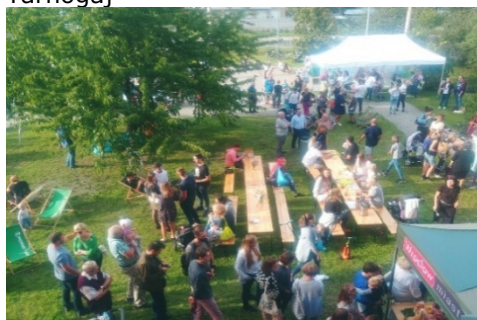
- powstał artykuł w gazecie „Nasze Miasto” - "Gospodarka obiegowo zamknięta, czyli od stalowej słomki po zrównoważony rozwój" – artykuł: https://www.dropbox.com/s/d2ykg8t2vs8y166/Nasze_Miasto_Wroclaw_15_04_2019.pdf?dl=0,
- prowadzone były działania edukacyjne podczas wydarzeń miejskich – Dzień Odry, Wiosenne Czytanie w Ogrodzie Botanicznym, 37 Wrocław PKO Maraton,
- została nawiązana współpraca z dziennikarkami Katarzyną Górną-Drzewoszą i Sylwią Majcher, Bankiem Żywności, MPWiK, Foodsheringiem, Radami Osiedla i Stowarzyszeniami, w ramach której zorganizowano festiwal gotowania z resztek „Osiedla Nie Marnują” połączony z działaniami edukacyjnymi oraz dystrybucją kranówki przez MPWiK na sześciu wrocławskich osiedlach:
 - 31 maja 2019 r. – Urban Garden Wrocław
<https://www.facebook.com/events/443722429522354/>,
 - 22 czerwca 2019 r. – Szczepin
<https://www.facebook.com/events/372864940017376/>,
 - 30 czerwca 2019 r. – Grabiszynek
https://www.facebook.com/events/381953696004405/?notif_t=plan_user_invited¬if_id=1561540639760858,
 - 15 września 2019 r. – Tarnogaj,
<https://www.facebook.com/events/642083139607134/>
 - 21 września 2019 r. – Przedmieście Oławskie,
<https://www.facebook.com/events/2483958871641827/>
 - 28 września 2019 r. – Sępolno,
<https://www.facebook.com/events/3276733755700630/>
- na festiwalu kulinarnym „Europa na Widelcu” (29 maja – 2 czerwca 2019 r.) jedzenie podawano wyłącznie na biodegradowalnych talerzach,
- odbyła się prelekcja podczas koncertu Women’sVoices wraz z warsztatami kulinarnymi gotowania z resztek (2 sierpnia 2019 r.),
- plastikowe kubki zostały zastąpione biodegradowalnymi podczas 37. PKO Wrocław Maraton (15 września 2019 r.),
- powstało Zarządzenie w sprawie działań zmierzających do wyeliminowania plastiku w Urzędzie Miejskim Wrocławia i jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław oraz na imprezach organizowanych przez miasto Wrocław z dnia 17 czerwca 2019 r.,
- odbyły się warsztaty ekologiczne oraz warsztaty z wytwarzania energii podczas tegorocznych targów Made in Wrocław 2019, gdzie Kampania Wrocław Nie Marnuje była

- elementem stoiska Smart City. Zaprezentowano tam idee „Giveboxów” jako narzędzia wymiany w miejscach prac (17 października 2019 r.),
- odbywały się wykład dla mieszkańców w ramach Miejskich Dni Wolontariatu, organizowanych przez WCRS pod tytułem „#WrocławNieMarnuje czyli Gospodarka Obiegu Zamkniętego” (22 listopada 2019 r.),
 - zorganizowano wśród pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia zbiórkę elektroodpadów. Oddać można było drobne elektroodpady np. myszkę do komputera, tablet, telefon itp., a w zamian otrzymać torbę wielokrotnego użytku.
 - Podczas akcji zbiórki można było również porozmawiać z edukatorską ekologiczną oraz dowiedzieć się dlaczego segregacja jest bardzo ważna, co to jest PSZOK, co zrobić z odpadami takimi jak przeterminowane leki, elektrośmieci, odpady wielkogabarytowe (16 kwietnia 2019 r.).

Logotyp kampanii

„Osiedla nie Marnują” Fot. Przyjazny Tarnogaj

Wrocław, jako jedyne i pilotażowe miasto w Polsce, przystąpiło w czerwcu 2019 r. do projektu Build Upon². Jest to największy światowy projekt w zakresie renowacji zasobów budowlanych. Konsorcjum projektu to osiem krajowych stowarzyszeń World Green Building Councils (WorldGBC) z krajów: Polska, Chorwacja, Hiszpania, Irlandia, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Turcja, a także sojusz klimatyczny Climate Alliance oraz Buildings Performance Institute Europe. W powyższych ośmiu krajach miasta wybrane do współpracy to: Wrocław, Velika Gorica, Budapeszt, Dublin, Padwa, Madryt, Eskisehi, Leeds. Projekt otrzymał dofinansowanie w wysokości 1 731 755 EUR z unijnego programu badań i innowacji „Horyzont 2020”. Zakończenie projektu planowane jest na czerwiec 2021 r.

Głównym celem projektu jest zwiększenie liczby projektów głębokich termomodernizacji budynków, aby sprostać wymaganiom art. 2a Dyrektywy UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD). Zostaną opracowane wskaźniki, dzięki którym państwa zdobędą wiedzę o skali termomodernizacji, a także jej wpływie na zdrowie i dobrostan obywateli. Powstanie baza najlepszych praktyk na szczeblu lokalnym. Wrocław ściśle współpracuje z Polskim Stowarzyszeniem Budownictwa Ekologicznego (PLGBC), którego jest członkiem od września 2018 r.

GRAD – „ZIELONE DACHY JAKO NARZĘDZIE ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU DLA OBSZARÓW MIEJSKICH.”

GRAD jest projektem ogólnopolskim, w którym oprócz Wrocławia uczestniczą siedem innych miast - Bielsko-Biała, Bydgoszcz, Gdynia, Kalisz, Kraków, Lublin, Warszawa. Partnerami projektu są: Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités” oraz Wolne i Hanzeatyckie Miasto Hamburg, Wydział Planowania Krajobrazu i Zieleni Miejskiej. Projekt jest finansowany w ramach Europejskiej Inicjatywy na rzecz Klimatu (EUKI), stanowiącej nowy instrument finansowy niemieckiego Federalnego Ministerstwa Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Jądrowego (BMU). Wdrażanie inicjatywy wspiera Niemieckie Towarzystwo Współpracy Międzynarodowej (GIZ). Czas trwania projektu to lipiec 2019 r. – grudzień 2020 r.

Celem projektu GRAD jest promowanie zielonych dachów i żyjących ścian jako narzędzia adaptacji do zmian klimatu dla obszarów miejskich. W tym celu powstanie wzorcowa strategia rozwoju zielonych dachów. Projekt zakłada transfer niemieckich praktyk w tym zakresie, w tym przede wszystkim doświadczeń Miasta Hamburg. Strategia rozwoju zielonych dachów przyczyni się do wzrostu świadomości mieszkańców w zakresie korzystnego wpływu tego typu rozwiązań w walce ze zmianami klimatu, ograniczenia miejskiej wyspy ciepła, retencji wód opadowych, a także m.in. poprawy izolacyjności budynków.

KAMPANIA „MAŁE KROKI, WIELKIE ZMIANY”- KAMPANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNA Z ZAKRESU OCHRONY BIORÓŻNORODNOŚCI ORAZ OCHRONY JAKOŚCI POWIETRZA WE WROCŁAWIU I 10 GMINACH DOLNEGO ŚLĄSKA

Kampania „Małe kroki, wielkie zmiany” to Kampania edukacyjno-informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska, do której celów należą:

- upowszechnienie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- kształtowanie zachowań pro środowiskowych ogółu społeczeństwa, w tym wśród rodzin oraz osób starszych,
- aktywizacja społeczna – budowanie społeczeństwa obywatelskiego w obszarze ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju,
- ograniczenie liczby zjawisk patologicznych w zakresie:
 - niszczenia siedlisk oraz gatunków chronionych, w tym ptaków, związanym z ogrzewaniem mieszkań za pomocą substancji zakazanych - silnie trujących,
 - propagowania rozwiązań proekologicznych dotyczących ogrzewania mieszkań.

W 2019 r. w ramach projektu zostały przeprowadzone następujące działania:

- prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w formie spotkań (23 spotkania we Wrocławiu i 9 spotkań w gminach ościennych), warsztatów plenerowych z mieszkańcami w Ogrodzie Botanicznym (10 warsztatów) oraz podczas pikników miejskich (około 15 wydarzeń),
- przeprowadzono kampanię w przestrzeni publicznej poprzez emisje spotów w telewizji lokalnej i radiu, emisję artykułów prasowych w lokalnej gazecie oraz wyklejenie bilbordów i citylight’ów;
- przeprowadzono procedurę przetargu nieograniczonego na uzupełnienie kompleksowej realizacji kampanii edukacyjno-informacyjnej, w efekcie której został wyłoniony jej wykonawca; w ramach zaplanowanych w kampanii działań w 2019 r:
 - zlecono projekt, wydruk i wyklejenie 20 bilbordów,
 - stworzono dwa edukacyjne spoty,
 - zamówiono materiały edukacyjno-informacyjne – kolorowanki (dodruk), breloki, magnesy, długopisy, torby wielorazowego użytku.

Zasięg kampanii „Małe kroki, wielkie zmiany” na podstawie danych przekazanych przez media

Szczegółowe miejsce realizacji wskaźnika	Zasięg (liczba odbiorców)
Facebook	320 324
YouTube	325
Twitter	44 000
Instagram	1 429
www.wroclaw.pl	7 415
Gazeta Nasze Miasto	189 800
Gazeta Wrocławska	140 500
Radio Rodzina	205 000
TVP3 Wrocław	1 521 000
warsztaty i spotkania z mieszkańcami	1 921
W sumie	2 431 714

Gmina Wrocław była liderem projektu, a partnerami Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu, Fundacja Centrum Aktywnego Wsparcia z Brzegu oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Całkowita wartość projektu wyniosła: 592 561,40 zł, kwota dofinansowania: 503 677,19 zł.

Materiały edukacyjno-informacyjne – zakładka do książki, plakat

Spotkania/warsztaty z mieszkańcami, fot. Fundacja Rozwój

Kampania w przestrzeni publicznej i działania podczas wydarzeń plenerowych, fot. Vireo Media

EKO-EKSPERYMENT

W partnerstwie z Fundacją Open Mind złożony został wniosek o dofinansowanie pn.: „Eko-eksperyment! Nowe technologie w nauczaniu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych z elementami przedsiębiorczości i ekorozwiązań” i otrzymał dofinansowanie. Jego celem jest podniesienie kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych w szkołach ponadgimnazjalnych oraz podniesienie kompetencji nauczycieli w zakresie nauczania eksperymentalnego w Gminie Wrocław. W projekcie brało udział 5 szkół ponadgimnazjalnych: Liceum Ogólnokształcące nr 15, Technikum nr 15, Zespoły Szkół nr 3 i 19, Zespół Szkół Logistycznych. W ramach projektu realizowane są następujące zadania:

- wyposażenie szkół uczestniczących w projekcie w sprzęt TIK – drukarki 3D, tablice interaktywne, mikroskopy,
- opracowanie konspektów i skryptów na zajęcia pozalekcyjne oraz pozaszkolne,
- przeszkolenie nauczycieli z wykorzystywania opracowanych konspektów, skryptów oraz narzędzi TIK,
- przeprowadzanie zajęć pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych.

W projekcie wzięło udział: 934 uczniów oraz 32 nauczycieli.

Całkowita wartość projektu: 856 877,62 zł, kwota dofinansowania: 813 950,62 zł.

C-CHANGE - KULTURA I SZTUKA W WALCE ZE ZMIANAMI KLIMATU – II ETAP

Głównym celem realizacji projektu C-Change jest wdrożenie we Wrocławiu dobrych praktyk wypracowanych przez Manchester w zakresie stworzenia sieci współpracy między placówkami kultury i sztuki, zamiarem zwiększenia efektywności ich zarządzania oraz prowadzenia działań edukacyjnych poprzez kulturę i sztukę. W założeniu, powyższe działania przyczynią się do lokalnych działań związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu.

W pierwszym roku realizacji projektu, odbyły się dwa zagraniczne spotkania partnerów oraz wizyta studyjna ekspertów we Wrocławiu, mające na celu przedstawienia założeń i sposobu budowy sieci współpracy pomiędzy instytucjami kultury i sztuki we Wrocławiu oraz nawiązanie współpracy międzynarodowej. Zostały zaprezentowane wstępne działania wdrożeniowe dobrych praktyk z Manchesteru przyczyniające się do obniżenia zużycia energii w instytucjach kultury i sztuki oraz propozycje działań edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Manchesterem (lider), Mantuą, Gelsenkirchen, Szybenikiem i Águedą, w ramach programu URBACT III Komisji Europejskiej. Jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

W marcu 2019 r. odbyło się spotkanie inauguracyjne, podczas którego wrocławskim Instytucjom Kultury przedstawiono założenia programu URBACT, a także zapoznano z tematyką i zakresem projektu. W czasie inauguracji zaprezentowano dobre praktyki lidera projektu oraz projekty pilotażowe. Instytucje Kultury zostały zaproszone do przyłączenia się w tworzenie Urban Lokal Group, której celem będzie działanie pod szyldem: „Kultura w ochronie klimatu”. Spotkania ULG Wrocław odbywały się regularnie co dwa miesiące. W czasie spotkań dyskutowano nt. Planu Transferu Dobrych Praktyk, który został przygotowany na potrzeby projektu ale także poruszano tematy dotyczące organizacji Festiwalu C-Change. Każde spotkanie ULG Wrocław poświęcone było innym zagadnieniom związanym z ochroną klimatu. Przedstawicielom ULG Wrocław prezentowano również aktualne działania Miasta Wrocław w zakresie przeciwdziałania i adaptacji miasta do zachodzących zmian klimatu.

WROCLAWSKIE SPACERY W ZIELENI

Wrocławskie Spacery w Zieleni to cykl niedzielnych spacerów z przewodnikiem, podczas których poznawano różnorodność wrocławskich krajobrazów. Myślą przewodnią „zielonych wypraw” było budowanie i kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez bezpośrednie nawiązywanie relacji z otaczającą przyrodą i wzbudzenie empatii wobec świata istot żywych. W trakcie spacerów mieszkańcy

odwiedzić miejsca znane i lubiane, takie jak park Grabiszyński czy Leśnicki. Odkrywano też tereny wciąż nieco dzikie i mało uczęszczane, ale odznaczające się ogromnym bogactwem przyrody, jak grądy na Praczach Odrzańskich, Ślężoujście czy pola irygacyjne.

Spacer nadrzecznymi terenami Doliny Bystrzycy. Fot. Magdalena Argasińska

INNE DZIAŁANIA - poprawa jakości powietrza

PUNKT KONSULTACYJNY W ZAKRESIE DORADZTWA ENERGETYCZNEGO DLA MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

28 lutego 2019 r. we Wrocławiu ruszył miejski punkt doradztwa energetycznego. Punkt konsultacyjny znajduje się na ul. Hubskiej 8-16, 50-502 Wrocław. Wrocławianie od doradców mogą uzyskać odpowiedzi na pytania takie jak m.in.:

- jak uzyskać dopłatę z miejskich programów KAWKA Plus (wymiana pieca)?
- jak uzyskać dopłatę z Lokalnego Programu Osłonowego (dopłaty do rachunków za ogrzewanie)?
- gdzie szukać źródeł finansowania zmiany ogrzewania, termomodernizacji oraz inwestycji w odnawialne źródła energii?
- czy we Wrocławiu można palić w piecu na węgiel lub w kominku?
- jak zmniejszyć zużycie energii w domu i płacić niższe rachunki?
- jak uzyskać dopłatę z programu Czyste Powietrze (wymiana pieców, termomodernizacja, rekuperacja)?
- na czym polega ulga termomodernizacyjna?
- czym jest premia termomodernizacyjna BGK? Co to jest projekt ELENA?
- jakimi paliwami można ogrzewać mieszkania?
- jakie są wady i zalety różnych sposobów ogrzewania. Na co zwrócić uwagę wybierając nowe ogrzewanie?

W ramach prowadzenia punktu doradztwa energetycznego doradcy udzielili 238 porad na miejscu bezpośrednio mieszkańcom, 539 porad telefonicznych oraz 41 poprzez skrzynkę e-mail.

Spotkania z mieszkańcami

Miejsce	Termin
Psie Pole - Zawidawie	10 kwietnia 2019 r.
Oporów	11 kwietnia 2019 r.
Dzień Odry	18 maja 2019 r.

Tumski Cup	15 czerwca 2019 r.
Maraton 2019	14-15 września 2019 r.
Dzień bez samochodu	22 września 2019 r.
Czyste Miasto - Stare Miasto	9 października 2019 r.
Czyste Miasto - Brochów	12 listopada 2019 r.
Wrocławskie Centrum Seniora	7 czerwca 2019 r.
Grabiszyniek nie marnuje	30 czerwca 2019 r.
Rok Prezydentury Jacka Sutryka	17 listopada 2019 r.

W związku ze swoją specjalistyczną wiedzą doradcy energetyczni brali udział w posiedzeniach „Zespołu roboczego ds. jakości powietrza i efektywności energetycznej w województwie dolnośląskim” (organizator IRT) oraz „Zespołu ds. jakości powietrza i efektywności energetycznej” we Wrocławiu.

MATERIAŁY PROMOCYJNE - BROSZURY I ULOTKI

Broszura "Informacje dotyczące możliwości finansowania wymiany źródeł ciepła" – 250 szt.

Ulotka dotyczącej uchwały antysmogowej oraz możliwości uzyskania wsparcia finansowego dla wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji - ok 80 000 szt.

Ulotka "Bądź świadomy nie truj" dla Straży Miejskiej - 1 000 szt.

Ulotka dot. Doradztwa energetycznego - ok 15 000 szt.

ŹRÓDŁA CIEPŁA NA PALIWO STAŁE W BUDYNKACH MIESZKALNYCH WE WROCŁAWIU

W 2019 r. zlecono Politechnice Wrocławskiej wykonanie badań i analiz w ramach projektu „Gęstość występowania źródeł ciepła na paliwo stałe a wiek, typologia i funkcja tkanki budowlanej oraz postawy mieszkańców wobec zmian systemu grzewczego w skali miasta Wrocław” w zakresie diagnostyki rodzajów źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych we Wrocławiu. Raport z tych badań stanowi bazę dla opracowania strategii wdrażania zapisów Uchwały antysmogowej na terenie Wrocławia.

“WROCŁAWSKA KAMPANIA ANTYSMOGOWA 2019”

Zlecenie firmie „BeelineResearch& Consulting” przeprowadzenia badań jakościowych oraz FocusGroup Interview (FGI) wśród mieszkańców Wrocławia mających na celu eksplorację takich zagadnień jak:

- zaangażowanie mieszkańców Wrocławia w sprawy najbliższej okolicy,
- problemy lokalnych społeczności,
- standard zamieszkiwania – piec jako element standardu zamieszkania,
- poziom wiedzy wrocławian na temat smogu, jego źródeł,
- wiedza na temat programów i działaniach antysmogowych (KAWKA oraz Lokalny Programu Ochrony),
- identyfikacja barier i korzyści przystąpienia do programu wymiany pieców,
- doświadczenia z wymiany pieców,
- potrzeby mieszkańców w zakresie wymiany ogrzewania.

INNE DZIAŁANIA – klimat

APEL KLIMATYCZNY W SPRAWIE PRZECIWDZIAŁANIA POSTĘPUJĄCEMU KRYZYSOWI KLIMATYCZNEMU

Wrocławscy radni 5 września 2019 r. w czasie XIII sesji Rady Miejskiej Wrocławia przyjęli projekt apelu do rządu i parlamentu o uznanie, że działania związane z łagodzeniem zmian klimatu oraz przystosowaniem się do postępujących zmian są zdecydowanym priorytetem polityki krajowej i dlatego wymagają podjęcia zdecydowanych kroków do jej wdrożenia. Rada Miejska wyraziła swoje zaniepokojenie zachodzącym globalnym kryzysem klimatycznym, którego skutki odczuwalne są przez mieszkańców Wrocławia.

Kształtowanie wrocławskiej polityki adaptacyjnej obejmuje bardzo szeroki zakres działań i jest fundamentem zrównoważonego rozwoju miasta. Uwzględniane w niej są uwarunkowania lokalizacyjne i specyfika regionalna. Opracowanie strategii uwzględniającej wiele lokalnych działań, które minimalizują negatywne skutki zmian klimatu, jest dla miasta kluczowe. W kontekście negatywnych skutków zachodzących zmian samorządy w Polsce w tym i Wrocław nie mogą pozwolić sobie na bezczynność. Wrocław podejmuje szereg działań mitygujących i adaptacyjnych, które są spójne z założoną strategią klimatyczną miasta. Wrocław

OGŁOSZENIE ALARMU KLIMATYCZNEGO

17 października 2019 r. podczas XIV sesji Rady Miejskiej Wrocławia radni miejscy przyjęli stanowisko dotyczące alarmu klimatycznego. Rada Miejska Wrocławia uznała za niezbędne rozpoczęcie prac nad programem wspierającym dążenia Wrocławia do osiągnięcia zero emisyjności do 2050 r. Podczas prowadzonych przez miasto konsultacji i spotkań z mieszkańcami wyraźnie wybrzmiewała konieczność zaangażowania się Wrocławia w proces redukcji emisji dwutlenku węgla, która jest w głównym stopniu odpowiedzialna za zmiany klimatu oraz dostosowania Wrocławia do skutków tych zmian, szczególnie tych, które bezpośrednio dotyczą nasze miasto: ekstremalne fale upałów, ulewne deszcze czy miejska wyspa ciepła. Działania zmierzające do obniżenia emisyjności dotyczą zagadnień związanych z ucieplowaniem wrocławskich kamienic, ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku wymiany źródeł ciepła w mieszkaniach, termomodernizacji budynków, rozwoju niskoemisyjnego transportu zbiorowego, rozwoju systemu tras rowerowych, zwiększenia udziału terenów zieleni w mieście.

INNE DZIAŁANIA – ochrona przyrody i bioróżnorodności

REJESTR ZWIERZĄT

W 2019 r. kontynuowano prowadzenie Rejestru zwierząt gatunków wymienionych w załącznikach A i B rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zaliczonych do płazów, gadów, ptaków lub ssaków (6 141).

Na podstawie złożonych wniosków wydano 100 zaświadczeń o wpisie do rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem i 9 zaświadczeń o skreśleniu z rejestru.

Do najliczniej wpisanych do rejestru zwierząt należą przedstawiciele gromady ptaków - 95 osobników i gadów – 61 osobników, poza tym do rejestru wpisano 47 osobników płazów i 3 osobniki ssaków. Udział ilościowy poszczególnych gatunków w randze gromad przedstawia się następująco:

Płazy (AMPHIBIA)

Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
<i>Dendrobates tinctorius</i>	13
<i>Ranitomeya vanzolini</i>	7
<i>Epipedobates tricolor</i> drzewołaz trójbarwny	7
<i>Dendrobates leucomelas</i>	4
<i>Oophaga pumilio</i>	4
<i>Ambystoma mexicanum</i> aksolotl meksykański	2
<i>Uroplatus benaui</i>	2
<i>Ranitomeya ventrimaculata</i>	2
<i>Ranitomeya imitator</i>	2

<i>Ranitomeyabenedicta</i>	2
<i>Phyllobatesvittatus</i> liściołaz paskowany	2
	47

Gady (REPTILIA)

Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
<i>Pythonregius</i> pyton królewski	19
<i>Testudohorsfieldii</i> żółw stepowy	19
<i>Boa constrictor</i> boa dusiciel	4
<i>Epicratescenchriacenchria</i> boa tęczywobrazylijski	3
<i>Phelsumamadagascariensisgrandefelsumamadagaskarska</i>	3
<i>Varanusacanthuruswarankolczastoogonowy</i>	3
<i>Hydrodynastesgigas</i> żabojad argentyński	3
<i>Chamaeleocalyptratus</i> kameleonjemeński	3
<i>Testudohermanni</i> żółw grecki	2
<i>Morelia spilotaHarrisonii</i> pyton dywanowy	1
<i>Iguana</i> legwan zielony	1
	61

Ptaki(AVES)

Takson	Liczba zarejestrowanych
<i>Lonchuraoryzivora</i> ryżowiec siwy	8
<i>Psephotushaematonotus</i> świergotka seledynowa	12
<i>Cyanoramphusnovazelandiae</i> modrolotka czerwonoczelna	8
<i>Falcocherrug</i> raróg stepowy	14
<i>Polythelisalexandrae</i> księżniczka wspaniała	6
<i>Platycercuseximius</i> rozella białolica	4
<i>Polyteliswainsonii</i> księżniczka wspaniała	4
<i>Alisterusscapularis</i> szkarłatka królewska	4
<i>Cyanoramphusauriceps</i> modrolotka żółtoczapkowa	4
<i>Neophemapulchella</i> łakówka turkusowa	2
<i>Myiopsittamonachus</i> mnicha nizinna	4
<i>Polytelisanthopeplus</i> księżniczka słoneczna	2
<i>Platycercuselegans</i> rozella królewska	2
<i>Acipitergentilis</i> jastrząb	2
<i>Athenenoctua</i> pójdzka	2
<i>Primoliusmaracana</i> ara maracana	2
<i>Pionitesmelanocephalus</i> barwinka czarnogłowa	2
<i>Neophemabourkii</i> łakówka liliowa	1

<i>Falco peregrinus</i> sokół wędrowny	1
<i>Tyto alba</i> płomykówka	1
<i>Pyrrhura molinae</i> rudosterka zielonolica	1
<i>Eclectus oratorius</i> barwnica zwyczajna	1
<i>Psittacula eupteria</i> aleksandretta większa	1
<i>Amazona aestiva</i> amazonka niebieskoczelna	1
<i>Parabuteo unicinctus</i> myszołowiec towarzyski	1
<i>Pionus menstruus</i> piona niebieskogłowa	1
<i>Ara severus</i> ara kasztanowoczelna	1
<i>Pyrrhura percarus</i> rudosterka czerwono brzucha	1
<i>Pyrrhura molinae</i> rudosterka zielonolica	1
<i>Psittacus erithacus</i> żako	1
	95

Ssaki (MAMMALIA)

Takson	Liczba zarejestrowanych okazów
<i>Callitrix jacchus</i> marmozeta białoucha	3
	3

W 2019 r. wykreślono z rejestru: 16 okazów z gromady ptaków; 12 okazów z gromady gadów; 1 okaz z gromady płazów.

OPINIE W ZAKRESIE FORM OCHRONY OBSZAROWEJ, INDYWIDUALNEJ I OBIEKTOWEJ - GATUNKÓW ZWIERZĄT, ROŚLIN I GRZYBÓW ORAZ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH I SIEDLISK GATUNKÓW

Sporządzono projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej utworzenia i prowadzenia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt przez stowarzyszenie EKOSTRAŻ.

Współpracowano z Towarzystwem Herpetologicznym NATRIX w sprawie ochrony płazów. Do szkół i placówek oświatowych przesłano informacje dotyczące zasad prowadzenia remontów i termomodernizacji budynków w zgodzie z przepisami o ochronie zwierząt. Wydano opinię w sprawie przewidywanego wpływu Pomnika Niepodległości na ptaki. Interweniowano w sprawach zabezpieczeń budynków, które mogą stanowić pułapki dla ptaków.

Sporządzono 6 opinii przyrodniczych dotyczących gospodarowania zielenią wysoką.

INFORMACJE O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE

Udzielono 21 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji o środowisku w zakresie ochrony zieleni i ochrony przyrody, w tym wydano 1 zaświadczenie dotyczące położenia nieruchomości w granicach form ochrony przyrody.

OPINIE W ZAKRESIE OCZEKIWAŃ I ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH W ZWIĄZKU Z PRZYSTĄPIENIEM DO SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W 2019 r. sporządzono 10 opinii dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

POSTĘPOWANIA W SPRAWIE WYDANIA DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH ZGODY NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘCIA

Sporządzono 46 opinii przyrodniczych w zakresie kompletności Kart Informacyjnych Przedsięwzięcia oraz kwalifikacji do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Sporządzono 3 opinie przyrodnicze w sprawie kompletności raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

INNE DZIAŁANIA – wydarzenia

PIKNIK EUROPEJSKI W PARKU STAROMIEJSKIM

9 maja 2019r., w dniu upamiętniającym podpisanie deklaracji Schumana, zorganizowano Dzień Europy. Organizatorem cyklu wydarzeń kulturalno-edukacyjnych, z których główne przedsięwzięcie stanowił Piknik Europejski w Parku Staromiejskim. W ramach uczestnictwa w tym wydarzeniu przygotowano quiz edukacyjny na wszystkich poziomach nauczania, z licznymi nagrodami oraz materiały edukacyjno-informacyjne.

Konkursy w ramach Pikniku Europejskiego, fot. Mateusz Karło

„DZIEŃ ODRY”

W 2019 r. aktywnie uczestniczono w corocznym, wiosennym wydarzeniu promującym Odrę, organizując i prowadząc konkursy, quizy i zadania skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Tematyka konkursów dotyczyła fauny Odry - kluczowego elementu środowiska naturalnego naszego miasta a także promowania ekologicznych postaw mieszkańców, mających znaczący wpływ na otaczające nas środowisko (oszczędzanie wody, energii, generowania mniejszej ilości odpadów). Konkursy cieszyły się znacznym powodzeniem, zwłaszcza wśród dzieci wyróżniających się wiedzą o przyrodzie. Pod w Dniu Odry uczestniczył punkt konsultacyjny Doradców Energetycznych, w którym zainteresowani mieszkańcy uzyskali informacje dotyczące wymiany pieców węglowych.

„Green Business MIXER: znajdź pociąg do zielonego budownictwa”

21 maja 2019 r. w Mediatece we Wrocławiu odbyło się sympozjum „Green Business MIXER: znajdź pociąg do zielonego budownictwa”, organizowane wspólnie przez Miasto Wrocław oraz Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego (PLGBC). Celem spotkania było rozpowszechnianie idei zielonego budownictwa oraz nawiązanie współpracy z ekspertami zajmującymi się „zielonymi rozwiązaniami” w miastach – inżynierami, projektantami i działaczami organizacji pozarządowych.

Dr inż. Marta Weber-Siwińska z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, prezes zarządu Polskiego Stowarzyszenia „Dachy Zielone” opowiedziała o różnych typach zielonych ścian oraz możliwości ich zastosowania w budynkach i przestrzeni publicznej. Janusz Lis, przedstawiciel Nophadrain Polska, przedstawił systemowe rozwiązania dotyczące realizacji zielonych dachów zarówno w Polsce jak i w innych europejskich miastach oraz zwrócił uwagę na korzyści jakie płyną dla klimatu z zazieleniania dachów. Maria Witkowska, ekspert z Armacell Poland, omówiła temat izolacji technicznych

w budownictwie w kontekście uzyskiwania certyfikatów wielokryterialnych (np. BREEAM, LEED, HQE). Przedstawiła ponadto kryteria, które musi spełnić budynek, aby uzyskać dany certyfikat.

ŚRODOWISKO I ROLNICTWO

EMISJA ENERGII I ZANIECZYSZCZEŃ

Realizowano zadania administracyjne z zakresu ochrony środowiska przed hałasem, polami elektromagnetycznymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz z zakresu gospodarki wodnej i ochrony wód przed zanieczyszczeniem. W 2019 r. wpłynęło łącznie 1 358 wniosków. Wydano 46 decyzji administracyjnych, w tym m.in. 9 decyzji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód, 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie pozwolenia zintegrowanego w całości, 27 decyzji z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego, 4 decyzje ustalające dopuszczalny poziom hałasu, 1 decyzję nakładającą obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, 1 decyzję orzekającą sprzeciw do zgłoszenia eksploatacji instalacji, 3 decyzje odmawiające udzielenia informacji o środowisku oraz wpłynęło 176 zgłoszeń dotyczących instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia (w tym 24 zgłoszeń instalacji emitującej substancje do powietrza, 3 zgłoszenia instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 149 zgłoszeń instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne wraz z 130 informacjami o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach). Wydano również 5 zaświadczeń dotyczących potwierdzenia ostateczności decyzji lub przyjęcia zgłoszenia. Ponadto opiniowano i uzgadniano warunki środowiskowe w zakresie ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, w zakresie gosp. wodno-ściekowej i promieniowania elektromagnetycznego w ramach prowadzonych postępowań dotyczących procedur wydawania decyzji środowiskowych oraz na wnioski podmiotów zewnętrznych (łącznie 403 opinii). Udzielono również odpowiedzi na 34 wnioski dotyczące informacji o środowisku. Zgodnie z art. 65 kpa 17 wniosków przekazano do innych organów zgodnie z ich kompetencjami.

Wydano również 127 opinii dotyczących wymagań w zakresie ochrony środowiska dla 29 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zakres działalności, poza ww. działalnością czysto administracyjną, obejmuje również działalność kontrolną i interwencyjną w zakresie ustaw: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W ramach podejmowanych działań przeprowadzono w dziale łącznie 78 interwencji. Część działań interwencyjnych prowadzona była we współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia.

Uczestniczono w procesach nadzorowania i monitoringu aspektów środowiskowych dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego oraz ochrony przed hałasem, związanych z aktualizacją Systemu Ekozarządzania i Audytu – EMAS oraz brano aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z aktualizacją systemu.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- wydawano pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza zgodnie z art. 181 ustawy Prawo ochrony środowiska. W 2019 r. wydano 27 decyzji dla podmiotów gospodarczych emitujących w sposób zorganizowany substancje gazowe i pyły z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych, w których prowadzone są procesy: powlekania, klejenia, suszenia i czyszczenia powierzchni, lutowania, śrutowania, szlifowania, drukowania, wytwarzania produktów farmaceutycznych, energetycznego spalania paliw, i innych (są to m.in. 3M Wrocław Sp. z o.o., 3M Poland Manufacturing Sp. z o.o., VOLVO POLSKA Sp. z o.o., WABCO Polska Sp. z o.o., DONAKO Sp. z o.o., KEA IBB Sp. z o.o., Herbapol S.A.),

- przyjmowano zgłoszenia instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia na emisję, zgodnie z art. 152 ustawy POŚ (24 zgłoszeń). Dotyczyły m.in. instalacji energetycznego spalania paliw, przeładunku i magazynowania paliw, instalacji do powlekania, instalacji spawania (m.in. WABCO Polska Sp. z o.o., WPO ALBA S.A., GAZ-SYSTEM S.A., Shell Polska Sp. z o.o., PKN ORLEN S.A., MAMUT Polska S.A., US PHARMACIA Sp. z o.o.),
- przyjmowano sprawozdania z okresowych pomiarów kontrolnych emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych (18 sprawozdań) - m.in. 3M Poland Manufacturing Sp. z o.o., 3M Wrocław Sp. z o.o., VOLVO Polska Sp. z o.o., Kogeneracja S.A. - EC Zawidawie, Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o.). Złożone sprawozdania nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych emisji substancji do powietrza,
- przeprowadzono 13 postępowań dot. interwencji w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami. Interwencje dotyczyły głównie emisji z niewielkich instalacji spalania paliw oraz niskiej emisji z palenisk gospodarstw indywidualnych opalanych paliwem stałym, uciążliwości odorowej, niezorganizowanej emisji pyłów z nieutwardzonej drogi. Ponadto interwencje dotyczące podejrzenia spalania odpadów w kotłach grzewczych przekazywane były do Straży Miejskiej Wrocławia,
- wydawano opinie i uzgodnienia w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (67 opinii),
- opiniowano plany zagospodarowania przestrzennego (29 opinie).

Gospodarka wodno-ściekowa i ochrona wód

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowano zadania administracyjne na podstawie ustawy Prawo wodne, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska w tym:

- wydawano decyzje nakazujące przywrócenie stanu pierwotnego lub wykonanie urządzeń zapobiegającym szkodom na podstawie art. 234 ustawy Prawo wodne - wydano 1 decyzję odmawiającą wydania decyzji nakazującej przywrócenie do stanu pierwotnego,
- wydawano decyzje w sprawie ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia lub przywrócenia środowiska do stanu pierwotnego wg art. 362 POŚ - wydano 1 decyzję od której się odwołano, a SKO utrzymało w mocy tę decyzję oraz 1 postępowanie pozostaje w toku,
- prowadzono postępowania w zakresie kontroli wypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej - wydano 5 decyzji w tym 2 nakazujące przyłączenie się do sieci kanalizacyjnej, oraz 3 umarzające z uwagi na przyłączenie nieruchomości do kanalizacji,
- wydawano zaświadczenia o ostateczności decyzji - wydano 4 zaświadczenia,
- przyjmowano zgłoszenia przydomowych oczyszczalni ścieków na podstawie art. 152 POS - 3 zgłoszenia w tym 2 sprzeciwu w formie decyzji - od 1 sprzeciwu złożono odwołanie, sprawa oczekuje na orzeczenie SKO,
- udostępniano informacje o środowisku i informacje publiczne - 7 wniosków oraz 15 informacji cząstkowych o wydanych pozwoleniach wodnoprawnych i prowadzonych postępowaniach,
- wydano 1 decyzję odmawiającą udzielenia informacji o środowisku,
- prowadzono interwencje dotyczące zanieczyszczenia ściekami wód i gruntów - rozpoznano 11 spraw,
- prowadzono interwencje dotyczące zalewania wodami opadowymi sąsiednich działek - rozpoznano 3 sprawy,
- prowadzono rozpoznanie terenowe w ramach prowadzonych postępowań - przeprowadzono 33 wizje terenowe,
- opiniowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w zakresie zagospodarowania wód opadowych i gospodarki wodno-ściekowej - opiniowano 71 planów,

- opiniowano karty informacyjne i raporty w zakresie gospodarki wodno-ściekowej planowanych przedsięwzięć - wydano 133 opinie,
- wydawano opinie pomocnicze w zakresie środowiskowym dotyczące lokalizacji przystani oraz zagospodarowania nabrzeży np. wykonanie plaż - zaopiniowano 7 lokalizacji,
- opiniowano w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w odpowiedzi na złożone zapytanie - wydano 19 opinii,
- uczestniczono w odbiorach robót - 2 odbiory. Wspólnie z przedstawicielami PGW Wody Polskie, Urzędu Marszałkowskiego oraz Wojewody Dolnośląskiego uczestniczono w odbiorach wykonanych prac konserwacyjnych na rowach, finansowanych środkami z dotacji celowych dla Miejskiej Spółki Wodnej we Wrocławiu,
- przekazywano do PGW Wody Polskie wnioski w sprawach do realizacji, których właściwe jest PGW Wody Polskie na podstawie art. 545 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne – przekazano 6 wniosków,
- przekazano sprawy do innych organów na podstawie art. 65 Kpa; o przekazaniu sprawy każdorazowo zawiadamiano wnoszącego podanie – przekazano 4 wniosków,
- prowadzono nadzór i kontrole nad działalnością Miejskiej Spółki Wodnej we Wrocławiu w zakresie prawidłowości podjętych uchwał,
- aktualizowano ankiety dotyczące realizacji działań zaplanowanych w ramach aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju (aPWŚK),
- uczestniczono w badaniu ankietowym dotyczącym zjawiska suszy i jego skutków realizowanym w ramach projektu „Opracowanie planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy”,
- prowadzono działania przygotowawcze i informacyjne dotyczące aktualizacji aglomeracji Wrocław na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w tym przygotowanie porozumienia międzygminnego oraz projektu uchwał,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2018 r. w aglomeracji Wrocław,
- podawano do publicznej wiadomości informacji i obwieszczenia innym organów – 58.

Ochrona przed hałasem

W celu skutecznego prowadzenia prac nad redukcją hałasu w mieście Prezydent Wrocławia w dniu 11 lutego 2019 r. powołał Zespół ds. redukcji hałasu we Wrocławiu. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta, Zarządu Zieleni Miejskiej oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego sp. z o.o. Głównym celem zespołu jest zintegrowanie działań prowadzonych na terenie miasta oraz współpraca na rzecz poprawy jakości klimatu akustycznego we Wrocławiu.

W 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu ds. redukcji hałasu we Wrocławiu. W trakcie spotkań omawiane były m.in. tematy dotyczące:

- realizacji zadań naprawczych redukcji hałasu komunikacyjnego określonych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia i ich uwzględnienie w opracowywanym WPI na lata 2020-2024,
- działań możliwych do podjęcia przez poszczególne komórki i jednostki w celu redukcji hałasu we Wrocławiu,
- wyboru obszarów cichych na terenie miasta Wrocławia i dalszego procedowania w tej sprawie,
- przeniesienia istniejących dwóch stacji ciągłego pomiaru hałasu, natężenia ruchu pojazdów i warunków atmosferycznych,
- analizy wniosków z opracowanej ekspertyzy dotyczącej ograniczenia hałasu drogowego i tramwajowego na terenie zabudowy mieszkaniowej przy al. gen. Józefa Hallera, pn. „Analiza możliwych do zastosowania środków ochrony przed hałasem zabudowy mieszkaniowej przy al. gen. Józefa Hallera” oraz omówienie możliwości realizacji działań rekomendowanych w Analizie w celu poprawy warunków akustycznych na terenie zabudowy mieszkaniowej przy al. gen. Józefa Hallera.

Realizując zadania Prezydenta dotyczące redukcji hałasu w środowisku oraz przeciwdziałania przekroczeniom standardów akustycznych na terenie miasta Wrocławia, w wyniku przeprowadzonego, zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, we wrześniu 2019 r., dokonano zakupu mobilnej stacji pomiaru hałasu. Koszt stacji wyniósł 199 260,00 zł. Stację pomiarową stanowi przyczepa typu CARGO wyposażona w zestaw przyrządów do pomiaru hałasu, natężenia ruchu drogowego, prędkości pojazdów, warunków meteorologicznych oraz w urządzenie do rejestracji i transmisji danych z pomiarów. W grudniu 2019 r. pracownicy Urzędu oraz jednostek odpowiedzialnych za monitorowanie poziomu hałasu komunikacyjnego w mieście zostali przeszkoleni w zakresie stosowania obowiązujących metodyk referencyjnych wykonywania pomiarów hałasu w środowisku pochodzącego z instalacji lub urządzeń oraz wprowadzanego do środowiska w związku z eksploatacją dróg, linii tramwajowych i kolejowych. II etap szkoleń zostanie przeprowadzony w I kwartale 2020 r. Podstawowym przeznaczeniem mobilnej stacji pomiarowej będzie realizacja zadań wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie prowadzenia monitoringu poziomu hałasu drogowego oraz natężenia ruchu i prędkości pojazdów oraz monitoringu poziomu hałasu tramwajowego. Ponadto mobilna stacja zostanie wykorzystana do:

- bieżącej identyfikacji źródeł hałasu w mieście oraz miejsc najbardziej zagrożonych ponadnormatywnym hałasem w środowisku,
- wykonywania pomiarów hałasu w środowisku na uzasadnione wnioski mieszkańców,
- określania zadań priorytetowych Gminy w zakresie redukcji hałasu we Wrocławiu,
- kontroli realizacji oraz skuteczności prowadzonych działań naprawczych określonych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia,
- regularnego pozyskiwania wysokiej jakości danych pomiarowych w celu wykorzystania przy sporządzaniu Mapy akustycznej Wrocławia,
- pozyskiwania wysokiej jakości danych pomiarowych umożliwiających opracowanie nowatorskich sposobów walki z hałasem, przy współpracy z naukowcami wrocławskich uczelni.

W związku z wnioskiem mieszkańców al. gen. Józefa Hallera o budowę ekranów akustycznych oraz wniosku Rady Osiedla Grabiszyn-Grabiszynek o ograniczenie hałasu drogowego i tramwajowego al. gen. Józefa Hallera zlecono wykonanie ekspertyzy. Na podstawie zawartej dnia 3 kwietnia 2019 r. umowy firma Akustix sp. z o.o., pod kierunkiem dr Piotra Kokowskiego, sporządziła ocenę oddziaływania na zabudowę mieszkaniową hałasu drogowego i tramwajowego al. gen. Józefa Hallera wraz z oceną możliwości redukcji hałasu i wskazaniem środków technicznych, ograniczających emisję hałasu przy al. Hallera, na odcinku od ul. Inżynierskiej do wiaduktu kolejowego. W ramach ekspertyzy wykonano pomiary hałasu drogowego i tramwajowego oraz zorganizowano dwa spotkania robocze w celu konsultacji sporządzanego opracowania z przedstawicielami mieszkańców al. gen. Józefa Hallera i Radą Osiedla Grabiszyn-Grabiszynek. Wykazane w sporządzonej ekspertyzie przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu zarówno w porze dnia jak i w nocy wskazały na uzasadnioną konieczność pilnego podjęcia działań naprawczych, zarówno w odniesieniu do hałasu drogowego jak i tramwajowego. W opracowaniu przedstawiono katalog technicznych i organizacyjnych metod redukcji hałasu drogowego i tramwajowego wraz z ogólną oceną skuteczności i ograniczeń w ich stosowaniu.

W sporządzonej ekspertyzie wykazano że obecnie nie ma możliwości zastosowania jednej skutecznej technologii, racjonalnej pod względem kosztów i odpowiedniej skuteczności. Wykazano również, że ekrany akustyczne nie stanowią skutecznego rozwiązania problemu, a ponadto ich budowa byłaby nieuzasadniona zarówno pod względem ekonomicznym jak i środowiskowym. Dowiedziono, że zastosowanie działań łączonych (kilku metod) spowoduje obniżenie hałasu i poprawę stanu akustycznego terenów z zabudową mieszkaniową przy al. Hallera:

- szlifowanie torowiska tramwajowego,
- generalny remont (modernizacja) torowiska tramwajowego w ciągu al. Hallera na całej długości,

- ograniczenie prędkości pojazdów do 50 km/godz. przez całą dobę wraz z egzekwowaniem tego ograniczenia,
- wprowadzenie całkowitego zakazu ruchu pojazdów ciężkich w porze nocy,
- wprowadzenie roślinności (zimozielonej),
- zastosowanie gabionów wraz z wkomponowaną roślinnością.

Po dokonaniu uzgodnień, do przeprowadzenia w pierwszej kolejności wskazano:

- szlifowanie szyn,
- uspokojenie ruchu poprzez włączenie sygnalizacji świetlnej w nocy,
- ograniczenie prędkości pojazdów w nocy z 60 km/h do 50 km/h dla pojazdów osobowych oraz 40 km/h dla pojazdów ciężarowych.

W grudniu 2019 r. w wyniku przeprowadzonego zapytania ofertowego wyłoniono wykonawcę i podpisano dwie umowy na przeniesienie stacji ciągłego pomiaru hałasu, natężenia ruchu pojazdów i warunków atmosferycznych. Stację zlokalizowaną na słupie oświetleniowo-trakcyjnym przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego przeniesiono na słup oświetleniowo-trakcyjny przy ul. Bardzkiej, natomiast stację zlokalizowaną na słupie oświetleniowo-trakcyjnym przy pl. Grunwaldzkim przeniesiono na słup oświetleniowy przy ul. Kowalskiej.

Do zadań należało również utrzymywanie w sprawności ww. dwóch stacji monitoringu hałasu, natężenia ruchu pojazdów i warunków atmosferycznych. Umowa na serwis stacji w latach 2018-2019 została podpisana w styczniu 2018 r.

Na podstawie przekazanych w 2019 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu sprawozdań z kontrolnych pomiarów poziomu dźwięku w środowisku, prowadzono 1 postępowanie administracyjne w sprawie określenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Ponadto w 2019 r. kontynuowane były 3 postępowania administracyjne w sprawie określenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wszczęte na podstawie sprawozdań z kontrolnych pomiarów poziomu dźwięku w środowisku przekazanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w 2018 r. W wyniku tych postępowań wydano 4 decyzje administracyjne o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Ponadto prowadzono 1 postępowanie wszczęte na podstawie art. 362 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W wyniku tego postępowania wydano 1 decyzję nakładającą obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia.

W zakresie ochrony środowiska przed hałasem:

- realizowano 46 interwencji w związku ze skargami mieszkańców na uciążliwy hałas przemysłowy (pochodzący m.in. od instalacji wentylacyjnych, chłodniczych) oraz drogowy i tramwajowy,
- wydano 6 opinii w ramach wniosków złożonych przez inwestorów, mieszkańców i Rad Osiedli,
- przekazano 6 spraw organom właściwym do rozpatrzenia wniosków,
- sporządzono 184 opinii dotyczących akustycznego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- wydano 27 opinii w zakresie uwarunkowań akustycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie opracowania.

Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, instalacje wytwarzające promieniowanie elektromagnetyczne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do organu ochrony środowiska. W 2019 r. wpłynęło 149 zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (przyjęto bez zastrzeżeń 134) oraz 130 informacji o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach (przyjęto bez zastrzeżeń 95). Pozostałe wnioski pozostawiono bez rozpoznania bądź są w trakcie uzupełnień. Z uwagi

na przekroczenie standardów jakości środowiska wydano 1 decyzję wnoszącą sprzeciw do zgłoszenia eksploatacji instalacji wytwarzającej pole elektromagnetyczne.

Pozwolenia zintegrowane

W 2019 r. wydano 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie pozwolenia zintegrowanego w całości.

GOSPODARKA ODPADAMI

Realizowano zadania administracyjne w zakresie wydawania decyzji na podstawie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska. Podejmowano działania interwencyjne wobec właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców dotyczące nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami i utrzymaniu czystości. Zajmowano się udzielaniem informacji o środowisku. Kontrolowano przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami i nieczystościami ciekłymi. Podczas kontroli weryfikowano wypełnianie warunków określonych w wydawanych decyzjach. Kontynuowano realizację programu udostępniania mieszkańcom przydomowych kompostowników oraz Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia. W celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców realizowano działania edukacyjne.

Za wykonywane czynności urzędowe zostały uiszczone na konto Gminy opłaty skarbowe w kwocie łącznie 14 226,00 zł. Wydanych zostało łącznie 135 decyzji administracyjnych. Wydano 27 postanowień. W trybie art. 65 k.p.a. przekazano 26 spraw do załatwienia właściwym organom.

Decyzje administracyjne

W okresie sprawozdawczym udzielono 2 zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów. Zostały wydane 2 decyzje zmieniające zezwolenia oraz 24 wygaszające zezwolenia. Zostały wydane 2 pozwolenia na wytwarzanie odpadów, 4 decyzje zmieniające pozwolenia i jedna decyzja wygaszająca pozwolenie.

Zgodnie z przyjętymi procedurami, przed wydaniem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów przeprowadzane były wizje lokalne na terenie planowanego prowadzenia działalności.

Postępowania egzekucyjne dotyczące obowiązków o charakterze niepieniężnym

Zostały wydane 22 decyzje nakazujące usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich magazynowania lub składowania.

Działania egzekucyjne były podejmowane na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W 19 przypadkach niewywiązania się zobowiązanych z obowiązków określonych w wydanych decyzjach nakazujących posiadaczom odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wystosowano upomnienia. Zostało wystawionych 18 tytułów wykonawczych. Zostało wydanych 18 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia w kwocie łącznie 110 000 zł. 6 postępowań zostało zakończonych wykonaniem zastępczym obowiązków nałożonych na zobowiązanych w decyzjach nakazowych.

Nakazy usunięcia odpadów - wraków pojazdów

Wspólnie ze Strażą Miejską Wrocławia kontynuowano rozpoczęte w 2016 r. działania mające na celu usunięcie pojazdów nieużytkowanych pozostawionych na terenie Wrocławia poza pasem ruchu drogowego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

W dniu 10 stycznia 2019 r. została podpisana umowa nr WSR-GO/1/2019 z rzeczoznawcami samochodowymi na realizację usługi w zakresie określenia, czy pojazd stanowi odpad o kodzie 16 01 04* (zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy). W ramach zawartej umowy przekazano rzeczoznawcom zlecenie na wykonanie ekspertyz

31 pojazdów. 30 zbadanych pojazdów (97%) zostało uznanych za odpady, co potwierdzają wykonane ekspertyzy. Koszt wykonanych ekspertyz wyniósł 9 913,80 zł brutto.

Ponadto, nieprzerwanie od 23 czerwca 2016 r. obowiązuje umowa nr WSR-GO/6/2016 ze stacją demontażu pojazdów na wykonanie usługi usunięcia, transportu i demontażu pojazdów pozostawionych na terenie Wrocławia poza pasem ruchu drogowego, które zostały zakwalifikowane przez biegłego rzeczoznawcę jako odpad. Usługa wykonywana jest bezpłatnie. W 2019 r. stacja demontażu usunęła 16 wraków pojazdów znajdujących się na terenie Gminy Wrocław.

Łącznie w 2019 r. podjęto działania w sprawie 95 pojazdów, mające na celu uznanie ich za wraki (odpady). 42 pojazdy zostały usunięte w wyniku prowadzonych działań, a w sprawie 32 pojazdów prowadzone są w dalszym ciągu czynności wyjaśniające. W sprawie 4 pojazdów wysłano do właścicieli/zarządców nieruchomości pisma dotyczące procedury usuwania wraków pojazdów, a 13 spraw przekazano do Straży Miejskiej Wrocławia. W przypadku 4 pojazdów stwierdzono brak podstaw do podjęcia działań mających na celu zakwalifikowanie pojazdów jako odpady i ich usunięcie.

Kontrole w zakresie gospodarowania odpadami

W okresie sprawozdawczym zostało przeprowadzonych 60 kontroli nieruchomości zlokalizowanych na terenie Wrocławia, na których są gromadzone odpady palne. Przeprowadzono 8 kontroli miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów oraz 52 kontrole przedsiębiorców posiadających zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Kontrole przeprowadzili pracownicy Działu Gospodarki Odpadami wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej Wrocławia oraz Komendy Miejskiej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

Kontrole przedsiębiorców posiadających decyzje w zakresie gospodarowania odpadami miały na celu stwierdzenie, czy działalność jest prowadzona zgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniach oraz przepisami ustawy o odpadach.

W trakcie 10 kontroli stwierdzono, że działalność jest prowadzona zgodnie z przepisami i wydanym zezwoleniem.

W 29 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości. Dotyczyły one nierzetelnego prowadzenia ewidencji odpadów, braku oznakowania miejsc magazynowania odpadów, zbierania odpadów nieujętych w zezwoleniu, braku wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów oraz nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych. Przedsiębiorcy zostali wezwani do zaniechania naruszania warunków prowadzenia działalności określonych w decyzjach oraz zaprzestania naruszania przepisów ustawy o odpadach.

W trakcie 13 kontroli stwierdzono brak prowadzenia działalności, w 8 przypadkach zostały wydane decyzje wygaszające zezwolenia.

Dolnośląski Sejmik Odpadowy

W związku z licznymi problemami związanymi z nielegalnym gromadzeniem odpadów, w dniu 19 kwietnia 2019 r. zostało skierowane do Ministra Środowiska pismo zawierające propozycje zmiany konkretnych przepisów do ustawy o odpadach, Prawa przedsiębiorców i Prawa o ruchu drogowym mające na celu usprawnienie realizacji zadań samorządu z tego zakresu oraz przyczynienie się do eliminacji procederu nielegalnego gromadzenia odpadów.

Kolejnym działaniem w tym zakresie było zorganizowanie w dniu 29 maja 2019 r. w Wołowie, z inicjatywy wiceprezydenta Wrocławia Adama Zawady, Dolnośląskiego Sejmiku Odpadowego. W Sejmiku uczestniczyli samorządowcy z Dolnego Śląska oraz Adam Bodnar - Rzecznik Praw Obywatelskich. Uczestnicy Sejmiku dyskutowali o problemie nielegalnych wysypisk odpadów i gospodarce odpadami w regionie. Zwracali uwagę na to, że rozwiązanie problemu niewłaściwej gospodarki odpadami musi nastąpić w ścisłej współpracy dolnośląskich gmin. Poruszono również m.in. zagadnienia dotyczące zwiększenia odpowiedzialności transportujących odpady czy właściciela nieruchomości, który udostępnia teren na nielegalną działalność związaną z gromadzeniem odpadów oraz doprecyzowania definicji „posiadacza odpadów”.

Sejmik zakończył się podpisaniem przez uczestników deklaracji woli współpracy w dążeniu do wyeliminowania zjawiska nielegalnego gromadzenia odpadów na terenie Dolnego Śląska.

Odpady komunalne

Prowadzony jest rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W 2019 r. z rejestru wykreślono dwóch przedsiębiorców na ich wnioski. Jeden wpis został zmieniony. Według stanu na koniec 2019 r. do rejestru wpisanych było 27 przedsiębiorców.

Gminny system odbierania odpadów komunalnych

Opracowano tekst jednolity uchwały nr XXVIII/567/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego - Obwieszczenie Rady Miejskiej Wrocławia z 4 lipca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2019 r. poz. 4609).

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Zostało opracowane roczne sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2018 r. Obowiązek opracowania sprawozdania wynika z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie informacji ze sprawozdań przekazanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz spółkę Ekosystem Sp. z o.o. prowadzącą na terenie Wrocławia dwa punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. W 2018 r. odebrano i zebrano łącznie na terenie Wrocławia 318 000 ton odpadów komunalnych. W przeliczeniu na mieszkańca (LMk = 610 063), w 2018 r. odebrano i zebrano łącznie ok. 521 kg/Mk odpadów komunalnych, w tym 336 kg/Mk odpadów zmieszanych. Wszystkie poziomy zagospodarowania odpadów komunalnych, określone w przepisach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i aktach wykonawczych do ustawy, zostały w gminie Wrocław osiągnięte.

Sprawozdanie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz przekazane Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Sprawozdanie to zostało opracowane na podstawie informacji ze sprawozdań za I i II półrocze 2018 r. przekazanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, a także sprawozdań podmiotu prowadzącego 2 punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) oraz rocznych sprawozdań przedsiębiorców zbierających odpady stanowiące frakcje papieru, tworzyw sztucznych, szkła i metali pochodzące z sektora komunalnego.

Sprawozdania za I półrocze 2018 r. złożyło 31 przedsiębiorców odbierających odpady komunalne, w tym 16 sprawozdań zawierających informacje o odebranych odpadach oraz 20 sprawozdań zerowych. Za II półrocze sprawozdania złożyło 32 przedsiębiorców odbierających odpady komunalne, w tym 15 sprawozdań zawierających informacje o odebranych odpadach oraz 20 sprawozdań zerowych.

Według przekazanych sprawozdań w obu półroczach 3 podmioty odbierały odpady w systemie gminnym i poza systemem gminnym, natomiast pozostałe podmioty odbierały odpady wyłącznie poza systemem gminnym lub nie odbierały odpadów i złożyły sprawozdania zerowe.

W sprawozdaniu za 2018 r. po raz pierwszy uwzględniono dane z rocznych sprawozdań 29 przedsiębiorców zbierających odpady stanowiące frakcje papieru, tworzyw sztucznych, szkła i metali pochodzące z sektora komunalnego. Złożyli oni 33 sprawozdania zawierające odpady oraz 9 sprawozdań zerowych, w tym 26 sprawozdań wymagało korekt, które zostały złożone i przeanalizowane.

Na 4 przedsiębiorców zbierających odpady komunalne zostały nałożone kary w łącznej kwocie 8 000,00 zł za przekazanie po terminie sprawozdania za 2018 r. Dwie decyzje

w przedmiocie naliczenia kary zostały zaskarżone do SKO, obie zostały utrzymane w mocy.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia została udostępniona Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2018 r. w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, zgodnie z wymogami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W związku z wpływem korekty sprawozdania przedsiębiorcy za II półrocze 2017 r. dotyczącej instalacji, w których zostały zagospodarowane zmieszane odpady opakowaniowe, zaistniała konieczność sporządzenia korekty rocznego sprawozdania Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań w zakresie gospodarowania odpadami za 2017 r. Skorygowane sprawozdanie za 2017 r. zostało przekazane Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Nieczystości ciekłe

W 2019 r. zostało wydanych 5 decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych i 3 decyzje zmieniające zezwolenia.

Na terenie Wrocławia zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych posiada 44 przedsiębiorców.

W trzech pierwszych kwartałach 2019 r. przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych przekazali na stacje zlewnie nieczystości ciekłe bytowe w ilości 144,37 tys. m³ oraz nieczystości ciekłe przemysłowe w ilości 301 m³.

Opracowano projekt zmiany uchwały nr XXXV/781/12 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Wrocławia. Uchwała musiała zostać zmieniona ponieważ wymieniony w uchwale akt wykonawczy - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800), został uchylony w dniu 1 lipca 2019 r. Aktualnie warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód i do ziemi oraz jednocześnie jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, reguluje rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311). Projekt uchwały został przyjęty przez Radę Miejską Wrocławia na sesji w dniu 21 listopada 2019 r.

Kontrole przedsiębiorców

W 2019 r. zostało przeprowadzonych 9 kontroli przedsiębiorców z wywiązywania się z warunków określonych w decyzjach Prezydenta Wrocławia zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Wrocławia. W wyniku kontroli ustalono następujące naruszenia warunków decyzji:

- jeden przedsiębiorca zmienił bazę transportową i nie poinformował o tym Organu,
- jeden przedsiębiorca nieprawidłowo wystawiał usługobiorcom dowody płacenia za wykonane usługi,
- jeden przedsiębiorca nie prowadził wykazu umów zawartych z właścicielami nieruchomości na świadczenie usług asenizacyjnych,
- trzech przedsiębiorców przekazywało większe ilości nieczystości ciekłych pochodzących z opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy Wrocław do punktów zlewnych prowadzonych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. we Wrocławiu, niż to zostało określone w udzielonych zezwoleniach.

Wszystkie nieprawidłowości zostały po kontrolach skorygowane.

Sprawozdawczość z gospodarowania nieczystościami ciekłymi

Przedsiębiorcy są obowiązani do sporządzania kwartalnych sprawozdań o ilości i rodzaju nieczystości ciekłych, a także o sposobach ich zagospodarowania oraz do przekazania sprawozdania prezydentowi miasta w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.

W 2019 r. zostało przyjętych 46 sprawozdań za IV kwartał 2018 r. i I kwartał 2019 r., 45 za II kwartał 2019 r. oraz 46 za III kwartał 2019 r. Ze złożonych sprawozdań wynika, że w IV kwartale 2018 r. nieczystości ciekłe odbierało 30 przedsiębiorców, w I kwartale 2019 r. nieczystości ciekłe odbierało 31 przedsiębiorców posiadających zezwolenie, natomiast w II kwartale 2019 r. 30 przedsiębiorców, a w III kwartale 2019 r. 32 przedsiębiorców. Pozostali przedsiębiorcy posiadający zezwolenie nie świadczyli usług na terenie Wrocławia. W temacie związanym z przedmiotowymi sprawozdaniami kwartalnymi zostało wysłanych do przedsiębiorców 37 pism. Zgodnie z art. 9xb ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w sytuacji złożenia po terminie wymaganego sprawozdania, przedsiębiorca podlega karze pieniężnej w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia. Za I kwartał 2019 r. sprawozdanie kwartalne złożył po terminie jeden przedsiębiorca, któremu naliczono karę w kwocie 900 zł. W II i III kwartale 2019 r. jeden przedsiębiorca złożył sprawozdanie po terminie i dlatego została wydana decyzja naliczająca karę w kwocie 100 zł za I kwartał i 400 zł za II kwartał. Żaden przedsiębiorca nie złożył odwołania od decyzji.

Obowiązek przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej.

Kontrole wypełniania obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej oraz pozbywania się nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych były przeprowadzane wspólnie z funkcjonariuszami Ekopatrolu Straży Miejskiej Wrocławia.

Skontrolowano nieruchomości na 20 osiedlach: Pracze Odrzańskie, Ołtaszyn, Wojszyce, Klecina, Sołtysowice, Psie Pole, Zakrzów, Polanowice, Zgorzelisko, Poświętne, Swojczyce, Kowale, Wojnów, Jagodno, Brochów, Bieńkowice, Widawa, Lipa Piotrowska, Oporów, Pawłowice.

Ogółem skontrolowano 282 nieruchomości wskazane przez MPWiK S.A. W następstwie przeprowadzanych kontroli, właściciele 21 nieruchomości przyłączyli się do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Właściciele 45 nieruchomości zadeklarowali termin przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.

W przypadku 64 nieruchomości nie uzyskano deklaracji przyłączenia do sieci kanalizacyjnej z powodu nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości, trwających prac remontowych lub niezamieszkiwania w nieruchomości.

W 2019 r. z dotacji na budowę przyłączy kanalizacyjnych skorzystało 75 właścicieli nieruchomości, którzy otrzymali dofinansowanie w wysokości 141 773,65 zł.

W 2019 r. wszczęto 59 postępowań administracyjnych w związku z niewykonaniem obowiązku przyłączenia. Wydano 31 decyzji nakazujących przyłączenie nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej i umorzono 8 postępowań.

We wszystkich przypadkach stwierdzonego niewypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej są lub będą prowadzone postępowania administracyjne, mające na celu wydanie decyzji nakazującej właścicielom przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. W okresie sprawozdawczym wystosowano 31 upomnień do osób zobowiązanych do przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Deratyzacja

Kontynuowano rozpoczęte w 2014 r. kontrole właścicieli, zarządców oraz użytkowników nieruchomości w zakresie prowadzenia zabiegów deratyzacji na obszarach podlegających temu obowiązkowi zgodnie z § 20 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia. Niniejsze działania polegały na przeprowadzeniu wizji lokalnej, w trakcie której ustalane były obszary, które w związku z występowaniem szczurów winny zostać

objęte deratyzacją. W dalszej kolejności zwracano się do właścicieli, zarządców oraz użytkowników przedmiotowych nieruchomości o przeprowadzenie deratyzacji oraz udokumentowanie wyżej wymienionego faktu w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Ponadto, w wyniku podjętych kontroli jednostki gminne zarządzające nieruchomościami należącymi do Gminy Wrocław, tj.: Zarząd Zasobu Komunalnego, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Zarząd Zieleni Miejskiej oraz Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o., prowadziły zabiegi doraźnej deratyzacji na terenach na których zaobserwowano miejsca gniazdowania szczurów.

W związku z obserwowaniem populacji szczurów na terenie centrum Wrocławia, zawarto dwie umowy na świadczenie usług obejmujących kompleksową deratyzację gminnych terenów zewnętrznych, tj. umowę nr WSR-GO/3/2019, która zawarta została w dniu 29 kwietnia 2019 r. i obejmowała realizację wyżej wymienionych usług na obszarze ograniczonym rzeką Odra, ul. Nowy Świat, ul. Białoskórnica, ul. Kazimierza Wielkiego, ul. Oławska, ul. Św. Katarzyny, pl. Nowy Targ oraz ul. Piaskową oraz umowę nr WSR-GO/5/2019, która zawarta została w dniu 27 czerwca 2019 r. i obejmowała realizację wyżej wymienionych usług na terenie ograniczonym ul. Piłsudskiego, ul. Świdnicką, ul. Podwale, ul. Komuny Paryskiej, ul. Krasińskiego, ul. Traugutta, ul. Pułaskiego oraz ul. Małachowskiego. Wykonawcy wyżej wymienionych usług wyłonieni zostali w wyniku analizy ofert złożonych w przetargach nieograniczonych. Usługi realizowano nieprzerwanie od dnia podpisania każdej umowy do dnia 6 grudnia 2019 r., ich łączny koszt wyniósł 162 167,90 zł. W ramach umów zabiegami objęto obszar o łącznej powierzchni 36,973 ha. W efekcie przeprowadzenia przedmiotowych zabiegów odnotowano zdecydowany spadek liczby interwencji oraz doniesień medialnych dotyczących występowania gryzoni na obszarze objętym usługami deratyzacji.

Ponadto, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronie internetowej www.wroclaw.pl publikowano komunikaty informujące o zbliżających się terminach obowiązkowych deratyzacji oraz o zasadach postępowania z resztkami jedzenia w celu uniknięcia dokarmiania oraz ograniczenia populacji szczurów. W ramach niniejszych działań w 2019 r. zarządcom nieruchomości na terenie których zaobserwowano występowanie szczurów przekazano do rozdysponowania około 4 000 ulotek informujących o negatywnych skutkach dokarmiania ptaków poprzez wyrzucanie pożywiania w miejscach dostępnych dla szczurów.

Program udostępniania kompostowników mieszkańcom

Kontynuowano rozpoczęty w 2012 r. program udostępniania kompostowników mieszkańcom. Celem programu jest edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów, promocja kompostowania odpadów na własne potrzeby oraz zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, a tym samym ograniczenie ilości kierowanych do składowania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Wrocławia. Kompostowniki są użyczane mieszkańcom posiadającym przydomowe ogródki oraz placówkom oświatowym. Urządzenia są użyczane na trzy lata, na podstawie umowy zawieranej z Gminą Wrocław. Po upływie trzech lat kompostowniki przechodzą na własność użytkownika.

W 2019 r. zakupiono łącznie 279 sztuk kompostowników przydomowych typu Termo-700 o pojemności 720 l, o łącznej wartości 79 856,67 zł brutto. Zakupu dokonano na podstawie dwóch umów – z dnia 16 kwietnia 2019 r. nr WSR-GO/2/2019 oraz z dnia 12 sierpnia 2019 r. nr WSR-GO/6/2019. Dostawca kompostowników został wybrany w trybie zapytania ofertowego.

Łącznie w latach 2012-2019 udostępniono mieszkańcom 1 565 kompostowników. W 2019 r. udostępniono łącznie 303 kompostowniki zarówno mieszkańcom, jak i placówkom oświatowym.

Projekt edukacyjny - VIII Wrocławskie Dni Recyklingu

Celem projektu jest podniesienie wiedzy i świadomości mieszkańców na temat selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów komunalnych oraz docelowo osiągnięcie jak najwyższych poziomów odzysku i recyklingu odpadów.

W 2019 r. akcja została zorganizowana dla uczniów wrocławskich szkół podstawowych. Ogłoszono konkurs na przygotowanie kampanii ekologicznej o tematyce związanej z selektywną zbiórką odpadów. Do konkursu zgłosiło się 15 zespołów.

Największą atrakcją tegorocznej edycji akcji był piknik naukowy o tematyce ekologicznej, który odbył się 27 listopada w godz. od 10:00 do 14:30 w Zespole Szkół numer 14 przy ul. Brücknera 10. W jego trakcie odbyły się trzy 60-minutowe pokazy naukowe ekipy naukowców Pana Korcka oraz liczne warsztaty (między innymi: tworzenia przypinek i magnesów, papieru czerpanego, upcyclingowe, projektowania toreb wielorazowego użytku). Odbyły się też konkursy z nagrodami i animacje. W pikniku uczestniczyło łącznie 657 osób.

Podczas pikniku odbyła się gala wręczenia nagród i dyplomów zespołom uczniów, którzy w konkursie przygotowali najciekawsze kampanie ekologiczne.

Udostępnianie informacji o środowisku

W okresie sprawozdawczym wpłynęło i zostało rozpatrzonych 97 wniosków o udostępnianie informacji o środowisku. Za udostępnienie informacji uiszczone zostały opłaty w kwocie łącznie 125,90 zł.

Opinie i uzgodnienia

W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem 180 opinii i uzgodnień, w tym 26 opinii dotyczących opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 2 opinie dotyczące pozwoleń zintegrowanych oraz 139 uzgodnień warunków realizacji inwestycji na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w zakresie gospodarki odpadami.

System Ekozarządzania i Audytu EMAS

Uczestniczono w nadzorowaniu i monitoringu aspektu środowiskowego dotyczącego wytwarzania odpadów przez mieszkańców oraz procedury postępowania z odpadami wytwarzanymi na terenie Urzędu oraz brali aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z wdrażaniem systemu.

W ramach kontroli spełniania przez Urząd Miejski wymagań EMAS, obejmujących również gospodarkę odpadami, w dniach od 10 czerwca 2019 r. do 12 czerwca 2019 r. odbył się audyt zewnętrzny w zakresie Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS, który miał na celu potwierdzenie stałej zgodności systemu z normami odniesienia, jego skuteczności w osiągnięciu celów i możliwości udzielenia rekomendacji do utrzymania rejestracji w EMAS; walidacja Deklaracji Środowiskowej. Po kilku latach zmieniła się firma audytująca EMAS. W tym roku była to firma TUV Rheinland.

W podsumowaniu wyników audytu nie stwierdzono niezgodności. Urząd Miejski Wrocławia przeszedł pozytywną weryfikację w przedmiotowym zakresie.

Audyt zewnętrzny

W dniach od 25 listopada do 6 grudnia 2019 r. został przeprowadzony audyt zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych. Przedmiotem audytu był zasób informacyjny - usuwanie wyrobów zawierających azbest. W trakcie audytu stwierdzono, że przetwarzanie danych w ramach zasobu odbywa się w sposób prawidłowy, w szczególności zgodnie z zasadami, celem oraz podstawami prawnymi przetwarzania. Obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 RODO jest realizowany. Upoważnienia pracowników są aktualne.

FINANSE ŚRODOWISKOWE

Dotacje na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych

W celu wsparcia mieszkańców Wrocławia w zadaniu polegającym na podłączeniu swojej nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej, Gmina Wrocław od 2008 r. przyznaje dotacje na realizację ww. inwestycji. Właściciele domów jednorodzinnych mogą otrzymać dofinansowanie w wysokości 50 % poniesionych kosztów (udokumentowanych na podstawie faktur i/lub rachunków), nie więcej jednak niż 2 000,00 zł. Z dotacji skorzystać mogą osoby fizyczne posiadające tytuł prawny do nieruchomości, które posiadają:

- protokół przeglądu technicznego przyłącza kanalizacyjnego z MPWiK,
- umowę zawartą z MPWiK o zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków,
- faktury lub rachunki za wykonane prace związane z podłączeniem do kanalizacji.

Po zrealizowanej inwestycji właściciele zgłaszają się do Działu Finansów Środowiskowych UMW celem podpisania umowy dotacyjnej, na podstawie której w ciągu 30 dni zostaje wypłacona dotacja.

W 2019 r. w ramach realizacji tego zadania rozpatrzono 75 wniosków o udzielenie dotacji, podpisano 75 umów dotacyjnych i przygotowano 75 wniosków o wypłatę dotacji.

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W 2019 r. prowadzono 181 postępowań dotyczących wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zwane dalej „decyzjami środowiskowymi”. Łącznie wydano 84 decyzje, w tym 67 decyzji środowiskowych, (65 decyzji dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, 1 decyzję dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, 1 decyzję odmawiającą zgodę na realizację przedsięwzięcia). Ponadto wydano: 12 decyzji umarzających postępowania ws. Wydania decyzji środowiskowej, 5 decyzji przenoszących decyzje na inny podmiot. Dla 3 wniosków ws. Wydania decyzji środowiskowej wydano postanowienia odmawiające wszczęcia postępowania administracyjnego. Ponadto wydano 94 opinii dotyczących kwalifikacji planowanych przedsięwzięć do przeprowadzenia postępowania ws. Wydania decyzji środowiskowej.

W roku 2019 przeanalizowano 69 wniosków o udostępnienie informacji o środowisku.

W ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano 51 zaświadczeń o ostateczności decyzji.

Wydano jedną decyzję środowiskową dla planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko tj. polegającego na rozbudowie instalacji do elektropolerowania stali na terenie zakładu ELEKTROPOL - R Janowski Sp. J. ul. Wagonowa 18, 53-609 Wrocław.

Pozostałe decyzje zostały wydane dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w tym dla inwestycji dotyczących zabudowy mieszkaniowej, hotelowej i usługowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną (w tym parkingami i garażami), budowy/przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych i gazowych oraz inwestycji związanych z budową i przebudową obiektów/instalacji w tym:

- inwestycje związane z budową osiedli mieszkaniowych, zabudową hotelową i usługową:
 - zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych z budynkami biurowo/ hotelowo/ usługowymi, garażami podziemnymi w budynkach mieszkalnych i nadziemnymi w budynkach biurowo/hotelowo/usługowych, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą przy ul. Gnieźnieńskiej 4-6-8,
 - budowa do czterech budynków biurowych, do ośmiu budynków biurowo-magazynowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, obręb Kowale,
 - zespół budynków wielorodzinnych z garażami podziemnymi i budynku handlowo usługowego wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną zlokalizowany przy ul. Kunickiego 59,
 - budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych L1, L2, L3, L4 z garażami wbudowanymi, zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Awicenny,

- budowa zespołu budynków mieszkaniowych wielorodzinnych z wbudowanymi garażami wielostanowiskowymi wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej i zagospodarowaniem terenu, obręb Bartoszowice,
- II etapy zabudowy mieszkaniowej – Port Popowice,
- zespół budynków hotelowo-usługowo-biurowych wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej przy ul. Awicenny,
- budowa zespołu 41 budynków mieszkalnych jednorodzinnych dwulokalowych w zabudowie szeregowej i 33 budynków mieszkalnych jednorodzinnych dwulokalowych wolnostojących wraz z zagospodarowaniem terenu, obręb Wojszyce,
- zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z garażami podziemnymi i niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Boiskowej,
- zespół budynków zamieszkania zbiorowego z usługami w parterze i garażem podziemnym zlokalizowany przy ul. Żernickiej;
- inwestycje związane z budową i przebudową instalacji/obiektów:
 - budowa instalacji do magazynowania i dystrybucji benzyn i oleju napędowego oraz instalacji do magazynowania i dystrybucji gazu płynnego (LPG) na terenie projektowanej stacji paliw oraz myjni samochodowej i parkingu dla samochodów osobowych, zlokalizowanych przy ul. Ibn. Awicenny,
 - przebudowa i rozbudowa stacji obsługowej samochodów o lakiernię i terenu utwardzonego wraz ze zmianą sposobu użytkowania hali naprawczej na myjnię, obręb Widawa,
 - organizacja punktu do zbierania złomu przy ul. Szczecińskiej 15,
 - rozbudowa warsztatu samochodowego o halę lakierni przy ul. Żmigrodzkiej,
 - przebudowa stacji 110/20/10kV GPZ R-105 Wrocław Swojec,
 - rozbudowa Zakładu Schilsner Industry Group Sp. Z o.o., obręb Psie Pole”,
 - „Budowa Kliniki Dużych Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”, obręb Swojczyce,
 - „Budowie dwóch stajni dla koni na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice”;
- sieci wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze i gazowe:
 - przełożenie gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Brzeg Opolski DN350 PN4,0 Mpa w związku z realizacją inwestycji polegającej na budowie zespołu domków jednorodzinnych, obręb Ołtaszyn,
 - przebudowa tradycyjnej sieci ciepłowniczej 2XDN600 na preizolowaną sieć ciepłowniczą 2X610,0/800 na odcinku od komory K-Ib/8 przy ul. Manganowej do komory Ko-Ib/8 przy ul. Spiżowej,
 - budowa osiedlowej sieci ciepłowniczej 2xDN200/150/125 w rejonie ulicy Buforowej/Asfaltowej oraz budowa osiedlowej sieci ciepłowniczej 2xDN200/315 w rejonie ulicy Buforowej.

W ramach postępowań o wydanie decyzji środowiskowych w celu stwierdzenia zgodności z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydano:

- 69 szt. wypisów i wyrysów z mpzp,
- 35 szt. zaświadczeń o braku mpzp,
- 29 informacji do projektów mpzp.

Zestawienie analityczne z danych obejmujących wcześniejsze okresy sprawozdawcze odnośnie decyzji środowiskowych

W 2016 r. przeprowadzono 277 postępowań dotyczących decyzji środowiskowych, wydano 73 decyzje środowiskowe oraz 96 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania.

W 2017 r. przeprowadzono 166 postępowań, wydano 74 decyzje środowiskowe, 17 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania.

W 2018 r. przeprowadzono 194 postępowania, wydano 57 decyzji środowiskowych, 11 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania.

W 2019 r. przeprowadzono 181 postępowań dotyczących decyzji środowiskowych łącznie wydano 67 decyzji środowiskowych, 3 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania.

W okresie do 1 stycznia 2017 r. dla postępowań, których wnioskodawcą była jednostka samorządu terytorialnego, dla której organem wykonawczym jest organ właściwy do wydania ww. decyzji lub podmiot od niej zależny w rozumieniu art. 24m ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432), zwana dalej „jednostką samorządu” był wójt, burmistrz, prezydent.

Na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. B i l ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2015 r. poz. 1936, 2171), od 1 stycznia 2017 r. dla postępowań, których wnioskodawcą była jednostka samorządu oraz przedsięwzięć znajdujących się na terenach zamkniętych właściwym był Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

W związku z wejściem w życie z dniem 24 września 2019 r. ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2019 r. poz. 1712), zwanej dalej: „ustawą zmieniającą” ponownie zmieniły się kompetencje wójtów, burmistrzów, prezydentów w sprawie wydawania decyzji środowiskowych.

Zgodnie z art. 1 pkt 19 ustawy zmieniającej, wójt, burmistrz, prezydent jest właściwy dla:

- przedsięwzięć zlokalizowanych na terenach zamkniętych (z wyłączeniem terenów należących do PKP i ustalonych przez MON),
- postępowań, których wnioskodawcą jest jednostka samorządu.

W związku z powyższym, występują rozbieżności w ilości prowadzonych postępowań oraz wydanych decyzji środowiskowych. Rozbieżności te najbardziej są widoczne w latach 2016 i 2018. W 2016 r. przeprowadzono 277 postępowań dotyczących decyzji środowiskowych, wydano 73 decyzje środowiskowe oraz 96 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania.

Natomiast w 2018 r. przeprowadzono 194 postępowania, wydano 57 decyzji środowiskowych, 11 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania.

W związku z powyższą zmianą przepisów, w kolejnych latach przewiduje się wzrost ilości postępowań oraz decyzji środowiskowych wydawanych w imieniu Prezydenta Wrocławia.

OCHRONA PRZYRODY I LEŚNICTWO

Ochrona terenów zieleni i zadrzewień

Zadania realizowano zgodnie z art. 83-90 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W 2019 r. w zakresie ochrony zadrzewień wpłynęło 1 733 spraw. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie 837 decyzji. Strony odwołały się od 29 decyzji, z czego Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy 6 decyzji, 7 decyzji uchyliło i zmieniło we własnym zakresie. W stosunku do 10 uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia. Stanowi to 3,46 % wszystkich, wydanych w 2019 r. decyzji (w procedurze Zintegrowanego Systemu Zarządzania dopuszcza się do 5% ilości uchyleń w stosunku do ilości wydanych decyzji).

Z zakresu ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o transporcie kolejowym wydano łącznie 793 decyzji administracyjnych. Spośród nich 561 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów oraz 232 innych decyzji (np. umorzenia, zmiany terminów, wygaszenia). W 94 decyzjach nie zezwolono na usunięcie zadrzewień. W wydanych decyzjach zezwolono łącznie na usunięcie 4 280 szt. drzew oraz 15 577 m² krzewów.

Zobowiązano natomiast do posadzenia łącznie 2.741 szt. drzew i 210 m² krzewów w tym: w 561 decyzjach dot. postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie zadrzewień zagrażających bezpieczeństwu osób i mieniu zezwolono na usunięcie 2 039 szt. drzew. oraz na usunięcie 15 211 m² krzewów. W wydanych decyzjach bez opłat zobowiązano do nasadzeń mających na celu skompensowanie powstałych ubytków w zieleni w ilości 1 526 szt. drzew; w 216 decyzjach dot. postępowań o wydanie zezwolenia na usunięcie

zadrzewień kolidujących z zamierzeniem inwestycyjnym zezwolono na usunięcie 2 241 szt. drzew oraz 366 m² krzewów.

Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych za drzewa zwolnione z naliczenia opłat w ilości 1 208 szt. drzew. W 94 decyzjach nie zezwolono na usunięcie 202 szt. drzew.

Wydano 5 decyzji dot. wymierzenia administracyjnych kar pieniężnych łącznie na kwotę 75 278,00 zł.

Dochód w 2019 r. z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wyniósł łącznie 1 502 055,99 zł.

Bilans ilości drzew, na które wydano zezwolenie w 2019 r. w stosunku do ilości zobowiązań do nasadzeń drzew jest ujemny. Wynika to z różnych czynników. Ponoszenie opłat za usuwanie drzew lub krzewów jest formą pieniężnej rekompensaty za straty w środowisku, co zwalnia inwestorów z obowiązku wykonywania nasadzeń zastępczych. Ponadto prowadzenie postępowań administracyjnych w oparciu o przepisy art. 56 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym w związku § 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r., w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych – nie daje możliwości prawnej do uzależnienia wydania zezwolenia od nasadzeń zastępczych. Sytuacja ta sprawia brak możliwości zbilansowania zysków i strat w drzewostanie.

Łączna liczba drzew/krzewów, dla których wydano zezwolenie, względem zachowanych oraz zobowiązanie do nasadzeń

Zezwolono na usunięcie		Zobowiązano do nasadzenia		Nie zezwolono na usunięcie	
Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]	Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]	Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]
4 280	15 577	2 741	210	202	53

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zagrożenia bezpieczeństwa osób i mienia

Zezwolono na usunięcie bez naliczenia opłaty		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych	
Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]	Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]
2 039	15 211	1 526	0

Ilość usuniętych drzew/krzewów w sprawie zamierzeń inwestycyjnych

Zezwolono na usunięcie		Zezwolono na przesadzenie		Zobowiązano do nasadzeń zastępczych		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych
Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]	Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]	Drzew [szt.]	Krzewów [m ²]	Drzew [szt.]
2 241	366	0	0	7	0	1 208

Złomy i wywroty

W wyniku wszczętych 93 postępowań administracyjnych na wniosek posiadaczy nieruchomości zakwalifikowano, jako złom 68 szt. drzew oraz 53 szt. drzew uznano, jako wywrot. Nie zakwalifikowano natomiast za złom/wywrot 14 szt. drzew.

W myśl art. 83f ust. 1 pkt 13 i pkt 14 lit. a, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody podmioty określone w tych przepisach, (m.in. jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządcy dróg, lub infrastruktury kolejowej) zgłosiły podjęcie 8 interwencji w zakresie usunięcia drzew, które zostały uszkodzone w wyniku działania czynników naturalnych. Zgłoszono usunięcie łącznie 69 szt. drzew – w tym 21 szt. to złomy, 18 szt. wywroty i 30 szt. inne kategorie drzew.

Zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew

Na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali 565 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie do usunięcia drzewa	Liczba drzew objętych sprzeciwem
1 509	527	31	63

Opinie w zakresie ochrony zieleni

W 2019 r. zwrócono się z 104 wnioskami o wydanie opinii w zakresie ochrony terenów zieleni i zadrzewień.

Z wybranych ww. opinii dot. przedsięwzięć budowlanych wymienić należy projekty dla których po negatywnej opinii Projektanci/Inwestorzy przyjęli ostatecznie w projekcie rozwiązania przestrzenne, funkcjonalne i techniczne ograniczające lub eliminujące wpływ na zadrzewienie poprzez zastosowanie metod ochronnych:

- budowa zespołu przyłączy teletechnicznych do budynków na terenie kampusu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu projektant dokonał przeprojektowania przebiegu kanalizacji kablowej/przyłącza teletechnicznego oraz usytuowania projektowanych studni teletechnicznych. Dzięki temu ocalono cenne egzemplarze drzew z gatunku: platan klonolistny o obwodzie pnia - 595 cm; kasztanowiec zwyczajny o obwodzie pnia - 345 cm oraz 267 cm,
- budowa zespołu zabudowy biurowo-usługowej wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą przy ul. Sikorskiego. Ocalono przed planowanym usunięciem dęb szypułkowy o obwodzie 296 cm oraz jesion wyniosły o obw. pnia 180 cm,
- budowa zespołu budynku biurowo-usługowego przy ul. Sikorskiego. Ocalono przed planowanym usunięciem dęb czerwony o obw. - 253 cm. Przedstawiono także projekt zabezpieczenia drzewa wraz z zastosowaniem podwieszenia części budynku C do 5 kondygnacji,
- przebudowa ze zmianą użytkowania i rozbiórką części budynku istniejącego oraz budowa budynku hotelowego przy ul. Horbaczewskiego 24 we Wrocławiu. Zmiany w projekcie pozwoliły na ochronę 6 szt. zdrowych, okazałych topól włoskich o obwodach pni 270-320 cm,
- budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym przy ul. Skarbowców we Wrocławiu. Po przeprojektowaniu ochroniono przed usunięciem dęb szypułkowy o obwodzie pnia 316 cm.

Zestawienie spraw za okres 2016-2019

W 2016 r. w zakresie ochrony zadrzewień wpłynęło 2 380 wniosków. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie 1 768 decyzji administracyjnych. Spośród 1 768 decyzji administracyjnych wydano 1 530 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów.

W 2017 r. w zakresie ochrony zadrzewień wpłynęło 1 681 wniosków. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie 1 103 decyzji. Spośród 1 103 decyzji administracyjnych wydano: 609 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów.

W okresie od 17 czerwca 2017 do 31 grudnia 2017 r. na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali 211 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W 2018 r. w zakresie ochrony zadrzewień do organu wpłynęło 1695 spraw. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie 798 decyzji. Spośród 798

decyzji administracyjnych wydano 578 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów oraz 220 innych decyzji (np. umorzenia, zmiany terminów, wygaszenia). Wydano 5 decyzji dot. wymierzenia administracyjnych kar pieniężnych.

Na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali w 2018 r. 497 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W 2019 r. w zakresie ochrony zadrzewień wpłynęło 1 733 wniosków. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie 828 decyzji. Spośród 828 decyzji administracyjnych wydano 561 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów.

Na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali w 2019 r. 565 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Dane ilościowe nt. wydanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów nie dotyczą nieruchomości, których właścicielem jest Gmina Wrocław (poza oddanymi w użytkowanie wieczyste) oraz terenów wpisanych do rejestru zabytków. Od 1 stycznia 2016 r. Marszałek Województwa otrzymał uprawnienia do wydawania zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów.

Zestawienie ilości spraw i ich typów prowadzonych na podstawie ustawy o ochronie przyrody w latach 2016-2019

KATEGORIA	2016	2017	2018	2019
przydzielonych pism wg Elektronicznego Obiegu Dokumentów	5 648	4 450	4 087	4357
wszczętych postępowań w sprawie zadrzewień	2 380	1 681	1 695	1733
wydanych decyzji administracyjnych dot. zadrzewień	1 768	1 103	798	831
zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew	-	211	497	565
pism przychodzących w uzupełnieniu wniosków	1 458	1 240	797	783
pism pośrednich wychodzących w sprawach	1 193	805	927	896
wydanych opinii w zakresie ochrony zieleni	287	70	123	132
wydanych Zaświadczeń o braku sprzeciwu usunięcia drzew	-	211	421	527
wydanych postanowień	12	17	36	48
liczba interwencji w sprawie zadrzewień	81	49	48	95
liczba odwołań do SKO	19	31	14	29
otrzymanych wiadomości e-mail (skrzynka Kierownika)	4 438	4 120	4 769	5 619

W przedstawionym okresie czasu widać wyraźny spadek ilości wszczętych na wniosek stron postępowań zmierzających do wydania zezwolenia na usunięcie drzew. Na ten stan rzeczy wpływ miała wcześniej zapoczątkowana zmiana przepisów dot. powierzenia kompetencji marszałkowi województwa, jeżeli prezydent miasta na prawach powiatu sprawuje funkcję starosty – jak to ma miejsce w przypadku gminy Wrocław. Istotny wpływ wywarła również zmiana dot. odstąpienia od potrzeby uzyskiwania zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów rosnących na nieruchomościach osób fizycznych. W tym jednak obszarze ochrona prawna odbywa się na zasadzie Zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew.

Wprowadzone na przestrzeni ostatnich lat zmiany przepisów prawa znajdują odzwierciedlenie w sumarycznej liczbie drzew objętych zezwoleniami.

Na podstawie prowadzonych rejestrów zestawienie ilościowe drzew i krzewów, dla których wydano stosowne zezwolenia przedstawia poniższa tabela za lata 2016 – 2019.

Zestawienie ilościowe drzew i krzewów objętych decyzjami administracyjnymi w trybie art. 83a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody

Lata	Zezwolono na usunięcie		Nie zezwolono na usunięcie		Zobowiązanie do nasadzeń (łącznie)		Zobowiązanie do nasadzeń kompensacyjnych		Zobowiązanie do nasadzeń zastępczych	
	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]	Drzew (szt.)	Krzewów [m ²]
2016	9 091	6 838	417	81	8 318	3 233	6 749	2 689	1 569	544
2017	5 148	11 560	317	0	3 138	317	2 917	584	221	0
2018	4 649	15 968	271	0	3 745	767	3 722	767	23	0
2019	4 280	15 577	202	53	2 741	210	2 734	0	7	0
Razem	23 168	49 943	1 207	134	17 942	4 527	16 122	4040	1 820	0

Zestawienie ilościowe drzew w sprawie zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa w trybie art. 83f ust. 4 ustawy o ochronie przyrody

Lata	Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie usunięcia drzew	Liczba drzew objętych sprzeciwem
2017*	513	211	0	0
2018	1243	421	23	78
2019	1509	492	29	63
Razem	3265	1124	52	141

*Od 17 czerwca 2017 r.

Dochody z korzystania ze środowiska

Od 1 stycznia 2017 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody i ustawy o lasach (Dz. U. z 2016 r. poz. 2249 z późn. zm.) w myśl art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.) opłatę za usunięcie drzewa ustalano mnożąc liczbę cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm i stawkę opłaty. Stawkę opłaty za usunięcie drzewa przyjmowano w wysokości 500 zł (z uwagi na brak podjęcia uchwały przez Radę Miejską Wrocławia w sprawie zmiany stawki maksymalnej, o jakiej mowa w art. 85 ust. 5 cyt. ustawy). Przykładowo opłata administracyjna za usunięcie kasztanowca wynosiła wówczas:

Gatunek	Obwód pnia [cm] mierzony na wysokości 130 cm nad gruntem	Stawka w zł	Opłata za usunięcie w zł
Kasztanowiec biały	150	500	75 000,00

Wejście w życie Rozporządzenia z dnia 3 lipca 2017 r. wprowadziło drastyczne obniżenie stawek opłat za usunięcie drzew. Za usunięcie ww. kasztanowca białego od 17 lipca 2017 r. opłata wynosi:

Gatunek	Obwód pnia [cm] mierzony na wysokości 130 cm nad gruntem	Stawka w zł	Opłata za usunięcie w zł
Kasztanowiec biały	150	15	2 250,00

Na wysokość wpływów finansowych z tytułu wydanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów oraz kar administracyjnych ma wpływ wiele zmiennych (faktycznych i prawnych). Wpływy z tego tytułu uzależnione są m.in. od ilości drzew/krzewów objętych wnioskiem, parametrów dendrometrycznych zadrzewień, przynależności taksonomicznej, stanu zdrowotnego, charakteru inwestycji, możliwości wykorzystania przez Inwestorów odroczeń opłat za nasadzenia zastępcze czy możliwości zwolnień opłatowych z katalogu przewidzianego w ustawie.

Dochody z wydanych zezwoleń na usunięcie zadrzewień (zł)	Rok
8 510 137,88	2016
13 901 049,16	2017
11 838 605,96	2018
-1 502 055,99	2019

W zakresie prowadzonych postępowań stwierdza się w znacznej mierze fakt, że zadrzewienie kolidujące z przedsięwzięciami budowlanymi, realizowane jest na nieruchomościach o stosunkowo młodym składzie wiekowym zadrzewień, a więc gatunków o parametrach (obwód pnia) poniżej progów ustawowych umożliwiających naliczenie opłaty za ich usunięcie. Wprowadzone regulacje prawne oraz charakter zadrzewień (młode osobniki) wnioskowany do usunięcia determinuje wysokość wpływów za ich usunięcie. Nie bez znaczenia na dochody miał również fakt, prowadzonych na wnioski stron postępowań administracyjnych w sprawie umorzenia opłat gwarancyjnych. Stosowana powszechnie praktyka w latach ubiegłych wydawania zezwoleń na usunięcie drzew uzależnionych od nasadzeń zastępczych sprawiła, że po upływie okresu gwarancyjnego (3 lat) opłata zostaje umorzona – jeżeli nasadzenia zachowały żywotność. Naliczone pierwotnie, a pobrane na konto Gminy Wrocław opłaty w takich sytuacjach są zwracane na konto podmiotów, którzy zrealizowali warunki wynikające z wydanych decyzji. Naliczone w poprzednich latach opłaty gwarancyjne były bardzo wysokie w stosunku do obecnych stawek opłat.

Występowanie szeregu wymienionych wyżej czynników spowodowało, że na dzień 31 grudnia 2019 r. dochody własne z opłat i kar za korzystanie ze środowiska są ujemne i wynoszą -1 502 055,99 zł.

Leśnictwo

W ramach nadzoru przeprowadzono oceny stanu lasów pod kątem realizacji zadań wynikających ze wskazań gospodarczych ujętych w inwentaryzacji stanu lasu i uproszczonych planach urządzenia lasu. W czasie wizji terenowych zwracano uwagę na kwestie dotyczące pielęgnowania i ochrony lasów tj. ochrony przeciwpożarowej, likwidację drzew opanowanych przez organizmów szkodliwe, ochrony gleb oraz hodowli lasu, a także użytkowania lasu. W 2019 r. wydano 3 świadectwa legalności pozyskania drewna w lasach niepaństwowych położonych na terenie Wrocławia, dla grubizny pozyskanego drewna liściastego 218,71 m³ oraz iglastego 12,36 m³ (razem 231,07 m³).

Zestawienie ilości pozyskanego drewna w latach 2016-2019

Rok	Liczba wydanych świadectw legalności	Ilość pozyskanego drewna	
		liściastego [m ³]	iglastego [m ³]
2016	8	1 066,76	223,55
2017	5	221,68	42,99
2018	1	28,55	-
2019	3	218,71	12,36
	Suma	1 971,9	278,9
	Suma łącznie	4 065,4	

Akcja „Ratujmy kasztanowce”

W trakcie realizacji jest coroczna akcja „Ratujemy Kasztanowce” dotycząca ochrony kasztanowców rosnących na terenie publicznych placówek oświatowych zlokalizowanych w mieście Wrocławiu. W 2019 r. uczestniczyło w niej 26 placówek, które zgłosiły łącznie 192 sztuki drzew. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 18 968,80 zł.

Zestawienie ilości drzew objętych ochroną na terenach placówek oświatowych w latach 2016-2019

Rok	Liczba placówek biorących udział w akcji	Ilość drzew objętych pielęgnacją	Kwota wydatkowana (zł)
2016	26	193	20 265,00
2017	26	199	21 890,00
2018	26	208	22 464,00
2019	26	192	18 968,80

Łowiectwo

Zadania realizowano zgodnie z ustawą Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. Zaopiniowano roczne plany łowieckie na rok gospodarczy 2019/2020 dla obwodów łowieckich położonych w granicach Wrocławia. Naliczono i rozliczono czynsz dzierżawny za obwody łowieckie polne na terenie Wrocławia za sezon 2019/2020. Dochód netto Gminy Wrocław z tytułu dzierżawy obwodów nr 165 i 195 (po rozliczeniu) oraz wpływów z sąsiednich starostw powiatowych wynikających z rozliczenia czynszów za obwody położone częściowo w granicach Wrocławia wyniósł w 2019 r. – 4 766,54 zł.

Kontynuowano Program ograniczania uciążliwości powodowanych przez dzikie zwierzęta bytujące na terenie Wrocławia. Program realizowany będzie w latach 2019-2021 przez wykonawców wyłonionych w trybie przetargowym w 2018 r. oraz w 2019 r. na wszystkie działania wynikające z ww. programu lata 2019 – 2021. Wykonawcy zostali wyłonieni zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

W 2019 r. wydano łącznie 6 decyzji administracyjnych w oparciu o przepisy ustawy prawo łowieckie.

Zadanie nr I: w ramach realizacji zadania kontynuowano redukcję populacji dzików występujących na terenie miasta w 6 stałych odłowniach zlokalizowanych na terenie m. Wrocławia. Łącznie z pułapek tych oraz za pomocą sieci w 2019 r. odłowiono 36 sztuk dzików. Zwierzęta te zostały przekazane do OBŚL w Złotówku. Niska liczba schwytanych zwierząt w stosunku do lat poprzednich wynika z dostatku pożywienia oraz bardzo łagodnej zimy, co umożliwia zdobywanie pokarmu z dala od wyłożonej karmy na nęciskach.

Zadanie nr II: w 2019 r. spółka GPSZ przy udziale lekarza weterynarii prowadziła całodobowe pogotowie interwencyjne ds. dzikich zwierząt oraz zapewniła na potrzeby miasta ośrodek rehabilitacji dzikich zwierząt. Łącznie w ramach realizacji przedmiotowych zadań Wykonawca dokonał 625 interwencji związanych z dzikimi zwierzętami, w wyniku, których z terenu miasta trafiło do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt 119 szt. zwierząt, które po wstępnej ocenie i obserwacji kwalifikowano dalej do wypuszczenia na wolność, bądź leczenia i rehabilitacji.

Kampania informacyjna nt. dzikich zwierząt

Rozpoczęto kampanię informacyjną nt. dzikich zwierząt, z wykorzystaniem ulotek celem szerokiego wykorzystania wśród mieszkańców – w zakresie postępowania ze zwierzyną dziką przebywającą na terenach zabudowanych.

Opracowana ulotka zawiera m.in.:

- podstawowe informacje w zakresie prowadzonego Programu ograniczania uciążliwości ze strony dzikich zwierząt,
 - poucza o tym jak się zachowywać względem napotkanych zwierząt, czego nie robić by zminimalizować ryzyko i szkody powodowane przez dzikie zwierzęta,
 - dane kontaktowe jednostek, do których należy zgłaszać interwencje,
- a jej przewodnim celem jest zwiększenie świadomości mieszkańców nt. dzikich zwierząt w mieście.

ROLNICTWO

Realizacja zadań z zakresu rolnictwa związana jest z wykonywaniem różnorodnych działań dotyczących działalności rolniczej prowadzonej w rodzinnych gospodarstwach rolnych w obszarze Wrocławia, ochrony gruntów rolnych, amatorskiego połowu ryb, zmniejszania uciążliwości związanych z obecnością komarów w środowisku, oraz rejestracją psów agresywnych i chartów. Wymaga współpracy z różnymi instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa i ochrony zwierząt w zakresie dobrej kultury rolnej i dobrostanu zwierząt, ds.; z Powiatowym Inspektorem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Inspektorem Ochrony Roślin, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izba Rolniczą, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencją Rynku Rolnego, Uniwersytetem Wrocławskim oraz Strażą Rybacką, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego a także z Dolnośląskim Biurem Geodezji i Terenów Rolnych, Instytutem Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym (IUNG-PIB).

W ramach zadań związanych z działalnością rolniczą wykonywano zadania kontrolno – ochronne upraw rolniczych, ogrodniczych oraz sadowniczych.

Działalność ta w 2019 r. wykonywana była przez 1 616 rolników w rodzinnych gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych oraz przez 5 996 posiadaczy gruntów rolnych na nieruchomościach rolnych o powierzchni od 0,10 ha do 1 ha. Do prowadzenie tej działalności wykorzystywane były użytki rolne o łącznym obszarze 7 552,43 ha.

Produkcja roślinna

W ramach zadań ochronnych upraw rolniczych w 2019 r. komisyjnie szacowano szkody powstałe w wyniku zjawiska długotrwałej suszy. W związku z oględzinami upraw rolniczych i ogrodniczych przeprowadzono 35 wizji terenowych. Prowadzono pracę jako Zespół Gminny powołany przez Wojewodę Dolnośląskiego do szacowania wielkości szkód w uprawach spowodowanych przez niekorzystne warunki atmosferyczne. Przeprowadzono szacowanie strat w uprawach rolniczych w 21 gospodarstwach rolnych. Łączna powierzchnia upraw w gospodarstwa dotkniętych zjawiskiem suszy wyniosła 746.07 ha, co stanowi 9.01 % użytków rolnych gminy Wrocław. Zakres prac oraz rozmiar zjawiska suszy był największy w 2019 r.

Działania te miały na celu pomoc poszkodowanym producentom rolnym z terenu Wrocławia w ubieganiu się o preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji rolniczej, ogrodniczej, sadowniczej oraz inne formy pomocy. Na skutek corocznej suszy, obserwuje się duże straty w uprawach roślin rolniczych co pociąga za sobą wzrost kosztów produkcji. To z kolei powoduje wzrost cen płodów rolnych oraz żywności. Z uwagi na coroczną suszę tereny rolnicze Wrocławia powinny zmierzać w kierunku uprawy roślin wykazujących dużą tolerancję na deficyty wody np. jęczmień ozimy lub jary.

Na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego w 2019 r. wydano 23 zaświadczenia umożliwiające rolnikom zakup lub dzierżawę nowych gruntów na powiększenie już istniejących gospodarstw. W 2018 r. wydano 34 zaświadczenia umożliwiające rolnikom zakup lub dzierżawę nowych gruntów oraz 5 zaświadczeń dot. posiadania gospodarstwa rolnego. Natomiast w 2017 r. wydano 35 zaświadczeń

dotyczących zakupu ziemi oraz 20 zaświadczeń stażowych. W 2016 r. poświadczono 17 zaświadczeń.

Na podstawie przepisów ustawy o wliczaniu pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy wydano 10 zaświadczeń dot. posiadania gospodarstwa rolnego.

W 2019 r. w wyniku zgłoszeń zaplanowano i zgłoszono do Urzędu Marszałkowskiego uprawę konopi włóknistych na terenie Wrocławia. Przewiduje się uprawę tych roślin na powierzchni 44.62 ha. W 2018 r. deklarację uprawy konopi włóknistej zgłoszono na powierzchni 7.65 ha. Świadczy to o tym, że jest duże zainteresowanie uprawą roślin rolniczych które są wykorzystywane w przemyśle farmaceutycznym, włókienniczym oraz budowlanym. W latach 2016 i 2017 nie było deklaracji upraw konopi włóknistej. W chwili obecnej wzrost zainteresowania uprawą tej rośliny może wynikać z szerokiego spektrum jej wykorzystania tj. produkcji papieru, tekstyliów, biopaliw, żywności oraz budowy ekologicznych domów.

W 2019 r. przeprowadzono 30 kontroli wypełnienia obowiązków zawarcia ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz ubezpieczeń budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego – od ognia i innych zdarzeń losowych. Sporządzono i zarejestrowano 16 protokołów. Kontrolowani rolnicy posiadali wymagane umowy. W 2018 r. sporządzono 19 protokołów, w 2017 r. zarejestrowano 32 protokoły, natomiast w 2016 – 25 protokoły.

Uczestniczono w wizjach terenowych mających na celu kontrole stanu upraw oraz utrzymania gleb w dobrej kulturze rolnej. Skontrolowano 15 gospodarstw rolnych oraz działów specjalnych produkcji rolnej. W latach 2016 -2019 wizje terenowe były wykonane na zbliżonym poziomie.

Wydano 8 opinii do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o zachowanie w obszarze planowanym istniejących gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej.

W związku z ustawą o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych wydano 5 opinii dot. gruntów stanowiących nieruchomości rolne w rozumieniu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. W latach 2016-2019 liczba wydanych opinii była na podobnym poziomie.

Produkcja zwierzęca

W ramach realizacji zadań związanych z produkcją zwierzęcą w 2019 r. przeprowadzono 20 wizji terenowych mających na celu kontrolę warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz stanu ich pogłowia na terenie miasta Wrocławia.

Stan pogłowia w latach 2016 -2019

Lp.	2019		2018		2017		2016	
	Stan pogłowia	Liczba gosp.	Stan pogłowia	Liczba gosp.	Stan pogłowia	Liczba gosp.	Stan pogłowia	Liczba gosp.
Zwierzęta gosp.								
Bydło	121 szt.	23	306 szt.	20	319 szt.	32	309 szt.	31
trzoda chlewna	140 szt.	10	210 szt.	23	247 szt.	16	233 szt.	15
owce	260 szt.	11	378 szt.	16	403 szt.	24	367 szt.	22
kozy	189 szt.	11	173 szt.	13	168 szt.	9	180 szt.	11
konie	145 szt.	11	158 szt.	13	165 szt.	13	158 szt.	13
drób	23 080 szt.	2	66 150 szt.	5	66 150 szt.	5	66 150 szt.	5
futerkowe	-	-	540 szt.	3	540 szt.	3	540 szt.	3
pasieki pszczele	3147 pnie	178	6364 pnie	271	5624 pnie	239	5519 pnie	231

(źródło; liczba uzgodniona z Powiatowym Lekarzem Weterynarii we Wrocławiu - stan na 31 grudnia 2019 r.)

W porównaniu z latami ubiegłymi obserwuje się tendencje spadkowe w liczbie zwierząt gospodarskich we Wrocławiu. W dużej mierze związane jest to z przepisami dotyczącymi wymogów utrzymywania i hodowania zwierząt gospodarskich na terenie aglomeracji miejskiej.

Realizowano ponadto zadania wynikające z uchwały w sprawie ustalenia regulaminu utrzymywania czystości i porządku na terenie miasta Wrocławia. Rozpatrzono 6 spraw dot. zakazu utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej. W wyniku wizji terenowych wydano 6 zaleceń odnośnie dobrostanu zwierząt (kozy, kury, pszczoły, konie). Liczba spraw dotycząca regulaminu utrzymywania czystości i porządku na terenie miasta Wrocławia w latach poprzednich była podobna.

Ochrona gruntów rolnych

Zagadnienia związane z ochroną gruntów rolnych i leśnych mają istotny wpływ na stan i środowisko Wrocławia. Uzyskanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntów rolnych z produkcji przed realizacją inwestycji wymaga spełnienia wymogów określonych ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – grunt rolny musi być przeznaczony na inne cele niż rolne w planie zagospodarowania przestrzennego, bądź w przypadku braku planu inwestor zobowiązany jest do uzyskania decyzji o warunkach zabudowy. Wydane decyzje w oparciu o ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych zapobiegają zajęciu gruntu rolnego w sposób niekontrolowany i zobowiązują inwestora do zagospodarowania takiej powierzchni która jest określona w decyzji administracyjnej. W trakcie postępowania administracyjnego przed wydaniem decyzji inwestor zobowiązany jest do przedłożenia projektu zagospodarowania terenu przygotowanego w porozumieniu z projektantem-architektem wraz z wyliczeniem, bilansem gruntu niezbędnego do realizacji inwestycji. Ustawa zobowiązuje inwestorów do niezwłocznego przywrócenia wartości użytkowych niezwłocznie wyłączonych gruntów z produkcji po zakończeniu prac oraz pozwala działać zapobiegawczo przed wyłączaniem gruntu bez decyzji, niezgodnym z ustawą, umożliwiając nakładanie wysokich opłat administracyjnych.

W 2019 r. realizowano sprawy zgodnie z podziałem na kategorie:

- decyzje bez opłat – 80, w tym: zakończone decyzjami zwykłymi – 66 - dotyczące wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne, zakończone decyzjami wygaszającymi - 2; zakończone decyzjami umarzającymi - 1,
- decyzje z opłatami – 160, w tym: zakończone decyzjami z naliczeniem opłaty – 142, dotyczące wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego z przeznaczeniem pod inwestycje inne niż budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne oraz inwestycje mieszkaniowe przekraczające powierzchnię podlegającą zwolnieniu z opłaty – ds. 12a ust. 1 i 2 ustawy; zakończone decyzjami wygaszającymi – 3; zakończone decyzjami odmawiającymi stwierdzenia wygaśnięcia – 1.
Przekazano do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Wydziału Geodezji i Kartografii ul. Dobrzyńska 21/23, 50-403 Wrocław wraz z 7 pismami przewodnimi – 64 decyzje administracyjne wydane po zgłoszeniu faktycznego wyłączenia gruntów rolnych z produkcji, zobowiązując strony do uiszczania opłat przez okres 10 lat.
- decyzje umarzające – 174, w tym: zakończone decyzjami umarzającymi postępowanie – 132, dotyczące użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego, nie wymagających wydania decyzji zezwalających na wyłączenie tych gruntów, zakończone decyzjami umarzającymi – 17 - dotyczące gruntów nie będących użytkami rolnymi i oznaczonych symbolami B, Bp, Tp, Bi, Bz, dr, inne lub dotyczące gruntów ujętych we wcześniejszych postępowaniach.
- 6124 (rekultywacja) – 1, w tym: zakończone decyzjami ustalającymi kierunek, zakres i termin rekultywacji – 1.

Łącznie wydano 429 decyzji administracyjnych, a w stosunku do pozostałych spraw zarejestrowanych i nie zakończonych decyzjami toczy się postępowanie.

Opracowano i wystosowano w oparciu o art. 50 § 1, art. 54 § 1 i art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego – 114 pism w sprawie uzupełnienia dokumentacji.

	Decyzje administracyjne wydane w latach 2016-2019			
	2016	2017	2018	2019
Liczba decyzji	339	409	447	429

W związku z brakiem informacji o realizacji inwestycji opisanych w decyzjach naliczających opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej, wydanych od 2014 r. wystosowano 65 wzywających pism do adresatów tych decyzji celem określenia stopnia realizacji inwestycji.

Przeprowadzono 5 kontroli weryfikujących zobowiązania ujęte w przedmiotowych decyzjach zezwalających na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej. W trakcie kontroli stwierdzono rozbieżności i brak przestrzegania zapisów i ustaleń określonych w wydanych decyzjach administracyjnych, między innymi brak pisemnego zawiadomienia o rozpoczęciu innego niż rolnicze użytkowanie gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolniczej.

Powierzchnię i naliczone opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej w latach 2016-2019 obrazuje poniższa tabela

Lata	Trwałe wyłączenie		Nietrwałe wyłączenie		Opłaty	
	Łączna powierzchnia (m ² , ha)	W tym powierzchnia podlegająca naliczeniu (m ² , ha)	Łączna powierzchnia (m ² , ha)	W tym powierzchnia podlegająca naliczeniu (m ² , ha)	Opłaty jednorazowe naliczone (zł)	Opłaty roczne naliczone (zł)
2016	1 042 932 m ² 104,3 ha	166 339 m ² 16,6 ha	1 615 m ² 0,16 ha	274 m ² 0,03 ha	13 266 934,73	1 326 693,10
2017	913 570 m ² 91,36 ha	358 179 m ² 35,82 ha	22 431 m ² 2,24 ha	1 326 m ² 0,13 ha	3 439 396,90	343 933,56
2018	1 206 537 m ² 120,65 ha	461 717 m ² 46,17 ha	3 642 m ² 0,36 ha	3 642 m ² 0,36 ha	6 845 158,57	684 516,40
2019	564 250 m ² 56,43 ha	126 979 m ² 12,70 ha	10 601 m ² 1,06 ha	10 601 m ² 1,06 ha	4 404 203,25	440 419,89

Dla opracowywania rocznych sprawozdań przekazywanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego Wydziału Geodezji i Kartografii ul. Dobrzyńska 21/23, 50-403 Wrocław (RRW-11) i do Dolnośląskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych ul. M. J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław (RRW- 12) prowadzony jest szczegółowy rejestr powierzchni wyłączonych gruntów uwzględniający datę wniosku, numer sprawy, dane geodezyjne działek, informacje o planie zagospodarowania przestrzennego, pochodzenie gruntów, podział na klasy bonitacyjne, cel wyłączenia, ilość lokali mieszkalnych, wyliczoną należność oraz opłaty roczne.

Amatorski połów ryb

Wędkowanie jest bardzo popularnym sposobem spędzania wolnego czasu. We Wrocławiu jest zarejestrowanych 38 460 wędkarzy. W 2019 r. wydano 767 nowe karty wędkarskie

oraz 140 szt. ich duplikatów, a także 2 karty łowiectwa podwodnego. Zarejestrowano 175 jednostki pływające służące do amatorskiego połowu ryb.

Ponadto wydano 8 duplikatów zaświadczeń dla osób którym ten dokument zaginął lub uległ całkowitemu zniszczeniu. Ilość zarejestrowanego sprzętu na koniec 2019 r. wynosi 3 211 jednostek.

Z tytułu wydawania kart wędkarskich i kart łowiectwa podwodnego w 2019 r. wygenerowano dochód w wysokości 9 090,00 zł.

Przygotowano 7 nowych dokumentów – legitymacji dla członka Społecznej Straży Rybackiej. Głównym zadaniem Społecznej Straży Rybackiej jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie. Nadzór specjalistyczny nad SSR sprawuje Wojewoda Dolnośląski poprzez Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej we Wrocławiu. Koszt związane z funkcjonowaniem SSR ponosi Polski Związek Wędkarski. W 2019 r. SSR przeprowadziła 186 akcji kontrolnych. Skontrolowano 1 830 osób. Stwierdzono 57 przypadków naruszeń ustawy, nałożono 20 mandatów a 21 spraw skierowano do Sądów Koleżeńskich.

Rejestracja psów agresywnych i chartów

Realizując zadania związane z wydawaniem zezwoleń na utrzymywanie psów ras uznanych za agresywne wydano:

- 5 decyzji, w tym 4 na rottweilera i 1 na doga argentyńskiego,
- 12 decyzji na utrzymywanie lub hodowanie chartów i ich mieszańców w tym 7 na charty angielskie Whippet, 1 na charta polskiego, 2 na charciki włoskie, 1 na mieszańca charta, 1 na zamiar utrzymywania charta.

Przeprowadzono 16 kontroli i 3 rekontrole warunków utrzymywania psów ras uznawanych za agresywne oraz chartów i ich mieszańców mających na celu sprawdzenie warunków nakazanych w zezwoleniu.

lata	2016	2017	2018	2019
Decyzje na charty	2	12	14	12
Decyzje na psy ras agresywnych	3	2	7	5

GEOLOGIA

W ramach realizacji zadań, należących do kompetencji Starostów, w tym Prezydentów miast na prawach powiatu, działających jako organ administracji geologicznej pierwszej instancji, w 2019 r. prowadzono 177 postępowań administracyjne kończące się wydaniem decyzji.

Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze przeprowadzono m.in. postępowania w zakresie:

- zatwierdzania projektów prac geologiczno-inżynierskich oraz hydrogeologicznych (94 decyzje),
- zatwierdzania dokumentacji geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych sporządzanych dla odwodnień wykopów budowlanych lub ujęć wód podziemnych o wydajności mniejszej niż 50 m³/h oraz inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne (+ decyzje),
- przyjmowania zgłoszeń projektów i przekazanie dokumentacji geologicznych na wykorzystanie ciepła ziemi (18 zgłoszeń projektów i przekazanie 4 dokumentacji),
- opiniowania planów ruchu zakładów górniczych (2 opinie),
- opiniowania projektów robót geologicznych dla inwestycji na terenie miasta należących do kompetencji Marszałka Województwa (5 opinii),
- opiniowania w ramach realizacji postępowań o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (5 opinii),
- gromadzenia i archiwizacji przekazywanych przez inwestorów opracowań geologicznych (projektów i dokumentacji geologicznych) (204 opracowania),
- udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie (11 udostępnień),
- kontroli i nadzoru (2 kontrole),

- przekazania do Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego sprawozdania przedstawiającego zestawienie udokumentowanych zasobów wód podziemnych i wyników prac hydrogeologicznych za 2018 r. (1 sprawozdanie).

Zatwierdzone zostały m.in. opracowania dla następujących inwestycji na terenie miasta Wrocławia:

- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla obiektów budowlanych inwestycji liniowych (dla tematu pn.: Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu),
- dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne dla przedsięwzięcia mogącego negatywnie oddziaływać na wody podziemne (dla tematu pn.: Budowa Alei Wielkiej Wyspy we Wrocławiu),
- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla potrzeb projektowych dla potrzeb budowy mostów Bolesława Chrobrego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu (dla tematu pn. Budowa mostów Bolesława Chrobrego ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu),
- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich pod przebudowę oraz zmianę sposobu użytkowania budynku szpitalnego na cele edukacyjno - dydaktyczne szkolnictwa wyższego przy ul. J. M. Hoene-Wrońskiego 13c we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną, dz. nr 18, obręb Plac Grunwaldzki, arkusz 34, miasto na prawach powiatu, woj. dolnośląskie,
- dokumentacja geologiczna z rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby inwestycji pn. „Rozbudowa i przebudowa zespołu budynków dawnego zaplecza technicznego MPWiK wraz ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby Kampusu Politechniki Wrocławskiej oraz z infrastrukturą techniczną i obsługą komunikacyjną, zlokalizowanych przy ul. Na Grobli we Wrocławiu (dz. nr 4/13, AM-3, obręb Południe),
- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich na dz. nr 6, 5/8 i 3/4 (obwód Stare Miasto, AM-17) dla inwestycji zlokalizowanej we Wrocławiu pod nazwą: „Wykonanie zabezpieczenia stateczności lewobrzeżnego nadbrzeża Odry Południowej na odcinku od mostu Romana Dmowskiego do ścianek szczelnych stoczni (do granicy dz. nr 6/25 AM-16, obręb Stare Miasto),
- dokumentacja geologiczno-inżynierska w celu ustalenia warunków geologiczno-inżynierskich dla inwestycji polegającej na budowie hangaru obsługi statków powietrznych na dz. ew. nr 1/129 obręb Strachowice, gmina Wrocław, pow. M. Wrocław, woj. dolnośląskie.

ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE WODAMI OPADOWYMI

DOKUMENTY STRATEGICZNE

17 czerwca 2019 r. weszło w życie Zarządzenie Nr 1158/19 Prezydenta Wrocławia w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu (które zastąpiło zarządzenie nr 6541/17 z dnia 17 marca 2017 r. zmienione zarządzeniem 9373/18 z 19 marca 2018 r.). Nowe Zarządzenie w bardziej precyzyjny sposób opisuje miejski system gospodarowania wodami opadowymi – co tworzy infrastrukturę oraz kto nią zarządza - po przejęciu z dniem 1.01.2018 r. przez MPWiK S.A. elementów systemu, należących dotąd do Zarządu Zieleni Miejskiej.

Uregulowany również został proces opiniowania inwestycji na etapie ich planowania i przygotowania w zakresie zastosowania w nich rozwiązań dotyczących gospodarowania wodami opadowymi.

Zarządzenie jest dokumentem strategicznym, obejmującym wszystkie jednostki miejskie. Określa zadania i kompetencje jednostek uczestniczących w procesie nie tylko przygotowania i realizacji inwestycji miejskich, ale już na etapie planowania przestrzennego.

Standardy planowania i projektowania ulic z uwzględnieniem zielono-niebieskiej infrastruktury

Na podstawie zawartej w dniu 28 lutego 2019 r. umowy nr ZP-BWE/1/2019 Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu opracował Standardy planowania i projektowania ulic z uwzględnieniem zielono-niebieskiej infrastruktury.

Postępujące w ostatnich latach niekorzystne zmiany klimatyczne wymuszają konieczność podjęcia działań przystosowawczych w kontekście zagwarantowania bezpieczeństwa i poprawy jakości życia mieszkańców, w tym również w zakresie korytarzy drogowych. Trudności i wyzwania jakie związane są z projektowaniem ulic miejskich wynikają z potrzeby kompromisów i pogodzenia w stosunkowo niewielkiej przestrzeni zarówno obiektów budowlanych i technicznych, w tym sieci podziemnej i naziemnej infrastruktury, a także elementów przyrodniczych (zieleni i rozwiązań wspierających zrównoważone gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi tj. zielono-niebieską infrastrukturą). Skala potrzeb w zakresie zagospodarowania ulic z zielenią i rozwiązaniami wspierającymi małą retencję jest ogromna – sieć uliczna zajmuje szacunkowo 30% wszystkich powierzchni uszczelnionych miasta, a procent nawierzchni nieprzepuszczalnych w obrębie ulicy wynosi zazwyczaj powyżej 80% całkowitej powierzchni. Nawierzchnie utwardzone przyczyniają się do szybkiego spływu wód opadowych z terenów zurbanizowanych, co wpływa na zmniejszenie ilości wody w glebie, a w sytuacji obfitych opadów stanowi przyczynę lokalnych podtopień, a nawet powodzi.

Standardy stanowią kompendium wiedzy na temat proekologicznego kształtowania i planowania przestrzeni ulic, z uwzględnieniem zieleni i rozwiązań służących retencji, filtracji i infiltracji wody opadowej i roztopowej oraz elementów zagospodarowania pasa drogowego, jakimi są jezdnie, chodniki, ścieżki rowerowe i parkingi, a także sieci infrastruktury technicznej.

Standardy planowania i projektowania ulic z uwzględnieniem zielono-niebieskiej infrastruktury składają się z dwóch części: tekstowej i graficznej. Część tekstowa zawiera informacje na temat planowania i projektowania ulicy z uwzględnieniem zielono-niebieskiej infrastruktury. Część graficzna to katalog modeli ulic, w którym pokazano różne warianty ulic klasy dojazdowej i lokalnej z propozycją rozmieszczenia poszczególnych elementów składowych pasa drogowego z uwzględnieniem infrastruktury technicznej i infrastruktury zielono-niebieskiej. Zawarte w opracowaniu informacje i rozwiązania stanowią materiał do wykorzystania zarówno przez praktyków (planistów, projektantów i wykonawców), jak również jednostki administracji publicznej, w tym Urząd Miejski Wrocławia, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Zarząd Zieleni Miejskiej oraz właścicieli i gestorów sieci infrastruktury technicznej: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A, Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A, Tauron Polska Energia S.A. Standardy mogą być także źródłem informacji dla mieszkańców i inwestorów zainteresowanych tematyką projektowania przestrzeni z zastosowaniem rozwiązań pro środowiskowych.

Standardy zostaną wprowadzone do stosowania Zarządzeniem Prezydenta na początku 2020 r. Z dniem podpisania Zarządzenia tracą moc Zarządzenie nr 1749/07 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 września 2007 r. zmienione Zarządzeniem nr 3562/08 z dnia 5 czerwca 2008 r. oraz Zarządzeniem nr 9448/10 z dnia 20 maja 2010 r.

PILOTAŻOWY PROGRAM DOTACYJNY ZŁAP DESZCZ

Celem Programu jest pomoc mieszkańcom Wrocławia w efektywnym gospodarowaniu wodą opadową na własnej posesji, przy jednoczesnym ograniczeniu zużycia wody do picia i redukcji ilości wody odprowadzanej przeciążoną miejską siecią kanalizacyjną.

Program polegał na udzielaniu dotacji mieszkańcom Wrocławia w celu wykonania przydomowych instalacji do gromadzenia i wykorzystywania wód deszczowych w miejscu opadu (ogrody deszczowe, zbiorniki naziemne i podziemne, studnie chłonne, instalacje nawodnieniowe, itp.).

Budżet w 2019 r. – 250 000 zł.

Podsumowanie programu;

- nabór wniosków: 2 – 23 sierpnia 2019 r.
- złożono 143 wnioski na łączną kwotę ponad 600 000 zł,

- średnia wartość wniosku ok. 4 500 zł,
- średnia wartość dotacji ok. 2 990 zł,
- maksymalna wartość wniosku 15 300 zł,
- minimalna wartość wniosku 299 zł,
- zawarto 92 umowy (wykonano 83).

W ramach umów mieszkańcy wykonali:

- 1 ogród deszczowy,
- 2 studni chłonnych,
- 55 naziemnych zbiorników przyrynnowych,
- 34 podziemne zbiorniki na wody opadowe wraz z instalacją.

OPINIOWANIE MIEJSKICH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W procesie powstawania mpzp wydano opinie na etapach:

- Opiniowanie zaproponowanych obszarów przystąpień – 21,
- Wydanie informacji nt. oczekiwań i zamierzeń inwestycyjnych – 14,
- Opiniowanie projektów planów – 24.

OPINIOWANIE OPZ, KONCEPCJI I DOKUMENTACJI PROJEKTOWYCH INWESTYCJI MIEJSKICH

Wydano 44 opinie w zakresie zgodności z Zarządzeniem Nr 1158/19 Prezydenta Wrocławia w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu.

PILOTAŻOWY MONTAŻ ŹRÓDEŁEK WODY PITNEJ W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH MIASTA WROCŁAWIA

W dniu 5 kwietnia 2019 r. rozesłano zapytanie do Dyrektorów gminnych placówek oświatowych o wyrażenie zainteresowania przystąpieniem do projektu polegającego na montażu źródełek tzw. pitników wody w szkołach prowadzonych przez Gminę Wrocław. Projekt spotkał się z dużym zainteresowaniem, uzyskano potwierdzenie od ponad 50 szkół.

W drugiej połowie 2019 r. przy współpracy z Zarządem Inwestycji Miejskich pilotażowo zamontowano osiem źródełek wody pitnej w gminnych placówkach oświatowych:

- wrzesień 2019 r. zamontowano pięć źródełek (wartość brutto 47 355,00 zł), tj.:
 - Szkoła Podstawowa nr 84 ul. Górnickiego 20,
 - Szkoła Podstawowa nr 107 ul. Prusa 64,
 - Szkoła Podstawowa nr 97 ul. Pawłowa 15,
 - Szkoła Podstawowa nr 1 ul. Nowowiejska 78,
 - Liceum Ogólnokształcące nr XII pl. Orłąt Lwowskich 2A.

- grudzień 2019 r. zamontowano trzy zdroje (wartość brutto 30 000,00 zł), tj.:
 - Liceum Ogólnokształcące nr III, ul. Składowa 5,
 - Zespół Szkolno Przedszkolny nr 1, ul. Zemska 16 c,
 - Zespół Szkolno Przedszkolny nr 21, ul. Kłodzka 40.

Projekt wpisuje się w Plan adaptacji Miasta Wrocław do zmian klimatu do roku 2030 Działanie adaptacyjne - Podniesienie komfortu mieszkańców w okresach upałów. Dzięki udostępnieniu stacji z wodą pitną, zapewniona zostanie możliwość spożywania przez uczniów oraz personel szkoły odpowiedniej ilości wody z sieci wodociągowej podczas upałów (która jest zdecydowanie zdrowsza niż napoje gazowane), poprawy zdrowia, samopoczucia i komfortu termicznego. Ponadto przyczyni się do kształtowania świadomych postaw proekologicznych (m.in. ograniczenie użycia butelek plastikowych).

LUBIĘ DESZCZ

Od września do listopada Biuro Wody i Energii we współpracy z Fundacją Sendzimira realizowało we wrocławskich placówkach edukacyjnych projekt pn.: „Lubię deszcz”. Projekt był okazją do spotkań edukacyjnych z młodymi wrocławianami w celu zapoznania ich z możliwościami i sposobami zagospodarowania wód opadowych. W formule warsztatowej, w celu zachęcenia mieszkańców do tworzenia ekosystemów na swoich własnych ogródkach, wspólnie budowane były przyszkolne ogrody deszczowe. Powstało w sumie 10 ogrodów deszczowych – przy szkołach i przedszkolach oraz przy Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej.

KATALOG DOBRYCH PRAKTYK – CZ. II

W ramach działań promujących politykę zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi został opracowany „Katalog Dobrych Praktyk, cz. II. - zasady zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi na obszarze zabudowanym”. Opracowanie było zrealizowane na podstawie zawartej dnia 29 czerwca 2017 r. Umowy nr 5/309/2017 z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu.

Powyższy katalog jest już drugim opracowaniem poświęconym zrównoważonemu gospodarowaniu wodami opadowymi (pierwszy powstał w latach 2017/2018). Opracowany został w celu prezentacji rozwiązań uwzględniających lokalne zagospodarowania wód opadowych i poświęcony charakterystyce rozwiązań, które znajdują zastosowanie w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, przy obiektach sportowych i usługowych. Adresatem tego opracowania w głównej mierze są mieszkańcy naszego miasta, a także spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, itp. W katalogu tym zostały

zaprezentowane w sposób przejrzysty rozwiązania zagospodarowania wód opadowych na terenie ich opadu. Wskazane zostały rozwiązania od najprostszych, tj. przyrynnowe zbiorniki na deszczówkę po bardziej skomplikowane, tj. zbiorniki retencyjne.

Konferencje i seminaria

W dniach 4–6 września 2019 r. odbyła się IV Konferencja Gospodarowanie Wodami Opadowymi i Roztopowymi w Zakopanem. W programie znalazły się prelekcje ekspertów, panele dyskusyjne, warsztaty oraz wystawa. Kwestie gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi zostały omówione w odniesieniu do aspektów formalno-prawnych, finansowania inwestycji, rozwiązań technicznych i technologicznych oraz komunikacji i marketingu. Dyrektor Biura Wody i Energii Urzędu Miejskiego Wrocławia przedstawiła aspekty związane z zrównoważonym gospodarowaniem wodami opadowymi i roztopowymi na przykładzie wrocławskiego programu dotacyjnego ZŁAP DESZCZ. Zaprezentowała sposób prowadzenia komunikacji marketingowej akcji, polegającej na zachęceniu mieszkańców Wrocławia do budowy małej retencji, a także jej efekty. Ponadto wzięła udział w dyskusji w gronie ekspertów, zarządców sieci, przedstawicieli jednostek rządowych i samorządowych oraz specjalistów reprezentujących firmy dostarczające rozwiązania w zakresie deszczówki.

W październiku 2019 r. we Wrocławskim Centrum Kongresowym odbył się kongres „Economy of a Water City - Miasto-Woda-Jakość Życia”, podczas którego Dyrektor Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia zaprezentowała różne rozwiązania dla zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w przestrzeni miejskiej i wzięła udział w panelu dyskusyjnym w aspekcie współistnienia zieleni w przestrzeni publicznej i wykorzystania wody opadowej jako ważnego elementu środowiska miejskiego.

W dniach 28-29 listopada 2019 r. odbyły się organizowane przez Stowarzyszenie Architektów Krajobrazu seminarium i warsztaty pn. Zintegrowane gospodarowanie wodami opadowymi – metody i inspiracje.

Przedstawiciel Biura Wody i Energii przedstawił Politykę gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi we Wrocławiu

Wydarzenia

„Dzień Odry” w dniu 18 maja 2019 r. – prowadzono plenerowe zajęcia warsztatowe, na których dzieci uczyły się czym są ogrody deszczowe i jak można tworzyć własne mini-ogrody w pojemnikach. Spotkanie umożliwiło uświadomienie mieszkańcom, że odprowadzenie wód deszczowych do kanalizacji miejskiej to marnowanie naturalnych zasobów. Nauczyło także jak w prosty sposób można samemu gospodarować wodą deszczową na terenie własnej posesji.

„Festiwal wody” w dniu 29 czerwca 2019 r. - promowano program dotacyjny dla mieszkańców pn. „Złap deszcz”, podkreślając jak ważne jest retencjonowanie wody deszczowej.

OPRACOWANIE PROCEDUR MIEJSKIEGO SYSTEMU GOSPODAROWANIA WODAMI OPADOWYMI I ROZTOPOWYMI

Z dniem 9 kwietnia 2019 r. Zarządzeniem Prezydenta nr 753/19 (z późn. zm.) został powołany Zespół ds. opracowania procedur miejskiego systemu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi. Celem działania Zespołu jest ustalenie procedur przyjęcia w zasób mienia Urzędu Miejskiego Wrocławia elementów tworzących miejski system gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi oraz warunków ich przekazania do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A., jako końcowego operatora i właściciela. Z uwagi na fakt, że sieć kanalizacji deszczowej podlegająca przekazaniu do MPWiK S.A. jest w zdecydowanej większości niezainwentaryzowana, właściwe opracowanie procedur, sposobu współpracy i koordynacji działań jest niezbędne. Członkowie Zespołu oraz zapraszani przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu na comiesięcznych spotkaniach w 2019 r. omawiali zagadnienia i problemy, w tym aspekty prawne, ekonomiczne i techniczne, które w istotnym zakresie wpływają na kształt opracowywanych procedur.

Opracowano wnioski o interpretację Ministra Finansów w kwestii podatku VAT od sprzedaży/aportu do MPWiK sieci kanalizacji deszczowej. Przygotowano projekt Aneksu nr 3 do Porozumienia zawartego w dniu 07 września 2010 r. między Gminą Wrocław a MPWiK S.A. w sprawie zarządzania infrastrukturą systemu gospodarowania wodami opadowymi w mieście, porządkującego zakres Porozumienia, finansowania zadań eksploatacyjnych i inwestycyjnych oraz usług wodnych na podstawie wydanych zgód wodnoprawnych.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z ZAMYKANIEM PROJEKTÓW 018 i 019 – FUNDUSZ SPÓJNOŚCI/ISPA

Projekt 018 „Gospodarka odpadami stałymi we Wrocławiu, etap I”.

W ramach Projektu zrealizowano zadania:

- rekultywacja składowiska odpadów Maślice,
- budowa kompostowni odpadów zielonych przy ul. Janowskiej.

Osiągnięty został efekt ekologiczny Projektu przewidziany w „Porozumieniu o realizacji Projektu” zawartym pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie a Gminą Wrocław.

W 2019 r. prowadzono monitoring związany z wypełnieniem wymogów Porozumienia o realizacji Projektu i Umowy dotacji.

Przygotowywano dokumenty oraz analizę roszczeń dotyczących postępowania sądowego związanego z zadaniem „Budowa kompostowni odpadów zielonych przy ul. Janowskiej”.

Projekt 019 „Poprawa jakości wody we Wrocławiu”

Zakres Projektu obejmował:

- budowę głównych kolektorów ściekowych,
- modernizację Zakładu Produkcji Wody „Na Grobli”,
- rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej wraz z odbudową nawierzchni dróg i chodników oraz instalację oświetlenia na 11 osiedlach: Stabłowice, Złotniki, Muchobór Wielki, Oporów, Klecina, Partynice, Krzyki Południe, Wojszyce, Ołtaszyn, Brochów i Jagodno.

Wraz z wykonaniem zadań na osiedlach objętych Projektem, osiągnięty został efekt ekologiczny Projektu przewidywany w „Porozumieniu o realizacji Projektu” zawartym pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a Gminą Wrocław.

W 2019 r. prowadzono monitoring związany z wypełnieniem wymogów Porozumienia o realizacji Projektu i Umowy dotacji.

Przygotowywano dokumenty, analizy do zgłaszanych roszczeń, postępowań sądowych i arbitrażowych. Współpracowano z radcami prawnymi przy prowadzonych procesach sądowych.

Na tle realizacji zadań trwały spory sądowe związane z Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki”, Kontraktem nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Złotniki” II, Kontraktem nr 2000PL16PPE019-03.5 „Rozbudowa kanalizacji osiedla Ołtaszyn”, Kontraktem nr 2000PL16PPE019-03.7 „Rozbudowa kanalizacji osiedlowej – etap III (Brochów, Jagodno)”.

W 2019 r. przeprowadzono przeglądy gwarancyjne robót naprawczych w ramach których wykonywano: usunięcie usterek na sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej oraz drogowej na osiedlu Ołtaszyn i Wojszyce we Wrocławiu – wykonanie zastępcze; roboty remontowe polegające na usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej w ul. Motylkowej we Wrocławiu; usunięcie usterek na sieci kanalizacji deszczowej i sieci wodociągowej w ul. Opalowej we Wrocławiu. Współpracowano z MPWiK S.A. i ZDiUM w ramach przeglądów gwarancyjnych. Dla robót naprawczych zakończonych w 2019 r. wydane zostały protokoły pogwarancyjne.

W związku z wydzierżawieniem MPWiK S.A. kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej i kanalizacji deszczowej wytworzonej w ramach Projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu”, Gminie Wrocław przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT dotyczącego nabycia ww. środków trwałych. W okresie sprawozdawczym zostały sporządzone rejestry zakupów obejmujące zestawienia faktur z wyszczególnionymi kwotami podatku VAT do odliczenia. Wartość odliczonego podatku VAT w 2019 r. wyniosła 8 329 362,00 zł. Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych jednostek samorządu terytorialnego wynikają z umów zawartych z MPWiK S.A. a dotyczą dzierżawy sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej wybudowanych w ramach projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu”.

W okresie sprawozdawczym zostały wystawione faktury z tytułu dzierżawy majątku na łączną kwotę 11 688 592,20 zł brutto.

W roku 2019 r. poniesiono wydatki w wysokości: 304 801,00 zł.

ENERGIA

PLANOWANIE ENERGETYCZNE W GMINIE WROCLAW

„Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław,, na lata 2020-2035

Gmina Wrocław planując przedsięwzięcia energetyczne na podstawie Prawa Energetycznego (art.19 ust.2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r.) sporządziła dokument pn. „ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław” na lata 2020-2035, który został przyjęty uchwałą Nr XV/421/19 Rady Miejskiej Wrocławia w dniu 21 listopada 2019 r. Dokument taki sporządza się co 15 lat, a aktualizuje się go co 3 lata.

Powyższy dokument jest strategiczny w aspekcie bezpieczeństwa energetycznego gwarantującego ciągłość zaspokajania aktualnych i perspektywicznych potrzeb Gminy Wrocław. Opracowanie to jest zgodne z innymi ustaleniami Gminy Wrocław oraz planami rozwojowymi przedsięwzięciami energetycznymi działającymi na terenie Wrocławia.

GRUPA ZAKUPOWA ENERGII ELEKTRYCZNEJ

W 2019 r. ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. zmieniającą ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, ustawę o efektywności energetycznej oraz ustawę o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1210), w celu obniżenia ceny energii sprzedaży na rok 2019 do poziomu 2018 r., odbiorca końcowy obowiązany był złożyć stosowne oświadczenie dotyczące swoich punktów poboru energii w terminie 28 dni od wejścia ww. ustawy.

Miasto Wrocław przeprowadziło skutecznie procedurę złożenia stosownych oświadczeń dla grupy zakupowej, dzięki czemu ceny energii w 2019 r. utrzymały się na poziomie cen przetargowych z 2018 r., co dało oszczędność około 24,5 mln zł.

Taryfa	Cena energii na 2018 (po przetargu)	Cena energii na 2019 (po przetargu)	Cena energii po zmianach prawnych w 2019	Oszczędności w 2019 (zwrot nadpłaty w wyniku zmian prawnych)
	zł/MWh (netto)			zł (netto)
O11	186,70	320,00	186,70	28 433
O12 dzień	186,70	405,00	186,70	2 262 106
O12 noc	186,70	268,00	186,70	1 825 393
Pozostałe: G11, G12, R, C21, C11, B23,	220,20	381,50	220,20	20 289 165
Razem				24 405 099

W 2019 r. przeprowadzono przetarg dla VI grupy zakupowej, którego przedmiotem była „Dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów w okresie od 1 września 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.” na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W skład Grupy Zakupowej weszło 269 podmiotów:

- 233 jednostki organizacyjne Gminy Wrocław (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty i inne),
- 36 podmiotów takich jak: jednostki kultury, centra zdrowia, spółki.

Zamówienie zostało podzielone na 2 nowe części:

Część 1: oświetlenie przestrzeni publicznej

Ilość PPE – 1 115, zamówiona moc: 15 MW, wolumen – 39 164 MWh.

Część 2: zaopatrzenie w energię elektryczną obiektów

Ilość PPE – 2 377, zamówiona moc: 66 MW, wolumen – 127 556 MWh.

Łączny wolumen VI Grupy Zakupowej – 167 000 MWh

Łączny szacowany koszt energii elektrycznej dla VI Grupy Zakupowej wyniesie około 54 mln zł + VAT.

Najkorzystniejsze oferty:

Część nr 1 – PGE Obrót S.A.

Część nr 2 – TAURON Sprzedaż sp. z o.o.

W wyniku nowego podziału i przeniesienia części taryf dotyczących oświetlenia zewnętrznego do części pierwszej pozwoli na otrzymanie oszczędności na 2020 r. około 237 147 zł.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Przeprowadzono szkolenie w zakresie optymalizacji parametrów dystrybucyjnych dla stu jednostek gminnych. Szkolenie podniosło świadomość w zakresie możliwości zmiany parametrów dystrybucyjnych dla danego obiektu, co ma wpływ na obniżenie ceny energii za część dystrybucyjną.

ZIELEŃ MIEJSKA

GLÓWNE ZADANIA REALIZOWANE W 2019 R. W ZAKRESIE ZIELENI MIEJSKIEJ

Zarządzanie terenami zieleni miejskiej:

- bieżąca konserwacja posiadanych zasobów zieleni miejskiej o powierzchni 2 714,89 ha w tym:
 - parki – 623,39 ha,
 - zieleńce – 151,91 ha,
 - zieleń przyuliczna – 562,46 ha oraz rowy przydrożne 59,85 ha
 - lasy komunalne i tereny związane z gospodarką leśną- 1 191,73 ha,
 - zieleń tymczasowa i nieurządzona – 125,55 ha.
- rewaloryzacja posiadanych zasobów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów na terenach zieleni parkowej, przyulicznej i na zieleńcach,
- ukwiecanie terenów zieleni miejskiej,
- kontrola prawidłowości prowadzonych nasadzeń i jakości dostarczanego materiału roślinnego,
- prace interwencyjne,
- przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych w zakresie zieleni.

DOCHODY

W 2019 r. uzyskano dochody w kwocie 4 276 592,57 zł.

Planowane na 2019 r. dochody wykonano ogółem w 179,69 %.

Dochody uzyskano z następujących tytułów:

- w Dz. 900, rozdz. 90004
 - sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego,
 - sprzedaż drewna opałowego,
 - zastępstwo procesowe, koszty egzekucji,
 - kary umowne,
 - odsetki,
 - wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
 - wpływy z otrzymanych darowizn z przeznaczeniem na zieleniec przy ul. Bernardyńskiej,
 - wpływ z otrzymanego wsparcia bezpośredniego z AriMR.
- w Dz. 900, rozdz. 90017
 - dzierżawy gruntów rolnych i czasowe zajęcia terenów oraz wynajem powierzchni użytkowej budynku przy ul. Trzebnickiej 33,
 - odsprzedaż - media,
 - zastępstwo procesowe, koszty egzekucji,
 - odsetki,
 - bezumowne zajecie gruntów,
 - wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
 - kary umowne.

Dochody zrealizowano na zadaniach:

sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego zostało wykonane w wysokości 1 595 257,45 zł i stanowi 265,88% dochodu zaplanowanego na 2019 r. Wysoka realizacja planu wynika ze sprzedaży większej ilości biletów w stosunku do planowanej. Ponadto w 2019 r. zwiększono opłatę za bilety wstępu.

W sezonie zwiedzania od 1 kwietnia 2019 r. do 31 października 2019 r. Ogród Japoński odwiedziło około 277 033 osoby.

- Sprzedano bilety:
 - normalne - 113 780 szt.

- ulgowe - 112 440 szt.
 - rodzinne - 22 880 szt.
 - karnet ulgowy - 4 szt.
 - karnet normalny - 6 szt.
 - bilety specjalne - 117 szt.
- sprzedaż drewna opałowego na kwotę 68 014,55 zł, co stanowi 37,79%. Dochody pochodzą ze sprzedaży drewna z wycinki sanitarnej drzew. W ramach prowadzonych prac związanych z konserwacją zieleni na terenach parków, zieleńców oraz w pasach drogowych i lasach komunalnych w 2019r. pozyskano 672,54 m³ drewna opałowego. Plan na zadaniu nie został zrealizowany ze względu na mniejszy zakres koniecznej wycinki sanitarnej niż zakładano, a także ze względów proekologicznych związanych ze zwiększaniem bioróżnorodności na terenach zieleni przez pozostawianie większej ilości martwego drewna na obiektach parkowych do naturalnego rozkładu. Do mniejszego pozyskania drewna przyczynił się również fakt, iż pozyskanie drewna w lasach komunalnych odbywa się głównie na podstawie stosownych zapisów i zaleceń zawartych w Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu, który sporządzany jest na okres 10 lat. W związku z faktem iż przedmiotowy UPUL utracił swą ważność w 2018 roku, pozyskanie drewna w lasach komunalnych zostało chwilowo wstrzymane do czasu zatwierdzenia nowego Uprozczonego Planu Urządzenia Lasu,
 - dochody nieplanowane na kwotę 676 969,64 zł pochodziły z kar umownych, odsetek bankowych, wpływów rozliczeń z lat ubiegłych, wpływu z otrzymanych darowizn, wpływy z zastępstwa procesowego, kosztów egzekucji, dopłat bezpośrednich, wpływy za bezumowne zajęcia gruntów,
 - dochody z najmu i dzierżaw na kwotę 1 802 987,63 zł, wykonanie planu 120,20 %,
 - wpływy z usług (media) na kwotę 132 363,30 zł, wykonanie planu w 132,36 %.

WYDATKI

Plan ogółem: 27 122 218,00 zł

Wykorzystanie środków na zadaniu Utrzymanie zieleni w miastach i gminach – 99,12%

Wydatki poniesione na wykonanie zadań:

- podatek leśny – 39 765,00 zł

Odprowadzono podatek leśny od zarządzanych powierzchni lasów komunalnych Wrocławia,

- odrolnienie i opłaty za zajęcie pasa drogowego – 77 851,84 zł

W ramach zadania zrealizowano opłaty za zajęcie pasa drogowego. Ponadto uregulowano opłaty za trwałe wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, na których zrealizowano inwestycje Zarządu Zieleni Miejskiej oraz Zarządu Inwestycji Miejskich tj: w 2015 r. zadanie pn. „Słoneczny Park na Ołtaszynie – zagospodarowanie terenu parku przy ul. Ułańskiej”, w ramach WBO 2014 – Projekt nr 33, w 2017 roku zadanie pn. „Tor Wrotkarski” na terenie Parku Milenijnego w okolicach ul. Sukielickiej, w 2018 r. zadanie pn. Park Wspólnotowy "Ślężański Mamut" przyjazna przestrzeń dla aktywnego wypoczynku, kultury i edukacji uczestniczącej, współtworzona przez użytkowników”, w ramach WBO 2014 – Projekt nr 301, w 2018 'Budowa terenów sportowych na Osiedlu Rędzin",

- rozliczenie licznikowe eksploatacji oświetlenia i fontann – 459 064,13 zł w tym:

- zakup wody 212 109,86 zł
- zakup energii 246 954,27 zł

Zadanie obejmowało zakup wody i energii elektrycznej niezbędnej do eksploatacji fontann, systemów nawadniających i napowietrzających oraz do oświetlenia części terenów zieleni i iluminacji obiektów zabytkowych,

- bieżąca konserwacja parków i zieleńców - 10 256 032,25 zł, która obejmuje:
 - bieżące utrzymanie parków i zieleńców na powierzchni 775,30 ha, w tym:
 - parki - 55 obiektów o pow. 623,39 ha,

- o zieleńce - 203 obiekty o pow. 151,91 ha,
- prace porządkowe na terenach: zieleni tymczasowej i zieleni nieurządzonej o pow. 125,55 ha.

Prace w zakresie konserwacji zieleni obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni parkowej, pielęgnację kwietników sezonowych, różanek, rabat bylinowych i żywopłotów, pielęgnację młodych i starszych drzew.

Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców,

- bieżąca konserwacja zieleni przyulicznej - 5 516 692,55 zł

Bieżącą konserwację prowadzono na terenie zieleni przyulicznej pasów drogowych, pętli tramwajowych i rezerw komunikacyjnych o powierzchni 562,46 ha. Dodatkowo prowadzono konserwację zieleni rowów przydrożnych na powierzchni 59,85 ha.

Prace w zakresie konserwacji zieleni pasów drogowych obejmują m.in.: koszenie trawników, wygrabianie liści, nasadzenia roślinności trwałej, pielęgnację nasadzeń okrywowych, cięcie i odchwaszczanie żywopłotów, pielęgnację młodych i starszych drzew. Wskazane działania mają na celu poprawę bezpieczeństwa i estetyki miasta, poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zieleni miejskiej oraz stworzenie lepszych warunków wypoczynku mieszkańców,

- konserwacja, pielęgnacja i zagospodarowanie powierzchni leśnych w Lasach Komunalnych – 1 510 142,76 zł

Powierzchnia terenów objętych konserwacją i pielęgnacją wynosi 1191,73 ha. Powierzchnia stanowi 954,25 ha lasów komunalnych, parki leśne 30,39 ha oraz pozostałe tereny leśne 207,09 ha.

W ramach prac konserwacyjnych wykonano cięcia sanitarne oraz cięcia hodowlane (trzebieże i czyszczenia) pozyskując 231,57m³ grubizny opałowej.

W ramach wykonanych nasadzeń uzupełniających w istniejących uprawach leśnych wysadzono leśny materiał roślinny na powierzchni upraw leśnych lasów komunalnych w ilości ok. 39 900 szt.

W ramach prowadzonych prac zalesieniowych, zalesiono ok. 7,50 ha gruntów porolnych, wysadzając ok. 45 000 szt. sadzonek leśnego materiału roślinnego.

W uprawach leśnych (I klasy wieku) o powierzchni 159,16 ha, wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na: koszeniu upraw leśnych, czyszczeniach wczesnych upraw oraz wykonaniu poprawek.

W drzewostanach młodszych - II klasy wieku, o powierzchni ok. 250,00 ha, wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na wykonaniu czyszczeń późnych w młodnikach.

W drzewostanach starszych klas wieku prowadzono bieżące prace gospodarcze związane z szeroko pojętym utrzymaniem trwałości drzewostanów w warunkach ich miejskiej eksploatacji: prace z zakresu hodowli i ochrony lasu, oraz czynności związane z realizacją pozaprodukcyjnych funkcji lasu a także zagospodarowania terenów leśnych pod względem rekreacyjno-turystycznym.

- nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej – 2 637 758,80 zł

W ramach zadania w 2019 r. na terenie parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej nasadzono łącznie:

- drzew - 2 125 szt.
- krzewów - 59 733 szt.
- pnączy - 1 081 szt.
- bylin - 33 114 szt.
- traw ozdobnych - 5 963 szt.
- kwiatów sezonowych - 121 818 szt. (do letniego i jesiennego ukwiecenia terenów zieleni miejskiej, zawieszono ukwiecone donice na latarniach w ścisłym centrum miasta),

- kwiatów cebulowych – 225 585 szt., które zostały posadzone na Promenadzie Staromiejskiej przy Ogrodzie Staromiejskim, przy Pomniku Kopernika, Legnickiej, Parku Szczytnickim, Hali Stulecia, Parku Jedności, Alei Wędrowców, ul. Drzymały, ul. Toruńska/ Brucknera, ul. Armii Krajowej, ul. Broniewskiego, Pl. Powstańców Wielkopolskich, Estakada Gądowianka/Klecińska, ul. Grabiszyńska.

Nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów zrealizowano m.in.:

- w parkach: Staszica, Szczytnickim, Jedności, Tołpy, Skowronim, Grabiszyńskim, Tarnogajskim, Wzgórzu Słowiańskim, parku Słowackiego, Praczach Odrzańskich, Leśnickim, Strachowickim, Marii Dąbrowskiej, Południowym, na Gaju przy ul. Strońskiej, Zachodnim Wschodnim, Polana Karłowicka, Promenada Staromiejska, Swojczyckim, przy ul. Canaletta, Klecińskim,
- na zieleńcach przy ul.: Tymiankowej, Gołębiej, Gajowickiej, Zajazdowej, Wolbromskiej, Kamiennogórskiej, Oazie Buczackiej, Drzewieckiego, Św. Wincentego, Hynka, Nowodworskiej, Górniczej, Sępa Szarzyńskiego, Hermanowskiej, Bogusławskiego/ Stawowej, Stacyjnej, skwerze Sybiraków, skwerze Z. Krasińskiego, Placu Pereca, zieleńcu przy ul. Wróbla („Parku Langiewicza”), Szybowcowej/Bajana, Pszczelarskiej, Ślicznej, Polarnej, de Veuster, skwer im. Bocheńskiego,
- przy ulicach: Zwycięskiej, Wojszyckiej, Terenowej, Klasztornej, Mianowskiego, Partyzantów, Litewskiej, Dicksteina, Ołbińskiej, Jedności Narodowej, Lipskiej, Chorwackiej, Kamieńskiego, Osi Grunwaldzkiej, Rybackiej, Niedźwiedziej, Starogajowej, Pilczyckiej, Wojska Polskiego, Górnicza, Świeradowska, Iwaszkiewicza, Weigla, Asfaltowa, Powst. Śl., Nyskiej, Al. Pracy, Kolumba, Kwidzyńska, Sołtysowicka, Przystankowa, Szpitalna, Głogowska, Osobowicka, Broniewskiego, Lekarska, Widok.
W tym:
 - w ramach Wrośnij we Wrocław: 577 szt. drzew
 - w ramach Stu ulic na 100 lecie niepodległości: 67 szt. drzew, 12 801 szt. krzewów, pnączy i traw.

- akcja zazielenienia 100 ulic na 100-lecie niepodległości – nasadzenia drzew i krzewów oraz założenie łąk kwietnych – 795 654,09 zł

W ramach uczczenia 100-lecia niepodległości zorganizowano akcję zgłaszania przez mieszkańców lokalizacji przyulicznych terenów zieleni typowanych do wykonania nasadzeń. W akcję zaangażowało się większość wrocławskich osiedli. W ramach kontynuacji akcji nasadzono w 2019 r.: 67 szt. drzew, 12 801 szt. krzewów, pnączy i traw. Nowe nasadzenia pojawiły się m.in. na ulicach: Jerzmanowska, Zagony, Rakietowa, Trawowa, Pszczelarska, Klimasa, Strońska, Międzyleska, Wileńska, Tyska, Wieczysta, Wesoła, Vivaldiego, Na Niskich Łąkach, Smardzowska, Brzoskwińowa, Klasztorna, Komedy/Kajdasza, Świeradowska, Iwaszkiewicza. W ramach akcji wytypowano również lokalizacje proponowane do założenia łąk kwietnych. Wiosną br. wykonano łąki kwietne przy ul. Armii Krajowej, Walońskiej, Łączności, Swojczyckiej, Krzywoustego, Mościckiego. Jesienią wykonano łąki na Wybrzeżu Pasteura, Wyszyńskiego, zieleńcu przy ul. Mrągowskiej.

- akcja zazielenienia 100 ulic na 100-lecie niepodległości – pielęgnacje gwarancyjne – 390 331,88 zł

W ramach zadania zrealizowano pielęgnację gwarancyjną wykonanych w 2018 r. nasadzeń.

- Wrośnij we Wrocław – 622 639,70 zł

W ramach akcji Wrośnij we Wrocław powstają Parki Młodego Wrocławianina, zielone miejsca, w których wrocławskie rodziny mogą posadzić drzewa upamiętniając tym samym jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu rodziców, jakim jest pojawienie się nowego członka rodziny. W ramach zadania realizowane są nasadzenia na terenie nowo powstających i istniejących parków. Wiosną 2019 r. nasadzenia zostały wykonane w parku Mamuta na Oporowie natomiast jesienią na terenie nowo powstającego parku przy ul. Pakosławskiej oraz na Polanie Karłowickiej. Dodatkowo zlecono obsługę geodezyjną

związaną z wyznaczeniem drzew do nasadzeń oraz dokumentację powykonawczą, zamówiono materiały promocyjne i taśmy informacyjne na drzewa. W ramach akcji Wrośnij we Wrocław wspólnie z mieszkańcami posadzono łącznie 577 drzew. Nasadzenia zostały objęte 3-letnią pielęgnacją gwarancyjną.

- Wrośnij we Wrocław – pielęgnacje gwarancyjne – 59 283,47 zł

W ramach zadania realizowana jest pielęgnacja gwarancyjna nasadzeń wykonanych wiosną 2018 r. na terenie parku przy ul. Awicenny oraz jesienią 2018 r. przy ul. Maślickiej w rejonie rzeki Ługowiny,

- pielęgnacja nasadzeń zrealizowanych w ramach WBO – 152 924,22 zł

W ramach zadania jest prowadzona pielęgnacja gwarancyjna zrealizowanych w ramach WBO nasadzeń zieleni,

- dozór i funkcjonowanie Ogrodu Japońskiego – 593 618,37 zł

W ramach zadania:

- zapewniono funkcjonowanie Ogrodu w okresie zwiedzania tj. 1 kwietnia – 31 października 2019 r.,
- zabezpieczono ogród w okresie zamknięcia tj. 1 stycznia - 31 marca 2019 r. oraz 1 listopada – 31 grudnia 2019 r.,
- zakupiono bilety, monety pamiątkowe, materiały promocyjne.

- dozór i monitoring obiektów – 318 113,78 zł

W ramach zadania zapewniono dozór i ochronę Parku Kopernika i Wyspy Słodowej,

- deratyzacja – 34 809,00 zł

W ramach zadania wykonano monitoring i deratyzację wybranych terenów zieleni miejskiej oraz prace (zabiegi) interwencyjne w zakresie deratyzacji oraz usuwania gniazd owadów,

- pielęgnacje gwarancyjne – 380 499,90 zł

W ramach zadania wykonano pielęgnacje gwarancyjne zieleni po wykonanych inwestycjach m.in. na zieleńcu przy ul. Ułańskiej - „Słoneczny parku na Ołtaszynie”, Rynku Psie Pole, parku Tysiąclecia przy ul. Sukielickiej, bulwarze Zienkiewicza, Parku Szczytnickim, Parku Mamuta, Parku Jedności, Kuźni Piratów, zieleńcach przy ul. Mojęcickiej, Bulwarze Ikara, Parku Kopernika oraz pielęgnacje gwarancyjne wykonanych nasadzeń i trawników w ramach zadań bieżących,

- eksploatacja oświetlenia parkowego – 594 067,27 zł

Zadanie obejmowało eksploatację i konserwację: oświetlenia parkowego i iluminacji obiektów zabytkowych, będących pod zarządem ZZM, w tym m.in.:

- iluminację obiektów zabytkowych na Wyspie Piaskowej, pomników: Kardynała Bolesław Kominka, Europejski Krzyż Pokoju, Króla Bolesława Chrobrego, Pomnika Wspólnej Pamięci w Parku Grabiszyńskim, Wzgórza Polskiego – Bastionu Ceglarskiego, Pomnika Knorra w Parku Słowackiego, namglawiaczy na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej,
- oświetlenia w obrębie Parku Szczytnickiego: terenów zieleni przy Alei Dąbskiej, w sektorze VIII przy ul. Chopina, w sektorze II przy ul. Mickiewicza oraz oświetlenia w Ogrodzie Japońskim,
- oświetlenia: parku osiedlowego przy ul. Orzechowej, na pl. Św. Macieja, w Parku Kopernika, Parku Południowym, Parku Grabiszyńskim, Parku Tołpy, na Wyspie Słodowej, w Parku Staszica, w parku osiedlowym przy ul. Bajana, placów zabaw przy ul. Mikołowskiej i ul. Mrągowskiej, w Parku im. gen. M. Langiewicza, w parku przy ul. Strachocińskiej, na zieleńcu na Placu Westerplatte, "Parku Jedności" przy ul. Królewskiej, Parku Tarnogajskiego przy ul. Bogedaina, zieleńca przy ul. Ułańskiej, zieleńca przy ul. Tymiankowej, Wzgórza Gajowickiego przy ul. Kruczej,
- eksploatację oświetlenia parkowego na pozostałych terenach zieleni miejskiej.

- prace interwencyjne 406 749,85 zł

W ramach przyznaných środków w 2019 r. zrealizowano:

- rekultywację trawnika w Parku Staromiejskim,
- montaż i nadzór tymczasowego ogrodzenia zabudowania przy ul. Śrubowej,
- montaż tabliczki okolicznościowej na zieleńcu przy ul Pomorskiej,
- opłaty za przegląd techniczny karuzeli w Parku Kopernika,
- zamówienie taśm informacyjnych na drzewa sadzone w br.,
- zamówienie tabliczek informacyjnych na tereny zieleni,
- transport namiotów promocyjnych ZZM w związku z konsultacjami społecznymi na zieleńcu przy ul. Mikołowskiej i parku przy ul. Żmigrodzkiej – Pakosławskiej,
- wykonano specjalistyczną ocenę stanu fitosanitarnego wybranych drzew starszych tj. m.in. platanów rosnących wzdłuż fosy miejskiej, wykonano niezbędne prace pielęgnacyjne w wyniku przeprowadzonych ekspertyz,
- wykonano trawnik na ul. Górniczej,
- wykonano przegląd obiektów budowlanych znajdujących się na terenach będących pod opieką ZZM,
- zakupiono 500 szt. worków do kropelkowego nawadniania drzew,
- zlecono prace saperskie związane z przeszukaniem terenu i usunięciem ewentualnych niewybuchów z terenu lasu Osobowickiego,
- zakupiono kosze na śmieci na Bulwar Dunikowskiego,
- wykonano prace porządkowe przy zbiorniku na zieleńcu przy ul. Kozanowskiej.

- kontenery WC w parkach – 382 912,07 zł

W ramach zadania w 2019 r. zlecono montaż i obsługę kontenerów sanitarnych typu TOI TOI na Wyspie Słodowej, utrzymanie toalety w parku Wschodnim oraz wynajem i serwis kabin typu TOI TOI w parkach: Południowym, Grabiszyńskim, Staszica, Na Gaju, Leśnickim, Strachocińskim, Tołpy, Tarnogajskim, Kasprowicza, skwerze Damiana de Veuster.

- konserwacja fontann i nawodnień – 576 078,72 zł

Zadanie obejmowało koszt prowadzenia eksploatacji i konserwacji instalacji nawadniających, napowietrzających i fontann, w tym m.in.:

- napowietrzanie stawów w Parku Południowym i Parku Nowowiejskim oraz na terenie zieleńca przy pl. Anielewicza,
- deszczowanie trawników: na Pl. Katedralnym i Pl. Kościuszki, w Parku Staszica, Parku Kopernika, w Parku Południowym, na Osi Grunwaldzkiej- od ul. Norwida do Mostu Szczytnickiego, od ul. Piastowskiej do ul. Bujwida i od Mostu Grunwaldzkiego do Ronda Reagana, w Ogrodzie Japońskim, na Bulwarze ks. Adama Zienkiewicza, na Promenadzie Staromiejskiej od ul. Krupniczej do ul. Świdnickiej,
- nawadnianie kropelkowe zieleni na terenach Promenad Staromiejskich, w Parku Południowym, na zieleńcu przy pl. Strzeleckim i ul. Pomorskiej,
- fontann: w Parku Kopernika, w Parku Staszica, na Promenadzie Staromiejskiej, „Krasnale” na pl. Teatralnym, przy ul. Przestrzennej, na pl. Św. Macieja, na Osi Grunwaldzkiej oraz Pomnika Knorra w Parku Słowackiego,
- kaskady wodne na terenie Ogrodu Japońskiego,
- źródło na Wzgórzu Partyzantów,
- namgławiacze na terenie Promenady Staromiejskiej,
- punkty poboru wody: w Parku Południowym przy polanie hippicznej, w Parku Staszica, na pl. Strzeleckim, w Parku Słowackiego, na zieleńcu przy ul. Pomorskiej,
- kaskady oraz system nawadniania na terenie Bulwaru Xawerego Dunikowskiego.

- monitoring przeciwpożarowy zabytkowego kościoła w Parku Szczytnickim – 10 068,17 zł

W zabytkowym kościele Św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim prowadzono monitoring przeciwpożarowy wraz z bieżącą konserwacją urządzeń monitorujących.

- odbiór ścieków – 42 139,36 zł

Koszt odbioru ścieków powstałych podczas eksploatacji fontann i urządzeń nawadniających.

- zadania w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego – 631 878,48 zł

W ramach przyznanego środków w 2019 r. zrealizowano zadania:

- WBO 2016 nr 311 – Odnowienie i zabezpieczenie boiska leśnego na Osobowicach,
- WBO 2017 nr 259 – Renowacja boiska leśnego – etap II – Osobowice.

W ramach zadań zrealizowano rekultywację płyty boiska wraz z bieżnią, montaż bramek i słupków do gry w piłkę siatkową oraz ławek (trybun). Ponadto teren został ogrodzony. W ramach zadania na terenie Lasu Osobowickiego wykonano stację sportową oraz zamontowano wiaty wraz z elementami małej architektury.

Realizacja prac wyniosła 448 704,00 zł,

- WBO 2018 nr 652 park Grabiszyński – nowe ławki, tablice informacyjne, kosze. Opracowano dokumentację projektową za kwotę 24 995,00 zł, realizacja inwestycji planowana jest w 2020 r.,
- WBO nr 146 Pielęgnacja drzew starszych na terenach zieleni przyulicznej.

Na skwerach, i w parkach na osiedlach Biskupin, Dąbie, Bartoszowice, Sępólno, Zacisze, Zalesie, Szczytniki. W 2019 r. opracowano ekspertyzy drzew przeznaczonych do pielęgnacji. Pielęgnacja drzew zgodnie z zaleceniami ekspertyz zostanie wykonana w 2020 r. Koszt realizacji zadania w 2019 r. wyniósł 133 179,48 zł,

- WBO 2018 nr 675 – Zieleń dla Wrocławia – parki kieszonkowe, nasadzenia, enklawy zieleni w całym mieście. W ramach zadania opracowano dokumentację projektową dla lokalizacji wskazanych we wniosku WBO, w 2019 roku zapłacono za jedną z powyższych dokumentacji kwotę 25 000,00 zł. Ogłoszono przetarg na realizację 5 zadań inwestycyjnych i wyłoniono Wykonawców, którzy zgodnie z umową mają oddać zrealizowane obiekty na przełomie I/II kwartału 2020 r.

- nadzory inwestycyjne – 45 305,00 zł,

W ramach zadania w 2019 r. sfinansowano:

- nadzór autorski i inwestorski nad rekultywacją boiska leśnego w Lesie Osobowickim,
- nadzór autorski nad pracami realizowanymi na terenie przy ul. Gorlickiej,
- nadzór archeologiczny nad nasadzeniami realizowanymi na terenie Parku Grabiszyńskiego,
- nadzór inwestorski nad zadaniem dot. wykonania placu zabaw przy Al. Śląskiej,
- nadzór inwestorski nad realizacją „Zwierciadeł Akustycznych” na Bulwarze Zwierzyckiego,
- nadzór inwestorski nad realizacją oświetlenia na terenie Parku Klecińskiego.

- umowy – zlecenia, umowy o dzieło – 59 098,90 zł

W 2019 r. w ramach zadania sfinansowano m.in.:

- utrzymywanie woliery wraz z gołębiami ozdobnymi w Parku Mikołaja Kopernika,
- przeglądy konserwacyjne i drobne naprawy karuzeli w Parku Mikołaja Kopernika,
- inspektora ds. energetycznych na obiektach będących w zarządzie ZZM,
- szkolenie dla obsługi i przewodników PTTK na temat walorów, historii Ogrodu Japońskiego a także trasy zwiedzania obiektu,
- obsługę informatyczną Zarządu Zieleni Miejskiej.

- przygotowanie dokumentacji projektowej – kosztorysowej – 169 245,61 zł

W 2019 r. w ramach zadania wykonano m.in.:

- dokumentację projektową dla zadania pn. „Plac zabaw dla przedszkola w sąsiedztwie Stadionu Wrocław, przy al. Śląskiej 1”,
- dokumentację projektową dla zadania pn. „Zagospodarowanie części skweru Hansa Scharouna we Wrocławiu”,
- dokumentację projektową dla zadania pn. „Budowa punktu poboru energii dla zasilania imprez plenerowych w Parku Tołpy we Wrocławiu” – Etap I,
- dokumentację projektową dla zadania pn. „Zagospodarowanie terenu parku przy ul. Sztabowej we Wrocławiu”,

- „Opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej nasadzeń zastępczych dla wycinek zlokalizowanych w obrębie Swojczyce”,
- mapę do celów projektowych dla realizacji zadania pn. „Podwórko Talentów NIVEA”,
- kontrole pomontażowe stanu technicznego urządzeń,
- przygotowywanie i powielanie materiałów, w tym m.in.: koncepcji, materiałów promocyjnych i dokumentacji projektowych dla zadań realizowanych w roku bieżącym przez ZZM,
- ponoszenie opłat za wydruki map do celów opiniodawczych i innych danych geodezyjnych dot. terenów zieleni miejskiej.

- odszkodowania, franszyza na rzecz osób fizycznych – 12 285,21 zł

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2019 r.

- odszkodowania, franszyza na rzecz osób prawnych – 2 551,00 zł

W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2019 r.

- ekspertyzy - 700,00 zł

W ramach zadania wykonano ocenę szkodliwości antraknozy platanu dla stanu zdrowotnego platanów rosnących na terenie Wrocławia.

WYDATKI MAJĄTKOWE

Plan niewygasających wydatków 2019 r. wynosi 755 318,00 zł.

Plan wydatków na 2019 r. wynosi 25 298 203,00 zł.

Koszty realizacji zadań inwestycyjnych w 2019 r. wyniósł ogółem 25 288 189,33 zł, co stanowi 99,96% wykonania planu.

W ramach powyższych środków wykonano następujące przedsięwzięcia:

- WPI/248, Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży, Wysp Odrzańskich – 4 883 755,87 zł, niewygasające wydatki – 600 000,00 zł

W 2019 r. w ramach zadania wykonano:

- zagospodarowanie terenu skweru położonego między ulicami: Na Szańcach, Bolesława Prusa, Świętokrzyską i gen. Józefa Bema - „Skwer Skaczącej Gwiazdy”,
- opracowanie projektu budowlanego dla zadania pn. „Zagospodarowanie terenu przy ul. Bernardyńskiej”,
- opracowanie koncepcji dla zadania pn. „Zagospodarowanie zielonego klina u zbiegu ulic Żmigrodzka – Pakosławska we Wrocławiu”,
- opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Wolbromskiej we Wrocławiu”,
- opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu Zielonego Klina Południa Wrocławia „Klin Wojszycki”,
- opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Rewaloryzacja Parku Grabiszyńskiego oraz Parku „Górka Skarbowców”,
- zagospodarowanie skweru przy ul. Kiełczowskiej – Etap I,
- zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Zawalnej,
- budowę placu zabaw przy ul. Kłokoczyckiej we Wrocławiu,
- Budowę placu zabaw dla dzieci młodszych na terenie Osiedla Nowe Żerniki we Wrocławiu,
- dokumentację projektową na wykonanie przyłączy wodno-kanalizacyjnego i elektrycznego dla kontenera sanitarnego na Wyspie Słodowej,
- etap I w ramach zadania pn. „Zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Św. Marcina we Wrocławiu – etap III (Bulwar ks. A. Zienkiewicza)”,
- część I etapu I w ramach zadania pn. „Zagospodarowanie terenu przy ul. Bernardyńskiej”.

- WPI/270 – Wrocławski Budżet Obywatelski – 14 448 123,00 zł, niewygasające wydatki – 18 450,00 zł

W 2019 r. w ramach zadania wykonano:

- ogród deszczowy w ramach zadania „Polana Integracyjna na Gądowie Małym”(przy ul. Drzewieckiego)– Projekt nr 785 – WBO 2016,
- park rekreacyjny na Psim Polu – etap I – Projekt nr 289 – WBO 2016 Park rekreacyjny na Psim Polu – etap II – Projekt nr 133 – WBO 2017,
- Strefę Turystyki, Sportu i Rekreacji Osobowice – Rędzin – Projekt nr 505 – WBO 2016,
- oświetlenie Parku Klecińskiego – Projekt nr 44 – WBO 2017,
- Serce Szczepina dla Juniorów. Plac zabaw dla dzieci starszych na skwerze między Inowrocławską, Zachodnią i Młodych Techników – Projekt nr 60 – WBO 2017,
- siłownię na świeżym powietrzu dla Kleciny, Oporowa i Grabiszyna-Grabiszynka wraz z oświetleniem – Projekt nr 161 – WBO 2017 – siłownia w Parku Klecińskim,
- Hubosferę – centrum sportu i rekreacji – Etap I – przy ul. Ślicznej – Projekt nr 556 – WBO 2017,
- nasadzenia drzew przy ul. Oławskiej w ramach projektu pn. Drzewa dla Wrocławia – nasadzenia na terenach zabytkowych i w śródmieściu – Projekt nr 616 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Park Maślicki - zagospodarowanie terenu położonego wzdłuż ul. Królewieckiej – Projekt nr 784 – WBO 2016,
- toalety we Wrocławskich Parkach i na terenach rekreacyjnych – Projekt nr 10 – WBO 2017 – toaleta na Polanie Karłowickiej, w Parku Klecińskim i w Parku Górka Skarbowców,
- Bulwar Fizyków – Zwierciadła Akustyczne (Bulwar Zwierzyckiego) – Projekt nr 15 – WBO 2017,
- rewitalizację skweru Adolfa Marii Bocheńskiego – Projekt nr 212 – WBO 2017,
- Swojczycki park CZARNA WODA - łódka, kajak, relaks - Etap 1 - Projekt nr 40 - WBO 2016 i nr 325 WBO 2017,
- Żernicki Park Sportu i Rekreacji – Projekt nr 368 – WBO 2017 oraz 26 i 92 WBO 2018,
- etap I - Parku Wojszyce – Projekt nr 409 – WBO 2017 oraz Projekt nr 91 - WBO 2018,
- boisko do piłki nożnej w Parku Skowronim przy ul. Weigla – Projekt nr 515 – WBO 2017,
- Oazę Buczacką przy ul. Rakietowej/Stanisławowskiej – Projekt nr 516 – WBO 2017,
- zieloną strefę dla mieszkańców na Stabłowicach – etap I – przy ul. Głównej – Projekt nr 531 – WBO 2017,
- Kowale – siłownię na wolnym powietrzu przy ul. Ełckiej – Projekt nr 630 – WBO 2017,
- Pszczoły w mieście – łąka miodna i hotele dla zapylaczy pomiędzy ulicami Hermanowską i Chociebuską – Projekt nr 514 – ZIELONE WBO 2017,
- sieć parków we Wrocławiu – Zawidawie - Park Jedności - etap 2 – Projekt nr 555 – ZIELONE WBO 2017 oraz Projekt nr 335 - WBO 2018,
- etap I - Zagospodarowania terenu przy ul. Maślickiej – Projekt nr 558 – ZIELONE WBO 2017,
- nasadzenia przy ul. Świeradowskiej – Projekt nr 456 – ZIELONE WBO 2017,
- EKOpark Stabłowice – Projekt nr 631 – ZIELONE WBO 2017 oraz Projekt nr 456 WBO 2018,
- Psie Pole dla ludzi – mniej betonu, więcej drzew i zadbanej zieleni– Projekt nr 635 – ZIELONE WBO 2017,
- Miejska Wyspa Zieleni - Plac Grunwaldzki - Rondo Reagana Projekt nr 685 – ZIELONE WBO 2017 oraz Projekt nr 165 WBO 2016,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Kuźniki na rolkach - mały park rekreacji przy górcie - przy ul. Hermanowskiej – Projekt nr 425, WBO 2017,
- Park Tarnogajski przy ul. Bogedaina – etap III – Projekt nr 8 i 9 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Park Karłowice - edukacyjna instalacja z piaskiem i wodą oraz siłownia na wolnym powietrzu na skwerze przy WSO – Projekt nr 22 – WBO 2018,

- dokumentację projektową dla zadania pn. Toalety w Parkach i terenach rekreacyjnych we Wrocławiu - etap 2, kolejne instalacje – Projekt nr 28 – WBO 2018,
- etap I - dokumentacji projektowej dla zadania pn. Zielona Lipa i Widawa - ulice, mini park przy pętli i Park Widawski (Park Widawski - dz. 13, AM1, ob. Widawa, Pętla – Projekt nr 31 – WBO 2018,
- zielone ekrany akustyczne przy Parku Klecińskim - Projekt nr 45 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Kwiaty na Rondzie i ulicy Powstańców - ogród miejski w centrum miasta– Projekt nr 103 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Mokrzański Plac zabaw – Etap II – Projekt nr 105 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Zielone Płuca Popowic– Projekt nr 136 – WBO 2018,
- zagospodarowano Polanę Karłowicką - rozbudowa boiska wielofunkcyjnego (etap II - część południowa), instalacja oświetlenia, dodatkowe nasadzenia, dostawienie ławek oraz kubłów, dostawienie stojaków rowerowych – Projekt nr 169 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Psi wybieg w Sercu Szczepina, przy ul. Środkowej – Projekt nr 201 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Skwer dla seniora i juniora - rewitalizacja części Skweru Ludzi ze znakiem "P" - m.in. budowa stolików szachowych, siłowni dla osób starszych i młodzieży, uzupełnienie ławek – Projekt nr 206 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Park Leonarda da Vinci na Gądowie Małym – Projekt nr 220 – WBO 2018,
- aktualizację dokumentacji projektowej dla zadania pn. Górka Pafawag – etap III (przy ul. Kruczej/Hallera) – Projekt nr 227 – WBO 2018,
- Więcej ruchu na Niskich Łąkach! Budowa siłowni zewnętrznej i placu zabaw w Parku na Niskich Łąkach – Projekt nr 303 – WBO 2018,
- etap I aktualizacji dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Słoneczny Park Na Ołtaszynie przy ul. Ułańskiej – etap III – Projekt nr 320 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Złotnicki Gródek dla dzieci - Etap 2: Złotnicki ogród umiejętności – Projekt nr 315 – WBO 2018 oraz zrealizowano część inwestycji,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Sportowo na Szybowcowej i Zabawnie na Hynka – Projekt nr 354 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Zielen to życie – parki kieszonkowe, nasadzenia i zielone zakątki w całym mieście – Projekt nr 416 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Zielone Wojszyce. Rewitalizacja skweru przy ul. Kosmicznej, Chlebowej i Spokojnej – Projekt nr 419 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Park Kolumba – Projekt nr 460 – WBO 2018,
- dokumentację projektową dla zadania pn. Park Rekreacyjny Mikołowska Strachocin-Swojczyce-Wojnów - Etap II – Projekt nr 555 – WBO 2018,
- etap I - dokumentację projektową dla zadania pn. Uporządkowanie terenu wokół Jeziora Pawłowickiego – Projekt nr 637 – WBO 2018.

- INW/330 Program Inicjatyw Rad Osiedli – 3 990 199,33 zł, niewygasające wydatki – 136 868,00 zł

W ramach zadania w 2019 r. zrealizowano:

- kompleksowe zagospodarowanie placu w obszarze ulic: Partyzantów - ks. Brzóska – Kosynierów Gdyńskich (Biskupin, Sępólno, Dąbie, Bartoszowice),
- opracowanie dokumentacji projektowej dla Oświetlenia wybiegu dla psów przy ul. Sztabowej - Powstańców Śląskich oraz realizację etapu I,
- oświetlenie placu zabaw „Kuźnia Piratów” oraz doposażenie w elementy małej architektury siłowni terenu przy ul. Hermanowskiej - Kuźniki,
- modernizację drogi gruntowej łączącej ul. Solskiego z ul. M. Bukowskiego na terenie parku Mamuta - Oporów,

- budowę siłowni zewnętrznej z zestawem Street Workout przy ul. Przedwiośnie /Starodębowa oraz wytyczenie ścieżek biegowych i tras rowerowych wokół Osiedla Pawłowice,
- remont ścieżek w Parku im. Gen. M. Langiewicza – Gajowice – etap I,
- oświetlenie na Skwerze Bełzy - Karłowice, Różanka – etap I,
- zagospodarowanie Parku Migdałowego – Klecina – etap I,
- zagospodarowanie boiska placu zabaw przy ul. Ełckiej – Kowale,
- zagospodarowanie terenu Parku Przyjaźni - Krzyki, Partynice – etap I,
- rewitalizację skweru przy ul. Polarnej - Krzyki, Partynice,
- plac zabaw i siłownię zewnętrzną na Niskich Łąkach - Przedmieście Oławskie – etap I,
- plac zabaw na Świniarach,
- zabezpieczenie zielenców przy ul. Klimasa (założenie trawników)- Tarnogaj,
- oświetlenie w części parku pomiędzy Morskim Okiem a ul. Czackiego i drugiego mostu na Czarnej Wodzie - Zacisze, Zalesie, Szczytnicki,
- rewitalizację zielenca przy ul. Sanockiej.

- WPI/368 - Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu – 136 222,50 zł

W ramach przedmiotowych środków wykonano zabezpieczenie nowo zagospodarowanej przestrzeni rekreacyjnej przed nielegalnym wjazdem i parkowaniem samochodów oraz mapy przestrzennej zrewitalizowanego terenu nabrzeża Oławy.

- INW/343 - Wybiegi dla psów na terenach zieleni miejskiej – 129 999,99 zł

W ramach przedmiotowych środków opracowywano dokumentację projektowo-kosztorysową dla wybiegu dla psów na terenie Parku Klecińskiego i zrealizowano etap I zadania.

- INW/430 - Budowa placu zabaw przy stadionie miejskim we Wrocławiu – 599 953,43 zł

W ramach inwestycji zagospodarowano ogrodzony teren po lądowisku helikopterów przy Stadionie Miejskim w formie placu zabaw wraz z niedużym boiskiem do gry w piłkę nożną, na potrzeby przedszkola oraz okolicznych mieszkańców.

- WPI/148 - Rewaloryzacja Parku Szczytnickiego – 164 303,40 zł

W ramach posiadanych środków wykonano prace obejmujące wyposażenie Ogrodu Japońskiego, związane z montażem elektronicznego systemu obsługi klienta oraz systemu biletowania wejścia do Ogrodu Japońskiego.

- WPI/343 - Rewitalizacja kościółka p.w. Św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu – 21 600,00 zł

Środki przeznaczone na pokrycie rocznej pielęgnacji terenu wraz z zielenią, przylegającego do Kościółka p.w. św. Jana Nepomucena, zrewitalizowanego w ramach inwestycji pn. „Rewitalizacja kościółka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu”.

- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

- WPI/270 - Odnowienie zabytkowych kwietników – 98 400,00 zł

W ramach zadania inwestycyjnego wykonano prace renowacyjno - konserwatorskie na podstawie zachowanych materiałów archiwalnych z użyciem oryginalnych detali i zachowaniem ocalałych fragmentów kwietników w ilości 5 szt. Donice zostały ustawione na chodniku wzdłuż ul. Ruskiej,

- INW/133 - Dostawa ławek i koszy na śmieci na terenie Parku Grabiszyńskiego i Parku Górka Skarbowców – 396 397,00 zł

Doposażenie Parku Grabiszyńskiego i Parku Górka Skarbowców w elementy małej architektury: ławki – 67 szt. i kosze na odpady - 63 szt.

REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW

- program zieleni rozproszonej – 172 966,08 zł

Środki zostały wykorzystane na dostawę części materiału roślinnego opisanego w ramach zadania nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej. Dodatkowo zrealizowano wnioski szkół i innych gminnych podmiotów na dostawę materiału roślinnego.

- program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta -1 052 930,54 zł
- W ramach przyznanych środków w 2019 r. wykonano m.in.:

- przeglądy techniczne wraz z podstawową konserwacją urządzeń zabawowych na 122 placach zabaw dla dzieci, 51 siłowniach terenowych oraz 8 ścieżkach zdrowia, 15 obiektów typu Street Workout Park, Pumptrack, Parkour, Kalistenika w parkach i na zieleńcach, będących pod zarządem ZZM,
- naprawy i remonty urządzeń zabawowych na placach zabaw dla dzieci, siłowniach terenowych oraz ścieżkach zdrowia w parkach i na zieleńcach będących pod zarządem ZZM,
- wymianę uszkodzonych urządzeń na placach zabaw lub ich doposażenie w elementy małej architektury, m.in. w parku Andersa, na zieleńcu przy ul. Osinieckiej, w parku im. M. Dąbrowskiej, parku im G. Langiewicza,
- naprawy interwencyjne związane z aktami wandalizmu i prace konserwacyjne na placach zabaw m.in. w parku Stabłowickim, Klecińskim, Południowym, Tołpy, Polanie Popowickiej, na zieleńcu przy ul. Pomorskiej, montaż siedziska gniazdo w huśtawce na placu zabaw przy ul. Tymiankowej,
- montaż zestawów zabawowych i elementów małej architektury zakupionych w 2018 na placach zabaw w parku Tołpy, parku Południowym, parku w Praczach Odrzańskich, zieleńcu przy ul. Jerzmanowskiej i przy ul. Wałbrzyskiej,
- dostawę urządzenia siłowni w parku Zachodnim,
- wymianę nawierzchni pól piaskowych i pól żwirowych na placach zabaw, m.in. na zieleńcu przy ul. Stanisławowskiej, w parku im. M. Dąbrowskiej, na zieleńcu przy ul. Jerzmanowskiej, w parku Klecińskim,
- zakup urządzeń na place zabaw i siłownie zewnętrzne, które planowane są do montażu w I półroczu 2020, m.in. na skwerze Z. Krasieńskiego, na zieleńcu przy ul. Osobowickiej, ul. Wędkarzy, ul. Rubinowej, w parku Żłotnickim przy ul. Żłotnickiej,
- prace konserwacyjne dla I etapu doposażenia placu zabaw przy ul. Drukarskiej - ul. Sztabowej (zdemontowano uszkodzone zestawy zabawowe, wykonano niezbędne naprawy istniejących urządzeń i wymieniono ławki placu zabaw).

- eksploatacja fontanny multimedialnej – 29 642,52 zł

W 2019 r. środki wykorzystano na pokrycie kosztów za najem pomieszczeń w budynku Wrocławskiego Centrum Kongresowego dla potrzeb zasilania fontanny.

Dodatkowo z posiadanych środków w 2019 r. sfinansowano wykonanie ekspertyzy technicznej interaktywnej, multimedialnej fontanny przy Hali Stulecia we Wrocławiu za kwotę 36 900,00 zł.

REALIZACJA INNYCH ZADAŃ

- oczyszczanie miast i wsi – 375 690,00 zł

W ramach zadania zrealizowano:

- usuwanie odpadów z gminnych terenów rolnych: ul. Życzliwa, Solskiego/Bukowskiego, Róży Wiatrów, Aleja Piastów/Jutrzenki, Poranna, Zatorska, Wilczkowska, Okulickiego, Opolska, Świątnicka/Blizanowicka, Warszawska, Mościckiego, Pięćdziesięciu Bohaterów, Wilcza, Ułańska, Ołtaszyńska, Główna, Koszycka, Konduktorska, Kmicica, Mrągowska, Warmińska, Meliorancka Południowa, Jerzmanowska, Na Grobli, Stanów Zjednoczonych, Raclawicka, Kupiecka, Stefki, Mościckiego, Kozanowska, Starogajowa, Brodzka, Brodnicka, Krzelowska, Główna, Ślężoujście, Bystrzycka, Chociebuska, Hermanowska, Urbanowicza, Wielkopolska, Kosmonautów, Wojanowska, Starogajowa, Jaksonowicka, Pakosławska, Pilczycka, Suwalska, Dziarska, Terenowa, Rychła, Jędrzejowska, Wróblewskiego/Kosiby, Polna, Konińska/Żernicka, Kwidzyńska, Karpnicka, Ziębicka, Buforowa, Kolarska, Białych Goździków, Tatrzańska, Żwirowa,

Karpnicka, Zielna/Farna, Kamieńskiego, Grapowa, Rubczaka, Kasprowicza, Buczacka, Zakopiańska, Ignuta, Promenada, Żernicka, Kochanowskiego, Prochowicka, Braci Gierymskich,

- koszenie terenu: ul. Solskiego/Bukowskiego, Życzliwa, Róży Wiatrów, Poranna, Aleja Piastów/Jutrzenki, Zatorska, Wilczkowska, Opolska, Główna, Świątnicka/Blizanowicka, Warszawska, Wilcza, Ołtaszyńska, Koszycka, Jeleniogórska, Konduktorska, Kmicica, Mrągowska, Jerzmanowska, Na Grobli, Raclawicka, Kupiecka, Stefki, Mościckiego, Starogajowa, Brodzka, Brodnicka, Maślicka, Główna, Słężoujście, Hermanowska, Urbanowiczka, Wielkopolska, Przesiecka, Wojanowska, Starogajowa, Jaksonowicka, Pakosławska, Pilczycka, Suwalska, Dziarska, Rychła, Konińska/Żernicka, Kolarska, Karpnicka, Zielna/Farna, Kamieńskiego, Grapowa, Rubczaka, Kasprowicza, Buczacka, Zakopiańska, Ignuta, Promenada, Żernicka, Kochanowskiego, Prochowicka,
- likwidację ogrodzenia, ogrodzenie terenu siatką leśną: ul. Zatorska,
- grodzenie terenu siatką leśną: ul. Zatorska,
- przycinanie krzewów: ul. Róży Wiatrów, Okulickiego, Opolska, Konduktorska, Ignuta, Na Grobli, Stefki, Kozanowska, Brodzka, Suwalska, Zakopiańska,
- pielęgnację drzew: ul. Solskiego/Bukowskiego, Okulickiego, Na Grobli, Kwidzyńska, Wilcza, Bukowskiego, Stanów Zjednoczonych, Kupiecka, Pakosławska, Vasco da Gamy, Jajczarska, Kolarska, Rubczaka, Arbuzowa, Rodzynkowa, Kochanowskiego, Braci Gierymskich, ul. Kwidzyńska,
- usunięcie kontenera na odzież używaną wraz z zawartością: ul. Ułańska,
- usuwanie padłych zwierząt wraz z przekazaniem do utylizacji: ul. Solskiego/Bukowskiego,
- usunięcie wyrotu/złomu drzewa: ul. Jeleniogórska, Strachocińska/Kołodziejska,
- rozbiórki altanek: ul. Koszycka, Konduktorska, Maślicka, Konińska/Żernicka,
- likwidację studni: Maślicka,
- wykonanie i montaż tablicy informacyjnej: ul. Ceglana/Lechitów, Konińska/Żernicka,
- wycinkę drzew Braci Gierymskich,
- zamieszczenia ogłoszenia w prasie o zamiarze wydzierżawienia gruntu rolnego.

- uporządkowanie terenów gminnych – 51 573,97,00 zł

Przyznane w 2019 r. środki zostały przeznaczone na realizację zadań związanych z uporządkowaniem terenów będących własnością Gminy, nie przekazanych do bezpośredniego zarządzania, m.in. w zakresie koszenia terenów zieleni, wycinki i pielęgnacji drzew, likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci.

W ramach przyznaczonych środków w 2019 r. wykonano m.in.:

- usuwanie odpadów z terenów zielonych: ul. Orzechowa, Pałucka/Kozanowska, Pilczycka, Sportowa, Bończyka, Dębickiego, Mielczarskiego, Świeradowska, Główna, Mewia, Kromera, Żabia Ścieżka, Wędkarzy, Krakowska, Mianowskiego, Koszarowa, Strzegomska, Bystrzycka, Reymonta, Pilczycka, Radosna, Komuny Paryskiej, rejon ul. Vasco da Gamy, Bajana, Wiosenna,
- koszenie terenu: ul. Orzechowa, Pałucka/Kozanowska, Pilczycka, Sportowa, Bończyka, Dębickiego, Mielczarskiego, Świeradowska, Główna, Mewia, Kromera, Żabia Ścieżka, Wędkarzy, Krakowska, Mianowskiego, Koszarowa, Strzegomska, Bystrzycka, Reymonta, Pilczycka, Radosna, Komuny Paryskiej, rejon ul. Vasco da Gamy, Bajana,
- pielęgnacja i wycinka drzew i krzewów: ul. Stawowa, Komuny Paryskiej, Kromera, Strzegomska, Główna, Vasco da Gamy, Wiosenna, ul. Strzegomska, ul. Stacyjna.

- zadanie powiatu zlecone – utrzymanie w czystości terenów należących do Skarbu Państwa – 10 285,93 zł

Przyznane w 2019 r. środki zostały wykorzystane na realizację prac interwencyjnych przeprowadzonych na terenach należących do Skarbu Państwa.

W ramach zadania wykonano:

- usunięcie kontenera na ubrania używane: ul. Maślicka,
- porządkowanie terenu, usuwanie dzikich wysypisk, sprzątanie powierzchniowe terenu: ul. Braterska, ul. Meliorancka, Południowa, Braterska, Fryzjerska,

- porządkowanie przestrzeni międzyblokowej, koszenie, przycinka krzewów, pielęgnacja drzew, likwidacja studni: ul. Budziszewska.
- pielęgnację drzew: ul. Złotej Lili,
- tablicę informacyjną: ul. Ignuta.

GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD – 693 221,25 zł

Wydatki bieżące – 488 068,10 zł

W ramach środków wykonano:

- opłaty za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej (przyłączy i sieci kanalizacji deszczowej) nie związanych z funkcją odwodnienia drogi - 6 546,52 zł,
- pokrycie kosztów usuwania awarii, które wystąpiły na drenażach lub pompowniach drenażowych (awaria pompowni Rogowska, konserwacja i przegląd urządzeń melioracyjnych, konserwacja i przegląd jazu Małgorzata, naprawa studni przy ul. Głównej, naprawa studni Kłokoczyce, konserwacja i przegląd Fosi Miejskiej) – 198 366,53 zł,
- eksploatację i utrzymanie drenaży i pompowni drenażowych oraz obsługę fosy, jazów i przepompowni; zrealizowano prace przy jazie i przepompowni „Małgorzata” przy ul. Żabia Ścieżka – 199 158,23 zł,
- zakupiono energię elektryczną do zasilania przepompowni wód deszczowych i drenażowych na osiedlach Kowale, Nowy Dwór, Stabłowice, Książę Małe, Biskupin oraz pompowni wód powodziowych „Małgorzata” przy ul. Żabia Ścieżka, pompownia Głębuczka – 43 644,59 zł,
- odprowadzono opłaty z tytułu korzystania ze środowiska za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych systemami kanalizacji deszczowej oraz opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami za 2019 – 40 352,23 zł.

Wydatki majątkowe – 205 153,15 zł

WPI/139 - Program modernizacji systemu odwodnienia miasta – 205 153,15 zł

W ramach zadania w 2019 r. realizowano następujące projekty:

- opracowanie dokumentacji projektowej na odbudowę zbiornika „F” fosy miejskiej oraz rowu B.13.3 etap-II,
- remont zastawki Z-2 w Parku Szczytnickim i naprawa zasuwy w międzywalu Odry przy ZOO wraz z oczyszczeniem fragmentów ciekłu „Czarna Woda” w ramach zadania pod nazwą: „Przebudowa i remont zbiornika „B” w Parku Szczytnickim w rejonie Mickiewicza we Wrocławiu”,
- opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Zagospodarowanie placu wejściowego na Promenadę Staromiejską przy ul. Świdnickiej we Wrocławiu”.

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE GŁÓWNYCH ZADAŃ REALIZOWANYCH W LATACH 2016-2019 PRZEZ ZARZĄD ZIELENI MIEJSKIEJ

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją

Rodzaj obiektów	Wykaz powierzchni (ha)			
	2016	2017	2018	2019
Parki	565,01	567,57	574,48	623,39
Ulice (bez pow. rowów)	547,21	557,72	557,72	562,46
Lasy, parki leśne, tereny leśne	1 222,10	1 242,38	1 242,38	1 191,73
Zieleńce	126,83	128,28	133,19	151,91
Zieleń tymczasowa i nieurządzona	93,13	102,51	125,42	125,55
Ogółem	2 554,28	2 598,46	2 633,19	2 655,04

Sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego

Rodzaj biletu	Ilość biletów (szt.)			
	2016	2017	2018	2019
Normalne	123 058	76 970	38 421	113 780
Ulgowe	138 502	110 642	100 202	112 440
Rodzinne	-	-	-	22 880
Karnety	117	101	140	10
Bilety specjalne	114	39	36	117
Ogółem	261 791	187 752	138 799	249 227

Drewno pozyskane w trakcie prowadzonej konserwacji lasów komunalnych

Grubizna drewna	Miąższość drewna (m ³)			
	2016	2017	2018	2019
Drewno opałowe	1 015,58	408,24	553,25	672,54
Papierówka	107,9	74,03	-	-
Ogółem	1 123,48	482,27	553,25	672,54

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej

Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin (szt.)			
	2016	2017	2018	2019
Drzewa	2 976	2 324	2 687	2 125
Krzewy	59 089	36 895	58 087	59 733
Sadzonki leśne	127 300	118 300	67 000	84 900
Rabatowe	208 897	195 598	244 220	121 818
Cebulowe	58 500	83 900	105 450	225 585
Byliny	7 178	135	-	33 114
Pnącza	3 380	1 050	-	1 081
Ogółem	467 320	438 202	477 444	528 356

Zadania w zakresie przeglądów i napraw placów zabaw, oświetlenia oraz urządzeń wodnych

Nazwa czynności	Ilość obiektów (szt.)			
	2016	2017	2018	2019
Przeglądy, konserwacja i naprawy:				
- place zabaw	92	95	104	122
- siłownie terenowe	25	34	41	51
- ścieżki zdrowia	7	7	6	8
Eksploatacja i konserwacja oświetlenia:				
- lampy oświetlenia typu parkowego i iluminacje	2 070	2 325	2 350	2 594
Eksploatacja i konserwacja urządzeń wodnych:				
- fontanny i systemy nawadniania	37	35	35	37

PODSUMOWANIE

Działania Zarządu Zieleni Miejskiej związane z realizacją zadań inwestycyjnych, bieżącą konserwacją terenów zieleni miejskiej są spójne z programem Prezydenta oraz Strategią Wrocławia 2030. Odbywa się to poprzez:

- zwiększanie powierzchni zielonych miejsc w mieście. Zmiany powierzchni parków i zieleńców są wynikiem: przeprowadzonych inwestycji – zgodnie z załączonym tabelarycznym wykazem obiektów zieleni, zagospodarowania terenów niedostępnych i niedostosowanych do użytkowania. Pozostałe zmiany wynikają z podjętych działań związanych z weryfikacją przyjętej klasyfikacji i prac w kierunku ujednoczenia danych o zieleni w kierunku stworzenia jednolitej bazy zasobów zieleni miejskiej. Dodatkowa powierzchnia terenów zieleni wynika także z działań realizowanych

- w ramach zadań bieżących jednostki, w tym realizacji planu nasadzeń na nowych terenach, czy wzajemnym przekazywaniu gruntów między jednostkami na cele związane z realizacją działań statutowych,
- sport i rekreację. W wyniku działań ZMZ w 2019 r. zapewniono doposażenie i modernizację terenów zieleni pod względem rekreacyjnym. Powstało 17 nowych placów zabaw, 8 doposażono poprzez zamontowanie nowych urządzeń. Powstało 10 nowych siłowni terenowych, 3 boiska sportowe. Doposażono tereny zieleni w elementy małej architektury tj. ławki i kosze na odpady,
 - podnoszenie standardów bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni miejskiej; nasycanie zielenią istniejących obiektów zieleni miejskiej poprzez nasadzenia drzew i krzewów, a także pnączy, bylin, traw ozdobnych, kwiatów rabatowych i cebulowych.
 - konsekwentną rewaloryzację i rewitalizację istniejących założeń zieleni.

Wykaz inwestycji zrealizowanych w 2019 r.

Nazwa zadania	Program	Wartość inwestycji	Zakres
Rewitalizacja i ochrona zabytków			
Odnowienie mozaikowych kwietników	WPI 270 - zabytkowe WBO	98 400,00	W ramach zadania inwestycyjnego wykonano prace renowacyjno - konserwatorskie na podstawie zachowanych materiałów archiwalnych z użyciem oryginalnych detali i zachowaniem ocalałych fragmentów kwietników w ilości 5 szt.
Park Grabiszyński i Górka Skarbowców doposażenie - doposażenie	INW - 133	398 397,00	Doposażenie Parku Grabiszyńskiego i Parku Górka Skarbowców w elementy małej architektury: ławki - 67 szt. i kosze na odpady-63 szt.
suma:		496 797,00	
Środowisko – zwiększenie powierzchni zielonych miejsc w mieście			
Nowe tereny zieleni			
Zagospodarowanie terenu przy ul. Zawalnej	WPI -248 Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich	315 817,50	W ramach inwestycji zagospodarowano zdegradowany teren przy ul. Zawalnej w okolicy wałów przeciwpowodziowych i pętli tramwajowej. Inwestycja polegała na wykonaniu ścieżek o nawierzchni mineralnej wraz z obrzeżami z tworzywa sztucznego oraz dostawie i montażu elementów małej architektury.
Zagospodarowanie terenu przy ul. Kłokoczyckiej	WPI -248 Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich	381 783,60	Inwestycja objęła zagospodarowanie nieurządzonego terenu zlokalizowanego przy ul. Kłokoczyckiej. W ramach zadania wykonano porządkowanie terenu, budowę ciągów komunikacyjnych, dwóch placów zabaw, montaż elementów małej architektury i założenie zieleni.
Swojczycki Park Czarna Woda - Etap I	WPI - 270 - WBO	1 254 937,53	Zagospodarowanie terenu wzdłuż zbiornika Czarna Woda obejmowało roboty przygotowawcze, pielęgnację zieleni, budowę ciągów komunikacyjnych przy zbiorniku, budowę kładek, pomostu widokowego i leżakowego, montaż elementów małej architektury, nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej. Realizacja umożliwiła komunikację między ulicą Gospodarską a Ludową. Przeprowadzony został również ciąg komunikacyjny w stronę południową, umożliwiający przyszłe połączenie z ul. Swojczycką.
Park rekreacyjny na Psim Polu - przy ul. Gorlickiej	WPI - 270 - WBO	492 728,43	Inwestycja objęła zagospodarowanie nieurządzonego terenu zlokalizowanego przy ul. Gorlickiej. W ramach zadania wykonano porządkowanie terenu, budowę ciągów komunikacyjnych, strefy z siłownią oraz kalisteniką, montaż elementów małej architektury, oświetlenia i założenie zieleni.

Żernicki Park Sportu i Rekreacji - etap 1 - przy ul. Rumiankowej	WPI - 270 - WBO	1 777 360,16	Zagospodarowanie terenu pomiędzy ulicami Rumiankową, Kardamonową i Przybyły, realizowane jako „Żernicki Park Sportu i Rekreacji” obejmowało: umożliwienie dostępu do nieruchomości poprzez rekultywację zdegradowanego terenu, wywóz odpadów w obrębie wyznaczonych stref, budowę ciągów komunikacyjnych pieszych i pieszo-rowerowych o szer. 2,0 i 3,0m w nawierzchni kruszywowej z obrzeżem stalowym. Wykonano również czyszczenie i porządkowanie pasa terenu do ul. Przybyły jako ścieżki gruntowej. Zagospodarowanie terenu inwestycji dopełniają dwa place zabaw – dla dzieci młodszych i starszych, stok saneczkowy, taras widokowy przy zbiorniku oraz elementy małej architektury, takie jak: ławki, kosze na śmieci, leżaki parkowe, stojaki na rowery i totem wejściowy. Wykonane zostały również nasadzenia bylin, krzewów i założone trawniki.
Zagospodarowanie terenu przy ul. Rakietowej "Oaza Buczacka" - etap 1	WPI - 270 - WBO	238 268,44	W ramach inwestycji zagospodarowano teren przy ul. Buczackiej i Stanisławowskiej, poprzez wybudowanie ciągów komunikacyjnych, placu rekreacyjnego z drewnianą altaną częściowo zadaszoną wraz z montażem wygodnych ławek parkowych, koszy na odpady, stojaków rowerowych i hamaków.
HUBOSFERA - Centrum sportu i rekreacji – etap I	WPI - 270 - WBO	704 977,42	W ramach inwestycji zrealizowano etap I budowy zieleńca przy ul. Slicznej obejmujący wykonanie części ciągów komunikacyjnych i placu zabaw oraz montaż elementów małej architektury.
Park Tarnogajski - etap 3	WPI - 270 - WBO	1 077 374,93	Inwestycja dotyczyła zagospodarowania terenu Parku Tarnogajskiego przy ul. Bogedaina we Wrocławiu i udostępnienia mieszkańcom kolejnego fragmentu terenu, poprzez budowę wybranych alejek i placów rekreacyjnych wraz z oświetleniem części parku oraz dostawą i montażem elementów małej architektury: ławki, kosze na odpady, stoły do gry w szachy.
Park Jedności - część 2 - etap 1	WPI - 270 - WBO	684 502,53	Inwestycja objęła zagospodarowanie II części Parku Jedności poprzez wykonanie nawierzchni, założenie trawników, nasadzenie krzewów oraz dostawa i montaż: tablicy informacyjnej, koszy na śmieci, ławek, stojaków rowerowych, słupów oświetleniowych.
Zielona strefa dla mieszkańców na Stabłowicach - etap 1	WPI - 270 - WBO	221 268,24	W ramach zadania wykonano zagospodarowanie terenu zieleńca przy ul. Głównej we Wrocławiu, poprzez budowę wybranych odcinków alejek i placów rekreacyjnych wraz z dostawą i montażem elementów małej architektury.
Zagospodarowanie terenu przy ul. Hermanowskiej/Chociebuskiej - "Pszczoły w Mieście - łąka miodna i hotele dla zapylaczy.	WPI - 270 - WBO	270 907,50	Inwestycja objęła zagospodarowanie nieurządzonego terenu zlokalizowanego przy ul. Hermanowskiej/Chociebuskiej. W zakres zadania weszło wykonanie ciągów komunikacyjnych oraz dostawa i montaż: tablicy informacyjnej, koszy na odpady, ławek, bujaków w kształcie owadów oraz hoteli dla zapylaczy.
Zagospodarowanie terenu przy ul. Świeradowskiej (Zielona ściana osiedla GAJ)	WPI - 270 - WBO	243 591,00	Teren objęty inwestycją zlokalizowany jest przy ul. Świeradowskiej. W skład realizacji weszło wykonanie ciągów pieszych o nawierzchni mineralnej wraz z obrzeżami, wykonanie krawężników ażurowych ograniczających wjazd na zieleniec, nasadzenie drzew oraz dostawa i montaż: ławek, koszy na odpady i tablicy informacyjnej.
EKO-PARK Stabłowice - etap I, przy ul. Starogajowej	WPI - 270 - WBO	511 356,96	Teren objęty inwestycją zlokalizowany jest przy ul. Starogajowej pomiędzy ulicami Jeleniogórską a Boguszowską na tyłach istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz przedszkola. W skład inwestycji weszło: czyszczenie terenu, pielęgnacja istniejącego drzewostanu, wykonanie ciągów pieszych o nawierzchni z miału kamiennego wraz z obrzeżami typu Ekobord i przedceptu ziemnego z palikami, placu zabaw, nasadzenie drzew i krzewów, założenie łąk kwiatnych i trawników, dostawa i montaż: ławek, koszy na odpady, tablic informacyjnych i regulaminu placu zabaw, drogowskiego, stojaków na rowery oraz wykonanie pomostu drewnianego.

Miejska Wyspa Zieleni na Pl. Grunwaldzkim (Rondo Reagana)	WPI - 270 - WBO	307 031,30	Na terenie wzdłuż dłuższych boków elipsoidalnej wiaty przystankowej na Rondzie Regana ustawiono stalowe donice (24 szt.) z wbudowanym systemem nawadniającym a na słupach konstrukcyjnych zamontowano obejmy ze stalowymi linami po których mają wspiąć się pnącza. Część donic została obsadzona różnymi rodzajami pnączy oraz ozdobnymi trawami a w części nasadzono bambusy drzewiaste.
Zagospodarowanie Parku Migdałowego - etap 1	WPI - 330 - PIRO	358 425,90	W ramach inwestycji zrealizowano etap I budowy Parku Migdałowego obejmujący wykonanie części ciągów komunikacyjnych i placu zabaw oraz montaż elementów małej architektury.
Zagospodarowanie terenu przy ul. Przyjaźni - Park Przyjaźni - etap 1	WPI - 330 - PIRO	180 631,59	W ramach inwestycji zrealizowano etap I zagospodarowania terenu zwanego Parkiem Przyjaźni obejmujący porządkowanie terenu, wykonanie części ciągów komunikacyjnych oraz zieleni.
Zagospodarowanie terenu na Osiedlu Świniary - etap 1	WPI - 330 - PIRO	347 184,70	W ramach inwestycji zrealizowano etap I zagospodarowania terenu przy ul. Zaziębie obejmujący porządkowanie terenu, wykonanie części ciągów komunikacyjnych oraz placu zabaw.
Rewitalizacja zieleni przy ul. Sanockiej	WPI - 330 - PIRO	683 880,00	W ramach inwestycji zagospodarowano zdegradowany teren byłego parkingu przy ul. Sanockiej, poprzez wykonanie ciągów komunikacyjnych, wykonanie placów wypoczynkowych z elementami małej architektury, założeniem zieleni.
Rozbudowa Parku Mamuta	WPI - 330 - PIRO	205 620,00	W ramach inwestycji udostępniono mieszkańcom kolejny fragment Parku Mamuta od ul. Solskiego, poprzez porządkowanie terenu, budowę ciągu komunikacyjnego oraz „przystanku” wypoczynkowego w formie podestu drewnianego z siedziskiem.
suma:		10 257 647,73	
Rewitalizacja istniejących terenów			
Zagospodarowanie zieleni przy ul. Kielczowskiej	WPI -248 Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich	515 659,20	Inwestycja obejmuje zagospodarowanie nieurzędzonych działek o pow. 0,13 ha celem włączenia do zieleni przy ul. Kielczowskiej – w zakresie znajduje się uporządkowanie niezagospodarowanych działek, budowa ciągów komunikacyjnych, montaż elementów małej architektury: ławki, kosze na odpady, wykonanie nasadzeń zieleni oraz budowa oświetlenia dla całego zieleni
Zagospodarowanie Skweru przy ul. Na Szańcach, pl. Bema, Prusa - "Skwer Skaczącej Gwiazdy	WPI -248 Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich	2 307 851,61	W ramach inwestycji przeprowadzono prace rozbiórkowe oraz wykonano zagospodarowanie terenu poprzez budowę nawierzchni, placów zabaw, siłowni terenowej, oświetlenie dostawę i montaż małej architektury, prace w zieleni.
Park Milenijny - etap III	WPI - 302	421 890,00	W ramach inwestycji wykonano zagospodarowanie części terenu Parku Milenijnego we Wrocławiu. Prace polegały na wykonaniu i ustawieniu elementów małej architektury takich jak ławki, stoły, kosze na odpady oraz na wykonaniu 4 placów rekreacyjno-wypoczynkowych wyposażonych w elementy małej architektury przy istniejącej alejce pieszo-serwisowej.
Rewitalizacja skweru Adolfa Marii Bocheńskiego	WPI - 270 - WBO	584 532,20	W ramach inwestycji zrewitalizowano skwer między ul. Piwną, Miłą, Szczytnicką i Sępa Szarzyńskiego we Wrocławiu, poprzez budowę wybranych odcinków alejek i placu wypoczynkowego wraz z dostawą i montażem elementów małej architektury i wykonaniu girlandy.
Zielony ekran akustyczny w Parku Klecińskim	WPI - 270 - WBO	81 186,48	W ramach zadania opracowano dokumentację projektową, na podstawie której wykonano nasadzenia na terenie Parku Klecińskiego odgradzające teren parku od al. Karkonowskiej.
Remont ścieżek w Parku im. Gen. M. Langiewicza - etap 1	WPI - 330 - PIRO	144 000,00	W zakres inwestycji weszło wykonanie nawierzchni ciągu komunikacyjnego między ul. Sztabową a ul. Pretficza wraz ze schodami terenowymi i pochylnią od ul. Pretficza.
Rewitalizacja skweru przy ul. Polarnej	WPI - 330 - PIRO	212 683,61	W ramach inwestycji przeprowadzono prace rozbiórkowe oraz wykonano zagospodarowanie terenu poprzez budowę nawierzchni, siłowni terenowej oraz prace w zieleni.

Rewitalizacja terenu zieleni przy ul. Na Niskich Łąkach	WPI - 330 - PIRO i WPI - 270 - WBO	626 539,88	W ramach inwestycji przeprowadzono prace rozbiórkowe oraz wykonano zagospodarowanie terenu poprzez budowę ciągu komunikacyjnego, placu zabaw dla dzieci młodszych, siłowni terenowej oraz strefy do Kalisteniki, toru do gry w boule, montaż elementów małej architektury, prace w zieleni.
suma:		4 894 342,98	
Sport i Turystyka			
Budowa placu zabaw dla dzieci młodszych na terenie Osiedla Nowe Żerniki we Wrocławiu	WPI -248 Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich	164 391,96	W ramach inwestycji wybudowano pierwszy plac zabaw dla dzieci młodszych na osiedlu Nowe Żerniki.
Strefa Turystyki, Sportu i Rekreacji Osobowice - Rędzin	WPI - 270 - WBO	709 911,24	W ramach inwestycji doposażono Las Osobowicki w elementy małej architektury: ławki, kosze na odpady, tablice informacyjne, wiaty, ścieżkę zdrowia, wyremontowano ścieżkę leśną prowadzącą do boiska, wykonano ciąg komunikacyjny przy ul. Osobowickiej, zagospodarowano pl. Wyzwolenia oraz wykonano nieduży skwer przy ul Osbowickiej/Lipskiej z rzeźbą „Grzybek”, przebudowano ciąg komunikacyjny Alei Brzozowej w Lesie Rędzińskim wraz z montażem ścieżki zdrowia, zagospodarowano teren przy ul. Osobowickiej na nieduży zieleniec z placem zabaw, z urządzeniami do kalisteniki oraz strefą wypoczynku oraz wykonano strefę sporu przy placu zabaw przy ul. Wędkarzy.
"Serce Szczepina dla juniorów" - budowa placu zabaw	WPI - 270 - WBO	274 853,36	Inwestycja objęła zagospodarowanie części skweru św. o. Damiana de Veuster polegające na wzbogaceniu oferty wypoczynku oraz rekreacji czynnej w przestrzeni publicznej o plac zabaw dla dzieci starszych.
Siłownia na świeżym powietrzu na Klecinie - Park Kleciński	WPI - 270 - WBO	111 890,49	W ramach inwestycji wybudowano siłownię terenową na terenie Parku Klecińskiego, posadzoną na nawierzchni zwirowej utwardzonej.
Boisko do piłki nożnej w Parku Skowronim	WPI - 270 - WBO	222 154,90	W ramach inwestycji wybudowano niewymiarowe boisko do gry w piłkę nożną o nawierzchni trawiastej, z łapaczami w formie nasadzeń zieleni i ścieżką prowadzącą do boiska.
Polana Karłowicka - rozbudowa boiska wielofunkcyjnego i instalacja oświetlenia	WPI - 270 - WBO	781 225,13	Zadanie było kontynuacją projektu zrealizowanego we wcześniejszej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, w ramach którego wykonano I etap boiska wielofunkcyjnego na Polanie Karłowickiej. W ramach przedmiotowego zadania (etap II) powiększono boisko, zainstalowano naświetlacze na masztach wokół boiska, wykonano oświetlenie parkowe, punkt zasilania w energię elektryczną na potrzeby imprez plenerowych oraz uzupełniono wyposażenie Polany o elementy małej architektury.
Budowa placu zabaw w obszarze ulic: Partyzantów-Kosynierów Gdyńskich	WPI - 330 - PIRO	310 422,60	Na wniosek Rady Osiedla wykonano dwa place zabaw na terenie zielenca przy ul. Kosynierów Gdyńskich.
Zagospodarowanie terenu przy ul. Elckiej	WPI - 330 - PIRO i WPI - 270 - WBO	731 631,39	W ramach inwestycji zagospodarowano teren przy ul. Elckiej poprzez budowę ciągów komunikacyjnych, dwóch placów zabaw, siłowni terenowej, amfiteatru i montaż elementów małej architektury i prace w zieleni.
Budowa siłowni zewnętrznej z zestawem Street Workout przy ul. Przedwiośnie /Starodębowa	WPI - 330 - PIRO	203 192,26	Na wniosek rady Osiedla w ramach inwestycji wykonano siłownię terenową oraz strefę do Street Workoutu na terenie zieleni przy ul. Starodębowej/Przedwiośnie.
Plac zabaw na Stadionie	INW - 430	599 953,43	W ramach inwestycji zagospodarowano ogrodzony teren po lądowisku helikopterów przy Stadionie Miejskim w formie placu zabaw wraz z niedużym boiskiem do gry w piłkę nożną, na potrzeby przedszkola oraz okolicznych mieszkańców.
suma:		4 109 626,76	
Bezpieczeństwo			

Toaleta w Parku Klecińskim	WPI - 270 - WBO	271 584,00	Inwestycja realizowana w ramach obsługi istniejącego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego jako jego uzupełnienie. Zlokalizowana jest w Parku Klecińskim przy placu zabaw. Realizacja obejmowała budowę budynku szaletu dostosowanego do potrzeb niepełnosprawnych wraz z zagospodarowaniem terenu. Budynek toalety posiada system automatycznego ciśnieniowego mycia podłogi, ogrzewanie podłogowe, ciśnieniowy system automatycznego mycia, dezynfekcji i suszenia całej muszli, alarm oraz powiadamianie zdalne, zaplecze techniczne z punktem poboru wody, poidełko w elewacji. Obsługa spłuczki, wody, mydła odbywa się w sposób bezdotykowy. W pomieszczeniu znajduje się przewijak oraz pochwyty niezbędne dla osób niepełnosprawnych.
Toaleta na Polanie Karłowickiej - przy ul. Kasprowicza 45	WPI - 270 - WBO	270 969,00	Inwestycja realizowana w ramach obsługi istniejącego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, stanowiąc jego uzupełnienie. Zlokalizowana bezpośrednio na Polanie Karłowickiej. Realizacja obejmowała budowę budynku szaletu dostosowanego do potrzeb niepełnosprawnych wraz z zagospodarowaniem terenu. Budynek toalety posiada system automatycznego ciśnieniowego mycia podłogi, ogrzewanie podłogowe, ciśnieniowy system automatycznego mycia, dezynfekcji i suszenia całej muszli, alarm oraz powiadamianie zdalne, zaplecze techniczne z punktem poboru wody, poidełko w elewacji. Obsługa spłuczki, wody, mydła odbywa się w sposób bezdotykowy. W pomieszczeniu znajduje się przewijak oraz pochwyty niezbędne dla osób niepełnosprawnych.
Toaleta w Parku Górka Skarbowców	WPI - 270 - WBO	287 431,61	Inwestycja realizowana w ramach obsługi istniejącego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, stanowiąc jego uzupełnienie. Zlokalizowana w Parku Górka Skarbowców przy placu zabaw od strony ul. Stolarskiej / Raclawickiej. Realizacja obejmowała budowę budynku szaletu dostosowanego do potrzeb niepełnosprawnych wraz z zagospodarowaniem terenu. Budynek toalety posiada system automatycznego ciśnieniowego mycia podłogi, ogrzewanie podłogowe, ciśnieniowy system automatycznego mycia, dezynfekcji i suszenia całej muszli, alarm oraz powiadamianie zdalne, zaplecze techniczne z punktem poboru wody, poidełko w elewacji. Obsługa spłuczki, wody, mydła odbywa się w sposób bezdotykowy. W pomieszczeniu znajduje się przewijak oraz pochwyty niezbędne dla osób niepełnosprawnych.
Oświetlenie Parku Klecińskiego	WPI - 270 - WBO	72 424,00	W ramach inwestycji wykonano oświetlenie całego Parku Klecińskiego montując 87 latarni oświetleniowych.
Oświetlenie terenu zieleni przy ul. Sztabowej - etap 1	WPI - 330 - PIRO	108 108,00	Na wniosek Rady Osiedla wykonano etap 1 oświetlenia zieleńca przy ul. Sztabowej montując 7 latarni oświetleniowych.
Oświetlenie skweru Belzy - etap 1	WPI - 330 - PIRO	114 173,52	Na wniosek Rady Osiedla wykonano etap 1 oświetlenia Skweru Belzy montując 11 latarni oświetleniowych.
Oświetlenie placu zabaw "Kuchnia Piratów" przy ul. Hermanowskiej	WPI - 330 - PIRO	77 499,37	Na wniosek Rady Osiedla wykonano oświetlenie placu zabaw "Kuchnia Piratów" montując 6 latarni oświetleniowych.
Oświetlenie części parku pomiędzy Morskim Okiem a ul. Czackiego	WPI - 330 - PIRO	156 166,97	Na wniosek Rady Osiedla wykonano oświetlenie ścieżek parkowych prowadzących od ul. Czackiego do Szkoły Podstawowej nr 36 im. Bohaterów Westerplatte przy ul. Chopina montując 15 latarni oświetleniowych.
	suma:	1 358 356,47	
	łączna suma:	21 116 770,94	

CMENTARZE KOMUNALNE

W 2019 r. realizowano zadania w zakresie utrzymania cmentarzy i kwater wojennych położonych na terenie Wrocławia zgodnie z porozumieniem zawartym między Wojewodą Dolnośląskim a Gminą. W zakres ww. zadania wchodziły prace pielęgnacyjno - porządkowe oraz naprawcze na terenie cmentarzy i kwater wojennych oraz przygotowanie cmentarzy do uroczystości.

Ich wartość w 2019 r. wyniosła 119 209,96 zł brutto. Powyższe zadanie jest finansowane z dotacji celowej otrzymywanej z budżetu państwa.

Zestawienie ilości pochówków na terenie cmentarzy komunalnych we Wrocławiu oraz wykonanych kremacji w 2019 r.

Informacja o wykonaniu zadań		Rok				
		2019	2018	2017	2016	
Ilość pochówków na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu	Ogółem	4898	4837	4949	4680	
	W tym:	tradycyjnych	1253	1343	1413	1557
		urnowych	3645	3494	3536	3123
	w nowych miejscach grzebalnych	1412	1439	1450	1508	
Ilość zgonów wg rocznika demograficznego GUS dla m. Wrocławia		-	7084	6892	6460	
Ilość kremacji wykonanych przez ZCK		2348	2334	2269	2151	

Zestawienie ilości miejsc na cmentarzach komunalnych we Wrocławiu

Cmentarz	Ilość miejsc grzebalnych ogółem	Ilość dostępnych miejsc grzebalnych		
		ogółem	tradycyjnych	urnowych
Osobowice	122 900	280	80	200
Grabiszyn	58 500	180	-	180
Psie Pole	26 000	14 450	11 750	2 700
Jerzmanowo	3 700	150	-	150
Pawłowice	3 900	370	200	170
Leśnica	2 800	100	-	30
RAZEM	217 800	15 530	12 030	3 500

**DEPARTAMENT
INFRASTRUKTURY I TRANSPORTU**

INWESTYCJE I REMONTY

BUDOWA/PRZEBUDOWA ORAZ REMONT OBIEKTÓW OŚWIATOWYCH

Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych

Cel zadania:

Przebudowa lub rozbudowa istniejących obiektów należących do szkół bądź budowa nowych obiektów oraz zagospodarowanie terenu celem poprawienia warunków edukacji dzieci.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 13 513 260 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- Dokumentację projektową dla zadań:

- przebudowy budynków gimnazjów w celu utworzenia bloków żywienia na potrzeby nowych szkół podstawowych:
 - Gimnazjum nr 2 przy ul. Gorlickiej (obecnie Szkoła Podstawowa nr 6) korekta dokumentacji projektowej w zakresie wydzielenia pomieszczeń na blok żywienia w formie cateringu celem powiększenia powierzchni jadalni z uwagi na zwiększenie ilości uczniów korzystających z obiadów z 200 na 300;
 - Zespół Szkół nr 4 przy ul. Powstańców Śląskich (obecnie Szkoła Podstawowa nr 4) w zakresie przebudowy i remontu szkoły o powierzchni użytkowej 10 531,59 m² na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu, dostosowania obiektu szkolnego do wymogów przeciwpożarowych, wymiany instalacji elektrycznej oraz przebudowy pomieszczeń na potrzeby Rady Osiedla;
- przebudowy i remontu Szkoły Podstawowej nr 15 (ZS-P nr 9) przy ul. Solskiego w zakresie dostosowania do wymogów przepisów przeciwpożarowych wraz z remontem i ociepleniem dachów, wymiana instalacji elektrycznej z zastosowaniem oświetlenia LED;
- przebudowy i remontu sanitariatów w segmencie B Szkoły Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej oraz remontu i przebudowy posadzki korytarza parteru oraz schodów zewnętrznych, ścian strefy wejściowej do patio;
- przebudowy strefy wejściowej wraz z zagospodarowaniem części terenu Szkoły Podstawowej nr 44 przy ul. Wilanowskiej w podziale na etapy: strefa wejściowa z dojściem do szkoły, placem manewrowym przeciwpożarowym, wiatą śmietnikową, miejscami postojowymi, ogrodzeniem i oświetleniem terenu; przebudowa strefy dostaw do kuchni, separator tłuszczów; droga dojazdowa/pożarowa, zbiornik retencyjny wód opadowych na istniejącym układzie kanalizacji deszczowej. Łączna powierzchnia objęta opracowaniem ~6 650 m²;
- przebudowy i remontu Szkoły Podstawowej nr 50 przy ul. Czeskiej w podziale na etapy: wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynkach szkoły, remont i docieplenie elewacji, wymiana instalacji elektrycznych w budynkach szkoły;
- przebudowy i remontu Szkoły Podstawowej nr 77 przy ul. Św. Jerzego (dawne Gimnazjum nr 21) o powierzchni netto 8 405 m² w podziale na etapy: remont i przebudowa węzłów sanitarnych w segmentach I i II, przebudowa zaplecza sanitarno - szatniowego bloku sportowego, przebudowa bloku sportowego w zakresie małej i dużej sali gimnastycznej, dostosowanie budynku do wymogów przepisów przeciwpożarowych, przebudowa instalacji wentylacji nawiewno - wywiewnej w węźle żywienia;
- przebudowy i remontu Szkoły Podstawowej nr 95 przy ul. Starogajowej w podziale na etapy: remont i przebudowa dachu, strefy wejściowej, sanitariatów, instalacji elektrycznej, dostosowania budynku do wymogów przepisów przeciwpożarowych wraz z przebudową klatek schodowych, wykonania wentylacji obiektu o powierzchni netto ~4 475,22 m²;

- rozbudowy Szkoły Podstawowej nr 99 przy ul. Głubczyckiej o nowy budynek dydaktyczny o powierzchni użytkowej ~2 114 m² na 11 sal lekcyjnych pozbawiony barier architektonicznych oraz obsługiwany przez dźwig osobowy, z 2 świetlicami, pełnym blokiem żywienia z jadalnią, salką do gimnastyki korekcyjnej z zapleczem szatniowym oraz zagospodarowaniem terenu, w tym przeniesienie placu zabaw, zapewnienie obsługi komunikacyjnej i pożarowej, miejsca postojowe, ciągi piesze, mała architektura, infrastruktura towarzysząca, rozwiązania proekologiczne (zielona ściana tj. nasadzenia wertykalne, zielony dach wspomagający retencjonowanie wody, ogrody deszczowe zagospodarowujące wodę deszczową). Jednocześnie opracowano dokumentację projektową przebudowy istniejącego obiektu Szkoły Podstawowej nr 99 na styku z nowoprojektowanym, przebudową piwnic, zmianą systemu ogrzewania na ciepło sieciowe, dostosowanie do wymogów przepisów przeciwpożarowych, remont elewacji wraz z termomodernizacją, remont dachu budynku głównego;
- przebudowy i remontu Zespołu Szkół nr 21 przy ul. Ignuta o powierzchni użytkowej 9 905 m² w zakresie sanitariatów, korytarzy i klatek schodowych, dostosowania obiektu do wymogów przepisów przeciwpożarowych, wymiany instalacji elektrycznej, dobudowy windy osobowej do bloku E;
- rozbudowy Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 5 przy ul. Osobowickiej o nowy, połączony funkcjonalnie z istniejącym i dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych obiekt o powierzchni użytkowej ~3 324,65 m² z rozwiązaniami ekologicznymi (instalacja fotowoltaiczna, zagospodarowanie wód opadowych na terenie działki poprzez skrzynki rozsączające i zbiornik na wodę opadową) na 6-oddziałowe przedszkole i 10 sal lekcyjnych, pracownię, pełną kuchnię z jadalnią szkolną, węzły sanitarne, szatnie, pomieszczenia magazynowe; rozbiórki istniejącego i budowy nowego bloku sportowego z salą gimnastyczną o powierzchni ~538,55 m², WC dla niepełnosprawnych; zagospodarowanie terenu, w tym place zabaw, niepełnowymiarowe boisko wielofunkcyjne, ciągi pieszo - jezdne, droga pożarowa;
- termomodernizacji budynku Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 13 przy pl. Muzealnym w zakresie elewacji o powierzchni ~1 750 m² i dachu o powierzchni ~1 370 m² wraz z wykonaniem podkonstrukcji pod ściany zielone i wyprowadzeniem instalacji, wykonanie ścian zielonych.

- Zadania inwestycyjne polegające na:

- przebudowie i remoncie Szkoły Podstawowej nr 4 przy ul. Powstańców Śląskich (dawny Zespół Szkół nr 4) na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu;
- przebudowie pomieszczeń w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Jeleniej (dawne Gimnazjum nr 1) na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu wraz z remontem patio i hydroizolacją fundamentów;
- przebudowie pomieszczeń w Szkole Podstawowej nr 29 przy ul. Kraińskiego (dawne Gimnazjum nr 29) na potrzeby utworzenia węzła żywienia w formie cateringu;
- wykonaniu ogrodzenia Szkoły Podstawowej nr 33 przy ul. Kolistej;
- przebudowie przyłącza wody, rozbiórce stropu i likwidacji pomieszczenia dawnego składu opału przy Szkole Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie;
- wymianie instalacji elektrycznej w Szkole Podstawowej nr 51 budynek przy ul. Eluarda (dawny Zespół Szkół nr 24) wraz z robotami towarzyszącymi;
- termomodernizacji i remoncie elewacji Szkoły Podstawowej nr 64 przy ul. Wojszyckiej wraz z remontem ogrodzenia i nawierzchni przed wejściem głównym;
- przebudowie pomieszczeń Szkoły Podstawowej nr 66 przy ul. Dembowskiego (dawne Gimnazjum nr 19) na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu wraz z remontem drogi pożarowej i placu manewrowego;
- przebudowie pomieszczeń na salę chemiczną w Szkole Podstawowej nr 72 przy ul. Trwałej;

- wykonaniu ogrodzenia Szkoły Podstawowej nr 98 przy ul. Sycowskiej od strony ogródków;
- przebudowie i remoncie Szkoły Podstawowej nr 109 przy ul. Inżynierskiej w zakresie bloku żywienia oraz instalacji elektrycznej i teletechnicznej;
- przebudowie i remoncie schodów i podestu przed wejściem głównym do Zespołu Szkół nr 21 przy ul. Ignuta;
- przebudowie pomieszczeń bloku sportowego oraz toalet w budynku szkoły w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 2 przy ul. Horbaczewskiego;
- dostawie i montażu systemu automatycznego zwalniania drzwi pożarowych w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 18 przy ul. Poznańskiej.

Rozstrzygnięto konkurs na opracowanie koncepcji budowy Zespołu Szkolno -Przedszkolnego przy ul. Asfaltowej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastruktura towarzyszącą.

Uregulowano opłatę gwarancyjną za wycinkę drzew w ramach: rozbudowy Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 10 przy ul. Rumiankowej (lata realizacji 2015 - 2016), zgodnie z uzyskaną decyzją Wydziału Środowiska i Rolnictwa.

- **Osiągnięto następujące efekty:**

- przebudowano pomieszczenia w 4 placówkach oświatowych na potrzeby wydzielenia węzłów żywienia w formie cateringu (SP-4, SP-5, SP-29, SP-66);
- poprawiono układ funkcjonalny istniejącego węzła żywienia (SP-109);
- przebudowano pomieszczenia na potrzeby pracowni chemicznej wraz z zapleczem (SP-72);
- poprawiono efektywność energetyczną placówek poprzez wykonanie docieplenia, remontu elewacji i dachu budynku dydaktycznego (SP-64) oraz bloku sportowego (ZSP-2);
- wykonano hydroizolację części ścian fundamentowych w trzech placówkach (SP-5, SP-64, ZSP-2), zabezpieczając obiekty przed destrukcyjnym wpływem wód gruntowych i opadowych;
- przebudowano wewnątrz bloku sportowego i toalety (ZSP-2) poprawiając standard i stan techniczny oraz dostosowując do norm i wymogów technicznych;
- wymieniono instalację elektryczną oraz oprawy oświetleniowe na energooszczędne typu LED w trzech placówkach (SP-51, SP-109, ZSP-2), dostosowując do wymogów przepisów przeciwpożarowych;
- dostarczono i zamontowano systemu automatycznego zwalniania drzwi pożarowych po obu stronach drzwi bloku sportowego (ZSP-18), poprawiając bezpieczeństwo pożarowe w obiekcie;
- wyremontowano podjazdy dla osób niepełnosprawnych w dwóch placówkach (SP-64, ZS-21);
- przebudowano strefę wejściową do dwóch placówek (SP-64, ZS-21) oraz zabezpieczono wejście do placówki, likwidując pomieszczenie dawnego skład opału (SP-39);
- wyremontowano plac manewrowy i drogę przeciwpożarową na terenie placówki (SP-66);
- nawierzchnię na dziedzińcu wewnętrznym, zamontowano małą architekturę (SP-5);
- wykonano część ogrodzenia (SP-98) oraz wyremontowano ogrodzenia przy dwóch placówkach (SP-33, SP-64);
- przebudowano przyłącze wody (SP-39).

Stan budynku Szkoły Podstawowej nr 64 przy ul. Wojszyckiej przed wykonaniem prac

Stan budynku Szkoły Podstawowej nr 64 przy ul. Wojszyckiej po wykonaniu prac

- **Wykonane prace:**

- przebudowano pomieszczenia o łącznej powierzchni 149 m² w Szkole Podstawowej nr 4 przy ul. Powstańców Śląskich na potrzeby wydzielania bloku żywienia w formie cateringu.
- utworzono węzeł żywienia na łącznej powierzchni 112 m² z kuchnią cateringową i jadalnią w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Jeleniej, przebudowując salę lekcyjną, wejście do biblioteki oraz zaplecze pokoju dyrektora na pokój intendenta.
- wyremontowano również i zaizolowano przed dostępem wilgoci popękane ściany piwnic i wymieniono nawierzchnię na dziedzińcu wewnętrznym, montując elementy małej architektury i sadząc zieleń. Prace przeprowadzono na powierzchni 80 m².
- przebudowano część pomieszczeń Szkoły Podstawowej nr 29 przy ul. Kraińskiego, tj. istniejącego zaplecza magazynowego, sklepiku szkolnego oraz jednej sali lekcyjnej o łącznej powierzchni 128,52 m² na potrzeby utworzenia węzła żywienia w formie cateringu oraz stołówki szkolnej.
- wymieniono ogrodzenie o długości 318 mb na terenie Szkoły Podstawowej nr 33 przy ul. Kolistej.
- przebudowano przyłącze wody, wykonano rozbiórkę stropu i likwidację pomieszczenia dawnego składu opału przy Szkole Podstawowej nr 39 ul. Przedwiośnie. Powierzchnia rozbiórki 23,64 m².
- wymieniono instalację elektryczną w Szkole Podstawowej nr 51 budynek przy ul. Eluarda oraz roboty towarzyszące.
- wydzielono blok żywienia w formie cateringu w Szkole Podstawowej nr 66 przy ul. Dembowskiego.

- przebudowano pomieszczenia na salę chemiczną wraz z zapleczem o łącznej powierzchni 98,23 m² w Szkole Podstawowej nr 72 przy ul. Trwałej.
- wykonano nowe ogrodzenie Szkoły Podstawowej nr 98 przy ul. Sycowskiej od strony ogródków o długości 35 mb oraz wymieniono istniejące ogrodzenie o długości 265 mb.
- przebudowano Szkołę Podstawową nr 109 przy ul. Inżynierskiej w zakresie bloku żywienia oraz instalacji elektrycznej i teletechnicznej.
- wyremontowano i przebudowano schody, podest i podjazd dla osób niepełnosprawnych przed wejściem głównym do Zespołu Szkół nr 21 przy ul. Ignuta. Roboty prowadzono na powierzchni 300 m².
- przebudowano i wyremontowano pomieszczenia bloku sportowego o powierzchni 465,65 m² oraz sanitariaty w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 2 przy ul. Horbaczewskiego.
- dostarczono i zamontowano system automatycznego zwalniania drzwi pożarowych wraz z detekcją dymu po obu stronach drzwi do bloku sportowego w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 18 przy ul. Poznańskiej.

Budowa i kompleksowa przebudowa szkół i przedszkoli

Cel zadania:

Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolnej edukacji publicznej poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących budynków przedszkolnych na potrzeby utworzenia przedszkoli i zespołów szkolno - przedszkolnych oraz zagospodarowanie terenu celem poprawienia warunków edukacji dzieci.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 17 210 120 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- Dokumentację projektową dla zadania polegającego na:

przebudowie placu zabaw, ogrodzenia i bramy wjazdowej wraz z zagospodarowaniem terenu Przedszkola nr 65 przy ul. Nożowniczej.

- Zadania inwestycyjne polegające na:

- budowie 6-oddziałowego Przedszkola oraz pomieszczeń dla klas I-III wraz z zagospodarowaniem terenu na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie;
- budowie 8-oddziałowego Przedszkola wraz z zagospodarowaniem terenu na osiedlu Zakrzów przy ul. Okulickiego;
- przebudowie placu zabaw, ogrodzenia i bramy wjazdowej wraz z zagospodarowaniem terenu Przedszkola nr 65 przy ul. Nożowniczej;
- remoncie i dociepleniu części elewacji oraz tarasów zewnętrznych Przedszkola nr 66 przy ul. Łącznej wraz z remontem podjazdu dla niepełnosprawnych, nawierzchni z płyt ażurowych, montażem folii na oknach bloku żywienia, naprawą nawierzchni z kostki brukowej przy bramie wjazdowej;
- budowie przyłącza wodociągowego wraz z przepięciem istniejącej wewnętrznej instalacji wodociągowej na terenie Przedszkola nr 91 przy ul. Zaporoskiej oraz wymianą ogrodzenia;
- wykonaniu ogrodzenia placu zabaw na terenie Przedszkola nr 108 przy ul. Drukarskiej;
- montażu sterowania klapy oddymiającej w Przedszkolu nr 124 przy ul. Kopańskiego;
- budowie zjazdu, przebudowie ogrodzenia i istniejącego układu komunikacyjnego na terenie Przedszkola nr 126 przy ul. Jugosłowiańskiej wraz z remontem nawierzchni podjazdu i rampy ze schodami we wschodniej części budynku.

- **Osiągnięto następujące efekty:**

- wybudowano dwa nowe przedszkola (Przedwiośnie, Okulickiego) dostępne dla osób niepełnosprawnych, poszerzając bazę dydaktyczną miasta o 14 oddziałów przedszkolnych dla łącznie 300 dzieci;
- poszerzono bazę dydaktyczną o 3 sale lekcyjne dla klas I-III (Przedwiośnie);
- poprawiono bezpieczeństwo pożarowe (P-124), montując sterowanie klapą oddymiającą;
- podwyższono efektywność energetyczną części budynku (P-66) poprzez docieplenie elewacji;
- poprawiono dostęp dla osób niepełnosprawnych (P-66), wykonując przebudowę podjazdu dla niepełnosprawnych;
- zrealizowano prace związane z uporządkowaniem lub zagospodarowaniem terenów przedszkolnych oraz zewnętrzną infrastrukturą techniczną, w tym:
 - wybudowano dwa nowe place zabaw (Przedwiośnie, Okulickiego) oraz przeniesiono kort tenisowy (Przedwiośnie);
 - przebudowano istniejący plac zabaw oraz uporządkowano tereny zielone (P-65);
 - wykonano ogrodzenie placu zabaw (P-108) oraz przebudowano istniejące ogrodzenia (P-65, P-91), poprawiając bezpieczeństwo użytkowników;
 - wybudowano nowe przyłącze wodociągowe (P-91), uniezależniając przedszkole od dotychczasowego, wspólnego ze Spółdzielnią Mieszkaniowa i wadliwego przyłącza;
 - przebudowano i wyremontowano nawierzchnie utwardzone na terenie trzech przedszkoli (P-66, P-91, P-126).

- **Wykonane prace:**

- wybudowano przedszkole na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą.
- wykonano roboty budowlane w zakresie budowy obiektu Przedszkola wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastruktura towarzyszącą przy ul. Okulickiego.
- przebudowano plac zabaw o powierzchni 1 260 m², ogrodzenie i bramę wjazdową wraz z zagospodarowaniem terenu Przedszkola nr 65 przy ul. Nożowniczej.
- wykonano remont i docieplenie części elewacji oraz tarasów zewnętrznych Przedszkola nr 66 przy ul. Łącznej wraz z remontem podjazdu dla niepełnosprawnych, nawierzchni z płyt ażurowych, montażem folii na oknach bloku żywienia, naprawą nawierzchni z kostki brukowej przy bramie wjazdowej.
- wybudowano przyłącze wodociągowe do sieci wodociągowej Ø 315 w ul. Zaporoskiej oraz wykonano przepięcie do niego istniejącej wewnętrznej instalacji wodociągowej na terenie Przedszkola nr 91 przy ul. Zaporoskiej. Wymieniono ogrodzenie Przedszkola na długości 260 mb na ogrodzenie z paneli 2D, zamontowano 2 bramy wjazdowe i 3 furtki wejściowe.
- wykonano ogrodzenie placu zabaw: panelowe o długości 60 mb z furtką i bramą dwuskrzydłową, na terenie Przedszkola nr 108 przy ul. Drukarskiej.
- zamontowano zasilanie i sterowanie kłapy oddymiającej w Przedszkolu nr 124 przy ul. Kopańskiego.
- wybudowano zjazd, przebudowano ogrodzenie i istniejący układ komunikacyjny na terenie Przedszkola nr 126 przy ul. Jugosłowiańskiej wraz z remontem nawierzchni podjazdu i rampy ze schodami we wschodniej części budynku.

Stan budynku obiektu Przedszkola przy ul. Okulickiego przed wykonaniem prac

Stan budynku obiektu Przedszkola przy ul. Okulickiego po wykonaniu prac

Nowo wybudowane przedszkole na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie

Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadpodstawowych

Cel zadania:

Rewitalizacja budynków szkolnych i otoczenia, budowa i rozbudowa budynków szkół ponadpodstawowych w celu zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących budynków w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 4 885 920 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- **Dokumentację projektową:**

dla zadania polegającego na przebudowie i remoncie dachu wraz z dostosowaniem do wymogów przepisów przeciwpożarowych budynku Liceum Ogólnokształcącego nr IX przy ul. Skargi. Powierzchnia dachu w części przeznaczony do remontu ~1 721,95 m² z wykonaniem docieplenia i dostosowaniem do obowiązujących przepisów

przeciwpożarowych w powiązaniu z resztą budynku. Dostosowanie budynku do wymogów przepisów przeciwpożarowych ~6 919,4 m².

- **Zadania inwestycyjne polegające na:**

- dostosowaniu budynków Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Swobodnej do wymogów przepisów przeciwpożarowych;
- naprawie spękań i zarysowań elementów konstrukcyjnych budynku Liceum Ogólnokształcącego nr X przy ul. Pieszkiej oraz wymiany instalacji oświetlenia w dwóch salach gimnastycznych segmentu D i ogrodzenia szkoły w granicach własności;
- przebudowie i remoncie budynków Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego z zagospodarowaniem terenu, wymianą nawierzchni i wykonaniem ogrodzenia;
- remoncie i przebudowie nawierzchni utwardzonych na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego nr 10 przy ul. Parkowej;
- dostosowaniu budynku Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej do wymogów obowiązujących przepisów przeciwpożarowych wraz z przebudową pomieszczeń w przyziemiu na szatnie.

- **Osiągnięto następujące efekty:**

- poprawiono bezpieczeństwo pożarowe trzech placówek (CKU, SOSW - 10, T - 15);
- podniesiono efektywność energetyczną dwóch placówek poprzez docieplenie elewacji i hydroizolację fundamentów (PPP-5) oraz wymianę oświetlenia na energooszczędne LED (LO - X).
- udostępniono budynek osobom niepełnosprawnym poprzez montaż platformy oraz wykonano toaletę (PPP - 5).
- zabezpieczono i wzmocniono konstrukcję obiektu (LO - X).
- uporządkowano i na nowo zorganizowano zagospodarowanie terenu, w tym:
 - wykonano ogrodzenie w granicach prawnych działki (LO - X, PPP - 5).
 - wymieniono uszkodzone nawierzchnie na kostkę betonową i utworzono 3 miejsca parkingowe (PPP - 5).
- wykonano odcinki dróg, chodników i opasek betonowych (SOSW - 10).
- zagospodarowano wody opadowe poprzez skrzynki rozsączające (PPP - 5);
- wykonano roboty porządkujące zieleń w zakresie rekultywacji trawników i przesadzenia drzewa (PPP - 5).

- **Wykonane prace:**

- dostosowano do wymogów przepisów przeciwpożarowych budynki Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Swobodnej.
- naprawiono spękania i zarysowania elementów konstrukcyjnych budynku Liceum Ogólnokształcącego nr X przy ul. Pieszkiej oraz wymiana instalacji oświetlenia w dwóch salach gimnastycznych segmentu D i ogrodzenia szkoły w granicach własności.
- przebudowano i wyremontowano budynki Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego wraz z uporządkowaniem zagospodarowania terenu.
- wyremontowano i przebudowano nawierzchnię utwardzoną na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego nr 10 przy ul. Parkowej.
- dostosowano do wymogów przepisów przeciwpożarowych budynek Technikum nr 15 przy ul. Skwierzyńskiej.

Stan budynków Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego przed wykonaniem prac

Stan budynków Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego po wykonaniu prac

Budowa hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej 105 we Wrocławiu

Cel zadania:

zwiększenie atrakcyjności oświatowej poprzez budowę hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej 105 we Wrocławiu.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 647 310 zł

- Zakres inwestycji obejmował wykonanie robót budowlanych, w szczególności:

- roboty rozbiórkowe.
- budowę wolnostojącej, przelotowej hali z kanałem naprawczym oraz pomieszczeniem techniczno - dydaktycznym, z wykonaniem wszystkich robót wykończeniowych.
- budowę stanowiska do mycia podzespołów i powłoki lakierniczej nadwozia samochodu z podziemną oczyszczalnią ścieków.
- dostawę i montaż wyposażenia hali i oczyszczalni.
- zagospodarowanie terenu, w szczególności: budowę drogi wewnętrznej oraz dwóch zjazdów w ul. Kuronia z bramami przesuwanymi, sterowanymi elektrycznie oraz bramą otwieraną ręcznie, placu manewrowego, chodników i ogrodzenia wewnętrznego terenu z bramami otwieranymi ręcznie oraz furtkami.
- wykonanie nowego ogrodzenia z likwidacją istniejącego oraz uzupełnieniem brakującej nawierzchni z kostki betonowej.
- budowę przyłączy i sieci, z włączeniem do istniejących sieci i odtworzeniem nawierzchni, w tym: kanalizacji deszczowej i sanitarnej, wody, sieci ciepłej z włączeniem do istniejącego węzła ciepłego, linii kablowej oświetlenia z przełożeniem lampy.

- przebudowę nawierzchni istniejącego placu manewrowego wraz z wyprofilowaniem spadków i wykonaniem odwodnienia liniowego.

Projekt pn. „Budowa hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej nr 105 we Wrocławiu” dofinansowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020.

- Osiągnięto następujące efekty:

zakończono roboty budowlane w zakresie budowy hali warsztatowej pod samochód ciężarowy wraz z pomieszczeniem techniczno - dydaktycznym i zewnętrznym stanowiskiem do mycia podzespołów i powłok lakierniczych oraz zagospodarowaniem terenu w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej 105 we Wrocławiu.

Remonty bieżące w placówkach oświatowych

Cel zadania:

wykonanie niezbędnych bieżących remontów i prac zabezpieczających w placówkach oświatowych we Wrocławiu. Wykonanie remontów i usuwanie awarii budowlanych, dekarских, elektrycznych, sanitarnych wewnętrznych i zewnętrznych w placówkach oświatowych zgodnie ze zgłoszonymi przez placówki potrzebami. Poprawa stanu technicznego budynków gminnych we Wrocławiu.

Rok realizacji: 2019

Poniesione w 2019 r. łączne nakłady: 7 651 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Usunięto awarie oraz wykonano drobne remonty w zakresie robót dekarских w placówkach oświatowych oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 2 123 280 zł

- Osiągnięto następujące efekty:

w wyniku przeprowadzonych robót wyremontowano dachy w pięciu placówkach oświatowych, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno - użytkowych placówki oraz do ograniczenia strat ciepła. Jednocześnie dokonano napraw zabezpieczających elementy dachów i ich obróbkę wraz z orynnowaniem oraz ich konstrukcję. Poprawiono stan konstrukcji więźby dachowej w jednej placówce.

- Placówki, w których przeprowadzono remonty:

- Liceum Ogólnokształcące nr II budynek internatu przy ul. Sławka - remont i przebudowa dachu o powierzchni 1 054 m² oraz docieplenie przegród i podłogi strychu z wyprowadzeniem przewodów wentylacyjnych ponad dach, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana i wykonanie przykanalików kanalizacji deszczowej wraz z odbudowa nawierzchni.
- Przedszkole nr 52 przy ul. Łączności – remont dachów czteropołaciowych, krytych dachówką ceramiczną o powierzchni 411,67 m² obu budynków i dachu płaskiego krytego papą o powierzchni 153,24 m² łącznika.
- Szkoła Podstawowa nr 28 przy ul. Greckiej – remont elementów więźby dachowej wraz z zabezpieczeniem przeciwwilgociowym ścian i fundamentów budynku sali gimnastycznej, remontem nawierzchni terenu przylegającego i schodów przy wejściu głównym.
- Szkoła Podstawowa nr 61 przy ul. Skarbowców – remont dachu o powierzchni 610 m² budynku dydaktycznego wraz z remontem schodów prowadzących do kuchni.
- Szkoła Podstawowa nr 76 przy ul. Wandy - remont kosza o powierzchni 16 m² dachu budynku.

- Zespół Szkół Logistycznych przy ul. Dawida - wykonanie remontu dachu o powierzchni 90 m² wraz z wymianą dwóch okien, usunięciem wilgoci i grzyba na powierzchni ścian i sufitów pomieszczenia 01.

Ponadto na podstawie 156 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów dachów, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające na dachach, zabezpieczając przed zalewaniem wodami opadowymi budynki.

Usunięto awarie i wykonano drobne remonty w zakresie robót elektrycznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 072 880 zł

- Osiągnięto następujące efekty:

na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wykonanych okresowych pomiarów natężenia światła w placówkach, w celu dostosowania oświetlenia elektrycznego do obowiązujących norm, wykonano remonty w zakresie: wymiany rozdzielnic elektrycznych w czterech obiektach, wymianę (częściową) opraw lamp wewnętrznych oświetlenia awaryjnego i ogólnego w dwudziestu sześciu placówkach na łącznie 1 112 opraw oświetleniowych typu LED, naprawę opraw w jednej placówce, zabudowę/remont/montaż przeciwpożarowego wyłącznika prądu w trzech obiektach.

- Placówki, w których przeprowadzono ww. remonty:

- Gimnazjum nr 13 przy ul. Reja, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej, Przedszkole nr 33 przy ul. Łąkowej, Przedszkole nr 48 przy ul. Bartła, Przedszkole nr 62 przy ul. Stabłowickiej, Przedszkole nr 87 przy ul. Pawłowa, Przedszkole nr 109 przy ul. Nowowiejskiej, Przedszkole nr 123 przy ul. Wojrowickiej, Przedszkole nr 149 przy ul. Obornickiej, Przedszkole nr 150 przy ul. Ignuta, Szkoła Podstawowa nr 33 przy ul. Kolistej, Szkoła Podstawowa nr 36 przy ul. Chopina, Szkoła Podstawowa nr 63 przy ul. Menniczej, Szkoła Podstawowa nr 96 przy ul. Krakowskiej, Zespół Szkół nr 3 przy ul. Szkockiej, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 14 przy ul. Częstochowskiej – wymiana 687 szt. opraw oświetleniowych oświetlenia podstawowego i awaryjnego na LED.
- Lotnicze Zakłady Naukowe przy ul. Kiełczowskiej - wymiana uszkodzonego kabla zasilającego budynek nr 5.
- Przedszkole nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej, Przedszkole nr 122 przy ul. Kłodnickiej, Przedszkole nr 125 przy ul. Ścinawskiej - wymiana rozdzielnic elektrycznych głównych wraz z montażem przeciwpożarowego wyłącznika prądu.
- Przedszkole nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej - wymiana 10 opraw świetlówkowych na oprawy LED.
- Przedszkole nr 58 przy ul. Strzegomskiej - wymiana 26 opraw świetlówkowych na oprawy LED.
- Przedszkole nr 93 przy ul. Grochowej - wymiana 10 jednofunkcyjnych awaryjnych opraw świetlówkowych na oprawy awaryjne LED;
- Przedszkole nr 113 przy ul. Lotniczej - wymiana 28 opraw świetlówkowych na oprawy LED.
- Przedszkole nr 148 przy ul. Rogowskiej - wymiana 10 opraw świetlówkowych na oprawy LED.
- Szkoła Podstawowa nr 18 przy ul. Poznańskiej – wymiana 11 opraw oświetleniowych na LED;
- Szkoła Podstawowa nr 63 przy ul. Menniczej – wymiana 59 opraw oświetleniowych na LED.
- Szkoła Podstawowa nr 78 przy ul. Jedności Narodowej - wymiana 36 opraw oświetleniowych na LED, montaż opraw doświetlenia tablic w klasach.
- Szkoła Podstawowa nr 118 przy ul. Bulwar Ikara - dostawa i montaż okablowania sterownika bramowego ROGER.
- Zespół Szkół Plastycznych przy ul. Piotra Skargi - wymiana 50 jednofunkcyjnych awaryjnych opraw świetlówkowych na oprawy awaryjne LED;

- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 11 przy ul. Strachocińskiej – wymiana spalonej rozdzielniczy głównej.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 12 przy ul. Suwalskiej - naprawa 20 jednofunkcyjnych opraw świetłówkowych 2x36W rastrowych (oprawy liniowe) firmy ES-System.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 13 przy pl. Muzealnym – wymiana 15 opraw w przedszkolu przy pl. Muzealnym, 44 opraw przy pl. Legionów, 44 opraw w szkole przy pl. Muzealnym na oprawy oświetleniowe L.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 16 przy ul. Wietrznej - wymiana 82 opraw oświetleniowych na LED.

Ponadto na podstawie 501 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji elektrycznych, ZIM wykonał częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacje elektryczne w placówkach oświatowych.

Usunięto awarie oraz wykonano drobne remonty w zakresie robót sanitarnych wewnętrznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 717 000 zł

- Osiągnięto następujące efekty:

na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, zgłoszeń awarii i remontów, wykonanych pomiarów i przeglądów instalacji, wykonano remonty w zakresie: remontu/modernizacji i uruchomienia instalacji wentylacji wraz z dostawą wentylatorów dachowych w dziesięciu obiektach, remontu/usprawnienia instalacji wodno - kanalizacyjnej i sanitarnej w dwóch obiektach, remontu/modernizacji i usprawnienia instalacji centralnego ogrzewania w dziewięciu obiektach.

- Placówki, w których przeprowadzono ww. remonty:

- Liceum Ogólnokształcące nr III przy ul. Składowej – dostawa i montaż 4 wentylatorów dachowych.
- Liceum Ogólnokształcące nr VI przy ul. Hutniczej - dostawa i kompleksowa wymiana wentylatorów dachowych sali gimnastycznej;
- Przedszkole nr 13 przy ul. Noskowskiego – wymiana uszkodzonej pompy cyrkulacyjnej GrundfosUP-20-30N.
- Przedszkole nr 15 przy ul. Prochowickiej – wykonanie przeglądu stanu technicznego wentylacji mechanicznej (2 centrale wentylacyjne).
- Przedszkole nr 47 przy ul. Różyckiego – wymiana podgrzewacza ciepłej wody użytkowej 200L w kotłowni gazowej wraz z zaworami i kształtkami.
- Przedszkole nr 48 przy ul. Bartła - wykonanie przeglądu stanu technicznego przewodów wentylacyjnych bloku żywienia wraz z remontem kanału kominowego oraz wykonanie wymiany detektora gazu oraz automatyki kotłowni.
- Przedszkole nr 59 przy ul. Narcyzowej - montaż nowej automatyki kotłowni;
- Przedszkole nr 80 przy ul. Zielińskiego - wykonanie przeglądu stanu technicznego wentylatora dachowego bloku żywienia.
- Przedszkole nr 105 przy ul. Poznańskiej, Przedszkole nr 122 przy ul. Kłodnickiej, Szkoła Podstawowa nr 76 przy ul. Wandy, Szkoła Podstawowa nr 77 przy ul. Św. Jerzego, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 17 przy ul. Wiczystej - wymiana 183 kompletów niesprawnych zaworów grzejnikowych na instalacji centralnego ogrzewania wraz z montażem zaworów powrotnych.
- Przedszkole nr 109 przy ul. Nowowiejskiej - wymiana niesprawnych urządzeń wentylacji bloku żywienia wraz z czyszczeniem i dezynfekcją kanałów wentylacyjnych.
- Przedszkole nr 124 przy ul. Kopańskiego - wykonanie wymiany naczynia przeponowego w kotłowni.
- Szkoła Podstawowa nr 72 przy ul. Trwałej - remont wentylacji w bloku sportowym i na basenie wraz z wymianą 10 grzejników na basenie i 4 grzejników w pomieszczeniu sanitariatów chłopców w budynku B.

- Zespół Szkół Gastronomicznych przy ul. Kamiennej – naprawa urządzeń i instalacji wentylacji bloku sportowego.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 18 przy ul. Poznańskiej – dostawa i kompleksowa wymiana wentylatorów dachowych w bloku sportowym oraz serwis wymienników ciepła płaszczowo - rurowych na basenie.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 20 przy ul. Karpnickiej – regulacja układów wentylacji mechanicznej.

Na podstawie 497 zgłoszeń placówek oświatowych w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji sanitarnej wewnętrznej wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji wodnokanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji.

Usunięto awarie oraz wykonano drobne remonty w zakresie robót sanitarnych zewnętrznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 851 330 zł

- Osiągnięto następujące efekty:

na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, zgłoszeń awarii i remontów, wykonanych pomiarów i przeglądów instalacji, wykonano remonty w zakresie: remontu/modernizacji i usprawnienia instalacji wodnej na terenie dwóch placówek, remontu/modernizacji i uruchomienia instalacji kanalizacyjnej na terenie dwóch placówek.

- Placówki, na terenie których przeprowadzono ww. remonty:

- Liceum Ogólnokształcące nr IV przy ul. Świstackiego – remont odcinka wodociągu o długości 29 m od budynku głównego do zasuwy.
- Liceum Ogólnokształcące nr XIV przy ul. Brücknera – remont terenowej przepompowni ścieków.
- Przedszkole nr 1 przy ul. Kasprowicza - wymiana zewnętrznej instalacji wodociągowej wraz z odtworzeniem nawierzchni po wykonanych pracach.
- teren Zespołu Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej – usunięcie zatoru w instalacji kanalizacyjnej odpływowej z wymianą uszkodzonego kanału kamionkowego Dn150mm.

Na podstawie 93 zgłoszeń placówek oświatowych, przeprowadzono zabezpieczenia i remonty elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych.

Usunięto awarie oraz wykonano drobne remonty w zakresie robót budowlanych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 885 850 zł

- Osiągnięto następujące efekty:

na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wizji lokalnych, zgłoszeń awarii i remontów.

- Wykonano roboty budowlane wewnątrz pięciu placówek, tj.:

- Liceum Ogólnokształcące nr IV ul. Świstackiego – remont 12 pomieszczeń po pożarze w budynku bloku sportowego z wymianą drzwi wewnętrznych, wymianą instalacji elektrycznych, opraw na LED, opraw ewakuacyjnych i awaryjnych, urządzeń sanitarnych centrali wentylacyjnej, wentylatorów dachowych, czerpni ściennej.
- Przedszkole nr 80 przy ul. Zielińskiego – wykonanie prac modernizacyjnych dźwigu towarowego Q-100 kg.
- Szkoła Podstawowa nr 71 budynek przy ul. Kołłątaja - montaż siatki o wymiarach 9,8 x 4,4 m w dwóch kawałkach zabezpieczającej sufit w sali sportowej.
- Szkoła Podstawowa nr 85 przy ul. Traugutta – remont małej sali gimnastycznej w zakresie ścian, obudów instalacji sanitarnych, obudów grzejnikowych, osprzętu elektrycznego.
- Zespół Szkół nr 3 przy ul. Szkockiej – montaż drzwi zewnętrznych ewakuacyjnych.

- **Wykonano roboty budowlane na terenie placówek w zakresie schodów zewnętrznych, strefy wejścia, nawierzchni utwardzonych i ogrodzenia w sześciu obiektach, tj.:**

- Przedszkole nr 121 przy ul. Tramwajowej – wymiana nawierzchni o powierzchni 8,8 m² przy bramce wejściowej na podwórko.
- Szkoła Podstawowa nr 8 przy ul. Kowalskiej – wymiana ogrodzenia terenu szkolnego w granicach własności na odcinku od ul. Tczewskiej do Działdowskiej o długości 60 m.
- Szkoła Podstawowa nr 9 przy ul. Nyskiej - remont strefy wejścia o powierzchni ~35 m² w zakresie schodów zewnętrznych i podbudowy spocznika, ścianek konstrukcyjnych spocznika, demontaż rzeźby z cokołu przy schodach, montaż zewnętrznych wycieraczek, renowacja i odtworzenie dekoracyjnych okładzin w portalu głównego wejścia.
- Szkoła Podstawowa nr 28 przy ul. Greckiej – zabezpieczenie przeciwwilgociowe ścian i fundamentów budynku sali gimnastycznej o powierzchni 412 m², remont nawierzchni terenu przylegającego o powierzchni 435 m² i schodów przy wejściu głównym wraz z remontem elementów więźby dachowej.
- Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 1 przy ul. Zemskiej – remont schodów zewnętrznych wejścia głównego wraz z wykonaniem balustrad ze stali nierdzewnej.

Wykonano roboty budowlane na terenach zewnętrznych, sportowych i rekreacyjnych jednego obiektu oświatowego, tj.: Przedszkole nr 58 budynek przy ul. Szkockiej – remont alejek o powierzchni łącznej 450 m² na placu zabaw.

Na podstawie 197 zgłoszeń placówek oświatowych wykonano roboty budowlane w zakresie usuwania awarii i remontów, naprawy elementów konstrukcyjnych, elementów wykończenia, napraw trwałego wyposażenia, naprawy elementów małej architektury, placów, chodników i dróg, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno - użytkowych.

Budowa basenów i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych

Cel zadania:

budowa i rozbudowa infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych w celu zwiększenia bazy sportowej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących bloków sportowych i basenów w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 4 929 650 zł

W 2019 r. realizowano:

- Dokumentację projektową dla zadania:

przebudowa i remont bloku sportowego przy Zespole Szkół Ekonomiczno - Administracyjnych ul. Worcella w podziale na etapy (2019 - 2020).

- Zadania inwestycyjne polegające na:

- przebudowie i remoncie sali gimnastycznej, dachu i elewacji bloku sportowego przy Liceum Ogólnokształcącym nr VIII ul. Zaporoska.
- przystosowaniu stacji transformatorowej dla potrzeb nowego bloku sportowego przy Liceum Ogólnokształcącym nr XIII ul. Haukego – Bosaka.
- przebudowy i remontu sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 3 ul. Bobrza (2019).
- wykonaniu instalacji wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych bloku sportowego przy Szkole Podstawowej nr 96 ul. Krakowska.

- Osiągnięto następujące efekty:

- poprawiono komfort korzystania z zapleczy sanitarno - szatniowych poprzez wykonanie instalacji wentylacji mechanicznej nawiewno - wywiewnej (SP - 96, LO - VIII).
- dostosowano stację transformatorową do potrzeb nowego obiektu sportowego (LO - XIII).
- przebudowano i wyremontowano 2 sale gimnastyczne (LO VIII, SP - 3).

- **Wykonane prace:**

- Przebudowano i wyremontowano salę gimnastyczną, dach i elewację bloku sportowego o powierzchni użytkowej 595,95 m² przy Liceum Ogólnokształcącym nr VIII ul. Zaporoska.
- Przystosowano stację transformatorową do potrzeb nowego bloku sportowego przy Liceum Ogólnokształcącym nr XIII ul. Haukego - Bosaka poprzez remont dachu i pokrycie ścian budynku tynkiem, założenie rynien i rur spustowych.
- Przebudowano i wyremontowano salę gimnastyczną z galerią i magazynem sprzętu sportowego o łącznej powierzchni 620 m² przy Szkole Podstawowej nr 3 ul. Bobrza.
- Wykonano wentylację mechaniczną nawiewno - wywiewną z odzyskiem ciepła w pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych bloku sportowego Szkoły Podstawowej nr 96 ul. Krakowska.

Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach

Cel zadania:

rozwój sportu i rekreacji, w tym poprawa stanu technicznego infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 3 712 380 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- **Dokumentację projektową dla zadań:**

- budowy boisk przy Liceum Ogólnokształcącym nr XII przy pl. Orłąt Lwowskich we Wrocławiu.
- budowy boisk na terenie Szkoły Podstawowej nr 38 (ZSP nr 2) przy ul. Horbaczewskiego we Wrocławiu (w trybie projektuj i buduj).
- przebudowy boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 85 przy ul. Traugutta we Wrocławiu (w trybie projektuj i buduj).
- zrealizowano prace i badania geotechniczne dot. przebudowy bieżni przy Zespole Szkół nr 14 (Liceum Ogólnokształcącym nr XIV) przy ul. Brücknera.

- **Roboty budowlane:**

- wykonanie robót budowlanych w trybie projektuj i buduj dla przebudowy boisk na terenie Szkoły Podstawowej nr 38 (ZSP nr 2) przy ul. Horbaczewskiego we Wrocławiu, w tym wykonanie boiska o nawierzchni ze sztucznej trawy do gry w piłkę nożną/ ręczną o wym. 44 x 22 m oraz wykonanie boiska o nawierzchni poliuretanowej do gry w koszykówkę/ siatkówkę o wym. 32 x 19 m wraz z budową dojazdów utwardzonych, odwodnieniem oraz piłkochwytnymi (w 2020 r. rozliczenia zadania w ramach środków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2019).
- wykonanie robót budowlanych w trybie projektuj i buduj dla przebudowy boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 85 przy ul. Traugutta we Wrocławiu, w tym wykonanie boiska ze sztucznej trawy do gry w piłkę nożną o wym. 28 x 54 m wraz z wykonaniem piłkochwytnych, odwodnienia, małej architektury.
- budowy oświetlenia boisk sportowych oraz bieżni na terenie Szkoły Podstawowej nr 44 przy ul. Wilanowskiej we Wrocławiu.
- renowacji boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej we Wrocławiu o nawierzchni ze sztucznej trawy do gry w piłkę nożną o wym. 64 x 42 m (w 2020 r. rozliczenie końcowe za zrealizowane prace).
- renowacji boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców we Wrocławiu o nawierzchni poliuretanowej do gry w piłkę nożną/ ręczną oraz koszykówkę o wym. 32 x 44 m.
- renowacji boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 81 przy ul. Jastrzębiej we Wrocławiu o nawierzchni poliuretanowej do gry w piłkę nożną/ ręczną oraz koszykówkę o pow. 1.218 m² (nieregularne wymiary 44 x 24-28 m).
- renowacji boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 97 przy ul. Prostej we Wrocławiu o nawierzchni poliuretanowej do gry w piłkę nożną, koszykówkę oraz siatkówkę o wym. 32 x 44 m (w 2020 r. rozliczenie zadania m.in. w ramach środków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2019).

Dostawa i montaż stacji wody pitnej w placówkach oświatowych we Wrocławiu w ramach Programu modernizacji systemu odwodnienia miasta

Cel zadania:

zmniejszenie uciążliwości środowiskowych

Poniesione w 2019 r. nakłady: 80 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- **Zadanie polegające na dostawie i montażu stacji wody pitnej, tzw. poidełek, źródeł, w ośmiu placówkach oświatowych:**
 - Liceum Ogólnokształcące nr III przy ul. Składowej
 - Liceum Ogólnokształcące nr XII przy pl. Orłąt Lwowskich
 - Szkoła Podstawowa nr 1 przy ul. Nowowiejskiej
 - Szkoła Podstawowa nr 84 przy ul. Górnickiego;
 - Szkoła Podstawowa nr 97 przy ul. Pawłowa
 - Szkoła Podstawowa nr 107 przy ul. Prusa
 - Zespół Szkolno - Przedszkolny przy ul. Zemskiej
 - Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 21 przy ul. Kłodzkiej

PRZEBUDOWA I REMONT SIEDZIB RAD OSIEDLI

- Przebudowa siedzib Rad Osiedli

Cel zadania:

poprawa stanu technicznego budynków Rad Osiedli.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 200 700 zł

W 2019 r. realizowano zadania na rzecz niżej wymienionych Rad Osiedli:

- Rada Osiedla Jerzmanowo – Jarnołów – Strachowice - Osiniec: wykonano kotłownię oraz wymianę instalacji c.o.
 - Rada Osiedla Stare Miasto: opracowano dokumentację projektową remontu i przebudowy pomieszczeń w budynku przy ul. Piaskowej 5/7 we Wrocławiu na potrzeby siedziby Rady Osiedla.
 - Rada Osiedla Żerniki: opracowano dokumentację projektową remontu i przebudowy pomieszczeń w budynku przy ul. Żernickiej 219 we Wrocławiu na potrzeby siedziby Rady Osiedla.
 - Rada Osiedla Lipa Piotrowska: opracowano dokumentację projektową przebudowy istniejącej kotłowni na paliwo stałe na kotłownię gazową wraz ze wszystkimi niezbędnymi instalacjami w budynku przy ul. Tymiankowej 3 we Wrocławiu.
- ### **- Remonty siedzib Rad Osiedli**
- #### **Cel zadania:**
- poprawa stanu technicznego budynków Rad Osiedli.
- Poniesione w 2019 r. nakłady:** 147 510 zł
- W 2019 r. zrealizowano:**
- Rada Osiedla Strachocin - Swojczyce – Wojnów: remont siedziby Rady Osiedla przy ul. Swojczyckiej 118 we Wrocławiu w zakresie malowania ścian i sufitu, wykonania wykładziny, dostawy i montażu lamp rastrowych LED, dostawy i montażu lampy wiszącej, wymiany kafli podłogowych, wykonania specjalistycznego czyszczenia zniszczonych powierzchni płytek, doprowadzenia podejść pod montaż umywalki na ścianie od strony toalety.
 - Rada Osiedla Kuźniki: wykonanie robót budowlanych w budynku siedziby Rady Osiedla przy ul. Sarbinowskiej we Wrocławiu w zakresie prac rozbiórkowych, uzupełnienia tynków, wykonania wylewki wyrównującej, wykonania nowego sufitu podwieszanego, malowania ścian i sufitów;.
 - Rada Osiedla Kleczków: wykonanie robót budowlanych w siedzibie Rady Osiedla Kleczków przy ul. Kleczkowskiej 1A/1 we Wrocławiu w zakresie wykucia z muru ościeżnic drewnianych, rozebrania okładziny ściennej z płytek, zeszkobania i zmycia starej farby, usunięcia wykwitów, uzupełnienia tynków wewnętrznych, gruntowania ścian i sufitów, wykonania tynków na ścianach i stropach, licowania ścian płytkami,

osadzenia ościeżnic stalowych, zamocowania skrzydeł drzwiowych, malowania, montażu lamp sufitowych, zamontowania urządzeń i mebli, wymiana grzejników.

- Rada Osiedla Świniary: wykonanie robót budowlanych w siedzibie Rady Osiedla przy ul. Pęgowskiej 14 we Wrocławiu w zakresie robót rozbiórkowych, wykonania tynków wewnętrznych, gruntowania powierzchni poi pionowych, przygotowanie powierzchni pod malowanie, malowanie ścian i sufitów, wykonanie tynku mozaikowego, malowanie stolarki okiennej drewnianej, dostawa i montaż termy elektrycznej, dostawa i montaż grzejników elektrycznych, wykonania instalacji elektrycznej pod zasilanie 1 grzejnika elektrycznego.
- Rada Osiedla Pracze Odrzańskie: wykonanie robót budowlanych polegające na demontażu ogrodzenia oraz nawierzchni betonowej oraz wykonanie nawierzchni z kostki betonowej w siedzibie Rady Osiedla Pracze Odrzańskie, przy ul. Stabłowickiej 141 we Wrocławiu.
- Rada Osiedla Ołtaszyn: malowanie pomieszczenia biurowego, wymiana wykładziny, montaż rolet.
- Rada Osiedla Grabiszyn - Grabiszyn: przełożenie drzwi wewnętrznych w pomieszczeniu siedziby RO przy ul. Blacharskiej.

INNE INWESTYCJE

- Rewaloryzacja Bastionu Sakwowego - etap I

Poniesione w 2019 r. nakłady: 217 700 zł

W 2019 r. zrealizowano:

opracowano dokumentację projektową dla zadania - Rewaloryzacja części Bastionu Sakwowego (Wzgórza Partyzantów) w tym dokumentację obejmującą budynek kolumnady z częścią placu przed kolumnadą i fontanną przy pl. Piotra Skargi, budynek dawnej restauracji „Reduta” z częścią placu nad obiektem przy ul. Piotra Skargi oraz opracowano inwentaryzację dla budynku dawnej kuchni (obserwatorium), budynku WC oraz kazamatów przy ul. Nowej.

- Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych

Cel zadania:

celem zadania jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem pieszych.

Poniesione w 2019 roku nakłady: 662 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- zakończono budowę doświetlenia przejść dla pieszych - w ramach przebudowy skrzyżowania ulic Chopina, Śniadeckich i Moniuszki oraz przejścia dla pieszych przez ul. Chopina na wysokości szkoły podstawowej nr 36. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 50 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- zakończono budowę doświetlenia miejsc niebezpiecznych: droga przy Zespole Szkół nr 3 przy ul. Szkockiej oraz droga przy modułowym przedszkolu przy ul. Stanów Zjednoczonych, przystanki tramwajowe i autobusowe wraz z przejściem dla pieszych przy ul. Tarnogajskiej oraz ustawienie wiaty przystankowej, cztery przejścia dla pieszych na ul. Nowowiejskiej. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 211 000 zł, w tym w 2019 r. 47 000 zł, dwa przejścia dla pieszych w ul. Monte Cassino, dwa przejścia dla pieszych w ul. Olszewskiego, cztery przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Paderewskiego i Różyckiego. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 109 000 zł, w tym w 2019 r. 22 000 zł.
- zakończono budowę doświetlenia przejścia dla pieszych w ul. Klimasa przy skrzyżowaniu z ul. Tarnogajską. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 30 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- zakończono budowę doświetlenia miejsc niebezpiecznych w pięciu lokalizacjach wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej (ul. Chociebuska, ul. Swojczycka, ul. Okulickiego, ul. Zatorska, ul. Francuska) – całkowity koszt realizacji zadania wynosi 179 000 zł, w tym dotychczas w 2019 r. wydatkowano 130 00 zł.

- zakończono opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych w ramach zadania pn.: Budowa oświetlenia miejsc niebezpiecznych w pięciu lokalizacjach oraz budowa oświetlenia ulicy wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej - ul. Marszowicka na odcinku od ul. Wolfkego do ul. Łanowskiej oraz przy ul. Małomickiej. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 143 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- zakończono przebudowę ul. Świeradowskiej – doświetlenie przejścia przy CH „Gaj”. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 120 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- zakończono budowę oświetlenia chodnika w ciągu ul. Piłsudskiego na odcinku od posesji nr 14 do posesji nr 28/30 wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 120 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.

PROGRAMY

- Program rowerowy

Cel programu:

Rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu poprzez zapewnienie możliwości bezpiecznego i wygodnego poruszania się rowerem po mieście.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 8 891 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- dostawę i montaż stojaków rowerowych na terenie Wrocławia wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 468 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- wykonanie obniżek krawężników na przejazdach dla rowerzystów. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 112 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- rozbudowę ul. Sułowskiej na odcinku od ul. Polanowickiej Północnej do ul. Fryzjerskiej we Wrocławiu w zakresie budowy drogi dla rowerów i chodników - roboty dodatkowe. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 162 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.;
- przebudowę dróg w celu wyznaczenia dróg rowerowych w ul. Piaskowej, Janickiego, Kraińskiego, Św. Ducha we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 661 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- przebudowę ul. Grabiszyńskiej od Mostu Oporowskiego do al. Gen. J. Hallera i od Al. Gen. J. Hallera do ul. Stalowej w celu wyznaczenia dróg i pasów rowerowych. Lata realizacji 2018 - 2019. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 3 184 000 zł, w tym w 2019 r. - 297 000 zł.

W ramach programu budowy dróg rowerowych we Wrocławiu – etap II zrealizowano:

- rozbudowę i przebudowę ul. L. Solskiego i ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu w celu wyznaczenia dróg i pasów rowerowych. Etap 1 - ul. Solskiego od Al. Piastów do mostu Oporowskiego. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 1 535 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- przebudowę ul. Wyszyńskiego na odc. od ul. Benedyktyńskiej do ul. Damrota w celu wyznaczenia dróg i pasów rowerowych. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 1 678 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- połączenie trasy rowerowej z ul. Na Grobli - Walońskiej - pl. Wróblewskiego. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 1 810 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- przebudowę ul. Piłsudskiego na odcinku od ul. Świdnickiej do ul. Dworcowej w celu wyznaczenia pasa rowerowego. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 2 168 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.

Osiągnięto następujące efekty:

W wyniku podjętych w ramach przedmiotowego programu działań osiągnięto poprawę komfortu i bezpieczeństwa jazdy rowerem po Wrocławiu. Uspójniono sieć tras

rowerowych zwiększając pozytywne oddziaływanie sieci tras rowerowych na Wrocławian.

- **Program rozwoju ruchu pieszego**

Cel programu:

poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych poprzez budowę i rozbudowę odpowiedniej infrastruktury wraz z wprowadzeniem elementów bezpieczeństwa ruchu.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 4 631 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- dostawę i montaż 16 ławek przy ul. Powstańców Śląskich w okolicach Sky Tower – koszt realizacji zadania w 2019 r. to 46 000 zł.
- budowę chodnika i przejazdu dla rowerzystów w pasie drogowym ul. Na Niskich Łąkach w rejonie Mostu Rakowieckiego. Koszt realizacji zadania 55 000 zł.
- zmianę organizacji ruchu docelowego przy ul. Drzewieckiego we Wrocławiu – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 82 000 zł.
- przebudowę ul. Wyszyńskiego w zakresie doposażenia sygnalizacji w ITS - zad I i zad. II. Na realizację zadania wydatkowano 1 146 000 zł. Rozliczenie zadania nastąpi w 2020 r.
- przebudowę ul. Szewczenki i Palacha w celu wykonania azylu dla pieszych przy ul. Palacha – całkowity koszt realizacji wraz z dokumentacją projektową 216 000 zł.
- przebudowę ul. Starogajowej we Wrocławiu na odcinku od posesji nr 38 do 50. Zadanie zakończone, wydatkowano kwotę 226 000 zł.
- przebudowę ul. Grodzkiej w celu wyznaczenia przejść dla pieszych przy Moście Uniwersyteckim we Wrocławiu – na realizację zadania wydano kwotę 141 000 zł.
- przebudowę ul. Kazimierza Wielkiego w celu wyznaczenia przejść dla pieszych na skrzyżowaniu z ul. Św. Mikołaja – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 544 000 zł.
- przebudowę pasa drogowego ul. Traugutta we Wrocławiu w zakresie budowy przystanków Wiedeńskich. Zadanie zakończone i rozliczone kwotą 761 000 zł;
- przebudowę chodnika w ul. Paderewskiego we Wrocławiu – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 126 000 zł.
- budowę podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy ul. Kościuszki wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej – zakończono i rozliczono kwotą 68 000 zł.
- wymianę uszkodzonych nawierzchni chodników przy ul. Nyskiej – zadanie zakończone i rozliczone, wydatkowano kwotę 191 000 zł;
- wymianę uszkodzonych nawierzchni chodników przy ul. Asnyka – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 210 000 zł.
- obniżenie krawężników w ciągach pieszych w rejonie skrzyżowań we Wrocławiu, zadanie zakończone i rozliczone kwotą 280 000 zł.
- przebudowę chodnika w ul. Berenta – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 135 000 zł.
- przebudowę chodnika w ul. Estońskiej – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 186 000 zł.
- zmianę organizacji ruchu przy ul. Olszewskiego/Norblina wraz z towarzyszącymi robotami drogowymi - termin zakończenia zadania maj 2020 r. W 2019 r. wydatkowano kwotę 190 000 zł.
- wdrożenie strefy ruchu uspokojonego oraz montaż wysp zawężających w ul. Rakietowej – zakończono i rozliczono kwotą 28 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Realizacja ww. zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu.

- **Program rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego**
Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego we Wrocławiu

Cel zadania:

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 162,62 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Zakończono roboty budowlane w ramach zagospodarowania wnętrza podwórzowego pomiędzy ul. Gen. I Prądzyńskiego i ul. T. Kościuszki we Wrocławiu, w tym:

- budowa ciągu pieszego na osi północ - południe z kostki betonowej wraz z dojazdami z kostki betonowej do istniejących wejść do budynków.
- budowa zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej z podłączeniem do zbiornika retencyjnego.
- budowa opaski betonowej wzdłuż istniejących budynków kamienic – nowa opaska z betonu wodoszczelnego;
- wymianę nawierzchni w przejeździe bramowym pod kamienicą nr 39 – nowa nawierzchnia z kostki betonowej.
- wymianę nawierzchni z kostki kamiennej pomiędzy istniejącymi komórkami lokatorskimi wraz z budową kanalizacji deszczowej z podłączeniem;
- wygrodzenie przestrzeni między komórkami lokatorskimi w południowej części działki, ogrodzenie z siatki ocynkowanej z bramą.
- budowa schodów z kostki betonowej i pochylni – chodnika z kostki betonowej w południowej części wnętrza, łączącego poziom podwórza z poziomem sąsiedniego osiedla mieszkaniowego na działce 82/7.
- budowa placu rekreacyjnego o nawierzchni szutrowej.
- zakup urządzeń rekreacyjnych, wielofunkcyjnych wraz z montażem na stałe w gruncie na placu rekreacyjnym.
- wykonanie ławek z prefabrykatów betonowych z betonu mrozoodpornego i ich montaż na placu rekreacyjnym.
- zakup ławki z oparciem i jej montaż w rejonie wejścia do budynku centrum.
- zakup i montaż pompy ręcznej typu abisynka (pompa tłokowa, pionowa, żeliwny korpus z wylewką) wraz z wykonaniem studni kopanej;
- budowa murków oporowych.
- budowa (zakup i montaż) pojemników półpodziemnych na odpady.
- nasadzenia zieleni, założenie trawników.
- budowę oświetlenia zewnętrznego.

Dane charakterystyczne:

- powierzchnia utwardzona – 915,90 m²
- trawniki – 373,10 m².

Projekt pn.: „Zagospodarowanie wewnątrz podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądzyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądzyńskiego we Wrocławiu” dofinansowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020.

Utworzenie wielofunkcyjnych miejsc aktywności społeczności lokalnej na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu

Cel zadania:

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 7 747 400 zł

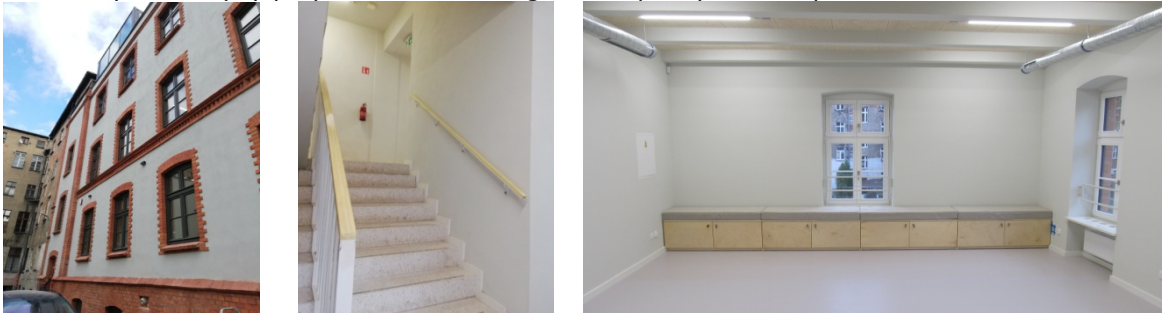
W 2019 r. zrealizowano:

- Roboty budowlane w ramach nadbudowy, przebudowy i remontu oficyny przy ul. R. Traugutta 81 we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu.
W wyniku realizacji zadania utworzone zostanie wielofunkcyjne miejsce aktywności społeczności lokalnej - obiekt stanowić będzie wielofunkcyjne miejsce integracji społecznej i sąsiedzkiej oraz realizacji podstawowego programu z zakresu aktywności ruchowej i kulturalnej w celu nadania mu nowych funkcji.

Stan budynku oficyny przy ul. Gen. R. Traugutta 81 przed wykonaniem prac

Stan budynku oficyny przy ul. Gen. R. Traugutta 81 po wykonaniu prac

- Roboty budowlane w ramach przebudowy, rozbudowy i remontu oficyny przy ul. Gen. I. Prądyńskiego 39a we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu. W wyniku realizacji zadania utworzone zostanie wielofunkcyjne miejsce aktywności społeczności lokalnej - obiekt stanowić będzie wielofunkcyjne miejsce integracji społecznej i sąsiedzkiej oraz realizacji podstawowego programu z zakresu aktywności ruchowej i kulturalnej w celu nadania mu nowych funkcji. Projekt pn.: „Utworzenie wielofunkcyjnych miejsc aktywności społeczności lokalnej na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu” dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Stan budynku oficyny przy ul. Gen. I. Prądyńskiego 39a przed wykonaniem prac

Stan budynku oficyny przy ul. Gen. I. Prądyńskiego 39a po wykonaniu prac

Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu

Cel zadania:

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

Poniesione w 2019 r. nakłady: 13 444 250 zł

W 2019 r. realizowano:

Roboty budowlane w ramach zagospodarowanie terenu nabrzeży rzeki Oławy od mostu Oławskiego do mostu Rakowieckiego.

W wyniku realizacji zadania nastąpiła poprawa walorów estetycznych oraz realizacja pozwoli na zadbanie o kompleks przyrodniczy jaki tworzy rzeka Oława wraz z nabrzeżami oraz nadanie mu funkcji rekreacyjnej i spacerowej.

Dane charakterystyczne:

Inwestycja wykonana wzdłuż lewego brzegu rzeki Oławy na odcinku od mostu Oławskiego do mostu Rakowieckiego. Długość ok. 1 200 m. Powierzchnia ok. 2,96 ha. Powierzchnia zieleńców – 1,70 ha. Wycinka drzew i krzewów, prace pielęgnacyjne drzew i krzewów w obszarze inwestycji. Roboty rozbiórkowe i demontażowe. Budowa tarasów widokowych oraz kładki pieszej, ciągów pieszo - rowerowych, nawierzchni żwirowych, przebudowa ogrodzenia, przebudowy chodników, budowa miejsc postojowych i zjazdów, wykonanie plaży, budowa betonowych schodów terenowych, ścianek oporowych żelbetonowych, wykonanie krawężników, obrzeży, palisady betonowej, ław betonowych, oczepów żelbetonowych, opasek, gabionów, ścianek szczelnych. Dostawa i montaż małej architektury (balustrady, tablice informacyjne, donice, siedziska, kosze na śmieci, pies pisuary). Nasadzenia drzew, krzewów, półkrzewów, bylin, traw rabatowych i turzyc, paproci, skrzypów, roślin cebulowych, założenie trawników. Budowa oświetlenia terenu. Oznakowanie pionowe i poziome zgodnie z ORD. Remont muru oporowego. Wykonanie toru rolkowego. Wykonanie zielonych ekranów. Budowa pomostów kajakowych wraz z wyposażeniem. Budowa placów zabaw. Budowa toru rolkowego wraz z chodnikiem wokół toru. Dostawa i montaż wraz z wyposażeniem kontenerowej toalety publicznej. Budowa przyłączy oraz wewnętrznych sieci wodociągowych oraz wewnętrznych sieci kanalizacji sanitarnej. Budowa studni wodomierzowej wraz zabudową zestawu wodomierzowego. Przebudowa kolidującej z zagospodarowaniem terenu stacji redukcyjnej gazu na zespół gazowy wraz z przepięciem do sieci i instalacji gazu oraz elektrycznej.

Projekt pn.: „Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu” dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020.

Stan odcinka lewego brzegu rzeki Oławy od mostu Oławskiego do mostu Rakowieckiego przed wykonaniem prac

Stan odcinka lewego brzegu rzeki Oławy od mostu Oławskiego do mostu Rakowieckiego po wykonaniu prac

- Program poprawy jakości i dostępu do usług społecznych realizowanych na rzecz osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem

Cel zadania:

Utworzenie czterech dziennych domów pomocy, klubu integracji społecznej oraz przebudowa Wrocławskiego Centrum Integracji. Zapewnienie działalności utworzonych ośrodków wsparcia w celu poprawy jakości i dostępu do usług społecznych osobom niesamodzielnym.

Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu

Cel zadania:

zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz deinstytucjonalizacji usług poprzez utworzenie dziennego domu pomocy dla osób niesamodzielnych (ze szczególnym uwzględnieniem osób zmagających się z uzależnieniami) oraz Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8, a także przebudowę Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej 49.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 6 881 530 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Remont i przebudowę budynku przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu dla potrzeb utworzenia Dziennego Domu Pomocy oraz Klubu Integracji Społecznej:

- dostosowanie obiektu do wymogów techniczno - budowlanych i sanitarno - higienicznych oraz przeciwpożarowych
- zapewnienie dostępu do obiektu poprzez budowę windy dla osób niepełnosprawnych.
- adaptacja pomieszczeń dla potrzeb Klubu Integracji Społecznej o powierzchni 400,98 m² zlokalizowanych na parterze i poddaszu. Projektowany układ funkcjonalny: gabinety, sale szkoleniowe, samoobsługi, komputerowa, wielofunkcyjna, przymierzalnia, pracownia krawiecka, poczekalnia, toalety, w tym dla niepełnosprawnych, szatnia, pomieszczenia socjalne i magazynowe
- adaptacja pomieszczeń dla potrzeb Dziennego Domu Pomocy o powierzchni 378,31 m² zlokalizowanych na I i II piętrze obiektu. Projektowany układ funkcjonalny: sala multimedialna, pokój wyciszenia, gabinety, sala do nauki samoobsługi, rehabilitacyjna, szkoleniowa, rozdzielnia, zmywalnia, jadalnia, szatnia, pomieszczenia porządkowe i magazynowe, toalety i łazienki, w tym dla niepełnosprawnych.
- zamiana głowic termostatycznych na głowice inteligentne z możliwością sterowania i zdalnego nastawienia temperatury poprzez sieć WIFI z programowaniem.
- przebudowa i remont komunikacji i pomieszczeń wspólnych dla Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej o powierzchni 270,55 m², w tym: serwerownia, kotłownia, wentylatornia, pralnia
- termomodernizacja elewacji i dachu
- wymiana okien i drzwi zewnętrznych i wewnętrznych

- przebudowa i remont wszystkich instalacji: sanitarnych, elektrycznych i teletechnicznych
- zagospodarowanie terenu w zakresie budowy ciągu pieszo - jezdni i miejsc postojowych, ścieżek i alejek, osłony śmietnikowej, altany, małej architektury i zieleni oraz ogrodzenie terenu.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono roboty budowlane w zakresie przebudowy i remontu budynku przy ul. Skoczylasa, udostępniając obiekt klientom Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej. Obiekt dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez montaż windy osobowej, likwidację barier architektonicznych, budowę toalet dla niepełnosprawnych. Wnętrze przebudowano, zmieniając jego układ funkcjonalny celem realizacji oferty opieki, nauki samodzielności i przeciwdziałania wykluczeniu użytkowników.

Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020.

Stan budynku przy ul. Skoczylasa przed wykonaniem prac

Stan budynku przy ul. Skoczylasa po wykonaniu prac

Tworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 we Wrocławiu

Cel zadania:

zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz deinstytucjonalizacji usług poprzez utworzenie trzech dziennych domów pomocy w dwóch obiektach dla osób niesamodzielnych, w tym osób starszych we Wrocławiu.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 2 174 990 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Remont, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Semaforowej 5 we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą dla potrzeb utworzenia dwóch Dziennych Domów Pomocy (dla 60 klientów – każdy dom przygotowany dla potrzeb 30 osób, na łącznej powierzchni 868,60 m²), m.in.:

- dostosowanie obiektu do wymogów obowiązujących przepisów techniczno - budowlanych, sanitarnych oraz przeciwpożarowych w zakresie piwnicy, parteru i I piętra.

- projektowany układ funkcjonalny: szatnia, pokój wypoczynkowy, jadalnia oraz wydawalnia posiłków wraz z zapleczem, sale: szkoleniowa, kinezyterapii, doświadczania świata, pomieszczenia higieniczne i sanitarne, gabinet pielęgniarki i psychologa, gabinety do terapii indywidualnej, kierownika, magazyn gospodarczy, pomieszczenia porządkowe, szatnia, pomieszczenia socjalne i wc dla pracowników, ciągi komunikacyjne.
- wydzielenie pomieszczenia węzła cieplnego, wentylatorni i pomieszczeń magazynowych w piwnicy.
- zamiana głowic termostatycznych na głowice inteligentne z możliwością sterowania i zdalnego nastawienia temperatury poprzez sieć WIFI z programowaniem.
- przebudowa dachu, remont elewacji wraz z dociepleniem, wymianą okien i drzwi zewnętrznych.
- dostosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym dźwig osobowy;
- przebudowa i remont wszystkich instalacji: sanitarnych, elektrycznych i teletechnicznych.
- termomodernizacja dachu i elewacji na poziomie parteru i I piętra wykonana od wewnątrz.
- wymiana okien i drzwi zewnętrznych i wewnętrznych.
- wzmocnienie i docieplenie stropów.
- zagospodarowanie terenu w zakresie budowy komunikacji i dróg wewnętrznych i parkingu, osłon śmietnikowych, altany, siłowni plenerowej oraz małej architektury i zieleni oraz ogrodzenia terenu.
- roboty budowlane związane ze skomunikowaniem pionowym całego obiektu po przejściu pozostałych dwóch kondygnacji na cele społeczne: podwyższenie szybu windowego, remont i dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych klatki schodowej od ulicy Japońskiej.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono roboty budowlane w zakresie utworzenia dwóch dziennych domów pomocy w budynku dawnego ratusza Brochowa przy ul. Semaforowej. Obiekt udostępniono osobom niepełnosprawnym poprzez budowę szybu windowego i montaż dźwigu osobowego, budowę toalet dla niepełnosprawnych i likwidację barier architektonicznych, przebudowano wnętrze i zmieniono jego układ funkcjonalny.

Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Stan budynku przy ul. Semaforowej 5 przed wykonaniem prac

Stan budynku przy ul. Semaforowej 5 po wykonaniu prac

- **Program przebudowy Miejskiego Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu**

Cel zadania:

Zapewnienie świadczeń w ramach opieki społecznej, w tym poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów użytkowanych przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 835 400 zł

W 2019 r. zrealizowano:

dokumentację projektową przebudowy węzła żywienia DPS przy ul. Karmelkowej. Zakończono roboty w zakresie przebudowy kuchenki pomocniczej i pomieszczenia opieki dziennej w bud. „A” Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej.

- **Program przebudowy obiektów na potrzeby MOPS**

Cel zadania:

zapewnienie świadczeń w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień, w tym poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów użytkowanych przez MOPS.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 79 700 zł

W 2019 r. zrealizowano:

opracowanie materiałów przygotowawczych, PFU, koncepcji oraz Projektu Budowlanego budowy schroniska dla bezdomnych kobiet przy ul. Bogedaina.

- **Program budowy i przebudowy żłobków**

Cel zadania:

poprawa stanu technicznego żłobków, w tym budowa i rozbudowa żłobków w mieście w celu zwiększenia bazy opiekuńczo - wychowawczy dla dzieci w wieku od 6 tygodni do około trzech lat oraz poprawy stanu technicznego żłobków, polepszenia ich warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 12 334 310 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Dokumentację dla zadań:

opracowano dokumentację żłobka przy ul. Sygnałowej oraz dokumentację wykonawczą adaptacji lokalu na potrzeby żłobka przy ul. Barskich w ramach zawartych umów w trybie projektuj i buduj.

Roboty budowlane:

budowy żłobka przy ul. Sygnałowej w ramach (zakończenie realizacji robót w 2020 r.) oraz zrealizowano roboty budowlane dot. adaptacji lokalu przy ul. Barskich na os. Nowe Żerniki we Wrocławiu na potrzeby żłobka w trybie projektuj i buduj.

Osiągnięto następujące efekty:

utworzono filię żłobka dla jednej grupy żłobkowej (32 dzieci) przy ul. Barskich. Powierzchnia przebudowanych pomieszczeń 253,7 m².

- **Program poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej**

Cel programu:

poprawa stanu dróg, oraz obiektów inżynierskich oraz polepszenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta Wrocławia dzięki zapewnieniu na jego obszarze odpowiedniej infrastruktury.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 24 390 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- przebudowę ciągu pieszo - rowerowego Krzycka - Raclawicka w zakresie budowy oświetlenia - zadanie zakończone i rozliczone kwotą 295 000 zł.
- Rozbudowę sygnalizacji świetlnej SK259 Kosmonautów/Łącznica AOW zakresie doposażenia w radio krótkiego zasięgu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Zadanie zakończone i rozliczone kwotą 40 000 zł.
- budowę oraz naprawę uszkodzeń tymczasowej sygnalizacji świetlnej w ul. Żernickiej/Płaskiej. Całkowity poniesiony koszt 279 000 zł.
- rozpoczęto budowę sygnalizacji świetlnej w ul. Kiełczowskiej w rejonie cmentarza – wydatkowano kwotę 96 tys. zł, zakończenie i rozliczenie zadania w 2020 r.;
- wymianę krawężników w ciągu ul. Stabłowickiej we Wrocławiu – wydano 370 000 zł.
- progi zwalniające bitumiczne ul. Kościelna, Serowarska, Górecka, Zatorska – zadanie zakończone i rozliczone kwotą 113 000 zł.
- rozpoczęto realizację budowy progów prefabrykowanych w ulicach: Czajcza, Starzyńskiego, Piechoty, Boguszowska – wydatki zaplanowane na 2020 r. w kwocie 276 000 zł.

W ramach zadań związanych z utwardzaniem nawierzchni dróg gruntowych zakończono realizację przebudowy ulicy Jutrzenki wraz z budową oświetlenia, na co wydatkowano 1 628 000, wykonano nawierzchnię bitumiczną ul. Prochowickiej od istniejącej nawierzchni do ul. Junackiej nakładem 716 tys. zł, zrealizowano utwardzenie nawierzchni ul. Buraczanej na odcinku od ul. Ogórkowej do posesji nr 23, na co wydatkowano 250 000 zł.

W ramach zadań związanych z poprawą stanu technicznego obiektów inżynierskich zrealizowano w 70% zadanie polegające na budowie nowej kładki dla pieszych nad al. Jana III Sobieskiego. Zakończenie zadania zaplanowano na luty 2020 r. W 2019 r. koszt inwestycji wyniósł 4 199 000 zł Pozostałe środki zostaną wydane w pierwszej połowie 2020 r. Rozpoczęto realizację przebudowy mostu Tumskiego, która w 2019 r. pochłonęła 375 000 zł, przy całkowitej wartości zadania 3 070 000 zł. Zakończenie i rozliczenie zadania w I kwartale 2020 r.

W ramach zadań torowych sfinansowano umowę MPK na remonty sieci trakcyjnej – wydatkowano 2 000 000 zł. Zakupiono rozjazdy tramwajowe planowane do wbudowania w latach 2019 - 2020. W 2019 r. wydatkowano na ten cel 5 083 000 zł, druga transza zamówionych rozjazdów ma być dostarczona w 2020 r. Zrealizowano zadanie polegające na wymianie szyn, podkładów i tłucznia w torze tramwajowym w ciągu ul. Służnej na odcinkach: od ul. Dębowej do ul. Weigla, od ul. Sanockiej do ul. Kamiennej, od ul. Kamiennej do ul. Kuronia. Wydano na ten cel środki w łącznej kwocie 6 424 000 zł Zrealizowano modernizację skrzyżowania torów oraz dwóch rozjazdów na pl. Legionów z kosztem poniesionym w kwocie 2 522 000 zł. Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu. Realizacja zadań torowych wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa ruchu tramwajów, zachowania stanu infrastruktury w odpowiednim standardzie, a także na podniesienie komfortu przejazdu dla pasażerów. Dodatkowo, poprzez realizowane zadania drogowe poprawiła się jakość dróg lokalnych i zachowano należyty stan infrastruktury drogowej.

Osiągnięto następujące efekty:

Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu tramwajów, zachowania stanu infrastruktury w odpowiednim standardzie, a także do podniesienia komfortu dla pasażerów.

- Program przebudowy miejskich obiektów sportowych

Cel zadania:

Rozwój sportu i rekreacji, w tym poprawa warunków korzystania przez lokalną społeczność z obiektów sportowych zlokalizowanych na terenie Młodzieżowego Centrum Sportu we Wrocławiu poprzez modernizację infrastruktury.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 5 223 290 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- część prac dot. remontu i przebudowy basenu 25 m w ramach zadania pn.: Przebudowa i remont basenu przy ul. Raławickiej 62 we Wrocławiu (zrealizowano roboty dot. przebudowy dachu hali basenowej i łącznika o łącznej pow. ok 728 m², wykonania kanału technologicznego, przebudowy ścian bocznych i szczytowych basenu i łącznika, izolacji fundamentów basenu i łącznika, remontu części wentylacji mechanicznej basenu, remontu i przebudowy instalacji elektrycznej basenu)
- częściową przebudowę zaplecza socjalnego na terenie stadionu „Sztabowa” we Wrocławiu, w tym termomodernizację budynku, budowę węzła ciepłego FORTUM, kompleksową przebudowę wewnątrz budynku, zabudowę istniejącego podcienia, przebudowę schodów zewnętrznych i galerii oraz przebudowę murów oporowych w części północnej budynku) oraz zagospodarowanie terenu (wykonanie dojazdów i placów, budowa ogrodzenia między trybunami, a bieżnią, skucie powierzchni betonowej i zamiana na trawnik, wykonanie odcinka sieci wodociągowej i wykonanie kanalizacji deszczowej). Budynek o powierzchni użytkowej 245,57 m².

- Program inicjatyw Rad Osiedli

Cel programu:

Umożliwienie mieszkańcom wpływu na rozwój Miasta. Program obejmuje remonty oraz budowy/przebudowy dróg związanych m.in. z poprawą bezpieczeństwa i warunków ruchu oraz obiektów: siedzib Rad Osiedli, sportowych (np. boiska i siłownie), kultury, zagospodarowaniem miejsc zielonych, terenów rekreacyjno - sportowych, podwórek, oraz miejsc postojowych na osiedlowych uliczkach, które Rady Osiedli wskazały jako priorytetowe na swoich terenach.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 7 591 700 zł

W 2019 r. zrealizowano (w zakresie robót drogowych):

- przebudowę ul. Wędkarzy w zakresie budowy chodnika. Realizacja zadania rozpoczęta w 2018 r. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 700 000 zł, w 2019 r. wydatkowano 500 000 zł.
- budowę nawierzchni docelowej ul. Oraczy na odcinku od ul. Gen. Stefana Grotta - Roweckiego do ul. Będzińskiej we Wrocławiu. Realizacja w latach 2018 - 2019. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 697 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.;
- wykonanie peronu przystankowego we Wrocławiu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej ul. Dolnobrzeska/Smolna. Realizacja w latach 2018 - 2019. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 149 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- budowę przystanku tramwajowego przy ul. Dworskiej we Wrocławiu. Realizacja w latach 2018 - 2019. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 538 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- przebudowę ul. Widłakowej we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 515 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- przebudowę parkingu przy skrzyżowaniu ul. Orzechowej i Krynickiej we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 528 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.

- poprawę stanu nawierzchni chodnika przy ul. Kleczkowskiej, na odcinku od ul. Siemieńskiego do ul. Zegadłowicza (strona północna). Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 159 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- przebudowę sięgacza ul. Borowskiej we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 163 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.;
- przebudowę drogi w zakresie budowy chodnika przy przedszkolu modułowym przy ul. Stanów Zjednoczonych 88 we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 99 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- w 39% zaawansowano przebudowę ulicy Poznańskiej w celu wykonania budowy miejsc postojowych i doświetlenia przejść dla pieszych wraz z remontem chodnika i budową pochylni dla niepełnosprawnych przy ul. Zachodniej 1. Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 476 000 zł, w tym 2019 r. wydano 169 000 zł. Zakończenie robót i rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2020 r.;
- budowę oświetlenia drogowego na ul. Zegarmistrzowskiej na odcinku od ul. Strażackiej do posesji nr 18 wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Lata realizacji 2018 - 2019. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 169 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- budowę oświetlenia drogi pieszo - rowerowej w ciągu ul. Kozanowskiej wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Lata realizacji 2018 - 2019. Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 236 000. zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- w 42 % zaawansowano budowę oświetlenia drogowego w ciągu ulic Kłokoczyckiej i Złotej Lili i wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Planowany całkowity koszt 293 000 zł, w tym 2019 r. wydano 122 000 zł. Zakończenie robót i rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2020 r.

W 2019 r. zrealizowano (w zakresie pozostałej infrastruktury):

- RO Klecina ul. Czekoladowa we Wrocławiu - zakończono przebudowę i remont lokalu usługowego na potrzeby Rady Osiedla przy ul. Czekoladowej, w tym m.in.: wymurowanie ściany działowej w celu wydzielenia toalety, remont istniejących okładzin siennych, wykonanie nowych okładzin ściennych, wylanie posadzek i wykonanie warstw wykończeniowych podłóg, wprowadzenie nowych instalacji (wodnej, kanalizacyjnej, grzewczej oraz elektrycznej), wprowadzenie nowej stolarki drzwiowej i okiennej, malowanie, montaż zabudowy meblowej i armatury sanitarnej, roboty związane z odgrzybieniem ścian w pomieszczeniach przewidzianych do remontu.
- RO Przedmieście Oławskie – zakończono przebudowę pomieszczeń lokalu handlowo - usługowego przy ul. T. Kościuszki 184 na potrzeby funkcjonowania Rady Osiedla w tym m.in.: roboty wyburzeniowe i demontaże, naprawy, prace renowacyjne, prace murarskie, instalacyjne, montażowe, przebudowę, budowę instalacji sanitarnych, elektrycznych i teletechnicznych, w związku z wydzieleniem nowych pomieszczeń, oznaczenie dróg ewakuacyjnych, sprzętu i urządzeń p.poż., zakup i montaż wyposażenia;
- Ośrodek Działań Społeczno - Kulturalnych PIAST ul. Rękodzielnicza we Wrocławiu – zakończono roboty związane z zabezpieczeniem ścian sali widowiskowej Ośrodka
- RO Biskupin ul. Potebni – zakończono przebudowę i remont budynku przy ul. Potebni, w tym min.: przebudowę wnętrza budynku wraz z rozbiórką betonowego tarasu, wykonanie nowych otworów drzwiowych i okiennych, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej z parapetami, roboty wykończeniowe, rozprowadzenie instalacji: elektrycznej, teletechnicznej, wod.-kan., do nowego układu funkcjonalnego, wykonanie ogrzewania gazowego, wykonanie wentylacji mechanicznej nawiewno – wywiewnej, wyposażenie obiektu, remont ścian szczytowych budynku oraz daszku szklanego nad wejściem głównym;
- RO Gądów – zakończono roboty budowlane w zakresie remontu pomieszczenia toalety
- RO Strachocin – Swojczyce - Wojnów – zakończono zagospodarowanie terenu przy budynku siedziby Rady Osiedla przy ul. Swojczyckiej 118 w zakresie przewidzianym do realizacji

- ul. Gałowska we Wrocławiu - tereny rekreacyjno - sportowe - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano roboty budowlane zakresie rekultywacji nawierzchni boisk i ogrodzenia terenu, małej architektury, siłowni, bramek, wiaty, trybuny, ścieżki, utwardzenia, ogrodzenia wew., piłkochwyłów, trawników. Zadanie realizowano w ramach PIRO i WBO
- remont boiska szkolnego przy SP 37 przy ul. Sarbinowskiej we Wrocławiu - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano roboty budowlane polegające na przebudowie bieżni wraz z zagospodarowaniem terenu, w tym: bieżnia 4 tory do biegu na 100 m wraz ze strefą startu i wyhamowania oraz bieżnia do skoku w dal
- ul. Wojrowicka we Wrocławiu - zagospodarowanie terenu po wyburzeniach - uporządkowano skwer przy ul. Wojrowickiej, w tym m.in.: wykonano dwie zamykane furtki, odchwaszczono, zlikwidowano samosiewy, wykonano koszenie trawy, dosiew trawy, wyrównano teren w granicy ogrodzenia, wykonano alejkę żwirowo - mineralną

Osiągnięto następujące efekty:

W wyniku realizacji ww. zadań, w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Wrocławia, poprawie uległ stan istniejącej infrastruktury, którą Rady Osiedla wskazały jako priorytetową na swoich terenach.

- **Program inicjatyw lokalnych**

Podstawa prawna:

Na podstawie uchwały nr III/27/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie budżetu Miasta na 2019 r. na zadania realizowane w ramach inicjatyw lokalnych w 2019 r. przeznaczono środki finansowe w wysokości: - 6 387 000 zł. Ostatecznie kwotę tę zmniejszono w ciągu roku do kwoty - 1 973 800 zł. Do rozdysponowania tych środków upoważniony był Zespół do oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych oraz dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, powołany Zarządzeniem nr 10816/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 października 2010 r. wraz z późniejszymi zmianami (Zarządzenie nr 117/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2011 r., Zarządzenie nr 3113 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 listopada 2011 r. oraz Zarządzenie nr 6064/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 grudnia 2016 r.).

Zasadą prowadzenia działalności w zakresie inicjatyw lokalnych jest deklaracja, a następnie dobrowolna wpłata, w wysokości ustalonej przez Zespół, udziału własnego wnioskodawców w kosztach realizacji zadania. Ogółem w 2019 r. wpłaty te wyniosły - 351 530 zł, co stanowi 87% założonego planu dochodów. Wnioski do Programu inicjatyw lokalnych dotyczyły głównie budowy dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Cel programu:

Rozbudowa infrastruktury podziemnej oraz dróg o charakterze lokalnym w celu poprawy jakości życia mieszkańców i poprawy stanu środowiska naturalnego.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 972 740 zł

W 2019 r. zrealizowano:

• **Dokumentacje projektowe dla:**

- budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Lubelskiej na odcinku od ul. Łukowskiej do ul. Siedleckiej we Wrocławiu - zakończono opracowanie dokumentacji.
- budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Wieruszowskiej na odcinku od ul. Ostrzeszowskiej do działki nr 55, AM-22, obręb Osobowice we Wrocławiu - zakończono opracowanie dokumentacji;
- budowy kanalizacji sanitarnej oraz nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Pakosławskiej (na odcinku od ul. Rudawskiej do dz. nr 1/3, AM-1, obręb Karłowice) we Wrocławiu - zakończono opracowanie dokumentacji
- budowy nawierzchni tymczasowej w ul. Kruszcowej (na odcinku od ul. Jeleniogórskiej do ul. Kruszcowej nr 36) we Wrocławiu - zakończono opracowanie dokumentacji

- o budowy kanalizacji sanitarnej oraz nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Zarembowicza nr 22 - 36 we Wrocławiu - zakończono opracowanie dokumentacji
- o budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Steinhausa we Wrocławiu - zakończono opracowanie dokumentacji.
- **Roboty budowlane:**
 - o przebudowa drogi w ul. Blacharskiej we Wrocławiu na odcinku od pętli autobusowej do ogródków działkowych
 - o wykonanie robót budowlanych w ul. Maleczyńskich (podłączenie oświetlenia sięgacza) i w ul. Kupieckiej (droga z płyt betonowych) we Wrocławiu
 - o budowa nawierzchni tymczasowej w ul. Kruszcowej (na odcinku od ul. Jeleniogórskiej do ul. Kruszcowej nr 36) we Wrocławiu
- **Osiągnięto następujące efekty:**
 - o kanalizacja deszczowa: L = 60,70 mb
 - o nawierzchnia docelowa: L = 92,00 mb
 - o nawierzchnia tymczasowa: L = 194,00 mb

Przebudowa drogi w ul. Blacharskiej we Wrocławiu na odcinku od pętli autobusowej do ogródków działkowych:

- o jezdnia: powierzchnia: 465,75 m², długość: 92 m.
- o pobocze: powierzchnia: 120,45 m²
- o zjazdy i chodniki: powierzchnia: 135,2 m², długość chodnika: 66 m
- o organizacja ruchu stałego
- o kanalizacja deszczowa
- o oświetlenie: linia kablowa - 151,85 mb, słup oświetleniowy, oprawa LED – 5kpl.
- o Kanalizacja kablowa MKT: kanalizacja z rur HDPE - 121 mb, studnie betonowe – 6 kpl.

Budowa nawierzchni tymczasowej w ul. Kruszcowej (na odcinku od ul. Jeleniogórskiej do ul. Kruszcowej nr 36) we Wrocławiu:

- o nawierzchnia jezdni: powierzchnia: 700,41 m², długość: 194 m
- o progi spowalniające U 16a: 25,9 m²;
- o zjazdy do posesji z kostki betonowej: 8,62 mb
- o nawierzchnia poboczy utwardzonych z kruszywa: 121,0 m²
- o nawierzchnia poboczy w obszarze nawierzchni przepuszczalnej z kruszywa: 24,0 m²
- o organizacja ruchu docelowego;
- o zieleń, w tym:
 - nasadzenia drzew liściastych (lipa szerokolistna): 6 szt.
 - zadarniona powierzchnia przepuszczalna: 119,19 mb.

- **Program rozwoju terenów pod mieszkalnictwo**

Cel zadania:

Zwiększenie liczby nowo budowanych mieszkań, poprzez stworzenie dogodnych uwarunkowań, usunięcie przeszkód terenowo - prawnych prowadzenia inwestycji w pasie drogowym oraz budowa większej liczby dróg publicznych z uzbrojeniem podziemnym przy optymalnym wydatkowaniu środków finansowych Gminy.

Cel programu:

Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów mieszkaniowych oraz przebudowa i dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych w związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego.

Poniesione w 2019 r. nakłady:

Z budżetu roku 2019 wydatkowano kwotę 3 111 000 zł. Pozostałe koszty zostały pokryte bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego.

Rozpatrzone wnioski:

Rozpatrzone wnioski Podmiotów Zewnętrznych o przyjęcie do planu inwestycyjnego Gminy Wrocław realizacji inwestycji drogowych przy udziale Gminy i Podmiotu

Zewnętrznych, składanych zgodnie z Zarządzeniem nr 4862/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 listopada 2008 r.

- droga 5KDL (rejon ul. Nowogródzkiej i Grodzieńskiej) - WPB Sp. z o.o.
- droga 8KD-D ul. Skarbowców – NIERUCHOMOŚCI Daniel Kalenik
- droga 6KDZ (ul. Nowolitewska) na odcinku od 7KDL-36KDD – Dom Development Wrocław Sp. z o.o. + MILA Sp. z o.o. Sp. k.
- skrzyżowanie ul. Reja - Walecznych – DEVELIA S.A.
- droga 1KDZ oraz 2KDZ (fragment ul. Reymonta) – Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.

W 2019 r. zrealizowano:

- budowę drogi publicznej w ul. Lawendowej we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania – 1 276 000 zł Z budżetu 2019 r. wydatkowano kwotę 1 026 000 zł. Końcowe rozliczenie zadania planowane ze środków niewygasających wraz z upływem roku budżetowego 2019. Zadanie realizowane było przy współudziale finansowym inwestora zewnętrznego, który dokonał na potrzeby przedmiotowej inwestycji wpłat na łączną kwotę 813 000 zł.
- budowę ul. Zakopiańskiej we Wrocławiu między skrzyżowaniami z ulicami Złotnicką a Kielecką wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”. Całkowity koszt realizacji zadania – 1 808 000 zł – wydatkowany z budżetu 2019 r. Zadanie realizowane było przy współudziale finansowym inwestora zewnętrznego, który dokonał na potrzeby przedmiotowej inwestycji wpłat na łączną kwotę 1 078 000 zł.
- budowę ścieżki rowerowej wzdłuż ciek Mokrzyca w sąsiedztwie ul. Hugona Kowarzyka. Całkowity koszt realizacji zadania – 182 000 zł Płatność kosztów przypadających na Gminę Wrocław (tj. kwoty 73 000 zł) planowana ze środków niewygasających 2019 r. Pozostała część kosztów zadania zostanie pokryta bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego.
- utwardzenie pasa drogowego na potrzeby obsługi miejskich działek budowlanych w rejonie ul. Strachocińskiej, za nr 193 we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania – 49 000 zł, został wydatkowany z budżetu 2019 r.
- utwardzenie nawierzchni gruntowych pasa drogowego do obsługi wybranych miejskich działek budowlanych we Wrocławiu - Sołtysowicka, Irysowa. Całkowity koszt realizacji zadania – 155 000 zł Z budżetu 2019 r. wydatkowano kwotę 87 000 zł. Pozostałe koszty (tj. 68 000 zł) zostaną pokryte ze środków niewygasających 2019 r.

Łącznie wybudowanych zostało ok. 1 175 mb dróg.

Osiągnięto następujące efekty:

Realizacja ww. zadań spowodowała przyspieszenie przygotowania terenów przeznaczonych pod mieszkalnictwo w wybranych obszarach Wrocławia co umożliwiło szybszą realizację infrastruktury drogowej i sieci niezbędnych dla zabudowy mieszkaniowej.

- **Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i wysp odrzańskich**

W ramach programu rozpoczęto remont nawierzchni alejki na terenie ROD „Gajowice”. Całkowity planowany koszt robót to 370 000 zł, w 2019 r. wydatkowano 185 000 zł.

- **Realizacja programu Wrocławski Budżet Obywatelski**

Cel zadania:

Polepszenie współpracy miasta Wrocławia z jego mieszkańcami.

Budżet obywatelski ma za zadanie:

- aktywizację i mobilizację obywatelską mieszkańców
- integrację mieszkańców
- budowanie postaw obywatelskich i wzajemnego zaufania
- przełamanie barier w kontaktach pomiędzy mieszkańcami
- umożliwienie wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami
- edukację mieszkańców, w szczególności poprzez dostarczanie informacji i podnoszenie wiedzy o funkcjonowaniu budżetu Miasta Wrocławia.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 5 986 150 zł

W ramach programu zrealizowano następujące zadania drogowe:

- wybrane w 2015 r. przez mieszkańców Wrocławia:
 - przebudowa zakończenia ul. Wapiennej. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 381 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- wybrane w 2016 r. przez mieszkańców Wrocławia:
 - zakończono przebudowę ul. Blacharskiej - łącznik od ul. Blacharskiej do ul. Rymarskiej. Całkowity koszt robót wyniósł 829 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
 - zakończono budowę oświetlenia alejki pomiędzy ulicami Grudziądzką i Kętrzyńską we Wrocławiu w zakresie budowy oświetlenia wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Całkowity koszt robót wyniósł 153 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
- wybrane w 2017 r. przez mieszkańców Wrocławia:
 - zakończono przebudowę skrzyżowania ulic Chopina, Śniadeckich i Moniuszki oraz przejścia dla pieszych przez ul. Chopina na wysokości szkoły podstawowej nr 36. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 306 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
 - wykonano poprawę stanu nawierzchni chodnika - ul. Zemska przy nr 16d. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 10 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
 - zakończono przebudowę skrzyżowania ul. Grota Roweckiego - Przystankowa w celu montażu azyli na przejściu dla pieszych. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 183 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
 - zakończono przebudowę ul. Świeradowskiej polegającą na wyznaczeniu nowego przejścia dla pieszych przy centrum handlowym „Gaj”. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 163 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
 - zakończono przebudowę alejki pomiędzy ul. Grudziądzką i ul. Kętrzyńską. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 396 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.
 - zakończono przebudowę pl. Społecznego w celu wyznaczenia drogi rowerowej po wschodnio - południowej stronie placu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 195 000 zł, w całości poniesiony w 2019 r.

W ramach programu Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2019 przekazano do realizacji ZIM w latach 2019 - 2021 sześć nowych projektów wybranych drogą konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców Wrocławia:

- Budowa integracyjnego placu zabaw przy Zespole Szkół nr 21 we Wrocławiu, ul. P. Ignuta 28 (Projekt WBO 2019 nr 255)
- Karłowicki BRODZIK odNOWA (Projekt WBO 2019 nr 282)
- Skatepark, czyli aktywnie na Piłczycach (Projekt WBO 2019 nr 323)
- Szczęśliwa łączy pokolenia. Etap 1 (Projekt WBO 2019 nr 269)
- Rowerowe Maślice – etap I: pumtrack na Maślicach Wielkich (Projekt WBO 2019 nr 256)
- Sportowe Stabłowice (Projekt WBO 2019 nr 225).

Ponadto w 2019 r. kontynuowano realizację wcześniej przekazanych do realizacji zadań Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego: dwóch z edycji WBO 2016, pięciu z edycji WBO 2017 r. oraz dziesięciu z edycji WBO 2018 (ponadto, jedno zadanie WBO 2018 zostało przekazane do realizacji przez Wrocławskie Inwestycje sp. z o.o.)

Osiągnięto następujące efekty:

- wymarzony plac zabaw i rekreacji przy SP nr 107 ul. B. Prusa 64 (Projekt WBO 2018 nr 204) – opracowano dokumentację projektową
- plac zabaw dla Maślic Wielkich (Projekt WBO 2018 nr 250) - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano:
 - plac zabaw o nawierzchni żwirowej z odwodnieniem - dziewięć urządzeń zabawowych
 - ścieżkę sensoryczną o pow. 14,6 m²
 - obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci)

- rewitalizacja placu zabaw ul. Stanów Zjednoczonych (Projekt WBO 2018 nr 100) - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano:
 - przebudowę boiska do koszykówki i siatkówki o wym. 13 x 24 m wraz z wykonaniem nawierzchni EPDM z odwodnieniem
 - dojścia do boiska, piłkochwyty;
 - remont słupów oświetleniowych wraz z montażem opraw LED
 - uporządkowanie terenów zielonych
- Sołtysowice - rozbudowa placu zabaw (Projekt WBO 2018 nr 328) - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano:
 - przebudowę placu zabaw o nawierzchni żwirowej z odwodnieniem – dziesięć urządzeń zabawowych;
 - piłkochwyty, dojścia do placu zabaw o nawierzchni mineralnej z odwodnieniem.
- Poświętne - siłownia na świeżym powietrzu (Projekt WBO 2018 nr 191) - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano:
 - siłownię terenową (sześć podwójnych urządzeń) oraz zestaw do kalisteniki,
 - ścieżkę pieszą o nawierzchni mineralnej,
 - elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery);
- historyczna ścieżka zdrowia w Parku im. Jana Kasprowicza na Karłowicach - etap I (Projekt WBO 2018 nr 239) opracowano dokumentację projektową;
- boisko ze sztuczną nawierzchnią wraz z boiskiem do koszykówki - SP 81, ul. Jastrzębia (Projekt WBO 2018 nr 244) - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano:
 - boisko do piłki nożnej ze sztucznej trawy o wym. 46 x 26 m w miejscu starego boiska asfaltowego
 - boisko do streetballa i siatkówki o nawierzchni EPDM o wym. 24 x 13 m w miejscu starego boiska asfaltowego
 - piłkochwyty oraz elementy małej architektury (ławki i kosze na śmieci)
- boisko wielofunkcyjne - ul. Maślicka i ul. Lidzbarska (Projekt WBO 2018 nr 294) – opracowano dokumentację projektową
- 113 na sportowo - ul. Zemska, Nowy Dwór (Projekt WBO 2018 nr 405) - opracowano dokumentację projektową oraz wykonano:
 - boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni o wym. 24 x 15 m (boisko do siatkówki i badmintona)
 - boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni o wym. 32,1 x 19,1 m (boisko do koszykówki i siatkówki)
 - wielofunkcyjną nawierzchnię mineralną np. do gry w petanque/ bule
 - przebudowę i remont części chodników w północno - zachodniej części terenu szkoły
 - piłkochwyty oraz elementy małej architektury (ławki i kosze na śmieci),
 - oświetlenie i monitoring,
 - dojścia do boisk;
- szlakiem herbów Wrocławia - renowacja zabytkowych herbów miasta na wrocławskich elewacjach (Projekt WBO 2018 nr 413) - opracowano dokumentację konserwatorską (dokumentacja sfinansowana z wydatków bieżących ZIM poza WPI/270)
- w ramach realizowanych łącznie projektów WBO Plac zabaw obok niecki Brodzika na Karłowicach (Projekt WBO 2016 nr 115) oraz Brodzik - plac zabaw, drugi etap (Projekt WBO 2017 nr 265) wykonano:
 - urządzenia zabawowe – 5 szt.
 - elementy małej architektury
 - stoły z grami planszowymi z ławkami
- zagrajmy w kosza - remont boiska do koszykówki - SP nr 37 ul. Sarbinowska (Projekt WBO 2017 nr 426) odebrano i rozliczono sprawozdanie z prowadzonego w 2018 r. nadzoru archeologicznego
- sportowe Osiedle - Etap II - SP nr 76 ul. Wandy (Projekt WBO 2017 nr 607) w zakresie rozliczenia nadzoru archeologicznego;

- zielone boisko (jak Zielona Wyspa) w centrum Ołbina, przy Jedynce - SP nr 1 ul. Nowowiejska (Projekt WBO 2017 nr 329) skorygowano ustawienie oświetlenia boiska
 - w ramach realizowanych łącznie projektów WBO Zachodnie Centrum Sportu - kompleks boisk do piłki nożnej II etap (Projekt WBO 2017 nr 546) oraz Zachodnie Centrum Sportu - kompleks do piłki nożnej - etap I Projekt WBO 2016 nr 435) w trybie projektuj i buduj opracowano dokumentację projektową oraz na jej podstawie wykonano:
 - boisko główne o wym. 110 x 66 m oraz boisko treningowe o wym. 80 x 65 m o nawierzchni z trawy naturalnej,
 - ogrodzenie zewnętrzne i wewnętrzne oraz dojścia,
 - piłkochwyty oraz elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery)
 - dwie wiaty dla zawodników oraz trybuny
 - siłownię terenową – pięć podwójnych urządzeń
- Efektom realizacji zadań jest lepsze zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnych na wrocławskich osiedlach.

- **Realizacja programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego**

Cel zadania:

Rewitalizacja obszarów zabudowy mieszkaniowej „Rewitalizacja miasta Wrocławia”

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 327 250 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Dokumentacje projektowe dla zadań:

- rewitalizacja kamienicy przy ul. Kniaziewicza 36 - przekazano do Zarządu Zasobu Komunalnego
- rewitalizacja kamienicy przy ul. Kniaziewicza 38 - przekazano do Zarządu Zasobu Komunalnego
- rewitalizacja kamienicy przy ul. Kniaziewicza 39 - przekazano do Zarządu Zasobu Komunalnego

Roboty budowlane dla zadania:

Rewitalizacja budynku kawiarenki przy fosie ul. Podwale - Kołłątaja.

Zakres inwestycji obejmuje wykonanie robót budowlanych związanych z rewitalizacją budynku kawiarenki nad fosą przy skrzyżowaniu ul. Podwala i ul. Kołłątaja – Etap I, w szczególności: przebudowę i rewaloryzację budynku wraz ze schodami zewnętrznymi do pomieszczeń dawnej stacji redukcji gazu, odbudowę i przebudowę budynku pawilonu mającego pomieścić w przyziemiu kawiarnię z zapleczem sanitarnym, z instalacjami sanitarnymi, elektrycznymi i niskoprądowymi, remont piwnicy budynku w zakresie robót naprawczych, zabezpieczających konstrukcję i szczelność ścian oraz wykonania zaplecza gospodarczego i technicznego kawiarenki, przebudowę strefy chodnika, budowę przyłączy: instalacji elektrycznej, budowę złącza kablowego, wykonanie przyłączy wody i kanalizacji sanitarnej z połączeniem z siecią miejską, instalacje zewnętrznej klimatyzacji.

- **Prace przygotowawcze i zadania towarzyszące inwestycjom infrastrukturalnym**

Cel zadania:

Wykonanie prac przygotowawczych i projektowych dla noworozpoczynanych zadań

Poniesione w 2019 r. nakłady: 577 000 zł

W 2019 r. realizowano:

Dokumentacje projektowe, ekspertyzy i prace budowlane m. in. dla zadań:

- pełnienie nadzoru inwestorskiego w zakresie pielęgnacji zieleni, wykonanej w ramach inwestycji pn.: „Nasadzenia drzew i krzewów w parku przy ul. Awicenny we Wrocławiu”
- nadzór autorski w ramach wykonania nasadzeń na terenie Szkoły Podstawowej nr 81, Szkoły Podstawowej nr 90 i Zespołu Szkół nr 14

- wykonanie nasadzeń na terenie Zespołu Szkół nr 14, Szkoły Podstawowej nr 9
- opracowywanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Prace budowlane - konserwatorskie w budynku Biura Wystaw Artystycznych przy ul. Wita Stwosza we Wrocławiu w podziale na etapy: Etap 1: awaryjne zabezpieczenie płyt kamiennych w części balkonowej portyku, Etap 2: remont zabytkowego portyku przy wejściu głównym, Etap 3: remont/wzmocnienie lub wymiana kolumny w holu głównym”
- wykonanie zabezpieczeń siatkami portyku wejściowego od strony ulicy przed niepożądanym upadkiem elementów wystroju architektonicznego na przechodzących, wykonanie podparcia fragmentu stropu nad piwnicą
- wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej z opinią ornitologiczną i chiropterologiczną z przeglądu budynku oficyny przy ul. Traugutta 81 we Wrocławiu
- opracowanie dokumentacji projektowej zamiennej w zakresie placu zabaw dla inwestycji pn. „Budowa budynku Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej NOWE ŻERNIKI we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu”
- pełnienia nadzoru inwestorskiego w zakresie zieleni, w okresie wykonywania nasadzenia drzew i krzewów oraz założeniem trawników na osiedlu Gaj w rejonie ul. Kłodzkiej we Wrocławiu
- opracowanie dokumentacji projektowej remontu i przebudowy 2 i 3 piętra budynku przy ul. Semaforowej 5 we Wrocławiu
- wykonanie instalacji wentylacji grawitacyjnej wspomagananej oraz instalacji grzewczej elektrycznej w piwnicy budynku przy ul. Pszczelarskiej 7 we Wrocławiu;
- wykonanie robót budowlanych polegających na zabezpieczeniu części dachu budynku Ośrodka Działań Społeczno - Kulturalnych PIAST przy ul. Rękodzielniczej 1 we Wrocławiu
- wykonanie robót budowlanych polegających na dostawie, montażu i uruchomieniu systemu zdalnego załączania za pomocą SMS oświetlenia boiska przy Zespole Szkół nr 9 przy ul. Krajewskiego 1 we Wrocławiu;
- opracowanie inwentaryzacji budowlanej, ekspertyzy technicznej oraz ekspertyzy dotyczącej stanu ochrony przeciwpożarowej budynku Strefy Kultury Wrocław IMPART przy ul. Mazowieckiej 17 we Wrocławiu”
- wykonanie inwentaryzacji zewnętrznej sieci kanalizacyjnej na terenie siedziby Straży Miejskiej przy ul. Na Grobli 14/16
- opracowanie ekspertyzy technicznej dotyczącej określenia przyczyny zalewania wraz z opracowaniem środka zaradczego, pomieszczeń lokalu usługowego zlokalizowanego w przejściu podziemnym na skrzyżowaniu ulic Świdnickiej i Kazimierza Wielkiego we Wrocławiu
- wykonanie operatu określającego wartość gruntu rolnego w klasie RIIIa o łącznej powierzchni 0,0058 ha, położonego na działce nr 7/5 AM 25 obręb Oporów we Wrocławiu.

PRACE PRZYGOTOWAWCZE I ZADANIA TOWARZYSZĄCE INWESTYCJOM DROGOWYM

Cel zadania:

Wykonanie prac przygotowawczych i projektowych dla noworozpoczynanych zadań.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 522 000 zł

W ramach zadania w 2019 r.:

- zrealizowano „Wyznaczenie przejścia dla pieszych oraz tymczasowych przystanków autobusowych przy ul. Awicenny w rejonie przejazdu kolejowego i Dworca PKP Wrocław - Zachodni wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej”. Całkowity koszt realizacji zadania – 48 000 zł, w całości poniesiony z budżetu 2019 r.
- wykonano nasadzenia drzew (242 szt. w następujących lokalizacjach - osiedle Świniary; ul. Smardzowska – Wojszyce; Park Grabiszyński) i krzewów (144 m² w następujących lokalizacjach – ul. Piaskowa, ul. Powstańców Śląskich). Całkowity koszt realizacji zadania – 575 000 zł. Z budżetu 2019 r. wydatkowano kwotę

474 000 zł. Pozostałe środki zostaną wydatkowane do 2022 r. na pielęgnację wykonanych nasadzeń.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z UTRZYMANIEM ZIELENI MIEJSKIEJ W RAMACH PROWADZONYCH INWESTYCJI

Cel zadania:

Realizacja zadań związanych z pielęgnacją zieleni dla inwestycji, które zostały zrealizowane w poprzednich latach przez Zarząd Inwestycji Miejskich

Poniesione w 2019 r. nakłady: 709 140 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy nowego przyłącza wodociągowego do Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej 31 we Wrocławiu
- nasadzenia drzew i krzewów oraz ich pielęgnację w parku przy ul. Awicenny we Wrocławiu
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach rewitalizacji Bulwaru X. Dunikowskiego
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy drogi wraz z infrastrukturą w ul. Łubinowej od ul. Parafialnej do ul. Orawskiej oraz w ul. Motylkowej do ul. Łubinowej do nr 13 we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy chodnika po stronie numerów parzystych w ul. Kowalskiej od przystanku autobusowego na wysokości posesji nr 116-118 do końca zabudowy (posesji nr 150) z infrastrukturą;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Kłodzkiej we Wrocławiu
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice w rejonie ulic Głównej i Towarowej
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy drogi dojazdowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy budynku Domu Pomocy Społecznej oraz budynku mieszkalnego przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu;
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy boiska do piłki nożnej we wnętrzu międzyblokowym w rejonie ul. Orzechowej na osiedlu Gaj we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy budynku V LO przy ul. J. Kuronia we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy i remontu budynku przy ul. Zwycięskiej 8a we Wrocławiu na potrzeby placówki przedszkolnej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą techniczną;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy chodnika w ul. Gorlickiej we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi w ul. Jana Nikliborca we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy terenu sportowo - rekreacyjnego przy ul. Trawowej we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach zagospodarowania terenu wraz z placem zabaw przy ul. Kominiarskiej we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi w ul. M. Suskiego od ul. Jutrzenki do ul. E. i K. Małczyńskich
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach rozbudowy, przebudowy i remontu Szkoły Podstawowej nr 9 wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Nyskiej we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi wraz z infrastrukturą ul. Rdestowej we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy przedszkola z częścią dydaktyczną szkoły, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie 47 - 49 we Wrocławiu

- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy budynku do obsługi boiska sportowego przy ul. Kominiarskiej we Wrocławiu
- nasadzenia drzew oraz ich pielęgnacja w ul. Osobowickiej we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy boiska wielofunkcyjnego wraz ze skocznią w dal na terenie Szkoły Podstawowej nr 83 przy al. Boya-Żeleńskiego 32-38 we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy placu zabaw na terenie Szkoły Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej 13 we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach budowy boiska z naturalnej trawy oraz fragmentu chodnika na terenie Szkoły Podstawowej nr 25 przy ul. Stanisławowskiej 38 - 44 we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach zagospodarowania terenu rekreacyjnego przy ul. Pszczelarskiej 7 we Wrocławiu;
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach zagospodarowania terenu sportowo - rekreacyjnego przy ul. Cynamonowej/Tymiankowej we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach zagospodarowania terenu na osiedlu Gaj w rejonie ul. Kłodzkiej we Wrocławiu
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach remontu i przebudowy budynku przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu dla potrzeb utworzenia Dziennego Domu Pomocy oraz Klubu Integracji Społecznej
- pielęgnacja zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi wraz z odwodnieniem, oświetleniem i Miejskimi Kanałami Technologicznymi w ul. Zawalnej.

TRANSPORT I KOMUNIKACJA

TRANSPORT DROGOWY OSÓB I RZECZY

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2140 ze zm.) i ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. 2019 r. poz. 2493 ze zm.) w zakresie:

Transport drogowy taksówką osobową

- wydano licencji na transport drogowy taksówką osobową – 309
- dokonano zmian licencji w związku ze zmianą pojazdu, tablic rejestracyjnych lub zmianą adresu – 366
- wydano wtórników licencji – 5
- wydano inne decyzje administracyjne – 200
- przeprowadzono egzaminy dla kandydatów na kierowców taksówki osobowej – 43
- liczba osób, które przystąpiły do egzaminu z topografii Wrocławia oraz przepisów prawa miejscowego – 566
- liczba złożonych wniosków o przystąpienie do egzaminu z topografii Wrocławia oraz przepisów prawa miejscowego – 1 016

Transport drogowy osób i rzeczy

- wydano zaświadczenia na potrzeby własne – 72
- wydano zezwolenia na regularny przewóz osób – 12
- wydano zezwolenia na regularny specjalny przewóz osób – 30
- wydano licencje na krajowy transport drogowy rzeczy – 14
- wydano licencje na krajowy transport drogowy osób – 1
- wydano zaświadczenia na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego - 369
- wydano zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego – 64
- wydano licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą – 3
- wydano licencje na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy – 49
- wydano licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem osobowym – 17

UTRZYMANIE KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

W ramach zadań z zakresu funkcjonowania komunikacji zbiorowej zlecono do realizacji:

- **Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu Sp. z o.o. w miejskiej komunikacji tramwajowej i autobusowej**

liczba pociągokilometrów w komunikacji tramwajowej	liczba wozokilometrów w komunikacji autobusowej
13 680 298	25 983 977

- Innym przewoźnikom w komunikacji podmiejskiej

liczba wozokilometrów w komunikacji podmiejskiej				
SEVIBUS S.A.	DLA Sp. z o.o.	Warbus Sp. z o.o.	A21 Sp. z o.o.	RAZEM
365 716,53	655 658,90	351 863,71	1 389 437,57	2 762 676,71

SPŁATA NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU OPŁAT ZA PRZEJAZD BEZ WAŻNEGO BILETU

Zgodnie z Uchwałą Nr LXI/1540/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych rozpatrzone 345 wnioski o umorzenie, odroczenie i rozłożenie na raty należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu, w tym:

- udzielono zgody na umorzenie w 37 przypadkach
- udzielono zgody na rozłożenie na raty należności w 55 przypadkach
- udzielono zgody na odroczenie terminu płatności należności w 1 przypadku
- udzielono odmowy umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia lub pozostawiono bez rozpoznania w 90 przypadku
- przekazano korespondencję od komorników i z Sądów do MPK Sp. z o.o. w 162 przypadkach

KONTROLA PRZEWOŹNIKÓW

Na podstawie obowiązujących umów zawartych między Przewoźnikami a Gminą Wrocław, zarejestrowano łącznie 3 397 810 kontroli punktualności i jakości usług przewozowych komunikacji zbiorowej:

Liczba pomiarów jakości usług przewozowych	Liczba zarejestrowanych kontroli automatycznych	Łączna liczba kontroli
8 235	3 389 575	3 397 810

EMISJA I DYSTRYBUCJA BILETÓW MIEJSKIEJ KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

W ramach programu 100 zadań Prezydenta Wrocławia zrealizowano zadanie likwidacja biletów na linie pospieszne obowiązujące w miejskiej komunikacji zbiorowej. W tym celu został przygotowany projekt uchwały Rady Miejskiej Wrocławia zmieniający uchwałę nr XLVII/2094/17 z dnia 19 października 2017 r. w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalenia wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej, który dnia 21 marca 2019 r. został uchwalony pod nr VI/132/19 i ogłoszony w Dz. Urz. Wojew. Doln. pod poz. 2 146. Od 2 września 2019 r. pasażerowie mogą korzystać z tańszego jednego biletu jednorazowego na wszystkie linie w cenie 3,40 zł zamiast biletu na linie pospieszne i nocne w cenie 3,60 zł. W związku z likwidacją biletów na linie pospieszne zostały obniżone ceny biletów imiennych 60 dniowych z 180,00 zł na 170,00 zł, semestralne 5-miesięczne na dwie dowolne linie z 250,00 zł na 230,00 zł oraz aglomeracyjne z 86,00 zł na 72,00 zł.

Kontynuowano umowę nr WTR/U/1/2014 z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie umożliwienia korzystania z istniejących połączeń kolejowych przez pasażerów posługujących się biletami miejskiej komunikacji zbiorowej na terenie Wrocławia. Umożliwienie korzystania przez pasażerów miejskiej komunikacji zbiorowej z połączeń kolejowych na terenie Wrocławia cieszy się coraz większą popularnością, w 2019 r. przewieziono kolejną ponad 4 mln pasażerów, co stanowi wzrost o 70% w stosunku do

2018 r. Ponadto w omawianym okresie przygotowano i podpisano nową umowę z Kolejami Dolnośląskimi S.A i Przewozami Regionalnymi sp. z o.o. nr WTR/U/5/2019 o świadczenie usługi przewozu liniami kolejowymi na terenie Wrocławia, której przedmiotem jest przewóz w 2020 r. pasażerów miejskiej komunikacji zbiorowej pociągami ww. przewoźników kolejowych.

W omawianym okresie w miejskiej komunikacji zbiorowej razem sprzedano 34 950 100 szt. biletów poprzez system URBANCARD Wrocławska Karta Miejska:

- 10 190 388 szt. biletów jednorazowych
- 23 848 410 szt. biletów czasowych
- 909 572 szt. imiennych biletów okresowych
- 690 szt. biletów okresowych na okaziciela
- 1 040 szt. biletów grupowych

Ogromną popularnością wśród pasażerów miejskiej komunikacji zbiorowej cieszy się sprzedaż biletów w systemie URBANCARD poprzez nowoczesne urządzenia - kasowniki zamontowane w pojazdach miejskiej komunikacji zbiorowej, w których płatności wnoszone są poprzez zbliżeniowe karty płatnicze oraz NFC. Przy ich użyciu sprzedano w 2019 r. ponad 22 mln szt. biletów jednorazowych i czasowych, tj. 58% wszystkich biletów sprzedawanych w sieci dystrybucji systemu URBANCARD. Pozostałe kanały dystrybucji biletów: Internet, automaty stacjonarne, kioski, aplikacje mobilne, łącznie sprzedały 42% biletów.

Internet	komórka	sprzedaż hurtowa	terminale mobilne (automaty w pojazdach)	punkty sprzedaży biletów (np. kioski)	terminale samoobsługowe (automaty na ulicach)	SUMA
140 879	670 130	1 071 100	22 986 506	3 149 753	6 931 732	34 950 100

Sieć dystrybucji biletów systemu URBANCARD została rozszerzona o nowe dwie aplikacje mobilne: SkyCash oraz mPay, w sumie pasażerowie mają do dyspozycji cztery aplikacje, przy użyciu których mogą nabyć bilety miejskiej komunikacji zbiorowej.

W komunikacji międzygminnej organizowanej przez Wrocław dla gmin: Miękinia, Wisznia Mała, Długołęka oraz do 28 lutego 2019 r. Siechnice sprzedano 527 889 szt. biletów jednorazowych oraz 14 244 szt. biletów okresowych.

Ponadto sprzedano 34 725 szt. biletów aglomeracyjnych, które umożliwiają pasażerom korzystanie z komunikacji sąsiednich gmin i Wrocławia, oraz z komunikacji Wrocławia i kolejowych przewozów realizowanych przez Przewozy Regionalne sp. z o.o.

Przygotowano i podpisano z Przewozami Regionalnymi sp. z o.o. umowę na dystrybucję w roku 2020 biletów aglomeracyjnych, tzw. pociąg/tramwaj/autobus, zastępując znaczek aglomeracyjny, który był naklejany na bilet kolejowy, jednym biletem drukowanym z systemu przewoźnika kolejowego.

INNE ZADANIA ZWIĄZANE Z EMISJĄ I DYSTRYBUCJĄ BILETÓW MIEJSKIEJ KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

Przeprowadzono postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na druk biletów miejskiej komunikacji zbiorowej.

Zawarto:

- 3 umowy na dystrybucję biletów aglomeracyjnych z operatorami komunikacji gmin : Czernica, Siechnice, Kąty Wrocławskie
- 2 aneksy przedłużające termin ważności umowy na wspólny bilet pociąg/tramwaj/autobus oraz w związku z likwidacją biletów na linie pospieszne

- 4 aneksy do umów z przewoźnikami kolejowymi na podstawie których pasażerowie mogli korzystać z komunikacji miejskiej i przewozów kolejowych
- 8 umów na wykupienie usługi przewozowej od Gminy Wrocław
- 1 aneks do umowy na dystrybucję biletów w zakresie zasad przetwarzania danych osobowych
- 1 umowę na dotację celową dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich kolejowych przewozach pasażerskich

Udzielono 25 instytucjom państwowym i samorządowym oraz organizacjom społecznym zgód na bezpłatne przejazdy dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji.

Przygotowano projekt zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie zatwierdzenia Regulaminu przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego świadczonego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o.

PRZETARGI PUBLICZNE ZWIĄZANE Z KOMUNIKACJĄ ZBIOROWĄ

Zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.) przygotowano specyfikację istotnych warunków zamówienia, projekty umów oraz uczestniczo w pracach komisji przetargowych:

Zamówienie publiczne	liczba postępowań
Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz Gminy Miękinia	1

Udzielono jedno zamówienie z wyłączeniem stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych, zgodnie z art. 4 pkt 8 pn. Badanie liczby pasażerów pociągów, wsiadających i wysiadających na stacjach kolejowych w granicach administracyjnych Wrocławia.

ZARZĄDZANIE TRANSPORTEM PUBLICZNYM

W ramach działań w zakresie zarządzania transportem publicznym wprowadzono nowe rozwiązania komunikacyjne:

- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Swojczyce poprzez uruchomienie zastępczej linii autobusowej 715 na trasie Swojczyce – pl. Grunwaldzki
- uruchomienie dodatkowych przystanków w miejscowości Długołęka dla linii 904, 914, 924 (Długołęka-Parkowa skrz. Konopnicka, Szczodre-Trzebnicka (na wys. nr 3a)
- uruchomienie przystanków tramwajowych „Zamkowa” dla linii 3, 4, 10, 23, 33
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Jagodno poprzez przedłużenie linii 110 od Dworca do Galerii Dominikańskiej
- przedłużenie wybranych kursów linii 911 do miejscowości Bielawa
- uruchomienie przystanków tramwajowych Dworska dla linii 31
- poprawa obsługi osiedla Osobowice poprzez zwiększenie częstotliwości kursowania linii 140 w dni robocze
- uruchomienie przystanku Bałtycka (szkoła) dla linii 119 i 142
- uruchomienie przystanku Jordanowska dla linii 607
- uruchomienie przystanków Kromera dla linii 105, 132, 930 w celu poprawy przesiadek pasażerów na inne linie komunikacji zbiorowej
- uruchomienie przystanku „Wzgórze Partyzantów” dla linii autobusowej 110
- wprowadzenie dodatkowych autobusów przegubowych do obsługi linii 602
- uruchomienie nowej linii tramwajowej 16 na trasie Tarnogaj – Zoo przez ul. Pułaskiego i pl. Grunwaldzki
- skierowanie linii autobusowej 145 do osiedla Gaj
- uruchomienie dodatkowych przystanków na terenie gminy Kąty Wrocławskie w Pietrzykowicach, Jaszkotlu, Cesarzowicach, Mokronosie Dolnym dla linii 607
- uruchomienie dodatkowego przystanku Grzybowa dla linii 137 i 937
- uruchomienie przystanku Skarżyńskiego dla linii 106 i 206

- uruchomienie przystanku Siedzikówny i zmiana trasy linii 150
- uruchomienie przystanków Wapienna dla linii 124 i 134
- uruchomienie przystanku Maślicka (staw) dla linii 102, 103, 245
- uruchomienie przystanku Malinowskiego dla linii 110 i 255
- przedłużenie linii 123 i 923 od ul. Głównej do Stadionu Wrocław (Królewiecka)
- uruchomienie przystanku Renoma dla linii A i D
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Jagodno i Gaj poprzez przedłużenie linii 145 do osiedla Jagodno przez ul. Świeradowską
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Polanowice poprzez przedłużenie linii 144 do pętli Polanowice
- skomunikowanie osiedla Swojczyce z osiedlem Biskupin poprzez skierowanie linii 715 przez ul. Monte Casino, Dembowskiego, Tramwajową i Wróblewskiego
- uruchomienie nowych linii strefowych 940, 948, 958 obsługujących Gminę Miękinia
- uruchomienie przystanków autobusowych dla linii 132 i 241 Awicenny (stacja kolejowa)
- uruchomienie nowych przystanków w miejscowości Kiełczów dla linii 911 i 93
- wprowadzenie I etapu usprawnień w komunikacji nocnej poprzez wydłużenie kursowania wybranych linii tramwajowych oraz zwiększenie kursów linii nocnych
- uruchomienie nowej linii autobusowej nocnej 242
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Lipa Piotrowska poprzez uruchomienie nowej linii autobusowej 143
- uruchomienie przystanków most Grunwaldzki dla linii autobusowej D
- poprawa funkcjonowania linii autobusowej 115 poprzez skierowanie do obsługi autobusów przegubowych
- wprowadzenie autobusów przegubowych do obsługi linii 112, 113 i 612 w dni wolne;
- poprawa obsługi komunikacyjnej osiedla Sołtysowice w godzinach wieczornych poprzez uruchomienie dodatkowych kursów na linii 116
- uruchomienie przystanków Kromera (Czajkowskiego) dla linii N
- poprawa funkcjonowania linii N i 251 poprzez skierowania autobusów przegubowych;
- zmiana trasy przejazdu linii 923 od ul. Głównej do pętli Leśnica
- uruchomienie przystanków Kleczkowska dla linii autobusowej K
- uruchomienie nowych przystanków na terenie Gminy Długołęka w miejscowościach Kamień i Dobroszów dla linii 904, 924
- uruchomienie nowych przystanków na terenie Gminy Siechnice w miejscowości Trestno dla linii 120
- oznakowanie miejsca dla osoby niepełnosprawnej na peronach przystankowych na pl. Jana Pawła II w celu umożliwienia wsiadania do pojazdu.

Ponadto:

- opublikowano na stronie internetowej około 1 500 kompletów rozkładów jazdy (dni robocze, soboty, niedziele i święta)
- przygotowano i opublikowano na stronie internetowej 134 komunikaty dotyczące zmian w funkcjonowaniu komunikacji zbiorowej oraz informacji dotyczących zasad odpłatności na czas okres zmian w przebiegu tras linii autobusowych i tramwajowych
- dokonano weryfikacji dostarczonych przez przewoźników ok. 4 447 rozkładów jazdy
- przygotowano do realizacji ok. 183 rozkładów jazdy dla linii podmiejskich
- przygotowano 186 schematów komunikacji zbiorowej
- przygotowano 179 protokołów dla zleconych prac wykonywanych w ramach wprowadzanych zmian w komunikacji zbiorowej
- przygotowano, wydrukowano i wydano do wywieszenia na przystankach około 230 000 arkuszy rozkładów jazdy oraz 265 arkuszy informacji pasażerskiej;
- przygotowano i zlecano do wykonania wymianę rozkładów jazdy, oznaczenie numerów linii kursujących przez dany przystanek oraz wywieszenie innych informacji dla pasażerów średnio w miesiącu na ponad 1 494 przystankach
- zlecano do obsługi średnio w miesiącu 1 559 przystanków;
- przeprowadzono na przystankach 7 144 kontroli jakości wykonanych prac przy rozwieszaniu rozkładów jazdy i informacji pasażerskich

- uczestniczo w 48 spotkaniach i pracach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego;
- w celu dostosowania rozkładów jazdy do istniejących warunków ruchu oraz podaży miejsc do istniejącego zapotrzebowania przeprowadzono obserwacje napełnień i czasów jazdy wybranych linii autobusowych i tramwajowych
- wprowadzono zmiany w funkcjonowaniu systemu do kontroli komunikacji zbiorowej oraz przystanków – Transport Quality Center od wersji 2.3.0. do wersji obecnej 2.3.1.

NADZÓR NAD KLUCZOWYMI INWESTYCJAMI ZWIĄZANYMI Z TRANSPORTEM PUBLICZNYM

Budowa wydzielonej trasy autobusowo - tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia

W związku z uwarunkowaniem rynku i koniecznością powtarzania procedur przetargowych zaplanowano podział inwestycji na następujące etapy:

- Etap I – odcinek od Placu Orłat Lwowskich do Parku Biznesu
- Etap II – budowa odcinka od Parku Biznesu do ul. Rogowskiej
- Etap III – odcinek w ul. Rogowskiej do pętli na Nowym Dworze

W 2019 r. zrealizowano:

Wykonano aktualizację Analizy kosztów i korzyści Projektu, która jest podstawą procedowania przesunięcia terminu do czerwca 2023 r. i podpisania aneksu do umowy o dofinansowanie z Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

W III kwartale 2019 r. uzyskano ZRID dla zadania i rozpoczęto roboty budowlane dla I etapu. Prowadzono stały, bieżący nadzór i monitoring stanu realizacji zadania inwestycyjnego na podstawie udziału w radach technicznych, pozyskiwanych informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów.

Schemat przebiegu trasy autobusowo - tramwajowej na Nowy Dwór

Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - etap III - Budowa trasy tramwajowej wzdłuż ul. Popowickiej - Starogroblowej - Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły wraz z przebudową wiaduktu nad ul. Długą oraz budową zintegrowanego węzła tramwajowo - kolejowego Wrocław – Popowice

W 2019 r. zrealizowano:

Wykonano w ramach całego projektu aktualizację analizy kosztów i korzyści, która była podstawą do podpisania aneksu nr 1 do umowy o dofinansowanie z Centrum Unijnych Projektów Transportowych z terminem realizacji do czerwca 2023 r.

Prowadzono stały, bieżący nadzór i monitoring stanu realizacji zadania inwestycyjnego na podstawie udziału w radach technicznych, pozyskiwanych informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów.

W zakresie trasy tramwajowej w ul. Hubskiej zakończono roboty budowlane, rozliczono zadanie oraz oddano inwestycję do użytkowania. Zakończono również mediacje i podpisano ugodę w zakresie rozliczenia finansowego z firmą budowlaną Balzola.

Trasa tramwajowa w ul. Hubskiej

Trasa tramwajowa w ul. Hubskiej

W 2019 r. w ramach budowy trasy tramwajowej wzdłuż ulic Popowickiej - Starogrobłowej - Długiej we Wrocławiu zrealizowano:

Rozstrzygnięto przetarg na roboty budowlane dla podetapu IA i wybrano wykonawcę robót budowlanych firmę Budimex. W III kwartale rozpoczęto rozbudowę układu drogowego wraz z budową torowiska na odcinku od wyjazdu z terenu centrum handlowego przy ul. Długiej, poza zjazd na teren Politechniki Wrocławskiej. Etap ten realizowany jest wspólnie z PKP PLK i jest to podyktowane koniecznością koordynacji prac w obrębie przebudowywanego wiaduktu kolejowego Wrocław Szczepin, który będzie zintegrowany z przystankiem tramwajowym.

Postępowania przetargowe dla podetapu IB i II planowane są do realizacji w roku 2020 a roboty budowlane do 2023 r.

Trasa tramwajowa wzdłuż ul. Popowickiej - Starogrobłowej - Długiej

SYSTEM PARKUJ I JEDŹ WE WROCŁAWIU

Cel zadania:

Stworzenie systemu parkingów umożliwiających przesiadkę do pojazdów komunikacji miejskiej w celu redukcja niskiej emisji transportowej oraz poprawy transportowej mobilności mieszkańców.

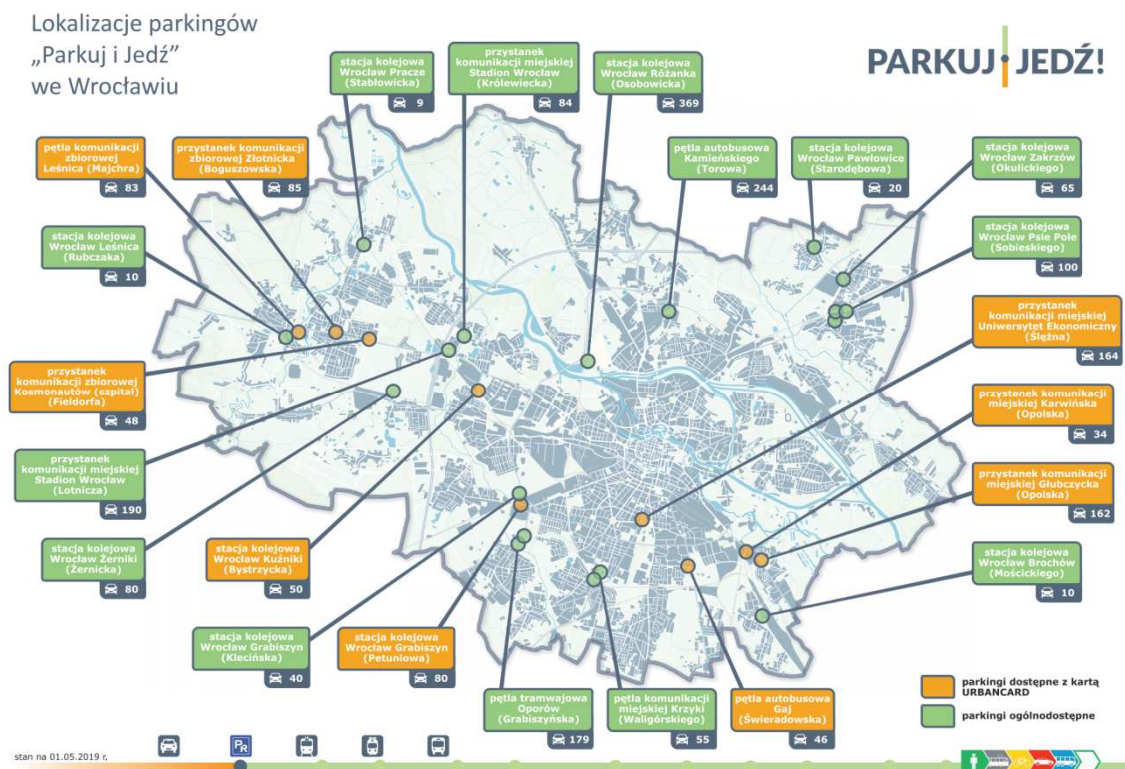
Z końcem 2018 r. ukończono budowę 12 naziemnych obiektów „parkuj i jedź” w 11 lokalizacjach na terenie Wrocławia przy wybranych pętłach, przystankach tramwajowych, a także przystankach kolejowych. Rezultatem realizacji projektu są nowe, dobrze oznakowane miejsca parkingowe zachęcające do przesiadki na miejską komunikację zbiorową. Tym samym Wrocław posiada już 24 parkingi typu parkuj i jedź na ok. 2 207 miejsc postojowych. W 2019 r. Rada Miejska Wrocławia uchwaliła regulamin w sprawie zasad parkowania, a na 9 z nich wprowadziła system o kontrolowanym dostępie. System nadzoru wjazdu i wyjazdu dotyczy niżej wymienionych obiektów o łącznej liczbie około 610 miejsc postojowych:

- w rejonie pętli tramwajowej Leśnica
- przy przystankach komunikacji miejskiej Kosmonautów – Boguszowska
- przy przystankach komunikacji miejskiej Kosmonautów – gen. Fieldorfa
- w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Kuźniki
- w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Grabiszyn

- przy przystankach komunikacji miejskiej Ślężna – Kamienna;
- przy przystankach komunikacji miejskiej Bardzka – Świeradowska
- przy przystankach komunikacji miejskiej Opolska – Głubczycka
- przy przystankach komunikacji miejskiej Opolska – Karwińska

Przeanalizowano wskaźniki rezultatu w okresie 12 miesięcy po oddaniu do użytkowania parkingów w Etapie I. System osiągnął wyższe niż szacowane wstępnie wskaźniki rezultatu.

Lokalizacje parkingów "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu

wskaźnik	wartość prognozowana	wartość osiągnięta
Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt.]	60 984	106 981
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂]	157,98	277,20

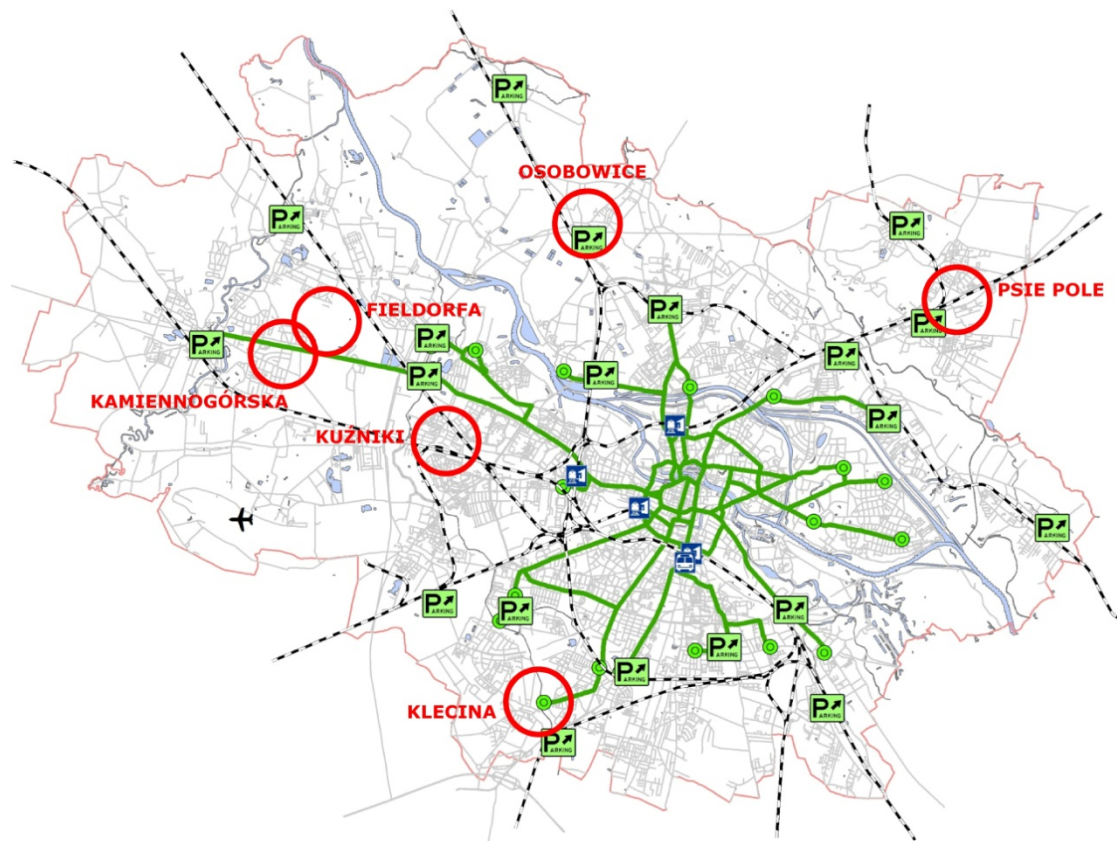
Rozpoczęto przygotowania Etapu II projektu obejmującego budowę kolejnych parkingów „Parkuj i jedź” na terenie Wrocławia. Przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne w celu poznania preferencji kierowców odnośnie optymalnych lokalizacji nowych parkingów, a także odnośnie pilności ich realizacji.

Przygotowano i złożono wniosek o dofinansowanie „Budowy systemu parkingów Parkuj i jedź we Wrocławiu – etap II” z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego. W efekcie 18 grudnia 2019 r. podpisano umowę o dofinansowanie Projektu w wysokości 85%. W ramach zadania powstanie ok. 240 miejsc postojowych w 6 lokalizacjach.

W ramach prac wykonanych przez ZDIUM zakończono budowę parkingu "Parkuj i jedź" w rejonie dworca kolejowego Wrocław Psie Pole (parking nr 4). Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 761 000 zł, w tym w 2019 r. wydano 208 000 zł.

Jednocześnie wszczęto postępowanie w trybie „projektuj i buduj” na realizację pozostałych zadań projektu.

Lokalizacje parkingów "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu dla Etapu II

Osiągnięto następujące efekty:

Rezultatem realizacji projektu są nowe, dobrze oznakowane miejsca parkingowe zachęcające do przesiadki na miejską komunikację zbiorową oraz kolejową.

ROZBUDOWA SYSTEMU ZARZĄDZANIA RUCHEM WE WROCŁAWIU, W TYM O NOWE SYGNALIZACJE ŚWIETLNE, WYŚWIETLACZE ITS ORAZ APLIKACJĘ MOBILNĄ

Cel zadania:

Podwyższenie standardu i warunków przejazdu komunikacją zbiorową. Realizacja zadania wpisuje się w działania w ramach Smart City Wrocław.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 2 120 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

W ramach zadania, przewidziane jest wdrażanie m.in. zakresu integracji miejskich systemów dziedzinowych obsługujących zgłoszenia związane z transportem, w celu zapewnienia:

- automatycznego przepływu informacji w jednostkach miejskich o utrudnieniach transportowych, które są powiązane z obsługiwanymi zgłoszeniami (dotyczącymi awarii, nieprawidłowości, utrudnień, spostrzeżeń mieszkańców do usunięcia lub analizy zgodnie z posiadanymi kompetencjami przez różne jednostki miejskie). Integracja systemów i procesów dotyczyć ma SupportCenter ZDiUM, HelpDesk Ekosystem, HelpDesk ITS, DART CZK UM, SWPGDR MPK, ServiceDeskPlus CUI. Integracja zapewni stały i aktualny dostęp do wiedzy na temat aktualnie występujących problemów wymagających obsługi, a dyspozytorom jednostek udostępni wiedzę na temat

zgłoszeń już zarejestrowanych, ich statusie, sposobie rozwiązania, terminie usunięcia. Dzięki temu będą mogli udzielać wiarygodnych pod względem aktualności informacji dla mieszkańców

- optymalizacji procesu rozpatrywania zgłoszeń i usuwania ich negatywnych skutków dla transportu i mieszkańców.

W ramach zadania zrealizowano część dotyczącą rozbudowy systemu sterowania ruchem w zakresie:

- opracowania przez Wykonawcę i uzgodnienie Dokumentacji projektowej
- opracowania przez Wykonawcę i uzgodnienie szczegółowego Harmonogramu prac
- dostawy i uruchomienie narzędzi raportowych, statystycznych i wizualizacyjnych
- opracowanie dokumentacji obejmującej aktualizację detekcji, punktów zdarzeniowych oraz stref skrzyżowań
- opracowania i uzgodnienie dokumentacji uruchomienia wyświetlaczy i opracowania reguł dla poszczególnych relacji tramwajowych
- opracowania na podstawie wytycznych Zamawiającego i uzgodnienie z Zamawiającym dokumentacji scenariuszy testów funkcjonalnych i integracyjnych
- inwentaryzacji istniejących reguł i strategii zarządzania ruchem na skrzyżowaniach włączonych do systemu sterowania ruchem we Wrocławiu
- opracowania listy skrzyżowań, dla których należy zaprojektować wsparcie dla autobusów.

W ramach części dotyczącej rozbudowy narzędzi informatycznych w 2019 r. dokonano odbioru w zakresie:

- opracowania i uzgodnienia dokumentacji projektowej dla Infrastruktury Przetwarzania i Przechowywania Danych
- dostawy sprzętu i Oprogramowania Systemowego
- instalacji i konfiguracji dostarczanego sprzętu i Oprogramowania Systemowego.

ZARZĄDZANIE I ORGANIZACJA RUCHU DROGOWEGO

Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu

W 2019 r. realizowano zadania na terenie miasta w zakresie zarządzania i organizacji ruchu drogowego.

Zatwierdzono 2 825 projektów organizacji ruchu, wydano 587 opinii w zakresie obsługi komunikacyjnej.

W ramach prac własnych opracowano i przekazano do realizacji do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta 217 projektów organizacji ruchu i korekt sygnalizacji świetlnej.

Projekty opracowane przez Dział Organizacji Ruchu Drogowego można podzielić na następujące grupy tematyczne:

- korekta oznakowania docelowego
- korekta docelowych programów sygnalizacji świetlnej
- projekty zastępczej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej
- projekty lokalizacji urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (słupki, bariery, lustra drogowe)
- projekty lokalizacji zastrzeżonych miejsc postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych.

W 2019 r. wydano 50 decyzji na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (w tym 3 decyzje odmowne) oraz 24 zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego.

Dział Zarządzania Ruchem corocznie podejmuje działania związane z organizacją ruchu w rejonie cmentarzy w okresie Wszystkich Świętych.

Dział Zarządzania Ruchem prowadzi ciągły nadzór nad funkcjonowaniem ruchu w mieście poprzez obserwacje, objazdy, kontrole czasu przejazdu przez miasto. Wynikiem tych obserwacji jest podejmowanie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa i płynności ruchu uczestników ruchu drogowego poprzez:

- korekty programów sygnalizacji świetlnej - korekta długości (wydłużenie) otwarć dla pieszych lub rowerzystów

- zmiany harmonogramów tygodniowej pracy sygnalizacji świetlnej polegające na wprowadzeniu wydłużeniu pracy sygnalizacji świetlnej, w celu poprawy bezpieczeństwa
- zmiany programów sygnalizacji
- wydłużeniu na sygnalizatorach otwarć zezwalających na ruch pojazdom komunikacji zbiorowej na skrzyżowaniach
- poprawę koordynacji pracy sygnalizacji
- dopasowanie długości światła zielonego do aktualnego natężenia ruchu.

Zgodnie z wydanym w 2016 r. Zarządzeniem Prezydenta w sprawie zasad i trybu rozpatrywania wniosków o wyznaczenie dodatkowych miejsc postojowych, zastrzeżonych dla pojazdów osób niepełnosprawnych w 2019 r. sporządzono 44 projekty na lokalizację „kopert” w pasie dróg publicznych Wrocławia.

Wjazd do miasta pojazdów ciężarowych

W 2011 r. w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz usprawnienia miejskiej komunikacji a także poprawy przepustowości dróg na obszarze Wrocławia wprowadzono w ciągu dróg krajowych organizację ruchu zakazującą wjazd do Wrocławia dla pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton, w godzinach szczytu komunikacyjnego i w godzinach nocnych. Zgodnie z zasadami wydawania zezwoleń, które co roku podlegają modyfikacji, jedynie firmy transportowe spełniające określone warunki otrzymują przepustki uprawniające do wjazdu na teren miasta.

- 2011 r. – 6 720 szt.
- 2012 r. – 5 200 szt.
- 2013 r. – 4 117 szt.
- 2014 r. – 4 272 szt.
- 2015 r. – 3 793 szt.
- 2016 r. – 3 786 szt.
- 2017 r. – 3 198 szt.
- 2018 r. – 2 820 szt.
- 2019 r. - 3 696 szt.

Kategoryzacja dróg na terenie Wrocławia

Celem zadania było porządkowanie stanów terenowo prawnych dróg na terenie Wrocławia głównie poprzez nadawanie drogom (ulicom) odpowiedniej kategorii wynikającej z ustawy o drogach publicznych.

W ramach realizacji zadania:

- zebrano, oceniono i zweryfikowano materiały niezbędne dla przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie działań dotyczących sieci dróg we Wrocławiu - obejmujących ustalanie i opiniowanie ich przebiegu, nadawanie lub zmianę kategorii, wyłączenia z użytkowania
- prowadzono niezbędne uzgodnienia z: Wydziałami UMW, Zarządem Dróg i Utrzymania, Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim, Urzędami gmin ościennych
- zgłaszano oraz opiniowano konieczność regulacji stanów terenowo - prawnych pasów drogowych(konieczne podziały geodezyjne, prostowanie bądź uzupełnianie zapisów w ewidencji gruntów ZGKiKM lub w wykazie dróg ZDiUM).

Najważniejszym efektem powyższych działań jest pozbawienie na terenie Miasta kategorii drogi krajowej nr 98 i zaliczenie jej do kategorii dróg gminnych. Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra infrastruktury z dnia 23 września 2019 r. w sprawie pozbawienia dróg kategorii dróg krajowych i jego wejściem w życie z dn. 1 stycznia 2020 r. z dniem tym wchodzi również: uchwała nr LVI/1320/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie zaliczenia do kategorii dróg gminnych wskazanych ulic we Wrocławiu oraz uchwała nr LXII/1443/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dn. 13 września 2018 r. w sprawie ustalenia przebiegu istniejących dróg powiatowych i gminnych we Wrocławiu.

Inne działania

Dział Zarządzania Ruchem wydaje identyfikatory uprawniające do wjazdu pod znak B-1 na teren Ostrowa Tumskiego oraz ulic w ścisłym centrum Wrocławia.

W 2019 r. wydano 261 sztuk tego typu identyfikatorów.

W ramach wykonywanych zadań koordynowano i wprowadzano znaczące zdarzenia drogowe na terenie miasta Wrocławia powodujące utrudnienia w ruchu kołowym do bazy SIP UM za pomocą aplikacji GIS. Koordynowano i wprowadzano aplikację oznakowania tonażowego na terenie miasta.

Dwa razy w roku dokonuje się przeglądu poprawności oznakowania pionowego i poziomego, w wyniku którego dokonywane są bieżące korekty oraz pomiar czasu przejazdu przez miasto po trasach: wschód – zachód; północ – południe.

Prowadzona jest ścisła współpraca z Komendą Miejską Policji w celu pozyskania danych dotyczących wypadków oraz kolizji na terenie miasta Wrocławia.

Tworzono mapę mającej na celu wskazanie miejsc potencjalnie niebezpiecznych.

wykonane czynności	Liczba
wydane zatwierdzenia do projektów technicznych organizacji ruchu w tym: docelowe - 489 tymczasowe - 2336	2 825
odbory i kontrole oznakowania w pasie drogowym	350
załatwione wnioski z zakresu organizacji ruchu	1 350
udział w naradach i spotkaniach dotyczących inżynierii ruchu	370
prowadzenie Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	48
wnioski rozpatrzone przez Komisje Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	1 518
opracowanie projektów technicznych zmian organizacji ruchu docelowego oraz programów sygnalizacji świetlnej	217
opracowanie projektów technicznych lokalizacji zastrzeżonych miejsc postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych	44
wydane opinie w zakresie obsługi komunikacyjnej	587
wydane opinie w zakresie lokalizacji ogródków letnich	308
wydane opinie w zakresie lokalizacji reklam	63
wydane decyzje w sprawie wykorzystania dróg w sposób szczególny: w tym: pozytywne - 47 negatywne - 3	50
wydane zezwolenia na przejazd pojazdem nienormatywnym	24
wydane zezwolenia na całodobowy wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dmc powyżej 18t	3 696
wydane identyfikatory na dojazd do cmentarzy w celu zaopatrzenia stoisk handlowych w okresie Wszystkich Świętych	54
wydane identyfikatory uprawniające do wjazdu pod znak B-1 w ścisłym centrum Wrocławia	261

TRANSPORT KOLEJOWY

Prace w ramach Projektu „Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów we WrOF”

Cel zadania:

Zadanie realizowane w koordynacji z PKP PLK S.A. mające na celu przywrócenie przewozów pasażerskich we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym. Zakres Gminy Wrocław to budowa parkingów przesiadkowych dla samochodów i rowerów, dojść pieszych do przystanków kolejowych w trzech lokalizacjach: Wojnów, Wojnów Wschodni, Strachocin.

W 2019 r. zrealizowano:

Wyłoniono i podpisano umowy z Wykonawcami wszystkich trzech zadań w trybie "projektuj i buduj" z terminem wykonania do grudnia 2020 r. Wrocław Wojnów, w ramach którego zostanie wybudowany parking wraz z dwoma zadaszonymi wiatami rowerowymi bezpośrednio przy peronie przystanku kolejowego oraz brakujący ciąg pieszy w ul. Przy Torze. Wykonano projekt techniczny i oczekiwano na uzyskanie pozwolenia na budowę. Wrocław Wojnów Wschodni, w ramach którego zostanie wybudowana droga dojazdowa do przystanku kolejowego dł. ok. 170 mb wraz z wykonaniem miejsc postojowych. Wrocław Strachocin, w ramach którego zostanie wybudowana wiata rowerowa i ciąg pieszy.

Rozpoczęto procedurę związaną z pozyskaniem od PKP PLK S.A. oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa gruntów niezbędnych do realizacji zakresu Gminy Wrocław planowanego w ramach tego Projektu.

Podpisano aneks nr 2 do umowy o dofinansowanie z terminem wykonania zadania do czerwca 2021 r.

WROCLAWSKI WĘZŁ KOLEJOWY

W 2019 r. rozpoczęto współpracę w PKP oraz wybranym projektantem nad Studium wykonalności Wrocławskiego Węzła Kolejowego. Ten dokument pozwoli na rozpoznanie potrzeb w zakresie inwestycji kolejowych na terenie Aglomeracji Wrocławskiej. Studium Wykonalności dla Wrocławskiego Węzła Kolejowego ma być narzędziem do planowania przyszłych inwestycji kolejowych. Koordynowana jest współpraca w tym zakresie obejmująca przygotowanie wytycznych miasta w zakresie potrzeb kolejowych, modelowań transportowych oraz analiz przestrzennych. Prace nad tym zadaniami będą kontynuowane w 2020 r. i kolejnych latach.

Prowadzono analizy przestrzenne związane z linią 143 i poprawą jej dostępności dla mieszkańców Wrocławia w powiązaniu z rozwojem terenów mieszkaniowych w jej sąsiedztwie.

PLANOWANIE TRANSPORTU I MOBILNOŚCI

WROCLAWSKA POLITYKA MOBILNOŚCI

- Bieżący monitoring Wrocławskiej polityki mobilności - przygotowanie podsumowania mierników i czynników będących elementami monitoringu Wrocławskiej polityki mobilności za 2018 r.
- Prezentacja monitoringu i wdrażania WPM na Komisji Komunikacji RMW i Radzie Mobilności.
- Organizacja i udział w pracach Rady Społecznej ds. Polityki Rowerowej.
- Organizacja i udział w pracach Rady Społecznej ds. Mobilności.

PLAN ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ DLA WROCŁAWIA POD HASŁEM „RUCH MIASTA”

- Przygotowanie projektu uchwały w sprawie przyjęcia Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wrocławia, przedstawienie na komisjach Rady Miejskiej – Plan został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia nr VIII/194/19 z dnia 11 kwietnia 2019 r.
- Monitoring PZMM – przygotowanie metodologii zbierania danych, zebranie wskaźników bazowych za 2018 r. oraz przygotowanie raportu bazowego z opisem działań podlegających monitorowaniu.
- Przygotowanie zlecenia polegającego na opracowaniu materiałów informacyjnych wspierających tworzenie planów mobilności składającego się z poradnika „Zrób to sam...czyli jak zrobić i wdrożyć Plan Mobilności” oraz broszury „Po co Ci plan...czyli dlaczego warto zrobić Plan Mobilności” (zadanie zakończono i odebrano w grudniu 2019 r.).

ZAGADNIENIA TRANSPORTOWE I MOBILNOŚCIOWE W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Jednym z ważniejszych zadań jest bieżąca współpraca przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia w zakresie transportu, środowiska i infrastruktury technicznej.

W roku sprawozdawczym realizowano zadania w zakresie:

- współpracy przy przygotowywaniu projektów uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- formułowaniu zamierzeń w zakresie mobilności do obszarów objętych przystąpieniami do sporządzenia planów miejscowych
- opracowania 47 analiz branżowych: komunikacyjnych, środowiskowych i infrastrukturalnych jako prace wstępne do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- opracowywaniu projektów miejscowych planów w zakresie transportowym i mobilnościowym oraz infrastrukturalnym i środowiskowym
- wykonania opracowań z zakresu środowiskowego do projektów planów: ekofizjografii oraz prognoz oddziaływania na środowisko
- przygotowania wniosków i opinii do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium (w tym zmian) w gminach ościennych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

- Udział w warsztatach branżowych dotyczących spójności ustaleń projektu PZPW z dokumentami strategicznymi Miasta.
- Opinia branżowa w zakresie przebiegu docelowego układu dróg krajowych.

Analizy transportowo - przestrzenne związane z rozwojem przestrzennym miasta

- Wytyczne mobilnościowe do projektu Akupunktura Miasta dla tematu konkursowego „Trójkąt na trójkącie czyli zagospodarowania zbiegu ulic Komuny Paryskiej i Kościuszki”, prezentacja wytycznych na warsztatach, udział w sędzię konkursowym.
- Opracowanie koncepcji poprawy warunków mobilnościowych ze szczególnym uwzględnieniem pieszych, rowerzystów oraz transportu zbiorowego w rejonie Zachodniego Śródmieścia Południowego.

- Opracowanie wytycznych mobilnościowych do rozwoju terenów inwestycyjnych w rejonie ul. Zatorskiej (w tym wytycznych konkursowych dla „Konkursu architektoniczno – urbanistycznego z prekwalfikacją kandydatów na opracowanie koncepcji zespołu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej w obszarze pomiędzy ulicami Zatorską i Odolanowską we Wrocławiu”) oraz udział w konkursie w funkcji eksperckiej.
- Udział w opiniowaniu projektu Osiedli Kompletnych.

Wytyczne i opiniowanie

- Opinie do kształtowania terenów zielonych w mieście w zakresie powiązań i funkcji, m.in.: dla Klina Wojszyckiego oraz Klina Pakosławska – Żmigrodzka.
- Udział w spotkaniach w zakresie koordynacji planowanych zadań komunikacyjnych oraz sprawdzania zgodności inwestycji drogowych z planami rozwoju transportu i mobilności miejskiej.
- Opiniowanie dokumentacji projektowych sporządzanych dla inwestycji komunikacyjnych w zakresie zrównoważonej mobilności: ul. Pomorska, ul. Gajowicka, ul. Maślicka, droga lokalna od ul. Żmigrodzkiej, drogi dojazdowe realizowane w ramach programu inicjatyw lokalnych.

Inne prace planistyczne

- Koordynacja działań w zakresie przygotowania koncepcji Promenady Krzyckiej wraz z odcinkowym przygotowaniem dokumentacji projektowych dla fragmentów zgłoszonych do WBO.
- Przygotowanie części komunikacyjnej i infrastrukturalnej do wstępnego memorandum informacyjnego Nowe Zagospodarowanie Placu Społecznego we Wrocławiu.
- Udział w spotkaniach koordynacyjnych w zakresie spójnego podejścia do rozwoju systemu transportowego w mieście.
- Współpraca w zakresie opiniowania projektu „Standarów planowania i zagospodarowania ulic z uwzględnieniem rozwiązań proekologicznych. Katalog modeli ulic klasy D i L wraz z rozwiązaniami z zakresu bioretencji”.
- Organizacja spotkań oraz udział w pracach zespołu zajmującego się realizacją Zarządzenia Prezydenta w sprawie gospodarowania wodami opadowymi w zakresie: praca nad zapisami planu miejscowego oraz rozwiązaniami z zakresu ochrony urządzeń melioracji wodnej w mpzp.
- Udział w konsultacjach z mieszkańcami kart działań Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu.
- Udział w pracach „Zielonego stołu”.
- Udział w pracach „Niebieskiego stołu”.
- Udział w pracach „Zespołu ds. redukcji hałasu”.
- Przygotowywanie projektów podziału i wydawanie opinii dotyczących nieruchomości gminnych w zakresie wyznaczania terenu niezbędnego na rozbudowę układu komunikacyjnego, w tym poprawy standardów przemieszczania się wzdłuż ulic dla pieszych i rowerzystów.
- Wydawanie opinii w zakresie komunikacyjnym i infrastrukturalnym.
- Udział w warsztatach, seminariach, kongresach i konferencjach:
 - konferencja „Wrocław – miasto przyjazne dla niewidomych. Zilustruj mi świat”
 - spotkanie „ Drugie śniadanie architektów krajobrazu”
 - spotkanie z grupą studyjną z Francji (przygotowanie prezentacji o WPM oraz PZMM)
 - X Kongres Mobilności Aktywnej w Gdańsku.

MODELOWANIA KOMUNIKACYJNE ORAZ BADANIA I ANALIZY TRANSPORTOWE

Działania analityczne wspomagające decyzje inwestycyjne w mieście polegające na:

- aktualizacji modelu ruchu na podstawie danych z Kompleksowych Badań Ruchu 2018 oraz jego bieżącym utrzymaniu
- udostępnianiu zainteresowanym podmiotom elementów Modelu Ruchu dla Wrocławia;
- opiniowaniu projektów dotyczących prognozowania ruchu
- wykonywaniu bieżących analiz na podstawie Modelu Ruchu dla Wrocławia na potrzeby zadań realizowanych przez różne Wydziały i Biura UMW oraz projektów realizowanych na zlecenie Gminy Wrocław
- opracowaniu prognoz ruchu dotyczących wybranych inwestycji realizowanych na zlecenie Gminy Wrocław.

oraz:

- nadzór merytoryczny nad opracowaniem Analiza przestrzenna i społeczno - demograficzna. Kompleksowe Badania Ruchu 2018 we Wrocławiu
- współpraca przy opracowaniu Rekomendacje dla gmin ZIT w zakresie kierunków działań prowadzących do kształtowania zrównoważonej mobilności na obszarze Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Uzyskany został dokument, który pozwoli rozpocząć skoordynowaną współpracę z gminami Aglomeracji
- współpraca przy projekcie Wrocław Bada Ruch, który na celu miał stworzenie i pilotaż narzędzia do bieżącego zbierania danych o podróżach mieszkańców. Kompleksowe Badania Ruchu to bardzo ważne działanie, które dostarcza wiele informacji, zwłaszcza dotyczących udziału poszczególnych środków transportu w poruszaniu się po mieście. Projekt realizowany wspólnie z firmą SmartCitizen oraz Biurem Smart City.

PLANOWANIE TRANSPORTU ZBIOROWEGO

Projektowanie

Aktywny udział w koordynowaniu sporządzania dokumentacji projektowych na etapie koncepcyjnym dla następujących ważnych projektów realizowanych w mieście:

- koncepcja przedłużenia trasy tramwajowej na Swojczyce - jest częścią projektu „Zintegrowany system transportu szynowego w aglomeracji i we Wrocławiu – etap IV”. Celem projektu jest rozwój transportu szynowego we Wrocławiu i jego najbliższym otoczeniu oraz jego integracja z innymi podsystemami transportu zbiorowego, co ma się przyczynić do zwiększenia liczby pasażerów korzystających z transportu zbiorowego. Inwestycja ta pozwoli na odciążenie autobusowej komunikacji zbiorowej z rejonu osiedli Swojczyce, Wojnów, Strachocin oraz ma na celu zachęcenie mieszkańców do korzystania z komunikacji zbiorowej
- w ramach realizacji zadania w 2019 r. obok wyżej wspomnianej dokumentacji w ramach odrębnego zadania opracowana została koncepcja rozwiązania nowoprojektowanej pętli Swojczyce wraz z parkingiem P&R

Trasa przebiegu linii tramwajowej na Swojczyce, źródło: opracowanie własne BZM na podstawie danych SIP

- zadaniem powiązaniem z planowaną rozbudową tras tramwajowych na osiedlu Sępolno była koncepcja przebudowy ul. Marca Polo. Zakładała ona przebudowę odcinka tej o długości ok. 340 m od ul. Kolumba do ul. Swojczyckiej. Udział polegał na konsultacji planowanych rozwiązań w zakres przebudowy ul. Marco Polo, w szczególności wprowadzanych rozwiązań pieszych, rowerowych oraz innych rozwiązań związanych z przebudową
- projekt linii tramwajowej w ul. Rogowskiej – przygotowanie wytycznych, konsultacje, wypracowanie najlepszych rozwiązań dla węzła przesiadkowego przy pętli Nowy Dwór.

Nowe trasowanie linii tramwajowych i autobusowych

Jednym z najważniejszych wyzwań planowania rozwoju komunikacji zbiorowej w najbliższych latach jest wyznaczenie nowych oraz remarszrutyzacja obecnych linii tramwajowych i autobusowych. Jest to ściśle powiązane z oddaniem do użytku dwóch najważniejszych inwestycji tramwajowych – TAT na Nowy Dwór i tramwaj przez Popowice. Punktem wyjścia dla tych prac było optymalne wykorzystanie potencjału Trasy Autobusowo Tramwajowej na Nowy Dwór oraz trasy tramwajowej na Popowice poprzez odpowiednie rozplanowanie obsługujących je linii oraz ich powiązania z innymi relacjami. W 2019 rozpoczęto analizy na potrzeby koncepcji przemodelowania układu linii. Bazowały one m.in. na wynikach Kompleksowych Badań Ruchu 2018, które pozwoliły określić popyt na poszczególnych relacjach w obrębie całego miasta oraz dopasowanie do niego sieci transportu zbiorowego. W efekcie tych analiz wypracowane zostało nowe podejście w kształtowaniu przebiegu linii komunikacji zbiorowej pozwalające na zwiększenie efektywności wykorzystania taboru oraz infrastruktury (istniejącej i planowanej). Efekt prac koncepcyjnych w postaci nowego rozplanowania linii komunikacji zbiorowej zostanie przedstawiony pod dyskusję w formie konsultacji społecznych w 2020 r.

Badania napelnień transportu zbiorowego na ulicy Świdnickiej

W celu przygotowania danych analitycznych przygotowujących planowane inwestycje budowy przystanków wiedeńskich w 2019 r. zostały przeprowadzone badania ruchu w obszarze ulicy Świdnickiej. Miały one na celu wyznaczenie natężeń ruchu pieszego i rowerowego w przekroju ulicy Świdnickiej oraz wykorzystania zlokalizowanych przy niej przystanków tramwajowych i autobusowych. Przeprowadzone badania stanowią materiał podlegający dalszym analizom porównawczym.

Badania napełnień

Usprawnienia dla transportu zbiorowego i koordynacja zmian

W ramach działań w 2019 r. wprowadzono nowe rozwiązania usprawniające funkcjonowanie komunikacji zbiorowej:

- uruchomiona została nowa linia tramwajowa - 16 - na nowym torowisku na ul. Hubskiej
- wydłużono 4 linie autobusowe - 144, 110, 123 i 145 - a dla 144 powstała nowa pętla autobusowa na Polanowicach;
- zwiększono częstotliwość 2 linii - 110 i 140
- powstały przystanki wiedeńskie na Traugutta
- powstały nowe przystanki tramwajowe przy skrzyżowaniu ulicy Pilczyckiej i Dworskiej dla linii tramwajowej 31 - na potrzeby Ośrodka dla Niedosłyszących
- uruchomiono 9 nowych przystanków autobusowych: Wzgórze Partyzantów, Bałtycka (szkoła), Skarżyńskiego, Maślicka (Staw), Komuny Paryskiej (szkoła); Malinowskiego, Awicenny (Stacja kolejowa), Grzybowa i Wapienna dla 17 linii
- powstała linia autobusowa 715 plac Grunwaldzki - Swojczyce
- powstała linia autobusowa 143 Kminkowa - Oporów tzw. linia półokrólna z planowanym wydłużeniem na Wielką Wyspę, po uruchomieniu Alei Wielkiej Wyspy
- powstały 3 nowe linie strefowe: 940, 948, 958
- linie nocne - nowa linia nr 242

ROZWÓJ RUCHU ROWEROWEGO

Trasy rowerowe

Rozwój infrastruktury i transportu rowerowego w mieście, jako alternatywy dla podróży samochodem, jest jednym z priorytetowych działań realizujących ideę zrównoważonej mobilności. W 2019 r. zrealizowane zostały następujące zadania w tym zakresie budowy tras rowerowych w ciągach ulic: Wyszyńskiego, Piaskowej - św. Katarzyny, Janickiego - Kraińskiego, Na Grobli - Walońskiej - Placu Wróblewskiego, Hubskiej - Pułaskiego - Placu Społecznego, Piłsudskiego, Solskiego, Trasy nad Oławą, Buforowej,

Budowa tras rowerowych miała miejsce przy okazji przebudowy układu drogowego oraz jako samodzielne inwestycje. Szczegółowy zakres odnośnie rodzaju trasy oraz ich długości przedstawia poniższa tabela. Łącznie wybudowanych zostało prawie 14 km

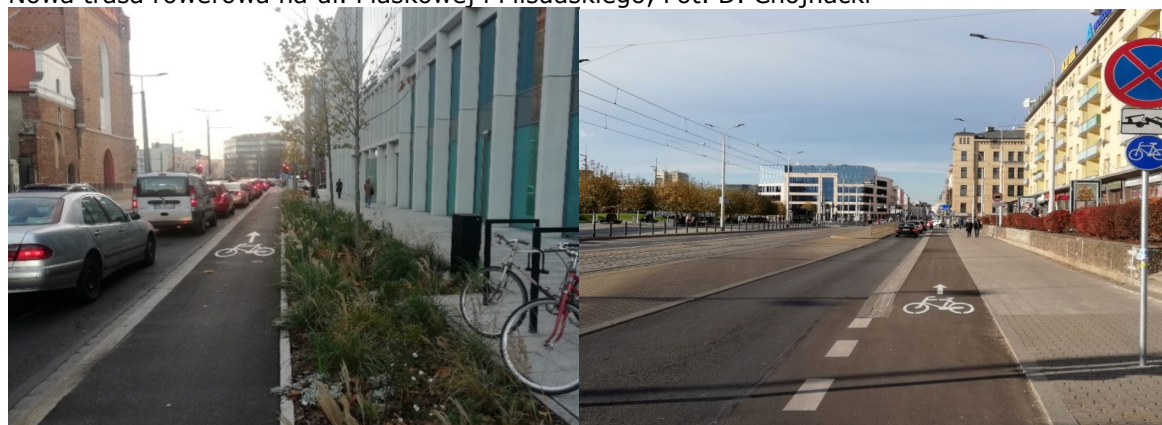
nowych tras rowerowych. W zdecydowanej większości zadania miały na celu łączenie sieci tras rowerowych w spójny system.

Wszystkie inwestycje w rozwój sieci tras rowerowych

zadanie	komponent rowerowy	długość zakres
Wyszyńskiego	dwukierunkowa droga dla rowerów	322
	droga dla rowerów i pieszych	296
Piaskowa	jednokierunkowa droga dla rowerów	150
św. Katarzyny	jednokierunkowa droga dla rowerów	35
	pas ruchu dla rowerów	105
Janickiego	jednokierunkowa droga dla rowerów	165
Kraińskiego	pas ruchu dla rowerów	560
Na Grobli	dwukierunkowa droga dla rowerów	230
Walońska	dwukierunkowa droga dla rowerów	355
Plac Wróblewskiego	dwukierunkowa droga dla rowerów	150
Hubska	jednokierunkowe drogi dla rowerów	1330
Pułaskiego	obustronna droga dla pieszych i rowerzystów	420
	dwukierunkowa droga dla rowerów	180
Plac Społeczny	dwukierunkowa droga dla rowerów	200
Piłsudskiego	jednokierunkowa droga dla rowerów	1 016
Solskiego	jednokierunkowa droga dla rowerów	1 643
Trasa nad Oławą	dwukierunkowa droga dla rowerów	1 140
Buforowa	dwukierunkowa droga dla rowerów	4 105
	kontrapas	114
	kontraruch	265
	pas autobusowo rowerowy	344
	droga dla rowerów i pieszych	681

Wśród zrealizowanych zadań dobrym przykładem łączenia sieci tras rowerowych jest inwestycja na ulicach Na Grobli, Walońskiej i Placu Wróblewskiego. Połączyła ona rozerwane do tej pory trasy leżące na ul. Pułaskiego, Traugutta, Na Grobli i Placu Społecznym.

Nowa trasa rowerowa na ul. Piaskowej i Piłsudskiego, Fot. D. Chojnacki

Stojaki rowerowe

W ramach corocznej akcji "Wnioskuj o stojak" zamontowane zostało prawie 1 000 stojaków rowerowych w ok. 150 lokalizacjach. Wspólnie z stojakami funkcjonującymi w ramach Wrocławskiego Roweru Miejskiego system parkingowy liczy około 15 000 miejsc postojowych dla rowerów.

Badania fokusowe

W 2019 r. zlecone zostały specjalistyczne badania fokusowe dla zagadnień związanych z ruchem rowerowym oraz komunikacją zbiorową. Badania pozwoliły na wyspecyfikowanie oczekiwań mieszkańców związanych z wygodą i zachętą do korzystania z roweru w mieście oraz komunikacji zbiorowej.

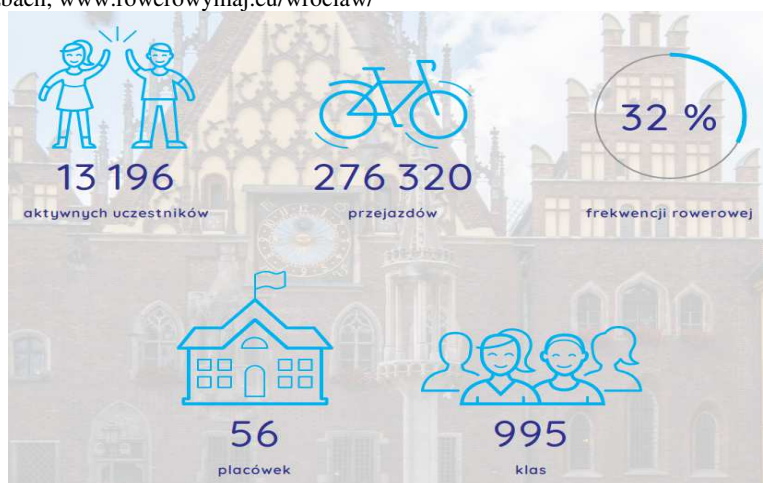
Zadania związane z edukacją i promocją ruchu rowerowego

Przeprowadzone zostały dwie kampanie:

- promujące jazdę rowerem Rowerowy Maj
- edukacyjną Rowerową Szkołę

W ramach Rowerowego Maja 56 placówek edukacyjnych oraz kilkanaście tysięcy dzieci wzięło udział w aktywnym dojeździe do szkół. W ciągu miesiąca dzieci wykonały ponad 270 000 przejazdów do szkoły i przedszkola. Akcja została zakończona galą podsumowującą.

Rowerowy Maj w liczbach, www.rowerowymaj.eu/wroclaw/

Wrocławski Rower Miejski

2019 r. był dziewiątym rokiem nieprzerwanej działalności systemu samoobsługowej wypożyczalni rowerów publicznych (Wrocławskiego Roweru Miejskiego). System po przerwie zimowej został uruchomiony 22 marca 2019 r. w nowej formule (w oparciu o nową umowę na lata 2019-2022) z niżej wskazanymi zmianami:

- zwiększono liczbę rowerów z 810 do 2 065 a liczbę stacji z 81 do 200, dzięki czemu system objął swoim zasięgiem większość powierzchni miasta
- wprowadzono nowy typ rowerów (wyposażonych w GPS, komputer pokładowy oraz nowy typ zapięcia typu O-lock) oraz rowery niestandardowe (transportowe, dziecięce, składaki, tandemy, elektryczne oraz handbike)
- wprowadzono możliwość pozostawiania rowerów poza stacjami (za dodatkową opłatą);
- rowery można także wypożyczać w okresie zimowym (w zmniejszonej do 665 liczbie szt.)

Rowery do końca 2019 r. były wypożyczone ponad 1,8 mln razy, a w systemie zarejestrowało się ponad 250 000 użytkowników.

Szkoła mobilności – program edukacji z zakresu mobilności aktywnej kierowany do uczniów wrocławskich szkół

W ramach konkursu na realizację zadania publicznego dla organizacji pozarządowych, został opracowany program edukacyjny z zakresu mobilności aktywnej. W ramach działań została przeprowadzona diagnoza poziomu i sposobu edukacji na kartę rowerową. Opracowano podręcznik i scenariusze zajęć dla nauczycieli, karty pracy dla uczniów oraz filmy edukacyjne, przybliżające zagadnienie zrównoważonej mobilności oraz niezbędne informacje potrzebne do zdawania na kartę rowerową.

Inne działania związane z rozwojem ruchu rowerowego

- rozpoczęto przygotowania dla pilotażowego projektu "wnioskuj o wiatę rowerową
- otrzymano dofinansowanie unijne na trasy rowerowe z drugiego naboru z tzw. niskiej emisji polegającego na budowie tras rowerowych na terenie Gminy Wrocław.

ROZWÓJ RUCHU PIESZEGO

Rozwój przestrzeni pieszych w mieście jest jednym z priorytetowych działań realizujących ideę zrównoważonej mobilności. W roku sprawozdawczym officer pieszy zrealizował następujące zadania w tym zakresie:

- Program Ruchu Pieszego - koordynacja zadań inwestycyjnych:
 - budowa nowych przejść dla pieszych z nadzorem sygnalizacji świetlnej w centrum Wrocławia: Grodzka/Most Uniwersytecki, Kazimierza Wielkiego/św. Mikołaja
 - budowa przystanków wiedeńskich przy ul. Traugutta
 - opracowanie koncepcji Promenady Krzyckiej
 - obniżenia krawężników (44 szt.)
 - wymiana ławek przy ul. Powstańców Śląskich (odc. Wielka - pl. Powstańców Śl.)
 - budowa chodnika przy ul. Starogajowej (etap II)
 - opracowanie dokumentacji organizacji ruchu w sąsiedztwie szkół (cz. I)
 - remont ul. Estońskiej (odc. Klecińska)
 - remont chodnika ul. Nyskiej
 - remont chodnika ul. Asnyka (odc. Kasprowicza-Konopnickiej)
 - remont chodnika ul. Berenta (odc. Orkana-Boya-Żeleńskiego)
 - uczestnictwo w pracach projektowych, przygotowywaniu opinii i wytycznych dla zadań inwestycyjnych oraz planistycznych realizowanych przez Miasto i jego jednostki, zgodnie z zasadami określonymi w opracowaniu Wrocławskie standardy kształtowania przestrzeni miejskich przyjaznych pieszym
 - uczestnictwo w procesie opiniowania projektów związanych z ruchem pieszym w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego
- inne działania związane z usprawnieniami ruchu pieszego:
 - opracowanie procedury zgłaszania zapotrzebowania na ławki na terenach miejskich wraz z dedykowanymi środkami
 - przygotowanie – wspólnie z zarządcą dróg – zakresu merytorycznego do zmiany uchwały Rady Miejskiej o zwiększeniu strefy płatnego parkowania oraz stworzenie mechanizmu finansowego dla rad osiedli korzystających z możliwości wprowadzenia strefy
 - koordynacja uzgodnień w zakresie remontowanych nawierzchni chodników (program 5 km).

EUROPEJSKI TYDZIEŃ ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU

W 2019 r. Wrocław po raz kolejny uczestniczył w obchodach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Transportu (ETZT). Tematem tej edycji ETZT (16 - 22 września 2019 r.) był „Bezpieczny ruch pieszy i rowerowy”, a sloganem hasło „Chodź z nami!”. Tegoroczna kampania różniła się od tych, które odbywały się w latach poprzednich, po pierwsze z uwagi na fakt, iż wykonawca kampanii wyłoniony został w ramach konkursu, a ponadto wydarzenia w ramach ETZT odbywały się cały tydzień. Całość przygotowanych wydarzeń miała na celu pokazanie części ulicy Świdnickiej i placu Kościuszki, jako ważnego szlaku komunikacyjnego miasta, ale także miejsca mogącego być atrakcyjnym pod kątem rekreacyjnym, kulturalnym, a zarazem przyjaznym pieszym, stając się przez to lokalnym punktem aktywności miejskiej. Całotygodniowe wydarzenia miały na celu doprowadzenie do kulminacji, którą był całonocny festyn przygotowany przez Miasto Wrocław i Przedstawicielstwo Regionalne Komisji Europejskiej we Wrocławiu, koordynowany przez Wrocławską Fundację Filmową w ramach Dnia Bez Samochodu. Tego dnia zamknięty dla ruchu samochodowego został fragment ul. Świdnickiej od ul. Piłsudskiego po ul. Podwale wraz z placem Kościuszki. Zamknięty odcinek ulicy został przekształcony w miejsce przyjazne dla pieszych, rowerów i hulajnóg. Na zamkniętym dla samochodów odcinku ulicy pozostawiono ruch czynny tramwajowy, co pokazało, iż różne formy zrównoważonej mobilności mogą koegzystować nie stanowiąc dla siebie zagrożenia. Przy D.H. Renoma skonstruowany został demonstrator przystanku wiedeńskiego, który dał stworzyć uczestnikom możliwość poznania z wyprzedzeniem planowanej na 2020 r. inwestycji. Inauguracją „Dnia Bez Samochodu” był przejazd rowerowy Masy Krytycznej Wrocław, który wystartował z Placu Kościuszki i ulicami Wrocławia promował ruch rowerowy. W ciągu całego dnia uczestnicy wydarzenia mogli korzystać aktywnie z wielu atrakcji m.in. wyznaczone zostały: strefa europejska, strefa sportowa, strefa miejska, strefa mieszkańców, strefa hulajnóg. Prowadzona była także gra miejska polegająca na rozwiązywaniu kolejnych zagadek związanych z placem Kościuszki (miejscem organizacji wydarzenia) i mobilnością Wrocławia, a uczestnicy wydarzenia mogli otrzymać interesujące gadżety. Promowane były zarówno nowe rozwiązania transportowe, jak i niesamochodowe formy mobilności aktywnej. Natomiast na stanowiskach UM Wrocławia prezentowane były mieszkańcom rozwiązania związane z przebudową zamkniętego fragmentu ulicy, przeprowadzono pilotażową ankietę „Wrocław bada ruch” mającą na celu testowanie nowego sposobu ankietowania mieszkańców na temat ich codziennych podróży. Badane były zarówno preferencje mieszkańców w tym zakresie, jak i przeprowadzona ankietę miała dostarczyć informacji na temat jej czytelności, zrozumienia i przejrzystości, w celu jej dalszego udoskonalania. Uczestnicy wydarzenia mogli zapoznać się ze strategią miasta „Wrocław 2030” oraz opracowywanym planem miejscowym, promowano WBO, także przeprowadzony został element kampanii "Małe kroki, wielkie zmiany".

Przygotowana została organizacja ruchu tymczasowego dla zamkniętego fragmentu ul. Świdnickiej. Ponadto prowadzono bieżący nadzór nad realizowanymi zadaniami, udzielając wsparcia merytorycznego.

Obchody Dnia bez Samochodu 2019 we Wrocławiu, źródło: fot. ARAW

Obchody Dnia bez Samochodu 2019 we Wrocławiu, źródło: fot. ARAW

ELEKTROMOBILNOŚĆ

Miejska Wypożyczalnia Samochodów Elektrycznych MWSE VOZILLA

Miejska wypożyczalnia samochodów elektrycznych Vozilla działa we Wrocławiu od dwóch lat i na dobre wpisała się w tkankę miejską Wrocławia. W wyniku podpisanej umowy o partnerstwie publiczno - prywatnym od 4 listopada 2017 r. mieszkańcy, turyści, zainteresowane osoby mogą korzystać we Wrocławiu z 200 samochodów elektrycznych na minuty. Kolejny rok usługi potwierdza realizację założonego celu projektu tj. zachęceniu mieszkańców do rezygnacji lub istotnego ograniczenia korzystania z własnego samochodu w obszarze centrum miasta. Dzięki czemu zostaje uwolniona przestrzeń miejska, efektywniej wykorzystana infrastruktura drogowa, a przede wszystkim następuje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - potwierdzają to liczne przejazdy zeroemisyjnymi pojazdami.

Pojazdy Vozilli aktywnie włączyły się w akcje miejskie m.in. „czas na Wrocław, czas na buspas” a także europejski tydzień mobilności. W 2019 r. dla zwiększenia atrakcyjności usługi została wymieniona część floty pojazdów – najbardziej wysłużone nissany leaf zostały zastąpione 40 szt. nowymi renault ZOE. Operator wprowadził również nowe funkcjonalności m.in. ulepszenie aplikacji w funkcję radar, system poleceń, mobilne zgłaszanie usterek, a także trzy strefy zróżnicowanej płatności oraz subskrypcje Team Vozilla - dzięki czemu posiadacze mogą jeździć ze stałą zniżką do 30%. Dwa lata funkcjonowania wypożyczalni i popularność usługi pokazują, że w samochodach elektrycznych jest moc.

W ramach nadzoru nad poprawnością usługi jest monitorowanie standardu zadeklarowanych usług, rozwiązywanie bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem systemu oraz kształtowanie i wspieranie rozwoju elektromobilności.

MWSE

Statystyki wdrożonej inwestycji w latach 2018 - 2019:

- liczba osób zarejestrowanych (uprawnionych do wypożyczeń) **74 538**
(w tym w wieku 24 - 38 lat ok. 90%)
- sumaryczna liczba wypożyczeń **624 443**
(co daje średnią ok. 850 wypożyczeń na każdy dzień)
- przejechane kilometry **4 573 196**
(średnio w 1 wypożyczeniu ok. 7,3 km)
- efekt ekologiczny - zmniejszenie emisji CO2 **790,7 ton CO2**

Wrocław m.in. dzięki tak innowacyjnym projektom jak Miejska Wypożyczalnia, który wyrasta na styku dwóch światowych trendów – współdzielenia samochodów (carsharingu) oraz dynamicznie rozwijającej się elektromobilności znalazł się w 100 najbardziej inteligentnych metropoliach świata wg raportu IESE Cities in Motion Index 2019. Ponadto Gmina Wrocław ponownie w 2019 r. została doceniona za projekt i otrzymała I nagrodę w kategorii najlepsza inwestycja elektromobilna w Polsce.

Wspieranie rozwoju elektromobilności

Miasto Wrocław należy do tych jednostek samorządu terytorialnego, na które zostały nałożone przez ustawę z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych liczne obowiązki. Gmina Wrocław jest zobowiązana m.in. do wykorzystywania autobusów zeroemisyjnych w transporcie miejskim, wykorzystania pojazdów elektrycznych do zadań publicznych, posiadania określonej liczby punktów ładowania a także stwarzania warunków do wspierania rozwoju elektromobilności w mieście. Miasto Wrocław znacznie wcześniej niż określiła to ustawa realizując wrocławską politykę mobilności prowadzi działania na rzecz niskoemisyjnego transportu (wjazd na buspasy, bezpłatne parkowanie dla aut elektrycznych oraz preferencyjne stawki dla aut z paliwem alternatywnym w strefie płatnego parkowania, uruchomienie ogólnodostępnej wypożyczalni opartej o samochody elektryczne) a także statystyki przyrostu pojazdów ekologicznych. Nowe obowiązki wdrażania rozwoju elektromobilności, koordynację niezbędnych działań oraz monitorowanie podjętych zobowiązań we Wrocławiu powierzono Wydziałowi Inżynierii Miejskiej Urzędu Wrocławia.

Pojazdy z paliwem alternatywnym

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
pojazdy elektryczne	22	47	60	280	318 +408 skuterów	417 +447 skuterów
samochody hybrydowe	14	497	973	1 798	3 236	4 976
samochody CNG,	-	-	-	-	138	156

LNG						
samochody wodór	-	-	-	-	1	2

Zgodnie z wymaganiami ustawowym we Wrocławiu powinno powstać minimum 210 punktów ładowania pojazdów elektrycznych oraz 2 stacje tankowania CNG do końca 2020 r. W 2019 r. podejmowano wiele rozmów z zainteresowanymi operatorami w zakresie budowy infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych pod kątem lokalizacji, zasilania jak i planów inwestycyjnych Miasta. Nawiązano również współpracę z Polską Spółką Gazownictwa w zakresie budowy drugiej stacji tankowania gazem ziemnym.

	2018	2019
Liczba punktów ładowania pojazdów elektrycznych		123
w tym:	74	39 lokalizacji
liczba punktów ogólnodostępnych wg Ewidencji Infrastruktury Paliw Alternatywnych	-	54
liczba punktów Gminy Wrocław	18	18
liczba punktów wg wewnętrznych regulaminów	56	51
Liczba stacji tankowania gazem ziemnym	1	1

Ponadto w ramach prac nad wspieraniem rozwoju elektromobilności we Wrocławiu podjęto następujące działania:

- przygotowano i złożono wnioski o dotację do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach konkursu „Gepard II – transport niskoemisyjny część 2) strategia rozwoju elektromobilności” na opracowanie Wrocławskiej Strategii Elektromobilności. W efekcie 28.11.2019 r. podpisano umowę dotacyjną z terminem opracowania dokumentu do 30.09.2020 r.
- zorganizowano we Wrocławiu szkolenie „Elektromobilność w praktyce” dla ponad 60 pracowników UMW, jednostek miasta, radnych miejskich, a także zainteresowanych podmiotów. W ramach szkolenia omówiono najważniejsze zagadnienia ustawy o elektromobilności, poruszono kwestie budowy infrastruktury, rozwoju floty, wykorzystania nowych technologii w transporcie zbiorowym, a także finansowy aspekt zeroemisyjnego transportu. Wydarzenie poprowadziło Polskie Stowarzyszenie Paliw Alternatywnych i zostało objęte patronatem honorowym Ministerstwa Energii i Ministerstwa Rozwoju, przy medialnym wsparciu „Rzeczpospolitej”
- powołano Zarządzeniem Prezydenta nr 1154/19 zespół ds. wspierania elektromobilności składający się z przedstawicieli jednostek i spółek Gminy Wrocław odpowiedzialnych za realizację działań w zeroemisyjny transport
- wydano Zarządzenie Prezydenta nr 1984/19 w sprawie zapewnienia wykorzystania pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych gazem ziemnym przy wykonywaniu zadań publicznych na zlecenie Gminy Wrocław. W tym zakresie ze względu na stan prawny dwukrotnie przeanalizowano liczbę podpisanych przez komórki organizacyjne Urzędu i miejskie jednostki organizacyjne umów, które w przypadku braku zapewnienia od 01.01.2022 r. udziału co najmniej 10% pojazdów elektrycznych lub gazowych wygasną z mocy prawa
- przekazano informację do Ministerstwa Energii dotyczącą udziału procentowego pojazdów elektrycznych użytkowanych przez Gminę Wrocław. W 2019 r. Gmina Wrocław w wyniku podpisanej umowy na najem długoterminowy zwiększyła udział procentowy pojazdów elektrycznych w użytkowanej flocie pojazdów z 2,3% do 11,11% w stosunku do roku 2018 r. Urząd Miejski Wrocławia i jego jednostki użytkują 10 pojazdów elektrycznych
- Miasto Wrocław wraz MPK Sp. z o.o. kontynuują współpracę z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Bezemisyjny Transport Publiczny”. W wyniku unieważnienia w lipcu 2019 r. pierwszego postępowania na dostawę autobusów elektrycznych ponownie przekazano specyfikację techniczną pojazdów wraz

z podaniem liczby sztuk, kompletacji oraz długości/pojemności pojazdów jakie zamierza nabyć w latach 2020 - 2023. Podpisano aneks wydłużający program do 2023 r.

- przedstawiciele Gminy Wrocław aktywnie brali udział w zespole ds. elektromobilności przy Związku Miasta Polskich, dzięki którym procedowano zmiany do ustawy, m.in. w zakresie przesunięcia terminów obowiązku posiadania odpowiedniej floty zeroemisyjnej przy wykonywaniu zadań publicznych. Zmiany zostały przyjęte przez Rząd
- przedstawiciele Gminy Wrocław aktywnie brali udział w Grupie wsparcia elektromobilności ds. samorządów, m.in. w pracach nad opiniowaniem projektów rozporządzeń wykonawczych do ustawy a także przy tworzeniu zapisów do „Białej Księgi Elektromobilności” opracowywanej przez Polskie Stowarzyszenie Paliw Alternatywnych
- opiniowano projekt zmian uzupełniających w ustawach prawo ruchu drogowego i o elektromobilności związanych z uregulowaniem statusu urządzeń transportu osobistego (hulajnogi elektryczne)
- opiniowano „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Obszaru Gminy Wrocław na lata 2020 - 2035” (rozdział: Kierunki rozwoju transportu ze szczególnym uwzględnieniem transportu miejskiego elektromobilność).

BUDŻET

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Wieloletni Plan inwestycyjny został uchwalony uchwałą budżetową nr V/17/14 z dnia 30 grudnia 2014 r., z późniejszymi zmianami.

W ciągu 2019 r. do załącznika wprowadzono 231 zmian wynikających z prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji.

Korekta załącznika wynikała z:

- prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji
- konieczności wprowadzenia do planu nowych zadań

W ciągu roku wprowadzono 7 nowych pozycji WPI:

- modernizacja elewacji obiektów Urzędu Miejskiego Wrocławia;
- przebudowa pomieszczeń lokalu użytkowego Piwnicy Świdnickiej w budynku Ratusza Staromiejskiego przy Sukiennicach 12 - 15 we Wrocławiu
- inwestycje w edukację ponadpodstawową w wybranych placówkach na terenie Wrocławia
- poprawa warunków kształcenia w wybranych wrocławskich szkołach ponadpodstawowych
- budowa szybu wraz z dostawą i montażem windy osobowej w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia przy pl. Nowy Targ 1 - 8
- wielofunkcyjna hala sportowa przy ul. Raclawickiej 62 we Wrocławiu
- budowa hali lekkoatletycznej na Kłokoczycach - udział Miasta.

Wydzielono z pozycji „Program rowerowy” zadanie: Budowa dróg rowerowych we Wrocławiu - etap II;

Wydzielono z pozycji „Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu” zadanie:

- wykonanie prac remontowych i termomodernizacyjnych nieruchomości przy ul. Mierniczej 10, 18, 24 we Wrocławiu
- wykonanie prac rewitalizacyjnych wybranych kamienic gminnych przy ul. Komuny Paryskiej, ul. T. Kościuszki, ul. I. Prądzyńskiego we Wrocławiu

Wydzielono z pozycji „Program modernizacji systemu odwodnienia miasta” zadanie: Zagospodarowanie wód opadowych na terenie miasta Wrocławia - etap I.

Po zmianach Załącznik obejmuje 175 pozycji w 13-tu sektorach na łączną kwotę w latach planu 2015 - 2019: 3 076 171 000 zł w tym:

- środki własne Miasta na kwotę w latach planu: 2 276 579 000 zł

- środki UE na kwotę w latach planu: 610 293 000 zł
- środki pozostałe 189 299 000 zł

PRZYGOTOWANIE PROJEKTU BUDŻETU MIASTA NA 2020 R.

Opracowano projekt budżetu Miasta w zakresie wydatków inwestycyjnych, w oparciu o zapisy § 3 i § 8 Zarządzenia nr 1317/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 10 lipca 2019 r. w sprawie opracowania przez miejskie jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2020 r. oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta.

W projekcie budżetu 2020 wzięto pod uwagę przede wszystkim:

- zabezpieczenie środków na zadania kontynuowane;
- określone przez Wydział Finansów planowane limity wydatków;
- zaktualizowane wartości zadań i ich lata realizacji.

Po przeanalizowaniu wszystkich danych oraz po konsultacjach z przedstawicielami poszczególnych departamentów i podległych im jednostek opracowano i przekazano do Skarbnika Miasta projekt budżetu Miasta na 2020 r., skierowany do I czytania w dn. 21 listopada 2019 r., w postaci załącznika nr 3 do uchwały budżetowej.

Załącznik nr 3 przedłożony do I czytania obejmował łącznie 60 zadań na sumaryczną kwotę 726 891 735 zł w tym środki Miasta w 2020 r. na kwotę 596 764 072 zł.

W związku z monitoringiem inwestycji i dokonanymi rozliczeniami finansowymi zadań realizowanych w 2019 r. opracowano autopoprawkę do Projektu Budżetu Miasta na 2020 r., który został uchwalony w II czytaniu na Sesji Rady Miejskiej w dniu 18 grudnia 2019 r.

Uchwalony załącznik nr 3 obejmuje łącznie 92 zadania na sumaryczną kwotę 766 360 435 zł w tym środki Miasta na kwotę 642 626 477 zł.

PROWADZENIE MONITORINGU ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZAPISANYCH W BUDŻECIE 2019 R.

- W ciągu 2019 r. prowadzono stały, bieżący monitoring stanu realizacji wszystkich zadań inwestycyjnych na podstawie informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów. Cyklicznie co ok. 3 tygodnie odbywały się spotkania monitoringowe ze Spółką WI, ZIM oraz ZDiUM.
- Monitoringowi w 2019 r. podlegało 172 zadań inwestycyjnych, w tym: 86 dużych zadań inwestycyjnych (WPI) i 86 zadań drobnych. W wyniku monitoringu zostało przeprowadzonych wiele zmian budżetowych na wnioski WIM. Większość zmian (dla zadań ujętych w WPI i zadań drobnych) była zaakceptowana na ośmiu Sesjach Rady Miejskiej natomiast niektóre zmiany (w zakresie zadań drobnych) wprowadzane były na bieżąco Zarządzeniami Prezydenta Wrocławia.
- W ciągu roku opiniowano również zmiany budżetowe proponowane przez inne jednostki.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O URUCHOMIENIE REZERWY INWESTYCYJNEJ

W związku z brakiem możliwości zgłaszania do projektu budżetu Miasta na 2019 r. nowych jednorocznych zadań inwestycyjnych (tzw. zadań drobnych) wprowadzona została możliwość zgłaszania zadań pilnych do realizacji w trakcie trwania roku budżetowego. Środki na realizację tych zadań pochodziły z rezerwy inwestycyjnej zaplanowanej w budżecie Miasta. W ciągu roku zaopiniowano i przekazano do Skarbnika 20 wniosków dotyczących uruchomienia rezerwy inwestycyjnej.

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH POWIERZONYCH DO REALIZACJI SPÓŁCE WI

Na podstawie zarządzenia nr 2170/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 września 2015 r. Spółce WI zostało wydanych 22 nowych wskazań do realizacji dla zadań inwestycyjnych. W wyniku zgłoszonych zmian do harmonogramów realizacji poszczególnych zadań uzgodniono terminy realizacji inwestycji i wydano 85 aneksów do wskazań.

Spółka WI przedstawiała 4 raporty z wykonanych usług w poszczególnym kwartale 2019 r. Raporty zostały zweryfikowane pod kątem osiągnięcia kamieni milowych i postępu rzeczowego dla 71 zadań powierzonych Spółce do realizacji.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O URUCHOMIENIE PROCEDUR PRZETARGOWYCH

W związku ze zwiększeniem zakresu wymagań dotyczących monitorowania zaciąganych przez Miasto zobowiązań finansowych w zakresie wydatków inwestycyjnych, wszystkie jednostki miejskie zostały zobligowane do występowania, przed uruchomieniem procedur przetargowych, o zgodę na ich uruchomienie do Dyrektora Departamentu Infrastruktury i Transportu. Wszystkie wnioski przed przekazaniem do DIT były opiniowane przez WIM.

UDZIELANIE ULG W SPŁACIE NIEPODATKOWYCH NALEŻNOŚCI

W 2019 r. wpłynęły 85 wnioski o udzielenie ulgi.

Wydano 61 decyzji, na które przysługiwało prawo do odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Odwołano się od 6 decyzji, co stanowiło 9,84% wszystkich wydanych decyzji, w tym:

- 2 decyzje utrzymano w mocy (33,33% odwołań)
- 1 decyzje uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji
- 1 decyzje uchylono w całości i umorzono należność z tytułu opłaty dodatkowej za parkowanie w strefie płatnego parkowania
- rozpatrywanie 2 decyzji pozostaje w toku

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze nie wydało rozstrzygnięcia w sprawie 2 złożonych odwołań.

Wydano 2 zawiadomienia o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania.

Wydano 1 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania.

W innym trybie rozpatrzono 9 spraw.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. 25 spraw pozostało w toku.

EKSPLOATACJA

NADZÓR NAD DZIAŁANAMI EKSPLOATACYJNYMI ZARZĄDU DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

Jednostką odpowiedzialną za prawidłowe funkcjonowanie elementów infrastruktury drogowej na terenie Miasta jest Zarząd Dróg i Utrzymania we Wrocławiu (ZDiUM). Departament w 2019 r. prowadził nadzór nad ZDiUM w zakresie bieżącego utrzymania oraz remontów w obszarach eksploatacyjnych:

- roboty drogowe
- remonty i utrzymanie obiektów inżynierskich
- konserwacja torów i zwrotnic
- remonty i konserwacja sieci trakcyjnej
- oświetlenie
- odwodnienie i fontanny
- szalety w pasie drogowym i w przejściach podziemnych

- utrzymanie pomników
- infrastruktura przystankowa;
- inżynieria ruch.

Istotnym narzędziem nadzoru był opracowany Plan Eksploatacji.

Dokument stanowi kompendium informacji o prowadzonych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta działaniach eksploatacyjnych. Zasadniczym celem opracowania Planu jest pozyskiwanie i wykorzystywanie na bieżąco wiedzy dotyczącej stanu realizacji zadań w poszczególnych obszarach eksploatacyjnych i efektywne zarządzanie dostępnymi środkami finansowymi na dany rok. Plan Eksploatacji to nie tylko dokument pomocniczy przy realizacji standardowych działań skierowanych na utrzymanie dróg w mieście we właściwym stanie technicznym, ale również narzędzie do koordynowania i dostosowywania prac eksploatacyjnych do realizowanych lub planowanych inwestycji oraz usług komunalnych.

Monitoring poziomu zaawansowania rzeczowego i finansowego Planu Eksploatacyjnego realizowany był poprzez:

- narady eksploatacyjne poświęcone sprawom bieżącym
- sprawozdania finansowe z wykonania Planu Eksploatacyjnego
- raporty stanowiące podstawę do aktualizacji Planu Eksploatacyjnego

Doświadczenia podsumowujące dany rok obowiązywania Planu będą uwzględnione w planowaniu zadań i wydatków na rok przyszły, a zebrane w dłuższej perspektywie czasowej dane z przebiegu procesów eksploatacyjnych będą materiałem wspierającym decyzje o charakterze inwestycyjnym.

ZADANIA UTRZYMANIA DRÓG I INFRASTRUKTURY

Cel zadania:

Celem zadania jest dbanie o jakość wrocławskich dróg oraz istniejącą infrastrukturę dla dobra mieszkańców i dbałości o estetykę Miasta.

W 2019 r. wydatkowano: 51 169 000 zł

W 2019 r. realizowano zadania, między innymi w zakresie:

- eksploatacji i utrzymania obiektów inżynierskich, w tym elementów mostów, kładek, przepustów, przejść podziemnych, tuneli samochodowych, ekranów akustycznych, dźwigów osobowych
- eksploatacji i utrzymania systemu ITS
- eksploatacji i konserwacji odwodnienia drogowego
- utrzymania fontann
- utrzymania i konserwacji mebli miejskich w pasie drogowym
- utrzymania i konserwacji obiektów wyposażenia przystanków komunikacji zbiorowej;
- eksploatacji i utrzymania miejskich kanałów technologicznych
- eksploatacji i konserwacji oświetlenia ulic, placów i dróg (w tym zakup energii elektrycznej i gazowej)
- eksploatacji i konserwacji iluminacji obiektów budowlanych
- utrzymania i konserwacji pomników i form przestrzennych
- utrzymania szaleatów w pasie drogowym
- obsługi systemu płatnych miejsc postojowych w pasie drogowym
- inne zadania eksploatacyjne, w tym między innymi konserwacja podświetlanych punktów informacyjnych, konserwacja tabliczek z nazwami ulic.
- **Lokalne naprawy ubytków nawierzchni jezdni i chodników na terenie miasta Wrocławia**

Cel zadania:

Wykonanie remontów bitumicznych oraz brukarskich niezbędnych dla zachowania bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego, ograniczenia wydatków powstałych z tytułu uszkodzeń.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 13 050 000 zł

- **Remonty nawierzchni bitumicznych**

W 2019 r. wykonano:

51 152 m² napraw nawierzchni bitumicznych na podstawie zleceń za łączną kwotę 6 048 000 zł, w tym na terenie:

- Dzielnicy Krzyki - 13 299 m² – za kwotę 1 543 000 zł
- Dzielnicy Psie Pole - 15 995 m² – za kwotę 1 746 000 zł
- Dzielnicy Fabryczna - 16 653 m² – za kwotę 1 978 000 zł
- Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 5 206 m² – za kwotę 780 000 zł

• Remonty nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych**W 2019 r. wykonano:**

9 616 m² napraw nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych za łączną kwotę 3 451 000 zł, w tym na terenie:

- Dzielnicy Krzyki - 2 000 m² – za kwotę 658 000 zł
- Dzielnicy Fabryczna - 2 768 m² – za kwotę 837 000 zł
- Dzielnicy Psie Pole - 1 568 m² – za kwotę 735 000 zł
- Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 3 279 m² – za kwotę 1 220 000 zł

• Remonty chodników**W 2019 r. wykonano:**

remonty 16 676 m² chodników przeznaczając na ten cel kwotę 3 551 000 zł, w tym chodniki przy ulicach: Henrykowskiej i Sernickiej, Zielińskiego, Studziennej, Kluczborskiej, Sępa Sarzyńskiego, Greckiej i Stanów Zjednoczonych (wokół SP nr 28), Grochowej, Świętokrzyskiej (skwer Skaczącej Gwiazdy), Zachodniej, Młodych Techników, Alei Pracy, Gajowickiej, Grochowej, Kruczej, Rytowniczej, Rydygiera, Sołtysowickiej i Kraszewskiego.

Osiągnięto następujące efekty:

Poprawa równości nawierzchni jezdni. Przywrócono spadki podłużne i poprzeczne, co umożliwiło właściwe odprowadzenie wody opadowej. Wydłużono trwałość nawierzchni w zakresie wymienianych warstw konstrukcyjnych. Wykonano prace poprawiające komfort poruszania się po ciągach pieszych i rowerowych.

- Likwidacja spękań nawierzchni bitumicznych**Cel zadania:**

Zapobieganie dalszej degradacji stanu technicznego nawierzchni.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 341 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Likwidacji 13 987 mb spękań nawierzchni bitumicznych na terenie:

- Dzielnicy Psie Pole – 9 307 mb (w ulicach: Kasprowicza, Brücknera, Kromera, Dłutowej, Bora-Komorowskiego, Bałtyckiej i Żmigrodzkiej)
- Dzielnicy Fabryczna – 4 680 mb (w ulicach: Lotniczej, Hallera, Grabiszyńskiej i Bystrzyckiej).

Osiągnięto następujące efekty:

Likwidacja spękań nawierzchni bitumicznych. Zapobieganie powstawaniu ubytków nawierzchni i przedłużenie jej trwałości.

- Poprawa nawierzchni nieutwardzonych**Cel zadania:**

Poprawa dostępności nawierzchni zarówno dla pieszych jak i dla pojazdów osobowych, eliminowanie zastoin wodnych i zabrudzeń mienia użytkowników drogi a także zabrudzeń przyległych jezdni bitumicznych.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 1 376 000 zł

• Równania nawierzchni nieutwardzonych**W 2019 r. zrealizowano:**

Równania nawierzchni nieutwardzonych na powierzchni 26 338 m², na terenie:

- o Dzielnicy Krzyki - 14 495 m² (ulice: Oraczy, Mandzurka, 3 Maja, Cegielskiego, Ekspresowa, Marii Wittek, Okólna, Babiego Łata, Motylkowa, Nektarowa, Pszczelarska, Gruzińska, Rzepakowa, Parafialna, Górnośląska, Zabrzeńska)
- o Dzielnicy Psie Pole - 4 682 m² (ulice: Obornicka, Gostyńska, Kowalska, Starościńska, Chrzanowskiego, Dłutowa, Kłokoczycka, Ubocze)
- o Dzielnicy Fabryczna - 7 161 m² (ulice: Koszykarska, Stoszowska, Bojanowska, Beskidzka, Urbanowicza, Stefki, Jerzmanowska, Owczarska, Makowa, Klecińska, Gałowska, Zagłoby Onufrego, Jajczarska, Łukowska, Białostocka, Piwowarska, Brodnicka)

- **Ścinka poboczy**

W 2019 r. zrealizowano:

Ścinkę poboczy na powierzchni 13 560 m², na którą przeznaczono w budżecie 2019 r. kwotę 190 000 zł, na terenie:

- o Dzielnicy Krzyki - 983 m² (w ulicach: Gazowa i Mościckiego)
- o Dzielnicy Psie Pole - 6 045 m² (w ulicach: Kowalska, Odolanowska, Redycka)
- o Dzielnicy Fabryczna - 6 532 m² (w ulicach: Mokrzańska, Konińska, Jerzmanowska Kozia).

Osiągnięto następujące efekty:

Obniżono poziom hałasu i wibracji spowodowanych przez pojazdy. Zastąpienie nawierzchni gruntowej poprawia jej parametry techniczne i przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa ruchu, a także do poprawy stanu środowiska, poprzez zmniejszenie zużycia paliwa przez poruszające się pojazdy mechaniczne, a tym samym zmniejsza się emisja zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery. Korzyścią dla środowiska jest także eliminacja zapylenia, tworzącego się podczas eksploatacji drogi gruntowej.

- **Remonty obiektów inżynierskich**

Cel zadania:

Bieżące i awaryjne remonty obiektów inżynierskich.

Poniesione w 2019 r. nakłady: 3 139 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Wykonano bieżące i awaryjne remonty obiektów inżynierskich we wschodniej i zachodniej części miasta Wrocławia, które obejmowały:

- remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznej na Mostach Osobowickich (Północnym i Południowym), Moście Milenijnym, estakadzie Gądowiance, Moście Partynickim i wiadukcie w ciągu al. Karkonoskiej
- remont murów oporowych przy tunelach pieszych koło Stadionu Miejskiego;
- remont przepustu drogowego w ciągu ul. Wojanowskiej, wykonanie nowej ścianki żelbetowej, wykonanie zasypki oraz nawierzchni z kruszywa
- remont cząstkowy płytek chodnikowych 35x35 na Moście Uniwersyteckim ptn.
- remont cząstkowy okładzin kamiennych ścian i posadzek w przejściach podziemnych na pl. Strzegomskim, Młodych Techników i Jana Pawła II, pl. Grunwaldzkim, ul. Zaporoskiej
- wymianę uszkodzonego drewnianego pomostu na kompozytowy na Kładce Stanisławowskiej II
- remont cząstkowy dźwigarów betonowych przejścia podziemnego na pl. Jana Pawła II wraz z zabezpieczeniem czasowym przecieków wykonaniem projektu podparcia zastępczego systemu odwodnienia oraz wykonaniem konstrukcji stalowych podpór – etap I
- remont fragmentu podwieszono sufitu w pomieszczeniach handlowych na Jana Pawła II
- wymianę uszkodzonych elementów okładzin HPL w samochodowym tunelu południowym na pl. Dominikańskim
- remont dźwigarów betonowych przejścia podziemnego na pl. Jana Pawła II wraz z zabezpieczeniem czasowym przecieków – etap II
- remont ściany oporowej w ciągu ul. Legnickiej
- remont nawierzchni z żywic na kładce Żernickiej, estakadzie zachodniej Gądowianka

- remont schodów na pl. Grunwaldzkim
- remont kładek Stanisławowska I i II
- wymianę konstrukcji drewnianego pomostu na kładce Piaskowej na konstrukcję z desek kompozytowych
- naprawę uszkodzonej skarpy przy ul. Żernickiej na dojeździe do ul. Chociebuskiej we Wrocławiu
- remonty częściowe nawierzchni bitumicznej na: Moście Mieszkańskim Nowym, Mostach Dmowskiego, wiaduktach Bora Komorowskiego i w ciągu ul. Kowalskiej oraz na estakadzie na pl. Społecznym, w tunelu ul. Bajana, na moście Grunwaldzkim
- zabezpieczenie antykorozyjne stalowych elementów i wyposażenia obiektów inżynierskich: most Kłokoczycki, Zakrzowski, Jarnoławski, Mieszkański, kładka Nabycińska, wiadukt Armii Krajowej, Bolesława Krzywoustego, przejście podziemne Bajana
- remont fragmentu muru oporowego na pętli Leśnica wzdłuż peronu tramwajowego;
- remont częściowy betonowych gzymsów Mostu Kłokoczyckiego;
- antykorozyjne zabezpieczenie balustrad stalowych Mostu Kłokoczyckiego i Mostu Zakrzowskiego
- oczyszczenie i udrożnienie sączków Mostu Grunwaldzkiego pod nitką w stronę Ronda Reagana
- wykonanie betonowych schodów skarpowych do obsługi wiaduktu w ciągu al. Armii Krajowej;
- remont częściowy nawierzchni betonowej chodników Mostu Pokoju
- regulację wpustu na Moście Osobowickim południowym
- wymianę zdewastowanego odwodnienia liniowego na kładce Słodowej, ul. Lotniczej
- naprawy powierzchniowe betonowego spocznika schodów przy kładce Słodowej;
- uzupełnienie skradzionych elementów rusztów żeliwnych
- naprawę przeciekającego odwodnienia liniowego na kładce Nabycińskiej
- wymiana izolacji nawierzchni na kładce Na Ostatnim Groszu oraz estakadzie Gądowianka
- uzupełnienie rur spustowych na wiadukcie drogowym nad ul. Krakowską
- remont murów oporowych na ul. Zaporoskiej
- remont murów przy pętli tramwajowej przy ul. Średzkiej
- remont umocnienia stożków na wiadukcie w ciągu al. Armii Krajowej oraz kładce Zwierzynieckiej.

Osiągnięto następujące efekty:

Dokonano remontów celem zachowania bezpieczeństwa użytkowników obiektów.

ZADANIA W ZAKRESIE KONSERWACJI I UTRZYMANIA ELEMENTÓW INŻYNIERII RUCHU

Cel zadania:

Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie bezpieczeństwa uczestników ruchu.

W 2019 r. wydatkowano: 18 176 000 zł

W 2019 r. działania realizowano:

- W sferze opiniodawczej i nadzorczej w zakresie:
 - właściwej koordynacji całości zagadnień związanych z problematyką inżynierii ruchu
 - opiniowania dokumentacji projektowych w zakresie inżynierii ruchu
 - wprowadzania tymczasowych ograniczeń w ruchu drogowym
 - wdrażania zmian w docelowym oznakowaniu miasta
 - inicjowania nowych rozwiązań szczegółowych bądź ogólnych (w tym nowych tras komunikacyjnych) wraz z niezbędnymi analizami ruchowymi
 - monitorowania i oceniania wprowadzonych zmian w organizacji ruchu
 - przygotowywania projektów doraźnych zmian w organizacji ruchu

- W sferze eksploatacyjnej, w zakresie właściwej realizacji zadań wynikających z bieżących potrzeb miasta szczególny nacisk położono na efektywne wykorzystanie przyznanych środków finansowych. Główne grupy zadań w sferze eksploatacji to:
 - oznakowanie poziome – wykonano oznakowanie w technologii cienkowarstwowej (76 712 m²) i w technologii grubowarstwowej (11 385 m²)
 - oznakowanie pionowe – wdrożono strefy ruchu uspokojonego (4 lokalizacje), rozszerzono strefy ruchu i zamieszkania (14 lokalizacji), wprowadzono lokalne ograniczenia w ruchu pojazdów ciężarowych (5 lokalizacji), wyznaczono i oznakowano miejsca postojowe (75 lokalizacji), wyznaczono i doznakowano przejścia dla pieszych (7 lokalizacji), zabezpieczono awarie w pasie drogowym (692 szt.)
 - sygnalizacja świetlna – wdrożono zmiany w programach sygnalizacji (21 lokalizacji)
 - urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego – wprowadzono nowe elementy zabezpieczeń (79 lokalizacji), wymieniono elementy zabezpieczenia ruchu (20 lokalizacji)

Realizowane zadania przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich jego uczestników oraz zmniejszenia jego uciążliwości.

ZADANIA W ZAKRESIE TOROWISK TRAMWAJOWYCH

Audyt torowisk

W 2019 r. opracowano „Przegląd stanu technicznego torowisk”, który zawiera:

- wykaz wszystkich odcinków tramwajowych;
- dane techniczne
- charakterystykę konstrukcji torowiska
- uwagi o stanie technicznym, wraz z opisem stanu torowisk tramwajowych
- określenie dalszej przydatności do eksploatacji
- wnioski dotyczące potrzeby dokonania napraw

Przegląd stanu technicznego torowisk przeprowadzony został przez służby techniczne Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Dokumentacja będzie podstawą do bieżącego utrzymania infrastruktury torowej oraz planowania inwestycji i remontów na terenie miasta. Ponadto służyć będzie optymalnemu wykorzystaniu torowisk dla potrzeb miejskiej komunikacji tramwajowej.

Konserwacja i utrzymanie sieci trakcyjnej

Zakres zadania:

Utrzymanie w pełnej sprawności technicznej elementów infrastruktury tramwajowej, takich jak: sieć trakcyjna, układy sterowania zwrotnicami tramwajowymi, układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych, głowice kablowe z wyposażeniem towarzyszącym - linie kablowe trakcyjne na terenie Wrocławia.

W 2019 r. wydatkowano: 4 000 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

Zakres konserwacji sieci trakcyjnej obejmuje:

- sieć trakcyjną: 199 747 mtp
- układy sterowania zwrotnicami tramwajowymi: 45 szt.
- układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych: 130 szt.
- głowice kablowe: 733 szt.
- Układy ochronne przeciwpożarowe wiaduktów kolejowych – 4 szt.
- wyposażenie towarzyszące - linie kablowe trakcyjne: 222 710 mt.

W ramach konserwacji sieci trakcyjnej wykonywano również prace awaryjne sieci trakcyjnej (na ulicach: Wajdy, Reymonta, Legnicka, pętla Osobowice), montaż tymczasowej bramowej konstrukcji wsporczej na ul. Legnickiej oraz wymianę słupa trakcyjnego (na ul. Legnickiej i Bałtyckiej).

Konserwacja torów i zwrotnic tramwajowych

Cel zadania:

Zakres konserwacji torów i zwrotnic tramwajowych obejmuje:

- tory tramwajowe: dł. 196 065 mtp;
- zwrotnice tramwajowe: 470 szt., w tym 160 szt. zwrotnic z elektrycznym napędem mechanizmu nastawczego i sygnalizatorem kierunku położenia iglic.

W 2019 r. wydatковано: 17 282 000 zł

W 2019 r. zrealizowano:

- wymiany iglic zwrotnicznych – 19 szt. (pętla Biskupin, ul. Nowy Świat, ul. Kazimierza Wielkiego/Ruska, ul. Drobnera/Dubois, pl. Orłąt Lwowskich, pl. Legionów, Rondo Reagana, pętla Kromera, ul. Piłsudskiego/Świdnicka)
- wymiany zwrotnic tramwajowych – 2 szt. (ul. Wróblewskiego/Zajezdnia VI, pętla Stadion Olimpijski)
- wymiany zwrotnic tramwajowych - 3 szt. (ul. Legnicka/Zajezdnia V, ul. Piłsudskiego/Świdnicka, ul. Słowiańska/Jedności Narodowej);
- wymiany krzyżownic tramwajowych (krzyżownice nowe) – 3 szt. (ul. Powstańców Śl. – Hallera)
- regulacja torów – 92 mtp (pl. Dominikański, ul. Żmigrodzka, m. Pomorski, ul. Wróblewskiego)
- wymiany szyn:
 - tramwajowych Ri60N – 935,3 mb, (ul. Śrubowa, ul. Hallera, ul. Ruska, ul. Kosmonautów, most Osobowicki, pętla Biskupin, ul. Kazimierza Wielkiego, ul. Robotnicza, pl. Staszica, pl. Społeczny, pętla Sępolno, ul. Reymonta, ul. Trzebnicka, ul. Podwale)
 - kolejowych S49 – 1066,7 mb (ul. Legnicka, ul. Piłsudskiego, ul. Kosmonautów, ul. Powstańców Śląskich, ul. Hallera, ul. Wróblewskiego, ul. Bałtycka)
 - typu LK – 37,5 mb, (ul. Gliniana, ul. Piotra Skargi, ul. Kochanowskiego)
 - typu Ri60VK – 3,5 mb, (ul. Kazimierza Wielkiego/Krupnicza)
- wymiany podkładów tramwajowych – 43 szt. (pętla Sępolno, ul. Legnicka, ul. Olszewskiego, ul. Hallera)
- podbijanie podkładów tramwajowych - 505 szt. (pętla Tarnogaj, ul. Legnicka, ul. Wróblewskiego)
- naprawy nawierzchni w torowisku:
 - bitumiczna – użyto 238,3 m³ masy bitumicznej, (ul. Legnicka, ul. Podwale, ul. Piłsudskiego/Świdnicka, ul. Borowska/Gliniana, ul. Powstanców Śl./Hallera, ul. Św. Mikołaja, ul. Grabiszyńska, ul. Ruska, m. Osobowicki, pl. Staszica, ul. Reymonta, ul. Pomorska, ul. Trzebnicka, m. Pomorski, m. Grunwaldzki, pl. Społeczny ul. Podwale)
 - z kostki kamiennej – 90,2 m², (ul. Piłsudskiego, ul. Stawowa, ul. Piotra Skargi/Teatralna, ul. Kwiska, ul. Kołtątaja)
 - z kostki betonowej – 160,54 m² (ul. Legnicka/Kwiska, ul. Hallera, ul. Kosmonautów/Kamiennogórska, ul. Robotnicza, ul. Traugutta)
 - z płyt EPT – 41 szt. (ul. Legnicka/Małopanewska, ul. Kazimierza Wielkiego, pl. Staszica, ul. Pomorska, pl. Społeczny, m. Pomorski).

W ramach zadań mających na celu podniesienie bezpieczeństwa w ruchu tramwajowym wykonano również:

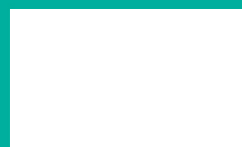
- wymianę nawierzchni w torowisku tramwajowym w ul. Podwale na odc. od pl. Jana Pawła II do pl. Orłąt Lwowskich, koszt zadania wyniósł 1 266 000 zł
- wymianę szyn, rozjazdów i podbudowy tłuczniowej w torze na pętli Wrocławskiego Parku Przemysłowego, którego koszt wyniósł 978 000 zł

- szlifowanie korekcyjne szyn w torach tramwajowych na długości 33 212 mtp, na realizację której wykorzystano 1 237 000 zł
- napawanie szyn w torach tramwajowych – w ramach prac wykonano regenerację szyn poprzez ich napawanie na długości 3 000 mb – koszt całkowity wykonanych prac 1 119 000 zł
- regulację torów – wykonano regulację torów i podbijanie podkładów na długości 33 212 mtp, na realizację której wykorzystano 1 174 000 zł
- chemiczne odchwaszczanie niezabudowanych torowisk tramwajowych na długości 63 949 mtp oraz koszenie trawy na torowiskach zielonych o długości 5 278 mtp – koszt całkowity wykonanych prac 100 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty

Wykonano konserwację torów i zwrotnic tramwajowych, polegającą na lokalnej naprawie torowisk - regulacji, stabilizacji szyn, wymianie szyn, iglic zwrotnic, krzyżownic tramwajowych, naprawie nawierzchni drogowej oraz czyszczeniu i konserwacji zwrotnic tramwajowych i utrzymywaniu w sprawności elektrycznych napędów mechanizmów nastawczych zwrotnic na terenie Wrocławia.

**DEPARTAMENT
NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI**

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI

REGULACJE STANÓW PRAWNYCH I KOMUNALIZACJA NIERUCHOMOŚCI GMINY WROCŁAW

Zakładanie ksiąg wieczystych oraz regulowanie zapisów w księgach wieczystych dla nieruchomości Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu:

- sporządzono i przekazano do Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego łącznie **134** wnioski o założenie nowych ksiąg wieczystych oraz o dokonanie wpisów w już istniejących księgach wieczystych,
- w trakcie przygotowywania pozostaje **14** wniosków.

Komunalizacja mienia Skarbu Państwa

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego:

- **3** pisma o wszczęcie przez Wojewodę z urzędu postępowań w sprawach stwierdzenia nabycia z mocy prawa, z dniem 27 maja 1990 r., przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- **4** wnioski o przekazanie na własność Gminy Wrocław nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- **2** wnioski o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 30 czerwca 2000 r. przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 13 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Ponadto w ramach komunalizacji mienia Skarbu Państwa:

- złożono **1** wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- uzyskano **1** postanowienie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności,
- złożono **1** wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- uzyskano **1** decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi utrzymującą w mocy odmowną decyzję Wojewody (po wystąpieniu do Prezydenta odstąpiono od wniesienia skargi).

Uzyskano decyzje Wojewody Dolnośląskiego:

- pozytywnych – **10**,
- odmownych – **8**,

ponadto:

- złożono **6** odwołań od decyzji odmownych Wojewody do Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej w Warszawie,
- złożono **1** odwołanie od decyzji odmownej Wojewody do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- Wniesiono **7** skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego od decyzji Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- uzyskano **19** decyzji Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- uzyskano **3** wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego,
- złożono **2** wnioski do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o stwierdzenie nieważności decyzji komunalizacyjnych,
- uzyskano **3** decyzje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- uzyskano **1** wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego po decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- uzyskano **2** wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego w związku z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Ministra Skarbu Państwa.

Nabywanie mienia od Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu, na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. nr 133, poz. 872 z późn. zm.).

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego **3** wnioski o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 1 stycznia 1999 r., własności mienia Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu na podstawie art. 60 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną.

Uzyskano od Wojewody Dolnośląskiego **17** decyzji pozytywnych, **0** odmownych.

Realizacja roszczeń spółdzielni i innych osób prawnych do uzyskania prawa użytkowania wieczystego i własności budynku pozostających w ich użytkowaniu na podstawie art. 204, 207 i 208 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono **3** postępowania, w toku pozostaje **1**.

Stwierdzenie nabycia przez państwowe i komunalne osoby prawne z mocy prawa, prawa użytkowania wieczystego gruntu i własności budynków (uwłaszczenie) na podstawie art. 200 i 201 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono **8** postępowań, w toku pozostaje **8** (oczekiwanie na wyroki NSA w związku ze skargami kasacyjnymi strony postępowania - PKP).

Regulacja stanów prawnych nieruchomości związanych z rodzinnymi ogrodami działkowymi: prowadzono **14** postępowań, w toku pozostaje **10**.

Prowadzenie spraw związanych z roszczeniami rewindykacyjnymi kościołów, związków wyznaniowych oraz innych osób na podstawie ustaw szczególnych, w tym kontynuowanie postępowania ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP odnośnie zakończenia postępowań regulacyjnych prowadzonych przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich: prowadzono **4** postępowania, w toku pozostaje **4**.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości (w tym m.in. zbywanie nieruchomości, ustalanie służebności, rozwiązywanie użytkowania wieczystego, ustanawianie tytułu prawnego po wygaśniętych użytkowaniach wieczystych i inne): prowadzono **48** postępowań, w toku pozostaje **40**.

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania własności nieruchomości gruntowej, wchodzącej uprzednio w skład gospodarstwa rolnego przekazanego Skarbowi Państwa i prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania na własność nieruchomości objętej prawem nieodpłatnego użytkowania z tytułu przekazania gospodarstwa rolnego Skarbowi Państwa: prowadzono **4** postępowania, w toku pozostaje **3**.

Podejmowanie czynności prowadzących do usuwania stwierdzonych rozbieżności pomiędzy zapisami w ewidencji gruntów i budynków a wpisami w księgach wieczystych: prowadzono **13** postępowań, w toku pozostaje **9**.

z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości w tym prowadzenie postępowań o zwrot nienależnie pobranych pożytków: prowadzono **12** postępowań.

Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia odszkodowania za nieruchomości, które przeszły na własność Gminy Wrocław w związku z wydaniem decyzji o realizacji inwestycji drogowych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych: prowadzono **75** postępowań w tym: zakończono **35** (poprzez uzyskanie postanowienia Wojewody o wyznaczeniu innego starosty do prowadzenia postępowania), w toku pozostaje **40**.

Uczestniczono w **17** postępowaniach o zwrot wywłaszczonych nieruchomości.

Prowadzono **7** postępowań administracyjnych o wydanie zaświadczeń na podstawie art. 217 k.p.a., w toku pozostaje **1**.

Przeanalizowano **197** pism Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocławia oraz organów wyższego stopnia wydanych w postępowaniach z udziałem Gminy Wrocław jako strony postępowania administracyjnego pod kątem ewentualnego naruszenia interesu Gminy.

Sporządzono **w toku różnych postępowań 1 340 pism** (nie licząc korespondencji e-mailowej), m. in. w sprawie wyjaśnienia stanu prawnego nieruchomości, udzielenia informacji o możliwościach regulacji tytułu prawnego do nieruchomości; kierowano do różnych podmiotów wnioski o opinie lub podjęcie określonych działań prawnych, występowano w tych sprawach do Prezydenta Wrocławia z opisem, analizą prawną i propozycją rozwiązań prawnych.

OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

Dokonano **50 wypowiedzeń wysokości opłaty rocznej** z tytułu użytkowania wieczystego dotyczących **37** nieruchomości gruntowych.

Dokonano z urzędu **422 zmiany stawki procentowej opłaty rocznej** z tytułu użytkowania wieczystego w trybie art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 2019 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.

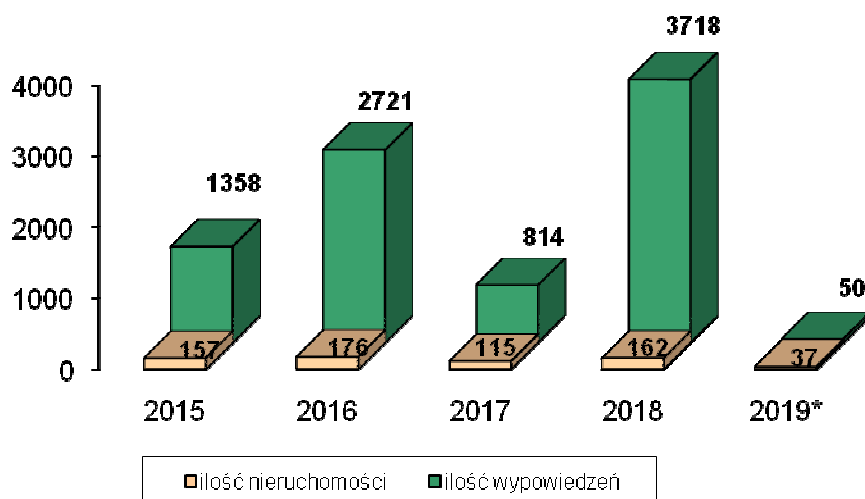
Dokonano z urzędu **530** zmian stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2 i 2a ustawy o gospodarce nieruchomościami (w brzmieniu ustawy obowiązującym przed 15 sierpnia 2019 r.).

Dokonano **25** określeń wysokości stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Dokonano **636** rozliczeń opłat rocznych należnych od osób fizycznych i prawnych, w związku z nabyciem przez te podmioty prawa własności lokali od deweloperów i spółdzielni mieszkaniowych.

Reprezentowano Gminę Wrocław przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w postępowaniach dotyczących aktualizacji opłat rocznych – **104** rozprawy.

Ilość wypowiedzeń opłaty rocznej / liczba zaktualizowanych nieruchomości w latach 2015-2019

* zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów z dniem 1 stycznia 2019 r. nastąpiło przekształcenie tych gruntów z mocy prawa.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ I PRZESTRZEGANIEM UMÓW UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

Monitorowaniem objęto **802** nieruchomości.

Prowadzono **4** postępowania w sprawie zmiany terminów zagospodarowania nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste.

Prowadzono **11** postępowań na wniosek użytkowników wieczystych o zmianę celu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (w brzmieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami obowiązującym przed 15 sierpnia 2019 r.), z czego **2** zakończyły się zawarciem umowy.

Prowadzono **46** postępowań z urzędu o zmianę celu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (w brzmieniu ustawy obowiązującym od 15 sierpnia 2019 r.).

Prowadzono **9** postępowań na wniosek użytkowników wieczystych o zmianę celu użytkowania wieczystego w trybie art. 73 ust. 2 i 2b ustawy o gospodarce nieruchomościami (w brzmieniu ustawy obowiązującym od 15 sierpnia 2019 r.).

Zawarto **26** protokołów uzgodnień w sprawie zmiany celu użytkowania wieczystego i stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego (w brzmieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami obowiązującym od 15 sierpnia 2019 r.).

Rozpatrzono **65** wniosków użytkowników wieczystych o wydanie oświadczeń zawierających zgodę na dokonanie wpisów w księgach wieczystych.

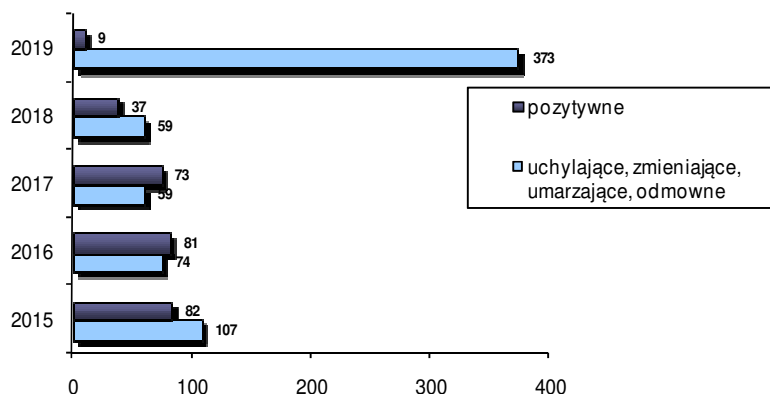
PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

W zakresie realizacji ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów:

- wydano **16 400 zaświadczeń** potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości;
- wydano **1 100** zaświadczeń potwierdzających wysokość i okres wnoszenia opłaty przekształceniowej;
- wydano **6 635** Informacji o opłacie jednorazowej i udzieleniu bonifikaty od opłaty jednorazowej;
- wydano **1 044** zaświadczenia o pomocy de minimis w związku z realizacją ww. ustawy.

W zakresie realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości wydano **9 decyzji** przekształcających prawo użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, 19 decyzji zmieniających, 350 umarzających postępowanie, 1 decyzję w sprawie zwrotu bonifikaty oraz 3 decyzje w sprawie ustalenia wysokości opłaty przekształceniowej.

Ilość decyzji wydanych w latach 2015 – 2019 (dotyczy osób fizycznych)

DZIERŻAWA GRUNTÓW GMINNYCH

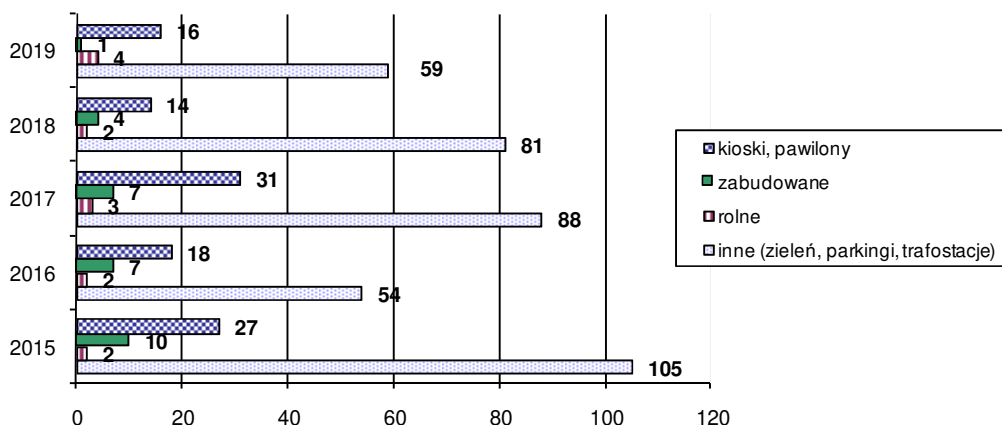
Umowy dzierżawy/użyczenia gruntów gminnych na dzień 31 grudnia 2019 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
rolne	529	90,0213	34 092,42	-
pod kioski i pawilony handlowe	363	18,8443	-	384.526,78
parkingi, magazyny	188	29,0788	12 058,30	252 000,02
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	450	934,7946	889 191,78	8 374,06
Razem umowy dzierżawy	1 530	1 072,7390	935 342,50	644 900,86
umowy użyczenia	41	12,4697	-	-

Umowy dzierżawy gruntów gminnych zawarte w 2019 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. [ha]	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
na cele rolne	4	0,1561	950,00	-
pod kioski i pawilony handlowe	16	0,5722	-	28 855,00
na grunty zabudowane	1	0,3653	-	14 460,00
pod parkingi, magazyny	7	0,7315	270,00	10 873,00
pod trafostacje	-	-	-	-
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	22	0,3701	2 035,00	1 970,00
inne z VAT (z czynszem m-c)	9	0,2805	-	15 626,25
inne bez VAT (z czynszem rocznym)	2	0,0809	482,00	-
inne z VAT (z czynszem rocznym)	19	0,1680	1 446,70	-
Razem umowy dzierżawy	80	2,7246	5 183,70	71 784,25
umowy użyczenia	6	0,7671		

Ilość umów dzierżaw gruntów gminnych zawartych w latach 2015 - 2019

Dokonano naliczeń **opłat za korzystanie bez tytułu prawnego** z gruntu Gminy dla 84 podmiotów (5,9872 ha) na ogólną kwotę **490 628,54 zł netto**.

Sporządzono **25 protokołów czasowego udostępnienia gruntów** komunalnych (1,0853 ha) na rzecz Inwestorów realizujących uzbrojenie podziemne związane z rozbudową telekomunikacji, energetyki, gazownictwa, wodociągów, ciepłownictwa itp. oraz pod zaplecza budów. Łączna kwota naliczonych opłat z tego tytułu wyniosła **238 761,00 zł**.

Sporządzono **25 aneksów** zmieniających dzierżawioną powierzchnię, wysokość czynszu, lub przedłużających termin dzierżawy.

Sporządzono **74 protokoły zdawczo-odbiorcze**, dotyczące przekazania nieruchomości do zarządzania do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta i Zarządu Zieleni Miejskiej.

Sporządzono **91 Zarządzeń Prezydenta** w sprawie oddania nieruchomości w dzierżawę, w trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Sporządzono **9 Zarządzeń Prezydenta** w sprawie wskazania ZZK lub innych jednostek miejskich, jako właściwych do przejęcia nieruchomości do zarządzania.

Opracowano **96 wykazów informacyjnych** (3-tygodniowych), dotyczących oddania nieruchomości w dzierżawę w trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Przeprowadzono **89 negocjacji** z dzierżawcami w zakresie szczegółowych warunków umownych jak też wysokości kwoty czynszu dzierżawnego.

USTANAWIANIE PRAW DO NIERUCHOMOŚCI

Sprzedaż lub ustanawianie prawa użytkowania wieczystego wraz z przeniesieniem własności znajdującej się na nieruchomości zabudowy oraz sporządzanie aneksów do umów: łącznie **64** sprawy, zakończono **27** (w tym **10** zakończonych umową), w toku pozostało **41**.

Ustanawianie tytułu prawnego do nieruchomości na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w formie **decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd**:

- **decyzje** ustanawiające trwały zarząd, wygaszające trwały zarząd, zmieniające decyzje o ustanowieniu trwałego zarządu, umarzające postępowania – **28**,
- **postanowienia** wydane w toku postępowania – **38**,
- **zawiadomienia** wydane w toku postępowania – **92**,
- **zgody** wydane trwałym zarządom na wynajem, dzierżawę, użyczenie części nieruchomości osobom trzecim – **23**,
- **informacje** – **76**.

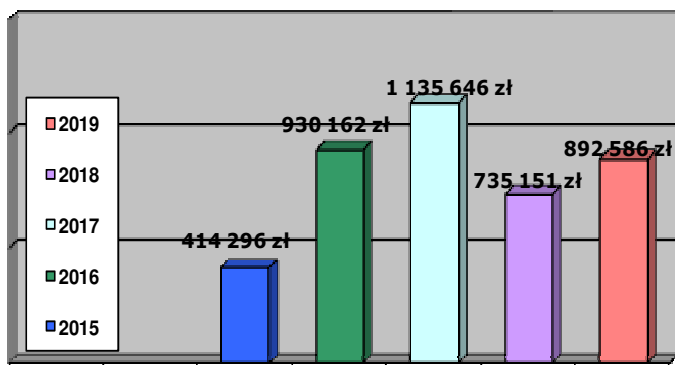
Oddawanie nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako Miasta na prawach powiatu **w użytkowanie lub wygaszanie użytkowania**:

łącznie **11** spraw, zakończono **4** (w tym **2** zakończone umową ustanowienia), w toku **7**.
Prowadzenie postępowania w celu ustanowienia **służebności gruntowych i przesyłu**:
łącznie **540**, zakończono **107** (w tym **47** zakończonych umową), w toku pozostało **439**.
Wydanych protokołów uzgodnień: **74**.

Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości: **2**.

Naliczone kary: 4.

**Dochody z tytułu ustanowionych służebności
w latach 2015-2019**

Umowy zawarte w 2019 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Łączna kwota do zapłaty [zł]	Kwota do zapłaty w 2019 r. [zł]
Sprzedaż na rzecz dzierżawcy (wykaz nieruchomości - tab. A)	1	487 346,91	487 346,91
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego (wykaz nieruchomości - tab. B)	4	683 962,84	583 962,84
Sprzedaż w trybie bezprzetargowym	3	73 280,92	73 280,92
Oddanie w użytkowanie wieczyste	2	30 292,65	30 292,65
Użytkowanie (wykaz nieruchomości - tab. C)	2	5 540,77	5 540,77
Korzystanie z nieruchomości bez tytułu prawnego	2	18 846,06	18 846,06
Uzgodnienia lokalizacji sieci infrastruktury technicznej	78	61 463,30	61 463,30
Służebności gruntowe	10	168 411,60	168 411,60
Służebności przesyłu	36	732 194,66	732 194,66
RAZEM:	138	2 261 339,71	2 161 339 71
Ograniczone prawo rzeczowe ustanowione na rzecz Gminy Wrocław	1	- 8 020,00	- 8 020,00

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz dzierżawcy nieruchomości

Adres nieruchomości	Kwota do zapłaty (całkowita) [zł]	Kwota do zapłaty w 2019 r. [zł]	Powierzchnia [m ²]
ul. Obornicka	487 346,91	487 346,91	1 525

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami

Adres nieruchomości	Kwota do zapłaty (całkowita) [zł]	Kwota do zapłaty w 2019 r. [zł]	Powierzchnia [m ²]
ul. Przemkowska	284 128,41	184 128,41	907
ul. Vasco da Gamy	1 453,01	1 453,01	2
ul. Krakowska	250 353,01	250 353,01	645
ul. Budziszewska	148 028,41	148 028,41	301
RAZEM:	683 962,84	583 962,84	1855

Postępowania w sprawie ustanowienia prawa użytkowania	
Adres nieruchomości	Opłata 2019 r. (zł brutto)
ul. Tymiankowa	1 481,71
ul. Bolesława Krzywoustego	4 059,06
RAZEM:	5 540,77

OPLATA PLANISTYCZNA

Zasady ustalania opłaty planistycznej określają przepisy ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Opłata ta jest dochodem własnym gminy, a – zgodnie z dyspozycją ustawową – jej wysokość nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości. Stawka procentowa opłaty jest określana w uchwałach Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2019 r. przeanalizowano łącznie 25 881 aktów notarialnych dotyczących zbycia nieruchomości mogących powodować naliczenie opłaty planistycznej. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 24 postępowania, w wyniku których **wydano 19 decyzji** orzekających o ustaleniu jednorazowej opłaty planistycznej. Z wydanych w 2019 r. decyzji **15 stało się ostatecznych**, od 3 decyzji wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – w 1 przypadku sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia, natomiast w 2 przypadkach sprawy są rozpatrywane przez SKO. Pozostałe (5) postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

ODSZKODOWANIE W ZWIĄZKU Z OBNIŻENIEM WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI W SKUTEK Z UCHWALENIA PLANU MIEJSCOWEGO ALBO JEGO ZMIANĄ

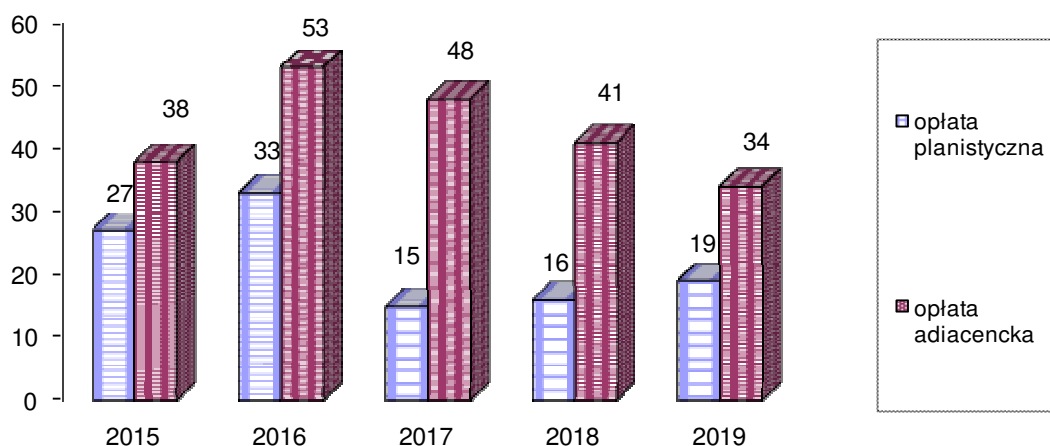
W 2019 r. wpłynęło 7 wniosków w sprawie wypłaty odszkodowania, z czego 5 uznano za bezzasadne, 1 sprawa jest w toku i jedna zakończyła się zawarciem ugody pozasądowej i wypłatą odszkodowania. Dodatkowo 7 spraw było przedmiotem postępowań sądowych z czego 3 zakończyły się wypłatą odszkodowań.

OPLATA ADIACENCKA Z TYTUŁU WZROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI WYWOŁANEJ JEJ PODZIAŁEM GEODEZYJNYM

Postępowania administracyjne w tym zakresie były prowadzone na podstawie art. 98a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003 r. w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej i uchwały Nr XIV/329/07 z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

W 2019 r. przeanalizowano 352 ostateczne decyzje Dyrektora Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu zatwierdzające podziały nieruchomości. Wszczęto i przeprowadzono 44 postępowania w sprawie ustalenia i pobrania opłat adiacenckich w związku ze wzrostem wartości nieruchomości wywołanym ich podziałem geodezyjnym, **wydano 34 decyzje**, z których **32 stały się ostateczne**, od 1 rozstrzygnięcia strona wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – w 1 przypadku sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia. Pozostałe (10) postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

Ilość wydanych decyzji w sprawie opłaty planistycznej i adiacenckiej w latach 2015 – 2019

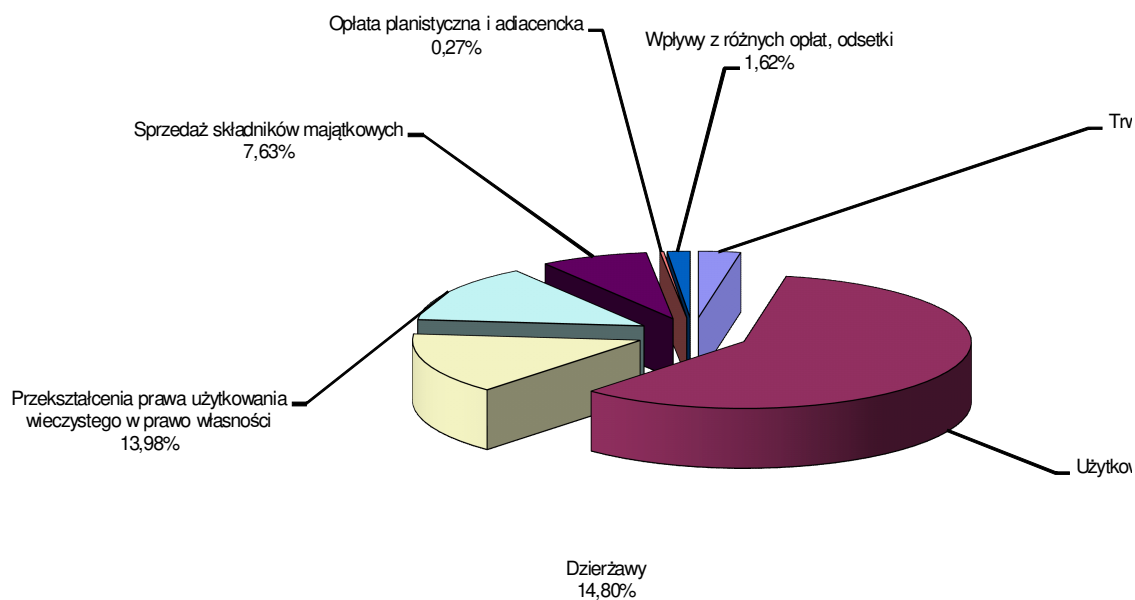

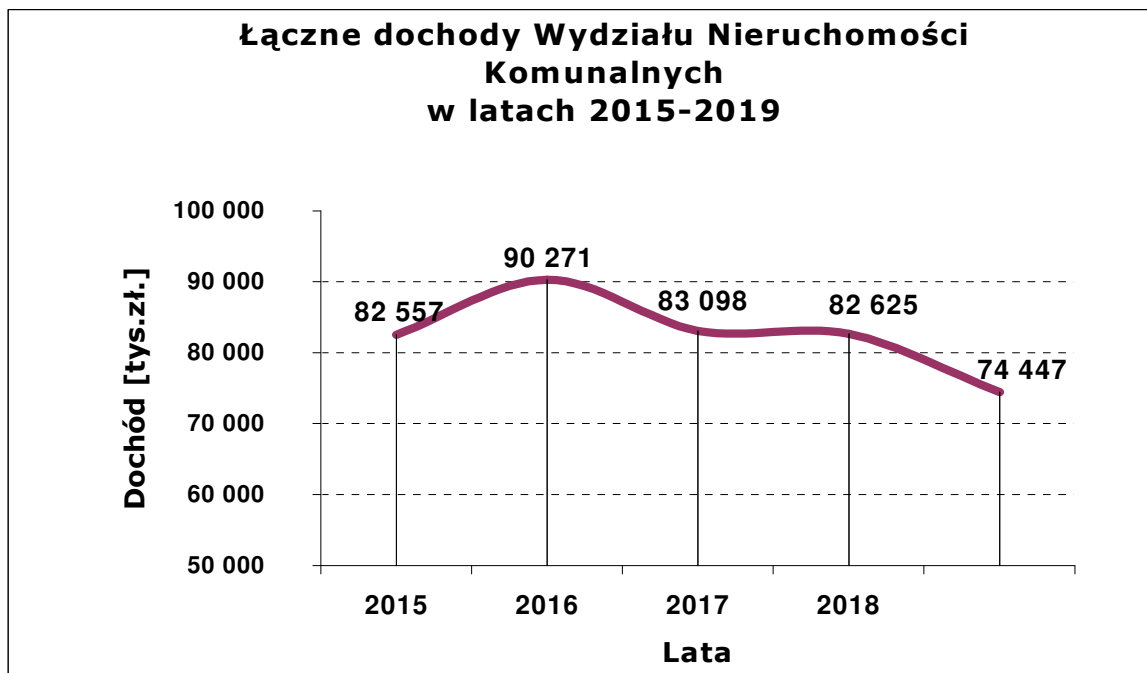
DOCHODY WYDZIAŁU NIERUCHOMOŚCI KOMUNALNYCH

W 2019 r. plan dochodów Wydziału Nieruchomości Komunalnych wynosił **72 071 700 zł**. Wykonano **103,30 %** założonego planu, w tym:

Trwały zarząd, użytkowanie, służebności	2 223 583,29 zł
Użytkowanie wieczyste	43 713 811,51 zł
Dzierżawy	11 018 343,62 zł
Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	10 406 608,32 zł
Sprzedaż składników majątkowych	5 682 969,01 zł
Opłata planistyczna i adiacencka	197 912,15 zł
Wpływy z różnych opłat, odsetki	1 204 153,49 zł
Ogółem	74 447 381,39 zł

Wpływy Wydziału Nieruchomości Komunalnych za 2019 r. wg źródła dochodów

INNE DZIAŁANIA

W 2019 r. na podstawie prawomocnych wyroków sądowych skierowano **3 wnioski egzekucyjne** do komornika o wydanie nieruchomości Gminie Wrocław. **Zakończono 1 postępowanie.**

Prowadzono sprawy związane z udzielaniem **pomocy publicznej**, w zakresie wystawiania zaświadczeń o udzielonej przedsiębiorcom pomocy „de minimis”. Wydano **5 zaświadczeń.**

Kontynuowano realizację 16 umów z poprzednich lat na wyceny nieruchomości dla potrzeb Gminy Wrocław i Skarbu Państwa. Na podstawie zawartych umów zlecono **475 operatów szacunkowych** między innymi w celu określenia wysokości pomocy *de minimis* w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

W 2019 r. zawarto 4 umowy w zakresie usług prawnych, na podstawie art. 4 pkt 3 lit. ea) ustawy Prawo zamówień publicznych, przeprowadzono 1 postępowanie w trybie z wolnej ręki zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 6 Pzp.

Opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury: za dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów Gminy. W 2019 r. wystawiono ponad 6 400 faktur VAT. W ramach realizacji ustawy o podatku VAT sporządzane są również miesięczne rejestry sprzedaży fakturowanej, korekt sprzedaży oraz rejestry zakupów.

Kontynuowano prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej nieruchomości gminnych, w „Systemie Gospodarowania Nieruchomościami”. W 2019 r. wprowadzano 208 spraw związanych z podziałem lub scaleniem nieruchomości, obsłużono w systemie 1 305 działek będących w użytkowaniu wieczystym, które na podstawie wydanych zaświadczeń przekształcono w prawo własności.

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSWA

Sprawy związane z realizacją uprawnień „zabużańskich”

Prowadzono, jak w latach ubiegłych, postępowania wyjaśniające z wniosków wojewodów z terenu całego kraju o udzielenie informacji, czy osoby wymienione w piśmie nabyły prawo własności lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości skarbu państwa z zaliczeniem na poczet ceny (opłat z tytułu użytkowania wieczystego) wartości mienia nieruchomości pozostawionego poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r.

W celu udzielenia wnioskowanej przez wojewodów informacji przeprowadzana jest każdorazowo kwerenda archiwalnych dokumentów dotyczących nieruchomości położonych we Wrocławiu, które były lub są w posiadaniu osób wymienionych w piśmie: w oparciu o dane zawarte w piśmie wojewody, dostępne rejestry i inne źródła informacji (tj.: a/ bazę danych ewidencji gruntów i budynków, b/ bazę danych ewidencji ludności t.d. elud, c/ rejestr osadniczych gospodarstw rolnych, d/ rejestr złożonych dokumentów dot. „mienia zabużańskiego”, e/ bazę aktów notarialnych, f/ centralną bazę danych ksiąg wieczystych). Dokonywana następnie analiza dokumentów obejmuje akta urzędu miejskiego oraz akta ksiąg wieczystych. W sprawach skomplikowanych kierowane są pytania do zarządu geodezji, kartografii i katastru miejskiego we Wrocławiu.

Na prośbę osób fizycznych przekazano wnioski o zarejestrowanie uprawnień do rekompensaty właściwym wojewodom celem kontynuowania postępowania w sprawie potwierdzenia prawa do rekompensaty. Udzielano informacji osobom fizycznym dotyczącej prawa do rekompensaty za pozostawione mienie.

Ogółem otrzymano 137 pism od wojewodów z terenu całego kraju oraz od osób fizycznych, na które udzielono 137 odpowiedzi.

Zarządzanie nieruchomościami Skarbu Państwa

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. nieruchomości Skarbu Państwa zarządzane były przez zarządcę - Zespół Zarządców Nieruchomości sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 27 czerwca 2017 r. o nr 1/2017 o zarządzanie nieruchomościami Skarbu Państwa, umowy z dnia 13 marca 2019 r. nr 1/2019 zawartej na 2 nieruchomości oraz umowy z dnia 13 listopada 2019 r. nr 2/2019 zawartej na 7 nieruchomości. Spółka zarządza:

- 109 lokalami mieszkalnymi,
- 7 lokalami użytkowymi.

W ramach zadań związanych z zarządzaniem nieruchomościami podejmowano następujące czynności:

- zawarto umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla nieruchomości w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,
- dokonano analizy księgowo - finansowej i merytorycznej oraz przekazano do realizacji dokumentację księgowo - finansową dotyczącą zakupu mediów i usług do nieruchomości (m.in. utrzymanie czystości, naprawy i konserwacje, wywóz nieczystości stałych, remonty), prowadzono ewidencje księgową ww. dokumentów,
- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług w sprawie korekt i błędnie wystawionych dokumentów finansowo - księgowych,
- sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości za 2019 r. i korekty do 2018 r.,
- prowadzono postępowania w celu uregulowania tytułu prawnego do lokali mieszkalnych i użytkowych, w tym zawarcia kolejnych umów najmu z dotychczasowymi najemcami,
- zawarto umowy na usługi utrzymania czystości i przeprowadzenie obowiązkowych przeglądów budowlanych w budynkach, w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,

- na dzień 31 grudnia 2019 r. umowami najmu objętych było 57 lokali mieszkalnych oraz 2 lokale użytkowe,
- sporządzono sprawozdanie z gospodarowania zasobem na dzień 31 grudnia 2018 r. dla Wojewody Dolnośląskiego - wygenerowano dane do 109 pozycji sprawozdania,
- sporządzono wykaz do Krajowego Zasobu Nieruchomości ze stanem zasobu na dzień 31 grudnia 2018 r. - wygenerowano dane dla 2 468 nieruchomości - uzupełniono informacje w 60 pozycjach zestawienia,
- prowadzono elektroniczną ewidencję zasobu, nanosząc na bieżąco zmiany zarejestrowane w Ewidencji Gruntów i Budynków oraz wynikające z wydania:
 - 29 decyzji/zawiadomień o komunalizacji/uwłaszczeniu,
 - 5 decyzji o pozwoleniu na budowę,
 - 4 decyzji o lokalizacji celu publicznego,
 - 9 innych dokumentów zmieniających stan prawny nieruchomości,
- prowadzono czynności związane z rozpatrzeniem wniosków inwestorów o wydanie zgody na czasowe zajęcie nieruchomości Skarbu Państwa pod inwestycje liniowe i organizację placów budowy, sporządzono:
 - 16 protokołów uzgodnień,
 - 6 protokołów zdawczo - odbiorczych,
 - 16 pism w ww. sprawach,
- prowadzono 51 umów dzierżawy nieruchomości, w tym zawarto 3 nowe umowy dzierżawy, sporządzono 16 pism w sprawie dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa.

Zrealizowane remonty w budynkach Skarbu Państwa

W 2019 r. wykonano prace remontowo-konserwacyjne:

- w budynku przy ul. Gen. I. Piłsna 1 d-h:
 - wymiana wodomierzy - 9 091,98 zł,
 - remont klatki schodowej 1e - 22 192,37 zł,
 - remont wejść do klatek - 119 998,23 zł,
- w budynku Podwale 76/77:
 - wymiana szyb w świetliku - 4 267,95 zł,
 - remont balkonu - 18 240,43 zł,
 - roboty kowalskie przy bramie wejściowej - 7 999,92 zł,
 - wykonanie izolacji stropu piwnicy i wzmocnienie nadproża budynku - 19 803,00 zł.

Zakładanie ksiąg wieczystych dla nieruchomości Skarbu Państwa

Realizując postanowienia ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnianiu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1460), kontynuowano składanie wniosków do sądu wieczystoksięgowego o założenie ksiąg wieczystych z wpisem własności Skarbu Państwa dla nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent jako wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej. W tym celu wydano 5 zaświadczeń o przejściu nieruchomości na własność Skarbu Państwa na mocy art. 2 Dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. Nr 13, poz. 87). W 2019 r. założono 7 ksiąg wieczystych, w 44 księgach wieczystych dokonano wpisów, rozpatrzono 34 wnioski w wyniku czego wyrażono 29 zgód na dokonanie wpisu przez użytkownika wieczystego w trybie art.21 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Realizowano również zadania dotyczące badania stanów prawnych nieruchomości na podstawie wpisów w księgach wieczystych, uzyskiwano odpisy z ksiąg wieczystych dokumentujące stan prawny nieruchomości w prowadzonych postępowaniach administracyjnych.

Nadzór właścicielski oraz regulacje stanów prawnych nieruchomości

Kontynuowano prowadzenie rejestru nieruchomości przekazanych darowizną na realizację celów publicznych oraz darowizn dokonywanych pomiędzy Skarbem Państwa a jednostkami samorządu terytorialnego. Monitorowano sposób realizacji celów darowizny określonych w umowach.

W 2019 r. dokonywano odebrania Gminie Wrocław nieruchomości położonej we Wrocławiu przy ul. Ignuta, z uwagi na jej niezagospodarowanie w terminie ustalonym w umowie darowizny.

Podjęto czynności dotyczącym stwierdzenia nieważności umowy darowizny nieruchomości położonej przy ul. Sienkiewicza, z uwagi na sformułowany w umowie cel darowizny, w sposób budzący wątpliwości co do zgodności z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami. Skarb Państwa w tym postępowaniu reprezentuje Prokuratoria Generalna w Warszawie, która skierowała sprawę do postępowania sądowego.

W 2019 r. prowadzono 8 postępowań o ustalenie odszkodowania za utratę prawa do nieruchomości w związku z dokonaniem na wniosek właściciela/użytkownika wieczystego podziałem, w wyniku którego wydzielona została również nieruchomość przeznaczona w planie zagospodarowania przestrzennego na realizację celu publicznego. Postępowania prowadzone były w trybie cywilnoprawnym w celu ustalenia odszkodowania w drodze rokowań.

W 2019 r. prowadzono między innymi:

- postępowania z zakresu wiedzy o nieruchomościach i jej aktualizacji,
- postępowania o sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym oraz w trybie bezprzetargowym,
- postępowania w sprawach przekazania nieruchomości do korzystania, w tym dzierżawę lub najem, użyczenie,
- postępowania o zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości,
- postępowanie o zniesienie współwłasności,
- postępowania w przedmiocie przejęcia nieruchomości przez Skarb Państwa,
- postępowania dotyczące wyjaśnienia, interpretacji, opinii, aktów prawnych, o udzielenie informacji publicznej,
- postępowania w sprawie służebności gruntowych,
- postępowania o wykonywanie, ograniczanie, pozbawianie praw do nieruchomości oraz zwrot nieruchomości,
- postępowania o ustalenie odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne,
- postępowania w sprawach dotyczących trwałego zarządu,
- postępowania o wydanie zaświadczeń,
- postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- postępowania o wydanie zezwolenia na zakładanie, przeprowadzanie i wykonywanie na nieruchomościach urządzeń technicznych,
- postępowania o realizację roszczeń do nieruchomości.

Nowe zadania

W związku z uchwaleniem i wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 15 września 2017 r. w sprawie wykazu nieruchomości przekazywanego Krajowemu Zasobowi Nieruchomości, sporządzany jest i przekazywany do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa wykaz nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa bez względu na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub studium

kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wersją wykazu stanowiącą załącznik nr 1 do powołanego wyżej rozporządzenia.

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 687) – art. 25e ust. 1 i 10, na podstawie których Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym podmiocie, którym właściciel/użytkownik wieczysty nie rozporządził, a także w związku z treścią art. 9 ust. 2a-2j ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, realizowano zadanie stwierdzenia nabycia przez Skarb Państwa własności nieruchomości albo użytkownika wieczystego w drodze decyzji administracyjnej, ustalając właściwość ze względu na miejsce położenia nieruchomości.

Umowy dotyczące nieruchomości Skarbu Państwa zawarte w 2019 r.

Rodzaj zawartych umów		Ilość
akty notarialne	Sprzedaż prawa własności	4
	Umowa ustanowienia prawa użytkownika wieczystego	1
	Umowa zrównania terminów użytkownika wieczystego	x
	Ustanowienie służebności gruntowej/przesyłu	3
	Umowa zamiany	x
	Umowa darowizny	x
	Umowa użytkownika	1
	Razem	9
Zwykła forma pisemna	Dzierżawa gruntu	6
	Umowa najmu	3
	Umowa użyczenia	5
	Czasowe zajęcie gruntu	16
	Obciążenie z tytułu bezumownego korzystania z gruntu	17
	Razem	47

Kontynuowano przygotowanie nieruchomości Skarbu Państwa do zbycia w trybie bezprzetargowym oraz przetargowym. Zawarto 9 umów notarialnych na łączną kwotę **2 671 512,56 zł**.

Zakończone postępowania administracyjne z zakresu trwałego zarządu

Rodzaj postępowania		Ilość
Trwały zarząd	Ustanowienie trwałego zarządu	1
	Stwierdzenie przejścia w trwały zarząd	-
	Wygaszenie trwałego zarządu	31
	Odmowa wygaszenia trwałego zarządu	4
	Umorzenie postępowania	1
	Uchylenie decyzji	-
	Zmiana decyzji	-
	Udzielenie bonifikaty	-
	Aktualizacja opłaty z tytułu trwałego zarządu	-
	Zmiana stawki procentowej opłaty	-
	Przekazanie trwałego zarządu między jednostkami	2
	Odmowa wygaszenia posiadania	1
	Razem	40

Na wnioski jednostek organizacyjnych wyrażono zgodę na zawarcie 19 umów dzierżawy/najmu/użyczenia.

Kontynuowano postępowania z wniosków jednostek organizacyjnych o stwierdzenie wygaśnięcia prawa trwałego zarządu :

- Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych – jeden wniosek obejmujący 762 działki geodezyjne,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej – jeden wniosek obejmujący 516 działek geodezyjnych,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – 24 wnioski obejmujące 185 działek geodezyjnych.

Sprawdzano zapisy ewidencji gruntów i ksiąg wieczystych, zamawiano zaświadczenia potwierdzające stan prawny w ewidencji gruntów oraz odpisy z ksiąg wieczystych, dokonywano szczegółowej i wnikliwej analizy zgromadzonych dokumentów.

Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

W zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w trybie postępowania administracyjnego na podstawie ustawy z 2005 r. w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt K 29/13 nastąpił drastyczny spadek liczby wniosków o przekształcenie składanych przez osoby prawne jak też składanych przez osoby fizyczne w stosunku do nieruchomości przeznaczonych pod aktywność gospodarczą.

W wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, umorzono 12 postępowań administracyjnych prowadzonych na wniosek w trybie ustawy o przekształceniu z 2005 r.

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	
decyzje pozytywne	2
decyzje odmowne	4
umorzenie postępowania	12
zmiana decyzji o przekształceniu	17
Razem	36

W 2019 r. wydano łącznie 90 Postanowień o:

- odmowie wydania zaświadczenia,
- odmowie wszczęcia postępowania w sprawie przekształcenia,
- sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej,
- podjęciu zawieszono postępowania,
- zawieszeniu postępowania w sprawie przekształcenia.

W 2019 r. prowadzono również postępowania ze wskazania przez Wojewodę, Prezydenta Wrocławia jako organu do prowadzenia sprawy w trybie administracyjnym, o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położone poza granicami miasta Wrocławia. Aktualnie postępowania prowadzone są (na różnym etapie).

Uczestniczono również aktywnie w postępowaniach prowadzonych przez innego starostę, w których jako strona wskazywany jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Wrocławia wykonującego zadania zleczone z zakresu administracji rządowej.

Obsługa użytkownika wieczystego

Ze względu na ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów w 2019 r. pracę podporządkowano przede wszystkim zadaniom związanym z wydawaniem zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Pomimo zmian ustawy w trakcie roku, zostały wydane zaświadczenia dla wszystkich nieruchomości Skarbu Państwa, które podlegały przekształceniu. I tak:

- ogółem wydano **33 059** zaświadczeń, w tym na wniosek: **231**,
- przekształcono **448** nieruchomości,
- Wydano **1 269** zaświadczeń dla przedsiębiorców,
- wpłynęło ok. **18 000** zgłoszeń potwierdzających zamiar wniesienia opłaty jednorazowej,
- wpłynęło **170** zgłoszeń potwierdzających zamiar wniesienia opłaty jednorazowej wraz z oświadczeniami o prowadzeniu działalności gospodarczej, z czego zostało zrealizowanych 112 wniosków,
- przesłano ok. **12 000** informacji o wysokości opłaty jednorazowej, w tym **78** dotyczących pomocy de minimis,
- przesłano ok. **800** informacji do nabywców lokali deweloperskich nabytych w 2019 r.

Kontynuowano czynności związane z dotychczasowymi zadaniami tj.:

- aktualizację opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego:
 - podjęto postępowania o aktualizację opłat z tytułu użytkowania wieczystego z urzędu i na wniosek, wysłano 77 wypowiedzeń opłat dla osób fizycznych i prawnych, w stosunku do 59 nieruchomości (w tym 76 z urzędu i 1 na wniosek); szacowany wzrost opłat w stosunku do opłat wypowiedzanych wynosi: **2 169 854, 75 zł**;
 - przekazano akta **72** użytkowników wieczystych do rozpatrzenia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w związku ze złożonymi wnioskami przez użytkowników i współużytkowników wieczystych, że aktualizacje są nieuzasadnione lub uzasadnione w innej wysokości; w konsekwencji wydanych przez Kolegium orzeczeń zostało złożonych 5 sprzeciwów przez użytkowników wieczystych;
 - uczestniczono w 56 rozprawach przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym we Wrocławiu w sprawach dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania i współużytkowania wieczystego;
- rozpatrzono i przeprowadzono postępowania o zmianę wysokości stawki procentowej opłaty rocznej w stosunku do 6 nieruchomości:
 - 4 zmieniono,
 - 2 odmówiono,
 - w związku ze zmianą art. 72 ustawy o gospodarce nieruchomościami zmieniono stawkę procentową z 3% na 1% dla **1 406 boksów garażowych** – wolnostojących oraz **7 916** dla miejsc postojowych i komórek w budynkach wielolokalowych;
- w związku ze zmianą sposobu użytkowania nieruchomości gruntowej dokonano określenia stawki procentowej dla 3 nieruchomości;
- dokonano analizy:
 - **20** operatów szacunkowych sporządzonych w postępowaniach sądowych dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego,
 - **12** operatów przedłożonych przez użytkowników wieczystych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu;
- wykonano **125** wizji w terenie, z czego 12 przeprowadzono w związku z prowadzonymi postępowaniami o zmianę stawki procentowej opłaty rocznej lub dla potwierdzenia sposobu użytkowania gruntu, 10 było przeprowadzonych z udziałem biegłych sądowych, w trakcie postępowań sądowych o ustalenie, a pozostałe w związku z prowadzonymi postępowaniami o przekształcenie;

- kontynuowano współpracę z Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej przy postępowaniach prowadzonych w ramach wykonywanego przez Prokuratorię obowiązkowego zastępstwa procesowego w sprawach gdzie wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000,00 zł.

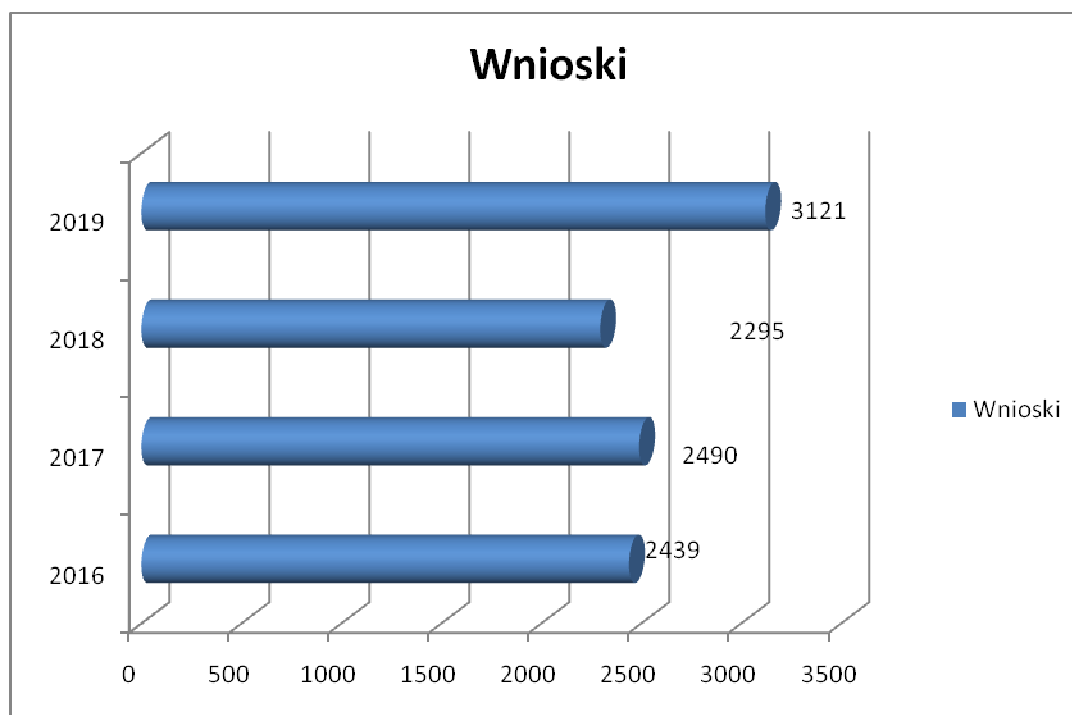
GOSPODAROWANIE KOMUNALNYM ZASOBEM LOKALI MIESZKALNYCH

W 2019 r. gospodarowanie komunalnym zasobem lokali mieszkalnych realizowano jako zadanie własne Gminy z uwzględnieniem przepisów uchwały nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014 – 2019 oraz uchwały nr XXXVII/2420/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław.

Realizacja wniosków mieszkaniowych

W 2019 r. wpłynęło łącznie **3 121** wniosków o najem lokalu mieszkalnego w tym:

- 2 021 z tytułu prowadzonych postępowań dotyczących lokali zamieszkałych,
- 822 o najem lokalu przez osoby nie posiadające mieszkań, a ubiegające się o najem socjalny lokalu bądź lokal do remontu,
- 278 dotyczących przydzielenia lokalu zamiennego (z tytułu wykwaterowania bądź zamiany z „urzędu”).

W wyniku prowadzonych w 2019 r. postępowań zakończono łącznie **1 590** spraw.

Sposób realizacji zakończonych postępowań

L.p.	Rodzaj sprawy	Pisma o zawarcie umowy najmu, aneksu	Wskazanie innego lokalu	Sprawy rozpatrzone negatywnie ze względu na brak podstaw prawnych
I Postępowania w stosunku do lokali zamieszkałych *				
1	likwidacja lokali wspólnie użytkowanych	12	10	-
2	przywrócenie tytułu prawnego po spłacie zadłużenia	35	4	23
3	wydanie tytułu prawnego do lokalu po zgonie najemcy	517	6	105
4	wydanie tytułu prawnego do lokalu po wyprowadzeniu się najemcy	351	4	44
5	zamiany lokali między kontrahentami	48	-	-
6	przedłużenie umowy o najem socjalny dotychczas zajmowanego lokalu	153	-	-
1-6	Ogółem	1 116	24	172
II Postępowania dot. najmu lokalu na zasadach ogólnych *				
7	najem lokalu po wykonanym remoncie na koszt własny	155	-	28
8	najem socjalny lokalu z tyt. pozostawania w niedostatku – w tym realizacja list	57	-	28
9	najem socjalny lokalu i tymczasowego pomieszczenia w wyniku orzeczenia sądowego	62	-	-
7-9	Ogółem	274	0	56
III Postępowania dot. zamiany dotychczas zajmowanego lokalu *				
10	wykwaterowania	159	-	2
11	zamiany "z urzędu"	41	-	-
10-11	Ogółem	200	0	2
1-11	<u>RAZEM</u>	1 590	24	230

* wnioski złożone również w latach poprzednich

Skierowano łącznie **224** spraw do Wydziału Prawnego UM oraz właściwych zarządców, dotyczących wystąpienia na drogę postępowania sądowego w odniesieniu do spraw prowadzonych przez Wydział.

Przygotowano **24** projekty zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

GOSPODAROWANIE WOLNYMI LOKALAMI MIESZKALNYMI

W 2019 R. DYSPONOWANO **2 039** LOKALAMI MIESZKALNYMI, W TYM:

- **1 992** z tzw. „ruchu ludności”,
- **47** w budynkach po kapitalnym remoncie.

Gospodarowanie wolnymi lokalami mieszkalnymi

Wolne lokale	z tzw. „ruchu ludności”	w budynkach nowo wybudowanych	w budynkach po kapitalnym remoncie	OGÓŁEM
Ogółem w dyspozycji	1 992	0	47	2 039
Zagospodarowano	1 485	0	36	1 521
pozostało na dzień 31 grudnia 2019 r.	507	0	11	518

W 2019 r. pozyskano lokale, zarówno z tzw. „ruchu ludności”, jak również w budynkach po kapitalnym remoncie.

Lokale będące w dyspozycji pozostają w ciągłym obrocie i są na bieżąco wskazywane przyszłym najemcom oraz gminnym jednostkom organizacyjnym takim jak Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, na potrzeby związane z realizacją ich zadań.

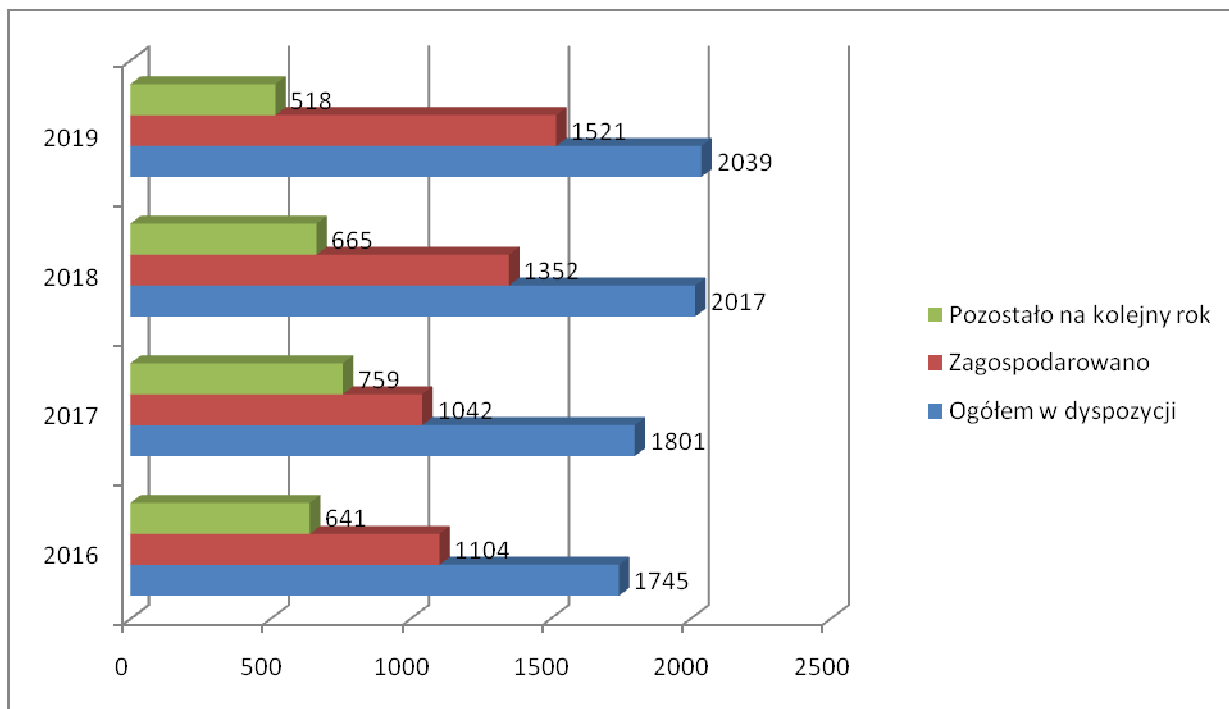
Podejmowane działania zierają do zadysponowania jak największej liczby wolnych lokali mieszkalnych. Jednak przebieg tego procesu jest utrudniony z uwagi na zły stan techniczny tych lokali, które w większości są zdewastowane, usytuowane w budynkach na wysokich kondygnacjach (bez wind), położone w mało atrakcyjnych rejonach miastach. Efektem tego jest wielokrotność ich wskazywania w sytuacji odmowy przyjęcia przez przyszłego najemcę.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż środki finansowe niezbędne na wykonanie w wolnych lokalach remontu są ograniczone a procedura związana z wyłonieniem wykonawcy remontu długotrwała.

Należy zaznaczyć, że obecnie Wydział Lokali Mieszkalnych korzysta z **230** mieszkań należących do Towarzystwa Budownictwa Społecznego Wrocław spółka z o.o. W ramach kontynuacji współpracy z TBS podjęto działania zierające do zasiedlenia **57** lokali dla seniorów w inwestycji zlokalizowanej na osiedlu Nowe Żerniki.

Gospodarowanie wolnymi lokalami w latach 2016 - 2019 przedstawia poniższa tabela i wykres.

Wolne lokale	2016	2017	2018	2019
Ogółem w dyspozycji	1 745	1 801	2 017	2 039
Zagospodarowano	1 104	1 042	1 352	1 521
Pozostało na kolejny rok	641	759	665	518

W wyniku kontynuacji procesu odzyskiwania lokali przekazano **157** lokali celem wprowadzenia ich do obrotu cywilno-prawnego, w tym **46** lokali o powierzchni powyżej 80 m².

Ponadto **43** lokale przekazano dla repatriantów realizując uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym zakresie.

Lokale objęte najmem socjalnym i tymczasowe pomieszczenia

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Dysponowano **1 650** lokalami objętymi najmem socjalnym.

W 2019 r. W ramach realizacji list osób uprawnionych do zawarcia umowy o najem socjalny lokalu z tytułu pozostawania w niedostatku przydzielono łącznie 175 lokali, z czego:

- Wydano 57 pism o zawarcie umów najmu,
- 118 rodzin oczekuje na wyremontowanie lokalu w ramach najmu socjalnego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Zasób tymczasowych pomieszczeń wynosił 65 pomieszczeń.

Wyroki eksmisyjne:

- Zrealizowano **44** wyroki z powództwa podmiotów obcych (spółdzielni mieszkaniowych, instytucji oraz osób fizycznych), z czego:
 - 31 wskutek wydania oferty o zawarcie umowy o najem socjalny lokalu,
 - 1 wskutek wydania oferty o zawarcie umowy lokalu zamiennego,
 - 12 wskutek odstąpienia wierzycieli od eksmisji, zgonu osoby lub uzyskania tytułu prawnego do innego lokalu;

Ponadto podpisano 2 porozumienia pomiędzy gminą a właścicielami lokali mieszkalnych, z których powództwa zapadły wyroki, o remont gminnych lokali w ramach najmu socjalnego, które zostaną wskazane do zasiedlenia osobom uprawnionym.

- Zrealizowano **204** wyroki z powództwa gminy Wrocław, z czego:
 - 31 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy o najem socjalny lokalu,

- 1 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu na zajmowany lokal, jako lokal w ramach najmu socjalnego,
 - 5 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu na zajmowany lokal, jako lokal mieszkalny,
 - 167 lokali odzyskano wskutek dobrowolnego wydania, porzucenia lokalu, itp.;
- Na dzień 31 grudnia 2019 r. Pozostały do realizacji **2 322** wyroki, obejmujące:
- 1 144 wyroki sądowe z prawem do najmu socjalnego lokalu, w tym 879 z powództwa gminy wrocław i 265 z powództwa innych podmiotów,
 - 825 wyroków sądowych z prawem do tymczasowego pomieszczenia, w tym 760 o eksmisję z lokalu gminy wrocław i 65 o eksmisję z lokalu innych podmiotów;
 - 335 wyroków z powództwa gminy wrocław z prawem do najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia;
 - 18 wyroków bez prawa do najmu socjalnego lokalu i tymczasowego pomieszczenia;

Odszkodowania - wysokość odszkodowań wraz z odsetkami jakie Gmina Wrocław w 2019 r. wypłaciła właścicielom w związku z niedostarczeniem lokalu w ramach najmu socjalnego wynosiła: 1 535 433,00 zł.

Wysokość odszkodowań wypłaconych przez Gminę Wrocław z tytułu niedostarczenia lokalu w ramach najmu socjalnego oraz tymczasowych pomieszczeń w latach 2016 – 2019

Rok	2016	2017	2018	2019
Kwota odszkodowania	2 166 421,07 zł	1 310 407,68zł	1 872 076,74	1 535 433,00

Wykwaterowania

Wykwaterowania najemców z lokali dotychczas zajmowanych.

W 2019 r. prowadzono wykwaterowania z **102** budynków, z tego **14** budynków wykwaterowano w całości z powodu ich złego stanu technicznego:

- Opolska 6,8,
- Miłoszycka 10,
- Księgarska 24,
- Nasypowa 22A,
- Pułaskiego 75of,
- Strachocińska 139,
- Osobowicka 136,
- Kowalska 79,
- Łubinowa 24,
- Benedyktyńska 26,
- Czajkowskiego 13,
- Januszowicka 12,
- Szczytnicka 29

oraz planowanej rewitalizacji - Kniaziewiczza 36.

Ponadto wykwaterowano **55** najemców wraz z osobami uprawnionymi z pojedynczych lokali mieszkalnych z uwagi na:

- 16 najemców z powodu pożaru,
- 8 najemców z powodu uznania lokalu za niemieszkalny,
- 31 najemców z powodu konieczności remontu stropu.

Plan wykwaterowań wraz z dodatkowymi zobowiązaniami obejmował łącznie **134** budynki zakwalifikowane do wykwaterowania.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. do wykwaterowania pozostało **120** budynków.

PRZYDZIAŁ LOKALI MIESZKALNYCH

Realizacja procedury w zakresie przydziału lokali mieszkalnych:

- mieszkania do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy - zrealizowano (poprzez wskazanie lokalu) **258** spraw z utworzonej w 2018 r. listy obejmującej **465** osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu do remontu, z czego lokal przyjęło **205** osób, ponadto z listy 2016-2017 r. wskazano **50** lokali.
- najem socjalny lokali z tytułu pozostawania w niedostatku - realizowano listę z 2019 r. obejmującą **116** osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu w ramach najmu socjalnego, z której **18** osobom wskazano lokale, z czego 9 wybrało lokale, w przypadku 9 trwa oczekiwanie na decyzję o wyborze lokalu, wydano 3 skierowania o zawarcie umów najmu socjalnego, 6 rodzin oczekuje na wyremontowanie wskazanych lokali.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. na wskazanie lub kolejne wskazanie lokalu w ramach najmu socjalnego oczekuje **102** wnioskodawców (liczba ta obejmuje również listy z lat ubiegłych).

Ogółem na dzień 31 grudnia 2019 r. (obejmuje również wnioski złożone w latach poprzednich), w tym:

- **829** o najem socjalny lokalu z tyt. pozostawania w niedostatku,
- **1 078** o lokale do remontu na koszt przyszłego najemcy.

ZAMIANY

W ramach realizacji procedury zamiany mieszkań między kontrahentami przyjęto **131** ofert do katalogów zamian. W 2019 r. dokonano **25** zamian, w tym **8** zamian lokali w wyniku których odzyskano zaległe należności za tzw. "przejęcie długu" w wysokości **284 811,24 zł**.

Wysokość odzyskanego zadłużenia w wyniku zamian lokali w latach 2016 – 2019 przedstawia poniższa tabela.

Rok	2016	2017	2018	2019
Kwota odzyskanego zadłużenia	246 882,74 zł	192 126,57 zł	53 141,00 zł	284 811,24 zł

POLITYKA GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM

W 2019 r. opracowano i przyjęto uchwałę nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 – 2025” (Dz. Urz. Woj. Doln. 2019 r. poz. 6978), która obowiązuje od dnia 1 stycznia 2020 r. oraz zarządzenie Prezydenta Wrocławia z dnia 23 grudnia 2019 r. nr 2284/19 w sprawie określenia zasięgu strefy peryferyjnej dla potrzeb ustalenia czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław.

Ponadto rozpoczęto działania związane z przygotowaniem projektu nowej uchwały w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław w związku, z nowelizacją ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, która weszła w życie 21 kwietnia 2019 r.

Na bieżąco prowadzono analizę zmieniających się regulacji prawnych dotyczących gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy i zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej. W powyższych działaniach uwzględniono zarówno własne doświadczenia, jak i doświadczenia i rozwiązania przyjęte przez inne samorządy gminne.

REALIZACJA PROGRAMU „WROCLAW BEZ SMOGU” ORAZ PROGRAMU WYMIANY ŹRÓDEŁ OGRZEWANIA W GMINNYM ZASOBIE MIESZKANIOWYM

Program wymiany źródeł ogrzewania w gminnym zasobie mieszkaniowym obejmuje likwidację źródeł ogrzewania na paliwo stałe w około 12 000 lokali mieszkalnych, w tym około 4 500 lokali mieszkalnych znajduje się w budynkach 100% gminnych, zarządzanych bezpośrednio przez Zarząd Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskie Mieszkania Sp. z o. o., zaś około 7 500 lokali mieszkalnych znajduje się w budynkach należących do wspólnot mieszkaniowych. Prezydent Wrocławia ogłaszając w dniu 14 listopada 2019 r. rozpoczęcie realizacji programu „Wrocław bez smogu” zadeklarował wykonanie tego zadania w latach 2020-2024 i wyznaczył Departamentowi Nieruchomości i Eksploatacji zadanie koordynacji procesu likwidacji źródeł ogrzewania na paliwo stałe (pieców węglowych) w gminnym zasobie mieszkaniowym. W tym celu powołał Pełnomocnika Prezydenta ds. wymiany źródeł ogrzewania, będącego jednocześnie Zastępcą Dyrektora Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji (Zarządzenie Prezydenta z dnia 12 listopada 2019 r.) oraz Zespół ds. wymiany źródeł ogrzewania, którym kieruje Pełnomocnik Prezydenta (Zarządzenie Prezydenta z dnia 5 grudnia 2019 r.). W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich komórek organizacyjnych i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację wymiany źródeł ogrzewania.

Założenia wymiany źródeł ogrzewania w miejskim zasobie mieszkaniowym

W budynkach 100% gminnych wymiana źródeł ogrzewania na paliwo stałe będzie realizowana w latach 2020-2024 przez ZZK i WM Sp. z o.o. ze środków własnych Gminy Wrocław oraz ze środków zewnętrznych, w tym unijnych. Wymiana źródeł ogrzewania będzie obejmowała nie tylko wymianę samego pieca na paliwo stałe, ale także towarzyszący wymianie minimalny zakres prac remontowych obejmujących uszczelnienie budynku nazwany „podstawowym pakietem termomodernizacyjnym”.

W przypadku komunalnych lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach należących do wspólnot mieszkaniowych, najemcy tych lokali, poprzez prowadzoną akcję informacyjną i promocyjną, będą kierowani do korzystania z programów Kawka Plus oraz TermoKawka, realizowanych przez Wydział Środowiska i Rolnictwa UMW, realizowanych od 1 stycznia 2020 r. W ramach tych programów najemca będzie mógł pozyskać dotację z budżetu gminy na pokrycie kosztów wymiany źródła ogrzewania w swoim mieszkaniu, a także dotację na dofinansowywanie wymiany drewnianej stolarki okiennej. Zarówno ZZK jak i WM sp. z o.o. będą zaangażowane w wydawanie zgody najemcom lokali mieszkalnych należących do gminy na wykonanie nowej instalacji grzewczej w lokalu oraz weryfikację i zatwierdzanie dokumentacji projektowej przedkładanej przez najemcę. Program wymiany źródeł ogrzewania zakłada również, iż w przypadku gdy najemca lokalu komunalnego nie skorzysta z programu miejskiego Kawka Plus, wymiana źródeł ogrzewania na paliwo stałe zostanie sfinansowana i zrealizowana przez zarządców zasobu komunalnego Miasta Wrocławia, od 2022 r. do końca 2024 r.

Za wymianę źródeł ogrzewania na paliwo stałe w budynkach 100% gminnych odpowiedzialni będą Zarząd Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskie Mieszkania sp. z o.o.

nadzorowani przez DNR. Wymianę źródeł ogrzewania w komunalnych lokalach mieszkalnych, w budynkach wspólnotowych koordynować będzie DNR wraz z DZR, jako komórką realizującą miejski program Kawka Plus i TermoKawka oraz kampanię informacyjną kierowaną do mieszkańców.

Realizacja zadań związanych z wymianą źródeł ogrzewania

W ramach prowadzonych w II i III kwartale prac na nową edycją Wieloletniego Planu Inwestycyjnego na lata 2020-2030 oraz w prowadzonych w IV kwartale prac nad budżetem Miasta na 2020 r., wprowadzono nową systematykę w zakresie nazewnictwa i klasyfikacji zadań inwestycyjno-remontowych realizowanych przez Zarząd Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. Pozwoliło to na skuteczne pozyskanie niezbędnych środków budżetowych na realizację zadań związanych z wymianą źródeł ogrzewania w gminnym zasobie mieszkaniowym. Środki te zgromadzono w dwóch programach:

- Program wymiany źródeł ogrzewania w gminnym zasobie mieszkaniowym –obejmuje sfinansowanie robót związanych z wymianą źródeł ogrzewania w zasobie komunalnym zarządzanym przez ZZK i WM Sp. z o.o., sfinansowanie dokumentacji projektowych obejmujących te zadania oraz wymianę źródeł ogrzewania w zasobie mieszkaniowym należącym do gminy znajdującym się w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- Program rewitalizacji gminnego zasobu komunalnego, obejmuje remonty bieżące budynków mieszkalnych (poza wymianą źródeł ogrzewania), remonty pustostanów, zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych, udziały finansowe gminy w remontach w budynkach wspólnot mieszkaniowych oraz naprawy interwencyjne budynków wynikające z nakazów PINB.

W ramach pozyskiwania dodatkowych środków finansowych złożono dwie aplikacje do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego, w ramach naborów prowadzonych przez program Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla zadań związanych z likwidacją niskiej emisji. Pierwsza aplikacja została złożona w kwietniu 2019 r. W grudniu 2019 r. Miasto Wrocław otrzymało dotację w wysokości 5,6 mln zł. Druga aplikacja została wykonana w drugiej połowie 2019 r. i złożona przez ZZK oraz Urząd Miejski Wrocławia występujący w imieniu spółki „Wrocławskie Mieszkania”, na kwotę dotacji w wysokości 22,4 mln zł.

**BIURO ZINTEGROWANYCH
INWESTYCJI TERYTORIALNYCH**

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE WROCŁAWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (ZIT WROF)

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to nowy instrument finansowania, który Komisja Europejska zaplanowała na lata 2014-2020. Celem ZIT jest m.in.: realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy obszarów metropolitalnych oraz sprzyjanie ich rozwojowi, współpracy i integracji, przede wszystkim tam, gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań różnych jednostek administracyjnych jest największa. ZIT-y stanowią narzędzie selekcji i realizacji przedsięwzięć istotnych dla rozwoju regionu w oparciu o współpracę wielu podmiotów, podejmowaną w ramach obszarów funkcjonalnych. Kluczową przesłanką zastosowania ZIT w programie operacyjnym jest przede wszystkim potrzeba realizacji wzajemnie zależnych i komplementarnych projektów.

Na terenie Wrocławia i jego obszaru funkcjonalnego powstały Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF) jako instytucjonalno – organizacyjno – prawna forma wdrażania nowego unijnego mechanizmu rozwoju regionalnego, która została podniesiona do rangi Instytucji Pośredniczącej w systemie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Wrocławia oraz Marszałkiem Województwa, zgodnie z Rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301 i 1303 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF) zostały utworzone na podstawie „Porozumienia z dnia 9 lipca 2013 r. w sprawie zasad współpracy Stron porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF” z póź. zm. W skład Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego wchodzi: Gmina Wrocław, Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Miasto i Gmina Oborniki Śląskie.

Wrocławski Obszar Funkcjonalny

ZIT WrOF, zgodnie z zapisami tzw. „Ustawy wdrożeniowej” z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020”, realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, na podstawie opracowanej Strategii ZIT. W tym sensie ZIT WrOF jest mechanizmem finansowym służącym realizacji projektów unijnych.

W ramach ZIT WrOF strategicznymi obszarami wsparcia określono następujące sektory finansowane z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**:

- wsparcie infrastruktury transportu niskoemisyjnego (drogi rowerowe i węzły przesiadkowe),
- wspieranie działań na rzecz racjonalizacji gospodarki energią w obiektach budownictwa mieszkaniowego i w obiektach użyteczności publicznej,
- wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności wsparcie działalności badawczo-rozwojowej,
- rozwój technologii informacyjno – komunikacyjnych,
- wspieranie współpracy przedsiębiorstw i jednostek naukowych,
- racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej (aglomeracje do 10 tys. RLM),
- poprawa bezpieczeństwa i zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom,
- poprawa dostępności transportowej drogowej i kolejowej,
- wsparcie infrastruktury społecznej,
- rewitalizacja społeczna i przestrzenna,
- wsparcie infrastruktury edukacyjnej.

W przypadku projektów finansowanych z **Europejskiego Funduszu Społecznego**, najważniejsze dziedziny to:

- zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej, podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej,
- aktywna integracja,
- dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych,
- godzenie życia zawodowego i prywatnego.

W związku z postanowieniami art. 7 ust. 4 Rozporządzenia UE Nr 1301/2013 oraz art. 36 ust. 3 i art. 123 ust. 6 Rozporządzenia UE Nr 1303/2013 **władze miejskie pełnią rolę Instytucji Pośredniczącej w systemie wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego**.

Funkcję Instytucji Pośredniczącej ZIT WrOF pełni Prezydent Wrocławia – lider „Porozumienia międzygminnego w sprawie zasad współpracy stron porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF”. Funkcje administracyjne Instytucji Pośredniczącej ZIT WrOF realizują wydzielone w strukturach Urzędu Miejskiego Wrocławia Zespoły. Ponadto funkcję programowo-opiniodawczą w systemie wdrażania ZIT WrOF pełni Komitet Sterujący ZIT WrOF (przedstawiciele gmin wchodzących w skład ZIT WrOF), natomiast funkcję konsultacyjno-opiniodawczą – Rada ZIT WrOF (przedstawiciele środowiska biznesowego, społecznego i naukowego oraz przedstawiciel Marszałka Województwa Dolnośląskiego).

Zakres prac Zespołu ds. Monitoringu, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna i Informacji:

- podpisanie w dniu 22 lutego 2019 r. Aneksu nr 4 do Porozumienia z dnia 9 lipca 2013 r. w sprawie zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF.
- podpisanie w dniu 29 marca 2019 r. Aneksu nr 5 do Porozumienia nr DRPO-Z/1085/15 z dnia 30 września 2015 r. pomiędzy Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej (IZ) a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie powierzenia przetwarzania danych osobowych w ramach bazy danych związanych z realizowaniem zadań Instytucji Zarządzającej przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w ramach RPO WD 2014-2020;
- podpisanie w dniu 28 listopada 2019 r. Aneksu nr 6 do Porozumienia nr DRPO-Z/1085/15 z dnia 30 września 2015 r. pomiędzy Marszałkiem Województwa

- Dolnośląskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej (IZ) a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie powierzenia przetwarzania danych osobowych w ramach bazy danych związanych z realizowaniem zadań Instytucji Zarządzającej przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w ramach RPO WD 2014-2020;
- podpisanie w dniu 23 sierpnia 2019 r. Aneksu nr 2 do Porozumienia Nr 1/ZP/0180/WrOF/15 z dnia 15 czerwca 2015 r. pomiędzy Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy pełniącą funkcję Instytucji Pośredniczącej a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie określenia zasad współpracy pomiędzy DWUP (IP) RPO WD 2014-2020, a Gminą Wrocław pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP);
 - sporządzanie i przedkładanie do Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju sprawozdań z realizacji zadań współfinansowanych ze środków dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, tj. sprawozdania rocznego za 2018 r. oraz sprawozdania okresowego za 2019 r. (w którym rozliczono 100% I transzy dotacji oraz 92,58% II transzy dotacji otrzymanej na 2019 r. z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020)
 - sporządzenie i aktualizacja budżetu za 2019 r. przedkładanego do Ministerstwa Rozwoju w ramach otrzymanej dotacji POPT 2014-2020 wraz z załącznikami;
 - opracowanie i aktualizacja projektu budżetu na lata 2020-2022 przedkładanego do Ministerstwa Rozwoju w ramach otrzymanej dotacji POPT 2014-2020 wraz z załącznikami;
 - sporządzenie i aktualizacja planów finansowo-rzeczowych na lata 2020-2022 w zakresie zadań realizowanych przez ZIT WrOF;
 - sporządzanie sprawozdań kwartalnych z realizacji budżetu miasta w 2019 r. oraz sprawozdania rocznego za 2018 r.;
 - prowadzenie monitoringu wskaźników budżetowych;
 - przygotowanie informacji kwartalnych z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego;
 - opracowanie projektu Rocznej Planu Działań RPO WD informacyjno -promocyjnych w zakresie kompetencji IP ZIT WrOF oraz jego aktualizacje;
 - przygotowanie wkładu do sprawozdania z realizacji Rocznej Planu Działań RPO WD;
 - współpraca z Krajową Administracją Skarbową podczas trwania audytu;
 - współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego podczas trwania kontroli systemowych;
 - aktualizacja Zestawu Instrukcji Wykonawczych ZIT WrOF dla Gminy Wrocław pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach RPO WD 2014-2020 zgodnie z wytycznymi IZ oraz przepisami prawa krajowego i wspólnotowego, przy współpracy z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy, Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą oraz Instytucją Zarządzającą RPO WD;
 - prowadzenie i weryfikacja strony internetowej ZIT WrOF obejmująca m.in. bieżące zamieszczanie dokumentów w ramach ogłaszanych konkursów;
 - uczestnictwo w spotkaniach dotyczących wdrażania ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwo Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich;
 - Koordynacja prac Komitetu Sterującego i Rady ZIT WrOF (zwoływanie posiedzeń, współpraca z Wydziałem Prawnym, przygotowywanie treści uchwał, protokołowanie posiedzeń oraz czynne uczestnictwo w spotkaniach);
 - realizacja działań informacyjno-promocyjnych w ramach kompetencji IP ZIT WrOF, współpraca z Wydziałami UMW w tym zakresie oraz z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy, Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą oraz Instytucją Zarządzającą RPO WD;
 - prowadzenie monitoringu postępu wdrażania Osi Priorytetowej/ Priorytetu Inwestycyjnego/ Działania/Poddziałania wskazanego w Programie, poprzez monitorowanie postępu finansowego oraz osiąganie celów pośrednich określonych

- w ramach wykonania oraz celów końcowych poprzez realizację wskaźników rzeczowych (wskaźników produktu i rezultatu), jak również prowadzenie oceny ich postępu;
- weryfikacja protestów w zakresie oceny strategicznej ZIT WrOF - kwestie formalne i merytoryczne oraz opiniowanie oceny strategicznej ZIT WrOF na prośbę IZ RPO WD, do której wpłynął protest ustosunkowując się do kwestii merytorycznych; konsultacje dokumentów programowych - analiza dokumentów programowych krajowych i regionalnych, wytycznych;
 - udzielanie odpowiedzi w trybie dostępu do informacji publicznej;
 - koordynowanie procesu przeprowadzenia samooceny ryzyka nadużyć finansowych, uczestnictwo w spotkaniach Zespołu do spraw samooceny ryzyka nadużyć finansowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020.
 - przygotowanie i przeprowadzenie zamówień publicznych w ramach otrzymanej dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Biuro Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Wrocławskiego w 2019 r. zrealizowało 22 zamówień z czego 6 postępowań zostało zrealizowanych w trybie przetargu nieograniczonego, natomiast 16 postępowań zrealizowano w trybie zamówienia z wyłączeniem stosowania przepisów Prawo Zamówień Publicznych na podstawie art. 4 pkt.

W ramach wsparcia eksperckiego instytucji jakim jest ZIT WrOF zrealizowano zamówienie na opracowanie dokumentu pn. „Rekomendacje dla gmin ZIT WrOF w zakresie kształtowania zrównoważonej mobilności w otoczeniu Wrocławia, m.in. w oparciu o wyniki „Kompleksowych Badań Ruchu we Wrocławiu i otoczeniu – KBR 2018”. W ramach czego został utworzony dokument, który ma służyć wszystkim gminom należącym do ZIT WrOF i stanowić podstawę do podejmowania zintegrowanych inwestycji transportowych w granicach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Celem dokumentu jest wypracowanie spójnej dla całego obszaru koncepcji systemu transportowego wraz z wyznaczaniem kierunków działań i wskazaniem do kreowania przyszłej współpracy w ramach ZIT WrOF. W opracowaniu skupiono się przede wszystkim na wskazaniu kierunków i priorytetów przyszłych inwestycji i działań w zakresie transportu, zmierzających do usprawnienia codziennych podróży mieszkańców i poprawy jakości mobilności na obszarze objętym planowaniem.

Kolejnym zamówieniem jakie zostało realizowane w 2019 r. były szkolenia dla pracowników Biura ZIT WrOF oraz dla Koordynatorów JST WrOF (27 osób) zaangażowanych w przygotowanie i wdrażanie strategii ZIT z zakresu specjalizacji tematycznych, z uwzględnieniem roli pracowników w zakresie wzmocnienia współpracy partnerstw na terenie obszarów funkcjonalnych. Każde ze zrealizowanych szkoleń w 2019 r. odbyło się w dwóch turach:

- szkolenie z zakresu „Zarządzania projektami w sektorze publicznym” odbyło się w dniach: I tura od 30 września 2019 r. do 2 października 2019 r., II tura od 7 października 2019 r. do 9 października 2019 r.;
- szkolenie z zakresu „Prawo Ochrony Środowiska” odbyło się w dniach: I tura od 21 października 2019 r. do 22 października 2019 r., II tura od 23 października 2019 r. do 24 października 2019 r.;
- szkolenie z zakresu „Partnerstwo Publiczno Prywatne” odbyło się w dniach: I tura od 5 listopada 2019 r. do 6 listopada 2019 r., II tura od 19 listopada 2019 r. do 20 listopada 2019 r.;
- szkolenie z zakresu „Planowanie Przestrzenne” odbyło się w dniach: I tura od 19 listopada 2019 r. do 20 listopada 2019 r., II tura od 12 listopada 2019 r. do 14 listopada 2019 r.

Zrealizowano również Szkolenia dla beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WD, w których przeprowadzono łącznie 16 szkoleń, podzielonych na 4 bloki tematyczne, łącznie uczestniczyło 350 osób:

- Prawo Zamówień Publicznych oraz zasada konkurencyjności w realizacji projektów RPO WD (3 szkolenia po 25 osób każde), Terminy szkoleń 1 października 2019 r., 25 października 2019 r., 25 listopada 2019 r.
- kwalifikowalność wydatków (3 szkolenia po 25 osób każde), Terminy szkoleń 7 czerwca 2019 r., 6 września 2019 r., 11 października 2019 r.
- Pomoc publiczna (2 szkolenia po 40 osób każde) Terminy 5 września 2019 r., 10 października 2019 r.;
- wypełnianie wniosków o płatność i rozliczanie projektów z wykorzystaniem systemu SL2014 (8 szkoleń po 15 osób każde), Terminy szkoleń 12 czerwca 2019 r., 1 lipca 2019 r., 2 lipca 2019 r., 9 września 2019 r., 10 września 2019 r., 3 października 2019 r., 4 października 2019 r., 21 października 2019 r.

Szkolenia cieszyły się dużym zainteresowaniem oraz wysoką frekwencją Beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO WD 2014-2020.

Biuro ZIT WroF w ramach w ramach kampanii informacyjno-promocyjnej o charakterze pronaborowym oraz pokazującym efekty realizowanych projektów zrealizowało:

- usługę polegającą na wyprodukowaniu 6 audycji telewizyjnych i wyemitowaniu każdej dwukrotnie, na antenie jednej stacji TV o zasięgu nadawania w otwartym paśmie w miesiącach Lipiec, Sierpień oraz październik 2019 r., pn. „Euro Plusy”. Audycje były zrealizowane w terminach: Odcinek 1 – 24 lipca 2019 r., 25 lipca 2019 r., Odcinek 2 - 29 lipca 2019 r., 31 lipca 2019 r., Odcinek 3 – 18 sierpnia 2019 r., 21 sierpnia 2019 r., Odcinek 4 – 26 sierpnia 2019 r., 28 sierpnia 2019 r., Odcinek 5 – 21 października 2019 r., 23 października 2019 r., Odcinek 6 – 28 października 2019 r., 30 października 2019 r.,
- usługę polegającą na przygotowaniu i produkcji dwóch spotów informacyjno-promocyjnych do emisji w pojazdach Komunikacji Miejskiej oraz pojazdach Kolei Dolnośląskich. Emisja spotu odbyła się w Komunikacji Miejskiej we Wrocławiu w dniach od września 2019 r. do 23 grudnia 2019 r. oraz zostało udostępniony w Gminach ZIT WrOF,
- ponadto w ramach kampanii informacyjno - promocyjnej zrealizowano zamówienie pn.: „Publikacja ogłoszeń w prasie – dwóch wkładek w gazecie o zasięgu regionalnym dotyczących informacji o planowanych do ogłoszenia konkursach”. Publikacja dwóch insertów odbyła się w terminach:
 - dla naboru 4.5C w terminach 28 czerwca 2019 r., 1 lipca 2019 r., 12 lipca 2019 r., 15 września 2019 r.,
 - dla naboru 4.2A w terminach 20 września 2019 r., 23 września 2019 r., 27 września 2019 r., 30 września 2019 r.,
- utrzymanie i rozwój serwisu internetowego www.zitwrof.pl. Informacje udostępnione w serwisie były na bieżąco aktualizowane, aby zapewnić dostęp do dokumentacji, m.in. programowej, konkursowej. liczba odwiedzin w 2019 r. wynosiła 49 557.

Ważnym działaniem dla Biura ZIT WrOF w 2019 r. była realizacja 2 debat w ramach wygranego konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Debaty pod nazwą „O rzeczach ważnych i ważniejszych”, zostały zrealizowane w dwóch terminach, które dotyczyły między innymi jak fundusze europejskie wpłynęły na osoby z niepełnosprawnościami w regionie:

- I debata pn.: „O rzeczach ważnych i ważniejszych rozmawiamy we Wrocławiu – Fundusze dla niepełnosprawnych mieszkańców regionu” odbyła się w dniu 1 października 2019 r.
- II debata pn. „O rzeczach ważnych i ważniejszych rozmawiamy we Wrocławiu – Fundusze dla przedsiębiorców i przedsiębiorczych z regionu” odbyła się w dniu 2 października 2019 r.

W debatach uczestniczyli między innymi przedstawiciele Miasta Wrocławia, Gmin ZIT WrOF, osoby ze środowisk społecznych, fundacje oraz przedsiębiorcy z regionu. Ilość osób uczestniczących w tym wydarzeniu wyniosła 150 osób. Dzięki temu wydarzeniu

został przedstawiony pozytywny wpływ zrealizowanych projektów w ramach Funduszy Europejskich na organizacje samorządowe, pozarządowe oraz przedsiębiorców.

W ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych zostały również zaplanowane wizyty studyjne w 2019 r. zrealizowano cztery wyjazdowe wizyty, które miały na celu zapoznanie się z zasadami funkcjonowania ZIT w Polsce, które mają na celu powołanie wsparcia idei samorządności lokalnej, ochrony wspólnych interesów, wymiany doświadczeń, promocji osiągnięć oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć i inwestycji oraz zapoznanie się z dobrymi praktykami związanymi z funkcjonowaniem innych ZIT. Przede wszystkim z rolą i zadaniami tych gmin, realizujących projekty zintegrowane, realizujących wspólne działania na rzecz ochrony środowiska, niskiej emisji, wymiana doświadczeń między Związkami ZIT.

Wizyty studyjne odbywały się między innymi: Stowarzyszeniu Metropolii Krakowskiej, Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Stowarzyszeniu Metropolii Poznańskiej, Stowarzyszeniu Metropolitalny Obszar Gdańsk-Gdynia- Sopot. Ponadto ZIT WrOF w ramach jednej wizyty studyjnej był gospodarzem przedstawicieli z Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego w dniach 25-27 września 2019 r.

Zakres prac Zespołu ds. Programowania i Wdrażania

- współpraca z Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego (Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020) przy tworzeniu dokumentacji konkursowej oraz współorganizowanie naborów wniosków w ramach konkursów realizowanych ze środków ZIT WrOF;
 - w 2019 r. ogłoszono 4 nabory w trybie konkursowym na kwotę prawie 55 mln zł w ramach następujących działań:
 - 10.4. Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy
 - 4.5. Bezpieczeństwo
 - 4.2. Gospodarka wodno-ściekowa
 - 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym;
- Od początku okresu programowania do końca 2019 r. ogłoszono 79 naborów (2 z nich anulowano), 9 z nich miało tryb pozakonkursowy. Zakończono etap oceny zgodności ze Strategią ZIT WrOF dla 65 naborów konkursowych. Wartość alokacji narastająco dla ogłoszonych naborów to około 1,3 mld PLN, co daje ponad 100% alokacji ZIT WrOF. Łącznie ocenie strategicznej poddano 665 wnioski w trybie konkursowym i 9 w trybie pozakonkursowym. Dla wszystkich rozstrzygniętych naborów wybrano 438 projektów. Na dzień 31 grudnia 2019 r. podpisano 415 umów o dofinansowanie na wartość ok. 1 mld zł co odpowiada 77,91 alokacji ZIT WrOF.
- dokonano oceny 76 wniosków, w tym także z konkursów ogłoszonych w 2018 r.;
 - uczestnictwo w procesie kontraktacji - weryfikacja załączników niezbędnych do podpisania umów o dofinansowanie projektów (dotyczy Wnioskodawców wyłonionych w konkursach adresowanych do ZIT WrOF). Łącznie w 2019 r. oba Zespoły zweryfikowały załączniki do 8 umów o wartości dofinansowania 4,1 mln zł;
- Od momentu przekazania kompetencji w ww. zakresie do końca 2019 r. IP ZIT WrOF otrzymało od IZ RPO WD 60 projektów o wartości dofinansowania ok. 300 mln zł. Efektem podejmowanych działań był wzrost poziomu kontraktacji z 67,5% na koniec 2018 r. na 77,91 % na koniec 2019 r. Na koniec 2019 r. wartość zatwierdzonych wniosków o płatność wynosiła 526 mln zł, co stanowiło 44,26% alokacji ZIT WrOF. W ciągu 2019 r. wskaźnik ten wzrósł o 150%;
- przygotowanie do ogłoszenia konkursów w 2020 r. (m.in. uczestniczenie w procesie tworzenia harmonogramu naboru wniosku);

- tworzenie oraz konsultowanie kryteriów wyboru projektów dla poszczególnych naborów;
- aktualizacja Strategii ZIT WrOF pod kątem dostosowania zapisów dokumentu do zmian wprowadzonych w Regionalnym Programie Operacyjnym, Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WD 2014-2020 oraz obowiązujących aktach prawnych i innych dokumentach programowych;
- uczestniczenie w procedurze zagospodarowania tzw. „wolnych środków” w ramach EFRR i EFS;
- przeprowadzanie spotkań informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów (4 spotkania);
- analiza i koordynowanie procesu przygotowania i realizacji wskazanych w Strategii ZIT WrOF:
 - projektów pozakonkursowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
 - projektów komplementarnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- koordynacja procesu przygotowania projektów wynikających z Kontraktu Terytorialnego Województwa Dolnośląskiego;
- opiniowanie zmian w zakresie projektów pozakonkursowych;
- uczestniczenie w procesie konsultowania dokumentów programowych i wytycznych związanych z wdrażaniem środków unijnych w perspektywie 2014 - 2020 (dokumenty ogólnokrajowe i regionalne);
- uczestnictwo w spotkaniach dotyczących Grupy Sterującej Ewaluacją oraz weryfikacja dokumentacji ewaluacyjnej;
- współdziałanie w przygotowaniu Zestawu Instrukcji Wykonawczych ZIT WrOF dla Gminy Wrocław pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach RPO WD 2014-2020 zgodnie z wytycznymi IZ oraz przepisami prawa krajowego i wspólnotowego;
- uczestnictwo w spotkaniach dotyczących wdrażania ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich;
- merytoryczne przygotowanie posiedzeń Komitetu Sterującego oraz Rady ZIT WrOF;
- Ważnym aspektem jest również promowanie partnerstwa między gminami wchodzącymi w skład ZIT WrOF. W drugiej połowie 2019 r. przy Biurze ZIT WrOF powołano do życia 7 grup roboczych mających na celu opracowanie wspólnych, międzygminnych przedsięwzięć strategicznych przygotowywanych z myślą o nowej perspektywie unijnej na lata 2021-2027. W skład każdej z grup wchodziło przedstawicieli wszystkich gmin należących do ZIT WrOF, niekiedy w ich pracach posługiwano się także ekspertami i gośćmi z zewnątrz. Ostatecznie zostało powołanych do życia 7 grup roboczych:
 - Grupa ds. mobilności,
 - Grupa ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK),
 - Grupa ds. gospodarki niskoemisyjnej,
 - Grupa ds. zasobów przyrodniczych,
 - Grupa ds. gospodarki wodno-kanalizacyjnej,
 - Grupa ds. usług opiekuńczych i asystenckich,
 - Grupa ds. edukacji.

Wspólne spotkania trwały od września do grudnia 2019 r. (średnio każda z grup spotkała się 3-4 razy). Łącznie odbyło się 27 spotkań, w których wzięło udział łącznie ok. 400 osób. Efektem prac było przygotowanie 22 opisanych przedsięwzięć strategicznych opisujących najważniejsze – z punktu widzenia samorządów wchodzących w skład Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego – projekty planowane do realizacji w perspektywie najbliższych lat. Każde z przedsięwzięć zawiera w sobie kilkanaście projektów wraz z szacunkowym budżetem.

**DECYZJE ADMINISTRACYJNE
WYDANE PRZEZ KOMÓRKI UMW**

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI ORGANIZACYJNE URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

	Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody						
			ogółem	udział%	2) Udział procentowy						2) Udział procentowy						
					utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji i lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	
DNR	Wydział Nieruchomości Komunalnych	466	5	1,1%			2			3							
	Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa	92	12	13,0%			40,0%			60,0%							11
DSM	WAB	6 056	228	3,8%	22		29	2	1	38	24	2	8	4			98
	MKZ *	1 546	16	1,0%	9,7%		12,7%	0,9%	0,4%	16,7%	10,5%	0,9%	3,5%	1,8%			43,0%
DEU	Wydział Finansów Oświatowych	236	14	5,9%	3		2			9							
	Wydział Szkół Ponadpodstawowych i specjalnych **	215	0	0,0%													
DIT	Wydział Inżynierii Miejskiej	111	6	5,4%	2		1	1		2							
	Wydział	1 155	0	0,0%	33,3%		16,7%	16,7%		33,3%							

	Transportu															
DOA	WSO	205 351	84	0,0%	44	1	1	1		6	26	2	3			
					52,4%	1,2%	1,2%	1,2%		7,1%	31,0%	2,4%	3,6%			
	USC	938	2	0,2%							1		1			
										50,0%		50,0%				
WOK	4	0	0,0%													
WBZ	3 687	9	0,2%			2			3	3			1			
						22,2%		33,3%	33,3%		11,1%					
DZR	WSR	1 726	47	2,7%	13	8	14	1		11						
					27,7%	17,0%	29,8%	2,1%		23,4%						
DFP	WPO	266 794	88	0,0%	7	7	16	6	24	28						
					8,0%	8,0%	18,2%	6,8%	27,3%	31,8%						
	WNS	266	5	1,9%	4					1						
					80,0%					20,0%						
WZN	322	7	2,2%	1		2			4							
				14,3%		28,6%			57,1%							
DSS	WZD	4 755	24	0,5%	14		2	3		5						
					58,3%		8,3%	12,5%		20,8%						
	WKL	2	0	0,0%												
WSS	120	2	1,7%			1			1							
						50,0%			50,0%							
RAZEM	493 842	549	0,11%		110	16	72	14	25	111	60	6	14	7		114
					20,0%	2,9%	13,1%	2,6%	4,6%	20,2%	10,9%	1,1%	2,6%	1,3%	0,0%	20,8%

* organem odwoławczym od decyzji wydanych przez Miejskiego Konserwatora Zabytków jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKĘ ORGANIZACYJNĄ URZĘDU/MIEJSKĄ JEDNOSTKĘ ORGANIZACYJNĄ GMINY

	Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		1) Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						1) Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
			ogółem	udział%	2) Udział procentowy						2) Udział procentowy					
					utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
DNR	Wydział Nieruchomości Komunalnych	466	5	1,1%			2			3						
	Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa	92	12	13,0%			40,0%			60,0%						
DSM	WAB	6 056	228	3,8%	22		29	2	1	38	24	2	8	4		98
	MKZ *	1 546	16	1,0%	9,7%		12,7%	0,9%	0,4%	16,7%	10,5%	0,9%	3,5%	1,8%		43,0%
DEU	Wydział Finansów Oświatowych	236	14	5,9%	3		2			9						
	Wydział Szkół Ponadpodstawowych i specjalnych **	215	0	0,0%	21,4%		14,3%			64,3%						
DIT	Wydział Inżynierii Miejskiej	111	6	5,4%	2		1	1		2						
	Wydział Transportu	1 155	0	0,0%	33,3%		16,7%	16,7%		33,3%						

DOA	WSO	205 351	84	0,0%	44	1	1	1	6	26	2	3			
					52,4%	1,2%	1,2%	1,2%	7,1%	31,0%	2,4%	3,6%			
	USC	938	2	0,2%						1		1			
										50,0%		50,0%			
DZR	WOK	4	0	0,0%											
	WBZ	3 687	9	0,2%			2		3	3		1			
DZR							22,2%		33,3%	33,3%		11,1%			
	WSR	1 726	47	2,7%	13	8	14	1	11						
DFP					27,7%	17,0%	29,8%	2,1%	23,4%						
	WPO	266 794	88	0,0%	7	7	16	6	24	28					
					8,0%	8,0%	18,2%	6,8%	27,3%	31,8%					
	WNS	266	5	1,9%	4					1					
DSS					80,0%					20,0%					
	WZN	322	7	2,2%	1		2			4					
DSS					14,3%		28,6%			57,1%					
	WZD	4 755	24	0,5%	14		2	3	5						
DSS					58,3%		8,3%	12,5%	20,8%						
	WKL	2	0	0,0%											
							1		1						
	WSS	120	2	1,7%			50,0%		50,0%						
DSS	ZGKiKM	411	3	0,7%						1		1			1
										33,3%		33,3%			33,3%
DSS	Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta	13 143	16	0,1%	9		5	1	1						
					56,3%		31,3%	6,3%	6,3%						
	Powiatowy Urząd	44 263	345	0,8%						154	1	5	4		181

Pracy										44,6%	0,3%	1,4%	1,2%		52,5%
MOPS	90 496	650	0,7%	260	27	185	38	9	127	2					2
				40,0%	4,2%	28,5%	5,8%	1,4%	19,5%	0,3%					0,3%
PZdsON **	8 817	2 551	28,9%						2 551						
									100%						
RAZEM	669 874	4 114	0,57%	379	43	262	53	34	2 790	217	7	20	11		298
				9,2%	1,0%	6,4%	1,3%	0,8%	67,8%	5,3%	0,2%	0,5%	0,3%	0,0%	7,2%

* organem odwoławczym od decyzji wydanych przez Miejskiego Konserwatora Zabytków jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

** Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328, z późn. zm.) od orzeczeń Powiatowego Zespołu służy odwołanie do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, natomiast od orzeczeń Wojewódzkiego Zespołu - do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Z uwagi na tak długą drogę odwoławczą, informacje o sposobie rozpatrzenia odwołania Powiatowy Zespół uzyskuje często dopiero po roku. Również zwrot akt sprawy z Wojewódzkiego Zespołu następuje z dużym opóźnieniem. Z tego powodu nie dysponujemy informacjami na koniec okresu sprawozdawczego o sposobie rozpatrzenia wszystkich odwołań.

